

Inaamakan a Baheta na Dios

New Testament

The New Testament in Agta, Dupaninan of the Philippines [duo]

Translation: © 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Web version: 2016,
Wycliffe Bible Translators, Inc., Orlando,
FL 35862-8200 USA

<http://www.Wycliffe.org>

<http://www.ScriptureEarth.org>

© 2016, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>)

In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give **Attribution** to the work.
- You do not sell this work for a **profit**.
- You do not make any **derivative works** that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Table of Contents

MateoMat	5
MarkosMrk	77
Lukas.Luk	122
JuanJua	201
PinaggimetPin	254
Taga RomaRom.	323
1 Korinto1 Kor	357
2 Korinto2 Kor	389
GalasiyaGal	410
Epeso.Ep	423
PiliposPlp	435
KolosasKol	443
I Tesalonika1 Te	451
2 Tesalonika2 Te	458
1 Timoteo1 Ti	462
2 Timoteo2 Ti	471
TitoTit.	478
PhilimonPlm	482
HebreoHeb	484
SantiyagoStg	508
1 Pedro.1 Pe	518
2 Pedro.2 Pe	527
1 Juan1 Jn	533
2 Juan2 Jn	541
3 Juan3 Jn	543
Judas.Jud	545
RevelationPnp	548
Read the New Testament		580

I Mappiya a Baheta a Nesurat ni Mateo

I Lista na Minappo ni Jesu-Cristu

1 ¹Ide dan i lista na minappo ni Jesu-Cristu, a naggipu ha kaputotan na a ni Hari Dabid, a naggipu paman ha kaputotan na a ni Abraham. ²Idagende i kaputotan a naggipu ha ni Abraham hanggan ha ni Hari Dabid. Atoy ni Abraham a hama ni Isak. Sa ni Isak i hama ni Jakob. Sa ni Jakob i hama ni Juda ken wawaddi na. ³Ni Juda i hama di Pares ken Sara. (Ni Tamar i hena di.) Sa ni Pares i hama ni Esrom, a hama ni Aram. ⁴Sa ni Aram i hama ni Aminadab, a hama ni Naason, a hama ni Salmon. ⁵Sa ni Salmon i hama ni Boas (ni Rahab i hena na). Ni Boas i hama ni Obed (ni Rut i hena na). Ket ni Obed i hama ni Jesse, ⁶a hama ni Dabid a nagbalin a hari.

Niyaen, Ni Dabid i hama ni Solomon. (I hena ni Solomon i kabanga ni Urias idi.) ⁷⁻¹¹Ni Solomon i hama ni Roboam. Ket inumunod ni Abiyas a hama ni Asa a hama ni Josapat a hama ni Joram a hama ni Osiyas a hama ni Joatam a hama ni Akas a hama ni Esekiyas a hama ni Manases a hama ni Amon a hama ni Josiyas. Ni Josiyas i hama ni Jekoniyas ken wawaddi na a neenak idi tiyempo a naabak i Judyo a hidi, a nadakap ken nebalud hidi, a neyangay hidi ha bayan a Babiloniya.

¹²⁻¹⁶Niyaen, idagende i kaputotan idi kobosan na pinakeyangay na Judyo a hidi ha bayan a Babiloniya, hanggan ha pinakeenak ni Jesus. Atoy di Jekoniyas, Salatiyel, Sorobabel, Abiyud, Eliyakim, Asor, Sadok, Akim, Eliyud, Eleyasar, Matan, Jakob, ken Jose a kabanga ni Maria, a hena ni Jesus, a managenan ha Cristu, a pinaangay na Dios penu isalakan na kitam.

¹⁷Isu, atoy i esapulo ket uppat a kaputotan, naggipu ha ni Abraham hanggan ha ni Dabid. Ket atoy pala i esapulo ket uppat a kaputotan, a naggipu ha ni Dabid hanggan ha pinakeyangay na Judyo a hidi ha bayan a Babiloniya. Ket atoy manon i esapulo ket uppat a kaputotan, naggipu

ha pinakeyangay na Judjudyo ha Babiloniya hanggan ha pinakeenak ni Cristu.

I Pinakeenak ni Jesu-Cristu

¹⁸Niyaen, kona ihe i pinakeenak ni Jesu-Cristu. Nesakad dan ni Maria a hena na a makikabanga ha ni Jose. Ngem idi awan pala hidi nagkabanga, nakatandiyan ni Maria a naginaw dan i baggi na gipu ha kaddat na Espiritu na Dios. ¹⁹Ket gipu ta mappiya i kinatolay ni Jose, madiyan na a pasanikiyan ni Maria. Isu, awan na pinaliwat, ngem kayat na la a isina a sililimed, a awan mina ha makatandi. ²⁰Ket idi nanakaman na pala ide, nagpaenta ha nikuna i esa a anghel na Dios ha tagenap na. Kinagi na anghel, “Jose a apo ni Dabid, awan ka mina maburibur a mangiboda ha ni Maria. Ta awan ha nagpainaw ha nikuna, nu awan i Espiritu na Dios. ²¹Ket nokkan, mageenak ni Maria ha esa a lallaki. Ket panagenan mo hikuna ha ‘Jesus’, ta hikuna i mangisalikan ha sakop na a totolay ha liwaliwat di,” kon na anghel.

²²Niyaen, nagimet ito ngamin ha ni Maria, penu matungpal i kinagi na Dios gipu ha ni Isayas, a esa a minahagpugto. ²³Kinagi na, “Maginaw i esa a madiket, maski awan hikuna pabikanan ha lallaki. Ket mageenak hikuna ha esa a lallaki a mapanagenan ha ‘Emanuel.’ ” (Kayat na a kagiyang, “Atoy ha nikitam i Apo Dios.”)

²⁴Idi inumikat ni Jose, tinungpal na i inpeta na anghel, a neboda na ni Maria. ²⁵Ngem awan hidi nagduhog hanggan neenak dan i annak na. Ket pinanagenan ni Jose i annak aye ha “Jesus.”

I Bisita a hidi a Taga-Daya

2 ¹Niyaen, neenak ni Jesus ha ili a Betlehem, ha probinsiya a Judeya, idi tiyempo ni Hari Herodes. Ket idi tiyempo hito, idi awan naalay kobosan na pinakeenak na, ket atoy i kappal a malaing a lallaki a taga-daya, a inumangay ha Jerusalem. ²Idi kaddemat di ha Jerusalem, sinalodsod di, “Hadya i henan na neenak a hari na Judjudyo? Ta naenta mi dan i pusiyan na a nagpaenta ha daya. Ket gipu ha ide a tiplad, nakatandiyan mi a neenak dan hikuna. Ket inumangay kami a magdeyaw ha nikuna.”

³Idi nabaheta ni Hari Herodes i kinagi di, nanteng hikuna unay. Ta kagin na a masulitan hikuna a maghari. Ket kona bila hito ha ngamin a agagum na ha Jerusalem, a nagburibur hidi nu anya i magimet. ⁴Isu, pinaayagan na i ngamin a matangkay a papadi ken mamaestro na Linteg. Ket sinalodsod na nu hadya kan i pakaenakan na Cristu a inkari na Dios a paangayan na. ⁵Ket inpeta di ha nikuna, “Ha ili a Betlehem, ha Judeya. Ta atoy i nesurat na minahagpugto, nikuna a naalay dan,

⁶‘Ha Betlehem, ha probinsiya a Judeya, ito i madeyawan a lugar ha ngamin a Judeya. Ta Betlehem i pakaenakan nokkan na esa a magturay ken magdapon ha sakop ko a Israel,’ kon na Dios.”

⁷ Idi nateman na ito ni Herodes, inayagan na idagenday a sangaili a taga-daya, ket inuhon na hidi a nalimed. Sinalodsod na nu hanggan a nagpaenta ha nidi iday a pusiyan a pagtiplad.

⁸ Idi nakatandiyan ni Herodes, pinaangay na hidi ha Betlehem. Ket inbon na ha nidi, “Hen kam a mageriyok ha annak heya. Ket nokkan, nu naeriyokan moy, sumoli kam ihe, ket ipeta moy ha nikan, penu makaangayak bila a magdeyaw ha nikuna.”

⁹⁻¹⁰ Niyaen, pakateman di ha bon aye na hari, ket linumapos idagenday a taga-daya. Ket idi linumakad hidi ha dilan, naenta di manon iday a pusiyan a nagpaenta ha nidi ha daya. Ket natalak hidi unay, gipu ha pusiyan aye. Ket ingiya na hidi na pusiyan, hanggan ginumimak hikuna ha batug na henan na annak.

¹¹ Kaddemat di, ket sinumadap hidi ha bilay, ket naenta di i annak ken ni Maria a hena na. Ket nagparentumeng hidi a nagdeyaw ha nikuna. Kobosan na, inlapos di idagende a sagsagut di, a balitok, ken pangpasahob a insenso, ken pangpuhet a mirra. Ket inyataad di idagende ha nikuna.

¹² Kobosan na ito, pinagtagenap na hidi na Dios, a iniwadan na hidi a awan mina hidi magsoli ha ni Herodes. Isu, naglakad hidi ha sabali a dilan, a nagsoli ha bayan di.

Umangay Di Maria ha Egipto

¹³ Idi naglakad i malaing a hidi a taga-daya, nagtagenap manon ni Jose. Ket nagpaenta i esa a anghel na Dios ha tagenap na. Kinagi na, “Umikat ka dan, ket itugan mo a dagus ide a annak ken hena na ha Egipto. Maghen kam mina ha Egipto hanggan ipeta ko a makasoli kam. Ta paeriyok ni Herodes i annak aye, penu papapatay na.” ¹⁴ Isu, inumikat ni Jose, ket ha iday a kallap, intugan na hidi a patena, a inumangay hidi ha Egipto. ¹⁵ Naghen hidi ha Egipto hanggan natay ni Hari Herodes.

Nagimet i ngamin a dagento, penu matungpal i kinagi na Apo Dios gipu ha ni Hoseya a esa a minahagpugto. Nesurat na ha Libro na Dios, a “Ayagan ko i Anak ko, a lumapos ha Egipto,” kon na Dios.

Papatayan ni Herodes i Anak a hidi a Lallaki

¹⁶ Idi nakatandiyan ni Herodes a linoko na hikuna na malaing a hidi a lallaki, nagingal hikuna unay. Ket pinaangay na i sundalu na a hidi, a patayan di i ngamin a annak a lallaki ha ili a Betlehem, ken ha ngamin a lugar ha palebut na. Isu a pinatay di i ngamin a bigu a neenak, hanggan duwa a tawen i idad di. Ta duwa a tawen i nakalipas dan, nangrugi idi pinakaenta na malaing a hidi a lallaki ha iday a pusiyan. ¹⁷ Ket gipu ta kona hito, natongpal i kinagi na minahagpugto a ni Jeremiyas,

¹⁸ “Makpal i magngongoy-ngoy ha ili a Rama. Magsangisanget i apapo ni Rakel, gipu ta natay dan i annak di. Awan hidi maliwliwa, ta awan dan i annak a hidi.”

Pagsoli di Maria a Naggipu ha Egipto

¹⁹Kobosan na pinakatay ni Herodes, nagpaenta manon i esa a anghel na Dios ha ni Jose, ha Egipto, ha tagenap na. ²⁰Kinagi na anghel, “Umikat ka dan, a sumoli kam a pattama ha bayan moy a Israel. Ta minatay dan i hari a nagpanggep a mangpapatay ha ide a annak.” ²¹Isu, inumikat ni Jose, ket inalap na i patena, a nagsoli hidi ha Israel. ²²Ngem nanteng ni Jose idi nabaheta na a ni Arkelao i maghari ha Judeya, ta hikuna i kasulet na hama na a Herod. Ket gipu ha tagenap na, naiwadan manon ni Jose, a intugan na i patena ha probinsiya a Galileya. ²³Ket naghén hidi hito, ha ili a Nasaret. Ket gipu ta kona hito, natongpal i kinagi na minahagpugto a hidi, a “Mepeta nokkan a taga-Nasaret i paangayan na Dios a maghari.”

I Pagitoldu ni Juan a Mahagbinyag

3 ¹Idi kobosan na makpal a tawen, inumangay ni Juan a Mahagbinyag ha amugod, ha probinsiya a Judeya, ket nagitoldu hikuna ha totalay. ²Kinagi na, “Sumina kam ha liwaliwat moy, ta dandani dan a dumemat i paghariyan na Dios.”

³Ni Juan i pinagkagiyan ni Propeta Isayas, idi inpugto na, a
 “Atoy ha amugod i mahagayag. Ket iyayag na, a ‘Dandani a dumemat i Hapo tam. Matalak kamon ha pagdemat na! Papiyaan moy dan i paglakadan na!’ kon na.” Ket kona he i pinagayag ni Juan.

⁴Niyaen, napobre unay ni Juan. I tennon na i nagimet ha buk na hayup a kameliyo. Ket gaddang na hayup i sinturon na. Ket kanan na i haksa a hidi ken habu na pitukan. ⁵Ha iday a tiyempo, makpal i inumangay ha henan na, penu magteman ha pagitoldu na. Makpal hidi a naggipu ha Jerusalem, ken ngamin a probinsiya a Judeya, ken ngamin a lugar ha palebut na Karayan Jordan. ⁶Nagoni hidi a kelliwat hidi, ket nagbabawi hidi ha liwaliwat di heya. Ket bininyagan na hidi ni Juan ha Karayan Jordan.

⁷Ngem atoy bila i makpal a Pariseyo ken Saduseyo a inumangay a magpabinyag mina ha nikuna. Ket kinagi na ha nidi, “Kona kam ha ulag, ta madukas i nakam moy! Apay kam umangay ihe? Siguro kagin moy a makalisi kam ha parusa na Dios. ⁸Ngem ipeta ko ha nikam a masapul moy a ipaenta a nagbabawi kamon gipu ha mappiya a gimet moy ken magbabawi kamon a tahod. ⁹Ket awan moy ipeta ha baggi moy, a ‘Maski, ta hama mi ni Abraham.’ Ta ipeta ko ha nikam a maski ha dagende a pogedu, kabaelan na Dios a pagbalinan na hidi ha annak ni Abraham. Tahod! ¹⁰Ket niyaen, nakaman moy mina ide, a kona ha wasay i parusa na Dios. Ket kona ha nehektat dan i wasay aye na Dios, penu katolan na i kakayo hanggan ha

ramot di. Ket mekalan kam ha dagenday a kakayo a awan magbunga ha mappiya. Ket katolan na nokkan, a itogbak na ha gangatan.”

¹¹Ket intulos ni Juan, a kinagi na ha nagteman a hidi, “Dinom la i pangbinyag ko ha nikam. Ket pagtiplad ito a nadalusan kamon ha liwaliwat moy. Ngem atoy pala i esa a dandani a dumemat. Ket nu mekalanak ha nikuna, awanak ha balle, ta mannakabalin unay hikuna. Halimbawa: Nu atoy mina i esa a tagabu a magegkam mina ha sapatos na, awanak mehusto gipu ha liwaliwat ko. Hikuna man i magbinyag ha nikam nokkan ha Espiritu na Dios ken gangatan. ¹²Nu dumemat hikuna nokkan, pasinaan na i ngamin a tolay. Ket kona ha esa a mannalon a magtap. Ta alapan na i ngamin a tolay, ket kona ha magbigao hikuna a mangitap ha tolay. Ta itap na nokkan i mappiya ken madukas. I mappiya a tolay i kona ha baggat, ngem kona ha lupas i madukas a hidi. Ket alapan na nokkan idagende a mappiya a baggat, ket daponan na hidi ha paghenan na. Ngem awan ha balle idagenday a lupas. Ket itutod na hidi ha gangatan a awan maaddap.” Ide dan i pagitoldu ni Juan.

I Pinnakabinyag ni Jesus

¹³Idi nakangbinyag ni Juan ha Karayan Jordan, inumangay ni Jesus a naggipu ha Galileya, penu magpabinyag ha ni Juan. ¹⁴Ngem pinadas ni Juan a sawayan. Kinagi na ha ni Jesus, “Masanikiyak ha nikaw a magbinyag. Hikan mina i magpabinyag ha nikaw!” ¹⁵Ngem kinagi ni Jesus, “Pabiyanan mo iday ha yenan. Ta mappiya malla nu matungpal ta i nalinteg a pagayatan na Dios.” Idi kinagi na ito ni Jesus, nagoni ni Juan, a bininyagan na ni Jesus.

¹⁶Idi kobosan na pinnakabinyag ni Jesus, ket inumawas hikuna ha dinom, naglukat i langit ha nikuna. Ket naenta na i Espiritu na Dios a inumogsad a kona ha esa a kalapati. Ket nagdissu hikuna ha ni Jesus. ¹⁷Ket niyaen, atoy i timek a nagkagi ha langit. Kinagi na, “Ide i ayayatan ko a Annak. Matalakak unay ha nikuna.”

I Pinnakasulisog ni Jesus

4 ¹Idi nobos i pinagbinyag ni Jesus, inturong na hikuna na Espiritu na Dios ha amamugod, penu sulisogan ni Satanas ha ngamin a kaya na. ²Pulos, awan nagkan ni Jesus ha uppat a pulo a pamalak. Ket nobos ide a tiyempo, nagiyalap unay hikuna. ³Binumikan ni Satanas ha ni Jesus, ket kinagi na, “Nu hikaw i Annak na Dios, bonan mo idagende a pogedu a magbalin mina a kanan.” ⁴Ngem tinabbeg ni Jesus, “Nesurat ha Libro na Dios, a ‘Bakkan la a kanan i ikabiyag na tolay, nu awan i pagitoldu na Dios i ikabiyag na tolay a tahod,’ kon na Dios.”

⁵Niyaen, inyangay ni Satanas ni Jesus ha Jerusalem, ha bubungan na Templo. ⁶Ket kinagi na ha ni Jesus, “Nu tahod a hikaw i Annak na

Dios, lumakbong ka dan. Ta nesurat ha Libro na Dios, a ‘Bonan na Dios i anghel a hidi a daponan di ka. Ket egkaman na ka na anghel a hidi, penu awan ka mesapdul, maski ha gihagihay mo.’” ⁷Ngem tinabbeg ni Jesus, “Nesurat bila ha Libro na Dios, a ‘Awan mo pilitan i Happs moy a Dios.’”

⁸Niyaen, atoy manon i nangiyangayan ni Satanas ha ni Jesus, ket ha ontok na parabin. Ket inpaenta na ha nikuna i ngamin a kahariyan ha ngamin a lugar, ken ngamin a kinainamakan di. ⁹Ket kinagi ni Satanas, “Iyatad ko ha nikaw i ngamin a dagende. Basta magparentumeng ka, a magdeyaw ka ha nikan.” ¹⁰Ngem tinabbeg ni Jesus, “Umadiyo ka dan, Satanas. Ta nesurat ha Libro na Dios, a ‘Deyawan mo i Happs mo a Dios, ket hikuna la i pagserbeyan mo.’”

¹¹Ket sininaan hikuna ni Satanas. Sa, dinumemat i anghel a hidi, a dinaggapan di ni Jesus.

Irugi ni Jesus i Tarabaho na ha Probinsiya a Galileya

¹²Idi nabaheta ni Jesus a nebalud ni Juan, nagsoli hikuna ha Galileya. ¹³Ngem awan hikuna naghén ha Nasaret. Imbes na, inumangay hikuna ha Kapernaum, a esa a ili ha nibik na Diget na Galileya, ha pagbaitan na lugar a Sabulon ken Neptali. ¹⁴Nagimet ito penu matungpal i kinagi ni Propeta Isayas a minahagpugto,

¹⁵⁻¹⁶“Atoy esa a kona ha silaw ha Galileya, ha lugar a Sabulon ken Neptali, ha paghenan na totolay a nadihaman ha nakam di. Ito i paghenan na bakkan a hidi a Judyo, ha dibelew na Jordan, ha nibik na diget. Ket maski nu kona ha natay dan hidi, gipu ha madiham a nakam di, magbiyag pala hidi. Ta kona ha magpaenta nokkan i esa a mannakabalin a silaw, a magdisyag ken magitoldu ha nidi, penu makatandiyán di i Dios.”

¹⁷Ket natongpal ito a inpugto ni Isayas. Ta nangrugi ni Jesus a magitoldu ha iday a tiyempo. Ket kinagi na, “Magbabawi kamon ken sumina kam ha liwaliwat moy, ta dandani dan a dumemat i Paghariyan na Dios.”

Ayagan ni Jesus i Uppat a Tolduwan na

¹⁸Idi naglakad ni Jesus ha baybay na Galileya, naenta na i duwa a lallaki a mangisawat ha sigay di. Patakka hidi a ni Simon ken ni Andres. (I sangay ni Simon, ni Pedro.) Mahagpadut hidi. ¹⁹Ket kinagi ni Jesus ha nidi, “Umuseg kam ha nikan a magbalin a tolduwan ko. Ket awan kam mahagalap ha padut, nu awan a mahagpapisan kam ha totolay, penu masakop ko hidi ha Paghariyan na Dios.” ²⁰Ket dagus a inwarak di i sigay di, ket inumuseg hidi ha ni Jesus.

²¹Tinumulos di Jesus a maglakad, ket naenta na i sabali a patakka, a di Santiyago ken Juan. Nagagum hidi ha ni Sebedeyo a hama di, a naglugan ha abang, ken nagtaramaan ha sigay di.

Niyaen, inayagan na hidi ni Jesus. ²²Ket dagus a linakadan di i hama ken abang di, a inumuseg bila hidi ha ni Jesus.

Magpahusay ni Jesus ha Totolay

²³Niyaen, inumangay ni Jesus ha ngamin a paset na Galileya, a nagitoldu ha kapikapilya na Judyo a hidi. Ket nagpakatandi hikuna ha Mappiya a Baheta megipu ha Paghariyan na Dios. Ket pinahusay na i totolay ha ngamin a sakisaket di. ²⁴Ket gipu ta kona hito, newaras ha ngamin a probinsiya a Siriya i baheta megipu ha ni Jesus. Ket inyangay na totolay i ngamin a nagsaket: a kona ha nahayop na dimonyo, ken nagkiskissiw, ken napilay a hidi. Ket pinahusay na hidi ngamin. ²⁵Isu, tinattagubetan hikuna na kakpalan a tolay a naggipu ha Galileya, ken Dekapolis, Jerusalem, Judeya, ken luglugar ha dibelew na Jordan.

I Kinagi ni Jesus megipu ha Mahusay a Tolay

5 ¹Idi naenta ni Jesus i makpal a dumadulog, tinumagdak hikuna ha pukal. Nagetnod hikuna, ket binumikan ha nikuna i tolduwan na a hidi. ²Ket tinolduwan na hidi. Kinagi na, ³Mahusay i mapadibbi a hidi a makatandi a awan hidi ha kinappiya ha saguppang na Dios nu awan iday a nagipu ha Dios. Ta hidi man i masakopan na ha paghariyan na. ⁴Mahusay i maski nu heya a magsanget gipu ha liwaliwat na, ken mayat a magbabawi. Ta paragsakan hikuna na Dios nokkan. ⁵Mahusay i napadibbi a hidi, ta atdinan na hidi na Dios nokkan ha ngamin a inkari na. ⁶Mahusay i maski nu heya a pumilit a magtungpal ha pagayatan na Dios. Ta aguman na hikuna na Dios. ⁷Mahusay i magkagbi a hidi ha kakalan di a tolay, ta makagbiyan bila hidi na Dios nokkan. ⁸Mahusay i magnakanakam a hidi ha pagayatan na Dios, ta maenta di nokkan i Dios. ⁹Mahusay i makipagtalna a hidi. Ta melasin a hidi i tahod a annak na Dios. ¹⁰Mahusay i malokowan a hidi gipu ha pinangtungpal di ha pagayatan na Dios, ta masakop na hidi na Dios ha paghariyan na.

¹¹“Mahusay kam nu ulewan na kam na totolay, ken nu lolokwan di kam, onu pasanikiyan di kam, onu ipeta di a madukas kam, ta umuseg kam ha nikan. ¹²Magragsak kam mina nu kona he i magimet ha nikam. Ta dakkal i gungguna moy nokkan ha langit. Ta kona bila hito i pinagloko di ha minahagpugto a hidi, idi nikuna a naalay dan. Ket magragsak kam bas a magattam ha rigrigat moy.”

I Pangaregan Megipu ha Asin ken Silaw

¹³Intulos ni Jesus i pagitoldu na ha tolduwan na a hidi, a kinagi na, “Mappiya i asin, ta mappiya i ennam na. Ket niyaen, hikam man i kona ha asin. Ta magitoldu kam ha mappiya a ugali ha madukas a totolay. Ngem nu lompas dan i ennam na asin, awan a mabalin a pasoliyan i

ennam na manon. Ket awan dod ha serserbe na, nu awan la a mebanghat a paglakadan na totolay.”

¹⁴Ket kinagi pala ni Jesus, “Hikam i kona bila ha silaw a magdisyag ha ngamin a lutak. Ket kona ha ili a maghen ha kurot na amugod. Ta awan ito a metago. ¹⁵Awan ha tolay a mangpagangat ha pagsilawan na, sana kallaban ha salup. Ta meyontok mina i pagsilawan na, penu madisyagan i ngamin a maghen ha bilay na. ¹⁶Niyaen, kona bila hito ha pinaguseg moy ha Dios. Masapul a awan metago i mappiya a gimetan moy penu makatandiyana mina na totolay i ugali moy. Ket gipu ha ide, deyawan di mina i Hama moy ha langit.”

I Kinagi ni Jesus Megipu ha Linteg ni Moyses

¹⁷“Awan moy mina kagin a inumangayak penu mangadya ha Linteg ni Moyses ken pagitoldu na minahagpugto a hidi. Ta awanak inumangay penu mangadya ha dento, nu awan penu mepakatandi ko ken tungpalan ko ito. ¹⁸Tahod a tahod ide a ipeta ko ha nikam: pulos a awan maadya i maski esa a linteg ha Libro na Dios, hanggan matungpal hidi ngamin. ¹⁹Ket ide i gipu na a maski nu heya a magpabiyana ha maski esa a linteg na Dios, ken mangitoldu ha sabasabali a pabiyana di bila, mebilang hikuna nokkan a kadibbiyana ha Paghariyana na Dios. Ngem ha magtungpal ha Linteg na Dios ken mangitoldu ha sabasabali penu magtungpal bila hidi, mebilang hikuna a katangkayana ha Paghariyana na Dios. ²⁰Isu, ipeta ko ha nikam a awan kam makasaddap ha Paghariyana na Dios, nu awan a dakdakkal i pinaguseg moy ha pagayatan na Dios, ngem ha pinagtongpal na dagende a Parisayo ken mamaestro na Linteg.”

I Kinagi ni Jesus Megipu ha Pagingal na Tolay

²¹Kinagi ni Jesus, “Katandi moy dan ide a linteg ni Moyses, a ‘Awan ka mamapatay. Ha maski nu heya a makapatay, masapul a mahukom hikuna,’ kon na. ²²Ngem niyaen, ipeta ko ha nikam a maski nu heya a makaingal ha kakalan na a tolal, mahukom mina hikuna. Ket maski nu heya a mangipeta ha kakalan na a tolal, ‘Awan ha serserbe mo,’ mahukom mina hikuna ha Sanhedrin. Ket ha maski nu heya a mangipeta ha kakalan na a tolal, ‘Matay ka, a kadukasan a tolal,’ mepaangay hikuna ha gangatan na impyerno.

²³“Isu, nu atoy idatton mo ha Dios, ha pagdattonan ha Templo, ket manakam mo a kelliwat ka a pakaliwatan mo, ²⁴itirak mo mina iday a datton mo, ket umangay ka ha palungo a makitalna ha kakalan mo a tolal. Samo, metulos i datton mo ha Dios, ha Templo.”

I Pangaregan Megipu ha Pakipagtalna Tam ha Dios

²⁵“Magsigida kam mina a makitalna ha mangidarum ha nikam, maski ha palungo a makaabot kam ha paghukoman. Ta nu awan moy

mapagtalna i mangidarum, igiwat na kam ha hukom. Ket igiwat na kam na hukom ha polis, a mangiyasak ha nikam ha pagbaludan. ²⁶Ket nakaman moy ide a ipeta ko ha nikam, a awan kam makalapos hanggan awan moy mabayadan i ngamin a liwaliwat moy.”

I Kinagi ni Jesus megipu ha Pangibabbey

²⁷Kinagi ni Jesus, “Katandi moy dan ide a linteg ni Moyses, a ‘Awan ka mangibabbey.’ ²⁸Ngem niyaen, ipeta ko ha nikam a maski nu heya a mangaamata ha esa a babbey, ket madukas i nakam na, mebilang na Dios a nakaliwat dan hikuna, a nangibabbey dan i nakam na.

²⁹“Isu a adyan moy mina i maski nu anya a pakaliwatan moy, maski nu mangina ide ha nikam. Kona he i pangaregan ko ha nikam, a nu atoy a kona ha makanawan a mata mo i pakegipuwana na pinagliwat mo, mas mappiya nu suatan mo ito, ket ibanghat mo. Ta mas mappiya nu lompas i esa a paset na baggi mo, ngem i ngamin a baggi mo a metogbak ha impyerno. ³⁰Onu maski nu atoy i kona ha makanawan a kamat mo i pakegipuwana na pinagliwat mo, mas mappiya nu katolan mo, ket ibanghat mo. Ta mas mappiya nu maadya i esa a paset na baggi mo, ngem i ngamin a baggi mo a marigrigatan ha impyerno.”

I Kinagi ni Jesus megipu ha Pinagsina na Magkabanga

³¹“Nesurat bila ha Linteg ni Moyses, a ‘Maski nu heya a lallaki a mangisina ha kabanga na, masapul a maatdinan hikuna ha kasuratan na pinagsina di.’ ³²Ngem niyaen, ipeta ko ha nikam, a makaliwat i maski nu heya a lallaki a mangisina ha kabanga na. Ta kona nu mapaliwat na i kabanga na, a kona nu mangilallaki i kabanga na nu magkabanga manon ha sabali a lallaki. Ngem nu tahod a nangilallaki dan i kabanga na aye, mabalin na a isina, ket awan ha liwat na lallaki. Ngem makaliwat paman i maski nu heya a lallaki a magkabanga ha nesina a babbey, a kona ha nangibabbey dan hikuna.”

I Pagitoldu na megipu ha Pinagkari na Totolay

³³“Katandi moy dan ide a linteg ni Moyses, a ‘Awan mo pabiyanan i kari mo. Ta nu atoy i inkari mo, ket nagenan mo i Apo Dios, a magsistigu ha kari mo, masapul a tungpalan mo,’ kon na. ³⁴Ngem niyaen, ipeta ko ha nikam, a awan kam mina magnagen ha maski nu anya ha pinagkari moy. Awan mos pagsistigu i langit ha kari mo, ta iday bila i henan na Dios. ³⁵Ket awan mos pagsistigu i lutak, ta iday bila i henan na Apo Dios. Maski iday a ili a Jerusalem, awan mo iday pagsistigu ha kari mo, ta iday bila i henan na Dios a Kadaklan a Hari. Ket i ngamin a dagento i kona ha sangay na. ³⁶Ket awan mos ipeta, a ‘Maski nu matayak,’ ha pinagkari mo. Ta bakkan a hikaw i Apo Dios, ket awan ka ha turay ha bukod mo a

biyag. Maski awan ka ha kabaelan a pagsulet ha buk mo, a magbalin a maponset onu mangiset. ³⁷Isu, ha pinagkari mo, ipeta mo, ‘Oni, gimetan ko iday,’ kommo. Onu madiyan mo a gimetan, ipeta mo, ‘Madiyan ko,’ kommo ah. Ket madukas i maski nu anya a inayon mo, ta maggipu ito ha madukas a kinatolay mo.”

I Pagitoldu Ni Jesus megipu ha Pinagbilas na Totolay

³⁸“Niyaen,” kagi ni Jesus, “katandi moy dan ide a linteg ni Moyses, a ‘Nu atoy i mangbulsak ha mata na tolay, ibilas moy mina, a bulsakan moy hikuna. Onu atoy i mangdanog ha ngipan na tolay, ibilas moy mina, a danogan moy i ngipan na a.’ ³⁹Ngem niyaen, sabali i ipeta ko ha nikam, a awan moy bilasan i maggimet ha madukas. Halimbawa: Nu atoy i mangdanog ha padingel mo, padanog mo bila i kalipat na. ⁴⁰Onu atoy i mangidarum ha nikaw, penu maalap na i badu mo, pabiyanan mo a alapan na bila i kagay mo. ⁴¹Ket maski nu heya a mangipapilit a kumuyog ka ha esa a kilometro, kuyogan mo pala hikuna ha mekaduwa. ⁴²Mangatad ka ha maski nu heya a umaged ha nikaw. Ket nu atoy i saluwan di ha nikaw, ipasallu mo.”

Kagbiyan Tam mina i Kasenti Tam a hidi

⁴³“Katandi moy dan i pagitoldu na mamaestro a hidi na Linteg, a ‘Ayatan moy mina i agagum moy, ket sentiyon moy mina i kasenti moy a hidi,’ konan di. ⁴⁴Ngem niyaen, sabali i ipeta ko ha nikam. Kagbiyan moy i kasenti moy a hidi. Ket ikararagan moy i magloko a hidi. ⁴⁵Ta nu kona hito a magaheg kam ha pinagkagbi na Dios, mepaenta moy a hikam i tahod a annak na Dios. Ta kona ha ide i pinagkagbi na Dios, a awan na padisyagan i singgit ha mappiya la a totolay, nu awan pati ha madukas a hidi. Ket magkalan i pinagatad na ha uden, ha madukas onu mappiya a hidi. ⁴⁶Awan moy mina kagin a gunggunaan na kam na Dios nu kagbiyan moy i magkagbi ha nikam. Awan agay. Ta maski i mahagdadaya a hidi, kagbiyan di bila i magkagbi ha nidi. ⁴⁷Nu aguman moy la i ililay moy, magkalan kam ha totolay a awan a manahod. Ta kona bila hito i ugali na totolay a awan makidios. ⁴⁸Isu, hikam man i magaheg mina ha Dios, a awan ha pagkurangan na. Ket nu gimetan moy ito, awan kam bila ha pagkurangan ha kinappiya ken kinaayat.”

I Pagitoldu ni Jesus megipu ha Pagiyatad

6 ¹“Ha pinaggimet moy ha mappiya, magingat kam ha nakam moy, penu awan kam mapangas. Magingat kam ha panggep moy. Ket awan moy gimetan i mappiya ha saguppang na tolay penu deyawan di kam. Ta nu kona hito i gimetan moy, awan na kam gunggunaan Nama moy a Dios. ²Isu, nu manglimos ka, awan mos ipeta ha sabali a hidi. Ta

kona hay i ugali na aginpappiya a hidi, nu umangay hidi ha kapilya, onu maski ha pagpasyal di ha kalsada. Kanayon hidi a magibaheta ha bukod di a pinanglimos, penu ideydeyaw hidi na totolay. Niyaen, nanakaman moy i ipeta ko ha nikam, a iday la i gungguna di. I deydeyaw na totolay i gungguna di. Awan hidi ha gungguna a maggipu nokkan ha Dios. ³Ngem bakkan mina ha nikam. Nu manglimos ka, awan mos ipeta ha maski nu heya a agum mo, ⁴penu malimed mina i paglimos mo. Ket metan na kam na Apo Dios a makaenta ha ngamin a gimetan moy a nalimed. Ket hikuna man i mangiyatad ha gungguna moy nokkan.”

I Pagitoldu ni Jesus Megipu ha Pagkararag

⁵“Nu magkararag kam, awan moy mina ahegan i aginpappiya a hidi. Ta ugali di a tumaknag ha kapilya, onu maski ha karsada, a magkararag hidi, penu maenta na hidi na totolay. Ket nakaman moy ide a ipeta ko ha nikam, a nobos dan i gungguna di, ta nagiwat di dan i deydeyaw na totolay. Ket iday la i gungguna di. ⁶Ngem bakkan mina ha nikam. Nu magkararag ka, sumadap ka ha bilay moy, ket iseradu mo i ridaw. Ket magkararag ka a isesa ha Apo Dios. Ket hikuna i makaenta ha nikaw a magkararag a nalimed. Ket gunggunaan na ka nokkan.

⁷“Nu magkararag kam, awan moy mina usaran i makpal a kakkagi a awan serserbe na. Kona hay i ugali na awan a hidi makidios. Ket kagin di a sanegan na hidi na Dios gipu ha atakdug a kararag di. ⁸Awan moy hidi ahegan, ta katandi Nama moy a Dios i kasapulan moy, maski ha palungo a pagaged moy. ⁹Isu, kona mina he ikararag moy,

‘Amang Dios a magturay ha ngamin, deydeyawan mina na ngamin a tolay i nagen mo, a magisesa ka a Dios.

¹⁰ Hikaw mina i maghari ha ngamin a tolay. Ket matungpal mina i pagayatan mo ha ide a lutak, a kona bi ha langit.

¹¹ Atdinan mo kami bi ha kanan mi ha yenan, ken kadapamalak.

¹² Ket pakawanan mo bi i liwaliwat mi, gipu ta pinakawan mi dan i nakaliwat ha nikami.

¹³ Sawayan mo kami ha nakaro a pakasurubaran, ket isalakan mo kami bi ha kinadukas.’

¹⁴“Kona mina hito i kararag moy,” kon ni Jesus, “ta nu pakawanan moy i nakaliwat ha nikam, pakawanan na kam bila Nama moy a Dios. ¹⁵Ngem nu awan moy pakawanan i nakaliwat ha nikam, awan na kam pakawanan Nama moy ha liwaliwat moy.”

I Magkabeng a Magkan, Penu Perpermi a Magkararag

¹⁶“Nu magkabeng kam a magkan, penu perpermi a magkararag, awan moy ahegan i aginpappiya a hidi. Ta kayat di a mepaenta i pinaggimet di. Isu, nu pabiyanan di a magkan, penu magkararag, awan hidi maguges

ha rupa di, onu suro dan i buk di. Ket maginlaladingit hidi, penu makatandiyan na tolay i gimetan di, a kona ha pagserbe di ha Dios. Ket deydeyawan na hidi na sabasabali. Ngem nakaman moy ide a ipeta ko ha nikam, a iday la i gungguna di. Awan na hidi gungguna na Dios. ¹⁷Ngem bakkan mina ha nikam. Nu pabiyanan moy i kakanan, penu perpermi a magkararag, ugesan mo mina i rupa mo, ket urnosan mo i buk mo. ¹⁸Ket nu kona hito, awan ha makatandi ha pinagserbe mo aye ha Apo Dios, a pinabiyanan mo a magkan penu magkararag. Ket maenta na ka na Apo Dios a sililimed. Ket hikuna man i mangiyatad ha gungguna mo, ta maenta na i ngamin a gimet mo a nalimed.”

I Kinagi ni Jesus megipu ha Kinabaknang ha Langit

¹⁹“Awan moy mina urnongan i kinabaknang moy ha ide a lutak. Ta sigida la a lompas, a makutem na uhad, onu ubosan na simang, onu natakaw na madukas a tolay. ²⁰Imbes na, tungpalan moy mina i pagayatan na Dios. Ket nu kona hito, naurrong dan i kinabaknang moy ha langit. Ket awan hay ha magubos onu magtakaw ha kinabaknang moy. ²¹Isu, magnakanakam kam mina ha paghariyan na Dios. Ta maski nu anya i nanakaman moy, iday bila i paggustowan moy a tahod ken ibilang moy a kinabaknang moy.”

Megipu ha Silaw na Baggi

²²Kinagi pala ni Jesus, “I mata mo i kona ha sulu na baggi mo. Nu mappiya i pagenta mo, siyempre, mapsag bila i nakam mo. ²³Ngem nu madiham i pagenta mo, siyempre, madi bila i ngamin a nakaman ken gimetan mo. Nu madiham i nakam na tolay, kagbi dalla agay, ta madukas unay iday a tolay, a awan na katandi i mappiya.”

Apo Dios i Paggipuwana na Kasapulan Tam

²⁴“Awan tam kaya a magserbe ha duwa a happo. Ta nu atoy i magpadas ha ide, ayatan na i esa, ngem sentiyana na i mekaduwa; onu usegan na i esa, ket sinaan na i mekaduwa. Niyaen, kona bila hito ha nikam. Nu korinat i korsunada moy, ket kona ha korinat i happo moy a ayayatan moy, awan kam makauseg ha Dios.

²⁵“Ide i nangpetaan ko ha nikam a awan moy pakadanagan i pagbiyag moy, nu anya i kanan moy onu tennon moy. Ta ayayatan na kam unay na Apo Dios. Mangina kam unay ha nikuna. Ket awan moy mina kagin a awan na kam atdinan ha kanan moy onu tennon moy. ²⁶Entan moy i manok a hidi. Awan hidi magmula, ket awan hidi maganni. Awan ha kamalig di. Pakanan hidi na Dios. Ket hikam paman i mas mangina ha Dios ngem manok a hidi. ²⁷Nakaman moy bas ide, a awan ha serserbe na buribur moy. Nu dumemat nokkan i tiyempo na katay moy, awan kam makapaalay ha biyag moy gipu ha buribur moy.

²⁸“Awan kam mina magburibur ha badu moy. Entan moy i budak a hidi. Awan hidi magtarabaho, ket awan hidi maggimet ha badu. Ngem nabaduwan dan hidi. ²⁹Ket mas inaamakan i badu na esa a budak aye ngem ha ngamin a badu ni Hari Solomon, i kabaknangan a Hari na Israel. ³⁰Isu, nu baduwan na Dios i budak a hidi ha inamakan, maski nu awan maalay ket matutod hidi, anya dod ha nikam? Pabaduwan na kam wade? Sigurado ah! Apay wade a ballik la i panahod moy?

³¹“Isu,” kagi ni Jesus, “awan kamon magburibur! Awan kam magburibur nu anya i kanan moy, onu inuman moy, onu pagtennon moy. ³²Kona hay i buriburan na awan a hidi a manahod ha Dios. Ngem awan moy hidi ahegan. Ta nakatandiyan na Dios i ngamin a kasapulan moy. ³³Imbes na, nananakaman moy ha palungo megipu ha pinaguseg moy ha Dios. Sana, iyatad pala i ngamin a kasapulan moy. ³⁴Isu i nangpetaan ko a awan kamon magburibur ha rigrigat a awan pala nagimet. Ta kona ha pakakpalan mo i rigrigat mo, nu buriburan mo i rigrigat a awan pala nagimet. Isu, kuston i rigrigat moy. Awan moy mina pakakpalan.”

Awan Tam Mina Hukoman i Kakalan Tam a Tolay

7 ¹Ket tinumulos ni Jesus, “Awan mos hukoman i kakalan mo a tolay, penu awan na ka hukoman na Dios. ²Ta hukoman na kam na Dios gipu ha pinanghukom moy ha kakalan moy a tolay. I gimetan moy ha sabali a tolay, kona bila iday i gimetan na Dios ha nikam nokkan.”

³Ide paman i pangaregan ni Jesus megipu ha paghukom na tolay ha kakalan na a tolay, a kinagi na, “Kona nu atoy i ballik a as-as ha mata na kabsat mo, ngem atoy i dakkal a kayo ha mata mo. ⁴Samo, ipeta ha nikuna, ‘Abeng, maadyan ko bi i as-as ha mata mo ah,’ kom mo. Ngem panyan mo agay? Ta awan ka makaenta! Ta dakkal i kayo ha mata mo. Dadi pala agay! ⁵Aginippiya ka dalla, nu kona hito! Imbes na, hikaw mina i magpalungo a magadya ha dakkal a kayo ha mata mo, penu makaenta ka ha madinnang. Sa mo, maadya i as-as ha mata na agum mo,” kon ni Jesus.

Magingat Kitam Mina Ha Pagitoldu Tam

⁶Kinagi ni Jesus, “Awan moy iyatad ha asu a hidi i maski nu anya a mangina, amangan nu dangpihan di kam ken kagitan di kam. Ket kona bila hito nu atoy i pilitan moy a magteman ha kagi na Dios. Ta kona ha asu a hidi. Maski nu mangina unay i iyatad mo ha nidi, magingal dalla hidi, ket dangpihan di kam. Ket kona paman ha babboy a hidi. Nu itagmak mo i mangina a manek ha saguppang di, gidtanan di dalla, a awan di katandi i mangina. Isu, awan moy mina tolduwan i totolay a magmadi a magteman ha kagi na Dios.”

Megipu ha Pinagkararag Tam

⁷Kinagi ni Jesus, “Tumulos kam a makiaged ha Dios, ket iyatad na ha nikam. Tumulos kam a mageriyok, ket paketan na kam. Tumulos kam a

magtuktuk ha ruwangan na Dios, ket lakwaban na kam. ⁸Ta maski nu heya a makiaged-aged ha Dios, makagiwat hikuna. Ket nu magerieriyok hikuna, paketan na Dios. Ket nu tumulos hikuna a magtuktuk, lakwaban na Dios. ⁹Ket kona bila hito ha nikam a atoy annak na. Nu agedan na annak mo i tinapay, anya, iyatad mo i pogedu ha nikuna? Awan agay! ¹⁰Onu agedan na i padut, iyatad mo i ulag ha nikuna? Awan man! ¹¹Entan moy; hikam man i magkalan ha ngamin a kakalan moy a tolay a kelliwat. Ngem maski nu kona hito a magliwat kam, kayat moy pala a makiyatad ha mappiya ha annak moy. Ket Dios paman i pasig la a mappiya. Isu, mas mapigsa i pagkayat na Hama moy a Dios a mangiyatad ha mappiya ha tolay a makiaged ha nikuna.

¹²“Niyaen, gimetan mo ha kakalan mo a tolay i kayat mo a gimetan di ha nikaw. Ide dan i kona ha panungpalan na ngamin a pagitoldu ha Linteg ni Moyses ken sursurat na minahagpugto a hidi.”

Megipu ha Masupit a Ruwangan

¹³⁻¹⁴“Marigat i biyag moy nu sumadap kam ha paghariyan na Dios. Ket pangaregan na i kona nu sumadap kam ha nasupit a ruwangan. Ket ballik la i agagum moy a makaeriyok ha ide a ruwangan a magturong ha Dios. Ngem dakkal unay i ruwangan a magturong ha biyag a pakadadailan. Ket malaka la a maeriyokan ha biyag a mahagliwat. Ket makpal i tolay a tumulos a makaliwat a kona hito. Isu i gipu na a ipeta ko ha nikam, a sumadap kam mina ha ide a masupit a ruwangan a magturong ha Dios.”

I Kayo ken Bunga Na

¹⁵“Magingat kam ha masileng a hidi a mahagpugto. Ta umangay hidi ha nikam, ket kona ha maanus. Ngem awan hidi maanus, nu awan a maingal. Ket lolokwan di kam. ¹⁶⁻¹⁷Melasin moy hidi gipu ha paggimet di. I pangaregan ko i kona ha bunga na kayo. Ta maski nu anya a nemula, katandi moy nu inaamakan, onu awan ha balle na, gipu ha bunga na. Halimbawa: Awan moy maputi i kona ha mangga ha madukas a kayo a maseset. Ket awan moy maalap i masinggat a bunga ha madukas a kayo. ¹⁸Nu atoy i mappiya a kayo, awan hikuna magbunga ha madukas. Onu atoy i kayo a madukas, awan hikuna magbunga ha mappiya. ¹⁹Ha kada kayo a awan magbunga ha mappiya, makatol ket metogbak hikuna ha gangatan. ²⁰Ide dan i pangaregan ko ha nikam, penu melasin moy i masileng a hidi a mahagpugto, gipu ha paggimet di.

²¹“Atoy i magayag ha nikan, ha ‘Happo ko! Happo ko!’ Ngem bakkan a hidi i makasaddap ha paghariyan na Dios, nu awan la i tolay a umusoseg ha pagayatan na Hama ko a Dios. ²²Nokkan, ha pamalak a panghukom na Dios ha tolay, atoy bi i makpal a magkagi ha nikan, a ‘Happo, sakopan mo kami bila, ta nagitoldu kami gipu ha nikaw. Ket

inusar mi i nagen mo, a pinalakad mi i dimonyo a hidi. Ket nakaddatan i ginimigimet mi gipu ha nikaw.’ ²³Ngem ipeta ko ha nikam,” kon ni Jesus, “a itabbeg ko nokkan ha nidi, a ‘Awan! Awan takam katandi! Umadiyo kam dan, hikam a mahagliwat!’ kon ko nokkan,” kon ni Jesus.

I Malaing a Magbilay

²⁴“Malaing i maski nu heya a umuseg ha nikan, a magteman ken magtongpal ha kagi ko. Ket ipakatandi ko ha nikam i pangaregan na. Ta kona ha esa a lallaki a nagpatakna ha malagda a bilay. Ket nagkotkot hikuna ha madisalad, penu itolnak na i adigi a hidi. ²⁵Idi dinumemat i bagyo, ket dinuminum i karayan, naabot na karayan i bilay na. Ngem awan narakrak i bilay, ta inamakan i pinagbilay na lallaki. ²⁶Ngem ha maski nu heya a makateman ha kagi ko, ngem awan umuseg, hikuna i kona ha lallaki a awan magtolnak ha adigi ha madisalad. ²⁷Ket nu magbagyo, duminom i karayan. Ket mapigsa i pahas. Ket malaka la i pakarakrak na bilay na. Ket mebulod i ngamin a bilay na.”

²⁸Idi nobos ni Jesus a magitoldu ha dagende, tahod a kayat na tolay a hidi i pagitoldu na. ²⁹Ta idi nagitoldu ni Jesus, nepaenta na a mannakabalin i turay na a magitoldu, ket awan a kona ha maestro a hidi na Linteg a nagitoldu gipu ha sabali a makinturay.

Pahusayan ni Jesus i Magkattal

8 ¹Idi binumugsok ni Jesus ha parabin, sinalodsod bila i makpal a tolay. ²Ket atoy bila i esa a lakay a magkattal. Inumangay hikuna a nagparentumeng ha saguppang ni Jesus. Ket kinagi na, “Apo, nu kayat mo, mapahusay mo i baggi ko!” ³Ket kinagi ni Jesus, “Kayat ko.” Ket intupo na i kamat na, ket inpeta na, “Mahusay ka dan!” Ket bigu la a naawan dan i kattal na. ⁴Sana, inbon ha nikuna, “Awan mo ipepeta ha maski nu heya. Imbes na, magdiretso ka ha padi, penu bilengan na ka. Ket iyatad mo ha nikuna i pangiwagah mo, penu matongpal i bon ni Moyses. Nu gimetan mo ide, mapanahod mo hidi a pinahusay na ka na Dios.”

Pahusayan ni Jesus i Tagabu na Kapitan a Taga-Roma

⁵Idi kassaddap ni Jesus ha ili a Kapernaum, inumangay ha nikuna i kapitan na esa a gasut a sundalu a taga Roma. Ket inaged na, ⁶“Apo, masaket i tagabu ko ha bilay mi. Awan hikuna makalembok ha baggi na, ket marigatan unay.” ⁷Ket kinagi ni Jesus ha nikuna, “Umangayak a pahusayan ko hikuna.” ⁸Ngem tinabbeg na kapitan aye, “Masanikiyak ha nikaw, nu umangay ka ha bilay mi, ta mas matangkay ka ngem hikan. Maski nu ipeta mo la, ket sigurado a humusay i tagabu ko. ⁹Katandiyon ko dan i turay mo, ta kona bila ha turay ko. Ta atoy i happo ko a

mangituray ha nikan, ket atoy i sunsundalu a meturayan ko. Nu ipeta ko ha esa a ‘Umangay ka dan,’ siyempre, umangay hikuna. Nu ipeta ko ha sabali a ‘Uyoy ka he,’ siyempre, umangay hikuna ha nikan. Nu ipeta ko, a ‘Gimetan mo ide,’ maggimet hikuna ha iday. Isu, katandi ko dan a nu atoy i ipeta ni Jesus, siguradowak a maggimet iday.”

¹⁰Niyaen, nalaktat ni Jesus ha nateman na a kinagi na Kapitan. Ket sinumoleg hikuna, a inpeta na ha kakpalan a inumunod, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam, ket hanggan ha yenan, awan ko naenta i panahod a kona he. Ta maski ha Judyo a hidi, awan ha manahod ha nikan a kona ha ide a kapitan. ¹¹Niyaen, ipeta ko ha nikam a atoy nokkan i makpal a maggipu ha ngamin a lugar ha lutak aye, a amyanan, ken abagatan, ken laod, ken daya. Maski idagendo a tolay a bakkan a Judyo. Ket makipagetnod hidi ha Paghariyan na Dios. Ket makipagkan hidi ha ni Abraham, ken ni Isak, ken ni Jakob ha piyesta na Dios. ¹²Ngem atoy ha nikam a Judyo i metogbak ha madihaman a lugar, ha lapos na Paghariyan na Dios. Ihay man i pagsangisangetan di ken pagrangsirangsitang di, gipu ha nakaro a rigrigat di.”

¹³Sana, kinagi ni Jesus ha iday a kapitan, “Ilay ko, sumoli ka dan. Matungpal i inaged mo, gipu ha panahod mo.”

Ket dagus a nakahusay i tagabu na kapitan, idi oras heya a nagkakagi ni Jesus.

Pahusayan ni Jesus i Makpal a Tolay

¹⁴Idi inumangay ni Jesus ha bilay di Simon, naenta na a nagsaket i manugang ni Simon, ta nagladu. ¹⁵Kinamhet ni Jesus i kamat na, ket dagus a hinumusay hikuna. Ket inumikat hikuna, ket nagserbe, a nagpakan hikuna ha di Jesus.

¹⁶Niyaen, atoy bila hay i makpal a magsaket. Ket idi kinumaltob i senggut, neyangay ha ni Jesus i makpal a naawag na didimonyo. Ket pinalakad na i dimonyo a hidi gipu ha pinagibon na ha nidi. Ket pinahusay na i ngamin a masaket. ¹⁷Gipu ha dagende a ginimet ni Jesus, natongpal na i nagkagiyan ni Isayas a esa a minahagpugto. Ta insurat ni Isayas, “I Cristu a mismo i mangadya ha ngamin a kinakapoy tam, a adyan na i sakisaket tam.”

I Tolay a Magbalin a Tolduwan ni Jesus

¹⁸Idi esa a pamalak, ket naenta ni Jesus i makpal a tolay a dumadulog ha nikuna. Ket inbon na ha tolduwan na a hidi a maggayak hidi a umahabes ha dibelew. ¹⁹Ngem idi paggayak di, binumikan ha ni Jesus i esa a maestro na Linteg. Kinagi na, “Maestro, umunodak ha nikaw, maski nu hadya i angayan mo.” ²⁰Ngem iniwadan ni Jesus hikuna, “Maski i hayup a hidi ha talon, a kona ha madipa a hidi, atoy i paghenan di ha abot. Maski ha manok

a hidi, atoy i paghenan di ha rabon di. Ngem awan ha paghenan i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Awan la ha pagemmangan ko.”²¹ Ket atoy bila i sabali a tolduwan ni Jesus, a kinagi na, “Apo, kayat ko a umusoseg ha nikaw, ngem palobusanak mo bi ha ballik la. Ta magurayak mina hanggan ha pakelabbang nama ko. Sa ak, umunod ha nikaw.”²² Ngem tinabbeg ni Jesus, “Kabeng mon iday. Atoy i sabali a hidi a magtallekod ha nikan. Ket kaykayat di a umusoseg ha ugali na minatay a hidi. Isu, pabiyanan mo a hidi mina i mangilabbang ha totolay a minatay. Ngem bakkan mina ha nikaw, ta umusoseg ka mina ha nikan.”

Pataranan ni Jesus i Taribunada

²³ Sa, sinumakay ni Jesus ha abang, ket inumunod i tolduwan na a hidi. ²⁴ Idi pagsakay di, kinumillap ni Jesus. Ket bigu la a maparas dan ha mapigsa. Ket naraknaban i abang di, a dandani a inumlad. ²⁵ Isu a linukag di ni Jesus, a kinagi di, “Happo, Happo! Isalakan mo kami! Umlad kitam dan!” ²⁶ Ket kinagi ni Jesus, “Apay a manteng kam? Ballik dod i panahod moy ha nikan.” Sa hikuna, tinumaknag, a binon na i paras ken raknab. Ket tinumaran i paras, ken linuminnak i diget. ²⁷ Ket nalaktat i tolduwan na a hidi, a kinagi di, “Anya wade i lallaki aye? Ta mabon na i paras ken raknab, ket magtongpal hidi ha nikuna.”

Pahusayan ni Jesus i Duwa a Lallaki a Hinayup

²⁸ Tinumulos di Jesus a naglugan ha abang hanggan ha dibelew, ha lugar a Gadareno. Idi kahhapog ni Jesus, sinumalpak i duwa a lallaki a hinayup, a naggipu hidi ha kampo-santo. Maingal hidi unay. Isu i gipu na a awan ha maketured a lumakad ha iday a lugar. ²⁹ Idi naenta di ni Jesus, nagayag i hinayup a hidi, a kinagi di, “Annak na Dios, anya i kayat mo a gimetan ha nikami? Anya, inumangay ka he penu parusaan mo kami? Awan kas, ta awan pala tiyempo a nebital na Dios a paghukom na.”

³⁰ Niyaen, atoy bila hito i makpal a babboy, a magsabbok ha mabikan a henan di. ³¹ Ket inaged na dimonyo a hidi, “Nu palakadan mo kami, palobusan mo kami bi a sumadap ha dagendo a babboy.” ³² Ket kinagi ni Jesus, “Nay, ikad moy dan!” Isu, linumapos hidi, a sinumadap hidi ha babboy. Ket bigu la a ginumutap i babboy a hidi ha dinom. Ket inumlad hidi ngamin.

³³ Niyaen, idi nangenta i mahagdapon ha babboy a hidi, binumuyot hidi ha ili. Ket inbaheta di i ngamin a nagimet, pati i nagimet ha denday a duwa a hinayup. ³⁴ Isu, inumangay i makpal a tolalay a mangenta ha ni Jesus. Ket idi naenta di hikuna, inaged di a lakadan na i lugar di. Ta nanteng hidi.

Pahusayan ni Jesus i Pilay

9 ¹ Isu, linumugan manon di Jesus, a nagsoli ha dibelew. Ket dinumemat hidi ha ili na, a Kapernaum. ² Idi kaddemat na, ket

neyangay ha nikuna i esa a napilay ha duwa a tikad na. Idi naenta ni Jesus a manahod hidi a nagkona hito, inpeta na ha pilay, “Ilay ko, awan kas manteng. Napakawan dan i liwaliwat mo.”

³Ngem idi nateman na ito na maestro na Linteg, naginuhon hidi, a kinagi di, “Tadi! Ikalan na i baggi na ha Apo Dios!”

⁴Ngem katandi ni Jesus i nakam di, ket kinagi na, “Apay a magnakam kam a kona hay a madukas? ⁵⁻⁶Makatandiyon moy mina i pagturay na Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Ta bakkan ito ha pagturay na ngamin a sabali a tolay.

“Niyaen, amatan moy ide a napilay. Ta awan ha tolay a makepeta ha, ‘Mapakawan dan i liwaliwat mo!’ Ket awan ha tolay a makepeta ha, ‘Umikat ka! Makalakad ka dan!’ Ngem bakkan ha nikan, ta makapaenta ak ha nikam a atoy i pagturay ko a mangpakawan ha liwat na tolay.” Sana, inpeta ha iday a pilay, “Ilay ko, umikat ka. Alapan mo i ulas mo, ket sumoli ka dan ha bilay moy.”

⁷Ket inumikat i napilay, a nagsoli hikuna ha bilay na. ⁸Idi naenta na ito na kakkapan a tolay, nasbew hidi ha kabaelan ni Jesus. Ket dineydeyaw di i Dios, a nangiyatad ha tolay ha kona he a pinnakabalin.

Ayagan ni Jesus ni Mateo

⁹Linakadan ni Jesus, ket idi paglakad na, naenta na i esa a mahagpabuwis a nagetnod ha pahagsingeran na. Mateo i nagen na. Ket inpeta ni Jesus ha nikuna, “Umuseg ka dan ha nikan, penu matolduwan taka.” Ket tinumaknag ni Mateo, a inumuseg ha ni Jesus.

¹⁰Niyaen, nangan di Jesus ha bilay di Mateo. Ket dinumemat i makpal a mahagpabuwis, ken sabasabali a mahagsalungasing ha Linteg na Judyo, a makipagkan ha ni Jesus ken tolduwan na a hidi. ¹¹Ket idi naenta na ito na Pariseyo a hidi, kinagi di ha toltolduwan na, “Apay a makipagkan i maestro moy ha mahagpabuwis ken madukas a hidi?”

¹²Ngem nateman na ito ni Jesus, ket hikuna man i tinumabeg, a kinagi na, “Nu mahusay i baggi na tolay, awan na masapul i doktor. I magsaket la i makasapul ha doktor. ¹³Ket kona bila hito ha nikan ken pagbabawiyon ko a hidi. Ket kona ak ha doktor. Ta awanak inumangay penu pagbabawiyon ko i mappiya a hidi a awan ha rigrigat di. Imbes na, inumangayak penu pagbabawiyon ko i madukas a hidi, a marigatan gipu ha liwat di.

“Niyaen, nakaman moy mina i kayat a kagiyan na ide a nesurat ha Libro na Dios, a ‘Madiyan ko dan i pagidaton moy a pangtongpal moy mina ha Linteg. Ta kaykayat ko i pinagkagbi moy ha kakalan moy a tolay,’ kon na Dios.”

Megipu ha Tolay a Awan Magkan ha Pinagkararag di

¹⁴Idi esa a pamalak, dinumemat i kappal a totolduwan ni Juan a Mahagbinyag. Ket sinalodsod di, “Apay a pabiyanan mi a magkan ha

pinagkararang mi. Ket kona bila hito ha totolduwan na Pariseyo a hidi. Ngem bakkan ha totolduwan mo. Ta magkan ken uminom hidi ha kada pamalak.”
¹⁵Ket tinabbeg ni Jesus, “Oni, ket kona ha ide i pangaregan ko ha nikam, a nu atoy i pagbodaan, ken atoy i nobyo ken agum na a hidi, anya, magkan hidi, onu awan? Siyempre a magragsak hidi! Ngem dumemat i sabali a tiyempo, ket madakap ide a nobyo, ket mepaadiyo hikuna. Ket iday i tiyempo a pabiyanan di i magkan. Ta maladinget dan hidi.”

¹⁶Ket nepeta ni Jesus i sabali a pangaregan, penu makatandiyen di a awan a mabalin nu melaok i bigu a pagitoldu na ken alegid a pagitoldu na Judyo. Kinagi na, “Nu atoy i mayat a magitakop ha badu a alegid, awan na meusar i bigu a hamet a pangapol na ha alegid a badu. Ta nu padasan na ito, bumallik i bigu a hamet a intakop na, ket dumakkal manon i pisad na badu. ¹⁷Ket kona bila ha ide. Awan ha mangiyasak ha bigu a basi ha alegid a gaddang a pagsupot na. Ta mapisad na bigu a basi iday a nesupotan na. Ket magabuyos i bigu a basi. Ket napisad dan i supot. Imbes na, mappiya malla nu meyasak i bigu a basi ha bigu bila a gaddang a pagsupot na. Ket magkalan ide a supot ken basi a magmaalay.”

I Annak a Minatay ken i Babbey a Mangkamhit ha ni Jesus

¹⁸Niyaen, nagkagi pala ni Jesus, ket bigu la a dinumemat i esa a mangituray ha kapilya na Judyo. Nagparentumeng hikuna ha saguppang ni Jesus, a kinagi na, “Minatay dan i annak ko a gumitek. Ngem basta umangay ka, a itupu mo i kamat mo ha nikuna, ket sigurado a magbiyag hikuna manon,” kon na lakay. ¹⁹Isu, inumuseg ni Jesus ha nikuna, pati i tolduwan na a hidi.

²⁰Niyaen, atoy bila i esa a babbey a masaket. Nagdigidigi ide a babbey ha esa pulo ket duwa a tawen. Ket niyaen, tinumagubet hikuna ha ni Jesus, a kinamhet na i nibik na kagay na. ²¹Ta kinagi na ha nakam na, “Maski makamhit ko la i tennon na, ket humusay i baggi ko,” kon na babbey. ²²Niyaen, sinumoleg ni Jesus, ket naenta na i babbey aye. Ket inpeta ni Jesus ha nikuna, “Manay, awan kas manteng. Mahusay ka dan gipu ha panahod mo ha nikan.” Sa, bigu la a hinumusay i babbey.

²³Niyaen, tinumulos di Jesus hanggan pagdemat di ha bilay na mangituray a Judyo. Ket naenta ni Jesus i mahagtokar ken magngoingoy a hidi. ²⁴Ket kinagi na ha nidi, “Lumakad kamon. Awan natay i gumitek aye. Kinumillap dalla hikuna.” Ngem nagulewan di ni Jesus. ²⁵Sana, pinalakad hidi. Ket sinumadap hikuna ha bilay. Ket inegkaman na i kamat na gumitek. Sa, inumikat i gumitek a minagbiyag manon. ²⁶Ket newaras ha ngamin a palebut na ili i baheta megipu ha ide a ginimet ni Jesus.

Pahusayan ni Jesus i Duwa a Bulsak

²⁷Idi linumakad manon ni Jesus, tinumagubet i duwa a lallaki a nabulsak. Ket nagayag hidi, ha “Apo ni Dabid, kagbiyan mo kami bi!”

²⁸Idi kassaddap ni Jesus ha bilay, sinumadap bila idende a duwa a nabulsak. Ket sinalodsod ni Jesus ha nidi, “Manahod kam a mapahusay takam?” Ket kinagi di, “Oni, Apo.” ²⁹Sa, intupo ni Jesus i kamat na ha mata di. Ket kinagi na, “Mahusay kam, gipu ha panahod moy.” ³⁰Ket minumotyah hidi, a nakaenta manon hidi. Ket inbon ni Jesus ha napigsa, a awan di ibaheta ha agagum di i ginimet na aye. ³¹Ngem idi paglakad di, inwaras di ha ngamin i baheta megipu ha ni Jesus.

Pahusayan ni Jesus i Bulol

³²Idi paglakad di, neyangay ha ni Jesus i esa a bulol a hinayup. ³³Idi pinalakad ni Jesus i dimonyo, ket bigu la a nakakagi manon ide a bulol. Ket nalaktat i kakkalan a tolay a nangenta, a kinagi di, “Ha yenan la i netan mi i kona he a kekkaddat, ha bayan tam aye a Israel.” ³⁴Ngem kinagi na Pariseyo a hidi, “Ni Satanas, a kapitan na didimonyo, i nangatad ha nikuna ha kabaelan na, a makapalakad ha dimonyo.” ³⁵Niyaen, linumakad ni Jesus ha ngamin a il-ili ken barbaryo, a nangitoldu hikuna ha kapilya na Judyo a hidi. Inpakatandi na i Mappiya a Baheta megipu ha paghariyan na Dios, ket pinahusay na i totolay ha ngamin a sakisaket di. ³⁶Idi pakaenta na ha kakkalan a totolay, kinagbiyan na hidi. Ta marigat i biyag di, a awan ha mangdaggap ha nidi. Ket kona ha karkarnero ha taltalon, a awan hidi nadaponan. ³⁷Isu, kinagi ni Jesus ha tolduwan na a hidi, a “Atoy dan i makpal a manahod mina ha nikan, ket kona hidi ha paganiyan na Dios. Ngem ballik la i umaangay a kona ha magani ha nidi. ³⁸Agidan moy dod ha Apo Dios a makinkukuwa ha maani, penu paangayan na i makpal pala a magani ha manahod a hidi.”

Piliyan ni Jesus i Esa a Pulo ket Duwa a Apostol Na

10 ¹Niyaen, inayagan ni Jesus i esa pulo ket duwa a tolduwan na. Ket inatdinan na hidi ha kabaelan di a magpalakad ha madukas a espiritu, ken magpahusay ha ngamin a kalase na saket. ²Ide i nagen na esa pulo ket duwa a apostol a tinolduwan ni Jesus: ha palungo ni Simon, a ni Pedro i sangay na. Ni Andres, a wadi ni Pedro. Di Santiyago ken Juan a annak ni Sebedeyo. ³Ni Pelipe ken ni Bartolome. Ni Tomas ken ni Mateo a minahagpabuwis. Ni Santiyago a annak ni Alpeyo, ken ni Tadeo. ⁴Ken ni Simon a matured, ken ni Judas Iskaryote a nangliput ha ni Jesus.

Paangayan ni Jesus i Esa a Pulo ket Duwa a Tolduwan Na

⁵Pinaangay ni Jesus idagende a esa pulo ket duwa a tolduwan na. Ket inbon na ha nidi, “Umangay kam, ngem awan kam umangay ha bayan na Samaritano a hidi. Awan kam umangay ha bakkan a hidi a Judyo, ⁶nu awan ha kakalan tam a Judyo, a kona ha karkarnero a netawtaw.

7Ket ha paglakad moy, ipakatandi moy ha nidi a dandani a dumemat i paghariyan na Dios. 8Pahusayan moy i masaket a hidi. Pagbiyagan moy i minatay a hidi. Pahusayan moy i mahagkattal a hidi. Palakadan moy i didimonyo. Ket nakaman moy a awan ha inbayad moy ha giniwat moy ha Dios. Isu, awan moy pabayadan i pagserbe moy ha kakalan moy a tolay. 9Ket awan kam magbilon ha korinat. 10Awan moy bilonan i aruwatan moy, a maski supot, onu duwa a badu, onu duwa a sapatos, onu duwa a sahlukod. Ta daggapan na kam mina na totolduwan moy.

11“Ha maski nu anya a ili onu baryo a saddapan moy, eriyokan moy i mappiya a tolay a mayat a magrespitar ha nikam. Ket tumulos kam ha bilay di hanggan lumakad kam manon. 12Nu sumadap kam ha esa a bilay, ipeta moy, ‘Dios i kumuyog ha nikam.’ 13Ket nu mappiya hidi, a kayat di kam a respitaran, aguman na hidi na Dios a tahod. Ngem nu madiyan di kam, pabiyanan na hidi na Dios, a magagum hikuna ha nikam, imbes ha nidi. 14Ha maski nu heya a magtallekod ha nikam, lakadan moy mina iday a bilay na, onu ili di. Ket nu lumapos kam, tipladan moy hidi a kona ha ide, a pagpagen moy i tapok ha tikad moy, penu makatandiyon di a nagliwat hidi, a nagtallekod hidi ha kakkagi na Dios. 15Tahod ide a ipeta ko ha nikam, a nu dumemat i pamalak a paghukom na Dios, nakaro i parusa na Dios ha nagtallekod a hidi ngem parusa na ha taga-Sodoma ken Gomora a hidi, maski perpermi i liwaliwat na taga-Sodoma ken Gomora, idi tinutod na Dios i ili di.

I Rigrigat a Dumemat Nokkan

16“Nakaman moy ide! Paangayan takam ha madukas a totolay. Ket magingat kam mina. Ta maanus kam, a kona ha karkarnero. Ngem maingal i totolay a angayan moy, a kona ha maingal a asasu. Isu, magingat kam, ket gimigimetan moy la i pasig a mappiya. 17Magingat kam. Ta ipadapak na kam na totolay, a iyangay di kam ha gobyerno. Ket sabbadan di kam ha kapilya di. 18Gipu ha panahod moy ha nikan, isaguppang di kam ha gobernador ken hari a hidi. Ide i gundaway moy a magpatahod ha nidi, ken bakkan a hidi a Judyo, megipu ha nikan. 19Nokkan, nu dakapan di kam, ken idarum di kam, awan kam mina magburibur nu anya i tabbeg moy. Ta Apo Dios i makatandi ha iday. Basta ipeta moy i mepanakam na ha nikam. 20Ta bakkan a hikam i paggi puwan na itabbeg moy, nu awan i Espiritu na Hama moy a Dios i magpakagi ha nikam.

21“Nu dumemat ide a tiyempo, atoy bila i makpal a mangliput. Atoy i kappal a patakka a magpapatay ha kakabsat di. Ket atoy i magenak a mangidarum ha annak di, a papapatay di. Ket kona bila hito i gimetan na annak ha daddakkal di. Ta kona hito i madukas nokkan a tiyempo. 22Ket sentiyan na kam na kakpalan a tolay, gipu ta manahod kam ha

nikan. Ngem maski nu kona hito, mesalakan paman i maski nu heya a makatured hanggan ha panungpalan. ²³Nu lolokwan di kam ha esa a ili, bumuyot kamon ha sabali a ili. Ta tahod ide a ipeta ko, a awan moy malpas i tarabaho moy ha ngamin a ili na Judyo, hanggan sumoli manon i Cristu a maggipu ha langit.

²⁴“Awan a mas matangkay i magad-adal ngem ha maestro na. Ket awan a naturturay i tagabu ngem happo na. ²⁵Mappiya nu magbalin i magad-adal a kona ha maestro na. Ket mappiya nu magbalin i tagabu a kona ha happo na. Niyaen, katandiyen moy mina a magkalan i magimet ha maestro moy ken magimet ha tolduwan na. Ket nu anya i magimet ha happo, iday bila i magimet ha tagabu na. Isu, nu nagenan diyak ha ‘Satanas’ niyaen, kumaro paman i pagloko di ha nikam nokkan.

²⁶“Ngem awan kam mina manteng ha nidi. Ta maski nu anya a magimet a netago, iday paman i mepalapos nokkan. Ket maski nu anya a nalimed ha yenan, iday paman i mepakatandi nokkan ha ngamin. ²⁷Isu, i paguhonan tam ha kallap, a awan mateman na sabali a tolay, ide paman i mebaheta moy nokkan ha saguppang na ngamin a tolay. Ket maski nu iyanasas tam ha yenan, mebaheta moy nokkan ha saguppang na ngamin. ²⁸Awan kam manteng ha totolay. Ta baggi moy la i mapapatay di, ngem awan di maanya i kaliduwa. Imbes na, manteng kam mina ha Dios. Ta hikuna la i makaparusa ha baggi ken nakam na tolay ha impyerno.

²⁹“Awan moy mina buriburan a pabiyanan na kam na Dios. Ta tahod a kagbiyan na kam. Halimbawa: ha totolay, malaka la i piyak a manok. Ngem uray nu melako i duwa a piyak ha esa la a sentabo, manakam na hidi na Dios. Ket hikuna i makatandi ha kada esa. Awan matay i maski esa, nu awan a makatandiyen na Dios. ³⁰⁻³¹Ket hikam man i mas mangina unay ngem ha piyak a manok. Isu, katandi na Dios i maski nu anya a magimet ha nikam. Maski nu lompas la i esa a buk moy, katandi na Dios iday, ta binilang na dan.”

³²Intulos ni Jesus, a kinagi na, “Maski nu heya a magoni ha kakkagi ko ha saguppang na totolay, hikuna bila i pagoniyan ko nokkan, ha saguppang na Hama ko a Dios. ³³Ngem maski nu heya a magmadi ha nikan ha saguppang na totolay, madiyan ko bila hikuna nokkan, ha saguppang na Hama ko a Dios.

³⁴“Awan moy kagin a inumangayak penu magadya ha ngamin a rigrigat. Awan agay! Awan a makapatalna i pagdemat ko nu awan a gipu ha nikan, masinasina i totolay ha lutak aye. ³⁵Ta mangrugi dan ha yenan, gipu ha nikan, masinasina i makpal a tolay. Halimbawa: Magsina i pattama, ket magsina i pattena, ket magsina i magmanugang a hidi. ³⁶Ta atoy nokkan i kasenti na manahod a hidi ha bukod di a pamilya.

³⁷“I maski nu heya a magayat ha hama na onu hena na ha dakdakkal ngem ha nikan, awan hikuna makapasakop ha nikan. Ket maski nu heya

a magayat ha annak na ha dakdakkal ngem ha nikan, awan hikuna makapasakop ha nikan. ³⁸Ket maski nu heya a awan umuseg ha nikan ken mangpabiyon ha bukod na a pagayatan, awan hikuna makapasakop ha nikan. Ta masapul a umunod hikuna ha nikan, maski nu mapapatay hikuna. ³⁹Ha maski nu heya a magmadi a matay gipu ha nikan, marigrigatan hikuna ha awan kahad ha katay na. Ngem ha maski nu heya a matay, a mangpabiyon ha bukod na a pagayatan gipu ha nikan, mesalakan hikuna a tahod, a maghen hikuna ha Dios ha awan kahad.”

I Gungguna na Dios ha Totolay

⁴⁰“Ha maski nu heya a magrespitar ha nikam, ibilang na Dios a respitaran na ak bila. Ket nu respitaran na ak, mebilang a respitaran na i Dios a nagpaangay ha nikan. ⁴¹Ket maski nu heya a magrespitar ha magitoldu, gipu ta itoldu na megipu ha Dios, magunggunaan bila hikuna a magkalan ha magitoldu heya. Ket maski nu heya a magrespitar ha mappiya a tolay a makidios, gipu ha pakidios na, gunggunaan na hikuna na Dios a magkalan ha makidios heya. ⁴²Ket nu atoy i mangiyatad ha maski dinom la ha esa a madibbi a tolay, gipu ta madibbi heya i tolduwan ko, tahod a gunggunaan na Dios i nangiyatad.”

Ni Juan a Mahagbinyag ken Ni Jesus

11 ¹Idi nobos ni Jesus a nangibon ha dende a esa pulo ket duwa a tolduwan na, linumakad hidi. Ket tinumulos ni Jesus a nagitoldu ha il-ili a palebut na.

²Niyaen, atoy pala ni Juan a Mahagbinyag ha pagbaludan. Ket nabaheta na i gimigimetan ni Cristu. Isu, pinaangay ni Juan i tolduwan na a hidi ha ni Jesus, ³a sinalodsod di, “Tahod wade a hikaw i lallaki a paangayan na Dios a maghari, onu urayan mi mina i sabali?” ⁴Ket kinagi ni Jesus, “Sumoli kam ha ni Juan. Ket ibaheta moy i nateman ken naenta moy. ⁵Ta makaenta manon i nabulsak a hidi. Ket makalakad manon i napilay a hidi. Ket mepabigu i gaddang na magkattal. Ket makateman manon i nagbangag a hidi. Ket mapabiyag manon i minatay a hidi. Ket mabahetaan i napobre a hidi ha mappiya a baheta. ⁶Ket mahusay i awan magduwaduwa ha nikan.” Ide i inpeta ni Jesus, penu ibaheta di ha ni Juan.

⁷Idi linumakad i agagum ni Juan, nagkagi ni Jesus ha tolay a hidi hay megipu ha ni Juan. Kinagi na, “Idi inumangay kam ha ni Juan ha amugod, anya i kayat moy maenta? Kagin moy wade a malupoy hikuna, a kanayon a magduwaduwa? Ngem bakkan a kona hito ha ni Juan. ⁸Onu kayat moy maenta i magtennon ha inaamakan? Madi paman. I magtennon ha inaamakan i maghen ha bilay na hari. Hidi la i mahagtennon ha inaamakan. Ngem awan man ha ni Juan. ⁹Apay dod a

inumangay kam ha ni Juan? Penu maenta moy i mahagpugto na Dios? Oni! Iday i kayat moy maenta, ket mahagpugto ni Juan a tahod. Ngem atoy pala i naenta moy. ¹⁰Ta ni Juan i nagkagiyon na Libro na Dios, a

‘Ipalungo ko i esa ha nikaw,’ kon na Dios ha Anak na a Cristu. ‘Ket magibaheta hikuna megipu ha nikaw. Ket pagayakan na i totolay ha pagdemat mo,’ kon na Dios ha Cristu.

¹¹ Ni Juan dod i lallaki aye a nagpalungo. Ket ipeta ko ha nikam,” kagi ni Jesus, “mas matangkay ni Juan ngem ha ngamin a tolay ha lutak aye! Ngem ha paghariyan na Dios, maski i madibbi a tolay i mas matangkay ngem ha ni Juan.

¹² Niyaen, nangrugi idi tiyempo na pagitoldu ni Juan, hanggan ha yenan, dumudulog i tolay a hidi, a pumipilit hidi a magpasakop ha paghariyan na Dios. Maski i madukas a totolay, kayat di bila a pilitan a sumadap.

¹³ Ta naalay dan a nepugto i pagdemat na paghariyan na Dios. Maski ha ngamin a sursurat na minahagpugto a hidi ken ngamin a sursurat na Linteg, nangipugto hidi megipu ha paghariyan na Dios. Ket niyaen, dinumemat dan ni Juan.

¹⁴ Ket nu tahodan moy i kagi di, tahodan moy bila ni Juan. Ta hikuna i mangtongpal ha nepugto megipu ha ni Eliyas. Nepugto di a dumemat hikuna, ket niyaen, dinumemat dan.

¹⁵ Niyaen, ipeta ko ha nikam, a ha maski nu heya a makasaneg ha kagi ko, teman na mina, ken nanakaman na bila.”

¹⁶ Intulos ni Jesus a kinagi na, “Anya i pangikalan ko ha dagende a tolay a masegkat a manahod. Ikalang ko hidi ha annak a umetnod ha sentro, a magreklamo ha kagayam di, ¹⁷Itukaran mi kam, ngem awan kam umuseg a magsala! Ket magimaton kami, ngem awan kam umuseg a magsanget!’ kon di. Ket kona bila hito ha dagende a totolay. ¹⁸Ta idi dinumemat ni Juan, pinabiyan na a magkan. Ket madiyan na a makiinum, gipu ha pakidios na. Ngem awan na hikuna tinahod na dagende a totolay. Ket awan hidi umuseg. Kinagi di, a ‘Nahayop dan hikuna!’ ¹⁹Ket dinumematak bila, a Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Ket makipagkanak ken makipaginomak. Ngem naglimad idagende a totolay. Ket awan hidi umuseg. Kinagi di, a ‘Entan moy! Madammot hikuna, ken mammartek. Ket makiilay hikuna ha madukas a hidi, maski i mahagpabuwis a hidi,’ kon di. Niyaen, nu magkagi hidi ha kona hay, pabiyanan ko la hidi. Ta awan a mabalin a tahodan na ak na totolay a kona hay. Ngem ha sabali a hidi, mabalin pala a melasin di i kinalaing na Dios. Basta maenta di i mappiya a paggimet ko ken pinaggimet ni Juan, ket makatandiyon di a atoy i sirib na Dios ha pagitoldu mi.”

I Magmadi a Manahod ha ni Jesus

²⁰Niyaen, nangbahang ni Jesus ha totolay a maghen ha il-ili a nakagimetan na ha makpal a milagro. Binahang na hidi, ta awan hidi

nagbabawi ha liwaliwat di, maski naenta di dan i makpal a milagro. ²¹⁻²²Kinagi na, “Sayang i taga-Korasin a hidi! Sayang ha totolay a taga-Betsayda! Ta dakdakkal i parusa na Dios ha nidi ngem ha madukas a hidi a taga-Tiro onu Sidon. Ta ginimet ko dan i makpal a milagro ha saguppang di, ngem awan hidi nagbabawi. Nu kona hay i ginimet ko mina ha saguppang na taga-Tiro ken taga-Sidon a hidi, sigurado a nagbabawi dan hidi. Inumetnod mina hidi ha abu, ket intennon di mina i kostal, a pagpaenta di ha pagladingit di ha liwaliwat di. Ket sinumina mina hidi a tahod ha madukas a ugali di. ²³Sayang agay i taga-Kapernaum a hidi! Kasor di a magdeydeyaw ha baggi di. Ngem mebanghat nokkan hidi ha impyerno! Nu ginimet ko mina idagende a milagro ha ili a Sodoma, sigurado a nagbabawi hidi, ket awan mina hidi natutodan gipu ha parusa na Dios. ²⁴Ngem nokkan, ha pamalak a paghukom na Dios, tahod a dakdakkal i kagbi na ha taga-Sodoma a hidi ngem ha nidi a taga-Kapernaum. Ta awan nagbabawi i taga-Kapernaum a hidi, maski naenta di i milamilagro ko.”

Umangay Kam Ha Nikan A Umemang

²⁵Niyaen, ha iday a tiyempo, nagkararang ni Jesus, a kinagi na, “Hama ko, hikaw i Haplo a makinlanget ken makinlutak. Ket magyamanak ha nikaw. Ta inpakatandi mo i kinatahod ha dagende a madibbi a ilay ko. Ngem sinalenan mo i pakakatandi na masirib kan a totolay, ken awan mo inpakatandi ha mapangas a hidi. ²⁶Oni, Amang! Ta kona hito i pagayatan mo,” kon ni Jesus. ²⁷Sana, kinagi ha tolduwan na a hidi, “Inyatad na Hama ko i ngamin a bagbagay ha nikan. Niyaen, awan ha tolay a makatandi ha Annak na Dios. I Hama ko la i makatandi ha Annak na. Ket awan ha tolay a makatandi ha Dios, nu awan la i Annak na, ken totolay a piliyan ko a makatandi mina ha Dios.”

²⁸Ket kinagi paman ni Jesus, “Umangay kam ha nikan, hikam ngamin a makapoy ken marigatan. Ket pagemmangan takam. ²⁹Magadal kam ha nikan, a tongpalan moy i pagitoldu ko. Ta maanusak ken napakumbaba, ket makaemmang kam ha pakuseg moy ha nikan. ³⁰Mahusay i makauseg ha nikan. Ta awan ko parigatan i biyag moy, nu awan a aguman takam. Awan madaggi i pagimet ko ha nikam.”

I Salodsod Megipu ha Pamalak a Panganeg

12 ¹Idi awan naalay, idi esa a Sabado, naglakalakad di Jesus ha talon. Atoy bila i tolduwan a hidi ni Jesus, ket nagiyalap hidi. Isu, nagaphok ken nagkasel hidi, a magkan ha dawa.

²Ngem atoy bila i Pariseyo a hidi, ket kinagi di ha ni Jesus, “Apay? Maggimet i toltolduwan mo ha maneg ha Linteg tam ha Sabado. Ta maneg kan a magtarabaho ha Sabado!” ³⁻⁴Ngem kinagi ni Jesus, “Awan!

Ta maski ha ni minappo tam a Dabid, awan moy dod nabasa i ginimet na, ken agagum na? Ta idi nagiyalap di Dabid, sinumadap hidi ha bilay na Dios. Ket inakot ni Dabid i tinapay a pangidatton na padi ha Dios. Ket nagkan hikuna ha denday. Ket ingiwat na bila ha agagum na, maski nu papadi la i mapalobusan a magkan ha iday a kalase na tinapay.

⁵“Anya ha papadi a hidi? Ta magtarabaho hidi, maski ha Sabado, penu isagana di i pangidatton di ha Dios. Anya, magliwat dod hidi, ta magtarabaho hidi ha Sabado? Awan man! Maski nu nesurat ha Linteg a umemmang kitam mina ha Sabado, awan ha liwat ha padi a hidi ha tarabaho di. Ta magserbe hidi ha Templo na Dios. ⁶Ket niyaen, ipeta ko ha nikam. Atoy pala ihe, ha saguppang moy, i mas mangina ken matmatangkay ngem ha Templo na Dios. ⁷Ket atoy bi a nesurat ha Libro na Dios, a makatandiyan moy mina. Kinagi na Dios, a ‘Kaykayat ko i pinagkagbi moy ha tolay ngem pangidatton moy,’ kon na Dios. Nu makatandiyan moy mina ide,” kagi ni Jesus, “awan moy paliwatan i tolay a awan ha liwat. ⁸Ta maturayak a mangipeta nu anya mina i gimetan tam ha Sabado. Hikan man i Annak na Dios a Nagbalin a Toley.”

⁹Niyaen, tinumulos ni Jesus a maglakad. Ket sinumadap hikuna ha esa a kapilya di a Judyo. ¹⁰Atoy bila hay i esa a lakay a napilay ha kamat na. Ket kayat na Pariseyo a hidi a ipaliwat ha ni Jesus. Isu i gipu na a sinalodsod di, “Anya i palobus na Linteg ha Sabado? Palobusan na a magpahusay ha sakisaket a hidi, onu awan?”

¹¹Ngem nakatandiyan ni Jesus i nakam di. Ket kinagi na, “Anya ha nikam? Nu matakneg ha abot i esa a karnero moy, awan moy dod guyodan a isalakan hikuna, maski nu Sabado? ¹²Niyaen, mas mangina unay i tolay ngem ha karnero. Isu, ipalobus na Linteg i paggimet ha mappiya, maski ha Sabado.” ¹³Sa na, kinagi ni Jesus ha napilay, “Iyuyad mo dan i kamat mo.” Ket inyuyad na i kamat na, ket hinumusay, a kakalan na kamat na a esa.

¹⁴Ngem nagingal unay i Pariseyo a hidi. Ket linumapos hidi, a nakipaguhon nu panya mina i pangpatay di ha ni Jesus.

Ni Jesus I Tagabu na Dios

¹⁵Niyaen, katandi ni Jesus a kayat di Pariseyo a mangpatay ha nikuna. Isu, linumakad hikuna. Ket makpal i tinumagubet ha nikuna. Ket pinahusay na hidi ngamin. ¹⁶Ket binon na hidi, a awan di mina ibaheta megipu ha nikuna. ¹⁷Isu, gipu ta kona hito, natongpal i kinagi na Dios ken nesurat ni Isayas, a minahagpugto,

¹⁸“Atoy ide a tagabu ko a pinili ko. Hikuna i ayayatan ko ken pakatalakan ko unay. Iyatad ko ha nikuna i Espiritu ko. Ket ipakatandi na ha ngamin a tolay i malinteg a paghukom na Dios.

¹⁹Maanus hikuna, a awan magingal ha pakipagtabbegan na. Ket awan hikuna magrangsit onu magdulaw ha mapigsa ha totalay.

- ²⁰ Awan na parigatan i linumulupoy ha panahod di, nu awan na hidi a papigsaan. Ket daggapan na hidi, maski nu dandani a nobos i namnama di. Ta kagbiyan na hidi. Ket tumulos hikuna hanggan abakan na i ngamin a madukas ha lutak.
- ²¹ Ket hikuna i namnamaan na ngamin a tolay, a pakesalakanan di.” Ide dan i kinagi na Dios megipu ha tagabu na a ni Jesu-Cristu.

I Kasabaliyan ni Jesus ken ni Satanas

²² Niyaen, neyangay ha ni Jesus i esa a lallaki a nabulsak ken bulol gipu ta hinayup na dimonyo. Ket pinalakad ni Jesus i dimonyo. Ket isu a makaenta ken magkagi manon ide a lallaki. ²³ Ket nasbew i ngamin a nakaenta. Kinagi di, “Hikuna wade i apo ni Dabid a tahokan tam ha naalay?” ²⁴ Ngem idi nateman na ito na Pariseyo a hidi, kinagi di, a “Inyatad ni Satanas i kaddat na ha ni Jesus, penu makapalakad hikuna ha dimonyo a hidi. Ta ni Satanas i kapitan na dimonyo a hidi,” kon di.

²⁵ Ngem katandi ni Jesus i nakam di. Isu a kinagi na, “Nu atoy i esa a bayan, ket makisina i kakaili na a hidi, a magnginayaw hidi, mabikan dan i pakarakrak na iday a bayan. Onu atoy i esa a pamilya, ket magleput i hama ha annak na, ket magleput bila i annak ha hena di, awan maalay i biyag na pamilya a kona ha iday. ²⁶ Isu, nu masinasina dan i paghariyan ni Satanas, ket makipagngayaw i dimonyo a hidi ha sabali a dimonyo, panyan di a makatulos i paghariyan na? Awan a mabalin iday! ²⁷ Ngem kinagi moy a palakadan ko i dimonyo a hidi gipu ha kaddat ni Satanas. Niyaen, nu tahod a naggipu i kaddat ko ha ni Satanas, hadya naggipuwan na kaddat na agagum moy? Ta makapalakad bila hidi ha dimonyo! Hadya naggipuwan na kaddat di, nu awan bila a naggipu ha Dios. Isu, hidi man i magpatahod a madi i pagkagi moy ha nikan. ²⁸ I kinatahod na, a gipu ha Espiritu na Dios i pangpalakad ko ha dimonyo. Ket ito i mangpaenta ha nikam a nakaabot dan ha nikam i paghari na Dios ha tototalay.”

²⁹ Ket nagpangaregan ni Jesus, penu makatandiyen di a maski nu mapigsa ni Satanas, abakan na hikuna ni Jesus. Kinagi na, “Nu atoy i mapigsa a lallaki a magdapon ha bilay na, awan ha makasaddap ha bilay na, a magtakaw ha kukuwa na. Ngem basta naabak dan ide a mapigsa, ket negakad dan hikuna, mabalin bi a sumadap ha bilay na, ken mangalap ha ngamin a kukuwa na. Niyaen, kona bila hito ha nikan ken ni Satanas.

³⁰ “Nu magpabiyan kam ha nikan, maabak kam bila. Masapul a umuseg kam ha nikan. Ta maski nu heya a awan umuseg ha nikan, mebilang a magsenti hikuna. Ket maski nu heya a awan dumaggap a magpapisan ha tototalay, ibilang ko hikuna a mangpaadiyo ha tototalay ha nikan. ³¹ Isu i gipu na a ipeta ko ha nikam, a mapakawan i maski nu heya a makaliwat ken magkagi ha madukas. Ngem awan a mapakawan i magkagi ha

mesenti ha Espiritu na Dios. ³²Ket maski nu atoy i magkagi ha mesenti ha nikan, a Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, mapakawan hikuna. Ngem nu atoy i magsenti ha Espiritu na Dios ha pagkagi na, awan a mapakawan hikuna. Ta magnanayon a kelliwat i tolai a kona ha iday.”

I Pangaregan na Kayo ken Bunga na

³³“Ha mappiya a kayo, mappiya bila i bunga na. Ket ha madukas a kayo, madukas bila i bunga na. Ket melasin moy i kayo, nu mappiya hikuna onu madukas, gipu ha bunga na. ³⁴Ket kona bila hito ha nikam, hikam a magkadukas a tolai! Panyan moy a magkagi ha mappiya, nu madukas paman i nakam moy? Ta nakam moy i paggi puwan na pagkagi moy. Ket i pagkagi na tolai i magpaenta nu anya i nakam na a tahod. ³⁵Isu, ha magnakanakam ha mappiya, mappiya bila i pagkagi na. Ngem ha magnakanakam ha madukas, madukas bi i pagkagi na. ³⁶Niyaen, ipeta ko ha nikam, a nokkan, ha pamalak a paghukom na Dios ha totolai, masapul na kada esa a magtabbeg gipu ha ngamin a madukas a kakkagi na. ³⁷Ta gipu ha pagkagi moy, mepaenta nu mesalakan kam, onu maparusaan kam mina.”

Iklan ni Jesus i Baggi Na ha ni Jonas, a Esa a Minahagpupto

³⁸Niyaen, atoy i kappal a Pariseyo ken mamaestro na Linteg a nagkagi ha ni Jesus, ha “Maestro, ipaenta mo bi i kaddat mo, penu makasigurado kami a pinaangay na ka na Dios.”

³⁹Ngem tinabbeg ni Jesus, “Magkadukas ide a kalase na totolai. Ket kayat di kan maenta i kaddat na Dios, ngem talekoda di i pagitoldu na. Awan ha ipaenta ko ha nidi nu awan a kona ha nagimet ha minahagpupto a ni Jonas. ⁴⁰Kona idi naghén hikuna ha tiyan na dakkal a padut, ha tallu a pamalak, kona bila ha iday i magimet ha nikan nokkan. Ta tallu a pamalak a melabbang ha disalad na lutak i Annak na Dios a Nagbalin a Tolai.

⁴¹“Ha pamalak a paghukom na Dios, tumaknag i taga-Ninibe a hidi, a mangpaliwat hidi ha nikam. Ta nagbabawi hidi ha liwaliwat di, idi nateman di i pagitoldu ni Jonas. Ngem niyaen, atoy dan ha saguppang moy i magitoldu ha nikam, ket mas matangkay ngem ha ni Jonas. Ngem awan moy teman. ⁴²Ket nokkan, ha pamalak a paghukom na Dios, tumaknag i Reyna a taga-Seba, a mangpaliwat ha nikam. Ta linumakad hikuna hanggan madiyo, penu magteman ha pagitoldu ni Hari Solomon. Ket niyaen, ipeta ko ha nikam, a atoy ha saguppang moy i mas matangkay ngem ha ni Hari Solomon. Ngem awan moy usegan i pagitoldu ko.”

I Tolai a Awan ha Asak na Nakam Na

⁴³Ket tinumulos ni Jesus, “Maski nu lumapos i dimonyo ha baggi na tolai, lumakalakad hikuna ha namadi a lugar, a mageriyok ha

pagemmangan na. Ngem awan na maeriyokan ha pagemmangan. ⁴⁴Isu, ipeta na ha baggi na, ‘Sumoliyak mina ha lallaki a naghengan ko idi,’ kon na dimonyo. Pagdemat na ha lallaki a naghengan na, ket maenta na a maurnos i biyag na lallaki ken malinis. Ngem awan ha asak na nakam na. ⁴⁵Isu, umangay manon i dimonyo aye, ket alapan na i pitu a dimonyo a mas madukas ngem ha nikuna. Ket sumadap hidi ngamin. Ket maghen hidi ha ide a lallaki. Isu a magbalin ha mas madukas ngem idi pinagsaket na esa la a dimonyo.

“Niyaen,” kon ni Jesus, “ide dan i pangaregan ko ha nikam. Ta kona bila hito i magimet ha ide a kalase na tolay a awan mangiyasak ha nakam di ha pagitoldu na Dios.”

I Tolay a Wawaddi ni Jesus a Tahod

⁴⁶Idi nagitoldu pala ni Jesus, dinumitang i hena ken lallaki a wawaddi na. Naghen hidi ha lapos, ta kayat di a makiuhon ha nikuna. ⁴⁷Ket kinagi na esa a tolay ha ni Jesus, “Atoy i hena ken wawaddi mo ha lapos. Kayat di ka maenta.” ⁴⁸Ngem kinagi ni Jesus, “Heya i hena ko? Heya i kakabsat ko?” ⁴⁹Sana, intoldu i tolduwan na a hidi. Kinagi na, a “Entan moy hidi. Ta idagende i hena ko ken kakabsat ko. ⁵⁰Ta maski nu hey a magtongpal ha pagayatan na Dios, hidi man i hena ken kakabsat ko a tahod.”

I Pangarig Megipu ha Pagmula ha Kagi na Dios

13 ¹Idi pamalak hito, linumapos ni Jesus ha bilay, ket inumangay hikuna a nagetnod ha baybay. ²Ket makpal i dinumulog ha nikuna. Isu, linumugan hikuna ha abang, a pagetnodan na. Ket nagtaknag idagende a toloy ha baybay a magteman. ³Ket makpal i inestoriya ni Jesus a pangpakatandi na ha nidi. Kinagi na,

“Nikuna, atoy i esa a mannalon a magmula ha bin-i. ⁴Idi nagmula hikuna, netakneg i kappal a bin-i ha dilan. Ket tinumagmak i manok a hidi, a kinan di idenday a bin-i. ⁵Atoy bila i kappal a bin-i a netakneg ha kabituan a ballik la i lutak na. Ket gipu ta madibbew iday a lutak na, nasigida a nagtubo idagenday a bin-i. ⁶Ngem idi hinumangkat i senggit, nalannas hidi ken napohpoh, ta awan hidi unay nakapagramot. ⁷Ket atoy bila i kappal a bin-i a netakneg ha kasesetan. Idi dinumakkal idagende a tinumubu, dinumakkal bila i seset a hidi. Ket nasalenan i tinumubu a hidi. ⁸Ngem atoy i kappal a bin-i a netakneg ha mappiya a lutak. Ket idi dinumakkal hidi, nagdawa hidi ngamin. Atoy kappal a nagdawa ha esa gasut a bukal ha kada esa a bin-i a netakneg. Ket atoy bi i nagdawa ha annam a pulo. Ket atoy paman i nagdawa ha tallu a pulo.

⁹“Nu makasaneg kam ha kakkagi ko, makatandiyen moy mina ito,” kon ni Jesus.

I Panggep ni Jesus ha dagende a Pangaregan na

¹⁰Nagsalodsod i agagum ni Jesus, “Apay a usaran mo idagende a pangareg ha pagitoldu mo?” ¹¹Ket kinagi ni Jesus, “Ipakatandi ko ha nikam i palimed na Paghariyan na Dios. Ngem ha sabali a tolay a awan makiuseg ha nikan, awan ko hidi pakatandiyan. ¹²Gipu ta maski nu heya a umuseg ha kagi na Dios, inayon na Dios i pagkatandi na hanggan makpal i makatandiyan na. Ngem ha maski nu heya a awan umuseg ha kagi na Dios, adyan na Dios i pagkatandi na.

¹³“Niyaen, ide i gipu na a usaran ko i pangareg ha pagitoldu ko. Ta maski nu maenta diyak, awan diyak katandi. Ket maski nu makangteman hidi ha estoriya ko, awan di makatandiyan. ¹⁴Natongpal dod i pinapugto na Dios ha ni Isayas. Ta insurat na,

‘Tahod a magteman hidi, ngem awan di makatandiyan. Ket tahod a magenta hidi, ngem awan di melasin,

¹⁵gipu ta malupoy dan i nakam na dagende a totolay. Ket marigat a makateman i talinga di. Ket ikillap di i mata di. Ta madiyan di a makalasin ken makasaneg. Madiyan di a makatandiyan. Madiyan di a magsoli ha nikan, penu pahasayan ko mina hidi,’ kon na Dios.”

¹⁶Ket tinumulos ni Jesus, a kinagi na ha agagum na, “Ngem bakkan ha nikam. Ket mahusay kam, ta makalasin ken makasaneg kam ha kinatahod megipu ha palimed na Paghariyan na Dios. ¹⁷Ta ipeta ko ha nikam a atoy idi i makpal a mahagpugto ken mappiya a tolay a kayat di a maenta i netan moy, ngem awan di naenta. Kayat di a mateman i temanan moy, ngem awan di nateman.

¹⁸“Niyaen, ide dan i kayat ko a kagiyan ha estoriya ko megipu ha pagmula. ¹⁹Magkalan i bin-i ha kagi na Dios. Ket i dilan a nataknegan na bin-i, iday i magkalan ha makateman a hidi ha kagi na Dios, ngem awan di nakatandiyan. Ta dumemat ni Satanas, ket magadya hikuna ha kagi na Dios ha nakam di. ²⁰Ket i kabitubituwan a nataknegan na bin-i, iday i magkalan ha magteman a hidi ha kagi na Dios, ket magragsak hidi a makateman. ²¹Ngem awan meyasak i kagi na Dios ha nakam di. Isu, manahod hidi ha ballik la. Ket nokkan, nu marigatan hidi gipu ha panahod di, magsigida hidi a sumoli ha ugali di a madukas. ²²I kasesetan a nataknegan na bin-i, iday i magkalan ha magteman a hidi ha kagi na Dios, ngem makaburibur hidi megipu ha korinat ken pagragsakan di. Isu, mesalen i pagnakam di ha makpal a buribur na. Ket awan di manakam i kagi na Dios. Ket awan magbunga i kagi na Dios ha nakam di gipu ha salen heya. ²³Niyaen, i mappiya a lutak a nataknegan na bin-i, iday i magkalan ha magteman a hidi ha kagi na Dios, ket makatandiyan di ken iyasak di ha nakam di. Ket ha totolay a kona he, umusoseg hidi

hanggan mebunga di i mappiya a paggimi-gimet. Ha kappal, makpal unay i mappiya a gimigimetan di. Ket ha kappal, makpal bila i mappiya a gimetan di. Ket ha kappal, ballik i mappiya a gimetan di.”

I Pangareg Megipu ha Pagmula ni Satanas

²⁴Atoy pala i sabali a pangareg a inestoriya ni Jesus. Kinagi na, “Mekalan i Paghariyan na Dios ha esa a tolay a nagmula ha mappiya a bin-i ha talon na. ²⁵Ngem idi esa a kallap, idi nakakillap hidi, inumangay i kasenti na a nagmula ha madukas a root, a melaok ha nagmulaan na makintalon. Sa hikuna, linumakad. ²⁶Isu, idi dinumakkal idagende a nemula, ket nagdawa hidi, atoy bila i madukas a root a hidi. ²⁷Ket inumangay i tagatagabu na makintalon aye, ket kinagi di, ‘Apo, mappiya i bin-i a inmula mo ha talon mo. Ngem niyaen, apay a narootan a kona he ha madukas?’ ²⁸Kinagi na makintalon, ‘Atoy i kasenti ko a naggimet ha ide.’ Ket sinalodsod na tagabu na a hidi, ‘Kayat mo a parutan mi idagende a madukas a root?’ ²⁹Ngem tinabbeg na makintalon, ‘Awan. Ta baka maparut i mappiya a tubo, nu parutan moy i madukas a root. ³⁰Pabiyanan moy hidi a dumakkal hanggan tiyempo na pagani. Ket nokkan ha pinagani, ipeta ko ha magani a hidi a parutan di idagende a root. Ket badbadan di, penu ipatutod ko. Ket kobosan na, aniyang di mina i mappiya a pahay. Ket iponpon di ha kamalig ko.’ ”

I Pangarig Megipu ha Bin-i na Mustasa

³¹Atoy pala i sabali a pangareg a inestoriya ni Jesus. Kinagi na, “Mekalan i Paghariyan na Dios ha esa a bukal na mustasa a inmula na lallaki ha lutak na. ³²Niyaen, ide a bukal i kaballikan na ngamin a bukal. Ngem nu magtubu dan, magbalin ito ha kadakkalan a mula. Ket kona ha kayo i kinadakkal na, a magrabo-rabon i manok a hidi ha tingitingi na. Ket kona bila hito i pagtubu na paghariyan na Dios ha kakpalan a tolay.”

I Pangareg Megipu ha Lebadura

³³Atoy pala i sabali a pangareg a inestoriya ni Jesus. Kinagi na, “Mekalan i Paghariyan na Dios ha lebadura a iyasak na esa a babbey ha makpal a kasukat na arina na. Ket gipu ha ide a ballik a lebadura, umalis ito hanggan bumigalbigal i ngamin a neramas a arina. Ket kona bila hito i pagiyalis na Paghariyan na Dios ha totolay.”

³⁴Ha ngamin a pagitoldu ni Jesus, inestoriya na idagende a pangareg. Awan ha intoldu na a awan na inestoriya i pangareg. ³⁵Isu a nangtongpal ha esa a nesurat na minahagpugto, nikuna a naalay dan, ket megipu ha Cristu a paangayan na Dios. Insurat na, “Iboyboy ko i pangareg ha pagitoldu ko. Ket ipakatandi ko i bagbagay a awan makatandiyan na totolay, nangrugi idi pinarsuwa na Dios ide a lutak hanggan ha niyaen,” kon na Cristu.

Ipakatandi ni Jesus i Pangareg Megipu ha Madukas a Root

³⁶Idi kobosan na pinagitoldu ni Jesus, linakadan na i kakpalan a hidi a tolay. Ket sinumadap hikuna ha bilay. Ket binumikan i tolduwan na a hidi, a inaged di, “Ipakatandi mo bi ha nikami i pangareg mo, megipu ha madukas a root ha kapahayan.” ³⁷Kinagi ni Jesus, “Ha iday a pangareg ko, hikan a Annak na Dios a Nagbalin a Tolay i nagmula ha mappiya a bin-i. ³⁸I kakalan na talon, i lutak aye a henan na tototalay. I mappiya a bin-i i annak na Dios a masakopan na ha Paghariyan na. I madukas a root, i annak na kasenti ko a nasakopan na. ³⁹I kasenti ko a nagmula ha madukas a hidi, hikuna ni Satanas. I tiyempo a pinagani, i tiyempo a paghukom na Dios ha ngamin a tolay. I magani a hidi, i anghel a hidi na Dios. ⁴⁰Ket kona bila ha pangareg ko, a nabadbad i root a hidi, ket natutod hidi; kona bila hito ha tiyempo a paghukom na Dios. ⁴¹Ta hikan a Annak na Dios a Nagbalin a Tolay i magpaangay ha anghel a hidi, a puhonan di i ngamin a mahagsulisog ken ngamin a mahagliwat. ⁴²Ket itogbak di hidi ha gangatan a awan maaddap. Ito i henan na magsangisanget a hidi ken magrangsirangsit gipu ha parusa di. ⁴³Ngem ha annak na Dios, mapuhon hidi ha henan na. Ket magdisyag hidi, a kona ha senggiti ha Paghariyan Nama di a Dios.

“Niyaen, nu makasaneg kam ha kagi ko, nanakaman moy mina a perpermi.”

I Duwa a Pangareg na Nagastos Ni Jesus a Mangsaka ha Totolay

⁴⁴“Mekalan i Paghariyan na Dios ha kanginaan a kukuwa a nekali ha talon. Ket atoy i esa a nakaeriyok ha ide. Ket gipu ha talak na, itago na manon. Ket umangay hikuna a iyatad i ngamin a sanikuwa na, penu magatang na iday a talon ken kanginaan na.

⁴⁵“Mekalan bila i Paghariyan na Dios ha esa a mahagilako a magerieriyok ha inaamakan a perlas. ⁴⁶Naeriyokan na i esa a kainamakanan a perlas, ket umangay hikuna a iyatad na i ngamin a sanikuwa na, a pangatang na ha iday a perlas.”

I Pangareg megipu ha Melaok a Totolay a Puhonan na Dios

⁴⁷“Mekalan bila i Paghariyan na Dios ha esa a sigay a nesawat ha diget, ket maalap na i ngamin a kalase na padut. ⁴⁸Nu naputat dan, iyakdet di, ket magetnod hidi, penu piliyan di idagende a padut. Ha mappiya a padut, iyasak di hidi ha pagdattonan di. Ngem mebanghat i madukas a hidi. ⁴⁹Ket kona bila hito ha tiyempo a paghukom na Dios. Dumemat i anghel a hidi, a piliyan di i mappiya a tototalay ha madukas a hidi. ⁵⁰Ket ibanghat di i madukas a tototalay ha gangatan a awan maaddap. Ito i henan na magsangisanget ken magrangsirangsit gipu ha parusa na Dios.”

⁵¹Sinalodsod ni Jesus ha tolduwan na a hidi, “Makatandiyan moy i ngamin a inestoriya ko ha nikam?” “Oni, makatandiyan mi ito,” kon di. ⁵²Ket kinagi na ha nidi, “Isu, niyaen, ha maski nu heya a tolduwan ko, magserbe mina hikuna ha Paghariyan na Dios. Ket hikuna a mismo i mangitoldu paman ha totolay. Ket malaing mina hikuna ha alegid a Pagitoldu na Dios ken ha ide a Bigu a Pagitoldu na Dios, a kanayon mina a makagayak ha nakam na, penu mangitoldu, gipu ha kasasaad na tolduwan na a hidi.”

Madiyan Di ni Jesus ha Nasaret

⁵³Idi nobos a inestoriya ni Jesus idagende a pangareg, linakadan na iday a lugar. ⁵⁴Inumangay hikuna ha Nasaret, ha ili a dinakkalan na. Ket nagitoldu hikuna ha paggimongan di. Ket nalaktat i Judyo a hidi a nagteman ha nikuna. Kinagi di, “Hadya i nangalapan na ha kon na he a sirib ken kaddat na a maggimigimet ha milagro?” kon di. ⁵⁵“Hikuna i annak ni Karpentero Jose. Ket ni Maria i hena na. Ket katandi tam i wawaddi na, a di Santiyago, Jose, Simon ken Judas. ⁵⁶Ket atoy bila a kaili tam i wawaddi na a babbey. Apay dod a sabali hikuna, a malaing dan a magitoldu?” kon di. ⁵⁷Ket ide i gipu na a madiyan di a manahod ha ni Jesus.

Ket kinagi ni Jesus megipu ha ide, “Ha mahagpugto a naggipu ha Dios, mapadayawan hikuna ha ngamin a lugar, malaksid ha ili na ken pamilya na a mismo.” ⁵⁸Isu, ballik la i nakadatan a ginimet ni Jesus ha ili na, gipu ta awan di hikuna tinahod.

I Katay ni Juan a Mahagbinyag

14 ¹Idi tiyempo hito, naghari pala ni Herod ha Galileya. Ket nabaheta na megipu ha ni Jesus. ²Isu, kinagi ni Herod ha tagabu na a hidi, “Hikuna wade ni Juan a Minahagbinyag, a magbiyag manon a naggipu ha katay. Isu i gipu na a kekkaddat hikuna.”

³Niyaen, pinatay na dan ni Herod ni Juan, idi pinadakap na hikuna ken pinebalud na. Ta kona he i kayat ni Herodiyas, a ipag ni Herod. (Ni Herodiyas i kabanga ni Pelip a wadi ni Herod.) ⁴Ta indarum ni Juan ide a kinagi na, a “Nagliwat kam, ta kinabanga mo dan i ipag mo,” kon na.

⁵Niyaen, ha kona he i pakatayan ni Juan. Naalay dan a kayat ni Herod a papapatay ni Juan. Ngem nanteng hikuna ha tolai a hidi, gipu ta inbilang di ni Juan a esa a Mahagpugto na Dios. ⁶⁻⁷Niyaen, idi pagselebral na pinakeenak ni Herod, atoy i inkari ni Herod ha esa a madiket, a annak ni Herodiyas. Idi nagsala ide a madiket ha saguppang na bisita na a hidi, nagragsak ni Herod, a kinagi na, “Isapata ko a iyatad ha nikaw i maski nu anya a agedan mo,” kon ni Herod. ⁸Ket gipu ha kayat nena na, kinagi na madiket, a “Iyatad mo bi i buntok ni Juan a Mahagbinyag, a pesaguppang mo bi ihe a nebandehado,” kon na madiket.

⁹Niyaen, nagladingit unay ni Hari Herod. Ngem gipu ha inkari na ha saguppang na sangaili na a hidi, inbon na a matungpal ide a inaged na madiket. ¹⁰Ket pinaputolan na ni Juan ha pagbaludan. ¹¹Sa, neyangay i buntok na a nebandehado, ket neyatad ito ha madiket, ken inyatad na paman ha nena na.

¹²Idi nabaheta na toltolduwan ni Juan, inumangay hidi, a inalap di i bangkay na. Ket inlabbang di. Sa hidi, inumangay a inbaheta di ha ni Jesus.

Pakanan ni Jesus i Lima a Ribu a Lallaki.

¹³Idi nabaheta ni Jesus i katay ni Juan, linakadan na iday a lugar, a naglugan hikuna ha abang, a inumangay ha esa a lugar a awan ha tolay. Ngem idi pakabaheta na totolay, tinumagubet hidi, a namaybay hidi a naggipu ha palebut na. ¹⁴Idi kappundu di Jesus ha baybay, naenta na i kakkapan a tolay. Ket kinagbiyan na hidi. Ket pinahusay na i magsaket a hidi.

¹⁵Idi apon dan, binumikan i tolduwan na a hidi, a kinagi di, a “Apo, dandani dan a kallap, ket awan ha bilay ha ide a lugar. Palakadan mo bi idagende a tolay, penu umangay hidi ha baryo, a gatangan di mina i kakanan di.” ¹⁶Ngem kinagi ni Jesus, “Awan a masapul a lumakad hidi. Hikam mina i magpakan ha nidi.” ¹⁷Ket tinabbeg na tolduwan na a hidi, “Panyan tam mina? Ta lima la a tinapay ken duwa a padut a pandang i bilon tam.” ¹⁸Kinagi ni Jesus, “Ikunna moy he.” ¹⁹Sana, pinagetnod idagende a totolay ha karootan. Ket inalap na i lima a tinapay ken duwa a pandang. Ket tinumangad hikuna ha langit. Ket nagyaman hikuna ha Dios. Sa na, pinilakpilak, ket inyatad na ha tolduwan na a hidi, a inwaras di. ²⁰Ket nagkan hidi ngamin. Ket idi nabbiyag hidi ngamin, pinuhon di i sobra. Ket naputat di i esa pulo ket duwa a basket ha buhay di. ²¹I nagkan a hidi i manga lima a ribu a lallaki. Ket atoy bila i kabanga di ken annak di a awan a nebilang.

Maglakad ni Jesus ha Dibbew na Diget

²²Idi pinagsoli ni Jesus i kakkapan a tolay ha bilay di, pinalugan na i tolduwan na a hidi ha abang, a pinapalungo na hidi a umarabes ha dibbew na diget. ²³Kobosan a pinaglakad na hidi, nagisesa ni Jesus a tinanobuk ha amugod, penu magkararag. Idi kallap dan, naghén hikuna hito a isesa. ²⁴Ket ha iday a oras, nakaadiyo i tolduwan na a hidi, a nasalpak di i napigsa a pahas ken raknab. ²⁵Idi kaldiwan, inumangay ni Jesus ha nidi, a naglakad hikuna ha dibbew na diget. ²⁶Ngem nanteng i tolduwan na a hidi, idi naenta di hikuna a maglakad ha dibbew na diget. Ket nagrangsit hidi gipu ha kanteng di. “Inay! Anito iday!” kon di. ²⁷Ngem dagus a kinagi ni Jesus, “Awan kam manteng. Hikan ni Jesus.”

²⁸Niyaen, kinagi ni Pedro, a “Apo, nu tahod a hikaw ni Jesus, ayaganak mo bi a umangay ha nikaw, a maglakad ha diget.” ²⁹Ket kinagi ni Jesus, “Uyoy ka he.” Isu, inumogsad ni Pedro ha abang, a naglakad ha dibbew na diget, a inumangay ha ni Jesus. ³⁰Ngem idi naenta na i kinapigsa na pahas, nanteng manon hikuna. Isu a inumlad hikuna, ket indulaw na, “Apo, isalakanak mo bi!” ³¹Ket dagus a inegkaman ni Jesus i kamat ni Pedro, ket ginuyod na. Sana, kinagi, “Nagballik dalla i panahod mo. Apay a nagduwaduwa ka?”

³²Niyaen, idi linumugan hidi a duwa ha abang, ginumimak i pahas. ³³Ket ha tolduwan na a hidi, dineydeyaw di ni Jesus, a kinagi di, “Tahod a hikaw i Annak na Dios!”

³⁴Niyaen, idi kaahabes di, pinumundu hidi ha Genesaret. ³⁵Ket nelassin na tolay a hidi ni Jesus. Ket pinaayagan di i ngamin a masaksaket ha ngamin a barbaryo ha palebut na. Ket neyangay hidi ha ni Jesus. ³⁶Ket nagaged hidi a nu mabalin kan, palobusan na mina i masaket a hidi a magkamhit ha nibik na kagay na. Ket ha ngamin a nangkamhit ha kagay na, naghusay hidi ngamin. Kona hito i kinapigsa na panahod di ha ni Jesus.

I Kasabaliyan na Pagitoldu na Pariseyo ken Linteg na Dios

15 ¹Niyaen, inumangay ha ni Jesus i Pariseyo a hidi ken mamaestro na Linteg a naggipu ha Jerusalem. Ket sinalodsod di, ²“Apay a awan umuseg i tolduwan mo a hidi ha pinagitoldu na minappo tam a Judyo? Ta awan di ugisan i kamat di, a magkan. Isu, kelliwat pala i kamat di, ket maneg ito ha nikitam a Judyo.” ³Ket tinabbeg ni Jesus, “Apay a liwatan moy i bobon na Dios, penu makauseg kam ha pinagitoldu na minappo moy? ⁴Halimbawa: nesurat ni Moyses ide a bon na Dios, a ‘Deyawan mo i hama ken hena mo,’ ken ‘Maski nu heya a magulew ha hama na onu hena na, masapul a mapapatay hikuna,’ kon na Dios. ⁵Ngem ha nikam, bakkan i pagitoldu moy. Ta itoldu moy a mabalin a mekemot i korinat a pangdaggap mina ha hama moy ken hena moy. Basta ipeta moy ha nidi, a ‘Neyatad dan ide ha Dios.’ Ito i pagpambar moy, penu ikemot moy i korinat. ⁶Isu, pinagbalin moy a awan serserbe i kagi na Dios gipu ha bukod moy a pagitoldu. ⁷Ay! Hikam a aginpappiya! Tahod i kagi na Dios megipu ha nikam. Ta pinasurat na Dios ha ni Isayas nikuna, a nepugto na,

⁸ ‘Magdeydeyaw ha nikan idagende a tolay gipu ha kagi di,’ kon na Dios. ‘Ngem madiyo pala i nakam di ha nikan.

⁹ Awan ha serbe na pinagdeyaw di ha nikan. Ta ipeta di a Dios i paggipuwana na pagitoldu di. Ngem bakkan a Hikan nu awan a tolay i paggipuwana na pagitoldu di,’ kon na Dios.”

I Bagbagay a Magpadukas ha Totolay

¹⁰Ket ayagan ni Jesus i totolay, a pinapisan na hidi. Kinagi na, “Magsaneg kam mina ha kagi ko aye, ket makatandiyan moy mina.

¹¹Bakkan a metemlok i makapadukas ha baggi na tolay, nu awan a dumukas i baggi na gipu ha bukod na a nakam ken kasorhan na, ken paggimi-gimet na a gipu ha kasorhan na heya. Ito i tahod a makapadukas ha tolay.”

¹²Kobosan na ito, inumangay i tolduwan na a hidi, a sinalodsod di, “Makatandiyen mo a napasakitan i Pariseyo a hidi gipu ha kinagi mo?” ¹³Ket tinabbeg ni Jesus, “Pabiyanan moy hidi. Ha maski nu anya a tumubo a awan nemula Nama ko a Dios, potpotan na hidi. ¹⁴Isu, kabeng moy hidi. Ta kona hidi ha mabulsak a mangidilan ha kakalan di a nabulsak. Ket nu idilan na esa a bulsak i agum na a bulsak, tumakneg hidi a duwa ha abot.”

¹⁵Ket kinagi ni Pedro, “Ipakatandi mo bi iday a pangaregan mo nakoya.” ¹⁶Ket kinagi ni Jesus, “Maski ha nikam, awan moy pala makatandiyen? ¹⁷Katandi moy mina a awan makapadukas i measak ha labi na tolay. Ta awan ito sumadap ha nakam na, nu awan la ha tiyan na. Sa na, iyattay, ket nelapos manon. ¹⁸Ngem bakkan i lumalapos ha labi na tolay. Ta ito i maggipu ha nakam na. Ket nu madukas i pagkagi na, ito i makapadukas ha ngamin a biyag na tolay. Ito i mangpatahod a madukas i nakam na. ¹⁹I nakam na totolay i paggipuwan na kinadukas na totolay, a kona ha madukas a panggep di ken pagbuno di, ken paggundaway di ha sabali a kabanga, ken pangibabbey onu pangilallaki di, ken pagtakaw di, ken pagsileng di ken paglimad di, ket atoy paman i sabasabali a kona hito. ²⁰Idagento i makapadukas ha totolay. Ngem awan ha liwat i magkan a awan magugas ha kamat na.”

I Panahod na Esa a Babbey a Bakkan a Judyo

²¹Niyaen, linumakad manon ni Jesus hanggan ha luglugar a Tiro ken Sidon. ²²Ket inumangay ha nikuna i esa a babbey a taga-Kanaan, ket bakkan hikuna a Judyo. Indulaw na a mapigsa ha ni Jesus, “Apo, Annak ni Hari Dabid! Kagbiyanak mo bi! Narigatan unay i annak ko a babbey, a nahayop dan na dimonyo!” kon na babbey. ²³Ngem awan ha kinagi ni Jesus. Ket inaged na tolduwan na a hidi, “Palakadan mo bi ide a babbey. Ta awan gumimak i pagidulaw na!” ²⁴Kinagi ni Jesus, “Napaangayak la ha totolay a nasakop ha Israel a kona ha netawtaw a karkarnero.”

²⁵Ngem nagparintumeng i babbey ha saguppang ni Jesus, a kinagi na, “Apo, daggapanak mo bi!” ²⁶Ket kinagi ni Jesus, “Madi nu alapan ko i kanan na annak, a itogbak ko ha asasu.” ²⁷Ket nakatandiyen na babbey i kinagi na, a masapul a daggapan ni Jesus i Judyo a hidi ha palungo na bakkan a Judyo. Isu, kinagi na, “Tahod i kagi mo, Apo. Isu, mabalin bi a magkan i asu a hidi ha regreg a maggipu ha Happs di.” ²⁸Ket kinagi ni Jesus, “Tahod, Manay! Dakkal i panahod mo! Matongpal dod i agedan mo.” Ket dagus a hinumusay i annak na.

Pahusayan ni Jesus i Makpal a Tolay

²⁹Niyaen, linumakad manon ni Jesus a namaybay ha Diget na Galileya. Sa, nanohobuk ha esa a pukal, ket nagetnod. ³⁰Ket dinumulog ha nikuna i makpal a tolai. Ket intugan di i makpal a pilay, ken lugpi, ken bulsak, ken bulol, ken makpal pala a kona hito. Insaguppang di hidi ha ni Jesus, ket pinahusay na hidi. ³¹Ket nalaktat ide a kakpala a tolai. Ta naenta di a makakagi manon i bulol a hidi, ket nakahusay i lugpi a hidi, ket makalakad manon i pilay a hidi, ket makaenta manon i bulsak a hidi. Ket indeydeyaw di i Dios a magtongpal ha kari na ha Israel.

Pakanan ni Jesus i Uppat a Ribu a Tolay

³²Niyaen, inayagan ni Jesus i tolduwan na a hidi. Ket kinagi na, “Kagbiyan ko idagende a totolai. Ta tallu dan a pamalak a naghén hidi ha nikan. Ket niyaen, awan dan ha kanan di. Ket madiyan ko hidi a palakadan, amangan nu makapoy hidi ha dilan, ta magiyalap hidi.” ³³Ket tinabbeg na tolduwan na a hidi, “Hadya i pangalapan tam ha kanan a mekusto ha ide a kakpal. Awan man ha kanan ha lugar aye.” ³⁴Ket sinalodsod ni Jesus, “Atoy hangan a tinapay moy?” Ket kinagi di, “Pitu, ken kappal a baballik a padut.”

³⁵Niyaen, pinagetnod ni Jesus i kakpala a hidi. ³⁶Sana, inalap i pitu a tinapay ken padut a hidi. Idi pinagyaman na ha Dios, tinaptappeng na ito, a inyatat na ha toltolduwan na, a inwaras di ha dagenday a kakpala. ³⁷Ket nagkan hidi ngamin hanggan nabbiyag hidi. Kobosan na, naurnong i buhay a kanan. Ket naputat i pitu a basket ha nabuhay. ³⁸Manga uppat a ribu i lallallaki a nagkan. Ket nagkan bila i babbabbey ken annak a hidi a awan nebilang.

³⁹Kobosan na, pinaglakad ni Jesus i kakpala a hidi. Ket naglugan di Jesus ha abang, a inumangay hidi ha lugar a Magadan.

I Pagsurbar na Pariseyo a hidi ha ni Jesus

16 ¹Niyaen, inumangay ha ni Jesus i kappal a Pariseyo ken Saduseyo. Ket kayat di a magsurbar ha nikuna. Isu, inaged di i milagro a pangpatahod na mina a pinaangay na hikuna na Dios. ²⁻³Ngem kinagi ni Jesus, “Malaing kam ha pagkatandi moy ha tiyempo a paguden onu pagsenggít. Ta nu apon dan, ket nu maenta moy a madideg i langit, ipeta moy a mappiya a tiyempo, ta magsenggít nu ugma. Onu agsapa, ket nu maenta moy a madideg ken mangiset i ulap a hidi, ipeta moy a maguden nokkan. Niyaen, malaing kam bas ha tiplad na pagdemat na Annak na Dios. Ta atoy dan i makpal a tiplad a pangpakatandi ha tiyempo na Annak na Dios aye. Ngem awan moy hidi makatandiyan. ⁴Madukas unay ide a kalase na totolai. Ta awan di nakaman i Apo Dios

a tahod. Kayat di kan a maenta i milagro a pangpatahod, kon na kan, ngem pulos, a awan ha pangpatahod a mepaenta ha nidi, nu awan i pangpatahod ni Jonas. Ta kona ha natay hikuna ha tallu a pamalak, sa, minagbiyag manon.”

Kinagi na ito ni Jesus. Sa na, linakadan hidi. Ket naglugan manon ha abang a umarabes ha diget.

Iniwadan ni Jesus megipu ha kinadukas na Pariseyo a hidi

⁵Niyaen, idi pagdemat di Jesus ha dibelew, awan ha kanan di. Ta naleptanan na tolduwan na a hidi a magbilon ha tinapay. ⁶Ket iniwadan ni Jesus ha nidi, a kinagi na, a “Magingat kam ha lebadura na Pariseyo ken Saduseyo a hidi.” ⁷Ket awan di nakatandiyan i kinagi na. Nagkinagi hidi a, “Awan kitam ha tinapay. Isu i gipu na a kinagi na iday,” kon di. ⁸Ngem katandiyan ni Jesus i pagguhonan di. Ket kinagi na, “Apay a pagguhonan moy a awan kam ha tinapay? Ballik wade i panahod moy? ⁹Anya? Awan moy makatandiyan? Nanakaman moy mina i lima a tinapay a inpakan tam ha lima a ribu a lallaki, ken ngamin a basket a nabuhay a inurnong moy. ¹⁰Ket nanakaman moy mina i pitu a tinapay a inpakan tam ha uppat a ribu a lallaki, ken ngamin a nabuhay a naurnong moy. ¹¹Niyaen, makatandiyan moy mina a bakkan a tinapay i nagkagiyan ko, nu awan i pagitoldu na Pariseyo ken Saduseyo a hidi. Ta umaales i kinadukas di, a kona ha lebadura ha tinapay.” ¹²Sadi, nakatandiyan a awan na nagkagiyan i tinapay, nu awan i pagitoldu na Pariseyo ken Saduseyo a hidi, a magingat mina hidi ha kinadukas di.

I Pangipeta ni Pedro a ni Jesus i Cristu

¹³Niyaen, inumangay di Jesus ha bariobario a Sesareya-Pilipo. Idi paglakad di, sinalodsod ni Jesus ha tolduwan na a hidi, “Anya i nakam na totolay megipu ha nikan? Heya ak wade ha pagkagi di?” ¹⁴Ket tinabbeg di, “Kinagi na kappal a hikaw kan ni Juan a Minagbinyag, ket minabiyag manon. Ket kinagi na kappal a hikaw kan ni Eliyas, a nagsoli a nagipu ha langit. Ket kinagi na kappal a hikaw kan ni Jeremiyas, onu esa a minahagpugto a minabiyag manon, kon na kan.” ¹⁵Sinalodsod ni Jesus, “Hikam bi, anya ha nakam moy? Heya ak wade ha nikam?” ¹⁶Tinabbeg ni Pedro, “Hikaw i Cristu, i Annak na Tahod a Dios. Ket pinaangay na ka, penu maghari ha ngamin a tolay.” ¹⁷Kinagi ni Jesus, “Mahusay ka, Simon a annak ni Jonas. Ta bakkan a tolay, nu awan a ni Amang ko a Dios i nangipakatandi ha ide ha nikaw. ¹⁸Ket niyaen, panagenan taka ha ‘Pedro.’ (Ha kagi na Judyo, i kayat na kagiyan na ‘Pedro’ i ‘pogedu.’) Ta gipu ha kinagi mo aye, nagbalin ka dan a kona ha esa a pogedu na Dios. Ket i pogedu a kona hito i pagpataknagan ko i kapilya ko. I kapilya ko aye i ngamin a nasakop ko a tolay. Ket basta kona hito i panahod di, mapigsa hidi, a awan ha mangabak ha nidi, maski ni patay. ¹⁹Iyatad

ko ha nikaw i turay mo, a kona ha magegkam ka ha tulbek a panglukat ha Paghariyan na Dios. Ket gipu ha turay aye a naggipu ha Dios, nu atoy ikemot mo ha kapilya ko, kona bi ha Dios i mangikemot. Ket nu atoy i palobusan mo, kona bi ha Dios i mangpalobus.”

²⁰Kobosan na, inbon ni Jesus a awan di pala ipeta ha maski nu heya a hikuna i Cristu.

I Pinaggugto ni Jesus ha Katay na ken Pagbiyag na Manon

²¹Niyaen, nangrugi ha ide a tiyempo, nagitoldu ni Jesus ha tolduwan na a hidi megipu ha baggi na. Ket inpakatandi na masapul a umangay hikuna ha Jerusalem, ket atoy i makpal a rigrigat a attaman na. Kinagi na, “Nokkan, umadi hidi ha nikan, hidi a matangkay a papadi, hidi a mangituray ha kapilya, ken hidi a maestro na linteg. Ket ipapatay di ak. Ket nu malpas i tallu a pamalak, magbiyagak manon.”

²²Idi nateman ito ni Pedro, inyadiyo na ni Jesus ha ballik, a makitabbegan mina hidi. Kinagi na, “Awan mina, Apo! Ikemot na ka mina na Dios.” ²³Ngem sinumaggupang ni Jesus ha ni Pedro, ket kinagi na, “Umadiyo ka dan! I kinagi mo aye i kagi ni Satanas! Magsalen ka ha nikan! Ta bakkan a Dios i paggipuwana na nakam mo, nu awan a tolay i paggipuwana na.”

²⁴Kobosan na, kinagi ni Jesus ha tolduwan na a hidi, “Ha maski nu heya a mayat a magpasakop ha nikan, masapul a ibilang na i baggi na a kona ha natay dan. Ta masapul a bakkan a bukod na a pagayatan i gimetan na, nu awan i pagayatan ko i gimetan na mina. Ket nu kona hito, maattam na i rigrigat, penu umunod ha nikan. Ket kona ha baklayan na bila i kudos na ha pinaguseg na ha nikan. ²⁵Ta maski nu heya a magnakam la ha biyag na a mismo, hikuna i matay nokkan a tahod. Ngem maski nu heya a umusoseg ha nikan, maski nu matay hikuna gipu ha nikan, isalakan na hikuna na Dios a tahod.

²⁶“Ta kona paman ha ide,” kagi ni Jesus, “nu atoy i tolay a makaalap ha ngamin a kinabaknang na lutak aye, awan ha serbe na iday, nu lompas i biyag na, a awan na mapadas i biyag na Dios a magnanayon. Ta awan ha pangsulet na tolay ha Dios, penu makabiyag mina hikuna ha Dios ha magnanayon.

²⁷“Magsoli ak nokkan, ket kaagumanak na anghel a hidi. Ket ha kasoli na Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, mepaenta i kainamakan Nama ko. Ket hukoman ko i ngamin a tolay, a bilasan ko hidi gipu ha ginimet di.

²⁸“Niyaen, ipeta ko ha nikam, a atoy dan ha saguppang tam aye i kappal a awan matay hanggan makaenta hidi ha ide a Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, a magturayak ha Paghariyan ko.”

Magbigu i Itsura ni Jesus

17 ¹Kobosan na annam a pamalak, insina ni Jesus ni Pedro, ken ni Santiyago, ken wadi na a ni Juan, a tinumagdak ha matangkay

a parabin. ²Pagsangpit di, ket nagbigu i itsura ni Jesus ha saguppang di. Nagranyag i rupa na a kona ha senggut. Ket nagbalin maponset i tennon na, a nagpahiyamhiyam hidi. ³Ket nagpaenta ni Moyses ken ni Eliyas, a nakiuhon hidi ha ni Jesus.

⁴Ket kinagi ni Pedro ha ni Jesus, “Apo, mappiya, ta atoy kami ihe. Nu kayat mo, magtoklongak ha tallu. Ket esa para ha nikaw, esa para ha ni Moyses, ken esa para ha ni Eliyas,” kon na. ⁵Pagkagi pala ni Pedro, ket bigu la a naulapan hidi ha esa a madisyag a ulap. Ket nagkagi i esa a timek a naggipu ha ulap, a kinagi na, a “Ide i Annak ko a ayayatan ko unay. Teman mo moy hikuna!” kon na timek.

⁶Niyaen, ha dende a tallu a tolduwan ni Jesus, idi nateman di ito, hinumakab hidi, a nanteng hidi unay. ⁷Ngem binumikan ni Jesus, ket kinamhet na hidi, a kinagi na, “Tumaknag kam. Awan kamon manteng.” ⁸Idi tinumangad hidi, awan ha naenta di, nu awan la ni Jesus a esesa.

⁹Niyaen, idi pagbugsok di ha parabin, binonan na hidi, a kinagi na, “Awan moy pala ipeta ha maski nu heya a tolay i naenta moy aye. Imbes na, urayan moy hanggan nokkan, ha kobosan na pagbiyag ko manon, a naggipu ha natay.” ¹⁰Ket kinagi di ha ni Jesus, “Inpeta mo dan a matay ka ket magbiyag manon nokkan. Ngem ha pagitoldu na mamaestro na Linteg, ipeta di a masapul a sumoli ni Elias, a magpalungo mina ha pagdemat na Cristu.” ¹¹Tinabbeg ni Jesus, “Tahod i kinagi na maestro a hidi na Linteg. Ta palungo, umangay ni Elias, penu paggayakan na i ngamin. ¹²Ket niyaen, ipeta ko ha nikam, a inumangay dan ni Elias. Ngem awan di hikuna nelassin. Linoko di hikuna. Ket ginimet di ha nikuna i ngamin a kinaykayat di. Ket pinatay di. Ket kona bila hito i gimetan di nokkan ha nikan. Ta parigatan di bila i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay.”

¹³Idi kinagi na ito ni Jesus, nakatandiyan di a ni Juan a Minahagbinyag i pagkagiyang na. Hikuna man i kakalan ni Eliyas.

Pahusayan ni Jesus i Anak a Hinayup

¹⁴Niyaen, nagsoli di Jesus ken tallu a kinakuyog na. Pagdemat di, ket naenta di i kakpalaan a tolay. Ket atoy i esa a lallaki a inumangay ha ni Jesus a nagparentumeng, ket kinagi na, ¹⁵“Apo, kagbiyan mo bi i annak ko. Ta atoy i magpayagyag ha baggi na ken magpahabhab ha labi na. Ket permi i rigrigat na. Kanayon a matakneg hikuna ha gangatan, onu ha dinom. ¹⁶Niyaen, intugan ko dan ha toltolduwan mo, a pahusayan di mina. Ngem awan di kaya,” kon na lallaki. ¹⁷Ket kinagi ni Jesus, “Makillu i tolay a awan ha panahod. Apay a awan kam manahod? Kahangan kaalay i paganus ko ha malupoy a panahod moy? Kahangan kaalay i paghen ko ha nikam, penu manahod kam talaga?” Ket intulos ni Jesus, “Iyangay mo he i annak mo.” ¹⁸Ket binon ni Jesus i dimonyo, sa, linakadan na dimonyo i annak. Ket dagus a nakahusay ide a annak.

¹⁹Kobosan na, inumangay a nalimed i tolduwan na a hidi. Ket sinalodsod di, “Apay a awan ha kabaelan mi a magpalakad ha dimonyo?”
²⁰Kinagi ni Jesus, “Gipu ta kulang i panahod moy. Nu atoy mina i maski ballik a panahod moy, a kona ha kadakkal na bukai na mustasa, makaadya kam ha maski anya a rigrigat. Maski ipeta moy ha ide a amugod, ‘Umalis ka, ket hen ka dan ha ho,’ ket umalis hikuna. ²¹Ngem ha kona he a dimonyo, awan moy maadya nu awan a permi i pagkararag moy a pabiyanan moy a magkan.”

Ipupto Manon ni Jesus Megipu ha Katay Na

²²Niyaen, idi naghén hidi ha Galileya, kinagi ni Jesus ha tolduwan na a hidi, “Mabikan dan i tiyempo a pagdakap di ha Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Ket igiwat di ak ha kasenti ko a hidi. ²³Ket patayan di ak. Ngem ha mekatallu a pamalak, magbiyagak manon a maggipu ha katay.”

Idi natiman di ito, nagladingit unay i tolduwan na a hidi.

I Pangatad di Jesus ha Buwis para ha Templo

²⁴Niyaen, inumangay di Jesus ha Kapernaum. Pagdemat di, ket binumikan ha ni Pedro i esa a mahagpabuwis, para ha Templo na Dios. Kinagi na ha ni Pedro, “Anya, magbubuwis i maestro mo para ha Templo, onu awan?” ²⁵Ket tinabbeg ni Pedro, “Oni ah.”

Kalpasan na ito, pagdemat ni Pedro ha bilay, ket nagpalungo ni Jesus a magkagi. “Simon,” kon ni Jesus, “Anya i nakam mo? Anya i ugali na hari a hidi ha ide a lutak? Magpabuwis i hari ha annak na, onu sabali i pagalapan na ha korinat na?” ²⁶Tinabbeg ni Pedro, “I sabali a hidi i pagalapan na ha buwis.” Ket kinagi ni Jesus, “Isu, awan a masapul a magbuwis i annak na a hidi. Ket kona bila hito ha nikan ken Hama ko a Dios. ²⁷Ngem maski nu kona hito, malaka la a magbuwis kita, penu awan hidi magingal ha nikitam. Isu, umangay ka dan ha diget, a magbanwit ka. Ket ha palungo a padut a maalap mo, pagangakan mo i labi na, ket maeriyokan mo tihay i korinat a pagbuwis ta. Alapan mo iday, ket hen mo a bayadan i buwis ta.”

I Kinagi ni Jesus Megipu ha Katangkayan a Tolay

18 ¹Idi tiyempo hito, inumangay ha ni Jesus i tolduwan na, a sinalodsod di, “Ha Paghariyan na Dios, heya ha nikami i katangkayan?” ²Inayagan ni Jesus i esa a annak, a pinatakng na ha saguppang di. ³Sana, kinagi ha nidi, “Entan moy i annak aye. Awan hikuna magnakam nu panyan na a magpatangkay ha baggi na. Isu, nanakaman moy mina ide a ipeta ko ha nikam, a nu awan kam magbabawi ha kinapangas moy, a magbalin a kona ha ide a annak, awan kam makasaddap ha Paghariyan na Dios. ⁴Ha maski nu heya

a magpadibbi ha baggi na, a magbalin a kona ha annak aye, hikuna i katangkayan a tolay ha Paghariyan na Dios. ⁵Ket maski nu heya a magrespitar ha mapadibbi a tolduwan ko, a kona ha annak aye, mebilang a respitaran na ak bila. ⁶Ngem maski nu heya a magpasina ha madibbi a tolduwan ko ha pagitoldu na Dios, maparusaan hikuna. Mas mappiya ha nikuna nu megakad i dakkal a pogedu ha tangad na, ket metogbak hikuna ha diget. Ta marigat unay i parusa na Dios ha tolay a kona hay. ⁷Sayang agay ha totolay ha lutak aye. Ta makpal i pakasulisogan di, ket awan di malisiyan. Ngem dakkakal i parusa ha maski nu heya a magsolisog ha kakalan na a tolay.

⁸“Niyaen, nu atoy i maski kona ha kamat onu tikad mo i mangiturong ha nikaw ha liwaliwat, katolan mo mina. Ta mas mappiya nu lompas la i kamat onu tikad mo, basta maghen ka ha Dios ha magnanayon. Basta awan ka sumadap ha impyerno, a kekkamat ka ken kettikad ka a duwa ken marigatan ka hay ha gangatan a awan umaddap. ⁹Ket kona bila hito ha mata mo. Nu atoy mina i kona ha mata mo, ket iturong na ka ha liwaliwat, suatan mo dan. Ta mas mappiya a bulding ka a maghen ha Dios ha magnanayon, ngem atoy i duwa a mata mo, ket metogbak ka ha impyerno.”

I Pangareg Megipu ha Napukaw a Karnero

¹⁰“Niyaen, ha dagende a madibbi a tolduwan ko, a kona ha annak, magingat kam mina a awan moy hidi pasanikiyan. Ta ipeta ko ha nikam a madaponan hidi gipu ha anganghel na Dios a kanayon a makasaguppang ha nikuna. ¹¹[Pati hikan a Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Ta inumangayak he penu isalakan ko i totolay a sinumina dan ha Dios.]

¹²“Anya ha nakam moy? Maganya i esa a tolay, nu atoy i esa gasut a karnero, ket lompas i esa ha nidi? Itirak na idagenday a siyam a pulo ket siyam ha pahagdaponan na ha nidi, ket umangay hikuna a mageriyok ha esa a linompas. ¹³Ket ipeta ko ha nikam, a nu maeriyokan na, magragsak hikuna. Ket dakkakal i ragsak na ha iday a esa a naeriyokan na, ngem ha ngamin a karnero na a awan linompas. ¹⁴Ket kona bila hito ha Nama moy a Dios. Madiyan na a mapukaw i maski esa ha dagende a madibbi a tolay, a awan mina ha sumina ha nikuna.”

Nu Atoy i Kabsat Tam a Makaliwat

¹⁵“Nu makaliwat ha nikaw i kabsat mo, umangay ka mina ha nikuna, a makiuhon kam a duduwa. Ket ipakatandi mo ha nikuna i liwat na. Nu temanan na i kakkagi mo, napasoli manon i pagkakabsat moy. ¹⁶Ngem nu madiyan naka temanan, alapan mo i esa onu duwa a makiuseg ha nikaw, ket sumoli kamon. Ta sistiguwan di mina i ngamin a pakiuhon

moy. ¹⁷Ket nu madiyan na hidi temanan, ipakatandi mo ha kakabsat moy ha kapilya. Nu madiyan na a temanan i kakabsat moy ha kapilya, ibilang mo dan hikuna a kona ha esa a bakkan a manahod, a sinumina dan ha Dios. ¹⁸Ket tahod ide a ipeta ko ha nikam, a gipu ha pakiusegan moy ha Dios, mabalin moy a ikemot ha kapilya moy, ket kona bi ha Dios i mangikemot. Onu atoy i palobusan moy ha kapilya, ket kona bi ha Dios i mangpalobus. Kona hito i turay moy a maggipu ha Dios. ¹⁹Ket ipeta ko manon ha nikam, a atoy i turay moy a maggipu ha Dios. Ket basta magisesa kam ha pagkararag moy, tungpalan Nama ko a Dios i agedan moy, maski nu duwa kam la a magkararag. ²⁰Gipu ta maski nu duwa onu tallu i makipisan gipu ha panahod di ha nikan, ket atoyak bila ha nidi.”

I Pangareg megipu ha Tolay a Awan Mamakawan ha Agum na

²¹Niyaen, binumikan ni Pedro ha ni Jesus, ket sinalodsod na, “Apo, maminhangan a masapul a pakawanan ko i agum ko a makangliwat ha nikan? Maski mamimpitu?” ²²Ket kinagi ni Jesus, “Awan la a mamimpitu. Basta pakawanan mo hikuna. Ket kabeng mon nu hangan a beses. Maski hanggan awan.

²³“Isu i pangareg ko aye, ket mekalan i paghariyan na Dios ha esa a hari a kayat na i makikuwenta ha tagabu na a hidi. ²⁴Idi pakikuwenta na, neyangay ha nikuna i esa a tagabu a nakagahut ha balle na rinibribu a pisos. ²⁵Ngem awan ha umanay a pagbayad na. Isu, inbon na hari a melako ide a tagabu na, pati i kabanga na, annak na ken ngamin a kukuwa na, penu makabayad hikuna ha gahut na. ²⁶Niyaen, nagparentumeng i tagabu ha saguppang na happo na, ket nagpakagbi. ‘Apo, pasensiyaanak mo bi ha ballik la a tiyempo, ket bayadan ko i ngamin a gahut ko ha nikaw,’ kon na tagabu. ²⁷Ket kinagbiyan hikuna na happo na a hari. Ket pinakawan na i gahut na, sana, pinalakad ide a tagabu.

²⁸“Ngem niyaen, linumapos ide a tagabu. Ket naenta na i esa a agum na a nakagahut ha nikuna ha esa gasut a pisos. Ket dakapan na hikuna, ket binikkal na, a kinagi na, ‘Nay ka, magbayad ka dan ha gahut mo ha nikan.’ ²⁹Ket nagparentumeng i nakagahut, ket nagpakagbi. ‘Pasensiyaanak mo bi ha ballik a tiyempo, ket bayadan taka,’ kon na nakagahut. ³⁰Ngem madiyan na temanan i agum na. Imbes na, intugan na hikuna, a pinebalud na, hanggan ha mabayadan na mina i gahut na.

³¹“Niyaen, naenta na ito na kakalan na a hidi a tagabu. Ket nagsaket i nakam di, gipu ta awan ha kagbi ni tagabu ha agum na. Isu, inumangay hidi ha hari, ket inpakatandi di i ngamin a nagimet. ³²Ket pinaayagan ni hari ni tagabu, a inpeta na, ‘Madukas ka a tagabu! Maski pinakawan ko dan i ngamin a gahut mo, gipu ta nagpakagbi ka ha nikan. ³³Ngem niyaen, awan ka ha kagbi ha agum mo! Kagbiyan mo mina hikuna a kon

na ha pinagkagbi ko ha nikaw!' kon na hari. ³⁴Ket gipu ha pagingal na hari, pinebalud na ni tagabu, penu maparusa, hanggan a mabayadan na i ngamin a gahut na."

³⁵"Niyaen," kagi ni Jesus, "kona bila hito i gimetan Nama ko a Dios, nu awan moy pakawanan i kabsat moy a tahod."

I Pagitoldu ni Jesus megipu ha Pinagsina na Magkabanga

19 ¹Niyaen, idi kobos ni Jesus a magitoldu, linakadan na i probinsiya a Galileya, ket inumangay ha Judeya, ha dibelew na Karayan Jordan. ²Ket atoy bila i makpal a tolay a tinumagubet ha nikuna. Ket pinahusay na hidi.

³Niyaen, inumangay ha nikuna i kappal a Pariseyo, penu silowan di mina gipu ha salodsod di. Isu a sinalodsod di, "Anya? Ipalobus wade na Linteg a isina na lallaki i kabanga na, maski nu anya i gipu na?" ⁴Tinabbeg ni Jesus, "Awan moy dod nabasa ide a paset na Libro na Dios? 'Idi pinarsuwa na Dios i lutak, ginimet na i lallaki ken babbey, a magkabanga mina hidi.' ⁵Ket kinagi na Dios, 'Ide i gipu na a lakadan na lallaki i daddakkal na, penu makiagum ha kabanga na, ket magbalin hidi a esesa' kon na Dios. ⁶Isu," kagi ni Jesus, "awan hidi a duwa, nu awan a esa dan hidi. Niyaen, gipu ta pinagesa na hidi na Dios, madi nu pagsinaan na hidi na tolay," kon ni Jesus.

⁷Ngem sinalodsod paman na Pariseyo a hidi, "Oni, ngem apay a inbon ni Moyses a meyatad na lallaki ha kabanga i kasuratan na pinagsina di, sana, mapalakad i kabanga na?" ⁸Ket kinagi ni Jesus ha nidi, "Gipu ha kinaigat na buntok moy. Gipu ta madiyan moy a magteman. Isu i gipu na a inpalobus ni Moyses a isina moy i kabanga moy. Ngem awan a kona hito idi naparsuwa i lutak. ⁹Niyaen, nanakaman moy mina ide, a ha maski nu heya a lallaki a mangisina ha kabanga na, sa, mangabanga ha sabali, maski awan nangilallaki i kabanga na heya, makaliwat hikuna ha saguppang na Dios. Ket kona nu nangibabbey dan hikuna."

¹⁰Kinagi na tolduwan na a hidi, "Nu kona hay i kasasaad na magkabanga, mas mappiya a awan ha mangabanga." ¹¹Ngem tinabbeg ni Jesus, "Awan ha makatongpal ha ide nu awan la hidi a pagbalinan na Dios. ¹²Ha kappal a lallaki, awan hidi makakabanga, gipu ta kurang la i kinalallaki di idi neenak hidi. Ha kappal, awan hidi makakabanga, gipu ta nakapon hidi. Ngem ha kappal, madiyan di a magkabanga, penu makatulos hidi ha pinagserbe di ha Dios, a awan mina ha magtappag ha pinagserbe di.

"Niyaen, ha maski nu heya a mannakabalin a magserbi ha Dios ha kona ihe, magserbi mina hikuna."

I Kagbi ni Jesus ha Annak a Hidi

¹³Idi esa a pamalak, atoy i kappal a nangiyangay ha annak di ha ni Jesus, penu itupu na i kamat na ken ikararagan na hidi. Ngem idi netan

na agagum ni Jesus, binahang di hidi a nangiyangay ha annak. ¹⁴Ngem kinagi ni Jesus, “Palobusan moy a umangay i annak a hidi ha nikan. Awan moy hidi salenan. Ta kona ha dende a annak i magpasakop a hidi ha Dios a paghariyan na.” ¹⁵Ket intupo na i kamat na ha nidi, sa linumakad.

I Nabaknang a Lallaki

¹⁶Niyaen, atoy esa a lallaki a inumangay ha ni Jesus, a kinagi na, “Maestro, anya mina i mappiya a gimetan ko, penu maghenak ha Dios ha magnanayon?” ¹⁷Ket kinagi ni Jesus, “Apay wade a hikan i salodsodan mo megipu ha mappiya a paggimet? Atoy la isesa a mappiya. Awan ha mappiya nu awan la i Dios. Niyaen, nu kayat mo a maghen ha Dios ha magnanayon, tongpalan mo i Linteg na Dios.” ¹⁸Ket sinalodsod na lallaki, “Anya a linteg?” Ket kinagi ni Jesus, “Awan ka magbuno, awan ka mangibabbey, awan ka magtakaw, awan ka magsileng onu magswitik. ¹⁹Ket deyawan mo i hama ken hena mo. Ket ayatan mo i kakalan mo a tolay a kona ha pinagayat mo ha baggi mo. Idagende i bon na Dios ha nikaw,” kon ni Jesus.

²⁰Ket kinagi na lallaki, “Maestro, tinongpal ko dan i ngamin a dagenday. Isu, anya pala i masapul ko?” kon na.

²¹Ket kinagi ni Jesus, “Nu kayat mo a awan ha pagkurangan mo, hen mo ilako i ngamin a aruwatan mo. Ket iyatad mo ha napobre a hidi i naglakwan mo. Ket umuseg ka dan ha nikan. Nu gimetan mo ide, atoy i kinabaknang mo ha Dios, a alapan mo nokkan.”

²²Ngem idi nateman na ito na lallaki, naladingit hikuna, ket linumakad a silaladingit. Ta nabaknang hikuna unay.

²³Ket kinagi ni Jesus ha tolduwan na a hidi, “Ipeta ko ha nikam, a marigat a sumadap i mabaknang ha paghariyan na Dios. ²⁴Ipeta ko paman ha nikam, a mas malaka a meturok i makadakklan ha abot na dagum, ngem makasaddap i mabaknang ha paghariyan na Dios.”

²⁵Nalaktat unay i tolduwan na a hidi, idi nateman di ito. Isu, sinalodsod di, “Nu kon na hito, heya i mesalakan nokkan? Pulos wade a awan ha mehusto a maghen ha Dios ha magnanayon!” kon di. ²⁶Ket inaamatan na hidi ni Jesus, a kinagi na, “Tamos. Awan a makesalakan i tolay ha baggi na. Ngem maski nu anya a awan a mabalin ha tolay, mabalin paman ha Dios. Ta magimet na Dios i maski nu anya.”

²⁷Ket kinagi ni Pedro, “Apo, atoy kami ihe, ket intirak mi i ngamin a kukwa mi, penu umuseg kami ha nikaw. Anya wade i gungguna mi?”

²⁸Kinagi ni Jesus ha nidi, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam, a pabiguwan na Dios nokkan ide a lutak. Ket nokkan, magetnodak ha inaamakan a pagetnodan ha Paghariyan ko. Maski hikam a umuseg ha nikan, makipagetnod kam bila, a mangituray kam ha ngamin a Judyo a apapo

na esapulo ket duwa a annak ni Israel. ²⁹Ket ha maski nu heya a magayat ha nikan ha dakdakkal ngem ha ngamin a kukwa na, magbiyag hikuna ha Dios ha magnanayon. Ket nu intirak na i bilay na, i patakka onu hama ken hena na, onu annak na, onu lutak na, penu umusoseg ha nikan, tahod a atdinan hikuna na Dios ha makpal a gungguna, a nasursurok. Ket magbiyag hikuna ha Dios ha magnanayon. ³⁰Ngem ha makpal a matangkay niyaen, mapadibbi hidi nokkan. Ket ha makpal a madibbi niyaen, hidi man i patangkayan na Dios nokkan.” Ito i inkari ni Jesus ha agagum na.

I Pangareg Megipu ha Gungguna na Dios

20 ¹Niyaen, kinagi ni Jesus, “Ta mearig i paghariyan na Dios ha esa a makintalon a magpatarabaho ha tarabahador a hidi. Idi nasapa, linumapos hikuna a mageriyok ha tangdanan na a magtarabaho ha talon na. ²Nakitulag hikuna ha tangdanan na a hidi, ket mamisu i tangdan di ha magmalmalem. Sana, pinaangay hidi ha talon na.

³“Idi alas nuwebe, inumangay hikuna ha tiyendaan, ket naenta na i kappal a atoy hay, ta awan hidi ha tarabaho. ⁴Kinagi na, ‘Magtarabaho kam bila ha talon ko, ket tangdanan takam nokkan ha mekusto a tangdan moy.’ Ket inumangay hidi a nagtarabaho.

⁵“Nagkalan i ginimet na idi alas dose ken alas tres. Linumapos hikuna a nagpatarabaho. ⁶Idi dandani dan a alas singko, linumapos hikuna manon, ket naenta na i kappal a awan ha tarabaho. Ket kinagi na ha nidi, ‘Apay a dadailan moy i tiyempo moy a magmalmalem?’ ⁷Kinagi di, ‘Awan kami ha tarabaho.’ Isu, kinagi na makintalon, ‘Hen kam bila a magtarabaho ha talon ko,’ kon na.

⁸“Niyaen, idi apon dan, kinagi na makintalon ha porman, ‘Nay, ayagan mo i tarabahador a hidi, ket tangdanan mo hidi. Ket irugi mo ha nagdilokod a sumadap.’ ⁹Isu, natangdanan i tarabahador a hidi, nangrugi ha nidi a sinumadap idi alas singko. Ket natangdanan hidi ha mamisu. ¹⁰Ket dinumemat i tarabahador a hidi a nagpalungo, ket kagin di a tangdanan na hidi ha dakdakkal, ta dakdakkal i tarabaho di. Ngem mamisu bila i tangdan di. ¹¹Idi ginumiwat hidi ha tangdan di, nagreklamo hidi ha makintalon. ¹²Kinagi di, ‘Esa la a oras i pinagtarabaho na dagende a nagdilokod. Ngem anya ha nikami? Nagattam kami ha pasi na singgit a nagmalmalem. Apay a magkalan la i tangdan mi?’ ¹³Ket kinagi na makintalon ha esa ha nidi, ‘Ilay ko, awan taka dinaya. Nagtulag kitam a mamisu i magmalmalem. ¹⁴Isu, alapan mo dan i tangdan mo, ket lumakad ka. Kayat ko a ikalan i tangdan mo ha intangdan ko ha nagdilokod a hidi. ¹⁵Ta ide i kalintegan ko, a manggasto ha kuwarto ko gipu ha pagayatan ko a mismo. Anya? Umopal ka wade gipu ta sibubuslon i pagiyatad ko?’ kon na makintalon.

¹⁶“Isu,” intulos ni Jesus, “mearig ito ha paghariyan na Dios. Ta magkalan man i panggunguna na Dios ha tototalay a nasakop na. Ket maski ha madibbi a hidi a sumadap ha dilokod, magkalan i gungguna di a kona ha nagpalungo. Ket ha nidi a nagpalungo, ket magpatangkay ha baggi di, mapadibbiyan hidi, ta magkalan man i gungguna di.”

I Nekatallu a Pugto ni Jesus Megipu ha Katay na

¹⁷Niyaen, idi paglakad di Jesus ha Jerusalem, inyadiyo na i esa pulo ket duwa a tolduwan na, ket kinagi na ha nidi, ¹⁸“Temananak moy bi. Umangay kitam niyaen ha Jerusalem. Ket nu dumitang kitam, megiwat i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay ha matangkay a hidi a padi ken maestro a hidi na linteg. Ket hukoman di ak a mapapatay. ¹⁹Sadi ak, igiwat ha gangannaet a hidi abakan a Judyo. Ket kayagan di ak, ken sabdan di ak, ken pelansa di ak ha kudos. Ket kobosan na tallu a pamalak, magbiyagak manon.”

I Pagaged na Hena di Santiyago ken Juan

²⁰Idi kinagi na ito ni Jesus, binumikan i kabanga ni Sebedeyo, ket intugan na i annak na a duwa. Nagparentumeng hikuna ha saguppang na a magaged ha nikuna. ²¹Kinagi ni Jesus, “Anya i kayat mo?” Ket kinagi na bakas, “Apo, nokkan nu maghari ka, ket magetnod ka ha kahariyan mo, ipalobus mo bi a makipaghari ha nikaw idagende a duwa a annak ko. Maski umetnod i esa ha kanawan mo ken esa ha kanigid mo.” ²²Ngem tinabbeg ni Jesus, “Awan moy makatandiyon i agedan moy. Anya, kaya moy a attaman i rigrigat a attaman ko nokkan?” Ket tinabbeg di Santiyago, “Oni. Kaya mi dan.” ²³Ket kinagi ni Jesus, “Tahod a marigatan kam nokkan, a kona ha nikan. Ngem bakkan a hikan i mangpili ha agum ko a maghari onu makikaetnod ha nikan. Ta Hama ko la i makatandi ha iday. Hikuna i naggayak ha pagtuturay ha paghariyan ko.”

²⁴Niyaen, idi nabaheta na sangapulo a agagum di, nakaingal hidi ha magkabsat aye, gipu ha inaged di. ²⁵Isu, inayagan ni Jesus idagende a sangapulo ket duwa. Ket kinagi na, “Katandiyon moy i ugali na magtuturay ha ide a lutak. Ket madaggi i pangibonan di ha tototalay, a turayan di. ²⁶Ngem masapul a awan a kona hito ha nikam. Ta maski nu heya a magturay mina ha nikam, masapul a magpadibbi hikuna ha baggi na, a magserbe ha nikam. ²⁷Oni ah. Ta maski nu heya a maging matangkay mina ha nikam, masapul na a padibbiyan i baggi na a magbalin a kona ha tagabu moy a magdaggap ha nikam. ²⁸Ta kona bila hito ha nikan a Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Awanak inumangay penu padaggapanak ha tototalay, nu awan penu daggapan ko hidi. Ket ide i gipu na a iyatad ko i biyag ko a pangsaka ha makpal a tolay.”

Pahusayan ni Jesus i Duwa a Bulsak

²⁹Idi linumapos di Jesus ha ili a Jeriko, tinumagubet i kakpalaan a tolay. ³⁰Niyaen, atoy bila i duwa a bulsak a nakaetnod ha hikeg na karsada. Idi

nabaheta di a tumataleb ni Jesus, nagayag hidi, “Apo ni Dabid, kagbiyan mo kami!” ³¹Ngem binahang na hidi na karpalan, ket sinaway di hidi a awan mina hidi magkagi. Ngem impigsa di bulsak i pagayag di, “Happo, apo ni Dabid, kagbiyan mo kami!” ³²Ket tinumaran ni Jesus, a nagayag ha nidi, a sinalodsod na, “Anya i kayat mo a gimetan ko ha nikam?” ³³Ket kinagi di bulsak, “Apo, kayat mi manon a makaenta.” ³⁴Kinagbiyan hidi ni Jesus, ket kinamhet na i mata di. Ket dagus a nakahusay hidi a makaenta manon. Ket inumunod hidi ha ni Jesus.

I Pagdemat di Jesus ha Jerusalem

21 ¹Idi bumibikan di Jesus ha ili a Jerusalem, dinumemat hidi ha Betpeg, a mabikan ha amugod na Olibet. Ket pinaangay ni Jesus i duwa a tolduwan na, ²a kinagi na ha nidi, “Umangay kam ha baryo ha kalipat aye. Ket atoy ha ruwangan na i kabayo ken urbon na. Lakbisan moy bi hidi, a iyangay moy ha nikan. ³Nu atoy i magsalodsod, ipeta mos, a ‘Kasor ni Apo ide, ket ipasoli na a dagus,’ kon moy ah.”

⁴Niyaen, nagimet ito penu matungpal i kinagi na minahagpugto idi, ⁵a “Ipeta mo ha totolay ha Jerusalem,” kagi na Dios, “Entan moy. Dumemat ha nikam i hari moy. Maanus hikuna ken masaniki. Nagpadibbi hikuna ha baggi na a magsakay ha urbon na kabayo,” kon na Dios.

⁶Isu, inumangay i tolduwan ni Jesus a ginimet di i nebon na. ⁷Ket linaged di i kabayo ken urbon na. Ket pinalayat di i tennon di. Ket nagsakay ni Jesus. ⁸Ket makpal a tolai i nangiyabak ha tennon di ha dilan. Ket atoy i kappal a nagkatol ha tengi-tengi na kayo, ket indatton di ha dilan. (Ta kona ihe i pangdeyaw di penu mepaenta di a matulok hidi ha hari.) ⁹Ket nagdeydeyaw i karpalan a nagpalungo ha ni Jesus ken hidi a inumunod, a kinagi di, “Deyawan tam i apo ni Dabid! Deyawan tam i Hari a pinaangay na Dios! Deyawan tam i Dios a katangkayan!”

¹⁰Niyaen, kassaddap ni Jesus ha Jerusalem. Ket nariribuk i ngamin a tolai. “Heya wade hikuna?” sinalodsod di. ¹¹Ket makpal i nagtabbeg a, “Hikuna ni Jesus, i mahagpugto a taga-Nasaret, Galileya.”

Dalusan ni Jesus i Templo

¹²Niyaen, sinumadap ni Jesus ha Templo. Ket binugew na i mahaglako a hidi ken naggatang a hidi ha disalad na Templo. Ket binaliktad na idagenday a lamesaan na mahagsulet ha korinat. Ket kona bila hito ha dagenday a pagetnodan na maglako ha kalapati a hidi. ¹³Kinagi na ha nidi, “Ide i nesurat ha Libro na Dios, ‘I bilay ko aye i bilay a pagkararagan,’ kon na Dios. Ngem pinagbalin moy dan a paghenan na mahagtakaw,” kon ni Jesus.

¹⁴Niyaen, inumangay i bulsak ken pilay a hidi ha ni Jesus ha Templo. Ket pinahusay na hidi. ¹⁵Ngem nakaingal i matangkay a hidi a padi ken

maestro a hidi na Linteg idi naenta di i nakaddatan a gimigimet na. Ket naenta di i annak a hidi ha Templo a nagdeydeyaw ha, “Madyeyyaw i apo ni Hari Dabid,” kagi di. ¹⁶Isu, nagreklamo i papadi ken maestro a hidi na Linteg, a kinagi di ha ni Jesus, “Sanegan mo i kakkagi na dagende a annak! Nakaliwat dan hidi!” Ket kinagi ni Jesus, “Masaneg ko hidi. Apay? Awan moy dod nabasa i nesurat ha Libro na Dios? Ta nesurat dan, a ‘Tinolduwan na Dios i annak a hidi, penu deyawan di ha inaamakan.’” ¹⁷Kinagi ito ni Jesus, sana, linakadan hidi, a inumangay hikuna ha ili a Betaniya, a pagkilapan na.

I Kayo a Igos a Awan Magbunga

¹⁸Idi kaugman na, nagsoli di Jesus ha Jerusalem. Ket magiyalap hikuna. ¹⁹Ket naenta na i esa a kayo a igos ha hikeg na dilan. Ket inumangay hikuna a mangenta nu atoy bunga na, ta magbunga mina i igos, basta atoy dan i dodon na. Ngem idi pagsangpit na, pasig la dodon i naeriyokan na. Ket kinagi na, “Nangrugi ha yenan, awan ka manon magbunga!” Ket dagus a nalannas iday a kayo.

²⁰Idi naenta na tolduwan na a hidi, nalaktat hidi, a sinalodsod di, “Panyan na? Minalannas a dagus iday a kayo!” ²¹Ket kinagi ni Jesus, “Nanakaman moy ide a ipeta ko ha nikam. Basta manahod kam ha Dios, ken awan magduwaduwa i nakam moy, ket magimet moy bila i ginimet ko ha ide a kayo. Ket awan la ide nu awan a maadya moy i maski nu anya a rigrigat a magsalen ha nikam. ²²Ket maski nu anya a agedan moy ha Dios, magiwat moy, basta manahod kam ha nikan.”

I Salodsod Megipu ha Turay ni Jesus

²³Niyaen, sumadap manon ni Jesus ha Templo. Ket idi nagitoldu manon hikuna, inumangay i matangkay a papadi ken panglakayan a hidi na Judyo. Kinagi di, “Any a kalintegan mo a manggimet ha dagende a bagbagay? Heya i nangiyatad ha nikaw ha turay a kona he?” ²⁴Ket tinabbeg ni Jesus, “Ha palungo, palobusanak moy bi a magsalodsod ha nikam. Nu matabbeganak moy, ipeta ko bila ha nikam nu hey a nangiyatad ha turay ko a maggimet ha dagende. ²⁵Niyaen, ipeta moy bi nu hadya i nagipuhan na turay ni Juan a minahagbinyag. Anya ha nakam moy? Nagipu ha Dios, onu nagipu ha sabali la a tolay?” kon ni Jesus.

Ket naginuhon hidi nu anya mina i tabbeg di. “Nu ipeta tam a nagipu ha Dios i turay ni Juan, metabbeg ni Jesus, ‘Apay dod, awan kam nanahod ha ni Juan?’ ²⁶Ngem delikadu nu ipeta tam a nagipu ha sabali la a tolay, ta manahod i kakkalan a hidi ha ni Juan. Tahodan di a hikuna i mahagpugto a naggipu ha Apo Dios.” ²⁷Isu a tinabbeg di ha ni Jesus, “Awan mi katandi.” Ket kinagi ni Jesus, “Gipu ta awanak moy

tinabbegan, awan takam bila tabbegan nu anya i turay ko a maggimet ha dagende a bagay.”

I Pangarig Megipu ha Duwa a Annak

²⁸Ket kinagi ni Jesus ha Judyo a hidi, “Anya i nakam moy ha ide? Atoy esa a lakay ken duwa a annak na a lallaki. Ket inumangay i lakay ha palungo a annak na, ket kinagi na, ‘Annak ko, hen ka dan a magtarabaho ha talon ko.’ ²⁹Tinabbeg na annak na, ‘Madiyan ko.’ Ngem kobosan na, nagbabawi hikuna, ket inumangay a nagtarabaho. ³⁰Niyaen, inumangay i lakay ha boridik, ket binonan na a kona ha inbon na ha hekka na. Intabbeg na boridik, a ‘Oni, Apo. Hikan i umangay!’ Ngem awan hikuna inumangay.

³¹“Niyaen,” kagi ni Jesus, “magsalodsodak ha nikam. Ha dende a duwa, heya i nangtongpal ha pagayatan nama di?” Ket tinabbeg na Judyo a hidi, “I palungo a annak.” Ket kinagi ni Jesus ha nidi, “Tamos. Ket niyaen, ipeta ko a awan kam mabikan ha paghariyan na Dios. Ket awan kam makasaddap ha paghariyan na. Imbes na, mas mabikan i madibbi a tototalay, a kona ha mahagpabuwis a hidi, onu pampam a hidi. ³²Ta inumangay ha nikam ni Juan a nangitoldu ha nalinteg a ugali. Ngem awan moy hikuna tinahodan, maski nanahod dan idagende a mahagpabuwis ken pampam a hidi. Ket naenta moy i pinagbabawi di. Ngem awan kam nanahod ha pinagitoldu ni Juan. Ket awan kam nagbabawi.”

I Pangareg ni Jesus megipu ha Annak na Makinlutak

³³Ket tinumulos ni Jesus a magestoriya ha nidi. “Temanan moy i esa pala a pangareg,” kagi na. “Nikuna, atoy i esa a lakay, ket minulaan na i lutak na ha unas. Sana, inaladan i kaunasan na, ket ginimet na i pagpespesan ha unas. Ket pinatakng na i torre a paghenan na guwardya a hidi. Kobosan na, inpaabang na i kaunasan ha makitalon a hidi. Sa hikuna, linumakad ha sabali a bayan.

³⁴“Niyaen, pagdemat na tiyempo na pagkatol ha unas, ket pinaangay na i kappal a tagabu na a mangalap mina ha bunong na. ³⁵Ngem ha makitalon a hidi, dinakap di i tagtagabu na. Ket dinanog di i esa, ket binuno di i mekaduwa, ket binisag di i mekatallu. ³⁶Ha ni Lakay, pinaangay na manon i sabali a tagtagabu na a makpal paman ngem idi palungo. Ngem kona bila hito i ginimet na makitalon a hidi ha tagtagabu na. ³⁷Kobosan na ngamin, pinaangay ni Lakay i bukod na a annak. Kinagi na ha nakam na, ‘Siguradowak a respitaran di i annak ko!’ ³⁸Ngem idi naenta na makitalon a hidi, naginuhon hidi, ‘Ide dan i magtawid ha lutak ni Lakay! Patayan tam mina hikuna, penu hikitam mina i magtawid ha lutak na aye,’ ³⁹Ket dinakap di, ket inlapos di hikuna ha kaunasan, sadi, pinatay.

40 “Niyaen,” kagi ni Jesus, “anya ha nakam moy? Nu dumemat i lakay a makinlutak, anya i gimetan na ha makitalon a hidi?” 41 Ket tinabbeg na Judyo a hidi, “Siyempre! Patayan na i makitalon a hidi. Naranggas hidi! Ket ipaabang na i kaunasan na ha sabali a makitalon a mangiyatad ha nikuna ha bunong na.” 42 Ket kinagi ni Jesus, “Tahod i kinagi moy. Ngem awan moy wade nabasa ide a nesurat ha Libro na Dios?

‘Nagayak i esa a inaamakan a pugedu, para ha bilay. Ngem madiyan na a usaran na tarabahador a hidi. Ngem maski nu kona hito, medatton paman ide a pugedu ha sulì na bilay a pangadigi ha ngamin a bilay. Ide i ginimet na Dios, ket mappiya unay ide ha nikitam.’

43 “Niyaen,” intulos ni Jesus, “isu a ipeta ko a palakadan na kam na Dios ha paghariyan na, ket sakopan na i sabali a hidi a umusoseg ha nikuna. 44 Ket ha maski nu heya a magsenti ha ide a pogedu, matangpod hidi nokkan. Ket ha nidi a magpabiyon ha ide a pogedu, hidi i hamsitan na pogedu aye, ket meyappah hidi nokkan ha pahas.” Ide i pangikalan ni Jesus ha maski nu heya a awan a manahod ha nikuna.

45 Idi nasaneg ito na matangkay a papadi ken Pariseyo a hidi, nakatandiyon di a hidi man i nagkagiyon ni Jesus ha dagende a pangaregan na. 46 Ngem idi padasan di hikuna padakapan, nanteng hidi ha kakkalan hay a tolay. Ta inbilang na totolay ni Jesus a tahod a mahagpugto a naggipu ha Dios.

I Pangareg Megipu ha Pagbodaan

22 1 Nagestoriya manon ni Jesus ha esa a pangareg. Kinagi na, 2 “Mearig i Paghariyan na Dios ha esa a hari a nagpasilebra gipu ha pinagkasar na annak na a lallaki. 3 Ket pinaangay na i tagtagabu na a mangayag ha nidi a naawis na. Ngem madiyan di a umangay.

4 “Isu a pinaangay na i sabali a tagtagabu na. Ket kinagi na, ‘Ipeta moy ha nidi a naawis a nesagana dan i pagsilebra ko. Naparti dan idende a makadakklan ken idende a urbon a napatabi. Ket nesagana i ngamin a kasapulan. Isu, umangay kam ha yenan ha pagbodaan aye.’ 5 Ngem awan nanahod i naawis a hidi. Imbes na, tinumulos hidi ha paggimi-gimet di. Inumangay i esa ha talon na. Ket inumangay i sabali ha negosio na. 6 Ket ha kappal a hidi, dinakap di i tagtagabu na hari, a pinarparigat di hidi, sadi pinatay.

7 “Niyaen, nagingal ni Hari. Ket pinaangay na i sundalu na a hidi. Ket pinatay di i nangpapatay a hidi, sadi pinatutod i ili di. 8 Kobosan na, inayagan ni Hari i tagtagabu na, ket kinagi na, ‘Nesagana dan i pagsilebra, ngem awan a mekari idenday a inawis ko. 9 Isu, niyaen, umangay kam ha kalkalsada, ket awisan moy i ngamin a maenta moy, a makipagsilebra mina hidi ha pagbodaan aye.’

¹⁰“Ket inumangay i tagtagabu na hari. Ket inawis di i ngamin a naeriyokan di, maski nu madukas hidi onu mappiya. Ket gipu ta kona hito, pinutat di i pagbodaan ha makisilebra a hidi.

¹¹“Niyaen, pagsaddap ni Hari penu maenta na i makisilebra a hidi. Ket naenta na i esa a lallaki a awan ha badu a pakipagboda. ¹²Ket kinagi ni Hari ha nikuna, ‘Agay! Iyatad ko i badu a pakipagboda ha ngamin a makisilebra. Apay a sinumadap ka he a awan ka ha badu a pakipagboda?’ kon na hari. Ngem nagulimek la i lallaki. ¹³Sa, kinagi na Hari ha tagtagabu na, ‘Gakadan moy i kamat na ken tikad na, ket itogbak moy ha kadihaman ha lapos. Ha kadihaman ihay i pagsangetan ken pagrangsitan na totolay gipu ha rigrigat di,’ kon na Hari.” ¹⁴Ket kinagi ni Jesus, “Niyaen, makatandiyon moy mina a makpal i totolay a maawisan ha Paghariyan na Dios, ngem ballik la i totolay a piliyan na.”

I Salodsod Megipu ha Pinagbayad di ha Buwis

¹⁵Kobosan na, inumangay i Pariseyo a hidi, ket nagtutulag hidi nu panyan di a mapaliwat ha ni Jesus ha kagi na. ¹⁶Ket pinaangay di ha nikuna i toltolduwan di ken toltolduwan ni Herod, a nagkagi ha ni Jesus ha, “Maestro, katandiyon mi a tahod i pagitoldu mo. Ket katandi mi a magitoldu ka ha tahod megipu ha pagayatan na Dios. Ket katandi mi bila a awan ha idumduma mo a tolay, maski matangkay onu madibbi. ¹⁷Isu, ipeta mo bi nu anya ha nakam mo. Anya, makaliwat kitam ha Linteg tam, onu awan, nu magpaga kitam ha buwis ha Hari na Roma?”

¹⁸Ngem katandi ni Jesus a madukas i pangsurbar di. Isu, kinagi na, “Hikam a aginsisingpet. Apay a kayat moyak a surubaran? ¹⁹Ipaenta moy ha nikan i korinat a pagbuwis.” Ket inyangay di ha nikuna i kuwarto. ²⁰Ket kinagi ni Jesus ha nidi, “Ipeta moy nu heya i makinladawan ha ide a korinat, ken heya i nagen a nesurat ha he?” kon ni Jesus. ²¹“Iday i Hari na Roma,” kon di. Ket kinagi ni Jesus, “Isu, iyatad tam mina ha Hari na Roma idagende a kukuwa na, idagende a atoy ha rupa na ken nagen na. Ket iyatad tam mina ha Dios idagenday a kukuwa na Dios, idagenday a atoy i karuprupa na Dios, a kona ha ayat tam, ken nakam tam, ken pigsatam,” kon ni Jesus.

²²Niyaen, idi nasaneg di i tabbeg ni Jesus, nalaktat unay i Pariseyo a hidi. Ket linakadan di hikuna.

I Salodsod Megipu ha Pagbiyag na Manon na Natay

²³Niyaen, ha ide a pamalak, inumangay ha ni Jesus i kappal a Saduseyo. Ket kayat di bila a paliwatan ni Jesus ha kagi na. (Idagende a Saduseyo i esa a kalase na Judyo a awan manahod a magbiyag manon i tolay a natay dan.) ²⁴Sinalodsod di, “Maestro, insurat ni Moyses ide a linteg, a ‘Nu matay i lallaki a atoy kabanga na, ket awan pala ha annak,

masapul na wadi na a magkabanga ha ipag na a nabilu, penu magenak hikuna. Ket ibilang di mina i annak na aye ha annak na hekka na a minatay', kon ni Moyses.

²⁵“Niyaen, Maestro, atoy i pitu a lallaki idi a nagkakabsat ha lugar mi. Ket nangabanga i hekka, ngem minatay hikuna a awan ha annak. Isu, kinabanga na wadi na i ipag na a nabilu. ²⁶Ket minatay bila hikuna a awan ha annak. Ket kona bila hito ha nekatallu. Ket kona bila hito hanggan ha nekapitu. Minatay hidi ngamin a awan ha annak. ²⁷Ket ha dilokod, natay bila i babbey. ²⁸Niyaen, netoldu mo a makabiyag manon i tolay a natay, kon na kan. Isu, ide i salodsod mi ha nikaw. Nokkan, ha tiyempo na pinagbiyag manon na totolay, heya i makinkabanga ha ide a babbey? Ta nagkabanga hidi ngamin ha nikuna?”

²⁹Ngem tinabbeg ni Jesus, “Madi i nakam moy! Ta awan moy katandi i Libro na Dios, ket awan moy katandi i pinnakabalin na Dios. ³⁰Ta nokkan, nu magbiyag manon i natay a hidi, awan hidi mangabanga. Ta maghen hidi ha Dios ha magnanayon, a kona ha anghel a hidi, a awan hidi mangabanga. ³¹Apay a kagin moy a awan magbiyag manon i totolay? Nagpatahod dan ni Moyses a magbiyag manon i tolay. Ket nanakaman moy mina i pinasurat na Dios ha nikam. ³²Ta kinagi na Dios ha ni Moyses, ‘Hikan i deyawan ni Abraham, ken ni Isak, ken ni Hakob,’ kon na Dios. Ket gipu ha ide, makatandiyon tam a magbiyag manon hidi. Ta magdeydeyaw pala hidi, maski nu minatay dan. Ket awan ha magdeyaw ha Dios nu awan hidi a magbiyag. Isu, madi i nakam moy.” ³³Ket nalaktat i kakkapan a hidi, idi nateman di i pagitoldu ni Jesus.

I Mangina a Bon na Dios

³⁴Ngem ha Pariseyo a hidi, inumangay bila hidi ha ni Jesus, idi nabaheta di a nangabak ni Jesus ha Saduseyo a hidi. ³⁵Ket atoy ha nidi i esa a maestro na Linteg, a kayat na a mangsurubar ha ni Jesus. Isu, sinalodsod na, ³⁶“Maestro, anya wade i kanginaan a linteg ha Libro na Dios?” ³⁷Ket kinagi ni Jesus, “Ide i kanginaan a linteg, a ‘Masapul a ayatan mo i Happo mo a Dios ha ngamin a biyag mo, ken ngamin a paggimet mo, ken ngamin a nakam mo.’ ³⁸Ide i kanginaan a linteg. ³⁹Ket i nekaduwa a linteg i kakalan na. ‘Ayatan mo dan i agagum mo, a kona ha pinagayat mo ha baggi mo a mismo,’ kon na linteg. ⁴⁰Niyaen, awan ha linteg a mas mangina ngem ha dende a duwa. Nu umusoseg kam ha dende, natongpal moy i ngamin a linteg ni Moyses ken ngamin a pagitoldu na minahagpugto a hidi.”

I Salodsod megipu ha Cristu

⁴¹Niyaen, idi atoy pala di Pariseyo ha lebut na, nagsalodsod ni Jesus ha nidi, ⁴²a kinagi na, “Any a mepeta moy megipu ha Cristu a inkari na

Dios a paangayan na, a mangisalakan ha totolay? Ha nakam moy, heya i minappo na?” Ket tinabbeg na Pariseyo a hidi, “Maggipu hikuna ha kaputotan ni Hari Dabid.” ⁴³Sa, kinagi ni Jesus, “Nu tahod i kinagi moy, panyan na a pinanagenan ni Dabid i Cristu ha ‘Happo’ na. Ta nagpasurat i Espiritu na Dios ha ni Dabid ha

⁴⁴Kinagi na Apo Dios ha Happo ko, ‘Magetnod ka ha henan ko, a maghari kita hanggan pagparentumengan ko i kasenti mo a hidi ha saguppang mo,’ kon na Dios.

⁴⁵Isu, gipu ta ninagenan ni Dabid i Cristu ha ‘Happo’ na, madinnang dod a awan la a apo ni Dabid i Cristu nu awan bila a Happo na.” ⁴⁶Ito i kinagi ni Jesus ha Pariseyo a hidi. Ngem awan a pulos a netabbeg di ha ni Jesus. Ket mangrugi idi pamalak a hito, awan ha maketured a magsalodsod ha nikuna.

Pagkagiyen ni Jesus i Pariseyo a hidi ken Mamaestro na Linteg

23 ¹Niyaen, iniwadan ni Jesus ha kakpala na napagpisan ken tolduwan na a hidi. ²Kinagi na, “Atoy i kalinteg na mamaestro na Linteg ken Pariseyo a hidi a mangitoldu ha Linteg ni Moyses. ³Isu i gipu na a usigan moy mina i ngamin a pagitoldu di. Ngem awan moy mina ahegan i paggimet di, ta awan di gimetan i itoldu di. ⁴Inaynayon di i marigat a bobon ha linteg, ngem awan di hidi tulongan. Kona nu ibuwat di i dakkal a tawed ha sabali a tolay, ngem madiyan di hidi tulongan a magtawid. ⁵Nu gimetan di i mappiya, gimetan di ha saguppang na totolay, penu deyawan di hidi. Isu, padakkalan di i papeles a nagsuratan di ha kagi na Dios, ket ibadu di ha baggi di ken ibadbad di ito ha kidap di ken labunogen di. Ket itennon di i atakdug a tennon a pangpaenta ha kinappiya di. ⁶Magustowan di i katangkayan a pagetnodan ha piyesta ken paggimmongan di. ⁷Magustowan di a masalpakan hidi ha sentro na ili ken managenan ha ‘Maestro.’ ⁸Ngem bakkan mina ha nikam. Awan kam mina paayagan ha ‘Katangkayan a Maestro,’ gipu ta isesa la i Katangkayan a Maestro moy. Ket magkakabsat kam ngamin ha kakalan moy a manahod. ⁹Ket awan moy nagenan ha ‘Katangkayan a Hama’ i maski nu heya a tolay. Ta isesa i Katangkayan a Hama moy, a hikuna i Apo Dios. ¹⁰Ket awan kam panagenan ha ‘Matangkay a Happo.’ Ta isesa i Happo moy, a hikan a pinaangay na Dios, ket managenan ha ‘Cristu.’ ¹¹I katangkayan ha nikam, masapul a hikuna i magpatagabu ha baggi na a magdaggap ha nikam. ¹²I maski nu heya a magpatangkay ha baggi na ha yenan, mapasanikiyan hikuna nokkan. Ket i maski nu heya a magpadibbi ha baggi na, mapatangay hikuna nokkan.”

Bahangan ni Jesus i Maginsingpet a Hidi

¹³Intulos ni Jesus, a kinagi na, “Kagbi kam, hikam a mamaestro na Linteg ken hikam a Pariseyo. Maginsi-singpet kam! Pakilluwan moy i

kakkagi na Dios gipu ha pagitoldu moy ken paggimet moy. Ta madiyan moy a manahod, ket salenan moy i sabali a hidi a mayat a magpasakop ha paghariyan na Dios. ¹⁴Kagbi kam! Hikam a mamaestro na Linteg ken hikam a Pariseyo. Maginsi-singpet kam! Agewan moy i kukuwa na nabilu a hidi. Sakam, magkararag ha maalay, penu nakaman na tolay a mappiya kam. Ngem isu i gipu na a mas marigat i parusa moy nokkan. ¹⁵Kagbi kam! Hikam a mamaestro ha Linteg ken hikam a Pariseyo. Maginsisingpit kam! Arabesan moy i diget, ket abotan moy i madiyo a lugar, penu makaawis kam ha maski esa a tolduwan moy. Ngem maski nu atoy i matoldu moy, pagbalinan moy hikuna a mas madukas ngem ha baggi moy. Ket dakdakkal i parusa na ha impyerno, ta pinasakop na ha nikam.

¹⁶“Kagbi kam, hikam a bulsak a mangidilan ha totolay. Ta itoldu moy a nu pagsapata na esa a tolay i Templo, awan kan a masapul a tungpalan na i kari na. Ngem nu pagsapata na i balitok ha Templo, masapul kan a tungpalan na i kari na. ¹⁷Madi kam, hikam a bulsak a awan ha nakam moy! Anya i mas mangina? I balitok onu i Templo a mamagbalin ha balitok a nadiosan? ¹⁸Ket itoldu moy a nu magsapata i esa a tolay ha pagdattonan, awan kan a masapul a tungpalan na i kari na. Ngem nu pagsapata na i datton ha pagdattonan, masapul kan a tungpalan na i kari na. ¹⁹Anyan a kinabulsak moy! Anya i mas mangina? I datton onu i pagdattonan a mamagbalin ha datton a nadiosan? ²⁰Isu, nu magsapata i tolay ha pagdattonan ha Dios, isapata na i pagdattonan, pati ngamin a datton ha ontok na. ²¹Ket nu magsapata i esa a tolay ha Templo, magsapata hikuna ha Templo ken ha Dios a maghen ha Templo. ²²Ket nu magsapata i esa a tolay ha langit, a paghenan na Apo Dios, magsapata hikuna ha Dios a mismo a maghari ha langit.

²³“Kagbi kam, hikam a mamaestro na Linteg ken hikam a Pariseyo! Maginsi-singpet kam! Ta iyatad moy ha Dios i mekasangapulo na aruwatan moy, maski i rekrekado a mula moy. Ngem pabiyanan moy i mas mangina a bobon na Linteg, a kona ha paggimet ha malinteg, ken kagbi ken tahod. Tahod a iyatad moy mina i mekasangapulo ha Dios, ngem awan moy mina pabiyanan i mas mangina a bobon. ²⁴Tahod a nabulsak kam a mangidilan ha totolay! Ta tungpalan moy i balballik a bobon, ngem pabiyanan moy i mangina a bobon na Dios. Kona nu sagatan moy i lamok ha inoman moy, ngem itemlok moy i makadakklan!

²⁵“Kagbi kam! Hikam a mamaestro na Linteg ken hikam a Pariseyo. Ta maguges kam ha lapos na baso ken pinggan. Ket kona bila hito ha baggi moy, a mappiya i itsura na, ngem madukas i disalad na, gipu ta dayaan moy ken agewan moy i kakalan moy a tolay. ²⁶Bulsak kam a Pariseyo! Dalusan moy mina ha palungo i disalad na nakam moy, penu nadalus bila i itsura moy.

²⁷“Kagbi kam! Hikam a mamaestro na Linteg ken hikam a Pariseyo! Maginsi-singpet kam! Ta mekalan kam ha lablabbang a napapuraw, a inaamakan i lapos di. Ngem ha disalad, naputat hidi ha buyok ken tulang na natay. ²⁸Kona bila hito ha nikam! Ta maski nu mappiya i itsura moy, magpadukas kam ha pagnakam moy.

²⁹“Kagbi kam! Hikam a mamaestro na Linteg ken hikam a Pariseyo. Maginsi-singpet kam! Ta igimetan moy i minahagpugto a hidi ha inaamakan a lablabbang. Ket ipainamakan moy i lablabbang na nalinteg a hidi a tolay. ³⁰Ket kagi moy, a ‘Basta atoy kami mina idi tiyempo na minappo mi, ket awan kami inumuseg ha pinagpapatay di ha minahagpugto a hidi.’ ³¹Iday i kagi moy. Ngem gipu ha madukas a nakam moy, mepaenta moy a hikam i appo na nagbuno a hidi, a nagpatay ha minahagpugto a hidi. ³²Isu, nay kam. Ikabus moy i inrugi na minappo moy idi. ³³Hikam a magkadukas a tolay! Kagin moy a makalisi kam ha parusaan na Dios ha impyerno. Ngem awan moy malisiyan.

³⁴“Isu i gipu na a paangayan ko ha nikam i mahagpugto, ken mahagibaheta, ken magitoldu. Ket ha kappal, bunowan moy hidi, a ipalansa moy ha kudos. Ket ha kappal, sabbadan moy hidi ha kapikapilya moy. Ket ha kappal, tagubetan moy hidi penu lolokwan moy hidi ha maski nu hadya a angayan di. ³⁵Ket gipu ta kona hito, maparusaan kam gipu ha ngamin a pinagbuno na minappo moy ha nalinteg a hidi a tolay. Ta inoniyon moy i ginimet di. Maski idi nabuno ni Abel, hanggan ha ni Sakariyas, a annak ni Barakiyas, a nabuno ha disalad na Templo, ha ballog na pagdattonan ken pagetnodan na Dios. ³⁶Oni man! Parusaan na Dios i totolay aye, gipu ha dagende a liwaliwat.”

Sangitan ni Jesus i Totolay ha Jerusalem

³⁷Ket kinagi ni Jesus, “Hikam a totolay a taga-Jerusalem, kagbi kam! Kanayon kam a magpatay ha mahagpugto a hidi! Kanayon moy hidi a bisagan a paangayan na Dios ha nikam! Niyaen, maminmakpal a beses a kayat takam daponan, a kona ha manok a maglakap ha piyak na a hidi. Ngem madiyanak moy. ³⁸Isu, niyaen, hikam man i makatandi, ta pabiyanan na kam na Dios. ³⁹Ket ipeta ko ha nikam, a awanak moy manon maenta hanggan magsoli ak, ket ipeta moy, a ‘Deyawan tam hikuna a pinaangay na Dios!’ ”

Iwadan ni Jesus a Dumemat Nokkan i Tiyempo na Pagrigatan

24 ¹Niyaen, linumapos ni Jesus ha Templo, ket linaklakadan na idi binumikan i tolduwan na a hidi, penu ipaenta di ha nikuna iday a Templo, a inaamakan. ²Ngem kinagi ni Jesus ha nidi, “Oni ah. Entan moy i ngamin a dagende. Ipeta ko ha nikam a dumemat nokkan i tiyempo a marakrak hidi ngamin. Marakrak nokkan i kada esa a bitu ha padding aye,” kon ni Jesus.

³Niyaen, idi inumetnod ni Jesus ha parabin na Olibo, binumikan ha nikuna i tolduwan na a hidi. Ket sinalodsod di a sililimed, “Ipeta mo bi, Maestro, hangan dumemat i kinagi mo? Anya i tiplad, a pakatandiyan mi a dumemat i tiyempo na pagsoli mo ken panungpalan na ide a lutak?”

⁴Ket kinagi ni Jesus, “Magingat kam, a awan ha mangallilaw ha nikam. ⁵Ta makpal nokkan i umangay, ket kakkagi di a hidi man i Cristu a paangayan na Dios a maghari. Ket makpal i allilawan di nokkan.

⁶“Ket mateman moy nokkan i tanog na gubat ha luglugar moy ken baheta megipu ha gubat ha madiyo a luglugar. Ngem awan kam mina manteng. Ta masapul a magimet idagento ha palungo. Ngem maski nu kona hito, awan pala ha tiplad na tiyempo a pakabos na totolay ha lutak aye. ⁷Ta maglabanlaban i bayan a hidi. Ket dumemat i makpal a alap ken ginggined ha sabasabali a lugar. ⁸Ngem maski nu kona hito, pangrugiyang la ide na tiyempo a pagrigigat, ket kona ha paggasokan na babbey a magenak.

⁹“Ha ide a tiyempo, atoy ha nikam i ipadakap na totolay. Ket lokowan di kam, gipu ha panahod moy ha nikan. Ipatatay di kam. Ket englan na kam na ngamin a tolay, gipu ha panahod moy ha nikan. ¹⁰Ket ha tiyempo a ito, atoy i makpal a mangtallekod ha panahod di ha nikan. Ket maglinniput hidi ken magginnura hidi. ¹¹Ket dumemat i makpal a masileng a mahagpugto, ket paliwaliwatan di i makpal a tolay. ¹²Ket gipu ta kumaro i kinadukas na totolay, bumallik i pagayat di ha kakalan di a tolay hanggan awan dan. ¹³Ngem ha maski nu heya a makatured a manahod ha nikan hanggan ha panungpalan, mesalakan hikuna. ¹⁴Ket mebaheta ha ngamin a lutak ide a Mappiya a Baheta megipu ha Paghariyan na Dios, penu mabaheta na ngamin a tolay. Ket kobosan na ito, dumemat i panungpalan.”

I Kakkantengan a Tiyempo

¹⁵Intulos ni Jesus, “Dumemat nokkan i oras, ket maenta moy ha Templo i pagsenti ha Dios, a kona ha inpugto ni Danyel a minahagpugto. (Makatandiyan mina na magbasa ha Surat ni Danyel.) Isu, nu tinumaknag ide ha Templo na Dios, ¹⁶masapul a kumamang ha amugod i ngamin a maghen ha Judeya. ¹⁷Masapul a dagus a bumuyot i maski nu heya. Nu hen hidi ha lapos na bilay di, awan mina hidi sumadap a mangalap ha aruwatan di. ¹⁸Ket nu hen hidi ha talon, awan mina hidi sumoli penu mangalap ha badu di. ¹⁹Kakakagbi i mabuktet a hidi ken magpasuso a hidi ha iday a tiyempo. ²⁰Ikarkararag moy ha Dios a awan ito magimet ha tiyempo na ahided onu ha maneg a pamalak a pagemmang moy. ²¹Gipu ha ide a tiyempo, atoy i rigrigat a awan pala a napadas na totolay, maski idi pinakaparsuwa na Dios ide a lutak, hanggan ha yenan. Ket awan mapinduwa manon idagende a rigrigat, hanggan awan dan ha

kahad. ²²Ngem maski nu kona hito i rigrigat, nebital dan na Dios i dagop a pamalak na rigrigat. Ta nu awan na paballikan i tiyempo hito, awan ha totolay a mesalakan. Ngem gipu ha totolay a pinili na, paballikan na nokkan ide a tiyempo a pagrigrigat.”

²³Ket intulos ni Jesus, “Awan moy mina tahodan, nu mepeta ha nikam, a ‘Entan moy ihe! Ta atoy dan i Cristu!’ onu ipeta di, ‘Entan moy hay. Atoy hay i Cristu!’ kon na di. Madi iday, ket awan moy iday tahodan. ²⁴Ta atoy nokkan i mangallilaw a hidi a magkagi a hidi kan i Cristu a maghari mina, onu hidi kan i mahaggugto a nagipu ha Dios. Ket magipaenta hidi ha kaddat di ken makpal a pagpasabbew, penu allilawan di mina i totolay na Dios a pinili na. Ngem awan a mabalin a maallilaw di i pinili a hidi na Dios. ²⁵Magingat kam! Ta inpakatandi ko dan i ngamin a dagende, penu makasagana kam ha palungo na rigrigat aye.

²⁶“Isu, nu ipeta di ha nikam, a ‘Entan moy. Atoy dan ni Cristu ha katalonan,’ kon di, awan kam mina umangay. Onu ipeta di, a ‘Entan moy he, atoy dan ni Cristu, a maghen ha disalad na bilay a sililimed,’ kon di, awan moy hidi tahodan. ²⁷Ta nokkan nu sumoli ak ha lutak aye, kona ha ide i pagsoli ko, a kona ha killat a maggangat ha ngamin a langit. Ket madinnang hito, a maenta na ngamin a tolay. ²⁸Madinnang i pagsoliyan ko. Ika pangarigan, nu maenta moy i karpalan a silay, katandi moy a atoy i bangkay a awan nelabbang. Ket kona bila hito nokkan ha pagsoli ko. Ta maenta na ngamin a tolay.

I Pagsoli ni Jesus Nokkan

²⁹“Ket nokkan, nu kobosan na tiyempo a pagrigrigat, dumiham i silaw na sengggit, ket awan magdisyag i bulan. Ket matakneg i pusiyan a hidi. Ket mapasina i sengggit ha paglakadan na. Ket kona bila hito ha bulan. ³⁰Kobosan na ito, magpaenta ha ngamin a tolay i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, a bumugsokak ha ulap. Ket maenta di i kainamakan ko, ken kinapigsa ko. Ket ha ngamin a awan a nagpasakop ha nikan, magsangisanget hidi. ³¹Ket magtanog ha mapigsa i trumpeta. Sako, paangayan i anghel a hidi ha ngamin a paset na lutak, a mangpuhon hidi ha ngamin a sakop ko a tolay.”

I Pangaregan na a Kayo a Igos

³²Ket tinulos ni Jesus, a kinagi na, “Nanakaman moy i kayo a igos. Ta nu magbudak i tingitingi na, katandi moy a dandani dan a kasinag. ³³Ket kona bila hito ha dagende a magimet nokkan. Nu maenta moy idagende a nepugto ko, makatandiyang moy a dandani dan i tiyempo na pagsoli ko. ³⁴Magsiguradowak ha nikam, a makatulos pala ide a kalase na totolay, hanggan matungpal idagento. Sa, awan dan hidi, ta matay hidi ngamin. ³⁵Ket maski nu maawan i ngamin a langit ken ngamin a lutak, ipeta ko

ha nikam a makatulos pala i kakkagi ko. Ta awan a mabalin a maawan i kagi ko,” kon ni Jesus.

Awan ha Makatandi ha Pamalak a Pagsoli ni Jesus

³⁶Ket intulos na, “Awan ha makatandi nu hangan iday a pamalak onu anya a oras. Maski i anghel a hidi, awan di katandi. Maski hikan a Annak na Dios, awan ko bi katandi. I Hama ko la i makatandi ha iday. ³⁷I magimet nokkan ha tiyempo na pagsoli ko i kona bila ha nagimet idi tiyempo ni Noe, nikuna naalay dan. ³⁸Idi tiyempo di Noe, idi awan pala duminom, awan ha nagnakam ha Dios. Ta nagnakam la hidi ha pinagragsak di. Ket nakipagkan hidi, nakipaginum hidi, nakipagboda hidi. Kona hito i ginimet di, hanggan bigu la a sinumadap di Noe ha dakkal a barko. ³⁹Ket awan di katandi i magimigimet hanggan idi dinumemat i layus a nangibulod ha nidi ngamin. Ket kona bila hito i magimet nokkan ha pagsoli ko. ⁴⁰Ha tiyempo ito, atoy duwa a lallaki a magtarabaho ha talon. Ket bigu la a alapan ko i esa a umuseg ha nikan. Ngem matirak la i agum na. ⁴¹Ket kona bila ha ide, a nu atoy duwa a babbey a magbiyu, bigu la a alapan ko i esa a makauseg ha nikan. Ngem i agum na, awan makauseg. ⁴²Isu, magingat kam. Ta awan moy katandi i pamalak a pagsoli na Happo moy.

⁴³“Nanakaman moy ide,” kagi ni Jesus. “Nu atoy i makinbilay, ket katandiyen na nu hangan i pangsaddap na magtakaw, awan kumilap i makinbilay, penu awan makasaddap i magtakaw. ⁴⁴Ket kona bila hito ha nikam. Masapul a kankanayon kam a sisasagana ha pagdemat na Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, penu awan kam magliwat. Ta sumoli ak ha tiyempo a awan moy nanakaman.”

I Mapagtalkan a Tagabu ken Tagabu a Masegkat

⁴⁵“Iestoriya ko ide,” kagi ni Jesus, “para ha maski nu heya a malaing a tagabu, a umusoseg perpermi ha happo na. Hikuna i tagabu a meturayan na happo na ha bilay na. Ket i tagabu aye i magpakan ha ngamin a sabali a tagabu ha mekari a tiyempo. ⁴⁶Mahusay i tagabu aye ha pagsoli na happo na, ket maenta na a nagtongpal i tagabu ha ngamin a nebon ha nikuna. ⁴⁷Oni! Ipeta ko ha nikam, a meturayan na happo i tagabu na aye ha ngamin a aruwatan na. ⁴⁸Ngem kagbi hikuna nu sabali i nakam na; nu kagin na a maalay pala, a awan pala dumemat i happo na. ⁴⁹Ket nu magbaot hikuna ha sabali a tagabu a hidi, a lokowan na hidi. Ket makipagkan hikuna ken makiinum hikuna ha mammartek a hidi. Kakagbi hikuna a tahod. ⁵⁰Ta sumoli i happo na ha oras a awan na mapugto. Ta awan na katandi i oras na pagdemat na happo na. ⁵¹Ket nu dumemat i happo, parusaan na i madukas a tagabu na aye. Ket iagum na hikuna ha maginsisingpit a hidi, a maghen ha lugar a pagparusaan. Ha ihe i pagsasangitan na totolay, a magngaretnget hidi gipu ha rigat di.”

I Pangarig megipu ha Esa Pulo a Madiket

25 ¹Kinagi ni Jesus, “Kona ha ide i totolay a sisasagana ha pagsoli ko ken totolay a awan a nakasagana. Kona ha esa pulo a madiket. Ket magkalan hidi, a kessilaw hidi ngamin, ket umangay hidi ngamin a magsalpak ha nobyo. ²Ngem madagel i lima, ket malaing i agagum di a lima. ³Ta inalap di madagel i pagsilawan di, ngem awan ha reserba di a langis. ⁴Ngem ha malaing a hidi, idi inalap di i pagsilawan di, inalap di bila i pagkargaan di a naputat ha langis. ⁵Niyaen, gipu ta naalay i pagsangpit na nobyo, nagtongka i madiket a hidi, a kinumillap hidi ngamin.

⁶“Niyaen, idi lubuk na kallap, atoy i nagdulaw, a ‘Dumemat dan ni Nobyo! Nay! Hen moy dan a salpakan!’ ⁷Ket inumikat a dagus i esa pulo a madiket, ket insagana di i pagsilawan di. ⁸Ket kinagi na madagel a hidi ha nidi a malaing, ‘Atdinan moy kami ha langis moy, ta magaddap-addap dan i silaw mi aye.’ ⁹Ngem tinabbeg na malaing a hidi, ‘Madi! Amangan nu awan ha umanay a para nikitam ngamin. Hen kam mina a gumatang ha masapul moy.’ ¹⁰Isu, inumangay i lima a hidi a madiket a gumatang ha langis. Ngem idi kallakad di, dinumemat ni Nobyo. Ket inumuseg ha nikuna i nakasagana a hidi a madiket, a sinumdap hidi ha pagbodaan, ket nasalenan i ridaw.

¹¹“Idi awan naalay, dinumemat i lima a madiket a awan nakasagana. Ket kinagi di, ‘Apo, Apo, ilukat moy bi.’ ¹²Ngem tinabbeg ni Nobyo, ‘Awan a mabalin, ta awan takam katandi!’

¹³“Isu,” kinagi ni Jesus ha tolduwan na a hidi, “masapul a magsagana kam, ta awan moy katandi i pamalak onu oras na pagsoli ko.”

I Pangarig megipu ha Tallu a Tagabu

¹⁴Intulos ni Jesus, a kinagi na, “Mearig i Paghariyan na Dios ha esa a nabaknang a nagbiyahe ha madiyo. Ha palungo na paglakad na, inayagan na i tagabu na a hidi. Ket intalak na ha nidi i kukuwa na. ¹⁵Inatdinan na ha kuwerto i kada esa a tagabu, ayun ha kabaelan na kada esa a pagnegosio. Inatdinan na i esa ha lima a ribu a piso, ket i mekaduwa ha duwa a ribu, ket i mekatallu ha esa a ribu. Kobosan na, nagbiyahe ni Nabaknang.

¹⁶“Niyaen, i tagabu a ginumiwat ha lima a ribu a pisos, pinagnegosyo na a dagus i giniwat na. Ket nakaganansiya hikuna ha lima pala a ribu. ¹⁷Ket kona bila hito i ginimet na nekaduwa a tagabu a ginumiwat ha duwa a ribu a pisos. Nakaganansiya pala hikuna ha duwa a ribu. ¹⁸Ngem i tagabu a ginumiwat ha esa a ribu a pisos, nagkotkot hikuna ha lutak, ta intago na i kuwerto na happo na.

¹⁹“Kobosan na naalay a tiyempo, sinumoli ni Nabaknang, a happo na dagende a tallu a tagabu. Ket nakikuwenta hikuna ha dagende a

tallu a tagabu na. ²⁰Idi sinumaggupang i ginumiwat ha lima a ribu a pisos, inyatad na i esa pulo a ribu ha happo na. Ket kinagi na, ‘Happo, inatdinanak mo ha lima a ribu a pisos. Niyaen, atoy pala i lima a ribu a naganansiyaan ko.’ ²¹Ket kinagi na happo na, ‘Mappiya ka dan! Gipu ta napagtalkan ka ha ballik a aruwatan ko, pagturayan taka ha makpal a aruwatan ko. Niyaen, sumadap ka he a makipagragsak ha nikan.’

²²“Ket idi sinumaggupang i nakagiwat ha duwa a ribu a pisos, kinagi na ha ni Nabaknang, ‘Happo, inatdinanak mo ha duwa a ribu. Niyaen, atoy paman i duwa a ribu a naganansiyaan ko.’ ²³Ket kinagi na happo na ha nikuna, ‘Mappiya ka bila. Gipu ta mapagtalkan ka ha ballik a aruwatan ko, pagturayan taka ha makpal a aruwatan ko. Niyaen, sumadap ka he, a makipagragsak ha nikan.’

²⁴⁻²⁵“Kobosan na, sinumaggupang bila i tagabu a nakagiwat ha esa a ribu a pisos. Ket kinagi na ha ni Nabaknang, ‘Happo, ide i neyatad mo ha nikan. Nedulin ko ide ha hamet, ket intago ko, gipu ta nantengak. Ta katandi ko a hikaw i mahagpaalap. Ket kona ha ide i ugali mo, a alapan mo i nagmulaan na tagabu mo a hidi. Ket puhonan mo i awan mo nagbannogan. Isu, isoli ko ha nikaw i kukuwa mo a korinat.’ ²⁶Ket kinagi na happo na ha nikuna, ‘Hikaw i madukas ken masegkat a tagabu! Katandiyen mo dod a mahagpaalapak, ta alapan ko kan i nagmulaan na sabali? Ket puhonan ko kan i awan ko nagbannogan?’ ²⁷Isu, nu kona hito i nakam mo, insadap mo mina i korinat ko ha bangko, penu maalap ko mina i naganansiya ko.’

²⁸“Sa na, kinagi ni Nabaknang ha sabali a hidi, ‘Alapan moy i korinat ha nikuna, ket iyatad moy ha nekaesa a nanggiwat ha esa pulo a ribu. ²⁹Ipeta ko ha nikam. Ha maski nu heya a mapagtalkan ko, atdinan ko hikuna ha mas makpal ken magsobsobraan hikuna. Ngem ha maski nu heya a awan ko mapagtalkan, adyan ko i neyatad ha nikuna, maski nu ballik la i kukuwa na. ³⁰Ket niyaen, i tagabu ko aye a awan serserbe na, itogbak moy hikuna ha kadihaman, ha lapos. Ihay i pagsangisangetan ken pagngaretngetan na totolay gipu ha parusa di.’ ”

I Paghukom ni Cristu ha Totolay

³¹Intulos ni Jesus a kinagi na, “Nokkan, nu magsoli ak ken mapigsa i kainamakan ko ken agumanak na ngamin a anghel a hidi, magetnodak a maghari ha katangkayan a pagetnodan. ³²Ha tiyempo ito, matipon-tipon ha saguppang ko i ngamin a tolay. Ket pabukodan ko i mappiya a hidi, a kona ha gimet na mahagdapon ha karnero ken kalding. ³³Idatton ko i mappiya a hidi ha makanawan ko. Ket idatton ko i madukas a hidi ha makanigid ko. ³⁴Sako, ipeta ha nidi ha makanawan ko, ‘Hen kamon ihe, hikam a kinagbiyan Nama ko. Sumdap kam, a maghen kam ha kahariyan a nesagana ha nikam idi pinnakaparsuwa na lutak aye. ³⁵Ta

idi nangiyalapak, ket pinakanak moy. Idi nauwawak, ket pinainumak moy. Dinumematak ha nikam a kona ha ganggannaet, ket pinadagusak moy. ³⁶Idi awanak ha badu, ket pinabaduwanak moy. Idi nagsaketak, ket inagumanak moy. Idi nebaludak ha pagbaludan, ket pinasyarak moy,' kon ko ha mappiya a hidi.

³⁷“Ket ipeta na mappiya a hidi ha nikan, ‘Apo, hangan a netan mi ka a magiyalap ka, ket pinakan mi ka, onu mauwaw ka ket pinainum mi ka?’ ³⁸Hangan i pinakaenta mi ha nikaw a ganggannaet ket pinadagus mi ka, onu awan ka ha badu ket binaduwan mi ka?’ ³⁹Hangan i pinakaenta mi ha nikaw a masaket onu nebalud, ket inaguman mi ka?’

⁴⁰“Sako, ipeta ha nidi, ‘Nanakaman moy ide. Ha ngamin a pinagagum moy ha kadibbiyan a totolay a manahod ha nikan, nebilang a hikan i dinaggapan moy.’

⁴¹“Sako, ipeta ha madukas a hidi a nedatton ha makannigid ko, ‘Umadiyo kam ha nikan, hikam a inlunod na Dios! Meyangay kam ha gangatan a awan maaddap, a nesagana ha ni Satanas ken anghel na a hidi a tinumalekod ha Dios. ⁴²Ta nagiyalapak idi, ngem awanak moy pinakan. Ket nauwawak, ngem awanak moy pinainum. ⁴³Nagbisita ak ha nikam, ngem awanak moy pinadagus. Ket awanak ha badu, ngem inkemot moy i tennon ha nikan. Nagsaket ak, ket nebaludak idi, ngem awanak moy inaguman.’

⁴⁴“Ket itabbeg na madukas a hidi, ‘Apo, hangan i pinakaenta mi ha nikaw a nagiyalap onu mauwaw, a ganggannaet ken awan ha badu, onu nasaket ken nebalud, ket awan mi ka dinaggapan?’

⁴⁵“Sako, ipeta ha nidi, ‘Nanakaman moy ide, a idi minadiyan moy a daggapan idagende a kadibbiyan a manmanahod ha nikan, nebilang a minadiyanak moy bila.’

⁴⁶“Isu,” kagi ni Jesus, “idagende a madukas a tolay ha makannigid ko, hidi man i maparusaan ha magnanayon. Ngem ha mappiya a hidi ha makannawan ko, hidi man i makipaghen ha Apo Dios ha magnanayon.”

Gayakan di a Patayan ni Jesus

26 ¹Niyaen, idi kobosan na ngamin a pinagitoldu aye ni Jesus, kinagi na ha tolduwan na a hidi, ²“Katandi moy dan a duwa pala a pamalak, ket dumemat i Piyesta na Pinagtaleban na Anghel a Magpatay. Ket ha iday a pamalak, megiwat i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay ha magturay a hidi, a ipelansa di ak ha kudos.”

³Niyaen, nagmiting i kapkapitan na padi ken panglakayan a hidi ha bilay ni Kaipas, a Katangkayan a Padi. ⁴Ket nakipagammong hidi nu panyan di a padakapan ni Jesus ha nalimed, sadi, papatay hikuna. ⁵“Ngem awan ha yenan a piyesta,” kinagi di, “amangan nu magriribuk i kakpalan a tolay.”

I Nangbulak ha Bangbanglo ha Buntok ni Jesus

⁶Idi atoy di Jesus ha ili a Betaniya, hen hidi ha bilay ni Simon a nakahusay ha kattal na. ⁷Idi nangan pala hidi, dinumemat i esa a babbey a nakaegkam ha esa a botelya. Ket naputat ito ha mangina a pagbangbanglo. Ket inbulak na ha buntok ni Jesus. ⁸Ngem nakaingal i toltolduwan ni Jesus, idi naenta di i ginimet na babbey. Ket nagkinagi hidi ha, “Apay a ginastuwan na babbey i bangbanglo aye? ⁹Nelako mina ito ha korinat. Ta nangina mina i pakelakowan na, sa meyatad i kuwarto ha napobre a hidi.”

¹⁰Ngem katandi ni Jesus i kinagi di. Isu, kinagi na, “Apay a pagkagiyan moy i babbey aye? Ta mappiya unay i ginimet na ha nikan. ¹¹Ta kankanayon a atoy i napobre a hidi ha henan moy. Ket madaggapan moy hidi ha maski nu anya a oras. Ngem bakkan ha nikan. Ta awan maalay i paghen ko ha nikam. ¹²Ket ha ide a babbey, nagserbe hikuna ha nikan gipu ha pinagbulak na aye. Ta inbulak na i pangpuhet ha natay. Isu, nesagana na i baggi ko, a dandani dan a melabbang. ¹³Ket nanakaman moy mina ide a ipeta ko ha nikam, a ha maski nu hadya ha ngamin a lutak a pagtolduwan di ha Mappiya a Baheta na Dios, mepakatandi bila i ginimet na babbey aye. Ket pagpanakam bi ito ha nikuna.”

Makitulag ni Judas a Liputan na ni Jesus

¹⁴Kobosan na ito, inumangay ni Judas Iskaryote, a esa a lallaki ha esa pulo ket duwa a tolduwan ni Jesus. Inumangay hikuna ha kapkapitan a hidi na padi. ¹⁵Ket kinagi na ha nidi, “Hangan i iyatad moy ha nikan, nu igiwat ko ni Jesus ha nikam?” Ket inatdinan di hikuna ha tallu a pulo a kuwarto a pirak. ¹⁶Isu, nangrugi ni Judas a magnakam, nu panyan na a liputan ni Jesus.

I Pangapon di Jesus ha Piyesta

¹⁷Dinumemat i nekaesa a pamalak na Piyesta. Ide i pamalak a magkan hidi ha malapis a tinapay, a awan ha lebadura na. Ket nagenan di ito ha “Pangapon na Pinagtaleban.” Niyaen, inumangay ha ni Jesus i toltolduwan na, a sinalodsod di, “Hadya i kayat mo a pangisaganaan mi ha Pangapon na Pinagtaleban?” ¹⁸Ket kinagi na, “Umangay kam ha ili, ha iday a lallaki a atoy hay. Ket ipeta moy ha nikuna, ‘Kinagi ni Maestro a dinumemat kan i oras na. Ket ha bilay moy kan i paghenan mi a magkan ha Pangapon na Pinagtaleban. Atoy hikuna ken hikami a toltolduwan na,’ kon moy ah.” ¹⁹Isu inumangay i toltolduwan na, a tinungpal di i inpeta ni Jesus, a insagana di i Pangapon na Pinagtaleban.

²⁰Idi kallap dan, nangan ni Jesus ken esa pulo ket duwa a tolduwan na a hidi. ²¹Idi mangan pala hidi, kinagi ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam,

a atoy ha nikam i mangliput ha nikan.”²² Ket nagladingit i tolduwan na a hidi. Ket esesa a nagsolodsod hidi ha ni Jesus, “Sabali a hikan i konan mo, anya?”²³ Ket kinagi ni Jesus, “Awan ha sabali, nu awan i makisawsaw ha nikan ha tinapay ha digu aye.”²⁴ Hikan i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Ket masapul a matayak nokkan a kona ha nesurat ha Libro na Dios. Ngem marigat unay i parusa ha mangliput ha nikan. Sayang agay ha nikuna. Mas mappiya nu awan hikuna neenak.”²⁵ Niyaen, kinagi ni Judas, “Maestro, hikan i konan mo?” Ket tinabbeg ni Jesus, “Awan ha sabali nu awan a hikaw.”

I Dilokod a Pangapon ni Jesus

²⁶ Idi nangan pala hidi, nangalap ni Jesus ha tinapay. Ket nagyaman hikuna ha Dios. Ket pinilakpilak na i tinapay. Sana, inyatad ha nidi. Ket inpeta na, “Alapan moy ide, ket kanan moy. Ide i baggi ko.”²⁷ Ket inalap na bila i baso na basi. Ket idi nagyaman hikuna ha Dios, ingiwat na ha nidi, a kinagi na, “Uminom kam ngamin ha ide,” kon na,²⁸ “ta ide i digi ko a pangtongpal ko ha kari na Dios. Ibulak ko i digi ko para ha makpal a tolay, penu mapakawan i liwaliwat di.”²⁹ Ket tahod ide a ipeta ko ha nikam, a awanak manon uminom ha basi na ubas, a kona ihe, hanggan ha pamalak nu makipaginom kitam manon ha Paghariyan Nama ko.”

³⁰ Idi nagkansiyon hidi ha pagdeyaw di ha Dios, inumangay hidi ha amugod na Olibo.

Pugtowan ni Jesus a Ilibak na Hikuna ni Pedro

³¹ Kinagi ni Jesus ha nidi, “Ha yenan a kallap, buyotanak moy ngamin. Ta nesurat ha Libro na Dios, a ‘Patayan ko i mahagdapon ha karnero,’ kon na Dios, ‘ket mawarawara i karnero na a hidi,’ kon na.”³² Ngem nokkan nu magbiyagak manon,” intulos ni Jesus, “magpalungo ak ha nikam a umangay ha Galileya. Ket urayan takam ihay.”

³³ Kinagi ni Pedro, “Maski nu bumuyot hidi ngamin a tolduwan mo, awanak sumina ha nikaw.”³⁴ Ngem kinagi ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko ha nikaw, ha yenan a kallap, ha palungo a magtaraok i kawitan, ket namintallu dan a inlibak mo ak.”³⁵ Ngem tinabbeg ni Pedro, “Maski nu matayak gipu ha nikaw, pulos, a awan taka ilibak.” Ket kona bila hito i kinagi na ngamin a tolduwan ni Jesus.

Magkararag ni Jesus ha Getsemani

³⁶ Niyaen, inumangay di Jesus ha kakayowan, ha Getsemani. Ket kinagi na ha tolduwan na a hidi, “Magetnod kam ha he, a maguray. Ta umangayak pala ho a magkararag.”³⁷ Ket inkuyog na ni Pedro, ken i magkabsat, a duwa a annak ni Sebedeyo.

Niyaen, madaggi unay i nakam ni Jesus. Ket nagriribuk i nakam na, gipu ha dandani a magimet ha nikuna.³⁸ Ket kinagi ni Jesus ha nidi,

“Matayak dan gipu ha nakaro a ladinget ko. Magwarak kam ihe, ket makipagpuyat kam ha nikan.”

³⁹Inumadiyo ha ballik ni Jesus, sa, hinumakab ha lutak. Ket inkararang na, “Amang,” kagi na, “nu mabalin mina, awanak mo bi adiyowan ha magnanayon ha katay ko. Ngem maski nu kona hito a mahukomanak, bakkan mina a pagayatan ko i gimetan mo, nu awan i pagayatan mo. Ket usegan ko i kayat mo,” kon ni Jesus.

⁴⁰Idi nagsoli ni Jesus, nadanon na a kumakelap idagende a tallu a tolduwan na. Ket kinagi na ha ni Pedro, “Simon, nakakillap ka dan? Awan ka dod makapagpuyat ha maski esa a oras, ket magagum ha nikan?”
⁴¹Magpuyat kam ken magkararag kam, penu awan kam magliwat nu solisog na kam ni Satanas. Katandi ko a sisasagana kam a maggimet ha mappiya, ngem malupoy i baggi moy.”

⁴²Ket inumangay manon ni Jesus a magkararag. Ket inpenduwa na i inaged na ha Dios. “Amang,” kagi na, “nu awan ko malisiyan i paghukom mo ha nikan, kayat ko pala a umuseg ha pagayatan mo.”
⁴³Sa, nagsoli manon ha henan na tolduwan na a hidi, ket nadanonan na hidi a kinumillap. Ta nakakillap hidi unay.
⁴⁴Ket napentallu a inumangay hikuna a magkararag. Ket inpentallu na i kararag na.
⁴⁵Idi kasoli na, kinagi na ha nidi, “Anya, kumilap kam pala? Nobos dan ito. Dinumemat dan i oras a megiwatak ha madukas a hidi.
⁴⁶Umikat kam. Entamon! Entan moy a atoy dan i mangliput ha nikan.”

I Pangdakap Di ha ni Jesus

⁴⁷Idi nagkagi pala ni Jesus, dinumemat ni Judas. Hikuna i esa ha dagenday esa pulo ket duwa a nagkeagum ha ni Jesus. Ket nakikuyog bila ha ni Judas i makpal a nagtagisondang ken nagtagigahoti. Naggipu hidi ha matangkay a papadi, ken mamaestro na linteg, ken panglakayan a hidi na Judyo.
⁴⁸Idi palungo a dumemat hidi ha ni Jesus, inpeta ni Judas ha agagum na, “Besongan ko nokkan i lallaki a eriyokan moy. Hikuna mina i dakapan moy.”

⁴⁹Isu, binumikan a dagus ni Judas ha ni Jesus. Ket kinagi na, “Maestro!” Sana, Bibesongan.
⁵⁰Kinagi ni Jesus, “Agay! Ide i gipu na a atoy ka he?”

Idi pinagkagi na ito, dinakap di ni Jesus.
⁵¹Ngem ha agagum ni Jesus, atoy i esa a nagsakrot ha sondang na. Ket kinatol na i tagabu na katangkayan a padi. Ket nesina na i talinga na.
⁵²Kinagi ni Jesus ha nikuna, “Idulin mo dan i sondang mo! Ha mangusar ha sondang, hikuna bila i matay gipu ha sondang.
⁵³Awan moy katandiyon a makaagedak ha Nama ko, ket paangayan na a dagus i rinibribu a anghel.
⁵⁴Ngem nu kona hay i gimetan ko, awan a matungpal i nesurat ha Libro na Dios megipu ha pagrigat ko.”

⁵⁵Sana, kinagi ni Jesus ha kakpalan a hidi, “Mahagtakawak dod? Apay a usaran moy i sondang ken gahote a pangdakap moy ha nikan? Nikuna kadapamalak, nangitolduwak ha saguppang moy ha Templo. Ket awanak moy dinakap. ⁵⁶Ngem niyaen, nagimet i ngamin a ide penu matungpal i nesurat na minahagpugto a hidi ha Libro na Dios.”

Idi pinagkagi ito ni Jesus, binumuyot i tolduwan na a hidi.

Ni Jesus ha Saguppang na Katangkayan a Padi

⁵⁷Kobosan na pinangdakap di ha ni Jesus, inyangay di hikuna ha bilay na katangkayan a padi. Ket atoy bila hay i ngamin a panglakayan na Judyo, ken maestro a hidi na Linteg, a pinumisan dan hidi. ⁵⁸Niyaen, tinumagubet ni Pedro, ha madiyo ballik, hanggan ha paraangan na bilay na Katangkayan a Padi. Ket sinumadap hikuna a nakikaetnod ha guwardya a hidi, penu maenta na nu anya i magimet.

⁵⁹Ha iday a oras, ha Katangkayan a Padi ken ngamin a agagum na, magerieriyok hidi ha sistigu a mangpaliwat mina ha ni Jesus, penu mapapatay di hikuna. ⁶⁰Ngem awan ha sistigu a naeriyokan di. Maski makpal i nangpaliwat ha ni Jesus, ngem silisileng la i inpeta di. Ha dilokod na, atoy i duwa a sinumaggupang, ⁶¹a kinagi di, “Kinagi na lallaki aye a kabaelan na a rakrakan i Templo na Dios, ket pataknanan na manon ha tallu a pamalak,” kon di.

⁶²Niyaen, tinumaknag i Katangkayan a Padi. Ket kinagi na ha ni Jesus, “Madiyan mo a magtabbeg? Anya ipeta mo megipu ha ngamin a pagpaliwat di ha nikaw?” ⁶³Ngem nagulimek la ni Jesus. Ket kinagi na Katangkayan a Padi, “Isapata mo dan ha nagen na sibibiyag a Dios, ket ipeta mo nu hikaw i Cristu a Annak na Dios.” ⁶⁴Ket kinagi ni Jesus, “Oni. Tahod i kinagi mo. Ket ipeta ko ha nikam ngamin, kobosan na ide a tiyempo mangenta kam ha nikan, a Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Ket magetnodak ha henan na Dios. Ket metan moy i pagsoli ko ha ulaulap.”

⁶⁵Idi nateman na ito na Katangkayan a Padi, pinisad na i kagay na, a kinagi na, “Awan tam masapul a magteman ha sistigu a hidi. Ta nateman tam i kinagi na a magsenti ha Apo Dios. Madukas iday, a kona nu baggi na a mismo i Apo Dios. ⁶⁶Isu, niyaen, anya i nakaman moy?” kon na Katangkayan a Padi. Ket intabbeg di ngamin, “Nakaliwat hikuna. Masapul a matay.”

⁶⁷Sadi, linoktaloktaban i rupa na. Ket dinanogdanog di hikuna. Ket linappag na kappal, ⁶⁸a kinagi di, “Nay! Hikaw kan i Cristu! Isu, pugtowan mo nu heya i nanglappag ha nikaw,” kon di.

Ilibak ni Pedro ni Jesus

⁶⁹Niyaen, ha ni Pedro, nagetnod pala hikuna ha paraangan na bilay. Ket binumikan i esa a babbey, a tagabu na Katangkayan a Padi. Ket kinagi na,

“Nagagum ka bila ha ni Jesus a taga-Nasaret.” ⁷⁰Ngem naglibak ni Pedro ha sagupang na ngamin a atoy hay, a kinagi na, “Awan ko makatandiyan i kagiyan mo.” ⁷¹Ket linumapos ni Pedro a nagturong ha ruwangan. Ket naenta na hikuna na sabali a tagabu a babbey. Kinagi na ha totolay a atoy hay, “Nakiuseg ide a lallaki ha ni Jesus a taga-Nasaret!” ⁷²Ngem naglibak manon ni Pedro, a kinagi na, “Isapata ko a awan ko katandi iday a lallaki.” ⁷³Idi awan maalay, ket binumikan i totolay a atoy hay, a kinagi di, “Sigurado a hikaw i esa a nagagum ha ni Jesus, ta taga-Galileya i kakkagi mo.” ⁷⁴Ngem insapata ni Pedro, “Maski nu parusaan na ak na Dios nu magsilengak! Tahod a awan ko katandi iday a lallaki a kakagiyan moy!” Ket dagus a nagtaraok i kawitan. ⁷⁵Ket nanakam ni Pedro i kinagi ni Jesus, a “Ha palungo a magtaraok i kawitan, i libakak mo ha mamintallu.”

Idi nanakam ito ni Pedro, minagsaket unay i nakam na, a linumapos hikuna a nagsangisang.

Iyangay di ni Jesus ha ni Pilato

27 ¹Idi nagsapa, nakipagpisan manon i matangkay a papadi, ken panglakayan a hidi. Ket nagtutulag hidi a papatayan di ni Jesus. ²Ket kinawaran di hikuna. Sadi, inyangay ha ni Pilato a gobernador.

I Katay ni Judas

³Niyaen, ha ni Judas a nangliput ha ni Jesus, idi naenta na a papatayan di ni Jesus, nagbabawi hikuna. Ket insoli na i tallu a pulo a pirak ha matangkay a papadi ken panglakayan a hidi. ⁴Kinagi na, “Nagliwatak dan! Ta ingiwat ko a mapapatay i lallaki a awan ha liwat na.” Ket kinagi di ha ni Judas, “Awan ha biyang mi ha iday. Hikaw la i makatandi ha problema mo.” ⁵Inwahagit ni Judas i kuwarto ha lubuk na Templo. Ket linumapos hikuna a nangibitay ha baggi na.

⁶Inakot na matangkay a papadi i kuwarto, ket kinagi di, “Paganya tam ide a kuwarto? Ta bayad ide na biyag na esa a tolay. Isu, maneg ha Linteg tam a medatton iday ha Templo,” kon di. ⁷Isu, kobosan na pinagtutulag di, ingatang di i kuwarto ha “Lutak ni Magdamdamili.” Ket inusar di ide a lutak para ha kamposanto na ganggannaet a hidi. ⁸Isu i gipu na a napanagenan ito ha “Lutak na Digi” a hanggan niyaen. ⁹Ket natongpal i kinagi ni Jeremiyas a minahagpugto. Ta inpugto na idi, a

“Inalap di i tallu a pulo a pirak, i presyo a nagtutulagan na Judio a hidi, a nagbayad di ha biyag na.

¹⁰ Ket ingatang di ha Lutak ni Magdamdamili, a kona ha nepeta na Apo Dios ha nikan.”

Ni Jesus ha Sagupang ni Pilato

¹¹Niyaen, idi nesagupang di ni Jesus ha ni Gobernador Pilato, sinalodsod ni Pilato, “Anya? Hikaw i hari na Judyo a hidi?” Ket

intabbeg ni Jesus, “Tahod i kinagi mo,” kon na. ¹²Ngem idi inpaliwat na kapkapitan na padi ken panglakayan a hidi, awan tinumabbeg ni Jesus. ¹³Isu, kinagi ni Pilato ha nikuna, “Awan ka ha tabbeg? Teman mo i makpal a ipaliwat di ha nikaw!” ¹⁴Ngem pulos a awan tinumabbeg ni Jesus. Ket nalaktat unay ni Pilato a awan inkalentigan ni Jesus i baggi na.

Piliyan na Totolay a Mapapatay mina ni Jesus

¹⁵Niyaen, atoy i ugali ni Gobernador, a magpalakad ha esa a balud ha kada tawen, ha Piyesta na Pinagtaleban. Ket palobusan ni Pilato i tolay a hidi a magpili nu heya mina i palakadan na. ¹⁶Niyaen, atoy i esa a balud a katandi na ngamin a tolay gipu ha ginigimet na. Ni Barrabas i nagen na. ¹⁷Isu, idi nagpisan i kakkalan a tolay, kinagi ni Pilato ha nidi, “Heya i kayat moy a palakadan ko? Kayat moy ni Barrabas onu ni Jesus, a managenan ha ‘Cristu?’ ” ¹⁸Kona hito i salodsod ni Pilato gipu ta nakatandiyang na a ingiwat di ni Jesus ha nikuna gipu ha apal di ha pinaggimet ni Jesus. ¹⁹Ket esa pala, a idi nagetnod ni Pilato ha panghukoman na, a nagururay ha tabbeg na Judyo a hidi, pinaipeta na kabanga na, a “Awan mo pakibiyangan iday a nalinteg a lallaki. Ta nagtagenapak ha madukas ha kallap he. Ket narigatanak gipu ha tagenap ko aye.”

²⁰Niyaen, ha matangkay a papadi ken panglakayan a hidi, dinurogan di i tolay a hidi, penu aqedan di ha ni Pilato a palakadan na ni Barrabas, ket papapatay na ni Jesus. ²¹Ket kinagi manon ni Pilato, “Heya ha dende a duwa i kayat moy a palakadan ko?” Ket intabbeg di, “Ni Barrabas!” ²²Ket kinagi ni Pilato, “Anya dod i gimetan ko ha ni Jesus a managenan ha ‘Cristu?’ ” Ket intabbeg di ngamin, “Pelansa mo hikuna ha kudos!” ²³Ket kinagi ni Pilato, “Apay? Anya i liwat na?” Ngem inpigsa di pala i rangsit di, “Pelansa mo hikuna ha kudos!”

²⁴Niyaen, gipu ta pakanakam ni Pilato a awan ha magimet na, ket gipu ta dandani dan a magriribuk idagende a kakkalan a tolay, nagpaalap hikuna ha dinom, ket inugisan na i kamat na ha saguppang di. Kinagi na, “Ide i pangtiplad ko ha nikam a awan ha biyang ko ha katay na lallaki aye. Hikam man i makatandi ha katay na.” ²⁵Ket tinabbeg na tolay a hidi, “Pabiyangan mo iday! Ta hikami i makatandi ha katay na! Hikami ken kaputotan mi!” kon di.

²⁶Kobosan na, pinalakad ni Pilato ni Barrabas. Ket pinasabbad na ni Jesus. Sana, ingiwat hikuna ha sundalu a hidi, penu ilansa di ha kudos.

Lokowan na Sundalo a hidi ni Jesus

²⁷Niyaen, ha dagende a sundalu, insadap di ni Jesus ha panghukoman na happo di a ni Gobernador Pilato. Ket insaguppang di i ngamin

a agagum di a sundalu ha ni Jesus. ²⁸Sadi, inadya i kagay na. Ket kinagayan di ni Jesus ha madideg a lupot. ²⁹Ket kinawekaw di i maseset a ginimet di ha korona, a indatton di ha buntok na. Ket pinaegkam di hikuna ha tikkal ha makannawan a kamat na. Ket nagparentumeng hidi ha saguppang na, a nagindedeyaw hidi ha, “Madeydeyaw i Hari na Judyo!” kon di. ³⁰Ket linoktaban di hikuna. Sadi, inalap i tikkal, a pinapakolpakol di i buntok na. ³¹Idi nobosan di a nagulew-ulewan, inadya di i madideg a kagay na. Ket pinatennonan di ha bukod na a tennon. Sadi, inlapos hikuna, penu ilansa di ha kudos.

Melansa ni Jesus ha Kudos

³²Idi paglakad di, natagbu di i esa a lallaki a taga-Sirene. Ni Simon i nagen na. Ket pinilit di hikuna a mangbaklay ha kudos ni Jesus. ³³Kaddemat di ha lugar a managenan ha “Golgota”. Kayat na a kagiyan, “Henan na Karbot.” ³⁴Ket inatdinan di ni Jesus ha arak a nalaokan ha apdu a pangpaadya mina ha saket. Ngem idi naennaman na ito, minadiyan na. ³⁵Sadi, inlansa ni Jesus ha kudos. Kobosan na, binunong di i tennon na, a nagbibinunotan di nu anya i maalap na kada esa. ³⁶Kobosan na, nagetnod hidi a mangbantay ha nikuna.

³⁷Niyaen, indatton di i surat ha kudos, ha buntokan na, a pangpaliwatan di ha nikuna. Ket nesurat, a “IDE NI JESUS, A HARI NA JUDIO.” ³⁸Ket atoy bila i duwa a tulisan a inlansa di ha hikeg na. Inlansa di i esa ha makannawan na, ken esa ha makannigid na. ³⁹Ket nagulew i tinumataleb a hidi ha kudos na. Ket winingwingiwingan di, ⁴⁰a kinagi di, “Nay ka dan! Kinagi mo a rakrakan mo i Templo, ket mapataknag mo manon ha tallu a pamalak! Nay kan! Isalakan mo i baggi mo, nu tahod a hikaw i Annak na Dios! Umogsad ka dan ha kudos aye!” ⁴¹Ket kona bila hito i pinagulew na kapkapitan na padi, ken mamaestro na linteg, ken panglakayan a hidi. ⁴²Kinagi di, “Insalakan na kan i sabali a totolay, ngem niyaen, awan na mesalakan i baggi na. Hikuna kan i Cristu a Hari na Judyo! Nu umogsad hikuna ha kudos niyaen, manahod kitam dan ha nikuna. ⁴³Nu tahod a magtalak hikuna ha Dios, ken nu hikuna i Annak na Dios, a kon na ha kinagi na, apay a awan isalakan na Dios?” kon di. ⁴⁴Ket maski ha duwa a tulisan a kasabay na a nelansa, inulew di bila ni Jesus a kona hito.

Matay ni Jesus

⁴⁵Idi lubuk na pamalak, nagdiham i ngamin a lutak hanggan alas tres. ⁴⁶Idi manga alas tres, indulaw ni Jesus, “Eloy, Eloy, lama sabaktani?” I kayat na a kagiyan, “Dios ko, Dios ko, apay a binaybayanak mo?” ⁴⁷Nateman na ito na kappal a nakataknag ihay, ket inulew di, a kinagi di, “Ayagan na i minahagpugto a ni Elias!” ⁴⁸Ket nagbuyot i esa a nangalap

ha hamet, ket insawsaw na ito ha makak a arak. Sana, indatton ha ontok na kayo, ket insapsap na ha ni Jesus. ⁴⁹Ngem kinagi na sabali a hidi, “Entan tam nu umangay ni Elias a isalakan na hikuna!”

⁵⁰Niyaen, indulaw manon ni Jesus ha napigsa. Kobosan na, linumakad dan i angas na. ⁵¹Sa, bigu la a napsad i nabigal a kurtina ha Templo. Ito i pangsalen ha totolay ha kuwarto a nadosan, ha disalad na Templo. Ket napsad ito a naggudwa, naggipu ha ontok hanggan ha sidung. Ket nagginged. Ket napilapilak i dadangli a hidi. ⁵²Ket nalukatan i makpal a labbang, ket nagbiyag manon i makpal a tolay a nasakop na Dios. ⁵³Idi minagbiyag manon ni Jesus, linumapos hidi ha labbang di, a sinumadap hidi ha Jerusalem, a nakaenta ha nidi i makpal a tolay.

⁵⁴Niyaen, ha kapitan ken sunsundalu a hidi a nangbantay ha ni Jesus, idi nabati di i ginggined ken naenta di i ngamin a nagimet, nanteng hidi. Ket kinagi di, “Tahod a Annak na Dios ide a lallaki.”

⁵⁵Ket atoy bila hay i makpal a babbey a nagtataknag ha madiyo ballik, a nangaamata hidi. Hidi man i inumunod ha ni Jesus a naggipu ha Galileya, a nagserserbe hidi ha nikuna. ⁵⁶Atoy ha nidi ni Maria Magdalena, ken ni Maria a hena di Jose ken Santiyago, ken i hena na annak ni Sebedeyo.

I labbang di ni Jesus

⁵⁷Niyaen, idi apon dan, dinumemat i esa a baknang a magnagen ha Jose a taga-Arimateya. Hikuna i esa a tolduwan ni Jesus. ⁵⁸Inumangay hikuna ha ni Pilato, ket inaged na i bangkay ni Jesus. Ket inbon ni Pilato a meyatad i bangkay ni Jesus ha ni Jose. ⁵⁹Inalap ni Jose i bangkay. Ket binadbad na ha bigu a maponset a hamet. ⁶⁰Ket intagmak na ito ha bukod na a paglabbangan, a awan naalay a pinakotkot na ha dilenas. Kobosan na, insalen na i dakkal a pogedu a pangkallab ha labbang. Sa hikuna, linumakad. ⁶¹Ket atoy bila hay di Maria Magdalena ken agum na a Maria, a nakaetnod hidi ha saguppang na labbang.

I Guwardya a hidi ha Labbang

⁶²Kaugman na, idi Sabado dan, ket inumangay ha ni Pilato i kapkapitan na padi ken Pariseyo a hidi. ⁶³Kinagi di, “Apo, manakam mi i kinagi na iday a mangallilaw a lallaki. Idi sibibiyag pala hikuna, kinagi na a magbiyag manon hikuna nu malpas i tallu a pamalak. ⁶⁴Isu, nu mabalin, ipabantay mo bi i labbang na hanggan ha mekatallu a pamalak. Amangan nu umangay i tolduwan na a hidi, a takawan di i bangkay na, ket ipeta di a magbiyag manon ni Jesus. Ket nu magkona hito hidi, mas madukas i dilokod a pangallilaw na ngem ha palungo.” ⁶⁵Ket kinagi ni Pilato ha nidi, “Oni. Mangalap kam ha sundalu, ket pabantayan moy perpermi iday a labbang.” ⁶⁶Isu, inumangay i kapkapitan na padi ken

panglakayan a hidi, ket dinattonan di ha marka i kalab a pogedu, penu masigurado di a awan ha mangialis ha pogedu aye. Ket inwarak di i sunsundalu a mangguwardya ha labbang.

Magbiyag Manon ni Jesus

28 ¹Idi nobos i pamalak a maneg, idi maledum na Dominggo, inumangay ha labbang di Maria Magdalena, ken i sabali a Maria. ²Ket bigu la a nagginggined ha napigsa. Ta binumugsok i esa a anghel na Apo Dios a naggipu ha langit. Ket tinulid na i pogedu a nekalab ha labbang, sana, nagetnodan. ³Makasili i rupa na a kona ha kidlat, ket naponset unay i kagay na a nagpahiyamhiyam. ⁴Ket gipu ha kanteng di, nagyagyag i sundalu a hidi hanggan natakneg hidi a kona ha natay.

⁵Ngem kinagi na anghel ha babbey a hidi, “Awan kamon manteng! Katandi ko a eriyokan moy ni Jesus a nelansa ha kudos. ⁶Ngem awan man hikuna ha he! Ta minagbiyag manon hikuna, a kona ha inpugto na! Hen moy he, entan i nangitagmakan di ha bangkay na. ⁷Ket magsigida kam, a ibaheta moy ha toltolduwan na, a magbiyag manon ni Jesus! Ket magpalungo hikuna ha nikam ha Galileya. Metan moy hikuna ha hay! Nay, inpeta ko dan ha nikam.”

⁸Isu, dagus a linumapos idende a babbey. Ket binumuyot hidi penu mebaheta ha toltolduwan ni Jesus. Ket maski nu nanteng hidi, inragsak di unay. ⁹Niyaen, idi pagbuyot di, tinagbo na hidi ni Jesus, a sinalpak na hidi. Ket binumikan hidi ha ni Jesus, a hinumakab hidi ha saguppang na, ket inegkaman di i tikad na, a nagdeydeyaw hidi ha nikuna. ¹⁰Ket kinagi ni Jesus ha nidi, “Awan kamon manteng. Hen moy ibaheta ha kakabsat ko, a umangay hidi ha Galileya. Ket metan di ak nokkan ha hay.”

I Pagibaheta na Sundalu a hidi

¹¹Idi paglakad pala na babbey a hidi, inumangay ha ili i kappal a guwardya. Ket inbaheta di ha matangkay a papadi i ngamin a nagimet. ¹²Ket nakipagmiting i matangkay a papadi ken panglakayan a hidi. Inuhon di nu anya mina i gimetan di. Sadi, inatdinan i sundalu a hidi ha kuwarto. ¹³Kinagi di, “Basta ipeta moy a inumangay i toltolduwan na ha kallap, ket tinakaw di i bangkay ni Jesus, idi nakakillap kam. ¹⁴Ket nu nabaheta na ito ni Gobernador, patalnaan mi hikuna, penu awan kam maparusaan.”

¹⁵Isu, inalap na guwardya a hidi i korinat, ket ginimet di i nebon ha nidi. Ket ide i estoriya a newaras ha Judyo a hidi hanggan ha yenan a tiyempo.

I Pinagpaenta ni Jesus ha Totolay

¹⁶Niyaen, inumangay ha Galileya i esa pulo ket esa a toltolduwan na, hanggan ha parabin a inpeta ni Jesus. ¹⁷Idi metan di ni Jesus,

nagdeydeyaw hidi ha nikuna. Ngem ha kappal ha nidi, nagduwaduwa hidi. ¹⁸Ket binumikan ni Jesus a kinagi na ha nidi, “Neyatad dan ha nikan i ngamin a turay ha langit ken ha lutak. ¹⁹Isu, ibon ko ha nikam a gipu ta umaangay kam ha ngamin a tolai ha lutak, pagbalinan moy hidi a tolduwan ko. Binyagan moy hidi ha nagen Nama ko, ken hikan a annak na, ken ha Espiritu na Dios. ²⁰Tolduwan moy hidi a magtungpal ha ngamin a inbon ko ha nikam. Ket nanakaman moy ide, a hikan i agum moy a kanayon, hanggan awan ha kahad.”

I Mappiya a Baheta a Nesurat ni Markos

1 ¹Ide a surat i Mappiya a Baheta megipu ha ni Jesu-Cristu, a Annak na Dios. ²Idi palungo, ket kona ha nesurat ni Isayas a minahagpugto. Nesurat na i inpeta na Dios ha Annak na, a “Atoy i pagpalungowan ko ha nikaw a mangibaheta megipu ha nikaw. Ket paggayakan na i totolay ha pagdemat mo. ³Mahagayag hikuna ha amamugod. Ket iyayag na, a ‘Dandani a dumemat i Apo Cristu. Isu, maggayak kamon ha pagdemat na. Ket pappiyaan moy dan i paglakadan na.’ ” Iday i inpeta na Dios ha Annak na. Ket nesurat ito ni Isayas a minahagpugto, idi nikuna a palungo.

⁴Niyaen, natongpal ito gipu ta naghén ni Juan a Mahagbinyag ha luglugar a awan ha bilabilay. Ket nakangbinyag ken nagitoldu hikuna ha totolay a hidi. Ket inpakatandi na a magpabinyag mina hidi penu mepaenta di a nagbabawi dan hidi ha liwaliwat di ken pinakawan na hidi na Dios ha liwaliwat di. ⁵Ket makpal i inumangay a nagteman ha nikuna. Naggipu hidi ha ili a Jerusalem ken entero a probinsiya na a Judeya. Ket nagbabawi hidi, a nagoni hidi a madukas i ginimigimet di. Ket bininyagan na hidi ni Juan ha karayan Jordan.

⁶Niyaen, i ugali ni Juan i magtennon ha tennon na napobre a hidi ken magkan ha kakanan na napobre. Ta naladi i tennon na ha buk na hayup, ken gaddang na hayup i pagsinturon na. I pagkanaan na i haksa ken habu na pitukan. ⁷Ket ha pinagitoldu na, nakangpakatandi hikuna, a “Atoy nokkan i esa a umuunod ha nikan. Ket mas maturay hikuna ngem hikan. Ta nu ikalanak moy ha nikuna, awanak mekari a mangadya ha sapatos na a kona mina ha tagabu na. Ta hikuna i mas maturay. ⁸Ha nikan, dinom la i pangbinyag ko ha nikam. Ngem ha nikuna, i Espiritu na Dios i pangbinyag na,” a kayat na kagiyan a peturayan na hidi ha Espiritu na Dios.

I Pagbinyag ni Jesus

⁹Idi awan naalay ket dinumemat ni Jesus a naggipu ha ili a Nasaret, ha probinsiya a Galileya. Ket bininyagan na hikuna ni Juan ha karayan

Jordan. ¹⁰Kaawas ni Jesus ha dinom, ket naenta na i langit a linumukat ken i Espiritu na Dios a inumugsad ha nikuna a kona ha kalapati. ¹¹Ket atoy i esa a timek a naggipu ha langit, “Hikaw i annak ko a ayayatan ko. Matalakak unay ha nikaw,” kon na Dios.

Solisugan ni Satanas ni Jesus

¹²Ket sigud a inturong na Espiritu na Dios ni Jesus ha luglugar a awan ha tolay na. ¹³Ket naghen hikuna hito ha uppat a pulo a pamalak. Ket ha ide a tiyempo, sinulsolisog ni Satanas. Ket atoy bila hay i maingal a hidi a hayup. Ngem atoy bila i anghel a hidi a nagagum ha ni Jesus.

Irugi ni Jesus i Tarabaho na ha Probinsiya a Galileya

¹⁴Idi nebalud ni Juan a Mahagbinyag, inumangay ni Jesus ha probinsiya a Galileya. Ket intotoldu na i Mappiya a Baheta a naggipu ha Dios. ¹⁵Ket inbaheta na, a “Dinumemat dan i oras a paghari na Dios. Magbabawi kamon ha ngamin a liwaliwat moy, ket manahod kam ha ide a Mappiya a Baheta,” kon na.

Ayagan ni Jesus i Uppat a Tolduwan na a hidi

¹⁶Niyaen, idi naglakalakad ni Jesus ha baybay na Galileya, naenta na i duwa a patakka a mahagpadut, a ni Simon ken ni Andres. Ket nangisawat hidi ha sigay di. ¹⁷Ket kinagi ni Jesus ha nidi, “Umuseg kam ha nikan a magbalin a tolduwan ko. Ket awan kam mahagalap ha padut nu awan a mahagitoldu kam ha toloy, penu masakop ko hidi ha paghariyan na Dios,” kon na. ¹⁸Ket sigud a inwarak di i sigay di ket inumuseg hidi ha nikuna.

¹⁹Ket namaybay di Jesus ha ballik pala, ket naenta na di Santiyago ken Juan a patakka, a annak hidi ni Sebedeyo. Ket nagetnod hidi ha abang di a naggayak ha sigay di. ²⁰Ket dagus a inayagan na bila hidi. Sa di, inwarak i hama di ken natangdanan a hidi a agagum dima di ha abang, ket inumuseg hidi ha ni Jesus.

I Lallaki a Naawag

²¹Dinunitang hidi ha ili a Kapernaum. Idi Sabado a pamalak a panganeg, nagitoldu ni Jesus ha kapilya na Judyo a hidi. ²²Ket nalaktat hidi a nagteman, gipu ta manakabalin i pagitoldu na, ket bakkan a kona ha maestro a hidi na Linteg.

²³Idi nagitoldu pala ni Jesus, sinumadap ha kapilya i esa a lakay a naawag na dimonyo. ²⁴Inrangsit na, “Hikaw! Jesus a taga Nasaret! Katandi ko dan a hikaw i esa a pinaangay na Dios! Awan ka ha pakibiyang ha nikami! Awan mo dadailan i gimigimetan mi,” kon na.

²⁵Ngem inbon ni Jesus ha ide a dimonyo, “Awan kas magkagi! Lumapos ka dan. Ket itirak mo i baggi na!” ²⁶Sa, pinayagyag na

dimonyo i baggi na lakay, ket inrangsit na ha mapigsa. Sa hikuna, linumapos ha baggi na lakay heya. ²⁷Ket nalaktat unay i Judyo a hidi, ket nagsinalodsod hidi ha, “Anya wade? Ta sabali i pagitoldu ni Jesus! Ket makaturay hikuna a magbon ha didimonyo. Ket magtungpal hidi ha nikuna,” kon di. ²⁸Ket sigida a newaras i baheta megipu ha ni Jesus ha ngamin a Galileya.

Pahusayan ni Jesus i Makpal a Tolay

²⁹Idi linumapos di Jesus ha kapilya, dinumiretso hidi ha bilay di Simon a patacca, a kaagum di bila ni Santiyago ken ni Juan. ³⁰Niyaen, nagsaket i manugang ni Simon, ta nagladu. Ket inpeta di ha ni Jesus. ³¹Ket inumangay ni Jesus a kinabitan na, ket dinaggapan na a inumikat. Ket hinumusay i ladu na. Ket sinerbiyan na hidi.

³²⁻³³Idi kinumaltob dan i senggit, ket nagpipisan i umili a hidi ha saguppang na bilay a naghengan di Jesus. Ket intugan di ha nikuna i ngamin a nasaksaket onu naawag na didimonyo. ³⁴Ket pinahusay ni Jesus i nagsaket a hidi, ket pinalakad na i makpal a dimonyo. Ket awan na pinalobusan i didimonyo a magkagi, ta katandi di a hikuna i Annak na Dios.

³⁵Idi kaugman na, ket awan pala mademlag, inumikat ni Jesus, ket inumangay ha lugar a awan ha tolal, a nagkararag. ³⁶Ngem linumapos bila ni Simon ken agagum na a mageriyok ha nikuna. ³⁷Idi naeriyokan di, kinagi di, “Maestro, eriyokan na ka na ngamin a kakaili mi aye.” ³⁸Ngem kinagi ni Jesus, “Entamon agay. Tumulos kitam mina ha sabasabali a ili. Ta masapul a magitolduwak ha dendo a lugar. Ide i nangangayan ko ha ihe,” kon na.

³⁹Isu, linumakad di Jesus ha ngamin a Galileya. Ket nagitoldu hikuna ha kapikapilya na Judyo a hidi ken pinalakad na i madukas a hidi a espiritu.

Pahusayan ni Jesus i Esa a Magkattal

⁴⁰Niyaen, atoy i esa a lakay a magkattal a inumangay ha ni Jesus. Ket nagparentumeng a nagpakagbi ha nikuna. “Apo, nu kayat mo, mapahusay mo i baggi ko!” kon na.

⁴¹Ket kinagbiyan ni Jesus a intupo na i kamat na, ket inpeta na, “Kayat ko,” kon na. “Humusay ka dan!” kon ni Jesus. ⁴²Ket bigu la, naadya i kattal na. Ket nahusay i baggi na. ⁴³Ket pinaglakad hikuna ni Jesus a binon na a perpermi. ⁴⁴Kinagi na, “Awan kas magkagi ha maski nu heya. Imbes na, magdiretso ka ha padi, penu bilengan na ka. Ket iyatad mo ha nikuna i pangiwagah mo, penu matongpal i bon ni Moyses. Ket nu kona ihay i gimetan mo, mapanahod mo hidi a pinahusay na ka na Dios,” kon ni Jesus.

⁴⁵Ngem idi nakalakad i lakay, inbahebaheta na megipu ha nagimet ha baggi na. Ket newaras paman ide a baheta. Ket ide i gipu na a nasalenan ni Jesus, a awan nakasaddap ha maski nu anya a ili. Naghen dalla hikuna ha lapos na il-ili. Ket kanayon a dumulug ha nikuna i makpal a tolay.

Pahusayan ni Jesus i esa a Napilay

2 ¹Idi kobosan na kappal a pamalak, ket nagsoli ni Jesus ha ili a Kapernaum. Ket nabaheta na tolay a hidi a nagsoli dan hikuna. ²⁻³Ket dinumulog i makpal hanggan awan hidi ha lugar, maski ha lebut na ridaw. Idi nagitoldu pala ni Jesus, ket dinumemat i uppata a lallaki a nangisew ha esa a napilay. ⁴Ngem gipu ha kakpal na tolay, awan di neyabot ha ni Jesus iday a napilay. Isu, inabotan di i atap ha batug ni Jesus, sa di, intostos i dayon a nagabbagan na pilay. ⁵Idi nakatandiyon ni Jesus a dakkal i panahod di, a nagkona hito, inpeta na ha pilay, “Ilay ko, napakawan dan i liwaliwat mo.”

⁶Niyaen, atoy bila hay i kappal a maestro na Linteg. Ket idi nateman di ito, kinagi di ha nakam di, ⁷“Apay! Heya i lallaki aye a agindidios? Heya i makapakawan ha liwat na tolay, nu awan la i Dios! Ta awan ha sabali,” kon di.

⁸Ngem nakatandiyon ni Jesus i nakam di, ket kinagi na, “Apay a kona hay i nakam moy? ⁹⁻¹⁰Makatandiyon moy mina i pagturay na Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Isu, niyaen, entan moy i pilay aye. Ta awan ha turay ha tolay a makepeta ha, ‘Mapakawan dan i liwaliwat mo!’ Ket awan ha tolay a makepeta ha, ‘Umikat ka! Makalakad ka dan!’ Tamos. Ngem ha nikan, makapaenta ak ha nikam a atoyak ha turay a mangpakawan ha liwat na tolay,” kon ni Jesus. ¹¹Ket inpeta na ha iday a pilay, “Ibon ko ha nikaw, a umikat ka, ket alapan mo i ulas mo, ket magsoli ka dan ha bilay mo,” kon ni Jesus.

¹²Ket dagus a inumikat i napilay. Ket inalap na i ulas na, ket nagsoli hikuna ha saguppang di ngamin. Ket nasbew hidi ngamin, ket indeydeyaw di i Dios. Kinagi di, “Niyaen la a naenta tam i kon na he!” kon di.

Ayagan ni Jesus ni Lebi

¹³Nagsoli manon ni Jesus ha baybay na Galileya. Ket dinumulog ha nikuna i makpal a tolay. Ket nagitoldu hikuna ha nidi. ¹⁴Idi tinumulos manon hikuna a maglakad, naenta na i esa a mahagpabuwis a magetnod ha pahagsingeran na. Ni Lebi i nagen na, a annak ni Alpeyo. Ket inpeta ni Jesus ha ni Lebi, “Umuseg ka ha nikan,” kon na. Ket tinumaknag ni Lebi, a inumuseg ha ni Jesus.

¹⁵Sa, idi nakipagkan di Jesus ha bilay ni Lebi, atoy bila ha ni Jesus ken tolduwan na a hidi i makpal a mahagpabuwis, ken sabasabali a

mahagsalungasing ha Linteg. Ta atoy i makpal a inumunod ha ni Jesus. ¹⁶Ket atoy bila i kappal a Pariseyo a mahagitoldu ha Linteg. Ket idi naenta di a makipagkan ni Jesus ha madukas a totolay, kinagi di ha totolduwan ni Jesus, “Apay a makipagkan hikuna ha mahagpabuwis ken madukas a hidi?” kon di.

¹⁷Ngem nateman ito ni Jesus, ket hikuna i tinumabbeg. Kinagi na, “Nu mahusay i baggi na tolay, awan na masapul i doktor. I magsaket la i makasapul ha doktor. Ket hikan bi i kona ha doktor. Awanak inumangay penu pagbabawian ko i mappiya a hidi a awan ha liwat di, nu awan i madukas a hidi a nagliwat dan,” kon ni Jesus.

I Salodsod Megipu ha Tolay a Magpabiyon a Magkan

¹⁸Idi esa a pamalak, nagpabiyon a magkan i totolduwan ni Juan a Mahagbinyag ken Pariseyo a hidi. Ta kayat di a magtungpal ha pagitoldu na Judyo. Ket inumangay i kappal ha ni Jesus, ket sinalodsod di, “Apay a magpabiyon a magkan i tolduwan a hidi ni Juan a Mahagbinyag, pati hidi a tolduwan na Pariseyo a hidi. Ngem awan a kona hito ha totolduwan mo. Apay a awan kam umuseg ha pagitoldu di?” kinagi di ha ni Jesus.

¹⁹Ket tinabbeg ni Jesus, “Oni, ket kona ha ide i pangaregan ko ha nikam, a nu atoy i pagbodaan, ken atoy i nobyo ken agagum na, anya wade, magkan hidi, onu awan? Siyempre agay! Makipagragasak hidi ken magkan! Awan a mabalin a awan hidi magkan, basta atoy pala i nobyo ha henan di! ²⁰Ngem dumemat nokkan i sabali a tiyempo, ket madakap ide a nobyo, ket mepaadiyo hikuna. Ket iday i tiyempo a pangpabiyon di a magkan, ta maladinget dan hidi,” kon ni Jesus.

²¹Ket intulos ni Jesus i pangaregan na, penu makatandiyon di a awan a mabalin nu melaok i bigu a pagitoldu na, ken alegid a pagitoldu na Judyo. Kinagi na, “Nu atoy i mayat a magitakop ha badu a alegid, awan na meusar i bigu a hamet a pangapol na ha alegid a badu. Ta nu padasan na ito, bumallik i bigu a hamet a intakop na, ket dumakkal manon i pisad na badu. ²²Ket kona bila ha ide. Awan ha mangiyasak ha bigu a basi ha alegid a gaddang a pagsupot na. Ta mapadtak na bigu a basi iday a nesupotan na. Ket magabuyos i bigu a basi. Ket napisad dan i supot. Imbes na, mappiya malla nu meyasak i bigu a basi ha bigu bila a gaddang a pagsupot na.”

I Lentig a Megipu ha Sabado

²³Idi esa a pamalak a maneg na Judyo, naglakalakad di Jesus ha talon. Ket atoy i tolduwan ni Jesus, a nangrugi hidi a magaphok ken magkasel ken magkan ha dawa. ²⁴Ngem atoy bila i Pariseyo a hidi. Ket kinagi di, “Apay? Sabado dan niyaen, ket maggimet kam ha maneg ha Linteg na Judyo,” kon di. ²⁵Ket tinabbeg ni Jesus, “Awan moy dod manakam

i nabasa moy megipu ha ni Dabid ken agagum na, idi nagiyalap ken narigrigatan hidi? ²⁶Nagimet ito idi nagturay di Abiyatar a Katangkayan a Padi. Idi nagiyalap di Dabid, sinumadap hidi ha bilay na Dios, ket inakot ni Dabid i tinapay a pangidatton na padi ha Dios. Ket nagkan hikuna ha denday, ket ingiwat na bila ha agagum na. Maski nu papadi la i mabalin a magkan ha tinapay a kona hay,” kon ni Jesus.

²⁷Sa na, kinagi ha nidi, “Bakkan a pinarsuwa na Dios i tolay penu mapilit hidi, gipu ha Pamalak a Maneg, nu awan a ginimet na ide a Pamalak a Maneg para ha pinagemmang na totolay. ²⁸Niyaen, ha nikan, anya dod i turay ko? Ipeta ko ha nikam a makaturay i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Ket mepeta ko i gimetan na tolay ha Pamalak a Maneg,” kon ni Jesus.

Magpahunay ni Jesus ha Esa a Sabado

3 ¹Idi sabali pala a Sabado, sinumadap ni Jesus ha esa a kapilya na Judyo. Ket atoy bila hay i esa a lakay a napilay ha kamat na. ²Ket atoy bila i kappal a nagsiim ha ni Jesus nu baka atoy i pahunayan na, maski nu Sabado a maneg a pamalak. Ta kayat di a paliwatan hikuna. ³Niyaen, kinagi ni Jesus ha iday a napilay, “Abeng, tumaknag ka bi ket umangay ha saguppang aye.” ⁴Sa na, kinagi ha dagenday a tolay, “Anya wade i nakam moy megipu ha Pamalak a Maneg? Anya i bagbagay a ipalobus na Linteg a gimetan tam? Mepalobus na i mappiya onu madukas? Magsalakan kitam mina ha totolay, onu kabengan tam mina hidi, maski nu matay?” kon ni Jesus. Ngem awan ha tinumabbeg ha nikuna.

⁵Ket naingal ni Jesus a nangaamata ha nidi. Ket nagsaket i nakam na, ta naigat unay i nakam di. Kinagi na ha iday a napilay, “Iyuyad mo bi i kamat mo,” kon na. Ket idi inyuyad na i kamat na, hinumusay hikuna. ⁶Ket linumapos ha kapilya idagenday a Pariseyo. Ket nakipaguhon hidi ha kappal a sakop ni Hari Herod, nu panyan di patayan ni Jesus.

I Kakpalan a Tolay ha Baybay

⁷⁻⁸Linumakad di Jesus ken tolduwan na, ket inumangay hidi ha baybay. Inumunod bila i kakpalan a tolay. Naggipu hidi ha probinsiya a Galileya, ken Judeya, ken ili a Jerusalem, ken probinsiya a Idumeya, ken lugar ha dibelew na karayan Jordan, ken luglugar a Tiro ken Sidon. Ta nabaheta di i ginimet na. Isu, tinumagubet hidi ha ni Jesus. ⁹Ket inpeta na ha tolduwan na a hidi, a igayak di mina i esa a abang a pagetnodan na. Ta makpal unay i totolay ha hay, ket baka masalditan di hikuna. ¹⁰Ta pinahunay dan ni Jesus i makpal a tolay. Ket gipu ta kona hito, pumipilit a bumikan ha nikuna i ngamin a kessaket, penu makamhit di hikuna. ¹¹Ket ha maski nu heya a naawag na dimonyo, idi netan di ni Jesus,

hinumakab hidi ha saguppang na, ket indulaw di, a “Hikaw i Annak na Dios!” kon di. ¹²Ngem napigsa i pinagibon ni Jesus ha nidi a awan di mina ibaheta megipu ha nikuna.

Piliyan ni Jesus i Esa a Pulo ket Duwa a Apostol Na

¹³Tinumagdak ni Jesus ha amugod, ket inayagan na i kappal a tolduwan na. Ket inumangay hidi ha nikuna. ¹⁴Ket pinili na i esa pulo ket duwa a pinanagenan na ha “Apostol.” I panggep na ha dagende a apostol, a maghen hidi ha nikuna, a paangayan na hidi nokkan a magibaheta ha Mappiya a Baheta. ¹⁵Ket inatdinan na hidi ha pinnakabalin di a magpalakad ha madukas a espiritu.

¹⁶I nagen na apostol a hidi ni Simon, a insangay na ha “Pedro.” ¹⁷Ken di Santiyago ken Juan, a annak ni Sebedeyo. (Ket insangay na hidi ha “Boanerges”. Ket kayat na kagiyan, “Annak na Kaddur” onu, “Tolay a Sigisigida.”) ¹⁸Ken ni Andres, ken ni Pelipe ken ni Bartolome, ni Mateo ken ni Tomas, ken ni Santiyago a annak ni Alpeyo, ken ni Tadeo, ken ni Simon a matured, ¹⁹ken ni Judas Iskaryote a nangliput ha ni Jesus.

I Tahod a Naggipuwan na Pinnakabalin ni Jesus

²⁰Niyaen, nagsoli di Jesus ha bilay di. Ket dinumulog manon i makpal a tolay. Ket makpal unay hidi hanggan awan ha oras di Jesus a magkan, gipu ta matappag hidi. ²¹Ket idi nabaheta na ito na kabagiyan na, inumangay hidi penu alapan di hikuna. Ta atoy bi i kappal a nagkagi a, “Magmaoyung dan hikuna.” ²²Ket atoy i kappal a maestro na Linteg a naggipu ha Jerusalem. Ket kinagi di, “Pinagawag dan hikuna ni Satanas. Ket mapalakad na i dimonyo a hidi, gipu ta ni Satanas i nangatad ha nikuna. Ta ni Satanas i happo na ngamin a dimonyo,” kon na maestro a hidi.

²³Isu, inayagan ni Jesus idagenday a tolay, ket inpeta na ha nidi ide a pangarig na. “Mabalin wade a palakadan ni Satanas i baggi na?” kon na. ²⁴Ket intulos na, “Nu atoy i esa a bayan, ket makasina i kakaili na, a magnginayaw hidi, awan a mabalin a tumulos iday a bayan, ta nadadail dan. ²⁵Ket kona bila hito ha maski nu anya a pamilya. Nu maglinaban i kamkameng na pamilya, nadadail iday a pamilya. ²⁶Isu, nu nasinasina i paghariyan ni Satanas, ket maglinaban i tototalay na, awan hidi makatulos, ket nobos i paghariyan na.

²⁷“Ket niyaen, ipeta ko ha nikam,” kon ni Jesus, “Naabak ko dan ni Satanas. Ket ide i gipu na a mapalakad ko i dimonyo a hidi. Ta awan ha makasaddap ha bilay na napigsa ken magagew ha kukuwa na, nu awan a palungo a abakan na iday a napigsa. Sa hikuna, nawayawaya a magagew ha kukuwa na.

²⁸“Ket niyaen, sigurado ide a ipeta ko ha nikam. Mabalin a mapakawan i ngamin a liwat na tototalay, ken ngamin a madukas a

kakkagi di a paglimad di ha maski nu heya. ²⁹Ngem awan a mabalin a mapakawan i maglimad ha Espiritu ha Dios. Ta magnanayon a kelliwat iday a tolay, nu kona hay i kagi na megipu ha Espiritu na Dios.” ³⁰Inpeta ni Jesus ito, gipu ta atoy i kappal a nagkagi, a “Bakkan a Espiritu na Dios i naggi puwan na pinnakabalin ni Jesus, nu awan a ni Satanas,” kon di.

I Hena ken Wawadi ni Jesus

³¹Dinumemat i hena ken wawaddi a hidi ni Jesus. Ket naguray hidi ha lapos na bilay, ket pinaayag di hikuna. ³²Ket atoy bila i makpal a nakaetnod ha lebut na. Ket kinagi di ha nikuna, “Atoy ha lapos i hena mo ken wadi mo a hidi. Ket paayagan di ka.” ³³Ngem kinagi ni Jesus, “Oni, tahod. Ipeta moy a hidi i kabagiyan ko. Ngem ipeta ko ha nikam a atoy bila ha he i hena ken wawaddi ko.” ³⁴Ket nangaamata hikuna ha nidi a nakaetnod ha lebut na. Ket kinagi na, “Entan moy ihe! Ta idagende i hena ken wawaddi ko. ³⁵Ta maski nu heya a maggimet ha pagayatan na Dios, hidi i wawaddi ko ken hena ko,” kon ni Jesus.

I Pangaregan ni Jesus megipu ha Kagi na Dios

4 ¹Idi esa manon a pamalak, ket nagitoldu ni Jesus ha baybay na Galileya. Ket gipu ta makpal unay i tolay a dinumulog ha nikuna, inumangay hikuna a nagetnod ha esa a abang. Naghen ide a abang ha diget. Ket naghen i dinumulog a hidi ha baybay. ²Ket pangarig i inusar ni Jesus a magitoldu megipu ha makpal a bagay. Ket kinagi na ha nidi, a ³“Temanan moy bi! Ta atoy i esa a mannalon. Ket inumangay hikuna ha sikaw na a magmula. ⁴Idi nagmula hikuna, netakneg i kappal a bin-i ha dilan. Ket tinumagmak i manok a hidi a kinan di idenday a bin-i. ⁵Atoy bila i kappal a bin-i a netakneg ha kabituwan a ballik la i lutak na. Ket gipu ta madibbew iday a lutak na, nasigida a nagtubo idagenday a bin-i. ⁶Ngem idi nakahangkat i senggut, nalannas hidi ken napohpoh, ta awan hidi unay nakapagramot. ⁷Ket atoy bila i kappal a bin-i a netakneg ha kasesetan. Ket dinumakkal ken nagsalen i seset heya ha nagtubo a hidi. Isu, awan nakapagdawa idagenday a mula. ⁸Ngem atoy i kappal a bin-i a netakneg ha mappiya a lutak, ket nagtubo, ken dinumakkal ken nagdawa hidi. Ket ha kappal, nagdawa hidi ha tagtatallu a pulu. Ket ha kappal, nagdawa hidi ha tagannam a pulu. Ket ha kappal, nagdawa hidi ha tagesa a gasut a bukal ha kada esa a bin-i a nemula.” ⁹Ket inkabos ni Jesus i pangarig na a kinagi na, “Ha maski nu heya a makateman ha kakkagi ko, nanakaman na mina ito,” kon na.

I Panggep ni Jesus ha Pangarig a hidi

¹⁰Niyaen, idi nagisesa ni Jesus, binumikan i kappal a nagteman, pati i esapulo ket duwa a tolduwan na. Ket nagsalodsod hidi megipu ha

dagenday a pangarig na. ¹¹Ket kinagi ni Jesus ha nidi, “Ipakatandi ko ha nikam idagende a inpamen na Dios megipu ha paghariyan na. Ngem ha sabali a tolay a madi a maguseg ha nikan, tatemanan di la i pangarig ko, ngem awan di makatandiyen. ¹²Ket gipu ta kona hito, matungpal dod i pinapugto na Dios ha ni Isayas. Ta insurat ni Isayas, ‘Maski nu makangenta hidi, awan di melasin. Ket maski nu makangteman hidi, awan di makatandiyen, amangan nu magbabawi hidi ha liwat di aye, ket pakawanan na hidi na Dios,’ kon na surat he.”

¹³Ket intulos ni Jesus, “Awan moy makatandiyen ide a pangarigan ko? Nu awan, panya dod i pakatandi moy ha sabasabali a pangarigan ko? ¹⁴Kona ha ide i kayat na kagiyan na pangarigan ko aye. I kakalan na bin-i i kagi na Dios. ¹⁵Ket i kakalan na dilan a nagdissuwan na bin-i, iday i toloy a nakateman ha kagi na Dios. Ngem sigida ni Satanas a tumagmak ken mangadya ha kakkagi a nateman di.

¹⁶“Ket ha sabali a hidi, magkalan hidi ha iday a kabituwan a lugar. Sigida hidi a magragsak a manggiwat ha kagi na Dios. ¹⁷Ngem awan a dumisalat i kagi na Dios ha nakam di. Ket awan hidi makaattam. Ta nu dumemat i rigrigat onu pagloloko gipu ha pinagteman di, ket masigida hidi a maupay. ¹⁸Ket atoy pala i kappal a tolay a kona ha kasesetan a lugar. Ket makateman hidi ha kagi na Dios, ¹⁹ngem magburibur hidi megipu ha korinat ken pagragsakan di. Ket masalenan i kagi na Dios ha nakam di gipu ha ngamin a buribur di ken korsunada di, ken pinagseni di. Ket awan ha mappiya a gimetan di. ²⁰Ngem idenday a mappiya a lutak, iday i kakalan na magteman a hidi ha kagi na Dios, ket iyasak di ha nakam di, ket mappiya i keangayan na. Ket ha kappal, maggimet hidi ha ballik a mappiya. Ket ha kappal, maggimet hidi ha makpal a mappiya. Ket atoy bila i kappal a maggimet ha makpal unay a mappiya.”

I Pangareg megipu ha Pagsilawan

²¹Ket intulos ni Jesus a kinagi na ha nidi, “Anya ha ugali tam? Pagangatan tam i silaw penu kalaban tam ha basket, ket penu itagmak tam ha sidung na katre? Awan agay. Ta pagangatan tam i silaw, penu metagmak ha lamesaan, penu masuluwan na i paghenan tam. ²²Niyaen, makatandiyen moy mina ide. Ta awan ha intago na Dios nu awan a panggep na a ipalapos na nokkan. Ket awan na salenan i pagkatandi na tolay nu awan penu lukatan na nokkan. ²³Isu, magteman mina perpermi i maski nu heya a makateman ha kakkagi ko,” kon ni Jesus.

²⁴Ket kinagi na bila, a “Nanakaman moy mina i nateman moy. Ta nu tungpalan moy i kagi na Dios, gunggunaan na kam na Dios. Ket nayonan na pala i pagkatandi moy. ²⁵Ta maski nu heya a manggiwat ha kagi na Dios, nayonan pala na Dios i pagkatandi na. Ngem ha maski nu heya a magpabiyen ha kagi na Dios, adyan na Dios ha nikuna i ballik a nakatandiyen na.” Ito i inpeta ni Jesus ha tolduwan na a hidi.

I Pangarig megipu ha Pinagtubo na Bin-i

²⁶Nagitoldu manon ni Jesus ha makpal a tolay. Ket kinagi na, “I paghariyan na Dios i kona ha esa a tolay a magmula ha bin-i ha talon na. ²⁷Sa hikuna, kumilap ha kada kallap, ket umikat ha kada maledum. Ket ha bin-i a hidi, tumutubo pala hidi a dumadakkal hidi, maski nu awan na makatandiyan na tolay nu panyan na a dumakkal na mula a hidi. ²⁸Basta i lutak malla i mangpadakkal ken mangpabunga ha denday a mula. Ha palungo, tumubo iday a mula, sa magdon, sa magbunga dan. ²⁹Ket nu matangkenan dan idenday a dawa, aniyang na nagmula, ta dinumemat dan i tiyempo na pinagapit na.” Ket kona bila hito ha paghariyan na Dios.

I Pangareg megipu ha Bin-i a Mustasa

³⁰Ket kinagi ni Jesus, “Anya pala i kekalanan tam ha paghariyan na Dios? Ket anya mina i pangaregan ko ha kinadakkal na? ³¹Ikanan ko ito ha esa a bin-i a mustasa a kaballikan a bin-i ha ngamin a mulmula. ³²Nu nemula ito, dumadakkal-dakkal hanggan dakkal unay, ket magbalin a kadakkalan ha ngamin a natnateng. Maski magtingi ha dakkal a tingi na hanggan magraban i manok a hidi ha lendum na.” Kona hito i pangarigan ni Jesus.

³³Ket makpal pala i pangarigan ni Jesus, idi nagitoldu hikuna ha makpal a tolay. Ket inusar na idagende a pangarigan ayun ha kabaelan di a makatandiyan. ³⁴Ket awan hikuna nagitoldu nu awan a gipu ha dagende a pangarigan. Ngem idi naghen hikuna ha bukod na a totolduwan, inpakatandi na i ngamin ha nidi.

Pataranan ni Jesus i Taribunada

³⁵Niyaen, idi apon dan ha iday a pamalak, kinagi ni Jesus ha agagum na, “Umahabes kitam dan ha dibelew,” kon na. ³⁶Isu, linakadan di i kakkapan hay a tolay, ket linumugan hidi ha iday a abang a henan ni Jesus. Ket inumarabes hidi. Ket atoy bila i sabasabali a abang a nakikuyog. ³⁷Ket bigu la a nagtaribunada ha mapigsa. Ket hinumoto i dadakkal a raknab a nangsabbulay ha abang di. ³⁸Ngem kumakelap dalla ni Jesus a nagpungan ha dipos na abang. Ket linukag di hikuna, a kinagi di, “Maestro, awan mo kami pabiyanan! Umlad kitam dan!” kon di. ³⁹Ket inumikat ni Jesus, ket binon na i paras. Ket nagkagiyang na i raknab a hidi, “Magtalna ka dan!” kon na. Ket tinumaran i paras, ket linuminnak i diget. ⁴⁰Sa na, kinagi ni Jesus ha agum na a hidi, “Apay a manteng kam? Awan kam manahod ha nikan?” kon na. ⁴¹Ket naskal dalla hidi, ket nanteng ken nagsasinalodsod hidi, “Anya wade i lallaki aye? Ta maski i paras ken raknab, bonan na hidi. Ket magtongpal hidi ha nikuna,” kon di.

Pahusayan ni Jesus i Lallaki a Naawag na Dimonyo

5 ¹Tinumulos di Jesus a naglugan ha abang hanggan ha lugar a Gadareno, ha dibelew na Galileya. ²Idi kahhapog di Jesus, sinumalpak

i esa a lallaki a naggipu ha alingabngab a pahaglabangan. Ket naawag dan ide a lallaki. ³Awan hikuna maghen ha bilay na. Ta kanayon a maghen ha libalbang. Ket awan ha makakawar ha nikuna. ⁴Naminmakpal a inkemot na tototal, ket ingakad di i kamat ken tikad na ha kawar. Ngem binagso-bagsot na i kawar heya. Ta mabinag hikuna unay, ket awan ha nakapataran ha nikuna. ⁵Ket kanayon hikuna a nagkalles ha naghengan na a libalbang ken amugod. Ket kanayon na a talingowan i baggi na ha pagedu.

⁶Niyaen, ha ide a lallaki, idi naenta na ni Jesus ha madiyo, nagbuyot hikuna ket nagparentumeng ha saguppang na. ⁷⁻⁸Ket kinagi ni Jesus ha dimonyo a nagawag ha lallaki aye, “Nay, hikaw a dimonyo, lakadan mo ide a lallaki,” kon na. Ngem indulaw na dimonyo aye, “Jesus a Annak na Dios a Katurayan, anya i kayat mo ha nikan? Gipu ha kagbi na Apo Dios, awanak mo bi parigatan!” kon na dimonyo.

⁹Ket sinalodsod ni Jesus, “Heya i nagen mo?” Ket tinabbeg na, “Ni Kakpalan i nagen ko, gipu ta makpal kami,” kon na dimonyo aye. ¹⁰Ket nagpakagbi unay i dimonyo a hidi, a awan na hidi palakadan ha iday a lugar.

¹¹Niyaen, atoy bila hay i kakpalan a babboy, a magsabbok ha mabikan a kalebkeb. ¹²Ket inaged na dimonyo a hidi, “Palobusan mo kami a sumadap ha dagendo a babboy.” ¹³Isu a pinalobusan na hidi ni Jesus. Ket linumapos hidi, ket sinumadap hidi ha duwa a ribu a babboy. Ket binumuyot idagende a babboy, a binumugsok, ket ginumutap hidi ha diget. Ket inumlad hidi ngamin.

¹⁴Idi naenta na mahagdapon ha babboy a hidi, binumuyot hidi ha ili ken taltalon, penu ibaheta di. Ket dinumemat i makpal a tolay, penu maenta di i nagimet. ¹⁵Idi dinumemat hidi ha ni Jesus, naenta di i lallaki aye a linaposan na dimonyo a hidi. Ket inumetnod hikuna ha saguppang ni Jesus. Ket mappiya malla i nakam na. Ket natenonan hikuna. Ket gipu ha ide, naskal hidi. ¹⁶Ket inpakatandi na nakaenta a hidi nu panya a napahusay i lallaki aye, ken nu anya i nagimet ha babboy a hidi.

¹⁷Ket gipu ta kona hito, nagaged idagenday a tolay a umadiyo mina ni Jesus ha lugar di.

¹⁸Niyaen, idi sinumadap di Jesus ha abang, perpermi i pinakiaged na lallaki a linakadan na dimonyo a hidi. Ket kayat na a umuseg ha ni Jesus. ¹⁹Ngem awan a inpalobus ni Jesus. Kinagi na, “Sumoli ka ha bilay moy. Ket ipeta mo ha kabagiyon mo a hidi i mappiya a ginimet na Dios ha nikaw gipu ha kagbi na.”

²⁰Ket linumakad dod ide a lallaki. Ket inbaheta na ha ngamin a lugar a Dekapolis i ginimet ni Jesus ha nikuna. Ket nalaktat hidi ngamin a nakabaheta.

I Annak a Minatay ken i Babbey a Nangkamhit ha ni Jesus

²¹Naglulan manon di Jesus a sinumoli ha dibelew. Ket dinulogan na hikuna na kakpalan a tolay ha baybay. ²²Ket atoy i esa a lakay a nagen

na, ni Hayro. Hikuna i mangituray ha esa a kapilya na Judyo a hidi. Idi naenta na ni Jesus, hinumakab hikuna ha saguppang na, ²³a nagaged ha nikuna. “Dandani a matay i gumitek a annak ko,” kon na. “Umuseg ka bi a itupu mo i kamat mo, penu humusay hikuna,” kon na lakay.

²⁴Ket inumuseg ni Jesus. Ngem idi naglakad di Jesus, nakiuseg bila i kakpalan, ket dinumulog hidi ha palebut na.

²⁵Niyaen, atoy bila hay i esa a babbey a magsaket. Nagdigidigi dan i babbey aye ha esa pulo ket duwa a tawen. ²⁶Ket maski nu makpal dan i nangagas ha nikuna, awan hikuna humusay, maski nu nobos i ngamin a pagbiyag na ha doktor a hidi. Awan hinumusay i baggi na, nu awan la a kinumaro i saket na.

²⁷Niyaen, nabaheta na megipu ha ni Jesus. Isu, nakitagubet hikuna ha dagenday a kakpalan, hanggan nakabikan hidi ha adag ni Jesus. ²⁸Ta nagkagi hikuna ha nakam na, a “Maski nu tennon na la i makamhit ko, ket humusayak,” kon na.

²⁹Isu, kinamhet na i kagay ni Jesus, ket dagus a tinumaran i pinagbolus na digi na. Ket nabati na a hinumusay dan i baggi na. ³⁰Ket dagus a nabati ni Jesus i kaddat na a linumapos ha baggi na. Isu, sinoleg na i tototalay ket sinalodsod na, “Heya i nangkamhit ha tennon ko?” ³¹Ket tinabbeg na tolduwan na a hidi, “Entan mo he, Apo. Ta masaldisaldit na kitam na kakpalan aye! Ket makpal hidi a mangsabeh ha nikaw! Apay dod a kona hay i salodsod mo,” kon ni Pedro.

³²Ngem inbatabatad pala ni Jesus nu hey a nangkamhit ha nikuna.

³³Niyaen, idi nakatandiyang na babbey i nagimet ha baggi na, inumangay hikuna, ket hinumakab ha saguppang ni Jesus. Ket nagyagyag i baggi na, gipu ha kanteng na. Ket inpeta na i ngamin a tahod a nagimet ha baggi na. ³⁴Ket kinagi ni Jesus ha nikuna, “Manay, mahusay ka gipu ta manahod ka ha nikan. Niyaen, makalakad ka a sitatalna. Awan magsoli ide a saket mo,” kon ni Jesus.

³⁵Niyaen, atoy pala hay ni Hayro, i lakay a mangituray ha kapilya. Ket idi nagkagi pala ni Jesus ha babbey aye, atoy i dinumemat a nagipu ha bilay di Hayro. Ket inpeta na ha nikuna, “Sumoli kitam mina ha bilay. Awan tam mina tappagan ni Maestro,” kon na. Ket nakatandi ni Hayro a natay dan i annak na.

³⁶Ngem nateman bila ni Jesus, ket inpeta na ha ni Hayro, “Awan kas magburibur. Manahod ka dalla ha nikan,” kon na.

³⁷Sa na, inpalobus ni Pedro ken ni Santiyago ken kabsat na a ni Juan a makikuyog hidi. Ket inkemot na i ngamin a sabali. ³⁸Idi kaddemat di ha bilay di Hayro, naenta ni Jesus i pinagsanget ken pinagngoyngoy na tototalay ha disalad. ³⁹Ngem idi sinumadap ni Jesus ha disalad, inpeta na ha nidi, “Apay a magsanget kam ken magngoyngoy? Awan a natay i gumitek aye. Nakakillap dalla hikuna,” kon na.

⁴⁰Ha nagnngongoyngoy a hidi, nagkayagkayag hidi ha ni Jesus. Ta sigurado hidi a natay dan i annak. Ngem ha ni Jesus, pinalapos na hidi. Sa na, inayagan i nagenak a hidi ken tolduwan na a hidi, ket sinumadap hidi ha kuwarto a henan na gumitek. ⁴¹Ket inegkam na i kamat na annak. Ket kinagi na, “Talita kum!” (Kayat na a kagiyan, “Nening, umikat ka dan!”)

⁴²Ket dagus a inumikat hikuna ket naglakalakad. (Ta sangapulo ket duwa i tawen na.) Ket nasbew hidi ngamin. ⁴³Ngem inbon ni Jesus a awan di ibaheta ha maski nu heya. Ket kinagi na bila, “Pakanan moy i gumitek aye,” kon na.

Madiyan di ni Jesus ha Nasaret

6 ¹Linumapos di Jesus ha iday a lugar. Ket nagsoli hidi ha ili na. ²Idi esa a Sabado, inumangay manon hikuna a nangitoldu ha kapilya na Judyo a hidi. Ket atoy hay i makpal a tolay. Ket nalaktat hidi, idi nagteman hidi ha pagitoldu na. Ket nagsinalodsod hidi, “Hadya i nangalapan na ha kona he a sirib ken kaddat na a maggimigimet ha milagro? ³Anya wade? Ta karpentero malla hikuna, a annak ni Maria ken kabsat di Santiyago, Jose, Judas ken Simon. Ket kaili tam bila i kakabsat na a babbey,” kon di. Ket gipu ta kona hito, awan hidi nanahod ha ni Jesus.

⁴Ket kinagi ni Jesus ha nidi, “Mapadeyawan i mahagpugto ha maski nu hadya a lugar, malaksid ha ili na a mismo, ken kabagiyan na ken pamilya na.”

⁵Ket awan a pulos ha nagimet na a milagro ha ili na aye, malaksid i pinangpahunay na ha kappal a nagsaket. Ta atoy la i kappal a nanahod ha nikuna, ket intupo na i kamat na ha nidi a pinahunay na hidi. ⁶Ket nalaktat unay hikuna, ta awan nanahod i kaili na a hidi.

Paangayan ni Jesus i Esa a Pulo ket Duwa a Tolduwan Na

Niyaen, linakad ni Jesus i bariyo a hidi, a nagitoldu hikuna ha tototalay. ⁷Idi esa a pamalak, inayagan na i esa pulo ket duwa a tolduwan na. Ket pinalakad na hidi a tagduduwa idi neyatad na i kaddat ken turay di a pagpalakad di ha maski nu anya a kalase na espiritu. ⁸Ket inbon na ha nidi, “Awan moy bilonan i aruwatan moy, maski nu supot, onu kanan, onu korinat. Sarukod la i ikuyog moy. ⁹Ket magsapatos kam, ngem awan moy bilonan i kagay a pagsuletan moy.

¹⁰“Ha maski nu hadya a pagrespitaran di ha nikam, magtulok kam ha iday a bilay hanggan lumakad kam manon. ¹¹Ket ha maski nu hadya a awan hidi magrespitar ha nikam, a awan hidi nagteman ha nikam, lumapos kam ha iday a lugar. Ket nu lumapos kam, tipladan moy hidi. Ket kona ha ide, a papagpagan moy i tikad moy ha tapok, penu

makatandiyan di a nagliwat hidi, ta madiyan di i kakkagi na Dios.” Ide i inbon ni Jesus ha agagum na.

¹²Isu, inumangay i tolduwan na a hidi. Ket nagibaheta hidi a masapul a magbabawi i totolay ha liwaliwat di. ¹³Ket pinalakad di i makpal a dimonyo. Ket pinuhetan di ha langis i makpal a nagsaket, ket pinahusay di hidi.

I Katay ni Juan a Mahagbinyag

¹⁴Niyaen, nabahetaan ni Hari Herod, ta nebaheta i nagen ni Jesus ha ngamin a lugar. Ket kinagi na kappal a minabiyag manon ni Juan a Mahagbinyag. Ket hikuna kan ni Jesus. Ket iday kan i gipu na a atoy ha nikuna i pinnakabalin na. ¹⁵Ket kinagi na kappal, a nagsoli ni Eliyas a nagipu ha langit. Ta hikuna i esa a minahagpugto, idi nikuna a naalay dan. Ket atoy i kappal, ket kinagi di a ni Jesus i tahod a mahagpugto, a kona ha minahagpugto a hidi nikuna a naalay dan. ¹⁶Ngem idi nabahetaan ni Herod i ginimigimet ni Jesus, kinagi na, “Minabiyag manon ni Juan a pinaputol ko.”

¹⁷⁻¹⁸Kona hito i kinagi ni Herod, ta hikuna i nangpadakkap ken nangpabalud ha ni Juan a Mahagbinyag. Ket ginimet na ito idi nagkagiyan ni Juan ni Herod a, “Nagliwat ka, ta nagkabanga ka dan ha ipag mo!” Ket kinagi ni Juan ito, ta nakikabanga di Herod ken Herodiyas, i kabanga ni Pelipe. Ket ni Pelipe i wadi ni Herod. Isu, pinarusa ni Herod ni Juan, gipu ha ni Herodiyas. ¹⁹Ta nagsaket unay i nakam ni Herodiyas ha ni Juan, ket kinayat na a mapapatay, ngem awan na kaya. ²⁰Ta kantengan ni Hari Herod ni Juan. Ta katandi na i kinalinteg ken kinappiya na. Isu, inkemot ni Herod ni Juan ha ni Herodiyas. Ket kayat ni Herod a magteman ha ni Juan. Maski nu nariribuk i nakam na megipu ha nateman na, kayat na pala a magteman ha ni Juan.

²¹Niyaen, dinumemat i gundaway ni Herodiyas idi nagsilebra di Herod ha pinakeenak na. Ket sinangaili ni Herod i magtuturay a hidi ha gobyerno. Inawis na i opisiyales ken sundalu a hidi ken matangkay a totolay na Galileya. ²²Niyaen, atoy bi i madiket a annak ni Herodiyas. Ket hikuna i sinumadap a nagsala ha saguppang di. Ket naayagan ni Herod ken sangaili na a hidi. Ket ide i gipu na a kinagi ni Hari Herod ha madiket aye, “Agedan mo i maski nu anya a kayat mo, ket iyatad ko ha nikaw!” ²³Ket inkari na bila, “Iyatad ko i maski nu anya a agedan mo, maski nu kagudwa na paghariyan ko,” kon ni Hari Herod.

²⁴Ket linumapos i madiket, ket sinalodsod na ha nena na, “Any a agedan ko?” Ket kinagi nena na, “Agedan mo i buntok ni Juan a Mahagbinyag!” ²⁵Ket nagsigida i madiket a nagsoli ha ni Hari Herod, ket nagaged, a kinagi na, “Iyatad mo ha yenan i buntok ni Juan a Mahagbinyag, ket nedatton ha bandehado,” kon na madiket.

²⁶Niyaen, naladingit unay ni Hari Herod. Ngem awan a mabalin a magbabawi, ta inkari na ha saguppang na ngamin a sangaili na, ket masaniki hikuna. ²⁷Isu, binon na a dagus i esa a sundalu a umangay a mangalap ha buntok ni Juan. Inumangay dod i sundalu ha pagbaludan, ket pinutolan na ni Juan. ²⁸Sa na, inyangay i buntok na a nedatton ha bandehado, ket ingiwat na ha madiket a nangigiwat bila ha nena na.

²⁹Idi nabaheta na tolduwan a hidi ni Juan, inumangay hidi, ket nangalap ha bangkay na, ket inlabbang di.

Pakanan ni Jesus i Lima a Ribu a Lallaki.

³⁰Niyaen, ha dagenday a apostol a pinaangay ni Jesus, nagsoli dan hidi. Ket inbaheta di ha nikuna i ngamin a ginimet ken intoldu di ha tototal. ³¹Niyaen, atoy i makpal a tolay a umaangay ha di Jesus ha kada pamalak, ket atoy bi i makpal a lumalakad ha kada pamalak. Ket gipu ta kona hito, awan ha waya di Jesus, maski nu kayat di a magkan. Isu, kinagi ni Jesus ha apostol na a hidi, “Sumina kitam a magisesa ha madiyo a lugar, penu makaemmang kam.” ³²Ket nagisesa hidi a naglugan ha abang hanggan ha lugar a awan ha tolay.

³³Ngem makpal i nakaenta ken nakatandi ha pinaglakad di. Ket nagtagidilan hidi a nagpalungo a naggipu ha ngamin a il-ili ha lebut na.

³⁴Isu, idi kappundu ni Jesus ha baybay, naenta na i kakkalan a tolay. Ket kinagbiyan na hidi, ta kasasaad di a kona ha karkarnero a awan ha mangdapon ha nidi. Isu, nagitoldu hikuna ha nidi, ket makpal i intoldu na.

³⁵Idi dandani a lumiksup i senggiti, binumikan i tolduwan na a hidi, ket kinagi di, “Maestro, apon dan. Ket ide a lugar a awan ha bilabilay. ³⁶Palakadan mo bi idagende a tolay. Umangay mina hidi ha barbaryo, a gatangan di mina i kanan di.” ³⁷Ngem kinagi ni Jesus, “Hikam mina i mangiyatad ha kanan di.”

Sa di, sinalodsod, “Panyan mina? Maggastos i suweldo ha walo a bulan. Kayat mo dud a lumakad kami, a maggatang ha kanan a ipakan mi ha nidi?” ³⁸Ket kinagi ni Jesus, “Atoy i hangan a tinapay moy? Entan moy bi.” Inumangay hidi a nangenta. Ket tinabbeg di, “Atoy lima a tinapay ken duwa a pandang,” kon di.

³⁹⁻⁴⁰Sa na, pinagetnod i ngamin a tolay ha karuotan. Ket pinagpisan na hidi ha sagsangagasut ken ha taglima a pulo. ⁴¹Sa, inalap ni Jesus idagenday a lima a tinapay ken duwa a pandang. Ket tinumangad hikuna ha langit a nagyaman ha Dios. Ket pinilakpilak na i tinapay, sa na, inyatat ha apostol a hidi, a iwaras di. Ket kona bila hito ha pandang heya. ⁴²Ket nagkan hidi ngamin. Ket nabbiyag hidi. ⁴³Idi nabbiyag dan hidi ngamin, pinuhon di i sobra. Ket pinutat di i esa pulo ket duwa a basket ha tinapay ken pandang a buhay di.

⁴⁴Niyaen, atoy manga lima a ribu a lallaki a nagkan ha dagenday a kanan. (Ket atoy bila i kabanga di ken annak di.)

Maglakad ni Jesus ha Dibbew na Diget

⁴⁵Idi pinangpalakad ni Jesus ha dagende a tolay, pinalugan na i tolduwan na a hidi ha esa a abang. Ket pinapalungo na hidi a humapog ha diget a umangay ha ili a Betsayda. ⁴⁶Sa, idi nagpakada hikuna ha dagenday a tolay, tinumagdak ni Jesus ha amugod, penu magkararag.

⁴⁷Niyaen, idi kallap dan, atoy pala i tolduwan na a hidi ha abang, ha lubuk na diget. Ket nagesesa pala ni Jesus ha disat. ⁴⁸Ket naenta na a marigatan hidi a maggaud, ta napigsa i paras.

Idi awan pala pumasag, tinumagubet ni Jesus a naglakad ha dibbew na diget penu kamakaman na hidi. ⁴⁹⁻⁵⁰Ngem idi naenta di i naglakad ha dibbew na diget, nanteng hidi ngamin, ket nagdulaw hidi. Ta kagin di a hikuna i esa a anito. Ngem dagus a kinagi ni Jesus, “Awan kam manteng. Hikan ni Jesus.”

⁵¹Ket nakilugan ni Jesus ha nidi. Sa, naggimet i paras. Ket nasbew hidi unay. ⁵²Ta awan di nakatandiyen i pinnakabalin ni Jesus, maski nu naenta di i pinangpakan na ha lima a ribu a lallaki ha lima la a tinapay. Ket nadiham pala i nakam di.

⁵³Idi kaahabes di, pinumundu hidi ha lugar a Genesaret. ⁵⁴Idi kaawas di, atoy i totolay, ket dagus di nelassin ni Jesus. ⁵⁵Isu, nagbuyot hidi ha ngamin a lugar di, ha ngamin a bilay a paghenan na saket a hidi. Ket nagissew hidi a intugan di i nagsaket a hidi ha maski nu hadya a nabaheta di a henan ni Jesus. ⁵⁶Maski nu hadya a nagangayan na, maski ha purok a hidi, onu baryo a hidi, o maski ha taltalon, intugan na totolay i nagsaket a hidi ha nagpisanan na totolay. Ket permi i pinakiaged di ha ni Jesus, a palobusan na mina i magsaket a hidi a mangkamhit ha maski nibik na kagay na. Ket tahod a nahusay hidi ngamin a nangkamhit ha nikuna.

I Kasabaliyan na Pagitoldu na Pariseyo ken Linteg na Dios

7 ¹Niyaen, atoy manon i Pariseyo a hidi ken mamaestro na Linteg a naggipu ha Jerusalem. Ket pinumisan manon hidi ha ni Jesus. ²Ket naenta di i tolduwan a hidi ni Jesus, a awan di inugisan i kamat di ha palungo na pagkan di. Ket maneg ito ha panahod na Pariseyo a hidi ken kakpalan na Judyo. ³Ta umusoseg hidi ha ugali a inpatawid na minappo di. Ket awan hidi magkan nu awan a palungo a maguges hidi ha kamat di. ⁴Ta manahod hidi a maneg i maski nu anya a nekagi na sabali a tolay a kelliwat. Ket nealis i liwat na, kon na kan. Isu, awan hidi magkan ha maski nu anya a naggipu ha tiyendaan, nu awan a palungo a ugesan di, pati i baggi di, penu maadya i liwaliwat na. Ket makpal pala i ugali

a inpatawid na minappo di, a kona ha pinanguges ha tasa, banga, ken aruwatan di, penu maadya i liwaliwat a naghén kan ha lapos na.

⁵Isu, gipu ta kona hito, sinalodsod na Pariseyo a hidi ken maestro a hidi na Linteg, “Apay a awan tungpalan na toltolduwan mo i pagitoldu a inpatawid na minappo tam? Ta awan hidi maguges a magkan. Ket kelliwat dod hidi.”

⁶Ngem kinagi ni Jesus, “Tahod i kagi na Dios megipu ha nikam a aginappiya. Ta pinasurat na Dios ni Isayas nikuna, a nepugto na, a ‘Deydeyawan na ak na totolay aye, kon di. Ngem madiyo pala i nakam di ha nikan.

⁷Awan ha serbe na pinagdeydeyaw di ha nikan, maski nu ipeta di a Dios i paggi puwan na pagitoldu di. Ngem bakkan a Hikan nu awan la a totolay i paggi puwan na pagitoldu di,’ kon na Dios.”

⁸Ket intulos ni Jesus, “Apay a umusoseg kam ha pinagitoldu na minappo moy, ngem talekoda moy i bobon na Dios? ⁹Apay a malaing kam a magtalekod ha bobon na Dios? Tahod a talekoda moy ito penu makatongpal kam ha bukod moy a pagitoldu. ¹⁰Halimbawa: nesurat ni Moyses ide a bon na Dios, a ‘Deyawan mo i hama ken hena mo,’ ken ‘Maski nu heya a magkagi ha madukas ha hama na onu hena na, masapul a mapapatay hikuna,’ kon na Dios. ¹¹Ngem ha nikam, bakkan i pagitoldu moy. Ta itoldu moy a mabalin a mekemot i korinat a pangdaggap moy mina ha hama ken hena moy. Ipeta moy, a ‘Korban ide a korinat,’ (ket kayat na kagiyán, ‘Neyatad dan ha Dios.’) ¹²Sa, hikam a Pariseyo i magsalen ha mangiyatad a hidi ha daddakkal di. ¹³Isu, tumatalekod kam ha kagi na Dios gipu ha bukod moy a pagitoldu. Ket ipatawid moy i pagitoldu moy aye ha tolduwan moy a hidi. Ket makpal pala a gimetan moy a kona hito,” kon ni Jesus ha Pariseyo ken maestro a hidi na Linteg.

I Bagbagay a Magpadukas ha Totolay

¹⁴Ket ayagan manon ni Jesus i totolay, a pinapisan na manon hidi. Ket kinagi na ha nidi, “Magteman kam ngamin ha kakkagi ko aye, ket makatandiyán moy mina. ¹⁵Bakkan a metelmok i makapadukas ha baggi na tolay, nu awan a dumukas i baggi na gipu ha pagkagi na a lumalapos ha labi na, ken madukas a nakam na. ¹⁶Ha nikam a makateman, temanán moy mina.”

¹⁷Idi nagpakada ni Jesus ha dagenday a kakkapan, ket sinumadap dan hikuna ha disalad na bilay, sinalodsod na tolduwan na a hidi megipu ha kinagi na. ¹⁸Ket tinabbeg ni Jesus, “Maski ha nikam, awan moy makatandiyán? Katandi moy mina a awan makapadukas i measak ha labi na tolay. ¹⁹Ta awan ito sumadap ha nakam na, nu awan la ha tiyan na. Sa, lumapos manon,” kon ni Jesus. Ket gipu ha ide a pinagitoldu ni Jesus, inpakatandi na a awan ha kanan a maneg. Ket mappiya i ngamin a kalase na kanan.

²⁰Ket intoldu na pala, “I tahod a magpadukas ha baggi na tolay i madukas a pagkagi na a lumalapos ha labi na, ken madukas a nakam na. ²¹Gipu ha nakam na tolay i paggipuwana na kinadukas na tolay. Kona ha pangibabbey di, onu pangilallaki, ken pagtakaw di ken pagbuno di, i paggundaway di ha sabali a kabanga, ²²i pangimon di, ken ngamin a kalase na kinadukas. Maski kona ha pagsileng di onu pagloko di ha kakalan di a tolay. Maski pagseni di onu pagulew di onu pagpangas di ken kinadagel di. ²³Maggipu ha nakam na tolay i ngamin a dagento a madukas. Ket idagento i magpadukas ha baggi na totolay,” kon ni Jesus ha pagitoldu na.

I Pagdaggap ni Jesus ha Esa a Babbey a Bakkan a Judyo

²⁴Niyaen, linumakad manon ni Jesus ha iday a lugar, ket inumangay hikuna ha lugar a Tiro. Hinumuyot hikuna ha esa a bilay ha nalimid, penu awan mina ha makatandi ha pagemmangan na. Ngem awan a mabalín a netago hikuna, ta nelassin na hikuna na tolay a hidi.

²⁵⁻²⁶Niyaen, atoy i esa a babbey a bakkan a Judyo. Griega hikuna, a neenakan ha Penisiya, ha probinsiya a Siriya. Ket keannak hikuna ha babbey. Ket naawag dan na madukas a espiritu i annak na aye. Idi nabaheta na i pagsangpit ni Jesus, inumangay hikuna a nagparentumeng ha tikad ni Jesus. Ket nagpakagbi ha ni Jesus a palakadan na mina i dimonyo a nangpaawag ha annak na.

²⁷Ngem kinagi ni Jesus, “Ha palungo, magkan mina i annak a hidi hanggan mabbyag dan. Ta madi nu alapan ko i kanan na annak, a itogbak ko ha asasu.” ²⁸Ket nakatandiyan na babbey i kinagi na, a masapul a daggapan ni Jesus i Judyo a hidi ha palungo na bakkan a Judyo. Isu, kinagi na, “Tahod i kagi mo, Apo. Isu, mabalín bi a magkan i asu a hidi ha regreg na annak,” kon na babbey. ²⁹Ket kinagi ni Jesus, “Mappiya i tabbeg mo. Ket gipu ha ide a tabbeg mo, makasoli ka dan ha bilay moy a matalna. Ta linumakad dan i dimonyo ha annak mo!”

³⁰Ket sinumoli ide a babbey, ket naabot na i annak na a kumakelap ha katre. Ta tahod a linumakad dan i dimonyo.

Pahusayan ni Jesus i Lallaki a Nagbangag ken Nahamel

³¹Niyaen, linumakad manon ni Jesus ha lugar a Tiro, ket tinumulos ha Sidon ken Dekapolis, hanggan dinumemat hikuna ha Diget na Galileya. ³²Ket atoy hay i esa a lallaki a nagbangag ken nahamel, ket netugan na hikuna na agagum na ha ni Jesus. Inaged di a itupu na i kamat na ha ide a nagbangag, penu humusay mina. ³³Ket inyadiyo ni Jesus ide a lallaki ha kakpalaan a hidi. Ket intolnak na i toldu na ha talinga na lallaki aye. Sa na, inloktab, ket inpuhet na i loktab na aye ha dila na lallaki. ³⁴Sa, tinangad ni Jesus i langit, ket nagsennaay hikuna. Ket kinagi na ha kakkagi na lallaki

aye, “Eppata!” Ket kayat na a kagiyan, “Maglukat i talinga mo!” ³⁵Ket dagus a nakateman ken nakakagi i lallaki aye. Ket nagbalikas hikuna.

³⁶Sa, inbon ni Jesus ha ngamin a dagenday a tolay a awan di mina ibaheta ha maski nu heya i nagimet aye. Ngem maski nu nakaro i pinagibon na ha nidi, kumaro paman i pinagibaheta di.

³⁷Ket nalaktat unay i ngamin a nakabaheta ha ide a nagimet, a kinagi di, “Mappiya i ngamin a gimigimet na. Maski pakateman na manon i magbangag a hidi ken pagbalikasan na i nahamel a hidi.”

Pakanan ni Jesus i Uppat a Ribu a Tolay

8 ¹Idi tiyempo ito, atoy manon i kakkalan a tolay a dinumulog ha ni Jesus. Idi nobos i pagkanaan di, inayagan ni Jesus i tolduwan na a hidi. Ket kinagi na ha nidi, ²“Makagbiyak ha dagende a tolay. Ta naghén hidi ha tallu a pamalak ha henan tam aye. Ket niyaen, awan ha kanan di. ³Nu palakadan ko hidi, ket magiyalap pala, makapoy unay hidi ha dilan. Ket atoy bi i kappal a naggipu ha madiyo.” ⁴Ket tinabbeg na tolduwan na a hidi, “Hadya i pangalapan tam ha ipakan tam ha nidi, ta awan ha bilabilay ha lugar aye?” ⁵Ket sinalodsod ni Jesus, “Atoy hangan a tinapay moy?” Ket kinagi di, “Pitu.”

⁶Niyaen, inbon ni Jesus ha dagende a tolay a umetnod hidi ha lutak. Ket inalap na iday a pitu a tinapay, ket nagyaman hikuna ha Dios. Kobosan na, tinaptappeng na i tinapay, ket inyatad na ha tolduwan na a hidi, penu ibunong di ha dagende a kakkalan a tolay. Ket tinongpal di ito. ⁷Ket atoy bila i kappal a baballik a padut. Ket nagyaman ni Jesus ha Dios gipu ha dagende. Sa na, inyatad bila ha tolduwan na a hidi penu ibunong di ha dagende a kakkalan. ⁸⁻⁹Ket nagkan hidi ngamin hanggan nabbiyag hidi. Manga uppata a ribu hidi a nagkan. Kobosan na, naurnong i nabuhay a kanan. Ket naputat i pitu a basket ha nabuhay.

¹⁰Niyaen, pinaglakad ni Jesus idagende a kakkalan a tolay. Ket dagus a linumugan ni Jesus ken tolduwan na a hidi ha abang. Ket inumangay hidi ha lugar a Dalmanuta.

I Pinagsurbar na Pariseyo a hidi ha ni Jesus

¹¹Niyaen, inumangay ha ni Jesus i kappal a Pariseyo, ket nakipagtabbeg hidi ha nikuna. Ta kayat di a magsurbar ha nikuna. Isu, inpeta di a usaran na mina i kaddat na a pangpaenta na a tahod a pinaangay na hikuna na Dios. ¹²Ket nagsennaay ni Jesus, gipu ha madaggi a nakam na. Ket kinagi na, “Apay? Apay a magpilit kam a ipaenta ko mina i kaddat ko a pangpatahod. Ipeta ko a pulos a awan ha pangpatahod a mepaenta ha nikam,” kon ni Jesus ha Pariseyo a hidi.

¹³Sa na, linakadan hidi. Ket naglugan manon di Jesus ha abang a umarabes ha diget.

Iniwadan ni Jesus megipu ha kinadukas na Pariseyo a hidi

¹⁴Niyaen, naleptanan na tolduwan na a hidi i bilon di. Atoy la i esa a momon na tinapay ha abang di. ¹⁵Ket iniwadan ni Jesus ha nidi, a kinagi na, “Magingat kam ha lebadura na Pariseyo a hidi ken lebadura ni Herod,” kon na. ¹⁶Ket nakipaguhon hidi nu anya i kayat na kagiyen. Ket nagkinagi hidi a, “Awan kitam ha tinapay. Isu i gipu na a kinagi na iday,” kon di. ¹⁷Ket katandi ni Jesus i pinaguhon di. Isu a kinagi na, “Apay a paguhonan moy a awan kam ha tinapay? Awan moy dod makatandiyan? Maigat wade i nakam moy? ¹⁸Atoy kam ha mata, ngem awan moy wade melassin i pagkagiyen ko. Atoy kam ha talinga, ngem awan moy wade makateman ha kayat ko ipeta. Awan moy dod manakam ¹⁹idi tinaptappeng ko i lima a tinapay, ket kinan na lima a ribu a lallaki? Ket hangan a basket i nabuhay a naurnong moy?” Ket intabbeg na tolduwan na a hidi, “Esa a pulo ket duwa.” ²⁰Ket sinalodsod ni Jesus, “Idi tinaptappeng ko i pitu a tinapay a kinan na uppata a ribu a lallaki, hangan a basket i nabuhay a naurnong moy?” Ket intabbeg na tolduwan a hidi, “Pitu.” ²¹Ket kinagi ni Jesus, “Niyaen, makatandiyan moy mina a bakkan a tinapay i nagkagiyen ko, nu awan i pinagitoldu na Pariseyo a hidi. Ket umaales i kinadukas di ha tototalay a kona bila ha lebadura a umaales a magpabigal ha tinapay.”

Pahusayan ni Jesus i Lallaki a Nabulsak

²²Niyaen, dinumemat hidi ha ili a Betsayda. Ket atoy i neyangay ha ni Jesus a nabulsak a lallaki. Ket inaged di ha ni Jesus a itupu na i kamat na ha nabulsak aye. ²³Ket kinabitan ni Jesus i nabulsak aye, ket inturong na ha lapos na baryo. Sa na, linoktaban i mata na, ket kinamhet na. Ket kinagi na, “Anya? Atoy i maenta mo?” ²⁴Ket inwaras na lallaki i pinagenta na. Sa na, kinagi, “Oni, makaenta ak ha tototalay, ngem madiham pala, a kona ha kaykayo a maglakad,” kon na. ²⁵Ket kinamhet manon ni Jesus i mata na lallaki. Ket nagbulag i lallaki, ket nahusay i mata na a hidi, a madinnang i pinagenta na. ²⁶Ket pinasoli hikuna ni Jesus ha bilay na, a inbon ni Jesus, “Magdiretso ka dan ha bilay moy. Awan ka magsoli ha ide a baryo a magibaheta.”

I Pinagpeta ni Pedro a ni Jesus i Cristu

²⁷Niyaen, inumangay di Jesus ha bariobarario na Sesareya-Pilipo. Idi pinaglakad di, sinalodsod ni Jesus ha tolduwan na a hidi, “Any a nakam na tolay megipu ha nikan? Heya ak wade ha pagkagi di?” ²⁸Ket tinabbeg di, “Kinagi na kappal a hikaw kan ni Juan a Minahagbinyag, ket minagbiyag manon. Ket kinagi na kappal a hikaw kan ni Eliyas, a nagsoli a nagipu ha langit. Ket kinagi na kappal a hikaw i esa a minahagpugto a minagbiyag

manon, kon di kan.” ²⁹Ket sinalodsod ni Jesus, “Hikam bi, anya ha nakam moy? Heya ak wade ha nakam moy?” Ket tinabbeg ni Pedro, “Hikaw i Cristu, i lallaki a pinaangay na Dios a maghari ha ngamin a tolay.” ³⁰Ket inbon ni Jesus a awan di mina ipeta ha maski nu heya a tolay a hikuna i Cristu.

Inpeta ni Jesus a Magattam hikuna ha Rigrigat, sa, Matay

³¹Nangrugi ni Jesus ha pinagitoldu na megipu ha baggi na ha toltolduwan na. Ket inpakatandi na a atoy nokkan, ha kasaguppangan, i makpal a rigrigat a masapul na a attaman. Kinagi na, “Nokkan, umadi hidi ha nikan, hidi a mangituray ha kapilya, ken matangkay a papadi, ken hidi a maestro na linteg. Ket papatayan di ak nokkan. Ket nu malpas i tallu a pamalak, magbiyagak manon.” Ito i nepugto ni Jesus megipu ha baggi na. ³²Ket madinnang i pinagpakatandi na ha nidi. Ket ha ni Pedro, inyadiyo na ha ballik ni Jesus, a kayat na a tabbegan. Ket inbalakad na ha nikuna. ³³Ngem sinolegan ni Jesus i tolduwan na a hidi. Ket inenglan na ni Pedro a kinagi na, “Umadiyo ka ha nikan. Ta magkagi ka ha kagi ni Satanas. Awan mo nakaman i pagayatan na Dios, nu awan la i pagayatan na tolay,” kon ni Jesus ha ni Pedro.

³⁴Sa na, inayagan i kakpalan a tolay ken tolduwan na a hidi. Ket kinagi na, “Ha maski nu heya a mayat a magpasakop ha nikan, masapul a ibilang na i baggi na a kona ha natay, penu bakkan mina i pagayatan na i gimetan na nu awan i pagayatan ko. Ket nu kona hito, attaman na i rigrigat, penu umunod ha nikan. Ket kona nu baklayan na i kudos na ha pinaguseg na ha nikan. ³⁵Ta maski nu heya a mayat a mangisalakan ha baggi na, hikuna i matay nokkan talaga. Ngem maski nu heya a mangiyatad ha biyag na ha Dios, gipu ha nikan ken Baheta na Dios, maski nu matay i baggi na, isalakan na Dios i biyag na. Ket awan hikuna matay manon. ³⁶Ta kona paman ha ide,” kagi ni Jesus, “nu atoy i makaalap ha ngamin a baknang na lutak aye, awan ha balle na iday nu lompas i biyag na, ket awan na mapadasan i biyag na Dios a magnanayon. ³⁷Ta awan ha baknang a pangsaka na tolay ha bukod na a biyag. ³⁸Ket ha maski nu heya a masaniki a manahod ha nikan, ket masaniki a magtongpal ha pagitoldu ko, ket nu pabiyanan na ak niyaen, a usogan na i madukas a hidi a tumataleked ha Dios, pabiyanan ko bila hikuna nokkan, ha kasoli ko a magipu ha langit. Ket ha kasoli ko nokkan, mepaenta i kainamakan ko ken kainamakan na Dios, i hama ko, ken kainamakan na anghel a hidi,” kon ni Jesus.

9 ¹Ket kinagi ni Jesus, “Niyaen, ipeta ko ha nikam, a atoy ha nikitam ihe i kappal a awan matay, hanggan awan di maenta i kinapigsa na Dios ha pinaghari na.”

I Pinagbigu na Itsura ni Jesus

²Kobosan na annam a pamalak, inkuyog ni Jesus ni Pedro, ni Juan, ken ni Santiyago ket tinumagdak hidi ha matangkay a parabin.

Pagsangpit di, ket nagbigu i itsura ni Jesus ha saguppang di. ³Naging maponset i tennon na, a naghiyamhiyam ken nagranyag. Awan ha ide a lutak i kinaponset a kona hay.

⁴Niyaen, nagpaenta ni Moyses ken ni Eliyas, a nakiuhon hidi ha ni Jesus. ⁵Ket kinagi ni Pedro ha ni Jesus, “Maestro, mappiya, ta atoy kami ihe. Magtoklong kami mina ha tallu. Esa para ha nikaw, esa para ha ni Moyses, ken esa para ha ni Eliyas,” kon na. ⁶(Maliwaliwat i nakam di Pedro. Ket awan na nakatandiyon i kinagi na, ta nanteng hidi unay.)

⁷Sa, nagpaenta i esa a ulap a nanglendum ha nidi. Ket atoy i esa a timek a naggipu ha ulap aye. Kinagi na, “Ide i Annak ko a ayayatan ko unay. Teman mo moy hikuna!” kon na. ⁸Ket bigu la a nangenta hidi ha lebut di, ngem awan ha naenta di nu awan la ni Jesus a esesa.

⁹Idi bumubugsok hidi ha parabin aye, binon ni Jesus di Pedro, Juan ken Santiyago. Kinagi na, “Awan moy pala ipeta ha maski nu heya i naenta moy aye. Imbes na, ipeta moy nokkan nu kobosan na pinagbiyag ko manon a maggipu ha natay,” kon ni Jesus. ¹⁰Isu a awan ha inpeta di, maski nagsinalodsod hidi nu anya i kayat a kagiyan ni Jesus, a magbiyag manon hikuna a maggipu ha natay. ¹¹Ket kinagi di ha ni Jesus, “Inpeta mo a matay ka ket magbiyag manon nokkan. Ngem ha pagitoldu na maestro a hidi na Linteg, ipeta di a masapul a sumoli ni Elias a magpalungo ha pagdemat na Cristu.” ¹²Ket tinabbeg ni Jesus, “Tahod i kinagi na maestro a hidi na Linteg. Ta palungo, umangay ni Elias, penu pagayakan na i ngamin. Ket niyaen, isalodsod ko bi ha nikam: Apay a nesurat ha Libro na Dios a masapul a magattamak ha makpal a rigrigat, ket talekoda na ak na totolay? ¹³Ngem maski, ta ipeta ko ha nikam a inumangay dan ni Elias. Ket linoko di hikuna, a ginimet di ha nikuna i ngamin a kinaykayat di. Ket pinatay di a kona ha nepugto ha Libro na Dios.” (Kinagi ni Jesus ito megipu ha ni Juan a Minahagbiyag.)

Pahusayan ni Jesus i Annak a Hinayup

¹⁴Niyaen, pagsoli di Jesus ken tallu a kinakuyog na. Dinumemat hidi ha henan na nawarak a tolduwan na a hidi. Ket naenta di a atoy i kakpala a tolay a naglelebut. Ket atoy bi i kappal a maestro na Linteg a nakipagtabbegan ha toltolduwan na heya. ¹⁵Idi naenta na totolay ni Jesus, nalaktat unay hidi. Sa hidi, nagbuyot a makisalpak ha nikuna. ¹⁶Ket sinalodsod ni Jesus, “Anyang pakitabbegan moy?”

¹⁷Ket nagkagi i esa a lallaki, “Maestro, intugan ko i annak ko ha nikaw. Ta atoy i dimonyo a magpabulol ha nikuna. ¹⁸Ket nu paawagan na i annak ko aye, ipatakneg na i annak ko, a magyagyag hanggan maghabhab i labi na. Ket pagngarengaretan na i ngipan na ken paigatan na i ngamin a baggi na. Niyaen, inaged ko ha agagum mo a palakadan di mina, ngem awan di kaya,” kon na lallaki.

¹⁹Ket kinagi ni Jesus, “Ay, idagende a tolay a awan ha panahod. Naalayak dan ha nikam, ket naalay dan i pinaganus ko ha nikam, ngem madiyan moy la a manahod ha nikan!” Ket intulos na, “Iyangay mo he i annak mo.” ²⁰Inyangay di dod i annak. Ket idi naenta na dimonyo ni Jesus, pinakissew na i annak. Ket natakneg i annak, a nagkubag-kubag, ket naghahab i labi na. ²¹Nagsalodsod ni Jesus ha hama na annak, “Hangan kaalay i pinagawag na dimonyo ha annak mo a kona he?” Ket tinabbeg nama na, “Nangrugi idi annak pala,” kon na hama. ²²“Ket makpal a beses i pinagpatakng na dimonyo ha gangatan onu ha dinom, ta kayat na hikuna a patayan. Ngem niyaen, Apo, kagbiyan mo kami. Ket daggapan mo kami, nu kabaelan mo.”

²³Ket kinagi ni Jesus, “Apay a kagi mo, ‘Nu kabaelan mo,’ kommo. Ipeta ko ha nikaw a magimet na Dios i maski nu anya para ha manahod a hidi ha nikuna.” ²⁴Ket dagus a indulaw na hama, a kinagi na, “Apo, manahodak dan! Ngem nayonan mo bi i pagkurangan na panahod ko!”

²⁵Idi naenta ni Jesus a dumulug ha henan na i kakkalan a tolay, binon na i dimonyo, a kinagi na, “Hikaw a dimonyo a magpabangag ken magpabulol, lumakad ka ha baggi na annak aye. Ket awan ka sumoli ha nikuna!” ²⁶Ket nagkales i dimonyo. Ket pinagkissew na i annak. Sa na, linakadan i baggi na aye. Ket kona ha bangkay i itsura na. Isu a kinagi na tolay a hidi a minatay dan hikuna. ²⁷Ngem inegkaman ni Jesus i kamat na a pinaikat na hikuna. Ket tinumakng i annak heya.

²⁸Niyaen, idi atoy la di Jesus a sinumadap ha bilay, sinalodsod na tolduwan na a hidi, “Apay a awan ha kabaelan mi a magpalakad ha iday a dimonyo?” ²⁹Ket tinabbeg ni Jesus, “Ha kasasaad a kona he, awan kam ha kabaelan nu awan kam magkararag ha Dios.”

Ipupto ni Jesus Manon Megipu ha Katay Na

³⁰Linakadan di Jesus iday a lugar, ket linumakad hidi ha nalimed ha Galileya. Madiyan ni Jesus nu makatandiyon na totolay i henan na, ³¹gipu ta panggep na a mangitoldu ha tolduwan na a hidi. Inpeta na ha nidi, “Ha nikan a Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, dandaniyak dan a madakap. Ket igiwat di ak ha kasenti ko a hidi. Ket patayan di ak. Ngem magbiyagak manon ha mekatallu a pamalak,” kon ni Jesus. ³²Ngem awan na ito nakatandiyon na tolduwan na a hidi. Ket masaniki hidi a magsalodsod nu anya i kayat na a kagiyan.

I Kinagi ni Jesus Megipu ha Katangkayan a Tolay

³³Dinumemat hidi ha ili a Kapernaum. Ket idi sinumadap hidi ha bilay, sinalodsod ni Jesus nu anya i nagtabbegan di ha dilan. ³⁴Ngem masaniki hidi a magkagi, ta nagtabbegan di nu heya ha nidi i mas matangkay. ³⁵Isu, inumetnod ni Jesus. Ket inayagan na idagende a esa pulo ket

duwa a tolduwan na. Sana, kinagi ha nidi, “Ha maski nu heya a mayat a magpatangkay ha baggi na ha agagum na, masapul a magpadibbi ha baggi na a magserbe ha kakalan na a tolay.” ³⁶Sana, inalap ni Jesus i esa a annak, ket pinataknag na hikuna ha saguppang di. Ket ginakos na. ³⁷Kinagi na, “Kona ha ide i tolay a manahod ha nikan. Ta maanus ken masaniki. Ket ipeta ko ha nikam, a maski nu heya a magrespitar gipu ha panahod na ha nikan, a kona nu respitaran na i annak aye, mebilang a respitaran na ak bila. Ket nu respitaran na ak, respitaran na i Dios bila a nagpaangay ha nikan. Ket kona ihe mina i pinagpadibbi moy ha baggi moy,” kon ni Jesus ha agagum na.

³⁸Ket kinagi ni Juan, “Maestro, naenta mi i esa a lallaki a nangpalakad ha dimonyo a hidi. Ta nanahod dan hikuna, kon na kan. Ket atoy kan ha nikuna i turay ken kaddat ni Jesus, kon na kan. Ket inusar na i nagen mo. Ngem awan pala hikuna nagpasakop ha grupo tam aye. Isu, pinagimak mi hikuna,” kon ni Juan. ³⁹Ngem tinabbeg ni Jesus ha di Juan, “Awan moy mina pagimakan i tolay a kona hay. Ta maski nu heya a magusar ha nagen ko, a maggimet ha nakaddatan, awan hikuna makasenti ha nikan ha sigida. ⁴⁰Ket maski nu heya a awan magsenti ha nikitam, magdaggap hikuna ha nikitam,” kon ni Jesus. ⁴¹“Ket nakaman moy ide,” intulos na, “a maski nu heya a mangiyatad ha nikam ha maski esa a baso a dinom, gipu ta sakop kam ni Cristu, gunggunaanan na hikuna na Dios.”

Iwadan ni Jesus megipu ha Pakegipuwana na Pinagliwat

⁴²Intulos ni Jesus, “Ngem nu atoy i magpasina ha maski madibbi a hidi ha bon na Dios, parusaan na hikuna na Dios. Ket mas marigat i parusa na Dios ha nikuna ngem nu megakad mina i dakkal a pogedu ha tangad na, ket metogbak mina hikuna ha diget. Ta marigat unay i parusa na Dios ha tolay a kona hay. ⁴³⁻⁴⁴Ket ipeta ko ha nikam, nu atoy i pakegipuwana na pinagliwat moy, adiyowan moy dan, a kona ha katolan moy. Halimbawa, nu atoy i kona ha kamat moy a pakegipuwana na pinagliwat moy, adiyowan moy dan. Ta mas mappiya nu makasaddap kam ha paghenan na Apo Dios, maski kona ha mapikot kam, basta awan kam sumadap ha impyerno ket mapigsa pala, a kona ha kekkamat kam a duwa. Ket marigatan kam hay ha gangatan a awan maaddap. ⁴⁵⁻⁴⁶Ket nu atoy i kona ha tikad moy a pakegipuwana na pinagliwat moy, adiyowan moy mina. Ta mas mappiya nu makasaddap kam ha paghenan na Apo Dios, maski kona ha pilay kam, basta awan kam metogbak ha impyerno, a pagparusaan na baggi moy ken duwa a tikad moy. ⁴⁷Ket kona bila hito ha pinagaamata moy. Nu atoy i kona ha mata moy a pakegipuwana na pinagliwat moy, kona ha suatan moy mina. Ta mas mappiya nu makasaddap kam ha Paghariyan na Dios, maski kona ha bulding kam, basta awan kam metogbak ha impyerno ket malaing pala a magaaamata.

⁴⁸Ta paghenan na iday na uhad a hidi a awan matay. Ket awan maaddap i gangatan ihay.

⁴⁹“Tahod a marigat ide a kinagi ko. Ta maski nu heya a mayat a magpasakop ha Dios, masapul a magattam hikuna ha rigrigat a kona ha nedatton ha Dios. Ket ha ngamin a medatton ha Dios, mapaasen ken matenneb hidi ha gangatan. ⁵⁰Niyaen, mappiya i gimetan na Dios a kona ha pangpaasen na ha nikam penu masinggat i panahod moy. Ngem nu lompas ide a kinaasen moy, awan kam ha serserbe. Isu, tumulos kam mina a kona ha maasen, a kona ha masinggat i gimetan moy. Awan kam makipagtabbegan nu heya i mas matangkay ha nikam, nu awan a makipagkappiya kam.”

I Pagitoldu ni Jesus megipu ha Pinagsina na Magkabanga

10 ¹Linumakad manon di Jesus, a tinumulos hidi ha Judeya ken dibelew na Karayan Jordan. Ket dinumulog manon i kakpalan a tolay. Ket gipu ha ugali na, tinolduwan na hidi.

²Ket atoy bila i Pariseyo a hidi a inumangay penu surubaran di ni Jesus. Sinalodsod di, “Ipeta mo bi: Ipalobus na Linteg a isina na lallaki i kabanga na?” ³Ket sinalodsod bila ni Jesus, “Anya i inbon ni Moyses megipu ha iday?” ⁴Kinagi na Pariseyo a hidi, “Inpalubos ni Moyses. Ngem masapul na kan na lallaki a mangisurat ha pangpaenta ha pinagsina di, sana, mapalakad i kabanga na.” ⁵Ket kinagi ni Jesus ha nidi, “Inpalubos ni Moyses iday gipu ha kinaigat na nakam moy. Ket para ha nikam la iday. ⁶Ngem idi palungo, idi pinarsuwa na Dios i lutak aye, pinarsuwa na Dios i tolay a lallaki ken babbey. ⁷Ket kinagi na Dios, a ‘Gipu ta kona hito, lakadan mina na lallaki i nagenanak ha nikuna, ket makiagum hikuna ha kabanga na. ⁸Ket magbalin hidi a esesa,’ kon na Dios. Isu, awan hidi a duwa, nu awan a esesa dalla hidi. ⁹Niyaen, awan mina a pasinaan na tolay i pinagagum na Dios. Ito i kayat ko ipeta ha nikam,” kon ni Jesus.

¹⁰Idi kasoli di Jesus ha bilay di, inpenduwa na tolduwan na a hidi ide a salodsod megipu ha pinagsina na magkabanga. ¹¹Ket kinagi ni Jesus ha nidi, “I lallaki a mangisina ha kabanga na, sa, mangabanga ha sabali, makaliwat hikuna ha pinangibabbey na. Ket liniwatan na i palungo a kabanga na. ¹²Ket kona bila hito ha babbey a mangisina ha kabanga na, sa mangabanga manon ha sabali a lallaki. Ta madi bila i pinangilallaki na, a liniwatan na i palungo a kabanga na.”

I Kagbi ni Jesus ha Annak a Hidi

¹³Idi esa a pamalak, atoy i kappal a nangiyangay ha annak di ha ni Jesus, penu itupu na i kamat na, a kagbiyan na mina hidi na Dios. Ngem binahang na totolduwan ni Jesus i nangiyangay a hidi ha annak di. ¹⁴Ket

idi netan ni Jesus, nagingal hikuna, a kinagi na ha dagenday a agagum na, “Palobusan moy a umangay i annak a hidi ha nikan. Awan moy hidi salenan. Ta magkalan hidi ha totolay a sumasaddap ha paghariyan na Dios. ¹⁵Inaamakan man i pinagtalak di. Ket kona bila hito i kayat na Dios ha totolay a sakopan na. Tamos. Ket ipeta ko ha nikam, a maski nu heya a bakkan i panahod di, awan hidi makasaddap ha paghariyan na Dios,” kon ni Jesus ha agagum na. ¹⁶Sana, inalap i annak a hidi, a kinalkal na hidi. Ket intupo na i kamat na ha nidi, a kagbiyan na mina hidi na Dios.

I Nabaknang a Tolay

¹⁷Idi nagrubrubuwat ni Jesus a lumakad ha iday a lugar, binumuyot i esa a lallaki a nagparentumeng ha saguppang na. Sinalodsod na, “Mappiya a Maestro, mappiya i gimetan mo. Isu, ipeta mo nu anya mina i gimetan ko, penu maghenak ha Dios ha magnanayon?” ¹⁸Ket sinalodsod ni Jesus, “Apay a managenanak mo ha ‘Mappiya?’ Dios la i ‘Mappiya’. Awan ha ‘Mappiya’ nu awan la i Dios. Ket anya mina i gimetan mo, penu maghen ka ha Dios ha magnanayon? Iday i kayat mo a makatandiyon?” ¹⁹Katandiyon mo dan i bon na Dios a insurat ni Moyses, a awan ka magbuno, awan ka mangibabbey, awan ka magtakaw, awan ka magsileng, awan ka magswitik. Ket deyawan mo i hama ken hena mo. Idagende i bon na Dios ha nikaw,” kon ni Jesus.

²⁰Ket kinagi na lallaki aye, “Maestro, tinungtungpal ko dan i ngamin a dagenday, nangrugi idi kaballik ko,” kon na.

²¹Ket idi inaamatan na hikuna ni Jesus, inayat na. Ket kinagi ni Jesus, “Kulang ka pala ha esa a gimetan mo. Ilako mos i ngamin a aruwatan mo. Ket iyatad mo i korinat ha napobre a hidi. Ket nu gimetan mo ide, mabaknang ka nokkan ha langit. Ket esa pala, a umunod ka dan ha nikan.” kon ni Jesus ha lallaki aye. ²²Ngem idi nateman na ito na lallaki, nagladingit hikuna unay. Ket linumakad hikuna a silaladingit. Ta mabaknang hikuna gamen.

²³Ket sinumoleg ni Jesus ha lebut na, a kinagi na ha tolduwan na a hidi, “Magrigat a sumadap ha paghariyan na Dios idagenday a nabaknang,” kon na. ²⁴Ket naglaktat i agagum ni Jesus ha kinagi na aye. Ngem intulos ni Jesus a nagkagi manon, “Wadwaddi ko, marigat gamen ha maski nu heya a sumadap ha Paghariyan na Dios. ²⁵Mas malaka a meturok i makadakklan ha abot na dagum, ngem makasaddap i mabaknang ha paghariyan na Dios.”

²⁶Ket nalaktat hidi, a naliwaliwat i nakam di. Isu a kinagi di, “Apo, nu kona hito, heya dod i mesalakan nokkan? Pulos wade a awan a maghen ha Dios ha magnanayon!” kon di. ²⁷Ket inaamatan na hidi ni Jesus, a kinagi na, “Tamos. Awan ha makesalakan ha baggi na. Ngem maski nu anya a awan a mabalin ha tolal, mabalin iday ha Dios. Ta magimet na Dios i maski nu anya.” kon ni Jesus.

²⁸Ket kinagi ni Pedro, “Apo, katandiyan mo a intirak mi i ngamin a kukwa mi, penu umunod kami ha nikaw,” kon na. ²⁹⁻³⁰Ket kinagi ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam, a maski nu heya a magayat ha Dios ha dakdakkal ngem ha ngamin a kukwa na, maghen hikuna ha Dios ha magnanayon. Ket nu matirak na i bilay na ken lutak na, i patakka na onu hama na ken hena na, onu annak na, penu magserbe ha paghariyan na Dios, tahod a atdinan na hikuna na Dios ha mas makpal ha niyaen a tiyempo. Maski iyatad na Dios ha nikuna i nasursurok. Ket gumiwat hikuna ha mas makpal a bilay ken patakka ken nagenanak ken annak ken lutak. Ngem katandiyan moy mina ide: a mapadas na bila i pinaglolo ko na totolay, gipu ha panahod na ha nikan. Ngem nokkan paman, ha tiyempo a dumemat, ket maghen hikuna ha Dios ha magnanayon. ³¹Ngem atoy i makpal a matangkay, ket mapadibbi hidi nokkan. Ket ha makpal a madibbi a hidi, hidi man i matangkay nokkan.” Ito i inkari ni Jesus ha agagum na.

I Mekatallu a Pagpugto ni Jesus Megipu ha Katay Na

³²Niyaen, magpajerusalem di Jesus, ket nagpalopalungo ni Jesus ha tolduwan na a hidi. Nasbew idagende a tolduwan na, ket nanteng i ngamin a agagum di a umunonud. Ta makpal i kasenti ni Jesus ha Jerusalem.

Niyaen, inyadiyo manon ni Jesus i tolduwan na a hidi. Ket inpakatandi na i magimet nokkan ha nikuna. ³³Kinagi na, “Katandiyan moy mina ide. Umangay kitam ha Jerusalem. Ket nu dumitang kitam nokkan, megiwat i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay ha matangkay a hidi a padi ken maestro a hidi na linteg. Ket hukoman di ak, a ipapatay di ak, a igiwat di ak ha dagenday a bakkan a Judyo. ³⁴Ket ha dagenday a bakkan a Judyo, kayagan di ak, ken loktaban di ak, ken sabdan di, sa di ak patayan. Ket kobosan na tallu a pamalak, magbiyagak manon.”

I Pagaged ni Santiyago ken ni Juan

³⁵Niyaen, ha di Santiyago ken Juan a annak ni Sebedeyo, inumangay hidi ha ni Jesus. Ket kinagi di, “Maestro, atoy i kayat mi a agedan ha nikaw.” ³⁶Ket kinagi ni Jesus, “Anya i kayat moy?” ³⁷Ket kinagi di, “Apo, ipalobus mo a nokkan nu maghari ka, ket hikami bila i makipagturay ha nikaw. Ket esa a makikaetnod ha kanawan mo, ken esa ha kannigid mo,” inaged di Santiyago. ³⁸Ngem tinabbeg ni Jesus, “Awan moy makatandiyan i agedan moy. Kaya moy dod a attaman i rigrigat a attaman ko nokkan? Mabinyaganak nokkan ha pagbinyag na rigrigat. Kaya moy dod a magtongpal ha pagayatan na Dios ken magattam ha rigrigat, maski hanggan matay kam, a kona nikan?” ³⁹Ket tinabbeg di Santiyago, “Oni. Kaya mi dan.”

Ket kinagi ni Jesus, “Tahod a marigatan kam bila nokkan, a kona ha nikan. Ket matay kam bila gipu ha panahod moy ha nikan. ⁴⁰Ngem bakkan a hikan i mangpili ha agum ko a maghari onu umetnod ha kanawan ken kanigid ko. I Hama ko la i makatandi ha denday. Ta hikuna i naggayak ha pagtuturay ha paghariyan ko,” kon ni Jesus.

⁴¹Idi nabaheta na sangapulo a agagum di, nakaingal hidi ha ni Santiyago ken ni Juan gipu ha inaged di ha ni Jesus. ⁴²Isu, inayagan ni Jesus idagende a sangapulo ket duwa. Ket kinagi na, “Katandiyan moy i ugali na magtuturay ha lutak aye. Ket madaggi i pinangibon di ha totolay, a kona ha taraken di. ⁴³Ngem bakkan ha nikam, a awan mina a kona hito. Ta maski nu heya a magturay ha nikam, masapul a magpadibbi hikuna ha baggi na, a magserbe ha agagum na. ⁴⁴Oni ah. Ta maski nu heya a maging matangkay ha nikam, masapul na a padibbiyan i baggi na a magdaggap ha nikam ngamin. ⁴⁵Ta kona bila hito ha nikan a Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Awanak inumangay penu daggapan na ak na totolay, nu awan penu daggapan ko hidi. Ket ide i gipu na a iyatad ko i biyag ko a pangsaka ha makpal a totolay.”

Kagbiyan ni Jesus i Lallaki a Bulsak

⁴⁶Pagdemat di ha ili a Jeriko. Ket idi linakadan di manon, inumuseg bila i kakpalan a tolay. Ket atoy bila i esa a bulsak a nakaetnod ha hikeg na karsada. Nagpapalimos hikuna. Bartimeyo i nagen na, a annak ni Timeyo. ⁴⁷Ket idi nabaheta na a tumataleb ihay ni Jesus a taga Nasaret, nagayag hikuna, a kinagi na, “Jesus, apo ni Dabid, kagbiyanak mo bi!” kon na. ⁴⁸Ket nagbahang ha nikuna i makpal, a inbon di a awan mina hikuna magkagi. Ngem impigsa na i pagayag na. “Jesus, apo ni Dabid, kagbiyanak mo bi!” kon na. ⁴⁹Ket tinumaran ni Jesus, a kinagi na, “Ayagan moy hikuna.” Inayagan di dod i nabulsek aye, a kinagi di, “Nay, magragsak ka mina, ta paayagan na ka.” ⁵⁰Ket nagsigida hikuna a inumikat, ket inadya na i ulas na, a inumangay hikuna ha ni Jesus. ⁵¹Ket sinalodsod ni Jesus, “Anya i kayat mo a gimetan ko ha nikaw?” Ket kinagi na nabulsak, “Apo, kayat ko a makaenta manon.” ⁵²Ket kinagi ni Jesus, “Oni! Lumakad ka dan. Nakahusay ka gipu ha panahod mo ha nikan.” Ket dagus a nakahusay i nabulsak aye. Ket inumunod hikuna ha ni Jesus.

I Pagdemat ni Jesus ha Jerusalem

11 ¹Idi binumikan hidi ha ili a Betpeg ken Betani, ha amugod a Olibet, nakabikan dan hidi ha Jerusalem. Ket inbon na i duwa a agum na, a ²“Umangay kam ha baryo ha kalipat. Atoy ha ho i kabayo a urbon a awan pala nasaksakayan. Nu dumitang kam ha baryo ayo, lakbisan moy iday a kabayo, ket lagedan moy, a iyangay ha he. ³Nu atoy

i magsalodsod ha nikam nu apay a lakbisan moy ide a urbon, ipeta moy, ‘Masapul ni Apo ide, ket pasoliyan na a dagus,’ kon moy.”

⁴Isu, inumangay ide a duwa a agagum ni Jesus. Ket tahod a naenta di i urbon ha kalsada, a negakad ha ruwangan na esa a bilay. Ket linakbes di dod ito. ⁵Ket atoy bila hay i nakatakngag a hidi a nagsalodsod ha, “Apay a lakbisan moy iday a urbon?” ⁶Ket inpeta na agagum ni Jesus i kinagi na. Isu, pinalobusan na hidi na totolay aye.

⁷Ket intugan di i urbon ha ni Jesus. Sa di, pinalayat i tennon di ha adag na, ket nagsakay ni Jesus. ⁸Ket makpal i nangiyabak ha tennon di ha dilan. Ket atoy paman i kappal a nagkatol ha dodon ha taltalon, ket indatton di ha dilan. (Ta kona ihe i pangdeyaw di ha hari.) ⁹Ket magkalan i nagpalungo a hidi ha ni Jesus ken hidi a inumunod, a induludulaw di, a “Madeydeyaw i Dios! Deyawan tam i pinaangay na Dios a maghari! ¹⁰Papigsaan na Dios i paghariyan na, a kasulet ni minappo tam a Hari Dabid! Deyawan tam i Dios a katangkayan!” kon di.

¹¹Ket dinumemat ni Jesus ha Jerusalem. Ket sinumadap hikuna ha Templo. Ket idi inamatan na i ngamin hay, linumapos hikuna, a nagsoli hidi ha Betaniya, ta apon dan. Ket kaagum na i esapulo ket duwa a tolduwan na.

I Kayo a Igos a Awan Magbunga

¹²Idi kaugman na, nagsoli di Jesus ha Jerusalem a naggipu ha Betaniya. Ket magiyalap ni Jesus. ¹³Ket naenta na ha madiyo i esa a kayo a igos. Ket makpal unay i dodon na. Isu, inumangay ni Jesus a mangenta nu atoy i bunga na, ta magbunga mina i igos, basta atoy i dodon na. Ngem idi pagsangpit na, pasig la dodon i naeriyokan na, ta awan pala a tiyempo na pinagbubunga na igos. ¹⁴Ket kinagi ni Jesus, “Gipu ha yenan, awan ka manon magbunga!” Ket nateman na tolduwan na a hidi i kinagi na aye.

I Templo na Judyo a Napaduksan

¹⁵Niyaen, kaddemat di ha Jerusalem, ket sinumadap manon ni Jesus ha Templo. Ket binugaw na i mahaglako a hidi ken naggatang a hidi ha paraangan na Templo. Ket binaliktad na idagenday a lamesaan na mahagsulet ha korinat. Ket kona bila hito ha dagenday a pagetnodan na maglamlako ha kalapati a hidi. ¹⁶Ket sinalenan na i maski nu heya a kekkarga a lumakad ha paraangan na Templo. ¹⁷Sana, intoldu, a kinagi na, “Ide i nesurat ha libro na Dios: ‘I bilay ko aye i bilay a pagkararagan, ket para ha maski nu heya ha ngamin a lutak,’ kon na Dios. Ngem insulet moy dan ha paghenan na mahagtakaw,” kon ni Jesus.

¹⁸Niyaen, nabaheta na matangkay a papadi ken maestro a hidi na Linteg. Ket sinumeni hidi ha nikuna, gipu ta minalaktat i kakpalan a

tolay ha turay na a magitoldu. Ket atoy i makpal a nanahod ha nikuna. Isu a nageriyok hidi ha gundaway di a magpapatay ha nikuna.

¹⁹Idi kallap, linumapos di Jesus ha ili.

Minalanas Dan I Kayo a Igos a Inlunod ni Jesus

²⁰Kaugman na, ket maglakad manon di Jesus ha dilan. Ket naenta di i kayo a igos. Ngem niyaen, nalannas ito hanggan ha ramot na. ²¹Nanakam ni Pedro i kinagi ni Jesus ha ide a kayo. Ket kinagi na, “Maestro, entan mo ihay. Minalanas dan iday a kayo a inlunod mo nakapon!” ²²⁻²³Ket kinagi ni Jesus, “Nakaman moy ide a ipeta ko ha nikam. Ta basta nu Dios i tahodan moy, ken awan ha duwaduwa ha nakam moy, ket mabalin moy a bonan i maski nu anya a magsalen ha nikam, ket mealis iday a salen. Basta manahod kam a gimetan na Dios i inpeta mo, ket tahod a gimetan na Dios para ha nikam. ²⁴Isu, ipeta ko ha nikam, a maski nu anya a agedan moy ha Dios, tahodan moy a ingiwat na dan, ket maalap moy iday a inaged moy. ²⁵Ket ha pagkararag moy, masapul moy a pakawanan i maski nu heya a nakaliwat ha nikam, penu pakawanan na kam bila Nama moy ha langit. ²⁶Ta nu awan moy pakawanan i kakalan moy a tolay, awan na kam bila pakawanan na Dios,” kon ni Jesus.

I Salodsod Megipu ha Turay ni Jesus

²⁷Niyaen, sumadap manon di Jesus ha Jerusalem. Ket idi paglakad ni Jesus ha paraangan na Templo, inumangay ha nikuna i matangkay a papadi, ken mamaestro na linteg, ken panglakayan a hidi na Judyo. ²⁸Ket kinagi di ha nikuna, “Anya i kalintegan mo a manggimet ha dagende a bagay? Heya i nangiyatad ha nikaw ha turay a manggimet ha kona he?” kon di. ²⁹Ket kinagi ni Jesus, “Ha palungo, palobusanak moy bi a magsalodsod ha nikam. Nu matabbeganak moy, ipeta ko bila ha nikam nu heya i nangiyatad ha turay ko a maggimet ha dagende. ³⁰Niyaen, ipeta moy bi nu hadya i nagipuwana na turay ni Juan a magbinyag. Anya ha nakam moy? Nagipu ha Dios, onu nagipu la ha sabali a tolay?” kon ni Jesus.

³¹Ket naginuhon hidi nu anya mina i tabbeg di. “Nu ipeta tam a nagipu ha Dios i turay ni Juan, metabbeg ni Jesus, a ‘Apay dod, awan kam nanahod ha ni Juan?’ ³²Ngem delikadu nu ipeta tam a nagipu ha sabali la a tolay.” Kinagi di ito, ta nanteng hidi ha kakpalaan ihay a tolay. Ta manahod i kakpalaan a hidi a minahagpugto talaga ni Juan. ³³Isu, tinabbeg di ni Jesus, “Awan mi makatandiyan nu hadya i nagipuwana na turay ni Juan a magbinyag.” Ket tinabbeg ni Jesus, “Gipu ta awanak moy tinabbegan, awan ta kam bila tabbegan nu anya i turay ko a maggimet ha dagende a bagay.”

I Pangareg ni Jesus megipu ha Matangkay a hidi a Judyo

12 ¹Ket tinumulos ni Jesus a nagestoriya ha nidi. “Nikuna, atoy i esa a lakay, ket minulaan na i lutak na ha unas. Sana, inaladan i

kaunasan na aye, ket ginimet na i pagpespesan ha unas, ket pinatakna na i torre a paghenan na guwardya a hidi. Kobosan na, inpaabang na i kaunasan ha makitalon a hidi. Sa hikuna, linumakad ha sabali a bayan.

²“Idi dinumemat i tiyempo na pinagkatol ha unas, pinaangay na i esa a tagabu a mangalap mina ha bunong na. ³Ngem i makitalon a hidi, nagdanog hidi ha tagabu aye. Ket pinalakad di hikuna, a awan nakaalap. ⁴Ket pinaangay na manon i sabali a tagabu na. Ngem tinalingo di i buntok na. Sadi, pinasanikiyan. ⁵Ket pinaangay na lakay i nekatallu a tagabu. Ngem pinatay di hikuna. Ket kona bila hito ha makpal a tagabu na lakay. Ha kappal, dinanog di hidi, ken kappal a pinatay di.

⁶“Niyaen, ha dilokod na, atoy la i esa a annak na a lallaki. Ket hikuna i ayayatan na unay. Isu, kobosan na ngamin, pinaangay na lakay i bukod na a annak. Ket kinagi na ha nakam na, ‘Siguradowak a respitaran di i annak ko!’ kon ni Lakay.

⁷“Ngem idi naenta na makitalon a hidi, naginuhon hidi, ‘Ide dan i mangalap ha lutak ni Lakay! Patayan tam mina hikuna, penu hikitam mina i magalap ha lutak na aye,’ kon di. ⁸Ket dinakap di dod, ket pinatay di, ket intogbak di i bangkay na ha lapos na kaunasan aye.

⁹“Niyaen,” intulos ni Jesus, “anya i nakam moy? Anya wade i gimetan na lakay a makinlutak? Siyempre, ah? Dumemat hikuna nokkan, ket patayan na i makitalon a hidi. Sa na, iyatad iday a lutak ha sabali a totolay,” kon ni Jesus.

¹⁰“Niyaen, anya dod i kayat ko kagiyen ha pangaregan ko aye? Sigurado a nabasa moy ide a paset na Libro na Dios. Ket makatandiyen moy mina ide,

a ‘Nagayak dan i esa a inaamakan a pugedu, para ha bilay. Ngem madiyan di a usaran na tarabahador a hidi. Ngem maski nu kona hito, medatton paman ide a pugedu ha sulit na bilay a pangadigi ha ngamin a bilay.

¹¹ Ket Apo Dios i nanggimet ha ide, ket mappiya unay ide ha nikitam.’ ”

¹²Niyaen, kayat na matangkay a hidi a Judyo a padakap di ni Jesus. Ta nakatandiyen di a hidi man i nagmadi ha Annak na Dios a kona ha inaamakan a pugedu heya, a ginayak na Dios para ha bilay na. Ngem nanteng hidi ha kaspalan hay a tolay. Isu a pinabiyan di ni Jesus, a linumakad dalla hidi.

I Salodsod Megipu ha Pinagbayad ha Buwis

¹³Kobosan na ito, pinaangay na dagende a Judyo i kappal a Pariseyo ken kappal a ilay ni Hari Herod. Ket kayat di a masiluwan ni Jesus ha salodsod di. ¹⁴Isu, inumangay hidi, ket kinagi di, “Maestro, katandiyen mi a tahod i pagitoldu mo. Ket katandiyen mi a magitoldu ka ha tahod megipu ha pagayatan na Dios. Ket katandiyen mi bila a awan ha

idumduma mo, maski matangkay onu madibbi. Niyaen, ide i salodsod mi ha nikaw: Anya, makaliwat kitam ha Linteg tam a Judyo, onu awan, nu magpaga kitam ha buwis ha Hari na Roma?”

¹⁵Ngem nakatandiyon ni Jesus a maginsingpit hidi. Isu, kinagi na, “Apay a kayat moyak a surubaran? Iyangay moy he i korinat a kakkagiyon moy, penu entan ko.” ¹⁶Ket inyangay di dod, ket kinagi ni Jesus ha nidi, “Ipeta moy nu heya i ladawan ha ide a korinat, ken heya i nagen a nesurat ha ihe?” kon ni Jesus. “Iday i Hari na Roma,” kon di. ¹⁷Ket tinumulos ni Jesus, “Isu, iyatad moy ha Hari na Roma idagenday a kukuwa na, idagenday a bagay a atoy i rupa ken nagen na. Ket iyatad moy mina ha Dios idagenday a kukuwa na Dios, idagenday a bagay a atoy i karuprupa na Dios, a kona ha ayat, ken nakam, ken pigsang moy,” kon ni Jesus.

Ket nalaktat i Pariseyo ken ilay a hidi ni Herod ha tabbeg ni Jesus.

I Salodsod Megipu ha Pagbiyag Manon na Natay

¹⁸Ket inumangay ha ni Jesus i kappal a Saduseyo. (Idagenday a Saduseyo i esa a kalase na Judyo a awan manahod a magbiyag manon i tolay a minatay dan.) ¹⁹Ket sinalodsod di, “Maestro, insurat ni Moyses ide a linteg, a ‘Nu matay i lallaki a atoy kabanga na, ket awan pala ha annak, masapul na wadi na a magkabanga ha ipag na a nabilu, penu magenak hikuna. Ket ibilang di mina i annak na ha annak na hekka na a minatay,’ kon ni Moyses.

²⁰“Niyaen, Maestro, atoy i pitu a magkakabsat a lallaki. Ket nangabanga i hekka, ngem minatay hikuna a awan ha annak na. ²¹Ket kinabanga na wadi na i ipag na a nabilu. Ket minatay bila hikuna a awan ha annak na. Ket kona bila hito ha nekatallu. ²²Ket kona bila hito hanggan ha nekapitu. Minatay hidi ngamin a awan ha annak di. Ket ha dilokod, natay bila i babbey. ²³Niyaen, Maestro, ipakatandi mo bi ha nikami. Ta netoldu mo a makabiyag manon i tolay a natay, kon na kan. Nu tahod i kinagi mo, heya dod i kabanga na babbey nokkan, nu magbiyag manon hidi, ta nagkabanga dan idagende a pitu ha nikuna?” kon na Saduseyo a hidi.

²⁴Ket tinabbeg ni Jesus, “Ide i gipu na a maliwaliwat i nakam moy. Ta awan moy katandiyon i Libro na Dios, ket awan moy katandi i pinnakabalin na Dios. ²⁵Ta nokkan, nu magbiyag manon i natay a hidi, awan hidi mangabanga. Makabiyag hidi ha Dios ha magnanayon, a kona ha anghel a hidi a awan di masapul a mangabanga.

²⁶“Niyaen,” intulos ni Jesus, “ha nikam a Saduseyo, apay a nakaman moy a awan magbiyag manon i tolay? Nagpatahod dan ni Moyses a magbiyag manon i totolay. Ket nanakaman moy mina i surat na a megipu ha ni Abraham, ken ni Isak, ken ni Jakob. Ta idi nagpaenta i Dios ha kayo

a maggangat, kinagi na ha ni Moyses, ‘Hikan i deyawan ni Abraham, ni Isak, ken ni Jakob,’ kon na Dios. ²⁷Ket gipu ha ide, makatandiyon tam a magbiyag manon hidi. Ta magdeydeyaw pala hidi, maski nu natay dan. Ket awan ha magdeyaw ha Dios nu awan a makabiyag. Isu, madi i nakam moy.”

²⁸Ket idi kinagi ni Jesus ito ha Saduseyo a hidi, atoy bila i esa a maestro na Linteg a nangaamata ha pinakitabbegan di. Ket naenta na a mappiya i tabbeg ni Jesus. Isu, sinalodsod na, “Anya i kanginaan a linteg ha Libro na Dios?” ²⁹Ket kinagi ni Jesus, “Ide i kanginaan a linteg, a ‘Temanan moy, hikam a totolay na Israel. I Apo tam a Dios, hikuna la i Dios, a awan ha sabali. ³⁰Ket masapul moy a ayatan i Apo moy a Dios ha ngamin a pigsa moy, ngamin a biyag moy, ngamin a nakam moy, ngamin a puso moy, ken ngamin a paggimet moy.’ Ide i kanginaan a linteg.” ³¹Intulos ni Jesus, “Ide paman i nekaduwa a linteg, a ‘Masapul moy a ayatan i agagum moy, ket kona ha pinagayat moy ha bukod moy a baggi,’ kon na linteg. Niyaen, awan ha linteg a mas mangina ngem ha dagento a duwa,” kon ni Jesus.

³²Ket kinagi na maestro na Linteg, “Tamos i kinagi mo, Maestro. Tahod a esesa la i Apo tam a Dios. Ket awan ha sabali a Dios, nu awan la i Apo tam a Dios. ³³Tahod a ayatan tam mina i Dios ha ngamin a puso tam, ngamin a nakam tam, ken ngamin a pigsa tam. Ket tahod bila a ayatan tam mina i kakalan tam a tolai a kona ha pinagayat tam ha baggi tam. Ket mas mangina a tungpalan tam i duwa a linteg a ide, ngem ha ngamin a hayup a pangiwagah tam ha Dios, ken ngamin a sabali a pangidatton ha nikuna,” kon na maestro.

³⁴Idi nasanege ni Jesus a mappiya i tabbeg na maestro aye, kinagi na ha nikuna, “Mabikan ka dan a mepasakop ha Paghariyan na Dios.”

Idi kalpasan na ide, awan manon ha nakatured a magsalodsod ha ni Jesus. Ta mappiya i ngamin a tabbeg na.

I Salodsod megipu ha Cristu

³⁵Idi tinumulos ni Jesus a magitoldu ha Templo, kinagi na, “Apay a metoldu na mamaestro na Linteg a ni Hari Dabid i minappo na Cristu? ³⁶Ta idi nagturayan na hikuna na Espiritu na Dios, nesurat ni Dabid ha Libro na Kansiyon, a

‘Kinagi na Apo Dios ha Hapo ko, “Magetnod ka ha henan ko, a maghari kita hanggan pagparentumengan ko i kasenti mo a hidi ha saguppang mo,” kon na Dios.’

³⁷Isu, insurat ni Dabid i Hapo na i Cristu a tahokan na totolay ha kasaguppangan. Ket pinanagenan ni Dabid ha Cristu i ‘Hapo’ na. Isu, mabalin dod nu minappo bila ni Dabid na Cristu?” Ito i insalodsod ni Jesus ha maestro a hidi. Ket siraragsak i totolay a magteman ha pagitoldu ni Jesus.

³⁸Idi nagitoldu ni Jesus, kinagi na, “Magingat kam ha dagende a mamaestro na Linteg. Ta kayat di a magtennon ha mangina a badu, penu maenta na tolay a matangkay hidi. Ket kayat di i inaamakan a salpak ha sentro. ³⁹Ket kayat di a umetnod ha pagetnodan na matangkay ha piyesta ken ha kapilya. ⁴⁰Ngem agewan di i kukuwa na nabilu a hidi, sa hidi, magkararag ha maalay, penu kagin na tolay a mappiya hidi. Isu, hidi man i parusaan na Dios ha mas marigat nokkan.” Ito i iniwad ni Jesus ha tolay a hidi.

Iyatad na Bilu i Ngamin a Pagbiyag Na

⁴¹Niyaen, atoy pala ni Jesus ha Templo. Ket inumetnod hikuna ha bikan na kahon a pagatdinan ha korinat. Ket inaamatan na i karpalan a tolay a nangiyatad ha korinat di. Ket atoy bila i makpal a mabaknang a nangiyatad ha makpal a korinat. ⁴²Ket binumikan bila i esa a bilu a babbey a napobre, ket nangiyatad ha duwa la a sentimos. ⁴³Ket pinabikan ni Jesus i tolduwan na a hidi. “Ipeta ko ha nikam,” kon na, “ha nakam na Dios, nangiyatad ide a bilu ha mas makpal ngem ha ngamin a nangiyatad a hidi. ⁴⁴Ta inyatad di i sobra na baknang di. Ngem maski nu napobre i bilu aye, inyatad na i ngamin a korinat na, i ngamin a pagbiyag na.”

Iwadan ni Jesus a Dumemat Nokkan i Tiyempo na Pakarigatan

13 ¹Idi linumapos di Jesus ha Templo, kinagi na esa a tolduwan na, “Entan mo, Maestro, ta dadakkal a pogedu ha padding na Templo aye, ket inaamakan i napatakng aye.” ²Ket kinagi ni Jesus, “Oni ah. Entan moy i ngamin a dagende. Ta dumemat nokkan i tiyempo a marakrak hidi ngamin. Marakrak nokkan i kada esa a bitu-bitu ha padding aye. Ket matakng hidi ngamin,” kon ni Jesus.

³Idi linumapos hidi ha Jerusalem, inumangay di Jesus ha parabin a Olibo. Ket nagetnod hidi ha dibelew na Templo. Sa, binumikan ha nikuna ni Pedro, ni Santiyago, ni Juan ken ni Andres. Ket sinalodsod di a sililimed, ⁴“Ipeta mo bi, Maestro, hangan dumemat i kinagi mo? Anya wade i tiplad, penu makatandiyon mi a dumemat iday a tiyempo a matungpal i kinagi mo?”

⁵Ket kinagi ni Jesus, “Magingat kam. Awan moy ipalobus a atoy i mangallilaw ha nikam. ⁶Ta atoy nokkan i makpal a umangay, ket magkagi a hidi man i Cristu a pinaangay na Dios penu maghari. Ket makpal i allilawan di nokkan. ⁷Ket maski nu mabaheta moy megipu ha gubat ken riribuk, awan kam mina magburibur. Ta masapul a magimet idagento ha palungo. Ngem maski nu kona hito, awan pala ha tiplad na tiyempo a pakobos na tolay ha lutak. ⁸Ta maggubat pala i makpal a bayan. Ket atoy bila i makpal a gingined a dakkal, ken makpal a

alap, ken saket ha maski nu hadya a lugar. Ngem maski nu kona hito, pangrugiyon la ide na tiyempo a pagrigigat, ket kona ha paggasokan na babbey a magenak.

⁹“Pati hikam,” intulos ni Jesus. “Magingat kam. Ta ipadapak na kam na tototalay, a iyangay di kam ha gobyerno. Ket sabbadan di kam ha kapilya di. Ket isaguppang di kam ha gobernador a hidi, ken ha hari a hidi, gipu ha panahod moy ha nikan. Iday i gundaway moy a magpatahod megipu ha nikan. ¹⁰Ta masapul a mebaheta ide a Mappiya a Baheta ha ngamin a tolay ha lutak. Sa, atoy dan i tiyempo a pakobos na tototalay ha lutak.

¹¹“Isu, nokkan, nu dakapan di kam ken idarum di kam, awan kam mina magburibur nu anya mina i tabbeg moy. Ta Apo Dios i makatandi ha iday. Basta ipeta moy la i maski nu anya a ipanakam na ha nikan. Ta bakkan a hikam i magkagi, nu awan i Espiritu na Dios i magpakagi ha nikan.

¹²“Ngem katandiyon moy mina a atoy i kappal a magpapatay. Maski atoy i kappal a patakka a magpapatay ha kakabsat di. Onu maski ha hama a hidi, mangidarum hidi ha annak di a papatayan di. Ket kona bila hito i gimetan na annak ha daddakkal di. Ta kona hito i madukas a tiyempo nokkan. ¹³Ket sentiyon na kam na kakpala a tolay gipu ha panahod moy ha nikan. Ngem mesalakan nokkan i maski nu heya a makatured hanggan ha panungpalaan.”

¹⁴Ket intulos ni Jesus, “Dumemat nokkan i oras, ket maenta moy ha Templo i pagsenti ha Dios. (Masapul a malaing unay i magbasa ha ide, penu makatandiyon na mina.) Ket nokkan, nu napatakna hikuna ha lugar a awan ha kalentigan na a tumakna, kumamang mina ha amugod i ngamin a maggipu ha Judeya. ¹⁵Masapul a dagus a bumuyot i maski nu heya. Nu hen hidi ha lapon na bilay, awan mina hidi sumadap penu mangalap ha aruwatan di. ¹⁶Ket nu hen hidi ha talon, awan mina hidi sumoli penu mangalap ha badu di. ¹⁷Kakakagbi i mabuktet a hidi ken magpasuso a hidi ha tiyempo hito. ¹⁸Ikarkararag moy ha Dios a awan ito magimet ha tiyempo na ahided. ¹⁹Gipu ta ha ide a tiyempo, atoy i rigigat a awan pala a napadas na tototalay, maski idi pinakaparsuwa na ide a lutak, hanggan ha yenan. Ket awan mapinduwa idagende a rigigat, hanggan awan ha kahad. ²⁰Ngem maski nu kona hito i rigigat, nebital na Dios i dagop a pamalak na rigigat aye. Ta nu awan na paballikan i tiyempo hito, awan ha tototalay a mesalakan. Ngem gipu ha tototalay a pinili na, a inbukod na, paballikan na nokkan ide a tiyempo a pagrigigat.”

²¹Ket ha tiyempo hito, “Awan moy mina tahodan, nu mepeta ha nikan, a ‘Entan moy ihe! Ta atoy dan ihe i Cristu!’ onu ipeta di, ‘Entan moy ihay. Atoy ihay i Cristu!’ konan di. Madi iday, ket awan moy iday tahodan. ²²Ta atoy nokkan i mangallilaw a hidi a magkagi a hidi kan i

Cristu a maghari mina, onu hidi kan i mahagpugto a nagipu ha Dios. Ket magipaenta hidi ha kaddat di ken makpal a pagpasabbew, penu allilawan di mina i totolay na Dios a inbukod na. Ngem awan ito a mabalin ha nidi. ²³Ngem ha nikam, magingat kam! Inpakatandi ko dan i ngamin a dagende, penu makasagana kam ha palungo a magimet idagento a rigrigat.”

I Pagsoli ni Jesus Nokkan

²⁴“Ket nokkan, nu kobosan na tiyempo a pagrigrigat, dumiham i silaw na sengggit, ket awan magdisyag i bulan. ²⁵Ket matakneg i pusiyan a hidi. Ket mapasina i sengggit ha paglakadan na. Ket kona bila hito ha bulan. ²⁶Sana, maenta na ngamin a tolay i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, a bumugsokak ha ulap. Ket maenta di i kainamakan ko, ken kinapigsa ko. ²⁷Sako, paangayan i anghel a hidi ha ngamin a paset na lutak, a mangpuhon hidi ha ngamin a sakop ko a tolay a pinili na Dios a ibukod na.”

I Pangarigan na a megipu ha Kayo a Igos

²⁸Ket intulos ni Jesus, a kinagi na, “Nanakaman moy i kayo a igos. Ta nu magbudak i tingitingi na, katandiyen moy a dandani dan a kasinag. ²⁹Ket kona bila hito ha dagenday a magimet nokkan. Nu maenta moy idagenday a nepugto ko, makatandiyen moy a dandani dan i tiyempo na pagsoli ko. ³⁰Magsiguradowak ha nikam, a makatulos pala ide a kalase na totolay, hanggan matungpal idagento. Sa, awan dan hidi, ta matay hidi ngamin. ³¹Ket maski nu maawan bila i ngamin a langit ken ngamin a lutak nokkan, ipeta ko ha nikam a makatulos pala i kakkagi ko. Ta awan a mabalin a maawan i kagi ko,” kon ni Jesus.

Awan ha Makatandi ha Pamalak a Pagsoli ni Jesus

³²Ket intulos na, “Awan ha makatandi nu hangan a matongpal i nepugto ko he. Maski i anghel a hidi, a awan di katandiyen. Maski hikan a Annak na Dios, a awan ko bila katandi. I Hama ko la i makatandi ha iday. ³³Isu, magingat kam, ket magsagana kam. Ta awan moy katandiyen nu hangan i pagdemat na tiyempo aye.

³⁴“I pangikalanen na ito i esa a lallaki a maglakad ha madiyo a lugar. Ket ha pagpakada na, italak na i bilay na ha tagabu na a hidi. Ket bonan na i kada esa ha tarabaho na. Ket bonan na bila i mahagdapon ha ruwangan, a tahokan di mina i pagsoli na, ket awan mina hidi kumakelap.

³⁵“Isu, niyaen, kona bila hito, i ipeta ko ha nikam, a magsagana kam mina. Ta awan moy katandi nu hangan i pagsoli na makinbilay aye. Baka magsoli ak ha kallap, o maski nu lubuk na kallap, onu parbangon, onu

agsapa. ³⁶Oni ay. Magsagana kam. Amangan nu bigu la a magsoli ak, ket madanon takam a kumakelap.

³⁷“Isu, ibon ko ha nikam a kona ha ibon ko ha ngamin a totolay ko, a magsagana kam, a tahokan moy i pagsoli ko.”

Makipaguhon i Kasenti na nu Panyan di a Patayan ni Jesus

14 ¹Niyaen, duwa pala a pamalak, ket dumemat i tiyempo na piyesta, nu magkan hidi ha tinapay a awan ha lebadura na. Ket nanagenan ito ha Piyesta na Pinagtalebana na Anghel a Magpatay.

Niyaen, nakipaggampong i matangkay a papadi ken maestro a hidi na Linteg, nu panyan di a padakapan ni Jesus ha nalimed, a papatay di mina hikuna. ²“Ngem awan ha yenana a piyesta,” kinagi di, “amangan nu magriribuk i kakkalan a tolay.”

I Nangbulak ha Bangbanglo ha Buntok ni Jesus

³Ket atoy idi ni Jesus ha ili a Betaniya, ha bilay ni Simon a nakahusay ha kattal na. Idi nangan pala hidi, dinumemat i esa a babbey a nakaegkam ha esa a botelya. Ket naputat ito ha mangina a pagbangbanglo. Ket tinappeng na i tangad na botelya aye, penu mebulak i pagbanglo. Sana, inbulak ide a ngamin a pagbanglo ha buntok ni Jesus. ⁴Ngem atoy hay i kappal a nakaingal. Ket nagkinagi hidi, “Apay a ginastuwan na babbey i bangbanglo? ⁵Nelako mina ito ha korinat. Ta balle na ito i makatawan a suweldo na tarabahador. Ket inyatad na mina ha napobre a hidi.” Kona he i pagulew di ha babbey aye.

⁶Ngem kinagi ni Jesus, “Pabiyanan moy hikuna! Apay a ulewan moy? Mappiya unay i ginimet na ha nikan. ⁷Ta kankanayon a atoy i napobre a hidi ha henan moy, ket madaggapan moy hidi ha maski nu anya a oras. Ngem bakkan ha nikan. Ta awan maalay i oras ko ha nikam. ⁸Niyaen, ha ide a babbey, nagserbe dan hikuna ha nikan, ayun ha kabaelan na. Ket inbulak na i pagpuhet ha natay. Isu, nesagana na dan i baggi ko, gipu ta dandaniyak dan a matay ken melabbang. ⁹Ket tahod ide a ipeta ko ha nikam: Ha maski nu hadya ha ngamin a lutak a pagtolduwan di ha Mappiya a Baheta na Dios, mepakatandi bila i ginimet na babbey aye. Ket pagpanakam bi ito ha hikuna.”

Makitulag ni Judas a Liputan na ni Jesus

¹⁰Kobosan na ito, inumangay ni Judas Iskaryote, i esa a lallaki ha esa pulo ket duwa a tolduwan ni Jesus. Inumangay hikuna ha matangkay a papadi, a makitulag a maglipot ha ni Jesus ha nidi. ¹¹Ket naragsak hidi, idi nagteman hidi ha hikuna. Ket inkari di a atdinan di hikuna ha korinat. Isu, nangrugi ni Judas a magnakam, nu panyan na a liputan ni Jesus.

I Pangapon di Jesus ha Piyesta

¹²Dinumemat i nekaesa a pamalak na Piyesta. Ide i pamalak a partiyan di, ket iwagah di ha Dios i urbon a karnero. Ken magkan hidi ha malapis a tinapay, a awan ha lebadura na. Ket nagenan di ito ha “Pangapon na Pinagtaleban na Anghel a Magpatay.”

Ket sinalodsod na tolduwan a hidi ni Jesus, “Hadya i kayat mo a pangisaganaan mi ha Pangapon na Pinagtaleban?” ¹³Ket pinaangay na i duwa a tolduwan na, a inpeta na, “Umangay kam ha ili. Ket magtagbu ha nikam i esa a lallaki a sinumagab. Umunod kam ha nikuna. ¹⁴Ket ha maski nu anya a bilay a saddapan na, ipeta moy ha makinbilay a, ‘Pasalodsod ni Maestro nu hadya i paghenan mi, a magkan ha Pangapon na Pinagtaleban?’ kon moy. ¹⁵Nu ipeta moy ito ha nikuna, ipaenta na ha nikam i dakkal a kuwato ha ontok, a atoy i ngamin a aruwatan na para ha Pangapon tam. Ket hito i pangisaganaan moy ha Pangapon tam na Pinagtaleban,” kon ni Jesus.

¹⁶Ket inumangay hidi a duwa, ket sinumadap hidi ha ili, ket naeriyokan di i ngamin a inpeta ni Jesus, a kona ha nepeta na. Ket nagsagana hidi ha Pangapon na Pinagtaleban na Anghel a Magpatay.

¹⁷Idi kallap dan, dinumemat ni Jesus, a kaagum na i esa pulo ket duwa a tolduwan na. ¹⁸Idi nangan pala hidi, kinagi ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam, a atoy ha he ha agagum tam a makipagkan i mangliput nokkan ha nikan.” ¹⁹Ket nagladingit i tolduwan na a hidi. Ket esesa a nagsalodsod hidi ha ni Jesus, “Sabali a hikan i konan mo, anya?” ²⁰Ket kinagi ni Jesus, “Awan ha sabali, nu awan i esa ha nikam a esa pulo ket duwa, ket makisawsaw bila ha nikan ha tinapay ha digu aye. ²¹Hikan i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Ket masapul a matayak nokkan kona ha nesurat ha Libro na Dios. Ngem marigat unay i parusa ha mangliput ha nikan. Sayang agay ha nikuna. Mas mappiya nu awan mina hikuna neenak,” kon ni Jesus.

I Dilokod a Pangapon ni Jesus

²²Idi nangan pala hidi, nangalap ni Jesus ha tinapay. Ket nagyaman hikuna ha Dios. Ket pinilakpilak na i tinapay aye. Ket inyatad na ha nidi. Inpeta na, “Alapan moy ide a kanan moy. Ide i baggi ko.” ²³Ket inalap na bila i baso na basi. Ket idi nagyaman hikuna ha Dios, ingiwat na ha nidi. Ket ininom di ngamin. ²⁴Kinagi na, “I basi aye i digi ko a pangtongpal ha kari na Dios. Magabuyos i digi ko para ha makpal a tolay. ²⁵Ket tahod ide a ipeta ko ha nikam, a awanak manon uminom ha basi na ubas, a kona he, hanggan iday a pamalak nu makipaginom kitam manon ha paghariyan na Dios.”

²⁶Idi nagkansiyan hidi ha padeyaw di ha Dios, inumangay hidi ha amugod a Olibo.

Pugtowan ni Jesus a Tumalekkod ni Pedro

²⁷Kinagi ni Jesus ha nidi, “Buyotanak moy nokkan. Hikam ngamin. Ta kona ha ide i nesurat ha Libro na Dios, a ‘Patayan ko i mahagdapon ha karnero,’ kon na Dios, ‘ket mawarawara i karnero na a hidi,’ kon na. ²⁸Ngem nokkan nu magbiyagak manon,” intulos ni Jesus, “magpalungo ak ha nikam a umangay ha Galileya. Ket urayan takam ihay.”

²⁹Niyaen, kinagi ni Pedro, “Maski nu buyotan naka na ngamin a agagum ko, awanak sumina ha nikaw.” ³⁰Ngem kinagi ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko ha nikaw: ha yenan a kallap, ha palungo na mekaduwa a pinagtarao ko kawitan, ket namintallu dan a inlibak mo ak.” ³¹Ngem tinabbeg ni Pedro ha napigsa, “Maski nu matayak gipu ha nikaw, pulos, a awan taka ilibak.” Ket kona bila hito i kinagi na ngamin a tolduwan ni Jesus.

Magkararag ni Jesus ha Getsemani

³²Niyaen, inumangay di Jesus ha esa a lugar a managenan ha Getsemani. Ket kinagi ni Jesus ha tolduwan na a hidi, “Magnetnod kam ha he, a maguray. Umangayak pala iho a magkararag.” ³³Ket inkuyog na di Pedro, Santiyago ken Juan.

Niyaen, madaggi unay i nakam ni Jesus. Ket nagriribuk i nakam na, gipu ha dandani a magimet ha nikuna. ³⁴Ket kinagi ni Jesus ha nidi, “Matayak dan gipu ha nakaro a ladinget ko. Magwarak kam pala ihe a magpuyat kam.”

³⁵Inumadiyo ha ballik ni Jesus, sa, hinumakab ha lutak. Ket inkararag na a nu mabalin mina, ket mesalakan hikuna ha katay na. ³⁶“Hama ko,” kinagi na, “magimet mo i maski nu anya. Isu, awanak mo bi adiyowan ha magnanayon ha katay ko. Ngem maski nu kona hito a mahukomanak, bakkan mina a pagayatan ko i gimetan mo, nu awan i pagayatan mo. Ket usegan ko dod i kayat mo,” kon ni Jesus.

³⁷Idi nagsoli ni Jesus, nadanon na a kumakelap idagenday a tallu a tolduwan na. Ket kinagi na ha ni Pedro, “Simon, nakakillap ka dan? Awan ka dod makapagpuyat a maski esa a oras, ket magagum ha nikan? ³⁸Magpuyat ken magkararag kam, penu awan kam magliwat nu masolisog na kam ni Satanas. Katandiyon ko a kayat na nakam moy a maggimet ha mappiya, ngem malupoy malla i baggi moy.”

³⁹Ket inumangay manon ni Jesus a magkararag. Ket inpenduwa na i inaged na ha Dios. ⁴⁰Sa, nagsoli manon ha henan na tolduwan na a hidi, ket nadanon na hidi a kinumillap, ta nakakellap hidi unay. Ket awan hidi ha kagi ha nikuna, ta masaniki hidi. ⁴¹Ket napentallu a inumangay hikuna a magkararag. Idi kasoli na, kinagi na ha nidi, “Anya, kumilap kam pala? Kuston ito. Dinumemat dan i oras! Megiwatak dan ha madukas a hidi. ⁴²Umikat kamon. Entamon. Atoy dan i mangliput ha nikan.”

I Pagdakap Di ha ni Jesus

⁴³Idi nagkagi pala ni Jesus, dinumemat ni Judas. Hikuna i esa ha dagenday esa pulo ket duwa a nakiagum ha ni Jesus. Ket atoy bila ha ni Judas i makpal a nagtagisondang ken nagtagigahoti. Naggipu hidi ha matangkay a papadi, ken mamaestro na linteg, ken panglakayan a hidi na Judyo. ⁴⁴Niyaen, idi palungo ha pagdemat di ha henan di Jesus, inpeta ni Judas ha agagum na, “Ammosan ko nokkan i lallaki a eriyokan moy. Hikuna i dakapan moy, a iyangay moy ha happo moy. Ket ingatan moy mina a daponan moy hikuna perpermi.”

⁴⁵Niyaen, idi pagdemat di Judas, binumikan hikuna a dagus ha ni Jesus, ket kinagi na, “Maestro!” Sana, inammosan. ⁴⁶Ket dinakap di ni Jesus, a inegkam di perpermi. ⁴⁷Ngem ha agagum ni Jesus, atoy i esa a nagsakrot ha sondang na. Ket kinatol na i tagabu na katangkayan a padi. Ket nesina na i kanawan a talinga na.

⁴⁸Kinagi ni Jesus ha nidi, “Mahagtakawak dod? Apay a usaran moy i sondang ken gahote a pangdakap moy ha nikan? ⁴⁹Nikuna kadapamalak, nangitolduwak ha saguppang moy ha Templo. Ket awanak moy dinakap. Ngem niyaen, mapalobusan kam, penu matungpal i nesurat na minahagpugto ha Libro na Dios.” ⁵⁰Idi kinagi na iday ni Jesus, binuyotan na hikuna na ngamin a agagum na.

⁵¹Niyaen, ha pinangiyangay di ni Jesus ha ili, atoy i esa a lallaki a inumunod ha nidi. Nakakagay la hikuna ha ulas. Ket dinakap di. ⁵²Ngem nakalapsut hikuna ha ulas na, ket binumuyot hikuna a naubi.

Ni Jesus ha Saguppang na Katangkayan a Padi

⁵³Niyaen, intugan di ni Jesus ha bilay na katangkayan a padi. Ket atoy bila hay i ngamin a matangkay a padi, ken panglakayan na Judyo, ken maestro a hidi na linteg, a pinumisan dan hidi. ⁵⁴Tinumagubet dan ni Pedro, ngem awan hikuna binumikan. Ket tinumulos, a sinumadap hikuna ha paraangan na bilay na Katangkayan a Padi. Ket inumetnod hikuna a nakipagendu ha guwardya a hidi.

⁵⁵Ha iday a oras, ha Katangkayan a Padi ken ngamin a agagum na, mageriyok hidi ha sistigu a mangpaliwat mina ha ni Jesus. Ta kayat di a mapapatay. Ngem awan ha sistigu a naeriyokan di. ⁵⁶Ta maski nu makpal i nangpaliwat ha ni Jesus, awan a nagtutunos i kinagi di, ta silisileng la i inpeta di.

⁵⁷Sa, atoy bila i kappal a tinumaknag a mangpaliwat. Ket nagsileng bila hidi. Kinagi di, ⁵⁸“Nateman mi ide a kinagi na, a ‘Rakrakan ko nokkan ide a Templo a pinatakna na toloy. Ket ha tallu a pamalak, pataknagan ko i sabali a awan a ginimet na tolay,’ kon na idi.” Ide i inpaliwat di ha ni Jesus. ⁵⁹Ngem maski nu kona hito i kakkagi di, awan a nagtutunos i pinagpaliwat di ha ni Jesus.

⁶⁰Niyaen, tinumaknag i Katangkayan a Padi ha sagupang di. Ket sinalodsod na ha ni Jesus, “Madiyan mo dod a magtabbeg? Anya ipeta mo megipu ha ngamin a pagpaliwat di ha nikaw?” ⁶¹Ngem nagulimek la ni Jesus, a awan hikuna nagkagi. Ket sinalodsod na manon na Katangkayan a Padi, “Anya ipeta mo? Hikaw i Cristu a Annak na Dios a pinaangay na penu maghari?” ⁶²Ket kinagi ni Jesus, “Oni. Hikan dan. Ket nokkan, metanak moy a magetnod ha henan na Dios a maghari. Ket metan moy bila i pagsoli ko ha ulap, penu maghukom ha totolay.”

⁶³Idi nateman na ito na Katangkayan a Padi, pinisad na i kagay na. Ket kinagi na, “Awan tam masapul i sistigu a hidi. ⁶⁴Nateman tam i kakkagi na a agindidios. Ta nateman tam i kinagi na, a hikuna i Annak na Dios. Isu, niyaen, anya i nakaman moy?” kon na Katangkayan a Padi. Ket ninakam di ngamin a mapapatay ni Jesus. ⁶⁵Sa, atoy i kappal a nagloktab ha nikuna. Ket binadbadi i mata na. Sadi, dinanogdanog hikuna, a kinagi di, “Pugtuwan mo nu heya i nangdanog ha nikaw,” kon di.

Kalpasan na, inalap na guardiya a hidi, a dinanog di bila ni Jesus.

Ilibak ni Pedro ni Jesus

⁶⁶Idi nagetnod pala ni Pedro ha paraangan na bilay, binumikan i esa a babbey a tagabu na Katangkayan a Padi. ⁶⁷Ket naenta na ni Pedro a magendu. Sana, inaamatan hikuna. Ket kinagi na, “Nagagum ka bila ha ide a taga-Nasaret, a ni Jesus!” ⁶⁸Ngem inlibak ni Pedro, a kinagi na, “Bakkan a hikan! Awan ko makatandiyang i kagiyang mo.” Ket linumapos ni Pedro a nagturing ha ruwangan. Ket nagtaraok i kawitan.

⁶⁹Sa na, naenta manon hikuna na babbey aye. Ket kinagi na manon ha totolay a atoy hay, “Hikuna i agum di Jesus!” ⁷⁰Ngem naglibak manon ni Pedro.

Sa, idi awan ha maalay, ket kinagi na totolay a atoy hay, “Sigurado a hikaw i esa a nagagum ha di Jesus, ta taga-Galileya i kakkagi mo,” kon di. ⁷¹Ngem kinagi ni Pedro, “Parusaan na ak na Dios nu magsilengak! Tahod a awan ko katandi iday a lallaki a kagiyang moy!” ⁷²Ket dagus a nagtaraok manon i kawitan. Ket nanakam ni Pedro i kinagi ni Jesus, “Ha palungo na mekaduwa a pinagtaraok na kawitan, ilibak mo ak ha mamintallu.” Idi nanakam ito ni Pedro, minagsaket unay i nakam na, a nagsangisanget.

Ni Jesus ha Sagupang ni Pilato

15 ¹Niyaen, idi agsapa, nakipagpisan manon i kapkapitan na padi, ken panglakayan, ken mamaestro na Linteg, ken ngamin a kamkameng na Sanhedrin. Ket tinulag di nu anya i gimetan di.

Ket kinawaran di ni Jesus. Sadi, intugan hikuna ha ni Gobernador Pilato. ²Sinalodsod ni Pilato ha ni Jesus, “Hikaw dod i hari na Judyo

a hidi?” Ket intabbeg ni Jesus, “Tahod i kinagi mo.”³ Ket makpal i inpaliwat na matangkay a padi a hidi ha ni Jesus.⁴ Ket sinalodsod manon ni Pilato, “Anya? Awan ka ha tabbeg? Temanan mo i makpal a ipaliwat di ha nikaw!”⁵ Ngem awan la a tinumabbeg ni Jesus. Ket nalaktat ni Pilato a awan na inkalentigan ni Jesus i baggi na.

Piliyan di a Mapapatay ni Jesus

⁶Niyaen, atoy i ugali ni Pilato, a magpalakad hikuna ha esa a balud ha kada tawen, ha Piyesta na Pinagtalebana na Anghel a Magpatay. Ket palobusan ni Pilato i totolay a hidi a maggili nu heya i palakadan na.⁷ Ket atoy i esa a balud, a ni Barrabas i nagen na. Kaagum hikuna na nakabuno a hidi, idi nagriribuk hidi ha gobyerno. Ket nakabuno hikuna, idi pinagriribuk di.

⁸Niyaen, dinumulog i makpal a tolay ha ni Pilato. Ket inaged di a palakadan na i esa a balud.⁹ Ket sinalodsod ni Pilato, “Kayat moy a palakadan ko i hari na Judyo?”¹⁰ Kinagi na ito ni Pilato gipu ta katandiyana na a sumeni i kapkapitan na padi ha ni Jesus. Ket iday i gipu na a inpabalud di hikuna.¹¹ Ngem dinurogan na dagende a padi i tolay a hidi, penu agedan di ha ni Pilato a palakadan na ni Barrabas, ket awan man ni Jesus.¹² Ket sinalodsod manon ni Pilato, “Anya dod i gimetan ko ha ide a nagenan moy a Hari na Judyo?”¹³ Ket inrangsit di, “Pelansa mo hikuna ha kudos!”¹⁴ Ket kinagi ni Pilato, “Apay? Anya i liwat na?” Ngem inpigsa di i rangsit di, “Pelansa mo hikuna ha kudos!”

¹⁵Isu, gipu ta kayat ni Pilato a pagustowan i tolay a hidi, pinalakad na ni Barrabas. Ket pinasabbad na ni Jesus. Sana, inbon ha sundalu a hidi a ilansa di ha kudos.

Lokowan na Sundalu a hidi ni Jesus

¹⁶Insadap na sundalu a hidi ni Jesus ha panghukoman, ha disalad na bilay na Gobernador. Ket inayagan di i ngamin a agagum di.¹⁷ Sadi, kinagayan ni Jesus ha madideg a lupot. Ket naggimet hidi ha korona a seset, ket indatton di ha buntok na.¹⁸ Sa hidi, nagindedeyaw a nangsapak ha ni Jesus, ha “Madeydeyaw i Hari na Judyo!” kon di.¹⁹ Ket pinakol di i buntok na ha tikkal. Ket linoktaban di hikuna. Ket nagparentumeng hidi ha saguppang na a nagngidi-ngiditan di hikuna.²⁰ Idi nobosan di a nagulew-ulewan, inadya di i madideg a kagay na, ket intennon di i bukod na a tennon. Sadi, inlapos hikuna, penu ilansa di ha kudos.

Melansa ni Jesus ha Kudos

²¹Idi paglakad di, natagbu di i esa a lallaki a sumasaddap ha ili. Taga-Sirene hikuna. Ni Simon i nagen na. Hikuna i hama ni Alehandro ken

ni Rupus. Idi netan di hikuna, pinilit na sundalu a hidi a mangbaklay ni Simon ha kudos ni Jesus.

²²Ket inyangay di ni Jesus ha lugar a nagenan di a “Golgota”. Kayat na a kagiyan, “Henan na Karbot.” ²³Idi kaddemat di hito, inatdinan di ni Jesus ha arak a nalaokan ha mirra, a kalase na agas a pangpaadya ha saket. Ngem minadiyan ito ni Jesus. ²⁴Sadi, inlansa ni Jesus ha kudos. Kobosan na, binunong di i tennon na, a nagbibinunotan di nu anya i maalap na kada esa.

²⁵Inlansa di ni Jesus idi alas nuwebe na maledum. ²⁶Ket atoy i surat ha kudos a pangpaliwatan di ha nikuna. Ket nesurat, “I HARI NA JUDYO.”

²⁷Ket atoy bila i duwa a mahagtakaw a inlansa di ha ide a lugar. Inlansa di i esa ha makannawan ni Jesus, ket i sabali ha makannigid na. ²⁸[Ket gipu ta kona hito, natungpal i nesurat ha Libro na Dios, a “Nebilang i Cristu ha madukas a hidi.”]

²⁹Ket atoy ihay i makpal a tinumataleb ha kudos na. Ket winingwingiwingan di ken nagulewan, a kinagi di, a “Nay kan! Kinagi mo a rakrakan mo i Templo, sa mo, patakngan manon ha tallu a pamalak! ³⁰Nay ka dan! Isalakan mo dod i baggi mo, ket umogsad ka ha kudos aye!”

³¹Ket kona bila hito ha pinagulew na kapkapitan na padi a hidi, ken mamaestro na linteg. Nagkinagi hidi, a “Insalakan na kan i makpal a tolay, ngem niyaen, awan na mesalakan i baggi na,” kon di. ³²“Nu tahod a hikuna i Cristu a Hari na Judyo, umogsad mina hikuna, penu maenta tam ken tahodan tam hikuna,” konan di. Ket kona bila hito, maski ha nidi a duwa a kasabay na a nelansa, a inulew di bila ni Jesus.

Matay ni Jesus

³³Idi lubuk na pamalak, nagdiham i ngamin a lutak hanggan alas tres. ³⁴Idi alas tres dan, inrangsit ni Jesus, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” a kayat na a kagiyan, “Dios ko, Dios ko, apay a pinabiyanak mo?”

³⁵Nateman na ito na kappal a nakatakng hay, ket inulew di, a kinagi di, “Ayagan na i minahagpugto a ni Elias!” ³⁶Ket nagbuyot i esa a nangalap ha hamet, ket insawsaw na ito ha makkak a arak. Sana, indatton ha ontok na kayo, ket inpasapsap na ha ni Jesus. Kinagi na, “Entan tam nu umangay ni Elias a mangiogsad ha nikuna ha kudos!”

³⁷Niyaen, inrangsit manon ni Jesus ha napigsa. Kobosan na, linumakad i angas na. ³⁸Ket bigu la a napisad i nabigal a kurtina ha Templo. Ito i pangsalan ha totolay ha iday a kuwarto a nadosan, ha disalad na Templo. Ket napisad ito a naggudwa, naggipu ha ontok hanggan ha sidung.

³⁹Ha saguppang na kudos, atoy i kapitan na sundalu a nagtatakng hay. Idi naenta na nu panyan a minatay ni Jesus, kinagi na, “Tahod a Annak na Dios ide a lallaki.”

⁴⁰Ket atoy bila ihay i kappal a babbey a nagtataknag ha madiyo ballik. Ket nangaamata hidi ha ngamin a nagimet ihay. Atoy ha nidi di Maria Magdalena, Salome, ken Maria a hena di Jose ken Santiyago. ⁴¹Idagende a babbey i inumuseg ha ni Jesus idi naghén hikuna ha Galileya, ket nagserserbe hidi ha nikuna. Ket atoy bila hay i makpal a sabali a babbey a inumuseg ha ni Jesus ha Jerusalem.

Ilabbang di ni Jesus

⁴²Niyaen, dandani dan a kallap. Ket Biyernes iday a pamalak a pagdespiras di ha Sabado. Ket maneg, kon na kan, nu magtarabaho i Judyo a hidi ha Sabado. ⁴³Isu, inumangay ni Jose a taga-Arimateya. Hikuna i esa a madedeyaw a sakop na Sanhedrin. Ket tahotahokan na i pagdemat na paghariyan na Dios. Ket niyaen, pinatured na i baggi na a umangay ha ni Pilato, a magaged ha bangkay ni Jesus. Ta dandani dan a kallap. ⁴⁴Idi nabaheta ni Pilato a natay dan ni Jesus, nalaktat hikuna. Ket inayagan na i kapitan na sunsundalu, ket sinalodsod na nu tahod a natay ni Jesus. ⁴⁵Idi inbaheta na kapitan a tahod a natay ni Jesus, inpalobus ni Pilato a alapan di Jose i bangkay ni Jesus.

⁴⁶Inpeyogsad di Jose i bangkay ha kudos. Ket binadbad di ha maponset a hamet a kagatang na. Ket intagmak di ito ha labbang a nakotkotan ha dilenas. Kobosan na, indatton di i dakkal a pogedu a pangkallab di ha labbang. ⁴⁷Nangaamata di Maria Magdalena ken Maria a hena ni Jose. Ket naenta di i nakelabangan ni Jesus.

Magbiyag Manon ni Jesus

16 ¹Idi nobos i Sabado a pagemmangan di, inumangay di Maria Magdalena, Salome ken Maria a hena ni Santiyago. Ket ginatang di i bangbanglo a pagpuhet di mina ha bangkay ni Jesus. ²Ket idi maledum na Domingo, idi humangkat i senggít, inumangay hidi ha labbang ni Jesus. ³⁻⁴Ha paglakad di, nagsinalodsod hidi nu heya i mangadya ha pogedu a nekalab ha labbang. Ta madaggi unay iday a pogedu. Ngem idi kaddemat di, naenta di a naadya dan iday a pogedu. ⁵Isu a sinumadap hidi ha labbang. Ket atoy i naenta di a esa a lallaki. Nagetnod hikuna ha makannawan. Ket pasig la maponset i tennon na. Ket nalaktat idagende a babbey.

⁶Ngem kinagi na, “Awan kam manteng. Katandi ko dan a eriyokan moy ni Jesus a taga-Nasaret, a nelansa ha kudos. Ngem awan dan hikuna ihe, ta minagbiyag manon! Entan moy ihe a nangitagmakan di ha bangkay na. ⁷Niyaen, umangay kam, a ibaheta moy ha tolduwan na a hidi, nangruna ha ni Pedro: ket ‘Magpalungo kan ni Jesus ha nikam ha Galileya. Ket metan moy hikuna ha hay, a kona ha inpeta na ha nikam idi,’ kon moy a.”

⁸Ket dagus a linumapos idagende a babbey, a binumuyot hidi. Ta nanteng hidi. Ket nagyagyag i baggi di gipu ha laktat di. Awan di kaya i magkagi ha maski nu heya a natagbu di, ta nanteng hidi unay.

I Pinagpaenta ni Jesus ha Tolduwan na a Hidi

⁹Niyaen, kona ha ide i pinagpaenta ni Jesus ha totolay. Idi minagbiyag manon ni Jesus, idi maledum na Dominggo, nagpaenta hikuna ha palungo ha ni Maria Magdalena. Hikuna i babbey a nangpalakadan na ha pitu a dimonyo. ¹⁰Ket inumangay ni Maria ha toltolduwan ni Jesus, idi nagladingit ken nagsangisanget pala hidi. Ket inbaheta na ha nidi a naenta na ni Jesus. ¹¹Ngem idi nateman di i kinagi na, a minagbiyag manon ni Jesus ken nagpaenta ha nikuna, awan di hikuna tinahod.

¹²Kobosan na ito, pinumenta manon ni Jesus ha duwa a tolduwan na, idi naglakad hidi ha lapos na ili. Ket sabali manon i itsura na. ¹³Ket nagsoli idende a duwa, a inbaheta di ha agagum di, ngem awan di hidi tinahod.

¹⁴Kobosan na ito, pinumenta ni Jesus ha dagenday a esapulo ket esa a tolduwan na, idi magkan pala hidi. Ket binahang na hidi gipu ha maigat a nakam di, a awan hidi nanahod ha nikuna. Ta awan hidi nanahod, maski idi nebaheta ha nidi na dagenday a nakaenta ha ni Jesus, a minagbiyag manon. ¹⁵Sana, inbon ha nidi, a “Umangay kam ha ngamin a paset na lutak aye, ket ibaheta moy ha ngamin a totolay ide a Mappiya a Baheta. ¹⁶Ha maski nu heya a manahod ha nikan ken mabinyagan, mesalakan hikuna nokkan ha paghukom na Dios. Ngem ha maski nu heya a awan a manahod, hukoman na hikuna na Dios. ¹⁷Ket meyatad ha manahod a hidi idagende a pinnakabalin, penu mepaenta di a nagpasakop dan hidi ha Dios. Gipu ha turay na nagen ko a igiwat ko ha nidi, makapalakad hidi ha didimonyo, ket makakagi hidi ha sabasabali a pagkakagi a awan na makatandiyon na totolay. ¹⁸Ket maski nu magegkam hidi ha ulag, onu uminom hidi ha sabidong, awan hidi maanya. Ket itupu di i kamat di ha magsaket a hidi, ket humusay hidi.”

¹⁹Kobosan na pinagkagi ni Jesus ha tolduwan na a hidi, pinaontok na hikuna na Dios ha langit, a magagum ha Dios a maghari.

²⁰Ket inumangay i tolduwan na a hidi ha maski nu anya a lugar, a nagpakatandi hidi ha ide a Mappiya a Baheta. Ket dinaggapan na hidi ni Apo Jesus, a nagpatahod hikuna ha totolay a tahod i inbaheta di. Ta inatdinan na i tolduwan na a hidi ha pinnakabalin di a kona ha pagtiplad na a atoy hikuna ha nidi.

I Mappiya a Baheta a Nesurat ni Lukas

1 ¹Ide i surat ko ha ni Teyopilo: Atoy dan i makpal a nangisurat megipu ha pinaggimet ni Jesu-Cristu, idi naghén hikuna ha ide a lutak. ²I nesurat di i kinagi na agagum ni Jesus a nakaenta ha dagenday a bagbagay, idi karugi na. Ket nagitoldu hidi ha kagi na. ³Niyaen, perpermi i pinagadal ko ha dagenday, nangrugi idi naalay dan. Isu, ilay ko a Teyopilo, gipu ta kona hito, ninakam ko a isurat ko bila ha maurnos i kakkagi di. ⁴Insurat ko idagende penu makatandiyán moy i ngamin a katahodan megipu ha ngamin a nebaheta ha nikam.

Ibaheta na Anghel i Pakeenak ni Juan

⁵Nikuna magbiyag ni Herod, i esa a Hari na Judeya, atoy bila i esa a padi a nagen na ni Sakariyas. Ket sakop hikuna ha papadi a minappo di, ni Abiyas. Ket Elisabet i nagen na kabanga na. Ket hikuna bila i sakop na papadi. I minappo di, ni Aron. ⁶Ket mappiya i ugali di duwa, ni Sakariyas ken ni Elisabet. Ta kanayon hidi a umusoseg ken magtongpal ha bon na Dios. ⁷Ngem i problema di a awan hidi nagenak, ta kalopas dan ni Elisabet. Nagkalan hidi a duwa, ta kalopas bi hidi. Ta babakat dan ni Elisabet ken malupoy dan ni Sakariyas.

⁸Niyaen, idi esa a pamalak, atoy i nagimet ha ni Sakariyas. Idi pamalak heya, naghén hikuna ha Templo, ta kasulet hikuna na kagurupo na a papadi a magserbe ha Dios.

⁹Ket atoy i ugali na papadi a magbibinunotan hidi, penu makatandiyán di nu heya mina i sumadap ha Templo, nu heya mina i mangitotod ha pangpasarob ha lamesaan a pangatdinan di ha Dios. Isu, nagbibinunotan hidi, ket nangabak ni Sakariyas. Ket sinumadap ni Sakariyas ha Templo.

¹⁰Niyaen, idi tinutod na i pangpasarob, atoy bila i nagkararag a makpal ha lapos na Templo. ¹¹Ket idi hen ni Sakariyas ha disalad na Templo, nagpaenta i esa a anghel na Dios ha nikuna. Tinumaknag i anghel aye ha hikeg na makanawan na pangatdinan di ha Dios. ¹²Idi

nakaenta ni Sakariyas ha anghel, nalaktat hikuna ken nanteng. ¹³Ngem inpeta na anghel ha nikuna, “Sakariyas, awan kas manteng! Ta tiniman na Dios i kararag mo. Isu, magenak nokkan i kabanga mo ha annak a lallaki. Ket panagenan moy hikuna ha ‘Juan’. ¹⁴Magragsak kam, ket makpal pala i magragsak nokkan nu meenak ide a ni Juan. ¹⁵Ta pagbalinan hikuna na Dios a matangkay. Awan na inuman i arak, maski nu anya a kalase na arak. Ket mangrugi a meenak hikuna, atoy i Espiritu na Dios a maghen ha baggi na. ¹⁶Ket nokkan, pagbabawiyon na i makpal ha liwaliwat di, ket pasolayan na i makpal a Judyo ha Dios. ¹⁷Magkalan man ni Juan ken ni Eliyas, a esa a minahagpugto, a pinabinag ken pinnakabalin na Espiritu na Dios. Magkalan bila ni Juan, a annak moy. Ket magpalungo hikuna nokkan ha ni Cristu, penu pagkagbiyan na i lakay a hidi ha annak a hidi. Ket pagahegan na bila na masegkat a hidi ha nidi a masirib ken mappiya. Ket nu kona hito, makasagana hidi nokkan ha pagdemat ni Apo Cristu. Ito i gimetan na annak moy nokkan,” kon na anghel ha ni Sakariyas.

¹⁸Ngem nagsalodsod ni Sakariyas ha anghel aye, “Panyan ko a makatandiyon nu magimet i nepeta mo onu awan, ta malupoyak dan, ket babakat dan i kabanga ko?” kon ni Sakariyas.

¹⁹Ket tinabbeg na anghel, “Hikan ni Gabriel. Nagipuwak ha Dios. Ta pinaangay na ak, penu ipeta ko ha nikaw ide a mappiya a baheta. ²⁰Ngem awan ka manahod ha nepeta ko, a magenak ni Elisabet nokkan, ha tiyempo a kayat na Dios. Isu, hanggan ha tiyempo a magimet iday, awan ka makakagi. Ta awan ka nanahod ha inpeta ko.” Ide i kinagi na anghel ha ni Sakariyas.

²¹Niyaen, idi nakiuhon pala hidi, nagururay pala i tolay a hidi ha lapos na Templo. Ket nanakaman di nu apay a naalay ni Sakariyas ha disalad na Templo. ²²Niyaen, idi linumapos ni Sakariyas, awan hikuna nakakagi ha nidi. Nagsenyas la hikuna ha nidi. Isu, gipu ta kona hito, nakatandiyon di a atoy i inpaenta na Dios ha nikuna ha disalad na Templo. ²³Ket idi nobos i tarabaho ni Sakariyas ha Templo, sinumoli hikuna ha bilay di.

²⁴Niyaen, idi maalay ballik, naginaw ni Elisabet. Ket minadiyan na a magpaenta ha baggi na ha lima a bulan. ²⁵Kinagi na, “Kinagbiyan na ak na Dios, ta inadya na i ikasaniki ko. Oni ay, nabuktetak dan.”

Ibaheta na Anghel a Ienak ni Maria ni Jesu-Cristu

²⁶Idi nekaannam a bulan a nabuktet ni Elisabet, pinaangay na Dios ni Gabriel, a esa a anghel na, ha ili a Nasaret, ha probinsiya a Galileya. ²⁷Pinaangay na hikuna ha esa a madiket, a nagen na, ni Maria. Ide a madiket, awan pala hikuna pinabikanan ha lallaki. Maski nesakad hikuna ha esa a lallaki a nagen na, ni Jose, a esa a apo ni Hari Dabid. ²⁸Niyaen, idi dinumemat i anghel ha ni Maria, inpeta na ha nikuna,

“Maria, kagbiyan na ka na Dios, a hikaw i pinili na. Isu, atoy ha nikaw i kagbi na Dios.”²⁹ Ngem nasbew ni Maria, gipu ta awan na nakatandiyan i kinagi na anghel. Nanakaman na la ide, nu anya i kayat na kagiyan na.³⁰ Ket gipu ta kona hito, inpeta na anghel ha nikuna, “Awan kas manteng, Maria, ta kinagbiyan na ka na Dios unay.”³¹ Ket paginawan na ka nokkan, ket magenak ka ha esa a lallaki. Panagenan mo hikuna ha ‘Jesus.’³² Ta magbalin hikuna a matangkay, ket managenan nokkan ha ‘Annak na Dios a Katangkayan’. Ket nokkan pala, pagbalinan na hikuna na Dios a hari, a magtawid ni Jesus ha pinaghari na minappo na a ni Hari Dabid.³³ Ket maghari hikuna ha nikam a Judyo ha magnanayon, hanggan awan ha kahad. Ket awan mobosan i paghariyan na,” kon na anghel.

³⁴ Niyaen, nagsalodsod ni Maria ha anghel, “Panyan na magimet ide? Ta awanak pala nangabanga.”

³⁵ Ket tinabbeg na anghel, “I Espiritu na Dios i dumemat nokkan ha nikaw, ket i kaddat na i magpainaw ha nikaw. Isu, mapanagenan i annak mo ha ‘Pasig la Mappiya’, ken ‘Annak na Dios’.”³⁶ Nanakaman mo ni Elisabet a manay mo. Ta kalopas kan hikuna, ngem niyaen, nekaannam dan i buktet na, maski nu babakat dan unay.³⁷ Ta makagimet i Dios ha maski nu anya,” kon na anghel.

³⁸ “Hikan i tagabu na Dios,” kinagi ni Maria, “magimet mina ha nikan i kona ha nepeta mo,” kon na. Sa, linumakad iday a anghel.

Magpasiyal ni Maria ha ni Elisabet

³⁹ Idi maalay ballik, nagsigida ni Maria a tinumagdak ha esa a ili ha amugod ha Judeya.⁴⁰ Sinumadap hikuna ha bilay di Sakariyas, ket sinalpak na ni Elisabet.⁴¹ Idi nateman ni Elisabet i salpak na, bigu la a linumembuk i annak ha tiyan na. Ket tulos a sinumadap i Espiritu na Dios ha ni Elisabet.⁴² Isu, napigsa unay i salpak ni Elisabet. Kinagi na, “Mas mappiya i kasasaad mo ngem ha ngamin a babbey. Ket mappiya bila i kasasaad na annak a ienak mo nokkan.⁴³ Daddi, i pakadeyawan ko aye, a bisitaan na ak nena na Dios ko, maski madibbi ak la.⁴⁴ Agay, idi nateman ko i salpak mo, linumembuk i annak ha tiyan ko gipu ha ragsak na.⁴⁵ Oni! mappiya i kasasaad mo, ta tinahod mo a gimetan na Dios i ngamin a inkari na ha nikaw,” kon ni Elisabet ha ni Maria.

Magdeyaw ni Mariya ha Apo Dios

⁴⁶ Sa na, kinagi ni Maria, “Dakkal i pagdeyaw ko ha Apo Dios.⁴⁷ Ket maragsakak unay. Ta Dios i mangisalakan ha nikan.⁴⁸ Hikan i madibbi a tagabu na Dios, ngem nanakaman na ak. Ta mangrugi ha niyaen, deyawan na ak na ngamin a tolay, a mappiya i kasasaad ko, kon di.⁴⁹ Ta dakkal idagende a ginimet na Dios ha nikan. Ket mannakabalin gamen i Dios, a pasig la mappiya.⁵⁰ Kagbiyan na i magdeyaw ha nikuna,

maski hidi a nagdeydeyaw idi a minappo tam ken hidi a magdeydeyaw nokkan a kaputotan tam. ⁵¹Inpaenta na i pigsa na ha ngamin a tolay, a pagbuyotan na i mapangas a hidi, ket abakan na i ngamin a panggep di. ⁵²Ha napigsa a hidi ha pinaghari di, inabak na hidi na Dios. Ket ha nidi a madibbi, patangkayan na hidi. ⁵³Ha nidi a nagiyalap, pinapha na hidi ha mappiya a bagbagay. Ket ha nidi a nabaknang, pinalakad na hidi a bagbaggi di la. ⁵⁴⁻⁵⁵Niyaen, awan naleptanan na Dios i kari na ha ni Abraham ken annak na, a ni Israel. Ket makagbiyan na hidi ken ngamin a kaputotan di hanggan awan ha kahad! Isu, niyaen, aguman na kitam a tagabu na, gipu ta ide a kari na nikuna.” Nobos dan i pinagdeyaw ni Maria ha Dios. ⁵⁶Naghen ni Maria ha bilay di Elisabet ha tallu a bulan. Sa hikuna, sinumoli manon ha ili a Nasaret.

I Pakenak ni Juan a Magbinyag

⁵⁷Idi nagenak ni Elisabet, inyenak na i lallaki. ⁵⁸Ket nabaheta na kabiyang na a hidi, ken karugaran na a hidi, a kinagbiyan na Dios hikuna. Isu, nagragsak hidi ngamin megipu ha ni Elisabet. ⁵⁹Ket idi nekawalo a pamalak a nenak na, atoy i dinumemat a magkugit ha annak aye, ket nagenan di mina hikuna. Ta kayat di a umuseg ha linteg na Judyo. Ket pinanggep di a nagenan ha “Sakariyas”, ta iday i nagen na hama na. ⁶⁰Ngem inpeta ni Elisabet, “Awan mina! Juan i nagen na.”

⁶¹Ket tinabbeg di, “Oni ah, ngem awan ha kabiyang mo a magnagen ha kona hay,” kon di. ⁶²Ket sinenyasan di ni Sakariyas, penu katandiyang di nu anya i kayat na a ipanagen ha annak na. ⁶³Isu, inaged ni Sakariyas i pagsuratan na. Ket insurat na, a “Juan i nagen na.” Ket permi i laktat di ngamin. ⁶⁴Sa, bigu la, a nakakagi manon ni Sakariyas, ket dineyaw na i Dios. ⁶⁵Isu, nasbew hidi ngamin a karugaran di. Ket nangibaheta hidi hanggan ngamin a amugod na Judeya. ⁶⁶Ket i nakateman a hidi ha baheta aye, nanakanakam di pala nu maganya i Dios ha annak aye. Gipu ta nakatandiyang di a atoy ha nikuna i kagbi na Dios.

I Pagpugto ni Sakariyas

⁶⁷Idi pinagdeyaw ni Sakariyas, i hama na annak aye, sinumadap i Espiritu na Dios ha nikuna. Ket kinagi ni Sakariyas i kagi na Dios. ⁶⁸Kinagi na, “Deyawan tam i Apo Dios, a panahodan tam a taga-Israel! Ta dinumitang hikuna ha nikitam a pinili na, penu sakaan na kitam. Ket pagaan na i gahut tam ha Dios. Ta keggahut kitam ha Dios gipu ha liwaliwat tam. ⁶⁹Ket pinaangay na i mapigsa a Mahagsalakan ha nikitam. I Mahagsalakan aye i apo ni Hari Dabid, i tagabu na Dios nikuna a naalay dan. ⁷⁰⁻⁷¹Ket idi nikuna a naalay dan, inapugto na Dios ha nidi a minahagpugto, a isalakan na kitam ha kasenti tam a hidi, ket daponan na kitam ha maingal a hidi. ⁷²Ket inpeta na a kagbiyan na i minappo tam,

ket manakam na i kari na ha nidi, idi a naalay dan. ⁷³⁻⁷⁴Inkari na Dios ha ni Abraham, i minappo tam, a sawayan na kitam ha kasenti tam a hidi penu awan kitam manteng a magserbe ha Dios. ⁷⁵Isu, masunosunong mina i pagserbe tam ha Dios. Ket pasig la mappiya mina i pagnakanakam tam. Ket makiuseg kitam mina ha kanayon ha Apo tam a Dios.

⁷⁶“Ket hikaw, Juan, annak ko, managenan ka nokkan ha ‘Mahagpugto na Dios a Katangkayan.’ Ket hikaw i magpalungo ha ni Cristu nokkan, penu pagayakan mo i tolay a hidi ha pagdemat na. ⁷⁷Hikaw dod i magibaheta ha totolay a mesalakan na hidi na Dios, ket mapakawan na Dios i liwaliwat di.

⁷⁸“Maanus talaga i Dios a magkagbi ha nikitam. Ta kona ha ide i pinagsalakan na, a kona nu magsenggit i langit nu sinumikatsikat, gipu ta nobos i madiham a kallap. Ket kona bila hito i pinagsalakan na Dios ha nikitam. ⁷⁹I keangayan na pagdukas tam i kona ha madiham a lugar a kakantengan unay. Ket kona nu dandani kitam a matay gipu ha liwaliwat tam. Ngem niyaen, nu dumemat i Cristu, idisyag na i sulu na a magipu ha langit, penu ipaenta na i dilan a umangay ha Dios.” Nobos dan i pinagpugto ni Sakariyas. Awan dan.

⁸⁰Isu, idi nokkan, dinumakkal ni Juan, ket pinumigsa hikuna ha espiritu na. Ket naghén la hikuna ha luglugar a awan ha sabali a totolay hanggan nagpaenta hikuna ha totolay na Israel, penu magitoldu.

Meenak ni Jesus

2 ¹Idi pinakenak ni Juan, naghari ni Hari Agosto. Ket nagpapuhon hikuna ha ngamin a tolay na paghariyan na Roma. Ta inbon ni Hari Agosto a ilista di mina i ngamin a nagen di, penu pagaan di ha korinat i buwis di. ²⁻³Isu, gipu ta kona hito, nagsoli hidi ngamin ha ili na minappo di, penu magpalista hidi. Iday i nekaesa a pinaglista di, idi naggubernador ni Kirinyo ha Siriya.

⁴Ket gipu ta kona hito, linumapos ni Jose, a nesakad ha ni Maria. Ket linakadan na i ili na a Nasaret, ha probinsiya a Galileya. Ket inumangay hidi ha probinsiya a Judeya. Inumangay di Jose ha Betlehem, Judeya, gipu ta iday i ili a nakenakan ni Dabid, i minappo ni Jose. ⁵Ket nakiuseg bila a magpalista ni Maria, a nesakad ha hikuna. Ket nabuktet dan ni Maria.

⁶Niyaen, idi naghén hidi ha Betlehem, dinumemat i tiyempo na paggasokan ni Maria. ⁷Ket neenak na i panganay a annak na a lallaki. Ket linampenan di hikuna ha tennon. Ket intagmak di hikuna ha pagkanaan na kabayo, a nagkilapan na, gipu ta atoy i makpal a tolay ha Betlehem, ket awan ha paghenan di ha pagdagusan a bilay.

I Magdapon a hidi ha Karnero ken Anghel a Hidi

⁸Idi kallap heya, ha talon a mabikan ha Betlehem, atoy i magdapon a hidi ha karnero di. ⁹Ket bigu la a nagpaenta i esa a anghel. Ket nademlag

i kallap, ta nagpaenta bila i demlag na Dios. Ket kinumanteng unay i magdapon a hidi. ¹⁰Ngem inpeta na anghel, “Awan kam manteng. Dinumematak he, penu ipeta ko ha nikam i mappiya a baheta. Ta nokkan, maragsak unay i makpal gipu ha ide a ipeta ko ha nikam. ¹¹Ta nakoya la, ha niyaen a kallap, ha Betlehem, neenak ni Apo Cristu. Hikuna i paangayan na Dios penu maghari. Ket hikuna nokkan i pakesalakanan moy. ¹²En moy mina entan. Ket ide i pagilasinan moy, a nu dumitang kam nokkan, maenta moy i annak a nalampenan ken kumakilap ha pagkanaan na kabayo,” kon na anghel.

¹³Ket bigu la a pumeta i kakkalan a anghel. Nakiagum hidi ha iday a nekaesa. Ket nagkansiyon hidi ha pagdeyaw di ha Dios. ¹⁴Ide i kinansyon di, a “Deydeyawan tam i Dios hanggan ha kaontokan. Ket matalna mina i totolay ha lutak a kakagbiyan na Dios,” kon na kansiyon he. ¹⁵Sa hidi, sinumoli ha langit. Ket nagkinagi i magdapon a hidi, a “Entamon ha Betlehem penu maenta tam i inpakatandi na Dios ha nikitam.”

¹⁶Isu, nagsigida hidi, ket naeriyokan di ni Maria, ken ni Jose, ken i annak heya, a umaabbag ha pagkanaan na kabayo. ¹⁷Idi naenta di i annak, inbaheta di i kinagi na anghel megipu ha nikuna. ¹⁸Ket nalaktat i ngamin a nakateman ha baheta di. ¹⁹Ket nanakam ni Maria i ngamin a ito a nagimet. Nanakaman na unay. ²⁰Ket sinumoli i magdapon a hidi, a dineydeyaw di i Dios gipu ha ngamin a nateman ken naenta di, a tahod a kona ha kinagi na anghel.

²¹Niyaen, idi nekawalo a pamalak na pinangenak na, pinakugit di i annak. Ket pinanagenan di hikuna ha “Jesus”. Ta iday i intoldu na anghel, idi palungo na pinaginaw ni Maria.

Itugan di ni Jesus ha Templo

²²Niyaen, dinumemat i pamalak a pagtongpal di Maria ha linteg ni Moyses megipu ha babbey a keenak dan. Ket inyangay di ni Jesus ha Jerusalem, a insaguppang di hikuna ha Templo, a kona ha iyatad di ha Dios i biyag na. ²³Ta nesurat ha Linteg, a meatad mina ha Dios i palungo a annak a lallaki, a pagserbe mina ha Dios. ²⁴Ket ide bila i tinongpal di, a “Maski nu heya a babbey a nagenak, masapul na a ipewagah i duwa a alimokan onu duwa a kalapati, ket idatton na ha Dios,” kon na linteg na Dios.

²⁵⁻²⁶Niyaen, idi inyangay di Maria ni Jesus ha Templo, atoy i esa a lakay a nagen na ni Simyon. Naghen ni Simyon ha Jerusalem, ket inayat na i Dios. Mappiya i nakam na ta kanayon hikuna a nagdeyaw ha Dios. Ket inumusoseg hikuna ha linteg na Dios. Tinahokan na i pakesalakan na Israel ha rigrigat. Ket nagagum ha nikuna i Espiritu na Dios. Inpakatandi na Espiritu a awan hikuna matay hanggan maenta na i Cristu, a paangayan na Dios ha lutak, penu maghari ha ngamin a tolay.

²⁷Idi pagdemat di Maria ha Templo, pinanakam na Espiritu na Dios ni Simyon a sumadap bila ha Templo. Ket idi inyangay di Maria ni Jesus ha Templo, penu tongpalan di i linteg na Dios, ket atoy dan ni Simyon. ²⁸Inalap na ni Jesus, a kinalkal na. Ket nagdeyaw hikuna ha Dios.

²⁹⁻³⁰Ide i kinagi ni Simyon ha Dios, a “Yenan dan, Apo ko, ket tinongpal mo dan i nepakatandi mo ha nikan. Ta naenta ko he i nagipu ha nikaw a mangisalakan ha totolay ha liwat di. Niyaen, masinggat nu matayak, ta naenta ko dan i pangisalakan mo ha totolay. Ket mappiya i katay ko nokkan. ³¹Hikuna i insagana mo penu maenta na ngamin a tolay. ³²Kona ha madisyag a silaw hikuna, a disiyagan na i ngamin a tolay. Ket gipu ha nikuna, madeyawan i totolay a pinili mo, a hikami a nesakop mo ha Israel.” Ide i indeyaw ni Simyon ha Dios.

³³Niyaen, nalaktat i hama ken hena ni Jesus ha kinagi aye ni Simyon. ³⁴Sa na, inkararagan hidi. Ket inpeta na ha ni Maria, “Pinili na Dios i annak mo a mangisalakan ha makpal ha Israel. Ngem atoy bila nokkan i makpal ha Israel a magmadi ha nikuna. Isu a hikuna i pakaparusaan di nokkan. Ket hikuna i kona ha esa a tiplad na Dios. Ngem madiyan na kappal a mangenta ha ide a tiplad, ket sentiyang di hikuna nokkan. ³⁵Ket gipu ta kona ha ide i pagsenti di, mepaenta na Dios i nakam na totolay, maski i inlimid di. Ket marigatan ka bila nokkan, Maria, ta magladingit ka gipu ha gimetan di ha annak mo. Ket kona ha pangalan di i puso mo nokkan.” Ito i pinagpugto ni Lakay Simyon. Nobos dan.

³⁶⁻³⁷Kobosan na ide, atoy bila i esa a babbey a mahagpugto. Nabilu hikuna ken babakat dan. Ni Ana i nagen na, a annak ni Panuwel, ken sakop hikuna ha kaputotan ni Aser, a minappo di. Nasurok ha walu a pulo a tawen i idad na. Naalay dan hikuna a nabilu, a pitu la a tawen i pinakiagum na ha kabanga na, sa, natay i kabanga na. Ket niyaen, kanayon a nagen ni Ana ha Templo, a nagdeydeyaw ha Dios, maski nu kallap onu pamalak. Ket nu kappal, nagkabeng hikuna a magkan, penu tumulos a magkararag.

³⁸Niyaen, idi nagkagi pala ni Simyon ha di Maria, dinumemat ni Ana. Ket nagyaman hikuna ha Dios. Tulos, a inbaheta na megipu ha annak ha ngamin ha Jerusalem a nagtahotahok ha pakesalakan di.

³⁹Niyaen, idi tinongpal di Maria i bobon na Dios megipu ha annak ken babbey a nagenak, nagsoli hidi ha Galileya, ha ili a Nasaret. ⁴⁰Ket dinumakkal ni Jesus, ket pinumigsa. Ket linumaing hikuna unay, ket atoy ha nikuna i kagbi na Dios.

Umangay ni Jesus ha Templo

⁴¹Ide i ugali na daddakkal ni Jesus, a kadakasinasag, inumangay hidi ha Jerusalem, ha Piyesta na Pinagtaleban na Anghel a Magpatay. ⁴²Niyaen, idi esa pulo ket duwa i tawen ni Jesus, nakiuseg hikuna ha nidi. ⁴³Idi

kobosan na piyesta, nagrubwat hidi a sumoli, ngem nagwarak ni Jesus ha Jerusalem. Ket awan di ito katandi. ⁴⁴Kagin di a nakiuseg hikuna ha kakpalan di. Ket linumakad hidi hanggan kallap dan. Sa di, inerieriyok hikuna ha agagum di ken ilailay di. ⁴⁵Ngem awan di naeriyokan. Isu nagsoli hidi ha Jerusalem, a erieriyokan di pala.

⁴⁶Idi nekatallu a pamalak na pinageriyok di, netan di hikuna ha Templo, a nakipagetnod ha mamaestro na Judyo. Nagteman hikuna ha nidi, ket atoy bila i insalodsod na ken inpakatandi na ha nidi. ⁴⁷Ket nalaktat hidi ngamin, gipu ta malaing i pagkatandi ni Jesus ken tabbeg na.

⁴⁸Ket nalaktat bila di Maria idi naenta di. Sinalodsod na, “Annak ko, apay a ginimet mo ide a nangkakagbi ha nikami? Naalay dan a eriyokan mi ka.” ⁴⁹Ket tinabbeg ni Jesus, “Apay a masapulak moy a eriyokan? Awan moy katandiyon a kayat ko a maghen ha bilay na hama ko?”

⁵⁰Ngem awan di nakatandiyon i tabbeg na.

⁵¹Sa hikuna, nakiuseg manon a sumoli ha Nasaret, ket natulotulok hikuna ha bobon di. Ngem awan na naleptanan nena na i ngamin a nagimet, a nanakaman na perpermi. ⁵²Ket dinumadakkal ni Jesus, ket nagbalin hikuna a malaing unay. Ket inayat na Dios hikuna, ket inayat na bila na tolay a hidi.

Mangrugi ni Juan a Magitoldu

3 ¹⁻²Idi nekaesa a pulo ket lima a tawen na pinaghari ni Hari Tiberiyo ha Roma, inbon na Dios ni Juan a magitoldu hikuna. Ha ide a Juan, a annak ni Sakariyas, naghén hikuna ha luglugar a awan ha tolay. Tiyempo ito idi naggubernador ni Ponsiyo Piloto ha Judeya. Ket idi nagmayor ni Herod ha Galileya. Ket nagmayor bila i wadi na, a ni Pelipe, ha lugar a Itureya ken Trakonite. Ket nagmayor bila ni Lisanis ha Abiliniya. Ket i katangkayan a padi idi, ni Anas ken ni Kaipas. ³Isu, inumangay ni Juan ha ngamin a lugar ha Jordan a nagitoldu. Intoldu na, “Sumina kam ha liwaliwat moy,” kon na, “ket magpabinyag kam ha baggi moy a pangpaenta a napakawan na kam na Dios,” kon ni Juan.

⁴I ginimet aye ni Juan i kona ha kinagi ni Isayas, a esa a minahagpugto, a “Atoy i mahagibaheta ha luglugar a awan ha bilabilay, ket ide i idulaw na, a ‘Dandani dan a dumemat i Apo Cristu,’ kon na. ‘Maggayak kamon ha pagdemat na, a pasunongan moy dan i paglakadan na. ⁵⁻⁶Matakbuwnan mina i ngamin a alogalog ket mapiesa i ngamin a amugod. Mapasunong mina i nakillu a dilan, ket mapalinnis i magihasgihis, ket katandiyon mina na ngamin a tolay a paangayan na Dios i Mahagsalakan ha nikitam!’ ” Ide i nepugto ni Isayas, ket ni Juan paman i nangibaheta.

⁷Niyaen, inumangay i kakpalan a hidi ha ni Juan ha karayan, penu magpabinyag hidi. Ket kinagi na ha nidi, “Kona ha ugali na ulag i ugali

moy! Makalimot man! Apay kam umangay ha he? Baka kagin moy a makalapsut kam ha parusa na Dios. ⁸Ngem ipeta ko ha nikam a masapul a ipaenta moy a nagbabawi kamon gipu ha mappiya a gimet. Ken magbabawi kamon talaga. Ket awan moy ipeta ha baggi moy, ‘Maski, ta kaputotan mi ni Abraham.’ Ta ipeta ko ha nikam a maski ha pogepogedu aye, ay, kaya na Dios a pagbalinan na hidi ha annak ni Abraham. Tahod! ⁹Nakaman moy ide, a kona ha wasay i parusa na Dios. Ket kona ha nehktat i wasay na Dios, penu katolan na i kakayo ha ramot di. Ket magkalan kam ha dagento a kakayo. Ha kadakayo a awan magbunga ha mappiya, katolan na nokkan, ket itogbak na ha gangatan,” kon ni Juan.

¹⁰Ket sinalodsod na tolay a hidi, “Isu, nu kona hito, anya mina i gimetan mi?”

¹¹Ket tinabbeg ni Juan, “Nu atoy i duwa a badu mo, iyatad moy dan i esa ha tolay a awan ha badu na. Nu atoy i kanan mo, ibunong moy dan ha tolay a awan ha kanan na,” kon ni Juan.

¹²Ket atoy bila i mahagpabuwis a hidi a kayat di a magpabinyag ha baggi di. Ket sinalodsod di, “Maestro, anya mina i gimetan mi?”

¹³Ket tinabbeg ni Juan, “Awan kam magsili-sileng ha ipabuwisan moy. Ket alapan moy la i buwis a nebon na Hari ha Roma,” kon ni Juan.

¹⁴Atoy bila i sundalu a hidi. Ket sinalodsod di, “Hikami bila. Anya mina i gimetan mi?” Ket tinabbeg ni Juan, “Awan moy pilitan a alapan i korinat na totolay. Ket awan moy hidi pakapakantengan, penu maalap moy i korinat di. Ket esa pala, a awan kam magreklamo ha suweldo moy,” kon ni Juan.

¹⁵Ket gipu ta ide a pinagitoldu ni Juan, nagtahok i tolay a hidi, a ninakam di a mabikan dan i pagdemat ni Cristu. Ket naganakanakam pala hidi nu ni Juan i Cristu a mangisalakan ha nidi ken maghari. ¹⁶Isu, gipu ha kona hito, intoldu ni Juan ha nidi, “Bakkan a hikan i Cristu. Nu ikalanak moy ha nikuna, awanak ha balle. Ta mas matangkay i Cristu ngem hikan. Maski nu atoy i esa a tagabu a mangadya mina ha sapatos na, awanak kusto gipu ha liwaliwat ko. Ket ide pala, a dinom la i pangbinyag ko ha totolay. Ngem ha Cristu, i Espiritu na Dios ken gangatan i pangbinyag na.

¹⁷“Ta magpasina i Cristu nokkan ha ngamin a tolay. Kona ha esa a mannalon a magtap. Kona bila hito i gimetan na Cristu nokkan. Ta alapan na nokkan i ngamin a tolay, ket kona ha tapan na hidi,” kon ni Juan. “Ket kona ha bigao i pangisina na a mangisap ha totolay. Ta isap na nokkan i mappiya ken madukas. Ket i mappiya a hidi i kona ha baggat. Ngem kona ha lupas i madukas a hidi. I baggat a mappiya, alapan na ket daponan na ha kahenan na. Ngem awan ha balle i lupas heya. Itutod na la ha gangatan a awan maaddap. Ket kona ha iday i Espiritu na Dios ken gangatan a pangbinyag na Cristu nokkan,” kon ni Juan.

¹⁸Kona hito, ket makpal pala i pinagitoldu ni Juan ha totolay. Intoldu na i Mappiya a Baheta megipu ha pakesalakan na tolay, ket intoldu na a isulet di mina i madukas a ugali di ha mappiya a ugali. ¹⁹Ngem ha ni Mayor Herod, hikuna i binahang ni Juan, gipu ta nagkabanga ni Herod ha ni Herodiyas, a kabanga na wadi na. Ket makpal pala i kinadukas na. ²⁰Ket i dakdakkal a liwat ni Herod i pinagpabalud na ha ni Juan.

I Pagbinyag ni Jesus

²¹⁻²²Ngem idi palungo a nepabalud ni Juan, atoy i ginimet na. Ta inumangay ha nikuna ni Jesus a magpabinyag ha baggi na. Isu, idi nobos ni Juan a nagbinyag ha makpal a tolay, bininyagan na bila ni Jesus. Sa, nagkararag ni Jesus. Ket idi nagkararag hikuna, kona ha ginumangak i langit, ket inumugsad i Espiritu na Dios, a atoy baggi na a kona ha baggi na kalapati. Ket nagdissu i Espiritu na Dios ha ni Jesus. Ket nagkagi i Dios ha langit, “Hikaw i annak ko a ayayatan ko unay. Matalakak unay ha nikaw,” kon na Dios.

I Lista na Minappo ni Jesus

²³Idi nangrugi i pinagitoldu ni Jesus, manga tallu a pulo a tawen i idad na. Ket ha kagi na totolay, hikuna i annak ni Jose, kona kan. Niyaen, ni Jose i annak ni Eli ²⁴a annak ni Matat. Ket ni Matat i annak ni Lebi, a annak ni Melki. Ket ni Melki i annak ni Jane, a annak ni Jose. ²⁵Ni Jose i annak ni Matatiyas, a annak ni Amos. Ket ni Amos i annak ni Nahum, a annak ni Esli. Ni Esli i annak ni Nage, ²⁶a annak ni Maat, a annak ni Matatiyas. Ni Matatiyas i annak ni Semey, a annak ni Jose. Ni Jose i annak ni Juda, ²⁷a annak ni Joana. Ket ni Joana i annak ni Resa, a annak ni Sorobabel, a annak ni Salatiel, a annak ni Neri. ²⁸Ket ni Neri i annak ni Melki, a annak ni Adi. Ni Adi i annak ni Kosam, a annak ni Elmodam, a annak ni Eri. ²⁹Ni Eri i annak ni Joswe, a annak ni Elieser, a annak ni Jorim, a annak ni Matat. Ni Matat i annak ni Lebi, ³⁰a annak ni Simyon, a annak ni Judas. Ket ni Judas i annak ni Jose. Ni Jose i annak ni Jonan, a annak ni Eliyakim, ³¹a annak ni Meleya. Ni Meleya i annak ni Mena, a annak ni Matata, a annak ni Natan, a annak ni Dabid. ³²Ni Dabid i annak ni Jesse, a annak ni Obed a annak ni Boos. Boos i annak ni Salmon, a annak ni Nason, ³³a annak ni Aminadab, a annak ni Aram. Ni Aram i annak ni Arni, a annak ni Esrom, a annak ni Pares. Ni Pares i annak ni Juda, ³⁴a annak ni Jakob. Ni Jakob i annak ni Isak, a annak ni Abraham. Ni Abraham i annak ni Tare, a annak ni Nakor, ³⁵a annak ni Serug, a annak ni Ragaw, a annak ni Peleg. Ni Peleg i annak ni Heber, a annak ni Selah, ³⁶a annak ni Kainan, a annak ni Arpasad, a annak ni Sem. Ni Sem i annak ni Noe, a annak ni Lamek, ³⁷a annak ni Matusalem, a annak ni Enok. Ni Enok i annak ni Jared, a annak ni Mahalalel, a annak ni

Kainan. ³⁸Ni Kainan i annak ni Enos, a annak ni Set, a annak ni Adan. Ket ni Adan i annak na Dios, a pinarsuwa na hikuna na Dios.

Solisugan ni Satanas ni Jesus

4 ¹⁻²Kobosan na pinagbinyag ni Jesus, nagsoli hikuna a nagipu ha Jordan. Ket atoy a naghén ha ni Jesus i Espiritu na Dios. I Espiritu na Dios aye i nagpanakam ha ni Jesus a umangay ha luglugar a awan ha tolay hanggan uppat a pulo a pamalak. Ngem atoy bila ni Satanas a nagsolisolisog ha ni Jesus. Ket pulos, awan nagkan ni Jesus ha uppat a pulo a pamalak. Ket kobosan na, nagiyalap unay ni Jesus.

³Sa na, inpeta ni Satanas ha ni Jesus, “Nu tahod a hikaw i annak na Dios, bonan mo mina i pogedu aye a magbalin ha kanan.”

⁴Ngem tinabbeg ni Jesus, “Nesurat ha libro na Dios, a ‘Bakkan a kanan la i ikabiyag na tolay,’ ” kon ni Jesus.

⁵Sa na, inyangay ni Satanas ni Jesus ha ontok na parabin. Ket inpaenta na ha sigida i ngamin a kahariyan na ngamin a lutak. ⁶Ket kinagi ni Satanas, “Entan mos. Hikaw i atdinan ko ha ngamin a dagende a pagturayan mo ken ikabaknang mo. Ta neyatad dan hidi ha nikan, ket mabalin ko a iyatad ha maski nu heya a kayat ko a pangatadan. ⁷Isu, nu deyawanak mo, hikaw i makinkukuwa ha ngamin a dagende,” kon ni Satanas.

⁸Ngem tinabbeg ni Jesus, “Nesurat ha Libro na Dios, a ‘Magdeyaw ka ha Happona mo a Dios la, ket hikuna la i pagserbeyan mo.’ ”

⁹Sa na, inyangay ni Satanas ni Jesus ha Jerusalem, ha bubungan na Templo a managenan ha “Bilay na Dios”. Ket kinagi na ha ni Jesus, “Nu tahod a hikaw i annak na Dios, lumakbong kas. ¹⁰Awan ka matalingo, ta nesurat ha Libro na Dios, a ‘Ibon na Dios i anghel a hidi a daponan di ka.’ ¹¹Ket ide bila i nesurat, a ‘Egkaman na ka na anghel a hidi, penu awan ka mesapdul maski ha gihagihay mo.’ ”

¹²Ngem tinabbeg ni Jesus, “Nesurat ha Libro na Dios, a ‘Awan mo pilitan i Apo moy a Dios.’ ”

¹³Niyaen, idi inubos ni Satanas i ngamin a kalase na solisog na ha ni Jesus, sinumina hikuna hanggan ha sabali a gundaway.

Mangrugi ni Jesus a Magitoldu

¹⁴Sinumoli ni Jesus ha probinsiya a Galileya, ket atoy ha nikuna i kaddat na Espiritu na Dios. Ket nagwaras i baheta megipu ha ni Jesus ha ngamin a lugar ha Galileya. ¹⁵Ket nagitoldu hikuna ha kapkapilya. Ket dineyaw na hikuna na ngamin a tolay.

Madiyan Di ni Jesus ha Nasaret

¹⁶Niyaen, inumangay ni Jesus ha Nasaret, a dinakkalan na. Ket idi Sabado, nakikapilya hikuna, a kona ha ugali na. Ket tinumaknag hikuna

ha kapilya, penu basaan na i Libro na Dios. ¹⁷Niyaen, ingiwat di i libro a insurat ni Isayas, a esa a minahagpugto. Ket linakwab na i libro, ket naeriyokan na i nesurat, a

¹⁸ “Maghen i Espiritu na Dios ha nikan, ta pinili na ak a magibaheta ha mappiya a baheta ha napobre a hidi. Ket pinaangay na ak ha kona a mebalud a hidi ha kaliduwa di, gipu ha liwaliwat di, penu ipeta ko a malakbes hidi. Ket pinaangay na ak ha kona a mabulsak hidi, penu ipeta ko a maadya i pinagbulsak di. Ket pinaangay na ak ha magkarigat a hidi, penu paadya ko i rigrigat di.

¹⁹ Ket pinaangay na ak penu ibaheta ko a dinumemat i tiyempo a panangisalakan na Apo Dios ha totolay na.”

²⁰ Idi nobos ni Jesus a magbasa, intiklup na i libro. Sa na, ingiwat ha kadagap na kapilya. Ket inumetnod hikuna a magitoldu. Ket naamatan na ngamin a Judyo a hidi, ta kinayat di a mateman i pagitoldu na. ²¹ Ket inpeta ni Jesus, “Ha yenan a pamalak, ha saguppang moy, natongpal dan ide a kari na Dios.”

²² Niyaen, idi nateman di ito, mappiya i nakam di ngamin, ket kinagi di a malaing ni Jesus a magitoldu, ta kayat di i kakkagi na. Ngem nalaktat bila hidi, ta malaing ni Jesus, ngem katandi di hikuna, idi annak pala. Ket kinagi di, “Ni Jose malla i hama na. Apay wade a malaing hikuna?” kon di.

²³⁻²⁴ Ket kinagi ni Jesus, “Siguradowak a ipeta moy ide a pagkakagi, ‘Nu tahod a hikaw i doktor, pahusayan mo dan i baggi mo,’ kon moy. Ket ide bila i kakkagi moy, a ‘Ginimet mo kan i makpal a milagro ha Kapernaum, kon na kan. Isu, magimet mo mina i makpal a milagro ha ili mo he a dinakkalan mo,’ kon moy. Ngem ipeta ko ha nikam i sabali a pagkakagi, a ‘Awan hidi magteman ha mahagpugto nu hikuna i kaili di,’ kon na kan.

²⁵ “Tamos. Nakaman moy ni Eliyas, a esa a minahagpugto. Ta idi tiyempo ni Eliyas, awan a naguden ha tallu ket gudwa a tawen. Ket awan ha nakemula. Isu, nesungot hidi. Ket nagiyalap hidi unay. Ket atoy idi i makpal a babbey a nabilu ha bayan tam a Israel. ²⁶ Ngem uray nu kona hito, awan pinaangay na Dios ni Eliyas ha maski esa a nabilu a Judyo a taga-Israel. Imbes na, pinaangay na Dios ni Eliyas ha madiyo, ha sabali a bayan, ha esa a nabilu ha lugar a Sidon, ha ili a Sarepta, maski nu bakkan hikuna a Judyo.

²⁷ “Ket kona bila hito ha tiyempo ni Elisiyo. Hikuna bila i esa a minahagpugto idi. Ket atoy idi i makpal a Judyo a mahagkattal ha bayan tam a Israel, ngem pulos, a awan hidi napahusay. Atoy la i esa a napahusay, ket hikuna i bakkan a Judyo. Ni Naaman i nagen na, a taga Siriya,” kon ni Jesus.

²⁸ Niyaen, idi nateman na ito na Judyo a hidi, nakaingal hidi. ²⁹ Ket dinakap di ni Jesus, a linaged di ha disat, ha hikeg na ontok na ili di.

Ta kinayat di a itogbak hikuna ha pagangpang. ³⁰Ngem ha ni Jesus, linumakad la hikuna ha lubuk na kakpalan di, ket natirak la hidi.

I Lallaki a Nagawag

³¹Niyaen, inumangay ni Jesus ha probinsiya a Galileya, ha ili a Kapernaum. Ket idi Sabado, nagitoldu ni Jesus ha kapilya na Judjudyo. ³²Ket nalaktat hidi, gipu ta manakabalin i pagitoldu na. ³³Niyaen, idi nagitoldu pala ni Jesus, atoy i lakay a inawag na dimonyo, ket nangrangsit. ³⁴“A-e!” kon na. “Katandiyan taka, a hikaw ni Jesus a taga Nasaret. Hikaw i pinaangay na Dios, a maghari! Anya i kayat mo ha nikami? Bunowan mo kami waden a dimonyo,” kon na.

³⁵Ngem inbon ni Jesus ha iday a dimonyo, “Awan ka magkagi! Lumapos ka dan. Itirak mo i baggi na!” Ket idi nateman na dimonyo, inwahagit na i baggi na lakay ha saguppang na Judyo a hidi, ket linumapos. Ngem awan na natalingowan i lakay. ³⁶Ket nalaktat unay i Judyo a hidi. Ket naginuhon hidi ha, “Anya i pagturay ni Jesus aye? Mapijsa i kaddat na,” kon di. “Ta magbon ni Jesus ha didimonyo, ket lumapos hidi,” kon di. ³⁷Isu a nagwaras i baheta a megipu ha ni Jesus ha ngamin a Galileya.

Pahusayan ni Jesus i Makpal a Tolay

³⁸Idi linumapos ni Jesus ha kapilya, inumangay hikuna ha bilay di Simon. Ket nagsaket i manugang ni Simon, a nagladu. Ket inpeta di ha ni Jesus. ³⁹Isu a tinumaknag ni Jesus ha hikeg na abak na. Ket inbon na a lumakad i ladu na. Ket linumakad i ladu na aye. Ket inumikat hikuna a dagus, a inlutowan na hidi.

⁴⁰Niyaen, atoy bila i makpal a nagsaket ha iday a lugar. Ket idi kinumaltob i senggut, inyangay na kakpalan i ngamin a ilailay di a nagsaket ha ni Jesus. Ket intupo na i kamat na ha kada esa, ket pinahusay na hidi ngamin. ⁴¹Ket pinalakad na bila i dimonyo a hidi ha makpal a tolai. Ket idi linumakad i dimonyo a hidi, inrangsit di, “Hikaw i Annak na Dios!” Ngem binon ni Jesus, a awan na hidi pinalobusan a magkagi, gipu ta katandi di a hikuna i Cristu a pinili na Dios a maghari.

Magitoldu ni Jesus ha Kapikapilya ha Sabali a Luglugar

⁴²Idi kaugman na, idi maledum, linumakad manon ni Jesus ha lugar a awan ha bilabilay. Ngem inderiyok na tolai a hidi. Ket idi naeriyokan di, napigsas i pagaged di a maghen ni Jesus ha nidi. ⁴³Ngem inpeta na, “Kasor ko a magitoldu ha sabasabali a ili ha Mappiya a Baheta, megipu ha pagdemat na Paghariyan na Dios. Ta ide i kayat na Dios a gimetan ko,” kon ni Jesus.

⁴⁴Isu, nagitoldu ni Jesus ha makpal a kapilya na Judyo, ha ngamin a lugar a Judeya.

Piliyan ni Jesus i Lallaki a Hidi a Tolduwan Na

5 ¹Idi esa a pamalak, nagitoldu ni Jesus ha baybay, ha diget na Genesaret. Ket atoy bila hay i makpal a tolay. Ket nagtatinoglad hidi, ta kayat di a makateman ha kagi na Dios. ²Niyaen, naenta ni Jesus a atoy hay i duwa a abang. Ket atoy bila di Simon a mahagpadut, a nagugeuges ha sigay di. ³Sinumadap dod ni Jesus ha abang ni Simon, ket inaged na a ipalubuk di ha ballik la. Ket inumetnod ni Jesus, a nagitoldu. ⁴Idi kobosan na pinagitoldu na, inpeta na ha ni Simon, “Ipalubuk moy pala ket magdaklis kamon ha kabtongan, ta makaalap kam ha makpal ihay,” kon ni Jesus.

⁵“Maestro,” kinagi ni Simon, “nagdaklis kami a nakallapan, hanggan ha maledum, ngem buwisit kami la. Ngem nu ipeta mo, magdaklis kami manon,” kon ni Simon. ⁶Isu a nagdaklis manon hidi. Ket nakaalap hidi ha makpal, hanggan dandani dan a mapisad i sigay di. ⁷Ket pinayapayan di i agagum di, ha sabali a abang, a aguman di mina hidi. Ket idi dinumitang hidi, pinutat di i dagenday a abang ha padut, hanggan dandani dan a umlad i abaabang di. ^{8,9,10}Ay, nalaktat di Simon, gipu ta makpal i padut a naalap di. Niyaen, idi naenta ni Simon Pedro i naalap di, nagparentumeng hikuna ha saguppang ni Jesus, a kinagi na, “Apo, umadiyo kas ha nikan, ta makpal i liwat ko,” kon na. Ket Nalaktat bila i agagum ni Simon, a ni Santiyago ken i hekka na, a ni Juan. Hidi i annak ni Sebedeyo. Ngem inpeta ni Jesus ha nidi, “Awan kam manteng. Ta hanggan yenan, ket hikam i mahagalap ha padut. Ngem ha niyaen a pamalak, sulitan ko i tarabaho moy. Niyaen, hikam i mahagpuhon ha tolay a sibibiyag ha Paghariyan na Dios,” kon ni Jesus.

¹¹Ket dinumong hidi ha abang di, ket intirak di i ngamin, ket inumuseg hidi ha ni Jesus.

Pahusayan ni Jesus i Esa a Mahagkattal

¹²Idi sabali a pamalak, naghen ni Jesus ha sabali a ili. Ket atoy i esa a lakay a mahagkattal. Idi naenta na ni Jesus, hinumakab hikuna ha saguppang na, a inaged na, “Apo, nu kayat mo, mapahusay mo i baggi ko!” kon na.

¹³Ket kinagi ni Jesus, “Kayat ko.” Ket intupo na i kamat na, a inpeta na, “Mahusay ka dan!” Ket bigu la a naawan dan i kattal na. ¹⁴Ket inbon ni Jesus ha nikuna, “Awan ka dan magkagi ha maski nu heya. Imbes na, magdiretso ka ha padi, penu bilengan na ka. Ket iyatad mo ha nikuna i pangiyatad mo, penu matongpal i bon ni Moyses a nesurat ha Libro na Dios. Ket nu gimetan mo ide, mapanahod mo hidi ngamin a pinahusay na ka na Dios,” kon ni Jesus ha nagkattal.

¹⁵Ngem maski nu kona hito, mapigsa pala i pagkewaras na baheta megipu ha ni Jesus hanggan makpal a lugar. Ket dinumitangditang i

kakpalan a tolay, penu magteman ha pagitoldu ni Jesus, ken magpahusay mina ha saket di. ¹⁶Ngem i kagangay ni Jesus a umadiyo ha sabali a lugar a kasaw, penu makakarag hikuna a esesa.

Pahusayan ni Jesus i Pilay

¹⁷Idi esa a pamalak, a nakangtoldu ni Jesus, ket atoy bila i kappal a Pariseyo ken maestro a hidi na Linteg. Inumetnod hidi ha saguppang na, a nagteman ha kakkagi na. Nagipu hidi ha il-ili ha probinsiya a Galileya, ken probinsiya a Judeya, ket atoy bila i kappal a nagipu ha Jerusalem. Ket atoy ha ni Jesus i kaddat a pangpahusay ha masaket a hidi. ¹⁸Niyaen, idi nagitoldu pala ni Jesus, dinumitang i kappal a lallaki a nangisew ha esa a napilay i duwa a tikad na. Ket pinadas di a sumadap ha bilay, penu itagmak di i pilay aye ha saguppang ni Jesus. ¹⁹Ngem awan hidi nakasaddap ha bilay, gipu ta naputat i bilay ha makpal a tolay. Inyontok di dod ha atap na bilay, ket binotbot di, sa di, intostos i pilay aye ha saguppang ni Jesus, ha lubuk na kakpalan. ²⁰Ket idi nakatandiyen ni Jesus a dakkal i panahod di, a nagkona hito, inpeta na ha pilay, “Abeng, napakawan dan i liwaliwat mo.”

²¹Niyaen, idi nateman na ito na mamaestro na Linteg ken Pariseyo a hidi, nagkinagi hidi ha, “Anya dod! Heya i lallaki aye a sinangdidios? Heya i makapakawan ha liwat na tolay, nu awan la i Dios! Awan ha sabali,” kon di.

²²Ngem nakatandiyen ni Jesus i nakam di, ket kinagi na, “Apay a kona hay i nakam moy? ²³⁻²⁴Makatandiyen moy mina i turay na Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Isu, niyaen, aamatan moy ide a pilay. Ta awan ha turay ha maski nu heya a tolay a makepeta ha ide a pilay, ‘Mapakawan dan i liwaliwat mo!’ Ket awan ha turay ha tolay a makepeta ha, ‘Umikat ka! Makalakad ka dan!’ Tamos. Ngem ha nikan, makapaenta ak a atoy i turay ko a mangpakawan ha liwat na tolay,” kon ni Jesus. Ket inpeta na ha iday a pilay, “Ilay ko, umikat ka, alapan mo i ulas mo, ket magsoli ka dan ha bilay moy,” kon ni Jesus.

²⁵Ket inumikat a dagus i napilay. Ket inalap na i ulas na, ket nagsoli hikuna ha saguppang di. Ket dakkal i pinagdeyaw na ha Dios! ²⁶Isu, nasbew hidi ngamin, ket dineyaw di bila i Dios. Kinagi di, “Ide i dakkal a milagro a naenta tam ha yenan a pamalak,” kon di.

Ayagan ni Jesus ni Lebi

²⁷Kobosan na ide, linumakad manon ni Jesus. Ket naenta na i esa a mahagsinger ha buwis a magetnod ha pahagsingeran na. Lebi i nagen na. Ket inpeta ni Jesus ha ni Lebi, “Umuseg ka dan ha nikan, penu matolduwan taka,” kon na. ²⁸Ket tinumaknag ni Lebi, a intirak na i ngamin, ket inumuseg hikuna ha ni Jesus.

²⁹Niyaen, insagana ni Lebi i dakkal a pangapon para ha di Jesus. Ket atoy bila ha ni Lebi i makpal a mahagpabuwis, ken makpal a sabali a totolay.

³⁰Ket atoy bila hay i Pariseyo a hidi ken mamaestro na Linteg, a nangaamata ha totolay a inawis ni Lebi ha pangapon na. Ket nagadimalmal hidi ha agagum ni Jesus a tolduwan na. “Apay a makipagkan kam ha nidi a mahagpabuwis para ha Roma, ken ha madukas a agagum di?” kon di.

³¹Ngem nateman na ito ni Jesus, a hikuna i tinumabbeg ha nagadimalmal a hidi. Kinagi na, “Nu mahusay i baggi na tolay, awan na masapul i doktor. I magsaket la i makasapul ha doktor. ³²Ket kona bila hito ha nikan a magpababawi. Ta awanak inumangay ha he penu pagbabawian ko i mappiya a tolay a awan ha liwat. Imbes na, inumangayak ha he penu pagbabawian ko i madukas a totolay a makatandi a kelliwat hidi,” kon ni Jesus.

I Salodsod Megipu ha Tolay a Magkabeng a Magkan

³³Idi esa a pamalak, atoy i kappal a nangipeta ha ni Jesus, “Ha toltolduwan ni Juan, magkekabeng hidi a magkan, a pangdeyaw di ha Dios ken ha pagkararag di, ket magkalan bila ha toltolduwan na Pariseyo a hidi. Ngem sabali ha toltolduwan mo. Ta magkan ken uminom hidi ha kada pamalak!” kinagi di ha ni Jesus.

³⁴Ket tinabbeg ni Jesus, “Oni, ta kona ha ide a ipeta ko ha nikam. Nu atoy i pagbodaan, ken atoy i nobyo ken agagum na, anya wade, magkan hidi, onu awan? Siyempre agay! Makiragsak hidi! ³⁵Ngem dumemat nokkan i sabali a tiyempo, ket madakap i nobyo, ket mepaadiyo hikuna. Agay, ide i tiyempo a magkabeng hidi a magkan, ta mematon hidi,” kon ni Jesus.

³⁶Ket intulos ni Jesus i pagitoldu na, penu makatandiyon di i kasabaliyan na bigu a pagitoldu na, ken alegid a pagitoldu na Pariseyo a hidi. Kinagi na, “Nu atoy i mayat a magpisad ha badu na, awan hikuna magpisad ha bigu a badu, penu metakop na ha badu a alegid. Gipu ta, nu padasan na ito, pinisad na dan i bigu a badu na, ket awan mekusto i bigu a pegkat ha badu a alegid. ³⁷Ket kona bila ha ide. Awan a mabalin nu mangiyasak ka ha bigu a basi ha alegid a supot a gaddang, ta mapadtak na bigu a basi iday a supot, ket magabuyos i bigu a basi, ket napisad dan i supot. ³⁸Mappiya malla nu mangiyasak ka ha bigu a basi ha bigu bila a supot a gaddang. ³⁹Ket kona pala ha ide. Nu atoy i esa a tolay a kanayon uminom ha basi a alegid, awan kan masinggat i bigu a basi, kon na kan. ‘Mas masinggat i alegid a basi,’ kon na.” Ide i kinagi ni Jesus megipu ha kasabaliyan na bigu a pagitoldu na ken alegid a pagitoldu na Pariseyo a hidi.

I Linteg a Megipu ha Sabado

6 ¹Idi esa a Sabado, naglakalakad di Jesus ha talon. Ket atoy i toltolduwan ni Jesus, a nangrugi hidi a magaphok ken magkasel ken magkan ha dawa. ²Ngem atoy bila i Pariseyo a hidi, ket kinagi di, “Apay? Maggimet kam ha maneg ha Linteg tam megipu ha Sabado,” kon di. ³⁻⁴Ket tinabbeg ni Jesus, “Awan agay! Apay? Ta maski ha ni apo Dabid, awan moy nabasa i ginimet na, ken agagum na? Ta idi nagiyalap di Dabid, sinumadap hidi ha bilay na Dios, ket inakot ni Dabid i tinapay a pangatdinan na papadi ha Dios. Ket nagkan hikuna ha denday, ket ingiwat na bila ha agagum na, maski nu papadi la i mapalobusan a magkan ha iday a kalase na tinapay. Ta kona hito i turay ni Dabid,” kon ni Jesus. Ket kinagi na pala, ⁵“Anya dod ha turay ko? I Annak na Dios a Nagbalin a Tolay i magkagi mina nu anya i tahod a gimetan ha Sabado,” kon ni Jesus.

Magpahusay ni Jesus ha Esa a Sabado

⁶Idi nokkan, ha sabali a Sabado, sinumadap ni Jesus ha esa a kapilya, a nagitoldu. Atoy bila hay i lakay a napilay ha kanawan a kamat na. ⁷Ket siniiman na ni Jesus na mamaestro na Linteg ken Pariseyo a hidi, gipu ta kayat di a paliwatan ni Jesus. Isu a inaamatan di a perpermi, penu maenta di nu magpahusay ni Jesus, uray ha Sabado. ⁸⁻⁹Ngem nakatandiyang ni Jesus i nakam di, ket inpeta na ha napilay, “Katalakay, tumaknag ka, ket umangay ka bi ha he, ha saguppang,” kon na. Niyaen, idi inumikat i napilay, ket inumangay ha ni Jesus, kinagi ni Jesus ha Pariseyo a hidi ken mamaestro na Linteg, “Anya i nakam moy megipu ha Sabado? Anya i bagbagay a ipalobus na Linteg a gimetan tam ha Sabado? Anya wade, mepalobus na i mappiya, onu madukas? Anya, magsalakan kitam mina ha totolay, onu kabengan tam hidi a maski matay?” kon ni Jesus. ¹⁰Sa na, inaamatan ni Jesus hidi ngamin, ket inpeta na ha napilay aye, “Iyuyad mo dan i kamat mo,” kon na. Ket idi inyuyad na i kamat na, napahusay dan.

¹¹Ngem naingal unay i Pariseyo a hidi ken mamaestro na Linteg, ket nakipaggammong hidi nu anya mina i gimetan di ha ni Jesus.

Piliyan ni Jesus i Esa a Pulo ket Duwa a Apostol Na

¹²Idi tiyempo hito, tinumagdak ni Jesus ha amugod, a nagkararag ha Dios. Ket naghen hikuna ha disat, a nagkararag ha Dios hanggan maledum. ¹³Idi maledum, inayagan na i tolduwan na a hidi. Ket pinili na i esa pulo ket duwa a pinanagenan na ha “Apostol.” ¹⁴I nagen di ni Simon, a insangay na ha “Pedro.” Ken ni Andres, i wadi na, ken ni Santiyago ken ni Juan, ni Pelipe ken ni Bartolome, ¹⁵ni Mateo ken ni

Tomas, ken ni Santiyago a annak ni Alpeyo, ken ni Simon a matured,
 16 ken ni Judas a annak ni Santiyago, ken ni Judas Iskaryote a nagbalin a maglipot.

Mangitoldu ken Magpahusay ni Jesus ha Kakpalan a Tolay

17 Idi binumugsok ni Jesus ken apostol a hidi ha ditaw, atoy dan i kakpalan a tolduwan na a nagururay. Ket atoy bila i makpal a tolai a naggipu ha Judeya, sa Jerusalem, sa ha il-ili a Tiro ken Sidon ha baybay na diget. 18 Inumangay hidi penu magteman ha ni Jesus, ket magpahusay mina ha sakisaket di. Ket inumangay bila i makpal a pinaawag na dimonyo. Ket napahusay bila hidi. 19 Ket mayat na kada esa a umegkam ha ni Jesus, ta atoy i magipu ha nikuna a kaddat, a mangpahusay ha nidi ngamin.

I Kinagi ni Jesus megipu ha Mappiya a Kasasaad ken Ladingit

- 20 Idi nangenta ni Jesus ha toltolduwan na, kinagi na,
 “Mappiya i kasasaad moy nokkan, hikam a mapadibi niyaen,
 Ta hikam man i ayayatan na Dios. Ket sakopan na kam ha paghariyan na.
- 21 Ket hikam i kona ha magiyalap ha kakkagi na Dios. Ket mappiya i kasasaad moy, ta kona ha mapha kam nokkan. Ket ha nikam a magsanget gipu ha liwaliwat moy, mappiya i kasasaad moy, ta paragsakan na kam nokkan na Dios.
- 22 Mappiya i kasasaad moy nu englan na kam na totolay, nu madiyan di kam, nu pasanikiyan di kam, onu ikagi di a madukas kam ta makiuseg kam ha Annak na Dios a Nagbalin a Tolay.
- 23 Nu magimet i kona ha ide ha nikam niyaen, magragsak kam mina. Gipu ta dakkal i gungguna moy nokkan ha langit. Ta kona bila hito i pinagloko di ha minahagpugto a hidi ha nikuna a naalay dan.
- 24 Ngem ha nikam a sabali, a mabaknang niyaen, kagbi kam agay. Ta lompas nokkan i malaka a biyag moy!
- 25 Ket ha nikam a kanayon mapha, kagbi kam. Ta mesungot kam nokkan! Ket ha nikam a kanayon a magragsak, kagbi kam. Ta maladinget kam nokkan ket magsangisanget!
- 26 Kagbi kam nu mappiya i kagi na kakpalan a tolai megipu ha nikam niyaen. Ta kona bila hito i nagimet nikuna, idi kinagkagi na kakpalan a mappiya i ngamin a masileng a minahagpugto a hidi.

Kagbiyan Tam i Kasenti Tam a Hidi

27 “Ide i kayat ko ipeta ha nikam ngamin a magteman,” kon ni Jesus.
 “Kagbiyan moy i kasenti moy a hidi. Ket paggimet moy i mappiya ha

nidi a maingal ha nikam. ²⁸Ket nu pagkagiyan di kam, ikagi moy i pangpahusay ha nidi. Ket ikararagan moy hidi a magloko ha nikam. ²⁹Nu atoy i magdanog ha padingel mo, palobusan mo hikuna a magdanog ha kalipat na. Onu atoy i mangalap ha kagay mo, kabeng mon nu mangalap bila ha badu mo. ³⁰Iyatad mo ha maski nu heya a umaged ha nikaw. Ket nu atoy i alapan di ha nikaw, awan mo pesoli. ³¹Ket gimetan mo ha kakalan mo a tolay i kayat mo a magimet ha nikaw. ³²Awan moy kagin a gunggunaan na kam na Dios nu kagbiyan moy i tolay a magkagbi bila ha nikam. Awan agay. Ta maski i mahagliwat a hidi, kagbiyan di bila i tolay a magkagbi ha nidi. ³³O kona bila nu aguman moy i tolay a magagum bila ha nikam, awan na kam magunggunaan na Dios gipu ha iday. Iday i kona bila ha ugali na mahagliwat a hidi. ³⁴O kona bila nu ipasallu moy ha nidi a makesoli. Agay, awan na kam magunggunaan na Dios. Ta iday i kona ha ugali na mahagliwat a hidi. Ta ipasallu di ha kakalan di a tolay, nu sigurado a mesoli i gahut di nokkan.

³⁵“Niyaen, ipeta ko ha nikam. Bakkan mina i ugali moy. Kagbiyan moy i kasenti moy a hidi, ket daggapan moy hidi. Ipasallu moy ha nidi, ket awan moy nakaman a sulit na di nokkan. Nu kona ide i gimetan moy, atoy ha nikam nokkan i dakkal a gungguna. Ket mepaenta moy ha ngamin a tolay a nagbalin kam a annak na katangkayan a Dios. Ta Dios bila i magdaggap ha maski nu heya, maski ha madukas a hidi ken makemot a hidi. ³⁶Isu, niyaen, ahengan moy i ugali na Hama moy. Ket mamagkagbi kam a kona ha pagkagbi na Dios,” kon ni Jesus.

³⁷Ket tinumulos ni Jesus, “Nu awan moy itoldu i liwat na kakalan moy a tolay, ket awan itoldu na Dios i liwaliwat moy. Awan moy irarumen i kakalan moy a tolay, ket awan na kam bi a irarumen na Dios. Magpakawan kam ha kakalan moy a tolay, ket pakawanan na kam na Dios. ³⁸Atdinan moy i kakalan moy a tolay, ket atdinan na kam bi na Dios. Nu kona ha ide i ugali moy, atdinan na kam na Dios ha makpal, agay, sobra ha kaya moy a tawedan. Gipu ta, i bagbagay a gimetan moy ha sabali a tolay, iday bila i gimetan na Dios ha nikam nokkan,” kon ni Jesus.

³⁹Ket ide bila i nepakatandi ni Jesus ha nidi. Kinagi na, “Awan a mabalin nu kabitan na bulsak i kakalan na a bulsak. Nu padasan na, matakneg hidi a duwa ha abot. ⁴⁰Onu kona bila ide. Awan a mas malaing i estudyante ngem ha maestro na. Ngem ha maski nu heya a magbalin a estudyante, ha kobosan na pinagadal na, maaheg na i maestro na, ken kinalaing na.

⁴¹“Ket kona bila hito ha nikam. Awan mo ulewan i agum mo gipu ha ballik a liwat na, nu daddakkal i liwat na baggi mo. Iday i kona nu atoy i ballik a as-as ha mata na, ket atoy i dakkal a kayo ha mata mo. ⁴²Ket ipeta mo ha nikuna, ‘Abeng, maadyan ko bi i as-as ha mata mo ah,’ kom

mo. Ngem awan ka pala makaenta, ta dakkal i kayo ha mata mo. Agay! Aginpappiya ka nu kona hito! Imbes na, hikaw mina i magpalungo a magadya ha dakkal a kayo ha mata mo, penu makaenta ka ha madinnang. Sa mo, maadya i as-as ha mata na agum mo,” kon ni Jesus.

I Kayo ken Bunga Na

⁴³“Ket ide pala,” kon ni Jesus, “nu atoy i mappiya a kayo, awan hikuna magbunga ha madukas. Onu atoy i kayo a masaket, awan hikuna magbunga ha inaamakan. ⁴⁴Ha maski nu anya a nemula, katandiyen moy nu inaamakan, onu awan ha balle na, nu maenta moy i bunga na. Ta awan moy maputi i mangga ha madukas a kayo a maseset. Ket awan moy maalap i masinggat a bunga ha madukas a kayo. ⁴⁵Ket kona bila hito ha tolay. Nu mappiya i nakam na tolay, mappiya bila i gimetan na, ket mappiya i pagkagi na. Ngem nu madukas i nakam na tolay, madukas bila i gimetan na, ket madukas i pagkagi na. Ket kona hito i nakam na tolay. Ta maski nu anya i daddakkal ha nakam na tolay, iday bila i gimetan na nokkan,” kon ni Jesus.

I Malaing a Magbilay

⁴⁶Ket tinumulos ni Jesus, “Apay a nagenanak moy ha Haplo moy, ngem awan moy tongpalaan i bon ko? ⁴⁷Malaing i maski nu heya a umuseg ha nikan penu magteman ken magtongpal ha kagi ko. Ket ipakatandi ko ha nikam i kakalan na. ⁴⁸Ta mekalan hikuna ha esa a lallaki a nagpatakna ha malagda a bilay. Ket ha palungo, nagkotkot hikuna ha madisalad, penu itolnak na i adigi a hidi. Ket nokkan idi dinumemat i bagyo, ket dinuminum i karayan, maski nu naabot na karayan i bilay na, awan narakrak i bilay, ta inamakan i pinagbilay na lallaki aye.

⁴⁹“Ngem ha sabali a tolay a makateman ha kakkagi ko, ngem awan umuseg, hikuna i kona ha lallaki a awan nagtolnak ha adigi na ha madisalad. Ket idi dinuminum i karayan, malaka la i pinakarakrak na iday a bilay. Ket nebulod i ngamin,” kon ni Jesus.

Pahusayan ni Jesus i Tagabu na Kapitan a Taga-Roma

7 ¹Kobosan na pinagitoldu ni Jesus, inumangay hikuna ha Kapernaum. ²Atoy hito i kapitan na esa a gasut a sundalu a taga Roma. Ket atoy bila ha nikuna i tagabu na a kakasokasoran na. Ngem nagsaket i tagabu na aye. Ket dandani a matay. ³Isu, idi nabaheta na kapitan ni Jesus, pinaangay na i ilailay na a umaged ha ni Jesus, a umangay mina a magpahusay ha tagabu na aye. Ket i ilay na a hidi i panglakayan na Judyo. ⁴⁻⁵Idi dinumemat hidi ha ni Jesus, inaged di unay, a “Dagapan mo bas ni kapitan,” kagi di. “Ta maski bakkan hikuna

a Judyo, kagbiyan na kitam a Judyo, ket hikuna i nagpatakngag ha kapilya mi,” kon di.

⁶Niyaen, nakiuseg ni Jesus ha nidi. Ket idi nabikan di Jesus ha bilay di Kapitan, pinaangay na Kapitan i ilailay na ha ni Jesus, penu petan di hikuna, a “Apo, i kayat na Kapitan a awan ka tumulos ha bilay na, ta masaniki kan hikuna ha nikaw. Ta mas matangkay ka ngem hikuna. ⁷Ket gipu ta kona hito, Apo, awan hikuna inumangay ha nikaw, ta masaniki. ‘Manakabalin ni Jesus,’ kon na. ‘Uray nu ipeta na a mahusay dan i tagabu ko, magimet iday a kona ha ipeta na,’ kon na. ⁸‘Katandiyang ko ito gipu ta kona bila hito ha nikan,’ kon na. ‘Ta atoy bila i happo ko a mangituray ha nikan, ket atoy i sunsundalu a magtarabaho ha nikan, ket meturayan ko hidi,’ kon na. ‘Nu ipeta ko ha esa a umangay ka,’ siyempre, umangay hikuna. Nu ipeta ko ha sabali a ‘uyoy ka he,’ siyempre, dumemat hikuna ha nikan. Nu ipeta ko ha tagabu a ‘gimetan mo ide,’ maggimet hikuna ha iday. Isu, katandiyang ko a nu atoy a ipeta ni Jesus, ‘siguradowak a magimet iday,’ kon ni Kapitan.” Ket ide i inbaheta di ha ni Jesus.

⁹Ket nalaktat ni Jesus, idi nateman na i kinagi na Kapitan. Sinumoleg hikuna, ket inpeta na ha kakpalan a hidi a inumunod, “Tahod a ipeta ko ha nikam, a hanggan niyaen, awan ko naenta i panahod a mas mapigsa ngem ha ide. Ha maski nu heya a Judyo, awan hidi manahod ha nikan a kona ha ide a kapitan,” kon ni Jesus. ¹⁰Sa, sinumoli i ilailay na Kapitan, ket idi dinumemat hidi ha bilay na, naenta di a nahusay dan i tagabu na.

Pagbiyagan Manon ni Jesus i Annak na Bilu

¹¹Idi kobosan na hito, inumangay di Jesus ha ili a Nain. Ket inumuseg bila i tolduwan na a hidi ken kakpal pala. ¹²Idi dinumemat hidi ha saddap na ili, natagbu di i kakpalan a linumalapos. Nangiyangay i kakpalan aye ha esa a natay, a ilabbang di. Ket ito a minatay i esa a lallaki a kaili di, ken annak na esa a nabilu. Hikuna i esesa la a annak na. ¹³Idi naenta ni Apo Jesus iday a nabilu, kinagbiyan na unay. Ket inpeta na ha hikuna, “Manay, awan kas magsanget,” kon na. ¹⁴Ket binumikan ni Jesus ha longon, a kinamhet na. Ket tinumaran i lallaki a hidi a nangisew. Ket inpeta ni Jesus ha lallaki a minatay, “Wadi ko! Umikat ka dan!” kon na. ¹⁵Ket inumetnod i lallaki a minatay, ket nangrugi hikuna a magkagi. Sa na, inyatad hikuna ni Jesus ha nena na. ¹⁶Nasbew hidi ngamin, ket dineyaw di i Dios. “Dinumemat ha nikitam i manakabalin a mahagpugto,” kon di. Ket, “Dinumemat i Dios ha nikitam, penu isalakan na kitam a pinili na,” kon di man. ¹⁷Ket nagwaras i baheta megipu ha ni Jesus ha ngamin a lugar ayo, ha probinsiya a Judeya, ken ngamin a lugar ha kalipat na.

Paangayan ni Juan i Agagum Na ha ni Jesus

¹⁸Niyaen, maski ha ni Juan a mahagbinyag, nakabaheta bila hikuna, maski nagheng hikuna ha pagbaludan. Ta inbaheta na agagum na i ngamin a ginimigimet ni Jesus.

¹⁹Ket pinaangay ni Juan i duwa a agum na a magsalodsod ha ni Jesus, nu tahod a hikuna i lallaki a pinaangay na Dios a maghari, onu maguray mina hidi ha sabali. ²⁰Ket idi inumangay i agagum ni Juan ha ni Jesus, kinagi di, “Pinaangay na kami ni Juan a Mahagbinyag, penu magsalodsod nu hikaw i lallaki a pinaangay na Dios a maghari, onu urayan mi pala mina?” kon di.

²¹Ket ha iday a pamalak, pinahusay ni Jesus i makpal a tolay a nagsaket, a naawag, ken hidi a nabulsak. ²²Ket tinabbeg ni Jesus i agagum ni Juan, “Sumoli kam ha ni Juan, ket ipeta moy i naenta ken nateman moy. Ta makaenta i nabulsak a hidi. Ket makalakad manon i napilay a hidi. Ket mepabigu i gaddang na magkattal. Ket makateman i nagbangag a hidi. Ket napabiyag manon i minatay a hidi. Ket metoldu i mappiya a baheta ha nidi a napobre. ²³Ket mappiya i kasasaad na maski nu heya a awan mangadya ha panahod na ha nikan.” Ide i inpeta ni Jesus, penu ibaheta di ha ni Juan.

²⁴Niyaen, idi linumakad i agagum ni Juan, nagkagi ni Jesus megipu ha ni Juan ha nidi a kakpalan. Kinagi na, “Idi inumangay kam ha ni Juan ha kasaw a lugar, anya i kayat moy maenta? Anya i nakam moy megipu ha ni Juan aye? Kayat moy wade maenta i esa a malupoy, a magtokham ha pigs na sabali? ²⁵Onu kayat moy maenta i lallaki a magtennon ha inaamakan? I mabaknang a hidi a maghen ha bilay na hari, hidi la i mahagtennon ha inaamakan. Ta hidi la i malaka a biyag. Awan man ha ni Juan.

²⁶“Apay wade a inumangay kam ha ni Juan? Penu maenta moy i mahagpugto na Dios? Oni! Iday i kayat moy maenta, ket tahod a ni Juan i esa a mahagpugto. Ngem atoy pala i naenta moy. ²⁷⁻²⁸Ta ni Juan i paketolduwan na Libro na Dios, a idi inpeta na Dios ha Cristu a, ‘Ipalungo ko i esa ha nikaw a mangibaheta megipu ha nikaw, ket magayakan na i totolay ha pagdemat mo,’ kon na Dios ha Cristu. Ket ni Juan i lallaki aye a nagpalungo. Ket ipeta ko ha nikam,” kagi ni Jesus, “a mas matangkay ni Juan ngem ha ngamin a tolay ha lutak! Ngem ha paghariyan na Dios, uray i madibbi a tolay i mas matangkay ngem ha ni Juan.”

²⁹Ket intulos ni Jesus a kinagi na, “I tolay a hidi a nagteman ha ni Juan, pati i mahagsinger ha buwis a hidi, nagoni hidi ha Dios, ket nagpabinyag hidi a kona ha pagtiplad na pinagbabawi di ha liwaliwat. ³⁰Ngem i Pariseyo a hidi ken mamaestro na linteg, inumadi hidi ha pagayatan na Dios ha biyag di. Ket nagmadi hidi a magpabinyag ken magbabawi ha liwat di. Ta madiyan di i pinagitoldu ni Juan.

³¹“Niyaen,” intulos ni Jesus, “anya dod i pangikalan ko ha dagende a tolay? ³²Mekalan ko hidi ha annak a umetnod ha sentro. Ket idulaw na kappal ha kagayam di, ‘Intukaran mi kam, ngem awan kam nagsala!’ kon di. Ket idulaw di pala, ‘Nagimaton kami, ngem awan kam inumuseg

ha pinagsanget mi!’ kon di. Ket kona bila hito ha dagende a tolay,” kon ni Jesus. ³³“Ta idi dinumemat ni Juan, nagkekabeng hikuna a magkan. Ket awan hikuna naginum ha arak. Isu, i pinagkagikagiyan na kappal a, ‘Nahayop dan hikuna!’ kon di. ³⁴Ngem idi dinumematak bila, i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, ket nakipaganak, ken nu kappal, naginumak ha arak. Ket pinagkagikagiyan na kappal, ‘Entan moy! Maddamot unay hikuna, ket makanginum ha arak. Ket makiilay hikuna ha madukas a hidi, pati i mahagsinger a hidi ha buwis,’ kon di. ³⁵Ngem uray nu atoy i kappal a magmadi ha ni Juan ken ha nikan, kabeng moy iday,” kagi ni Jesus. “Ta Apo Dios i nagpaangay ha nikami. Ket ha tototalay a umunod ha nikami, hidi i magpatahod a masirib i Dios, ta maggimet hidi ha mappiya,” kon ni Jesus.

Magpasiyal ni Jesus ha Bilay di Simon a Esa a Pariseyo

³⁶⁻³⁸Niyaen, atoy i esa a Pariseyo a nagen na ni Simon. Ket nagawis hikuna ha ni Jesus a makipagkan ha bilay di. Ket atoy bila ha iday a ili i esa a babbey a madukas, kon na kan. Idi nakabaheta hikuna a magkan ni Jesus ha bilay di Simon, inalap na babbey i esa a praskita na langis a pangpasarob. Ket inumangay hikuna ha bilay di Simon a Pariseyo. Idi dinumemat ni Jesus, ken inumetnod a magkan, inumangay bila i babbey ha adag na, ha hikeg na tikad na. Ket nagsangisanget unay i babbey aye. Ket binisabisa na i tikad ni Jesus ha luwaluwa na. Sa na, pinunasan ha buk na, ket inammosan na i tikad ni Jesus. Ket inbulak na i langis a pangpasarob ha tikad ni Jesus.

³⁹Idi naenta na ito na Pariseyo, ninakam na, a “Nu tahod a mahagpugto ni Jesus, makatandiyen na mina a madukas ide a babbey. Ket ikemot na mina a magegkam ha baggi na,” kon ni Simon ha nakam na.

⁴⁰Ket kinagi ni Jesus ha nikuna, “Simon,” kon na, “atoy i kayat ko a ipeta ha nikaw.” “Oni ah,” kinagi ni Simon, “Ipeta mos, Maestro,” kon na.

⁴¹Ket inestoriya ni Jesus, “Idi kwan, atoy i esa a lakay a nangipasalu ha korinat ha duwa a lallaki. Ket ginahut na i esa ha lima a gasut. Ket ginahut na i sabali ha lima a pulo. Ta nagaged hikuna ha lima a pulo la. ⁴²Ket idi nokkan, nagkalan hidi duwa, a awan hidi nakapagga ha gahut di. Ngem pinakawan na lakay i gahut di. Lima a gasut ha esa, ken lima a pulo ha iday a sabali. Niyaen, anya ha nakam mo? Heya i magayat ha lakay aye ha dakdakkal?” kon ni Jesus.

⁴³Ket tinabbeg ni Simon, “I lallaki a nakagahut ha dakdakkal, gipu ta dakdakkal i napakawan na lakay ha nikuna,” kon ni Simon. “Tamos,” kon ni Jesus. ⁴⁴Ket nangisoleg ni Jesus ha babbey, ket kinagi na ha ni Simon, “Entan mo bi i babbey aye, ta ide i kayat ko a kagiyan. Nakoya, idi dinumematak ha bilay moy, awan mo neyatad i dinom a panguges

ha tikad ko. Ngem inugisan na ha luluwa na, ken pinunasan na ha buk na. ⁴⁵Ket idi sinumadapak ha bilay moy, awanak mo pinasalpakan ha ammos mo. Ngem nagammosammos hikuna ha tikad ko, nangrugi idi inumetnodak. Ket awan pala tinumaran a nagammos. ⁴⁶Ha nikaw, awan mo sapuwan ha maski ha malaka la a langis ha buk ko. Ngem nagsapusapu hikuna ha tikad ko ha langis a pangpasarob, ken mangina. ⁴⁷Isu, niyaen, ipeta ko ha nikaw, a nepaenta na a napakawan na Dios i makpal a liwat na, gipu ha dakkal a pagayat na. Ngem ha maski nu heya a magkagi a ballik la i napakawan na Dios, siyempre, ballik bila i pagayat na ha Dios,” kon ni Jesus.

⁴⁸Sa na, inpeta ni Jesus ha babbey, “Napakawan dan i liwaliwat mo,” kon na. ⁴⁹Ngem ha sabali a hidi a nakipagkan bila ha bilay di Simon, naginuhon hidi ha, “Anya wade i lallaki aye? Apay a kagin na a makapakawan hikuna ha liwaliwat na tolay?” kon di.

⁵⁰Ket kinagi pala ni Jesus ha iday a babbey, “Mesalakan ka dan gipu ha panahod mo ha nikan. Lumakad ka dan. Lumakad kamon a sitatalna,” kon ni Jesus.

I Babbey a Hidi a Nagdaggap ha ni Jesus

8 ¹Idi awan maalay, tinumulos di Jesus ha paglakad di ha il-ili ayo a dakkal ken maski barbaryo a ballik. Ket maski nu hadya a inangayan di, nepakatandi ni Jesus i Mappiya a Baheta a megipu ha paghariyan na Dios. Ket nakikuyog ha nikuna i apostol a hidi. ²Ket nakikuyog bila i kappal a babbey a napahusay ha sakisaket di ken ha didimonyo di. Ni Maria Magdalena i esa a babbey. Pinalakad ni Jesus i pitu a dimonyo ha baggi na. ³Ket atoy bila ni Juana a kabanga ni Kuso, a tarabahador ni Hari Herod. Ket atoy bila ni Susana ken makpal pala a babbey a nagusar ha aruwatan di ken baknang di, a paggatang di ha kanan, ken aruwatan, para ha di Jesus.

Ikalan ni Jesus i Bin-i ha Kakkagi na Dios

⁴Idi tiyempo hito, nakangangay i totolay ha ni Jesus. Naggipu hidi ha ngamin a ili. Ket idi dinumakkal i kakpalan hito, inestoriya ni Jesus i pangpakatandi na ha nidi. Kinagi na,

⁵“Nikuna, atoy i esa a mannalon a inumangay ha sikaw na a magmula. Idi nagmula hikuna, netakneg i kappal a bin-i ha dilan. Ket nagidtnan idenday a bin-i. Ket tinumagmak i manok a hidi a nagkakan. ⁶Ket netakneg i kappal ha kabitubituwan. Isu, idi nagtubo idagenday a bin-i, napohpoh hidi, ta awan ha dinom ha kabitubituwan. ⁷Ket netakneg i kappal ha kasesetan. Ket idi dinumakkal idagenday a bin-i, dinumakkal bila i seset a hidi, ket nasalenan i tumubo a hidi. ⁸Ngem atoy i kappal a netakneg ha mappiya a lutak. Ket idi dinumakkal idagenday a bin-i, nebunga na kada esa ha esa gasut a bukal ha

kada esa a bin-i a netakneg.” Ide i inestoriya ni Jesus. Sa na, kinagi pala, “Nu makasaneg kam ha kakkagi ko, makatandiyan moy mina ito,” kon ni Jesus.

⁹Ket nagsalodsod i agagum ni Jesus nu anya i kayat na kagiyan na iday a estoriya a pangikalan na. ¹⁰Ket tinabbeg na, “Ipakatandi ko ha nikam idagende a inlimid na Dios megipu ha paghariyan na. Ngem ha sabali a tolay a awan a maguseg ha nikan, tatemanan di la i estoriya ko, ket awan di makatandiyan. Isu a makatongpal ha pinapugto na Dios ni Isayas a nangisurat ha, ‘Maski nu makangenta hidi, awan di melasin. Ket maski nu makangteman hidi, awan di makatandiyan,’ kon na Dios.”

¹¹Ket tinulos ni Jesus, “Ide i kayat ko a kagiyan ha estoriya ko. Magkalan i bin-i ha kagi na Dios. ¹²Ket i dilan a nataknegan na bin-i, iday i magkalan ha tolay a magteman ha kagi na Dios. Ngem dumemat ni Satanas, ket magadya hikuna ha kagi na Dios ha nakam di, penu awan hidi manahod ken mesalakan. ¹³Ket i kabitubituwan a nataknegan na bin-i, iday i magkalan ha tolay a magteman ha kagi na Dios, ket magragsak hidi. Ngem awan meyoltak i kagi na Dios ha disalad na nakam di. Manahod hidi ha ballik la. Ket nu dumemat manon i rigrigat, magsigida hidi a sumoli ha ugali di a madukas.

¹⁴“I kasesetan a nataknegan na bin-i, iday i magkalan ha magteman a hidi ha kagi na Dios, ngem makaburibur hidi megipu ha korinat ken pagragsakan di. Isu, mesalen i pagnakam di ha makpal a buribur di. Ket awan di nakaman i kagi na Dios. Ket awan hidi magbunga, ta awan hidi magayat ha Dios ha tahod. ¹⁵Niyaen, i mappiya a lutak a nataknegan na bin-i, iday i magkalan ha toloy a magteman ha kagi na Dios, ken makatandi. Ket iasak di i kagi na ha madisalad ha nakam di. Ket magdagdag hidi a malagda, hanggan mebunga di i mappiya a bunga.

¹⁶“Ket kona bila hito ha nikam. Hikam i makatandi ha kagi na Dios. Ket kona ha pagsuluhan i pagkatandi moy aye. Isu, kona ha magdisyag mina i pagkatandi moy ha tolay a hidi. I kayat ko a kagiyan a magibaheta kam mina ha kagi na Dios. Ta siyempre, ha maski nu heya a magsulu, awan na kallaban, onu itagmak i sulu na ha sidung na katre. Awan agay! Iyontok na mina i sulu na, penu masuluwan na i sumadap a hidi. ¹⁷Katandiyan moy mina ide. Ha maski nu anya a inlimid na Dios, iday i kayat na a ipalapos moy nokkan. Ket maski nu anya i pagitoldu ko a awan nakatandiyan na toloy niyaen, ipakatandi moy mina nokkan. ¹⁸Isu, magteman kam perpermi ha kagi ko. Gipu ta maski nu heya a umuseg ha kagi na Dios, inayon pala na Dios ha pagkatandi na. Ngem ha maski nu heya a awan umuseg ha kagi na Dios, adyan na Dios iday a kagin na a nakatandiyan na.” Ito i inpeta ni Jesus ha tolduwan na a hidi.

I Totolay a Tahod a Wawaddi ni Jesus

¹⁹Dinunitang i hena ken lallallaki a wawaddi ni Jesus, ngem awan di naabot ni Jesus gipu ha kakpal a tolay. ²⁰Ket napetan ni Jesus, “Atoy i hena ken wawaddi mo ha lapos. Ket kayat di ka maenta.”

²¹Ngem kinagi ni Jesus ha kakpalan a hidi, “I magteman a hidi ha kagi na Dios ken magtongpal, hidi i tahod a hena ken wawaddi ko,” kon ni Jesus.

Pataranan ni Jesus i Taribunada

²²Idi esa a pamalak, sinumakay di Jesus ha abang. Ket kinagi na ha agagum na, “Umahabes kitam dan ha dibelew,” kon na. ²³Idi kalakad di, kinumillap ni Jesus. Ket bigu la a naparas dan ha napigsa. Ket nangrugi a mesagab i abang. Ket delikadu i kasasaad di. ²⁴Isu a linukag di ni Jesus, a kinagi di, “Apo, Apo! Umlad kitam dan!”

Ket inumikat ni Jesus, a binon na i paras ken raknab a hidi. Ket tinumaran i pahas, ken linuminnak i diget. ²⁵Sa na, kinagi ni Jesus ha agagum na, “Apay a manteng kam? Awan kam manahod ha nikan?” kon ni Jesus. Ngem naskal pala hidi, ket nakanteng, ket nagsasinalodsod hidi, “Anya wade i lallaki aye? Mebon na i paras ken raknab, ket magtongpal hidi ha nikuna,” kon di.

Pahusayan ni Jesus i Lallaki a Hinayup

²⁶Tinumulos di Jesus a naglugan ha abang hanggan ha lugar na Gadareno, ha dibelew na Galileya. ²⁷Idi kahhapog di Jesus, sinumalpak i esa a lallaki a taga ili, a hinayup. Naalay dan a sitatalobag, ket awan hikuna naghén ha bilay na. Ta kanayon a naghén ha libalbang. ²⁸⁻²⁹Naminmakpal a inawag na hikuna na dimonyo. Uray nu inkemot na tolay, ket ingakad di i kamat ken tikad na ha kawar. Nu inawag na hikuna na dimonyo, binagsot na i kawar, ket pinalakad na hikuna na dimonyo ha lugar a awan ha bilabilay. Idi naenta na ni Jesus, nagkalles i hinayup aye, ket inwahagit na i baggi na ha saguppang ni Jesus, a inayag na, “Jesus, anya i kayat mo ha nikan? Hikaw i annak na Dios a Katangkayan! Magpakagbiyak ha nikaw, awanak mo parigatan!” Ito i kinagi na hinayup, gipu ta inbobon ni Jesus a lumapos i dimonyo ha baggi na.

³⁰Ket sinalodsod ni Jesus, “Heya i nagen mo?” Ket tinabbeg na, “Ni Kakpalan i nagen ko,” gipu ta makpal i dimonyo a sinumadap ha baggi na.

³¹Ket nagpakagbi unay i dimonyo a hidi ha ni Jesus, a awan na hidi itogbak ha abot a awan ha kahad. ³²Ket atoy bila hito i kakpalan na babboy, a magsabbok ha mabikan a kalebkeb. Ket inaged di ha ni Jesus, a palobusan na hidi a sumadap ha dagendo a babboy. Ket pinalobusan na hidi ni Jesus. ³³Niyaen, idi linumapos hidi, sinumadap hidi ha babboy, ket ginumutap i babboy a hidi ha dinom. Ket inumlad hidi.

³⁴Idi nangenta i mahagdapon a hidi ha babboy, binumuyot hidi ha ili ken taltalon, penu ibaheta di. ³⁵Isu, dinumemat i tolay a hidi, ta kayat di

a maenta i nagimet. Idi dinumemat hidi ha ni Jesus, naenta di i lallaki a linaposan na didimonyo a inumetnod ha saguppang ni Jesus. Ket mappiya i nakam na. Ket nagtennon hikuna. Ngem nanteng i nangenta a hidi ha nikuna. ³⁶Ket inpakatandi na mahagdapon a hidi nu panyan na a napahusay ide a lallaki. ³⁷Ket nagaged i ngamin a naggipu ha Gadareno a umadiyo ni Jesus, gipu ta nanteng hidi unay. Isu a sinumadap ni Jesus ha abang penu sumoli. ³⁸Ket inaged na lallaki a nahusay a kumuyog mina ha ni Jesus. ³⁹Ngem kinagi ni Jesus, “Sumoli ka dan ha bilay moy, ket ipeta mo ha nidi i mappiya a ginimet na Dios ha nikaw,” kon na. Isu a sinumoli i lallaki, ket inbaheta na ha ngamin ha ili i ginimet ni Jesus ha nikuna.

I Annak a Minatay ken i Babbey a Nangkamhit ha ni Jesus

⁴⁰Idi sinumoli ni Jesus ha dibelew, atoy pala i kakpalan a nagsalpak. Ta nagururay hidi ha nikuna. ⁴¹Ket atoy bila i esa a lallaki a nagen na, ni Hayro. Hikuna i mangituray ha esa a kapilya na Judyo a hidi. Ket inhakab na i baggi na ha saguppang ni Jesus, a inaged na a umangay ni Jesus ha bilay na. Ta dandani dan a matay i esesa a annak na a gumitek.

⁴²Ngem idi naglakad di Jesus ha bilay di Hayro, dinumulog i kakpalan a hidi, hanggan masupit i paglakadan di. ⁴³Ket inumunod bila i esa a babbey a magsaket. Nagdigidigi dan i babbey aye ha esa pulo ket duwa a tawen. Ket inubos na i ngamin a pagbiyag na ha doktor a hidi. Ngem awan di napahusay i baggi na.

⁴⁴Niyaen, binumikan hikuna ha adag ni Jesus. Ket kinamhet na i nibik na badu na. Sa, bigu la a tinumaran i digi na. ⁴⁵Ket kinagi ni Jesus, “Heya i nangkamhit ha nikan?” Ket tinabbeg na ngamin a kakpalan, “Awan hikan i nangkamhit!”. Ket kinagi ni Pedro, “Apay, Apo? Atoy ha he i kakpalan! Masaldisaldit na kitam na kakpalan aye! Ket makpal i mangsabeh ha nikaw!” kon ni Pedro.

⁴⁶Ngem kinagi ni Jesus, “Awan, agay. Atoy i esa a nangkamhit ha nikan. Ta nabati ko a linumapos i kaddat ha baggi ko,” kon ni Jesus.

⁴⁷Idi naenta na babbey a nakatandiyon ni Jesus i nagimet, inumangay hikuna a hinumakab ha saguppang na. Ket nagyagyag i baggi na, gipu ha saniki na. Ket ha hay, ha saguppang na ngamin a tolay, inpakatandi na nu panyan na a kinamhet i badu ni Jesus, ket panya a dagus a napahusay i baggi na. ⁴⁸Sa, inpeta ni Jesus ha nikuna, “Manay, mahusay ka dan, gipu ta manahod ka ha nikan. Niyaen, kad mo dan a sitatalna,” kon ni Jesus.

⁴⁹Niyaen, atoy pala ni Hayro, i lakay a mangituray ha kapilya. Ket idi nagkagi pala ni Jesus ha babbey, atoy i dinumemat a nagipu ha bilay di Hayro. Inpeta na ha ni Hayro, “Magsoli ka bi ha bilay, ta paayag di ka,” kon na.

⁵⁰Ngem nateman bila ni Jesus, ket inpeta na ha ni Hayro, “Awan kas manteng. Manahod ka dan ha nikan, ket mahusay i annak mo,” kon ni Jesus.

⁵¹Niyaen, kaddemat di ha bilay di Hayro, ket sinaway ni Jesus i sabasabali a sumadap ha bilay. Hidi la ni Pedro, ni Juan ken ni Santiyago, ket hama ken hena na annak i nakikuyog ha ni Jesus ha disalad. ⁵²Idi kasadap di, nagsangisanget ken nagnongoyngoy i tolay a hidhi ha disalad. Ta natay i annak heya. Ngem inpeta ni Jesus, “Awan kam magsanget. Awan natay i annak aye. Kinumillap dalla hikuna,” kon na.

⁵³Ngem inulew di ni Jesus ha ngidingidet di. Ta sigurado hidhi a natay i annak. ⁵⁴Ngem inegkam ni Jesus i kamat na annak. Ket inayag na, “Nening, umikat ka dan!” ⁵⁵Ket sinumoli i angas na, ket dagus a inumikat hikuna. Ket inbon ni Jesus a pakanan di hikuna. ⁵⁶Ket nalaktat unay i hena ken hama na. Ngem inbon ni Jesus a awan di ibaheta ha maski nu heya.

Paangayan ni Jesus i Esa a Pulo ket Duwa a Tolduwan Na

9 ¹Idi esa a pamalak, pinapisan ni Jesus i esa pulo ket duwa a tolduwan na. Ket inyatad na i kaddat ken pagturayan di, penu mapalakad di i maski nu anya a kalase na dimonyo ken penu mapahusay di i tolay a masaket. ²Sa na, pinaangay hidhi a magitoldu megipu ha paghariyan na Dios ken magpahusay ha tolay a masaket. ³Ket inbon na ha nidi, “Awan kam magbilon ha aruwatan moy, maski nu sahudod, onu supot, onu kanan, onu korinat, o maski nu badu a pagsuletan moy. Awan moy bilonan. ⁴Ha maski nu hadya a bilay a mappiya i pangsalpak di ha nikam, magtulos kam ha iday a bilay hanggan lumakad kam manon. ⁵Ket ha maski nu hadya a lugar a awan hidhi magsalpak ha nikam, lumapos kam ha iday a lugar. Ket nu lumapos kam, tipladan moy hidhi a kona ha ide, a pagpagen moy i tikad moy ha tapok, penu makatandiyon di a nagliwat hidhi, a minadiyan di i kakkagi na Dios.” Ide i inbon ni Jesus ha agagum na.

⁶Isu, linumakad hidhi a esa pulo ket duwa, ket naglakadlakad hidhi ha ngamin a ido a baryo. Ket nagitoldutoldu hidhi ha Mappiya a Baheta megipu ha paghariyan na Dios, ket nagpahusay hidhi ha masaket ha kadabaryo.

Maliwaliwat ni Mayor Herod.

⁷Ha ni Mayor Herod, idi nakabaheta hikuna ha makpal a gimet ni Jesus, nakaliwat hikuna ha nakam na. Ta kinagi na kappal, a minabiyag manon ni Juan a Magbinyag, kon di. Maski nu pinatay dan ni Herod. ⁸Ket kinagi na kappal, a nagsoli ni Eliyas a nagipu ha langit. Hikuna i esa a minahagpugto, idi nikuna a naalay dan. Ket kagin di a ni Jesus iday a minahagpugto. Ket atoy i kappal, a kagin di a ni Jesus i sabali a minahagpugto, a minabiyag manon. ⁹Ket kinagi ni Herod, “Pinaputol ko dan ni Juan. Ngem heya ide a lallaki a inbaheta di ha nikan?” kon na. Ket nagpadpadas ni Herod a mangenta ha ni Jesus.

Pakanan ni Jesus i Lima a Ribu a Lallaki.

¹⁰Idi sinumoli i esa pulo ket duwa a apostol, inbaheta di ha ni Jesus i ngamin a ginimet di. Ket intugan na hidi ha esa a lugar a awan ha tolay, ha bikan na ili a Betsayda. ¹¹Ngem idi pakabaheta na kakpalan i inangayan di, inumunod bila hidi. Ket idi nakaabot hidi ha di Jesus, sinalpak na hidi. Ket intoldu na i megipu ha paghariyan na Dios. Ket pinahusay na i masaket a hidi.

¹²Idi dandani a linumiksup i senggiti, kinagi na apostol a hidi, “Apo, paglakadan mo bi idagende a tolay, penu umangay hidi ha barbaryo ayo, ket ha taltalon ha kalipat. Ta masapul di a mageriyok ha kanan di ken pagtidugan di. Ta makasaw i lugar ha he,” kon na apostol a hidi. ¹³Ngem kinagi ni Jesus, “Hikam mina i magpakan ha nidi.”

Ket tinabbeg na apostol a hidi, “Panyan mina? Ta duwa a padut a pandang ken lima a tinapay la i bilon mi. Kayat mo dod a lumakad kami, a maggatang ha kanan para ha ngamin a kakpalan aye?” kon di. ¹⁴(Atoy manga lima a ribu a lallaki. Ket atoy bila i kabanga di ken annak di.) Ket kinagi ni Jesus ha apostol a hidi, “Ipaetnod moy hidi a pumisan ha taglilima a pulo,” kon na. ¹⁵Idi nobos ito a ginimet di, ¹⁶inalap ni Jesus i duwa a pandang ken lima a tinapay a bilon di. Ket tinumangad hikuna ha langit. Ket nagyaman hikuna ha Dios. Sa na, pinilakpilak, ket inyatad na ha apostol a hidi, a iwaras di. ¹⁷Ket nagkan hidi ngamin. Ket idi nabbiyag dan hidi ngamin, pinuhon di i sobra. Ket naputat na apostol a hidi i esa pulo ket duwa a basket ha tinapay ken pandang a buhay di.

I Kinagi ni Pedro Megipu ha ni Jesus.

¹⁸Idi esa a pamalak, nagisesa ni Jesus a magkararag. Ket idi dinumemat i apostol a hidi, sinalodsod ni Jesus ha nidi, “Anya i nakam na totolay megipu ha nikan? Heya ak wade ha pagkagi di?” kon na.

¹⁹Ket tinabbeg di, “Kinagi na kappal a hikaw kan ni Juan a Nagbinyag, ket minabiyag manon. Ket kinagi na kappal a hikaw kan ni Eliyas, a nagsoli a nagipu ha langit. Ket kinagi na kappal a hikaw i esa a minahagpugto a minabiyag manon, kon di kan.”

²⁰Ket sinalodsod ni Jesus, “Hikam bi, anya ha nakam moy? Heya ak wade ha nakam moy?” kon na.

Ket tinabbeg ni Pedro, “Hikaw i Kristu, i lalaki a pinaangay na Dios a maghari ha ngamin a tolay,” kon na. ²¹Ngem inbon ni Jesus a awan di ipeta ha maski nu heya a hikuna i Cristu.

Masapul a Magattam ni Jesus ha Rigrigat ken Matay

²²Ket inpeta na, a “Ha Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, masapul a attaman na i makpal a rigrigat, ta nokkan ket umadi hidi ha nikan, hidi a

matangkay a papadi, hidi a mangituray ha kapilya, ken hidi a maestro na linteg. Ket ipapatay di ak. Ket nu malpas i tallu a pamalak, magbiyagak manon.” Ito i nepugto ni Jesus.

²³Ket kinagi na pala, “Maski nu heya a mayat a umuseg ha nikan, masapul a kabengan na i baggi na, a baklayan na i kudos na ha kadapamalak ken umusoseg ha nikan. ²⁴Ta maski nu heya a mayat a mangisalakan ha baggi na, hikuna i tahod a matay nokkan. Ngem maski nu heya a mangiyatad ha biyag na ha Dios, gipu ha nikan, uray nu matay i baggi na, isoli na Dios i biyag na nokkan. Ket awan hikuna matay manon.”

²⁵“Gipu ta kona bila ha ide,” kagi ni Jesus, “nu atoy i tolay a makaalap ha ngamin a baknang na lutak, awan ha balle na iday nu lompas i biyag na, a awan na mapadasan i biyag a magnanayon. ²⁶Ha tolay a kona ha iday, masaniki hikuna a manahod ha nikan. Ket masaniki a magtongpal ha pagitoldu ko. Ket nu pabiyanan na ak niyaen, pabiyanan ko bila hikuna nokkan, ha pagsoli ko a magipu ha langit. Ket ha kasoli ko nokkan, mepaenta i kainamakan ko ken kainamakan na Dios, i hama ko, ken i kainamakan na anghel a hidi. Ket pabiyanan ko nokkan i tolay a kona ha iday, ta masanikiyak nu sumadap hikuna ha paghariyan na Dios. ²⁷Ket niyaen, magsiguradowak ha nikam, a atoy he, ha agagum tam i awan a matay hanggan maenta di i kainamakan na Dios ken paghariyan na,” kon ni Jesus ha apostol a hidi.

I Kainamakan ni Jesu-Cristu

²⁸Niyaen, idi nobos ha manga makadominggo, inkuyog ni Jesus ni Pedro, ni Juan, ken ni Santiyago a tinumagdak ha parabin, penu magkararag. ²⁹Idi nagkararag ni Jesus, nagbigu i rupa na. Ket nagbalin a maponset i tennon na, a nagpahiyamhiyam i tennon na aye gipu ha kinaponset na. ³⁰Ket bigu la a nagpaenta i duwa a lallaki, a ni Moyses ken ni Eliyas. ³¹Nagpaenta hidi ha kainamakan na langit ha baggi di. Ket nakiuhon hidi ha ni Jesus megipu ha katay ni Jesus nokkan, ha Jerusalem, penu matongpal na i panggep na Dios.

³²Niyaen, ha di Pedro, kinumillap dalla hidi. Ngem minumutag hidi, ket naenta di i kainamakan ni Jesus ken duwa a lallaki a agagum na. ³³Ket idi dandani a lumakad i duwa a hidi, kinagi ni Pedro ha ni Jesus, “Apo, mappiya, ta atoy kami ha he. Magtoklong kami mina ha tallu. Esa para ha nikaw, esa para ha ni Moyses, ken esa para ha ni Eliyas,” kon na. (Ngem tahod a maliwaliwat i nakam ni Pedro, ket awan na nakatandiyon i kinagi na.) ³⁴Niyaen, idi magkagi pala ni Pedro, nalenduman na hidi na ulap, ket nanteng di Pedro. ³⁵Ket atoy i timek a nagkagi ha ulap aye ha, “Ide i annak ko. Pinaangay ko hikuna a maghari. Temanan moy hikuna!” kon na.

³⁶Idi tinumaran i timek, naenta di Pedro ni Jesus a esesa. Ket idi tiyempo hito, nagmallay hidi a awan di ibaheta megipu ha naenta di aye.

Pahusayan ni Jesus i Annak a Hinayup

³⁷Kaugman na, binumugsok hidi ni Jesus ha ditaw. Ket nasalpak na hidi na karpalan. ³⁸Ket atoy i esa a lallaki a nagayag ha, “Maestro, umagedak ha nikaw, a entan mo bi i annak ko aye, i annak ko a lallaki a esesa! ³⁹Ta atoy i dimonyo a magiawag ha nikuna, ket bigu la a magparangsirangsit. Ket itulos na a magpayagyag hanggan maghabhab i labi na. Kanayon na hikuna a pasaketan, ket awan na pabiyanan! ⁴⁰Nagagedak ha agagum mo a palakadan di mina, ngem awan di kaya,” kon na lallaki.

⁴¹Ket kinagi ni Jesus, “Ay, idagende a tolay a maliwaliwat pala! Apay wade a awan kam manahod ha Dios ha mehusto? Kahangan kaalay i paganus ko ha malupoy a panahod moy? Kahangan kaalay i paghen ko ha nikam, penu manahod kam a tahod?” Sa na, kinagi ni Jesus, “Iyangay mo he i annak mo.” ⁴²Niyaen, idi inyangay di pala i annak, inwahagit na hikuna na dimonyo. Ket pinakisew na. Ngem pinalakad ni Jesus i dimonyo aye. Ket pinahusay na i annak. Ket insoli na ha hama na. ⁴³Ket ha nidi a karpalan a nangenta ha ide, nalaktat hidi, gipu ta manakabalin gamen i kaddat na Dios.

Ipuget ni Jesus Manon Megipu ha Katay Na

Niyaen, idi masbew pala i karpalan aye megipu ha ngamin a gimet ni Jesus, kinagi na ha agagum na, ⁴⁴“Awan moy lipatan i ipeta ko ha nikam, a maski nu deyawan di ak niyaen, dumemat pala i tiyempo nu igiwat di ha kasenti ko i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay,” kon ni Jesus. ⁴⁵Ngem awan na ito nakatandiyon na agagum na. Ta napalimid na Dios i kayat na kagiyon ni Jesus, penu awan di makatandiyon. Ket nanteng hidi. Isu, awan hidi nagsalodsod nu anya i kayat na a kagiyon.

I Kinagi ni Jesus Megipu ha Kinatangkay

⁴⁶Idi sabali a pamalak, nakipagtabbegan i agagum ni Jesus. Ket nagtinabbeg hidi nu heya i mas matangkay ha nidi. ⁴⁷Ngem nakatandiyon ni Jesus i nakam di. Isu, inalap na i esa a annak, ket pinatakag na hikuna ha hikeg na. ⁴⁸Ket kinagi na ha nidi, “Kona ide i tolay a manahod ha nikan ha tahod. Ta maanus ken mapadibbi. Ket ipeta ko ha nikam, a maski nu heya a magrespitar ha tolay a manahod ha nikan a kona ha annak aye, respitaran na ak bila. Ket nu respitaran na ak, respitaran na i Dios a nagpaangay ha nikan. Ket maski nu heya ha nikam a magpadibbi ha baggi na, a kona ha annak aye, hikuna i mas matangkay talaga,” kon ni Jesus ha agagum na.

⁴⁹Ket kinagi ni Juan, “Apo, naenta mi i esa a lallaki a nangpalakad ha dimonyo a hidi. Ta nanahod hikuna ha nikaw, kon na kan. Ket atoy kan ha nikuna i pinagturay ken kaddat ni Jesus, kon na kan. Ket inusar na i nagen mo. Ngem awan pala hikuna nagpasakop ha grupo tam aye. Isu, pinadas mi a pagimakan hikuna,” kon ni Juan.

⁵⁰Ngem tinabbeg ni Jesus ha di Juan, “Awan moy mina pagimakan i totolay a kona ha iday. Ta awan hidi magsenti ha nikitam. Nu awan hidi magsenti, magdaggap dalla hidi,” kon ni Jesus.

Madiyan na Samaritano a Hidi ni Jesus

⁵¹Idi dandani a pagsoli ni Jesus ha langit, ninakam na a umangay ha Jerusalem. ⁵²Isu, pinapalungo na i agagum na, a maggayak ha paglakadan na ha probinsiya a Samariya. ⁵³Ngem ha Samariya, awan nepalobus a sumadap di Jesus. Ta nakatandiyen na Samaritano a hidi a lumalakad pala di Jesus ha Jerusalem. (Ket magkasenti i Samaritano ken Judyo a hidi, gipu ta sabali i pakidiosan di.) ⁵⁴Idi nabaheta di Santiyago ken Juan a awan hidi makasaddap ha barbaryo na Samaritano, kinagi di ha ni Jesus, “Apo, kayat mo a ibon mi i apoy na langit a tumakneg, ken tutudan na hidi ngamin?” kon di. ⁵⁵Ngem sinumoleg ni Jesus, ket minadiyan na i kinagi di, “Awan moy katandiyen i kalase na espiritu a mangikagi ha baggi moy,” kon na. “Madukas i kinagi moy! ⁵⁶Ta awan dinumemat i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay penu magpapatay, nu awan penu mangisalakan,” kon ni Jesus. Sa hidi, tinumulos ha sabali a baryo.

Megipu ha Tolay a Mayat a Umuseg mina ha ni Jesus

⁵⁷Idi maglakalakad pala hidi, atoy i lallaki a nangikagi ha ni Jesus, “Umunodak ha nikaw, maski nu hadya i angayan mo,” kon na.

⁵⁸Ngem iniwadan ni Jesus hikuna, “Maski ha hayhayup ha taltalon, a kona ha madipa, atoy i paghenan di ha abot na pogedu. Onu maski ha manok a hidi, atoy i paghenan di ha rabon di. Ngem awan ha paghenan na Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, a pogedu ha maski nu hadya,” kon ni Jesus.

⁵⁹Ket atoy bila i sabali a lallaki, a kinagi ni Jesus ha nikuna, “Umunod ka dan ha nikan.”

Ngem tinabbeg na lalaki aye, “Apo, pabiyananak mo bi hanggan ha ballik, ta kakkatay dala nama ko. Ket ha palungo, en ko mina a ilabbang i hama ko. Sa ak, umunod ha nikaw,” kon na.

⁶⁰Ngem tinabbeg ni Jesus, “Kabeng mon iday. Ta atoy bila i sabali a hidi a makangmadi ha nikan, ket kona ha natay dan hidi. Isu, kabeng mon, ta idagenday a natay, hidi mina i mangilabbang ha minatay a hidi. Ngem ha nikaw, magibaheta ka mina megipu ha paghariyan na Dios,” kon ni Jesus.

⁶¹Ket atoy bila i sabali a lallaki a nagkagi ha, “Apo, kayat ko a umunod ha nikaw. Ngem ha palungo, palobusanak mo bi a magpakada ha pamilya ko,” kon na.

⁶²Ngem tinabbeg ni Jesus, “Nu magarado ka, ket kanayon ka a sumulegsuleg, awan mappiya i pagarado mo. Ket kona bila hito ha maski nu heya a kayat a umunod ha nikan. Masunong mina i paguseg moy ha nikan, o nu awan ka ha serbe ha paghariyan na Dios,” kon ni Jesus.

Paangayan ni Jesus i Pitu a Pulo Ket Duwa a Magitoldu

10 ¹Kobosan na ito, pinili ni Jesus i pitu a pulo ket duwa a lallaki a magpalungo, a maggayak ha kadaangayan na a barbaryo. Ket pinaglakad na hidi ha tagduduwa. ²Kinagi na ha nidi, “Kona ha maggapas i tarabaho moy. Ta atoy i makpal a mayat a mangalap ha biyag na Dios a magnanayon. Agay, kinumakpal dan hidi! Ket kona hidi ha pagay a naluto dan. Ket malawa i kona ha kapahayan aye. Ngem ballik la i tarabahador a maggapas. Isu, magkararag kam mina ha Dios, a paangayan na mina i mas makpal a tarabahador ha paggapasan na aye.

³“Niyaen, lumakad kam dan. Ngem magingat kam. Ta maanus kam a kona ha malogyaw a karnero. Ngem maingal i totolay a angayan moy, a kona ha maingal a asasu.

⁴“Awan kam mina magbilon ha korinat, onu kanan, onu sinelas a pagsuletan moy. Ket awan kam tumaran ha paglakad moy, a awan kam magmalay a magkagi ha maski nu heya ha dilan. ⁵Nu atoy i bilay a saddapan moy, ipeta moy ha makingbilay, ⁶‘Kagbiyan na kam na Dios.’ Ket nu mappiya hidi, ket nu mappiya i pagsalpak di ha nikam, kagbiyan na hidi na Dios a tahod. Ngem nu awan a mappiya i pagsalpak di, awan tumulos i Dios a magkagbi ha nidi. ⁷Nu atoy i bilay a pagdagasan moy, awan kam umagton ha sabasabali a bilay. Tumulos kam ha esesa a bilay. Ket awan kam masaniki a magkan, ta aguman na kam mina na toltolduwan moy.

⁸“Nu atoy i ili a saddapan moy, ket magsalpak hidi ha nikam, magkan kam ha maski nu anya a iyatad di ha nikam. Awan kam masaniki. ⁹Sa moy, pahunayan i masaket a hidi. Ket itoldu moy a binumikan dan i paghariyan na Dios ha nidi. ¹⁰Ngem nu atoy i ili a saddapan moy, ket awan hidi magsalpak ha nikam, tipladan moy hidi ha kona ha ide, a hen kam ha kalsada ken ipeta moy, ¹¹‘Pagpagen mi i tapok na ili moy ha tikad mi, penu makatandiyon moy a binumikan dan i paghariyan na Dios, ngem minadiyan moy dan!’ Iday mina i ipeta moy ha nidi a umadi ha nikam,” kon ni Jesus. ¹²“Ipeta ko ha nikam,” kinagi ni Jesus, “sayang agay ha totolay a kona ha dagenday! Ta nu dumemat nokkan i parusa na Dios, dakdakkal i parusa na ha totolay a kona ha iday, ngem ha madukas a kakaili ha Sodoma, a natutodan idi.

I Kaili a Hidi a Awan a Manahod

¹³“Adanay! Sayang, ha Judjudyo a taga Korasin! Ket kagbi i Judjudyo a taga Betsayda! Ginimet ko dan i makpal a milagro ha saguppang di, ngem awan hidi magbabawi. Nu kona hay i ginimet ko mina ha saguppang na totolay a taga-Tiro ken taga-Sidon, nagbabawi mina hidi a tahod. Maski nu bakkan hidi a Judyo. Ket inumetnod mina hidi ha abu. Ket intennon di mina i kostal, penu mepaenta di a ladingetan di i liwaliwat di. Ket inadiyo di a tahod i madukas a ugali di. ¹⁴Isu, niyaen, parusaan na Dios i taga-Korasin ken Betsayda ha daktakkal, ngem ha nidi a taga-Tiro ken Sidon. ¹⁵Ket kagbi bila i taga-Kapernaum a hidi! Kayat di a magdeydeyaw ha baggi di. Ngem mebanghat hidi nokkan ha impyerno!” kon ni Jesus.

¹⁶Sa na, kinagi ni Jesus ha agagum na a dandani na a palakadan, “Ha maski nu heya a umuseg ha pagitoldu moy, mebilang a usigan na ak bila. Ket maski nu heya a magkabeng ha nikam, mebilang a kabengan na ak bila. Ket maski nu heya a magkabeng ha nikan, mebilang a kabengan na bila i Dios a nagpaangay ha nikan,” kon ni Jesus.

¹⁷Niyaen, kobosan na pinaglakad di, idi sinumoli i pitu a pulo ket duwa a hidi, naragsak hidi unay. Kinagi di ha ni Jesus, “Apo, maski i dimonyo a hidi, magtongpal hidi ha nikami, nu bonan mi hidi ha nagen mo!” kon di.

¹⁸Ket kinagi ni Jesus, “Naenta ko dan i pinangabak moy ha ni Satanas, a kapitan na didimonyo. Naenta ko a nagtaknag hikuna ha sigida, a kona ha killat a natakneg ha sigida. ¹⁹Niyaen, katandiyon moy a inatdinan takam ha pagturay moy, penu mangabak kam ha kaddat ni Satanas. Maski nu magidtanan moy i ulag, onu karamay, o maski nu anya a pangipasenti ni Satanas ha nikam, awan na kam maabak. ²⁰Ngem maski nu kona hito, a maski nu mangabak kam ha dimonyo a hidi, awan kam mina magragsak gipu ha iday. Imbes na, magragsak kam gipu ta inlista na Dios i nagen moy ha langit,” kon ni Jesus.

²¹Ket pinaragsak na Espiritu na Dios ni Jesus, a kinagi na ha Apo Dios, “Hama ko, hikaw i Haplo a makinglangit ken makinglutak. Magyamanak, ta inpaenta mo i katahodan mo ha ilailay ko aye a madibbi, maski nu inlimid mo ha masirib kan a hidi ken ha nidi a malaing kan ha pagkatandi di. Oni ay! Ta kona hito i nagayatan mo,” kon ni Jesus. ²²Ket kinagi ni Jesus ha karpalan a hidi, “Inatdinanak Nama ko ha ngamin. Awan ha makatandi ha Annak na Dios na awan la i Hama ko. Ket awan ha makatandi ha Dios nu awan i Annak na, ken totolay a kayat ko a pangipakatandiyon ha Dios,” kon ni Jesus.

²³Sa hikuna, sinumoleg, a kinagi na ha toltolduwan na ha sililimed, “Mappiya i kasasaad moy a makaenta kam ha ginimigimet ko! ²⁴Ta atoy idi i makpal a minahagpugto ken hari na Judjudyo, a kayat di mina a maenta

i bagbagay a maenta moy. Ket kayat di mina a magteman ha kakkagi a nateman moy, ngem awan a mabalin ha nidi, idi tiyempo di,” kon ni Jesus.

Iestoriya ni Jesus Megipu ha Kagbi a Kusto

²⁵Atoy i esa a maestro na linteg a dinumemat a magsurbar ha ni Jesus, a baka magliwat ni Jesus ha kagi na. Isu a nagsalodsod hikuna ha ni Jesus, “Maestro, anya mina i gimetan ko penu makibiyagak ha Dios ha magnanayon?” kon na.

²⁶Ket sinalodsod ni Jesus, “Anya i nesurat ha Libro na Dios? Anya i makatandiyon mo megipu ha bobon na Dios?”

²⁷Ket tinabbeg na maestro na linteg, “Nesurat a masapul a ayatan tam i Happona tam a Dios ha ngamin a pigsang tam, ken ngamin a biyag tam, ken ngamin a nakam tam, ken ngamin a puso tam, ken ngamin a paggimet tam. Ket nesurat bila a masapul a kagbiyan tam i agagum tam, a kona ha pagkagbi tam ha baggi tam,” kon na.

²⁸“Tamos,” kinagi ni Jesus, “nu gimetan mo iday, makabiyag ka ha Dios ha magnanayon,” kon ni Jesus.

²⁹Ngem kayat na maestro na linteg a ikalintegan i baggi na. Isu a sinalodsod na pala, “Anya i kayat mo a kagiyan ha ‘agum tam’? Heya i agum ko?” kon na.

³⁰Ket inestoriya ni Jesus ide a pangipakatandi na. “Nikuna,” kon ni Jesus, “idi esa a pamalak, atoy i Judyo a lallaki a nagisesa. Naglakadlakad hikuna hanggan ha ili a Jeriko, a nagipu ha Jerusalem. Ngem inlakap na hikuna na mahagliput a hidi. Ket ninagnag di hikuna, ket inadya di i ngamin a tennon na. Ket intirak di hikuna a dandani dan a matay.

³¹“Atoy bila i esa a padi na Judyo a naglakad bila ha iday a karsada. Ngem idi naenta na i Judyo a natalingo, linekawan na ha kalipat. ³²Ket atoy bila i sabali a Judyo a naglakad. Ket hikuna i apo ni Lebi, ket nagtarabaho hikuna ha Templo, ha papadi na Judyo a hidi. Idi naabotan na, inaamatan na i Judyo a natalingo, ngem linekawan na bila ha kalipat.

³³“Ngem atoy i sabali a lallaki a taga-Samariya. Ket idi naenta na i lallaki a natalingo, kinagbiyan na hikuna, ket dinaggapan na. (Maski nu itoldu na mamaestro na linteg a mamagsenti mina i Judjudyo ken Samaritano a hidi.) ³⁴Ngem binumikan i Samaritano ha Judyo aye a natalingo. Ket inagasan na ha langis ken alak, ket binadbadan na. Sa na, insakay ha kabayo. Ket inyangay na ha bilay a pagdagusan na. Ket dinapon na hikuna. ³⁵Idi kaugman na, nagpagga i Samaritano ha makingbilay. Ket inpeta na, ‘Daponan mo bi hikuna. Ket nu sumoliyak nokkan, pagaan ko i gahut na ha nikaw,’ ” kon na.

³⁶“Isu,” kinagi ni Jesus, “anya i nakam mo? Heya wade i tahod a agum na Judyo aye? Hidi duwa a kabayan na a Judyo, onu iday a Samaritano?” kon ni Jesus.

³⁷Ket tinumabbeg i maestro na linteg, “Iday a Samaritano, gipu ta kinagbiyan na i Judyo heya,” kon na.

“Tamos,” kinagi ni Jesus. “Ket hikaw bi. Ahegan mo mina i kona he.”

Magpasiyal di Jesus ha Bilay di Maria

³⁸Tinumulos hidi ni Jesus ha paglakad di. Ket dinumemat hidi ha esa a baryo. Ket atoy hito i esa a babbey a nagpahuyot ha nidi. Ni Marta i nagen na. ³⁹Ket atoy bila i wadi na, a nagen na ni Maria. Niyaen, mayat ni Maria a umetnod ha saguppang ni Jesus, a magteman ha pagitoldu na. ⁴⁰Ngem nagisesa ni Marta ha kosina, ta makpal i lutowan di. Isu, binumikan ni Marta ha ni Jesus, ket inaged na, “Apo, entan mo bi i wadi ko aye. Ta pabiyanan na ak a magisesa ha ngamin a tarabaho mi. Bonan mo hikuna a mangagum ha nikan,” kon ni Marta.

⁴¹Ngem tinumabbeg ni Jesus, “Marta, Marta, apay a magburibur ken magsaket i nakam mo. ⁴²Atoy la i esa a bagay a masapul mo a tahod. Ket iday i pinili ni Maria. Ket awan a mabalín a maadya ha nikuna,” kon ni Jesus.

I Pagitoldu ni Jesus Megipu ha Pagkararag

11 ¹Idi esa a pamalak, a nagkarkararag ni Jesus, idi nobos na, inaged na tolduwan na, “Apo, tolduwan mo kami bi a magkararag a kona ha pinagitoldu ni Juan ha agagum na,” kon na. ²Isu, intoldu ni Jesus, “Kona ha ide i pagkararag moy, ‘Hama, madeydeyaw i nagen mo. Ket hikaw mina i maghari ha ngamin a tolay. ³Iyatad mo bi i kanan mi ha yenan, ken kadapamalak. ⁴Pakawanan mo bi i liwaliwat mi, gipu ta pinakawan mi i nagliwat a hidi ha nikami. Apo, awan mo bi palobusan a masulisog kami,’ kom moy. Kona mina hito i kararag moy” kon ni Jesus.

⁵Ket intoldu pala ni Jesus ha agagum na megipu ha kararag a pagaged. Kinagi na, “Nu dumemat i ilay mo ha lubuk na kallap, ket awan ka ha kanan, maganya ka? Anya nu umangay ka ha bilay na ibay mo, ket dulawan mo hikuna, ‘Apo, ibay ko, pasaluwanak mo bi ha kanan, ⁶ta kaddemat dalla na ilay ko a nagipu ha madiyo. Ket awan ha ipakan ko ha nikuna,’ kom mo. ⁷Niyaen, anya nu tumabbeg i ibay mo ha disalad, ‘Agay, kallap dan! Awan taka maatdinan, ta makakilap kami a pattena. Madiyan ko a umikat. Naserado dan i ruwangan mi,’ kon na.

⁸“Entan moy,” kon ni Jesus. “Uray nu hikaw i ibay na, madiyan na a umikat a mangiyatad ha kanan ha nikaw. Ngem nu perpermi i pakiyaged mo, siyempre, umikat hikuna, ket iyatad na ha nikaw i ngamin a kasapulan mo, gipu ta awan ka masaniki a magaged.

⁹“Isu, ipeta ko ha nikam. Tumulos kam a makiaged ha Dios. Ket maatdinan na kam. Tumulos kam a mageriyok, ket paketan na kam. Tumulos kam a kona ha magtuktuk ha ruwangan na Dios, ket kona ha

lakwaban na kam penu sumadap kam. ¹⁰Ta maski nu heya a makiaged-
aged ha Dios, makaalap hikuna. Ket nu magerieriyok hikuna, paketan
na Dios. Ket nu tumulos hikuna a kona ha magtuktuk ha ruwangan,
lakwaban na Dios penu sumadap hikuna.

¹¹“Ket kona bila hito ha nikam a keannak. Nu agedan na annak mo
i padut, awan mo iyatad i ulag. Awan agay! ¹²Onu makiaged hikuna
ha bunay, awan mo iyatad i karamay. ¹³Tamos. Maski nu magkalan
kam ha ngamin a kakalan moy a tolay a kelliwat, kayat moy paman a
makiyatad ha mappiya ha annak moy. Ket pasig la a mappiya i Hama tam
a nelangitan. Ket mas mapigsa paman i pinagkayat na a iyatad i Espiritu
na ha totolay a makiaged ha nikuna,” kon ni Jesus.

Magulew i Pariseyo a Hidi ha ni Jesus

¹⁴Idi sabali a pamalak, pinalakad ni Jesus i dimonyo ha baggi na
lallaki a bulol. Ket idi linumapos i dimonyo, nangrugi i lallaki a magkagi.
Ket nasbew i kakpalan hay a nakaenta. ¹⁵Ngem atoy bila i kappal a
Pariseyo a nagkagi ha, “Inyatad na Satanas i kaddat na ha ni Jesus, ket
makapalakad dan hikuna ha dimonyo. Ta Satanas i kapitan na dimonyo
a hidi,” kon di. ¹⁶Ket atoy bila i kappal a maestro na linteg, ket kayat di a
magsurbar ha ni Jesus. Isu, inageagedan di ha mapigsa a ipaenta mina ni
Jesus i milagro ha nidi, ta kayat di kan maenta nu tahod a pinaangay na
Dios ni Jesus.

¹⁷Ngem nakatandiyan ni Jesus i nakam di. Ket kinagi na, “Nu atoy i
esa a bayan, ket mesina dan i kakaili na, a magnginayaw hidi, mabikan
dan i pagrakrak na iday a bayan. Onu atoy i esa a pamilya, ket magleput
i hama ha annak na, ket magleput bila i annak ha hena di, agay, awan
maalay i biyag na pamilya a kona ha iday. ¹⁸Isu, nu masinasina dan i
paghariyan na Satanas, ket magnginayaw i dimonyo a hidi ha sabasabali
a dimonyo, panya a makatulos i paghariyan na? Awan a mabalin agay!
Ngem kinagi moy a palakadan ko i dimonyo a hidi gipu ha kaddat
na Satanas a inyatad na mina ha nikan. ¹⁹Nu naggipu i kaddat ko ha
Satanas, hadya i nagipuwan na kaddat na agagum moy a makapalakad
ha didimonyo? Hidi i magpatahod a madi i pinagkagi moy megipu ha
nikan. ²⁰Ta naggipu la ha Dios i kaddat ko a pagpalakad ha didimonyo.
Ket gipu ta kona hito, inpaenta na ha nikam a maghari dan hikuna ha ihe
a saggupang moy,” kon ni Jesus.

²¹Ket inpakatandi ni Jesus a mas mapigsa hikuna ngem ha Satanas,
a kinagi na, “Nu atoy i mapigsa a lallaki a magdapon ha bilay na, ken
kearmas bila, siyempre, matalna dalla i aruwatan na. ²²Ngem nu atoy
i mas mapigsa a lallaki, a mangdangper, ken mangabak, siyempre,
samsaman na i ngamin a armas a nagtalkan na makingbilay. Ket naawan
dan i araruwatan na makingbilay aye, a nebunong hidi ha agagum na

nangabak. Ket kona bila hito ha nikan. Hikan i mangabak ha ni Satanas,” kon ni Jesus.

²³ “Ket kona bila ha ide ha nikam. Nu pabiyananak moy, maabak kam bila. Masapul a umusoseg kam ha nikan. Ta maski nu heya a awan a umuseg ha nikan, hikuna i magsenti ha nikan. Ket ha maski nu heya a awan magdaggap ha nikan a magpuhon ha totolay a pagserbe ha Dios, ibilang ko hikuna a mangpaadiyo ha tolay ha paghariyan na Dios,” kon ni Jesus.

I Tolay a Awan ha Asak na Nakam Na

²⁴ Ket tinumulos ni Jesus, “Maski nu lumakad i dimonyo ha baggi na tolay, lumakalakad pala hikuna ha namadi a lugar, a mageriyok ha pagemmangan na. Ket nu awan hikuna makaeriyok ha pagemmangan na, ikagi na ha baggi na, ‘Sumoliyak mina ha lallaki a naghengan ko idi,’ kon na. ²⁵ Sa hikuna, sumoli, ket maenta na a murnos i biyag na iday a lallaki ken malinis. Ngem awan ha asak na nakam na. ²⁶ Isu, umangay manon i dimonyo aye, a alapan na i pitu a dimonyo a mas madukas ngem ha nikuna. Ket sumadap hidi ngamin a maghen ha iday a lallaki. Ket mas madukas i kasasaad na lallaki niyaen ngem idi palungo,” kon ni Jesus.

²⁷ Niyaen, idi nagkagi pala ni Jesus, indulaw na esa a babbey ha kakpalan, “Mappiya i kasasaad na babbey a nangenak nikaw ken nagsusowan mo!” kon na.

²⁸ Ngem tinabbeg ni Jesus, “Imbes na, mas mappiya i kasasaad na magteman a hidi ha kagi na Dios ken magtongpal!” kon ni Jesus.

Ikalan ni Jesus i Baggi Na ha ni Jonas, a Esa a Minahagpugto

²⁹ Niyaen, idi kumakpal pala i kakpalan a hidi ha lebut ni Jesus, tinumulos hikuna a magitoldu. Kinagi na, “Madukas i totolay ha ide a tiyempo, ta kayat di kan a maenta i milagro, penu mapatahodan mina ha nidi a pinaangay na ak na Dios. Ngem atoy la i kona ha milagro ni Jonas. ³⁰ Kona idi netemlok na dakkal a padut ni Jonas, ket nagheng hikuna ha tiyan na padut ha tallu a pamalak, sa, neyota ha lutak, a kona ha minagbiyag manon. Ket pangtiplad ito ha kakaili na Ninibe a pinaangay na hikuna na Dios. Ket kona bila ha iday i magimet ha nikan a Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, penu makatandiyan na totolay a pinaangay na ak na Dios.

³¹ “Nokkan, magsina i Dios ha mappiya ken madukas a totolay. Ket atoy hito i tumaknag ha saguppang na Dios, ken magpaliwat ha nikam. I babbey a naghari idi, ha kahariyan na Seba, hikuna i magpaliwat ha nikam nokkan. Ta idi, linumakad hikuna hanggan madiyo, penu magteman ha sirib ni Hari Solomon. Ket ipeta ko ha nikam, a atoy ha he, ha saguppang moy, i mas matangkay ngem ha ni Hari Solomon.

³²Nokkan, ha pamalak a pangisina na Dios i mappiya ken madukas, atoy i magpaliwat ha nikam. Ta nokkan, tumaknag i totolay a taga-Ninibe ha saguppang na Dios, ket magpaliwat hidi ha nikam. Ta idi nateman di i pinagitoldu ni Jonas, nagbabawi hidi ha madukas a ugali di. Ket niyaen, atoy ha saguppang moy i mas matangkay ngem ha ni Jonas, ngem awan moy temanan i pagitoldu ko,” kon ni Jesus.

I Kona ha Sulu ha Baggi na Tolay

³³Ket intulos ni Jesus, “Awan ha mangpagangat ha sulu na, sana, itago ha sidung, onu kallaban na ha salop. Imbes na, iyontok na mina a pagsuluan na totolay a sumadap. ³⁴Ket kona bila hito, i mata moy i kona ha sulu na baggi moy. Nu pasig la mappiya i pagenta moy, siyempre, mapsag bila i nakam moy. Ngem nu madiham i pagenta moy, siyempre, madi bila i gimetan na baggi moy. ³⁵Isu, magingat kam. Ingatan moy i pagentan moy ken nakaman moy, penu awan magbalin a madiham i nasuluwan a pagkatandi moy. ³⁶Nu mappiya i pakakatandi mo, kona ha nasuluwan i puso mo, ken nakam mo, ken angas mo, ket kona ha nasuluwan i ngamin a pinagbiyag mo, a kona ha pagsentakan na ka na sulu,” kon ni Jesus ha ide a kakpalan a tolai.

Bahangan ni Jesus i Pariseyo a Hidi ken Mamaestro na Linteg

³⁷Idi nobos i pagitoldu ni Jesus, atoy i esa a Pariseyo a nagawis a magkan. Ket nakikuyog ni Jesus a sumadap, ket inumetnod ta magkan. Ngem awan inumunod ni Jesus ha ugali na Pariseyo ha paguges di. ³⁸Ket naskal unay i Pariseyo. ³⁹Ngem kinagi ni Apo Jesus, “Ha nikam a Pariseyo, maguges kam ha lapos na baso ken pinggan. Ket kona bila hito ha baggi moy. Ta mappiya i itsura na, ngem madukas i disalad, gipu ha pinagagew moy ken kinadukas moy ha kakalan moy a tolai. ⁴⁰Dagel kam ha Dios! Katandi moy a ginimet na Dios i lapos na baggi moy, a ugisan moy. Ngem awan moy wade makatandiyon a ginimet na bila i disalad na baggi, a kona ha nakam moy, ken puso moy ken angas moy. Iday bas i pappiyaan moy. ⁴¹Nu kayat moy a ibilang na Dios a mappiya i gimetan moy, usaran moy mina i nakam moy ken puso moy ken angas moy a pangdaggap moy ha napobre a hidi, ket ibilang na Dios a mappiya i gimetan moy!” kagi ni Jesus.

⁴²“Kagbi kam, hikam a Pariseyo! Tahod a iyatad moy ha Dios i mekasangapulo na aruwatan moy, maski i nateng moy, a kona ha sili moy ken lasuna moy. Idatton moy idento ha Dios, ngem switikan moy i napobre a hidi. Ket pabiyanan moy bila i pagayat moy ha Dios! Oni! Tahod a idatton moy mina i mekasangapulo ha Dios, ngem awan moy mina pabiyanan i pagayat moy ha Dios ken pagkagbi moy ha napobre a hidi.

⁴³“Kagbi kam, hikam a Pariseyo! Kayat moy a magetnod ha pagetnodan na matangkay a hidi ha kapilya moy. Ket kayat moy i deydeyaw a pangsalpak na totolay ha sentro na ili. ⁴⁴Kagbi kam, ta mearig kam ha labbang a awan natipladan. Ket nu awan maenta na tolay, magidtanan na, ket kompal i buyok ha tikad na. Ta maski nu mappiya i itsura moy, magpadukas kam ha pagitoldu moy,” kon ni Jesus. Ito i pinagiwadan ni Jesus ha Pariseyo a hidi.

⁴⁵Atoy bila ha makipagkan a hidi i esa a maestro na linteg. Ket kinagi na ha ni Jesus, “Maestro, nu magkagi ka ha kona hay, nebahang mo dan ha nikami bila!” kon na.

⁴⁶Ket tinabbeg ni Jesus, “Oni ah! Hikam a maestro na linteg, kagbi kam bila! Inaynayon moy i marigat a bobon ha linteg, ket pagtongpalan moy i tolay a hidi. Ngem awan moy hidi daggapan. Kona nu ibuwat moy i dakkal a tawed ha sabali a tolay, ngem madiyan moy hidi daggapan a magtawid. ⁴⁷Kagbi kam! Ipaamakan moy i lablabang na minahagpugto a hidi, maski nu minappo moy i totolay a nagbuno ha nidi. ⁴⁸Isu, inoniyon moy i ginimet na minappo moy. Magkalan i nakam moy ha nakam di, ta binuno di i minahagpugto, ket ipaamakan moy i lablabang di. ⁴⁹Ket ito i kona ha inpapugto na Dios nikuna a naalay dan. Kinagi na Dios, ‘Paangayan ko ha nidi i kappal a mahagpugto, ken kappal a mahagibaheta ken magitoldu. Ha kappal, bunowan di hidi, ket ha kappal, lokwan di,’ kon na Dios.

⁵⁰“Isu, ipeta ko ha nikam,” kagi ni Jesus, “kagbi kam, hikam ha he, niyaen. Parusaan na kam na Dios gipu ha pinagbuno na minappo moy ha ngamin a minahagpugto, maski idi pinarsuwa na Dios i lutak hanggan niyaen. ⁵¹Maski idi nabuno ni Abel, hanggan ha ni Sakariyas, a nabuno ha disalad na Templo, ha ballog na pangatdinan di ha Dios ken pagetnodan na Dios. Oni! Parusaan na Dios i totolay aye, gipu ha liwaliwat na minappo moy,” kon ni Jesus.

⁵²“Ket kagbi kam, hikam a maestro na linteg! Ikemot moy i kakkagi na Dios, a kona ha tulbek mina a pangpakatandi na ha totolay. Madiyan moy a tahodan i kakkagi na Dios, ket salenan moy hidi a mayat a makatandi!” kon ni Jesus.

⁵³Niyaen, idi linumapos ni Jesus ha bilay na Pariseyo, talaga a ginapakgapakan di, ket mas mapigsa i pinagsalodsod di, a bareng nu maliwaliwat ni Jesus, ket makekagi hikuna ha madi. ⁵⁴Ket sinurbar di hikuna, penu mapagliwat di mina ni Jesus ha Hari di.

Magingat Kam ha Pariseyo a Hidi

12 ¹Idi nakipagtabbeg pala hidi, nagpipisan i rinibribu a totolay hanggan a namagdirkat hidi. Niyaen, inaamatan ni Jesus i toltolduwan na, ket kinagi na, “Magingat kam ha lebadura na Pariseyo

a hidi. I kayat ko kagiyan, i ugali di a aginpappiya ken agintatalak. Lisian moy mina i ugali di, a awan moy hidi ahegan. ²Ta maski nu anya a paggimet na totolay a netago, iday i mepalapos nokkan. Ket maski nu anya a napalimid na totolay niyaen, iday i makatandiyan na kakpalan nokkan. ³Isu, ha bagbagay a paguhonan tam ha kallap, a awan mateman na tolay a hidi, iday mina i mebaheta moy nokkan ha saguppang na ngamin a tolay, maski ha pamalak. Ket maski nu iyanasas tam niyaen, masapul moy nokkan a ibaheta ha saguppang na ngamin a tolay.

⁴“Hikam i ilay ko. Ket ipeta ko ha nikam a awan kam mina manteng ha totolay. Mapatay di i baggi moy, ngem awan di maanya i espiritu moy. ⁵Iwadan takam nu heya mina i kantengan moy. Manteng kam mina ha Dios, ta hikuna la i makapatay ha totolay ken makapebanghat bila ha espiritu di ha impyerno. Hikuna mina i kantengan moy,” kagi ni Jesus.

⁶“Ngem awan kam mina magburibur a pabiyanan na kam na Dios. Ta kona ha ide i kagbi na Dios. Ikaspangarigan, ha nikitam, malaka la i piyak a manok. Ngem uray nu melako i lima a piyak ha duwa a sentabos la, nakaman na hidi na Dios. Ket awan na lipatan i maski esa. ⁷Ngem ha nakam na Dios, mas mangina kam unay ngem ha piyak a hidi. Ket katandiyan na i maski nu anya a magimet ha nikam, uray nu lompas i esa la a buk ha buntok mo, katandiyan na Dios, ta binilang na dan. Isu, awan kam mina magburibur. Ta hikam i mas mangina ha Dios ngem ha makpal a piyak a manok.

⁸“Nakaman moy ide a megipu ha nikan, a Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Ha maski nu heya a mangipeta ha totolay a hikuna i tagabu ko, ipeta ko bila ha anganghel na Dios a hikuna i agum ko. ⁹Ket maski nu heya a magmadi ha nikan ha saguppang na totolay, madiyan ko bila hikuna ha saguppang na anganghel na Dios,” kagi ni Jesus.

¹⁰“Ha maski nu heya a magkagi ha pang senti ha Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, mabalin a mapakawan na hikuna na Dios. Ngem ha maski nu heya a magkagi ha pang senti ha Espiritu na Dios, awan hikuna mapakawan.

¹¹“Nokkan, meyangay kam ha saguppang na kapikapilya na Judyo a hidi, ken ha gobernador a hidi, ken ha hari a hidi. Ngem nokkan, nu paliwatan di kam, gipu ha panahod moy ha nikan, awan kam mina magburibur nu anya i rason moy ha nidi, onu panyan moy a makitabbeg ha nidi. ¹²Gipu ta, ha iday a tiyempo, atoy i Espiritu na Dios a mangitoldu ha nikam nu anya mina i kagi moy,” kon ni Jesus.

I Estoriya ni Jesus Megipu ha Mabaknang a Lallaki

¹³Niyaen, atoy i esa a lallaki ha lubuk na kakpalan aye, ket kinagi na, “Maestro, ibon mo bi i hekka ko, penu bunongan na ak ha gihagihak na minama mi.”

¹⁴Ngem tinabbeg ni Jesus, “Agay, bakkanak a hukom a magpabunong mina ha gihagihak moy!” ¹⁵Ket kinagi ni Jesus ha nidi ngamin, “Magingat kam a awan moy seniyan i maski nu anya a kalase na bagbagay. Ta bakkan a babaknang i paggipuwan na mappiya a pagbiyag na tolay, maski nu mabaknang unay. Awan a makapappiya i babaknang ha biyag na tolay,” kon ni Jesus.

¹⁶Ket inestoriya ni Jesus ide a pangipakatandi na, “Idi kan, atoy i esa a mabaknang a lallaki, ket mappiya i pinaggapas na. ¹⁷Isu, kagin na, a ‘Kulang i paghenan na irik ko! Anya mina i gimetan ko?’ kon na kan. ¹⁸‘Ay, katandi ko dan! Rakrakan ko mina i kamalig ko a alegid, ket pataknagan ko i dakdakkal a kamalig a pagdattonan ha irik ko, ken ngamin a aruwatan ko,’ kon na kan. ¹⁹Sa na, kinagi na lallaki ha baggi na, ‘Masuwerteyak agay! Kusto dan i ginayak ko. Malaka la i biyag ko hanggan ha maski nu hanggan a tawen. Isu a magkanak la, ken maginumak la, ken magragsakak la,’ kon na kan na Mabaknang. ²⁰Ngem inpeta na Dios ha nikuna, ‘Madagel ka, ta yenan a kallap ket matay ka. Ket heya dod i makingbagay ha dagende a inkemot mo?’ kon na Dios ha lallaki a mabaknang. ²¹Isu,” kinagi ni Jesus, “kona bila hito i magimet ha maski nu heya a magpuhon ha babaknang para ha baggi na, ngem magpabiyang ha nebilang na Dios a kinabaknang ha biyag a magnanayon,” kon ni Jesus ha kakpalan aye.

Tumalak Kitam Ha Dios

²²Ket kinagi ni Jesus ha toltolduwan na, “Gipu ta kona hito, ipeta ko ha nikam, a awan kam mina magburibur ha pagbiyag moy, onu kasapulan moy. ²³Ta nu atdinan na kam na Dios ha biyag moy, awan moy mina kagin a awan na kam atdinan ha kasapulan moy. Malaka la iday ha Dios. Ta mas mangina i biyag moy ngem kanan onu badu. ²⁴Entan moy i manok a hidi. Awan hidi magmula, ket awan hidi maganni. Ket awan ha kamalig di. Pakanan na hidi na Dios. Ket hikam i mas mangina ha Dios ngem manok a hidi. ²⁵Ket tahod bila a awan ha pagserbe ha buribur. Nu dumemat i tiyempo na katay mo, awan ka makapaalay ha biyag mo gipu ha buribur mo.

²⁶“Isu, nu awan kam makapaalay ha biyag moy, maski ha ballik la, apay a buriburan moy i maski nu anya a aruwatan moy? ²⁷Hikam i mas mangina ngem ha budbudak. Ngem entan moy i budak a hidi. Awan hidi magtarabaho, awan hidi maggimet ha badu. Ngem nabaduwan dan hidi. Ket mas inaamakan i badu na esa a budak ngem ha ngamin a badu ni Hari Solomon, i mamabaknang a Hari ha Israel. ²⁸Isu, nu baduwan na Dios i budak a hidi ha inamakan, maski nu matutod hidi nokkan, anya dod ha nikam? Sigurado a pabaduwan na kam bila. Apay wade a ballik la i panahod moy?

²⁹“Awan kam mina magburibur! Awan kam umangburibur nu anya i pangikan moy onu pangiinum moy. ³⁰Kona hay i ugali na ngamin a tolay a awan a manahod ha Dios. Ngem ha nikam, awan kam mina magaheg ha nidi. Ta nakatandiyan na Dios a masapul moy idagende a bagbagay. ³¹Imbes na, nakaman moy mina i pinagtongpal moy ha Dios, ket atdinan na kam ha ngamin a kasapulan moy.

³²“Hikam a agagum ko, awan kam mina manteng. Maski nu awan kam makpal, kayat na Hama moy a sakopan na kam ha paghariyan na. ³³Isu, ilako moy dan i aruwatan moy, ket iyatad moy i korinat ha napobre a hidi. Nu kona hito i gimetan moy, maalap moy nokkan i sabali a baknang ha langit. Bakkang i babaknang ha langit, ta awan hidi mobosan. Bakan hidi ha kinabaknang moy a matakneg, onu makutem na uhad. ³⁴Isu, nanakaman moy mina i paghariyan na Dios. Ta maski nu anya i nanakaman moy, iday i kaskasorhan moy ken ibilang moy a kinabaknang,” kon ni Jesus.

I Tagtagabu a Malaing a Magnakam

³⁵⁻³⁶“Magayak kam mina ha maski nu anya a magimet. Maggayak kam mina a kona ha mappiya a tagtagabu a maguray ha happo di. Maski nu awan di katandi i pagsoli na happo di a maggipu ha esa a pagbodaan, awan di adapan i sulu di, ket matennonan pala hidi, penu malakwab di i ruwangan ha sigida, nu magdulaw i happo di. ³⁷Mappiya i kasasaad di nu sigagayak hidi, a awan hidi makakilap ha pagsoli na happo di. Ta ha ide a happo di, hikuna i magitennon ha tennon na tagabu. Ket hikuna i magpaetnod ha nidi, ken magserbe ha nidi. Ket hikuna i mangpakan ha nidi. ³⁸Isu, mappiya i kasasaad na sigagayak a hidi, uray nu sumoli i happo di ha maski nu anya a oras. Maski nu pagsigram dan, o maski nu lubuk na kallap.

³⁹“Ket kona bila hito ha nikitam,” kinagi ni Jesus, “Halimbawa: nu atoy i makingbilay a makatandi nu hangan i pangsaddap na mahagtakaw ha bilay na, siyempre, madiyan na a palobusan a sumadap i mahagtakaw. ⁴⁰Ket kona hito nokkan i pagdemat na Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Ta kona ha mahagtakawak a dumemat ha sigida. Isu, magayak kam mina, a kona ha tagabu a hidi, penu makipagsalpak kitam. Ta sumoliyak nokkan ha tiyempo a awan moy mapugtowan,” kon ni Jesus.

I Tagtagabu a Masegkat

⁴¹Sinalodsod ni Pedro, “Apo, inestoriya mo ide para ha nikami la a agum mo, onu para ha ngamin a totolay?”

⁴²Ket tinabbeg ni Jesus, “Inestoriya ko ide para ha maski nu heya a malaing a tagabu, a makaunod perpermi ha happo na. Hikuna i tagabu a meturayan na happo na ha bilay na. Ket i tagabu hito i magpakan ha

ngamin a sabali a tagabu ha kanan di a husto. ⁴³Ket mappiya i kasasaad na ide a tagabu nu sumoli i happo na, ket maenta na a nagtongpal i tagabu na ha ngamin a nebon ha nikuna. ⁴⁴Ta ipeta ko ha nikam, a meturayan na happo i tagabu na heya ha ngamin a aruwatan na.

⁴⁵“Ngem kagbi hikuna nu sabali i nakam na. Ket nu nakaman na a maalay pala, a awan pala dumemat i happo na. Ket nu mangrugi hikuna a magbaot ha sabali a tagtagabu, a maski lallallaki, onu babbey a hidi. Ket nu magkan la hikuna, onu maginum la hikuna, ken maging mabartek hikuna. Agay, kagbi hikuna. ⁴⁶Ta sumoli i happo na ha tiyempo a awan na mapugto. Ta awan na katandi i tiyempo na pagdemat na happo na. Ket nu dumemat i happo na, siyempre, isina na i tagabu aye, a ipaagum na hikuna ha nagsalungasing a hidi.

⁴⁷“Dakdakkal i parusa ha tagabu a makatandi ha panggep na happo na, ngem awan na pagayakan i baggi na a magtongpal. ⁴⁸Ket balballik i parusa ha tagabu a awan makatandi ha panggep na happo na, maski nu gimetan na i madukas a pakaparusaan na mina. Ket kona bila ha ide, a ipeta ko ha nikam. Nu makpal i neyatad ha esa a tolay, siyempre, makpal mina i mesulet na nokkan. Onu makpal unay i neyatad ha esa a tolay, siyempre, makpal bas i mesulet na,” kinagi ni Jesus ha agagum na.

Ni Jesus i Magpasina ha Tolay a Manahod ken Tolay a Masegkat

⁴⁹“I pagdemat ko ha lutak i kona ha esa a lallaki a umangay a magtutod ha sikaw na. Ket i kona ha gangatan ko i pangpadalus ko ha totolay a manahod. Ket kona ha pangpasina i gangatan ko ha totolay a magmadi a manahod. Ket kayat ko gamen a mangrugi dan ide a gangatan! ⁵⁰Ngem ha palungo a makapagangatak ha ide a gangatan, masapul a magattamak ha makpal a rigrigat. Ket matagegak hanggan mobos idenday a rigrigat.

⁵¹“Baka kagin moy a inumangayak ha he penu maadya ko i ngamin a rigrigat. Awan agay! Awan a makapatalna i pinagdidinaggap ko, nu awan a mapasina na pagditang ko aye. ⁵²Ta mangrugi ha niyaen, gipu ta hikan, masinasina i totolay. Kona nu atoy i lima a tolay ha esa a pamilya, ket magsina hidi. Ta magkasenti i tallu ha duwa, ket magkasenti bila i duwa ha denday a tallu. ⁵³Magsina i pattama, ket magsina i pattena, ket magsina bila i magmanugang a hidi,” kon ni Jesus.

“Makatandiyen moy mina Ide a Tiyempo”

⁵⁴Tinumulos ni Jesus ha pagitoldu na, ha kakkalan a hidi, “Nu maenta moy i madiklam a ulap ha daya, ikagi moy a dagus a maguden nokkan. Ket nokkan, maguden man. ⁵⁵Ket nu mabati moy i pahas a magipu ha abagat, ikagi moy a maging mapassi nokkan. Ket nokkan, naging mapassi dan. ⁵⁶Ngem aginmalmalaing kam agay! Ta malaing kam, nu pugtowan

moy i uden, onu passi. Ngem madiyan moy a makatandiyan i tiplad a pangpakatandi ha tiyempo aye. ⁵⁷Apay a madiyan moy a makatandiyan i paggimet a mappiya? Nokkan, nu matay kam, madusa kam, gipu ta madukas i paggimet moy.

⁵⁸⁻⁵⁹“Kona ha ide i tiyempo aye. Kona nu atoy i mayat a mangidarum ha nikaw ha saguppang na hukom. Ket ha palungo a isaguppang na ka ha hukom, siyempre, padasan mo a ikabos i gahut mo. Nu awan mo mekabos ha nikuna, sigurado a isaguppang na ka ha hukom. Ket iyatad na ka na hukom ha pulis. Ket ipabalud di ka. Ket ipeta ko ha nikaw, iday a pagbaludan i paghenan mo hanggan mobos i ngamin a gahut mo. Isu, makatandiyan moy mina i mappiya a tiplad na tiyempo aye, penu awan kam mapaliwatan ha saguppang na hukom nokkan,” kon ni Jesus.

“Magbabawi Ka onu Matay”

13 ¹Niyaen, atoy bila ha kakkalan aye, i nangibaheta ha ni Jesus megipu ha ginimet ni Gobernador Pilato. Ta pinatay ni Pilato i kappal a Judyo a taga-Galileya, idi nangiwigah hidi ha Dios ha Templo. ²Ket kinagi ni Jesus, “Anya ha nakam moy? Kagin moy wade a inpalobus na Dios i pinagpatay ni Pilato gipu ta mas madukas idagende a Judyo ngem ha ngamin a sabali a Judyo a taga-Galileya? ³Awan agay! Mekalan hidi ha nikam ngamin. Ket ipeta ko ha nikam, a nu awan kam sumina ha liwat moy, matay kam bila a kona ha nidi. Matay kam ngamin. ⁴Anya i nakam moy megipu ha dagendo a esa pulo ket walu a taga-Siloam, idi natakneg i torre ha nidi? Natay dawan hidi ta mas madukas i liwat di ngem ha sabali a tolay ha Jerusalem? ⁵Awan agay! Ta maski hikam, nu awan kam sumina ha liwat moy, kona dalla ha denday i magimet ha nikam nokkan. Matay kam ngamin ha rigrigat,” kon ni Jesus ha kakkalan aye.

⁶Ket inestoriya ni Jesus ha nidi a kakkalan. “Nikuna, atoy i esa a lallaki a makinglutak. Ket atoy bila ha lutak na i kayo a managenan ha ‘igos’ i bunga na. Inerieriyok na makinglutak i igos ha iday a kayo, ngem awan na naeriyokan. ⁷Isu, inpeta na ha esa a mahagdapon ha lutak na, ‘Pukanan mo iday a kayo, ta inerieriyok ko dan ha tallu a tawen, ngem awan ko pala naeriyokan uray esa la a igos ha iday a kayo. Adyan mo mina, penu awan na mekabos i tabbi na lutak,’ kon na makinglutak. ⁸Ngem kinagi na mahagdapon, ‘Apo, kabengan mo bi ha esa la a tawen. Ket lamonan ko mina, ket dattonan ko ha pagpatabbi ha lebut na. ⁹Sa, nu magbunga, mappiya. Ket nu awan magbunga ha esa a tawen, papukan mo dan,’ kon na mahagdapon.” Ide i inestoriya ni Jesus megipu ha pagbabawi.

Pahusayan ni Jesus i Babbey a Kinammol

¹⁰Nagitoldu manon ni Jesus ha esa a Sabado ha kapilya na Judyo a hidi. ¹¹Ket atoy bila i babbey a pinagsaket na dimonyo ha esapulo ket

walu a tawen. Kinammol dan hikuna, a awan na kaya isunong i baggi na. ¹²Idi naenta ni Jesus hikuna, inayagan na. Ket kinagi na, “Manay, awan dan i saket mo!” ¹³Ket tinumulos ni Jesus a intupo na i kamat na ha nikuna, ket dagus a tinumaknag ide a babbey, ta nasunong dan i baggi na. Ket nagdeyaw hikuna ha Dios.

¹⁴Ngem nagingal i kapitan na kapilya na Judyo a hidi. Ta nagpahusay ni Jesus ha saket, maski ha Sabado. Isu a kinagi na kapitan ha karpalan a hidi ha kapilya, “Atoy i annam a pamalak a pangtarabaho, ket umangay kam mina ha dagenday a pamalak, penu magpahusay ha baggi moy. Ngem madukas man nu magpahusay kam ha Sabado,” kon na kapitan.

¹⁵Ket tinabbeg ni Jesus, “Hikam i aginpappiya! Ipeta moy a awan kam magtarabaho ha Sabado, ngem heya ha nikam a awan na lakbisan i baka, onu kabayo na, ket guyodan na ha dinom, maski nu Sabado? ¹⁶Niyaen, atoy he i apo ni Abraham, ket kona ha nagakadan na hikuna ni Satanas ha esa pulo ket duwa a tawen, ngem madiyan moy a malakbisan hikuna ha pamalak a pagpaemmang. Agay!” kon ni Jesus.

¹⁷Ket idi nateman di i tabbeg ni Jesus, nasanikiyan dan i kakasenti ni Jesus. Ngem nagragsak i ngamin a sabali a tolay, gipu ta mappiya man i ginimigimet ni Jesus.

Ikanan ni Jesus i Kinadakal na Paghariyan na Dios

¹⁸Ket kinagi ni Jesus, “Anya wade i kekalanan ko ha paghariyan na Dios? Kona ha anya wade i kadakkal na? ¹⁹Ikanan ko ito ha esa a bukal na mustasa a inmula na lallaki ha lutak na. Ket tinumubu ide a bukal a hanggan dinumakkal dan unay, ket nagraborabon i manok a hidi ha tingitingi na. Ket kona bila hito i pagtubu na paghariyan na Dios ha karpalan a tolay.”

²⁰Ket tinumulos pala ni Jesus, “Panyan ko a mepakatandi ha paghariyan na Dios ha toloy? ²¹Kona bila ha ide, a kona ha lebadura. Ta nu atoy i babbey a magluto ha tinapay na, alapan na i ballik la a lebadura. Ket ilaok na ha dakkal a basket na arena, hanggan maalisan na i ngamin a arena. Ket bumigal ide a arena. Ket kona bila hito i pagiyalis na paghariyan na Dios ha toloy,” kon ni Jesus.

²²Ket tinumulos di Jesus ha paglakad di ha Jerusalem. Ket idi paglakad di, hinumuyot hidi ha kada baryo ken kada ili, penu magitoldu. ²³Ket atoy i esa a tolay a nagsalodsod ha, “Apo, anya wade? Ballik la wade i toloy a isalakan na Dios nokkan?” Ket tinabbeg ni Jesus, ²⁴“Kona ha masupit a ruwangan i biyag a magnanayon a awan ha kahad. Padasan mo dod a sumadap ha ruwangan aye niyaen, ta padasan na bila na karpalan nokkan. Ngem awan di kaya sumadap nokkan.

²⁵“Ikaspangaregan, nu dumemat iday a tiyempo nokkan, i kona nu atoy i esa a makingbilay a umikat ket seradowan na i ruwangan na. Ket kona nu

hen kam pala ha lapos, ket magtoktok kam ha ruwangan, ket kona nu ipeta moy, 'Apo, pakilakwab mo bi i ruwangan ha nikami!' Agay, tabbegan na kam, a 'Awan takam katandi, onu taga hadya kam!' ²⁶Ket nu tumabbeg kam ha, 'Awan Apo, katandiyen mo kami, ta nakipagkan kitam ket nakipaginum kitam nikuna. Tinolduwan mo kami ha ili mi!' kon moy a. ²⁷Ngem ipeta manon na makingbilay, 'Awan takam katandi onu taga hadya kam! Umadiyo kam dan, hikam a maggimet ha madukas!' Ito i kagiyen na makingbilay."

²⁸Ket intulos ni Jesus, "Nokkan nu dumemat iday a tiyempo, maenta moy i minappo moy a hidi a ni Abraham, ni Isak, ni Jakob, ken ngamin a minahagpugto a hidi. Maghen hidi ha paghariyan na Dios. Ngem hikam i metogbak dan. Ket magsangisanget ken magdigidiging kam ha rigrigat moy. ²⁹Nokkan, nu dumemat iday a tiyempo, dumemat i tolai a maggipu ha ngamin a lugar ha lutak: ha amiyenan, ha abagatan, ha laod, ken ha daya. Maski hidi a bakkan a Judyo. Ket umetnod hidi ha paghariyan na Dios. Ket magkan hidi ha piyesta na Dios. ³⁰Ket baka kagin moy a awan mina hidi makasaddap ha paghariyan na Dios, ta bakkan hidi a Judyo. Ngem ipeta ko ha nikam, a hidi man i primero a sakopan na Dios ha paghariyan na. Ket ha nidi a kagin moy a magpalungo mina a sumadap, agay, awan hidi makasaddap," kon ni Jesus.

I Pagkagbi ni Jesus ha Totolay ha Jerusalem

³¹Ha iday a oras, dinumemat i kappal a Pariseyo, penu iwadan di ni Jesus. "Umadiyo kam dan," kon di. "Bumuyot kam mina ha sabali a lugar, ta kayat ni Herod a patayan na ka," kon di. ³²Ket tinabbeg ni Jesus, "Umangay kam ha iday a mahagsikap, ket ipeta moy a awanak pala lumapos. Ta magtulosak a magpalakad ha dimonyo a hidi ket magpahusay ha masaket a hidi. Ide i gimetan ko ha yenan a pamalak ken esa ugma, ket hanggan matongpal ko i panggep na Dios. ³³Ta kasor ko a tulosan i paglakad ko ha yenan a pamalak, ken esa ugma, ket hanggan dumematak ha Jerusalem. Ta Jerusalem i kinatayan na bila na minahagpugto a hidi.

³⁴"Hikam a totolay na Jerusalem," kon ni Jesus. "Kagbi kam! Kanayon kam a magbuno ha nidi a mahagpugto! Kanayon moy a bisagan i paangayan na Dios ha nikam! Maminmakpal a beses a kinayat takam daponan, a kona ha manok a lakopan na i piyak na a hidi, ngem awanak moy palobusan. ³⁵Isu, niyaen, pabiyenan na kam na Dios, ket pabiyenan na bila i Templo a pinataknag moy. Ket ipeta ko ha nikam, awanak moy maenta manon hanggan magsoliyak, ket ipeta moy, 'Deyawan tam hikuna a pinaangay na Dios!,'" kon ni Jesus.

Magpahusay ni Jesus, Maski nu Sabado Manon

14 ¹Idi esa a Sabado, nakipagkan manon ni Jesus ha bilay na esa a kapitan na Pariseyo. Ket siniiman di ni Jesus, penu maenta di nu

makaliwat ni Jesus ha Linteg na Judyo. ²Niyaen, idi naghen ni Jesus ha bilay na Pariseyo, atoy i esa a lakay a dinumemat ha ni Jesus. Bitiniya unay i tikad ken labunogen na. ³Ket sinalodsod ni Jesus ha Pariseyo a hidi ken mamaestro na linteg, “Anya i nakam moy ha Linteg tam? Anya, mapalobusan na i pagpahusay ha Sabado, onu ikemot na? Ta iday kan i liwat ha linteg tam,” kon ni Jesus.

⁴Ngem madiyan di a tumabbeg. Isu, sinalpak ni Jesus iday a lakay a bumigi, ket pinahusay na. Sa na, pinalakad hikuna. ⁵Ket sinalodsod ni Jesus ha nidi a inumetnod ha bilay, “Tahod a awan kam magtarabaho ha Sabado? Anya nu atoy i annak mo a natakneg ha abot a madisalad, o uray nu kabayo mo la i natakneg, anya, awan kam dod magtarabaho, penu guyodan mo hikuna ha lapos, maski nu Sabado?” kon ni Jesus. ⁶Ngem awan hidi tinumabbeg, ta naabak dan hidi.

⁷Niyaen, atoy bila i naawis a hidi ha pangapon na Pariseyo aye. Ket idi inumetnod hidi a magkan, siniiman ni Jesus nu heya i magpili ha inamakan a pagetnodan, a para ha tolay a matangkay. ⁸Ket kinagi ni Jesus ha nidi ngamin, “Kona hito, ipeta ko ha nikam. Nu meawis ka ha pagbodaan, awan kas umetnod ha inamakan a etnodan a para ha matangkay. Ta baka dumemat pala i mas matangkay ngem ha nikaw. ⁹Ket baka ipeta na lallaki a magpaboda, ‘Agay, awan kas umetnod ha he, ta ide i pagetnodan para ha sabali!’ kon na. Ket masanikiyan ka dan, ta paetnodan na ka ha lamessa ha sidung. ¹⁰Imbes na hito, mappiya pala, nu meawis ka ha pagbodaan, umangay ka mina ha sidung, ket umetnod ka hay. Ket nu maenta na ka na lallaki a magpaboda, ipeta na ha nikaw, ‘Agay, umunek kas. Makipagkan kitam ha ontok,’ kon na. Ket awan ka masanikiyan, ket mappiya malla i nakam na ngamin ha nikaw. ¹¹Gipu ta kona ide pala: ha nidi a magpatangkay ha baggi di niyaen, mapasanikiyan hidi nokkan. Ngem ha nidi a magpadibbi ha baggi di niyaen, mapatangkay hidi nokkan,” kon ni Jesus.

¹²Ket kinagi ni Jesus ha kapitan na Pariseyo a nagawis ha pangapon aye, “Nu magiyawis ka ha esa a pangaldew onu esa a pangapon, awan kas magiyawis ha ilailay mo la, onu kakabiyang mo la, onu kakaili mo a mabaknang. Gipu ta, awisan di ka bila nokkan, ket iday la i gungguna mo. ¹³Bakan mina i ugali moy! Mappiya pala nu awisan mo i napobre a hidi, i mapikot a hidi, i napilay a hidi, ken i nabulsak a hidi. Kona hito. ¹⁴Ket atoy i gungguna mo nokkan a maggipu ha Dios. Gipu ta kinagbiyan mo hidi a awan makasulet ha ginimet mo. Ket dumemat nokkan i tiyempo nu pabiyagan manon na Dios i mappiya a toloy. Ket iday i tiyempo a pagsulet na Dios ha nikaw,” kon ni Jesus.

I Estoriya a Pangipakatandi ha Paghariyan na Dios

¹⁵Ha pangapon na Pariseyo aye, atoy bila i esa a nakikan ha ni Jesus. Ket idi nateman na ito a kinagi ni Jesus, kinagi na ha nikuna, “Mappiya

i kasasaad na makipagkan a hidi ha paghariyan na Dios!” kon na. ¹⁶Ket inestoriya ni Jesus ide a pangipakatandi na, “Atoy idi i pinagsilebra na mabaknang. Ket inawis na i makpal a tolay. ¹⁷Idi nasagana dan i pagsilebra na, pinaangay na i esa a tagabu na a mangipeta ha nidi a naawis dan, ‘Uyoy kam, ta nesagana dan ngamin,’ kon na kan na tagabu na. ¹⁸Ngem nagkalan hidi ngamin, a nagpambar hidi. Kinagi na esa, ‘Kaggatang ko ha talon. Isu, masapul a umangayak a mangenta. Pasensiyaanak mo bi,’ kon na kan na esa. ¹⁹Ket kinagi na sabali, ‘Kaggatang ko ha esa pulo a nuwang. Masapul a umangayak a padasan ko hidi. Pasensiyaanak mo bi,’ kon na kan bi. ²⁰Ket kinagi na sabali, ‘Kakabkabanga ko dalla. Awanak dod makaangay,’ kon na kan bi. ²¹Sa, nagsoli i tagabu ha mabaknang, ket inbaheta na i megipu ha ngamin a kinagi di a inawis na. Dadi, agay! Nakaingal i mabaknang aye. Kinagi na, ‘Sagidan mo. Umangay ka dan ha karkarsada ken dilan na ili. Ket alapan mo i tolay a hidi ho. Maski hidi a mapobre, ken mapikot, ken mabulsak, ken mapilay a hidi,’ kon na kan ni Mabaknang. Ket nagsigida dod i tagabu aye. ²²Niyaen, idi nagsoli hikuna, inpeta na, ‘Apo, ginimet ko i ngamin a inbon mo, ngem makpal pala i paghenan ha bilay mo,’ kon na kan na tagabu. ²³Ket kinagi na mabaknang ha tagabu na aye, ‘Umangay kas ha diladilan ha talon. Ket pasaddapan mo i tolay a hidi, penu maputat i bilay ko. ²⁴Ket ha ngamin a hidi a inumadi ha awis ko, pulos, awan hidi makapadas ha pagsilebra ko. Ide dan i ipeta ko ha nikam,’ kon na kan ni Mabaknang.” Ket ito i estoriya ni Jesus megipu ha paghariyan na Dios.

Panyan na Tolay a Magbalin a Tagabu ni Jesus

²⁵Idi naglakad ni Jesus, inumuseg bila i karpalan a tolay. Ket sinumoleg hikuna, a inpeta na ha nidi, ²⁶“Ha maski nu heya a kayat a umuseg ha nikan, penu tolduwan ko, masapul a ayayatanak na ha mas dakkal. Nu awan dakdakkal i pinagayat na ha nikan ngem ha sabali, awan a mabalin a maging esa a agum ko. Maski nu hama na onu hena na, onu kabanga na ken annak na a hidi, onu hekka na ken wadi na a hidi, o maski nu baggi na a mismo. Masapul a ayayatanak na ha dakdakkal ngem ha nidi. ²⁷Ta awan a mabalin a maging esa a agum ko, nu awan na ak usegan, ken kabengan na i baggi na, maski nu matay,” kon ni Jesus ha karpalan a hidi.

²⁸Ket intulos na, “Ta kona ha ide a ibilang moy mina i gastos na paggimet moy. Nu atoy i tolay a kayat na a magpataknag ha mangina a bilay, siyempre, ha palungo a paggatang na ha aruwatan, masapul a ibilang na i gastos na aruwatan. Ta baka kulang i korinat na. ²⁹Nu awan hikuna magbilang, baka metolnak na la i adigi, ket awan metulos. Isu a pagngidingiditan di nokkan na makaenta ha pinagbilay na. ³⁰‘Agay, nangrugi i lallaki aye ha bilay na, ngem awan na kaya a ubosan,’ kon di man.

³¹“Ket kona bila hito i ugali na hari a hidi. Nu atoy i esa a hari, a maglaban mina ha sabali a hari, siyempre, ibilang na i sundalu na a hidi. Ket nu atoy ha nikuna i esa pulo a ribu a sundalu, ngem atoy i duwa a pulo a ribu i sundalu na kasenti na, nakaman na mina nu panyan na abakan i kasenti na. ³²Ket nu nakatandiyon na a awan na maabak i kasenti na, paangayan na mina i tagabu na a mangsalpak ha kasenti na aye, penu makiuhon hidi a awan makilaban. ³³Niyaen, hikam mina i magnakam ha kona ha magbilang aye. Ta awan kam makauseg ha nikan nu madiyan moy a ibilang i ngamin a gastos na paguseg moy, ket nu madiyan moy a itirak ngamin.

³⁴“Ket kona pala ha ide,” kon ni Jesus, “kona bila ha asen i tolay a mayat a umuseg ha nikan. Mappiya i asen, ta masinggat i ennam na. Ngem nu lompas dan i ennam na, awan a mabalin a mapasoli i ennam na manon. ³⁵Isu, awan ha balle na. Ibanghat moy la. Awan a mabalin a usaran moy ito a pangpatabbi ha mula moy. Ket awan ha balle na, maski nu pangkallab moy ha attay. Ket kona bila hito ha nikam. Ta hikam i kona ha asen a masinggat. Isu, ipeta ko ha nikam, a magteman kam perpermi, nu masaneg moy i kagi ko. Ket nanakaman moy, penu pumigsa pala i panahod moy.”

Maragsak i Dios ha Tolay a Magbabawi ha Kinadukas

15 ¹⁻²Idi esa a pamalak, dinumuhapduhap hidi a mahagliwat, a kona ha mahagsinger ha buwis a hidi ken hidi a masegkat ha Linteg na Judyo. Ket kayat di a magteman ha ni Jesus. Ngem atoy bila i Pariseyo a hidi ken mamaestro na linteg. Ket pinagkagikagiyan di ni Jesus, ta nakiilay ni Jesus ha totolay a madukas, kon di kan. Kinagi di, “Kakuyog ni Jesus i mahagliwat a hidi. Ket dadi pala agay, a makipagkan bila hidi!” kon di.

³Ket gipu ta kona hito, inestoriya ni Jesus i pangikalan na ha nidi. ⁴Kinagi na, “Nu atoy i esa a gasut na karnero ha nikaw, ket mapukaw i esa, siyempre, itirak mo i siyam a pulo ket siyam ha talon, ket tanubukan mo i esa hanggan maeriyokan mo. ⁵Nu naeriyokan mo dan i esa, magragsak ka, a baklayan mo iday a karnero, ket isoli mo ha bilay moy. ⁶Nu nagsoli ka dan ha bilay moy, ayagan mo i agagum mo, a ipeta mo, ‘Magragsak kitam bas, ta naeriyokan ko dan i napukaw a karnero,’ kommo. Ket mas maragsak ka megipu ha esa a naeriyokan mo, ngem ha siyam a pulo ket siyam a awan napukaw. ⁷Ket ipeta ko ha nikam a kona ha ide i kayat ko a kagiyan. Nu atoy i esa a tolay a magbabawi ken sumina ha ugali na a madukas, maragsak hidi unay ha langit. Mas maragsak hidi ha langit megipu ha esa a magbabawi, ngem ha siyam a pulo ket siyam a tolay a awan makasapul ha pagbabawi.

⁸“Ket kona bila ha ide,” kon ni Jesus, “nu atoy i esa a babbey, ket atoy ha nikuna i sampu a pilak, ngem napukaw i esa, maganya hikuna?”

Siempre, magpagangat hikuna ha sulu di, ket sagadan na perpermi i ngamin a bilay di. Ket dagdagan na i pageriyok na hanggan a maeriyokan na dan i pilak na aye. ⁹Nu naeriyokan na iday a pilak, magayag hikuna ha agagum na. ‘Magragsak kitam, ta naeriyokan ko i pilak ko,’ kon na. ¹⁰Kona dalla hito, ipeta ko ha nikam, magragsak unay i anghel a hidi na Dios nu maenta di i maski esa a magbabawi ken sumina ha ugali na a madukas.” Ide i nepeta ni Jesus ha Pariseyo a hidi ken mamaestro na linteg, ta gagin di a awan di masapul a magbabawi.

¹¹“Ket kona pala ha ide,” tinumulos ni Jesus, “Atoy idi i esa a lakay ken duwa a annak na a lallaki. ¹²Inpeta na boridik ha hama na, ‘Hama ko, iyatad mo bi i bunong ko ha gihagihak tam,’ kon na. Isu a binunong na lakay i gihagihak di ha nidi duwa. ¹³Idi awan maalay, inlako na boridik i bunong na, ket linumakad hikuna ha lugar a madiyo. Idi pagdemat na, inubos na i ngamin a korinat na ha nagastador a ugali na. ¹⁴Niyaen, idi nobos i ngamin a korinat na, dinumemat i nakaro a alap ha ide a lugar, ket nagrigat unay i boridik heya. ¹⁵Isu a nagpatagabu hikuna ha esa a mannannalon. Ket pinaangay na i boridik ha talon na, penu pakanan na i babboy a hidi. ¹⁶Tahod a kayat na a magkan, maski ha kanan na babboy a hidi, maski nu lupas la. Ta awan hikuna naatdinan ha kanan. ¹⁷Niyaen, idi sinumoli i pakanakam na, inpeta na ha baggi na, ‘Atoy i makpal a tagabu ha nama ko, ket makpal i kanan di ngamin. Ngem dandaniyak a matay, ta awan ha kanan ko. Mesungotak agay! ¹⁸Umangayak dod ha nama ko. Ket ipeta kos ha nikuna, “Hama ko, nagliwatak ha Dios ken ha nikaw. ¹⁹Awanak mo ibilang a annak mo, nu awan mina a tagabu mo.” Kona hito i nakam na boridik.’ ²⁰Isu a sinumoli hikuna ha nama na. Ket idi linumakad pala hikuna, inbatabatad nama na, ket naenta na i boridik ha madiyo. Ket kinagbiyan na a nagbuyot hikuna, ket ginakusan na i boridik aye. Ket inammosan na hikuna. ²¹Ket inpeta na boridik, ‘Hama ko, nagliwatak ha Dios ken ha nikaw. Awanak mo mina ibilang a annak mo.’

²²“Ngem nagayag i lakay ha tagabu a hidi, ‘Sigida kam, alapan moy i kaaamakan a tennon, ket itennon moy ha nikuna. Isangkalang moy bila ha kamat na. Isapatos moy bila ha tikad na. ²³Alapan moy bila i malogyaw a baka a matabbi, ket partiyon moy. Magsilebra kitam bas, a magragsak kitam. ²⁴Ta sinumoli i annak ko aye. Idi pinaglapos na, kona ha natay dan hikuna. Ngem niyaen, kebbiyag pala. Idi, kona ha netawtaw hikuna. Ngem niyaen, naeriyokan ko dan.’ Ide i kinagi na hama na. Ket nagragsak dod hidi.

²⁵“Niyaen, idi nagragsak pala hidi, sinumoli i hekka na a nagipu ha talon. Ket idi binumikan hikuna ha bilay di, nateman na i musika ken salsala di. ²⁶Nagsalodsod dod hikuna ha esa a tagabu, ‘Maganya hidi?’ kon na hekka. ²⁷Ket tinabbeg na tagabu, ‘Sinumoli i wadi mo. Ket pinarti

nama mo i malogyaw a baka a matabbi, penu magragsak hidi. Maragsak man ni Lakay, ta nahusay i wadi mo,' kon na tagabu. ²⁸Ngem gipu ta kona hito, nagingal i hekka. ket madiyan na a sumadap ha bilay. Isu, linumapos i hama na, ket inpeta na a sumadap mina ha bilay. ²⁹Ngem kinagi na hekka ha nama na, 'Hama ko, hanggan idi ballikak pala, nagtarabahowak ha nikaw a kona ha tagabu. Awanak nagtalakag ha nebon mo. Ngem hanggan niyaen, awan mo pala inyatad, penu makipagragsakak ha agagum ko, maski nu ballik la a kambing. ³⁰Ket niyaen, nu sumoli i boridik mo aye, pinarti mo i malogyaw a baka a matabbi! Maski nu inubos na i gihagihak mo ha pampam a hidi!' kon na hekka. ³¹Ngem kinagi nama na, 'Annak ko, kanayon taka kakuyog. Maski nu anya i aruwatan ko, iday bila i aruwatan mo. ³²Mappiya dod nu magragsak kitam. Ta idi, kona ha natay i wadi mo. Ngem niyaen, magbiyag a tahod. Idi, kona ha netawtaw hikuna. Ngem niyaen, naeriyokan tam manon,' kon na hama." Ide i estoriya ni Jesus ha Pariseyo a hidi ken mamaestro na linteg, penu makatandiyon di i pagkagbi na Dios ha totolay a mahagliwat.

I Pagitoldu ni Jesus Megipu ha Pagusar Tam ha Aruwatan

16 ¹Ket inestoriya ni Jesus ha agagum a tolduwan na. "Nikuna, atoy i esa a mabaknang ken tagabu na. I tagabu na i mahagdapon ha ngamin a aruwatan na mabaknang. Ket maski nu anya i pangilako na mabaknang, ide a tagabu i tahod a mahagilako. Onu atoy i kayat na mabaknang, magpagatang hikuna ha tagabu aye. Ngem idi esa a pamalak, nabaheta na mabaknang a busbusan na tagabu i korinat na. ²Isu, pinasaguppang na mabaknang i tagabu na, ket sinalodsod na, 'Apay? Inbaheta di a nagliwat ka ha tarabaho mo. Igiwat mo ha nikan i ngamin a inlista mo, penu makatandiyon ko i liwaliwat mo. Sa ka, awan magdapon ha aruwatan ko nokkan,' kon na mabaknang.

³"Ket linumapos i tagabu aye, ket kinagi na ha nakam na, 'Anya mina i gimetan ko?' kon na. 'Nu awan i tarabaho ko ha mabaknang, awan ha binag ko ha tarabaho a madaggi. Ket masanikiyak a makilimos,' kon na. ⁴'Oni ah! Katandi ko dan!' kon na. 'Ide mina i gimetan ko, penu magbalinak a ilay di, ket respitaran di ak ha bilabilay di nokkan. Ket maski nu awan ha tarabaho ko, maregaluwan ko hidi,' kon na tagabu.

⁵"Ket inpaayag na tagabu i ngamin a nagahut ha ni mabaknang. Ket pinaballik na i gahut di. Isu, naregaluwan na hidi. Idi dinumemat i nekaesa, inpeta na tagabu, 'Hangan i gahut mo ha ni mabaknang?' ⁶Ket tinabbeg na, 'Esa a gasut a karamba na langis,' kon na. Ket inpeta na tagabu, 'Agay, lima a pulo la mina! Umetnod kas. Ket atoy ha he i papeles a inlista ko ha gahut mo. Sulitan mos ha lima a pulo la,' kon na tagabu.

⁷"Sa na, sinalodsod na tagabu i sabali a nagahut, 'Hangan i gahut mo ha ni mabaknang?' kon na. Ket tinabbeg na, 'Esa a gasut a kaban na

pahay.' Ket inpeta na tagabu, 'Agay, walu a pulo la mina! Atoy ha he i papeles a inlista ko ha gahut mo. Sulitan mo bi. Isurat mos a walu a pulo la i gahut mo,' kon na tagabu.

⁸"Ket idi nateman na mabaknang i pinaggimet na tagabu aye, kinagi na, 'Dadi pala, malaing iday a tagabu. Ta nakaregalu hikuna para nokkan nu awan hikuna ha tarabaho,' kon ni mabaknang.

"Isu, entan moy," kinagi ni Jesus. "Dinaydayaw na mabaknang i kinalaing na tagabu he, maski nagsuwitik. Ta kona hito i ugali na tolay a awan a umunod ha nikan. Tahod a mas malaing hidi ha pagsulet di ngem ha tolay a nasakop na Dios. ⁹Ket ipeta ko dod ha nikam, a usaran moy mina i aruwatan moy para ha sabali a toloy, penu manahod hidi ken mesalakan. Ket nokkan, ha katay moy, ken awan moy mausar i araruwatan moy, atoy pala i ililay moy ha henan moy. Ket inaamakan i pagsalpak di ha nikam ha paghariyan na Dios.

¹⁰"Nu mapagtalakan i magdapon ha ballik a aruwatan, mapagtalakan bila hikuna nokkan ha makpal a aruwatan. Onu nagsileng i tolay megipu ha ballik la a bagbagay, mahagsileng hikuna nokkan megipu ha dakkal a bagbagay. ¹¹Ket kona pala ha ide, nu awan ka mapagtalakan ha baknang ha lutak aye, awan ka mapagtalakan ha sabali a baknang a malagda, ha Paghariyan na Dios. ¹²Nu awan a mabalin a metalak ha nikaw i aruwatan na sabali, heya dod i mangiyatad ha nikaw ha bagbagay a magingkuwa mo nokkan?

¹³"Ta kona pala ha ide, ipeta ko ha nikam. Nu atoy i esa a lallaki, awan a mabalin a magtarabaho hikuna ha duwa a happo na. Nu padasan na, kasoran na i esa, ngem maenglan na i mekaduwa. Ket maguseg hikuna ha esa, ngem sumina hikuna ha mekaduwa. Ket kona bila hito ha nikam. Nu korinat i tahod a korsunada moy, ket nu kona ha korinat i happo moy, awan kam makauseg ha Dios," kon ni Jesus.

¹⁴Idi nateman di Pariseyo ito a kinagi ni Jesus, inulew di hikuna, gipu ta korinat i korsunada di. ¹⁵Isu, kinagi ni Jesus ha nidi, "Hikam i magpaenta ha baggi moy ha saguppang na toloy. Ket kona ha maguseg kam ha Dios. Ngem katandiyang na Dios i nakam moy a madukas. Ta i eriyokan moy la i pagdeyaw na toloy. Ngem i tolay a magpadeyaw ha baggi na, iday i tolay a magpaingal ha Dios," kon ni Jesus.

¹⁶Ket tinumulos ni Jesus a nepeta na, "I kakkagi na Dios a insurat di Moyses ken minahagpugto a hidi, idagende i pangitoldu mina ha nikam. Ket awan pala hidi lompas. Idagende i nagitoldu ha nikam hanggan ha pinagdemat ni Juan a Minahagbinyag. Nangrugi hikuna a magitoldu ha mappiya a baheta, a dandani dan i pagdemat na Hari a paangayan na Dios, kon na. Ket ide bila i pagibaheta ko ha ngamin a tolay. Ket niaen, kayat di ngamin a pumilit a sumadap ha Paghariyan na Dios. ¹⁷Ngem nanakaman moy ide, a maski nu umawan nokkan i langit ken ngamin

a lutak, awan umawan i maski balballik a bobon na Dios ha Linteg ni Moyses, ken sursurat na minahagpugto a hidi.

¹⁸“Isu,” kon ni Jesus, “hikam i magliwat. Ta nu atoy i esa a lallaki a sumina ha kabanga na, ket mangabanga manon ha sabali, ibilang na Dios a hikuna i mangibabbey. Ket nu atoy i lallaki a makikabanga ha babbey a sinumina ha kabanga na, hikuna bila i mangibabbey ha saguppang na Dios.” Hito i kinagi ni Jesus ha Pariseyo a hidi.

Ikalan ni Jesus i Mabaknang ken Mapobre

¹⁹Sa na, kinagi ni Jesus ide a pangikalan na: “Nikuna, atoy i esa a mabaknang. Ket nagtennon hikuna ha kanginaan a tennon, ket nagkan ha kanginaan a kalase na kanan. ²⁰⁻²¹Ket atoy bila i esa a napobre a nagen na, ni Lasaro. Nagsaket hikuna, ta napeklapeklak i baggi na, hanggan nagdeldel i asu a hidi ha limoto na. Ket kada pamalak, inumabag hikuna ha saguppang na bilay ni Mabaknang. Ket kinasor na a magkan, maski nu murkat la a natakneg ha lamessa na mabaknang. Ngem pulos, awan man. ²²Niyaen, idi minatay ni Lasaro, neyangay na anghel a hidi ha ni Abraham, ha langit. Ket minatay bila i mabaknang aye, ket nelabbang hikuna. ²³Sa, i paghenan na, i impyerno, a nadusadusa unay ni Mabaknang. Ket tinumangad hikuna, ket naenta na hidi ha langit, ni Abraham ken ni Lasaro. Naenta na a kinakagbiyan ni Abraham ni Lasaro. ²⁴Ket inayagan na mabaknang, ‘Lakay Abraham, kagbiyanak mo bi. Paangayan mo bi ni Lasaro a maski nu karkolowan na la i dinom, ta madusaak ha gangatan aye. Maski nu itabbung na la i gihagihay na, ket ipatagdu na i dinom ha dila ko,’ kon na mabaknang. ²⁵Ngem inpeta ni Abraham ha mabaknang, ‘Annak ko, nakaman mo a nikuna, idi nagbiyag ka pala, mabaknang ka, ket malaka la i biyag mo, ta makpal i aruwatan mo. Ket idi tiyempo hito, napobre ni Lasaro, ket awan mo kinagbiyan. Isu, niyaen, kagbiyan ko hikuna, ket hikaw man i madusa ha impyerno ayo. ²⁶Ket maski nu atoy i esa a mayat a humapog ha nikaw, awan a mabalin. Ta atoy i bangaw ha lubuk hay, penu awan makaangay ha lugar moy a magipu ha lugar mi aye. Ket awan bila makahapog hanggan ha lugar mi ha he i magipu ha lugar moy ayo,’ kon ni Abraham ha ni mabaknang.

²⁷“Sa na, inaged ni mabaknang ha ni Abraham, ‘Isu, nu kona hito, umagedak ha nikaw, Lakay Abraham. Paangayan mo bi ni Lasaro ha bilay dima ko. ²⁸Ta atoy pala i lima a pattaka ko. Iwadan na mina hidi, penu awan hidi sumadap ha lugar a pagdusaan aye,’ kon ni mabaknang.

²⁹“Ngem inpeta ni Abraham, ‘Awan agay. Atoy dan i mangiwad ha nidi. I pinesursurat na Dios ha ni Moyses ken ha minahagpugto a hidi, ito mina i mangiwad ha nidi. Magteman mina hidi ha kakkagi na dagenday a surat,’ kon ni Abraham.

³⁰“Ngem kinagi ni mabaknang, ‘Awan, Lakay Abraham. Basta nu umangay ha nidi i esa a tolay, a nagipu ha lugar na natay, ket siguradowak a magbabawi hidi, a sulitan di i madukas a ugali di ha mappiya a ugali,’ kon ni mabaknang.

³¹“Ngem inpeta ni Abraham ha ni mabaknang, ‘Nu awan hidi magteman ha kakkagi na surat di Moyses ken minahagpugto a hidi, awan hidi mapatahodan. Maski nu magbiyag manon i tolay a minatay,’ kon ni Abraham.”

Ito i pangipakatandi ni Jesus ha dagende a Pariseyo.

I Pinagpakawan Tam ha Liwaliwat na Agagum Tam

17 ¹Kinagi ni Jesus ha agagum na a tolduwan na, “Magingat kam, ta atoy i makpal a tolay a magsolisog ken magpaliwat. Ket awan moy hidi melisiyan. Isu, magingat kam, ta atoy nokkan i dakkal a parusa. Ket dakdakkal i parusa ha tolay a magsolisog ken magpasina ha totolay ha nebon na Dios. ²Kona ha ide, a ipeta ko ha nikam. Marigat nu megakad i pogedu ha tangad na tolay, ket metogbak hikuna ha diget. Oni ah. Ngem atoy i mas marigat a parusa ha magpasina ha esa a madibbi a tolay ha bon na Dios. ³Isu, magingat kam a awan kam makapasina ha agagum moy ha Dios. Magingat kam. Nu makaliwat i agum mo, iwadan mo hikuna. Ket nu magbabawi hikuna, pakawanan mo. ⁴Maski nu liwatan na ka ha maminpitu ha esa a pamalak, ken sumoli hikuna ha maminpitu, a ipeta na a, ‘Magbabawiyak dan.’, masapul a pakawanan mo hikuna.” Ide i inpeta ni Jesus ha agagum na, a megipu ha pagpakawan di ha kakalan di a tolay.

Megipu Ha Panahod Tam

⁵Ket inaged na esa pulo ket duwa a apostol a pinili ni Jesus, “Ipigsa mo bi i panahod mi,” kon di. ⁶Ket inpeta ni Jesus, “Nu atoy ha nikam i panahod a kona ha kadakkal na bin-i na mustasa, mabalin moy a mepeta ha dakkal a kayo aye a, ‘Mabaghot ka dan, ket memula ka dan ha diget!’ ket magimet iday a inbon mo.” Ide i nepeta ni Jesus ha agagum na a megipu ha panahod a mapigsa.

Megipu Ha Pagserbe Tam

⁷Intulos na, “Ket kona pala ha ide, a ipeta ko ha nikam. Nu atoy ha nikam i tagabu a sumoli a nagipu ha pagaradowan na, onu pagdaponan na ha karnero, awan mo ipeta, ‘Hen ka dan, a magkan.’ ⁸Ta kagangay moy a magkagi ha, ‘Magdegus ka dan, ket sulitan mo i tennon mo, ket lutowan mo i kanan. Sa, nu naubosak a magkan, magkan ka bila.’ Kona ide i ugali moy. ⁹Ket awan kam magyaman ha tagabu aye, ta iday i tarabaho na. ¹⁰Ket kona bila hito ha nikam. Nokkan nu tinongpal moy i

ngamin a nebon ha nikam, magipeta kam mina a, ‘Masaniki kami la, ta tinongpal mi la i nebon ha nikami,’ kon moy mina.” Ide i inpeta ni Jesus ha agagum na megipu ha pagserbe di ha Dios.

Pahusayan ni Jesus i Esa Pulo a Magkattal

¹¹Idi pinaglakad di Jesus ha Jerusalem, linumakad hidi ha nagbaitan na Samariya ken Galileya. ¹²Ket idi binumikan hidi ha esa a baryo, natagbuwan di i esa pulo a magkattal. Awan hidi binumikan ha di Jesus, ta maneg ha linteg na Judyo nu bumikan i magkattal ha tolay a makaradkad. ¹³Imbes na, nakataknag hidi ha madiyo ket nagayag ha, “Jesus, Apo, kagbiyan mo kami!” kon di mahagkattal. ¹⁴Niyaen, idi naenta na hidi ni Jesus, inpeta na, “Lumakad kam dan ha padi a hidi. Ket ipabileng moy i baggi moy ha nidi, ta nahusay dan,” kon ni Jesus. Sa, idi lumakad pala hidi, agay, hinumusay hidi! ¹⁵Ket idi nakatandiyen na esa a hinumusay i baggi na, sinumoli hikuna ha di Jesus. Sakay! Agay, dineydeyaw na unay i Dios. ¹⁶Ket hinumakab hikuna ha saguppang ni Jesus, penu magyaman. Ngem temanan moy mina agay. Ta taga-Samariya i nahusay aye, ket nakaingal kan mina i Judyo a hidi ken hidi a taga-Samariya, kon na kan. ¹⁷⁻¹⁸Isu, gipu ha kona hito, kinagi ni Jesus ha agagum na, “Entan moy. Pinahusay ko i esa pulo a nagkattal. Ngem awan hidi ngamin sinumoli. I esa la a taga-Samariya i nagsoli, penu magdeyaw ha Dios. Hadya wade i siyam a Judyo?” kon na. ¹⁹Sa na, inpeta ni Jesus ha nikuna, “Ilay ko, umikat ka. Tumulos ka dan. Nahusay ka, gipu ta tinahodak mo,” kon ni Jesus.

I Pagdemat na Dios a Maghari

²⁰Idi esa a pamalak, nagsalodsod i Pariseyo a hidi nu hangan i pagdemat na paghariyan na Dios. Ket tinumabeg ni Jesus, “Awan maenta na tolay i pagdemat na paghariyan na Dios. ²¹Awan hidi makepeta a, ‘Entan mo, ha he dan i paghariyan na Dios’ onu ‘Iho la, ha ho, i paghariyan na Dios!’ Katandiyen moy mina ide, a kayat na Dios a maghari ha nakam na tolay, ha disalad na totolay. Iday i tahod a paghariyan na Dios,” kon ni Jesus ha Pariseyo a hidi.

²²Kobosan na ide, inpeta bila ni Jesus ha agagum na, “Dumemat i tiyempo nokkan nu kayat moy a maenta i pagsoli na Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, maski esa la a pamalak i paghari ko. Ngem awan moy maenta. ²³Ha iday a tiyempo, atoy i kappal a magkagi ha, ‘Atoy ni Cristu ha ho!’ onu ‘Atoy ha he ni Cristu!’ kon di. Ngem awan moy hidi usegan, ket awan moy hidi tahodan. ²⁴Ta nokkan nu sumoliyak ha lutak, kona ide i pagsoli ko, a kona ha killat a maggangat ha ngamin a langit. Ket madinnang hito, ket maenta na ngamin a tolay. Kona iday bila i pagsoli ko ha kasaguppangan. ²⁵Ngem masapul pala a magattamak ha makpal a rigrigat. Ket masapul a madiyan na ak na kababayan tam.

²⁶“Ha kasaguppangan, ha tiyempo na pagsoli ko, magkalan i ugali na totolay ken ugali na tiyempo ni Noe, nikuna naalay dan. ²⁷Idi tiyempo di Noe, awan hidi nagnakam ha Dios. Ta nagnakam la hidi ha pinagragsak di. Ket nakipagkan hidi, nakipaginuman hidi, nakipagboda hidi. Kona dalla ito i ginimigimet di, hanggan bigu la a nagsaddap di Noe ha dakkal a barko. Sa, dinumemat i kadakalan a layus. Ket nebulod hidi ngamin a awan nagnakam ha Dios.

²⁸“Ket kona bila ide i kekalan na tolay nokkan. Ta kona bi idi tiyempo di Lot, ket nakipagkan hidi, nakipaginuman hidi, nakangatang hidi, naglako hidi, nagmula hidi, nakangsogkab hidi. ²⁹Ngem awan hidi nagnakam ha Dios. Ket tinumulos la hidi hanggan bigu a pinalapos na Dios di Lot, ha lapos na ili di a Sodoma. Ket bigu la, a pinataknag na Dios i gangatan a nagipu ha langit, hanggan natay hidi ngamin a nagkabeng ha Dios. Isu, bigu la i pinangrakrak na Dios ha nidi ha Sodoma. Ket sigida la i pinangisalakan na ha di Lot, ta linumapos hidi.

³⁰“Ket kona bila hito i tiyempo nokkan, nu ipaenta na Dios i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Ta makaenta i ngamin a tolay. Ta madinnang ito. ³¹Ket nokkan, nu dumitang iday a pamalak, kabeng mon i aruwatan moy a matirak ha bilay moy. Ket nu hen kam ha lapos, awan kam sumoli ha bilay penu alapan i aruwatan moy. Onu lumakad kam ha talon, awan kam sumoli ha bilay. ³²Manakam moy i kabanga ni Lot, a napatay na Dios ta kayat na a sumoli. ³³Maski nu heya a magikemot ha biyag na ha Dios, penu makatulos ha pagbiyag na, matay hikuna nokkan. Ket maski nu heya a mangpabiyang ha baggi na a maski matay gipu ha nikan, makabiyang manon hikuna ha magnanayon.

³⁴“Ket ipeta ko ha nikam, a kona bila ha ide nokkan, ha tiyempo a pagsoli ko. Nu magsoliyak ha kallap, ket atoy i duwa a lallaki a magduhog, ngem esa la i manahod ha nikan, bigu la a alapan ko i esa a umuseg ha nikan. Ngem matirak la i agum na. ³⁵⁻³⁶Onu kona bila ha ide, nu atoy i duwa a babbey a magbiyu, ngem esa la i manahod ha nikan, bigu la a alapan ko i esa a makauseg ha nikan. Ngem i agum na, awan makauseg,” kon ni Jesus.

³⁷Ket sinalodsod na agagum na, “Apo, hadya a magimet ide?” Ket tinabbeg ni Jesus, “Madinnang nokkan i pagsoliyan ko. Ikaspangarigan, nu maenta moy i karpalan a wakwak, makatandiyang moy a atoy i bangkay a awan nelabbang. Ket kona bila hito nokkan ha pagsoli ko, ta maenta na ngamin a tolay.”

Dagdagan Tam Mina i Pagkararag Tam

18 ¹Ket nagiestoriya ni Jesus ha agagum na, penu katandiyang di a kanayon mina hidi a magkararag, ket awan maging malupoy, onu maggimak ha pagkararag di. ²Isu, inestoriya na, “Atoy idi i esa a

hukom ha ili. Awan hikuna manteng ha Dios, onu magrespitar ha maski nu heya a tolay. ³Ket atoy bila, ha iday a ili, i esa a babbey a nabilu. Ket kanayon hikuna inumangay ha ni hukom penu umaged. ‘Daponanak mo bi ha kasenti ko,’ kon ni Bilu. ⁴Ket naalay a nagmadi ni hukom. Ngem idi nobos i naalay a tiyempo, ninakam na, a ‘Awanak manteng ha Dios, onu magdeyaw ha maski nu heya a tolay. ⁵Ngem gipu ta kanayon na tappagan i tarabaho ko, daggapan ko mina hikuna. Nu awan ko hikuna daggapan, paungan na ak na bilu aye,’ kon ni hukom.”

⁶Intulos ni Jesus, “Temanan moy i kinagi na madukas a hukom aye. Ta maski awan hikuna ha kagbi, inaguman na i bilu, ta dagdagan na a magaged. ⁷Isu, magsiguradowak ha nikam, a aguman na Dios i tolay a hidi a pinili na. Ta hidi i magpakagbi ha nikuna ha kanayon a pamalak ken kallap. Ket awan na pemasan i daggap na. ⁸Masigida malla i pagagum na Dios. Ngem maski nu kona hito i daggap na Dios, nu magsoliyak nokkan ha lutak aye, ballik la wade i totolay a manahod ken magkararag, onu makpal wade hidi?” kon ni Jesus ha agagum na.

Ikalan ni Jesus i Tolay a Aginaawan ha Liwat ken Tolay a Makatandi a Makpal Dan i Liwat Na

⁹Inestoriya manon ni Jesus ha totolay a nagkagin a mappiya i baggi di, a awan ha liwat di, ken magulew ha sabali a totolay. ¹⁰Inestoriya ni Jesus, “Inumangay i duwa a lallaki ha Templo, penu magkararag. Pariseyo i esa, ket mahagsinger ha buwis i sabali. Sa hidi, nagkararag a duwa. ¹¹Kona ha ide i kararag na Pariseyo, a tinumaknag hikuna a esesa ket nagkararag ha nakam na a, ‘Dios, magyamanak ha nikaw, ta awanak nagliwat a kona ha sabali a tolay. Awanak magtakaw, awanak magsileng, awanak magibabbey, onu maski kona ha iday a mahagsinger ha buwis. Magyamanak ha nikaw, ta awanak nagliwat a kona ha hikuna. ¹²Ket magpesungotak ha baggi ko, ha mamenduwa a pamalak ha esa a dominggo, penu mappiya i pagkararag ko. Ket iyatad ko ha nikaw i pagkasangapulo na ngamin a alapan ko,’ kon ni Pariseyo.

¹³“Ngem bakkan i mahagsinger ha buwis, ta masaniki hikuna. Tinumaknag la hikuna ha madiyo, ket tinumokham la, ta masaniki hikuna. Awan hikuna tinumangad ha langit. Imbes na, nagsanget dalla, ta hikuna i nagbabawi a tahod. Inpeta na, ‘Ananay, Apo Dios, kagbiyanak mo bi, ta nagliwaliwatak unay,’ kon na mahagsinger ha buwis.

¹⁴“Ipeta ko ha nikam,” kon ni Jesus, “idi sinumoli hidi ha bilay di, napakawan dan i mahagsinger ha buwis. Ngem awan napakawan i Pariseyo. Gipu ta maski nu heya a magpadeyaw ha baggi na niaen, hikuna i mapasanikiyan nokkan. Ngem maski nu heya a magpadibbi ha baggi na niaen, hikuna i madeyawan nokkan,” kon ni Jesus. Ito i netoldu ni Jesus ha nidi a nagulew ha sabali a totolay.

I Kagbi ni Jesus ha Annak a Hidi

¹⁵Idi esa a pamalak, atoy i kappal a tolay a nangiyangay ha annak di ha ni Jesus, penu itupu na i kamat na, ket bendisyonan na hidi. Ngem idi netan na agagum ni Jesus, binahang di hidi a nangiyangay ha annak. ¹⁶⁻¹⁷Ngem inayagan ni Jesus i annak a hidi, “Uyoy kam he,” kon na. Ket inpeta na ha agagum na, “Palobusan moy a umangay i annak a hidi ha nikan. Awan moy hidi salenan, ta magkalan hidi ha tototalay a sumasaddap ha paghariyan na Dios. Inaamakan man i panahod di. Ket kona bila hito i kayat na Dios ha tototalay a masakop na. Tamos. Ipeta ko ha nikam, nu awan a kona ha annak i panahod moy, awan kam makasaddap ha paghariyan na Dios,” kon ni Jesus ha agagum na.

I Mabaknang a Tolay

¹⁸Ket nagsalodsod i esa a Judyo a matangkay, “Mappiya a Maestro, mappiya i gimetan mo. Isu, ipeta mo bi. Anya mina i gimetan ko, penu mapadas ko i biyag ha Dios ha magnanayon?” kon na. ¹⁹Ket tinabbeg ni Jesus, “Apay wade a ipeta mo a ‘Mappiya’ i gimetan ko? Ta Dios la i ‘Mappiya’. Awan ha ‘Mappiya’ nu awan i Dios la. Ket anya mina i gimetan mo, penu mapadas mo i biyag ha Dios ha magnanayon? Iday dod i kayat mo a makatandiyon? ²⁰Katandi mo dan i bobon na Dios a insurat ni Moyses, a awan ka mangibabbey, awan ka magbuno, awan ka magtakaw, awan ka magsileng. Ket deyawan mo i hama ken hena mo. Idagende i bobon na Dios ha nikaw,” kon ni Jesus.

²¹Ket tinabbeg na matangkay a Judyo, “Ginimet ko dan i kona hay, idi kaballik ko,” kon na.

²²Ket idi nateman ni Jesus i tabbeg na, kinagi ni Jesus, “Kulang ka pala ha esa a gimetan mo. Ilako mo dan i ngamin a aruwatan mo. Ket iyatad mo i korinat ha napobre a hidi. Ket nu gimetan mo ide, makabaknang ka nokkan ha langit. Ket ide bila, umunod ka dan ha nikan.” kon ni Jesus ha Judyo aye a matangkay.

²³Ngem idi nateman na ito na mabaknang, naladingit hikuna unay. Ta mabaknang hikuna gamen. ²⁴⁻²⁵Ket idi naenta ni Jesus i pagladingit na, kinagi na, “Tahod a marigat ha mabaknang a hidi, nu kayat di a sumadap ha paghariyan na Dios. Mas malaka a meturok i makadakklan ha abot na dagum, ngem makasaddap i mabaknang ha paghariyan na Dios,” kon na.

²⁶Ket kinagi na nakateman a hidi, “Isu, nu kona hito, heya dod i mesalakan nokkan? Pulos a awan a mabalin a makabiyag ha magnanayon!” kon di.

²⁷Ket kinagi ni Jesus, “Tamos. Awan a makesalakan i tolay ha baggi na. Ngem maski nu anya a awan a mabalin ha tolay, mabalin man iday ha Dios,” kon ni Jesus.

²⁸Ket kinagi ni Pedro, “Apo, katandi mo a intirak mi i ngamin a kukwa mi, penu umunod kami ha nikaw,” kon na.

²⁹⁻³⁰Ket kinagi ni Jesus, “Oni man, ket ipeta ko ha nikam, a maski nu heya a magayat ha Dios ha daktakkal ngem ha ngamin a kukwa na, makabiyag hikuna ha magnanayon. Kona nu matirak na i bilay na, i kabanga na, i patakka onu hama ken hena na, onu annak na, penu magserbe ha paghariyan na Dios. Agay, hikuna i atdinan na Dios ha mas makpal ha niyaen a tiyempo. Ket nokkan, ha tiyempo a dumemat, makibiyag hikuna ha Dios ha magnanayon.” Ito i inkari ni Jesus ha agagum na.

I Mekatallu a Pagpugto ni Jesus Megipu ha Katay Na

³¹Sa na, inyadiyo ha ballik ni Jesus i esa pulo ket duwa a pinili na. Ket inpeta na ha nidi, “Katandiyan moy mina ide. Umangay kitam ha Jerusalem. Ket nu dumitang kitam nokkan, matongpal i ngamin a nesurat na minahagpugto a hidi megipu ha Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. ³²Ket madakapak nokkan, ket meyangayak ha bakkan a hidi a Judyo. Ket makayagan diyak, a pasanikiyan di ak, ken loktaban di ak. ³³Sa di ak, sabdan, ket patayan di ak. Ngem nokkan pala, ha mekatallu a pamalak, magbiyagak manon.” Ito i inpugto ni Jesus. ³⁴Ngem awan di nakatandiyan, ta kona ha inpalimid na Dios i kayat na kagiyon aye. Isu, awan di nakatandiyan i kinagi ni Jesus.

Kagbiyan ni Jesus i Lallaki a Bulsak

³⁵Idi binumikan hidi ha ili a Jeriko, atoy i esa a bulsak a inumetnod ha hikeg na karsada. Nagpalimos hikuna. ³⁶Ket idi nateman na i kakkapan a tumataleb, nagsalodsod hikuna nu anya i magimet ha hay. ³⁷Ket nepeta ha nikuna, “Tumataleb di Jesus a taga-Nasaret,” kon di. ³⁸Isu a inayagan na, “Jesus, apo ni Dabid, kagbiyanak mo bi!” kon na. ³⁹Ket nagpadas i nagpalungo a hidi a pataranan di hikuna a magayag. Ngem impigsa na pala i pagayag na. “Apo ni Dabid, kagbiyanak mo bi!” kon na. ⁴⁰⁻⁴¹Hinumuyot dod ni Jesus, ket inbon na a alapan di hikuna. Ket idi nakabikan dan hikuna ha ni Jesus, sinalodsod ni Jesus, “Anya i kayat mo a gimetan ko ha nikaw?” kon na. Ket tinabbeg na, “Apo, kayat ko a makaenta,” kon na. ⁴²Ket kinagi ni Jesus, “Alan, makaenta ka! Makaenta ka dan, ta manahod ka ha nikan,” kon ni Jesus. ⁴³Ket dagus a nakaenta hikuna. Ket inumunod hikuna ha ni Jesus. Nagdeydeyaw hikuna ha Dios unay. Ket idi naenta na ngamin a tolai, nagdeydeyaw bila hidi ha Dios.

Manahod i Kapitan na Mahagsinger ha Buwis

19 ¹Kobosan na, tinumulos di Jesus a tumaleb ha Jeriko. ²Ket atoy ha karsada i esa a lakay a taga-Jeriko. I nagen na ni Sakiyo.

Hikuna i kapitan na mahagsinger a hidi ha buwis, ket mabaknang hikuna. ³Niyaen, kinayat na a maenta ni Jesus, ngem awan nakaenta, ta apapugkal la hikuna. Ket makpal i tolay ha saguppang na. ⁴Isu, binumuyot hikuna ha palungo. Ket inumunek ha kayo a sikamoro, penu maenta na ni Jesus, a tumaleb. ⁵Ket idi dinumitang ni Jesus ha iday a kayo, tinumangad ni Jesus. Ket kinagi na ha ni Sakiyo, “Sigida kas, a umugsad ka dan. Ta dumagus kami ha bilay moy,” kon ni Jesus.

⁶Ket sigida dod a inumugsad ni Sakiyo. Ket neyangay na di Jesus ha bilay na. Dadi pala, a naragsak ni Sakiyo. ⁷Ngem nagnabinabi i tolay a hidi, “Hinumuyot di Jesus ha bilay na madukas a tolay,” kon di.

⁸Ket ha bilay di Sakiyo, tinumaknag na, a inpeta na ha ni Jesus, “Apo, entan mo bi. Ta iyatad ko i gudwa na aruwatan ko ha napobre a hidi. Ta kayat ko a magbabawi. Ket nu nakasuwitikak ha maski nu heya, sopra pala isoli ko ha nidi. Isoli ko i mamenuppat ha maski nu heya a sinuwitik ko,” kon ni Sakiyo. ⁹Ket inpeta ni Jesus, “Ha yenan a pamalak, inadya na Dios i liwaliwat mo, ket awan kam madusa nokkan. Ta dinumitang dan i pagsalakan moy ha nikaw, ken kabanga mo, ken annak moy, gipu ta ginimet mo dan ha yenan a pamalak a kona ha minappo moy, a ni Abraham. Ha yenan a pamalak, tinahod mo bila i Dios. ¹⁰Hikan i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Ket i panggep ko a eriyokan ko i tolay a nasalenan ha Dios gipu ha liwaliwat di, ket isalakan ko hidi,” kon ni Jesus.

I Tagabu a Mapagtalakan

¹¹Tinumulos ni Jesus a magitoldu ha nidi, gipu ta binumikan dan hidi ha Jerusalem, ket kagin di a dandani dan i pagdemat na paghariyan na Dios ken magbalin a hari ni Jesus. ¹²Isu, inestoriya ni Jesus i pangpatoldu na, a “Atoy idi i matangkay a lallaki a inumangay ha lugar a madiyo, a mangalap ha pagturay na a maghari. Sa hikuna, magsoli pala nokkan, kon na kan. ¹³Niyaen, idi palungo a paglakad na, inayagan na i esa pulo a tagabu na, ket inyatad na i korinat ha nidi. Inyatad na i mekalan a balle na balitok ha kada tagabu. Ket inpeta na ha nidi, ‘Idagende mina i pangsulet moy hanggan magsoliyak,’ kon na kan na matangkay. ¹⁴Niyaen, atoy bila i kaili na a hidi. Ket madiyan di kan ide a matangkay a lallaki. Pinaangay di dod i kappal a tolay ha hari a pangipetan di a, ‘Madiyan mi ide a lallaki a magturay ha nikami,’ kon di kan.

¹⁵“Niyaen, idi inalap na i pagturay na a maghari, nagsoli i matangkay. Ket idi kaddemat na ha ili, kayat na a katandi nu hangan i nenayon di ha baknang na. Isu, inbon na a sumaguppang i tagabu a hidi, a mangipeta. ¹⁶Ket idi sinumaggupang i esa, inpeta na, ‘Apo, inyatad mo i esa a balitok ha nikan. Niyaen, mesoli ko ha nikaw i esa pulo a balitok,’ kon na.

¹⁷Ket kinagi ni matangkay, ‘Mappiya ka dan! Gipu ta mapagtalakan ka ha ballik a korinat ko, paggubernadoran taka ha esa pulo a ili,’ kon ni matangkay.

¹⁸“Idi sinumaggupang i mekaduwa, inpeta na ha ni matangkay, ‘Apo, inyatat mo ha nikan i esa a balitok. Niyaen, mesoli ko ha nikaw i lima a balitok,’ kon na tagabu. ¹⁹Ket kinagi ni matangkay, ‘Mappiya ka bila. Paggubernadoran taka ha lima a ili,’ kon ni matangkay.

²⁰⁻²¹“Niyaen, atoy pala i esa a tagabu a sinumaggupang, ket inpeta na ha ni matangkay, ‘Apo, ide dan i neyatad mo ha nikan. Nedulin ko ide ha hamet, ket intago ko, gipu ta mantengak ha nikaw. Ta katandiyang ko a hikaw i mahagpaalap, a ide i ugali mo, a alapan mo kan i bunga, a maski awan mo nemula. Ket akutan mo i maski awan mo a kukuwa,’ kon na tagabu. ²²‘Ay tod,’ kinagi ni mabaknang ha nikuna, ‘Hikaw i madukas a tagabu! Iday a kinagi mo, i mangpaliwat ha nikaw! Katandiyang mo dod a mahagpaalapak, ta alapan ko kan i bunga a maski awan ko nemula? Ket akutan ko i maski awan ko a kukuwa?’ ²³Isu, nu kona hito i nakam mo, apay awan mo isadap i balitok ko ha bangko, penu maalap ko mina i tutubu ko?’ kon ni matangkay.

²⁴“Sa na, kinagi ni matangkay ha sabali a hidi, ‘Alapan moy i balitok ha nikuna, ket iyatat moy ha nekaesa a nagalap ha esa pulo a balitok.’ ²⁵Ket kinagi di ha ni matangkay, ‘Apo, atoy dan ha nikuna i esa pulo a balitok!’ ²⁶Ngem tinabbeg ni matangkay, ‘Ipeta ko ha nikam. Ha nikuna a mapagtalakan ko, atdinan ko pala ha mas makpal. Ngem ha nikuna a awan ko mapagtalakan, maski i ballik la a intalak ko ha nikuna, iday i adyan ko ha nikuna.

²⁷“ ‘Ket niyaen, ha kasenti ko a hidi a madiyan di ak a maghari, alapan moy hidi, ket patayan moy hidi ha saguppang ko,’ kon ni matangkay.” Ide i nepangpakatandi ni Jesus megipu ha pagdemat na paghariyan na nokkan. ²⁸Kinagi ni Jesus ito ha kakkapan a hidi. Sa, nagpalungo di Jesus a umangay ha Jerusalem.

I Pagdemat ni Jesus ha Jerusalem

²⁹Idi binumikan hikuna ha il-ili a Betpeg ken Betani, ha amugod na Olibet, inbon na ha duwa a agum na, ³⁰“Umangay kam ha ili ha kalipat. Atoy ha ho i kabayo a urbon pala. Nu dumitang kam ha ili ayo, lakbisan moy i urbon heya, ket lagedan moy a iyangay ha he. ³¹Nu atoy i magsalodsod ha, ‘Apay a lakbisan moy ide a urbon?’, ipeta mos, ‘Kasor ni Apo ide.’ ” kon ni Jesus.

³²Isu, inumangay i agagum ni Jesus, ket naenta di i urbon a kona ha nepeta ni Jesus. ³³Ket idi linakbes di i urbon aye, atoy i makingkabayo a nagsalodsod ha, “Apay a lakbisan moy iday a urbon?” ³⁴Ket tinabbeg di, “Kasor ni Apo ide.”

³⁵Isu a linaged di i urbon a kabayo ha ni Jesus. Sa di, pinalayat i tennon ha adag na, a pagetnodan ni Jesus. ³⁶Ket idi nagsakay hikuna ha kabayo, inyabak na kakpalan i tennon di ha dilan. ³⁷Dadi agay. Nakabikan dan hikuna ha Jerusalem, ha bugsok na amugod na Olibet. Ket maragsak i pinagdeyaw di ha Dios, gipu ha ngamin a milagro a naenta di. Napigsa agay i pinagdeyaw na agagum ni Jesus. ³⁸Kinagi di, “Deyawan tam i Hari a pinaangay na Dios. Patalnaan na i kasasaad tam ha Apo Dios! Deyawan tam i Dios a kaontokan!” kon di.

³⁹Ngem atoy bila i Pariseyo a hidi. Ket kinagi di ha ni Jesus, “Maestro, pagimakan mo i agum mo a hidi.” ⁴⁰Ngem tinabbeg ni Jesus, “Ipeta ko ha nikam, maski nu awan magdeyaw idagende a tolay, magdeyaw paman i bitu-bitu,” kon ni Jesus.

⁴¹Niyaen, idi binumikan ni Jesus ha Jerusalem, ket naenta na iday a ili, agay, nagsanget hikuna, gipu ta kinagbiyan na hidi a kaili na. ⁴²Ket kinagi na, “Hikam a taga Jerusalem, katandiyen moy mina i pangpatalna ha kasasaad moy. Ngem awan moy pala makatandiyen. ⁴³Dumitang nokkan i madukas a tiyempo, nu maglebut ha nikam i kakasenti moy. Ket awan kam makalapos. ⁴⁴Dadailan di kam nokkan, ken ngamin a tolay ha disalad na Jerusalem aye. Ket rakrakan di i ngamin a bilay moy. Maski i bitu-bitu ha padding na bilay moy, awan metupo nokkan. Pasig la a marakrak. Ta awan moy makatandiyen i tiyempo nu dinumitang i Apo Dios a magsalakan mina ha nikam,” kon ni Jesus.

⁴⁵Sa, sinumadap ni Jesus ha Templo. Ket binugew na i mahaglako a hidi. ⁴⁶Kinagi na, “Nesurat ide ha libro na Dios, ‘I bilay ko i bilay mina a pagkararagan,’ kon na Dios. Ngem insulet moy dan ito ha paghenan na mahagtakaw,” kon ni Jesus.

⁴⁷Ket nagitoldu ni Jesus ha kada pamalak ha Templo. Ket kinayat a bunowan na matangkay a papadi ken mamaestro na linteg ken panglakayan a hidi na Judyo. ⁴⁸Ngem awan di nakatandiyen nu panyan di a mabuno, ta kanayon a nagteman i kakpalan ha pagitoldu ni Jesus.

I Salodsod Di Megipu ha Pagturay ni Jesus

20 ¹Idi esa a pamalak, hen ni Jesus ha Templo a magitoldu ken magibaheta ha mappiya a gimigimet na Dios. Ket atoy bila i dinumemat i kakasenti ni Jesus, hidi a matangkay a papadi, ken mamaestro na linteg, ken panglakayan a hidi na Judyo. ²Ket sinalodsod di ha nikuna, “Ipatandi mo bi i kalintegan mo a manggimet ha dagende a bagay. Heya i nangiyatad ha nikaw ha turay a kona he?” kon di.

³Ket tinabbeg ni Jesus, “Ha palungo, palobusanak mo bi a magsalodsod ha nikam. ⁴Ipeta moy bi nu hadya i nagipuwan na turay ni Juan a magbinyag? Nagipu ha Dios, onu nagipu la ha sabali a tolay?” kon ni Jesus.

⁵Sa hidi, naginuhon nu anya mina i tabbeg di. “Nu ipeta tam a nagipu ha Dios i turay ni Juan, metabbeg ni Jesus, a ‘Apay dod, awan kam nanahod ha ni Juan?’ ⁶Ngem nu ipeta tam a nagipu la ha sabali a tolay, ket bisagan na kitam na kakpalan aye. Ta tahodan di a tahod a mahagpugto ni Juan.” ⁷Isu, tinabbeg di, “Awan mi makatandiyan nu hadya i nagipuwon na turay ni Juan a magbinyag.”

⁸Ket tinabbeg ni Jesus, “Isu, ta awanak moy tinabbegan, awan ta kam bila tabbegan nu anya i turay ko a manggimet ha dagende a bagay,” kon ni Jesus.

Iestoriya ni Jesus Megipu ha Totolay a Magbuno ha Anak na Makinlutak

⁹Ket inestoriya ni Jesus ide a pangpakatandi na ha kakpalan a hidi. “Atoy idi i esa a lakay, ket minulaan na i lutak na ha ubas. Ket inpaabang na ha makitalon a hidi. Sa hikuna, linumakad ha maalay. ¹⁰Idi dinumemat i tiyempo na pagbunga na ubas, pinaangay na i esa a tagabu a mangalap mina ha bunong na. Ngem ha makitalon a hidi, nagdanog hidi ha tagabu aye. Ket pinalakad di hikuna, a awan nakaalap. ¹¹Isu, pinaangay na lakay i sabali a tagabu na. Ngem dinanog di bila hikuna. Ket pinasanikiyan di. Ket pinalakad di bila. Ket awan manon nakaalap.

¹²“Sa na, pinaangay na lakay i mekatallu a tagabu na. Ngem pinasaketan di bila hikuna, ket binugew di. ¹³Sa na, kinagi na lakay a makinlutak, ‘Anya mina i gimetan ko? Ay, ide dan. Paangayan ko i annak ko a esesa a ayatan ko. Ta siguradowak a deyawan di hikuna!’ kon ni Lakay.

¹⁴“Ngem idi naenta na makitalon a hidi, naginuhon hidi, ‘Ide i magtawid ha lutak ni Lakay! Patayan tam mina hikuna, penu hikitam mina i magtawid ha lutak na aye,’ kon di. ¹⁵Ket dinakap di dod, ket inyangay di ha lapos na lutak, ket binuno di hikuna.

“Niyaen,” tinulos ni Jesus, “anya i nakam moy? Anya wade i gimetan na lakay a makinlutak? ¹⁶Siyempre, ah? Dumemat hikuna ken patayan na hidi a makitalon. Sa na, iyatad iday a lutak ha sabali a totolay,” kon ni Jesus.

Ket idi nakatandiyan na kakpalan a hidi a magistoriya ni Jesus megipu ha Israel, kinagi di, “Adanay, awan mina a kona hito!” kon di.

¹⁷Ngem inaamatan na hidi ni Jesus, a kinagi na, “Anya dod i nakatandiyan moy megipu ha Cristu, ken hidi a magmadi ha Cristu. Ta pinapugto na Dios ket Inpesurat na, a ‘Ginayak ko dan i esa a inaamakan a pogedu, para ha bilay ko. Ngem madiyan na a usaran na tarabahador a hidi. Ngem maski nu kona hito, idatton ko ide a pogedu ha suli na bilay a pangadigi ha ngamin a bilay ko,’ kon na Dios. Ket ipeta ko pala ha nikam,” kinagi ni Jesus, ¹⁸“Maski nu heya a mangsenti ha ide a pogedu,

matangpod hikuna nokkan. Ket ha nikuna a magkabeng ha ide a pogedu, hikuna i hamsitan na pogedu aye, ket meyappah hikuna nokkan ha pahas.” Ide i pangikalan ni Jesus ha totolay a awan a manahod.

¹⁹Ket ha mamaestro na linteg ken matangkay a papadi, kinayat di a dakapan ni Jesus a dagus, ta nakatandi hidi a neestoriya ni Jesus ito a pangsentu na ha nidi. Ngem kinumanteng hidi ha kakpalan a tolay. ²⁰Isu, naguray hidi ha gundaway di. Ket nagpagga hidi ha kappal a lallaki a aginpappiya, penu masiluwan di mina ni Jesus ha salodsod di. Bareng kan, nu atoy i kagi ni Jesus a mesenti ha Linteg na Roma, ket dakapan di, ket meyangay di hikuna ha gobernador.

²¹Isu, inumangay hidi a aginpappiya, ket sinalodsod di, “Maestro, katandi mi a tahod i pagitoldu mo. Ket katandi mi a magitoldu ka ha tahod megipu ha kagbi na Dios ha totolay. Ket katandi mi bila a awan ha idumduma mo, maski matangkay onu madibbi. ²²Isu a salodsod mi ha nikaw. Makaliwat kitam ha Linteg tam a Judyo, onu awan, nu magpaga kitam ha buwis ha Hari na Roma?” kon na aginpappiya a hidi.

²³Ngem nakatandiyen ni Jesus a surbaran di hikuna. Isu, kinagi na, ²⁴“Ipaenta moy ha nikan i korinat. Ket ipeta moy bi, nu heya i retrato aye, ken heya i nagen a nepasurat ha he?” kon ni Jesus.

“Iday i Hari na Roma,” kon di.

²⁵Ket kinagi ni Jesus, “Isu, iyatad tam mina ha Hari na Roma i kukuwa na a hidi, idagende a bagbagay a atoy ha rupa na ken nagen na. Ket iyatad tam mina ha Dios i kukuwa na Dios, idagenday a bagbagay a atoy i karuprupa na Dios, a kona ha ayat tam, ken nakam tam, ken pigsa tam,” kon ni Jesus.

²⁶Agay, naskal la hidi ha tabbeg na. Ket awan hidi nakakagi. Ket awan di hikuna nasiluwan ha saguppang na kakpalan.

I Salodsod Megipu ha Pinagbiyag na Manon na Minatay

²⁷Niyaen, inumangay ha ni Jesus i kappal a Saduseyo. (Hidi i Judyo a awan a manahod a magbiyag manon i totolay a minatay dan.) ²⁸Ket sinalodsod di, “Maestro, insurat ni Moyses ide a linteg, a ‘Nu matay i lallaki a atoy kabanga na, ket awan pala ha annak, masapul na wadi na a magkabanga ha ipag na a nabilu, penu magenek hikuna. Ket ibilang di mina i annak na a annak na hekka na a minatay,’ kon ni Moyses.

²⁹Niyaen, Maestro, atoy idi i pitu a kabsat a lallallaki. Ket nangabanga i hekka, ngem minatay hikuna a awan ha annak na. ³⁰Ket kinabanga na wadi na i ipag na heya a nabilu. Ket minatay bila hikuna a awan ha annak na. ³¹Ket kona bila hito ha nekatallu. Ket kona bila hito hanggan ha nekapitu. Minatay hidi ngamin a awan ha annak di.

³²“Sa, minatay i babbey ha dilokod. ³³Isu, Maestro,” kinagi na Saduseyo a hidi, “ide i kayat mi a makatandiyen. Ta netoldu mo a

makabiyag huhuway i tolay a natay dan. Niyaen, heya wade i kabanga na babbey nokkan, nu magbiyag manon hidi, gipu ta nagkabanga hidi ngamin ha nikuna?” kon na Saduseyo a hidi.

³⁴Ket tinabbeg ni Jesus, “Awan agay, ta ide i ugali na lugar tam aye, ha tiyempo niyaen. I ugali na tototalay ha he i pagkabanga. ³⁵Ngem nokkan ha tototalay a ibilang na Dios a mappiya, husto hidi a magbiyag ha huway ha magnanayon, ket awan hidi mangabanga. ³⁶Maghen hidi ha langit a kona ha anghel a hidi, ket awan hidi matay manon. Annak hidi na Dios, ta magbiyag manon hidi a naggipu ha natay.

³⁷“Hikam a Saduseyo,” kinagi ni Jesus, “apay a kagin moy a awan magbiyag manon i tototalay? Nagpatahod ni Moyses a magbiyag manon i tototalay. Nakaman moy mina i pinagsurat na a megipu ha ni Abraham, ken ni Isak, ken ni Hakob. Ta idi nagpaenta i Dios ha kayo a maggangat, kinagi na ha ni Moyses, ‘Hikan i deyawan ni Abraham, ni Isak, ken ni Hakob,’ kon na Dios. ³⁸Ket nu kona hito, makatandiyon tam a minagbiyag manon hidi. Ta awan ha magdeyaw ha Dios nu awan a magbiyag. Ket minagbiyag ha Dios i ngamin a minatay,” kon ni Jesus.

³⁹Niyaen, idi kinagi na ito ha Saduseyo a hidi, atoy bila i maestro a hidi na linteg. Ket kinagi di, “Mappiya i tabbeg mo, Maestro!” kon di. ⁴⁰Ket i Saduseyo a hidi, nasaniki hidi a magsalodsod ha ni Jesus.

⁴¹Ket kinagi ni Jesus ha nidi, “Apay a metoldu na kappal a tolay a ni Hari Dabid i minappo na Cristu? ⁴²⁻⁴³Ta nesurat ni Dabid ha libro na kansiyon, ‘Kinagi na Apo Dios ha Happo ko, “Magetnod ka ha henan ko a maghari kita hanggan pagparentumengan ko i kasenti mo a hidi ha saguppang mo,” kon na Dios. ⁴⁴Isu, insurat ni Dabid i Happo na i Hari a urayan na tototalay. Ket pinanagenan ni Dabid ha Cristu i “Happo” na. Isu, mabalin dod nu minappo dan ni Dabid na Cristu?’ ” Ito i insalodsod ni Jesus ha maestro a hidi.

⁴⁵Niyaen, idi nagteman pala i kakpalan, iniwadan ni Jesus i agagum na a toltolduwan na, ⁴⁶“Magingat kam ha nidi a maestro na Linteg. Ta kayat di a magtennon ha mangina a badu, penu maenta na tolay a matangkay hidi. Ket kayat di i inaamakan a salpak ha sentro. Ket kayat di bila a umetnod ha pagetnodan na matangkay ha piyesta ken ha kapilya. ⁴⁷Ngem agewan di i kukuwa na nabilu a hidi, sa hidi, magkararag ha maalay, penu kagin na tototalay a mappiya hidi. Isu, hidi i parusaan na Dios ha mas marigat nokkan,” kon ni Jesus. Ito i iniwadan ni Jesus ha agagum na megipu ha maestro a hidi.

Iyatad na Bilu i Ngamin a Pagbiyag Na

21 ¹Idi atoy pala ni Jesus ha Templo, sinasiiman na i mabaknang a hidi a nagitaknag ha korinat di ha kahon a pagatdinan ha Templo. ²Ket naenta na bila i esa a bilu a napobre a nangitakneg ha

duwa la a sentimos. ³Ket kinagi ni Jesus, “Ipeta ko ha nikam, ha nakam na Dios, nangiyatad iday a bilu ha mas makpal ngem ha ngamin a mabaknang a hidi. ⁴Ta neyatad na mabaknang a hidi i sobra na baknang di. Ngem maski nu napobre ide a bilu, neyatad na i ngamin a korinat na, a ngamin a pagbiyag na,” kon ni Jesus.

Iwadan ni Jesus a Dumemat Nokkan i Tiyempo na Pagrigatan

⁵Niyaen, atoy i kappal a agum ni Jesus a nakipaguhon megipu ha Templo, ken dadakkal a pogedu ha padding na, ken inaamakan a pangdekorasyon a hidi a neyatad na totolay. ⁶Ket kinagi ni Jesus ha nidi, “Entan moy i ngamin a dagende. Ta dumemat nokkan i tiyempo a marakrak hidi ngamin. Marakrak nokkan i kada esa a bitu-bitu ha padding aye. Ket matakneg hidi ngamin,” kon ni Jesus.

⁷“Maestro,” sinalodsod di, “hangan dumemat i kinagi mo? Anya wade i tiplad, penu makatandiyen mi a dumemat iday a tiyempo a madukas?” kon di.

⁸Ket kinagi ni Jesus, “Magingat kam, penu awan na kam paliwatan na tolay. Ta atoy nokkan i makpal a umangay ha he, ket magkagi hidi a hidi i Cristu a pinaangay na Dios a maghari. Ket ibaheta di bila a dumemat dan i tiyempo a pagparusa na Dios ha tolay. Ngem awan kam mina manahod ha nidi. ⁹Ket maski nu mabaheta moy megipu ha gubat ken riribuk, awan kam mina manteng. Ta masapul a magimet idagento ha palungo. Ngem maski nu kona hito, awan pala i tiplad na tiyempo a pakobos na totolay ha lutak,” kon ni Jesus.

¹⁰Ket tinumulos ni Jesus, “Makipaglaban pala hidi ha makpal a bayan. ¹¹Ket atoy nokkan i makpal a ginggined a dakkal, ken makpal a alap, ken saket ha maski nu hadya a lugar. Atoy pala nokkan i makpal a balsit a magpaenta ha langit, ket pakantengan di. ¹²Ngem ha palungo a dumemat idagende a rigrigat, ipadakap na kam na tolay. Ket lokowan di kam. Ket isaguppang di kam ha kapikapilya na Judyo a hidi. Ket ipabalud di kam. Ket isaguppang di kam ha gobernador a hidi, ken ha hari a hidi, gipu ha panahod moy ha nikan. ¹³Ket iday i tiyempo a pangibaheta moy ha mappiya a baheta megipu ha ginimet na Dios. ¹⁴Ket imula moy dan ha nakam moy, a awan kam magburibur nu anya i tabbeg moy ha nidi. ¹⁵Ta giwatan ta kam nokkan ha mappiya a kakkagi, ket palaingan ko i nakam moy, penu awan makatabbeg i kasenti moy a hidi. Ket awan hidi makepeta a magsileng kam. ¹⁶Ngem katandiyen moy mina a maski i daddakkal moy, ken hekka onu wadi moy, onu kasingsing ken ilailay moy a hidi, ay, maski hidi i mangipadakap ha nikam. Ket atadan di kam ha kasenti moy. Ket atoy i kappal ha nikam a patayan di. ¹⁷Ket maski nu hadya a lugar a angayan moy, maingalan di kam. Ta manahod kam ha nikan. ¹⁸Ngem maski nu mabuno di i baggi moy, awan di mapasaketan i

kaliduwa moy, ta daponan na Dios. Ket daponan na Dios i ngamin a biyag moy, maski esa a buk ha buntok moy. ¹⁹Isu, nu pasibatan moy i baggi moy a magattam, mesalakan kam nokkan,” kon ni Jesus.

²⁰Ket tinumulos ni Jesus, “Nu maenta moy nokkan i sundalu a hidi a maglebut ha Jerusalem, makatandiyen moy a dandani dan a marakrak i Jerusalem. ²¹Ket nu dumemat iday a tiyempo, bumuyot mina i tolay a hidi a magipu ha Judeya hanggan ha amugod. Ket lumapos mina i maghen ha Jerusalem. Ket awan mina a sumadap ha ili, nu hen hidi ha talon. ²²Gipu ta ide a tiyempo i pagparusa na Dios ha tolay a nagmadi ha paghariyan na. Ket magimet ito penu matongpal i ngamin a nepugto na minahagpugto a hidi ha Libro na Dios.

²³“Kagbi hidi a mabuktet ken hidi a magpasuso ha iday a tiyempo! Ta makpal i rigat nokkan ha lutak aye. Ta parusaan na Dios idagende a tolay. ²⁴Ha kappal, matay hidi ha laban. Ha kappal, madakap hidi, ket mepaangay hidi ha pagbaludan ha sabasabali a lugar ha madiyo. Ket magrakrak pala ha Jerusalem i tolay a bakkan a Judyo, hanggan nobos dan i tiyempo di.

²⁵“Ket nokkan, atoy i magimet ha senggit, ken bulan, ken pusiyan a pangibalsit ha ngamin a tolay. Ket mamasbew nokkan i ngamin a tolay ha ngamin a bayan. Ket manteng hidi ha tanog na diget, ken ha dakkal a talogut a hidi. ²⁶Ket nokkan, atoy i makpal a lallaki a maulaw, gipu ha kanteng di. Ket magsapduh hidi ha dandani dan a magimet. Ta mapasina nokkan i senggit ha paglakadan na. Ket kona bila hito i bulan ken pusiyan. ²⁷Sa, magpaenta i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay ha ulap a bumubugsok ha lutak. Ket maenta na ngamin a tolay i kaamakan ko, ken mapigsa a kaddat ko. ²⁸Isu, nu maenta moy nokkan a mangrugi idagende a bagay, magragsak kam. Tumaknag kam, ket tumangad a magtahok ha pakesalakan moy,” kon ni Jesus.

²⁹Sa na, kinagi ni Jesus ide a pangipakatandi na. “Nakaman moy i kayo a igos, pati ngamin a kayo a agum na. ³⁰Nu magbudak hidi, katandi moy a dandani dan a kasinag. ³¹Ket kona bila hito ha dagende a magimet nokkan. Nu maenta moy idagende a nepugto ko, makatandiyen moy a dandani dan i tiyempo na Dios a maghari ha lutak. ³²Magsiguradowak ha nikam a makatulos pala ide a kalase na tolay hanggan magimet idagento. Sa, awan dan. ³³Ket maski nu maawan bila i ngamin a langit ken ngamin a lutak nokkan, ipeta ko ha nikam a makatulos pala i kakkagi ko. Ta awan a mabalin a maawan i kakkagi ko,” kon ni Jesus.

³⁴Ket tinulos na, “Magingat kam ha baggi moy, a awan kam mabuhong a maginum ha arak ken magpiyesta. Ket awan kam mina mabuhong a magburibur ha pagbiyag moy. Baka bigu a dumemat i pamalak a pagparusa na Dios, ket awan kam makagayak. Ket madakap na kam, a kona ha tungkeris a bigu la a masiluwan dan. ³⁵Ket kona hito i pagdemat

na pamalak heya. Ta sigida la i pagabot na ha ngamin a tolay ha lutak, ha maski nu hadya i henan di. ³⁶Daponan moy dod i baggi moy. Ket magkararag kam a kanayon ha Dios, a palagdaen na i nakam moy, penu malagda kam ha dagenday a rigrigat. Ket nu mapalagda kam, makabikan kam nokkan ha saguppang na Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, ket awan kam masaniki,” kon ni Jesus.

³⁷Ket tinumulos ni Jesus a nagitoldu ha kada pamalak ha Templo. Ket kinumillap hikuna ha Amugod na Olibo ha kada kallap. ³⁸Ket kada maledum, inumangay i kakkalan a hidi ha Templo, penu temanan di ni Jesus.

Gayakan Di a Bunowan ni Jesus

22 ¹Idi tiyempo hito, binumikan dan i tiyempo na piyesta, nu magkan hidi ha tinapay a awan ha lebadura na. Ket nanagenan ito ha Piyesta na Pinagtaleban na Anghel a Magpatay. ²Ket nakipagammong i matangkay a papadi ken maestro a hidi na Linteg nu panyan di a bunowan ni Jesus. Ngem manteng hidi ha tolay, ta kinasoran na kakkalan ni Jesus.

³Niyaen, sinumadap ni Satanas ha ni Judas Iskaryote, a esa a lallaki ha esa pulo ket duwa a tolduwan ni Jesus. ⁴Ket inumangay dod ni Judas a makipagammong ha matangkay a papadi ken sunsundalu na Templo. Ket inpeta na a daggapan na hidi a mangdakap ha ni Jesus. ⁵Ket maragsak hidi, a inyata di i korinat ha ni Judas. ⁶Nagoni ni Judas, ket nangrugi hikuna a magnakam nu panyan na a megiwat ni Jesus a awan maenta na sabali a tolay.

I Pangapon di Jesus ha Piyesta

⁷Niyaen, dinumemat i pamalak na Piyesta nu partiyon di, ket idatton di ha Dios i malogyaw a karnero. Iday i pamalak nu magkan hidi ha manipis a tinapay, a awan ha lebadura na. Ket nagenan di ito ha “Pangapon na Pinagtaleban.” ⁸Pinaangay ni Jesus di Pedro ken Juan ha palungo. Ket inpeta na, “Umangay kam a magisagana ha pangapon tam.” ⁹Ket sinalodsod di, “Hadya i kayat mo a pangisaganaan mi?” ¹⁰Ket tinabbeg ni Jesus, “Nu sumadap kam nokkan ha Jerusalem, tagabuwan na kam na esa a lakay a sumagab. Umunod kam ha nikuna ha bilay a saddapan na. ¹¹Ket nu sumadap kam ha bilay aye, ipeta moy ha makinbilay a, ‘Pasalodsod ni Maestro nu hadya i paghenan mi a magkan ha Pangapon na Pinagtaleban?’ kon moy. ¹²Ket nu ipeta moy ito ha nikuna, ipaenta na ha nikam i dakkal a kuwarto a atoy bila i ngamin a aruwatan para ha Pangapon tam. Ket hito i pangisaganaan moy ha Pangapon tam na Pinagtaleban,” kon ni Jesus.

¹³Isu a inumangay hidi, ket naeriyokan di i ngamin a inpeta ni Jesus, a kona ha nepeta na. Ket nagsagana hidi ha Pangapon na Pinagtaleban.

I Dilokod a Pangapon ni Apo Jesus

¹⁴Idi nesagana i Pangapon na Pinagtaleban, ket nakipagkan di Jesus ken apostol na a hidi, ¹⁵kinagi ni Jesus ha nidi, “Tahod a kayat ko unay a makipagkan ha nikam ha Pangapon aye, ha palungo na katay ko! ¹⁶Ta ipeta ko ha nikam, a awanak manon magkan ha dende hanggan matongpal ito ha paghariyan na Dios ken magsilebra kitam manon ha pakesalakan na totolay a manahod,” kon ni Jesus.

¹⁷Sa na, inalap ni Jesus i baso na basi. Ket nagyaman hikuna ha Dios. Ket inpeta na ha nidi, “Bunongan moy ide a basi. ¹⁸Ipeta ko ha nikam a awanak maginum manon ha basi na ubas hanggan dumemat i paghariyan na Dios,” kon ni Jesus.

¹⁹Sa na, inalap ni Jesus i tinapay. Ket nagyaman hikuna ha Dios. Ket pinilakpilak na i tinapay, a inyatad na ha nidi. Ket inpeta na, “Ide i baggi ko a meyataatad ha Dios para ha nikam. Nokkan, itulos moy mina a maggimet ha kona he a pangnakam moy ha nikan,” kon ni Jesus. ²⁰Ket kona bila hito i ginimet ni Jesus ha baso na basi, idi nobos di a nagkan. Kinagi na, “I basi aye i digi ko a pangtongpal ha bigu a kari na Dios. Ket ibulbulak ko i digi ko para ha nikam. ²¹Ngem, makatandiyen moy mina a atoy ha agagum tam he i mangpadakap ha nikan ha kasenti ko a hidi. ²²Hikan i Annak na Dios a Nagbalin a Annak na Tolay, ket matayak nokkan gipu ha panggep na Dios. Ngem marigat i parusa na lallaki a mangpadakap ha nikan. Sayang agay ha nikuna,” kon ni Jesus.

²³Ket idi nateman di i kakkagi na, nangrugi hidi a magsinolodsod nu heya i manggimet ha ide, nu heya i mangpadakap ha ni Jesus.

Makitabbegan i Apostol a Hidi nu Heya i Mas Matangkay

²⁴Ket nangrugi bila hidi a makitabbegan nu heya i mas matangkay nokkan ha paghariyan na Dios. ²⁵Isu a kinagi ni Jesus ha nidi, “Kona ha ide i ugali na ngamin a hari ha lutak, a kanayon la hidi mangibon ha totolay ha bayan di. Ngem kayat di bila a panagenan i baggi di ha, ‘Mahagkagbi ha Totolay’. ²⁶Ngem ha nikam, bakkan mina a kona hito. Imbes na, makipagagum ken makipagdaggap kam mina. Nu matangkay ka dan, masapul a padibbiyan mo i baggi mo a magserbe a kona ha kadibbi na olitaw. Ket nu hikaw i katangkayan, hikaw i magserbe mina ha agagum mo. ²⁷Ta kona hito i ginimet ko ha nikam,” kon ni Jesus. “Ket heya mina i mas matangkay, i tol原因 a umetnod ken magkan, onu tol原因 a magserbe ha nikuna? Siyempre! Mas matangkay i tol原因 a umetnod la ken magkan, kon na kan. Ngem ha nikan, bakkan i ugali ko. Ta inumangayak ha nikam penu magserbe.

²⁸“Niyaen, hikam i nagagum ha nikan a magattam ha rigrigat ko. ²⁹Ket inpeta ko a pinaangay na ak na hama ko a maghari. Isu a atdinan

takam bila ha turay ko. ³⁰Ket nokkan, nu maghariyak, makipagkan kitam, ket makipaginom kitam ha paghariyan ko. Ket hikitam man i maghari ha kaputotan na esa pulo ket duwa a tribu na Israel,” kon ni Jesus ha apostol na a hidi.

Pugtowan ni Jesus a Ilibak ni Pedro

³¹Sa na, kinagi ni Jesus ha ni Simon Pedro, “Simon! Teman mo. Ta napalobusan ni Satanas a mangsurubar ha nikam. Ket i pagsurubar na i kona ha tolay a mangtar-ap ha baggat na. Ket mepaenta na nu pasig la mappiya i panahod moy, a kona ha baggat a pasig la maponset, onu tahod a awan ha panahod moy, a kona ha lupas la a awan pagserbe na. ³²Ngem inkararagan taka, Simon, penu awan gumimak i panahod mo ha nikan. Ket nokkan nu magbabawi ka, ket sumoli ka manon ha nikan, ipasibat mo i panahod na agagum mo, penu awan mapagimak ni Satanas i panahod di,” kon ni Jesus.

³³Ngem kinagi ni Simon Pedro ha ni Jesus, “Maski nu ipabalud di ka, awanak sumina ha nikaw. Maski nu patayan di ka, patayan di ak bila,” kon na.

³⁴“Pedro,” kinagi ni Jesus, “ipeta ko ha nikaw a ha yenan a kallap, ha palungo a magtaraok i kawitan, ket magkagi ka ha mamintallu a awanak mo katandi,” kon na.

³⁵Ket nagsalodsod ni Jesus ha apostol na a hidi, “Nikuna, idi pinaangay takam a mangitoldu, ket nepeta ko ha nikam, ‘Awan moy bilonan i korinat moy, onu supot moy, onu sapatos moy,’ kon ko, anya wade, nagkulang kam ha maski nu anya, onu awan?” Ket tinabbeg di, “Awan kami nagkulang ha maski nu anya.”

³⁶“Oni,” kinagi ni Jesus, “ta idi, naanus pala i nakam na totolay ha nikan. Ngem niyaen, bakkan i pinagnakam di. Isu, ipeta ko ha nikam a nu atoy i korinat moy ken supot moy, bilonan moy mina. Ket nu awan ha sundang moy, ilako moy i tennon moy a paggatang moy ha sundang. ³⁷Ta kona ha ide i kasasaad tam, a masapul a matongpal i ngamin a nesurat megipu ha nikan ha Libro na Dios. Maski ide a nesurat ni Isayas, a ‘Mebilang nokkan i Cristu ha mahagliwat a hidi,’ kon na. Ta masapul a matongpal i ngamin a nesurat megipu ha nikan,” kon ni Jesus.

³⁸Ket kinagi di, “Entan mo, Apo! Atoy he i duwa a sundang!” Ket kinagi ni Jesus, “Kuston.”

Magkararag ni Jesus ha Olibo

³⁹Sa hidi, linumapos di Jesus ha Jerusalem. Ket inumangay hidi ha Amugod na Olibo. Ta hito i katidugan di. ⁴⁰Idi dinumemat hidi ha Olibo, kinagi ni Jesus, “Magkararag kam, penu awan na kam maabak na solisog ni Satanas,” kon na.

⁴¹Sa na, intirak hidi, ket tinumagdak hikuna ha madiyo ballik, ha disat. Ket nagparentumeng, a nagkararag ha Dios. ⁴²“Hama ko,” kinagi na, “nu kayat mo, awanak mo bi adiyowan ha magnanayon ha katay ko. Ngem maski nu kona hito a mahukomanak, bakkan mina a pagayatan ko i gimetan mo nu awan i pagayatan mo. Ket usegan ko i kayat mo,” kon ni Jesus.

⁴³Idi nagkararag hikuna, nagpaenta i anghel a nagipu ha langit. Ket nagpabinyag ha ni Jesus. ⁴⁴Sa, narigatan unay i baggi na. Ket mas mapigsa i kararag na. Ket naglengit hikuna ha dakkal a tagdu na digi, gipu ta narigatan i baggi na.

⁴⁵Idi nobos i kararag na, sinumoli hikuna ha agagum na. Ngem kinumillap hidi, ta nagkacapoy hidi ha pagladingit di. ⁴⁶Ket kinagi ni Jesus, “Apay a kinumillap kam? Umikat kam, ket magkararag, penu awan kam magliwat nu masolisog na kam ni Satanas,” kon na.

I Pagdakap Di ha ni Jesus

⁴⁷Idi nagkagi pala ni Jesus, dinumemat i kakkapan a hidi. Ket nagpalungo ni Judas. Hikuna i esa ha dagenday esa pulo ket duwa a nagkeagum ha ni Jesus. Ket binumikan ni Judas ha ni Jesus a ammosan na. ⁴⁸Ngem kinagi ni Jesus, “Judas, ide a ammos mo, ide i panggimet mo penu maglipot ka ha Annak na Dios a Nagbalin a Tolay?” kon na.

⁴⁹Idi naenta na agagum ni Jesus i magimet aye, kinagi di, “Apo, usaran tam mina i sundang tam aye?” kon di. ⁵⁰Ket kinatol na esa i tagabu na matangkay a padi, ket nesina na i kanawan a talinga na. ⁵¹Ngem kinagi ni Jesus, “Awan kas!” Sa na, inegkaman ni Jesus i talinga na tagabu heya, ket pinahusay na.

⁵²Ket ha nidi a dinumemat a magdakap ha ni Jesus, hidi a matangkay a papadi, ken kapitan na sundalu a hidi a nagipu ha Templo, ken panglakayan a hidi na Judyo, sinalodsod ni Jesus ha nidi, “Mahagtakawak dod? Apay a usaran moy i sundang ken gahote a pangdakap moy ha nikan? ⁵³Ta nikuna kadapamalak, nangitolduwak ha saguppang moy ha Templo. Ket awanak moy dinakap. Ngem niyaen a kallap, ket ide i tiyempo a pagturay moy, ken pagturay na Satanas,” kon ni Jesus.

⁵⁴Sa di, dinakap ni Jesus ket inyangay di ha bilay na matangkay a padi. Ket tinagubet na hidi ni Pedro. ⁵⁵Idi dinumemat hidi ha bilay na padi, atoy i gangatan ha saguppang na bilay. Ket atoy i kappal a nagendu. Ket binumikan ni Pedro a magendu bila. ⁵⁶Ket naenta na hikuna na esa a babbey a tagabu. Ket inaamatan na hikuna, a kinagi na, “Agum na ide ni Jesus!” kon na.

⁵⁷Ngem kinagi ni Pedro, “Adding, awan ko hikuna katandi!” kon na.

⁵⁸Idi awan maalay, ket naenta na esa a lallaki ni Pedro. Ket kinagi na, “Hikaw bila i esa a agum ni Jesus!” Ngem tinabbeg ni Pedro, “Manong, tahod, awan na ak agum ni Jesus!” kon na.

⁵⁹Idi manga esa a oras, ket kinagi na esa a lallaki, “Siguradowak a nakiagum ide a lallaki ha ni Jesus, ta taga-Galileya i kagi na,” kon na.

⁶⁰Ngem kinagi ni Pedro, “Awan dalla agay! Awan man! Awan ko makatandiyan i kinagi mo!” Ket bigu la, idi nagkagi pala ni Pedro, nagtaraok i esa a kawitan.

⁶¹Ket sinumoleg ni Apo Jesus, a inaamatan na ni Pedro. Ket nanakam ni Pedro i nepeta ni Jesus a, “Nokkan, ha yenan a kallap, nu palungo a magtaraok i kawitan, ipeta mo a awanak mo katandi ha mamintallu.”

⁶²Isu, linumapos ni Pedro, ket nakasanget unay hikuna.

Kayagan Di ken Danugan Di ni Jesus

⁶³Ket ha nidi a nagdakap ha ni Jesus, nagulew ken nagdanog hidi ha nikuna.

⁶⁴Binadbadan di i mata na, sa di, kinayag, “Pugtowan mo nu heya i nangdanog ha nikaw,” kon di. ⁶⁵Ket makpal pala i kinagi di a pangpasaniki ha ni Jesus.

Iyangay Di ni Jesus ha Saguppang na Sanhedrin

⁶⁶Idi masapa a maledum, nagpisan i lakay a hidi, ken matangkay a papadi, ken maestro a hidi na linteg. Napanagenan ha “Sanhedrin” i pagpisan na ngamin a dagende a lakay. Ket pinasaguppang di ni Jesus. ⁶⁷“Ipeta mo dan,” kinagi di, “hikaw dod i Cristu, i tolay a paangayan na Dios a maghari?” Ket tinabbeg ni Jesus, “Nu ipeta ko ha nikam, awanak moy tahodan. ⁶⁸Ket nu padasan ko a ipakatandi ha nikam, awan moy temanan. Ket nu magsalodsodak ha nikam, awan kam tumabbeg. ⁶⁹Ngem maski nu kona hito, ipeta ko ha nikam a mangrugi ha niyaen, magetnod ha henan na Dios ken maghari i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay,” kon ni Jesus.

⁷⁰Ket kinagi di ngamin, “Isu, hikaw dod i Annak na Dios?” Ket tinabbeg ni Jesus, “Tahod i kinagi moy.”

⁷¹Ket kinagi di, “Kuston! Awan tam masapul a magteman ha mangipaliwat a hidi. Ta nateman tam i madukas a kagi na!” kon di.

Ipasaguppang Di ni Jesus ha ni Gubernur Pilato

23 ¹Sa di, inyangay na Sanhedrin a hidi ni Jesus ha ni Gubernur Pilato. ²Ket pinaliwat di ha saguppang. Kinagi di, “Gubernur, naeriyokan mi ide a lallaki a nagitoldu ha silisileng na ha kababayan mi a Judyo. Intoldu na a awan kami mina magpaga ha buwis ha hari mo ha Roma. Ket intoldu na a hikuna i Cristu, i tolay a paangayan na Dios a maghari ha ngamin a tolay!” kon di.

³Ket sinalodsod ni Pilato ni Jesus, “Anya, hikaw i Cristu a maghari mina ha Judyo a hidi?” Ket tinabbeg ni Jesus, “Oni, kona ha kinagi mo.”

⁴Ket kinagi ni Pilato ha matangkay a papadi ken kakpalan a hidi, “Awan ko makatandiyan i liwat na lallaki aye. Isu, awan ko hikuna maparusaan,” kon na.

⁵Ngem dinagdag di ha mas mapigsa, “Ipasenti na kami ha Hari mo ha Roma gipu ha pagitoldu na. Ket nagitoldu hikuna ha ngamin a lugar na Judyo, a naggipu ha Galileya hanggan ha Judeya, hanggan Jerusalem aye, a magsenti mina kami ha Hari mo ha Roma,” kon di.

Ipasaguppang Di ni Jesus ha ni Herod, I Gobernador na Judyo a Hidi

⁶Idi nateman ito ni Pilato, sinalodsod na, “Taga-Galileya ide a lallaki?” kon na. “Oni,” kon di. ⁷Ket idi nakatandiyang ni Pilato a taga-Galileya ni Jesus, pinaangay na hikuna ha ni Herod. Ta ni Herod i esa a Judyo a gobernador ha Galileya. Ket kaddemat la hikuna ha Jerusalem.

⁸Niyaen, naragsak ni Herod idi naenta na ni Jesus. Ta naalay dan a nabaheta na megipu ha ni Jesus. Ket kayat na a maenta i milagro a ginimigimet ni Jesus. ⁹Isu a nasurok i pinagsalodsod na ha ni Jesus. Ngem pulos, awan tinabeg ni Jesus. ¹⁰Sa hidi, binumikan i matangkay a papadi, ken maestro a hidi na linteg, penu magpaliwat ha ni Jesus ha saguppang ni Herod. Ket maingal i pinangpaliwat di ha ni Jesus. ¹¹Ket nagkayag ni Herod ken sundalu na a hidi ha ni Jesus. Ket inulew di. Sa di, tinennonan ni Jesus ha tennon na hari, a kona nu aginhahari hikuna, ket pinasoli di ha ni Pilato.

¹²Niyaen, idi palungo na iday a pamalak, nakiingal ni Pilato a taga-Roma, ken ni Herod a esa a Judyo. Ngem nangrugi ha iday a pamalak, nagilay hidi, gipu ha ginimet di ha ni Jesus.

Patayan ni Pilato ni Jesus

¹³Ket nagpapisan ni Pilato ha matangkay a papadi, ken kapkapitan na Judyo, ken kakpalan a tolay a hidi. ¹⁴Ket kinagi na, “Inyangay moy ide a lallaki ha nikan, ket inpeta moy a nakangsileng hikuna ha toloy na Judeya. Ket inembestigar ko hikuna ha saguppang moy. Ngem awan ko naeriyokan i liwat na, a pangpaliwat moy ha hikuna. ¹⁵Ket kona bila hito ha ni Herod, i Gobernador moy a Judyo. Ta awan hikuna nakaeriyok ha liwat na. Ket pinasoli na ni Jesus ha nikan. Niyaen, awan ha ginimet na ide a lallaki a pakatayan na mina. ¹⁶Isu, pabaot ko hikuna, ket palobusan ko,” kon na. ¹⁷Kinagi na ito ni Pilato gipu ha ugali na Judyo a hidi. Ha kada Piyesta na Pinagtaleban, agedan di ha hikuna a palobusan na i esa a balud.

¹⁸Ngem inrangsit na kakpalan a hidi, “Patayan mo hikuna! Palobusan mo ni Barabas!” kon di. ¹⁹Niyaen, napabalud ni Barabas gipu ha pinangpulas na ha toloy ha Jerusalem a makilaban ha gobyerno, ken gipu ha pinagbuno na ha esa a tolay. ²⁰Ngem kayat ni Pilato a palobusan ni Jesus. Isu, ipenduwa na i kinagi na. ²¹Ngem inrangsit di, “Pelansa mo hikuna ha kudos! Pelansa mo hikuna ha kudos!” kon di.

²²Ket inpentallu ni Pilato, “Apay? Anya i liwat na? Awan ko makatandiyang i liwat na, a patayan ko mina hikuna! Pabaot ko dod, ket palobusan,” kon na.

²³Ngem intulos di a nagrangsit, a pelansa di mina ni Jesus ha kudos. Ket tinumulos hidi hanggan naabak di ni Pilato.

²⁴Isu, inayunan na hidi ha kayat di. ²⁵Ket pinalobusan na ni Barabas, a inaged di. Hikuna i lallaki a nepabalud gipu ha pinagpulas na ha gobyerno, ken pinagbuno na. Ket ha ni Jesus, inbon ni Pilato a pelansa mina hikuna ha kudos, a kona ha kayat na Judyo a hidi.

Ilansa Di ni Jesus ha Kudos

²⁶Idi inyangay di ni Jesus ha lapos na Jerusalem, natagbu di i esa a lallaki a sumasaddap ha ili. Taga-Sirene hikuna, ket ni Simon i nagen na. Dinakap di hikuna, ket inpabaklay di ha nikuna i kudos a umunod ha ni Jesus. ²⁷Ket inumunod bila i kakkalan a hidi. Atoy bila i babbey a hidi a nangsangisanget ken nagnongoyngoy gipu ha ni Jesus. ²⁸Ket sinumoleg ni Jesus, a kinagi na ha nidi, “Hikam a babbey na Jerusalem, bakkan a hikan mina i pagsangetan moy, nu awan ha magimet ha baggi moy ken annak moy nokkan. ²⁹Ta dumemat i marigat a tiyempo nu magkagi hidi ha, ‘Mas mappiya i kasasaad na babbey a awan nagenak. Mas mappiya i kasasaad na babbey a awan magpasuso!’ kon di. ³⁰Iday i tiyempo nu ipeta di ha amamugod, ‘Dageyan mo kami bi! Ilabbang mo kami bi!’ Ta marigat iday a tiyempo. Ket kayat na totolay i matay. ³¹Oni ay,” kinagi ni Jesus. “Ta nu kona hito i gimetan di ha nikan a awan ha liwat, mas marigat gamen i magimet nokkan ha totolay a kelliwat,” kon ni Jesus.

³²Niyaen, idi neyangay di ni Jesus ha pahagpatayan di, neyangay di bila i duwa a mahagtakaw. ³³Ket pagdemat di ha lugar a managenan ha “Karbot”, inlansa na sundalu ni Jesus ha kudos. Ket pinatolnak di ito ha lutak. Ket inlansa di bila i duwa a mahagtakaw. Ket pinatolnak di i esa ha kanigid ni Jesus, ken esa ha kanawan na. ³⁴Ket kinagi ni Jesus, “Hama ko, pakawanan mo bi i sundalu a hidi ha gimetan di aye! Ta awan di makatandiyen i gimetan di,” kon na. Ket tinumulos i sundalu a hidi, a pinilak di i tennon ni Jesus. Ket nagbabinnunotan hidi nu heya i makaalap ha iday a tennon.

³⁵Ket ha nidi a kakkalan, nagamata hidi. Ngem nagloloko i kapitan a hidi. Kinagi di, “Entan moy, ta nakasalakan kan hikuna ha sabali a totolay, kon na kan. Isu, nu tahod a hikuna i Cristu a paangayan na Dios a maghari, mesalakan na mina i baggi na niyaen!” kon di.

³⁶Ket inulew na bila na sundalu a hidi. Binumikan hidi, a inyatad di i maapsut a basi ha ni Jesus. ³⁷Ket kinagi di, “Alan, isalakan mo dan i baggi mo, nu tahod a hikaw i Hari na Judyo!” kon di. ³⁸Ta atoy ha ontok na kudos i nagsuratan a, “Ide i Hari na Judyo.” ³⁹Ket nagulew bila i esa a mahagtakaw a nelansa, “Nu tahod a hikaw i Cristu, isalakan mo dan i baggi mo. Ket isalakan mo kami bila!” kon na. ⁴⁰Ngem binahang na sabali a mahagtakaw i agum na, “Awan ka masaniki ha Dios? Magkalan ngamin i

parusa tam. ⁴¹Ket tamos a hikita mina i maparusaan, ta madukas i ginimet ta. Ngem ha nikuna, pulos, awan ha liwat na,” kon na. ⁴²Sa na, inaged ha ni Jesus, “Jesus, nokkan nu maghari ka, nanakamanak mo bi!” kon na. ⁴³Ket kinagi ni Jesus ha nikuna, “Tahod. Ipeta ko ha nikaw, a nokkan la, ha yenan a pamalak, kaaguman taka ha paraiso, ha langit,” kon na.

Matay ni Jesus

⁴⁴Idi lubuk na pamalak heya, ket bigu la a nadiklam i ngamin a lutak, ta nagdiklam i senggiti hanggan alas tres. ⁴⁵Sa iho, ha Templo, napsad i kurtina a pangsalen ha totolay ha kuwarto a nadosan. ⁴⁶Ket indulaw ni Jesus a napigsa, “Hama! Igiwat ko ha nikaw i espiritu ko aye.” Ito i kinagi ni Jesus. Sa, natay dan.

⁴⁷Idi naenta na kapitan na sundalu, dineyaw na, a “Tahod a awan ha liwat ha ide a lallaki!” kon na. ⁴⁸Idi naenta na bila na totolay a nangaamata, sinumoli hidi ngamin. Ket nagnogoyngoy hidi, idi linumakad, gipu ha pagladingit di. ⁴⁹Ket ha nidi a ilay ni Jesus, pati i babbey a hidi a inumunod a nagipu ha Galileya, tinumaknag hidi ha madiyo, a nangaamata pala.

Ilabang Di ni Jesus

⁵⁰⁻⁵¹Niyaen, atoy i esa a lakay, a nagen na ni Jose. Taga-Arimateya hikuna, ha Judeya. Ket mappiya i ugali na. Ket nagtahotahod hikuna ha pagdemat na paghariyan na Dios. Ket maski nu hikuna i esa a panglakayan na Judyo, ken sakop na Sanhedrin, awan hikuna naguseg ha ginimet di ha ni Jesus. Ta awan hikuna inumoni ha kayat di a gimetan ha ni Jesus. Ket inumadi hikuna ha pinagbuno di ha ni Jesus. ⁵²Niyaen, hikuna i inumangay ha ni Pilato, ket inaged na i bangkay ni Jesus. ⁵³Sa na, inpeyogsad i bangkay ni Jesus, ket binadbadan na ha naponset a hamet. Ket intagmak na ito ha disalad na kuweba, a nakotkotan ha dilenas. Bigu pala ide a kuweba, a awan pala ha nelabang hito.

⁵⁴Biyernes iday a pamalak a pagsagana di mina ha Sabado a pagemmang di, a kona ha nebon na Dios. Ta maneg man nu magtarabaho hidi ha Sabado. ⁵⁵Isu a nakiuseg ha ni Jose i babbey a hidi a nagagum idi ha ni Jesus a nagipu ha Galileya. Ket naenta di i paglabangan na, ken nu panyan na a itagmak i bangkay ni Jesus. ⁵⁶Sa hidi, sinumoli. Ket insagana di i mabanglo a pangpasahob a ipuhet di mina na bangkay ni Jesus nokkan. Ket idi Sabado dan, inumemmang la hidi. Ta umuseg hidi ha Linteg na Dios.

Magbiyag Manon ni Jesus

24 ¹Idi mamedum na Dominggo, tinawed na babbey a hidi i pangpasahob ha kuweba. ²Idi pagdemat di ha kuweba, naenta

di a naadya dan i pogedu a pangkallab na sundalu ha abot na. ³Isu, sinumadap hidi, ngem awan di naeriyokan i bangkay ni Apo Jesus! ⁴Idi nakiuhon hidi nu anya i nagimet, ket bigu la a nagpaenta i duwa a lallaki. Nagtennon hidi ha magihapgihap a tennon. ⁵Ket tinumokham i babbey a hidi, gipu ta nanteng hidi. Ngem kinagi na lallaki a hidi, “Apay a eriyokan moy i sibibiyag ha kahenan na natay?” ⁶⁻⁷Nakaman moy mina i nepeta na ha Galileya, a ‘Masapul a madakapak gipu ha madukas a totolay,’ kon na. ‘Ket pelansa di ak ha kudos. Ngem nokkan, nu mobos i tallu a pamalak, magbiyagak manon,’ kon ni Jesus. Ito i nepeta na ha nikam idi. Ket niyaen, awan ni Jesus ha he. Ta minagbiyag manon hikuna,” kon na lallaki a hidi.

⁸Ket nanakam na babbey a hidi ide a kinagi ni Jesus. ⁹Ket sinumoli hidi, a mangibaheta ha esa a pulo ket esa a apostol ni Jesus. Ket inbaheta di bila ha ngamin a agagum di. ¹⁰Niyaen, idagende i babbey a nagibaheta, a ni Maria Magdalena, ni Juana, ken ni Maria a hena ni Santiyago. Hidi, ken atoy bila i sabasabali a babbey a nakiagum a nangibaheta ha apostol a hidi.

¹¹Ngem awan nanahod i apostol a hidi. Ta kagin di a nagsalawasaw la i babbey a hidi. ¹²Ngem binumuyot ni Pedro ha kuweba, ket sinumadap. Ket naenta na i maponset a hamet a pinangbadbad di idi. Ngem iday la i naenta na. Ket naskal bila hikuna ha nagimet ayo. Ket sinumoli ha bilay.

I Pakiuhon di Jesus ha Karsada

¹³Ha iday pala a pamalak, atoy i duwa a tolduwan ni Jesus a linumakadlakad ha ili a Emaus, a esa pulo ket esa a kilometro a magipu ha Jerusalem. ¹⁴Nakiuhon hidi megipu ha ngamin a nagimet ha Jerusalem. ¹⁵Idi nakiuhon hidi, binumikan ni Jesus, a kinumuyog. ¹⁶Naenta di hikuna, ngem kona ha sinalenan na Dios i nakam di, penu awan di melasin. ¹⁷Ket nagsalodsod ni Jesus, “Anya i paguhonan moy?” Ket tinumaran hidi. Ket naladingit unay i rupa di. ¹⁸Kinagi na esa, a ni Kleopas i nagen na, “Anya, nagipu ka ha Jerusalem, ngem awan mo nabaheta i nagimet ha ho?” kon na.

¹⁹“Anya i nagimet ho?” kinagi ni Jesus. Ket tinabbeg di, “Agay, i ginimet di ha ni Jesus a taga-Nasaret. Hikuna i minahagpugto, ket inayat na hikuna na Dios. Ket inayat na bila na makpal a tolay, gipu ta mannakabalin i pinagitoldu na ken pinaggimet na. Ta ginimet na i makpal a milagro. ²⁰Ngem pinadakap na hikuna na kapkapitan mi ken matangkay a hidi a papadi. Ket inpaangay di ha gobernador, penu patayan di hikuna. Ket inlansa di ha kudos.

²¹“Ninamnama mi a hikuna i Cristu na Israel, a pinaangay na Dios, a mangisalakan mina ha nikitam. Ngem niyaen dan i mekatallu a pamalak a natay dan ni Jesus. ²²Ket nenayon pala ha dagende, a pinalaktat na

kami na babbey a hidi. Ta inumangay hidi ha labbang na nakoya a maledum. ²³Ngem awan di naeriyokan i bangkay na. Ket idi sinumoli hidi, kinagi di a nagpaenta i duwa a anghel, a nangibaheta a minagbiyag manon ni Jesus. ²⁴Isu a binumuyot i sabali a agagum mi ha ido a kuweba, penu maenta di. Ket naenta di kan i kona ha kinagi na babbey a hidi. Ngem awan di naenta ni Jesus,” kon di.

²⁵Ket kinagi ni Jesus, “Agay! Awan moy pala makatandiyan! Ito i nepugto na minahagpugto a hidi, idi nikuna a naalay dan. Apay a marigat ha nikam a manahod ha ngamin a nepugto di? ²⁶Ta awan a mabalin a sumadap i Cristu ha kaamakan na ha langit, nu awan a palungo a magattam hikuna ha rigrigat na,” kon ni Jesus. ²⁷Ket inpakatandi ni Jesus i ngamin a nesurat megipu ha baggi na ha Libro na Dios. Nangrugi hikuna ha liblibro ni Moyses hanggan ha ngamin a surat na minahagpugto a hidi.

²⁸Niyaen, idi binumikan hidi ha ili a angayan di, nagintutulos ni Jesus ha paglakad na. ²⁹Ngem kinagi di, “Awan kas! Kallap dan! Makidagus ka dan ha nikami!” Isu a nakidagus ni Jesus ha nidi. ³⁰Ket idi inumetnod hidi a magkan, inalap ni Jesus i tinapay, ket nagkararag. Sa na, pinilak i tinapay, ket inyatad na ha nidi. ³¹Ket nakalasin hidi ha ni Jesus. Ngem bigu la, linompas dan ni Jesus. ³²Ket nakiuhon hidi, “Nakoya la, idi linumakad kita ha karsada, kona ha gangatan ha disalad na baggi ta. Ket nakaendu! Ket naragsak kita ha kakkagi na, idi nepakatandi na i Libro na Dios,” kon di.

³³Isu a nagsigida hidi a nagsoli ha Jerusalem. Ket naeriyokan di i esa pulo ket esa, a nakipagpisan, ken atoy bila i agagum di, ³⁴a nakiuhon hidi megipu ha ni Jesus. Kinagi di, “Tahod agay a minagbiyag manon ni Jesus, ta nagpaenta hikuna ha ni Simon,” kon di. ³⁵Ket inbaheta na duwa i ngamin a nagimet ha karsada ha Emaus, ken nu panyan di a nelassin ni Jesus, idi nagpilak hikuna ha tinapay.

Magpaenta ni Jesus ha Nidi a Toltolduwan Na

³⁶Idi nagibaheta pala hidi duwa, bigu la, ket nagpaenta ni Jesus ha nidi ngamin. Tinumaknag hikuna ha lubuk di, ket kinagi na ha nidi, “Tumalna kam mina,” kon na. ³⁷Ngem kinumanteng unay hidi, gipu ta kagin di a naenta di i esa a mangilen. ³⁸Ket kinagi dod ni Jesus, “Apay manteng kam? Apay a magduwaduwa kam ha nakam moy? ³⁹Entan moy i kamat ko ken tikad ko aye. Ta makaenta kam a ide i baggi ko. Ket egkamanak moy, penu katandiyan moy. Ta awan ha gaddang, onu pilas, onu tulang ha esa a mangilen. Ngem makaenta kam a atoy i gaddang, ken pilas, ken tulang ha nikan,” kon na.

⁴⁰Idi kinagi ni Jesus ito, pinaenta na i kamat na ken tikad na ha nidi. ⁴¹Ngem maski nu naragsak unay hidi, awan pala hidi sigurado.

Ket nanakaman di pala, nu manahod mina hidi onu awan. Isu a kinagi ni Jesus, “Atoy i mepakan moy ha nikan?” kon na. ⁴²Ket inyatad di ha nikuna i padut a neyapoy. ⁴³Ket inalap ni Jesus ide a padut, ket kinan na ha saguppang di, penu maenta di.

⁴⁴Sa na, kinagi ni Jesus, “Ipenduwa ko i netoldu ko ha nikam idi ha palungo, a ‘Masapul a matongpal i ngamin a nesurat megipu ha nikan ha Linteg ni Moyses, ken ha sursurat na minahagpugto a hidi, ken ha libro na Kansiyon a hidi,’ kon ko idi. Ket idi palungo, inpeta ko ha nikam a magimet idagento ha nikan,” kon ni Jesus.

⁴⁵Sa na, pinakatandi hidi ha sursurat na Dios. ⁴⁶Kinagi na, “Ide i nesurat di, ‘I Cristu a paangayan na Dios a maghari, hikuna i magattam ha rigrigat, sa matay, sa magbiyag manon ha mekatallu a pamalak,’ kon di. ⁴⁷Ket ide bila i nesurat di,” kon ni Jesus. “ ‘Paangayan na Cristu i totolay na ha ngamin a lugar. Mangrugi hidi ha Jerusalem, hanggan ha ngamin a lutak, penu ibaheta di megipu ha ni Cristu. Ta gipu ha Cristu heya, mapakawan na Dios i liwaliwat na maski nu heya a magbabawi ken sumina ha liwaliwat na. Ket makiuseg hidi ha pagitoldu na Cristu.’ Ito i nepesurat na Dios,” kon ni Jesus.

⁴⁸“Ket niyaen, hikam i magpatahod ha ngamin a tolay. Ta naenta moy i ngamin a dagende a nagimet. ⁴⁹Ngem ha palungo a paglakadan moy, maguray kam ha Jerusalem. Ta atoy pala i gimetan ko ha nikam. Ta paangayan ko nokkan i Espiritu na Dios. Ket hikuna i mangiyatad ha nikam ha pinnakabalin a maggipu ha Dios,” kon ni Jesus.

Umunek ni Jesus ha Langit

⁵⁰Sa na, inyangay hidi ha lapos na ili. Ket idi nakademat hidi ha Betaniya, inyontok na i kamat na, ket inkararagan na hidi. ⁵¹Idi inkararagan na hidi, inumadiyo hikuna, a neyunek hikuna ha langit. ⁵²Ket nagparentumeng hidi a dineydeyaw di hikuna. Ket idi sinumoli hidi ha Jerusalem, dakkal i ragsak di. ⁵³Ket naghen hidi ha Templo ha kada pamalak, a deydeyawan di i Dios.

I Mappiya a Baheta a Nesurat ni Juan

I Mappiya a Baheta Megipu ha ni Jesu-Cristu a Nesurat ni

1 ¹Idi palungo a naparsuwa i lutak, atoy dan i esa a managenan ha “Kagi na Dios.” Ket nagisesa hikuna ha Apo Dios, ket hikuna man bi i Apo Dios. ²Oni ay, nagisesa hikuna ha Apo Dios, idi palungo a naparsuwa i ngamin. ³Ket pinagparsuwa na hikuna na Dios ha ngamin. Awan ha naparsuwa, nu awan a hikuna i nangparsuwa.

⁴Niyaen, hikuna man bi i ikabiyag tam a totolay, ket makaalap kitam ha tahod a biyag gipu ha nikuna. Ta hikuna man bi i esa a Silaw a magpaenta ha totolay, a idilan na hidi, penu makatandiyang di i Apo Dios.

⁵Niyaen, dinisyagan na Silaw aye i diham, ket awan maabak na diham ide a Silaw na Dios.

⁶Niyaen, atoy bila i esa a tolay a pinaangay na Dios. Ket Juan i nagen na. ⁷Hikuna i pinaangay na Dios, penu mepakatandi na megipu ha ide a Silaw, a managenan ha Kagi na Dios, ket penu makatiman ken manahod i maski nu heya gipu ha pinagitoldu na. ⁸Bakkan a ni Juan i Silaw aye, ngem dinumemat hikuna, penu mepakatandi na megipu ha ide a Silaw na Dios.

⁹Niyaen, idi tiyempo a ito, dinumemat ide a Silaw na Dios, a magdisyag ha nakam na ngamin a tolay ha lutak. ¹⁰Isu, atoy dod hikuna ha lutak aye, ket gipu ha nikuna, naparsuwa i ngamin ha lutak, ngem awan na hikuna katandi na totolay. ¹¹Ket inumangay hikuna ha sadili na a totolay, ngem minadiyan di hikuna. ¹²Ngem ha maski nu heya a nagteman ken nanahod ha nikuna, inkalentigan na hidi a magbalin a annak na Dios. ¹³Bakkan ito a kona ha pakeenak tam a magbalin a annak na tolay. Ta awan ha magbalin a annak na Dios gipu ha pakeenak na, onu bukod na a pinaggimet, onu bukod na a pagayatan, nu awan gipu ha pagayatan na Dios. Gipu ta i Apo Dios a mismo i magpabalina ha totolay a annak na.

¹⁴Niyaen, ha ide a “Kagi na Dios,” nagbalin hikuna a tolay, ket nakipaghen hikuna ha nikitam a totolay. Ket naenta mi a mahagkagbi

hikuna ken mahagipeta hikuna ha tahod. Ket naenta mi bila i kainamakan na, a kainamakan a naggipu ha Apo Dios. Ta ito i inyatad na Hama na ha isesa a annak na. ¹⁵Ket idagento i inbaheta ni Juan, idi indulaw na, “Ide a lallaki i nagkagiyan ko. Ta kinagi ko idi a atoy nokkan i dumemat a magdilokod ha nikan. Ngem mas matangkay hikuna ngem ha nikan. Ta maski idi awanak pala neenak, atoy dan hikuna,” kon ni Juan.

¹⁶Niyaen, gipu ta ayayatan na kitam a tahod, nakagbiyan kitam. Ket kanayon na kitam kagbiyan ha magnanayon. ¹⁷Inyatad na Dios i Linteg na gipu ha ni Moyses. Ngem niyaen, inyatad na ha nikitam i kagbi na gipu ha ni Jesu-Cristu. Ket hikuna man bi i nangipakatandi ha kinatahod a megipu ha Apo Dios. ¹⁸Awan ha nakaenta ha Apo Dios. Ngem i Annak na Dios a isesa, a maghen ha Nama na, hikuna a mismo i Dios, ket hikuna i nangipakatandi ha Dios ha totolay.

I Pinagitoldu ni Juan megipu ha ni Jesu-Cristu

¹⁹Ide i kinagi ni Juan megipu ha ni Jesus. Ta atoy i kappal a pinaangay na Judyo a hidi ha ni Juan, penu magsalodsod hidi. Ket inumangay i kappal a papadi ken agagum di a napanagenan ha Lebito. Naggipu hidi ha Jerusalem. Ket sinalodsod di ni Juan nu heya hikuna. ²⁰Ket tahod i intabbeg ni Juan. Awan hikuna nagpamen. Ta kinagi na, “Bakkan a hikan i Cristu.” ²¹Sa di, sinalodsod, “Heya ka dod? Hikaw dod ni Elias, a minagbiyag manon?” Ket tinabbeg ni Juan, “Awan.” Sa di, kinagi, “Hikaw dod iday a mahagpugto a tahokan na ngamin a Judyo?” kon di. Ket kinagi na, “Bakkan bila.” ²²Isu, kinagi di ha nikuna, “Heya ka dod? Tabbegan mo kami bi, penu atoy bila i tabbeg mi ha Haplo mi. Anya i mepeta mo megipu ha baggi mo?” ²³Ket kinagi ni Juan, “Nakaman moy mina i inpugto ni Isayas a mahagpugto idi. Ta inpugto na idi a atoy nokkan i magitoldu ha luglugar a awan ha bilabilay. Ket idulaw na kan, ‘Dandani a dumemat i Apo. Isu, magsagana kamon ha pagdemat na, a dalusan moy i nakam moy, penu makauseg kam ha nikuna,’ kon na. Ket niyaen, hikan dan iday a magitoldu,” kon ni Juan.

²⁴Niyaen, atoy bila hay i kappal a Pariseyo a hidi. ²⁵Ket sinalodsod di, “Isu, nu bakkan a hikaw i Cristu, onu Eliyas, onu iday a mahagpugto a tahokan mi, apay dod a magbinyag ka?” ²⁶Ket tinabbeg ni Juan, “Oni, maminyagak. Ket dinom la i pagbinyag ko. Ngem atoy pala i esa ha nikitam, ket awan moy hikuna katandi. ²⁷Ta magdilokod pala hikuna ha nikan, maski mas matangkay hikuna. Ket nu ikalanak moy ha nikuna, awanak ha pagserbe, maski nu tagabu na la,” kon ni Juan ha Pariseyo a hidi. ²⁸Nagimet ito ha ili a Betaniya, ha dibelew na karayan Jordan a pagbinyagan ni Juan.

I Karnero a Pangiwigah ha Dios

²⁹Niyaen, idi kaugman na, naenta ni Juan a umangay ni Jesus ha henan na. Ket kinagi ni Juan, “Atoy dan i kona ha Kordero a pangiwigah

ha Dios, a pangadya ha liwaliwat na totolay. ³⁰Hikuna i kinagi ko idi, a 'Atoy nokkan i magdilokod ha nikan, ket mas matangkay hikuna ngem hikan. Ta idi awanak pala neenak, atoy dan hikuna,' kon ko. ³¹Ket maski ha nikan idi, awan ko nakatandiyen nu heya i mangisalakan ha totolay. Maski nu iday i gipu na a inumangayak ha ihe, ket naminyagak ha dinom, penu mepakatandi ko hikuna ha totolay na Dios," kon ni Juan.

³²⁻³³Ket tinulos ni Juan ha pinagpakatandi na, a kinagi na, "Idi palungo, awan ko hikuna katandi. Ta awan ko hikuna nalasin, hanggan idi naenta ko i Espiritu na Dios a binumugsok, a kona ha kalapati a naggipu ha langit. Ket nagdissu ide a Espiritu a naghén hikuna ha ni Jesus. Ta atoy i inpeta na Dios ha nikan, idi pinaangay na ak a magbinyag ha dinom. Inpeta na, 'Maenta mo nokkan i Espiritu ko a bumugsok ken magdisso ha esa a lallaki. Ket magtulós a maghén i Espiritu ko ha iday a lallaki. I lallaki aye i mahagbinyag ha Espiritu ko,' kon na Dios ha nikan. ³⁴Ket niyaen, ide i kayat ko ipeta ha nikam. Ta naenta ko dan, ket masigurado ak a ide a lallaki i isesa a Annak na Dios," kon ni Juan.

I Nagpalungo a Hidi a Tinolduwan ni Jesus

³⁵Ket kona bila hito idi kaugman na. Ta atoy manon ni Juan ken hikami a duwa a tinolduwan na. ³⁶Naenta ni Juan ni Jesus a manglakalakad. Ket kinagi na manon, "Atoy dan i Kordero a pangiwagah ha Dios, a pangpaadya ha liwaliwat na totolay." ³⁷Idi nateman mi ide, inumunod kami ha ni Jesus. ³⁸Ket nagsoleg ni Jesus, ket naenta na a umunod kami. Ket kinagi na, "Atoy i kayat moy ipeta?" Ket kinagi mi, "Rabbi, hadya i paghenan mo?" kom mi. (Ha kagi na Judyo, "Maestro," i kayat na kagiyen na "Rabbi.") ³⁹Ket kinagi na, "Umuseg kam, ket metan moy," kon na. Isu, inumuseg kami. Ket naenta mi i paghenan na. Ket gipu ta apon dan, nakidagus kami ha nikuna.

⁴⁰I nagen na agum ko, idi nateman mi i kinagi ni Juan, ken inumunod kami ha ni Jesus, hikuna ni Andres a wadi ni Simon Pedro. ⁴¹Ket dagus a nageriyok ni Andres ha hekka na, a inpeta na, "Naenta mi dan i paangayan na Dios a maghari, hikuna a nagenan tam ha 'Mesiyas.'" (Ket ha kagi na Griego, "Cristu.") ⁴²Sana, intugan ni Andres ni Simon ha ni Jesus. Ket inaamatan ni Jesus ni Simon. Sana, kinagi, "Hikaw ni Simon a annak ni Juan. Ngem niyaen, isangay taka ha 'Kepas.'" (I kayat na kagiyen na, "pogedu a awan mapalembok.")

⁴³Idi kaugman na, ninakam ni Jesus a umangay ha probinsiya a Galileya. Idi paglakad na, naenta na ni Pelipe. Ket kinagi na ha nikuna, "Umuseg ka ha nikan." ⁴⁴Niyaen, ha ide a Pelipe, hikuna i esa a kaili ni Andres ken ni Pedro, ta taga-Betsayda hidi ngamin, ha probinsiya a Galileya. ⁴⁵Ket dagus a ineriya ni Pelipe ni Natanael, ket kinagi na, "Agay, naenta mi i lallaki a sinurat ni Moyses ha libro na Linteg ken

sinurat bila na minahaggugto a hidi. Hikuna ni Jesus, a taga-Nasaret, a annak ni Jose,” kon ni Pelipe. ⁴⁶Ngem kinagi ni Natanael, “Agay, awan ha mappiya ha madukas a lugar a Nasaret!” Ngem tinabbeg ni Pelipe, “Entamon agay, a entan ta.”

⁴⁷Niyaen, idi naenta ni Jesus a umangay ni Natanael ha henan na, kinagi na, “Atoy dan i tahod a Judyo. Ta awan hikuna magpamen ha kakkagi na.” ⁴⁸Ket kinagi ni Natanael, “Panya a katandi ak mo?” Ket tinabbeg ni Jesus, “Idi atoy ka ha lendum na kayo a igos, idi palungo a inayagan na ka ni Pelipe, naenta taka.” ⁴⁹Ket kinagi ni Natanael, “Maestro, hikaw i isesa a Annak na Dios! Hikaw i Hari na Israel!” ⁵⁰Ket kinagi ni Jesus, “Manahod ka dod gipu ta kinagi ko, a naenta taka ha lendum na kayo a igos? Agay, maenta mo nokkan i dakdakkal a milagro ngem ide.”

⁵¹Ket tinulos ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Maenta moy nokkan i langit a melukat. Ket maenta moy i anghel a hidi na Dios, a umontok ken bumugsok ha nikan, i Lallaki a Naggipu ha Langit.”

I Esa a Pagbodaan ha Galileya

2 ¹Idi kobosan na duwa a pamalak, atoy i esa a pagbodaan ha ili a Kana, ha probinsiya a Galileya. Ket atoy bila hay i hena ni Jesus. ²Ket naawis bila ni Jesus ken hikami a tinolduwan na. ³Niyaen, idi nobos i arak, kinagi nena na ha ni Jesus, “Inubos di dan i arak di.” ⁴Ngem kinagi ni Jesus ha hena na, “Babbey, awan a masapul a ipeta mo ha nikan. Awan ha biyang mo ha ide. Ta awan pala ha oras a ipaenta ko mina i pinnakabalin ko,” kon ni Jesus. ⁵Ket kinagi nena na ha tagabu a hidi, “Gimetan moy i maski nu anya a ipeta na ha nikam.”

⁶Niyaen, gipu ha linteg na Judyo a paguges, atoy hay i annam a burnay. Ket maglaon i kada esa ha nasurok a esa gasut a litro. ⁷Ket kinagi ni Jesus ha tagabu a hidi, “Putatan moy hidi ha dinom.” Ket pinutat di idagenday a burnay. ⁸Sana, kinagi, “Sumalduk kam ha ballik, a itugan moy ha mangituray ha pagbodaan aye.” Ket intugan di ito.

⁹Niyaen, idi naennaman na mangituray i dinom aye a nagbalin a arak, inayagan na i nobyo. Ta awan na nakatandiyan nu hadya i nagipuwan na arak aye. (Maski nakatandiyan na tagabu a hidi. Ta hidi man i sinumalduk ha dinom.) ¹⁰Ket kinagi na mangituray ha nobyo, “Dadi pala agay! I ugali na totolay, a iyatad di i masinggat a arak ha palungo. Ket nu makpal i nainum na bisita di, iyatad di bila i makkak a arak a magdilokod. Ngem bakkan i ginimet mo ha ihe. Ta ide i masmasingget a arak,” kon na.

¹¹Ginimet ni Jesus ide a nekaesa a milagro, a pangtiplad na, ha ili a Kana, ha probinsiya a Galileya. Ket ide i pinangpaenta na ha kaddat na a kinadios ha totolay a hidi ken ha nikami a tinolduwan na. Ket gipu ta kona hito, pinumigsa i panahod mi ha nikuna.

¹²Idi kobosan na ide, inumangay ni Jesus ha ili a Kapernaum. Ket inumuseg bila i hena ken wadwadi na, ken hikami a tinolduwan na. Ket naghen kami hito ha maalay ballik.

Palakadan ni Jesus i Magnegosyo a hidi ha Templo

¹³Niyaen, mabikan dan i piyesta na Judyo a nagenan di ha, “Piyesta na Pinagtaleban na Anghel a Magpatay.” Ket inumangay ni Jesus ha Jerusalem. ¹⁴Idi kaddemat na, inumangay hikuna ha Templo, ket atoy hay i naenta na a mahaglako ha baka, ken karnero, ken kalapati. Ket atoy bila hidi a mahagsulet ha korinat. Ket atoy bila hay i lalamesaan di a pagnegosiyonan di. ¹⁵Idi naenta na ito ni Jesus, naglubid hikuna ha pagbaot na, sana, pinalapos hidi ngamin, pati i baka ken karnero a hidi. Ket pinahakab na i lamesaan na negosiyante a hidi a mahagsulet ha korinat. Ket inwarak na i korinat di. ¹⁶Ket binon na hidi a mahaglako ha kalapati, “Adyan moy idagenday. Awan moy pagbalinan a tiyendaan i bilay Nama ko,” kon na.

¹⁷Ket ha nikami a tinolduwan na, idi nateman mi ito, nanakam mi i nesurat ha Libro na Dios, a “Dakkal unay i pinagayat ko ha Bilay mo, Apo Dios. Isu i gipu na a masaket unay i nakam ko, gipu ta awan di deyawan i Bilay mo.”

¹⁸Ket gipu ha ide a ginimet ni Jesus ha Templo, kinagi na Judyo a hidi ha nikuna, “Ipaenta mo ha nikami i nakaddatan a pangpatahod mina a magturay ka ha ide a Templo na Dios.” ¹⁹Tinabbeg ni Jesus, “Nu dadailan moy ide a templo, patakngan ko manon ha tallu a pamalak.” ²⁰Ket kinagi na Judyo a hidi, “Anya wadis! Uppat a pulo ket annam a tawen i pinangpatakng di ha ide a Templo. Ket kaya mo a magpatakng manon ha tallu la a pamalak? Panyan mo agay,” kon di.

²¹Ngem i templo a pagkagiyan ni Jesus, i templo a bukod na a baggi. ²²Ket ha nikami a tinolduwan na, nanakam mi ito, idi minabiyag manon ni Jesus ha nekatallu a pamalak. Ket napatahodan kami ha sursurat na Dios ken kagi ni Jesus megipu ha baggi na.

²³Niyaen, idi hen pala ni Jesus ha Jerusalem ha Piyesta na Pinagtaleban, makpal i nanahod ha nikuna. Ta naenta di i nakaddatan a ginimigimet na. ²⁴Ngem awan na intalak ha nidi i baggi na. ²⁵Ta nakatandiyon ni Jesus i nakanakam na tolay, ken ugali di, ken kinalupoy na panahod di. Awan na masapul i mangipakatandi ha nikuna megipu ha tototaly. Ta hikuna a mismo i makatandi ha disalad na nakam di.

Ni Jesus ken ni Nikodemo

3 ¹Atoy idi i esa a Pariseyo, a nagen na ni Nikodemo. Hikuna i esa a pangulo na Judyo a hidi. ²Idi esa a kallap, inumangay ni Nikodemo ha ni Jesus. Ket kinagi na, “Maestro, katandiyon mi a

hikaw i esa a maestro a naggipu ha Dios. Ta awan ha makagimet ha nakaddatan a ginimigimet mo, nu awan a atoy ha nikuna i Dios,” kon ni Nikodemo. ³Ket kinagi ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko ha nikaw. Awan ha makapasakop ha Paghariyan na Dios, nu awan a neenak manon hikuna.” ⁴Ket kinagi ni Nikodemo, “Panya agay a meenak manon i esa a lallaki? Makasadap dod hikuna ha tiyan nena na, penu meenak manon?” ⁵Ket tinabbe ni Jesus, “Ipeta ko a tahod a awan ha makapasakop ha paghariyan na Dios, nu awan a neenak hikuna ha dinom, ken ha Espiritu na Dios. ⁶Halimbawa: Nu mageenak i esa a tolay, tolay bila i annak na. Ngem nu mageenak i Espiritu na Dios, espiritu bila i annak na. Ket kebbiyag ito a ikabiyag na tolay, a kona nu meenak manon i tolay heya, ket magbalin hikuna a annak na Dios.

⁷“Niyaen, awan ka mina malaktat nu ipeta ko ha nikaw, a ‘Masapul a meenak ka manon.’ ⁸Ta maski nu awan mo pala makatandiyan, magimet paman ito. Halimbawa: Kona bila ha paras. Atoy i makpal a lakadan na paras, ket masaneg tam i tanog na. Ngem awan tam maenta nu hadya i naggipuwana, onu hadya i angayan na. Ket kona bila hito ha maski nu heya a meenak na Espiritu na Dios. Awan ha makatandi ha pakeenak manon na esa a tolay,” kon ni Jesus.

⁹Ket kinagi ni Nikodemo, “Ngem panyan na iday?” ¹⁰“Agay,” kon ni Jesus, “hikaw i mahagitoldu ha kakalan ta a Judyo, ngem awan mo makatandiyan i kinagi ko? ¹¹Tahod ide a ipeta ko ha nikaw. I pagkagiyana ko aye i naenta ken katandi ko, ngem awan moy tahodan. ¹²Niyaen, nu nepakatandi ko megipu ha bagbagay na lutak, ngem awan moy tinahod, panya moy tahodan nu ipakatandi ko megipu ha bagbagay ha langit? ¹³Awan ha makaontok ha langit ken sumoli ha lutak a mangipeta megipu ha bagbagay a nelangitan, nu awan la a hikan, i Lallaki a Naggipu ha Langit. Ta iday i paghenan ko.

¹⁴“Niyaen, masapul a melansa ide a Lallaki a Naggipu ha Langit, ket mebayog ak nokkan ha matangkay, ha esa a kayo, a kona ha pinangibayog ni Moyses ha sinanulag ha naglakadan di a amamugod. ¹⁵Magimet ito, penu mapadanan na maski nu heya a manahod ha nikan i biyag na Dios a magnanayon,” kon ni Jesus ha ni Nikodemo.

¹⁶Dakkal unay i pinagayat na Dios ha totolay. Isu i gipu na a inyatad na i isesa a Annak na a pangadya ha liwat na totolay, penu awan hidi maparusaan nu awan a mesalakan i maski nu heya a manahod ha nikuna, ken penu makipagbiyag hidi ha Dios ha magnanayon. ¹⁷Ta awan pinaangay na Dios ide a Annak na penu hukoman na i totolay, nu awan penu isalakan na hidi. ¹⁸Awan a mahukom i maski nu heya a manahod ha Annak na Dios. Ngem nahukom dan i maski nu heya a awan a manahod. Ta tinumallekod dan hikuna ha isesa a Annak na Dios. ¹⁹Ide i gipu na a mahukom nokkan i totolay: Ta dinumemat dan i Silaw na Dios

ha lutak aye. Ngem kaykayat di i diham. Ta madukas i paggimi-gimet di. ²⁰Ket madiyan di i Silaw aye. Ta magmadi ha Silaw i maski nu heya a maggimet ha madukas. Ket madiyan di a bumikan ha Silaw. Ta kanteng di a baka disiyagan na i liwaliwat di. ²¹Ngem ha maggimet a hidi ha mappiya, bumikan hidi ha Silaw aye, penu mepaenta di a Apo Dios i nagdaggap ha pinaggimet di.

Ni Jesus ken ni Juan a Mahagbinyag

²²Kobosan na iday, inumangay ni Jesus ha probinsiya a Judeya, pati hikami a tinolduwan na. Ket naghén kami hito. Ket nagbinyag kami ha tolay a hidi. ²³Ket atoy bila hay ni Juan, a nagbinyag ha lugar a Enon, a mabikan ha ili a Salim, ta atoy hay i makpal a dinom. Ket inumangay i tolay a hidi, a nagpabinyag hidi. ²⁴(Idi tiyempo hito, awan pala nebalud ni Juan.)

²⁵Niyaen, nakipagtabbegan i kappal a tinolduwan ni Juan ha esa a Judyo, megipu ha ugali di a pinakauges di ha liwat. ²⁶Ket inumangay hidi ha ni Juan. Kinagi di, “Maestro, atoy ni Jesus ha dibelew, hikuna esa a nagagum ha nikaw idi, ha Karayan Jordan. Hikuna i inpeta mo ha nikami idi. Ket niyaen, magbinyag hikuna, ket umaangay kan i ngamin a tolay ha nikuna,” kon na tinolduwan a hidi ni Juan. ²⁷Ket tinabbeg ni Juan, “Tahod i gimetan ni Jesus. Ta Apo Dios i makatandi ha gimetan na. Ket Dios i mangipeta nu anya i gimetan na tolay. ²⁸Hikam a mismo i nagteman ha kinagi ko idi, a ‘Bakkan a hikan i Cristu,’ kon ko. ‘Ngem napaangayak a paggayakan ko i tolay a hidi ha pagdemat na,’ kon ko.

²⁹“Halimbawa: ha esa a pagbodaan, atoy i nobyo, ken atoy i nobya na, ken atoy i ilay na nobyo. Niyaen, iday a nobyo i makinkukuwa ha nobya. Ket iday a ilay na i maguray, a tahokan na i nobyo heya. Nu mateman na i timek na, magragsak hikuna unay. Niyaen, ni Jesus i kakalan na nobyo. Ket i totolay a sakop na i kakalan na nobya. Ket hikan i kona ha ilay na nobyo. Ket ide i gipu na a magragsakak unay, gipu ta makpal i umaangay ha nikuna. ³⁰Niyaen, masapul a tumatang kay hikuna, ket dumidibbi ak dan.

³¹“Hikuna man i naggipu ha langit. Ket mas matangkay hikuna ngem ha ngamin a sabali. Ha nikitam a taga-lutak, metoldu tam la i bagbagay a atoy ha lutak. Ngem ha nikuna a naggipu ha langit, magturay hikuna ha ngamin. ³²Ket metoldu na i bagbagay ha langit, ta idagenday i naenta ken nateman na. Ngem maski nu kona hito, makpal hidi unay a magmadi ha nikuna. ³³Ngem ha ngamin a manahod ha ni Jesus, umoni hidi a tahod i kakkagi na Apo Dios. ³⁴Ta ito malla i kakkagi ni Jesus a pinaangay na Dios. I kakkagi ni Jesus aye i kakkagi na Dios. Ta inatdinan na hikuna na Dios ha ngamin a Espiritu na, ket awan hikuna makurangan ha Espiritu na Dios. ³⁵Ayayatan na Dios i Annak na aye. Ket intalak na i ngamin ha nikuna, a pagturayan na hikuna ha ngamin.

³⁶“Niyaen, ha maski nu heya a manahod ha Annak na Dios, magpasakop hikuna ha Apo Dios. Ket makibiyag hikuna ha Dios ha magnanayon. Ngem ha maski nu heya a awan a umuseg ha Annak na Dios, awan hikuna makipagbiyag ha Dios nu awan a parusaan na hikuna ha magnanayon.”

Ni Jesus ken esa a Babbey a taga-Samariya

4 ¹⁻³Niyaen, nabahetaan na Pariseyo a hidi a mas makpal i tolduwan a masakop ni Jesus. Ket mas makpal kan i binbinyagan na ngem ni Juan. (Maski bakkan a ni Jesus i nagbinyag, nu awan a hikami a tinolduwan na.) Ket idi nateman ni Jesus a kona hito i nabaheta na Pariseyo a hidi, linakadan na i probinsiya a Judeya. Ket sinumoli hikuna ha probinsiya a Galileya. ⁴Masapul a lumakad hikuna ha probinsiya a Samariya. ⁵Isu, dinumitang hikuna ha ili a Sikar, ha Samariya. Mabikan ito ha esa a talon a inyatat ni Jakob ha annak na a ni Jose, nikuna a naalay dan. ⁶Ket atoy bila hay i esa a bobon a kinotkot ni Jakob, nikuna a naalay dan.

Niyaen, inumetnod ni Jesus ha nibik na bubun aye, ta nalupoy hikuna a naglakad. Ket dandani dan a lubuk na pamalak. ⁷Idi awan naalay, dinumemat i esa a babbey a Samaritana a sumagab. Ket nagaged ni Jesus ha dinom. ⁸Iday a babbey i nangagedan na, ta inumangay kami a tinolduwan na ha ili, a magatang ha pagkanaan mi. ⁹Ket kinagi na babbey, “Anya, hikaw i esa a Judyo. Hikan i esa a Samaritana, ket makienom ka ha nikan?” (Nalaktat iday a babbey. Ta ugali na Judyo i maglimad ha maski nu heya a Samaritano. Ket nakaman di a pasig la madukas i Samaritano a hidi.) ¹⁰Ngem kinagi ni Jesus, “Nu katandi mo mina i makienom aye ha nikaw, ken nu anya i iyatat na Dios ha totolay, magaged kas ha nikan. Ket atdinan taka ha mas masinggat a dinom a ikabiyag mo,” kon ni Jesus. ¹¹Ket kinagi na babbey, “Apo, madisalad unay ide a bobon, ket awan ka ha pagsagab. Hadya i pagalapan mo ha iday a dinom a ikabiyag ko? ¹²I apo tam a ni Jakob i nangiyatat ha nikami ha ide a bobon. Ket ide i nagsagaban na, ken apapo na, ken taraken di, hanggan niyaen. Anya, dod? Hikaw i dakdakkal ngem ni Jakob?” kon na babbey. ¹³Ngem kinagi ni Jesus, “Ha maski nu heya a uminom ha ide a dinom, mauwaw hikuna manon. ¹⁴Ngem ha maski nu heya a uminom ha iyatat ko, awan manon hikuna mauwaw. Ta ide a dinom a iyatat ko i magbalin a kona ha habwayan a awan massap. Ket ikabiyag na ito ha biyag na Dios a magnanayon,” kon ni Jesus. ¹⁵Ket kinagi na babbey, “Apo, iyatat mo bi ha nikan i dinom a kona hay, penu awanak manon mauwaw. Ket awan ko masapul a sumagab ha bobon aye,” kon na.

¹⁶Ket kinagi ni Jesus, “Hen mo, a ayagan i kabanga mo. Ket sumoli kam ha ihe.” ¹⁷Ngem kinagi na babbey, “Awanak ha kabanga.” Ket kinagi

ni Jesus, “Oni ah, tahod i kakkagi mo a awan ka ha kabanga. ¹⁸Ta naminlima ka dan a nangabanga. Ket niyaen, bakkan mo a kabanga i lallaki a kabbilay mo. Tahod iday a inpeta mo ha nikan.” ¹⁹Ket kinagi na babbey, “Apo, mannakabalin ka a magpugto! ²⁰Isu, masalodsod ko bi ha nikaw. Ta ide kan a parabin i nagdeyawan na minappo mi ha Dios. Ngem ha nikam a Judyo, ipeta moy a Jerusalem mina i tahod a pagdeyawan na totolay ha Dios,” kon na babbey. ²¹Ket kinagi ni Jesus, “Wadi ko, temananak mo bi. Ta ipeta ko a dandani dan i tiyempo, ket bakkan a parabin aye, onu Jerusalem i pagdeyawan na totolay ha Amang ko a Dios. ²²⁻²⁴I tahod a pagdeyawan na totolay ha Dios, i espiritu a maghen ha baggi di. Ta Apo Dios i Espiritu. Ket ha maski nu heya a magdeyaw ha nikuna, masapul a pagdeyaw na i Espiritu na Dios ken i pagitoldu na Espiritu na Dios a tahod. Ta kona hito i kayat na Dios ha totolay a magdeyaw ha nikuna, a deyawan di mina hikuna ha nakanakam di a tahod ken ha espiritu di a kebbiyag. Ta dumemat i tiyempo, ket maski niyaen a dinumemat dan, ket pangdeyaw na totolay ha Apo Dios i kona hito. Ta niyaen, ha nikami a Judyo, katandi mi dan i deyawan mi. Ta Judyo man bi i lallaki a paangayan na Dios a makesalakan ha totolay. Ngem ha nikam a Samaritano, awan moy katandi i deyawan moy,” kon ni Jesus. ²⁵Ket kinagi na babbey, “I makatandiyon ko a dumemat nokkan i Mesiyas a managenan di ha Cristu. Ket nu dumemat hikuna, mepakatandi na ha nikitam ngamin i ngamin a bagbagay.” ²⁶Ket kinagi ni Jesus, “Hikan i Cristu heya, a makiuhon ha nikaw.”

²⁷Niyaen, idi nakiuhon pala ni Jesus ken babbey aye a Samaritana, dinumitang kami a tinolduwan na. Ket nasbew kami, ta nakiuhon ni Jesus ken esa a babbey. Ngem awan ha nikami a nagsalodsod nu anya i masapul na, onu anya i naguhonan di.

²⁸Ket inwarak na babbey i karamba na, ket nagsoli hikuna ha ili. Ket inbaheta na ha kaili na a hidi ho. ²⁹“Entamon,” kon na. “Mepaenta ko ha nikam i esa a lallaki a naenta ko. Makatandiyon na i ngamin a ginimigimet ko. Entan tam nu hikuna wade i Cristu,” kon na babbey aye.

³⁰Ket linumapos hidi ha ili, a inumangay ha ni Jesus.

³¹Kagiddan na, kayat mi hikuna pilitan a magkan. “Maestro, magkan kitam dan,” kon mi a tinolduwan na. ³²Ngem kinagi na, “Awan agay. Atoy bila kanan ko a awan moy makatandiyon.” ³³Isu a nagsisinalodsod kami, “Atoy wade i nangiyatad ha kanan na?” ³⁴Ngem kinagi ni Jesus, “I kanan a ikabiyag ko i pinangtongpal ko ha pagayatan na Dios a nangpaangay ha nikan. Ket ubosan ko mina i patarabaho na ha nikan. Ta ide i kona ha kanan ko, a ikabiyag ko.”

³⁵Ket intulos ni Jesus. “Kona ha ide i pagkakagi moy, a ‘Pagmula tam niyaen. Ket uppat a bulan i paguray tam. Sa kitam, magani dan,’ kom moy. Ngem niyaen, ipeta ko ha nikam. Entan moy idagendo a totolay

a umaangay ha nikan. Ta kona a hidi man i paganiyan tam. Naluto dan hidi, ta dandani diyak tahodan. ³⁶Ket maski nu awan moy hidi nemula, atoy pala i mappiya a tangdan moy a magani. Ta nu kona hito i paggani moy, urnongan moy i tototalay a kona ha bunga na tarabaho moy. Ket makipaghen hidi ha Apo Dios ha magnanayon. Isu i gipu na a makipagragsak i magani a hidi ken Dios a nangimula.

³⁷“Tahod ide a pagkakagi tam, a ‘Atoy i esa a magmula ken sabali i magani,’ kon tam. ³⁸Ket niyaen, paangayan takam a magani ha awan moy nagtarabahowan. Ngem maski nu sabali i nagtarabaho ha paganiyan moy aye, hikam paman i makitangdan ha bunga na tarabaho na,” kon ni Jesus.

³⁹Niyaen, atoy i makpal a Samaritano a nanahod ha ni Jesus gipu ha kinagi na kaili di a babbey, a “Nakatandiyon na i ngamin a ginimigimet ko,” kon na. ⁴⁰Ket gipu ta kona hito, inumangay hidi ha ni Jesus, ket napigsa i pinagaged di a makipaghen hikuna ha nidi. Isu a naghon ni Jesus ha nidi ha duwa a pamalak. ⁴¹Ket kumakpal manon i nanahod ha nikuna gipu ha kakkagi na. ⁴²Inpeta di ha iday a babbey, “Manahod kami ha nikuna. Ket niyaen, awan la a gipu ha kakkagi mo, nu awan gipu ta hikami a mismo i nakateman ha pagitoldu na. Ket katandiyon mi a hikuna i mangisalakan ha tototalay,” kon na Samaritano a hidi.

Pahusayan ni Jesus i Annak na Opisiyal

⁴³Kobosan na duwa a pamalak ha nidi, linumapos kami ken ni Jesus, ket tinumulos kami hanggan ha probinsiya a Galileya. ⁴⁴Niyaen, ni Jesus a mismo i nagkagi idi ha, “Awan a mapadeyawan i esa a mahagpugto ha mismo a bayan na.” ⁴⁵Ngem idi kaddemat ni Jesus ha probinsiya a Galileya, nagrespitar i umili a hidi ha nikuna. Ta idi nakipagpiyesta hidi ha Jerusalem, naenta di i ngamin a ginimet na ha piyesta.

⁴⁶Niyaen, inumangay hikuna manon ha ili a Kana, ha probinsiya a Galileya. Ide a lugar i pinagbalin na a arak i dinom. Niyaen, atoy hito i esa a opisiyal na gobyerno, ket nagsaket i annak na a lallaki. I naghonan na i ili a Kapernaum, ha madiyo. ⁴⁷Idi nabaheta na opisiyal a linumpos ni Jesus ha probinsiya a Judeya, a lumalakad hikuna ha probinsiya a Galileya, linumakad bila hikuna a umangay ha ni Jesus. Ket inaged na a umuseg mina ni Jesus a sumoli ha Kapernaum, penu pahusayan na i annak a dandani a matay. ⁴⁸Ngem kinagi ni Jesus ha nikuna, “Apay a awanak moy tahodan nu awan moy metan i nakaddatan?” ⁴⁹Ngem inagiaged unay na opisiyal. “Kagbiyan mo kami bi Apo. Umangay kitam dan, amangan nu matay i annak ko,” kon na. ⁵⁰Ket kinagi ni Jesus, “Nay. Sumoli ka dan. Magbiyag i annak mo,” kon na. Ket nanahod i opisiyal ha kinagi ni Jesus, ket sinumoli hikuna.

⁵¹Niyaen, idi paglakad na a sumoli, sinalpak na kappal a tagabu na, a inbaheta di a hinumusay dan i annak na. ⁵²Ket sinalodsod na nu anya

i oras, idi nangrugi i kahusay na. Ket kinagi di, “Nakapon, ha ala una, idi ginumimak i ladu na.” ⁵³Ket nanakam na opisiyal a iday i oras na pinangipeta ni Jesus, a “Magbiyag i annak mo.” Ket gipu ta kona hito, nanahod hikuna ha ni Jesus, pati ngamin a naghén ha bilay na.

⁵⁴Iday i nekaduwa a nakaddatan a ginimet ni Jesus, idi nagsoli dan hikuna ha Galileya, a nagipu ha Judeya.

Magmilagro manon ni Jesus ha Jerusalem

5 ¹Idi kobosan na iday, atoy manon i esa a piyesta na Judyo a hidi, ket inumangay ni Jesus ha Jerusalem. ²Niyaen, atoy ha Jerusalem i esa a ruwangan a paglakadan na karnero a hidi. Mabikan ito ha Templo na Dios. Ket atoy bila hay i esa a pagdegosan, a nagenan na Judjudyo ha “Betsata.” Ket atoy ha nibik na i lima a paglenduman. ³Niyaen, ha lendum aye, inumabag i makpal a magsaket a kona ha mabulsak, ken napilay, ken hidi a awan a makalembok ha baggi di. Ket ururayan di i pinaglembok na dinom. ⁴Ta nu kappal, ket atoy i esa a anghel a umogsad a lumadap ha ide a pagdegosan, ket kimburan na i dinom. Ket humusay i magpalungo a gumutap ha dinom aye kobosan na pinnakakimbur na. Ket maagasan hikuna ha maski nu anya a saket na.

⁵Niyaen, atoy bila hay i esa a lakay a nagsaket ha tallu pulo ket walu a tawen. ⁶Idi naenta ni Jesus iday a lallaki, nakatandiyan na a naalay dan a nagsaket hikuna. Ket kinagi ni Jesus, “Botay, kayat mo a humusay?” ⁷Ket kinagi na magsaket, “Apo, awan ha agum ko a mangitugan ha nikan ha dinom, nu makimbur. Ket nu padasan ko a gumutap, magpalungo i sabali a hidi.” ⁸Ket kinagi ni Jesus, “Nay ka. Umikat ka. Alapan mo i abak mo, ket lumakad ka dan.” ⁹Ket dagus a nahusayan i lakay aye. Ket inalap na i abak na, ket linumakad hikuna.

Niyaen, nagimet ito ha Sabado, i maneg a pamalak ha Judio a hidi.

¹⁰Ket idi naenta na hikuna na panglakayan a hidi na Judyo, kinagi di ha nikuna, “Sabado dan. Isu, maneg i pagtawed mo ha abak mo.”

¹¹Ngem tinabbeg na lakay, “Inpeta na lallaki a nangpahusay ha nikan, a alapan ko mina i abak ko, ket lumakad,” kon na lakay. ¹²Ket sinalodsod di, “Heya i nangipeta a maglakad ka ken tawedan mo i abak mo aye?”

¹³Ngem awan katandi na lakay nu hey a nangpahusay ha baggi na, ta linumakad ni Jesus. Ket makpal i toloy ha iday a lugar.

¹⁴Niyaen, idi awan naalay, ket naenta ni Jesus i lakay aye ha disalad na Templo. Ket kinagi ni Jesus, “Entan mo agay. Nahusay ka dan. Niyaen, awan ka dan magliwat, ta mas marigat i magimet ha nikaw nokkan, nu tumulos ka a magliwat.” ¹⁵Sa, inumangay i lakay ha panglakayan a hidi na Judyo. Ket inpeta na a ni Jesus i nangpahusay ha baggi na. ¹⁶Ket ide i gipu na a sentiyan na panglakayan a hidi ni Jesus. Gipu ta nagpahusay ni Jesus, maski ha Sabado a maneg a pamalak.

¹⁷Ngem tinabbeg ni Jesus nidi, “Awan gumimak i Hama ko a maggimet ha mappiya, maski nu Sabado. Ket kona bila hito ha nikan,” kon ni Jesus. ¹⁸Ide i gipu na a panggep di a patayan ni Jesus. Ta awan la a sinenti na i linteg na Sabado, nu awan bila a inpeta na a Dios a mismo i Hama na. Ket gipu ha ide, inkalan na i baggi na ha Dios.

¹⁹Ide i gipu na a tinabbeg ni Jesus i pinangpaliwat di. Kinagi na, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Temanan moy bi. Awan ha magimet ko ha bukod ko a nakam, nu awan i maenta ko a gimigimetan Nama ko. Ta maski nu anya i gimetan na Amang Dios, iday bila i gimetan ko a Annak na. ²⁰Ta Hama ko aye i magayat ha nikan a Annak na. Ket ipaenta na ha nikan i ngamin a gimigimetan na. Ket dakdakkal a milagro ngem dagende i ipaenta na ha nikan nokkan, penu masbew kam. ²¹Ta pabiyagan ko manon i minatay a hidi, ket ipapatay ko i biyag a magnanayon ha maski nu heya a kayat ko. Ta kakalan bila ito ha gimetan Nama ko. ²²Awan a manghukom i Amang Dios, nu awan a inatdinanak na ha turay a mangipeta nu heya i makibiyag ha nikuna ha magnanayon, ken heya i maparusaan ha magnanayon. ²³Kona hito a inatdinanak na ha turay na, penu mapadeyawan i Annak na Dios a kona ha pinangpadeyaw di ha Amang Dios a mismo. Ha totolay a awan mapadeyawan ha Annak na Dios, awan di bila padeyawan i Hama a nagpaangay ha Annak na.

²⁴“Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Temanan moy. Ha maski nu heya a umuseg ha kakkagi ko, ken manahod ha Dios a nagpaangay ha nikan, mapadasan na i biyag a magnanayon. Ket awan hikuna maparusaan nokkan. Ta nalisiyan na i paghukom na Dios, ket naalap na i biyag na Dios a magnanayon.

²⁵“Ket tahod bila ide a ipeta ko ha nikam. Dumemat pala i tiyempo, ket maski niyaen, dinumemat dan, ket mateman na totolay i pagayag na Annak na Dios. Ket maski nu kona ha natay dan hidi, a nakasina dan hidi ha Dios, makabiyag manon hidi. Basta temananak di. ²⁶Ta hikan bila i pakabiyagan na totolay, a kona ha Amang Dios a pakabiyagan na totolay. Ta kona hito i pinagbalin na Hama i Annak na. ²⁷Ket inyatat na ha nikan i turay a manghukom, gipu ta hikan i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay.

²⁸“Awan moy mina pagsabbewan ide a kakkagi ko. Ta dumemat pala i tiyempo, ket makatiman ha pagayag ko i ngamin a minatay a hidi. ²⁹Ket lumapos hidi ha labbang di. Ket ha nidi a naggimet ha mappiya, magbiyag manon hidi, a hen pala hidi ha Dios ha magnanayon. Ket ha nidi a naggimet ha madukas, magbiyag manon hidi a parusaan na hidi na Dios ha magnanayon.

³⁰“Ipeta ko ha nikam, awan ha magimet ko a bukod ko a nakam. Ta manghukomak la a kona ha ipeta na Dios ha nikan. Ket isu i gipu na a nalinteg i pinanghukom ko. Ta bakkan a bukod ko a pagayatan i gimetan ko, nu awan i pagayatan Nama ko a nagpaangay ha nikan.

³¹“Niyaen, siguro ipeta moy a mangikalinteganak ha baggi ko. Ket nu hikan la i mangikalintegan ha baggi ko, awan kam manahod. ³²Ngem atoy bila i sabali a mangpatahod megipu ha nikan. Ket hikuna i Hama ko a Dios. Ket katandi ko a mapagtalkan i pangpatahod na megipu ha nikan. ³³Ket atoy bila ni Juan a Mahagbinyag, a inangayan na nagsalodsod a hidi a binon moy. Ket mapagtalkan bila i kakkagi na megipu ha nikan. ³⁴Ngem maski nu awan ko masapul i kakkagi na tolay, ipanakam ko ni Juan ha nikam, penu manahod kam ha nikan ken mesalakan kam mina. ³⁵Ta mekalan ko ni Juan ha esa a silaw a naggangat ken nagdisyag ha nakam moy. Ket maski nu awan naalay, kinasor moy bila i pinagitoldu na ha nikam idi.

³⁶“Ngem atoy paman i daktakkal a pangpatahod megipu ha nikan ngem ha kinagi ni Juan. Ta atoy man bi i milamilagro a ipagimet Nama ko ha nikan. Ket hidi man i mangpatahod megipu ha nikan, a mangipaenta a pinaangay na ak na Amang Dios. ³⁷Pati Hama ko a nagpaangay ha nikan, hikuna a mismo i mangpatahod megipu ha nikan. Ngem awan moy mateman i timek na, ken awan moy maenta i rupa na. ³⁸Awan moy temanan i kakkagi na, ta awan moyak tahodan a pinaangay na. ³⁹Perpermi i pinagadal moy ha Libro na Dios, ta kagin moy a makapagsakop kam ha Dios ken makabiyag kam ha magnanayon, gipu ha pagadal moy aye. Ngem ide a Libro na Dios i magpatahod bila megipu ha nikan. ⁴⁰Ngem maski nu kona hito, madiyan moy a magpasakop ha nikan, a pakapadasan moy mina ha biyag na Dios a magnanayon.

⁴¹“Bakkan a pagdeyaw na totolay i kayat ko. ⁴²Ngem bakkan ha nikam. Ket katandi takam a awan kam ha ayat a tahod ha Dios. ⁴³Pinaangay na ak Nama ko, a magitoldu ha nikam megipu ha nikuna. Ngem awanak moy tahodan. Nu atoy i sabali a umangay gipu ha bukod na a nakam, hikuna i tahodan moy. ⁴⁴Kayat moy i pammadeyaw na agagum moy, ngem awan moy kayat i pammadeyaw a maggipu ha Dios a isesa. Isu i gipu na a awanak moy tahodan.

⁴⁵“Niyaen, kagin moy wade a hikan i mangpaliwat ha nikam ha Amang Dios. Ngem bakkan a hikan i mangpaliwat, nu awan i sursurat ni Moyses a namnamaan moy a pakesalakanan moy mina. ⁴⁶Ta nu tahod a umuseg kam ha insurat ni Moyses, tinahodak moy mina. Ta nagsurat ni Moyses megipu ha nikan. ⁴⁷Ngem katandi ko a nu awan moy tinahod i insurat na, sigurado a awan moy bila tahodan i kakkagi ko,” kon ni Jesus. Ide i inpeta ni Jesus ha panglakayan a hidi na Judyo.

Pakanan ni Jesus i Lima a Ribu a Tolay

6 ¹Idi kobosan na ide, inumarabes ni Jesus ha Diget a Galileya (onu “Diget na Tiberiyas” i sangay na). ²Ket atoy bila i makpal a tinumagubet ha nikuna, gipu ta naenta di i milamilagro na, idi pinahusay

na i nagsaket a hidi. ³Ket tinumagsat ni Jesus ha esa a pukal. Ket nagetnod hikuna, pati hikami a tinolduwan na. ⁴Idi tiyempo a ito, mabikan dan i Piyesta na Judjudyo a nagenan di ha “Pinagtaleban na Anghel a Magpatay.”

⁵Ket inbatad ni Jesus, ket naenta na i makpal a tumatagubet ha nikuna. Ket kinagi na ha ni Pelipe, “Hadya wade i pagalapan tam ha kanan a ipakan tam ha dagenday?” ⁶(Kinagi ni Jesus iday a pangpadas na ha ni Pelipe, nu anya i nakam na. Ta ninakam dan ni Jesus i gimetan na.) ⁷Ket tinabbeg ni Pelipe, “Agay! Maski nu hangan a gasut a pagatang tam ha kanan, awan mekusto. Maski nu balballik la i maalap na kada esa,” kon ni Pelipe. ⁸Ket atoy bila hay ni Andres, a wadi ni Simon Pedro. ⁹Ket kinagi na, “Atoy ha ihe i esa a olitaw a kekkanan. Ngem ballik la, ta lima a pidaso i tinapay na ken duwa la i pindang na. Agay, panya a pakanan tam i karpal na tolay ha kanan a kona he,” kon ni Andres. ¹⁰Ket inpeta ni Jesus ha nikami, “Pagetnodan moy hidi.” Ta malawa i karuotan ha iday a lugar. Isu, nagetnod i ngamin a tolay. Ket naglima a ribu i lallaki a hidi (maski awan nebilang i babbey ken annak a hidi). ¹¹Ket inalap ni Jesus i tinapay na olitaw heya. Ket nagyaman hikuna ha Dios. Sa na, inpebunong i tinapay ha ngamin a nakaetnod. Ket kona bila hito i ginimet na ha pindang. Ket nagkan hidi hanggan nabbiyag hidi ngamin. ¹²Idi nabbiyag hidi ngamin, kinagi ni Jesus ha nikami a tinolduwan na, “Puhonan moy i ngamin a kanan a buhay tam, penu awan tam itogbak.” ¹³Ket pinuhon mi i ngamin a buhay mi. Ket naputat i esa pulo ket duwa a basket ha iday a buhay mi, a naggipu ha lima a tinapay a awan mi nekabbus.

¹⁴Idi naenta na karpalan i milagro aye a ginimet ni Jesus, kinagi di, “Awan ha duwaduwa a hikuna i esa a pinaangay na Dios a inpugto ni Moyses. Ket hikuna i mangisalakan ha nikitam.” ¹⁵Ngem ha ni Jesus, idi nakatandiyon na a kayat di hikuna pilitan a maghari, linakadan na hidi. Ket inumangay hikuna a isesa ha parabin.

Maglakad ni Jesus ha Dibew na Diget

¹⁶Niyaen, idi apon dan, dinumitaw kami a tinolduwan na ha baybay. ¹⁷Ket sinumakay kami ha abang, a umahabes ha ili a Kapernaum. Kallap dan, ket awan pala dumemat ni Jesus. ¹⁸Nagluga kami pala, ket dinumakkal i diget, ta napigsa i paras. ¹⁹Idi nakapaggaud kami ha lima onu annam a kilometro, agay, naenta mi ni Jesus a maglakad ha dibew na diget. Idi bumabikan hikuna, ket nanteng kami unay! ²⁰Ngem kinagi ni Jesus, “Awan kam manteng. Atoyak dan.” ²¹Ket siayayat kami a nangiluga ha nikuna ha abang. Ket sigida kami a nakaabot ha pagpunduwan mi a lugar.

Eriyokan na Totolay ni Jesus

²²⁻²³Idi kaugman na, atoy pala i makpal a nagwarak ha dibew, ha iday a lugar a nangpakanan ni Jesus ha nidi. Ket niyaen, nagururay pala

hidi ha ni Jesus. Ta katandi di a isiisesa la i abang a nakapundu ha ihay. Ket katandi di bila a awan nakilugan ni Jesus ha nikami a tinolduwan na ha abang heya. Ta hikami la i nagsakay ha iday a abang. Ngem atoy bila i sabasabali a abang a dinumemat, a naggipu ha Tiberiyas. Ket pinumundu hidi ha bikan na dagenday a totolay. ²⁴Isu, idi nakatandiyon di a awan ni Jesus, ket awan kami bila a tinolduwan na, nagsakay bila hidi, a umahabes ha Kapernaum, penu mageriyok hidi ha ni Jesus.

Ni Jesus i Kanan a Ikabiyag na Totolay

²⁵Idi naeriyokan di ni Jesus ha dibelew, kinagi di, “Maestro, hangan kaddemat mo ha ihe?” ²⁶Kinagi ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Teman mo bi. Mageriyok kam ha nikan gipu ha iday a kanan a inpakan ko ha nikam, ket nabbiyag kam. Ngem ipeta ko ha nikam a ²⁷bakkan mina a kanan a malungsot i eriyokan moy, nu awan a kanan a ikabiyag moy ha magnanayon i eriyokan moy mina. Niyaen, hikan i mangiyatad ha kanan a kona he, gipu ta hikan i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Ket meyatad ko i biyag a magnanayon, ta inatdinan na ak Nama ko ha turay ko.” ²⁸Isu, sinalodsod di ha nikuna, “Anya mina i gimetan mi, penu matalak i Dios ha nikami?” ²⁹Ket kinagi ni Jesus, “Ide i kayat na Dios a gimetan moy, ket manahod kamon ha nikan, ta pinaangay na ak ha nikam.” ³⁰Isu a sinalodsod di, “Anya i tiplad a gimetan mo a pangpatahod mo ha nikami? Ipaenta mo i kaddat mo, penu manahod kami ha nikaw. ³¹Ha ni Moyses, nagpakan hikuna ha minappo tam ha iday a mana a kakkanan di, idi naghén hidi ha kasaw a lugar. Ta nesurat ha Libro na Dios, ‘Inyatad na ha nidi i kanan a naggipu ha langit a kanan di.’”

³²Ket kinagi ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko. Teman mo bi. Bakkan a ni Moyses, nu awan i Hama ko i nangiyatad ha minappo moy ha kanan a nagipu ha langit. Ket niyaen, mangiyatad paman hikuna ha esa a Kanan a tahod a ikabiyag na totolay. ³³Ta ide i kanan a iyatad na Dios, ket naggipu ito ha langit penu iyatad ko ha totolay i biyag na Dios a magnanayon.” ³⁴Ket kinagi di, “Apo, atdinan mo kami bi ha ide a kanan ha kanayon, penu makabiyag kami.”

³⁵Ket kinagi ni Jesus, “Hikan i Kanan a ikabiyag na totolay ha magnanayon. Ket ha maski nu heya a magpasakop ha nikan, awan manon hikuna magiyalap. Ket basta manahod hikuna ha nikan, awan hikuna mauwaw. ³⁶Ngem niyaen, ipenduwa ko ha nikam i kinagi ko, a maski nu netanak moy, awan kam manahod ha nikan. ³⁷Ngem atoy paman i totolay a italak na Dios ha nikan. Ket ha maski nu heya a italak na Hama ko ha nikan, magpasakop hikuna ha nikan. Ket maski nu heya a magpasakop ha nikan, awan ko tallekoda. ³⁸Ta bakkan a bukod ko a nakam i gimetan ko, nu awan i pagayatan na Dios a nagpaangay ha

nikan. Ket ide i gipu na a dinumematak a nagipu ha langit. ³⁹Niyaen, ide i pagayatan na Dios, a awan ko mapukaw i maski esa a intalak na ha nikan, nu awan ko hidi pabiyagan manon, ha dilokod a pamalak. ⁴⁰Ta ide i pagayatan Nama ko, a magbiyag ha magnanayon i ngamin a makatandi ken manahod ha Annak na. Ket pabiyagan ko hidi nokkan, ha dilokod a pamalak,” kon ni Jesus.

⁴¹Niyaen, idi nateman na ito na Judyo a hidi, naglimalimad hidi ha ni Jesus. Gipu ta kinagi na a hikuna i Kanan a nagipu ha langit. ⁴²Ket kinagi di, “Agay, ide dan ni Jesus, i annak ni Jose. Ket katandi tam i hama ken hena na. Isu, apay a kagi na a naggipu hikuna ha langit?” ⁴³Ket tinabbeg ni Jesus, “Awan kam mina maglimalimad. ⁴⁴Ta ipeta ko ha nikam a awan ha makapasakop ha nikan, nu awan na hikuna iturong na Hama ko. Ket ha maski nu heya a makapasakop, pabiyagan ko hikuna ha dilokod a pamalak. ⁴⁵Ta kona hito i nesurat na mahagpugto a hidi. Insurat di, ‘Tolduwan na Dios i ngamin a tolay na.’ Niyaen, ha maski nu heya a makatandi ken umusoseg ha pagitoldu Nama ko a Dios, manahod hikuna ha nikan. ⁴⁶(Bakkan a kayat ko kagiyan a atoy i makaenta ha Nama ko. Awan. Ta hikan la i naggipu ha Amang Dios ken nakaenta ha nikuna.)

⁴⁷“Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Teman moy bi. Ha maski nu heya a manahod ha nikan, atoy ha nikuna i biyag na Dios a magnanayon. ⁴⁸Oni! Hikan i Kanan a ikabiyag na totolay ha magnanayon. ⁴⁹Ket sabali ito ha iday a mana a kinan na minappo moy, idi naglakalakad hidi ha amamugod. Ta maski kinan di iday, natay dalla hidi. ⁵⁰Ngem awan a matay i maski nu heya a magkan ha Kanan a Naggipu ha Langit.

⁵¹“Niyaen, hikan i sibibiyag a Kanan a Naggipu ha Langit. Isu, ha maski nu heya a magkan ha ide a Kanan, makabiyag hikuna ha Dios ha magnanayon. I Kanan a iyatad ko, i baggi ko a mismo. Ket iyatad ko ito, penu makabiyag i ngamin a tolay.” ⁵²Idi nateman na ito na Judyo a hidi, nagtinabbeg hidi. “Panyan na agay! Meyatad na dod i pilas na a kanan tam?” kon di.

⁵³Isu, kinagi ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Teman moy bi. Nu awan moy kanan i pilas, ken inoman i digi na Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, awan ha biyag ha nikam. ⁵⁴Ngem ha maski nu heya a magkan ha pilas ko, ken uminom ha digi ko, atoy ha nikuna i biyag na Dios a magnanayon. Ket pabiyagan ko hikuna nokkan, ha dilokod a pamalak. ⁵⁵I pilas ko aye i tahod a kanan a ikabiyag na totolay. Ket i digi ko i tahod a inoman a ikabiyag na totolay. ⁵⁶Ket maski nu heya a magkan ha pilas ko ken uminom ha digi ko, maghen hikuna ha nikan. Ket maghenak bila ha nikuna. ⁵⁷I Hama ko a nagpaangay ha nikan, hikuna i ikabiyag ko ha biyag a magnanayon. Ket kona bila ha nikuna, hikan i ikabiyag na totolay ha biyag a magnanayon. Isu, ha maski nu heya a

magkan ha baggi ko, iyatad ko ha nikuna i biyag na Dios a magnanayon. ⁵⁸Ta hikan i Kanan a Naggipu ha Langit, ket bakkan a kona ha kanan a kinan na minappo moy idi. Ta natay dalla hidi. Ngem ha maski nu heya a magkan ha baggi ko, magbiyag hikuna ha Dios ha magnanayon.” ⁵⁹Ide i pinagitoldu ni Jesus idi, ha kapilya na Judyo a hidi, ha ili a Kapernaum.

⁶⁰Idi nateman di ito, atoy i makpal a tinolduwan na a nagmadi ha kakkagi na. Kinagi di, “Marigat i kakkagi na aye. Awan ha makatandi ha pagitoldu na a kona hay.” ⁶¹Ngem katandi ni Jesus a linimad di i pinagitoldu na. Isu, kinagi na ha nidi, “Anya? Maupay kam wade ha pagitoldu ko? ⁶²Anya dod nu maenta moyak a umontok, a sumoli ak ha langit a naghengan ko ha palungo? ⁶³Makatandiyon moy mina ide, a bakkan i pinnakabalin na tolay i ikabiyag na, nu awan i Espiritu na Dios. Ket idagende a kakkagi ko i kakkagi na Espiritu na Dios, ken ikabiyag na tolay ha magnanayon. ⁶⁴Ngem atoy ha nikam i kappal a awan a manahod,” kon ni Jesus. (Ta maski idi palungo, ket katandi ni Jesus nu heya i manahod ken nu heya i mangliput ha nikuna.) ⁶⁵Ket kinagi na pala, “Ide i gipu na a inpeta ko ha nikam a awan ha makapasakop ha nikan, nu awan a pagbalinan na hikuna Nama ko.”

⁶⁶Ket gipu ha ide, linakadan na hikuna na makpal a tinolduwan na. Ket awan hidi inumuseg ha nikuna. ⁶⁷Ket gipu ta kona hito, kinagi na ha nikami a esa pulo ket duwa a tinolduwan na, “Ay, hikam. Kayat moy bila a sumina?” ⁶⁸Ket tinabbeg ni Simon Pedro, “Apo, hadya mina i angayan mi? Awan ha sabali a maketoldu megipu ha biyag a magnanayon, nu awan la a hikaw. ⁶⁹Ket niyaen, manahod kami ha nikaw. Ta katandi mi dan a hikaw la i isesa a Annak na Dios a pinaangay na penu maghari.” ⁷⁰Ket kinagi ni Jesus, “Oni. Ket hikan i nangpili ha nikam a esa pulo ket duwa. Ngem katandi ko bila a atoy ha nikam i esa a keddemonyo,” kon ni Jesus. ⁷¹Ni Judas a annak ni Simon Iskaryote i kinagi ni Jesus idi. Ta hikuna i nangliput ha ni Jesus, maski nesakop hikuna ha nikami a esa pulo ket duwa.

7 ¹Kobosan na ide, naglakalakad ni Jesus ha probinsiya a Galileya. Madiyan na a lumakad ha probinsiya a Judeya, ta gayakan di a papatayan hikuna na Judyo a hidi.

²Niyaen, dandani dan i piyesta ha Jerusalem a nagenan di ha “Piyesta na Tolda.” ³Ket kinagi na wadi na a hidi, “Nay ka dan. Lumapos ka mina, a lumakad ka ha Judeya, penu maenta na tolduwan mo a hidi i nakaddatan a gimigimetan mo. ⁴Siyempre, nu kayat mo a mangipakatandi ha baggi mo, awan ka mina magpamen ha gimigimetan mo he. Nu tahod a kekkaddat ka, ipaenta mo mina i paggimi-gimet mo ha ngamin a tolay,” kon na wadi a hidi ni Jesus. ⁵Ta maski ha wadi na a hidi, awan hidi nanahod ha nikuna. Isu a kinagi di i kona he.

⁶Ngem kinagi ni Jesus ha nidi, “Awan pala dumemat i tiyempo ko. Ngem bakkan ha nikam. Ta kusto dan ha nikam i maski nu anya

a tiyempo. ⁷Awan man ha magingal ha nikam. Ngem englan diyak perpermi, gipu ta inpeta ko a madukas i gimigimet di. ⁸Isu, hikam mina i makipagpiyesta. Awanak pala a umangay a makipiyesta, ta awan pala i oras a pagpakatandi ha baggi ko.” ⁹Ide i nepeta ni Jesus ha wadi na a hidi. Ket nagwarak pala hikuna ha Galileya.

Ni Jesus ha Piyesta na Tolda

¹⁰Niyaen, idi nakalakad dan i wadi na a hidi a makipiyesta, inumangay bila ni Jesus. Ngem awan hikuna inumuseg ha kakpalan a hidi. Ta kayat na a ipamen i baggi na. ¹¹Ket ha iday a piyesta, nagerieriyok ha nikuna i panglakayan a hidi na Judyo. Ket nagsalosalodsod hidi, “Hadya dawan hikuna?” ¹²Ket makpal bila i kinakagi na tolay a hidi megipu ha ni Jesus. Ta atoy i kappal a nagkagi, “Mappiya hikuna.” Ket atoy bila i kappal a nagkagi, “Awan hikuna mappiya, ta allilawan na i kakalan tam a tolay,” kon di. ¹³Ngem awan ha nangikalintegan ha ni Jesus ha saguppang na kaili di, gipu ta nanteng hidi ha panglakayan a hidi na Judyo.

¹⁴Niyaen, idi lubuk na piyesta, inumangay ni Jesus ha Templo, ket nagitoldu hikuna. ¹⁵Ket nalaktat i Judyo a hidi. Ket kinagi di, “Panya a malaing ide a lallaki, maski awan hikuna nagadal a pulos?” ¹⁶Ket tinabbeg ni Jesus, “Bakkan a bukbukod ko a nakam i nagipuwan na pagitoldu ko, nu awan i Dios. Ta hikuna i nagpaangay ha nikan. ¹⁷Ket ha maski nu heya a masor a makagimet ha pagayatan na Dios, mabalín a makatandiyan na nu Dios i nagipuwan na pagitoldu ko, onu magitolduwak ha bukod ko a turay. ¹⁸Ta nu atoy i magitoldu ha bukod na a turay, kayat na la i pakedeyawan na baggi na. Ngem nu atoy i magitoldu penu mapadeyawan i Dios a nagpaangay ha nikuna, mapagtalkan i pagitoldu na, ket awan hikuna magsileng.

¹⁹“Niyaen, atoy ha nikam i linteg ni Moyses. Ket maski nu awan kam makatongpal ha ide a linteg, kayat moy a magpaliwat ha nikan gipu ha linteg na aye. Ket niyaen, kayat moyak bila a papatayan.” ²⁰Tinabbeg na tolay a hidi, “Nagawag ka, nu kona hay i nakam mo. Heya i masor a magpatay ha nikaw?”

²¹Ket kinagi ni Jesus, “Atoy i ginimet ko idi esa a Sabado, ket pinahusay ko i esa a nagsaket. Ket nalaktat kam. ²²Ngem maski ha nikam, atoy bila i gimetan moy ha Sabado, ket maneg a pamalak. Ta atoy i inbon ni Moyses, ket pakakugit moy i annak a hidi, maski nu Sabado. (Maski bakkan a ni Moyses i nangrugi ha ide a ugali tam, nu awan i minappo tam a hidi.) ²³Isu, ipalobus moy a mapakugit i ballik a butu na annak, maski nu Sabado, penu awan maliwatan i linteg ni Moyses. Ngem magingal kam ha nikan gipu ta pinahusay ko i entero a baggi na lallaki ha Sabado. ²⁴Awan kam mina mangpaliwat gipu la ha maenta moy, nu awan a nakaman moy i malinteg ken tahod,” kon ni Jesus.

²⁵Ket kinagi na kappal a Judyo a taga-Jerusalem, “Ide wade i lallaki a kayat di a patayan. ²⁶Ngem niyaen, atoy hikuna, ket magkagi ha saguppang di. Ket awan ha mepeta di a pagsenti ha nikuna. Anya wade i nakaman na panglakayan tam a hidi? Nakaman di wade a ni Jesus i Cristu a maghari mina ha ngamin a tolay? ²⁷Ngem awan ito a mabalin, ta katandiyen tam i naggipuwan na. Ket nu dumemat i tahod a Cristu, awan kan ha makatandi nu hadya i paggi puwan na, kon na kan.” Ide i kinagi na Judyo a hidi a taga-Jerusalem.

²⁸Isu, gipu ha kinagi di aye, indulaw ni Jesus ha napigsa idi nagitoldu hikuna ha Templo, “Kagin moy a katandiyenak moy, ken hadya i naggipuwan ko, kon moy. Ngem awan moy makatandiyen. Ta awanak inumangay gipu ha bukod ko a nakam, nu awan gipu ha Dios a nagpaangay ha nikan. Ket hikuna i tahod a nagipuwan ko. Ngem awan moy hikuna katandi. ²⁹Hikan i makatandi ha nikuna, ta naggipuwak ha nikuna, ket hikuna i nagpaangay ha nikan,” kon ni Jesus.

³⁰Niyaen, gipu ha ide a kinagi ni Jesus, kayat di hikuna a dakapan. Ngem awan ha nakadakap ha nikuna, ta awan pala dinumemat i tiyempo na. ³¹Ket makpal i nanahod a hidi ha nikuna. Kinagi di, “Hikuna wade i tahod a Cristu. Ta awan ha sabali a makagimet ha nakaddatan a ginemigimetan na, nu awan la i Cristu,” kon na manahod a hidi.

³²Niyaen, atoy bila hay i Pariseyo a hidi. Idi nateman di i kakpalan a nagkagi ha kona hito, nagisesa hidi ken matangkay a papadi. Ket binon di i guwardya a hidi na Templo a mangdakap ha nikuna.

³³Isu i gipu na a kinagi ni Jesus ha denday a kakpalan, “Maghenak pala ha nikam ha ballik a tiyempo. Kobosan na, magsoliyak ha nagpaangay ha nikan. ³⁴Ha tiyempo a ito, mageriyok kam ha nikan, ngem awanak moy maeriyokan. Ta awan kam makaangay ha angayan ko.”

³⁵Nagkinagi dod i panglakayan a hidi na Judyo, “Hadya wade i angayan na, a awan tam hikuna maeriyokan? Siguro umangay hikuna ha kahenan na Judjudyo, ha madiyo a ili na Griego, penu tolduwan na i bakkan a hidi a Judyo. ³⁶Any a kayat na a kagiyan a eriyokan tam hikuna, ngem awan tam hikuna maeriyokan, kon na kan? Ket awan kitam makaangay ha angayan na, kon na kan.” Ide i nanakaman na panglakayan a hidi na Judyo.

³⁷Niyaen, ha dilokod a pamalak na piyesta, iday i kadakkalan a pamalak na. Ket tinumaknag ni Jesus, ket indulaw na ha napigsa, “I maski nu heya a mauwaw, umangay mina hikuna ha nikan, penu uminom. ³⁸Ta ide i nesurat ha Libro na Dios megipu ha manahod ha nikan, a ‘Atoy ha disalad na baggi na i dadakkal a habhabwayan a ikabiyag na,’ kon na Libro na Dios.” ³⁹(Niyaen, kinagi na ito ni Jesus megipu ha Espiritu na Dios a umasak ha manahod a hidi ha nikuna.

Ngem idi tiyempo a kinagi na ito, awan pala umasak i Espiritu na Dios, ta awan pala sinumoli ni Jesus ha kainamakanan a pagturayan na ha langit.)

⁴⁰Niyaen, idi nateman na kakpalan i kinagi aye ni Jesus, atoy i kappal a nagkagi ha, “Tahod a hikuna i napugtowan idi, ken tahokan tam,” kon na kappal. ⁴¹Ket atoy bila i kappal a nagkagi ha, “Hikuna i Cristu a maghari mina ha ngamin a tolay.” Ngem atoy pala i kappal a nagkagi, “Bakkan kan a Galileya i paggipuwan na Cristu! ⁴²Ta nesurat ha Libro na Dios a magipu i Cristu ha pamilya ni Dabid. Ket meenak kan i Cristu ha ili a Betlehem. Ta iday i ili ni Dabid, kon na kan ha Libro na Dios.” ⁴³Ket gipu ta kona hito i kinagi na tolay a hidi, sabasabali malla i pagnakanakam di. ⁴⁴Ket kayat na kappal a magpadakap ha ni Jesus, ngem awan ha maski esa a nakadakap ha nikuna.

⁴⁵Niyaen, sinumoli i guwardya a hidi na Templo. Ket sinalodsod na matangkay a papadi ken Pariseyo a hidi, “Apay awan moy hikuna dinakap?” ⁴⁶Ket tinabbeg na guwardya a hidi, “Masaniki kami. Ta awan ha maketoldu a kona ha iday a lallaki.” ⁴⁷Tinabbeg dod na Pariseyo a hidi, “Agay, maski hikam! Naallilaw kam bila! ⁴⁸Ngem entan moy kami a Pariseyo ken panglakayan moy a hidi. Awan kami manahod ha nikuna. ⁴⁹Ngem ha denday a madagel a kakpalan, merurumen hidi nokkan ha impyerno, ta awan di makatandiyen i Linteg ni Moyses,” kon na Pariseyo a hidi.

⁵⁰Ngem atoy bila hay ni Nikodemo, i esa a agum di a Pariseyo. Hikuna i inumangay a nakiuhon ha ni Jesus, idi esa a kallap. ⁵¹Ket kinagi na, “Ayun ha linteg tam, awan tam mabalin a hukoman i esa a tolay, nu awan a palungo a mangikalinteg hikuna ha baggi na. Ta masapul kan a makatandiyen tam i liwat na,” kon ni Nikodemo. ⁵²Ket tinabbeg na Pariseyo a hidi, “Anya wade? Hikaw dod i agum na a taga-Galileya? Nay ka dan. Eriyokan mo ha Libro na Dios, ket maenta mo a awan ha maski esa a mahagpugto a maggipu ha Galileya. Pulos!” kon na Pariseyo a hidi ha ni Nikodemo. ⁵³Ket sinumoli hidi ha bilabilay di.

I Babbey a Nadakap a Nangilallaki

8 ¹Sinumoli ni Jesus ha Amugod a Olibo, a nagkilapan na. ²Kaugman na, idi nasapa, inumangay manon hikuna ha Templo. Ket pinumisan i makpal ha nikuna. Ket nagetnod ni Jesus a nagitoldu ha nidi.

³Idi magitoldu hikuna, dinumemat i maestro na Linteg ken Pariseyo a hidi. Ket inyangay di i esa a babbey a nadakap di a nangilallaki. Ket insaguppang di hikuna. ⁴Kinagi di ha ni Jesus, “Maestro, nadakap ide a babbey a nangilallaki. ⁵Niyaen, ha Linteg tam, inbon ni Moyses a mapapatay mina i kona he, a mabisag mina ha pogedu, hanggan matay. Anya ha nikaw? Anya i mepeta mo megipu ha babbey aye?” ⁶Ide i

salodsod di ha ni Jesus a pangsurubar di, a baka makaliwat hikuna ha tabbeg na. Ta kayat di i pangpaliwat ha nikuna. Ngem awan nagkagi ni Jesus. Imbes na, nagplintukad hikuna, a nagsurat ha tapok ha gihay na. ⁷Idi pinilit di hikuna ha salodsod di, tinumaknag hikuna, ket kinagi na, “I maski nu heya ha nikam a awan ha liwat, hikuna mina i magpalungo a magbisag ha ide a babbey.” ⁸Ket nagpalintukad manon ni Jesus, a nagsurat manon ha tapok ha gihay na. ⁹Idi nateman di i tabbeg na aye, linumakad hidi. Nasenot hidi a linumakad. I kalakayan di i nagpalungo a lumakad, hanggan linumakad hidi ngamin. I nagwarak la ni Jesus ken iday a babbey a tumataknag ha saguppang na. ¹⁰Ket tinumaknag ni Jesus, ket sinalodsod na, “Wadi ko, hadya hidi niyaen? Awan ha nawarak a manghukom ha nikaw?” ¹¹Ket tinabbeg na babbey, “Awan, Apo.” Ket kinagi ni Jesus, “Maski hikan. Awan taka parusaan. Lumakad ka dan. Ket awan ka manon magliwat.”

Ni Jesus i Silaw ha Ngamin a Tolay

¹²Niyaen, nagitoldu manon ni Jesus ha makpal a tolai. Ket kinagi na, “Hikan i Silaw a magdisyag ha nakam na ngamin a tolai. Ket maski nu heya a umunod ha nikan, awan hikuna madihaman, ta atoy ha nikuna i Silaw a ikabiyag na ha magnanayon.”

¹³Ket kinagi na Pariseyo a hidi, “Awan mapagtalkan i kakkagi mo, ta magisesa ka la a magpatahod ha mismo a baggi mo.” ¹⁴Ket tinabbeg ni Jesus, “Maski nu hikan i mangpatahod ha baggi ko, tahod pala i ipeta ko. Ta katandi ko i naggipuwan ko, ken angayan ko nokkan. Ngem bakkan ha nikam, ta awan moy katandi i naggipuwan ko ken angayan ko. ¹⁵Hikam i manghukom gipu ha pagnakanakam na tolai. Ngem bakkan ha nikan, ta awan ha hukoman ko a kona hay. ¹⁶Ngem maski nu manghukomak, tahod i panghukom ko. Ta bakkan a hikan la i manghukom, nu awan ko agum i Hama ko a nagpaangay ha nikan. ¹⁷Maski ha linteg moy, nesurat dan a nu atoy i duwa a magpatahod, ket nagisesa i kinagi di, mebilang a tahod i kagi di. ¹⁸Ket niyaen, atoy i duwa a magpatahod ha nikan. Ta hikan i esa a magpatahod, ket Hama ko bila i magpatahod,” kon ni Jesus. ¹⁹Ket kinagi na Pariseyo a hidi, “Hadya i hama mo?” Ket tinabbeg ni Jesus, “Awanak moy katandi. Ket awan moy bila katandi i Hama ko. Ta nu katandi ak moy mina, katandi moy bila i Hama ko.” ²⁰Ide i kinagi ni Jesus, idi nagitoldu hikuna ha mabikan na pagdattonan ha limos, ha paraangan na Templo. Ngem maski nu makpal i nakateman a hidi, awan ha nangdakap ha nikuna. Ta awan pala dumemat i oras a katay na.

Awan hidi Makaangay ha Angayan ni Jesus

²¹Idi nagitoldu manon ni Jesus, kinagi na manon, “Dandani dan i oras a lakadan ta kam. Ket eriyokanak moy nokkan, ngem awanak moy

maeriyokan. Ta matay kam, ket awan pala napakawan i liwaliwat moy. Isu i gipu na a awan kam makauseg ha angayan ko.”²² Niyaen, gipu ta kona hito i kinagi ni Jesus, nagsinalodsod i Haplo a hidi na Judyo, “Anya wade? Magmunas wade hikuna? Ta kinagi na a awan kitam makaangay ha angayan na.”

²³ Ket kinagi ni Jesus, “Hikam i taga-lutak. Ket i biyag moy aye, ha lutak aye, i katandiyon moy. Ngem bakkan ha nikan. Ta hikan i taga-langit. Ket sabali i katandi ko. ²⁴ Isu i gipu na a inpeta ko a matay kam, ket awan pala napakawan i liwaliwat moy. Oni, maparusaan kam nokkan, nu awan moy tahoda a hikan i pinaangay na Dios,” kon ni Jesus. ²⁵ Ket kinagi di, “Apay? Heya ka dod ha kakkagi mo?” Ket tinabbeg ni Jesus, “Inpakatandi ko dan ha nikam, maski idi karugi na pagitoldu ko hanggan niyaen. ²⁶ Ket niyaen, makpal bila i mepeta ko megipu ha nikam. Ket atoy i makpal a panghukoman ko ha nikam. Ngem ha ngamin a pagitoldu ko, ipakatandi ko la i kakkagi na nagpaangay ha nikan. Ket tahod i kakkagi na aye,” kon ni Jesus. ²⁷ Ngem awan di nakatandiyon a megipu ha Hama na a Dios i kinagi ni Jesus.

²⁸ Isu, inpeta ni Jesus ha nidi, “Nokkan nu mebayogak ha kayo, ha matangkay, makatandiyon moy a hikan i pinaangay na Dios. Ket makatandiyon moy a awan ha gimetan ko gipu ha bukod ko a nakam, nu awan a ipakatandi ko i pagitoldu na Hama ko ha nikan. ²⁹ Ket maghen pala ha nikan i Hama ko aye a nagpaangay ha nikan. Awan na ak pabiyonan. Ta kanayon a gimetan ko i pagayatan na,” kon ni Jesus.

Nu Katandi Tam i Kinatahod, Tahod bila a Mawayawayaan Kitam

³⁰ Idi nagitoldu ni Jesus a kona hito, atoy i makpal a nanahod ha nikuna. ³¹ Isu, kinagi ni Jesus ha Judyo a hidi a nanahod ha nikuna, “Nu makatulos kam a umuseg ha kakkagi ko, tahod a hikam i tinolduwan ko. ³² Ket makatandiyon moy i tahod, ket wayawayaan na kam na tahod aye ha pakatagabuwan moy.” ³³ Kinagi na Judyo a hidi, “Apapo kami ni Abraham, ket pulos, awan kami patagabu ha maski nu hey a tolay. Anya dod i kayat mo kagiyon a mawayawayaan kami nokkan?”

³⁴ Tinabbeg ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Temanon moy bi. Ha maski nu hey a magliwat, hikuna i tagabu na liwat. ³⁵ I pangarigan ko i esa a tagabu ken haplo na. Niyaen, awan mebilang i tagabu ha pamilya na haplo na. Isu, awan hikuna makatulos a makipaghen ha bilay na haplo na ha kanayon. Ngem bakkan ha annak na makinbilay. Ta kekkalintegan hikuna a makipaghen ha hama na ha kanayon. ³⁶ Niyaen, gipu ta kona hito i kalintegan na Annak na Haplo moy a Dios, mabalin bi a pawayawayaan na kam ha pakatagabuwan moy. Ket mebilang kam bila ha pamilya na Apo Dios. Isu, basta i Annak na Apo i magpawayawaya ha nikam, awan kam matagabu ha liwaliwat moy.

37“Niyaen, katandi ko a hikam i apapo ni Abraham. Ngem maski nu ni Abraham i minappo moy, kayat moyak a patayan, ta madiyan moy i pagitoldu ko. 38Ta mangipeta ak megipu ha bagbagay a naenta ko ha Hama ko. Ngem bakkan i gimetan moy. Ta gimetan moy i bagbagay a nateman moy ha hama moy.” 39Ket tinabbeg na Judyo a hidi, “Ni Abraham i hama mi.” Ngem kinagi ni Jesus, “Nu tahod a annak na kam ni Abraham, nagaheg kam mina ha mappiya, a kona ha ginimet ni Abraham. 40Ngem imbes na, kayat moyak a papatayan, maski nu hikan i nangipakatandi ha nikam ha tahod, a intoldu na Dios ha nikan. Bakkan i gimigimetan moy ken ginimet ni Abraham. 41Awan a ni Abraham i ahegan moy, nu awan i sabali a hama moy,” kon ni Jesus. Ket nagingal i Judyo a hidi. Isu a tinabbeg di, “Bakkan a hikami i mungaw! Isesa la i hama mi. I Dios a mismo!” 42Ngem kinagi ni Jesus, “Nu tahod a Hama moy i Dios, ayayatanak moy mina. Ta hikan i naggipu ha Dios. Ket isu i gipu na a atoyak he. Awanak inumangay a naknakam ko, nu awan a pinaangay na ak na Dios.

43“Apay a awan moy makatandiyan i kakkagi ko? Oni ah. Gipu ta madiyan moy temanan i pagitoldu ko. 44Hikam i annak ni Satanas a hama moy. Ket kayat moy a tungpalan i pagayatan na. Ta namapatay hikuna, maski idi karugi na. Ket awan ha mepeta na a tahod, ta awan ha tahod ha nikuna. Mahagsileng hikuna, ket hikuna man bi i paggipuwana na ngamin a silisileng. 45Ket iday i gipu na a awan kam manahod ha nikan. Gipu ta ipeta ko ha nikam i tahod.

46“Heya ha nikam i makapatahod a kelliwatak? Pulos, awan. Ket nu ipeta ko ha nikam i tahod, apay a awan kam manahod ha nikan? 47Ha totolay a tahod a annak na Dios, temanan di i kakkagi na Dios. Ngem awan kam a annak na Dios. Ket ide i gipu na a awan moy temanan i kakkagi na,” kon ni Jesus.

48Ket tinabbeg na Judyo a hidi, “Tahod i kinagi mi a hikaw i esa a Samaritano. Ta magsenti ka ha nikami a Judyo. Keddimonyo ka,” kon di. 49Ket kinagi ni Jesus, “Awanak ha dimonyo. Padeyawan ko la i Hama ko. Ngem niyaen, bahanganak moy dan. 50Ngem maski nu kona hito, awan ko padasan a padeyaw i baggi ko. Ta atoy pala i esa a makatandi ha deyaw ko. Hikuna i Dios a mangikalentigan ha nikan ken manghukom ha maglimad a hidi ha nikan. 51Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Ha maski nu hey a mangtongpal ha kagi ko, awan matay hikuna, nu awan a magbiyag ha magnanayon,” kon ni Jesus.

52Ket kinagi na Judyo a hidi, “Agay, sigurado dan a pinagawag na ka na dimonyo! Ta maski ni Abraham, natay hikuna. Pati ngamin a mahagpugto a hidi. Natay hidi ngamin. Ket niyaen, ipeta mo a awan masapul a matay i maski nu hey a mangtongpal ha kagi mo. 53Dakdakkal ka dod ngem ni Abraham ken mahagpugto a hidi a natay?

Nakaman mo dod a hikaw i katangkayan a tolay ha ngamin a lutak?”
⁵⁴Ket tinabbeg ni Jesus, “Nu hikan la i magpadeyaw ha baggi ko, awan ha serbe na. Ngem imbes na, i mangdeyaw ha nikan i Hama ko. Ket hikuna i kagiyan moy a Dios moy. ⁵⁵Ngem awan moy hikuna katandi. Ha nikan, katandi ko dan hikuna. Ket nu ipeta ko a awan ko hikuna katandi, magsilengak la, a kona ha nikam. Ngem tahod a katandi ko hikuna. Ket tungpalan ko i kakkagi na.

⁵⁶“Niyaen, ide i mepeta ko ha nikam megipu ha ni Abraham a minappo moy. Ta ninamna na i pagdemat ko ha lutak aye. Ket permi i ragsak na, idi nakatandiyen na i pagdemat ko,” kon ni Jesus. ⁵⁷Ket kinagi na Judyo a hidi, “Panyan mo naenta ni Abraham? Awan pala ha lima a pulo i idad mo!” ⁵⁸Ket kinagi ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Temanan moy. Maski idi awan pala neenak ni Abraham, ket atoyak dan.”
⁵⁹Isu a nangalap hidi ha pogepegedu a pangbisag di mina ha ni Jesus, a patayan di mina hikuna. Ta inkalan na manon ha Dios i baggi na. Ngem linumimot ni Jesus, a linumapos hikuna ha Templo.

Pahusayan ni Jesus i esa a Bulsak

9 ¹Idi naglakad ni Jesus, naenta na i esa a lallaki a nabulsak a neenak. ²Ket sinalodsod na hikuna na tinolduwan na a hidi, “Maestro, heya i makangliwat a nabulsak hikuna a neenak? Hikuna wade, onu nageenak a hidi?” ³Ket tinabbeg ni Jesus, “Bakkan a liwat i nagipuwan na ide, nu awan penu mepaenta i pinnakabalin na Dios a mangpahusay ha bulsak aye.

⁴“Niyaen, masapul a tongpalan tam i patarabaho na Dios a nagpaangay ha nikan, ta keoras kitam pala. Ngem dandani dan a dumemat i tiyempo a kona ha kallap, ket awan ha makatarabaho. ⁵Ngem basta henak pala ha lutak aye, ket hikan pala i silaw na lutak,” kon ni Jesus. ⁶Idi kinagi na ito, linoktaban na i tapok, a ginimet na a luket. Ket inpuhet na ito ha mata na bulsak. ⁷Ket inpeta na ha bulsak, “Hen mo a ugisan ha pagdegosan a Siloe.” (I kayat na kagiyan na “Siloe” i “Napaangay.”) Ket inumangay dod i bulsak, a naguges ha mata na. Idi nagsoli, nakaenta dan hikuna.

⁸Niyaen, naenta na hikuna na karuba na a hidi, ken nakatandi a hidi idi nakilimlimos hikuna. Ket kinagi di, “Anya? Hikuna wade i makilimos heya, a kanayon a magetnod ha ihe?” ⁹Ket kinagi na kappal, “Oni agay, hikuna iday!” Ngem kinagi na sabasabali, “Awan agay, karupa na la hikuna.” Ket kinagi na lallaki heya, “Oni, tahod a hikan i nakilimos ha ihe idi.” ¹⁰Isu, kinagi di, “Ngem apay a makaenta ka niyaen? Panya i pinnakapahusay mo?” ¹¹Ket tinabbeg na, “Iday a lallaki a nagenan di ha ‘Jesus.’ Hikuna i naggimet ha luket, ket inpuhet na ha mata ko. Ket inbon na a umangayak ha Siloe a pagugesan ko. Isu, inumangayak, ket

inugesan ko i mata ko. Ket niyaen, makaenta ak dan.”¹² Ket kinagi di ha nikuna, “Hadya i lallaki heya a nagpahusay ha nikaw?” Ket kinagi na, “Awan ko katandi.”

¹³ Niyaen, intugan di iday a nahusay a bulsak ha Pariseyo a hidi. ¹⁴ Ket Sabado iday a pamalak idi ginimet ni Jesus i luket, ket pinahusay na i bulsak heya. ¹⁵ Isu, sinalodsod bila na Pariseyo a hidi nu panya a napahusay i mata na. Ket inpeta na ha nidi, “Inpuhet na i luket ha mata ko. Ket inugesan ko. Ket niyaen, makaenta ak dan.” ¹⁶ Ket nagkagiyan na kappal a Pariseyo ni Jesus, a “Awan a naggipu ha Dios iday a lallaki. Ta awan na usegan i paglintegan na maneg a pamalak.” Ngem kinagi na sabasabali, “Panyan na pinnakabalin na a makagimet ha nakaddatan a kona hito, nu kelliwat hikuna?” Ket gipu ta kona hito i pinagtabbeg di, awan nagisesa i pagnakam na Pariseyo a hidi.

¹⁷ Isu, sinalodsod di manon i nahusay a bulsak, “Inpeta mo dan a hikuna i nangpahusay ha mata mo. Anya paman i mepeta mo megipu ha nikuna?” Ket kinagi na lallaki, “Hikuna i esa a mahagpugto, a naggipu hikuna ha Dios.”

¹⁸ Ngem niyaen, madiyan na Judyo a hidi a manahod a nabulsak ken napahusay i lallaki aye. Isu, inayagan di ha dina na. ¹⁹ Ket sinalodsod di hidi, “Ide i annak moy? Ket tahod a nabulsak hikuna a neenak? Panya wade a makaenta hikuna niyaen?” kon na Pariseyo a hidi. ²⁰ Ket tinabbeg dina na, “Oni. Ide i annak mi. Ket katandi mi a nabulsak hikuna a neenak. ²¹ Ngem awan mi makatandiyan nu apay a makaenta hikuna niyaen. Ket awan mi makatandiyan nu heya i nangpahusay ha nikuna. Hikuna mina i pagsalodsodan moy, ta lakay dan hikuna. Ket makatandi na a tumabbeg,” kon di. ²² (Kinagi di a kona hito, ta nanteng hidi ha panglakayan a hidi. Ta ninakam na panglakayan a hidi a palakadan di ha sakop di a Judyo i maski nu heya a mangipeta a ni Jesus i Cristu na Dios. ²³ Ket ide i gipu na a kinagi dina na a annak di aye i makatandi a tumabbeg ha Pariseyo a hidi.)

²⁴ Isu, inayagan di manon i lallaki a nabulsak idi. Ket kinagi di ha nikuna, “I pagsapata mo i Apo Dios a tahod i kinagi mo ha nikami. Ta katandi mi a kelliwat iday a lallaki a ni Jesus.” ²⁵ Ngem kinagi na napahusay, “Awan ko katandi nu kelliwat hikuna, onu awan. I katandi ko a nabulsakak idi. Ngem niyaen, makaenta ak dan.” ²⁶ Ket kinagi di, “Anya i tahod a ginimet na ha nikaw? Panya i pinangpahusay na ha mata mo?” ²⁷ Ket tinabbeg na, “Inpeta ko dan ha nikam, ngem away moy teman. Apay a pilitanak moy a mangipenduwa? Siguro kayat moy bila a magbalin a tolduwan na,” kon na napahusay.

²⁸ Ket inenglan di i lallaki aye, a kinagi di, “Hikaw dalla i tinolduwan na. Ket hikami i tinolduwan ni Moyses. ²⁹ Ta katandi mi a nagkagi i Dios ha ni Moyses. Ngem ha iday a lallaki a ni Jesus, awan mi katandi nu

hadya i naggipuwan na.” ³⁰Ket tinabbeg na lallaki, “Agay, malaktatak ha nikam! Ipeta moy a awan moy katandi nu hadya i naggipuwan na, ngem naenta moy dan a hikuna i nangpahusay ha mata ko aye! ³¹Niyaen, katandi tam a awan temanan na Dios i mahagliwat, nu awan i makidios ken maggimet ha pagayatan na. ³²Maski idi pinakaparsuwa na lutak aye, hanggan niyaen, awan ha nakapahusay ha neenak a bulsak. ³³Nu awan a naggipu ha Dios iday a lallaki, awan hikuna makagimet ha kona he a nakaddatan,” kon na nahusay. ³⁴Ket tinabbeg na Pariseyo a hidi, “Isu, hikaw dod i magitoldu ha nikami? Ay, hikaw dalla i makangliwat, maski idi neenak ka,” kon di. Ket pinalapos di hikuna ha sakop di a Judyo.

³⁵Niyaen, ha ni Jesus, idi nabaheta na a napalakad ha sakop na Judyo i nahusay aye, hen na ineriyok hikuna. Ket idi naeriyokan na, sinalodsod ni Jesus, “Manahod ka dan ha Lallaki a Naggipu ha Langit?” ³⁶Ket tinabbeg na nahusay, “Heya hikuna, Apo? Ipeta mo bi, penu manahodak ha nikuna.” ³⁷Ket kinagi ni Jesus, “Naenta mo dan hikuna, ta hikan a magkagi ha nikaw, hikan i Lallaki heya a Naggipu ha Langit.” ³⁸Ket kinagi na nahusay, “Apo, manahodak dan ha nikaw.” Sa hikuna, nagparentumeng, a nagdeydeyaw ha ni Jesus.

³⁹Niyaen, kinagi ni Jesus, “Inumangayak ha lutak aye, a pasinaan ko i manahod a hidi ha awan a hidi a manahod. Ta kona ha nabulsak i ngamin a tolay. Ket atoy i kappal a makatandi a nabulsak hidi. Ket hidi i pahusayan ko, penu mahusay i pagkatandi di ha Dios. Ngem atoy i kappal, ket kagin di a malaing i bukod di a pagkatandi ha Dios. Ket hidi i bulsakan ko,” kon ni Jesus.

⁴⁰Ket atoy bila hay i kappal a Pariseyo a nakateman ha nikuna. Ket sinalodsod di, “Anya? I kayat mo kagiyan a mabulsak kami bila?” ⁴¹Ket kinagi ni Jesus ha nidi, “Oni ah. Ta awan kam mina ha liwat nu tahod a mabulsak kam, a awan kam makatandi ha Dios. Ngem niyaen, gipu ta ipeta moy a malaing i bukod moy a pagkatandi ha Dios, tumulos kam a magliwat.”

Ni Jesus i Mappiya a Mahagdapon

10 ¹Ide i pangaregan ni Jesus ha kappal. Kinagi na, “Ipeta ko i tahod ha nikam. Temanan moy bi. Ha magtakaw a hidi ha karnero, bakkan a ruwangan i saddapan di, nu awan a umunek hidi ha allad na, ket sabali i pagsaddappan di a magtakaw. ²Ngem ha tahod a makingkarnero, hikuna i sumadap ha ruwangan. ³Hikuna i ilukatan na guwardiya ha ruwangan. Ket makasaneg i karnero a hidi ha timek na. Ta ayagan na i nagnagen di, a ilapos na i bukod na a karnero a hidi. ⁴Ket nu nelapos na hidi, magpalungo hikuna a mangidilan. Ket umunod i karnero na a hidi, ta masaneg di i timek na. ⁵Awan hidi umunod ha sabali a tolay, nu awan a buyotan di. Gipu ta awan di katandiyan i timek

na sabali.”⁶ Ide i pangaregan ni Jesus ha tolay a hidi, ngem awan di ito nakatandiyan.

⁷Isu, kinagi manon ni Jesus, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Temanman moy bi. Hikan i kona ha ruwangan a saddapan na karnero a hidi.

⁸Ket mahagtakaw i ngamin a nagpalungo ha nikan, a nagkagi a hidi i magturay ha kukuwa na Dios. Ngem awan magteman ha nidi i totolay a kona ha karnero ko. ⁹Ta hikan i magdapon ha nidi. Ket hikan i kona ha ruwangan di. Ha maski nu heya a sumadap a medilan ha nikan, mesalakan hikuna. Ket mawayawaya i maski nu heya a nasakop ko, ket iyatad ko ha nikuna i kasapulan na.

¹⁰“Awan ha panggep na tulisan, nu awan a magtakaw, ken magpapatay ken magdadael. Ngem hikan i inumangay penu pabiyagan ko i totolay ha Apo Dios ha magnanayon, ket penu awan ha kurang di ha biyag di aye.

¹¹Hikan i tahod a makingkarnero, ta ipusta ko i biyag ko, maski matayak, gipu ha nidi a daponan ko. ¹²Ngem bakkan a kona hito i gimetan na makitangdan. Ta nu maenta na i maingal a asu a dumangper, bumuyot la hikuna, a lakadan na i karnero a hidi. Ta bakkan a hikuna i tahod a mahagdapon, ket awan na hidi kukuwa. Isu, kagitan na asu i karnero a hidi. Ket bumuyot hidi a masinasina. ¹³Ket buyotan na makitangdan, ta awan ha ayat na ha karnero a hidi. ¹⁴Ngem hikan i tahod a mahagdapon. Ket katandi ko i karnero ko a hidi, ket katandi di ak bila. ¹⁵Ket maski kona ha nikan ken Hama ko. Ta katandi na ak, ket katandi ko bila hikuna. Ket iyatad ko i biyag ko, penu makabiyag hidi a kukuwa ko. ¹⁶Niyaen, atoy bila i sabali a karnero ko, a bakkan hidi a Judyo. Ket masapul a itugan ko bila hidi. Ta magteman bila hidi ha nikan. Isu a makipagisesa hidi a sakop ko. Ket atoy la i esa a mahagdapon ha nidi.

¹⁷“Ayayatan na ak na Hama ko, gipu ta palobusan ko a matay i baggi ko, penu magbiyagak manon. ¹⁸Awan ha makapatay ha baggi ko. Iyatad ko ito gipu ha bukod ko a pagayatan. Ta kona hito i turay ko a palakadan i angas ko, a matay i baggi ko, ken mangpabiyag manon ha baggi ko aye. Kona he i kalintegan ko, gipu ha inbon Nama ko,” kon ni Jesus.

¹⁹Niyaen, gipu ha ide a kinagi ni Jesus, nakipagtabbegan manon i Judyo a hidi. ²⁰Ta atoy i kappal a nagkagi, “Naawag dan hikuna, a magmauyong dan! Awan kam mina magteman ha nikuna.” ²¹Ngem kinagi na sabali a hidi, “Bakkan a kona hito i kakkagi na tolay a naawag na dimonyo. Ket awan na kaya na dimonyo a magpahusay ha mabulsak,” kon di.

Ipakatandi ni Jesus i Baggi na

²²Niyaen, ahided dan, ket tiyempo na Piyesta na Pinagidatton di ha Jerusalem. ²³Naglalakalakad ni Jesus ha Paglenduman ni Solomon, ha Templo. ²⁴Ket dinumuhap i Judyo a hidi ha nikuna, a kinagi di, “Hangan

kaalay a masapul mi maguray hanggan ipeta mo i tahod? Nu hikaw i Cristu, ipeta mo mina niyaen!”²⁵ Ket tinabbeg ni Jesus, “Inpeta ko dan ha nikam, ngem awanak moy tinahod. Atoy bila i nakaddatan a gimigimetan ko gipu ha turay Nama ko. Ket hidi i mangpatahod megipu ha nikan.²⁶ Ngem awan kam manahod, ta awan kam nesakop ha karnero a hidi a kukuwa ko.²⁷ I karnero ko a hidi, masaneg di i timek ko. Ket katandi ko hidi. Ket umunod hidi ha nikan.²⁸ Ket iyatad ko ha nidi i biyag na Dios a magnanayon. Ket pulos, a awan hidi maparusaan ha katay. Ket awan ha makaagew ha nidi ha nikan.²⁹ Ta Hama ko i nangiyatad ha nidi ha nikan. Ket hikuna i mas mapigsa ngem ha ngamin. Ket awan ha makaagew ha nidi ha Nama ko.³⁰ Isesa la kami ni Amang,” kon ni Jesus.

³¹ Niyaen, idi nateman na ito na Judyo a hidi, inalap di manon i pogepegedu a pangbisag di mina ha ni Jesus.³² Ngem kinagi ni Jesus, “Makpal i nakaddatan a inpaenta ko ha nikam, ket mappiya i inpagimet ha nikan Nama ko. Anya i pangbisagan moy ha nikan?” kon ni Jesus.³³ Ket tinabbeg na Judyo a hidi, “Awan taka a bisagan gipu ha kinappiya na ginimet mo, nu awan gipu ta agindidios ka. Hikaw i esa la a tolay. Ngem kayat mo a pagbalinan i baggi mo a Dios!” kon na Judyo a hidi.³⁴⁻³⁵ Ket tinabbeg ni Jesus, “Nesurat ha Libro na Dios a ninagenan na ha ‘Dios’ i totolay a inatdinan na ha kakkagi na, a pinagturay na hidi a maghukom ha kakalan di a tolay. Ket niyaen, katandi tam a tahod ha magnanayon i kagi na Libro na Dios. Isu, nu ninagenan na Dios a didios i hukom a hidi a pinagturay na,³⁶ anya dod ha nikan, a inbukod na ken pinaangay na ha lutak aye, penu makatandiyon na totolay i Dios. Ta inpeta ko dan a hikan i Annak na Dios. Ngem kinagi moy a pagbalinan ko i baggi ko a Dios.³⁷ Niyaen, nu awan ko gimetan i nakaddatan a pagimet Nama ko, awanak moy mina tahodan.³⁸ Ngem nu tahod a gimetan ko idagenday a nakaddatan, tahodan moy mina i gimetan ko, maski nu awan moy tahodan i pagitoldu ko. Ta nu tahodan moy i gimetan ko, makatandiyon moy talaga a atoy dan i Hama ha nikan, ket atoyak bila ha hikuna a isesa,” kon ni Jesus.

³⁹ Ket pinanggep di manon a dakapan ni Jesus. Ngem nakalapsut hikuna ha nidi.

⁴⁰ Ket inumangay manon ni Jesus ha dibelew na karayan Jordan, ha lugar a nagbinyagan idi ni Juan. Ket naghen hikuna hito.⁴¹ Ket makpal i inumangay ha hikuna. Nagginuhon hidi, “Awan ha nakaddatan a ginimet ni Juan. Ngem tahod i ngamin a inpeta na megipu ha ide a lallaki,” kon di.⁴² Ket makpal hidi ha iday a lugar a nanahod ha ni Jesus.

I Katay ni Lasaro

11 ¹ Niyaen, atoy i esa a lallaki a nagsaket. Lasaro i nagen na, a taga-Betaniya. Ket naghen bila ha Betaniya i duwa a kabsat na a

ni Maria ken ni Marta. ²(Ide a ni Maria i nangibulak ha bangbanglo ha tikad ni Apo Jesus, idi mabikan dan i oras a katay na. Sa na, pinunasan ha buk na. Ket niyaen, i kabsat na a ni Lasaro i nagsaket.)

³Isu, pinaangay di i mangipeta ha ni Jesus ha, “Apo, magsaket i katalakay mo,” kon na. ⁴Idi nateman na ito ni Jesus, kinagi na, “Awan ipatay ni Lasaro i saket na. Ta magimet ide penu medeydeyaw i Dios. Ket madedeyaw bila i Annak na Dios gipu ha ide a saket,” kon ni Jesus.

⁵Niyaen, inayat ni Jesus hidi a magkakabsat a Marta, Maria ken Lasaro. ⁶Ngem maski nu dakkal i pagayat na, ken nabaheta na a masaket ni Lasaro, naguray ni Jesus ha duwa pala a pamalak. ⁷Kobosan na, kinagi ni Jesus ha nikami a tinolduwan na, “Magsoli kitam ha Judeya.” ⁸Ngem kinagi mi, “Awan mina Maestro. Ta awan naalay, ket kayat di ka a bisagan na Judyo a hidi. Awan ka mina sumoli ha iho,” kon mi. ⁹Ngem inpangaregan ni Jesus, penu makatandiyan di a awan pala i oras na katay na. Kinagi na, “Pamalak pala niyaen, ket keoras kitam pala. Ngem dumemat nokkan i tiyempo, ket awan a mabalin a maglakad. Ngem basta kessilaw kitam pala, awan kitam mekarpes, ta madisyagan na singgit i lutak aye. ¹⁰Ngem delikadu nokkan i tiyempo nu awan ha silaw ha lutak. Ket mekarpes i maski nu heya a lumakad, nu awan ha nikuna i silaw,” kon ni Jesus.

¹¹Kona hito i pangaregan ni Jesus ha nikami a tinolduwan na. Sana, kinagi, “Kimillap dan ni ilay tam a Lasaro. Entamon. Ta lukagan ko hikuna.” ¹²Ngem kinagi mi, “Apo, mappiya nu kimillap hikuna, ta humusay dan,” kon mi. ¹³Ta awan mi nakatandiyan i kayat na kagiyon ni Jesus, a natay dan ni Lasaro. Ta kagin mi a umemmang la ni Lasaro nu kumakelap hikuna. ¹⁴Isu, inpakatandi ni Jesus, “Natay dan ni Lasaro. ¹⁵Ket mappiya, ta awanak ha henan na ayo, penu maenta moy i gimetan ko, ket pumigsa i panahod moy ha nikan. Nay kitam dan agay,” kon ni Jesus. ¹⁶Ket ha ni Tomas, a ni Kambal i sangay na, kinagi na ha nikami, “Nay, umuseg kitam dan ha nikuna, maski nu matay kitam ngamin,” kon na.

¹⁷Niyaen, idi kaddemat ni Jesus ha Betaniya, nabaheta na a uppat dan a pamalak a nelabbang dan ni Lasaro.

¹⁸Niyaen, mabikan i ili na Betaniya ha Jerusalem. Tallu la a kilometro i kaadiyo na. ¹⁹Ket makpal i Judyo a hidi a inumangay ha ni Marta ken ni Maria, penu mangliwliwa ha nidi, gipu ha kabsat di a minatay.

²⁰Idi nabaheta ni Marta a dinumemat ni Jesus, linumapos hikuna a mangsalpak. Ngem newarak ni Maria ha disalad na bilay. ²¹Ket kinagi ni Marta ha ni Jesus, “Apo, nu atoy ka idi, awan mina a natay i kabsat ko. ²²Ngem maski niyaen, katandi ko a makaaged ka ha maski nu anya ha Dios, ket atdinan na ka.” ²³Ket kinagi ni Jesus, “Magbiyag manon i kabsat mo.” ²⁴Ket kinagi ni Marta, “Katandi ko a magbiyag hikuna manon nokkan ha dilokod a pamalak,

nu pabiyagan na Dios i ngamin a minatay a hidi.”²⁵ Ket kinagi ni Jesus, “Hikan i magpabiyag ha totolay. Ket hikan i paggipuwan na biyag na totolay. Ket maski nu heya a manahod ha nikan, maski nu matay hikuna, magbiyag hikuna manon a maghen ha Apo Dios.”²⁶ Ta nu manahod hikuna ha nikan, atoy dan ha nikuna i biyag na Dios a magnanayon a awan a matay. Niyaen, Marta, manahod ka ha ide?”²⁷ Ket kinagi ni Marta, “Oni Apo, manahodak a hikaw i Cristu, a Annak na Dios. Ket pinaangay na ka a maghari ha ngamin a totolay.”

²⁸ Niyaen, idi kinagi na ito ni Marta, inumangay hikuna a magayag ha ni Maria a kabsat na. Ket inyanassas na, “Atoy ni Maestro. Paayagan na ka,” kon na. ²⁹ Ket idi nateman na, inumikat ni Maria a dagus, ket inumangay a mangsalpak ha ni Jesus.

³⁰ Niyaen, awan pala dinumemat ni Jesus ha ili di. Ta atoy pala hikuna ha lugar a nangsalpakan ni Marta. ³¹ Idi tinumaknag ken linumapos ni Maria, inumunod i mangliwliwa a hidi a agagum na. Ta kagin di a umangay ni Maria a magsanget ha labbang ni Lasaro.

³² Idi kaddemat ni Maria ha henan di Jesus, ket naenta na hikuna, hinumakab ni Maria ha saguppang na, a kinagi na, “Apo, nu atoy ka idi, awan mina a natay i kabsat ko.” ³³ Ket idi naenta ni Jesus a nagsangisanget ni Maria ken Judyo a hidi a agagum na, nagsaket bila i nakam na a tahod. ³⁴ Ket kinagi na, “Hadya i nangilabangan moy ha nikuna?” Ket tinabbeg di, “Apo, umangay kitam, a ipaenta mi ha nikaw.” ³⁵ Ket nagsanget bila ni Jesus. ³⁶ Ket ide i gipu na a nagginuhon i Judyo a hidi, “Entan moy, talaga a inayat na ni Lasaro,” kon di. ³⁷ Ngem atoy i kappal a nagginuhon, “Apay wade a awan na pinahusay ni Lasaro? Kaya na mina, nu tahod a pinahusay na iday a bulsak idi.”

³⁸ Ket nagsaket unay manon i nakam ni Jesus, idi binumikan hikuna ha labbang. I paglabangan di i kuweba a atoy kallab na a pogedu. ³⁹ Ket inbon ni Jesus, “Adyan moy iday a pogedu!” Ngem kinagi ni Marta a kabsat na natay, “Awan mina Apo, ta nabuyok dan. Uppat dan a pamalak a nelabbang dan hikuna,” kon ni Marta. ⁴⁰ Ngem kinagi ni Jesus, “Inpeta ko dan ha nikaw, a basta manahod ka, ket maenta mo i kainamakan na kapigsa na Dios!”

⁴¹ Niyaen, inadya di i pogedu. Ket tinumangad ni Jesus. Ket kinagi na, “Hama, magyamanak ha nikaw, ta tinemanak mo dan. ⁴² Katandi ko a temananak mo a kanayon. Ngem niyaen, ikagi ko a mapigsa a kona hito, gipu ha tolai aye a hidi, penu manahod hidi a hikaw i nagpaangay ha nikan.” ⁴³ Idi nekagi na ide, indulaw na a mapigsa, “Lasaro, lumapos ka.” ⁴⁴ Ket linumapos i natay heya, a nabadbaden pala ha hamet i kamat ken tikad na. Pati i buntok na a nabadbaden bila. Ket kinagi ni Jesus, “Lakbesan moy hikuna. Palobusan moy hikuna a maglakad.”

I Panggep di a Patayan ni Jesus

⁴⁵ Niyaen, makpal i Judyo a hidi a agagum di Maria a nanahod ha ni Jesus, gipu ta naenta di i ginimet na. ⁴⁶ Ngem atoy i kappal a dinumiretso

ha Pariseyo a hidi, a inbaheta di i ginimet ni Jesus. ⁴⁷Isu, pinapisan na Pariseyo ken matangkay a hidi a papadi i gurupo a managenan ha Sanhedrin, a naguhonan di ni Jesus. Kinagi di, “Maganya kitam mina? Ta makpal a milagro i ginimigimet na lallaki aye. ⁴⁸Nu pabiyanan tam hikuna, magpasakop hidi ngamin ha nikuna. Ket nu mabaheta na hari ha Roma a sabali i maghari ha nikitam, agay, paangayan na i sundalu na a hidi. Ket mangdadael hidi ha Templo tam, ken patayan di i ngamin a Judyo.”

⁴⁹Niyaen, ha iday a tawen, ni Kaipas i Katangkayan a Padi. Ket hikuna i nagkagi, “Pulos, awan ha katandi moy! ⁵⁰Awan moy makatandiyen a mas mappiya nu matay i esa gipu ha ngamin a tolay, penu awan matay i ngamin gipu ha esa.” ⁵¹(Niyaen, awan na kinagi ide a naknakam na. Ngem gipu ta hikuna i Katangkayan a Padi ha iday a tawen, nepugto na i katay ni Jesus a para ha ngamin a Judyo. ⁵²Ket awan la a para ha Judyo a hidi, nu awan penu pagisesaan na i ngamin a annak na Dios a maghen ha maski nu hadya a lugar ha lutak.)

⁵³Isu, nangrugi ha iday a pamalak, nagpanggep hidi nu panyan di a patayan ni Jesus. ⁵⁴Ket ide i gipu na a awan linumakad ni Jesus ha saguppang di, ha probinsiya a Judeya. Imbes na, linumpos hikuna, a naghena ha nibik na amamugod, ha ili a Epraim. Ket hito bila i naghena mi a tinolduwan na.

⁵⁵Niyaen, dandani dan a dumemat i Piyesta na Judyo a nagenan di ha, “Pinagtaleban na Anghel a Magpatay.” Ket makpal hidi a inumangay ha Jerusalem, penu tongpalan di i linteg ni Moyses megipu ha pinakadegos di, ha palungo na Piyesta aye. ⁵⁶Ket nagerieriyok hidi ha ni Jesus. Ket naginhon hidi, idi nagpisan hidi ha Templo, “Anya ha nakam mo? Umangay hikuna a makipiyesta, onu awan?” kon di. ⁵⁷Niyaen, inbon na matangkay a hidi a papadi ken Pariseyo a hidi a nu atoy i makatandi ha henen ni Jesus, ipakatandi na mina ha nidi, penu madakap di hikuna.

Mebulak I Bangbanglo Ha Ni Jesus Ha Betaniya

12 ¹Niyaen, idi annam a pamalak idi palungo na Piyesta na Pinagtaleban na Anghel a Magpatay, inumangay ni Jesus ha Betaniya, a naghena ni Lasaro. Ide a ni Lasaro i pinabiyag na idi. ²Ket niyaen, insaganaan di ni Jesus ha pangapon na. Nagserbe ni Marta ha nagkanaan di. Ket atoy bila hay ni Lasaro, a esa a nakipagkan ha ni Jesus. ³Ket ha ni Maria, nangalap hikuna ha esa a bote a kanginaan a bangbanglo, ket inbulak na ito ha tikad ni Jesus. Sa na, pinunasan ha buk na. Ket inumales i ahob na ha ngamin a bilay.

⁴Ngem atoy i kinagi na esa a tinolduwan ni Jesus, a ni Judas Iskaryote. (Hikuna i nangliput ha ni Jesus.) ⁵Kinagi na, “Madi iday, ta nagastuwan i korinat na. Nelako mina iday a bangbanglo, ta makatawen a suweldo

i balle na iday. Sayang, a awan neyatad i korinat na ha napobre a hidi.”
⁶Kona hito i kinagi ni Judas. Ngem awan gipu ha kagbi na ha napobre a hidi, nu awan penu makaalap mina hikuna ha korinat heya. Ta nahagtakaw hikuna. Ket i biyang na idi, ha gurupo mi a tinolduwan ni Jesus, i magdapon ha korinat mi. Ket nu kappal, inalap na ito.

⁷Ngem kinagi ni Jesus, “Palobusan moy ide a babbey! Pabiyanan moy hikuna, ta inusar na ide a bangbanglo a pangpasahob na ha baggi ko, a kona ha natayak dan, ket melabbangak mina. ⁸Ha napobre a hidi, maatdinan moy hidi ha maski nu anya a oras. Ngem bakkan ha nikan, ta dandani ak dan a lumakad,” kon ni Jesus.

⁹Niyaen, ha makpal a Judyo a mamiyesta ha Jerusalem, idi nabaheta di a atoy ni Jesus ha Betaniya, inumangay bila hidi. Ket awan la a gipu ta kayat di maenta ni Jesus, nu awan penu maenta di bila ni Lasaro, a pinabiyag na manon. ¹⁰Ket ide i gipu na a nagpanggep i matangkay a hidi a papadi a patayan di bila ni Lasaro. ¹¹Ta gipu ha ni Lasaro, makpal i Judyo a sinumina ha panglakayan di, ket nanahod hidi ha ni Jesus.

I Pagsadap ni Jesus ha Jerusalem

¹²Idi kaugman na, nakaabot ha Jerusalem i baheta a dandani dan a dumemat ni Jesus. Idi nabaheta na makpal a hidi a nakipiyesta, ¹³inalap di i dodon na niyog a pangsalpak di ha ni Jesus a kona ha hari. Ket linumapos hidi a indulaw di, “Madaydayaw i Dios! Madaydayaw i hari tam a Israel! Pagasatan na Dios i hari a pinaangay na ha ihe!”

¹⁴Niyaen, naenta ni Jesus i esa a urbon na kabayo. Ket nagsakayan na ito. Ket gipu ha ide, natongpal na i esa a pugto a nesurat ha Libro na Dios, a kinagi na Dios, ¹⁵“Awan kam mina manteng, hikam a taga-Jerusalem. Ta entan moy, a kaddemat na hari moy a magsakay ha urbon na kabayo,” kon na pugto. ¹⁶Idi tiyempo a ito, awan mi nakatandiyon i ginimet na aye. Ngem idi neyontok ni Jesus ha langit, nanakam mi a nesurat ito megipu ha nikuna, ket kona bila hito i salpak di ha nikuna ha Jerusalem.

¹⁷Niyaen, atoy bila hay i makpal a nakaenta ha ni Jesus, idi inayagan na ni Lasaro ha labbang na, ket pinabiyag na manon. Ket hidi i nangpatahod megipu ha ni Jesus. ¹⁸Iday i gipu na a nangsalpak i makpal a hidi ha ni Jesus. Gipu ta nabaheta di megipu ha nakaddatan a ginimet ni Jesus. ¹⁹Ha Pariseyo a hidi, idi naenta di a magdulug i makpal a tolay, naginuhon hidi, “Maenta moy iday! Naabak na kitam dan. Ta umaunod hidi ngamin ha nikuna,” kon di.

Ipugto ni Jesus i Bukod na Katay

²⁰Niyaen, atoy bila ha Jerusalem i kappal a Griego a makipagdeyaw ha Dios ha ide a Piyesta. ²¹Ket niyaen, inumangay hidi ha ni Pelipe, ta taga-

Betsayda hikuna, ha probinsiya a Galileya. Ket inaged di ha ni nikuna, “Apo, nu mabalin, kayat mi a makiuhon ha ni Jesus.” ²²Isu, inumangay ni Pelipe, ket inpeta na ha ni Andres. Ket inumangay hidi a duwa, a nangipeta ha ni Jesus ha pagaged na Griego a hidi. ²³Ket ide i tabbeg ni Jesus ha ngamin a hidi a nagteman. Kinagi na, “Dinumemat i oras a pangpaenta na Dios ha kinatangay ko ha ngamin a totolay.

²⁴“Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Teman moy bi. Awan kumakpal i esa a bin-i, nu awan hikuna memula ha lutak, a kona matay. Ngem nu matay hikuna, magbunga hikuna ha makpal. Ket kona bila hito ha nikan. ²⁵Ket kona bila ha ide ha totolay a umunod ha nikan. Ta maski nu heya a masor ha bukod na a pagayatan, dadailan na i biyag na. Ngem maski nu heya a magpabiyon ha mismo a pagayatan na, gipu ha pagtulok na ha nikan, ket maghen hikuna ha Dios ha magnanayon. ²⁶Ha maski nu heya a magserbe ha nikan, masapul a hikan i ahegan na, a maski nu anya i pagpadas ko, padasan na bila iday. Ket nu kona hito i paguseg na ha nikan, maghen bila hikuna ha henan ko nokkan. Ket padeyawan na Hama ko i maski nu heya a magserbe ha nikan,” kon ni Jesus.

²⁷Ket intulos na, “Niyaen, magsaket i nakam ko. Ket anya i ipeta ko ha Hama? Ta madiyan ko a ipeta, ‘Hama, isalakanak mo bi ha rigrigat aye a dandani dan a dumemat.’ Agay, awan ko ito ipeta, ta ide i gipu na a inumangayak ha oras aye, penu attaman ko ide a rigrigat. ²⁸Niyaen, ipeta ko, ‘Hama, ipaenta mo bi i kainamakan mo,’ ” kon ni Jesus. Sa, nagkagi i esa a timek a naggipu ha langit, “Inpaenta ko dan gipu ha nikaw i kainamakan ko. Ket gipu ha nikaw, ipaenta ko paman ito ha totolay,” kon na timek heya.

²⁹Niyaen, ha denday a kakpalan a nagtiteman, idi nateman di ide a timek, kinagi di a atoy i nagkadur ha langit. Ngem atoy bila i kappal a nagkagi, “Bakkan a kadur! Iday i kagi na anghel ha nikuna,” kon di. ³⁰Ngem kinagi ni Jesus, “Awan nagkagi iday a timek para ha nikan, nu awan para ha nikam, penu manahod kam. ³¹Ta dandani dan i tiyempo a paghukom na Dios ha totolay, Ket dandani dan i tiyempo a maabak ni Satanas, a nagturay ha totolay hanggan niyaen. ³²Gipu ha nikan, nu mebayogak ha kudos, ken meunekak ha ontok, masakop ko i ngamin a totolay, a iturayan ko hidi,” kon ni Jesus. ³³(Kinagi na ito penu ipakantadi na nu panyan na kakatay na.)

³⁴Ngem tinabbeg na makpal, “Kon na Libro na Dios a magbiyag a magnanayon i Cristu a paangayan na Dios a maghari. Apay a ipeta mo a masapul a matay ha kudos i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay? Heya dod i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, nu awan i Cristu na Dios?” kon di.

³⁵Ket tinabbeg ni Jesus, “Dandani ak dan a lumakad. Isu, ballik la i tiyempo a magdisyag ha nikam i silaw ko. Niyaen, umunod kam mina ha silaw aye, penu awan na kam malenduman na diham. Ta maski nu heya

a maglakad ha diham, awan na makatandiyan nu hadya i angayan na. ³⁶Niyaen, gipu ta atoy pala ha nikam i silaw aye, manahod kam mina ha ide a silaw, penu magbalin kam a totolay a kessilaw bila.”

Idi kinagi na ito ni Jesus, linakadan na hidi, ket awan manon nagpaenta ha nidi.

Awan a Manahod i Judyo a Hidi

³⁷Ket maski nu makpal i nakaddatan a ginimet ni Jesus ha saguppang di, awan a nanahod i Judyo a hidi ha nikuna. ³⁸Ta kona hito i nepugto ni Isayas a minahagpugto nikuna a naalay dan. Ket niyaen, natongpal dan. Ta kinagi na, “Apo, awan ha manahod ha nebaheta mi. Maski nu nepaenta ha nidi i kaddat na Dios. Awan hidi manahod,” kon ni Isayas. ³⁹Ket ide paman i gipu na a awan a mabalin a manahod hidi. Ta inpugto ni Isayas, ⁴⁰“Sinalenan na Dios i mata di, penu awan di maenta. Ket pinaigat na i nakam di, penu awan di makatandiyan, a awan hidi magbabawi ken magaged ha nikan a pahasayan ko hidi.” ⁴¹Nepugto na ito ni Isayas megipu ha ni Jesus. Ta maski idi tiyempo ni Isayas, inpaenta na Dios ha nikuna i kinainamakan ni Jesus.

⁴²Ngem maski nu kona hito, makpal hidi, maski hidi a panglakayan na Judyo, a nanahod ha ni Jesus. Ngem gipu ha kanteng di ha Pariseyo a hidi, awan di inpeta i panahod di ha saguppang na totolay. Ta kantengan di, a baka palakadan di hidi na Parpariseyo a hidi ha sakop a Judyo.

⁴³Isu, awan di inpeta a manahod hidi ha ni Jesus. Ta kinaykayat di i pangpadeyaw na totolay ngem ha deyaw na Dios.

I Kakkagi ni Jesus I Maghukom ha Totolay

⁴⁴Ide i pagitoldu ni Jesus, a inpakatandi na ha saguppang na totolay. Kinagi na, “Ha maski nu heya a manahod ha nikan, awan la hikan i panahodan na, nu awan i Dios a nagpaangay ha nikan. ⁴⁵Ket ha maski nu heya a makaenta ha nikan, maenta na bila i Dios a nagpaangay ha nikan. ⁴⁶Hikan i dinumemat ha lutak aye a kona ha esa a silaw, penu awan madihaman i maski nu heya a manahod ha nikan. ⁴⁷Ket ha maski nu heya a makateman ha pagitoldu ko, ngem awan na usigan, bakkan a hikan i manghukom ha nikuna. Ta awanak inumangay a maghukom ha totolay, nu awan penu isalakan ko hidi. ⁴⁸Ha maski nu heya a magmadi ha nikan ken ha pagitoldu ko, mahukoman hikuna nokkan ha dilokod a pamalak. I magpahukom ha nikuna i pagitoldu ko. ⁴⁹Oni, ta awanak magkagi ha bukod ko a nakam, nu awan a inbon na Hama ko, a nagpaangay ha nikan. Ta hikuna i nangibon nu anya i kagiyan ko, ken panyan ko mepeta. ⁵⁰Ket katandi ko a makedilan ha biyag a magnanayon i pagitoldu aye na Dios. Isu, nu anya i kakkagi ko, ikagi ko a kona ha inbon ha nikan Nama ko,” kon ni Jesus.

Ugesan ni Jesus i Tikad na Tolduwan na a hidi

13 ¹Niyaen, idi palungo na Piyesta na Pinagtaleban na Anghel a Magpatay, ket katandi ni Jesus a dinumemat i oras a kalakad na ha ide a lutak, ken sumoli ha Nama na ha langit. Inayayat na i tinolduwan na a hidi, maski idi karugi na. Ket niyaen, kayat na a mepaenta ha nidi i kinadakkal na pagayat na ha nidi.

²Idi pangapon di, pinagnakam na dan ni Satanas ni Judas (a annak ni Simon Iskaryote), a liputan na ni Jesus.

³Ngem ha ni Jesus, nakatandiyan na a intalak na Hama na i ngamin a turay na. Ket katandi na bila a naggipu hikuna ha Dios, ket sumoli bila ha Dios. ⁴Ket gipu ta kona hito i pagkatandi na, tinumaknag hikuna ha pangapon di, ket inadya na i badu na, ket inalap na i esa a tuwaliya a ingakad na ha sappang na. ⁵Sa na, inasakan i esa a palanggana ha dinom, ket inrugi na a ugesan i tikitikad na tolduwan na a hidi. Ket pinunasan na hidi ha towaliya a ingakad na. ⁶Ngem idi nakaabot hikuna ha ni Simon Pedro, kinagi ni Pedro, “Apo, masanikiyak! Awan mos ugesan i tikad ko!” ⁷Ket kinagi ni Jesus, “Awan mo katandi i gimetan ko niyaen. Ngem makatandiyan mo nokkan.” ⁸Ket kinagi ni Pedro, “Madiyan ko! Hanggan awan ha kahad, awan a hikaw i maguges ha tikad ko.” Ngem tinabbeg ni Jesus, “Nu awan taka ugesan, awan ka a mebilang a tolduwan ko.” ⁹Isu, kinagi ni Simon Pedro, “Apo, nu kona hito, awan la i tikitikad ko, nu awan pati ngamin a kamat ken buntok ko aye.” ¹⁰Ket kinagi ni Jesus, “Ha tolai a nakadegos, awan na a masapul a ugesan i ngamin a baggi na, nu awan i tikad na la. Niyaen, nadalus kam. Ngem atoy i esa ha nikam a awan nadalus,” kon ni Jesus. ¹¹Ta nakatandiyan na nu heya i mangliput ha nikuna. Ide i gipu na a kinagi na, “Nadalus kam. Ngem atoy i esa ha nikam a awan nadalus,” kon na.

¹²Idi naugisan ni Jesus i tikitikad di, nagbadu hikuna manon, ket sinumoli ha lugar na ha panganan di. Sa na, sinalodsod, “Makatandiyan moy i ginimet ko ha nikam? ¹³Nagenanak moy ha maestro ken Happs moy. Ket tahod ito, ta hikan i maestro ken Happs moy. ¹⁴Niyaen, nu hikan talaga i maestro ken happo moy, ket inugesan ko i tikad moy, ahenganak moy mina a maginuges kam ha tikitikad moy. ¹⁵Ta inpaenta ko ha nikam i pangaregan moy, penu gimetan moy i kona ha ginimet ko ha nikam. ¹⁶Ket tahod ide a ipeta ko ha nikam. Temanan moy bi. Awan a mas maturay i tagabu ngem ha happo na. Ket awan a mas maturay i pinaangay ngem ha nagpaangay. Isu, ahenganak moy mina. ¹⁷Niyaen, gipu ta makatandiyan moy dan ide a pagitoldu ko ha nikam, maragsak kam, basta tungpalan moy ito.

¹⁸“Ngem awanak magkagi megipu ha nikam ngamin,” kon ni Jesus. “Ta katandi ko i nakam na ngamin a pinili ko. Ket katandi ko i esa

a mangliput ha nikan nokkan. Ta masapul a matungpal i nesurat ha Libro na Dios, a ‘Liputan na ak na agum ko a nakipagkan ha nikan,’ kon na. ¹⁹Ket ipeta ko ide ha nikam niyaen, ha palungo a magimet, penu nokkan, nu nagimet dan ito, tumulos kam a manahod a hikan i Cristu a pinaangay na Dios.

²⁰“Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Teman mo moy bi. Ta maski nu heya a manahod ha paangayan ko a hidi, tahodan na ak bila. Ket ha maski nu heya a manahod ha nikan, tahodan na bila i Dios a nagpaangay ha nikan.”

Ipagto ni Jesus i Mangliput ha nikuna

²¹Idi inubos ni Jesus i kinagi na aye, nariribuk hikuna ha nakam na. Ket inpakatandi na ha nikami, “Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Atoy i esa ha nikam a mangliput ha nikan nokkan.” ²²Ket naginamata kami a tinolduwan na, ta awan mi katandiyon nu heya i pagkagiyan na. ²³Niyaen, atoyak bila hay a esa a inayat na ken esa a agum di. Ket naghenak ha hikeg na ha lamesaan. ²⁴Isu, sinenyasan na ak ni Simon Pedro, a magsalodsodak mina nu heya i pagkagiyan na. ²⁵Ket gipu ta kona hito a nakabikanak ha ni Jesus, inyanassas ko, “Apo, heya i pagkagiyan mo?” kon ko. ²⁶Ket tinabbeg na, a inyanassas na bila, “Entan mo. Ta isawsaw ko ide a tinapay ha ide a digu, ket iyatad ko ha nikuna,” kon ni Jesus. Isu, idi insawsaw na i tinapay, inyatad na ha ni Judas a annak ni Simon Iskaryote. ²⁷Ket idi kinan ni Judas i tinapay heya, pinaawag na hikuna ni Satanas. Ket kinagi ni Jesus ha nikuna, “Sigida kas a manggimet ha panggep mo,” kon na. ²⁸Ha nikami ha lamesaan, awan ha nikami ha nakatandi nu apay a kona hito i inpeta ni Jesus ha ni Judas. ²⁹Ta kagin na kappal a inpeta ni Jesus a umangay mina ni Judas a gumatang ha kasapulan mi ha piyesta, onu mangiyatad ha korinat ha napobre a hidi. Gipu ta ni Judas i mahagdapon ha korinat mi. ³⁰Isu, idi kinan ni Judas i tinapay heya, linumapos hikuna a dagus. Ket kallap dan idi.

³¹Idi nakalakad dan ni Judas, kinagi ni Jesus, “Niyaen dan a tiyempo i pagpaenta ha kainamakan ko a Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Ket gipu ha nikan, mepaenta bila i kinainamakan na Dios. ³²Ket ha pagpaenta ko ha kinainamakan na Dios, ipaenta na bila na Dios i kainamakan ko a magisesa kami. Ket niyaen, dandani dan ito a magimet.

³³“Ay, hikam a agagum ko a ayayatan ko unay. Ballik dan i tiyempo a maghenak pala ha nikam. Nokkan paman, ket eriyokanak moy. Ngem ipeta ko ha nikam, a kona ha nepeta ko ha Judyo a hidi idi, a awan kam makaangay ha angayan ko.

³⁴“Niyaen, bigu manon ide a ibon ko ha nikam, a maginayat kam a kona ha pinagayat ko ha nikam. Kona bila hito mina i paginayat moy.

³⁵Ket nu maginayat kam a tahod, makatandiyan na ngamin a tolay a hikam i tahod a tinolduwan ko,” kon ni Jesus.

³⁶Kinagi ni Simon Pedro, “Apo, hadya i angayan mo?” Ket kinagi ni Jesus, “Awan kam makauseg ha angayan ko niyaen. Ngem nokkan pala a umunod kam ha nikan.” ³⁷Ket kinagi ni Pedro, “Apo, apay a awanak makauseg niyaen? Maski nu matayak gipu ha nikaw, kayat ko a umuseg.” ³⁸Ket tinabbeg ni Jesus, “Ipeta mo a kayat mo a matay gipu ha nikan. Ngem ipeta ko i tahod ha nikaw, Pedro, ha palungo a magtaraok i kawitan ha yenan a kallap, ket ipamenak mo ha mamintallu a beses.”

Ni Jesus i Dilan

14 ¹Kinagi ni Jesus ha nikami a tinolduwan na, “Awan kamon magburibur. Manahod kamon ha Dios, ket manahod kam bila ha nikan. ²Ha bilay Nama ko, atoy i makpal a paghenan. Niyaen, umangayak a mangisagana ha paghenan moy. Awan ko ito ipeta nu awan a tahod. ³Ket nokkan, nu kobosan na pinangisagana ko ha paghenan moy, magsoli ak a alapan takam, penu atoy kam bila ha henan ko. ⁴Maski niyaen, katandi moy i dilan a makaangay ha angayan ko,” kon ni Jesus.

⁵Ket kinagi ni Tomas, “Apo, awan mi makatandiyan i angayan mo! Panyan mi a katandi i dilan heya?” ⁶Ket kinagi ni Jesus, “Hikan i dilan a umangay ha Dios. Hikan la i mapagtalkan a panahodan ken pakabiyagan na tototalay. Ta awan ha makaangay ha Hama, nu awan gipu ha nikan i angayan na. ⁷Nu katandi ak moy, katandi moy bila i Hama ko. Ket mangrugi ha niyaen a tiyempo, katandi moy hikuna. Ta naenta moy hikuna,” kon ni Jesus.

⁸Ket kinagi ni Pelipe, “Apo, ipaenta mo bi i Hama mo, penu matalak i nakam mi.” ⁹Ket kinagi ni Jesus, “Naalayak dan a nakiagum ha nikam. Ngem niyaen, Pelipe, awan mo pala makatandiyan megipu ha nikan? Ta maski nu heya a nakaenta ha nikan, naenta na bila i Hama. Isu, panyan mo a mepeta a ipaenta ko mina ha nikam i Hama? ¹⁰Awan mo dod tahodan a atoyak ha Hama, ket atoy bila i Hama ha nikan a magisesa kami? Maski i kakkagi ko aye a ipeta ko ha nikam, awan ko mepeta idagende ha naknakam ko, nu awan i Hama ko heya, a maghen ha baggi ko. Hikuna i maggimet ha nakaddatan a ginemigimetan ko. ¹¹Isu, manahod kamon a atoyak ha Hama, ket atoy bila i Hama ha nikan. Nu awan moy tahodan i kakkagi ko, tahodan moy mina i nakaddatan heya.

¹²“Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Ha maski nu heya a manahod ha nikan, maaheg na bila i gimetan ko a nakaddatan. Oni! Ket mas makpal i gimetan na nokkan. Ta sumoli ak nokkan ha Nama ko, penu daggapan takam. ¹³Ket maski nu anya i agedan moy ha Dios gipu ha nikan, igimetan takam, penu madedeyaw i Hama gipu ha gimetan ko a Annak

na. ¹⁴Oni, igimetan takam ha maski nu anya a agedan moy gipu ha nikan. ¹⁵Niyaen, nu ayayatanak moy, tungpalan moy i bon ko ha nikam.”

Ikari ni Jesus i Espiritu na Dios

¹⁶Intulos ni Jesus i kagi na ha nikami a tinolduwan na. Kinagi na, “Ide pala i gimetan ko para ha nikam. Ket magkararagak ha Nama ko, a atdinan na kam ha kasulet ko. Hikuna i magagum ha nikam, ket awan na kam lakadan. ¹⁷Hikuna i Espiritu na Dios, a magpakatandi ha tahod ha nikam a manahod. Ngem ha sabali a hidi a awan a manahod, awan di hikuna mapadas, ta awan di makatandiyang megipu ha nikuna. Ngem ha nikam, katandi moy dan hikuna. Ta atoy dan hikuna ha nikam. Ket nokkan paman, sumadap hikuna a maghen ha nakam moy ha magnanayon.

¹⁸“Ikari ko ha nikam,” kon ni Jesus, “awan takam pabiyanan. Ta magsoli ak ha nikam nokkan. ¹⁹Niyaen, awan maalay, ket awan na ak maenta na totolay ha ide a lutak. Ngem ha nikam, maenta ak moy nokkan. Ket gipu ta magbiyagak manon nokkan, makabiyag kam bila. ²⁰Ket nokkan, ha iday a pamalak, makatandiyang moy talaga a magisesa kami Nama ko. Ket ha nikam, atoy kam bila ha nikan, ket atoyak bila ha nikam.

²¹“Ha maski nu heya a magteman ken mangtungpal ha inbon ko, hikuna i tahod a magayat ha nikan. Ket ha nikuna a magayat ha nikan, ayayatan na hikuna Nama ko, ket ayayatan ko bila hikuna. Ket ipakatandi ko ha nikuna megipu ha baggi ko,” kon ni Jesus.

²²Ket kinagi ni Judas (bakkan a ni Judas Iskaryote), “Apo, apay wade a ipakatandi mo ha nikami megipu ha baggi mo, ngem awan mo ipakatandi ha ngamin a sabali a hidi?” ²³Ket tinabbeg ni Jesus, “Hikam i pangipakatandiyang ko ha baggi ko, gipu ta ha maski nu heya a magayat ha nikan, hikuna i magtungpal ha pagitoldu ko. Ket ayayatan na hikuna Nama ko. Ket hikami a patama i umangay ha nikuna, a makihen kami ha nikuna ha magnanayon. ²⁴Ngem ha sabali a hidi a awan a magayat ha nikan, awan hidi magtungpal ha pagitoldu ko. Ket nakaman moy mina, a awan a naknakam ko i nagipuwan na pagitoldu ko aye, nu awan a naggipu ha Nama ko a nagpaangay ha nikan,” kon ni Jesus.

²⁵Ket intulos ni Jesus, “Ipeta ko idento ha nikam hanggan atoyak pala ha nikam. ²⁶Ngem maski nu dandani ak dan a lumakad, atoy pala i esa a paangayan Nama ko. Ket hikuna i kasulet ko, a magagum ha nikam. Hikuna i Espiritu na Dios. Ket itoldu na ha nikam i ngamin a kasapulan moy. Ket ipanakam na bila i ngamin a inpeta ko ha nikam.

²⁷“Isu i gipu na a awan kam mina magburibur. Ta maski nu lumakadak, iwarak ko i pangpatalna ha nakam moy. Bakkan ito a kinatalna na totolay ha lutak aye. Ta patalna ko i nakam moy ha

bukod ko a kinatalna a makatured. Isu, awan kam mina magburibur. Ket awan kam mina manteng. ²⁸Ta nateman moy i inpeta ko ha nikam, a lumakadak nokkan. Ket magsoli ak paman ha nikam. Niyaen, nu tahod a ayayatanak moy, magragsak kam mina. Ta umangayak ha Nama ko. Ket mas maturay hikuna ha langit ngem ha nikan ha lutak aye. Isu, nu makihenak ha nikuna ha iho, mas maturayak bila a aguman ko hikuna. ²⁹Niyaen, inpeta ko ito ha palungo a magimet, penu nokkan, nu nagimet dan ito, tumulos kam a manahod.

³⁰“Niyaen, ballik dan i tiyempo a pamaguhon tam. Ta dandani a dumemat ni Satanas, i happo na awan a hidi a manahod. Awan na ak iturayan, ngem palobusan ko hikuna. ³¹Ta kona hito i panggep Nama ko. Ket kayat ko a makatandiyan na ngamin a tolay a ayayatan ko i Hama ko. Ide i gipu na a tongpalan ko i ngamin a ibon na Hama ha nikan,” kon ni Jesus.

Sa na, kinagi, “Nay, umikat kam. Entamon.”

Ni Jesus i Kona ha Pon na esa a Kayo

15 ¹Niyaen, intulos ni Jesus i pagitoldu na ha nikami a tinolduwan na. Kinagi na, “Kona ha ide i pangaregan ko ha nikam. Kona a hikan i pon na kayo. Ket i Hama ko i mahagdapon ha ide a kayo. ²Ha tingi ko a awan magbunga, katolan Nama ko. Ket ha tingi ko a magbunga, dalusan na pala, penu mas makpal i mebunga na. ³Niyaen, hikam i kona ha tingitingi a nadalus dan gipu ha kinagi ko ha nikam a tahodan moy. ⁴Isu, tumulos kamon a manahod ha nikan. Ket maghenak dod ha nikam, a magisesa kitam. Ta kona hito ha tingitingi a hidi. Nu awan tumulos i tingi a maghen ha pon na, siyempre, awan hikuna magbunga. Ket kona bila hito ha nikam. ⁵Ta hikan i kona ha pon na kayo. Ket hikam i kona ha tingitingi ko. Ha maski nu heya a tumulos a manahod ha nikan, ket maghenak ha nikuna, hikuna i magbunga ha makpal. Ta awan kam makagimet ha maski nu anya, nu makisina kam ha nikan. ⁶Ket ha makisina ha nikan, hikuna i kona ha tingi a nakatol ken nalannas dan. Ket nokkan, nu mapuhon hidi a nalannas, metogbak hidi ngamin ha gangatan. Ket matutod hidi. ⁷Ngem bakkan ha nikam. Ta nu tumulos kam a manahod ha nikan, ket magtungpal kam ha pagitoldu ko, mabalin a agedan moy i maski nu anya a kayat moy. Ket meyatad ito ha nikam. ⁸Gipu ha ide i pakedeyawan Nama ko, nu magbunga kam ha makpal. Ta ide i mangpatahod a umusoseg kam ha nikan a tahod.

⁹“Niyaen, ayayatan takam a kona ha pinagayat Nama ko ha nikan. Isu, tumulos kam a manahod ha pinagayat ko ha nikam. ¹⁰Nu tungpalan moy i inbon ko, makatulos kam a makapadas ha pagayat ko ha nikam, a kona ha nikami a Patama. Ta tinungpal ko dan i inbon Nama ko, ket kanayonak a makapadas ha pinagayat na ha nikan. ¹¹Inpeta ko

idagento, penu makipagragsak kam ha nikan, ken penu tumulos kam a makapagragsak ha tahod a ragsak,” kon ni Jesus.

¹²Ket intulos na, “Ide dan i bon ko ha nikam. Maginayat kamon a kona ha pinagayat ko ha nikam. ¹³Awan ha dakdakkal a pagayat ngem ha ide, a iyatad na esa a tolay i biyag na gipu ha ilay na a hidi, penu makabiyag hidi. ¹⁴Ket niyaen, hikam man i ilay ko, nu tungpalan moy i bon ko ha nikam. ¹⁵Awan takam nagenan a tagabu ko. Gipu ha tagabu a hidi, awan di makitandiyan nu anya i panggep na Happo di. Ngem bakkan ha nikam. Ket nagenan takam ha ilay ko. Ta inpakatandi ko dan i ngamin a inpeta Nama ko ha nikan.

¹⁶“Ngem maski nu kona hito, awan a hikam i nangpili ha nikan a ilay moy, nu awan a hikan i nangpili ha nikam. Ket pinili takam, penu atdinan takam ha tarabaho moy, ket penu tumulos kam a magbunga, ket manayon mina i bunga moy heya. Ket atdinan takam ha tarabaho moy, penu makaaged kam ha maski nu anya ha Hama ko, gipu ha nikan, ket atdinan na kam,” kon ni Jesus.

I Pakienglan Na Awan A Hidi A Manahod

¹⁷Ket intulos na, “Ide dan i bon ko ha nikam, a maginayat kamon. ¹⁸Ta siyempre, sentiyan na kam na awan a hidi a manahod. Ket katandi moy a hikan i sentiyan di ha palungo. ¹⁹Nu ahegan moy mina hidi, a awanak moy tahodan, ket ayayatan di kam mina. Ta kakalan moy mina hidi. Ngem niyaen, bakkan i nesakopan moy. Ta pinili takam, a sinina takam ha nidi. Isu i gipu na a sentiyan di kam.

²⁰“Nakaman moy i nepeta ko ha nikam idi, a ‘Awan a mas maturay i tagabu ngem ha Happo na,’ kon ko. Isu, nu linoko di ak, lolokowan di kam bila. Nu tinongpal di mina i pagitoldu ko, tungpalan di bila i pagitoldu moy. ²¹Ngem awan di tinongpal i pinagitoldu ko. Isu, makatandiyan tam a lolokowan di kam gipu ha nikan, ken gipu ta awan di katandi i Hama ko a nagpaangay ha nikan.

²²“Nu awanak inumangay ha lutak aye, ken nagpakatandi megipu ha Dios, awan mina ha pakaliwatan di. Ngem niyaen, gipu ta inpakatandi ko ha nidi, awan ha pagpambar di ha liwaliwat di. ²³Ha maski nu heya a magsenti ha nikan, sentiyan na bila i Hama ko. ²⁴Awan mina ha pakaliwatan di nu awan di naenta i nakaddatan a ginimet ko, a awan ha sabali a makagimet. Ngem niyaen, naenta di dan. Ket sentiyan di ak paman ken Hama ko. ²⁵Ket gipu ta kona hito, natongpal i nepugto ken nesurat ha Libro na Dios. Ta kinagi na Dios idi, ‘Sentiyan di ak a awan ha gipu na.’”

²⁶Ket kinagi manon ni Jesus, “Umangay ha nikam nokkan i agum moy a Espiritu na Dios. Hikuna i magpakatandi ha kinatahod. Ta paangayan ko hikuna a maggipu ha Hama. Ket ipakatandi na megipu ha nikan. ²⁷Ket

hikam bila i magpakatandi megipu ha nikan. Ta nakiuseg kam ha nikan, maski idi karugi ko a mangitoldu, hanggan niyaen,” kon ni Jesus ha nikami a tinolduwan na.

16 ¹Intulos ni Jesus, “Inpakatandi ko dan idento, penu makatandiyon moy i magimet ha nikam nokkan. Ta masapul a paigatan moy i panahod moy ha nikan, a awan kam gumimak a manahod. ²Palakadan di kam nokkan ha sakop moy a Judyo. Oni paman, ket dumemat i tiyempo, ket atoy i kappal ha nikam a patayan di. Ket kagin di ito a pagserbe di ha Apo Dios. ³Ngem ide i gipu na a gimetan di ito, ta awan di kami katandi a patama.

⁴“Niyaen, inpeta ko ito megipu ha pagloko di, penu nokkan, nu magimet ito, manakam moy i kakkagi ko aye, ket awan maabak i panahod moy. Idi nangrugi kam a makiuseg ha nikan, awan ko kinagi i kona hito. Ta atoyak pala ha nikam. ⁵Ngem niyaen, dandani dan i pagsoli ko ha Nama ko a nagpaangay ha nikan. Ket awan ha nikam a magsalodsod nu hadya i angayan ko. ⁶Imbes na, maladinget kam dalla, gipu ha kinagi ko aye. ⁷Ngem maski nu maladinget kam niyaen, ipeta ko pala a mas mappiya i kasasaad moy nu lumakadak. Ta nu awanak lumakad, awan umangay i Espiritu na Dios a magagum ha nikam. Ngem nu lumakadak, paangayan ko hikuna ha nikam. ⁸Ket nu dumemat hikuna nokkan, ipakatandi na ha totolay megipu ha liwaliwat di. Ket ipakatandi na bila i kinalinteg megipu ha baggi ko. Ket ipakatandi na bila megipu ha paghukom na Dios ha totolay. ⁹Ipakatandi na a kelliwat hidi, gipu ta awan hidi manahod ha nikan. ¹⁰Ket ipakatandi na bila i kinalinteg megipu ha nikan, ta magsoli ak ha Nama ko, a awanak moy manon maenta. ¹¹Ket ipakatandi na paman a mahukoman mina hidi. Ta madi i kasakop di a ni Satanas, a hinukom na dan na Dios,” kon ni Jesus.

¹²Ket intulos na, “Atoy pala i makpal a kayat ko ipeta ha nikam, ngem awan moy pala makatandiyon. ¹³Ngem nokkan nu dumemat i Espiritu na Dios, idilan na kam ha ngamin a kinatahod. Awan hikuna magkagi a bukod na a nakam, nu awan a ipeta na i nateman na ha Nama ko. Ket ipakatandi na i magimet nokkan. ¹⁴Ket i kainamakan ko bila i mepaenta na nokkan ha nikam. Ta teman na i ipeta ko ha hikuna, ket ipakatandi na ha nikam i ngamin a kayat ko kagiyon. ¹⁵Ha ngamin a nakam Nama ko, iday bila i nakam ko. Isu i gipu na a kinagi ko a ipakatandi na ha nikam i ngamin a kayat ko ipeta.”

Magbalin a Ragsak i Ladingit moy

¹⁶Ket intulos na, “Mabikan dan i pamalak a awanak moy maenta. Ket mabikan bila i pamalak a maenta ak moy manon,” kon ni Jesus.

¹⁷Niyaen, atoy i kappal ha nikami a tinolduwan na a naginuhon hidi, “Anya i kayat na kagiyon, a mabikan dan i pamalak a awan tam hikuna

maenta, kon na. Ket mabikan bila i pamalak a maenta tam manon, kon na kan. Ket gipu ta umangay kan hikuna ha Nama na, kon na. ¹⁸ Anya i kayat na kagiyan a ‘mabikan dan’? Panyan tam ito a makatandiyan a kinagi na,” kon di.

¹⁹ Niyaen, katandi ni Jesus a kayat di hikuna pagsalodsodan. Isu, kinagi na ha nidi, “Magsisinalodsod kam gipu ha kinagi ko a, ‘Mabikan dan i pamalak a awanak moy maenta. Ket mabikan bila i pamalak a maenta ak moy manon,’ kon ko. ²⁰ Tahod ide a ipeta ko ha nikam. Teman an moy bi. Magsanget ken magnongoyngoy kam nokkan, ngem magragsak i awan a hidi a manahod ha nikan. Niyaen, maski nu magladingit kam nokkan, magbalin a ragsak i ladinget moy. ²¹ I pangaregan ko ha dento i esa a babbey a mageenak. Ta magladingit hikuna ha tiyempo na a paggasokan. Ngem nu neenak dan i annak na, maleptanan na babbey i rigat na, gipu ha ragsak ha annak na. ²² Ket kona bila hito ha nikam. Ta niyaen, magladingit kam. Ngem nokkan nu mamagenta kitam manon, magragsak kam talaga. Ket perpermi i ragsak moy heya, a awan ha makapagimak ha ragsak moy heya.

²³ “Ket ha iday a tiyempo, bakkan a hikan i pagagedan moy. Ta tahod a Hama ko i mangiyatad ha nikam ha maski nu anya a agedan moy, gipu ha nikan. ²⁴ Hanggan niyaen, awan kam magaged ha Nama ko gipu ha nikan. Ngem niyaen, magaged kam mina, gipu ha panahod moy ha nikan. Ket atdinan na kam, penu perpermi i ragsak moy,” kon ni Jesus ha nikami a tinolduwan na.

²⁵ Ket intulos na, “Hanggan niyaen, inusar ko ha nikam i pangareg. Ngem niyaen, dandani dan i tiyempo a awan ko usaran i pangareg, nu awan madibbew i pagpakatandi ko ha nikam megipu ha Nama ko. ²⁶ Ket nokkan, ha tiyempo hito, hikam i magaged ha Nama ko, gipu ha panahod moy ha nikan. Ket awan a masapul a iyagedan takam ha Nama ko. ²⁷ Ta ayayatan na kam a mismo Nama ko. Oni, ayayatan na kam, gipu ta ayayatanak moy bila, ken tahodan moy a naggipuwak ha Nama ko. ²⁸ Tahod a naggipuwak ha Nama ko idi, a inumangayak ha lutak aye. Ket niyaen, lakadan ko dan ide a lutak, ta sumoli ak ha Nama ko,” kon ni Jesus. ²⁹ Ket kinagi mi a tinolduwan na, “Oni agay! Madibbew dan i kagi mo aye, ta awan mo inusar i pangareg. ³⁰ Niyaen, katandiyan mi a makatandiyan mo i ngamin ha disalad na nakam mi. Ta maski nu awan taka salodsodan, katandi mo dan i nakam mi, ken anya i kayat mi a salodsodan. Ket gipu ta kona hito i pinnakabalin mo, tahodan mi i nagipuwan mo a Apo Dios,” kon mi.

³¹ Ket kinagi ni Jesus, “Oni, manahod kam niyaen. ³² Ngem dandani dan i oras a masinasina kam ngamin, ket pabiyananak moy a magisesa. Ket lumakad kam ngamin a sumoli kam ha bilabilay moy. Ngem ha kinatahod na, awanak magisesa, gipu ta atoy ha nikan i Hama ko.

³³Niyaen, inpeta ko ito, penu matalna i nakam moy, gipu ha panahod moy ha nikan. Ta maski nu lolokowan na kam na awan a hidi a manahod, papigsaan moy mina i nakam moy. Ta hikan i mangabak ha ngamin a kinadukas ha ide a lutak,” kon ni Jesus.

Ikararagan ni Jesus i Tinolduwan na a hidi

17 ¹Idi nobos ide a pagitoldu ni Jesus, tinumangad hikuna ha langit. Ket kinagi na, “Hama, dinumemat i oras a katay ko. Niyaen, ipaenta mo bi i kainamakan na Annak mo, penu mepaenta ko bila i kainamakan mo. ²Ta inatdinanak mo ha pagturay ko ha ngamin a tolay, penu meyatad ko i biyag mo a magnanayon ha ngamin a tolay a panahodan mo ha nikan. ³Ket ide i pakabiyagan di a magnanayon, basta katandi di ka, a tahod a Dios a isesa, ken katandi di ak a pinaangay mo. ⁴Niyaen, Amang, nepaenta ko dan i kainamakan mo ha ide a lutak. Ta ginimet ko dan i ngamin a kayat mo. ⁵Niyaen, Amang, gipu ha pagsoli ko ha nikaw, ipaenta mo bi i kainamakan ko ha langit, ha saguppang mo. Ta kona hito i kainamakan ko, idi palungo a naparsuwa i lutak, idi naghenak ha nikaw ha langit.

⁶“Niyaen, ha dagende a lallallaki a intalak mo ha nikan, inpatandi taka ha nidi. Ta hidi i kukuwa mo, a pinasina mo hidi ha awan a hidi a manahod. Ket intalak mo hidi ha nikan. Ket niyaen, inumuseg hidi ha pagitoldu mo. ⁷Niyaen, katandi di dan a nagipu ha nikaw i ngamin a pinagimet mo ha nikan. ⁸Ta netoldu ko ha nidi i kakkagi a inpeta mo ha nikan. Ket manahod hidi ha kagi mo. Ket katandi di a tahod a nagipuwak ha nikaw. Ta tinahod di a hikaw i nagpaangay ha nikan. ⁹Amang, ikararagan ko hidi. Awan ko a ikararagan i ngamin a tolay ha lutak, nu awan idagende a intalak mo ha nikan. Ta hidi i kukuwa mo. ¹⁰Maski nu anya a kukuwa ko, iday bila i kukuwa mo. Ket maski nu anya a kukuwa mo, kukuwa ko bila iday. Ket niyaen, gipu ha nidi, madaydeyewak dan.

¹¹“Niyaen, Amang, lumakadak dan ha ide a lutak, a sumoli ak ha nikaw, ha langit. Ngem mawarak pala hidi. Mannakabalin a Hama, daponan mo bi hidi gipu ha pinnakabalin mo, penu magisesa hidi a kona ha nikita a magisesa. ¹²Ta idi pakipaghen ko ha nidi, dinapon ko hidi gipu ha pinnakabalin mo a inyatad mo ha nikan. Oni ah, dinapon ko hidi. Ket niyaen, awan ha maski esa ha nidi a napukaw, malaksid ha iday a maglipot a maparusaan nokkan ha impyerno. Ta kona hito i nepapugto mo, ken nesurat ito ha Libro mo. Ket niyaen, natongpal dan ito.

¹³“Niyaen, Amang, dandani dan i pagsoli ko ha nikaw. Isu i gipu na a magkagi ak ha kona he, penu teman na agagum ko aye, penu makipagragasak hidi ha nikan. ¹⁴Amang, inyatad ko ha nidi i kakkagi mo. Ket niyaen, sentiyang na hidi na awan a hidi a manahod. Ta sabali i sakop na tinolduwan ko a hidi ken sakop na awan a hidi a manahod. Ket

kona bila ha nikan, a awanak umuseg ha sakop di a awan a manahod. Ket sentiyan diyak dod. ¹⁵Amang, awan ko agedan a ilapos mo hidi ha ide a lutak, nu awan a daponan mo hidi ha ni Satanas. ¹⁶Ta awan hidi nagpasakop ha awan a hidi a manahod. Ket kona bila ha nikan, a awanak nagpasakop ha awan a hidi a manahod. ¹⁷Isu, Amang, paigatan mo bi i nakam di a umunod ha nikaw. Ide a kakkagi mo a kinatahod, ito mina i pangpaigat mo ha nakam di, penu mebukod hidi ha nikaw. ¹⁸Niyaen, paangayan ko hidi ha totolay a awan a manahod, a kona ha pinagpaangay mo ha nikan ha totolay a awan a manahod. ¹⁹Amang, gipu ha nidi, iyatad ko ha nikaw i biyag ko, penu mebukod hidi ha pagserbe di ha nikaw,” kon ni Jesus.

²⁰Ket intulos na, “Amang, awan la hidi i ikararagan ko, nu awan ko bila ikararagan i ngamin a manahod nokkan gipu ha pagibaheta di. ²¹Ket iyagedan ko hidi, Amang, a maging isesa mina hidi ngamin, a kona ha nikita. Ta atoy ka ha nikan, ket atoyak bila ha nikaw. Ket kona mina hito a magisesa mina hidi ha nikita, penu manahod i sabasabali a hidi a hikaw i nagpaangay ha nikan. ²²Niyaen, Amang, inyatad ko ha nidi i pinnakabalin ko, a kona ha inyatad mo ha nikan i pinnakabalin mo bila, penu magisesa hidi, a kona ha pagisesa ta. ²³Ta atoy ka ha nikan, ket atoyak ha nidi. Isu i gipu na a magisesa mina hidi, penu makatandiyan na ngamin a tolay a hikaw i nagpaangay ha nikan, ket penu makatandiyan di bila a ayayatan mo hidi a kona ha pinagayat mo ha nikan.

²⁴“Amang, gipu ha pagayat mo ha nikan, pinadeyawak mo ha saguppang mo, idi palungo a naparsuwa i lutak. Niyaen, inyatad mo ha nikan idagende a manmanahod. Ket kayat ko a makipaghen hidi ha nikan ha paghenan ko, penu maenta di i pakedeyawan ko a atoy ha nikan idi. ²⁵Nalinteg a Amang, awan na ka katandi na totolay na lutak aye. Ngem katandi taka. Ket niyaen, makatandiyan na tinolduwan ko a hidi. Ket katandiyan di a hikaw i nagpaangay ha nikan. ²⁶Ta inpakatandi taka ha nidi. Ket awanak gumimak a mangipakatandi, penu magayat hidi a kona ha pinagayat mo ha nikan, ket penu atoyak pala ha nidi,” kon ni Jesus ha kararag na.

I Pinangdakap di ha ni Jesus

18 ¹Niyaen, kobosan na pinagkagi ni Jesus ha ide, linumapos hikuna. Ket inumuseg kami a tinolduwan na. Inumahabes kami ha sapa ha Kidron, a inumangay kami ha esa a lugar a pagmulaan ha kaykayo. Hito i inangayan mi. ²Niyaen, ha ni Judas a nagliput ha ni Jesus, hikuna bila i esa a makatandi ha ide a lugar. Ta makpal a beses a namagtagbo hito ni Jesus ken hikami a tinolduwan na. ³Isu, niyaen, inumangay ni Judas ha ide a pagmulaan. Ket inkuyog na i kappal a sundalu ken guwardya na Templo a pinaangay na matangkay a papadi ken Pariseyo a hidi. Ket atoy silaw di, ken armas di.

⁴Ket gipu ta katandi ni Jesus i ngamin a magimet ha nikuna, sinalpak na hidi, a kinagi na, “Heya i eriyokan moy?” ⁵Ket tinabbeg di, “Ni Jesus a taga-Nasaret.” Ket kinagi ni Jesus, “Atoyak dan.” (Ket atoy bila hay ni Judas a nangliput ha ni Jesus, a nagagum hikuna ha sundalu a hidi.)

⁶Idi kinagi ni Jesus, “Atoyak dan,” inumisol i sundalu a hidi gipu ha kanteng di, ket natumba hidi. ⁷Ket sinalodsod manon ni Jesus, “Heya i eriyokan moy?” Ket kinagi di, “Ni Jesus a taga-Nasaret.” ⁸Ket kinagi ni Jesus, “Inpeta ko a atoyak dan. Isu, nu hikan i eriyokan moy, palobusan moy a lumakad idagende a agagum ko.” ⁹(Kinagi ni Jesus ito, penu matungpal iday a inkararag na ha Nama na, a awan ha maski esa a napukaw ha intalak na Dios ha nikuna.)

¹⁰Niyaen, ha ni Simon Pedro, keppalataw hikuna. Ket sinakrot na ito, ket kinatol na i tagabu na Katangkayan a Padi. Kinatol na i makinkanawan a talinga na. (Malko i nagen na iday a tagabu.) ¹¹Ket kinagi ni Jesus ha ni Pedro, “Isarongan mo i palataw mo ah! Anya? Kagin mo a awan ko maattaman i rigrigat a pinanggep Nama ko?”

¹²Sa di, dinakap ni Jesus na sundalu ken kapitan di ken guwardya a hidi na Templo. Ket ginakadan di hikuna. ¹³Ket inyangay di hikuna ha ni Anas ha palungo. Ta ni Anas i manugang ni Padi Kaipas. Ket ni Kaipas i Katangkayan a Padi, ha iday a tawen. ¹⁴(Ni Kaipas i nangibalakad ha Judyo a hidi, a mas mappiya, kan, nu matay i esa a tolay, penu awan matay hidi ngamin. Iday i kinagi na idi.)

¹⁵Niyaen, tinumagubet kami duwa a ni Simon Pedro. Ket gipu ta katandi na ak di Anas, pinalobusan diyak a makiuseg ha ni Jesus a sumadap ha paraangan na bilay na Katangkayan a Padi. ¹⁶Ngem nagwarak ni Pedro ha lapos, ha bikan na ruwangan. Isu, linumaposak manon a magaged ha babbey a nagdapon ha ruwangan. Ket pinalobusan na ni Pedro a sumadap. ¹⁷Idi kassaddap ni Pedro, kinagi na babbey, “Hikaw wade i esa a tinolduwan na lallaki a dinakap di?” Ngem kinagi ni Pedro, “Awan.”

¹⁸Niyaen, gipu ta madagmen idi, nagdukot hidi ha uging i tagabu ken guwardya a hidi. Ket nagtaknag hidi a nagendu. Ket binumikan ni Pedro a nakiendu bila.

¹⁹Niyaen, ha Katangkayan a Padi, ha disalad na bilay, sinalodsod na ni Jesus megipu ha pagitoldu na ken tolay a hidi a tinolduwan na. ²⁰Ket tinabbeg ni Jesus, “Awan a nepamen i pagitoldu ko. Nagitolduwak ha saguppang na ngamin, ha saguppang na kapilya moy ken ha Templo a pagpisanan na ngamin a Judyo. ²¹Isu, apay a pilitanak mo a mangsistigu ha baggi ko? Pagsistiguan mo mina hidi a nagteman ha pagitoldu ko. Ket salodsodan mo mina hidi nu anya i nepeta ko. Siyempre, katandi di dan i kinagi ko.”

²²Idi kinagi na ito ni Jesus, dinapang na hikuna na esa a guwardya, a nagkagi ha, “Apay a kona hay i pinagtabbeg mo ha Katangkayan a

Padi?” ²³Ket kinagi ni Jesus ha ni Anas, “Nu nagliwatak ha kinagi ko, ipatahod mo i liwat ko, ayun ha linteg tam. Ngem nu tahod i inpeta ko, apay a pinadapangak mo?” ²⁴Isu, gipu ta awan nakatulos ni Anas ha pinagsalodsod na, pinaangay na ni Jesus, a nagakadan pala, ha ni Kaipas a Katangkayan a Padi.

²⁵Niyaen, atoy pala ni Simon Pedro a nagendu pala. Ket atoy i kappal a nagsalodsod, “Anya, hikaw wade i tinolduwan na iday a lallaki?” Ngem nagpamen ni Pedro. “Awan,” kinagi na. ²⁶Ngem atoy bila hay i esa a tagabu na Katangkayan a Padi. Ket kabagiyang hikuna na lallaki a kinatol ni Pedro i talinga na. Kinagi na, “Netan taka a nagagum ha dinakap mi, ha pagmulaan ha kaykayo.” ²⁷Ket nagpamen manon ni Pedro. Ket dagus a nagtaraok i esa a kawitan.

²⁸Idi nasapa pala, inlapos di ni Jesus ha bilay ni Kaipas. Ket inyangay di hikuna ha bilay ni Gobernador Pilato. Ngem madiyan di a sumadap ha bilay na. Ta ayun ha ugali na Judyo, nu sumadap i esa a Judyo ha bilay na bakkan a Judyo, mebilang hikuna a maromsa. Ket awan hikuna mapalobusan a magkan ha Piyesta na Pinagtaleban na Anghel a Magpatay. Kona hito i ugali na Judyo a hidi. ²⁹Isu, linumapos ni Pilato. Ket kinagi na, “Anya i pangpaliwatan moy ha ide a lallaki?” ³⁰Ket tinabbeg di, “Nagliwat dan hikuna! Nu awan hikuna nagliwat, awan mi hikuna intugan ha nikaw.” ³¹Ket kinagi ni Pilato, “Nay kamon. Hikam i makatandi ha iday. Atoy i linteg moy a mismo. Hikam mina i manghukom ha nikuna.” Ngem tinabbeg na Judyo a hidi, “Awan a mabalin. Ta nu masapul a mapatay i esa a tolay, awan na kami palobusan na linteg moy a Romano,” kon na Judyo a hidi. ³²(Nagimet ito penu matongpal i kinagi ni Jesus, idi inpugto na a matay hikuna a mepelansa ha kudos.)

³³Isu, nagsoli ni Pilato ha bilay na. Ket inayagan na ni Jesus, a kinagi na, “Anya, hikaw i hari na Judyo a hidi?” ³⁴Ket sinalodsod ni Jesus, “Iday i bukod mo a nakam, onu kakkagi na Judyo a hidi megipu ha nikan?” ³⁵Ket kinagi ni Pilato, “Bakkanak a Judyo. Ngem kayat ko a makatandiyan i liwat mo. Pinaliwat na ka na kailiyan mo a hidi ken matangkay a hidi a papadi. Anya dod i ginimet mo?” ³⁶Ket kinagi ni Jesus, “Bakkan a ide a lutak i paggipuwang na pagturay ko a maghari. Nu naggipu i pagturay ko ha tolay, makilaban mina i nasakopan ko a hidi, penu awan na ak madakap na Judyo a hidi. Ngem bakkan a ide a lutak i paggipuwang na paghari ko.” ³⁷Ket kinagi ni Pilato, “Isu, tahod ka a hari?” Ket tinabbeg ni Jesus, “Hikaw i magkagi ha ‘hari.’ Ngem ide i gipu na a inumangayak ha ide a lutak, a neenakak penu mepakatandi ko i tahod. Niyaen, ha maski nu heya a magserbe ha kinatahod, magteman hikuna ha nikan,” kon ni Jesus. ³⁸Ket kinagi ni Pilato, “Kinatahodak! Awan ha makatandi ha kinatahod!” Ket linumapos hikuna manon ha Judyo a

hidi, a kinagi na ha nidi, “Awan ha liwat na a pakaparusaan na mina. ³⁹Ngem maski nu kona hito, hikam mina i magpili. Ta atoy i ugali moy a Judyo, ket palaposan ko i esa a balod ha kada Piyesta na Pinagtaleban na Anghal a Magpatay. Niyaen, heya i piliyan moy? Palaposan ko mina ide a Hari na Judyo?” kon ni Pilato. ⁴⁰Ngem indulaw na Judyo a hidi, “Awan! Bakkan a hikuna! Ni Barrabas i kayat mi!” kon di. (Ni Barrabas aye i esa a tulisan.)

19 ¹Sa na, pinabaot ni Pilato ni Jesus. ²Ket inalap na sundalu a hidi i kappal a seset. Kinawekaw di ito a ginimet di a kona ha korona. Ket indatton di ha buntok ni Jesus. Kinagayan di hikuna ha asul, ta iday i kolor na kagay na hari. ³Sa di, inulew hikuna, a indulaw di, “Magbiyag i hari na Judyo!” kon di. Ket dinapang di hikuna.

⁴Ket linumapos manon ni Pilato, a kinagi na ha Judyo a hidi, “Temananak moy bi. Ilapos ko hikuna ha nikam, penu makatandiyen moy a awan ko maenta i liwat na, ket awan dod ha pakaparusaan na,” kon ni Pilato. ⁵Sa di, inlapos ni Jesus, a nagkorona ha seset, ken nagtennon ha asul a kagay. Ket kinagi ni Pilato ha Judyo a hidi, “Entan moy ide a lallaki.” ⁶Ngem idi naenta na matangkay a hidi a papadi ken guwardya a hidi, indulaw di, “Pelansa moy ha kudos! Pelansa moy ha kudos.” Ket kinagi ni Pilato, “Hikam i makatandi ha iday! Hikam mina i mangilansa ha nikuna ha kudos. Ngem ha nikan, awan ko makatandiyen i pakaparusaan na.” ⁷Ket tinabbeg na Judyo a hidi, “Ha linteg mi, masapul a mapatay hikuna. Gipu ta inbilang na i baggi na a Annak na Dios.”

⁸Niyaen, idi nateman ni Pilato i kinagi di, kinumaro i kanteng na. ⁹Sinumoli hikuna ha bilay. Ket kinagi na ha ni Jesus, “Taga-hadya ka, talaga?” Ngem awan tinumabbeg ni Jesus. ¹⁰Ket kinagi ni Pilato, “Apay a awan ka tumabbeg? Awan mo katandiyen a atoy i turay ko a mangpalakad ken mangpelansa ha kudos?” ¹¹Ket tinabbeg ni Jesus, “Awan ka ha turay nu awan a inyatad na Dios ha nikaw. Isu a dakdakkal i liwat di Kaipas a nangigiwat ha nikan ha nikaw. Ta awan hidi ha turay a nagipu ha Dios.”

¹²Idi nateman na ito ni Pilato, kaykayat na a mangpalakad ha ni Jesus. Ket pinapadas na. Ngem pinilit na Judyo a hidi, a indulaw di, “Nu palobusan mo iday a ni Jesus, magsenti ka ha hari tam ha Roma. Kasenti na hari tam i maski nu heya a maginhahari ha baggi na, a kona ha iday a lallaki.” ¹³Idi nateman ni Pilato i kakkagi di aye, inlapos na ni Jesus. Sa hikuna, nagetnod ha pagetnodan na hukom, ha lugar a nagenan di ha, “Masimpa a Pogedu.” (Ha kagi na Judyo, “Gabata.”)

¹⁴Niyaen, dandani a lubuk na pamalak, ket disperas dan na Piyesta na Pinagtaleban na Anghel a Magpatay. Ket kinagi ni Pilato ha Judyo a hidi, “Entan moy, i hari moy aye!” ¹⁵Ngem indulaw di, “Patayan mo! Patayan

mo! Pelansa mo ha kudos!” kon di. Ket kinagi ni Pilato, “Ngem ide i hari moy! Kayat moy a pelansa ko ha kudos i hari moy aye?” Ket tinabbeg na katangkayan a padi a hidi, “Awan ha sabali a hari mi, nu awan la i hari tam ha Roma!” kon di. ¹⁶Ket gipu ta kona hito, inyatad ni Pilato ni Jesus ha nidi, penu melansa hikuna ha kudos.

Melansa ni Jesus ha Kudos

¹⁷Isu, inlapos di ni Jesus ha ili, a binaklay na i kudos a pangilansaan di. Ket inyangay di hikuna ha lugar a nagenan di ha, “Karbot.” (Ha kagi na Judyo, “Golgota.”) ¹⁸Hito i nangilansaan di ha nikuna ha kuros. Ket inlansa di bila i duwa a lallaki ha hikeg na. Intolnak di i kudos na esa ha kanigid ni Jesus. Ket intolnak di i kudos na nekaduwa ha makanawan na. ¹⁹Ket atoy bila i insurat ni Pilato a pangpakatandi ha totolay. Ket pinedatton na ha kudos. Insurat na, “Jesus, a Taga-Nasaret, i Hari na Judyo,” kon na. ²⁰Ket makpal i Judyo a hidi a nagbasa ha iday a surat. Ta mabikan ha ili i lugar aye a nakelansaan ni Jesus. Ket nesurat ito ha kagi na Judyo, ken Romano, ken Griego. ²¹Ngem kinagi na katangkayan a padi a hidi, “Awan mos isurat, ‘I hari na Judyo.’ Imbes na, isurat mos, ‘Kinagi na lallaki aye a hikuna i hari na Judyo.’” ²²Ngem kinagi ni Pilato, “Nu nesurat ko iday, nesurat dan! Awan a mabalin a pasulitan moy.”

²³Ket ha sundalu a hidi, idi nelansa di ni Jesus, inalap di i tennon na. Ket binunong di a nagkapat. Ket inalap di bila i badu na a atakdug. Ngem awan ha saip na entero a badu na aye a atakdug. ²⁴Isu, nagkinagi hidi, “Awan tam mina pisanan ide a tennon na. Imbes na, magbibinunotan kitam, nu heya mina i mangalap,” kon di. Ket gipu ta kona hito, natongpal i pugto a nesurat ha Libro na Dios, a “Binunong di i tennon ko, ket nagbinnunotan di i badu ko,” kon na. Ket iday i ginimet na sundalu a hidi.

²⁵Niyaen, atoy bila hay, ha bikan na kudos ni Jesus, i hena na ken kabsat nena na, ken ni Maria a kabanga ni Kleopas, ken ni Maria Magdalena. ²⁶Idi naenta ni Jesus i hena na, ket naenta na ak a nakatakag ha hikeg na, kinagi na, “Entan mo, Inang. Mangrugi niyaen, mebilang a hikuna i annak mo.” ²⁷Sa na, kinagi ha nikan, “Niyaen, ibilang mo a hikuna i hena mo.” Isu, mangrugi ha iday a pamalak, rinespitar mi ni Maria ha bilay mi.

I Katay ni Jesus

²⁸Niyaen, nakatandiyen ni Jesus a nobos i ngamin a tarabaho na. Isu a kinagi na, “Mauwawak dan.” (Kinagi na ito, penu matongpal pala i esa a nesurat ha Libro na Dios.) ²⁹Ket atoy hay i esa a burnay na makkak a arak. Ket nangalap hidi ha hamet, ket insawsaw di ito ha iday a arak. Sa

di, indatton iday a hamet ha ontok na kayo a hisopo, ket ingiwat di ha labi na. ³⁰Idi sinapsap ni Jesus iday a arak, kinagi na, “Natongpal dan i ngamin.” Sa hikuna, tinumokam ha buntok na, ket pinalobusan na i angas na, a natay hikuna.

³¹Niyaen, disperas dan na piyesta, ket maneg a pamalak i kaugman na. Ket maneg, nu magwarak ha kudosa i bangkay na natay a hidi. Nangruna ta Piyesta na Pinegtaleban na Anghel a Magpatay, a mangina a pamalak ito. Isu, inaged di Judyo ha ni Pilato a palobusan na hidi a mangtangpod ha tikad na lallallaki a nelansa ha kudosa, penu matay hidi ha sigida. Ket meyogsad hidi a melabbang mina. ³²Isu, dinumemat i sundalu a hidi, ket tinangpod di i tikad na duwa a tulisan heya, a kaagum ni Jesus a nelansa. ³³Ngem idi dinumitang hidi ha ni Jesus, naenta di a natay dan hikuna. Isu, awan di tinangpod i tikad na. ³⁴Ngem ginidsal na esa a sundalu i tagkang ni Jesus. Ket dagus a binumulos ha tagkang na i digi ken dinom. ³⁵(Ket ha ngamin a dagento a nagimet ha ni Jesus, hikan i nakaenta. Niyaen, mesurat ko ito, penu manahod kam bila. Ta sigurado ak a tahod ito ngamin. Naenta ko i ngamin.) ³⁶Ket nagimet bila idento, penu matongpal i nesurat ha Libro na Dios, a “Awan matangpod i maski esa a tulang na.” ³⁷Ket nesurat bila, “Aamatan di hikuna a ginidsal di,” kon na Libro na Dios.

Ilabbang di ni Jesus

³⁸Niyaen, kobosan na iday, inumangay ni Jose a Taga-Arimatea ha ni Pilato. Ket inaged na i bangkay ni Jesus. Ha ni Jose aye, nanahod hikuna ha ni Jesus a nalimid, ta nanteng hikuna ha Judyo a hidi. Niyaen, inpalobus na hikuna ni Pilato. Isu, inumangay ni Jose, ket inalap na i bangkay ni Jesus. ³⁹Ket inumuseg ni Nikodemo a inyangay na i manga tallu a pulo a kilo na bangbanglo a mirra ken alo. (Ide a Nikodemo i inumangay ha ni Jesus idi ha kallap.) ⁴⁰Ket inalap di i bangkay ni Jesus, ket binadbadaan di ha maponset a hamet, pati i bangbanglo heya. Ta kona hito i ugali na Judyo a hidi.

⁴¹Niyaen, ha iday a lugar a nakelansaan ni Jesus, atoy bila i pagmulaan ha kakkayo. Ket atoy hito i bigu a kuweba a paglabangan a awan pala ha nelabbang. ⁴²Isu, gipu ta disperas dan, ken gipu ta mabikan iday a kuweba, intagmak di i bangkay ni Jesus ha ihay.

Magbiyag Manon ni Jesus

20 ¹Niyaen, idi Dominggo dan, ket madiham pala, inumangay di Maria Magdalena ha labbang. Ket naenta di a nelukat i labbang, a naadya dan i pogedu a nangcallab di ha kuweba. ²Isu, nagbuyot hidi a inumangay ha nikan ken ni Simon Pedro. Ket kinagi ni Maria, “Inalap di dan i bangkay na Haplo tam! Awan mi makatandian nu hadya i nangiangan di!”

³Isu, nagsigida kami a mangenta ha labbang. ⁴Parehas kami a nagbuyot, ngem mabaksagak ngem ni Pedro, a nakaabot ha labbang a palungo. ⁵Ket sinumedippak ha kuweba aye, ket naenta ko iday a maponset a hamet. Ngem awanak sinumdap. ⁶Sa, nakaabot ni Simon Pedro. Ket sinumadap hikuna ha labbang. Ket inaamatan na iday a maponset a hamet, ⁷ken iday a nebadbad idi ha buntok ni Jesus. Ngem awan a nelaok ito ha henan na maponset a hamet, nu awan a nebadbad pala a nebukod ha henan na. ⁸Sa ak, sinumadap bila. Ket idi naenta ko idento a hamet, nanahodak a minagbiyag manon ni Jesus. ⁹(Ta idi tiyempo a ito, awan mi nakatandiyon i nesurat ha Libro na Dios, a masapul a magbiyag manon i Cristu.) ¹⁰Sa kami, sinumoli ha bilay mi.

¹¹Ngem nagwarak ni Maria Magdalena ha lapos na labbang, a nakangngoyngoy hikuna. Ket nagsedip hikuna a nangenta ha disalad na. ¹²Ket naenta na i duwa a anghel a nakapuraw, a nakaetnod ha henan na bangkay ni Jesus idi. Inumetnod i esa ha buntokan na, ket esa ha uyadan na. ¹³Ket kinagi di ha ni Maria Magdalena, “Wadi ko, apay a magngongoyngoy ka?” Ket tinabbeg na, “Oni, ta inalap di i bangkay na Haplo ko, ket awan ko katandi nu hadya i nangianganan di.” ¹⁴Idi nakagi na ito ni Maria Magdalena, sinumoleg hikuna, ket naenta na ni Jesus a nakatakag hay. Ngem awan na hikuna nelassin. ¹⁵Ket kinagi ni Jesus, “Wadi ko, apay a magngongoyngoy ka? Heya i eriyokan mo?” Ket gipu ta kagin na a hikuna i mahagdapon ha pagmulaan aye, kinagi ni Maria Magdalena, “Apo, nu hikaw i nangalap ha bangkay na, ipeta mo bi nu hadya i nangianganan mo, penu alapan ko.” ¹⁶Sa, kinagi ni Jesus, “Maria.” Ket sinumaggupang ni Maria, a kinagi na ha kagi na Judyo, “Rabboni!” (Kayat na kagiyan ito, “Maestro.”) ¹⁷Ket kinagi ni Jesus, “Awanak mo egkaman, ta awanak pala inumontok ha Nama ko. Niyaen, sumoli ka dan, a ibaheta mo ha agagum tam a umontokak ha Dios a Hama ko. Ket niyaen, hikuna i Hama moy bila ken Dios moy bila,” kon ni Jesus. ¹⁸Isu, simmoli ni Maria Magdalena ha nikami a tinolduwan ni Jesus. Ket kinagi na, “Naenta ko dan i Haplo tam.” Ket inbaheta na i kakkagi ni Jesus ha nikuna.

¹⁹Idi kallap na iday a pamalak a Dominggo, napsan kami a tinolduwan ni Jesus. Naserado i ruwangan a hidi, gipu ta nanteng kami ha haplo na Judyo a hidi. Ket bigu la a nagpaenta ni Jesus, a nakatakag ha lubuk mi. Ket kinagi na, “I talna na Dios i kumuyog.” ²⁰Ket idi kinagi na ito, inpaenta na i kamat ken tagkang na. Ket nagragsak kami unay ha pinakaenta mi ha Haplo mi aye. ²¹Ket kinagi manon ni Jesus, “I talna na Dios i kumuyog ha nikam. Niyaen, paangayan takam a kona ha pinagpaangay nikan Nama ko.” ²²Idi kinagi na ito, iniyopan na kami. Ket kinagi na, “Alapan moy i Espiritu na Dios. ²³Niyaen, nu atoy i pakawanan moy i liwat na, mapakawan dan hikuna. Ket nu atoy i awan

moy pakawanan, awan hikuna mapakawan,” kon ni Jesus ha nikami a paangayan na.

Awan a Nanahod ni Tomas

²⁴Ngem idi nagpaenta ni Jesus ha nikami, awan ni Tomas, a nagenan mi ha “Kambal”. Maski nebilang hikuna ha nikami a esapulo ket duwa a tinolduwan ni Jesus, awan man hikuna idi. ²⁵Isu, inbaheta mi ha nikuna, “Agay, naenta mi i Happs tam.” Ngem kinagi na, “Awanak manahod, nu awan ko maenta ken makahap i peklat na lansa ha kamat na, onu makahap ko i talingo ha tagkang na,” kon ni Tomas.

²⁶Idi nobos i makadominggo, napsan kami manon ha disalad na bilay, pati ni Tomas. Ket neserado i ruwangan a hidi. Ngem maski nu neserado hito, dinumemat manon ni Jesus a tinumaknag ha lubuk mi. Ket kinagi na, “I talna na Dios i kumuyog.” ²⁷Sa na, kinagi ha ni Tomas, “Nay. Egkaman mo i kamat ko he, ket kahapan mo i tagkang ko. Awan kas magduwaduwa, nu awan ka a manahod.” ²⁸Ket tinabbeg ni Tomas, “Agay, hikaw i Happs ko ken Dios ko!” ²⁹Ket kinagi ni Jesus, “Manahod ka niyaen gipu ta neta ak mo. Ngem ipeta ko a maragsak i manahod a hidi, maski nu awan di ak meta.”

I Panggep na ha Ide a Libro

³⁰Niyaen, makpal pala i nakaddatan a pangtiplad na, a ginimet ni Jesus ha saguppang mi a tinolduwan na. Ngem awan ko hidi nesurat ha ide a libro. ³¹Ngem insurat ko dan idagende, penu manahod kam ha ni Jesus, a hikuna i Cristu, a Annak na Dios, ket penu makabiyag kam ha magnanayon gipu ha panahod moy ha nikuna.

Magpaenta Manon ni Jesus

21 ¹Idi kobosan na ide, magpaenta manon ni Jesus ha nikami, ha Diget a Tiberiyas. Kona ha ide i pinagpaenta na. ²Atoy kami ni Simon Pedro, ken ni Tomas a managenan ha “Kambal,” ken ni Natanael a taga-Kana, ha Galileya, ken hikami a magkabsat, a annak ni Sebedeyo, ken duwa pala a tinolduwan ni Jesus. ³Ket kinagi ni Simon Pedro ha nikami, “Umangayak a magsigay.” Ket kinagi mi, “Umuseg kami bila.” Ket nagsakay kami ha abang mi. Ngem pulos, a awan ha naalap mi a kinabawan.

⁴Idi hinumangkat i senggut, nagtaknag ni Jesus ha baybay. Ngem awan mi hikuna nelassin. ⁵Ket indulaw ni Jesus, “Nakaalap kam?” Ket tinabbeg mi, “Pulos, awan.” ⁶Ket kinagi na, “Ipakat moy i sigay ha makanawan na abang moy, ket atoy hay i maalap moy.” Isu, inpakat mi i sigay mi, ket makpal i naalap mi, hanggan awan mi kaya a inyakdet, gipu ha kakpal na padut heya. ⁷Ket kinagi ko ha ni Pedro, “Agay! Iday i Happs

tam!” kon ko. Idi nateman ni Simon Pedro a atoy ni Jesus ha baybay, nagbadu hikuna (ta nageklas hikuna a nagsigay). Ket ginumutap hikuna a tinumagsat. ⁸Ngem nagwarak kami ha abang, a nangiyakdet ha sigay a naputat ha padut. Ta awan kami madiyo ha baybay. Manga esa gasut a metro la.

⁹Idi kaawas mi ha baybay, naenta mi i gangatan na uging, ken padut a meapoy pala, ken tinapay. ¹⁰Ket kinagi ni Jesus, “Iyangay moy he i kappal a padut a naalap moy.” ¹¹Isu, inumangay ni Simon Pedro ha abang. Ket intagsat na i sigay a naputat ha dadakkal a padut. Esa gasut, limapulo ket tallu hidi. Ket uray makpal unay hidi, awan a napisad i sigay mi.

¹²Ket kinagi ni Jesus, “Nay. Magkan kitamon,” kon na. Niyaen, ha nikami a tinolduwan na, awan ha nagsalodsod nu heya hikuna. Ta masaniki kami. Ket katandi mi a hikuna i Happo mi.

¹³Isu, binumikan ni Jesus, ket inalap na i tinapay ken padut. Sa na, inyatad ha nikami.

¹⁴Iday i nekatallu a pinagpaenta ni Jesus ha nikami, idi nobos i pinagbiyag na manon.

Ni Jesus ken ni Pedro

¹⁵Idi nobos kami a magkan, sinalodsod ni Jesus ni Simon Pedro, “Simon a annak ni Juan, dakdakkal i pinagayat mo ha nikan ngem pinagayat di?” Ket tinabbeg ni Pedro, “Oni, Apo. Katandi mo a hikan i ilay mo.” Ket kinagi ni Jesus, “Daponan mo bi hidi a manahod ha nikan. Ta kukuwa ko hidi. Ket kona hidi ha urbon na karnero.” ¹⁶Ket inpinduwa manon ni Jesus, a sinalodsod na, “Simon a annak ni Juan, ayayatanak mo?” Ket tinabbeg ni Pedro, “Oni, Apo, katandi mo a hikan i ilay mo.” Ket kinagi ni Jesus, “Daponan mo bi i karnero ko a hidi.”

¹⁷Sa, ha nekatallu a salodsod ni Jesus, kinagi na, “Simon a annak ni Juan, hikaw i ilay ko?” Niyaen, nagladingit ni Pedro, gipu ta nekatallu dan a salodsod ni Jesus, a “Hikaw i ilay ko?” Ket tinabbeg ni Pedro, “Apo, katandi mo i ngamin a bagay. Ket niyaen, naenta mo a hikan i ilay mo.” Ket kinagi ni Jesus, “Daponan mo bi i karnero ko a hidi. ¹⁸Tahod ide a ipeta ko ha nikaw. Temanan mo bi. Idi annak ka pala, hikaw i nagtennon ha baggi mo. Ket inumangay ka ha maski nu hadya a kayat mo. Ngem nokkan, nu lakay ka dan, mangiyuyad ka ha labunogen mo a hidi. Ket atoy i mangbadbad ha baggi mo. Ket iyangay di ka ha awan mo kayat a angayan.” ¹⁹(Kinagi na ito ni Jesus, a pangpakatandi na nu panyan na katay ni Pedro ken pakedeyawan na Dios.)

Sa, kinagi ni Jesus ha ni Pedro, “Umunod ka ha nikan.” ²⁰Ket sinumoleg ni Pedro, ket naenta na ak a inumunod ha nikuna ken ni Jesus. ²¹Idi naenta na ak, kinagi ni Pedro, “Apo, anya ha ide a lallaki? Maanya

wade nikuna?” ²²Ket kinagi ni Jesus, “Nu kayat ko a magbiyag hikuna hanggan ha kasoli ko, awan ka ha pakatandiyen. Basta umunod ka ha nikan.” ²³Ket gipu ha ide a kinagi ni Jesus, nagboyboyan na manahod a hidi a awanak matay, kon di. Ngem awan kinagi ni Jesus a awanak matay, nu awan i kinagi na, a “Nu kayat ko a magbiyag hikuna hanggan ha kasoli ko, awan ha pakibiyang mo,” kon na. Iday man i kinagi ni Jesus.

²⁴Niyaen, hikan i nangsistigu ken nangisurat ha dagento a bagbagay. Ket katandi mi a tahod i ngamin a insurat ko aye. ²⁵Ket makpal pala i ginimet ni Jesus, a awan ko insurat. Ta nu mesurat hidi ngamin, baka maputat i lutak aye ha ngamin a liblibro a pakesuratan di.

I Pinaggimet na Apostol a hidi

1 ¹Ide i surat ko para ha ni Teopilo a ilay ko. Nesurat ko ha libro ko a nekaesa i ngamin a ginimet ni Jesus, ken netoldu na, hanggan ha pamalak a pinangiyunek na Dios nikuna ha langit. ²⁻³Idi kobosan na katay na, ken pinagbiyag na manon, idi awan pala hikuna nepaunek ha langit, nagpaenta ni Jesus ha toltolduwan na. Ket makpal i pinangpatahod na a minagbiyag manon i baggi na. Ta nakangpaenta hikuna ha lubuk na uppat a pulo a pamalak. Ket naenta di ni Jesus, ket gipu ha Espiritu na Dios, atoy i inyatad na ha apostol a hidi a pinili na, inatadan na hidi ha tarabaho di. Ket intoldu na ha nidi megipu ha paghariyan na Dios.

⁴Niyaen, idi esa a pamalak, idi nakipagpisan hidi, inbon ni Jesus ha nidi, “Awan kam pa lumapos ha Jerusalem,” kinagi na. “Urayan moy pa ta inkari na Hama ko a pagatad na ha nikam ha Espiritu na Dios. Ide i nepakatandi ko ha nikam nikuna. ⁵Nikuna, i pinangbinyag ni Juan i dinom. Ngem niyaen, dandani dan a mabinyagan kam ha Espiritu na Dios. Ket tulos, maghen hikuna ha baggi moy,” kon ni Jesus.

⁶Niyaen, idi esa a pamalak, nagsalodsod hidi a nakipagpisan, “Apo, tiyempo dan niyaen a pangadya mo ha Romano a hidi ha bayan tam? Anya, mesoli i pagturay tam a Judyo ha Israel?” kon di. ⁷Ngem kinagi ni Jesus, “Kabeng mon iday agay. I Hama ko i makatandi ha tiyempo a pagtongpal na i ngamin a panggep na. Ket awan na kam palobusan a makatandi ha tiyempo na. ⁸Ngem katandi moy mina ide, a nokkan, nu sumadap i Espiritu na Dios ha baggi moy, atoy ha nikam i kaddat na Dios. Ket gipu ha ide, hikam i mangpatahod ken magibaheta megipu ha nikan ha Jerusalem, ken ha Judeya, ken ha Samariya, a hanggan ha ngamin a lugar ha lutak,” kon ni Jesus.

⁹Idi kinagi ni Jesus ito, nepaunek hikuna ha langit. Ket tinattangad di pala hikuna hanggan natakbunan hikuna ha ulap. ¹⁰Idi tattangadan di pala, bigu la a nakatakngag ha bikan di i duwa a nagtennon ha pasig

la maponset. ¹¹Kinagi di, “Hikam a taga-Galileya, apay a tumattangad kam pala ha langit? Ha ide a ni Jesus a nepaunek ha langit, magsoli hikuna nokkan. Kasoli na bila a kona ha naenta moy a nepaunek,” kon na nagtennon a hidi ha maponset.

¹²Sa hidi, sinumoli i apostol a hidi ha Jerusalem a naggipu ha ide a parabin na Olibo. I kaadiyo na Jerusalem ha Olibo, manga esa a kilometro. ¹³Ket tinumulos hidi a umunek ha kuwarto ha bilay a paghenan di, hidi ni Pedro, ni Juan, ni Santiyago ken ni Andres, ni Pelipe ken ni Tomas, ni Bartolome ken ni Mateo, ni Santiyago a annak ni Alpeyo, ni Simon Tured, ken ni Judas a annak ni Santiyago. ¹⁴Ket kada pamalak, nagesesa hidi a magkararag, pati i babbey a hidi ken ni Maria a hena ni Jesus, ken dagenday a lallaki a wadi ni Jesus.

Mapili Di i Kasulet ni Judas a Nagliput

¹⁵Idi kobos na kappal a pamalak, nakipaggimmong i manmanahod a hidi, a manga esa gasut ket duwa a pulo hidi. Ket tinumaknag ni Pedro, a kinagi na, ¹⁶“Kakabsat ko, awan a mabalin a awan matongpal i kakkagi na Dios a nesurat. Ta nikuna, pinapugtowan na Espiritu na Dios ni Hari Dabid megipu ha ni Judas, a nangigiya ha nidi a nangdakap ha ni Jesus. ¹⁷Idi palungo, nebilang ni Judas ha nikami a esa pulo ket duwa, a pinili na bila hikuna ni Jesus a magagum mina ha pagserbe mi.

¹⁸“Ngem madukas i ginimet ni Judas a nagliput ha ni Jesus. Ket nagmunas hikuna. Ket idi natakneg i baggi na, pinumduk i tiyan na, ket newalagenak i sirat na. Ket gipu ha kinatay ni Judas a kona hito, inalap di iday a korinat a pinangbayad di ha nikuna para ha pinagliput na, ket ginatang di i talon a nakatayan na. ¹⁹Idi nabahetaan na kakaili na ha Jerusalem, pinanagenan di i talon aye ha Akeldama. Ha kagi di, i kayak na kagiyang a ‘Talon na Digi’.”

²⁰Ket tinumulos ni Pedro, “Iday i pinapugto na Dios nikuna, ket nesurat ha Libro na Kakansiyan. Nesurat a, ‘Pabiyangan mina i naghengan na, a awan mina ha maghen hito. Ket nesurat bila, a Sumulet mina i sabali, a magubos ha biyang na,’ kon na Dios.

²¹⁻²²“Isu,” kon ni Pedro, “magpili kitam mina ha esa a kasulet ni Judas a magagum ha nikami a esa pulo ket esa. Aguman na kami mina a magpatahod a minagbiyang manon ni Apo Jesus. Ket ha ide a kasulet ni Judas, masapul hikuna a nakanguseg ha ni Apo Jesus, maski idi pinakangbunyang ni Juan, hanggan nepaunek ni Jesus ha langit,” kon ni Pedro.

²³Ket atoy duwa a lallaki a pinasaguppang di. I esa, a ni Jose. I sangay na, a ni Barsabas Husto. Ket i nekaduwa a ni Matiyas.

²⁴Ket nagkararag hidi ha, “Apo, katandiyang mo i nakam na ngamin a tolay. Isu, itoldu mo bi ha nikami nu heya i piliyan mo, ²⁵a sumulet ha

biyang na kinaapostol. Ta nagtallekod ni Judas, ket inumangay hikuna ha impyerno,” kon di. ²⁶Idi nobos i kararag di, nagbabinnunot hidi nu heya mina i piliyan di. Ket ni Matiyas i napili. Ket hikuna dod i nenayon ha esa pulo ket esa a apostol a hidi.

I Pagdemat na Espiritu na Dios

2 ¹Kobosan na esa a pulo a pamalak hanggan inumunek ni Jesus ha langit, ket dinumemat i Piyesta na Pentekostes. Ket nagpisan i ngamin a manahod ha ni Jesus ha esa a bilay. ²Ket bigu la a nateman di i tanog a naggipu ha langit, a kona ha tanog na pahas a mapigsa. Ket matnog unay ha lubuk na bilay a naghengan di. ³Sa di, naenta i bagbagay a kona ha gangatan a tinumupo ha kada esa ha nidi. ⁴Ket sinumadap i Espiritu na Dios ha baggi di ngamin. Tulos, nagkagi hidi ha sabasabali a kakkagi, ayun ha pinnakabalin na Espiritu na Dios ha nidi.

⁵Niyaen, ha iday a pamalak, atoy i makpal a Judyo a makidios a nagpasyal ha Jerusalem a nagipu ha sabasabali a bayan. ⁶Idi nateman di i tanog aye, binumikanan hidi. Ket nasbew hidi ngamin, ta nateman na kada esa i bukod na a kagi a kinagi na manahod a hidi.

⁷Ket nalaktat hidi a binumikanan, a nagsina hidi ha, “Apay a kona hito i kakkagi di? Taga-Galileya hidi! ⁸Panyan di a makakagi ha bukod tam a kagi, a taga sabasabali a bayan? ⁹Ha nikitam aye, atoy i kappal a taga-Partiya, ken kappal a taga-Medo, ken rugrugar na Elam, ken Mesopotamiya, Judeya, Kapadosiya, Ponto, Asia, ¹⁰Pirgiya, Pampiliya, Egipto, ken Libya a mabikan ha Sirena. Ket atoy bila i kappal a taga-Roma, ¹¹maski Judyo ken maski agagum di a bakkan a Judyo, a nagpasakop ha relihiyon na Judyo. Ket atoy bila i kappal a taga-Kreta, ken Arabiya. Ngem uray nu kona hito a sabasabali i kakkagi tam, mateman tam a makakagi hidi ha bukod tam a kagi. Ket mebaheta di a megipu ha ginimet na Dios.” Ide i kinagi na kakkalan aye.

¹²Nalaktat ken nasbew hidi, a tinumulos hidi a magsalodsod ha, “Apay a kona hito a katandian di i ngamin a kakkagi a taga sabasabali a bayan?” kon di. ¹³Ngem atoy bila i sabali a toloy, ket nagulew hidi ha nidi a manahod. Kinagi di, “Nabartek dalla hidi!”

¹⁴Sa, sinumaggupang i esa pulo ket duwa a apostol a hidi. Ket nagkagi ni Pedro ha mapigsa a timek na, “Hikam a kakalan ko a Judyo, ken hikam a maghen ha Jerusalem aye, atoy i kayat ko ipeta ha nikam. Teman moy bi, ta mepakatandi ko ha nikam i nagimet aye. ¹⁵Kagin moy a nabartek i agagum ko aye. Ngem awan man! Alas nuwebe pala na maledum! ¹⁶Imbes na, ide i inpapugto na Dios gipu ha ni Joel, a minahagpugto nikuna a naalay dan. Kinagi na,

¹⁷‘Nokkan ha dilokod a tiyempo,’ kon na Dios, ‘iyasak ko i Espiritu ko ha ngamin a kalase a tolay. Ket mangipugto hidi. Maski nu babbey

- a hidi, onu lallaki a hidi. Mangipugto hidi a magkagi ha kakkagi ko. Ket maski nu lakay hidi, onu olitaw pala. Atoy i ipaenta ko ha olitaw a hidi, ha disalad na nakam di. Ket pagtagenapan ko i lalakay, penu katandiyon di i gimetan ko.
- 18 Oni! Iyasak ko i Espiritu ko ha maski nu heya a magserbe ha nikan, maski nu madibbi a babbey onu lallaki, ket papugtowan ko hidi a magkagi ha kakkagi ko.
- 19 Ket gimetan ko bila ide, a atoy nokkan ha langit ken ha lutak i pangpasabbew a ipaenta ko ha toloy. Ha lutak aye, atoy nokkan i makpal a digi ken gangatan ken asok.
- 20 Ket ha langit, dumiklam i senggut, ket magbalin i bulan a madideg, a kona ha digi. Ket nu kona hito nokkan, dandani dan a dumemat i pamalak a pangparusa ko ha ngamin a tolay a magliwat.
- 21 Ngem maski nu heya a makiaged ha nikan ha, Apo, isalakanak mo bi, mesalakan hikuna.’ ” Ito i inapugto na Dios.
- 22 Tinumulos ni Pedro a kinagi na, “Hikam a kababayan ko a Judyo, temanan moy i kakkagi ko a megipu ha ni Jesus a taga-Nasaret. Pinaangay na hikuna na Dios. Makatandiyon tam a naggipu hikuna ha Dios, ta inpaenta na Dios i ginimet na gipu ha ni Jesus. I ginimet na i makpal a milagro ken tiplad a nangpasabbew. Ket naenta moy idagende, ta nagimet na hidi ha saguppang moy. 23 Niyaen, kona ha negiwat na Dios ni Jesus ha pagturayan moy, gipu ha pinanggep na. Ket kona a hikam man i nagpatay ha ni Jesus, ta hikam i nagpelansa ha nikuna ha kudos, idi inlansa na gangannaet a hidi a taga-Roma. 24 Ngem uray nu kona hito ha ni Jesus, pinabiyag na manon na Apo Dios. Ket kona ha inokkasan na ni Jesus a naggipu ha natay. Ta awan ha turay na katay ha ni Jesus. 25 Ta ide bila i nepugto ni Hari Dabid nikuna. Nepugto na i kakkagi ni Cristu, a ‘Kanayon a maenta ko a magagum i Apo Dios ha nikan. Awan hikuna umadiyo ha nikan. Isu a awanak manteng.
- 26 Maragsak i nakam ko, ket magragsakak ha kakkagi ko. Ta katandi ko a maski nu matayak, atoy pala i Apo Dios,
- 27 ket mapabiyag na manon i baggi ko. Katandi ko a awan na ak pabiyanan ha lugar na natay a hidi. Awan na palobusan a mahunot i baggi ko ha labbang.
- 28 Ta inpakatandi na ha nikan a magbiyagak ha magnanayon. Ket paragsakan na ak, ta hikuna i agum ko.’ ”
- 29 Tinumulos ni Pedro, “Kakabsat ko, palobusanak moy a mangipeta megipu ha ni Hari Dabid, i matangkay a apo tam. Makakatandi kitam a maski ni Apo Dabid, natay bila hikuna, ket nelabbang i baggi na. Ta atoy i nelabbangan na ha he, ha Jerusalem, hanggan niyaen. 30 Niyaen, gipu ta hikuna i esa a minahagpugto, nakatandiyon na perpermi i nepeta na Dios ha nikuna. Ket inkari na Dios ha nikuna a atoy nokkan i apo na a magtawid ha paghariyan na,

ket maghari a kona ha ni Dabid. ³¹Niyaen, inpugto ni Dabid i pinagbiyag manon ni Cristu a nagipu ha natay, a kinagi na,

‘Awan hikuna mapabiyanan ha lugar na natay a hidi. Ket awan mahunot i baggi na ha labbang.’”

³²“Niyaen,” kagi ni Pedro, “ni Jesus a mismo i pinabiyag manon na Dios. Ket naenta mi dan a minagbiyag manon hikuna. ³³Isu, napaontok hikuna ha henan na Dios a magturay. Ket atoy pala i inyatat na Dios ha nikuna. Ta inkari na Dios a gipu ha ni Jesus, paangayan na i Espiritu na Dios ha totolay. Ket ide a naenta ken nateman moy, a tanog na pahas ken gangatan ken pagibaheta mi ha bukod moy a kagi, idagento i paggimi-gimet na Espiritu na Dios.

³⁴“Maski ha ni Hari Dabid, awan hikuna napaunek a magturay ha langit. Ngem nepugto pala ni Dabid, a

‘Atoy i kinagi na Apo Dios ha Hapo ko, a “Umetnod ka ha henan ko, ³⁵hangan pagparentumengan ko i kasenti mo a hidi ha saguppang mo he.”’”

³⁶“Niyaen,” kagi ni Pedro, “masiguradowan mina i ngamin a tolay ha Israel a ide a ni Jesus, hikuna i Cristu a pinaghari na Dios ha ngamin a totolay. Ngem hikuna man bi i binuno moy, a pinabiyagan moy hikuna a matay ha kudos,” kon ni Pedro.

³⁷Niyaen, idi nateman na kakkalan i kinagi ni Pedro, nariribuk i nakam di, a nagbabawi hidi, ket sinalodsod di ha di Pedro ken agagum na a apostol, “Kakabsat, anya mina i gimetan mi?”

³⁸Ket kinagi ni Pedro, “Magbabawi kam ha liwaliwat moy. Ket magpabinyag kam a kona ha pangtiplad moy a masakop kam ha ni Jesu-Cristu. Ket nu kona hito i pagbinyag ken pagbabawi moy, mapakawan i liwaliwat moy. Ket iyasak na ha nikam i Espiritu na Dios, a iyatat na Dios ha nikam. ³⁹Ta ide i inkari na Dios ha nikitam, ken ha annak tam a hidi, ken maski ha nidi a maghen ha sabali a lugar a madiyo. Iyatat na Dios i Espiritu na ha maski nu heya a ayagan na a makiuseg ha nikuna.”

⁴⁰Ito i kinagi ni Pedro. Ket makpal pala i kinagi na, penu manahod mina hidi ha ni Jesu-Cristu. Ket iniwadan na bila hidi. Kinagi na, “Isalakan moy mina i baggi moy, penu awan kam maparusaan nokkan. Ta atoy i parusa a dumemat ha dagende a tolay a makillu, ta makpal i liwaliwat di. Ket magmadi hidi ha kinatahod,” kon ni Pedro.

⁴¹Sa, makpal hidi a nanahod ha kakkagi na, ket nagpabinyag hidi. Atoy manga tallu a ribu a tolay a nenayon ha nidi a manahod ha iday a pamalak. ⁴²Tulos, a naguseg hidi ha kada pamalak ha pagitoldu na apostol a hidi, ket nakipagagum hidi perpermi. Ket nagpisan hidi ha kada pamalak a makipagkan ken magkararag.

I Ugali na Manahod a hidi

⁴³Atoy idi i makpal a milagro a ginimet na apostol a hidi. Makpal i pinangpatahod di. Ket nalaktat i ngamin a tolay ha dagenday a

nagimigimet. ⁴⁴Ket ha nidi a manahod, namagpisan hidi perpermi, ket nagbunong hidi ha ngamin a aruwatan di. ⁴⁵Ket nu atoy i agagum di a napobre, inlako di i lutak di, onu aruwatan di, penu meyatad di i korinat ha agagum di a napobre, ayun ha masapul na kada esa. ⁴⁶Ket ha kada pamalak, nagesesa hidi a nagpisan ha Templo. Ket binunong di i kanan di, ket nakipagkan hidi ha bilabilay di a maragsak. ⁴⁷Ket intulos di a nagdeydeyaw ha Apo Dios. Ket maski i sabali a totolay a nagmadi a manahod, mappiya i nakam di ha nidi a manahod. Ket idi kada pamalak, atoy pala i totolay a kayat a manahod. Ket nenayon na hidi na Dios ha nidi a insalakan na.

I Pilay a Mapahusay

3 ¹Idi esa a pamalak, idi alas tres, inumangay ni Pedro ken ni Juan ha Templo, ta iday i oras a pangkararag. ²Ket atoy hay i esa a lallaki a pinilay. Pinilay hikuna ha pinakenak na. Ket idi kada pamalak, intugan na hikuna na agagum na, a intagmak di ha lugar a managenan ha “Inaamakan a Ruwangan”. Ket i kagay na i makilaban ha maski nu heya a sumadap ha ide a ruwangan na Templo. ³Idi naenta na ni Pedro ken ni Juan a sumasaddap, nakilimos hikuna ha nidi. ⁴Nangamata hidi ha ni pilay, sa na, kinagi ni Pedro, “Agay, entan mo kami!”

⁵Isu a nangenta hikuna ha nidi, a tinumahok a limosan di. ⁶Ket kinagi ni Pedro, “Awan ha korinat ko, ngem atoyak ha sabali a iyatad ko ha nikaw. Gipu ha ni Jesu-Cristu, ipeta ko ha nikaw a tumaknag ka ken maglakad!”

⁷Sa na, inegkaman ni Pedro i kanawan a kamat na, ket inagkat na. Ket bigu la a nakasibat i tikad na a duwa. ⁸Tulos, linumakbong hikuna a tumaknag, ket naglakad. Ket sinumdap hidi a tallu ha Templo. Naglakalakad ken naglakbonglakbong hikuna, ket nagdeyaw hikuna ha Dios. ⁹Niyaen, ha disalad na Templo, naenta na ngamin a kakkapan a makalakad hikuna ken magdeydeyaw ha Dios. ¹⁰Ket nelassin di a hikuna i mahaglimos a nakangetnod ha Inaamakan a Ruwangan. Ket nalaktat hidi, ta nahusayan hikuna.

I Pagitoldu ni Pedro ha Templo

¹¹Niyaen, idi linumapos hidi, tinumahan hidi ha esa a lugar, ket inegkaman ni pilay di Pedro ken Juan. Ket dinumuhap i ngamin a kakkapan ha ide a lugar a managenan ha Paglenduman ni Hari Solomon. Ket nalaktat unay i kakkapan aye. ¹²Idi naenta ni Pedro i kakkapan aye, kinagi na ha nidi, “Hikam a kababayan ko, apay a malaktat kam ha ide? Apay a magbulagbulag kam ha nikami? Awan mi hikuna napalakad gipu ha kaddat mi, onu gipu ta awan ha liwat ha baggi mi. ¹³Bakkan! Ta Dios dalla i nagpahusay ha pilay aye! Dios man i dineyawan na minappo

tam a hidi, hidi ni Abraham, ken ni Isak, ken ni Jakob. Ket hikuna man bi i nagpadeydeyaw ha ni Jesus a annak na ha langit. Niyaen, ha ide a ni Jesus, hikuna a mismo i negiwat moy ha panglakayan tam a hidi a mahagturay. Sa moy, minadiyan ide a ni Jesus ha saguppang ni Gobernador Pilato, maski ninakam na a palobusan na mina ni Jesus ha pagbaludan na. ¹⁴Ni Jesus man i mappiya, a awan ha liwat na. Ngem minadiyan moy hikuna. Imbes na, inaged moy ha ni Pilato a palobusan na i esa a mahagbuno ha pagbaludan na. ¹⁵Isu, kona ha hikam i nagpatay ha ni Jesus, maski nu hikuna i mahagiyatad ha biyag na Dios ha totolay. Ngem maski nu pinatay moy hikuna, pinabiyag na manon na Dios. Ket magpatahod kami ha ide, ta naenta mi a minagbiyag manon hikuna.

¹⁶“Niyaen, maenta tam ide a napilay, ket katandiyen tam a idi palungo, awan hikuna makalakad. Ngem niyaen, makalakad hikuna gipu ha ni Jesus. Ket i pinangpahusay na, i panahod mi ha ni Jesus. Ket hinumusay hikuna ha saguppang moy gipu ha panahod mi ha ni Jesus.

¹⁷“Niyaen, kakabsat,” kon ni Pedro, “katandi ko dan a awan moy nakatandiyen i ginimet moy. Ta awan moy nakatandiyen ni Jesus, a hikuna i annak na Dios. Ket magkalan bila i panglakayan moy a hidi, a awan di nakatandiyen. ¹⁸Awan a mabalin a awan naparigatan i Cristu. Ta ide i nepapugto na Dios ha minahagpugto a hidi, nikuna a naalayan. Ket gipu ha ginimet moy ha ni Jesus, pinatongpal na Dios i pugto di.

¹⁹“Isu, niyaen, pakipeta ko ha nikam a magbabawi kamon, ket umuseg kam ha Dios, penu mapakawan na i liwaliwat moy. ²⁰Nu kona hito i gimetan moy, atoy nokkan i tiyetyempo a pangpalagen na Dios ha nakam moy. Ket nokkan, ipasoli na ni Jesus, a Cristu a naggipu ha Dios, penu maghari. ²¹Ha niyaen a tiyempo, masapul a maguray pala ni Jesus ha langit, hanggan dumemat i tiyempo a pangpabigu na Dios ha ngamin a lutak, ken ngamin a langit. Magimet ito nokkan, a kona ha nepapugto na Dios ha minahagpugto a hidi, nikuna a naalayan. ²²Inpakatandi na bila ide ni Moyses, a esa a minahagpugto. Ta kinagi na,

‘Paangayan na Apo Dios i esa a kababayan moy a Judio. Ket magpugto bila hikuna, a kona ha nikan a nakangpugto ha kakkagi na Dios. Ket masapul a usigan moy i ngamin a bon na.

²³Ta maski nu heya a awan umuseg ha kakkagi na, awan na hidi masakopan na Dios, ket maparusaan hidi hanggan awan ha kahad na,’ kon ni Moyses.”

²⁴Tinulos ni Pedro, “Nangipugto bila i ngamin a minahagpugto, sapul ha ni Samwel, hanggan ha ngamin a hidi a inumunod ha ni Samwel. Ket nepugto di ngamin i paggimi-gimet na Dios ha niyaen a tiyempo. ²⁵Ket nepakatandi di bila i inkari na Dios. Ket meraman kitam bila ha inkari na ha minappo tam. Inkari na ha ni Abraham a bendisyonan na i ngamin a kalase na totolay ha lutak gipu ha apapo ni Abraham.

26 “Isu a pinaangay na Dios i Annak na ha nikitam ha palungo. Ta kayat na Dios a bendisyonan na kitam, a pagbabawiyon na kitam, ken pasinaan na kitam ha madukas a ugali tam.” Ito i kinagi ni Pedro ha kakpalan a Judyo ha Templo.

I Pagsenti na Judyo a Hidi

4 ¹Niyaen, idi magkagi pala ni Pedro ken ni Juan ha kakpalan a Judyo, dinumemat i padi a hidi, ken esa a kapitan na guwardiya ha Templo, ken kappal a Saduseyo. ²Ket nagingal hidi. Ta netoldu di Pedro a makabiyag manon i maski nu heya a tolay, gipu ta minagbiyag manon ni Jesus. (Ngem ha panahod di Saduseyo awan makabiyag manon i tolay a natayan.) ³Isu, dinakap di ni Pedro ken ni Juan. Ket gipu ta kallapan, pinasaddap di ha pagbaludan hanggan ha ugma. ⁴Ngem maski nu kona hito, atoy i makpal a nagteman ha pinagitoldu di Pedro, ket nanahod hidi ha ni Jesus. Manga lima a ribu i bilang na lallaki a hidi a nanahod.

⁵Idi kaugman na, nagmiting ha Jerusalem i Judyo a mahagturay ken maestro a hidi na linteg. ⁶Ket atoy bila ha pagmitingan di ni Anas a katangkayan a padi, ken ni Kaipas, ken ni Juan, ni Alejandro, ken ngamin a pamilya na katangkayan a padi. ⁷Pinasaguppang di di Pedro a pagsalodsodan di. Kinagi di, “Panya moy a napahusay i pilay? Anya i kaddat moy? Heya nagipuhan na kaddat moy aye?”

⁸Ket ha ni Pedro, atoy ha nikuna i Espiritu na Dios. Ket tinabbeg na, “Happo a magtuturay, ken panglakayan mi, temanan moy bi i kakkagi ko. ⁹Ta nu kayat moy kami embestigarang gipu ta ide a pinappiya mi ha esa a napilay, ken panya a napahusay hikuna, itabbeg mi mina ha nikam. ¹⁰Ta makatandi kam mina, ket makatandi mina i ngamin a tolay na Israel a makatakng i pilay aye a nahusay gipu ha kaddat ni Jesu-Cristu a taga Nasaret. Hikuna i inlansa moy ha kudos. Ngem pinabiyag na manon na Dios. ¹¹Ni Jesus i pinugtowan di idi nesurat di ha Libro na Dios,

‘I pagedu a minadiyan na tarabahador a hidi, hikuna i pangadigi ha ngamin a bilay ko,’ kon na Dios.

¹²Niyaen, ni Jesus i kona ha pagedu a pangadigi ha bilay na Apo Dios. Ket hikuna la i makesalakan ha totolay. Awan ha makesalakan, nu awan la a ni Jesus. Ta hikuna la i neyatad na Dios ha totolay a pangisalakan ha nikitam.” Ito i nepeta ni Pedro ha matangkay a Judyo a hidi a Sanhedrin.

¹³Ket nalaktat unay i Sanhedrin a hidi, ta natured ni Pedro ken ni Juan. Nalaktat hidi, ta nakatandiyan di a madibbi la di Pedro, a awan hidi nagadal. Sa, nanakam na Sanhedrin a hidi a nakiagum di Pedro ken Juan ha ni Jesus. ¹⁴Kayat di a paliwatan di Pedro, ngem puros, awan di hidi napaliwatan. Ta magtakng pala i pilay heya ha saguppang di. Ket nahusay dan i baggi na.

¹⁵Isu, inlapon di ni Pedro ken ni Juan a maguray ha lapon na pagmitingan di, ket nakipaggammong pala hidi a Sanhedrin. ¹⁶Kinagi

di, “Anya mina i gimetan tam ha dagende a lallaki? Ta nakatandiyan na ngamin a tolay ha Jerusalem a ginimet di i dakkal a milagro. Ket awan tam ito masaway. ¹⁷Isu, ibon tam mina ha nidi a awan hidi magkagi ha maski nu heya megipu ha ni Jesus. Ket pagimakan tam ide a baheta, penu awan magwaras,” kon na Sanhedrin a hidi.

¹⁸Sa di, pinasaddap manon di Pedro, ket inbon hidi na Sanhedrin a awan mina hidi mangipeta onu mangitoldu ha maski nu heya megipu ha ni Jesus. ¹⁹Ngem tinabbeg ni Pedro ken ni Juan, “Maganya kami mina? Magtongpal kami mina ha nikam onu Apo Dios? Sabali i nepeta moy ngem ha nepeta na Apo Dios. ²⁰Isu, awan a mabalin a gumimak i kagi mi megipu ha pinaggimet ni Jesus a naenta mi, onu megipu ha pinagitoldu na ha nikami idi,” kon di Pedro.

²¹Ket inpinduwa na Sanhedrin a hidi i kagi a pangpakanteng di ha di Pedro. Sa di, pinalakad hidi. Ket nakatandiyan na Sanhedrin a hidi a awan di kaya a magparusa na nidi. Ta dineydeyaw na kakpalan a tolay i Dios, gipu ha iday a nagimet. ²²Agay, ha iday a lallaki a napahusay, sobra ha uppat a pulo a tawen i idad na.

I Kararag na Manahod a hidi

²³Niyaen, idi linumapos di Pedro ken Juan, sinumoli hidi ha agagum di. Ket inbaheta di i kinagi na matangkay a Judjudyo ha Sanhedrin. ²⁴Idi nabahetaan di ito, nakipagkararag hidi ngamin. “Apo Dios,” kagi di, “hikaw i naggimet ha langit, ken diget, ken lutak, ken ngamin a maghen ha lutak. ²⁵Ket i Espiritu mo i nagpapugto ha minappo mi a ni Dabid, a tagabu mo. Ta nepugto na,

‘Maingal hidi nokkan, maski hidi a bakkan a Judyo. Ket makipaggayak hidi ha madukas. Ngem awan di maanya.

²⁶Makipagtulag i magturay ken maghari a hidi, penu maggayak hidi a mangsenti ha Apo Dios ken Cristu a paangayan na,’ kon ni Dabid.

²⁷Ket niyaen, natongpal ito. Ta atoy ha Jerusalem ni Hari Herod, ken ni Gobernador Pilato, a nakipagtulag ha nidi a Judyo ken ha nidi a bakkan a Judyo. Ket makipagsenti hidi ha ni Jesus a annak mo, a pinaangay mo ha ide a lutak.

²⁸Ket magimigimet ito gipu ta ide i panggep mo a magimet.

²⁹“Niyaen, Apo Dios,” kagi di, “nateman mo i pangpakanteng di ha nikami. Isu, Apo, pasibatan mo bi i nakam mi, a magibaheta pala ha kakkagi mo. ³⁰Apo, iyatad mo bi i kaddat mo a magpahusay ha masaket a hidi. Ket pagimet mo bi i milamilagro ken pangpatahod gipu ha annak mo a ni Jesus.” Ide i kararag na manahod a hidi.

³¹Idi nobos i kararag di, nayagyag i bilay a paghenan di. Ket inumasak ha nidi i Espiritu na Dios. Ket tulos a natured hidi a magibaheta ha kakkagi na Dios.

I Ugali na Manahod a Hidi a Magbunongbunong

³²Ha nidi a manahod, nagiesa hidhi ha nakam ken pinaggimet di. Awan ha nidi i mekemot. Ket nakangbunong hidhi ha maski nu anya a aruwatan di. ³³Ket dakkal i kaddat na Dios ha apostol a hidhi a pinatahodan di megipu ha ni Jesus a minagbiyag manon. Ket dakkal i kagbi na Dios ha nidi ngamin a manahod. ³⁴Awan man ha grupo di a nagkurangan. Ha maski nu heya a nakingtalon onu nakingbilay, nelako di i kukuwa di, sa di, inyatad i naglakowan di ha apostol a hidhi. ³⁵Ket nebunong na apostol a hidhi i korinat ha kada esa a manahod, ayun ha masapul na.

³⁶Kona bila hito i ginimet na esa a lallaki a taga Sipro. Ni Jose i nagen na. Ni Libay i minappo na. Ket insangay di apostol ha nikuna ha “Bernabe”. (Ha kagi di, “Mahagdaggap” i kayat na kagiyan ha “Bernabe”). ³⁷Ket inlako ni Bernabe i talon na, ket inyatad na i korinat ha apostol a hidhi.

Ni Ananiyas ken ni Sapira, a Kabanga Na

5 ¹Ket atoy bila i esa a lallaki a nagen na ni Ananiyas. I kabanga na, ni Sapira. Ket inlako di bila i talon di. ²Ngem ninakam di a ikemot di i kappal a korinat ket aginaatad hidhi ha ngamin ha apostol a hidhi. Niyaen, idi pinangiyatad ni Ananiyas, ³kinagi ni Pedro ha nikuna, “Apay Ananiyas, pinagawag na ka ni Satanas? Ta nagsileng ka ha Espiritu na Dios, a intago mo i korinat a naglakowan mo. ⁴Idi awan moy pala nelako i talon moy, hikam pala i makingtalon, ket makagimet kam ha maski nu anya a kayat moy. Onu maski kobosan na pinaglako moy, hikam pala i makingkorinat. Ket makagimet kam ha maski nu anya ha korinat aye. Niyaen, apay ninakam mo a gimetan ito? Bakkan a hikami i sinilengan mo, nu awan i Dios!” kon ni Pedro.

⁵⁻⁶Niyaen, idi nateman ni Ananiyas i kagi ni Pedro, natakneg hikuna a natay. Sa, binadbad na lallaki a hidhi i bangkay na ha hamet, ket inlapos di ket inlabbang di. Ket ha ngamin a nakabaheta ha dento, kinumanteng hidhi gamen.

⁷Sa, manga tallu a oras, ket dinumemat i kabanga na a awan na katandiyang i nagimet heya. ⁸Ket insalodsod ni Pedro ha nikuna, “Anyang, Sapira, ipeta mo bi megipu ha ide a korinat. Ide dan i dagop na naglakowan moy ha talon?” kon na. “Oni ah,” kagi ni Sapira. “Iday i naglakowan mi.”

⁹Ket kinagi ni Pedro, “Nagaanya ka dan! Nakinakam kam a magsurbar ha Espiritu na Apo Dios. Ket niyaen, natay i kabanga mo, ket kaddemat na lallaki a hidhi a naglabbang ha bangkay na. Niyaen, hikaw man i umunod a ilabbang di!”

¹⁰Sa hikuna, bigu la a natakneg bila ha saguppang di Pedro, ket natay. Ket sinumadap i lallaki a hidhi, ket naenta di a natay dan ni Sapira. Isu,

inlapos di bila i bangkay na, ket inlabbang di ha hikeg na kabanga na. ¹¹Ket kinumanteng unay hidi a manahod ken maski nu heya a nakabaheta ha ide.

Makpal i Milagro na Apostol a Hidi

¹²Idi tiyempo hito, naggigimmongan na apostol a hidi ha Paglenduman ni Solomon ha Templo, ket nagesesa i pagnakam di. Makpal i milagro ken pangpatahod a ginimigimet di apostol ha saguppang na tolay a hidi. ¹³Ngem maski nu inaamakan i kakkagi na sabasabali a tolay megipu ha apostol a hidi, awan hidi nakikuyog, ta kinumanteng hidi. ¹⁴Ngem nenayon pala i totolay a manahod ha sakop ni Apo Jesus. Kakpalan hidi a lallaki ken hidi a babbey. ¹⁵Ket gipu ta kona hito i ginimigimet na apostol a hidi, inyangay na totolay i agagum di a nasaket ha karkarsada a kettidugan di ha kama di, onu abak di. Ta nanakaman di nu lumakad ni Pedro ha karkarsada heya, maski nu alino na la i tumupo ha baggi di, mapahusay hidi. ¹⁶Ket dinumemat bila i kakpalan a tolay a naggipu ha il-ili a nakalebut ha Jerusalem. Inyangay di i nasaket a hidi, onu hidi a inumawag dan, ket napahusay hidi ngamin.

I Pinagsenti na Judyo a Hidi

¹⁷Ngem ha katangkayan a padi ken agagum na a Saduseyo, nakaseni hidi unay ha apostol a hidi. ¹⁸Ket pinadakap di i apostol a hidi, a inpabalud di. ¹⁹Ngem idi kallap heya, inumangay ha nidi i esa a anghel na Apo Dios. Tulos, linukatan na i ruwangan na pagbaludan, ket inlapos na i apostol a hidi. Ket inpeta na ha nidi, ²⁰“Umangay kam ha Templo, a tumaknag kam a magitoldu ha tolay a hidi megipu ha biyag na Dios a magnanayon a iyatad na ha totolay,” kon na anghel. ²¹Ket nagtongpal di apostol. Idi maledum, sinumadap hidi ha Templo, ket nagitoldu ha tolay a hidi.

Idi magitoldu di apostol ha Templo, nagpisan di katangkayan a padi, ket inpaayag di bila i ngamin a kapitan na Judio ha pagmitingan na Sanhedrin. Sa di, inpaangay i sundalo a hidi ha pagbaludan a pagalapan di ha apostol a hidi. ²²Ngem idi dinumemat i sundalu, awan man i apostol a hidi ha pagbaludan! Isu a sinumoli di sundalu ha nidi a Sanhedrin, ket inbaheta di, ²³“Nakoya, dinumemat kami ha pagbaludan, ket naenta mi a nakandaduan a mapigsa i ruwangan na, ket nagdapon pala i guwardiya a hidi. Ngem idi linukatan mi i ruwangan, awan dan ha tolay,” kon di sundalu.

²⁴Ket ha nidi a kapitan na sundalu ken matangkay a papadi, idi nabahetaan di ito, nasbew hidi nu anya i nagimet ha apostol a hidi. ²⁵Niyaen, idi magnakanakam pala hidi, dinumemat i esa a lallaki a inbaheta na, “Magitoldu ha Templo i lallaki a hidi a pinebalud moy,”

kon na. ²⁶Isu a inumangay i kapkapitan ken sundalu a hidi ha Templo, ket inalap di i apostol a hidi ket insoli di. Ngem awan di hidi pinilit, ta makanteng hidi a baka bisagan na hidi na kakpalan a tolay.

²⁷Idi sinumoli hidi, pinasaguppangan di i apostol a hidi ha Sanhedrin, ket sinalodsod na katangkayan a padi. ²⁸Kinagi na, “Binon ta kam a awan kam magitoldu megipu ha ni Jesus. Ngem nagaanya kam? Newaras moy i pagitoldu moy ha ngamin ha Jerusalem! Ket kayat moy a ipaliwat ha nikami i kinakatay na,” kon na padi.

²⁹Intabbeg di Pedro, “Masapul a tongpalan tam i inbon na Apo Dios ngem ha bon na tototalay. ³⁰Gipu ta Dios a panahodan na minappo tam, hikuna i nagpabiyag manon ha ni Jesus a binuno moy ha kudos. ³¹Ket Jesus paman i inpaunek na ha langit, penu mahagturay ken mahagsalakan. Ginimet na Dios ito penu meyatad na ha nikitam a Judyo i gundaway tam a pagbabawi, penu mapakawan na i liwaliwat tam. ³²Ket niyaen, hikami i mangpatahod ha dagende a gimigimet na Dios, hikami ken i Espiritu na Dios a iyatad na ha maski nu heya a umuseg ha pagayatan na.” Ito i tabbeg di Pedro.

³³Idi nateman di Sanhedrin ito, nagingal hidi gamen, ket kinayat di a ipapatay hidi a apostol. ³⁴Ngem atoy i esa a agum di a Parisayo. Ni Gamaliyel i nagen na. Ket maestro hikuna ha linteg na Judyo. Ket matangkay hikuna ha nakam na ngamin a tolay. Tinumaknag hikuna ha saguppang di Sanhedrin, ket inbon na a ilapos di hidi a apostol. ³⁵Sa na, iniwadan hidi a Sanhedrin. “Kababayan ko,” kagi na, “magingat kitam mina nu anya i gimetan tam ha dagende a lallaki. ³⁶Nakaman tam mina ni Teudas. Ta idi agindadakkal hikuna, atoy manga uppat a gasut a lallaki a nakiagum ha nikuna. Ngem idi napatay dalla ni Teudas, nasinasina dalla i agagum na, ket awan ha nagimet di. ³⁷Ket kobosan na ide, atoy bila i sabali a lallaki a taga-Galileya. Ni Judas i nagen na. Dinumemat hikuna idi tiyempo na pinangsensus na gobernador. Ket kinayat na a maglaban ha gobyerno. Makpal bila i tolay a inumunod ha nikuna, ngem idi napatay dan hikuna, nasinasina dalla i agagum na. ³⁸Niyaen, ide i ipeta ko ha nikam, a kabeng tam mina idagende a lallaki. Ket palobusan tam mina hidi. Nu maggipu la ha tototalay i gimetan di, awan di maanya. Ket makasinasina hidi nokkan. ³⁹Ngem nu maggipu ito ha Dios, awan ha kaya tam a mangabak ha nidi. Baka kalaban tam i Dios a mismo!” Ide i nepeta ni Gamaliyel ha nidi a Sanhedrin. Ket tineman di hikuna.

⁴⁰Isu, pinasaddap di manon i apostol a hidi. Ket pinasabbadan di hidi. Ket inbon di a awan hidi magitoldu megipu ha ni Jesus. Sa di, pinalakad hidi.

⁴¹Niyaen, ha apostol a hidi, linumapos hidi ha pagmitingan aye. Ket nagragsak hidi a hidi i pinili na Dios a marigrigatan ken mapasanikiyan gipu ha ni Jesus. ⁴²Ket tinumulos hidi a nagibaheta ken nagitoldu megipu

ha ni Jesus ha Templo ken ha bilabilay na totolay. Ket inbaheta di i Mappiya a Baheta a ni Jesus i Cristu a magturay.

Kumakpal i Manmanahod a Hidi

6 ¹Idi tiyempo hito, ket awan ha naalay, dinumakaldakkal unay i kasakop di a manahod. Ngem atoy i kappal a nakireklamo ha sakop na manahod a hidi. Ta atoy i kappal a Judyo a taga sabasabali a bayan. Ket atoy bila i kappal a taga-Jerusalem. Niyaen, idi kada pamalak, atoy i kanan a inwaraswaras di taga-Jerusalem ha maski nu heya a babbey a nabilu. Ngem nagreklamo i dayuwan a hidi. Ta kinagi di a pabiyanan na taga-Jerusalem i nabilu a hidi a dayuwan. Ket madi kan nu awan hidi makaalap ha kanan di.

²⁻³Isu, inayagan di apostol i ngamin a manahod a makipaggimong hidi. Ket inpeta di, “Kakabsat, mas mappiya nu piliyan moy ha agagum moy i pitu a lallaki a magturay ha pakewaras ha kanan tam. Ta awan mappiya nu pabiyanan mi i pagitoldu mi ha kagi na Dios, penu magiwaras ha kakanan. Isu, hikam mina i magpili ha pitu a lallaki a pagtalakan tam. Basta sigurado kam a malaing hidi, ket atoy ha nidi i Espiritu na Dios. ⁴Ket ha nikami, tumulos kami ha pinagkararag mi ken pinagibaheta mi ken pinagitoldu mi ha kakkagi na Dios,” kon na apostol a hidi.

⁵Ket naragsakan i ngamin ha kinagi na apostol a hidi. Ket pinili di i pitu a lallaki. Pinili di ni Esteban, ta napigsa i panahod na ken napigsa i Espiritu na Dios ha baggi na. Ket pinili di ni Pelipe, ni Prokoro, ni Nikanor, ni Timon, ni Parmenas, ken ni Nikolas a taga-Antiokiya. Bakan a Judyo ni Nikolas aye, ngem hikuna bila i esa a umusoseg ha linteg ni Moyses.

⁶Idagende a lallaki i nesaguppang ha nidi a apostol. Sa di, intupu i kamat di ken inkararagan di hidi. ⁷Isu a tulos, gipu ha kona hito, newaraswaras pala ha makpal a tolay i kakkagi na Dios. Ket kinumakpal hidi a manahod a naghén ha Jerusalem. Ket atoy i makpal a padi a nagpasakop bila ha ni Jesus, a nanahod bila hidi.

I Pangdakap Di ha ni Esteban

⁸Niyaen, ha ni Esteban, hikuna i esa a lallaki a inaguman na Dios, a inyatat na ha nikuna i kaddat na a panggimet ha makpal a milagro ken pangpatahod ha saguppang na tolay a hidi. ⁹Ngem atoy i sabasabali a Judyo a inumangay ha ni Esteban penu mangsenti. Kasakop hidi ha kapilya na Libertines, a taga-Sirene, ken Alejandriya. Ket kinaagum di bila di Judyo a taga-Silisiya, ken Asia, penu makitabbeg ha ni Esteban. ¹⁰Ngem awan di kaya a metabbeg ha kinalaing na Espiritu na Dios. Ta nagitoldu ito ha ni Esteban nu anya mina i kakkagi na. Ket naabak la hidi.

¹¹Isu, gipu ta kona hito, inyatad di i korinat ha kappal a lallaki a mangipeta mina ha sileng. Ket kinagi na lallallaki heya, “Nateman mi i kagi ni Esteban a magsenti ha Linteg ni Moyses ken Apo Dios,” kon di. ¹²Ket gipu ha dende a nagsileng, nagpaingal hidi ha sabasabali a Judyo, ken panglakayan na kapilya di, ken mamaestro na linteg. Ket dinakap di ni Esteban, ket insaguppang di hikuna ha nidi a Sanhedrin.

¹³Sa di, insaguppang bila i lallaki a hidi a nagsileng penu paliwatan di ni Esteban. Ket kinagi di, “Kanayon a magsenti ni Esteban ha madedeyaw a bilay na Dios, ken ha Linteg ni Moyses. ¹⁴Ta nateman mi i kagi na a megipu ha ni Jesus a taga-Nasaret, a mangrakrak kan nokkan ha Templo aye, ket pasulitan na kan i ngamin a ugali a netoldu ni Moyses ha nikitam,” kon na magsileng a hidi. Ito i inpaliwat di ha ni Esteban. ¹⁵Ket ha ngamin a hidi a Sanhedrin, inaamatan di ni Esteban. Ket naenta di a karupa na i kona ha rupa na esa a anghel a keddisiyag.

I Tabbeg ni Esteban

7 ¹Ket nagsalodsod i katangkayan a padi ha ni Esteban, “Anya, tahod i inpaliwat di ha nikaw? Kinagi mo iday?” kon na.

²Ket tinabbeg ni Esteban, “Hikam a panglakayan ken hikam a kakabsat ko a Judyo. Temanan moy bi i kakkagi ko aye. Katandi tam a ni Abraham i minappo tam ngamin. Ket nikuna a naalay dan, idi naghen di Abraham ha Mesopatamiya, idi palungo a nangialis hidi ha bayan a Haran, nagpaenta i Apo Dios ha nikuna. Ket keddisiyag i Happo tam a Dios.

³Inpeta na Dios, ‘Lakadan mo dan i kabagis mo a hidi ken lutak mo aye. Ket umangay ka ha lugar a ipaenta ko ha nikaw nokkan,’ kon na Dios.

⁴‘Isu, linakadan ni Abraham i lutak na, ha lugar a Kaldeyo, ket naghen hikuna ha Haran. Ket idi nobos a natay i hama na ha lugar a Haran, pinaalis na Dios ni Abraham hanggan ha lutak ha he, a kahenan tam niyaen. ⁵Ngem idi tiyempo hito, pulos, awan ha lutak a inyatad na Dios, maski nu ballik la a lutak ha ni Abraham. Ngem inkari na Dios ha nikuna a nokkan kan, iyatad na kan i lutak aye ha ni Abraham, ken ha kaputotan na. Ngem idi tiyempo a pinangkari na Dios, awan pala ha annak ni Abraham.

⁶‘Ket inpatandi na Dios ha ni Abraham, ‘Nokkan, maghen i apapo mo a kona ha ganggannaet ha sabali a bayan. Ket matagabu hidi. Ket marigatan hidi ha lubuk na uppat a gasut a tawen. ⁷Ngem parusaan ko nokkan i kasenti di a mangtagabu ha apapo mo. Sa hidi, makalapos ha ido a bayan. Ket maghektat hidi hanggan ha lugar aye, a pangdeyawan di ha nikan,’ kon na Dios.

⁸‘Ket inbon na Dios i tulag tam a pinagkugit. Ket ide a tulag i kona ha tiplad a masakopan kitam ha karkari na Dios. Isu, idi nenak ni Isak, i annak ni Abraham, kinugit na hikuna ha nekugit a pamalak. Ket idi

lakay dan ni Isak, kinugit na bila ni Jakob, a annak na. Ket idi lakay dan ni Jakob, kinugit na i esa pulo ket duwa a annak na a lallallaki a minappo tam.

⁹“Niyaen, ha annak a hidi ni Jakob, sinumeni hidi ha wadi di a ni Jose. Ket inlako di hikuna ha totolay a taga-Egipto. Ket nagbalin ni Jose a tagabu. Ngem atoy pala ha nikuna i Dios a nagagum ha nikuna ha ngamin a pinagrigat na. ¹⁰Ket insalakan na Dios ni Jose. Inatdinan na hikuna ha kagbi na ken ha kinalaing na, penu mapatalak ni Jose ni Paraon, a Hari na Egipto. Niyaen, idi nakatandiyen ni Hari Paraon ni Jose, pinagubernador na ni Jose a magturay ha ngamin a bayan a Egipto, pati i bukod na a bilay ni Hari Paraon.

¹¹“Ket idi tiyempo heya, dinumemat i dakkal a alap ha ngamin a bayan a Egipto ken Kanaan. Ket dakkal i rigat di, ta awan ha kanan a maeriyokan na minappo tam. ¹²Niyaen, idi nabahetaan ni Lakay Jakob a atoy i kanan ha Egipto, pinaangay na i annak na a hidi a minappo tam. Iday i nekaesa a pagpasiyal di ha Egipto. ¹³Ket idi nekaduwa a pinagangay di ha Egipto, inpakatandi ni Jose i baggi na ha hekka na a hidi. Ket idi tiyempo hito, nakatandi bila ni Hari Paraon ha pamilya ni Jose. ¹⁴Ket pinaayagan ni Jose di Jakob a dima na, ken ngamin a kakabaggiyan na. Pitu a pulo ket lima i kakabaggiyan na a hidi.

¹⁵“Ket inumangay dod di Jakob ha Egipto, ket naghén hidi ho. Ket ido i nakatayan na minappo tam. ¹⁶Ngem awan di inwarak i bangkay a hidi na minappo tam ha Egipto. Imbes na, insoli na annak di ha lugar a Sikem, ha bayan tam aye. Ket inlabbang di i bangkay a hidi na minappo tam ha lutak a ginatang ni Abraham ha annak ni Jamor idi.

¹⁷“Niyaen, idi tiyempo a dandani dan a tongpalan na Dios i kari na ha ni Abraham, kinumakpal unay i minappo tam ayo. Ta naalay dan a naghén hidi ho, ha Egipto. ¹⁸Ket atoy hito i sabali a Hari Paraon a hari na Egipto. Ket awan na nakatandiyen i minappo tam a ni Jose. ¹⁹Nagdaya hikuna ha ngamin a Judyo, ket pinilit na i minappo tam a mangiwarak ha annak di ha kasaw a lugar, penu matay hidi. ²⁰Idi tiyempo hito, neenak ni Moyses, ket dinaponan dima na ha bilay di, a pagtagowan na ha tallu a bulan. Ket kainamakanan kan i annak a ni Moyses.

²¹Niyaen, idi napilitan hidi a mangilapos ha ni Moyses, a inwarak di a magisesa, inalap na hikuna na babbey a annak ni Hari Paraon. Ket ide a babbey i nagpadakkal ha ni Moyses a kona ha annak na baggi na. ²²Ket tinolduwan di ni Moyses ha ngamin a kinalaing na Egipto. Agay, nagbalin hikuna a malaing ha pagbalikas na, ken ha maski nu anya a ginimet na.

²³“Niyaen, idi uppát a pulo a tawen i idad ni Moyses, ninakam na a magpasiyal ken magdaggap ha kakalan na a Judyo, a apapo ni Israel. ²⁴Ket naenta na i esa a Egipto a nagloko ha esa a Judyo. Ket nagsaway ni Moyses a aguman na mina i Judyo heya. Ket binuno na iday a Egipto.

²⁵Ta kagin ni Moyses a makatandiyan na kababayan na, a hikuna i usaran na Dios a mangisalakan ha nidi ha rigrigat di. Ngem awan di nakatandiyan.

²⁶“Sa, idi kaugman na, naenta na i duwa a Judyo a naginginal. Ket pinadas na a pagpiyaan hidi. Kinagi na, ‘Agay! Apay a magpangongosngos kam? Magkalan kam a Judyo!’ kon ni Moyses.

²⁷“Ngem i lallaki a nagngosngos ha agum na, nagwaklet hikuna ha ni Moyses, a kinagi na, ‘Heya i pagturayan mo a manghukom ka ha nikami?’
²⁸Kayatak mo a bunowan, a kona ha Egipto a binuno mo nakapon?’ kon na.

²⁹“Idi nateman na ito ni Moyses, binumuyot hikuna ha bayan a Midiyan. Idi naghen hikuna hito, nagkabanga, ket nagenak ha duwa a lallaki.

³⁰“Idi nakalipas i uppat a pulo a tawen, nagpaenta i anghel na Dios ha ni Moyses ha kasaw a lugar, ha parabin na Sinay. Naenta ni Moyses i esa a kayo a nagsiklasiklab ha gangatan, ngem awan natutod, ta atoy i anghel na Dios ha disalad na. ³¹Ket nasbew ni Moyses. Binumikan hikuna penu maenta na, ket nateman na i timek na Apo Dios. ³²Kinagi na, ‘Hikan i Dios a dineyaw na minappo mo a hidi, a ni Abraham, ni Isak, ken ni Jakob,’ kon na Dios. Ket ha ni Moyses, idi nateman na i timek hey, nagyagyag i baggi na, ta kinumanteng. Ket awan na netured a mangaamata. ³³Kinagi na Dios, ‘Moyes, adyan mo dan i sinelas mo ah. Ta atoy ka dan ha saguppang na Happo mo a Dios. Ket madalus ide a lutak a tataknagan mo. ³⁴Inumangayak he, ta paangayan taka ha tototalay ko ha Egipto, a mangisalakan ha nidi. Ta inenta ko i rigrigat di. Ket tineman ko i sangisanget di. Isu, magteman ka dan ha nikan,’ kon na Dios.”

³⁵Niyaen, intulos ni Esteban i tabbeg na ha nidi a Sanhedrin, a kinagi na, “Kakabsat ko a Judyo, katandiyan tam mina a ide ni Moyses, hikuna i minadiyan na dan na Judyo a hidi. Ta inpeta di dan ha nikuna, ‘Heya i pagturayan mo a manghukom ka ha nikami?’ kon di. Ngem ide paman ni Moyses, hikuna i nagpaentaan na anghel ha kayo a nagsiklasiklab. Ket hikuna i inaguman na anghel, idi inpasoli na Dios ha Egipto, penu mangisalakan ken mangituray hikuna ha minappo tam. ³⁶Ket idi inlapos ni Moyses i minappo tam a naggipu ha Egipto, nagimet na i makpal a milagro ken pinangpatahod na ha Egipto, hanggan ha lugar a Madideg a Diget, hanggan ha kasaw a rugrugar a naglakadan di ha lubuk na uppat a pulo a tawen.

³⁷“Ket ni Moyses paman i nangipeta ha minappo tam ha, ‘Atoy nokkan i paangayan na Dios ha Judjudyo na Israel. Ta paangayan na i esa a kona ha nikan. Ta hikuna bila i esa a Judyo a mangiyatad ha kagi na Dios ha nikam,’ kon ni Moyses.

38 “Ket ide paman,” kinagi ni Esteban. “Idi nagpisan i kakpalan a minappo tam ha kasaw a lugar, ha parabin na Sinay, ni Moyses malla i pagrangtayan na anghel ken minappo tam heya. Ket nagiwat na i kakkagi na Dios a ikabiyag tam, penu megiwat na paman ha nikitam.

39 “Ngem ha minappo tam a hidi,” kinagi ni Esteban, “tinumalekod hidi ha ni Moyses. Ket kinayat di a magwaklet manon ha nikuna a magsoli mina ha Egipto. Ta nematon hidi ha Egipto. 40 Ket kinagi di ha ni Padi Aron, ‘Igitetan mos kitam ha didiosen a mangidilan ha nikitam ha kakasaw aye. Ta ide a ni Moyses a nagpaalis ha nikitam ha Egipto, awan tam makatandiyen nu naanya dalla ha nikuna,’ kon di man.

41 “Tulos,” kinagi ni Esteban, “ginimet di i didiosen di a sinanurbon na baka. Ket inatdinan di ha wagah. Sa hidi, nakipagpiyesta a nangsilebra hidi ha bukod di a ginimet. 42 Isu, tinumalekod i Dios ha nidi. Ket pinabiyen na hidi. Maski nagwagah hidi ha pangdeyaw di ha pusiyan a hidi ken bulan ha langit. Nagimet hito a kona ha nepasurat na Dios ha minahagpugto a hidi. Ta nesurat di, a

‘Hikam a Judio,’ kagi na Dios, ‘bakan a hikan i inatdinan moy, idi inwagah moy i hayhayop ha kasaw a lugar, idi lubuk na uppat a pulo a tawen. Ket sabali i dinaydayaw moy!

43 Ta dineyaw moy ni Molok, a esa a didiosen moy, ket tinawed moy i tolda na a pagdeyawan moy ha nikuna. Ket atoy bila i ladawan na pusiyan a Rempan a didiosen moy bila. Ginimet moy idagende a ladawan a pagdeyawan moy. Isu, paadiyowan takam nokkan ha madiyo, ha manilod na bayan a Babiloniya,’ kon na Dios.”

44 Ket tinumulos ni Esteban ha tabbeg na, “Idi naghen i minappo tam ha kasaw a lugar, atoy ha nidi i paghenan na Dios a dakkal a tolda. Ket ide i tiplad ha nidi a atoy i Dios ha lubuk di. Ta ginimet ni Moyses i tolda aye ayun ha pinagpaenta na Dios ha nikuna. Ket neaheg ni Moyses ha naenta na a pangpaahunot na Dios ha nikuna. 45 Ket ide paman a tolda i inyangay di Joswe ken minappo tam, idi pinagalap di i lutak ha bayan tam. Maski a atoy dan i sabasabali a tolay ha lutak aye, ngem pinabuyot na hidi na Dios. Isu a atoy i tolda na Dios ha bayan tam a Israel, maski idi pinangalap di ha bayan tam, hanggan ha tiyempo ni Hari Dabid.

46 “Ket ha ni Hari Dabid, natalak i Dios ha nikuna. Ket i panggep ni Dabid a pataknan na i dakkal a bilay a pagdeyawan, para ha ngamin a Judyo a kaputotan ni Jakob. Ta pagdeyawan di mina ha Apo Dios. Ket inaged ni Dabid ha Dios a mepataknan na i bilay hito a malagda, a paghenan mina na Apo tam a Dios. 47 Ngem bakkan a ni Hari Dabid i napalobusan a magpataknan ha bilay na Dios, nu awan i annak na, a ni Hari Solomon.”

48 Ket tinumulos ni Esteban ha tabbeg na, “Ide mina i makatandiyen tam, a maski naalay dan a atoy i bilay na Dios ha bayan tam aye, awan a

maghen i Katangkayan a Dios ha bilay a magimet na totolay. Awan man! Ta ide i nesurat ni Isayas a minahagpugto, a insurat na,

⁴⁹ ‘Langit i pagetnodan ko, ket lutak i tupuwan na tikad ko,’ kon na Apo Dios. ‘Awan a makagimet i totolay ha bilay a mekusto ha nikan. Ket awan moy magimet i bilay a pagemmangan ko.

⁵⁰ Ta awan a naggimet ha ngamin ha langit ken lutak nu awan la a hikan,’ kon na Apo Dios.”

⁵¹ Ket tinumulos ni Esteban ha tabbeg na, “Ito i kinagi na Apo Dios, ngem madiyan moy a temanan. Madiyan moy a umuseg ha kagi na Dios. Ta hikam a kona ha totolay a bakkan a Judyo, ken kona bila ha minappo moy. Ta inumadiadi kam bila ha Espiritu na Dios. ⁵²I minappo moy a hidi i nagloko ha kada esa a minahagpugto. Ket binuno di hidi a pinaangay na Dios a nangibaheta megipu ha pagdemat na annak na Dios. Ket niaen, liniputan moy ken binuno moy i annak na heya.

⁵³ “Hikam a panglakayan ken hikam a kakabsat ko a Judyo, tamos i kinagi moy a hikam i nanahod ha linteg na Dios a inyatad na anghel a hidi. Ngem awan kam a umuseg.” Ito i tabbeg ni Esteban ha Sanhedrin a hidi.

Bisagan Di ni Esteban

⁵⁴ Sa, idi nateman di Sanhedrin i kinagi ni Esteban, nakaingal hidi unay. Ket nagngaretnget hidi gipu ha ingal di. ⁵⁵ Ngem ha ni Esteban, atoy ha nikuna i Espiritu na Dios. Ket tinumangad hikuna ha langit. Ket naenta na i demlag na Dios ken ni Jesus a magtaknag ha henan na Dios. ⁵⁶ Ket kinagi na, “Maenta ko a lumukat dan i langit, ket atoy i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay a tumatakna ha henan na Dios,” kon ni Esteban.

⁵⁷ Ngem ha nidi a Sanhedrin, nagrangsit hidi. Ket tinaklaban di i talinga di, penu awan di mateman i kakkagi na. Ket dinakap di hikuna. ⁵⁸ Ket ginuyod di ni Esteban ha lapos na ili, ket binisag di. Ket atoy bila ho, ha pagbisagan di, i esa a lallaki a nagen na ni Saulo. Ket ni Saulo i nagdapon ha kagay na lallallaki a nangpaliwat ha ni Esteban. ⁵⁹ Niyaen, idi binisagbisag di ni Esteban, nagkararag hikuna ha, “Apo Jesus,” kagi na, “alapan mo bi i kaliduwa ko.” ⁶⁰ Sa hikuna, nagparintumeng ket indulaw na, “Apo ko, pakawanan mo bi ide a liwat di,” kon ni Esteban. Sa, natay dan.

8 ¹⁻² Ket inumoni ni Saulo ha pinagbuno di ha ni Esteban. Ngem bakkan i nakam na sabasabali a tolay a makidios. Ket nagsangisanget ken nagngongoyngoy hidi. Ket inlabang di ni Esteban.

Ket nangrugi ha iday a pamalak, nalokowan unay i totolay a manahod a nagen ha Jerusalem. Napabuyot hidi ngamin ha sabasabali a probinsiya a Judeya ken Samariya. I nagwarak la ha Jerusalem i apostol a hidi.

³Ket ha ni Saulo, hikuna i mahagloko ha nidi a manahod. Nakangsaddap hikuna ha bilabilay di a padakap na hidi ken pabalud na hidi, maski babbey a hidi onu lallallaki.

I Mappiya a Baheta ha Probinsiya a Samariya

⁴Isu, napasinasina hidi a manahod. Ket idi inumangay-angay hidi ha maski nu hadya a lugar, intoltoldu di i kakkagi na Dios. ⁵Ket atoy bila i esa, a nagen na ni Pelipe, a inumangay ha dakkal a ili ha probinsiya a Samariya. Ket inpakatandi na megipu ha ni Jesus a Cristu na Dios. ⁶Ket ha totolay ayo, idi naenta di i makpal a milagro a ginimet ni Pelipe, ken nateman di i baheta na, nagteman hidi perpermi ha kagi na. Ket nagteman i kada esa ha kakkalan ho. ⁷Ta naenta di a napahusay i makpal a tolay a neawag. Ket nagrangsit i dimonyo a hidi, idi linumapos hidi. Ket atoy bila hay i makpal a napilay ken napikot, ket napahusay bila hidi. ⁸Isu, atoy i makpal a tolay a naragsak ha Samariya ayo.

⁹Niyaen, atoy bila hay i esa a lallaki a salamangkero. I nagen na ni Simon. Ha pinagbiyag na a nagpasabbew ha Samaritano a hidi ha pinagsalamangka na. Ket inpeta na a madedeyaw kan i baggi na. ¹⁰Ket nanahod hidi ngamin ha nikuna, maski hidi a matangkay ken hidi a napobre. Kinagi di, “Ni Simon i Dios a managenan ha ‘Dakkal a Kaddat,’” kon di. ¹¹Isu a tineman di hikuna, ta naalay a tiyempo a pinagsabbew na hidi ha salamangka na. ¹²Ngem idi inpakatandi ni Pelipe i Mappiya a Baheta megipu ha ni Jesu-Cristu ken Paghariyan na Dios, nanahod hidi ha ni Jesus. Ket nagpabinyag hidi, hidi a babbey ken hidi a lallaki.

¹³Maski ha ide a ni Simon, nanahod bila hikuna. Ket idi napabinyag dan, nakiuseg hikuna ha ni Pelipe. Ket nasbew bila hikuna, idi naenta na i makpal a milagro a pangpatahod a ginimigimet ni Pelipe.

¹⁴Ket idi nabahetaan na apostol a hidi ha Jerusalem a nanahod i totolay ha Samariya ha kagi na Dios, pinaangay di ni Pedro ken ni Juan. ¹⁵Idi dinumemat di Pedro ha Samariya, inkararagan di hidi a Samaritano, penu isadap na Dios i Espiritu na ha nidi. ¹⁶Ta awan pala insadap na Dios i Espiritu na ha nidi. Napabinyag dalla hidi a magpasakop ha ni Apo Jesus. ¹⁷Isu, nagtupo di Pedro ken Juan ha kamat di ha nidi ket sinumadap i Espiritu na Dios ha baggi di.

¹⁸Niyaen, idi naenta ni Simon a sinumadap i Espiritu na Apo Dios ha totolay gipu ha pinangitupo di Pedro, kinagi na ha nidi, ¹⁹“Atdinan ta kam ha korinat, ket iyatad moy bi ide a kaddat ha nikan, penu metupo ko bi i kamat ko ha maski nu heya a tolay, ket sumadap bila ha nidi i Espiritu na Dios,” kon ni Simon.

²⁰Ngem kinagi ni Pedro, “Simon, melunod kas, pati i korinat mo! Ta kagin mo a makagatang ka ha Espiritu na Dios. ²¹Awan ha biyang mo ha tarabaho mi, ta madi i nakam mo. Madukas i nakam mo ha Dios. ²²Isu,

magbabawi ka mina ha panggep mo aye, ket magkararag ka dan ha Apo, a pakawanan na ka mina. ²³Ta katandi ko a sumeni ka unay, ket kona ha negakad ka gipu ha liwaliwat mo,” kon ni Pedro.

²⁴Ket inaged ni Simon ha ni Pedro ken ni Juan, “Anaanay! Makagbi kam bi, a ikararaganak moy bi, penu awan a magimet ha nikan a kona ha kinagi mo,” kon na.

²⁵Niyaen, kobosan na pinagitoldu ni Pedro ken ni Juan ha kagi ni Apo Jesus ken ha ngamin a pinangpatahod di, sinumoli hidi ha Jerusalem. Ket ha paglakad di, hinumuyot hidi ha makpal a baryo ha Samariya, a inpakatandi di i Mappiya a Baheta megipu ha ni Jesus ha Samaritano a hidi ho.

Ni Pelipe ken Esa a Lallaki a Taga-Etiyopiya

²⁶Niyaen, ha ni Pelipe, idi naghén pala hikuna ha Jerusalem, atoy i esa a anghel na Dios a nangipeta ha nikuna, “En ka dan. Lumakad ka ha abagatan, ha karsada a magturing ha ili a Gasa,” kon na. (Alegid iday a karsada, a awan ha maglakad iho.)

²⁷⁻²⁸Isu a naggayak ni Pelipe, a naglakad. Ket atoy ha karsada ayo i esa a tolay a naenta ni Pelipe. I tolay aye i esa a lallaki a taga-Egipto. Ket inumangay dan hikuna ha Jerusalem a nagdeydeyaw ha Dios. Ket niyaen, magsoli dan a maglugan ha kalesa. Hikuna i tagabu ni Reyna Kandase, ha Etiyopiya. Ket matangkay hikuna, ta meturayan na i ngamin a korinat na Reyna. Niyaen, ha paglugan na ha kalesa, magbasa hikuna ha libro ni Isayas a minahagpugto.

²⁹Ket inpeta na Espiritu na Dios ha ni Pelipe, “Nay kan. Bumikan ka dan ha nikuna,” kon na. ³⁰Isu a nagsigida ni Pelipe a binumuyot ha kalesa. Ket nateman na a magbasa hikuna ha libro ni Isayas. Ket sinalodsod ni Pelipe, “Botay, makatandiyán mo iday a basaan mo?”

³¹Ket tinabbeg na lallaki, “Panya ko a makatandiyán nu awan ha mangipakatandi ha nikan?” Ket inawis na ni Pelipe a makilugan.

³²Niyaen, ide i kagi na Dios a binasa na,

“Maanus la hikuna, a kona ha karnero a iyangay di ha pagpartiyán, a awan magkagi. Ket kona ha urbon na karnero a awan magtanog, maski nu pukisan di.

³³Mapasanikiyan hikuna. Ket madi i paghukom di ha nikuna. Ngem awan ha makebilang ha ngamin a isalakan na, gipu ha katay na,” kon na Dios. Iday i pinasurat na Dios ha ni Isayas.

³⁴Ket kinagi na taga-Egipto ha ni Pelipe, “Ipakatandi mo bi nu heya i nagkagiyan na minahagpugto, megipu ha baggi na, onu megipu ha sabali?” ³⁵Ket inpakatandi ni Pelipe ide a surat ha libro na Dios, ket tulos a inpakatandi na i Mappiya a Baheta a megipu ha ni Jesus. ³⁶Niyaen, idi naglugan hidi, dinumemat hidi ha esa a lugar a keddinom. Ket kinagi

na lallaki, “Atoy ha he i dinom. Mabalín bi a bunyaganak mo?” ³⁷Ket kinagi ni Pelipe, “Mabalín. Basta tahod dan i panahod mo.” Ket kinagi na lallaki, “Manahodak a ni Jesu-Cristu i annak na Dios.”

³⁸Ket pinataran na lallaki i kalesa na. Ket binumugsok hidi a duwa ha dinom. Ket binunyagan na hikuna ni Pelipe. ³⁹Sa, idi kaawas di ha dinom, bigu la a inalap na Espiritu na Dios ni Pelipe, a awan na manon naenta na taga-Egipto. Ket nagtulós i lallaki ha Etiyopiya a maragsak unay.

⁴⁰Ket ha ni Pelipe, bigu la a atoy hikuna ha ili a Asoto. Ket nagtulós hikuna a maglakad, ket nagitoldu ha Mappiya a Baheta ha ngamin a ili hanggan ha Sesareya.

I Pagbabawi ni Saulo ha Kinadukas na

9 ¹Niyaen, nagtulós pala ni Saulo a magpakanteng ha manahod a hidi ha ni Jesu-Cristu. Ta kayat na a magbuno ha nidi. Isu i gipu na a inumangay hikuna ha Katangkayan a Padi, ²a nagaged ha surat a pangpakatandi ha baggi na ha magturay a hidi ha kapilya na Judyo, ha ili a Damasko. Ide a surat i pangpalobus ni Saulo a padakap na i maski nu heya a umuseg ha kagi ni Jesu-Cristu, ken mepabalud na i nagpasakop a hidi ha ni Jesus, maski babbey o maski nu lallaki, ken mepaangay na hidi ha pagbaludan, ha Jerusalem.

³Niyaen, idi naglakad ni Saulo, idi binumikan hikuna ha Damasko, bigu la a atoy i silaw na langit a sinumiklab ha lebut ni Saulo. ⁴Ket natakneg ni Saulo ha lutak, ket nateman na i timek a nagkagi ha, “Saulo, Saulo, apay a lokowanak mo?” kagi na.

⁵Ket sinalodsod ni Saulo, “Heya ka, Apo?” Ket kinagi na timek, “Hikan ni Jesus i huhumen mo. ⁶En ka dan ha ili. Atoy hay i magpakagbi ha nikaw ha gimetan mos,” kon ni Jesus ha ni Saulo.

⁷Niyaen, ha agagum ni Saulo, tinumaran hidi, ket awan hidi nagkagi. Nanteng hidi, ta nateman di i timek aye, ngem awan di naenta i nagkagi.

⁸Sa, inumikat ni Saulo a maglakad. Ngem idi inmotyah na i mata na, nabulsak hikuna! Isu a kinabitan di hikuna, a intugan di ha Damasko. ⁹Ha tallu a pamalak, awan hikuna nakaenta, ket awan bila nangan onu inuminum.

¹⁰Niyaen, atoy ha Damasko i esa a lallaki a nanahod ha ni Jesus. Ni Ananiyas i nagen na. Ket nagpaenta ni Jesus ha nakam na. Kinagi ni Jesus, “Ananiyas!” Ket kinagi ni Ananiyas, “Anya, Apo?” ¹¹“Umangay ka ha karsada a managenan ha ‘Nalinteg,’” kon ni Jesus. “Hen ka a magsalodsod ha bilay ni Judas. Ta atoy hito i esa a lallaki a taga-Tarso. Ni Saulo i nagen na. Ket magkararag hikuna. ¹²Atoy a nepaenta ko ha nakam na. Ta inpaenta ko i esa a lallaki a magnagen ha Ananiyas a sinumadap, ket intupu na i kamat na ha nikuna, penu makaenta manon.

Niyaen, Ananiyas, hikaw i lallaki a paangayan ko a mangikararag ha nikuna,” kon ni Jesus.

¹³Ngem kinagi ni Ananiyas, “Apo, makpal i nabaheta ko megipu ha iday a lallaki, a madukas kan i ginimet na ha totolay mo ha Jerusalem. ¹⁴Ket niyaen, dinumemat hikuna ha Damasko, ta atoy kan i surat a nagipu ha Katangkayan a Papadi a pangpalobus na a mangdakap ha maski nu heya a manahod ha nikaw,” kon ni Ananiyas.

¹⁵Ket kinagi ni Jesus ha nikuna, “Umangay ka dan, ta hikuna i pinili ko a magserbe ha nikan. Ta ipakatandi na nokkan ha ngamin a kalase a tolay megipu ha nikan. Ipatatandi na ha nidi a bakkan a Judyo, ken maski ha nidi a maghari, ken ha nidi a kakabsat mo a Judyo a hidi. ¹⁶Ket hikan i mangipaenta ha nikuna i makpal a rigrigat a masapul a attaman na, penu mepakatandi na megipu ha nikan,” kon ni Apo Jesus.

¹⁷Isu, inumangay ni Ananiyas, ket sinumadap ha iday a bilay. Ket intupo na i kamat na ha ni Saulo, a inpeta na, “Saulo a hekka ko, pinaangay na ak ni Apo Jesus. Hikuna i nagpaenta ha nikaw ha karsada. Ket niyaen, pinaangay na ak ha he, penu makaenta ka manon, ken penu makasaddap i Espiritu na Dios ha baggi mo,” kon ni Ananiyas.

¹⁸Ket bigu la, natakneg i kakallab, a kona ha keskes a nagipu ha mata ni Saulo, ket nakaenta manon hikuna. Sa hikuna, tinumaknag ket nagpabinyag. ¹⁹Ket nagkan hikuna, ket pinumigsa manon i baggi na.

Magitoldu ni Saulo ha Damasko

Idi kappal a pamalak, naghén ni Saulo ha Damasko a nakiagum ha totolay a manahod. ²⁰Ket inumangay hikuna a nagitoldu megipu ha ni Jesus ha kapkapilya na Judyo a hidi. Kinagi na, “Ni Jesus, hikuna i annak na Apo Dios.” ²¹Ket nasbew hidi ngamin a nagteman ha ni Saulo. Kinagi di, “Agay, anya wade? Ide kan i lallaki a nangpaparigat ha totolay ha Jerusalem a manahod ha ni Jesus. Ket hikuna kan i dinumemat ha Damasko penu mapadakap na hidi, ket meyangay na kan hidi ha Katangkayan a Papadi,” kon na kakpalaan a hidi ha Damasko.

²²Ngem ha ni Saulo, pinumigsa i pinagitoldu na megipu ha ni Jesus. Ket awan natabbegan na Judyo a hidi ha Damasko. Ta nagpatahod ni Saulo a ni Jesus i Cristu a makesalakan ha totolay.

²³Niyaen, kobosan na makpal a pamalak, nakipaggayak i Judyo a hidi a bunowan di ni Saulo. ²⁴⁻²⁵Ket daponan di i ruwangan na ili ha kada pamalak ken kada kallap, penu patayan di hikuna nu lumapos. Ngem nabahetaan di Saulo megipu ha panggep di. Ket idi esa a kallap, indatton na hikuna na agagum na ha dakkal a basket. Ket inbugsok di ito ha abot na padding na ili.

Ni Saulo ha Jerusalem

²⁶Inumangay ni Saulo ha Jerusalem, a pinadas na a makiagum ha nidi a manahod ha ni Jesus, ngem nanteng hidi ha nikuna. Ta awan

hidi nanahod a nagpasakop ni Saulo ha ni Jesus. ²⁷Ket gipu ta kona hito, inumangay ni Bernabe a nagagum ha ni Saulo. Ket inyangay na ha apostol a hidi, a inpakatandi na nu panya i pinakaenta ni Saulo ha Apo Jesus ha karsada, ken panya i pinakikagi ni Apo ha nikuna, ken panya a natured ni Saulo a nagitoldu megipu ha ni Jesus ha Damasko.

²⁸Isu, naghen ni Saulo ha apostol a hidi. Ket naglakalakad hikuna a matured ha maski nu hadya ha Jerusalem, ket nangitoldu megipu ha ni Apo Jesus. ²⁹Ket nakiuhon bila hikuna ha Judyo a hidi a nagkagi ha Griego, ket nakipagtabbegan hidi. Ngem naggayak bila hidi a magbuno ha ni Saulo. ³⁰Ket idi nabahetaan na agagum ni Saulo, intugan di ha ili a Sesareya. Tulos, inpalugan di ha ili a Tarso.

³¹Idi kobosan na hito, awan ha mangloko ha manahod a hidi a naghen ha probinsiya a Judeya, ken Galileya, ken Samariya. Pinumigsa hidi ha panahod di. Ket gipu ha daggap na Espiritu na Dios, kinumakpal hidi, ken perpermi i pinagdeydeyaw di.

Magpasiyal ni Pedro ha Ilili a Lida ken Joppe

³²Ket niyaen, ha ni Pedro, atoy bila i nagimet ha nikuna. Idi naglakadlakad hikuna ha manahod a hidi, ha kada ili, pinasiyal na bila hidi ha ili a Lida. ³³Ket atoy ha Lida i naenta na a esa a lallaki a pinilay. Ni Eneyas i nagen na. Napikot dan hikuna ha walu a tawen. Awan hikuna nakapalembok ha baggi na.

³⁴Ket inpeta ni Pedro ha nikuna, “Eneyas, pahasayan na ka ni Jesu-Cristu. Umikat ka dan, ket lukutan mo i abak mo,” kon na. Ket ha ni Eneyas, bigu la a tinumaknag hikuna! ³⁵Ket naenta na ngamin a tolay a taga-Lida ken Sarona, ket nanahod bila hidi ha ni Apo Jesus.

³⁶Niyaen, atoy bila ha ili a Joppe i esa a babbey a nanahod ha ni Jesus. I nagen na, ni Tabita. (Ha kagi na Griego, “Dorkas,” a kayat na kagiyan a “Kodmilan”.) Naanus hikuna, ken nahagkagbi ha totolay a napobre. ³⁷Niyaen, idi pinagpasyal ni Pedro ha ili a Lida, nagsaket ni Dorkas, ket natay. Ket kobosan na pinangdegus di ha bangkay na, intagmak di ha kuwarto ha ontok na bilay.

³⁸Niyaen, mabikan la i ili a Joppe ken ili a Lida. Isu, idi nabahetaan na manahod a hidi a atoy ni Pedro ha Lida, pinaangay di i duwa a lallaki a makeged ha ni Pedro, ha “Umangay ka bi ha Joppe ha sigida,” kon di. ³⁹Isu, naggayak ni Pedro, ket nakikuyog ha nidi. Idi pinagdemat ni Pedro, inyangay di hikuna ha kuwarto ha ontok na bilay. Ket atoy ho i makpal a babbey a nabilu, ket nagsangisanget hidi. Dinumulog hidi ha ni Pedro a paenta di i tetennon ken babadu a ginimet ni Dorkas para ha nidi, idi nagbiyag pala. ⁴⁰Ngem pinalapos na hidi ni Pedro, ket nagparentumeng hikuna a nagkararag. Sa hikuna, sinumuleg ha bangkay, ket kinagi na, “Tabita, umikat ka dan.” Ket ha ni Dorkas aye, minumotyah hikuna. Ket

idi naenta na ni Pedro, inumetnod. ⁴¹Sa na, kinabitan ni Pedro i kamat na, ket pinatakna na. Ket inayagan na hidi a nabilu ken manahod a hidi, ket inpaenta na ni Dorkas a kebbiyag.

⁴²Ket newaraswaras ide a nagimet ha ngamin a Joppe. Ket makpal hidi a nanahod ha ni Apo Jesus. ⁴³Ket nakidagus ni Pedro ha naalay ha bilay ni Simon, a esa a mahagisagana na gaddang na hayup, ha iday a ili a Joppe.

Ni Pedro ken ni Korneliyo

10 ¹Atoy idi, ha ili a Sesareya, i esa a lallaki a bakkan a Judyo. Ni Korneliyo i nagen na. Hikuna i kapitan na esa a gasut a sundalu, a Italiyano, a taga-Roma. ²Nakidios hikuna a nakangdeyaw ha Dios. Ket kona bila hito i pamilya na. Maski nu bakkan hidi a Judyo, nangatatad hidi ha Judyo a hidi a napobre. Ket nakangkararag hidi ha Dios.

³Niyaen, idi esa a apon, atoy i naenta ni Korneliyo ha nakam na. Naenta na i anghel a naggipu ha Dios a binumikan ha nikuna. Ket kinagi na anghel, “Korneliyo”. ⁴Nagbulag ni Korneliyo, ta nanteng hikuna. Ket kinagi na, “Anya, Apo?” Ket kinagi na anghel, “Tineman na Dios i karkararag mo. Ket katandi na i pinagkagbi mo ha napobre a hidi. ⁵⁻⁶Isu, paangayan mo dan ha ili a Joppe a mangalap ha esa a lallaki a nagen na ni Simon Pedro. Hen hikuna ha baybay ayo, ha bilay di Simon a mahagisagana na gaddang na hayup,” kon na anghel. ⁷Idi linumapos i anghel, inayagan ni Korneliyo i duwa a tagabu na, ken esa a sundalu a makidios bila. ⁸Ket inpeta na i kinagi na anghel. Ket pinaangay na hidi ha ili a Joppe.

⁹Idi kaugman na, ha lubuk na pamalak, naglakad pala hidi, ket binumikan dan ha Joppe. Niyaen, ha iday a oras, inumunek ni Pedro ha atap na bilay di Simon penu magkararag. ¹⁰Nagiyalap ni Pedro, ket kayat na a magkan. Ngem idi magluto pala hidi ha kanan na, atoy i inpaenta na Dios ha nakam na, a kona ha pinagtagenap na hikuna na Dios. ¹¹Naenta ni Pedro a linumukat i langit, ket atoy a bumubugsok a kona ha dakkal a ulas, a nebaten ha uppat a suli na. ¹²Ket ha disalad na, atoy i ngamin a kalase na hayup, maski hidi a maglakad, ken hidi a manaktak, ken hidi a umebbar. ¹³Ket nateman ni Pedro i timek a nagkagi ha, “En ka dan Pedro. Alapan mo ken partiyen mo para kanan mo.” ¹⁴Ngem kinagi ni Pedro, “Awan mina, Apo. Maneg idagende a hidaan na Judyo. Awanak magkan ha kanan a kona hay, a maneg ha Judyo,” kon na. ¹⁵Ngem kinagi manon na timek, “Awan mo itulos a mangibilang ha madukas, ta pinappiya na dan na Dios,” kon na timek. ¹⁶Ket namintallu a beses a nagimet ito. Sa, nepaunek ha langit ide a ulas.

¹⁷Niyaen, idi nanakaman pala ni Pedro megipu ha naenta na, dinumemat hidi a pinaangay ni Korneliyo. Nagsalodsod hidi nu hadya

i bilay ni Simon a mahagkombang. Ket niyaen, nakatakrag hidi a tallu ha ruwangan na bilay na. ¹⁸Ket sinalodsod di nu atoy ni Simon Pedro a nagdagus ha bilay aye.

¹⁹Ket nagnakanakam pala ni Pedro ha atap na bilay megipu ha naenta na. Ket kinagi na Espiritu na Dios ha nikuna, “Entan mo, Pedro, atoy i tallu a lallaki ha sidung a mageriyok ha nikaw. ²⁰Umugsad ka dan. Ket awan ka umadi a umuseg ha nidi, maski nu bakkan hidi a Judyo. Ta hikan i nagpaangay ha nidi ha nikaw,” kon na Espiritu na Dios.

²¹Isu, inumugsad ni Pedro, ket inpeta na ha nidi, “Hikan ni Simon Pedro. Anya i kayat moy ipeta?” ²²Ket kinagi di, “Pinaangay na kami ni Kapitan Korneliyo, penu iyangay mi ka ha bilay na. Mappiya ni Korneliyo ken makidios. Ket deyawan na hikuna na ngamin a Judyo. Niyaen, idi esa nakkapon, atoy i anghel na Dios a nangipeta ha nikuna a paawis na ka mina, ta atoy i metoldu mo ha nikami,” kon na lallaki a hidi. ²³Sa na, inawis ni Pedro a makidagus hidi ha bilay.

Kaugman na, naggayak ni Pedro, ket inumuseg ha nidi. Inumuseg bila i kappal a manmanahod a taga-Jope. ²⁴Dinumemat hidi ha Sesareya ha umunod a pamalak. Nagtahok dan ni Korneliyo ha nidi, ket inawis na i ngamin a kabagis na ken ilailay na. ²⁵Idi sinumadap ni Pedro, sinalpak ni Korneliyo, a nagparentumeng ha saguppang na. Ta kayat na a magdeyaw ha ni Pedro. ²⁶Ngem pinatakrag na hikuna ni Pedro, a kinagi na, “Awan kas magdeyaw ha nikan! Tumakrag ka dan, ta magkalan kita. Hikan bi i tolay, a kona bila ha nikaw,” kon ni Pedro. ²⁷Ket nakiuhon pala ni Pedro ken ni Korneliyo idi sumdap hidi ha bilay. Ket ha disalad na bilay, atoy i kakpalan a bakkan a Judyo, a nagpisan. ²⁸Ket kinagi ni Pedro ha nidi, “Katandi moy dan i linteg mi a Judyo a makaliwat kan nu magpasial, onu makiagum i esa a Judyo ha maski nu heya a bakkan a Judyo. Ngem inpakatandi na Dios ha nikan a awan ko mina ibilang ha madukas i maski nu anya a kalase na tolay. ²⁹Isu, idi pinaayagan diyak, awanak inumadi. Niyaen, ipeta moy bi nu apay a inayaganak moy,” kon ni Pedro.

³⁰Ket kinagi ni Korneliyo, “Idi nekkauppat a pamalak, idi alas tres ha apon, nagkararagak ha bilay mi aye. Ket bigu la a atoy a tinumakrag ha saguppang ko, i esa a lallaki a nagsiklab i tennon na. ³¹Ket kinagi na, ‘Korneliyo, tineman na Dios i karkararag mo, ket katandi na i kagbi mo ha napobre a hidi. ³²Isu, paangayan mo i tagabu mo a hidi ha Joppe, a mangayag ha esa a lallaki a nagen na ni Simon Pedro. Hen hikuna ha baybay, ha bilay di Simon a mahagkombang,’ kon na lallaki a masiklab.

³³“Isu,” kinagi ni Korneliyo, “pinaayagan ta ka ha sigida. Ket maanus ka, ta dinumemat kam he. Niyaen, atoy kami ngamin, penu magteman ha maski nu anya a inpeta na Dios ha nikaw, a ipakatandi mo mina ha nikami. Ket atoy bila i Dios a magenta ha nikitam. Isu, magitoldu ka bi ha nikami,” kon ni Korneliyo.

I Pagitoldu ni Pedro ha Bakkan a Hidi a Judyo

³⁴Ket kinagi ni Pedro, “Niyaen, makatandiyan ko a magkalan i kagbi na Dios ha maski nu heya a tolay, maski nu Judyo o maski nu bakkan a Judyo. ³⁵Ta maski nu heya ha maski nu hadya a lugar, basta nu magdeyaw hidi ha Dios, ken maggimet hidi ha mappiya, alapan na hidi na Dios ha sakop na. ³⁶Inpakatandi na Dios i kakkagi na ha nikami a Judyo. Ket inpakatandi na ha nikami i Mappiya a Baheta megipu ha pakesalakan tam, a patalnaan ni Jesu-Cristu i kasasaad tam ha Dios. Hikuna i magturay ha ngamin, maski nu Judyo onu bakkan a Judyo.

³⁷“Ket niyaen, newaraswaras ide a baheta ha ngamin a probinsiya a Judeya. Siguro nateman moy bila. Nangrugi ide a baheta ha probinsiya a Galileya, idi nagitoldu pala ni Juan a Minahagbinyag. ³⁸Sa, insadap na Dios i Espiritu na ha ni Jesus a taga-Nasaret, ket inyatad na ha nikuna i kaddat na. Ket gipu ta kona ha ide i pinagagum na Dios ha ni Jesus, linumakadlakad hikuna a nagpahusay ha totolay a pinaawag ni Satanas. Ket makpal pala i ginimet ni Jesus a pasig la mappiya.

³⁹“Ket niyaen, hikami i mangpatahod. Ta naenta mi dan i ngamin a ginimigimet na ha lugar na Judyo a hidi ken ha Jerusalem. Jerusalem i nangpatayan di, idi inlansa di hikuna ha kudos. ⁴⁰⁻⁴¹Ngem pinabiyag na manon na Dios ha nekatallu a pamalak. Tulos, inpaenta na hikuna ha nikami a pinili na a mangpatahod mina. Ket nakipagkan kami ken ni Jesus, idi minagbiyag manon hikuna. Awan pinasaguppang na Dios ni Jesus ha ngamin a tolay nu awan la a hikami. ⁴²Ket binon na kami a magitoldu, ken mangpatahod, a hikuna i pinili na Dios a maghukom ha ngamin a tolay, maski ha nidi a minatay dan ken ha nidi a kebbiyag pala.

⁴³“Ni Jesu-Cristu i inbaheta na ngamin a minahagpugto. Ket nagitoldu hidi a maski nu heya a manahod ha nikuna, mapakawan na Dios i liwaliwat na gipu ha ni Jesus.” Ito i intoldu ni Pedro ha nidi a bakkan a Judyo.

Sumadap i Espiritu na Dios ha Bakkan a Hidi a Judyo

⁴⁴Idi magkagi pala ni Pedro, sinumadap i Espiritu na Dios ha ngamin a nagteman. ⁴⁵Ket nalaktat i Judyo a hidi a agagum ni Pedro. Ta inyatad na bila na Dios i Espiritu na ha sabasabali a tolay, maski ha nidi a bakkan a Judyo. ⁴⁶Ket nakatandiyan di Judyo hito, ta nateman di a nagkakagi hidi ha kagi na Espiritu, a awan di nakatandiyan. Ket nagdeydeyaw hidi ha Dios. Sa na, kinagi ni Pedro ha agagum na heya, ⁴⁷“Inyatad na Dios i Espiritu na ha nidi a bakkan a Judyo, a kona idi inyatad na ha nikitam. Isu, awan ha makekemot a magpabinyag hidi, a magpasakop hidi ha ni Jesus.” ⁴⁸Sa na, inbon ni Pedro a mabinyagan hidi ha sakop ni Jesu-Cristu.

Ket idi nabinyagan dan hidi, inaged di a makipaghen di Pedro ha Sesareya ha kappal pala a pamalak.

I Pakiboyboy ni Pedro ha Manahod a Hidi ha Jerusalem

11 ¹Niyaen, ha probinsiya a Judeya, nabaheta na apostol ken manmanahod a hidi a nanahod bila ha kagi na Dios i kappal a tolay a bakkan a Judyo. ²Ket idi sinumoli ni Pedro ha Jerusalem, atoy i kappal ha nidi a nagbahang ha nikuna. Ta kayat di a magpajudyo ha maski nu heya a masakop ni Jesu-Cristu. ³“Apay?” kinagi di ha ni Pedro, “Sinumadap ka ha bilay na tolay a bakkan a Judyo, ket nakipagkan, maski awan hidi magtongpal ha linteg ni Moyses. Nagliwat ka ha linteg tam,” kon di.

⁴Isu, binon ni Pedro i ngamin a nagimet, maski idi karugi na. ⁵Kinagi na, “Idi nagkakararagak, idi naghena ha ili a Joppe, ket pinagtagenap na ak na Dios. Ket naenta ko i dakkal a ulas a nepabugsok ha uppat a suli na a nagipu ha langit. Ket nagdissu ito ha hi ke g ko. ⁶Inaamatan ko ha disalad na, ket naenta ko i makpal a kalase a hayup, maski hidi a mangkatandi, ken hidi a maingal, hidi a manaktak, ken idagende a mailam a manok. ⁷Sa ko, nateman i timek a nagkagi ha nikan, ‘Alan, Pedro, alapan mo dan. Partiyon mo para kanan mo.’ ⁸Ngem kinagi ko, ‘Awan, Apo. Awanak magkan ha kanan a madukas, ta maneg idagenday ha linteg na Judyo.’ ⁹Ngem kinagi manon na timek ha langit, ‘Awan mos ibilang ha madukas i maski nu anya a ibilang na Dios ha mappiya,’ kon na. ¹⁰Ket nagimet ito ha namintallu. Sa, neyunek i ngamin ha langit.

¹¹“Niyaen, ha iday a mismo a oras, dinumemat ha bilay a nagdagusan ko i tallu a lallaki. Nepaangay kan hidi a mangitugan ha nikan ha ili a Sesareya. ¹²Ket inpeta na Espiritu na Dios a awanak mina umadi a umuseg ha nidi, maski nu bakkan hidi a Judyo. Isu, inumusegak ha bilay na esa a lakay a bakkan a Judyo. Ni Korneliyo i nagen na. Ket kinumuyog ha nikan idagende a annam a agum ko. Taga-Jope hidi, ket manahod bila hidi ha ni Jesus. ¹³Ket ha ni Korneliyo, binoyboy na a nagpaenta kan i esa a anghel ha disalad na bilay na. Ket kinagi na kan na anghel, ‘Paangayan mo ha ili a Joppe i tagabu mo a mangalap ha esa a lallaki a nagen na ni Simon Pedro. ¹⁴Mangitoldu hikuna nu panya a mesalakan kam ken ngamin a maghen ha bilay mo,’ kon na kan na anghel.

¹⁵“Niyaen, idi karrugi ko a mangitoldu, sinumadap ha nidi i Espiritu na Dios, a kona bila ha pinagsaddap na ha nikitam, idi palungo. ¹⁶Sa ko, nanakam i kinagi ni Apo Jesus, a ‘Dinom i pinangbinyag ni Juan ha totolay. Ngem bakkan ha nikan. I Espiritu na Apo Dios i pangbinyag ko ha nikam nokkan,’ kon na.

¹⁷“Niyaen,” kon ni Pedro, “maganyaak dod? Sigurado a inyatad na Dios ha nidi a kona ha inyatad na ha nikitam, idi nagpasakop kitam ha ni Apo

Jesu-Cristu. Isu, awan ko kaya a mangikemot ha nidi, ta kayat na Dios a mangiyatad.” Ide i binoyboy ni Pedro ha ilailay na a Judyo.

¹⁸Ket idi nateman di i pinagboyboy ni Pedro, awan hidi nagbahang, ket nagdeyaw hidi ha Dios. Kinagi di, “Isu, pinagbabawi na hidi na Dios, penu pumadas bila hidi ha biyag a magnanayon, maski nu bakkan hidi a Judyo,” kon di.

I Manahod a Hidi ha Ili a Antiokiya

¹⁹Niyaen, idi pinagbuno di Judyo ha ni Esteban, nalokowan bila i manahod a hidi. Ket gipu ta kona hito, nagsinasina hidi. Ket inumangay i kappal hanggan ha lugar a Penisya, ken kappal ha ili a Sipre, ken kappal ha ili a Antiokiya. Ket intoldu di i baheta a megipu ha ni Jesus. Ngem i Judjudyo la i nangibahetaan di. ²⁰Ngem atoy i kappal a manahod a taga-Sipre ken taga-Sirene. Ket idi dinumemat hidi ha Antiokiya, intoldu di ha Griego a hidi megipu ha pagturay ni Apo Jesus. ²¹Ket atoy ha nidi i kaddat na Dios. Isu, makpal i nanahod ken nagpasakop ha ni Apo Jesus. Nanahod hidi, maski nu bakkan hidi a Judyo.

²²Niyaen, idi nabahetaan na manahod a hidi ha Jerusalem, pinaangay di i esa a lallaki ha Antiokiya a mangenta. I nagen na, ni Bernabe. ²³⁻²⁴Idi pinagdemat na, naragsakan hikuna a makaenta ha kagbi na Dios ha nidi a manahod. Ta mappiya ni Bernabe, ket kanayon hikuna a peturayan ha Espiritu na Dios. Ket napigsa i panahod na. Ket napapigsa na hidi ha kakkagi na, a umusoseg mina hidi ha ni Apo Jesus, ket magserbe mina hidi ha ni Apo Jesus ha ngamin a baggi di. Kona hito i kakkagi ni Bernabe ha nidi. Ket nenayon paman i makpal a tolay ha sakop ni Apo Jesus.

²⁵Ket inumangay ni Bernabe ha ili a Tarso, penu mageriyok ha ni Saulo. ²⁶Idi naeriyokan na, inyangay na hikuna ha Antiokiya. Ket naghén hidi ho ha esa a tawen a nakipagpisan ken nagitoldu ha makpal a tolay. Ket ha nidi a taga-Antiokiya a nanahod ha ni Jesus, hidi i nekaesa a nanagenan ha Cristiyano.

²⁷Niyaen, idi tiyempo hito, dinumemat ha Antiokiya i kappal a mahagpugto a naggipu ha Jerusalem. ²⁸Ni Agabo i nagen na esa, ket tinumaknag hikuna ha pagmitingan di, ket gipu ha kaddat na Espiritu na Dios, inpugto na a atoy i dakkal a alap a dandani dan dumemat ha ngamin a lutak. (Ket nagimet ito idi tiyempo ni Hari Klaudiyo.) ²⁹Isu, ninakam na manahod a hidi a mangipatawed ha korinat ha kakalan di a manahod a naghén ha Judeya. Ket inyatat na kada esa ayun ha kaya na. ³⁰Sa di, inpatawed i korinat aye ha panglakayan a hidi ha kapilya ha Jerusalem. Ni Bernabe ken ni Saulo i pinangitugan di.

Ni Pedro ha Pagbaludan

12 ¹Idi tiyempo hito, atoy i kappal a manahod a linoko ni Hari Herod. ²Ket pinaputolan na ni Santiyago a hekka ni Juan. ³Idi

naenta ni Herod a naragsakan i Judyo a hidi, pinadakap na bila ni Pedro. (Nagimet ito idi Piyesta na Tinapay a awan ha Lebadura na.) ⁴Idi pinadakap na ni Pedro, inpabalud na hikuna. Sa na, pinadappon hikuna ha esa pulo ket annam a sundalu. (Uppat a gurupo hidi. Taguppat a sundalu ha kada gurupo.) Ket pinanggep ni Herod a ilapos na ni Pedro nu kobosan na piyesta, penu ipasaguppang na ha Judyo a hidi, ket mapatay di mina ni Pedro. ⁵Isu, nebalud ni Pedro ha pagbaludan. Ngem ha nidi a manahod, nakangkararag hidi.

⁶Idi esa a kallap, kinumillap ni Pedro ha ballog na duwa a sundalu. Ket nagakadan hikuna ha duwa a kawar. Atoy bila i sundalu a nagdapon ha ruwangan na pagbaludan. Ket nokkan kaugman na, bital dan a pamalak a ilapos na mina ni Hari Herod, penu papapatay na mina ha Judyo a hidi. ⁷Ket bigu la a dinumemlag i kuwerto a pagkilapan ni Pedro, ta atoy i esa a anghel na Apo Dios a tinumaknag he. Ket yinagyag na anghel i abigi ni Pedro a kinakagi na, “Sigida kas, Pedro, umikat ka dan.” Ket bigu la a natakneg i kawar ha kamat ni Pedro. ⁸Sa, kinagi na anghel, “Alan, magbadu ka dan, ket magsapatos ka.” Ket nagtongpal ni Pedro. Ket kinagi manon na anghel, “Alan agay, magkagay ka, ket umuseg ha nikan.” ⁹Ket inumuseg ni Pedro ha anghel a linumapos ha pagbaludan, ngem awan na nakatandiyon nu tahod i gimetan na anghel. Ta kagin na a tagenap la. ¹⁰Naglakad hidi, ket sinalenan di i nekaesa a gurupo a sundalu a nagdapon, sa, nekaduwa a gurupo a sundalu a nagdapon. Sa hidi, dinumemat ha ruwangan a utang a pagsaddappan ha ili. Ket naglukat i ruwangan, ket linumapos hidi. Ket naglakad hidi ha karsada, ket bigu la a inumawan dan i anghel.

¹¹Sa na, nakatandiyon ni Pedro a awan hikuna nagtagenap. Kinagi na ha nakam na, “Agay, tahod a pinaangay na Dios i anghel na, a mangisalakan ha nikan ha turay ni Herod ken ngamin a panggep na Judyo a hidi,” kon na. ¹²Idi nakatandiyon ni Pedro, nagtuloh hikuna ha bilay di Maria a hena ni Juan Markos. Ta atoy ayo i makpal a tolay a nagpisan a magkararag. ¹³Nagtuktuk ni Pedro ha ruwangan na bilay di, ket sinalpak na esa a tagabu a madiket. Ni Roda i nagen na. ¹⁴Nelassin na i timek ni Pedro, ngem awan na linukatan gipu ha ragsak na. Binumuyot la hikuna a mangibaheta a atoy ni Pedro ha ruwangan. ¹⁵Ket kinagi di, “Magmaoyung ka wade!” Ngem inpapilit na a atoy hikuna a tahod. Ket kinagi di a baka atoy i anghel na Dios a mahagdapon ha ni Pedro.

¹⁶Niyaen, nagtutuktuk pala ni Pedro. Idi kallukat di, ket naenta di a atoy hikuna a tahod, nasbew hidi. ¹⁷Ngem winahiyan na hidi a awan mina magkagi. Ket binoyboy na nu panya a napalapos na hikuna na Dios ha pagbaludan. Sa na, inpeta a ibaheta di mina ito ha di Santiyago ken agagum di. Sa hikuna, linumakad ha sabali a lugar.

¹⁸Idi kaugman na, naliwaliwat unay i sundalu a hidi, nu hadya ni Pedro. ¹⁹Pinaeriyok ni Herod ni Pedro, ngem awan di naeriyokan. Isu,

pinasalodsod na ha sundalu a hidi a nagdapon. Ket inbon na a mapatay hidi. Kobosan na, linumapos ni Herod ha probinsiya a Judeya, ket naghén hikuna ha ili a Sesareya.

I Katay ni Herod

²⁰Niyaen, idi naghén ni Herod ha ili a Sesareya, atoy a inumangay ha nikuna i esa a gurupo na tolay a taga-Tiro ken Sidon. Niyaen, nakaingal ni Herod ha totolay a taga-Tiro ken Sidon. Ket nagburibur dod hidi. Ta pagiyalapan di ha kakkanan di i paghariyan ni Herod. Isu, pinakiilay di dan ni Blasto, a tagabu ni Herod a nagturay ha kukuwa na. Ket kinayat di a makipagtalna ha ni Herod.

²¹Isu, idi pamalak a pangsalpak di ha ni Herod, nagtennon ni Herod ha mangina a tennon. Ket inumetnod hikuna ha saguppang di ha matangkay a pagetnodan na. Ket idi pinagbalikas na, ²²dineydeyaw na tolay a hidi, a “Bakkan a tolay la hikuna,” kon di, “ta kona ha Dios i kakkagi na!” ²³Ket bigu la a pinasaketan na hikuna na anghel na Dios, ta awan na pinadeyawan i Dios. Ket inuhad hikuna hanggan a natay dan.

²⁴Ket idi tiyempo hito, nagtutulos i kagi na Dios a newaraswaras, ket kinumakpal i nanahod a hidi. ²⁵Ket ha ni Bernabe ken ni Saulo, idi natongpal di i tinawed di ha Jerusalem, nagsoli hidi. Ket inkuyog di ni Juan Markos ha ili a Antiokiya.

Mapaangay di Bernabe ken Saulo

13 ¹Niyaen, ha kapilya na manahod a hidi, ha ili a Antiokiya, atoy i kappal a mahagpugto ken kappal a mahagidatton ha gurupo di. I nagen di, ni Bernabe, ken ni Simyon Mangiset, ken ni Lusiyo a taga-Sirene, ken ni Saulo, ken ni Manaen i katalupog ni Gobernador Herodes. ²Idi esa a pamalak, nagpisan hidi a nagdeydeyaw ha Dios. Ket pinabiyan di a magkan, penu makangkararag hidi. Ket inpeta ha nidi na Espiritu na Dios, “Piliyan moy ni Bernabe ken ni Saulo, a ibukod moy hidi, penu gimetan di i tarabaho a ingayak ko dan ha nidi,” kon na. ³Sa hidi, inumadi pala a magkan, ket nagtulos hidi a magkararag. Ket intupo di i kamat di ha ni Bernabe ken ni Saulo, ket inkararagan di hidi. Sa di, pinalakad hidi.

Magitoldu Hidi ha Puro a Sipre

⁴Pinaangay na dod na Espiritu na Dios ni Bernabe ken ni Saulo. Ket inumangay hidi ha ili a Selusiya, ket naglugan hidi ha abang hanggan ha puro a Sipre. ⁵Idi kaddemat di ha ili a Salamina, intoldu di i kagi na Dios ha kapkapilya na Judyo a hidi. Ket inumuseg bila ni Juan Markos a nagdaggap ha nidi.

⁶Niyaen, naglakadlakad hidi ha puro a Sipre hanggan ha ili a Papus. Ket ha Papus, kinettagbuwan di i esa a Judyo a salamangkero ken

aginmahagpugto. Ni Barjesus i nagen na. ⁷Hikuna i ilay na gobernador na ide a puro, a ni Sergiyo Paulo, a esa a malaing a lallaki. Ket nagpaayag i Gobernador aye ha ni Bernabe ken ni Saulo, ta kayat na a magteman ha kagi na Dios. ⁸Ngem pinadas na salamangkero a mangikemot ha nidi. (Elimas i nagen na salamangkero he, ha kagi na Griego.) Ket pinadas na unay a mangsalen ha kagi di megipu ha ni Jesus, penu awan manahod i Gobernador. ⁹Ngem ha ni Saulo, (onu Pablo i sangay na), nagturay manon i Espiritu na Dios ha baggi na. Ket inaamatan ni Pablo ni Elimas, ¹⁰a kinagi na, “Hikaw i kaaheg ni Satanas! Makangsentu ka ha maski nu anya a mappiya! Pasig la a madukas i gimetan mo. Ket kanayon a pakilluwan mo i kinatahod na Apo Dios. ¹¹Niyaen, dissowan na ka na kamat na Dios. Ket magbulsak ka, a awan mo maenta ha maalay a tiyempo,” kon ni Pablo. Ket bigu la a dinumiklam i pagimata ni Elimas. Sa hikuna, nagkapotkapot ha mangkabit mina ha nikuna. ¹²Ket idi naenta ni Gobernador i nagimet aye, nanahod hikuna ha ni Jesus. Ket nasbew hikuna ha pagitoldu di megipu ha Apo Dios.

Magitoldu Hidi ha Probinsiya a Pisidiya

¹³Sa hidi, linumapos di Pablo ha ili a Papus, a naglugan hidi ha bapor hanggan ha ili a Perga, ha probinsiya a Pampiliya. Ngem idi kaddemat di ho, sinumina ni Juan Markos, a nagsoli ha Jerusalem. ¹⁴Ket tinumulos di Pablo ha ili a Antiokiya, ha probinsiya a Pisidiya. Ket idi Sabado dan, sinumdap hidi ha kapilya na Judyo a makipaggimong.

¹⁵Ket kobosan na pinagbasa di ha Linteg ni Moyses ken sursurat na minahagpugto a hidi, pinaayag na panglakayan a hidi ha di Pablo, a mangitoldu mina, nu atoy i kayat di a itoldu. ¹⁶Isu, tinumaknag ni Pablo, ket inwahi na a kayat na a magkagi. Kinagi na, “Kakabsat a taga-Israel, ken ilailay ko a taga-Pisidiya a makidios, atoy i kayat ko a ipeta ha nikam. ¹⁷I Dios a panahodan na totolay na Israel, hikuna i nangpili ha minappo tam nikuna. Ket pinakakpal na hidi, idi naghén hidi a kona ha ganggannaet ha bayan a Egipto. Ket pinalapos na hidi na Dios gipu ha dakkal a kaddat na. ¹⁸Ket ha lubuk na uppat a pulo a tawen, inanusan na hidi ha kakasaw a lugar, a kona ha maanus a hama a magaben ha annak na. ¹⁹Ket inabak na i pitu a bayan ha lugar a Kanaan, ket inyatat na iday a lutak ha minappo tam. ²⁰Ket uppat a gasut ket lima a pulo a tawen i tiyempo ito, idi nangrugi hidi a inumangay ha bayan a Egipto, hanggan inalap di i bayan a Kanaan.

“Ket pinili na Dios i hukom a hidi a nagturay ha minappo tam hanggan ha tiyempo ni Samwel a minahagpugto. ²¹Ket inaged na minappo tam a hari mina i magturay ha nidi, kon di. Ket pinili na Dios i esa a lallaki a naggipu ha kaputotan ni Benjamin. Ni Saulo i nagen na, a annak ni Kis. Hikuna i hari na Israel ha lubuk na uppat a pulo a tawen. ²²Ket inadya na

Dios ni Saulo, ket pinili na ni Dabid a maghari ha Israel. Ket ide i kinagi na Dios megipu ha ni Dabid, ‘Matalakak ha ni Dabid, a annak ni Jesse. Ta hikuna i magtongpal ha ngamin a pagayatan ko,’ kon na Dios.”

²³Intulos ni Pablo, “Niyaen, gipu ha kaputotan ni Dabid, tinongpal na Dios i kari na, ta atoy i mahagsalakan ha toloy na Israel. Ket Jesus i nagen na, a apo ni Dabid. ²⁴Idi palungo na pagdemat ni Jesus, atoy ni Juan a minahagbinyag ha toloy na Israel. Ket gipu ha pinagitoldu na, pinaggayak na hidi ha pagdemat ni Jesus. Nagitoldu ni Juan a magbabawi kitam mina ha liwaliwat tam, ket magpabinyag kitam a sumina ha madukas a ugali tam. ²⁵Ket idi dandani a mobos ni Juan i tarabaho na, kinagi na, ‘Kagin moy a hikan i Cristu a inkari na Dios a magturay ha nikam, ngem awan man. Ta dumemat pala nokkan i Cristu, ket mas matangkay hikuna ngem ha nikan. Nu ikalanak moy ha nikuna, awanak ha balle, ta hikuna i tahod a mangisalakan ha nikitam,’ kon ni Juan.”

²⁶Ket intulos ni Pablo, “Kakabsat a appo ni Abraham, ken hikam a makidios, maski nu bakkan kam a Judyo. Timon moy bi! Ta pinaangay na Dios ha nikitam ngamin ide a baheta megipu ha pakesalakanan tam. ²⁷Ket niyaen, mepakatandi ko ha nikam. Ta idi napatay ni Jesus ha Jerusalem, awan nakatandiyan na Judyo a hidi i ginimet di. Maski i panglakayan a hidi, awan di nakatandiyan a ni Jesus i pakesalakanan tam. Ket awan di nakatandiyan i kagi na minahagpugto a hidi, maski nu basaan di ha kada Sabado. Ket gipu ta kona hito, natongpal malla idagenday a pugto, idi pinanghukom di ni Jesus, gipu ta awan di nakatandiyan. Awan di nakatandiyan a nakatongpal hidi ha pupugto heya. ²⁸Ket maski nu awan ha rason di, inaged di ha ni Pilato a ipapatay na ni Jesus. ²⁹Ket idi natongpal i ngamin a pugto a nesurat ha Libro na Dios megipu ha ni Jesus, neogsad i bangkay na ha kudos, ket nelabbang. ³⁰Ngem pinabiyag na hikuna na Dios. ³¹Ket ha makpal a pamalak a nagpapaenta hikuna ha agagum na a inumuseg ha nikuna, idi naggipu hidi ha Galileya hanggan ha Jerusalem. Ket niyaen, hidi i mangpatahod ha toloy na Israel a minagbiyag manon ni Jesus.

³²“Niyaen, inumangay kami ha lugar moy, penu ibaheta mi ide a Mappiya a Baheta a inkari na Dios ha minappo tam. ³³Ket niyaen, tinongpal na ha nikitam a appo di, ta pinaangay na ni Jesus a mangisalakan ken magturay ha nikitam. Ta kona ide a nepugto ha nekaduwa a Kansiyon na Dios. Nesurat, a

‘Hikaw i anak ko,’ kagi na Dios, ‘ket ha yenan a pamalak, ipaenta ko a hikan i hama mo,’ kon na Dios.

³⁴⁻³⁵“Ket ide paman i inkari na Dios megipu ha Cristu, ken nesurat ha Kakansiyon na Dios. Inkari na a pabiyagan manon na Dios ni Cristu, ket awan hikuna matay manon. Ta nepugto ni Dabid ha Kakansiyon,

‘Awan mo palobusan a mahunot ha labbang i bangkay na Kristu,’
kon na. Ket nesurat bila ha Kansiyon na Dios,

‘Gimetan ko ha nikaw i ngamin a inkari ko ha ni Dabid,’ kon na Dios.”

³⁶Ket intulos ni Pablo, “Kakabsat ko ken ilailay ko, makatandiyan tam a awan megipu ha ni Dabid idagende a kakkagi. Ta natay ni Dabid, idi natongpal na i biyang na ha Dios ha iday a tiyempo. Ket nelabbang i bangkay na ha paglabbangan na minappo na a hidi. Ket sigurado a nahunot i bangkay na. ³⁷Ngem ha ni Jesus a pinabiyag manon na Dios, awan mahunot i baggi na. Ta ni Jesus i Cristu a inkari na Dios.

³⁸“Isu, kakabsat ko ken ilailay ko, ipakatandi ko ha nikam a mapakawan na Dios i liwaliwat tam gipu ha ni Jesus. ³⁹Maski ha Linteg ni Moyses, awan na kaya a magpakawan ha liwaliwat tam. Ngem niyaen, gipu ha ni Jesu-Cristu, mapakawan i ngamin a liwat a awan mapakawan gipu ha Linteg ni Moyses. ⁴⁰Isu, kakabsat, magingat kitam mina, ket awan mina kitam magulew ha ide a baheta. Gipu ta, nu magulew kitam, magimet ha nikitam nokkan a kona ha pugto na Dios a nesurat na minahagpugto a hidi nikuna. ⁴¹Kinagi na Dios,

‘Entan moy, ta matay kam, hikam a magulew ha kinatahod. Ket magsabbew kam mina ha gimetan ko ha tiyempo moy. Ta atoy i gimetan ko a awan moy tahodan. Maski nu atoy i mangipakatandi ha nikam, awan moy tahodan,’ kon na Dios. ‘Isu,’ tinulos ni Pablo, ‘magingat kitam mina a awan kitam magulew ken matay,’ ” kon ni Pablo.

⁴²Niyaen, idi linumapos di Pablo ha kapilya, inawis na totolay a magsoli hidi, a magitoldu manon nu Sabado. ⁴³Ket idi linumapos hidi, atoy i kakkalan a Judyo ken sabali a totolay a kasakop di. Ket inumuseg hidi ha di Pablo a makipaguhon pala. Ket inyunay di Pablo a magtulos mina hidi a mangitalak ha Apo Dios ha biyabiyag di.

⁴⁴Niyaen, idi umunod a Sabado, dandani dan i ngamin a tolay na ili i dinumemat, penu magteman ha kagi na Apo Dios. ⁴⁵Ngem idi naenta na Judyo a hidi idagende a kakkalan, sinumeni hidi. Ket sentiyon di i kagi ni Pablo. Ket inulew di ni Jesu-Cristu. ⁴⁶Ngem mas matured i kagi di Pablo ken Bernabe, a kinagi di, “Masapul a hikam i palungo a pakatandiyan mi ha kagi na Dios. Ngem madiyan moy ito. Isu, niyaen, hikam i makatandi nu madiyan moy a magbiyag ha Dios ha magnanayon. Ket niyaen, umangay kami ha bakkan a hidi a Judyo. ⁴⁷Ta kona hito i bon na Dios ha nikami, a kinagi na,

‘Paangayan ta kam ha totolay a bakan a Judyo, ha maski nu hadya a lugar, penu mepakatandi moy ha nidi i pakesalakanan di,’ kon na Dios.”

⁴⁸Niyaen, idi nateman na ito na totolay a bakkan a Judyo, nagragsak hidi. Ket dineydeyaw di i kagi na Dios. Ket maski nu heya ha nidi a pinili

na Dios a mangalap ha biyag na a magnanayon, hidi i nanahod. ⁴⁹Ket nagwaras i kagi na Apo Dios ha maski nu hadya ha iday a lugar.

⁵⁰Ngem ha nidi a Judyo, sumeni paman hidi. Ket nagpariribuk hidi ha matangkay a lallallaki a taga-Antiokiya ken kappal a mabaknang a babbey a makidios. Ket nangrugi hidi ha pinangloko di ha di Pablo ken Bernabe, a pinalapos di hidi ha iday a lugar. ⁵¹Ket idi linumapos di Pablo, pinagpagan di i tapok ha tikad di, a kona ha tiplad a pangpaenta ha Judyo a hidi a nagliwat hidi, a minadiyan di i paghariyan na Dios. Sa, tinumulos di Pablo a maglakad, hanggan ha ili a Ikoniyo. ⁵²Ket ha nidi a nanahod a nagwarak ha Antiokiya, perpermi i ragsak di ken pinagagum na Espiritu na Dios ha nidi.

Di Pablo ha Ili a Ikoniyo

14 ¹Ket kona bila hito i nagimet ha ili a Ikoniyo. Ta inumangay di Pablo ha kapilya na Judyo a hidi. Ket nagitoldu hidi hanggan atoy bila hito i nanahod a makpal a Judyo, ken maski Griego a hidi a bakkan a Judyo. ²Ngem atoy bila i Judyo a hidi a nagmadi a manahod ha ni Jesus. Ket pinaingal di i nakam na totolay a bakkan a Judyo, a mangsenti ha nidi a manahod. ³Ngem uray nu kona hito, maalay pala a tinumulos di Pablo a nagitoldu megipu ha ni Jesus. Ket pinatahodan na Dios i kagi di megipu ha kagbi na. Ta inyatad na i kaddat na a panggimet di ha milamilagro ken pangpatahod. ⁴Ket nasinasina i tolay a hidi ha iday a ili. Ta atoy i kappal a inumuseg ha Judyo a hidi. Ket atoy i kappal a inumuseg ha apostol a hidi, di Pablo.

⁵Niyaen, nakipagammong i Judyo a hidi ken hidi a bakkan a Judyo ken kapkapitan di. Ket ninakam di a palokowan di ni Pablo ken ni Bernabe, a bisagan di mina hidi. ⁶⁻⁷Idi nabahetaan di Pablo, binumuyot hidi ha probinsiya a Likaoniya. Ket nagitoldu hidi megipu ha ni Jesus ha il-ili ayo, ha Listra, ken Derbe, ken barbaryo na lugar hito.

Di Pablo ha Ili a Listra

⁸Ha ili a Listra, atoy i lallaki a nakangetnod, ta pinilay i titatikad na. Awan hikuna nakalakad nangrugi idi pinakenak na. ⁹Idi nagteman hikuna ha kagi ni Pablo, tinahod na. Ket nakatandiyon ni Pablo a atoy ha napilay aye i panahod a makesalakan ha baggi na ha kasasaad na. Isu, inaamatan ni Pablo, ¹⁰a kinagi na ha napigsa, “Tumaknag ka dan.” Sa, linumakbong i lallaki aye, ket tulos, nakalakad dan.

¹¹Idi naenta na karpalan i ginimet ni Pablo, kagin di a didios hidi ni Bernabe ken ni Pablo. Ket kinagi di ha bukod di a kagi a Likaoniya, “Inumugsad idende a duwa a Dios, a nagbalin hidi a tolay!” kon di. ¹²Ket pinanagenan di ni Bernabe ha nagen na Dios di a Seus. Ket pinanagenan di ni Pablo ha nagen na Dios di a Jermes, ni Pablo i malaing a magbalikas.

Ngem ha di Pablo, awan di ito nakatandiyan, ta awan di nakatandiyan i kakkagi a Likaoniyon. ¹³Ket ha iday a ili, atoy i pagkararagan di ha didios a Seus, ha ruwangan na ili. Ket atoy bila i padi a nagserbe ha didios a Seus. Ket ide a padi i nangalap ha kappal a baka ken makpal a budak, ket linaged na hidi ha ruwangan na ili. Ta kayat na padi aye ken kappalan ha ili a mangwagah ha ni Pablo ken ni Bernabe.

¹⁴Niyaen idi nakatandiyan ito di Bernabe ken Pablo, pinisad di i tennon di, ket binumuyot hidi a nagdulaw ha kappalan aye, ¹⁵“Agay! Awan kam magkona hito! Tolay kami dalla, a kakalan moy! Dinumemat kami penu mebaheta mi i Mappiya a Baheta megipu ha ni Jesus. Kayat takam a paggimak ha panahod moy ha didios a awan ha serserbe. Ket tahodan moy mina i tahod a Dios a kebbiyag. Hikuna i naggimet ha lutak, ken langit, ken diget, ken ngamin a magbiyag. ¹⁶Nikuna, pinabiyan na Dios a maggimet kitam ha maski nu anya a madukas a kayat tam. ¹⁷Ngem maski nu kona hito a kinadukas tam, kanayon na kitam inatdinan ha mappiya a bagbagay a pangpatahod mina a hikuna i tahod a Apo Dios. Halimbawa: hikuna i mangiyatad ha nikitam ha uden. Hikuna i magpatubu ha mula tam. Hikuna i mangatad ha kakanan ken ragsak, penu mapha i nakam tam,” kon di Pablo. ¹⁸Ngem uray nu kona hito i kinagi di, narigatan di Pablo a nangsalen ha nidi a kayat a magwagah.

¹⁹Idi naghen pala di Pablo ha Listra, atoy a dinumemat i kappal a Judyo a nagkasenti nikuna ha Antiokiya-Pisidiya ken Ikoniyo. Ket nagparibuk hidi ha totolay ha Listra hanggan a binisag di ni Pablo. Sa di, linaged i baggi na ha lapos na ili, ta kagin di a minatay dan. ²⁰Ngem idi linebut na manahod a hidi i baggi na, inumikat hikuna. Ket tulos, sinumoli ha ili. Ket kaugman na, inumangay di Pablo ken Bernabe ha ili a Derbe.

I Pagsoli di Pablo ken Bernabe ha Antiokiya, ha Siriya

²¹Niyaen, nagitoldu pala hidi ha ili a Derbe megipu ha ni Jesus. Ket pinatahodan di i makpal a tolai a umuseg ha ni Jesus. Kobosan na, nagsoli hidi ha Listra ken Ikoniyo hanggan ha Antiokiya-Pisidiya. ²²Nagitoltoldu hidi ha kada ili. Ket pinapigsa di i panahod na manahod a hidi. Ket inpeta di a magtulos mina hidi a umuseg ha panahod di ha Dios. Kinagi di, “Masapul a magattam kitam ha makpal a rigrigat, nu magpasakop kitam ha paghariyan na Dios,” kon di Pablo. ²³Ket ha kada kapilya na manahod a hidi, pinili di Pablo i kappal a lakay a mangitulos ha pagitoldu di ha kapkapilya. Ket idi pinaggili di ha kona hito, pinabiyan di a magkan, a nakangkararag hidi. Sadi, kinagi, “I Apo Cristu a panahodan moy, hikuna i magdapon ha nikam niyaen.”

²⁴Idi tinumulos di Pablo ha lugar a Pisidiya, dinumemat hidi ha lugar a Pampiliya. ²⁵Ket nagitoldu hidi ha kagi na Dios ha ili a Perga. Sa hidi,

nagusog hanggan ha ili a Ataliya. ²⁶Ha Ataliya, naglugan hidi ha abang a nagsoli ha ili di a Antiokiya, ha probinsiya a Siriya. Ta Antiokiya i nangrugiyan di, idi inkararan na hidi na manmanahod. Ket niyaen, natongpal di Pablo ken Bernabe i tarabaho di, gipu ha kagbi na Dios.

²⁷Idi kaddemat di Pablo ha Antiokiya, pinaayag di a makipagpisan i manahod a hidi. Ket binoyboy di Pablo i ngamin a ginimet na Dios gipu ha nidi. Ket binoyboy di nu panya a nepakatandi na Dios ha sabasabali a tolay, maski ha tolay a bakkan a Judyo, a mabalin di bila a manahod ha ni Jesu-Cristu, kon di.

²⁸Ket naalay pala a nakipaghen di Pablo ha nidi a manahod ha Antiokiya.

I Pagmiting di Apostol ha Jerusalem

15 ¹Niyaen, idi tiyempo hito, atoy i kappal a lallaki a inumangay ha Antiokiya a naggipu ha Jerusalem, ha probinsiya a Judeya. Ket madi i pinagitoldu di ha manmanahod a hidi, a awan kan mekusto nu manahod la hidi ha ni Jesu-Cristu. Ta masapul di kan a magpasakop ha Linteg ni Moyses. Ket nu magpasakop hidi, masapul di a magpakugit, kon na kan. Ket nu awan hidi magpasakop, awan hidi mesalakan ha pagparusa na Apo Dios nokkan, kon di. ²Ngem ha ni Pablo ken ni Bernabe, permi i pinaketabbegan di ha nagitoldu ha kona hay a liwat. Ket ninakam na totolay ha kapilya a salodsodan di mina i apostol ken panglakayan a hidi ha Jerusalem. Isu, pinaangay di ni Pablo ken ni Bernabe ken kappal pala a taga-Antiokiya, penu magsalodsod hidi.

³Idi inyatak na manahod a hidi i kasapulan di Pablo, linumakad hidi, a humuhuyot hidi ha kapkapilya na manmanahod ha probinsiya a Penisiya ken Samariya. Ket binoyboy di megipu ha totolay a bigu a manahod, maski nu bakkan hidi a Judyo, ket nu panya a insulet di i madukas a ugali di, penu magpasakop ha ni Jesu-Cristu. Ket ha nidi a manahod, naragsakan hidi gipu ta ide a baheta.

⁴Idi kaddemat di Pablo ha Jerusalem, rinespitar na apostol ken panglakayan a hidi, ken ngamin a manmanahod. Ket binoyboy ni Pablo i ngamin a ginimet na Dios gipu ha nidi. ⁵Ket atoy bila ho i kappal a Pariseyo a manahod ha ni Jesus. Ngem maski nu manahod hidi, kagin di a awan kusto nu manahod la hidi. Kagin di a masapul bila a umuseg hidi ha Linteg ni Moyses. Ket kinagi di, “Ha denday a bigu a manahod, bakkan hidi a Judyo. Isu, masapul a pakugit tam hidi, ket bonan tam a usegan di i Linteg ni Moyses,” kon na Pariseyo a hidi.

⁶Ket nakipagammong i apapostol ken panglakayan a hidi, a naguonon di ide a problema. ⁷Naalay i pinakipagtabbeg di, hanggan tinumaknag ni Pedro, a kinagi na, “Kakabsat, katandi moy a idi palungo, pinili na ak na Dios, ha gurupo tam aye, penu mebaheta ko ha totolay a bakkan a Judyo

megipu ha ni Jesu-Cristu. Ta kayat na Dios a manahod hidi. ⁸Ket hikuna a mismo i nangpatahod ha nikitam a giniwat na bila i bakkan a hidi a Judyo. Ta inatdnidan na hidi ha Espiritu na, a kona idi pinangiyatad na ha nikitam. Dios i makatandi ha nakam na maski nu heya a tolay. ⁹Ket napatahod na a awan ha kasabaliyan di ha nikitam a Judyo. Ta awan ha liwat di, a pinakawan na bila hidi gipu ha panahod di ha ni Jesu-Cristu.

¹⁰“Isu, nu pilitan tam hidi a magtongpal ha Linteg ni Moyses, magpilit kitam ha Dios. Kayat moy dod maenta nu mapaenglan moy i Dios? Awan mina agay! Maski hikitam ken minappo tam, awan tam kaya a magtongpal ha Linteg ni Moyses. ¹¹Imbes na, manahod la kitam, ket mesalakan kitam gipu ha kagbi ni Apo Jesus. Ket kona bila hito ha nidi a bakkan a Judyo,” kon ni Pedro.

¹²Niyaen, nagulimek hidi ngamin, a nagteman hidi ha boyboy di Bernabe ken Pablo megipu ha milamilagro ken ngamin a pangpatahod a ginimet na Dios gipu ha nidi, idi tinolduwan di i tototalay a bakkan a Judyo.

¹³Kobosan na, kinagi ni Santiyago, “Kakabsat, temananak moy bi. ¹⁴Nepakatandi ni Simon Pedro nu panya a kinagbiyan na Dios i tototalay a bakkan a Judyo, penu atoy bila ha nidi i kappal a mebilang ha tototalay na Dios. ¹⁵Ket umayun bila ito ha nepugto na minahagpugto a hidi. Ta insurat di,

¹⁶ ‘Magsoliyak nokkan,’ kagi na Dios, ‘ket pappiyaan ko manon i paghariyan ni Dabid a nasinasina. Ket paghariyan ko i esa a apo na,

¹⁷ penu ayagan na ak na tototalay a bakkan a Judyo, hidi ngamin a napili ko.

¹⁸ Ito i kinagi na Apo Dios a nagpanggep ha ngamin a gimet na, nangrugi nikuna a naalay dan,’ kon na Libro na Dios.

¹⁹“Isu,” kinagi ni Santiyago, “Ha nakam ko, mappiya nu awan tam parigatan i bakkan a hidi a Judyo a magayag ha Apo Dios. Awan tam hidi pilitan a umaheg ha ugali tam a Judyo. ²⁰Imbes na, suratan tam mina hidi, ket ipakatandi tam i ugali tam. Isurat tam a awan mina hidi magkan ha kanan a newagah ha didiosen, ket awan mina hidi makikamegos, ket awan mina hidi magkan ha digi onu pilas a madigi. ²¹Isurat tam mina idende a bon ni Moyses, penu awan hidi makapasaket ha nakam na Judyo a hidi. Ta magtiteman i Judjudyo ha ngamin a ili ha inbon ni Moyses. Ket makpal dan a tawen i pinagitoldu na Judjudyo megipu ha dagende a inbon na. Kada Sabado i pagitoldu di ha kapkapilya tam. Ket mapasaketan i nakam tam a Judyo nu mesenti i pinagitoldu ni Moyses,” kon ni Santiyago ha agagum na.

I Surat na Apostol a Hidi ha Nidi a Bakkan a Judyo

²² Ket ha nidi a apostol, ken ngamin a manahod ken panglakayan a hidi, inoni di i kagi ni Santiyago. Ket ninakam di a piliyan di mina i

duwa a lallaki ha gurupo di, a umuseg ha di Pablo ken Bernabe a sumoli ha Antiokiya. Ket pinili di ni Judas Barsabas, ken ni Silas. Ta mappiya i nakam na ngamin a tolay ha nidi duwa. ²³Sa di, pinaangay hidi ken ide a surat. Insurat di,

“Ha nikam a kakabsat mi, hikami a apostol, ken panglakayen na Kapilya aye, kayat mi a magsalpak ha nikam a bakan a Judio a maghen ha Antiokiya, ken Siriya, ken Silisiya.

²⁴Nabahetaan mi a atoy i kappal a kasakop mi he a linumakad ha nikami, a inumangay hidi ha nikam. Ket riniribuk di kan i nakam moy. Ngem ha kinatahod na, awan mi hidi pinaangay.

²⁵⁻²⁷Isu, nakipagggamong kami megipu ha pinagitoldu di a madi. Ket nagesesa i nakam mi a paangayan mi mina i duwa a agagum mi, a makapakatandi ha nikam ha tahod, a kona ha sinurat mi ha surat aye. I nagen di, ni Judas Barsabas ken ni Silas. Pakuyugan mi hidi ha ilailay tam a ni Bernabe ken ni Pablo. Mapagtalkan hidi, a naattam di i makpal a rigrigat, hanggan dandani a matay, gipu ha pinagserbe di ha ni Jesu-Cristu, a Happo tam.

²⁸Tineman mi dan ha Espiritu na Dios a awan mi kam pilitan a umuseg ha ugali mi. Basta ipakatandi mi ha nikam idagende a linteg a masapul a usegan tam ngamin.

²⁹Masapul a awan kam magkan ha kanan a newagah ha didiosen. Ket masapul a awan kam makikamegos. Ket awan kam magkan ha digi, onu pilas a madigi. Ket nu umuseg kam ha dagende a linteg, kuston. Ito la i kayat mi a ipeta ha nikam. Awan dan.”

³⁰Isu, napalakad di Pablo ha Antiokiya. Idi pagdemat di, pinapisan di i ngamin a manahod, ket ingiwat di i surat aye. ³¹Idi pinakabasa di, nagragsak hidi ha kakkagi na surat aye, ta mappiya i balakad na, a awan hidi mapilitan a magpasakop ha ugali na Judyo a hidi. ³²Ket ha ni Judas Barsabas ken ni Silas, mahagpugto bila hidi. Ket nagtulos hidi ha naalay a nagkagi ha kakkagi na Dios. Ket pinatured di ken pinapigsa di i panahod na tolay a hidi a bakkan a Judyo.

³³⁻³⁴Kobosan na naalay, nagsoli di Judas Barsabas ha gurupo di ha Jerusalem. Ket kinagi na kakabsat a taga-Antiokiya, “Aguman kam na Dios ha paglakad moy.”

³⁵Ket ha ni Pablo ken ni Bernabe, naghena pala hidi ha Antiokiya. Ket naalay pala a nagitoldu hidi ha kagi na Dios. Ket atoy bila i makpal a agum di a nagitoldutoldu bila.

Magsina ni Pablo ken ni Bernabe

³⁶Niyaen, idi kobosan na kappal a pamalak, kinagi ni Pablo ha ni Bernabe, “Magsoli kita mina a magpasiyal ha manahod a hidi ha kada ili a nagtolduwan ta ha kagi na Apo Jesus. Ket maenta ta mina nu punya i

kasasaad di,” kon ni Pablo. ³⁷Ket ha ni Bernabe, kayat na a ikuyog di ni Juan Markos. ³⁸Ngem madiyan ni Pablo a ikuyog, ta nikuna nekaesa a pinaglakad di, sinumoli ni Juan Markos idi pinagdemat di ha probinsiya a Pampiliya, a awan hikuna tinumulos ha tarabaho di. ³⁹Ket gipu ta kona hito, nagtabbegan hidi hanggan a nagsina hidi. Ket inkuyog ni Bernabe ni Markos, ket naglugan hidi ha barko hanggan ha puro a Sipre. ⁴⁰Ket pinili ni Pablo ni Silas, ket linumakad hidi. Ket ha nidi a manahod a taga-Antiokiya, nagikararagan hidi a magagum mina i kagbi na Dios ha di Pablo, ha paglakad di. ⁴¹Ket naglakadlakad hidi ha ngamin a probinsiya ha Siriya ken ha Silisiya, a nagpasiyal hidi ha nidi a manahod. Ket pinapigsa di i kapkapilya ayo gipu ha pagitoldu di.

Ikuyog di Pablo ni Timoteyo

16 ¹Inumangay di Pablo ha il-ili a Derbe ken Listra. Ket atoy ayo i lallaki a manahod ha ni Jesus. Ni Timoteo i nagen na. Judyo i hena na, ket manahod bila hikuna ha ni Jesus. Ngem Griego i hama na. Isu a awan a napakugit ni Timoteo, ta bakkan a Judyo i hama na. ²Mappiya i pagkagikagiyan na ngamin a manahod a naghén ha Listra ken Ikoniyo megipu ha ni Timoteo. ³Ket kayat ni Pablo a ikuyog na ni Timoteo. Ngem gipu ta nakatandiyán na Judyo a hidi a baka Judyo i hama na, pinakugit ni Pablo ni Timoteo. Ket inumuseg hidi ha ugali na Judyo a kona hito, penu awan di hidi pagtallekodan ha angayan di a rugrugar na Judyo a hidi.

⁴Idi naglakadlakad di Pablo ha il-ili ayo, inyangay di bila i surat a taga apostol ken panglakayan a hidi ha Jerusalem. Ket inpakatandi di iday a surat ha manahod a hidi a bakkan a Judyo. Ket nepakatandi di nu panya i pagnakam na Judyo, ket panya mina a umuseg i bakkan a Judyo ha kappal a linteg na Judyo. Ngem awan kan hidi mapilitan a umuseg ha ngamin a linteg. ⁵Ket gipu ta kona hito, pinumigsa i panahod di ha kada kapilya ayo. Ket kinumakpal hidi a nenayon ha kapkapilya ho, ha kada pamalak.

Pagtagenapan na Dios ni Pablo

⁶Nagtulos di Pablo ha luglugar a Pirgiya ken Galasiya, ngem inkemot na hidi na Espiritu na Dios, a awan na hidi palobusan a magitoldu ha kagi na Dios ha probinsiya a Asia. ⁷Ket kona bila hito idi nakaabot hidi ha Misiya. Pinadas di a umangay ha probinsiya a Bitiniya. Ngem awan na hidi pinalobusan na Espiritu ni Jesus. ⁸Nagdiretso dod hidi a tinumaleb ha Misiya, ket nagtulos hidi ha ili a Troas, ha kalipat na. ⁹Idi kallap dan, pinagtagenap na Dios ni Pablo. Ket naenta na i esa a lallaki a tumaknag, a taga probinsiya a Masedonia. Ket nakeged hikuna a, “Umangay ka bi, umahabes ha nikami ha Masedonia aye, a daggapan mo bi kami,” kon

na. ¹⁰Ket dagus i pageriyok mi ha barko a paglugan mi, a umahabes ha Masedonia. Ta nakatandiyan mi a kayat na Dios a umangay kami, a magitoldu ha Mappiya a Baheta megipu ha ni Apo Jesus.

I Panahod ni Lidiya ha Ili a Pilipos, ha Masedoniya

¹¹Niyaen, naglugan kami ha barko, a naggipu ha Troas, hanggan ha puro a Samotrasiya. Sa, kaugman na, nagtulok kami ha ili a Neyapolis. ¹²Kaakdet mi ha he, ket inumangay kami ha ili a Pilipos. Ito i kadakkalan a ili ha lugar ho, ket kukuwa na Hari na Roma. Naghen kami hito ha kappal a pamalak. ¹³Idi Sabado, linumapos kami ha ili, a inumangay ha karayan, ta nakaman mi a atoy hay wade i pagkararagan na Judyo a hidi. Ket tahod a atoy hay i kappal a babbey a nakipagammong. Ket nagitoldu kami ha nidi. ¹⁴Niyaen, atoy ha nidi a nagtiteman i esa a babbey a taga-Tiyatira. Ni Lidiya i nagen na. I tarabaho na i mahaglako ha kundiman. Makidios hikuna, ket idi nateman na i kakkagi ni Pablo, inyatad na Dios i pakakatandi na, ket nanahod hikuna. ¹⁵Isu, inpabinyag na i baggi na ken hidi a kabilay na, ta manahod bila hidi. Kobosan na, inawis na kami, “Nu ibilangak moy a esa a manahod ha ni Apo Jesus, magdagus kam ha bilay mi.” Kona hito i pinagpilit na a nagdagus kami ha bilay di.

Ha Pagbaludan ha Ili a Pilipos

¹⁶Idi esa a pamalak, inumangay kami ha pagkararagan na Judyo, ket naenta na kami na esa a madiket a tagabu. Makapugto hikuna, ta keddemonyo. Ket nakaalap i makingtagabu ha makpal a korinat, gipu ha kaddat a pagpugto na. ¹⁷Ket inumunod-unod hikuna ha nikami ni Pablo, a indulaw na, “Atoy he idagende a lallaki a magerbe ha Dios a Katangkayan! Mepakatandi di ha nikam nu panya kam a mesalakan ha liwaliwat moy,” kon na. ¹⁸Kona hito i ginimigimet na ha makpal a pamalak, hanggan a naunga ni Pablo. Ket sinuleg na i madiket heya, a kinagi na ha iday a madukas a espirtu, “Gipu ha turay ni Jesu-Cristu, ibon ta ka a lumapos ka ha ide a madiket,” kon ni Pablo. Ket bigu la a linumapos i dimonyo ha baggi na madiket aye.

¹⁹Ngem idi nakatandiyan di makingtagabu a linumapos i dimonyo a pangpugto na, ket awan hidi makaalap ha korinat, agay, naingal hidi unay. Dinakap di ni Pablo ken ni Silas, ket linaged di hidi ha sentro na ili, ha konsihal a hidi a taga-Roma. ²⁰Inaguppang di hidi ha opisiyales, a kinagi di, “Judyo idende a lallaki. Ket magriribuk hidi ha ili tam aye gipu ha pagitoldu di. ²¹Magitoldu hidi ha ugali a magsenti ha linteg tam. Romano kitam, ket awan kitam mina umuseg ha ugali di, onu umunod ha nidi,” kon di. ²²Pati i kappalan a hidi ho, nakipagsenti bila hidi ha ni Pablo ken ni Silas. Ket pinapisad di konsihal i tennon di Pablo a pinaubiyang di ken pinasephatan di hidi. ²³Kobosan na pinakasephat di

unay, pinebalud di hidi. Ket inbon di ha guwardiya a daponan na hidi a perpermi. ²⁴I guwardiya aye, insadap na hidi ha madisalad a kuwarto ha pagbaludan, ket ingakad na i tikad di ha sallat na duwa a tabla a madaggi.

²⁵Niyaen, idi lubuk na kallap he, nagkarkararag di Pablo ken Silas, ket nagkansiyon hidi ha Dios. Ket nagtiteman i sabali a balud a hidi. ²⁶Ket bigu la a atoy i ginggined a napigsa. Ket nagyagyag i ngamin a pagbaludan. I ruwangan a hidi, linumukat hidi ngamin. Ket naadya i tabla ken gakad a hidi ha ngamin a balud. ²⁷Linumukag i guwardiya, ket idi naenta na a nelukat i ruwangan a hidi, sinakrot na i sundang na, ket dandani a magmunas. Ta kagin na a binumuyot i balud a hidi. ²⁸Ngem inayag ni Pablo, “Awan mo bakalan i baggi mo! Atoy kami ngamin!” ²⁹Ket nagpaalap i guwardiya ha silaw. Ket nagsigida hikuna a sumadap, a hinumakab a nagyagyag ha saguppang di Pablo. ³⁰Ket inlapos na hidi, a kinagi na, “Appo, anya mina i gimetan ko, penu mesalakanak ha pagparusa na Dios?” ³¹Ket tinabbeg di Pablo, “Nu manahod ka ha ni Apo Jesus, mesalakan ka, hikaw ken pamilya mo bila, nu manahod bila hidi.” ³²Sa, inpakatandi di Pablo i kagi na Dios ha nikuna ken ha ngamin a naghén ha bilay na. ³³Ket idi kallap pala, inugisan na guwardiya i talitalingo di Pablo. Tulos, nabinyagan hikuna ken ngamin a pamilya na. ³⁴Sa na, intugan ni Pablo ken ni Silas ha bilay na, ket pinakan na hidi. Ket nagragsak unay i guwardiya aye ken pamilya na, ta nanahod hidi ha Dios.

³⁵Kaugman na, pinaangay di konsihal i pulis a hidi ha pagbaludan a palaposan di mina di Pablo. ³⁶Isu, kinagi na guwardiya ha ni Pablo, “Inbon na konsihal a hidi a mapalobusan kam. Isu a lumakad kamon. Kad moy dan a sitatalna,” kon na.

³⁷Ngem kinagi ni Pablo ha pulis a hidi, “Awan kami lumakad. Apay a pinasephat di kami ha saguppang na ngamin ha ili, ket pinebalud di kami, maski awan ha liwat mi. Ket Romano kami bi! Ngem niyaen, kayak di kami a palaposan ha nalimid. Agay, awan! Ta katandi mi i linteg na Roma, a awan a mabalin a baludan di i esa a tolay a taga-Roma, nu awan pala ha pakiuhonan na ken opisiyales a taga-Roma. Isu, umangay he hidi a konsihal a nagpabalud ha nikami. Ket hidi mina i magpalapos ha nikami,” kon ni Pablo.

³⁸Niyaen, idi inbaheta na pulis ha konsihal a hidi a Romano kan ni Pablo ken ni Silas, kinumanteng hidi unay. Ta dakkal ide a liwat di, ket dakkal i parusa ha magkona hito ha esa a Romano. ³⁹Isu, inumangay i konsihal a hidi a umaged ha di Pablo a lumapos mina hidi. Ket inlapos di hidi ha pagbaludan, ket inaged di a lumapos mina di Pablo ha ili. ⁴⁰Isu a linumapos hidi, ket linumakad hidi ha bilay di Lidiya. Ket nagpasiyal hidi ha manahod a hidi. Ket binalakadan di hidi, a pinigsaan di i panahod di. Sa di, linakadan iday a ili.

I Riribuk ha Ili a Tesalonika

17 ¹Linalakad di Pablo ken Silas ha il-ili a Ampipolis ken Apoloniya, ket dinumemat hidi ha ili a Tesalonika. Atoy hay i kapilya na Judyo. ²Ket inumangay ni Pablo ha kapilya na Judyo, a kona ha ugali na. Ket nagitoldu hikuna ha Judyo a hidi ha ide a kapilya ha tallu a sabado. ³Inbasa na i kagi na Dios a pinangpakatandi na ken pinangpatahod na ha nidi, a masapul a narigrigatan i Cristu ken natay, sa, minagbiyag manon. Ket kinagi ni Pablo, “Ide ni Jesus a ibaheta ko ha nikam, hikuna i Cristu a pinili na Dios a maghari ken mahagisalakan,” kon ni Pablo.

⁴Ket atoy i kappal a Judyo a nanahod ha kinagi ni Pablo. Ket nakiuseg hidi ha ni Pablo ken ni Silas. Ket kona bila hito ha makpal a Griego a makidios ken makpal a babbey a matangkay ha iday a ili. ⁵Ngem sinumeni i Judyo a hidi a awan a nanahod. Ket nagpisan hidi ha kappal a lallaki a madukas ken madadaya a pangriribuk di ha kakkapan ho. Isu a nagriribuk hidi, ket dinangpihan di i bilay ni Jason, ta ineriyok di ni Pablo ken ni Silas. Ta kayat di hidi a ipasaguppang ha tolay a hidi ho. ⁶Ngem idi awan di naeriyokan, dinakap di ni Jason ken kappal a agum na a manmanahod, ket ginuyod di hidi ha saguppang na opisiyales na ili. Inrangsit di, “Dinumemat ha ili tam i lallallaki a mangriribuk ha maski nu hadya a angayan di. ⁷Ket ni Jason aye i nagpadagus ha nidi a maghen ha bilay na. Nagliwat hidi ha ngamin a linteg na hari tam ha Roma, ta itoldu di a atoy i sabali a hari a managenan ha Jesus,” kon di. ⁸Ket gipu ha dende a kakkagi na mahagsileng, riniribuk di i nakam na opisiyales ken kakkapan a tolay. ⁹Ket pinagpiyensa di ni Jason ken agagum na ha korinat, sa di, pinalobusan hidi a lumakad.

Di Pablo ha Ili a Bereya

¹⁰Idi kallap heya, inpaangay na manmanahod ni Pablo ken ni Silas ha ili a Bereya. Idi pagdemat di, inumangay hidi ha kapilya na Judyo. ¹¹Mas mappiya i pagnakanakam na Judyo a hidi a taga-Bereya ngem nidi a taga-Tesalonika. Ta nagaget hidi a magteman ha kagi ni Pablo. Ket kada pamalak a inadal di i Libro na Dios, penu makatandiyang di nu tahod i kinagi ni Pablo onu madi. ¹²Isu a kinumakpal i Judyo a hidi a nanahod ken makpal bila i Griego a hidi, pati i babbey a hidi a matangkay ken lallaki a hidi. ¹³Ngem naingal i Judyo a hidi a taga-Tesalonika, idi nabahetaan di a magitoldu ni Pablo ha kagi na Dios ha Bereya. Ket tinumagubet hidi. Ket pinaingal di, ket riniribuk di manon i kakkapan a tolay ha Bereya.

¹⁴Ket dagus a nangitugan i manahod a hidi ha ni Pablo ha baybay. Ngem nagwarak ni Silas ken ni Timoteo ha Bereya. ¹⁵Ket kinumuyog i nangitugan a hidi hanggan ha ili a Atenas. Sa hidi, nagsoli ha Bereya. Ket inpeta ni Pablo a umunod mina ni Silas ken ni Timoteo ha sigida.

¹⁶Niyaen, ha ili a Atenas, idi naguray ni Pablo ha ni Silas ken ni Timoteo, atoy i naenta na a nagpasaket ha nakam na. Ta makpal i didiosen di a pagwagahan di ha iday a ili. ¹⁷Isu a inumangay hikuna ha kapilya na Judyo a makipaguhon ha Judyo a hidi ken hidi a bakkan a Judyo a makidios. Ket kada pamalak, inumangay hikuna ha sentro na ili a makipagtabbegan ha maski nu heya a magteman.

¹⁸Ket atoy bila i kappal a maestro a nakipagtabbeg ha ni Pablo. Bakan hidi a Judyo. Griego hidi. Ha kappal, napanagenan hidi ha Epikureyo. Ket atoy bila kappal a napanagenan ha Estoiko. Griego bila hidi. Ket linalimalimad di ni Pablo. Kinagi na kappal, “Anya i salsalawasawan na lalaki aye a aginmamaestro?” Ket kinagi na kappal, “Mangitoldu hikuna megipu ha sabali a didiyos a taga sabali a bayan,” kon di. Ta awan di nakatandiyon i pinagitoldu ni Pablo megipu ha ni Jesus, ken pinagbiyag na manon.

¹⁹Isu, inawis di, ket intugan di ni Pablo a magitoldu ha pagpisanan di, a managenan ha “Areyopago”. Kinagi di, “Kayat mi a makatandiyon ide a bigu a pagitoldu mo. ²⁰Ipakatandi mo bi, ta niyaen la a mateman mi i pagitoldu a kona hay,” kon na totolay a taga-Atenas. ²¹(Kona hito i ugali na totolay a naghén ha Atenas. Kanayon hidi a nagibaheta ken nakangteman ha maski nu anya a pagkakagi a bigu.)

²²Isu, tinumaknag ni Pablo ha saguppang na Areyopago, ket kinagi na, “Hikam a lallaki a taga-Atenas, katandi ko a magdeyaw kam ha makpal a didios. ²³Ta idi pinaglakad ko ha ili moy, naenta ko a makpal i pagkararagan moy. Ket naenta ko bila i esa a pagwagahan moy a nakesuratan na, ‘Para ha Dios a awan tam katandiyon,’ kon na.” Ket kinagi ni Pablo, “Ide dod a Dios ket deydewan moy, maski nu awan moy hikuna makatandiyon, hikuna i ipakatandi ko ha nikam niyaen,” kon ni Pablo.

²⁴Ket intulos na, “Ide a Dios, hikuna i nanggimet ha ngamin a lutak ken ngamin a maghen ha lutak. Hikuna i magturay ha ngamin ha langit ken ngamin ha lutak. Awan hikuna maghen ha bilay a ginimet na tolay a paghenan na. ²⁵Awan na masapul i maski nu anya a magimet na tolay. Ta hikuna a mismo i mangiyatad ha ngamin a bagay ha ngamin a tolay, maski nu biyag tam, onu angas tam. Hikuna i mangiyatad ha ngamin. ²⁶Pinarsuwa na i lutak, ket gipu ha nekaesa a lallaki a ginimet na, ginimet na paman i ngamin a kalakalase a tolay. Ket pinagwaras na hidi ha ngamin a lutak. Ket maski idi ha palungo, ninakam na dan i tiyempo na biyabiyag tam, ken hadya mina i kakahenan tam. ²⁷Ta ginimet na kitam na Dios, penu mageriyok kitam ha nikuna. Ket magtulos kitam mina, maski nu kona ha magkatapkatap kitam ha diham, hanggan katandiyon tam hikuna. Tahod a awan a madiyo i Dios ha maski nu heya ha nikitam. ²⁸Ta malebutan na kitam na Dios. Ket magbiyag kitam

gipu ha nikuna. Nu awan ha Dios, awan ha biyag tam, ket awan kitam a makalembok. Nu awan ha Dios, awan kitam la. Ket kona bila hito i nesurat na esa a kabayan moy, a insurat na,

‘Gipu ha nikuna, umangas kitam. Gipu ha nikuna, lumakad kitam.

Gipu ha nikuna, atoy kitam ha pagkatolay.’ ”

²⁹Ket intulos ni Pablo, “Nu tahod a kona hito ha nikitam, katandiyen tam mina a bakkan i Dios ha ladawan a balitok, onu pirak, onu pogedu. Ta idagento i nekago na tolay gipu ha bukod di a kinalaing ken kinabalin. Ket awan ha kakalan ha dagento ha Apo Dios. ³⁰Idi palungo a tiyempo, pinabiyan na Dios i kinadukas na totolay. Ta awan di nakatandiyen i gimetan di. Ngem niyaen, bakkan manon a tiyempo. Ta niyaen, inbon na Dios i ngamin a tolay ha maski nu hadya a lugar, a magbabawi hidi ha kinadukas di. ³¹Ket inbital na i pamalak a panghukom na ha ngamin a tolay gipu ha lallaki a pinili na. Malinteg ide a paghukom na. Ket pinatahod na Dios a ide a lallaki i maghukom mina nokkan, ta pinabiyag na manon hikuna a naggipu ha natay,” kon ni Pablo.

³²Niyaen, nagulew i kappal a Griego ha ni Pablo, idi nateman di megipu ha pinagbiyag manon ni Jesus. Ngem atoy bila i kappal a nagkagi ha, “Kayat mi a huwayan mo ide a pagitoldu mo nokkan,” kon di.

³³Isu a linumakad ni Pablo. ³⁴Ket atoy i kappal a nakiuseg ha ni Pablo, a nanahod hidi. Ni Diyonisiyo i esa. Hikuna i esa a konsihal na Griego a hidi ha Areyopago. Ket ni Damaris i esa a babbey a nanahod. Ket atoy bila i sabasabali.

Maghen di Pablo ha Ili a Korinto

18 ¹Kobosan na ito, linakadan ni Pablo i ili a Atenas, ket nagtulos hikuna hanggan ha ili a Korinto. ²Ket natagbuwan na i nagkabanga a Judyo a taga probinsiya a Ponto. Akila i nagen na lallaki, ken Priskila i nagen na kabanga na. Kagipgipu di la ha ili a Roma, ha bayan a Italiya. Ta pinalapos ni Hari Klaudiyo i ngamin a Judyo ha Roma. Niyaen, nagpasiyal ni Pablo ha di Akila. ³Ket tulos, a nagen hikuna ha nidi, gipu ta naenta na a nagkalan i pinagbiyag di. Ta ginimet di i toltolda a panglako di, ket kona bila hito i tarabaho ni Pablo, nikuna. Isu a nakipagtarabaho hidi. ⁴Ket kada Sabado, nagitoldu ni Pablo ha kapilya na Judyo, penu mapanahod na mina hidi, maski nu Judyo a hidi o maski nu Griego.

⁵Idi pagdemat ni Silas ken ni Timoteo a naggipu ha Masedonia, insulet ni Pablo i tarabaho na, ket kada pamalak a tinolduwan na i Judyo a hidi a megipu ni Jesus, i Cristu a mahagisalakan ha totolay. ⁶Ngem idi sentiyan di ni Pablo, ken ulewan di ni Apo Jesus, inpagpag ni Pablo i tapok ha tennon na, a pangtiplad a nagliwat hidi. Ket kinagi na, “Nu awan kam mesalakan nokkan, hikam i makingliwat! Awan a hikan.

Mangrugi ha niaen, henak a magitoldu ha totolay a bakkan a Judyo,” kon na.

⁷Tulos, linakadan na hidi, ket inumagton hikuna ha bilay ni Tisiyo Husto. Bakan a Judyo ni Tisiyo, ngem makidios pala hikuna. Ket kaabay na kapilya na Judyo i bilay na. ⁸Niaen, idi tiyempo hito, nanahod ha ni Apo Jesus i kapitan na kapilya na Judyo. Ni Krispo nagen na. Ket nanahod bila i ngamin a pamilya na. Ket atoy bila hay i makpal a tolay ha Korinto a nagteman ha ni Pablo, ket nanahod hidi, ket nagpabinyag hidi.

⁹Idi esa a kallap, nagpaenta ni Apo Jesus ha ni Pablo ha nakam na. Ket kinagi ni Apo Jesus, “Awan kas kumanteng. Tumulos ka a magitoldu, ket awan ka gumimak, ¹⁰ta aguman taka. Awan di maanya ha nikaw. Itulos mo a magitoldu ha ide a ili, ta atoy i makpal a tolay a pinili ko a manahod ha nikan,” kon ni Apo Jesus. ¹¹Isu a nakatawen ket gudwa ni Pablo ha ili a Korinto, a intoldu na i kakkagi na Dios.

¹²Ket idi naalay dan, nasuletan i gobernador na probinsiya a Akaya, ket nagbalin ni Galiyon ha gobernador he. Ket nagesesa i Judyo a hidi a nangdakap ha ni Pablo, ket pinasaguppang di ha panghukoman. ¹³Kinagi di ha ni Galiyon, “Ide a lallaki i mangsulet ha pinagdeyaw mi ha Dios gipu ha pagitoldu na. Ket maneg ito ha linteg tam a Romano,” kon di. ¹⁴Idi dandani a tumabbeg ni Pablo, kinagi ni Galiyon ha Judyo a hidi, “Nu tahod a madukas i ginimet na, onu tahod a linoko na kam, teman takam mina, ngem awan hikuna magsenti ha linteg a Romano. ¹⁵Pakitabbegan moy la ito megipu ha pagitoldu ken ugali na minappo moy, ken bukod moy a linteg. Hikam la a Judyo i makatandi ha dagende. Madiyan ko a manghukom ha bagbagay a kona hito,” kon ni Galiyon.

¹⁶Sa na, pinalapos hidi ha panghukoman. ¹⁷Isu a dinakap di ni Sostenes, a esa a kapitan ha kapilya na Judyo. Ket ninanagnag di hikuna ha saguppang na panghukoman. Ngem pinabiyon la ni Galiyon.

I Pagsoli ni Pablo ha Antiokiya

¹⁸Ket naalay pala a nagen ni Pablo ha ili a Korinto, ha nidi a manahod. Sa hikuna, nagpakada, ket naglugan hikuna ha barko a umangay ha probinsiya a Siriya. I kaagum na di Priskila ken Akila. Kaddemat di ha ili a Senkreyta, ket nagpapwkis ni Pablo. Ta atoy i inkari na ha Dios, ket natongpal na dan. Kona hito i ugali na Judyo a hidi.

¹⁹⁻²¹Kaddemat di ha ili a Epeso, ket sinumadap ni Pablo ha kapilya na Judyo a nakigammong. Ket inaged di a tumulos hikuna ha nidi ha maalay, ngem inumadi hikuna. Imbes na, idi linumakad hikuna, inpeta na ha nidi, “Nu ipalobus na Dios, magsoliyak nokkan,” kon na. Ket linumugan manon ni Pablo. Ngem nagwarak di Priskila ken Akila ha ili a Epeso.

²²Idi kaddemat na ha ili a Sesareya, tinumulos hikuna hanggan ha Jerusalem, a magpasiyal-pasiyal ha manahod a hidi. Sa, tinumulos hanggan ha Antiokiya, ha probinsiya a Siriya. ²³Idi kobos na kappal a pamalak, linumakad manon. Ket nagsoli hikuna a nagpasiyal ha probinsiya a Galasiya ken Pirgiya. Ket intoldu na manon ha manahod a hidi a naghén ha ngamin a lugar ayo. Ket pinapigsa na i panahod di.

Di Priskila ken Akila ken Apolos ha Ili a Epeso

²⁴Niyaen, ha nidi a nagwarak ha Epeso, atoy a dinumemat ha nidi i esa a Judyo a taga-Alejandriya. Apolos i nagen na. Ket nalaing hikuna ha pagbalikas na. Ket makpal i nakatandiyán na megipu ha Libro na Dios. ²⁵Ta natolduwan hikuna a tahod megipu ha ni Apo Jesus, ket nagaget hikuna a magitoldu ha sabali a totolay. Ngem maski nu tahod i ngamin a intoldu na, atoy i nagkurangan na. Ta nakatandiyán na la i pagbinyag a netoldu ni Juan a minahagbinyag. Ide i pagbinyag na pagbabawi. ²⁶Ket idi nagitoldu hikuna ha kapilya na Judyo, napigsa i pagitoldu na. Ngem idi nateman di Priskila ken Akila i pagitoldu ni Apolos, inawis di hikuna ha bilay di, ket inpakatandi di pala megipu ha Apo Dios, penu mas mappiya i pagkatandi na. ²⁷Sa, ninakam ni Apolos a umangay ha probinsiya a Akaya. Ket dinaggapan na hikuna na manahod a hidi a taga-Epeso, a nagsurat hidi ha manahod a hidi a atoy ha Akaya, a magrespitar mina hidi ha ni Apolos.

Idi pagdemat na, atoy hidi a nanahod gipu ha kagbi na Dios. Ket dakkal i dagap ni Apolos ha nidi gipu ha pagitoldu na. ²⁸Ket napigsa i pinaketabbeg ni Apolos, a naabak na i Judyo a hidi, idi nakitabbegan hidi ha saguppang na totolay. Ta pinatahod na ha nidi gipu ha Libro na Dios, a ni Jesus i Cristu a mangisalakan ha totolay.

I Pagsaddap na Espiritu na Dios ha Totolay ha Epeso

19 ¹Idi atoy pala ni Apolos ha ili a Korinto, ha probinsiya a Akaya, naglakalakad pala ni Pablo a umalepat ha amamugod hanggan ha ili a Epeso. Idi kaddemat na ha Epeso, natagbu na i kappal a manahod ha ni Jesu-Cristu. ²Ket sinalodsod ni Pablo, “Giniwat moy i Espiritu na Dios, idi nanahod kam ha ni Jesu-Cristu?” Ket tinabbeg di, “Awan. Awan mi pala nabaheta a atoy i Espiritu na Dios.” ³Ket kinagi ni Pablo, “Anya a kalase a pagbinyag i inalap moy?” Ket tinabbeg di, “I pagbinyag ni Juan.” ⁴Ket inpeta ni Pablo, “Nagbinyag ni Juan ha nagbabawi a hidi ha liwaliwat di. Ket intoldu na a manahod mina i totolay ha ni Jesus, a magdilokod ngem ha ni Juan,” kon ni Pablo. ⁵Idi nateman di ito, nagpabinyag hidi a magpasakop ha ni Apo Jesus. ⁶Ket intupo ni Pablo i kamat na ha nidi, ket sinumadap i Espiritu na Dios ha nidi. Sa hidi, nagkagi ha kagi na Espiritu a awan di nakatandiyán. Ket nagpugto bila hidi ha kagi na Dios. ⁷Atoy hito i manga esa pulo ket duwa a lallallaki.

⁸Ha tallu a bulan, nakangangay ni Pablo ha kapilya na Judyo, ha Epeso. Awan hikuna nanteng a magitoldu. Ket makpal i intoldu na megipu ha paghariyan na Dios, ket makpal i tabbeg na, penu mapanahod na hidi. ⁹Ngem ha kappal ha nidi, pinaigat di i nakam di, a madiyan di a manahod. Linimadlimad di dalla ha saguppang na kapilya, ket madukas i kinagi di megipu ha ni Apo Jesus. Isu a linumapos ni Pablo ha kapilya di, ket inuseg na hidi a manahod. Ket inumagton hidi ha esa a eskwela ni Tirano. ¹⁰Nagitoldu hikuna ha ide a eskwela ha kada pamalak, ha lubuk na duwa a tawen. Ket gipu ha kona hito, nakateman hidi ngamin a naghén ha probinsiya a Asia megipu ha kagi na Apo Dios. Maski nu Judyo a hidi, o maski nu bakkan hidi a Judyo, ket nakateman hidi ngamin.

Ananak ni Eskeba

¹¹Idi tiyempo hito, ginimet na Dios i makpal a milagro a nangpasabbew gipu ha ni Pablo. ¹²Maski nu anya a tennon ni Pablo, maski nu panyo na, onu towaliya na, idi neyangay idagento ha totolay a nagsaket, napahusay hidi. Ket ha nidi a naawag, linumapos i madukas a espiritu ha nidi.

¹³Ket atoy bila hay, ha Epeso, i kappal a Judyo a makanglakad a mahagagas ha totolay a naawag. Mapaadiyo di kan i espiritu a madukas. Ket pinadas di a usaran i nagen ni Apo Jesus ha pagagas di. Kinagi di ha madukas a espiritu, “Ibon takam a umadiyo kam, gipu ha nagen ni Jesus a usaran ni Pablo,” kon di. ¹⁴Ket kona bila hito i tarabaho na pitu a lallaki a anak ni Eskeba, a esa a Matangkay a Padi. ¹⁵Ngem idi pinadas di a magnagen ha ni Jesus, tinabbeg na espiritu, “Katandi ko i turay ni Jesus, ket katandi ko i turay ni Pablo, ta pagbaelan na hikuna ni Jesus. Ngem anya i turay moy ha nikan?” kon na espiritu. ¹⁶Sa, dinumangper i lallaki a naawag, ket naabak na hidi ngamin. Ket ninagnag na, hanggan binumuyot hidi ha bilay a minatalitalingo, ken naubi, ta pinasad na i badu di.

¹⁷Niyaen, nabahetaan na ngamin a Judyo ken Griego a taga-Epeso megipu ha ide a nagimet ha anak ni Eskeba, nu panya a pinadas di i nagen ni Jesus, maski awan ha turay di. Ket indeyaw na kakpalan, “Tahod a matangkay ni Jesu-Cristu,” kon di. “Bakan a pangsalamangka i nagen na,” kon di man. Ket idi nabahetaan di ito, kinumanteng i ngamin a hidi ha Epeso.

¹⁸Isu a nakipagpisan i makpal a manahod, ta kayat di a magbabawi ha pinagsalamangka di. Ket nagpapinaenta hidi, a inlapos di i madukas a pinaggimet di ha saguppang na kagurupo di, ta kayat di a sumina ha salamangka di heya. ¹⁹Atoy i makpal a salamangkero. Ket induho di i liblibro di ha saguppang na ngamin a pisan aye. Ket tinutod di i liblibro heya. Ket binilang di i balle na dagende a libro. Ket nakaabot i balle

na ha lima a pulo a ribu a korinat. ²⁰Ket gipu ta kona hito, napigsa i pinakewaras na kagi na Apo Dios. Ket kinumakpal i nanahod a hidi ha ni Apo Jesus.

I Riribuk ha Epeso

²¹⁻²²Kobos na ito, ket nepakatandi na Espiritu na Dios ha ni Pablo a sumoli mina hikuna ha probinsiya a Masedonia, ken Akaya, hanggan ha Jerusalem. Isu a pinaangay na i duwa a agum na ha probinsiya a Masedonia, a ni Timoteo ken ni Erasto. Ngem naghén pala ni Pablo ha probinsiya a Asia ha maalay ballik. Ket kinagi ni Pablo ha nidi, “Nokkan, kobosan na pagsoli ko ha Jerusalem, masapul a umangayak ha ili a Roma,” kon na.

²³Niyaen, idi tiyempo hito, atoy i riribuk ha Epeso gipu ha pagitoldu di Pablo megipu ha ni Apo Jesus. ²⁴Ta atoy hay i esa a lallaki a mahagpanday ha pilak a gimetan na para ha didiosen di. Ni Demetriyo i nagen na. Ket napigsa i negosio na a paggimi-gimet ha ballik a sinantemplo para ha ni Artemis a didiyosa di. Ket dakkal i suweldo na tarabahador a hidi ni Demetriyo.

²⁵Isu a nagpapisan ni Demetriyo ha ngamin a tarabahador ken kakalan na a magpanday ha pilak. Ket kinagi na ha nidi, “Kakabsat, katandi moy a ide a negosio i ikabiyag tam. ²⁶Ket naenta ken nabahetaan moy i gimigimet ni Pablo, a kontra i gimetan na ha ugali tam. Ta magitoldu hikuna a awan kan a Dios idagende a didiosen a gimigimetan na tolay. Ket atoy i makpal a tolay a pinanahod na dan. Ket pinababawi na hidi, maski ha ili tam aye, ha Epeso. Ket dandani a makaabot ha maski nu hadya a lugar ha Asia i pagitoldu na. ²⁷Niyaen ide i buriburan ko,” kinagi ni Demetriyo, “a baka tallekoda na tolay i pangilako tam, ket nangruna nu pabiyanan di i panahod di ha madedeyaw a didiyosa tam, a ni Artemis. Baka madadail i kinadeyaw na. Agay! Ni Artemis i deydeyawan na ngamin a tolay ha Asia, ken maski nu hadya a lugar ha lutak,” kon ni Demetriyo.

²⁸Idi nateman na kakkalan i kinagi na aye, nakaingal hidi unay, a indulaw di, “Madedeyaw ni Artemis, i didiyosa na Epeso!” ²⁹Ket newaraswaras i riribuk hito hanggan ha ngamin a ili. Ket dinakap na kakkalan i duwa a manahod a taga-Masedoniya a agagum ni Pablo, hidi ni Gayo ken ni Aristarko. Ket inbuyot di hidi ha sentro na ili. ³⁰Niyaen, ha ni Pablo, kayat na a umangay ha saguppang na kakkalan heya, penu makepakatandi ha nidi. Ngem awan na pinalobusan na ilailay na a manahod. ³¹Ket atoy bila i kappal a ilailay ni Pablo a konsihal hidi na probinsiya. Ket atoy a inpaangay di ha nikuna i pangiyaged di a awan mina hikuna magpaenta ha sentro.

³²Niyaen, kinumaro pala ide a riribuk, ta sabasabali i dulaw na kappal, ket atoy bila i kappal a nangidulaw ha sabali. Ket naliwaliwat i

kakakpalan aye, nu apay a napsan hidi. ³³Kagin na kappal a napapisan hidi gipu ha ni Alejandro, ta hikuna i pinataknag na Judyo a hidi a mangipakatandi mina. Ket nagwahi hikuna, penu mapatahan na hidi. ³⁴Ngem idi nakatandiyan di a ni Alejandro i esa a Judyo, nagesesa hidi a nangiduldulaw manon, hanggan ha lubuk na duwa a oras ha, “Deyawan tam mina ni Artemis a taga-Epeso!”

³⁵Kobosan na, idi napatahan hidi na sekretariyo na ili, kinagi na, “Kababayan ko, katandiyan na ngamin a tolay a hikitam a taga-Epeso i mahagdapon ha Templo ni Artemis ken nasantowan a pogedu, a binumugsok a nagipu ha langit. ³⁶Ket awan ha makapagmadi ha panahodan tam. Isu, masapul a awan kitam mina sigisigida, ket magtahan kitam mina. ³⁷Niyaen, apay a inyangay moy idende a lallallaki, maski nu awan ha tinakaw di ha templo, ket awan di nagkagiyon ha madukas i didiyosa tam. ³⁸Ket ha di Demetriyo, nu kayat di a mangidarum, umangay mina hidi ha munisipyo. Ta nalukat dan i panghukoman ayo, ket atoy i abugado a hidi. Ha ho mina i pagidaruman di. ³⁹Ngem nu atoy i sabali a masapul moy, masapul a maguray kam ha paggimmongan na konsihal a hidi na ili. ⁴⁰Ta maburiburak a mabalin a medarum kitam, gipu ha riribuk aye. Ta awan ha pagpambar tam, onu merason tam ha riribuk tam aye.” ⁴¹Idi kobos na kakkagi na sekretariyo, pinalakad na hidi.

Umangay di Pablo ha Probinsiya a Masedoniya ken Gresiya

20 ¹Idi kobos na ide a riribuk, nagpaayag ni Pablo ha manahod a hidi, penu magpakada. Ket tinolduwan na pala, ket pinapigsa na i panahod di gipu ha kinagi na. Sa hikuna, inumangay ha Masedonia. ²Idi pakanglakad na ha luglugar ayo, pinapigsa na i panahod na ngamin a manahod. Sa hikuna, nagtulos hanggan ha probinsiya a Gresia, a naghengan na ha tallu a bulan. ³Sa, dandani dan a kahektat manon ni Pablo a maglugan mina ha barko hanggan ha probinsiya a Siriya, ngem nabahetaan na a pinanggep manon na Judyo a hidi, a kayat di kan liputan.

Isu, ninakam na a magsoli mina a tumaleb ha probinsiya a Masedoniya. ⁴Ket inumuseg ha nikuna ni Sopatro a annak ni Pirro a taga-Bereya, ken ni Aristarko ken Segundo a taga-Tesalonika, ni Gayo a taga-Derbe, ni Timoteo ken di Tikiko ken Tropimo a taga-Asia, ⁵ken hikan, ni Lukas. Nagpalungo hidi a naguray ha nikami ha ili a Troas. ⁶Kobosan na Piyesta na Tinapay a awan ha lebadura na, naglugan kami a naggipu ha ili a Pilipos. Lima a pamalak a naglugan kami ha barko, ket naabotan mi hidi ha ili a Troas. Ket nagheng kami hito ha makadominggo.

I Dilokod a Pagpasial ni Pablo ha Ili a Troas

⁷Idi esa a Sabado, nagpisan kami a magkan ha pangapon a pangpanakam ha katay ni Apo Jesus. Ket nokkan nu kaugman na,

lumakad manon mina ni Pablo. Isu, nagitoltoldu hikuna ha naalay, hanggan ha lubuk na kallap. ⁸Niyaen, nagpisan kami ha makingontok a siled na bilay, ket atoy i makpal a silaw. ⁹Ket atoy bila i esa a olitaw a nakaetnod ha esa a tawa. Eutiko i nagen na. Ket idi nagkagi ni Pablo ha kaalay, nagtongkatongka ni Eutiko, hanggan nakakillap dan. Sa, natakneg ha lutak, a nagipu ha mekatallu a daklat na bilay. Ket idi pinangagkat di, natay dan hikuna. ¹⁰Ngem inumugsad ni Pablo, ket nagbuyot a naggakos ha nikuna. Kinagi na, “Awan kam mina magngoingoy. Magbiyag manon hikuna.” ¹¹Sa, inumunek manon ni Pablo, ket nagkan hidi. Ket nagitoldu ni Pablo ha maalay pala, hanggan sinumikat i senggit. Ket idi maledum dan, linumapos di Pablo. ¹²Ket nagragsak unay hidi, ta inyangay di i olitaw aye ha bilay di a kebbiyag.

I Paglakad di Pablo ha Ili a Mileto

¹³Nagpalungo kami a naglugan ha barko, ket naguray kami ha ili a Asson ha ni Pablo. Inpeta na a dagasan mi ha ili a Asson, ta bumaksat hikuna. ¹⁴Pagdemat na, sinalpak mi, ket pinalugan mi hikuna, ket nagtulos kami hanggan ha ili a Mitilene.

¹⁵Kettulak mi ha ho, ket idi kakallapan na, pagdemat mi ha dibelev na puro a Kiyu. Idi kaugman na, dinumitang kami ha puro a Samos. Ket kaugman na, nakaabot kami ha ili a Mileto. ¹⁶Kayat ni Pablo a taleban mi i Epeso, penu awan kami magmalay ha probinsiya a Asia. Ta maagaw hikuna a umabot ha Jerusalem ha palungo a pamalak na Pentekostes.

Magpakada ni Pablo ha Panglakayan a Hidi ha Epeso

¹⁷Ha ili a Mileto, pinaayagan ni Pablo i panglakayan a hidi na kapilya na manahod a taga-Epeso. ¹⁸Ket idi pinagdemat di, inpeta na ha nidi, “Katandi moy i ugali ko, karugi idi pagdemat ko ha probinsiya a Asia. ¹⁹Ta nagtarabaho ak ha Apo Dios a kona ha tagabu na, ket awanak nagpatangkay ha baggi ko. Ket naenta moy dan i pakangladingit ken pakangrigat ko gipu ha madukas a panggep na Judyo a hidi.

²⁰“Katandian moy a awanak nakanteng a magitoldu ha nikam ha kagi na Dios. Ha maski nu anya ha kakkagi na a makadaggap ha panahod moy, awanak nanteng a magitoldu ha iday. Intoldu ken inbaheta ko maski ha saguppang na makpal a tolay, ken maski ha bilabilay moy. ²¹Ket magkalan i pinagiwat ko ha Judyo a hidi ken ha bakkan hidi a Judyo. Ta masapul a magbabawi hidi ha liwaliwat di, ket umuseg mina hidi ha Dios a manahod mina ha ni Hapoo tam a ni Jesus.

²²“Ket niyaen, umangayak ha Jerusalem, gipu ha inbon na Espiritu na Dios ha nikan. Ket awan ko katandi nu anya i magimet ha nikan ha ho. ²³Ngem katandi ko ide, a maski nu hadya a ili a inangayan mi, iniwad na ak na Espiritu na Dios a marigrigatanak nokkan, ket mepabaludak.

²⁴Ngem madiyan ko a isalakan i baggi ko. Kayat ko la a magtongpal ha ngamin a tarabaho a inyatad ni Apo Jesus ha nikan, a pinangibaheta ko ha Mappiya a Baheta megipu ha kagbi na Dios.

²⁵“Niyaen, naalay dan a naghenak ha nikam ngamin, penu magitoldu megipu ha paghariyan na Dios ha totolay. Ket katandi ko a mangrugi niyaen, awanak moy manon maenta. ²⁶Isu, niyaen, ipeta ko ha nikam, nu atoy ha nikam a awan a mesalakan nokkan, bakkan a hikan i makingliwat. ²⁷Ta awan ko nekemot ha nikam i maski nu anya a megipu ha ngamin a panggep na Dios. ²⁸Isu, daponan moy i baggi moy ken ngamin a manahod a hidi, ta kona ha intalak na ha nikam na Espiritu na Dios. Oni ay, daponan moy i manahod a hidi, a nagbalin dan a kukuwa na Apo Dios, gipu ha kakkatay na annak na.

²⁹“Ta katandi ko a nokkan, nu lumakadak dan, dumemat ha nikam i totolay a kona ha maingal a asu. Aginpappiya hidi, ngem madi i pagitoldu di. Ket kona ha dangpihan di kam, ta kayat di a dadailan i panahod na ngamin a nagpasakop ha Apo Dios. Puros, awan hidi ha kagbi. ³⁰Ket dumemat i tiyempo nu sumina ha nikam i kappal a kagurupo moy, a mangsilisileng penu paunodan di mina i manahod a hidi ha bukod di a baggi. ³¹Isu, magingat kam, ket nakaman moy i pinagayat ko ha nikam. Ta makpal a beses a nagsangisangetak gipu ha nikam. Ket ha lubuk na tallu a tawen, ha pamalak ken ha kallap, nagitolduwak ha nikam ngamin.

³²“Niyaen, lumakadak dan,” kagi ni Pablo, “ket magkararagak ha Dios, a hikuna mina i magdapon ha nikam. I pakebaheta ha kagbi na i magpapijsa mina ha nikam. Ta kaya na Dios a magpapijsa ha nikam ha panahod moy. Ket atdinan na kam bila ha bendisyonan na, a insagana na para ha ngamin a tolay a nebukod na, a kona ha kukuwa na. ³³⁻³⁴Niyaen, katandiyen moy a idi henak ha nikam, awan ko inaged i korinat moy, oni, onu badu moy. Ta nagtarabaho ak la ha kamat ko, penu magatang ko i maski nu anya a masapul ko, onu masapul na agagum ko. ³⁵Ket gipu ha ngamin a dagento, nepaenta ko ha nikam a magtarabaho kitam mina ha mapigsas, penu madaggapan tam i malupoy a hidi. Ta nakaman tam mina i kinagi ni Apo Jesus a, ‘Mas mappiya i kasasaad na tolay a mangiyatad, ngem ha tolay a gumiwat,’ kon ni Jesus.”

³⁶Idi kobos ni Pablo a magkagi, nagparentumeng hidi ngamin a magkararag. ³⁷Ket nagpagsangisanget hidi ngamin a nanggakos ken nagmano ha nikuna. ³⁸Ta napaladingitan hidi unay, nangruna ha kinagi na a awan di hikuna maenta manon. Tulos, a inyangay di ha pagluganan na a barko.

I Paglakad ni Pablo ha Jerusalem

21 ¹Nagpakada kami, ket tinumulak kami a umahabes ha puro a Kos. Kaugman na, nagtulos kami ha puro a Rodas, ken ha ili a

Patara. ²Inumales kami ha esa a barko a umangay ha lugar a Penesiya. ³Paglakad mi, binatang mi i puro a Sipro, ket tinaleban mi ha abagatan na, a nagtulos kami ha probinsiya a Siriya. Ket pinumundu kami ha ili a Tiro, ta ihay i pagdiskargaan na barko. ⁴Naeriyokan mi i kappal a manahod, ket nakidagus kami ha nidi ha makadominggo. Inpeta di ha ni Pablo a awan mina hikuna umangay ha Jerusalem, ta nepakatandi na Espiritu na Dios ha nidi a maparusa hikuna ha ho. ⁵Sa, idi kahektat mi, intugan di kami ha lapos na ili hanggan ha baybay. Ket nagparentumeng kami, pati i ngamin a pamilya di a magkararag. ⁶Kobosan a nagpakada kami, linumugan kami ha barko, ket nagsoli hidi ha bilay di.

⁷Kattulak mi ha ili a Tiro, ket inumangay kami ha ili a Tolemayda. Ket nakisalpak kami ha manahod a hidi, ket naghén kami ha nidi ha esa a kallap. ⁸Idi kaugman na, naglakad kami manon hanggan ha ili a Sesareya. Ket nakidagus kami ha bilay di Pelipe. Napili dan ni Pelipe idi a magagum ha apostol a hidi ha Jerusalem, idi pinili di i pitu a lallaki. Niyaen, i tarabaho na i mangibaheta ha Mappiya a Baheta megipu ha ni Jesu-Cristu. ⁹Ket atoy i uppat a annak na a madiket a mahagpugto ha kagi na Dios.

¹⁰Idi kobos na kappal a pamalak, dinumemat ha bilay di Pelipe i esa a lallaki a mahagpugto bila, a nagipu ha probinsiya a Judeya. Ni Agabo i nagen na. ¹¹Kaddemat na ha nikami, ket inalap na i sinturon ni Pablo, ket ginakad na i kamat ken tikad na baggi na. Sa na, kinagi, “Ide i kayat na kagiyán na Espiritu na Dios. Ta kona bi hito nokkan i paggakad na Judyo ha Jerusalem ha makingsinturon aye. Ket nokkan, iyatad di hikuna ha bakkan a hidi a Judyo,” kon ni Agabo.

¹²Idi nateman mi ito, inagegedan mi ngamin a awan mina umangay ni Pablo ha Jerusalem. ¹³Ngem kinagi ni Pablo, “Magaanya kam dalla agay? Apay a sangetanak moy? Apay a pagladingitan moy i puso ko? Awanak kumanteng nu gakadan diyak ha Jerusalem. Insagana ko dan i baggi ko, maski nu matayak ha Jerusalem gipu ha ni Apo Jesus,” kon na.

¹⁴Idi nakatandiyán mi a awan mi mekemot ni Pablo, awan mi pinilit. “Magimet mina i panggep na Apo Dios,” kagi mi.

¹⁵Idi kobos na kappal a pamalak, naggayak kami a umangay ha Jerusalem. ¹⁶Ket inumuseg bila i kappal a manahod a taga-Sesareya. Intugan di kami ha bilay na esa a lallaki a ni Manason a taga-Sipro. Naalay dan hikuna a nanahod ha ni Jesus.

Pagdemat ni Pablo ha Jerusalem

¹⁷Kaddemat mi ha Jerusalem, ket nagragsak i manahod a hidi a magsalpak ha nikami. ¹⁸Kaugman na, inumuseg ni Pablo ha nikami a magpasiyal ha ni Santiyago. Ket atoy bila ho hidi ngamin a panglakayan na Kapilya. ¹⁹Sinalpak na hidi, ket binoyboy na i ngamin a ginimet na

Dios gipu ha pinagitoldu na ha totolay a bakkan a Judyo. ²⁰Kobosan na pinagteman di ha ni Pablo, indeydeyaw di i Dios.

Ket kinagi di ha nikuna, “Kabsat, katandi mo a makpal a ribu i Judio a hidi a manahod ha ni Apo Jesus. Ket magaget hidi a umuseg ha Lentig ni Moyses. ²¹Ngem niyaen, atoy i problema tam,” kinagi di Santiyago. “Ta problema tam a nabahetaan di kan megipu ha nikaw. Ket nabahetaan di a sabali kan i pagitoldu mo ha Judyo a hidi, a maghen ha sabasabali a bayan a madiyo. Ket kagin di a itoldu mo kan a pabiyanan di mina i Linteg ni Moyses ken ugali na Judyo, ket madi kan nu pakakugit di i annak di.

²²“Ket niyaen, kabsat, sigurado a nabahetaan di ha pagditang mo ha he. Isu, umuseg ka bi ha balakad mi a ipeta mi ha nikaw. ²³⁻²⁴Ta atoy i pinanggep mi, penu maenta di a salawasaw i nabahetaan di megipu ha nikaw. Niyaen, atoy ha nikami i uppat a lallaki a manahod ha ni Jesus. Ket atoy i inkari di ha Dios, ket dandani di a matongpal. Isu, hikaw, Pablo, nu mabalin, aguman mo bi hidi a mangtongpal ha kari di ha Templo. Ket aguman mo bi hidi nokkan nu padalusan na hidi na padi. Ket ipagaan mo bi i magasto di, penu mabalin hidi a magpapwkis. Ket nu gimetan mo ide, maenta na ngamin a Judyo a umuseg ka pala ha Linteg ni Moyses. ²⁵Ket ha nidi a bakkan a Judyo a manmanahod, insurat mi ha nidi, a awan mina hidi mapilit a umuseg ha ugali tam a Judyo. Basta awan hidi magkan ha kanan a newagah ha didiosen, ket awan mina hidi makikamegos, ket awan mina hidi magkan ha digi, onu pilas a madigi.” Kona hito i kinagi di Santiyago ha ni Pablo.

²⁶Isu, idi kaugman na, inuseg ni Pablo ide a uppat a lallaki ha Templo. Ket ginimet na padi i pangdalus na ha nidi, penu makasaddap hidi ha Templo. Ket nagtulos ni Pablo ha kappal a pamalak a nakangsaddap ha Templo, penu ibaheta na ha padi a hidi a natongpal dan i kari na lallaki a hidi. Ket nagsaddapsaddap hikuna hanggan nobos i pinagiwigah di para ha kada esa ha uppat aye a hidi.

I Pagdakap Di ha ni Pablo

²⁷Idi dandani a mobos i nekapitu a pamalak, atoy i kappal a Judyo a taga-Asia a nakaenta ha ni Pablo ha Templo. Tulos, iniribuk di i kakpalan ayo, ket dinakap di ni Pablo. ²⁸Inrangsit di, “Lallaki a taga-Israel! Aguman moy bi kami! Ta atoy he i lallaki a magitoldu ha pagsenti ha pakidiosan tam! Magitoltoldu hikuna ha ngamin a tolay, ha maski nu hadya a lugar, a madi kan i totolay na Israel, ken madi kan i Linteg tam, ken madi kan i Templo tam. Adnanay! Ket niyaen, pinaromsa na i Templo tam aye, ta pinasaddap na ha Templo i tolay a hidi a bakkan a Judyo! Agay, madukas hidi!” kon na Judyo a hidi a taga-Asia. ²⁹Niyaen, kinagi di ito, ta naenta di a kaaguman ni Pablo ni Torpimo a taga-Epeso,

idi kaddemat di ha Jerusalem. Bakan a Judyo ni Torpimo, ket kagin di a inuseg na hikuna ni Pablo ha disalad na Templo.

³⁰Isu a riniribuk di i ngamin a ili. Ket dinumangpeh i tolay a hidi, ket dinakap di ni Pablo. Sa di, ginuyod ha lapos na Templo. Ket dagus a nekalab i ruwangan na Templo. ³¹Idi pinagpadas di a bunowan ni Pablo, nabahetaan na kumander na sundalu megipu ha pagriribuk di aye. (Taga-Roma i sundalu a hidi.) ³²Ket dagus a nangalap i kumander ha sundalu a hidi, ket nagbuyot hidi a umangay ha kakkapan ho, ha lapos na Templo. Idi naenta di i sundalu a hidi, ginumimak i Judyo a hidi a nagnagnag ha ni Pablo. ³³Sa na, dinakap na kumander ni Pablo, ket pinagakad na ha duwa a kawar. Ket sinalodsod na hidi nu heya ni Pablo ken nu anya i liwat na. ³⁴Indulaw di Judyo i tabbeg di, ngem awan a magkalan i tabitabbeg di, ta sabasabali dalla hidi. Isu, gipu ha pinakaliwaliwat di, ket gipu ta awan makatandiyon na kumander nu anya i nagimet hay, binonan na i sundalu a hidi a iyangay di ni Pablo ha kuwarto di. ³⁵Idi nakaabot hidi ha agdan, inagkat na hikuna na sundalu a hidi, gipu ta masurok i ingal na kakkapan heya. ³⁶Ta tinumagubet hidi a kakkapan a nangidulaw ha, “Patayan tam hikuna,” kon di.

³⁷Idi dandani di isadap ni Pablo ha kuwarto, kinagi na ha kumander, “Mabalin nu atoy a ipeta ko ha nikaw?” (Kinagi ni Pablo ide ha kagi na Griego a hidi.) Ket kinagi na kumander, “Agay! Katandiyon mo i kagi na Griego? ³⁸Isu, nu kona hito, bakkan a hikaw i kumander a taga-Egipto a nakilaban ha gobyerno mi nikuna. Ta kagin ko a hikaw i kumander heya ha uppat a ribu a nangliliput ha kasaw a lugar.”

³⁹Ngem tinabbeg ni Pablo, “Awan agay! Hikan i Judyo a taga-Tarso, a kadakklan a ili ha probinsiya a Silisiya. Ket nu mabalin, palobusanak mo bi a mangipakatandi ha kakkapan aye,” kon ni Pablo. ⁴⁰Sa, pinalobusan na kumander, ket tinumaknag ni Pablo ha agdan, ket winahiyon na hidi a awan mina hidi magkagi. Ket nagkagi hikuna ha kagi na Judyo.

22 ¹“Hahama ko ket hikam a kakabsat ko,” kagi na, “temanan moy bi i kakkagi ko aye, a pangipakatandi ko ha nikam,” kon ni Pablo. ²Niyaen, idi nateman na Judyo a hidi a magbalikas ni Pablo ha kagi na Judyo, tinumahan hidi. ³Ket tinumulos ni Pablo, “Hikan i esa a Judyo a nenak ha ili a Tarso, ha probinsiya a Silisiya, ken Jerusalem aye i dimmakkalan ko. Ni Padi Gamaliyel i maestro ko idi. Isu, inadal ko perpermi i ngamin a Linteg na minappo tam. Ket magagetak a umuseg ha Dios a kona ha nikam. ⁴Niyaen, inpadusa ko idi i manahod a hidi ha ni Jesus, ket kayat ko hidi a patayan. Isu a dinakap ko hidi. Sa ko, inbalud. Maski nu lallaki a hidi onu babbey. ⁵Ket mapatahodan na Katangkayan a Padi, ken hidi a miyembro na Sanhedrin, a tahod i ipeta ko ha nikam. Ta hidi i sistigu ko, gipu ta hidi i nangiyatad ha nikan ha sulat a para ha Judyo a hidi a magturay ha ili a Damasko. Ket inumangayak ayo penu

padakap ko mina i manahod a hidi ha ni Jesus. Ket mesoli ko mina hidi a kekkawar hanggan ha he, ha Jerusalem, penu maparusa mina hidi.

⁶“Ngem atoy a nagsalen ha nikan! Ta idi dandaniyak a makaabot ha ili a Damasko, idi lubuk na pamalak, bigu la a sinumiklab ha lebut ko i demlag a naggipu ha langit. ⁷Ket nataknegak ha lutak, ket nateman ko i timek a nagkagi ha nikan. Kinagi na, ‘Saulo, Saulo! Apay a ipadusanak?’ ⁸Ket kinagi ko, ‘Ni heya ka, Apo?’ Ket kinagi na timek, ‘Hikan ni Jesus a taga-Nasaret. Hikan i sasentiyen mo,’ kagi na. ⁹Niyaen, ha agagum ko a hidi, naenta di bila i siklab aye. Ngem awan di nasaneg i timek a nagkagi ha nikan. ¹⁰Ket sinalodsod ko, ‘Maganyaak mina, Apo?’ Ket kinagi ni Apo ha nikan, ‘Umikat ka, ket sumadap ka ha Damasko ayo, ta atoy i mangipeta ha nikaw ha ngamin a ginayak na Dios a gimetan mo.’ ¹¹Sa, idi kaikat ko, agay, nabulsakak gipu ha siklab heya. Isu, kinabitanak na agagum ko, ket inyangay diyak ha Damasko.

¹²“Niyaen, ha Damasko, atoy i lallaki a makidios. Ni Ananiyas i nagen na. Magaget hikuna a umuseg ha Linteg tam, ket deydeyawan na ngamin a Judyo ha Damasko. ¹³Hikuna i inumangay ha nikan, a kinagi na, ‘Saulo a kabsat ko, makaenta ka manon!’ Ket bigu la a nakaenta ak manon! Ket tinumangadak ha nikuna. ¹⁴Sa, kinagi ni Ananiyas, ‘I Dios a panahodan na minappo tam, hikuna i nagpili ha nikaw, ta kayat na a makatandian mo i panggep na. Ket pinili na ka, penu maenta mo i annak na a ni Cristu, ket penu mateman mo i pagipeta na ha nikaw. ¹⁵Ta niyaen, ket hikaw i sistigu na a mangipakatandi ha ngamin a tolay megipu ha ni Jesus a naenta mo, ken kakkagi na a nateman mo. ¹⁶Isu, niyaen,’ kagi ni Ananiyas, ‘Awan kas manteng a umuseg ha nikuna. Tumaknag ka. Ayagan mo ni Jesu-Cristu, ket pabinyagan mo i baggi mo, penu maadya i liwaliwat mo,’ kon ni Ananiyas.

¹⁷“Kobos na,” kon ni Pablo, “nagsoliyak ha he, ha Jerusalem. Ket idi nagkarkararakag ha Templo, atoy i pinaenta na Dios ha nakam ko. ¹⁸Naenta ko ni Apo Jesus a nagkagi ha nikan. Ket kinagi na, ‘Sigida kas! Lumapos ka ha Jerusalem. Ta awan di tahodan i kagi mo megipu ha nikan.’ ¹⁹Ket kinagi ko, ‘Apo, siguro manahod hidi nokkan, gipu ha pagbabawi ko. Ta katandi di a inumangayak idi ha ngamin a kapilya, a pinarusaan ko i ngamin a manahod ha nikaw. ²⁰Ket katandi di bila a idi napatay ni Esteban, a nangibaheta megipu ha nikaw, atoyak bila hito a nagoni ha katay na. Ket dinaponan ko i babadu di a nagpatay ha nikuna,’ kon ko. ²¹Ngem kinagi ni Apo, ‘Kad mo dan, ta paangayan ta ka ha madiyo, ha sabasabali a bayan ken tolay a bakkan a Judyo,’ kon ni Apo.”

²²Niyaen, idi kinagi ni Pablo ito a megipu ha toloy a bakkan a Judyo, nangrangsit manon i kappalan aye. Indulaw di, “Patayan tam dan! Awan mina hikuna a magbiyag!” ²³Nangrangsit hidi. Ket pinagpagan di i tennon di. Ket nagibisag hidi ha tapok. Tahod a madiyan di i kagi ni Pablo megipu ha toloy a bakkan a Judyo.

²⁴Isu, pinasaddap na kumander ni Pablo ha kuwarto na sunsundalu. Ket binon na i sundalu a hidi a sephatan di ni Pablo, penu pagkagiyan di nu anya i liwat na. Ta nangrangsirangsit unay i Judyo a hidi. ²⁵Ngem idi pinaggakaden di a pasephatan mina hikuna, kinagi ni Pablo ha esa a kapitan na sundalu a hidi, “Ipalobus dod na linteg na Roma, nu masephatan i lallaki a Romano, ket awan di embestigarán ha palungo?” kon na. ²⁶Niyaen, idi nateman na kapitan ito, inumangay hikuna ha kumander na, ket inpeta na, “Dadi pala agay! Maganya kitam? Ta Romano malla, kon na kan na lallaki aye!” ²⁷Isu, inumangay i kumander, ket sinalodsod na, “Ipeta mo a tahod, Romano ka?” “Oni ah!” kagi ni Pablo. ²⁸Ket kinagi na kumander, “Mangina i nagastador ko, idi pinagbalin ko a Romano.” “Ngem ha nikan,” kagi ni Pablo, “nenakak a Romano,” tinabbeg ni Pablo.

²⁹Sa, inumadiyo a sigida i sundalu a hidi a manephat ha ni Pablo. Pati i kumander aye, kinumanteng bila, idi nakatandiyán na a ni Pablo i Romano. Ta dakkal a liwat ito, nu pagakad na i esa a Romano.

Ni Pablo ha Saguppang na Matangkay a Padi

³⁰Idi kaugman na, kayat na kumander a makatandiyán nu apay a pinaliwat di Judyo ni Pablo. Isu, pinaadya na i kawar ni Pablo, ket pinapisan na i matangkay a padi a hidi, ken ngamin a sakop na Sanhedrin. Sa na, inyangay ni Pablo a insaguppang ha nidi.

23 ¹Niyaen, inaamatan ni Pablo i ngamin a hidi a sakop na Sanhedrin. Ket kinagi na, “Kakabsat, nadalus i pinagserbe ko ken nakam ko ha saguppang na Dios. Maski idi, hanggan yenan a pamalak,” kon ni Pablo. ²Ket ha ni Ananiyas a Katangkayan a Padi, idi nateman na ito, inbon na ha nidi a mabikan ha ni Pablo a tibawan di i labi na. ³Ket kinagi ni Pablo ha nikuna, “Tibawan ka dod na Dios, hikaw a sinanghukhukom! Parusaan na ka na Dios nokkan. Ta hikaw i kona ha maromsa a pader a napintaan ha maponset. Ta magetnod ka hay a manghukom gipu mina ha Linteg tam a Judyo, ngem hikaw i nagliwat, ta patibawanak mo!” kon ni Pablo. ⁴Ket nangipeta hidi a mabikan ha ni Pablo ha, “Binahang mo dan i Katangkayan a Padi a pinili na Dios!” kon di.

⁵“Agay! Kakabsat,” kagi ni Pablo, “awan ko nakatandiyán a hikuna i Katangkayan a Padi. Ta nesurat ha Libro na Dios, a magliwat kan i magbahang ha esa a panglakayan tam,” kon ni Pablo.

⁶Sa, idi naenta ni Pablo a atoy i Saduseyo a hidi ken atoy bila hidi a Pariseyo, kinagi na ha nidi ngamin, “Kakabsat, hikan i esa a Pariseyo, ket Pariseyo bila i nagenak ha nikan. Ket niyaen, nahukomak ha saguppang moy gipu ha panahod ko a magbiyag manon i totolay a minatay,” kon ni Pablo.

⁷Niyaen, idi kinagi na ito, nakasina i gurupo na Sanhedrin aye, a nangrugi hidi a makipagtabbeg. ⁸Gipu ta, ha Saduseyo a hidi, awan hidi manahod a magbiyag manon i tolay a natay. Ket awan hidi manahod a atoy i espiritu ken anghel a hidi. Ngem ha Pariseyo a hidi, bakkan i panahod di. Ta manahod hidi ha ngamin a dagento.

⁹Ket pinumigsa dod i pinagtabbeg di, hanggan tinumaknag i kappal a Pariseyo a mamaestro na Linteg. Ket tinabbeg di ha mapigsa, “Awan ha liwat a maeriyokan tam ha ide a lallaki. Siguro atoy i espiritu, onu anghel, a nangitoldu ha nikuna,” kon di Pariseyo.

¹⁰Sa, kinumaro i pakitabbegan di hanggan masurok. Ket nagburibur i kumander a baka pisadpisadan di ni Pablo. Isu, binon na i sundalu a hidi a agewan di ni Pablo. Ket isadap di ha kuwarto di.

¹¹Idi kallap, tinumaknag ni Apo Jesus ha hikeg ni Pablo, a kinagi na, “Awan kas manteng. Nepeta mo i tahod megipu ha nikan ha Jerusalem aye. Ket masapul a kona bila hito i gimetan mo nokkan ha Roma,” kon ni Jesus ha ni Pablo.

I Panggep Di a Bunowan Di ni Pablo

¹²Kaugman na, ket pinaguhonan na Judyo a hidi a bunowan di ni Pablo. Nagkinari hidi a awan hidi magkan, onu maski uminom, hanggan awan di mapatay ni Pablo. ¹³Sobra ha uppat a pulo i Judyo a hidi a nagkinari ha ide. ¹⁴Sa hidi, inumangay ha matangkay a papadi, ken ha panglakayan na Judyo a hidi. Ket inpeta di, “Nagkinari kami a awan kami magkan ha maski nu anya hanggan awan mi mapatay ni Pablo. ¹⁵Isu, hikam ken hidi a sakop na Sanhedrin, mangisurat kam ha iday a kumander a Romano, a ipaangay na ni Pablo ha nikam ha he. Ket irason moy a kayat moy hikuna a salodsodan. Ket ha nikami, naggayak kami a magelkap ha nikuna, a patayan mi ha palungo a pagdemat na ha he,” kon na Judyo a hidi.

¹⁶Ngem atoy i esa a panganakan ni Pablo, ket nabaheta na i panggep di. Isu, inumangay hikuna ha kuwarto na sundalu a hidi, ket inpeta na i panggep di ha ni Pablo. ¹⁷Ket inayagan ni Pablo i esa a kapitan na sundalu, ket inpeta na, “Itugan mo bi ide a olitaw ha ni kumander, ta atoy i ipeta na,” kon ni Pablo. ¹⁸Intugan na kapitan i panganakan ni Pablo ha kumander, ket kinagi na, “Inayaganak ni Pablo a balud, ket inaged na a itugan ko ha nikaw ide a olitaw, ta atoy kan i ipeta na,” kon na. ¹⁹Ket kinabitan na kumander i olitaw aye, a inadiyo na. Sa na, sinalodsod ha nalimed, “Any a kayat mo a ipeta?” ²⁰Ket kinagi na olitaw, “Nagtutulagan na Judyo a hidi a makiaged ha nikaw, ket ipaangay mo kan ni Pablo ha paggimmongan di nokkan nu maledum, penu pagsalodsodan di kan perpermi. ²¹Ngem awan ka mina manahod, Kumander. Ta atoy i Judjudyo a sobra ha uppat a pulo a mangelkap mina

ha ni Pablo ha dilan. Nagkinari kan hidi a awan hidi magkan, o maski nu uminom, hanggan awan di mapatay hikuna. Ket niyaen, naggayak hidi, ket maguray ha pangibon mo,” kon na olitaw. ²²Ket kinagi na kumander, “Awan mo ipeta ha maski nu heya ide a inpeta mo ha nikan.” Sa na, pinalakad i olitaw.

Meyangay ni Pablo ha Gobernador

²³Kobos na, inayagan na kumander i duwa a kapitan, ket inbon na, “Isagana moy i duwa a gasut a sundalu, ken pitu a pulo a magkabayo, ken duwa a gasut a maggidsal. Palakadan ta kam ha yenan a kallap, nu alas nuwebe, hanggan ha ili a Sesareya. ²⁴Ket isaganaan mo bila ni Pablo ha pagsakayan na, ta itugan moy ha ni Gobernador Pelik. Ket daponan moy perpermi,” kon na.

²⁵Kobos na, nagsurat i kumander ha surat a kona ha ide,

²⁶“Apo Gobernador Pelik, ikumusta ko ha nikaw.

²⁷Dinakap na Judyo a hidi ide a lallaki a ipatugan ko ha nikaw.

Dandani dan a binuno di hikuna, ngem insalakan mi, ta nakatandiyon ko a Romano hikuna.

²⁸Ket kayat ko idi a makatandiyon nu anya i pangidaruman di ha nikuna. Isu, insaguppang ko ha nidi a Sanhedrin.

²⁹Ket naenta ko a awan ha ginimet na a pakatayan na mina, onu pakebaludan na. Indarum di la, ta awan kan hikuna umuseg ha linteg na Judyo a hidi.

³⁰Ket idi nabahetaan ko a kayat di kan a bunowan, ninakam ko a petugan ko ha nikaw. Ket inpeta ko ha Judyo a hidi a umangay hidi ha nikaw nu kayat di a idarum. Ide la i kayat ko ipeta ha nikaw, Gobernador. Hikan i tagabu mo a ni Kumander Klaudiyo Lisiyas,” kon na surat na.

³¹Niyaen, tinongpal na sundalu a hidi i bon na kumander di. Inalap di ni Pablo, ket idi kallap he, intugan di ha ili a Antipatrida. ³²Idi kaugman na, nagsoli ha kuwarto di i ngamin a sundalu a awan ha kabayo. Ket tinulos na nagkabayo a hidi a intugan di ni Pablo. ³³Idi dinumitang hidi ha ili a Sesareya, inyatad di i surat ha gobernador, ket ingiwat di bila ni Pablo ha hikuna. ³⁴Binasa na gobernador i surat, sa na, sinalodsod ha ni Pablo nu taga hadya hikuna. Idi nakatandiyon na a taga probinsiya a Silisiya, kinagi na gobernador, ³⁵“Magtemanak ha pangikalentigan mo nokkan, nu dumemat hidi a mangidarum ha nikaw.” Sa na, inbon a meyangay ni Pablo ha bilay ni Herod a minahari na Israel. Hito i nagdaponan di ha ni Pablo.

24 ¹Kobosan na lima a pamalak, dinumemat ni Ananiyas a katangkayan a padi ha ili a Sesariya. Kinakuyog na i kappal a panglakayan ken esa a abugado a magnagen ha Tertulo. Nagsaguppang

hidi ha ni Gobernador Pelik, ket pinaliwat di ni Pablo. ²Idi naayagan ni Pablo, nangrugi ni Tertulo ha pinagidarum na. Kinagi na, “Apo Gobernador, gipu ha nikam ken kinalaing moy, nakapatalna kam ha lugar tam aye. Ket pinahusay moy i makpal a problema ha bayan tam. ³Kanayon kami maragsakan ha paggimet moy. Ket magyaman kami unay ha nikam. ⁴Madiyan mi kam a paungan. I pakiaged mi la i anus mo a magteman ha kayat mi a ipeta ha nikam. Awan mallay i pagkagi mi aye.

⁵“Apo Gobernador, naenta mi ide a lallaki a ni Pablo, ket nagriribuk hikuna. Ket delikadu ito ha gobyerno tam, ta mangriribuk hikuna ha Judyo a hidi ha maski nu hadya a angayan na. Ket hikuna i esa a happo na totolay a manahod ha lallaki a taga-Nasaret. ⁶Niyaen, pinadas na a iyasak i kinadukas na ha Templo, ngem dinakap mi. Ket hinukom mi mina ha sadili mi a linteg. ⁷Ngem nakibiyang ni Lisiyas a komandante, ket inagew na ni Pablo ha nikami. ⁸Sa, inbon ni Lisiyas a umangay ha nikaw idagende a mangidardarum ha ni Pablo. Ket niyaen, nu salodsodan mo ni Pablo, makatandiyan mo a tahod i pangidarum mi ha nikuna,” kon ni Tertulo ha ni Gobernador Pelik. ⁹Ket inumuseg i Judyo a hidi ha darum na, a nagoni hidi ha kinagi na.

Ikalintegan ni Pablo i Baggi Na ha Saguppang ni Pelik.

¹⁰Sa, winahiyang ni Gobernador Pelik ni Pablo a magkagi. Ket kinagi ni Pablo, “Apo Gobernador, katandiyan ko a hikaw i hukom ha nikami a Judyo ha makpal a tawen. Ket gipu ha kona hito, maragsakanak a mangipakatandi ha kalintegan ko ha saguppang moy. ¹¹Apo, makatandiyan moy a awan pala ha esa pulo ket duwa a pamalak hanggan kaddemat ko ha Jerusalem. Inumangayak hito penu magdeyaw ha Dios ha Templo. ¹²Ket idi naenta na ak na Judyo a hidi, awanak nakitabbegan ha maski nu heya ha Templo. Ket awanak nagriribuk ha maski nu hadya ha ili, maski ha kapilya na Judyo a hidi. Puros, awan. ¹³Ket niyaen, awan ha pangpatahod di a pangidarum di mina ha nikan. ¹⁴Ngem ide i pagoniyan ko ha nidi, a tahod a umuusegak ha pinagitoldu ni Jesus. I pinagitoldu na aye i kagiyan di a madi. Ngem uray nu kona hay i kagi di, magserbe ak pala ha Dios a panahodan na minappo mi. Ket manahodak pala ha Linteg na Dios ken ngamin a surat na minahagpugto a hidi. ¹⁵Ta magkalan i namnama ko ken namnama di ha Dios, a pabiyagan na manon nokkan i ngamin a minatay, maski hidi a mappiya ken maski hidi a madukas. ¹⁶Ket gipu ha kona hito i namnama ko, usaran ko i ngamin a kabaelan ko, penu madalus i nakam ko ha saguppang na Dios ken totolay.”

¹⁷Ket tinulos ni Pablo, “Apo Gobernador, kobosan na kappal a tawen a kaawan ko ha Jerusalem, nagsoliyak a mangiyatad ha korinat a panglimos ha kababayan ko, ken mangiwagah ha Apo Dios ha Templo.

¹⁸Ito la i ginimigimet ko, idi naenta diyak ha disalad na Templo. Ket inubos ko i seremoniya na pinakadalu. Ket awan dod ha naromsa ha nikan. Ket awan ha kakpalan a tolay ha nikan, ken awan bila ha riribuk. ¹⁹Ngem atoy idi i kappal a Judyo a taga probinsiya a Asia. Hidi mina i sumaguppang ha nikam niyaen, ket boyboyan di mina i darum a pangsenti di ha nikan, nu tahod a medarumak mina. ²⁰Onu maski idagende a lallaki, hidi mina i mangipeta nu anya i liwat ko a naenta di, idi pinasaguppang diyak ha grupo di a Sanhedrin. ²¹Ta idi tinumaknagak ha saguppang di, naenta di la i esa a bagay, a nagdulawak ha, ‘Nahukomak niyaen a pamalak,’ kinagi ko, ‘gipu ha panahod ko a magbiyag manon i ngamin a minatay,’ kon ko idi,” kon ni Pablo. Ide i kinagi ni Pablo ha Gobernador Pelik. Nobos dan.

²²Niyaen, maski ha ni Gobernador Pelik, nakatandiyen na i makpal a megipu ha pinagitoldu ni Jesu-Cristu. Ket idi nateman na i kinagi ni Pablo, pinagimak na i pinakiuhon di, a kinagi na, “Hukoman ta kam nokkan nu dumemat ni Komandante Lisiyas,” kon na. ²³Ket inbon na ha esa a kapitan a daponan di ni Pablo, ket palobusan di mina ha ballik. Ket palobusan di i ililay ni Pablo, penu madaggapan di hikuna, kon ni Gobernador.

²⁴Idi kobos na kappal a pamalak, dinumemat ni Gobernador Pelik ken kabanga na a Judyo, a magnagen ha Drusila. Ket pinaayagan na ni Pablo, ket nagteman hidi ha pinagkagi na megipu ha panahod ha ni Jesu-Cristu. ²⁵Ket inpakatandi ni Pablo megipu ha kinalinteg na Dios, ken megipu ha kinappiya na, ken megipu ha esa a pamalak a dumemat nokkan a panghukom na Dios ha totolay. Ket kinumanteng ni Pelik, a kinagi na, “Kuston ito agay. Sumoli ka ha kuwarto mo. Ket ayagan ta ka ha sabali a pamalak,” kon na.

²⁶Ha iday a tiyempo, namnamaan ni Pelik a mangatad mina ni Pablo ha korinat. Ket gipu ta kona hito, kanayon a paayagan na ni Pablo, ket nakiuhon hidi. ²⁷Kona hito i ginimet na hanggan ha duwa a tawen. Sa, atoy i sabali a gobernador a sinumulet ha ni Pelik. Ni Porsiyu Pesto i nagen na. Ngem ha ni Pelik, kayat na pala a pagustowan i Judyo a hidi, penu mappiya i pakiilay di. Isu, pinabiyan na ni Pablo, a inwarak na ha pagbaludan.

Temanan ni Gobernador Pesto ni Pablo

25 ¹Pagdemat ni Gobernador Pesto ha probinsiya a Judeya, ket kobosan na tallu a pamalak, nagtulos hanggan Jerusalem a naggipu ha ili a Sesareya. ²Idi kaddemat na ha Jerusalem, inumangay ha nikuna i kapkapitan na padi ken panglakayan na Judyo a hidi, ta kayat di a idarum ni Pablo. ³Ket inageagedan di ni Pesto ha kagbi na a ipaangay na mina ni Pablo ha Jerusalem. Ta pinanggep di a iyelkap di,

patayan di mina ni Pablo ha dilan. ⁴Tinabbeg ni Pesto, “Maghen ni Pablo ha pagbaludan, ha ili a Sesareya, ket dandaniyak magsoli ha ho. ⁵Nu atoy i liwat na, umuseg mina ha nikan i kappal a pangulo moy, a magdarum mina ha Sesareya,” kon ni Pesto.

⁶Niyaen, naghén ni Pesto ha Jerusalem ha manga siyam a pamalak, sa hikuna, nagsoli ha Sesareya. Idi kaugman na, inumetnod hikuna ha panghukoman ket inbon na a mesaguppang ni Pablo. ⁷Idi dinumemat ni Pablo, linebut na Judyo a hidi a naggipu ha Jerusalem, ket magkadukas i pangidarum di ha nikuna. Ngem awan di mapatahodan. ⁸Sa na, inkalentigan ni Pablo i baggi na. Kinagi na, “Awan ha ginimet ko a mesenti ha Linteg na Judyo, onu ha Templo, onu ha hari na Roma,” kon na. ⁹Ngem kayat ni Pesto a pagustowan i Judyo a hidi. Isu a sinalodsod na ha ni Pablo, “Mabalin ha nikaw nu umangay kitam ha Jerusalem, penu hukoman ta ka ha ho?” kon ni Pesto. ¹⁰Ket tinabbeg ni Pablo, “Awan mina apo. Atoyak dan ha panghukoman na hari na Roma. Ket ha he mina i panghukoman mo ha nikan. Ta hikaw i makatandi a awan ha liwat ko ha Judyo a hidi. ¹¹Apo Gobernador, nu atoyak ha liwat, ket nu atoy i ginimet ko a pakatayan ko mina, awan ko agedan i kagbi moy. Ngem nu awan a tahod i pangidarum di ha nikan, awan ha pangpalobus ha maski nu heya a tolay a mangiyatad ha nikan ha nidi. Isu, niyaen, agedan ko a umangay ha hari na Roma. Hikuna mina i manghukom ha nikan,” kon ni Pablo. ¹²Niyaen, idi nobos i pinakiuhon ni Pesto ken konsihal na a hidi, kinagi na ha ni Pablo, “Inaged mo a ni Hari na Roma mina i manghukom ha nikaw. Isu, ipaangay ta ka ha hari na Roma,” kon na.

Ni Pablo ha Saguppang di Agripa ken Bernise

¹³Idi nobos na kappal a pamalak, dinumemat ni Hari Agripa ken ni Bernise ha Sesareya, penu magsalpak ha ni Gobernador Pesto. ¹⁴Idi naghén hidi ho ha kappal a pamalak, binoyboy ni Gobernador Pesto ha ni Hari Agripa i kasasaad ni Pablo. Kinagi na, “Atoy ha pagbaludan i esa a lallaki a intirak ni Pelik. ¹⁵Ket idi inumangayak ha Jerusalem, nagdarum i kapkapitan na padi ken panglakayan na Judyo a hidi. Ket inagiaged di a hukoman ko, ket patayan ko mina hikuna. ¹⁶Ngem inpeta ko ha nidi i ugali na Romano, a awan tam parusaan i tolay nu awan tam pala mahukom. Ha ugali na Romano, kon ko, a palungo mina i pagteman tam ha mangidarum, nu anya a darum di ha nikuna. Ket mekalintegán na mina i baggi na ha saguppang na tototalay a nangidarum.

¹⁷“Niyaen, idi dinumitang di Judyo ha he, awanak nagtaktak. Ket kaugman na, pinapisan ko hidi ha saguppang ko ha panghukoman, ket inbon ko a mesaguppang i balud. ¹⁸Ket tinumaknag i Judyo a hidi a kasenti ni Pablo, a magdarum hidi. Kagin ko a madukas unay mina i liwaliwat a pangidarum di ha nikuna, ngem awan malla! ¹⁹Ta imbes na,

nakitabbegan la hidi ha ni Pablo megipu ha pakidiosan di, ken megipu ha esa a lallaki a nagen na ni Jesus. Natay kan ni Jesus, ngem kinagi ni Pablo a minagbiyag manon. ²⁰Sa ak, awan a sigurado nu panyan ko a maimbestigaran idagende a bagbagay. Isu a sinalodsod ko ni Pablo nu kayat na a umangay ha Jerusalem a panghukoman mina di Judyo ha nikuna. ²¹Ngem madiyan na kan. Ket inaged ni Pablo a magwarak pala ha pagbaludan aye, a maghukom kan mina i hari na Roma. Ket gipu ta kona hito, inbon ko a madapon hikuna hanggan mepatugan ko ha hari tam ha Roma,” kon ni Pesto ha ni Agripa.

²²Kinagi ni Agripa ha ni Pesto, “Kayat ko temanan ide a lallaki.” Ket tinabbeg ni Pesto, “Mateman moy nu ugma.”

²³Idi kaugman na, dinumitang di Agripa ken Bernise. Ket natenonan hidi ha kanginaan a tennon a pangipaenta ha kintangkay di. Ket sinumadap hidi ha panghukoman, a kaagum di i komandante a hidi, ken matangkay a lallaki a hidi a taga-Sesareya. Sa, nangibon ni Pesto a mesaddap ni Pablo.

²⁴Kinagi ni Pesto, “Hari Agripa ken hikam ngamin a pinumisan ha he, maenta moy niyaen ide a lallaki a nedardarum ha nikan na ngamin a Judyo a kailiyan tam, ken di Judyo a maghen ha Jerusalem. Idadulaw di a awan mina hikuna magbiyag. ²⁵Ngem ha nikan, nakatandiyan ko a awan ha ginimet na a pakatayan na mina. Ket gipu ta inaged na a umangay mina ha hari tam ha Roma, ipatugan ko dod nokkan. ²⁶Ngem awan ko makatandiyan nu anya mina isurat ko ha hari tam ayo megipu ha ide a lallaki a ni Pablo. Isu, inpasaguppang ko hikuna ha nikam, ket nangruna ha nikaw, apo hari Agripa, penu maimbestigaran tam hikuna, ket atoy mina nokkan i sursurat ko ha hari tam ha Roma. ²⁷Ta ninakam ko a madi nu ipatugan ko i esa a balud, ket awan ha mesurat i pakedaruman na,” kon ni Pesto ha di Agripa.

Ikalintegang ni Pablo i Baggi Na ha Saguppang ni Agripa

26 ¹Niyaen, kinagi ni Agripa ha ni Pablo, “Palobusan ta ka a mangikalentigan ha baggi mo.” Ket tinumaknag ni Pablo a magkagi. ²Kinagi na, “Hari Agripa, ibilang ko a nagasatak ha yenan a pamalak, ta mabalin ko a tabbegan ha saguppang moy i ngamin a pangidardarum na Judyo a hidi ha nikan. ³Nangruna ta hikaw i magmalaing ha ngamin a ugali mi a Judyo ken pakitabbegan mi. I agedan ko dod ha nikam apo, a anusanak mo bi a temanan.

⁴“Katandi na ngamin a Judyo nu panya i pinagbiyag ko a nangrugi idi kaolitaw ko. Katandi di i karugi ko, maski idi henak ha ili ko, ket idi henak ha Jerusalem. ⁵Katandi di ito, ket hidi mina i mangipeta. Ta maski idi karugi ko, nagbiyagak ha sakop na Pariseyo. Ket i Pariseyo a hidi i kairutan ha linteg di ha pakidiosan mi a Judyo. ⁶Niyaen, Apo,”

kinagi ni Pablo, “mahukomak gipu ha panahod ko ha inkari na Dios ha minappo mi. Ta inkari na a pabiyagan na manon i ngamin a minatay. ⁷Ket ito paman i namnamaan na esa pulo ket duwa a sakop na Israel a makipagdeydeyaw ha Dios ha kanayon, ha kada pamalak ken kada kallap. Ket gipu ha ide a panahod ko, Apo Hari, idarum na ak na Judyo a hidi. ⁸Agay! Apay a marigat kam a manahod a pabiyagan na Dios i minatay a hidi?

⁹“Maski ha nikan, ninakam ko idi a masapul a usaran ko i ngamin a kabaelan ko a mangsenti mina ha ni Jesus a taga-Nasaret. ¹⁰Ket kona hito i ginimet ko ha Jerusalem. Ta inalap ko i pangpalobus na kapkapitan a papadi, ket pinebalud ko i kakpal a tolay na Dios. Ket idi inhukom di hidi a mapapatay, nagoni ak bila. ¹¹Naminmakpal a pinadusa ko hidi ha ngamin a kapilya na Judyo. Ket pinilit ko hidi a mangtallekod ha panahod di. Perpermi i ingal ko ha nidi, ket inumangayak hanggan ha sabasabali a bayan a namarsuwa ha nidi.

¹²“Isu i gipu na a inumangayak ha ili a Damasko. Ket atoy ha nikan i surat a pagturay ko a inyataad na kapkapitan a papadi. ¹³Niyaen, idi naglakadak, Apo Hari, idi lubuk na pamalak, atoy i naenta ko a silaw, ket napigpigsa ngem ha senggut. Naggipu ide a silaw ha langit, ket nadisiyagan na i lebut ko, ken lebut na agagum ko. ¹⁴Ket netakneg kami ngamin, ket nateman ko i timek a nagkagi ha nikan ha kagi na Judyo, a ‘Saulo, Saulo. Apay a ipadpadusaanak mo? Awan mos agay, ta baggi mo la i masaketan nu sentiyanak mo,’ kon na timek.

¹⁵“Kinagi ko, ‘Heya ka, Apo?’ Ket kinagi ni Apo, ‘Hikan ni Jesus a ipadusa mo. ¹⁶Tumaknag ka. Ta nagpaenta ak dan ha nikaw, ket pinili ta ka a kona ha tagabu ko. Niyaen, hikaw i mangipeta ha toloy ha dagende a naenta mo megipu ha nikan, ha yenan a pamalak. Ket atoy pala nokkan i paenta ko ha nikaw. ¹⁷Paangayan ta ka nokkan ha Judyo a hidi ken bakkan a hidi a Judyo. Ket daponan ta ka ha kinadukas di. ¹⁸Ipakatandi mo ha nidi, penu makalapos hidi ha kona ha kadiklaman, ket makaangay mina hidi ha kona ha kasenggitan na Dios. Ket makalapgut mina hidi ha pagturayan ni Satanas, ket makasaddap hidi nokkan ha paghariyan na Dios. Ket gipu ha panahod di ha nikan, mapakawan i liwaliwat di, ket meraman hidi nokkan ha toloy a pinili na Dios.’ Ide i kinagi ni Apo Jesus ha nikan,” kon ni Pablo.

¹⁹“Isu, Hari Agripa,” kon ni Pablo, “gipu ta kona hito i kakkagi na Dios, nagtongpalak ha ngamin a inpaenta na ha nikan. ²⁰Ha palungo, nagitolduwak ha Damasko ken ha Jerusalem, ken ha ngamin a lugar na Judyo a hidi, ken ha bakkan hidi a Judyo. Intoldu ko a masapul a magbabawi hidi ha liwaliwat di, a manahod hidi ha Dios, ket magpasakop hidi ha nikuna. Ket intoldu ko a gimetan di a tahod i pagbabawi di.

²¹“Hari Agripa, isu i gipu na a dinakap na ak na Judyo a hidi, idi naghenak ha Templo. Ket kayat diyak a patayan. ²²Ngem hanggan ha yenan a pamalak, inaaguman na ak na Apo Dios, ket magtagnagak ha he a mangpatahod pala ha nikam ha dagende a baheta. Magpatahodak ha ngamin a tolay, maski nu matangkay a tolay o maski nu madibbi a hidi. Magkalan i kakkagi ko ken i kinagi ni Moyses, ken kinagi na minahagpugto a hidi. ²³Ta inpugto di a masapul a maparigatan i Cristu ken matay. Ket hikuna i palungo a magbiyag manon a maggipu ha natay, kon di. Ket hikuna i mangipakatandi ha Judyo a hidi, ken bakkan a hidi a Judyo, nu panya a mesalakan hidi. Kona hito i pinagpugto di Moyses ken minahagpugto,” kon ni Pablo.

²⁴Niyaen, idi nagkalintegan pala ni Pablo ha baggi na a kona hito, inpukaw ni Pesto, “Magmauyong ka, Pablo. Sobra dan i pagadal mo! Isu i magpauyong ha nakam mo!” ²⁵Ngem kinagi ni Pablo, “Awanak maguyong, Apo Gobernador. Tahod i kagi ko, ta naurnos i nakanakam ko. ²⁶Naturedak a magkagi, nangruna ta nakatandiyen ni Hari Agripa aye megipu ha dagende a bagbagay. Ta siguradowak a perpermi i pagadal ni Hari Agripa ha dagento. Ta nagimigimet idagento ha saguppang na ngamin a tolay. ²⁷Anya, Apo Hari Agripa? Manahod ka ha kagi na minahagpugto a hidi? Siguradowak a manahod ka,” kon ni Pablo.

²⁸Ngem kinagi ni Agripa ha ni Pablo, “Pablo, kayatak mo pilitan a maging Cristiyano ha sigida!” ²⁹“Oni,” kinagi ni Pablo, “maski nu sigida o maski nu mallay, basta manahod kam. Ikarkararang ko ha Dios a hikaw ken ngamin a dagende a magteman ha nikan, ha yenan a pamalak, magbalin kam mina a kona ha nikan. Ngem awan mina ha dagende a kawar,” kon ni Pablo.

³⁰Sa, kobos na, tinumaknag ni Hari, ni Gobernador, ni Bernise ken agagum di. ³¹Ket idi linumapos hidi, nagkinagi hidi, “Awan ha ginimet na ide a lallaki a pakatayan di mina, onu maski pakebaludan na.” ³²Ket kinagi ni Hari Agripa ha ni Gobernador Pesto, “Makalakad mina ide a lallaki, nu awan nagaged a sumaguppang ha Hari ha Roma,” kon na.

I Paglakad ni Pablo ha Roma

27 ¹Niyaen, ninakam di a pagluganan di kami ha ili a Roma, ha bayan a Italiya. Isu a ingiwat di ni Pablo ken kappal a sabasabali a balud ha ni Juliyo, a esa a kapitan na sundalu. Idagende a sunsundalu i nanagenan ha, “Bataliyon na Hari”. ²Isu a linumagan kami ha esa a bapor a nagipu ha Puerto Adrumeto, a nagayak dan a metulak, a umangay ha pupuwerto ha probinsiya a Asia. Ket nagagum bila ni Aristarko a Masedonia a taga-Tesalonika. ³Kaugman na, dinumemat kami ha Puerto Sidon. Ket naanus ni Juliyo ha ni Pablo, ta pinalobusan na a magpasiyal ha ilay na a hidi a mangalap ha kasapulan na.

⁴Kattulak mi hito, ngem nasuba mi i pahas. Isu, naglayag kami ha lembo na puro a Sipre, a awan ha napigsa a pahas. ⁵Ket hinapog mi i diget ha Silisiya ken Pampiliya, ket dinumitang kami ha il-ili a Mira ken Lisiya. ⁶Ha puwerto aye, naeriyokan na kapitan i esa a bapor a naggipu ha Alejandriya, a magpaitaliya. Ket inlugan na kami.

⁷Mapemas i pinaglugaan mi ha kappal a pamalak. Ket makpal i rigat mi a nakaabot ha Puerto Ginido. Ket gipu ta masuba mi i pahas, naglayag kami ha abagatan na puro a Kreta, ha dibelew na Puerto Salmon, ta awan ha napigsa a pahas. Ket tinumaleb kami ha Puerto Salmon. ⁸Narigat i lakad mi, ta pasagusagummak i pahas. Ket nanigdig kami, hanggan dinumemat ha esa a pagdungan a managenan ha “Inamakan a Dadungan”. Mabikan hito ha ili a Laseya.

⁹Niyaen, naalay kami a naglakad, ket madiyo paman i bayan a Italiya. Ket delikadu i paglakad mi, ta tiyempo na aridid. Isu, kinagi ni Pablo, ¹⁰“Ilailay ko,” kon na, “delikadu i biyahe tam niyaen, ta aridid dan. Nu tumulos kitam, sigurado a madadail i karga tam, ket madadail bila i bapor aye, ket atoy bila ha nikitam i matay,” kon ni Pablo. ¹¹Ngem ha kapitan na sundalu, nanahod hikuna ha kagi na kapitan na bapor ken makinbapor. Ket awan na tinahod ni Pablo. ¹²Ta tahod a maduksan iday a puwerto nu magaridid dan. Isu, kayat na kakkalan a hidi a magtulak, ta bareng nu makaabot kami ha Puerto Penise, i esa a puwerto ha puro a Kreta. Hito i pagdungan a malembo ket mabalin a pangarididan.

I Bagyo ha Diget

¹³Idi nagabagat i pahas, kagin di a mabalin a magtulok ha panggep di. Isu, inontok di i pundu a hidi, ket nagbapor kami manon. Nanigdig kami ha puro a Kreta. ¹⁴Ngem awan naalay, ket naabot na kami na bagyo. Tulos a aridid dan. ¹⁵Ket dinaggpak na bagyo i bapor. Ket gipu ta marigatan kami a mangsuba ha pahas, intulok mi a meyappah i bapor.

¹⁶Ket neyangay kami ha malembo ha ballik a puro a Kauda. Ha hay, narigatan kami a nangisankay ha abang na bapor. ¹⁷Idi nesankay mi i abang, ginakadan di i lebut na bapor. Ta manteng hidi a mesadsad ha kati ha lugar a Sirte. Isu, kinaskas di i layag, ket pinabiyan di a meparas i bapor. ¹⁸Ket nagtulok pala i dawel na bagyo. Ket gipu ta kona hito, idi kaugman na, nangrugi hidi a mangitogbak ha karga na bapor. ¹⁹Idi nekatallu a pamalak, intakneg di i aruwatan na bapor, ta manteng hidi. ²⁰Niyaen, naalay kami a binagyo. Ket makpal a pamalak a awan mi naenta i senggiti onu pusiyan. Ket kagin mi a matay kami ngamin.

²¹Idi naalay a awan kami nagkan, nagpapisan ni Pablo ha nidi, ket kinagi na “Kakabsat, tinemanak moy mina idi, ket awan kitam mina nagtulak ha puro a Kreta. Ket awan mina idagende a dadail tam. ²²Ngem maski nu kona hito, ipeta ko ha nikam a awan kam manteng.

Ta awan matay ha nikitam aye. I bapor la i maawan nokkan. ²³Ta atoy i Dios a makinkukuwa ha nikan. Hikuna i pagserbeyan na deydeyaw ko, ket hikuna bila i nagpaenta ha nikan ha kallap he, ha esa a anghel na a nagkagi ha nikan, ²⁴a 'Awan kas kumanteng, Pablo! Masapul a sumaguppang ka ha hari ha Roma. Ket gipu ha kagbi na Dios, isalakan na bila i biyabiyag na ngamin a agagum mo, gipu ha kararag mo,' kon na anghel. ²⁵Isu, kakabsat," kinagi ni Pablo, "awan kam manteng. Ta manahodak ha Dios a magimet nokkan a kona ha inpeta na. ²⁶Ngem masapul a mesadsad kitam ha esa a puro," kon ni Pablo.

²⁷Niyaen, idi nekasangapulo ket uppat a kallap, ket mealloallon kami pala ha diget a Adriyatiko. Idi lubuk na kallap, kagin na tarabahador a hidi a bumabikan kami ha esa a puro. ²⁸Ket rinukod di i kabtongan, ket naenta di a uppat a pulo a metro i kabtong na. Idi awan naalay, ket rinukod di manon. Ket naenta di a tallu a pulo a metro i kabtong na. ²⁹Ket nanteng hidi a baka medungpar kami ha kapogeduwan. Isu, nangitakneg hidi ha uppat a pundu ha dipos na bapor, ket tinahok di a pumasag ha sigida.

³⁰Niyaen, kayat na tarabahador a hidi a lakadinan i bapor. Ket inyugsad di i abang ha dinom, a kona nu mangitakneg pala hidi ha pundu ha dulong na bapor. ³¹Ngem kinagi ni Pablo ha kapitan ken sundalu a hidi, "Nu awan a magwarak ha bapor idagende a tarabahador, awan ha mesalakan ha nikam nokkan," kon na. ³²Isu a ginarsat na sunsundalu i lubid na abang heya, ket pinabiyang di a mebulod.

³³Idi pinumasag, inyunay ni Pablo ha ngamin a hidi a magkan mina hidi. Kinagi na, "Nay kitam agay! Magkan kitam dan. Ta duwa dan a dominggo a awan moy kinan, ta kantengan moy. ³⁴Magkan kitam niyaen, penu pumigsa i baggi moy. Ket awan kam mina kumanteng. Awan ha maanya ha nikitam," kon ni Pablo. ³⁵Idi kinagi na ito, inalap na i tinapay, ket nagyaman hikuna ha Dios ha saguppang di ngamin. Sa na, tinaptappeng, ket kinan na i tinapay aye. ³⁶Isu, tinumured i nakam di, ket nagkan bila hidi ngamin. ³⁷Duwa gasut, pitu a pulo ket annam kami ngamin a naglugan. ³⁸Ket idi nabiyag kami ngamin, intogbak di idagenday a trigo ha diget, penu lumagen i bapor.

³⁹Idi pamalak dan, naenta di i digdig, ngem awan di katandi i lugar. Naenta di i esa a loyok a atoy baybay na, ket ninakam di a mesadsad i bapor ha baybay hito. ⁴⁰Isu, ginarsat di i pundu a hidi, ket intirak di ha ditaw. Sa di, linakbes i lubid a hidi ha temon. Ket inontok di i layag ha dulong na bapor, penu iduron na pahas a magturon ha baybay. ⁴¹Ngem nesangat i bapor ha kati, ket minesadsad. Ta nesadsad i dulong na bapor, ket awan nakalembok. Ket narakrak i dipos na gipu ha napigsa a raknab. ⁴²Pinanggep na sundalu a hidi a patayan di mina i balud a hidi, penu awan ha maglangoy ken bumuyot. ⁴³Ngem sinaway na hidi na kapitan

na sundalu, ta kayat na a isalakan ni Pablo. Ket inbon na ha ngamin a makalangoy a sumegbu ha diget, ket tumagsat. ⁴⁴Ket ha nidi a awan makalangoy, binon na hidi a magpataw ha tabla onu ha paset na bapor a narakrak, ket umunod hidi. Ket kona hito i pinakaabot mi ngamin ha disat.

Ni Pablo ha Puro a Malta

28 ¹Idi kaawas mi, nakatandiyen mi a Malta i nagen na puro a inakditan mi. ²Makagbi unay hidi a taga-Malta. Ta tinanggap di kami, ket indukotan di kami ha apoy a pangenduwan mi. Ta naguden dan, ket nagidagmen kami. ³Pati ni Pablo, nagiapoy bila hikuna. Ngem idi indukot na i kinayo na, linumapos i esa a ulag, gipu ha passi, ket kinaget na i kamat ni Pablo. ⁴Idi naenta di i ulag a nakabaten ha kamat ni Pablo, nagkinagi hidi a taga-Malta, “Tahod a mahagbuno iday a lallaki. Ta maski nakaligtas hikuna ha diget, pinatay na hikuna na Dios,” kon di. ⁵Ngem ha ni Pablo, inwarsek na i ulag ha apoy, ket awan hikuna naanya. ⁶Niyaen, nagtahok hidi a bumigi mina i baggi na, onu dagus a matay. Ngem idi nauray di ha naalay, ket naenta di a awan hikuna naanya, nagbabawi i nakam di. Ket kinagi di a ni Pablo i esa a Dios.

⁷Niyaen, atoy ha bikan na inakditan mi i taltalon na mayor ha ide a puro a Malta. Ni Publiyo i nagen na. Ket nakagbi hikuna a nagpadagus ha nikami ha tallu a pamalak. ⁸Keabbag i hama ni Publiyo, ta magsaket. Atoy ladu na ken nakangsuhet hikuna. Idi nagpasiyal ni Pablo ha nikuna, nagkararag ni Pablo, sa na, intupo i kamat na, ket pinahusay na hikuna. ⁹Idi nabahetaan na ngamin a masaket a taga-Malta, inumangay hidi ha ni Pablo, ket napahusay bila hidi.

¹⁰⁻¹¹Ket makpal i regalo a inyatad di ha nikami. Ket naghen kami ha nidi ha tallu a bulan. Sa kami, linumugan ha esa a bapor a magnagen ha “Kambal a Didios” a naggipu ha Puerto Alejandriya ken nangaridid bila ha puro a Malta. Idi kattulak mi, nagpabilon i taga-Malta a hidi ha masapsapul mi ha biyahe.

¹²Dinumemat kami ha Puerto Sirakusa, ket naghen kami hito ha tallu a pamalak. ¹³Nagipu ha Sirakusa, nagtulos kami hanggan ha Puerto Regiyo. Kaugman na, nagabagat manon, ket nakaabot kami ha Puerto Putoli ha duwa a pamalak. ¹⁴Ha Puerto Putoli, natagbu mi i kappal a manahod ha ni Jesu-Cristu, ket inawis di kami a maghen ha nidi ha makadominggo. Sa kami, nagtulos a maglakad hanggan ha ili a Roma.

¹⁵Ket atoy bila i manahod a hidi ha ili a Roma. Idi nabahetaan di kami, linumapos hidi a magsalpak. I kappal, naglakad hidi hanggan ha Sentro a Appiyo, ket i kappal a naglakad hanggan ha Tres Tabernas, penu sumalpak. Idi naenta na hidi ni Pablo, nagyaman hikuna ha Dios. Ket napatured i nakam na.

Ni Pablo ha Roma

¹⁶Idi dinumemat kami ha Roma, napalobusan ni Pablo a maghen ha sabali a bilay a daponan na esa a sundalu. ¹⁷Kobos na tallu a pamalak, pinaayagan ni Pablo i kapkapitan na Judyo a hidi a taga-Roma. Idi nakipagpisan hidi, kinagi ni Pablo, “Kakabsat, pinadakap na ak na Judyo a hidi ha Jerusalem, ket inyata diyak ha gobyerno na Roma, maski awan ha liwat ko ha nidi, ket awan ha liwat ko ha pinagitoldu na minappo tam a Judyo. ¹⁸Idi nagsalodsodan diyak, nakatandiyan di a awan ha ginimet ko a pakatayan ko mina. Ket kayat na Romano a hidi a palakadan diyak. ¹⁹Ngem idi madiyan na Judyo a hidi, napilitanak a magaged ha gobernador a ipangay na ak ha hari ha Roma. Maski awan ha idarum ko ha Judyo a hidi ha Jerusalem. Ket niyaen, i hari na Roma mina i mangipeta nu palakadan diyak mina, onu patayan di.

²⁰“Isu, gipu ta kona hito, pinaayagan ta kam, penu makisalpak kitam ken makipaguhon kitam. Ta kayat ko a makatandiyan moy nu apay a megakadak ha kawar a kona hito. Isu, ipeta ko ha nikam a makawaranak gipu ha panahod ko ha iday a Cristu a inkari na Dios, ken namnamaan na ngamin a Judyo, maski hanggan niyaen,” kon ni Pablo.

²¹Niyaen, kinagi na Judyo a hidi a taga-Roma, “Awan ha surat mi a naggipu ha probinsiya a Judeya a megipu ha nikaw. Ket awan mi nabaheta i madukas a kagi a megipu ha nikaw. Maski i Judyo a hidi a dinumemat he a naggipu ha Judeya, awan ha madukas ha kakkagi di megipu ha nikaw. ²²I katandi mi la a maski nu anya a lugar, sentiyan na totolay i kasakop mo a hidi. Isu, kayat mi a magteman ha kagi mo,” kon na Judyo a hidi a taga-Roma.

²³Isu a nagbital hidi ha pamalak a pakiuhon di ha ni Pablo. Ket idi dinumitang iday a pamalak, mas makpal hidi a inumangay ha paghenan na. Ket kinaponan ni Pablo a nangipakatandi megipu ha paghariyan na Dios. I pangpakatandi na i Linteg ni Moyses ken sursurat na minahagpugto a hidi. Ta kayat na hidi a panahodan. ²⁴Ket atoy i kappal a napatahodan ha kinagi na. Ngem atoy bila i kappal a madiyan di a manahod.

²⁵Isu a linumapos hidi a nakitabbegan, ta awan hidi nagkaesa ha nakam di. Ket idi lumaksep hidi a lumakad, kinagi ni Pablo ha nidi, “Tahod i inpesulat na Espiritu na Dios ha minahagpugto a ni Isayas.

²⁶Insurat na,

‘Hen ka a mangipeta ha Judjudio, ha, “Maski nu magtateman kam, awan moy makatandiyan. Ket maski nu kanayon kam a mangenta, awan moy melassin.”

²⁷Ito i ipeta mos ha nidi. Ta maigat i nakam di. Ket sinalsalan di i talinga di, ket kinilap di i mata di. Ta nu tahod i pagenta

di, makelassin hidi. Ket nu tahod a magteman hidi talaga, makatandiyan di i kakkagi ko. Ket magbabawi hidi, ket pahusayan ko hidi,' ” kon na Apo Dios.

²⁸Sa, kinagi ni Pablo ha Judyo a hidi a taga-Roma, “Ipeta ko dod ha nikam a paangayan na Dios i kakkagi a pangisalakan na ha bakkan a hidi a Judyo. Hidi i magtateman!” kon ni Pablo. ²⁹Ket idi kinagi ni Pablo ito, linumapos i Judyo a hidi, ket napigsa i pinakitabbeg di.

³⁰Ket ha ni Pablo, naghén hikuna ha Roma ha duwa a tawen, ha esa a bilay a inabangan na. Ket rinespitar na i maski nu heya a bumisita ha nikuna. ³¹Ket inpakatandi na megipu ha paghariyan na Dios. Ket intoldu na pala megipu ha ni Jesu-Cristu. Ket natured hikuna a magkagi, ket awan a nangsaway ha pagitoldu na.

I Surat ni Pablo ha Manahod a hidi a Taga Roma

Pagsalpak ni Pablo

1 ¹Hikan ni Pablo, a esa a tagabu ni Jesu-Cristu. Pinili na ak penu magbalinak Apostol a esa a pinaangay na. Ket inbukod na ak a mangikasaba ha Mappiya a Baheta na Dios. ²Ide a Mappiya a Baheta naalay dan a inkari na Dios ha kasuratan, ket sigud na a nepasurat hanidi a minahagpugto a palungo. ³Mappiya a Baheta ket panggep ha anak na Dios, a ni Jesu-Cristu a Happon tam.

Niyaen, nagbalin a tolay ni Jesus, idi neenak hikuna ha kaputotan ni Dabid. ⁴Ngem Dios paman i nakam na, ket nagtistigo a hikuna ket anak na idi mihagbiyag manon hikuna nagipu ha katay gipu ha kaddat na.

⁵Ket niyaen, nagipu ha ni Jesu-Cristu, inyatad na Dios ha nikan i gundaway a magbalin a esa a Apostol a pinaangay na, ket penu idilan ko i maski nu heya a tolay, a ngamin a lugar a manahod mina hidi ken magtongpal mina hidi ha nikuna, ket a deydeyaw ni Jesu-Cristu. ⁶Pati hikam namati a taga Roma. Inayagan nakam na Dios, penu magbalin kam a kukuwa ni Jesu-Cristu.

⁷Ide i gipu na a magsuratak ha nikam ngamin a taga Roma, a ayayatan na Dios ken inayagan na a magbalin a tolay na.

Sapay mina, atoy ha nikam i kagbi ken talna na Dios a Hama tam ken ni Jesu Kristu a Happon tam.

⁸Ha palungo na ngamin, magyamanak ha Dios babaen ha ni Jesu-Cristu, ta nabaheta na ngamin a tolay i panahod moy. ⁹I Dios a serbiyam ko, katandi na a tahod i ipeta ko, ket gipu ha Apo Dios magagitak a mangitoldu megipu ha Baheta na Annak na. Ket katandiyen na a kanayon a ikararagan takam, ha kada kararag ko, ¹⁰⁻¹¹ket kararag ko a nu kayat na, palobusan na ak mina a magpasyal ha nikam. Ta naalay dan a kayat

takam pasiyalan, penu metoldu ko ha nikam i intoldu na Espiritu na Dios ha nikan, penu pumigsa kam ha panahod moy. ¹²I kayat ko kagiyan a magdinaggap kitam mina; ta madaggapan kam gipu ha panahod ko, ket madaggapanak moy bi ha panahod moy.

¹³Kakabsat, kayat ko a makatandiyon moy ide, ta namin-makpal a panggep ko a umangay ha nikam, ngem atoy i makasalen ha nikan. I kayat ko a magdaggap ha nikam gipu ta atoy mina a sabali a kailiyam moy a magbalin a manmanahod ha ni Cristu bila iho ha sabali a il-ili a kona ha daggap ko idi ha kakalan moy a tolay, a bakkan a hidi a Judyo. ¹⁴Ta ide i biyang ko. Ket ha nakam ko, kona nu keggahutak ha Dios, a magitolduwak mina ha maski nu heya a tolay, maski nu hadya i henan di, ken maski nu nagadal hidi, onu awan nakapagadal. ¹⁵Isu i gipu na a kayat ko unay a mangitoldu ha Mappiya a Baheta ha nikam bila a maghen ha Roma.

I Pinakabalin na Dios a Mangipakatandi ha Mappiya a Baheta Na

¹⁶Mapigsa unay i panahod ko ha ide a Mappiya a Baheta megipu ha ni Cristu. Ta gipu ha ide a Baheta, mepaenta i pinnakabalin na Dios a mangisalikan ha ngamin a manahod, maski i Judjudyo a nanahod ha palungo, ken maski i bakkan a Judyo a manahod ha yenan. ¹⁷Ta gipu ha ide a Baheta na Dios, makatandiyon tam i pakapalinteg na totolay ha saguppang na Dios. I pakapalinteg na tolay i panahod di ha Dios. Awan ha sabali a pangpalinteg ha tolay, nu awan a medilan ha panahod na. Ta kona ha nesurat ha libro na Dios, “I manahod la i palinteg na Dios, hikuna a atoy i bigu a biyag a nagipu ha Dios. Ket awan a liwat hikuna ha pinangibaheta na Dios,” kon na surat.

I Pakaparusaan na Totolay

¹⁸Niyaen, i Dios a atoy ha ontok, nepakatandi na dan a magsenti hikuna ha liwat parusaan na i ngamin a kinadukas natolay a awan manahod hanikuna gipu ha kinadukas di pinagimak di mateman i kinatahod. ¹⁹Parusaan na hidi na Dios, ta minadiyan di hikuna, maski nu inpadinnang na Dios i ngamin a mabalin a katandiyon di megipu ha baggi na. ²⁰Maski idi pinarsuwa na Dios i lutak, hanggan ha yenan, mabalin a katandiyon di i Dios, maski nu awan di metan. Ta gipu ha ngamin a pinarsuwa na, maenta di i pinnakabalin na a magnanayon ken i kinaduos na. Inpadinnang na ito gipu ha pinarsuwa na. Isu i gipu na a pulos a awan ha mabalin di a pagpambar. ²¹Ta maski nu katandi di a atoy i Dios, awan hidi magdeyaw onu magyaman ha nikuna. Imbes na, naging awan serserbe i nakam di, ket nadihaman i ngamin a nakam di. ²²Ipeta di a malaing hidi, ngem madagel la hidi. ²³Ta awan hidi magdeyaw ha Dios a awan matay. Imbes na, magdeyaw hidi

ha sinangdidios a gimetan di ha karupa na baggi di a makappoy. Ket deyawan di i sinangdidios a manok, onu hayup, onu ulag.

²⁴Isu, gipu ta kona hito i kinadagel di, pinabayan na hidi na Dios, a maggimet hidi ha madukas. Ket makasaniki i gimetan di ha esa ken esa. ²⁵Pinabayan na hidi, gipu ta tinallekoda di i kinatahod megipu ha Dios, ket tahoda di i sileng. Ta bakkan a Dios i deyawan ken serbeyan di, nu awan i pinarsuwa na i deyawan ken serbeyan di. Maski nu Dios a mismo i namarsuwa ha ngamin, ket hikuna i madeyawan ha magnanayon. Oni ay!

²⁶Niyaen, isu i gipu na a pinabayan na hidi na Dios, a maggimet hidi ha makasaniki. Ta maski i babbey a hidi, sinuletan di i ugali na magkabanga, a awan hidi makiduhog ha lallaki, nu awan i kakalan di a babbey i garteman di. ²⁷Ket kona bila hito ha lallaki a hidi. Madiyan di a magkabanga ha babbey, nu awan i kakalan di a lallaki i garteman di. Ket makasaniki i gimigimetan di ha esa ken esa. Isu ito i nagipuwan na nu apay i bagbaggi di parusaan, ayun ha madukas a gimetan di.

²⁸Niyaen, nebilang di i kinatahod na Dios a kas awan a balle, pinabayan na dan hidi. Ket awan na hidi sawayan a magnakam ha madukas a nakam di ken madi a ugali di. Maggimet la hidi ha maneg a ugali. ²⁹Gimigimetan di i ngamin a kalase na madukas. Sinumeni hidi, madukas i pagnakam di ha kakalan na tolay, nagpatay hidi, nakiingal hidi, i silisileng di ken i pinagdaya di. Maglinimad hidi. ³⁰Magpipinadukas hidi. Magsenti hidi ha Dios. Mapangas hidi, a napasindayag hidi. Awan moy deyaw ha kakalan di a tolay. Malaing hidi a mageriyok ha pagliwatan di. Awan hidi umuseg ha daddakkal di. ³¹Awan hidi ha saniki. Awan di tungpalan i kari di. Awan ha kagbiyan onu anusan di. ³²Katandiyan di i linteg na Dios, a matay mina i ngamin a maggimet ha kona hay. Ngem maski nu katandiyan di ito, itulos di a gimetan. Ket i mas madukas paman, a awan la hidi magliwat ha kona he, nu awan bila a dagdagan di a paoniyon i kakalan di a mahagliwat.

Nalinteg i Pinanghukom na Dios

2 ¹Niyaen, anya mina? Hukoman tam mina i tolay a kona ihay? Madi agay! Nu hukoman tam hidi, hukoman tam bila i baggi tam. Ta kelliwat kitam bila, ket awan kitam melisi ha kakalan he a liwat. Isu, awan kitam ha pambar, nu ipeta tam a mahukoman mina hidi. ²Katandi tam a nalinteg i pinanghukom na Dios ha maski nu heya a magliwat ha kona he. ³Ngem nu ipeta tam a mahukoman mina hidi, baka kagin tam a awan ha pakahukoman na baggi tam, ket malisiyan tam i paghukom na Dios. Oray nu magkakalan i liwat tam. Madi ito agay! ⁴Siguro nanakaman tam a maanus la i Apo Dios. Ket tahod ito, a maanus hikuna. Ngem nu kagin tam a malisiyan tam i paghukom na gipu ha anus na, madi i nakam tam. Makatandiyan tam mina a pasensiyaan

na kitam na Dios, penu maketurong hikuna ha nikitam gipu ha kagbi na, a magbabawi kitam mina. ⁵Ngem ide dan i problema tam: a maigat i nakam tam a awan kitam magbabawi. Isu i gipu na a nakarkaro i parusa na tolay ha pamalak nokkan a paghukoman na Dios, ket mepaenta i ingal na Dios ha ngamin a kelliwat. ⁶Ta bilasan na Dios i kada tolay, ayun ha ginimet di. ⁷Ha kappal, dagdagan di a maggimet ha mappiya, gipu ha tanegagay di a umangay ha langit. I Dios i mangyatad ha deyaw hanide ket maghen didi hanikuna hanggan awan kahad na. Idagento i atdinan na Dios ha biyag na a magnanayon. ⁸Ngem atoy bi i kappal, ket gimetan di i bukod di a pagayatan. Ta kayakayat di i madukas. Ket makemot hidi. Tallekodan di i kinatahod, penu usegan di i kinadukas. Ket idagento i tolay a parusaan na Dios ha perpermi. ⁹Magrigat ken magsaket i ngamin a umuseseg ha madukas, palungo ha Judyo ngem ha bakkan a Judyo bila. ¹⁰Ngem magunggunaan i ngamin a umuseseg ha mappiya, a makipaghen hidi ha Dios ha magnanayon. Ket iyatad na ha nidi i deyaw ken talna, maski nu Judyo hidi, onu bakkan a Judyo. ¹¹Ta awan ha idumduma na Dios ha pinanghukom na.

¹²Niyaen, maski nu awan i Linteg na Dios ha dagenday a awan Judyo kas ni Moyses a nangyatad ha nidi a Judyo, magliwat paman hidi, ket maparusaan hidi. Ket maski nu atoy i Linteg na Dios ha dagenday a Judyo, magliwat bila hidi. Ket maparusaan hidi, maski nu katandiyan di i Linteg. ¹³Ta awan ha mapalinteg ha saguppang na Dios gipu ha pakakatandi na ha Linteg na Dios, nu awan gipu ha pinagtongpal na ha Linteg na aye. ¹⁴⁻¹⁵Niyaen, awan i Linteg na Dios ha bakkan a hidi a Judyo. Ngem maski nu awan di makatandiyan i Linteg na Dios, makatandiyan di i mappiya ken madukas, ket katandi di nu magliwat hidi. Ta masaket i nakam di, a mangipaliwat ha baggi di gipu ha liwat di. Onu kappal, makakemot hidi ha baggi di ha madukas, gipu ha bukod di a pagkatandi ha mappiya ken madukas. Isu i mangpatahod a katandi di na anya i kayakayat na Dios, maski nu awan di makatandiyan i Linteg na Dios. Ket kona nu nesurat na Dios i Linteg na ha nakam di, ta mepaliwat na nakam di i baggi di, nu magliwat hidi; onu kappal, ket mekemot na nakam di i baggi di, penu awan hidi magliwat.

¹⁶Isu, niyaen, katandiyan tam a dumemat nokkan i pamalak a inbital na Dios, a panghukoman na ha ngamin a tolay. Ket babaen ha ni Jesu-Cristu, hukoman na i ngamin a inpalimid di ha disalad na nakam di. Kona hito i panggep na Dios a inpakatandi na ha nikan ken ibaheta ko.

I Judyo a Hidi ken Linteg ni Moyses

¹⁷Niyaen, ha nikam a Judyo, magpasindayag kam ha kina-Judyo moy inpeta moy hikam ket pinili na Dios kas tolay na. Ninamnamaan moy a masalakan ha pagkatandi ken pagtongpal moy ha linteg. ¹⁸Ket tahod

a katandi moy i pagayatan na Dios, ket katandi moy bila i paggimet ha mappiya, gipu ta netoldu dan ha nikam i Linteg na Dios. ¹⁹Ay, sigurado kam, kon moy, a metoldu moy i sabasabali a hidi a awan makatandi ha Dios. ²⁰Ket kona nu pinagbalin moy i baggi moy a maestro, ket kayat moy hidi a pagbalinan a estudyante moy. Ket gipu ta atoy ha nikam i Linteg, kagin moy a malaing kam ha ngamin a kinatahod ken kinalaing. ²¹Niyaen, nu metoldu moy i dadduma a hidi, apay a awan moy metoldu i baggi moy? Kaskasabaan moy i magtakaw a hidi, ngem anya ha baggi moy? Ta magtakaw kam bila! ²²Ipeta moy a maneg i pinagibabbey, ngem magibabbey kam. Ipeta moy a magsenti kam ha didiosen. Ket tahod iday. Ngem i paghenan na didiosen i nagtakawan moy ha pangiwagah di a nawarak. ²³Ipeta moy a inaamakan i Linteg na Dios, ngem pasanikiyan moy i Dios, ta magsalungasing kam ha Linteg na! ²⁴Ket kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Gipu ha madukas a ugali moy a Judyo, kagiyan di i Dios a madukas,” kon na bakkan a Judjudyo.

I Tahod A Pinakakugit A Gimetan Na Espiritu Na Dios

²⁵Niyaen, hikam a Judyo talaga a ket nipabalar moy panagkakugit gipu ta iday singyabes a kukuwa na kam na Dios. Ket oni ay! Atoy i panakabalar na nu tungpalan moy i Linteg na Dios. Ngem nu awan moy onudan i Linteg na Dios, i panagkakugit moy awan balle na gipu ta i ugali moy kakalan na bakkan a Judyo a hidi a awan makugitan ket awan kukuwa na Dios. ²⁶Kona bila hito, ta hanide a bakkan a Judyo a awan pala nakugitan nu atoy bilig di a umuseg ha Linteg na Dios, nebilang hidi na a kas tolay na a nakugitan. ²⁷Ket maski nu awan hidi magpasakop ha pakidiosan na Judyo, basta nu magtongpal mina hidi ha Linteg na Dios, ket mepaenta di a maparusaan mina i Judjudyo. Ta Judjudyo gamen i naatdinan na Dios ha Linteg na. Ket Judjudyo gamen paman i mangpatiplad ha baggi di a toloy na Dios, a pakakugit di i baggi di a kona hito. Ngem Judjudyo gamen i magsalungasing ha Linteg na Dios aye! ²⁸Ta heya dod i tahod a tolay na Dios? Ket anya i tahod a pangpasakop ha Dios? Bakkan a pinakakugit na parti na baggi i magpabalin ha tolay a tolay na Dios. Ta iday i tiplad a maghen ha lapos na baggi, ket magpabigu la ha itsura na baggi na tolay. ²⁹Ngem i masapul i kona ha pinakakugit na nakam na tolay a maghen ha disalad na baggi na. I kayat ko kagiyan a masapul a mapabigu manon i nakam na tolay. Ngem awan ha makapabigu ha nakam na tolay nu awan la i Espiritu na Dios. Ket i keangayan na ide i pinagtalak na Dios, maski nu awan a matalak i sabasabali a toloy.

3 ¹Niyaen, nu kona hito i kasasaad na Judjudyo, anya dod i pangabakan na Judyo ha bakkan a Judyo? Atoy wade i serbe na kinajudyo tam? ²Oni ah, atoy! Ket dakkal i pagserbe na. I primero, a

intalak na Dios i kagi na ha Judyo a hidi. ³ Anya nu awan a mapagtalkan i kappal ha dagenday a Judyo? Awan dod a mapagtalkan i Dios? Awan dod tungpalan na Dios i kari na. ⁴ Agay, kanayon mapagtalkan i Dios, maski nu masileng i ngamin a tolay. Ket kona ha nesurat ha kagi a Dios, a “Gipu ha ngamin a kagi mo, Apo, mepaenta i kinalinteg mo. Maski nu kayat di ka a paliwatan, O Apo Dios, maabak mo hidi, gipu ha nalinteg a kagi mo,” kon na surat na.

⁵ Ngem ha kappal a tolay, makitabbegan hidi, gipu ta makillu i nakam di. Ta atoy i kappal, ket ipeta di a mappiya i pagserbe na liwaliwat di, a pangpaenta kan ha kinalinteg na Dios, kon na kan. Ta nu mekalan kanon i kinalinteg na Dios ken liwaliwat na tolay, mas malaka kanon a maenta i kinalinteg na Dios, kon na kan. Isu, ipeta di a makamadi i Dios nu parusaan na hidi gipu ha liwat di. Kona hito i makillu a nakam na toloy. ⁶ Ngem madi i nakam di! Awan a mabalin a magliwat i Dios, a mangparusa ha liwaliwat na Judjudyo. Gipu ta nu i Dios ket nagliwat, ket isu hikuna i awan nalinteg a Huwes ket awan na kaya a maghukom ha lubong. ⁷ Siguro atoy i magnakam, a “Awanak mina maparusaan, nu magsilengak. Ta gipu ha sili-sileng ko, mepaenta i kasabaliyan na sileng na tolay ken kinatahod na Dios. Ket mas malaka a mangenta ha kinainamakan na Dios. Isu, mappiya dod i pagserbe na sileng ko,” kon na kan na makillu a tolay. ⁸ “Gimetan tam mina i madukas, penu maenta na toloy a mappiya unay i Dios,” kon na madukas a hidi. Ket i pangpaliwat Judyo a hidi a kona kan ihe i kinagi ko. Ngem madi i pangpaliwat di. Ket maparusaan hidi nokkan, ayun ha kinadukas di.

Awan ha Nalinteg a Tolay

⁹ Niyaen, anya wade? Baka kagin moy a mas mappiya i Judjudyo ngem bakkan a hidi a Judyo? Ngem awan malla! Ta nepakatandi ko dan, a magkalan a naabak kami a Judyo ken hikam a bakkan a Judyo, gipu ha liwaliwat tam. ¹⁰ Ket kona ha nesurat ha Libro na Dios:

“Awan ha maski esa a tolay a nalinteg ha saguppang na Dios.

¹¹ Pulos. Awan ha maski esa a makakatandi ha Dios, ket awan ha magkayat a manahod ha nikuna.

¹² I ngamin a tolay, tinallekodan di dan i Dios. Ket nagbalin hidi ngamin a madukas. Awan ha maski esa a maggimet ha mappiya.

¹³ Kona hidi ha labbang a nelukat ken mabuyok, ta kanayon hidi magsileng. Ket dayaan di i toloy gipu ha sileng di. Ket kona ha palagad na ulag a makapatay i kakkagi di.

¹⁴ Kanayon a magpasaket hidi, a ilunod di i kakalan di a tolay.

¹⁵ Malaka la ha nidi i mammuno.

¹⁶ Ha maski nu hadya a angayan di, dadailan di ken pasaketan di i biyabiyag na agagum di.

¹⁷ Pulos, awan di katandi i biyang a matalna.

¹⁸ Awan di nakaman a manteng mina hidi a magliwat ha Dios,” kon na nesurat ha Libro na Dios.

¹⁹ Niyaen, makatandiyen tam a ha ngamin a nesurat ha Linteg na Dios, ket nesurat para ha nikami a Judyo. Ta hikami i sakop na Linteg. Ket madaggi i biyang mi aye a magtongpal mina ha Linteg na Dios, ngem awan mi matungpal. Ket awan la hikami, nu awan bila i ngamin a totolay i magsalungasing ha Linteg na Dios. Inpesurat na Dios i Linteg na, penu makatandiyen na ngamin a tolay a maparusaan mina hidi, ket penu paggimakan na i ngamin a pambar di. ²⁰ Isu, awan ha mapalinteg ha saguppang na Dios gipu ha pinangtongpal na ha Linteg. Ta inpesurat na Dios i Linteg a pangpakatandi na ha totolay a kelliwat hidi.

I Pinangpalinteg na Dios ha Totolay

²¹ Niyaen, ha tiyempo a yenan, sabali manon i inpakatandi na Dios ha totolay. Ta idi palungo, inpakatandi na gipu ha Linteg i pakaparusaan na totolay. Ngem ha yenan, inpakatandi na i pakapalinteg na totolay. Ket awan a makibiyang i linteg ha ide, maski nu atoy i nesurat ha Linteg ken Libro na Dios megipu ha ide a panggep na Dios, a pangpalinteg na ha totolay. ²² Niyaen, palinteg na Dios i ngamin a manmanahod gipu ha panahod ni Jesu-Cristu. Ket awan ha idumduma na Dios. ²³ Ta nagliwat dan i ngamin a tolay, ket madiyo i kinappiya tam ha kinappiya na Dios. ²⁴ Isu a mapalinteg hidi ngamin ha saguppang na Dios gipu ha kagbi na. Ta gipu ha ni Jesu-Cristu, a nangsaka ha liwaliwat na tolay, mapalinteg hidi. Ket pulos, awan ha bayad di. ²⁵ Pinaangay na Dios ni Cristu, penu magbalin hikuna a kasulet tam ha katay na. Ket niyaen, gipu ha digi na, hikuna i pakapakawanan na liwat na totolay, gipu ha pinagtalak na. Ginimet na Dios ide, penu ipaenta na i kinalinteg na. Penu ha ginemat na ide. Ta idi tiyempo a nobos, inanusan na Dios ken pinasensiyen na i liwaliwat na tolay. ²⁶ Ngem ha yenan a tiyempo, nepaenta na a awan hikuna nagpabiyen ha liwaliwat. Ta atoy ni Cristu a naparusaan gipu ha liwat tam. Isu, gipu ta kona hito, makatandiyen tam a malinteg i Dios talaga ket magpalinteg hikuna ha ngamin a manahod gipu ha panahod ni Jesus.

²⁷ Isu, niyaen, anya i mabalin tam a pagpasindayag? Awan malla! Ta awan ha lugar para ha pagpangas tam. Nu kaya tam a magtungpal ha Linteg na Dios, mabalin bi a makapasindayag kitam. Ngem awan kitam makatongpal ha Linteg na Dios. Ket awan ha lugar para ha pagpangas tam ha panahod. Ta awan man ha gimetan tam, nu manahod kitam, nu awan la a tahodan tam i Dios. ²⁸ Ta makatandiyen tam a mapalinteg i tolay ha saguppang na Dios gipu ha panahod la, ket bakkan a gipu ha pinangtongpal na ha Linteg.

²⁹Ha nakam na kappal, kagin di a Judjudyo la i mesalakan na Dios. Ngem madi i nakam a kona hay. Ta isalakan na bila i bakkan a hidi a Judyo. ³⁰Ta isesesa i Dios. Ket palintegan na i Judyo a hidi gipu ha panahod di, a magkalan ha pangpalintegan na ha bakkan a hidi a Judyo gipu ha panahod di. ³¹Niyaen, nu mesalakan kitam gipu ha panahod tam, pabiyanan tam mina i Linteg? Awan la. Imbes na, nu manahod kitam ha ni Jesu-Cristu talaga, sinorotan tam i tahod a kagiyan na Linteg.

I Pagahegan Tam a Nepaenta gipu ha ni Abraham

4 ¹Niyaen, nanakaman tam mina ni Abraham, i minappo na kaputotan na Judyo a hidi. Anya i pakesalakanan na? ²Nu napalinteg ni Abraham ha saguppang na Dios gipu ha ginimet na, atoy mina i pagpasindayag na. Ngem awan hikuna makapagpasindayag ha saguppang na Dios. ³Ta nesurat ha Libro na Dios, a “Nanahod ni Abraham ha Dios. Ket gipu ha panahod na, inbilang na Dios a nalinteg hikuna,” kon na surat.

⁴Niyaen, nu atoy i magtarabaho, matangdanan hikuna. Awan a mebilang a regalo i tangdan na, nu awan a suweldo na bannog na. ⁵Ngem nu atoy i manahod ha ni Jesu-Cristu ken awan magtalak ha bukod na gimet, manahod hikuna ha Dios a mahagpalinteg ha nagliwat a hidi. Ket mebilang hikuna a nalinteg ha saguppang na Dios gipu ha panahod na. ⁶Ide i kayat na kagiyan ni Dabid, idi kinagi na a maragsak i ibilang na Dios a nalinteg, maski nu bakkan a gipu ha ginemigimet di nu awan gipu ha panahod di ha Dios. Kinagi ni Dabid, ⁷“Maragsak hidi a pinakawan na Dios ha kinadukas di, a inadya na i ngamin a liwat di. ⁸Maragsak hidi a ibilang na Dios a awan dan ha liwat di,” kon ni Dabid idi.

⁹Niyaen, anya wade? Ide agraksak para ha Judjudyo la a nakugitan? Awan. Madi Iday! Ito ket para bila ha bakkan a Judjudyo a awan a hidi a awan nakugitan. Binasa tam iday a paset na Libro na Dios a nagkagi, a “Nanahod ni Abraham ha Dios, ket gipu ha panahod na, inbilang na Dios a nalinteg hikuna.” ¹⁰Niyaen, hangan ito a nagimet? Ha palungo, onu kobosan a pinnakakugit ni Abraham? Katandiyan tam a nebilang na Dios ni Abraham a nalinteg idi palungo na pinakakugit na, maski awan ha pangpasakop na ha Dios, nu awan la i panahod na. ¹¹Nagdilokod i pinakakugit na, ket pagtiplad ito a inbilang na hikuna na Dios a nalinteg gipu ha panahod na, maski idi tiyempo a awan pala nangtongpal ni Abraham ha inbon na Dios, a awan pala nakakugit i baggi na. Niyaen, gipu ta kona hito ha ni Abraham, nagbalin hikuna a kona ha minappo na ngamin a manahod ha Dios, maski awan nakakugit i baggi di. Ginimet na ito na Dios penu mepaenta na a mapalinteg i tolay gipu ha panahod na, maski nu awan ha pakatandi na megipu ha Linteg na Judyo. ¹²Ket kona bila hito a nagbalin bila ni Abraham a kona ha minappo na Judjudyo

awan la nakugitan ngem umunod bila hidi ha pamati ni Abraham. Gipu ta i pamati na pinumigsa, oray pay ide awan pala hikuna nakugitan.

Magiwat Tam i Kari na Dios gipu ha Panahod

¹³Inkari na Dios ha ni Abraham ken ha kaputotan na a dumemat nokkan i tiyempo, ket magbalin hidi a makinkukuwa ha ngamin a lutak. Inkari na ito na Dios, ket bakkan a gipu ta nangtongpal ni Abraham ha Linteg, nu awan gipu ta nanahod hikuna. Ket inbilang na Dios a nalinteg hikuna. ¹⁴Niyaen, nu meyatad mina i inkari na Dios gipu ha pinagtongpal na tolay ha Linteg, awan ha serbe i panahod na tolay. Ket madadail la mina i kari na Dios, gipu ta awan maalap na tolay. ¹⁵Ta i keangayan na Linteg na Dios ket i tolay a naparusaan. Ta awan a esa a makatongpal ha Linteg. Ta nu basta a atoy i linteg atoy a sigurado i mangisalongasing hito.

¹⁶Isu, niyaen, makatandiyen tam a gipu ha panahod la i pakaalapan tam ha inkari na Dios. Pinanggep na a kona hito penu maalap na tolay i inkari na Dios gipu ha kagbi na. Ket mapatalgedan i inkari na aye, a kona ha sagut, para ha ngamin a nikitam a kaputotan ni Abraham. Ket gipu ta kona hito, magiwat tam i sagut na Dios, maski nu Judyo kitam, onu bakkan a Judyo. Maski nu umuseg kitam ha Linteg ni Moyses onu awan. Basta manahod kitam a kona ha panahod ni Abraham. Ta mebilang ni Abraham a minappo na ngamin a manahod. ¹⁷Ket kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Pinagbalin taka a apo na ngamin a manahod, a maghen ha makpal a bayan,” kon na Dios. Ket hito a kari ket natungpal gipu ta ni Abraham i hama tam amin ha sanganan na Dios. I Dios a tinahodan ni Abraham, hikuna i magpabiyag manon ha minatay a hidi. Ket hikuna i mangiparsuwa ha ngamin gipu ha kagi na. Oni ay!

¹⁸Niyaen, ide paman i inkari na Dios ha ni Abraham. Ket nesurat ha Libro na Dios, a “Kona ihe i kaputotan mo nokkan, a kona ha ngamin a pusiyan a maghen ha langit i kakpal di,” kon na Dios. Maski nu awan a mabalin a magyenak ni Abraham, nanahod hikuna ha nipeta na Dios. Ket ninamnaamaan na ket tinahodan na i kari na Dios. Ket hito nagbalin hikuna a minappo ha ngamin a manahod a naghena ha makpal a baybayan ¹⁹Idi tiyempo a kinagi na ito na Dios, nagsangagasut i idad ni Abraham. Ngem awan a kumapoy i panahod na, maski idi inbilang na i baggi na a kona ha natay dan, ken awan a mabalin a magenak ni Sara, a kabanga na. ²⁰Awan linumpas i panahod na. Ket awan hikuna nagduwaduwa ha kari na Dios. Isu i gipu na a dineyaw na i Dios, ket tulos, pinumigsa hikuna ha panahod na. ²¹Katandi ni Abraham a sigurado a tungpalaan na Dios i kari na. ²²Ket iday i gipu na a inbilang na Dios a nalinteg ni Abraham, gipu ha panahod na.

²³Niyaen, ha iday a pagkagi a “Nebilang a nalinteg.” Bakkan a para ha ni Abraham la iday, ²⁴nu awan pati hikitam bila a mebilang a nalinteg.

Oni! Para ha nikitam a manahod ha Dios. Hikuna i Dios a nagpabiyag manon ha ni Jesus a Happs tam. ²⁵Negiwat ni Jesus idi a matay hikuna, penu maadya na i liwat tam. Ket pinabiyag na manon na Dios, penu palintegan na kitam ha saguppang na Dios.

I Pakapalintegan Tam ha Saguppang na Dios

5 ¹Niyaen, napalinteg kitam ha saguppang na Dios gipu ha panahod tam. Isu i gipu na a matalna i kasasaad tam ha Dios gipu ha ginimet na Happs tam a ni Jesu-Cristu. ²Gipu ha ni Jesu-Cristu, neraman kitam ha kagbi na Dios. Ket niyaen, makatulos kitam ha pagraman tam aye ha kagbi na. Ket magragsak kitam, ta sigurado i namnamaan tam ha Dios, a atdinan na kitam nokkan ha kinadios na a mismo. ³Ket awan la ito i ragsakan tam, nu awan bila a magragsak kitam ha rigrigat tam. Ta katandiyan tam a nu atoy kitam ha rigat, matolduwan kitam bila a magattam. ⁴Ket nu magattam kitam, iday i katahodan a matured i panahod tam. Ket nu matured i panahod tam, mepaenta a kuston i panahod tam, a pinadas na kitam na Dios, ket natalak hikuna ha panahod tam. Isu, sigurado a maalap tam i namnamaan tam. ⁵Ket awan kitam nepaayan gipu ha namnamaan tam aye, ta ayayatan na kitam na Dios a tahod. Ket mapadas tam i pinagayayat na Dios gipu ha Espiritu na Dios a neyatad na ha nikitam.

⁶Kona ha ide i dakkal a pinagayayat na Dios ha nikitam. Ta idi dinumemat i tiyempo a inbital na Dios, natay ni Cristu gipu ha nikitam a mahagliwat. Maski nu pulos, a awan ha kabaellan tam a maggimet ha mappiya, natay hikuna para ha nikitam. ⁷Niyaen, katandiyan tam a marigat talaga nu magpili i esa a tolay a matay para ha sabali a tolay, maski nu mappiya iday a sabali. [Ngem baka atoy tagesa i maketured a matay gipu ha sabali, hikuna nagtulong hanikuna a sabali.] ⁸Ngem niyaen, inpaenta na Dios i ayat na ha nikitam ha kona he: Idi mahagliwat kitam pala, natay ni Cristu gipu ha nikitam. ⁹Ket nu kona he a napalinteg dan kitam ha saguppang ha Dios gipu ha digi ni Cristu a umayus para ha nikitam ken awan ha duwaduwa a ilisi na kitam ha ingal na ket hukom na. ¹⁰Ta idi tiyempo ito, ket kasenti na kitam na Dios. Ngem niyaen, pinagbalin na kitam a ilailay na, gipu ha katay na Annak na. Niyaen, gipu ta ilailay na kitamon na Dios, dakdakkal i kasiguradowan a mesalakan kitam gipu ha biyag ni Cristu. ¹¹Ket awan la ito, nu awan a magragsak kitam ha Dios gipu ha Happs tam a ni Jesu-Cristu, a namagbalin ha nikitam a ilailay na Dios.

Sabali a Ginimet Ni Adan ken i Ginimet Ni Cristu

¹²Niyaen, makatandiyan tam mina i pakakatayan na toloy. I nekaesa a tolay ha lutak, hikuna ni Adan. Ket idi tiyempo a naghen ni Adan ha

lutak, awan ha liwat ha lutak ken awan ha katay. Ngem nagliwat ni Adan. Ket gipu ha liwat na, natay hikuna. Niyaen, tinawed na ngamin a annak na i kinadukas ni Adan, gipu ta ngamin a totolay nagliwaliwat (ta hikitam ngamin i kaputotan ni Adan). Isu i pakakatayan na tolay ha lutak aye. ¹³Ta nangrugi idi palungo hanggan idi tiyempo a nangiyatad na Dios ha ni Moyses ha Linteg, nagtulos i tolay a hidi a magliwat. Ngem idi awan ha Linteg na Dios, isu awan ha nepabasolan ha magsukir uno sumupyat ha linteg. ¹⁴Ngem nangrugi idi tiyempo ni Adan hanggan ha tiyempo ni Moyses, nagturay i katay ha ngamin a tolay. Maski ha nidi a awan a nagliwat a kona ha ni Adan a nangsalungasing ha kagi na Dios.

Niyaen, ha ni Adan, mabalin a pagkalan tam ni Adan ken ni Kristu. ¹⁵Ngem awan hidi magkalan. Ta gipu ha liwat ni Adan, natay i kakpalan a totolay. Ngem bakkan ha sagut na Dios, a awan tam mabayadan. Ta gipu ha ni Jesu-Cristu a esa la a tolay, i kagbi na Dios mas dakkal ngem kakpalan aye, ken nibilang na hidi a nalinteg. ¹⁶Ket atoy a kasabalian ha regalo na Dios ket i liwat ha esa tolay. Ta idi nagliwat ni Adan, nangiyalis iday esa a liwat na ha ngamin, hanggan hinukom na Dios i ngamin a tolay. Ket i keangayan na i pagparusa na Dios. Ngem niyaen, maski nu kumakpal unay i liwat, nakaabot ha nikitam ide a sagut na Dios. Ket i keangayan na i pagibilang na ha nikitam a napalinteg gipu ha ginimet ni Cristu. ¹⁷Maski nu nagturay i katay ha ngamin a tolay gipu ha liwat na esa, a ni Adan, dakdakkal paman i ginimet na esa, a ni Jesu-Cristu. Ket ha ngamin a gumiwat ha ide a kumakapal i kagbi na Dios, giwatan di bila i kinalinteg na Dios. Ket magturay nokkan hidi, ha biyag a magnanayon, gipu ha ni Jesu-Cristu.

¹⁸Niyaen, madinnang mina ito a pagitoldu ko ha nikam. Gipu ha liwat a ginemat na esa, a ni Adan, mahukoman i ngamin ken maparusaan mina hidi. Ken gipu ha esa a ginimet ni Cristu a nalinteg, napalinteg i ngamin ken pabiyagan na hidi. ¹⁹Ta gipu ha liwat na esa, ket nagbalin a mahagliwat i kakpalan. Isu a gipu ha pinagtongpal na esa, a ni Cristu, ket magbalin a malinteg i kakpalan heya. ²⁰Ket nepasurat na Dios i Linteg, penu kumakpal mina i liwaliwat natotolay. Ngem maski nu hangan i kakpal na liwat, kumakpal pala i kagbi na Dios. ²¹Isu, maski nu nangabak i liwat, i nagimet na katay, naabak ito gipu ha kagbi na Dios. Ken niyaen, ide kagbi na Dios isu hikuna i nangabak, gipu ha ginimet ni Jesu-Cristu i happo tam, ket niyaen mabalin dan i tolay a agbalin a nalinteg ha saguppang na Dios ken magbiyag a kaduwa ha ni Apo Dios a magnanayon.

I Pangabakan Tam Ha Kinadukas

6 ¹Niyaen, anya mina i nakam tam? Ta netoldu ko dan a maski nu hangan a kakpal i liwat tam, kumakpal pala i kagbi na Dios. Isu,

anya dod? Itulos tam mina i liwat tam, penu kagbiyan na kitam na Dios ha mas makpal? ²Madi ito agay! Ta kona nu minatay kitam dan, ket awan manon ha turay i liwat ha baggi tam. Isu, awan kitam mina umusoseg ha liwat, nu tahod a tinallekodan tam i liwat tam. ³Makatandiyen tam mina a idi nabinyagan kitam a kas pinagesa tam ha ni Cristu, nebilang a nakaagum kitam bila ha nikuna ha katay na. ⁴Isu, gipu ha pinakabinyag tam, nebilang kitam a kaagum ni Cristu a nelabang, penu mebilang kitam bila a kaagum na ha bigu a biyag na. Ta napabiyag manon hikuna gipu ha pinnakabalin na Amang Dios. Ket niyaen, mabalin bila ito ha nikitam. ⁵Ta nu nagpasakop kitam ha ni Cristu, a kaaguman tam hikuna a minatay, siyempre, iraman kitam bila a minagbiyag ha manon. Ta hito ket bigu a biyag a inyatat na Dios nikitam.

⁶Katandi tam a natay dan i alegid a kinatolay tam a madukas. Ta neraman hikuna ha ni Cristu, idi nelansa hikuna ha kudos. Isu, pati ide a alegid a kinatolay tam, nelansa bila hikuna, penu madadail i pinnakabalin na, ket awan na kitam mapilit a maggimet ha madukas. Isu, gipu ta kona hito, awan kitam mina a patagabu ha kinadukas. ⁷Halimbawa: Nu matay i esa a tolay, nawayaan dan hikuna ha pagliwaliwat na. Ket natay dan hito i kagipuan ha liwat na. ⁸Ket niyaen, awan la a nairaman kitam ha ni Cristu idi natay hikuna ngem hikitam bila nairaman hanikuna ha pagbiyag na. Kona he i panahod tam.

⁹Katandiyen tam a pinabiyag na manon na Dios ni Cristu, ket awan manon a matay. Ta awan manon i pinnakabalin na katay ha nikuna. ¹⁰Naminesa a minatay hikuna gipu ha ngamin a liwat tam. Ket kuston i pinangabak na ha liwat. Awan na manon masapul a matay. Niyaen, magbiyag hikuna, a magisesa hikuna ken Apo Dios. ¹¹Isu, kona bila hito ha nikitam. Ibilang tam mina a natay kitam dan ha kabaelan na liwat, ket mabigu manon i biyag tam, a magserbe kitam ha Dios gipu ha pinagisesa tam ha ni Jesu-Cristu.

¹²Niyaen, gipu ta kona hito i panahod tam, awan tam mina palobusan a iturayan na liwat i baggi tam. Awan tam mina tongpalan i madukas a kasoran na baggi tam. ¹³Awan tam mina itulok a magliwat i maski anya a paset na baggi tam. Ta bakkan a panggimet i baggi tam ha madukas, nu awan a iyatat tam mina i baggi tam ha Dios, a kona ha magbiyag manon a naggipu ha natay. Iyatat tam mina i baggi tam ha Dios, penu usaran na kitam ha mappiya a panggep na. ¹⁴Mappiya niyaen, ta awan a masapul a iturayan na kitam na liwat. Ta bakkan manon i agum tam. Nagagum ha nikitam i Linteg idi, ket kanayon a nangipaliwat ha nakam tam. Ngem niyaen, magagum ha nikitam i kagbi na Dios a magpabalin ha nikitam a maggimet ha mappiya.

Keggahut Kitam Ha Dios a Patagabu Kitam Mina Ha Kinalinteg Na

¹⁵Siguro makitabbegan i kappal, ket ipeta di, “Nay, magliwat kitam dan! Mapalobusan kitam a magliwat, ta awan na kitam masaway na

Linteg. Ta bakkan a pinagtongpal tam ha Linteg i pakesalakanan tam, nu awan i kagbi na Dios,” kon di. Ngem madi i pagnakanakam a kona hay! ¹⁶Temanan moy, ta makatandiyen tam mina ha ide: Nu atoy i pagpatagabuan moy, magbalin kam a tagabu a tahod. Ket mabalin ito ha madukas a kasoran moy, onu Apo Dios a kayat moy a usigan. Nu piliyan moy i madukas a pagpatagabuan moy, magbalin kam a tagabu na madukas. Ket maparusaan kam nokkan ha katay. Ngem nu Dios i piliyan moy, a pagpatagabuan moy, umusoseg kam ha pagayatan na Dios, ket nokkan, mebilang kam a nalinteg ha saguppang na.

¹⁷Ngem niyaen, magyaman kitam ha Dios. Ta tagabu na kam idi na madukas. Ngem bakkan manon ha yenan. Ta nagbabawi kam a tahod. Ket niyaen, umusoseg kam a tahod ha pagitoldu na Dios a giniwat moy. ¹⁸Inwayawaya na kam ha liwaliwat moy. Ket niyaen, nagbalin kam a tagabu na Dios, a gimetan moy i nalinteg. ¹⁹(Magkagiyak ha dende ha madibbew a kagi, a kona ha “tagabu” ken “pagpatagabuan,” penu malaka mina a makatandiyen moy.) Tinumulok kam idi a pinatagabu ha kinaromsa ken kinadukas, ket kimmaru i madukas a panggep moy idi. Ngem niyaen, masapul a tumulok kam a patagabu ha kinalinteg hanggan pasig la a mappiya i panggep moy ken gimetan moy.

²⁰Idi tagabu na kam na liwat, awan a masapul a magtongpal kam ha kinalinteg. ²¹Ngem anya i nagungguna moy ha dagenday a ginimet moy, a pakasanikiyan moy ha yenan? Awan malla! Ta keangayan na denday i katay! ²²Ngem ha yenan, bakkan na kam a tagabu na liwat, nu awan a tagabu na kam na Dios. Ket magunggunaan kam ha bigu a biyag a nebukod ha serbe na Apo Dios. Ket keangayan na ide i biyag na Dios a magnanayon. ²³I hukom na nagliwaliwat a biyag ket katay ken parusa a awan kahad. Ngem biyag a magnanayon i isagut na ha ngamin a neraman ha ni Jesu-Cristu a Happo tam.

Awan Kitam Masaway Gipu Ha Linteg

7 ¹Kakabsat, makatandiyen moy mina ide a isurat ko ha nikam, ta makatandiyen moy megipu ha linteg na toloy ken linteg na gobyerno. Ket kona ha ide a ipeta ko ha nikam: Iturayan na linteg i tolay hanggan kebbiyag la i tolay heya. Nu matay i tolay, awan na hikuna meturayan na linteg. ²Niyaen, ihalimbawa ko a kona ha ide: Nu atoy i esa a babbey a kekkabanga, awan manon hikuna a makakabanga hanggan matay i kabanga na. Nu matay i kabanga na, mawayawayaan manon hikuna a magkabanga, ket awan na kemotan na linteg. Kona hito i nesurat ha linteg tam. ³Isu, niyaen, nu makikabilay i babbey ha sabali a lallaki, ket kebbiyag pala i kabanga na, mebilang i babbey aye a mangilallaki, ayun ha linteg tam. Ngem nu matay i kabanga na, mawayawayaan hikuna a magkabanga, ayun ha linteg tam, ket awan ha liwat na.

⁴Iday i halimbawa ko ha nikam, kakabsat, ket kona bila ha nikitam. Ta nebilang kitam a natay idi natay ni Kristu, gipu ha pinagisesa tam ha baggi na. Ket niyaen, nebilang kitam a magbiyag manon, gipu ha pinagbiyag na manon ni Kristu. Isu, niyaen, kona ha nagsina kitamon ha Linteg, a nakikagalotan tam, ket mawayawayaan kitam a makikabanga ha ni Kristu, penu mausar kitam ha idi panagserbi ha Dios.

⁵Idi palungo, idi tinatongpal tam la i madukas a kasoran tam, atoy i anegan na Linteg. Ket gipu ta inanegan na Linteg idagenday, idagenday malla i kinakasaran tam a gimetan. Ket gipu ta kona hito i madukas a pinaggimigimet tam, i keangayan tam i katay ken parusa na Dios. ⁶Ngem niyaen, nawayawayaan kitamon ha Linteg, gipu ta natay kitam ha nangbalud idi ha nikitam. Awan kitamon a magserbe ha alegid a sakop na Linteg, nu awan a usigan tam i Dios. Ta pinabigu na kitam na Espiritu na Dios.

I Linteg i Pakakatandiyon tam a Kelliwat Kitam

⁷Niyaen, siguro makitabbegan i kappal, ket ipeta di, “Isu, nu kona hito, i Linteg dod i pakaliwatan na tolay. Madukas dod i Linteg aye!” Ngem madi i pagnakanakam a kona hay. Ta ide a Linteg i nangipakatandi ha nikitam a kelliwat kitam. Halimbawa: Nu awan a nesurat ha Linteg, a “Awan ka sumeni,” awan tam makatandiyon a magliwat kitam ha Dios, nu sumeni kitam. ⁸Ngem idi natolduwan kitam a madukas kan i sumeni, agay, pinumigsa paman i pinagseni tam. Isu, mepeta bila a gipu ha Linteg, pinumigsa i kinadukas tam. Ta gipu ha Linteg, linumaing i pagkatandi tam ha kala-kalase na liwat, a kona ha pinagseni. Nu awan na kitam suroan na Linteg, awan tam makatandiyon nu anya i liwat tam ha Dios.

⁹Ket isu ide nasuroanak ide ha Linteg. Makatandiyon ko hikan ket nakaro a liwat ko, ket naiyadeyawak ha Dios. Nagliwaliwatak ken naokomanak dan a patayan. ¹⁰Niyaen, nu atoy mina i makatongpal ha Linteg na Dios, mappiya mina i biyag na. Ngem idi nakatandiyon ko i Linteg, nakatandiyon ko a pulos, awan ha makatongpal ha Linteg, nu awan a pakaliwatan na la ito. Isu i gipu na a makatandiyon ko a maparusaanak mina. Isu, maski nu magiwat ko mina i mappiya a biyag gipu ha Linteg, awan ko magiwat. Imbes na, magiwat ko la i parusa a naisina ha Dios a awan kahad. ¹¹I kinadukas na nakam ko i nangallilaw nikan. Ta kagin ko a mappiya mina i biyag ko, gipu ha ngamin a pinagtongpal ko ha Linteg na Dios. Ngem awan ko ito tinongpal, nu awan a liniwatan ko. Ket i keangayan na ito i parusa. ¹²Isu, makatandiyon tam a mappiya i Linteg na Dios. Awan ha kinadukas na, ta malinteg i Dios, ket hikuna i nangpesurat ha Linteg heya.

¹³Niyaen, i kagiyan na ket i mappiya a Linteg na Dios i resulta na tolay ket naisina ha Dios? Ngem madi i pagnakanakam a kona hay. Ta awan

ha sabali a gipu na parusa na Dios, nu awan i sabali a rason i parusa na Dios ngem i kinadukas tam, gipu ta kinadukas tam ket umangay kitam ha inamakan a Linteg na Dios mas kinomaro i liwat gipu ta kasoran tam a mangsalungasing ha linteg. Ngem i panggep na Dios ha Linteg na ket makatandiyam tam i nakaro a kinadukas na nakanakam tam gipu ta sinalungasing tam i linteg.

I Duwa a Kababalin na Tolay

¹⁴Katandiyam tam a mappiya i Linteg na Dios, gipu ta i Espiritu na Dios i nangpesurat. Ngem ha nikan, tolayak la, a malaka la a magliwat i kinatolay ko, a ito a kayatan nabaggi ko a na liwaliwat ko meturay ha nikan. ¹⁵Awan ko makatandiyam i gimigimet ko. Ta awan ko gimetan i mappiya a kayat ko a gimetan. Imbes na, gimetan ko la i madukas, maski nu madiyan ko ito a gimetan. ¹⁶Ngem nu madiyan ko idagenday a madukas a gimigimetan ko, magoniyak ha kinappiya na Linteg a mangsaway mina ha nikan. ¹⁷Isu, nu kona hito i pinagmadi na nakam ko, ngem inumuseg paman i baggi ko ha madukas, mepaenta a bakkan a hikan i maggimet ha madukas, nu awan i alegid a kinatolay ko a maghen ha baggi ko. ¹⁸Katandi ko a madukas ide a alegid a kinatolay ko. Ta maski nu kayat ko a gimetan i mappiya, awan ko kaya. ¹⁹Ta awan ko magimet i mappiya a kayat ko a gimetan. Ngem gimetan ko la i madukas a madiyan ko a gimetan. ²⁰Nu gimetan ko i madiyan ko a gimetan, mepaenta na a bakkan a hikan i makingimet, nu awan i alegid a kinatolay ko a makaliwat.

²¹Isu, ide i makatandiyam ko ha kasasaad ko aye. Nu kayat ko a maggimet ha mappiya, i madukas la i mabalin ko a gimetan. ²²Maski ha bigu a kinatolay ko, i pagayatan na i Linteg na Dios. ²³Ngem napadas ko ha baggi ko i maglinaban a hidi. Ta sabali i usegan na baggi ko ha usegan na nakam ko. Ket kona ha mangabak i baggi ko ha nakam ko, hanggan nebaludak gipu ha keliwaliwat ito a kinasigud na ha baggi ko. ²⁴Kakagbiyak a tahod! Heya wade i makesalakan ha nikan ha madukas a baggi ko aye? Agay! Neturongak dan ha parusa ta hikuna i ikakaalay ko ket i kasina ko hanikuna a magnanayon. ²⁵Niyaen, dakkal i pinagyaman ko ha Dios, ta atoy i Happon tam a Jesu-Cristu a mangisalakan ha nikan!

Isu, ide dala i kasasaad ko: umusosegak ha pagayatan na Dios gipu ha bigu a nakam ko. Ngem gipu ha alegid a kinatolay ko, meturayan pala na liwaliwat i baggi ko, gipu ha madukas a kasoran na baggi ko.

I Pinagbiyak Tam Ayun Ha Espiritu na Dios

8 ¹Isu, niyaen, awan parusaan na Dios i nakipagisesa a hidi ha ni Jesu-Cristu. ²Ta nawayawayaan dan kitam megipu hanikuna ha nangsakop ha nikitam ha daan tam a kinatuloy ket i umangay a resulta

ket i kakatay tam ken ikasina tam ha Dios a magnanayon. ³Awan na kaya na Linteg a mangisalikan, ta awan ha tolay a makatongpal ha Linteg na Dios. Ngem maski nu awan na kaya na Linteg, ken awan na kaya na tolay, kaya paman na Dios. Ket ginimet na Dios i awan a magimet na Linteg. Ta pinaangay na i Annak na, a nagbalin a tolay. Ket kona ha nikitam i baggi na idi. Ket gipu ha baggi ni Jesus, tinawedan na i liwat na ngamin a tolay. Ket tinawedan na bila i parusa na Dios. Ta idi pinarusa na Dios ni Jesus, a nangsaka ha liwat tam, winayawayaan na kitam ha liwaliwat tam. ⁴Ginimet na ito na Dios, penu atoy ha nikitam i bigu a biyag na Annak na ken kabaelan na a makagimet ha mappiya, ayun ha Linteg na Dios. Niyaen, umuseg kitam ha Espiritu na Dios, ket awan kitam umuseg ha alegid a kinatolay tam.

⁵Hidendi a agbibiyag a agtamed na madukas a kinasoran na baggi di. Peturayan hidi ha panonut a madukas na kinasoran na baggi di. Hidendi a agbibiyag a umunod ha nepeta na Espiritu na Dios i nakam di agtamed na nasantowan a Espiritu na Dios. ⁶Hanide a kanayon a minagtulok ha kataytan na baggi na i resulta na ket maisina hidi ha Dios a magnanayon. Ngem ha peturayan a hidi ha pagayatan na Espiritu na Dios, maghen hidi ha Dios ha magnanayon, ket matalna i biyag di. ⁷Nu peturayan i tolay ha kasoran na baggi na, magbalin hikuna a kasenti na Dios, gipu ta awan hikuna peturayan ha Linteg na Dios. I kinatahod na, awan na kaya a magtongpal ha iday a Linteg. ⁸Isu, ngarud para hanide ngamin a natulok ha daan a kinatulay awan a mabalina a matalak i Dios ha nidi.

⁹Ngem bakkan ito ha nikitam. Ta awan kitam peturayan ha alegid a kinatolay tam, nu awan ha Espiritu na Dios, nu tahod a maghen i Espiritu na Dios ha baggi tam. I maski nu heya a awan ha nikuna i Espiritu ni Cristu, awan hikuna a kukuwa ni Cristu. ¹⁰Ngem nu maghen ni Cristu ha nikitam, uray nu matay nokkan i baggi tam gipu ha liwaliwat tam, magbiyag pala i angas tam gipu ta nagbalin kitam a nalinteg ha pinagibilang na Dios. ¹¹I Dios i nangpabiyag manon ha ni Jesus. Isu nu ide Espiritu na maghen hani kitam ipagbalin manon nikuna i bagbaggi tam a natay a magbiyag manon gipu ha Espiritu na a maghen hani kitam.

¹²Isu, kakabsat, kona ha keggahut kitam ha Dios. Ket bakkan a kasoran na baggi tam i usigan tam mina, nu awan i pagayatan na Dios. ¹³Ta nu unodan moy ha kasoran na baggi moy, maisina kam ha Dios ha magnanayon. Ngem nu giwatan moy i tulong na Espiritu na Dios, ket talekodan moy i liwaliwat na kinatolay moy, maghen kam ha Dios ha magnanayon. ¹⁴Ta annak na Dios i ngamin a toltolduwan na Espiritu na Dios. ¹⁵Ket ha ide a Espiritu na Dios a nagiwat tam, awan na kitam a pagbalinan a manteng a tagabu na, nu awan a pagbalinan na kitam a annak na Dios. Ket gipu ha pinnakabalin na Espiritu na Dios, meayag tam ha Dios i, “Amang, Amang.” ¹⁶Ide a Espiritu na Dios

a mismo i mangisistego ha nakam tam a mangipakatandi ha baggi tam a annak na kitam na Dios. ¹⁷Ket gipu ta annak na kitam, tawedan tam i ngamin a insagana na para ha totolay na a hidi. Ket makipagtawid kitam ken ni Cristu ha ngamin a insagana na Dios para ha nikuna. Ta nu makipagattam kitam ha ni Cristu, meraman kitam bila ha kinainamakan na.

I Dumetang a Inaamakan ha Nide a Mammanahod ni Cristu

¹⁸Ha nakam ko ken pagibilang ko, awan ha balle ha dagende a rigrigat a attaman tam ha yenan a tiyempo. Nu mekalan hidi idi umangay a inaamakan a mapadas tam nokkan ha ni Cristu, kona ha awan malla ha rigrigat a hidi. ¹⁹Niyaen, magtahotahok i ngamin a parsuwa na Dios ide ipakatandi na Dios hani kitam nokkan a annak na kitam. Ket ipaenta na ito nokkan. ²⁰Hanggan ha yenan, awan pala a nagbalin i parsuwa na Dios a kona ha panggep na. Ngem bakkan a gipu ha liwat na parsuwa, nu awan gipu ha liwaliwat na totolay. Inlunod na Dios i pinarsuwa na gipu ha liwat na totolay. Kona hito i nagayatan na Dios, ta atoy pala ide a namnama: ²¹Idi i parusa na Dios magbalin a kon na ha panggep na atoy nokkan i pamalak, ket awan manon ha katay. Awan manon ha malungsot nu awan a pabiguwan na Dios i parsuwa na aye a kona ha pinagpabigu na ha ngamin a annak na Dios. ²²Ta katandian tam a hanggan niyaen, ket narigatan a tahod i ngamin a parsuwa na Dios. Ket kona ha magagan a hidi. ²³Ket awan la i ngamin a parsuwa, nu awan maski hikitam a nakagiatw ha Espiritu na Dios a kona ha palungo a sagut na. Kona ha magagan kitam bila, a urayan tam i tiyempo a pabiguwan na kitam na Dios, a awan matay manon i baggi tam ken awan manon a magliwat. Ha tiyempo ito, ipaenta na Dios a nagbalin kitam a annak na Dios.

²⁴Kona ha ide i panahod tam ken pakesalakanan tam. Ket niyaen, urayan tam ken namnamaan tam i awan tam maenta. Nu dinumemat dan ni Cristu ket nabigu manon i baggi tam, awan tam masapul a mangnamnama, ta atoy dan. Awan a mabalin a mangnamnama ha dinumemat dan. ²⁵Ngem nu namnamaan tam i awan pala dumemat, masapul a urayan tam a siaanus.

²⁶Ket awan la i namnamaan tam, nu awan bila i Espiritu na Dios a mangtulong ha lupoy tam ken nangipagpakaas i ha Dios. Ta maski nu awan tam makatandian nu panyan tam a magkararag ha mekusto, ikararagan na kitam na Espiritu na Dios a mismo. Ket mapigsa i pinagkararag na, a magkagi hikuna ha kakkagi a awan tam mebalikas. ²⁷Katandi na Dios i nakam tam. Ket katandi na bila i nakam na Espiritu na, a mangikararagan ha nikitam. Magkalan i nakam na Dios ken i Espiritu na. Isu, nu ikararagan na kitam na Espiritu na Dios, umayun i pagaged na ha pagayatan na Dios.

²⁸Katandiyang tam ide: Ha ngamin a magimet ha nikitam, pinagbalin na Dios a pagessesaan penu inamakan i resulta na para ha ngamin a inayagan na, ayun ha bukod na a panggep. ²⁹Gipu ta, ha ngamin a pinili na Dios, hidi a pumalungo a pinanggep na a magbalin a kona ha Annak na, penu magbalin ni Jesu a panganay ha ngamin a annak na Dios. ³⁰Ket hidi a pinanggep na Dios ide magbalin a kona ha annak na hidi a inayaban na bila. Ket hidi a inayaban na inpakatandi na a nalinteg. Ket hidi a inpakatandi na a nalinteg atdinan na hidi a talaga nokkan ha inaamakan.

Awan Ha Makapagsina ha Nikitam ha ni Cristu

³¹Niyaen, gipu ta kona hito, anya i mepeta tam megipu ha ide? Nu Dios i agum tam, awan ha makaabak ha nikitam! ³²I Dios, awan na inkemot i mismo a Annak na, nu awan na a inyatak a matay, para ha nikitam ngamin. Nu inyatak na Dios i Annak na, para ha nikitam, sigurado a sisasagana hikuna a mangiyatak ha ngamin a kasapulan tam.

³³Heya i mangpaliwat ha totolay na Dios a pinili na? I mismo a Dios, ibilang na hidi a awan ha liwat di. ³⁴Heya dod i makabalin a manghukom ha totolay na Dios? Ni Jesu-Cristu la i makabalin. Ngem hikuna i natay para ha totolay na Dios. Ket niyaen, magbiyag manon hikuna, ket atoy hikuna ha Dios a magturay. Ni Jesu-Cristu a mismo i mangipatingnga ha Dios para hani kitam, a hikuna i pakakagbiyan tam ha Dios. ³⁵Isu, hey a makabalin a mangisina ha nikitam ha ayat ni Cristu? Anya? Riribuk? Rigrigat? I pinagloloko na kasenti tam? Anya nu magiyalap kitam, onu awan ha kukuwa tam, onu delikadu i kasasaad tam? Maski nu matay kitam! Awan la a makapagsina ha nikitam ha ni Cristu.

³⁶Marigatan kitam a tahod, a kona ha nesurat ha Libro na Dios, “Gipu ha pinaguseg mi ha nikaw, Apo Dios, kanayon di kami patayan. Mebilang kami ha nakam di a kona ha karnero a partiyang di.” Ito i nesurat ha Libro na Dios.

³⁷Ngem maski nu kona hito, mangabak kitam paman talaga gipu ha ni Jesu-Cristu a magayayat ha nikitam. ³⁸Ket siguradowak a awan ha makapagsina ha nikitam ha pinagayat na ha nikitam. Maski nu matay kitam, onu magbiyag pala. Maski i anghel a hidi, onu sabali a espiritu a hidi. Maski nu anya a magimet ha nikitam ha yenan a tiyempo, onu tiyempo a kasaguppangan tam. ³⁹Maski ngamin a espiritu a maghen ha langit onu ha lutak. Maski nu magsenti ha nikitam i ngamin a bagbagay, awan ha makapagsina ha nikitam ha Dios. Ta ayayatan na kitam, ket mepaenta ito gipu ha ginimet na Haplo tam a ni Jesu-Cristu.

Dios la i Makatandi ha Totolay a Pinili na

9 ¹Niyaen, atoy i kayat ko ipeta ha nikam. Ket tahod ide. Awanak magsileng, ta hikan i esa a tolay ni Cristu. Pati i nakam ko, a

iturayan na Espiritu na Dios, katandiyang na bila na nakam ko a awanak magsileng ² nu ipeta ko a nakaro unay i ladinget ko hanggan awan ha makaliwliwa ha ladinget ko aye. ³ Ta kakpalan a kakalan ko a Judjudyo a hidi tinalikodan di ni Cristu, ket melunod hidi. Agay, nu mabalin, hikan mina i ilunod na Dios, maski nu mesina ak mina ha ni Cristu. Basta mesalakan mina i Judyo a hidi. Ta hidi man i kailiyan ko; hidi i kabagis ken kadigi ko! ⁴ Kaputotan hidi ni Israel a ipinili na Dios a ananak na. Inpaenta na ha nidi i kinainamakan na. Inyatad na ha nidi i Tutulag ken Linteg na. Ket intoldu na ha nidi nu panyan di a magdeyaw ha nikuna. Ket makpal i inkari na ha nidi. ⁵ Kaputotan hidi ni Abraham, ken ni Isak, ken ni Israel. Maski ni Cristu i kadigi di, idi nagbalin hikuna a tolay. Ket ni Cristu i Dios a mangituray ha ngamin. Oni, madeydeyaw ni Cristu ha magnanayon!

⁶ Niyaen, ngem maski hidi kakpalan a kakalan ko a Israelita a hidi ket awan nanahod hani Cristu, iday ket awan a kagiyan na i Dios ha nagbabawi hikuna ha inkari na hanide a annak. ⁷ Ta bakkan a ngamin a apapo ni Abraham ket annak na Dios. Kinagi na Dios ha ni Abraham, “Ha ngamin a apapo mo, i annak la ni Isak i mebilang a tahod a apapo mo.” ⁸⁻⁹ Niyaen, neenak ide a ni Isak gipu ha inkari na Dios ha di Abraham ken Sara, idi inkari na, a “Magsoliyak nokkan ha nebital a tiyempo, ket magenak ni Sara ha esa a lallaki,” kon na Dios. Ket tinahod na ito di Abraham, maski nu kalopas i baggi di gipu ha idad di. Isu, ni Isak ket neenak hikuna gipu ha panahod di ha inkari na Dios. Mebilang hidi a annak ni Isak. Isu, i kayat na kagiyan na ito, a bakkan a kadigiyan na totolay i pakebilang na Dios ha annak na, nu awan i panahod di ha inkari na Dios.

¹⁰⁻¹² Ket awan la iday, ta nanakaman tam bas ide: Idi naginaw ni Rebeka, a kabanga ni Isak a minappo tam, atoy i inkari na Dios ha nikuna megipu ha duwa a annak na a kambal. Maski idi awan pala neenak idenday a duwa a annak na, kinagi na Dios, “Magserbe i magpalungo ha magdilokod a meenak.” Ket kinagi na ito ha palungo na pinakenak di, idi awan pala ha ginimet di a mappiya onu madukas. Kinagi na ito na Dios, penu mepaenta na a piliyan na i totolay gipu ha bukod na a panggep, ket awan gipu ha paggimi-gimet na tolay. Isu, awan ha pakapiliyan na Dios, nu awan la i bukod na a pagayatan. ¹³ Ta kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Inayat ko ni Jakob, ngem kagorak unay i hekka na a ni Esaw,” kon na Dios.

¹⁴ Niyaen, anya wade ha nakam tam? Kagin tam mina a madi i Apo Dios, ta ayayatan na i esa ket kagoram na i sabali? Awan! ¹⁵ Ta kinagi na Dios ha ni Moyses, a “Kagbiyan ko i maski nu heya a kayat ko a kagbiyan.” ¹⁶ Isu, bakkan a gipu ha pagayatan na tolay, onu paggimi-gimet na tolay, i kagbi na Dios, nu awan la a gipu ha pagayatan na Dios. ¹⁷ Ta kona ha nesurat ha Libro na

Dios, idi kinagi na Dios ha ni Hari Paraon a awan nakagbiyan, a “Pinagbalin taka a Hari na Egipto, ket parusaan taka penu usaran taka a mangipaenta ha kabaelan ko, ket penu mepakatandi i nagen ko ha ngamin a lutak,” kon na Dios. ¹⁸Isu, kagbiyan na Dios i maski nu heya a kayat na a kagbiyan. Ket hito nu kayat na, pabeyanan na i totolay a bimmato i buntok di.

Gimetan na Dios i Totolay Ayun ha Kayat na

¹⁹Niyaen, siguro atoy i mayat a makipagtabbegan, ket ipeta na, a “Nu kona hito i gimetan na Dios, panyan na a mepaliwat ha totolay gipu ha liwat di? Nu kona hay i kayat na Dios, Dios la i makatandi ha iday! Ta awan ha makapagsaway ha pagayatan na Dios!” kon na makipagtabbegan. ²⁰Ngem madi i magnakanakam a kona hay. Ta awan ha makabalin a makitabbeg ha Apo Dios. Kona ha esa a nadamili, ket makitabbeg ha nangdamili ha nikuna, a “Apay a ginimet mo ak a kona ha ide?” kon na nadamili. ²¹Ngem madi i tabbeg na, ta i kinatahod na, atoy i kalintegan na mahagdamili a mangusar ha lutak ha kayat na a pinangusar. Maski nu gimetan na i duwa a damili, ket esa i inaamakan, ket esa i gagangay la a banga.

²²Ket kona bila hay ha Dios. Ta atoy i kalintegan na a manggimet ha kayat na. Maski nu kayat na a mangipaenta ha ingal na ken pigs a na. Maski nu kayat na a magparusa ha mahagliwat a hidi. Ta maparusaan mina hidi, a minahagsenti hidi ha Dios. Ngem hanggan niyaen, inpaenta na i kinaanus na gipu ha ngamin a naattaman na a kinadukas di. ²³Maanus i Dios, ipaenta i dakkal a kinainamakan na ha ngamin a pinili na a nasagana a makipaghen nokkan hanggan umangay a tempo ihay i inamakan a lugar na ha langit. ²⁴Ket hikitam man i pinili na aye. Ket awan la i Judyo a hidi, nu awan bila i bakkan a hidi a Judyo. ²⁵Kona ha nesurat ha surat ni Osiyas, ha Libro na Dios, “Ha dagenday a awan ko hidi a kukuwa, panagenan ko hidi nokkan a ‘Totolay ko.’ Maski hidi a awan ko idi inayat, panagenan ko hidi nokkan a, ‘Ayayatan ko.’

²⁶Ket iho ha ili a nepeta ko a awan ko a totolay hidi iho ko manon a ipeta a annak ko hidi ket annak ha sibibiyag a Dios.”

²⁷Ket atoy bila ide a kinagi ni Isayas megipu ha Judyo a hidi. Kinagi na, “Maski nu makpal i apapo ni Israel, a kona ha baybay na diget i kakpal di, ballik la i mesalakan ha nidi. ²⁸Ta bigu la, ket tongpalan na Dios i pinanghukom na, a parusaan na i totolay ha lutak,” kon ni Isayas. ²⁹Ket kona bila ha kinagi ni Isayas idi, “Hikan i Dios a mannakabalin a awan nangibati idi apapo tam, pulos, awan ha annak tam a Judyo. Matay kitam dalla, a kona ha totolay na Sodoma ken Gomora,” kon ni Isayas.

I Pinagtallekod na Judyo a Hidi ha ni Jesus

³⁰Niyaen, ide dan i kayat ko kagiyan ha ngamin a ihe a nesurat ko: Ha dagenday a bakkan a Judyo, maski nu awan hidi nangeriyok ha

kinalinteg na Dios, napalinteg dan hidi ha saguppang na Dios gipu ta tinahod di ni Jesu-Cristu. ³¹Ngem ha Judyo a hidi, pinumilit hidi a tumongpal ha linteg di penu mapalinteg mina hidi ha saguppang na Dios. Ngem awan hidi napalinteg. ³²Apay a awan a mabalin a mapalinteg hidi gipu ha pinagtongpal di ha linteg? Gipu ta awan ha tahodan di, nu awan la i paggimi-gimet di. Awan di tahodan ni Jesu-Cristu. Ket nagbalin hidi a kona ha esa a nekarpes ha “Pogedu a Pakesapdulana di.” ³³Kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Entan moy,” kon na Dios, “idatton ko ha ili na Judjudyo i esa a lallaki nengadenan a Siyon. Ket kona ha pogedu hikuna. Ket ha ngamin a magmadi ha nikuna, mekarpes hidi nokkan gipu ha nikuna. Ngem ha ngamin a manahod ha nikuna, pulos, awan talaga hidi masanikiyan,” kon na Dios.

10 ¹Kakabsat ko, permi a ikararagan ko i kakakalan ko a Judyo, a mesalakan mina hidi. Iday i kayat ko a tahod a tahod! ²Katandiyana ko a makidios hidi unay, ngem madi i pakidios di. ³Ta awan di makatandiyana nu panya i pinangpalinteg na Dios ha totolay. Isu, pinadas di a gimetan i bukod di a panahodan, a pinakapalinteg di. Ket gipu ta kona hito, awan hidi pineturayan ha pinangpalinteg na Dios ha totolay. ⁴Ngem ha ni Cristu, hikuna i pagpatinggaan na Linteg a panahodan na Judyo a hidi. Ket niyaen, magbalin a nalinteg ha saguppang na Dios i maski nu heya a manahod ha ni Cristu.

Anya i Masapul ha Pakesalakanan na Tolay?

⁵Niyaen, idi i nesurat ni Moyses megipu idi magbalin a napalinteg ha saguppang na Dios tatinahodana i Linteg. “Masapul a magtungpal ha ngamin a bobon na Linteg i maski nu heya a mayat a magbiyag a awan kahad gipu ha pinagtongpal na ha Linteg.” Ket madinnang dan, a awan ito kaya na totolay. ⁶Ngem anya ha tolai a mesalakan gipu ha panahod na? Marigat bila i kasapulan na? Awan agay! Awan a marigat a mesalakan. Ta ide i nesurat megipu ha napalinteg gipu ha panahod na ha ni Cristu: “Awan mos ipeta a masapul a umunek ha langit, ket mangayag ha ni Cristu penu bumugsok hikuna a mangisalakan. ⁷Ket awan mos ipeta a masapul a umangay ha paghenan na natay a hidi, penu magpabiyag manon ha ni Cristu.” Madi! ⁸Malaka la i pinakesalakan na tolai. Ta nesurat ha Libro na Dios, a “Mabikan dan i pagitoldu na Dios. Atoy dan ha kagi moy ken ha nakam moy,” kon na. I kayat na a kagiyan, atoy dan ha nikam ide a pagitoldu megipu ha panahod, ta ibaheta mi ha nikam. ⁹Niyaen, nu ipeta mo ha saguppang na totolay, a “Ni Jesus i Haplo ko,” ket nu tahodan mo a pinabiyag na hikuna na Dios, mesalakan ka ha parusa na Dios. ¹⁰Ta manahod kitam ha nakam tam, ket mapalinteg kitam ha Dios. Ket magkagi kitam ha labi tam a ni Jesus i Haplo tam, ket mesalakan kitam. ¹¹Ta nesurat ha Libro na Dios,

“Ngamin a manahod hanikuna sigurado awan hidi masanikiyan,” kon na Dios. ¹²Maski nu Judyo, onu bakkan a Judyo. Awan ha kasabalian di. Ta isesa la i Dios, ket hikuna i Happona ngamin. Ket mangiyatad hikuna a sibubuslon ha ngamin a magaged ha nikuna. ¹³Kona ha nesurat ha Libro na Dios, “I maski nu heya a magaged ha ni Cristu, mesalakan hikuna,” kon na Dios.

Panya a Manahod i Totolay?

¹⁴Ngem panya a makaaged i totolay ha ni Apo Jesu-Cristu, nu awan pala hidi manahod ha nikuna? Ket panya i panahod di, nu awan pala hidi makateman megipu ha ni Jesus? Ket panyan di a makateman, nu awan ha mangipakatandi ha nidi? ¹⁵Panya a mepakatandi i pagitoldu ni Jesus, nu awan ha magpaangay ha mangipakatandi a hidi? Oni ay! Ket tahod a napaangay dan i mangipakatandi a hidi. Kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Maragsak hikami i pinagdemat ha totolay a nangibaheta ha Mappiya a Baheta na Dios.”

¹⁶Ngem atoy bila i makpal a awan a manahod ha Mappiya a Baheta na Dios. Isu i gipu na a kinagi ni Isayas, “Apo, awan hidi manahod ha nebaheta mi ha nidi,” kon na idi. ¹⁷Ngem maski nu kona hito, tahod paman a masapul a matolduwan i totolay megipu ha Baheta na Dios, nu manahod mina hidi ha tahod. Ket ide a Baheta na Dios i Mappiya a Baheta ni Cristu.

¹⁸Niyaen, ide i salodsod ko: Anya wade ha dagenday a Judyo a awan a manahod? Awan di wade nateman i Baheta na Dios? Madi! Ta nabahetaan di dan. Ta nesurat ha Libro na Dios, a “Newaras dan i kagi na Dios ha ngamin a lutak. Nakaabot dan i Baheta na Dios ha ngamin a tolay,” kon na Dios.

¹⁹Ket salodsodan ko paman: Anya, awan na nakatandiyan na Judyo a hidi? Tahod a nakatandiyan di a giwatan na Dios i bakkan a hidi a Judyo gipu ha panahod di. Ta kona ha nesurat ni Moyses, a “Pagseniyan takam, gipu ha bakkan a hidi a Judyo. Ket pagenglan takam gipu ha totolay a awan ha pagkatandi megipu ha Dios ken Linteg moy a Judyo,” kon na Dios. ²⁰Ket naturtured paman ni Isayas, idi nesurat na i kagi na Dios, a “Naeriyokan na ak hidi a awan nangipeta nikan. Ket nagpaenta ak ha awan mageriyok ha nikan,” kon na Dios.

²¹Ngem atoy pala ide a kinagi na Dios megipu ha Judyo a hidi. Kinagi na, “Kankanayon a kayat takam a giwatan, a kagbiyan takam mina. Ngem madiyan moyak timanan, ket tinallekodanak moy,” kon na Dios.

I Kagbi na Dios ha Nidi Judjudyo

11 ¹Niyaen, siguro kagin na kappal a minadiyan na Dios i Judyo a hidi. Ngem madi i pagnakanakam a kona hay! Ta maski hikan

a mismo, Judyo ak bila. Ket apo ak ni Abraham. Kamkamengak ha kaputotan ni Benjamin. ²Isu, katandiyen tam a awan minadiyan na Dios i totolay na, a pinili na idi palungo. Katandiyen moy iday a paset na Libro na Dios, megipu ha pinagreklamo ni Eliyas ha kakalan na a hidi a Judyo. ³“Apo Dios,” kagi ni Eliyas, “pinatay di i minahaggugto a hidi a nangipeta ha nikaw. Ket rinakrak di i pagdattonan mi ha nikaw. Ket niyaen, hikan la i nawarak, ket kayat diyak a patayan,” kon ni Eliyas a esa a minahaggugto. ⁴Ngem tinabbeg na Dios, “Awan. Awan la a hikaw i manahod ha nikan. Ta atoy pala i pitu a ribu a inbukod ko, a awan nagdeyaw ha malikwalikwat a rebulto a ni Baal,” kon na Dios.

⁵Ket niyaen, kona bila hito ha yenan a tiyempo. Ta atoy pala i kappal a Judyo a pinili na Dios gipu ha kagbi na. ⁶Awan na hidi pinili gipu ha pinaggimet di, nu awan gipu ha kagbi na. Ta nu giwatan mina na Dios i tolai gipu ha pinaggimet na tolai, bakkan iday a kagbi, nu awan i kona ha suweldo di gipu ha bukod di a pinaggimet.

⁷Isu, anya wade ha kasasaad na Judyo a hidi? Awan a naeriyokan na Judjudyo i eriyokan di. Ballik la i Judyo a hidi a pinili na Dios, ket hidi man i nakaeriyok ha pakesalakanan di. Ngem i kakpal a hidi a Judyo, inumigat i nakam di ta madiyan di a manahod. ⁸Ta kona ha nesurat ha Libro na Dios, a para hanide a menadiyan di a manahod,

“I Dios nagimet ha nakam di a kakalan a tolai a kinumilap, penu awan di makatandiyen i panggep na. Isu, hanggan ha yenan, kona ha awan hidi makaenta, ken awan hidi makateman.”

⁹Ket kona ha inkararang ni Hari Dabid, a

“Apo Dios, pagbalinan mo i pagragsakan di a kona ha silu, ket masiluhan mina hidi gipu ha bukod di a pagragsakan.

¹⁰Pakillapan mo bi i mata di, penu awan hidi makaenta, ket parigatan mo bi i biyabiyag di. Penu maparusaan hidi a kas pangbilas hanide.”

Kona hito i kararang ni Dabid megipu ha Judyo a hidi a awan a manahod.

¹¹Niyaen, siguro kagin na kappal a pulos, awan ha namnama na Judyo a hidi. Ngem madi i magnakam a kona hay. Tahod a nagliwat i Judyo a hidi. Ket gipu ha liwat di, pinabiyan na hidi na Dios. Ket niyaen, kagbiyan na Dios i bakkan a hidi a Judyo. Ket gipu ha pinagkagbi na Dios ha bakkan a hidi a Judyo, pasensiyaan na Dios i Judyo a hidi hanggan kayat di bila a manahod. Ket mesalakan mina hidi. ¹²Ket gipu ha pagtalekod na Judjudyo a hidi. Ihipaay na Dios hanide a bakkan a Judyo a hidi ket mepakatandi i Mappiya a Baheta ngem nokkan nu dumitang i kompleto a bilang a Judjudyo a pinili ha Dios ket mamati hidi hani Cristu. I magimet ket mas inaamakan. Ngem nokkan, dumemat i kanginaan a dumemat ha ngamin a manahod, nu magbabawi i Judyo a hidi, ken manahod bila hidi!

I Pinakesalakan na Dios Ha Bakkan a hidi a Judyo

¹³Niyaen, atoy i kayat ko ipeta ha nikam a bakkan a Judyo. Katandiyen moy a pinili na ak na Dios, a paangayan na ak a magitoldu ha bakkan a hidi a Judyo. Isu i gipu na a magagitak ha tarabaho ko aye, ¹⁴bareng nu pasensiyaan ko i kakalan ko a Judyo, ket atoy mina i kappal ha nidi a magteman ken manahod, a mesalakan mina hidi. ¹⁵Agay, inyatad na Dios hanide a nagkala kalase natolay igundaway a magbalin a nagkinagi. Isu, anya wade nu manahod bila i Judjudyo, ket giwatan na hidi na Dios? Dadi pala, awan ha sabali i keahigan na, nu awan i pinagbiyag na manon na natay a hidi!

¹⁶Ide i pangaregan ko ha nikam megipu ha kaputotan mi a Judyo. Halimbawa: Ha ugali mi a Judyo, idatton mi ha Dios i palungo a bunga na inani mi. Ket ipeta mi, “Apo, ide i kukuwa mo,” maski nu makatandiyen mi a Apo Dios i makinkukuwa ha ngamin a aniyen mi. Ket niyaen, kona bila hito ha kaputotan na Judyo a hidi. Ta ni Abraham i kona ha palungo a bunga a nedatton ha Dios. Ket i apapo na i kona ha ngamin a bubunga a nagdilokod. Niyaen, nu mebilang a kukuwa na Dios ni Abraham, a nekaesa a nedatton ha Dios, mebilang bas a kukuwa na Dios i ngamin a apapo na, a magdilokod.

Ket ide paman i pangaregan ko: Nu medaton ha Dios i pon na kayo, medaton bila i tingi-tingi na. Ket kona bila hito ha ni Abraham ken apapo na, a kona ha esa a kayo a mangina ket nemula. ¹⁷Ngem niyaen, ha pangaregan ko aye, atoy i kappal a tingi na, ket awan hidi nagbunga. Ket kona ha Judyo a hidi a awan a nanahod. Isu, inadya na Dios i tingitingi na a awan nagbunga, ket inalap na i sabali a tingitingi a naggipu ha sabali a kayo, ket intongko na hidi ha kayo a nemula na ket tenarakan na. Niyaen, ha nikam a bakkan a Judyo, hikam man i kona ha tingitingi na sabali a kayo. Ta niyaen, nadaggapan kam ha nepaay na Dios ha ni Abraham ken kapototan na Judjudyo. Hikuna man bila ito kas tingi na kayo nepatubog gipu ha dinom a nagipu ha baggi. ¹⁸Isu, awan moy mina ulewan idagenday a kona ha tingi a naadya. Awan kam mina mapangas, ta hikam i kona ha esa la a tingi. Ket nanakaman moy mina a bakkan a hikam i mangpakan ha pon na kayo, nu awan a hikam i pakanan na.

¹⁹Nu mapangas kam, siguro ipeta moy, a “Inadya na Dios i tingitingi a Judyo, penu hikami i kasulet di ha ide a kayo.” ²⁰Tahod iday. Inadya na hidi na Dios gipu ta awan hidi nanahod. Ket ha nikam a bakkan a Judyo, makatulos kam ha Dios gipu ha panahod moy ha nikuna. Ngem awan kam mina mapangas, nu awan a magingat kam. ²¹Ta nu inadya na Dios i Judyo a hidi gipu ta madiyan di a manahod, maadya na kam bila, nu magkalan i liwat moy, a madiyan moy bila a manahod ha Dios. ²²Makatandiyen tam ha iday i kinaanus ken kinaingal na Dios. Maingal

hikuna ha magmadi a hidi a manahod. Ngem maanus hikuna ha nikam, basta awan moy pabiyanan i panahod moy ha nikuna. Ta nu tallekoda moy hikuna, maadya nakam bila. ²³Ket maski ha Judyo a hidi, nu magbabawi hidi, ket manahod manon ha Dios, giwatan na manon hidi. Ta maski ha iday a pangaregan ko, kabaelan na Dios a isoli na i nakatol a tingi ha henan na idi. ²⁴Ket mas malaka i pagsoli na ha tingitingi a naggipu ha mangina a kayo a nemula na, ngem ha pagtongko na a naggipu ha sabali a kayo. Nanakaman tam mina a hikam a bakkan a Judyo i kona ha tingitingi a naggipu ha sabali a kayo, ket i Judyo a hidi i naggipu ha mangina a kayo a nemula na Dios.

I Kagbi na Dios ha Ngamin a Manahod

²⁵Niyaen, kakabsat, atoy i palimed, ket kayat ko a ipakatandi ha nikam, penu awan moy kagin a mas malaing kam ngem ha Judyo a hidi. Ide mina i makatandian moy: Magpatingga nokkan i pinagigat na nakam na Judyo a hidi ha Dios. Ngem awan magpatingga i pinagtallekod di hanggan nagpasakop dan ha ni Cristu i ngamin a sabali a pinili na Dios, a manahod mina ha ni Cristu. ²⁶Kobosan na, manahod bila i Judyo a hidi. Ket gipu ta kona hito, mesalakan i ngamin a tahod a totolay na Dios. Kona ha nesurat ha Libro na Dios, a

“Dumemat i esa a Mangisalakan, a naggipu ha Sion, i ili na Judjudiyo. Ket maadya na i ngamin a kinadukas ha kaputotan ni Jakob.

²⁷Ide i tiyempo a pagtongpal ko ha kari ko ha nidi, a pakawanan ko i liwaliwat di,” kon na Dios.

²⁸Ha yenan a tiyempo, kasenti pala na Dios i Judyo a hidi, ta minadiyan di i Mappiya a Baheta na Dios. Ket mappiya ito ha nikam a bakkan a Judyo, ta dinumemat ha nikam ide a Mappiya a Baheta. Ngem maski nu kasenti hidi na Dios, dakkal pala i pinagayayat na Dios ha nidi. Ket pinili na hidi a magbalin a totolay na, gipu ha inkari na ha minappo di idi. ²⁹Ta awan a baliwan na Dios i nakam na, nu atoy i pinili na ken nagkariyan na a pagatdinan na.

³⁰Maski ha nikam a bakkan a Judyo, awan kam bila minagtongpal ha Dios, idi awan kam nanahod. Ngem niyaen, gipu ta awan magtongpal na Judjudiyo i pagitoldu ni Cristu, kinagbiyan nakam na Dios. ³¹Niyaen, awan kam magtongpal i Judyo a hidi, ket kona ha nikam idi awan kam nagtongpal. Ngem kinagbiyan nakam na Dios, idi awan kam nanahod. Ket kona bila hito i pagkagbi na Dios ha Judyo a hidi nokkan. ³²Awan a totolay a nebulod ha kinasoker, penu mepaenta na i kagbi na, a mesalakan mina hidi.

³³I sereb na Dios ket dakkal unay a awan marukod nikuna i makatandi ha ngamin a bagbagay! Awan ha makakatandi ha nakam na Dios! Awan

bi ha makakatandi nu panya i paggimi-gimet na ha pagayatan na. ³⁴Ta kona ha nesurat ha Libro na Dios,

“Awan ha esa a makatandi ha nakam na Dios! Awan na masapul i balakad na totolay.

³⁵Ket awan ha kurang ha Dios! Awan ha makapasalu ha nikuna penu keggahut mina i Dios.”

³⁶Ta hikuna i namarsua ha ngamin. Ket magbiyag hidi ngamin gipu ha nikuna. Ket magserbi mina ha nikuna i ngamin. Madaydayaw i Dios ha magnanayon! Oni!

I Bigu a Pinagbiyag Tam ha ni Cristu

12 ¹Niyaen, kakabsat, gipu ta kona hito i kadakkal na kagbi na Dios ha nikitam, iyunay-unay ko ha nikam a iyatad moy i baggi moy ha Dios a kona ha datton a sibibiyag. Ket bakkan a madukas i gimetan tam, nu awan i pagayatan na Dios, penu matalak hikuna ha nikitam. Nu kona hito i gimetan tam, magdeyaw kitam ha Dios a tahod. ²Awan tam mina ahegan i ugali na awan a hidi a manahod. Imbes na, peturayan kitam ha Dios, penu mapabigu i nakam tam, penu makatandiyan tam i pagayatan na Dios. Isu a makatandiyan tam i mappiya ken i pakaragsakan na ken i mekusto ha pagayatan na Dios.

³Gipu ta pinagturay na ak na Dios a magitoldu, ipeta ko ha nikam ngamin: Awan moy mina nakaman a mas matangkay i baggi moy ngem ha kakalan moy a tolay. Imbes na, tahod mina i pagnakam moy ha bukod moy a kabaelan. Ta sabasabali i kabaelan moy, ayun ha panahod na kada esa, a inyatad na Dios ha nikam. ⁴Sabasabali i kabaelan tam a kona ha sabasabali a kabaelan na paset na baggi. Awan a magkalan i pangusar na paset na baggi. ⁵Ket kona bila hito ha nikitam a makipagisesa ha ni Cristu. Ta maski nu makpal kitam, napagkakamang kitam a kona ha sabasabali a paset na esa a baggi.

⁶Isu, masapul a gimetan tam idagenday a sabali a kabaelan tam, ayun ha pinnakabalin na Dios ha nikitam. Nu pagbalinan na i esa a magkagi ha kagi na Dios, tumulos mina hikuna a magkagi, ayun ha panahod na ha Dios. ⁷Nu pagbalinan na kitam a magserbe ha kakalan tam a tolay, nay kitam dod, magserbe kitam gipu ha panahod tam. Ket kona bila hito, nu pagbalinan na i esa a magitoldu ha agagum na, ⁸onu pagbalinan na i esa a mangpapijsa ha panahod na agagum na, itulos na mina a mangpapijsa. Nu atoy i pagbalinan na Dios a mangiyatad ha kasapulan na agagum na, mangiyatad mina hikuna, ket awan mina hikuna a magduwaduwa ha panggep na. Nu atoy i pagbalinan na Dios a magturay, magagit mina hikuna a magturay. Nu atoy ka ha kabaelan a magdaggap ha marigatan a hidi, magragsak ka mina ha pinagdaggap mo ha nidi.

⁹Ayatan moy i kakalan moy a tolay a tahod. Sentiyan moy i madukas. Kasorhan moy i mappiya. ¹⁰Maginayat kam a kona ha pinaginayat na

magkakabsat. Ket magagit kam a magdeyaw ha kabsat moy. ¹¹ Awan kam mina masegkat, nu awan a ipanakam moy a magserbe ha Apo Dios. Dagdagan moy mina a peturayan kam ha Espiritu na Dios. ¹² Magbiyag kam a siraragsak gipu ha namnama moy. Attaman moy i rigrigat moy, ket kanayon a magkararag kam. ¹³ Iyatad moy i kasapulan na kakabsat a makurangan, ket padagusan moy i dayuwan a hidi.

¹⁴ Awan moy ilunod i mangloko a hidi ha nikam nu awan a ikararagan moy hidi. Agidan mo ha Dios a kagbiyan a hidi a nangpasaket hanikaw. ¹⁵ Makipagratsak kam ha magratsak a hidi. Ket nu atoy i magsanget, makipagisesa kam bila ha nidi. ¹⁶ Makipagayos kam hanide a kappal. Awan moy patangkayan i baggi moy. Makiilay kam ha napobre a hidi. Awan moy nakaman a mas malaing kam ngem ha sabasabali. ¹⁷ Awan moy bilasan i maski nu heya a maggimet ha madukas ha nikam. Imbes na, itulos moy a gimetan i melasin na totolay a mappiya. ¹⁸ Nu mabalin, gimetan moy i ngamin a kabaelan moy a makikappiya ha ngamin a tolay.

¹⁹ Kakabsat a ayayatan ko, awan moy bilasan i madukas. Kabeng moy iday, ta Apo Dios i mangibilas ha nikam. Kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Hikan i makatandi a mangibilas. Hikan i makatandi a mangparusa,” kon na Dios. ²⁰ Isu, i gimetan moy i kona ha nesurat ha Libro na Dios: “Nu magialap i kasenti mo, pakanan mo dan hikuna. Nu mawaw hikuna, painoman mo dan. Ta nu kona hito i gimetan mo, masaniki hikuna ha ginimet na ha nikaw a madukas,” kon na Dios. ²¹ Isu, gipu ha mappiya a gimetan mo ha kasenti mo, ito i pangabak mo ha kinadukas na. Ket awan ka paabak ha kinadukas na.

Magtongpal Kitam ha Linteg na Gobyerno

13 ¹ Masapul a magtongpal kitam ha linteg na gobyerno. Ta awan ha magturay a awan palobusan na Dios. Ket awan ha gobyerno a awan pinatakng na Dios. ² Isu, ha maski nu heya a magsenti ha gobyerno, kasenti di bila i pinatakng na Dios. Ket ha maski nu heya a maggimet ha kona hito, parusaan na hikuna na Dios.

³ Awan tam mina kantengan i gobyerno nu mappiya i gimetan tam. I manteng mina i maggimet a hidi ha madukas. Nu kayat moy a matalna i paghenan moy, ken awan mina ha kantengan moy ha gobyerno, maggimet kam ha mappiya, penu deyawan dikam. ⁴ Ta kona ha tagabu na Dios i magturay a hidi. Ket magtarabaho hidi penu mappiya i kasasaad moy. Ngem nu maggimet ka ha madukas, manteng ka mina ha nidi, ta tahod i pinnakabalin di a magparusa. Ket magserbe paman hidi ha Dios a magparusa ha maggimet a hidi ha madukas. ⁵ Isu, gipu ta kona hito, masapul a magtongpal kam ha magturay a hidi. Ket awan la a penu malisiyan moy i parusa na Dios, nu awan bila a gipu ha saniki moy.

⁶ Niyaen, ide paman i gipu na a magbayad kam ha buwis. Gipu ta, ha pinangtongpal na magturay a hidi ha biyang di, magserbe hidi ha Dios.

7Isu, bayadan moy i gahut moy ha nidi. Bayadan moy i sedula ken buwis na lutak moy. Ket padeyawan moy i magturay a hidi, ta mappiya ito.

Mappiya a Ugali

⁸Awan mo ipalobus idende utang mo a awan hito mabayadan. Maginayat kam dalla, ket ide la i pakagahunan moy. Nu ayatan moy i kakalan moy a tolay, matungpal moy i Linteg na Dios. ⁹⁻¹⁰Atoy i lilinteg na Dios, a “Awan ka mangibabbey, awan ka mammuno, awan ka magtakaw, awan ka magseni,” ket atoy pala i ngamin a sabali a bon na Dios. Ket niyaen, matungpal moy i ngamin a dagento nu matungpal moy ide a esa a bon na ha nikitam, a “Ayatan moy i kakalan moy a tolay, a kona ha pinagayayat moy ha baggi moy,” kon na Dios. I magayat ha kakalan na a tolay, awan hikuna maggimet ha madukas ha nikuna. Isu, nu ayatan moy i kakalan moy a tolay, matungpal moy i ngamin a inbon na Dios.

¹¹Masapul ito, ta katandian tam i tiyempo, ket mabikan dan i pagdemat ni Cristu. Isu, awan kitam mina maggimet a kona ha kumakelap a hidi, nu awan a magingat kitam. Ta mas mabikan i pinakesalakan tam, ngem idi manahod kitam ha palungo. ¹²Dandani a malipas i pakarigatan tam ha ide a lutak. Dandani a dumemat i pamalak a alapan na kitam ni Apo Cristu. Isu, talekoda tam mina i madukas a ugali, ket gimetan tam mina i malinteg. Ta nu malinteg i paggimi-gimet tam, mesagana kitam a maglaban ha madukas, ket kona ha kearmas kitam. ¹³Malinteg mina i paggimi-gimet tam, a kona ha totolay a maghen ha silaw na Dios. Madiyan tam mina i paggimi-gimet na totolay ha kallap, a kona ha pagdamot di, ken pagbartek di. Awan tam gimetan i makikamikamegos. Awan kitam peturong ha kasoran na baggi tam. Awan kitam makipaglaban, magseni, onu mangimon. ¹⁴Bakan a madukas a ugali i pagragsakan tam. Imbes na, sentiyen tam i pagayatan na alegid a kinatolay tam, ket ahegan tam i kinatolay ni Apo Jesu-Cristu.

Awan Tam Hukoman i Kakabsat Tam

14 ¹Niyaen, megipu ha awan pala mapigsa i panahod di, giwatan moy hidi, awan moy hidi pakitabbegan megipu ha panonut di. ²Ha kappal, manahod hidi a mabalin di a kanan i maski nu anya. Ngem atoy bila i kappal, ket nateng la i kanan di, gipu ta awan pala mapigsa i panahod di. ³Niyaen, ha nikam a magkan ha maski nu anya, awan moy ulewan i magkan ha nateng la. Ket ha nikam a magkan ha nateng la, awan moy ulewan i magkan ha maski nu anya. Ta giniwat na Dios idenday a duwa a kalase na tolay. ⁴Awan kitam mina maghinukom. Ta awan ha kalintegan tam a manghukom ha tagabu na sabali. I Happo na la i makapagkagi ha tagabu na, nu tamos i gimet na, onu madi. Ket sigurado a mappiya i gimet na, ta aguman na hikuna na Happo na a Dios.

⁵Ket kona bila hito, atoy i kappal, ket nasantowan di i esa a pamalak. Ta paanegan na kan na Dios i esa a pamalak, kon na kan. Ngem atoy bila i kappal, ket ipeta di a magkalan la i ngamin a pamalak. Niyaen, mappiya nu palobusan tam i kada esa a makatandi ha bukod na a pagnakanakam megipu ha bagbagay a kona hito. ⁶Nu atoy i mangpaaneg ha esa a pamalak, anegan na a kona ha pangdeyaw na ha Apo Dios. Ket kona bila hito ha magkan ha maski nu anya. Ta nu magkan hikuna, ket kona ha pangdeyaw na ha Dios, ta magyaman hikuna ha Dios gipu ha kanan na. Ket ha maski nu heya a awan magkan ha maneg kan a kanan, kona bila hito ha nidi. Ta kayat di bila a magdeyaw ha Dios gipu ha kanan di. Ket magyaman bila hidi ha Dios gipu ha kanan di.

⁷Ha ngamin a hikitam a manmanahod, maski nu magbiyag kitam onu matay, i mas mangina i pakapaentan tam a Apo Dios i Happo tam. ⁸Nu magbiyag kitam, magbiyag kitam penu madeyawan i Apo Dios. Ket nu matay kitam, matay kitam penu madeyawan i Apo Dios. Isu, maski nu magbiyag onu matay kitam, mepaenta mina a kukuwa na kitam na Apo Dios. ⁹Ide i gipu na a natay ken magbiyag manon ni Cristu, penu hikuna i magbalin a Happo na ngamin, maski nu natay hidi onu sibibiyag.

¹⁰Isu, niyaen, awan mos hukoman i kakabsat mo ha panahod. Awan mos hidi ulewan, nu sabali i ugali di. Ta pareho, a tumaknag kitam nokkan ha saguppang na Dios, penu hukoman na kitam ngamin.

¹¹Kona ha nesurat ha Libro na Dios, “Tahod a tahod,” kon na Dios, “magparentumeng nokkan i ngamin ha saguppang ko. Ket ipeta di a hikan i tahod a Dios,” kon na Dios. ¹²Isu, gipu ta kona hito, makatandiyen tam a masapul a tumabbeg kitam nokkan ha Dios gipu ha ngamin a ginimigimet tam ha ide a lutak.

Awan mos Pagliwatan i Kabsat mo

¹³Isu, awan kitam a maghinukom, nu awan a nanakaman tam a awan tam pagliwatan i kabsat tam onu maggimet ha maski nu anya a pakaliwatan na. ¹⁴Niyaen, ha nikan, gipu ha pagpakiesesa ko ha ni Apo Jesus, makatandiyen ko a awan ha kanan a anegan na Dios. Ngem nu nakaman na esa a maneg i makalalakase a kanan, magbalin ito a maneg ha nikuna. ¹⁵Niyaen, nu pasaketan mo i nakam na kabsat mo gipu ha kanan mo, magliwat ka dalla, a awan mo hikuna ayayatan a tahod. Ket natay man ni Cristu gipu ha iday a kabsat mo. Isu a ayatan mos hikuna, ket awan mo dan dadailan i panahod na gipu ha kanan mo. ¹⁶Magingat kitam. Nu atoy i ugali a mappiya ha nikaw, ngem mangpaliwat ha agagum mo, awan mo ugalian ito, gipu ta i magimet ket mangpalimed ha ugali mo kas man manahod. ¹⁷Gipu ta, ha nikitam a magpasakop ha Paghariyan na Dios, awan a mas mangina i kanan tam onu inoman tam. I mas mangina ha nikitam a gimetan tam i nalinteg ha pagayatan na Dios.

Ket gimetan tam i malinteg ken mappiya. Ket magragsak kitam gipu ha Espiritu na Dios. ¹⁸I magserbe ha ni Cristu a kona hito, paragsakan na i Dios, ket madedeyaw hikuna ha saguppang na toloyay.

¹⁹Isu, masapul a gimetan tam i makadaggap ken makapapigsa ha kakalan tam a manmanahod. ²⁰Awan tam mina dadailan i panahod na agagum tam gipu ha kanan tam. Mabalín a kanan i maski nu anya, ngem madukas nu pagliwatan tam i sabasabali gipu ha kanan tam. ²¹Isu, mappiya nu awan tam gimetan i maski nu anya a pakasulisogan na panahod na kabsat tam. Mappiya nu awan kitam magkan ha maneg a kanan, onu maginum ha arak, o maski nu anya a pakaliwatan na kabsat tam.

²²Mappiya ha nikaw, nu makatandiyán mo a mawayawaya ka a magkan ha maski nu anya. Ngem iday a pagkatandi mo i para ha nikaw la ha pinakiuség mo ha Apo Dios. Awan mos pilitan i agagum mo gipu ha bukod mo a pagkatandi. Mahusay i awan mariribuk ha nakam na nu manggimet hikuna ha pinagpili na. ²³Ngem nu magduwaduwa hikuna ha kanan na, ket kanan na paman, magliwat hikuna. Ta pinagliwat na i panahod na nakam na. Makatandiyán tam mina ide: Ha maski nu anya a gimetan na tolay, nu awan umayun ha panahod na, magliwat hikuna.

Nanakaman Tam Mina I Agagum Tam

15 ¹Ha nikitam a mapigsa ha panahod tam, ket awan magduwaduwa, anusan tam mina hidi a malupoy ha panahod di. Awan la i baggi tam i nanakaman tam, ²nu awan a nanakaman na kada esa i agagum na, penu daggapan tam hidi, a papigsaan tam hidi ha panahod di. ³Ta kona ha ide i pangaregan tam ha ni Cristu. Ta bakkan i baggi na a mismo i ninakam na, nu awan i Apo Dios a nagserbiyan na. Ket kona ha nesurat ha Libro na Dios, “Apo Dios,” kon ni Cristu, “ha ngamin a pinaglimad di ha nikaw, linimadan diyak bila.”

⁴Niyaen, ha ngamin a nesurat isu kona hito i nagipuwán ha inadal tam. Gipu ta nabasa tam ide ha libro na Dios makaanus kitam ha rigat ken maparigta i panahod tam penu namnamaan na Dios i mangtongpal ha amin inkari na. ⁵Ket Apo Dios bila i pagipuwán na anus ken mangparigta. Hikuna mina i magpabalin ha nikam hanggan magisesa i nakam moy ngamin, gipu ha pinaguseg moy ha ni Jesu-Cristu, a ahegan tam. ⁶Ket nu kona hito, makipagisesa kam ha pinagdeyaw moy ha Dios a Hama na Haplo tam a Jesu-Cristu.

Giwatan moy i kada esa, Maski nu Judyo onu Bakkan a Judyo

⁷Isu, giwatan moy i kakalan moy a manmanahod a kona ha pinanggiwat ni Cristu ha nikam, penu medeydeyaw i Dios. ⁸Ta ipeta ko ha nikam a nagbalin ni Cristu a kona ha tagabu na Judyo a hidi, penu

mepaenta na a mapagtalkan i Dios, gipu natungpal na i inkari na Dios ha minappo na Judyo a hidi, ⁹ngem atoy manon a sabali a kagiyan na a umangay ni Cristu ta magdeyaw bila i bakkan a Judjudyo ha Dios gipu ha kagbi na ha nidi. Kona ha nesurat ha Libro na Dios, a

“Apo Dios, maski ha henan na bakkan a hidi a Judio, makiusegak ha nidi a magdayaw ha nikaw. Dayawan mi ka gipu ha kansiyon mi,” kon ni Kristu ha Dios.

¹⁰ Ket nesurat bila, “Makipagragasak kam, hikam a bakkan a Judyo. Usigan moy i totolay na Dios a makipagragasak!”

¹¹ Ket nesurat manon, “Deyawan moy i Apo Dios, hikam ngamin a bakkan a Judyo. Ipigsa moy i pinagdeyaw moy, hikam ngamin a totolay!”

¹² Ket nesurat paman ni Isayas, “Atoy nokkan i meenak ha kaputotan ni Hari Dabid a annak ni Jesse, ket hikuna i maghari ha bakkan a hidi a Judyo. I Maghari aye i namnamaan di.”

¹³ I Dios i paggiuwan na namnama tam. Magkararagak ha nikuna a atdinan nakam ha tahod a ragsak ken talna gipu ha panahod moy ha nikuna, penu dumakkal a dumakkal i namnama moy gipu ha pinnakabalin na Espiritu na Dios a magdaggap ha nikam.

¹⁴ Kakabsat, katandi ko dan a mahusay i ugali moy, ket malaing kam ha pagitoldu ni Cristu, ket makapagtinoldu kam. ¹⁵ Ngem maski nu kona hito, nagdiretsowak ha balakad ko ha nikam, ha surat ko aye. Ket kayat ko la a magpanakam ha nikam megipu ha kappal a mangina a bagbagay. Awanak masaniki a magbalakad ha nikam a kona hito, gipu ta inyatad na Dios ha nikan ¹⁶ i kabaelan ko a magpatagabu ha ni Jesu-Cristu, gipu ta mangibaheta ak dod ha Mappiya a Baheta na Dios ha nikam a bakkan a Judyo. Ket kona ha atoy i pangiwagah ko ha Dios ha tarabaho ko aye. Ta nu manahod kam ha ide a Baheta na Dios, ket magbalin kam a kona ha pangiwagah ko ha Dios, a kona a hikan mina i esa a padi. Ket matalak hikuna a gumiwat ha nikam, ta inbukod nakam na Espiritu na Dios, penu magserbe kam ha nikuna.

¹⁷ Anyan i kinadakkal na kabaelan ni Jesu-Cristu! Isu, gipu ha pinagsakop na ha nikan ken pinakipagisesa ko ha nikuna, awanak masaniki a mangipeta ha ngamin a tarabaho ko ha Dios. ¹⁸ Magturedak dod a mangipeta, ngem awan ha ipeta ko nu awan la i ginimet ni Cristu gipu ha nikan. Ta ginimet na i baggi ko a mangidilan ha bakkan a hidi a Judyo. Ket niyaen, makpal ha nidi i umusoseg ha Dios. Pinagbalin na ak ha ngamin a kagi ko ken pinaggimet ko. ¹⁹ Maski pinagbalin na ak a maggimet ha milamilagro, gipu ha kaddat na Espiritu na Dios. Isu i gipu na a ginimet ko i ngamin a kabaelan ko, a nangikasaba ha Baheta na Dios megipu ha ni Cristu. Nangrugi idi naghentak ha Jerusalem, ha abagatan, hanggan ngamin a pinaglakad ko, hanggan ha bayan a Iliriko,

ha amiyanan. ²⁰Panggep ko a ikasaba i Baheta na Dios ha dagenday a lugar a awan pala ha nakateman megipu ha ni Cristu. Nu atoy dan i nangibaheta ha nidi, madiyan ko manon hidi a tolduwan, ta makpal i awan pala nakateman. Ket magagitak a makepeta ha nidi megipu ha ni Cristu. ²¹I awan pala a hidi a nakabaheta panggep hanikuna, makatandiyen di hito. Ket ha nidi a awan pala matolduwan panggep hanikuna ket matolduwan nakam hidi.

Kayat ni Pablo a Magpasiyal ha Roma

²²Ide i gipu na a namin-makpal a nataktakak a umangay ha nikam ha Roma, gipu ha ngamin a pinagitoldu ko ha sabasabali a lugar. ²³⁻²⁴Ngem niyaen, gipu ta nobos ko dan i tarabaho ko ha dagenday a lugar, maggayakak a pumasiyal ha nikam ha Roma. Ta naalay dan a panggep takam a pasiyalan. Isu, kayat ko a humuyot ha nikam nokkan nu lumakadak ha ili a Espanya. Ket namnamaan ko bila a daggapanak moy, penu makatulosak ha Espanya.

²⁵Ngem ha palungo, umangayak ha Jerusalem a mangitugan ha korinat, a pangdaggap mi ha manahod a hidi hay. ²⁶Ta atoy i marigatan a hidi. Ket idi nabaheta na kapikapilya ha bayan a Masedonia ken Gresia, ninakam di a mangiyatad ha sagut a pangdaggap di ha napobre a manmanahod ha Jerusalem. ²⁷Awan ha sabali nu awan a hidi la a mismo i makinnakam a dumaggap. Ket tahod a kona mina hito i nakam di. Tahod a aguman mina na bakkan a Judyo i Judyo a hidi. Ta kona nu keggahut i bakkan a hidi a Judyo ha Judyo a hidi. Keggahut hidi, ta nagiwat di dan i kakkagi na Dios gipu ha Judyo a hidi. Isu, mappiya bi nu igiwat di ha Judjudyo i kasapulan di.

²⁸Nokkan, nu malpas a pangitugan ko aye ha Jerusalem, humektatak a magpa-Espanya. Ket humuyotak ha nikam ha Roma. ²⁹Ket katandi ko dan, a nu umangayak ha nikam, pagbalinan na ak ni Cristu a makapapigsa ha panahod moy.

³⁰Niyaen kakabsat, atoy i agedan ko ha nikam, gipu ha Happs tam a ni Jesu-Cristu ken gipu ha pinagayat moy a magipu ha Espiritu na Dios. Kakabsat, daggapanak moy bi ha kararag moy. Perpermi mina i pinagkararag moy, ta delikadu i kasasaad ko. ³¹Ikararaganak moy bi, a malisiyan ko mina idagenday a Judjudyo a awan a manahod, a maghen ha Jerusalem. Ket ikararag moy bila a giwatan na ak na Judjudyo a manmanahod. Ket giwatan di mina ide a korinat a itugan ko ha Jerusalem a naggipu ha bakkan a hidi a Judyo. ³²Ket nu kona hito, nu ipalobus na Apo Dios, makadematak ha nikam a siraragsak. Ket malagen i nakam ko gipu ha pinakaenta ko manon ha nikam.

³³Niyaen, matalna mina i nakam moy gipu ha Apo Dios a mangpatalna ha nikitam. Oni.

Pakikumusta ni Pablo ha Ilay na a Hidi

16 ¹Atoy i esa a babbey a dumemat ha nikam nokkan. Ni Pebe i nagen na. Ket hikuna i esa a magserbe ha kapilya, ha ili a Senkreya. ²Respiraran moy hikuna, ta sakop bila hikuna na Happo tam. Ket aguman moy hikuna ha maski nu anya a pakasapulan na, ta makpal i dinaggapan na. Maski hikan bi i esa a dinaggapan na.

³Niyaen, pakumustaan ko di Prisila ken Akila, a katrabahowan ko a magserbe ha ni Jesu-Cristu. ⁴Impusta di i biyag di gipu ha nikan. Ket awan la a hikan i magyaman ha nidi, nu awan bila i ngamin ha kapilya na bakkan a hidi a Judyo. ⁵Ket ipakikumusta ak moy bi ha ngamin a makipaggimong ha bilay di Prisila.

Makpal pala i kayat ko a pakumustaan, ni Epeneto a katalakay ko. Hikuna i pumalungo a manahod ha ni Kristu ha Probinsya na Asia. ⁶Pati ni Maria a nagtarabaho ha perpermi penu makadaggap ha nikam. ⁷Pati ni Adroniko ken ni Junya, a kakalan ko a Judyo ko ken agum ko idi ha pagbaludan. Nagpalungo hidi ngem hikan a nanahod ha ni Cristu, ket madedeyaw hidi a apostol, penu magibaheta.

⁸Pakumustaan ko bila ni Ampliyato, a katalakay ko gipu ha Apo Cristu. ⁹Pati ni Urbano, a katrabahowan tam ha pinagserbe ha ni Cristu. Pati ni Estakis a katalakay ko. ¹⁰Pakumustaan ko ni Apeles. Maski ha ngamin a pakarigatan na, awan na babawiyen i panahod na hani Cristu. Pakumustaan ko i pamilya ni Aristobulo. ¹¹Pati ni Herodion a kabagis ko, ken ngamin a manmanahod ha pamilya ni Narsiso.

¹²Pakumustaan ko ni Tripena ken ni Triposa a magserbe ha ni Apo Cristu. Pati ni Persis, a ayayatan na ngamin ha kapilya. Magagit hikuna a babbey magserbe ha ni Apo Cristu. ¹³Pati ni Rupo. Katandiyen na ngamin a mapigsa i panahod na. Pati ni inang ni Rupo, a nangibilang ha nikan a kona ha esa a annak na. ¹⁴Pati di Asinkrito, Plegonte, Hermes, Patrobas, Hermas ken ngamin a kabsat tam a agagum di. ¹⁵Pati di Pilologo ken Julia, ni Nereo ken i kabiyen na, ni Olimpasi ken ngamin a totolay na Dios a agagum di.

¹⁶Maginuhon kam ha mahusay, ayun ha pinaginayat moy. Pakumustaan nakam na ngamin a manmanahod ha ni Cristu.

¹⁷Niyaen kakabsat, iwadan takam, a magingat kam ha totolay a magpasina ha manmanahod a hidi, a makibiyang hidi ha panahod moy. Magsenti hidi ha pagitoldu ni Jesu-Cristu a inadal moy. Adiyowan moy hidi. ¹⁸Ta awan hidi magserbe ha ni Cristu a Happo tam, nu awan ha bukod di a kayat la ha baggi di a pagayatan di. Ket allilawan di i maanus a hidi gipu ha inaamakan a pagbalikas di ken ngamin a karkari di. ¹⁹Kona hito i pagiwadan ko ha nikam, ta maski nu makpal dan i nakabaheta megipu ha pinaguseg moy ha ni Cristu, ket pagragsakan ko

ide, ngem kayat ko paman a malaing kam ha paggimi-gimet a malinteg, ket masaniki kam mina a maggimet ha madukas. ²⁰Ket ha Dios a mangpatalna ha nikitam, awan maalay ket pangabakan na kam ha ni Satanas, ket kona ha esa a maghamset ha buntok na ulag.

Atoy mina ha nikam i kagbi na Hapo tam a Jesu Kristu.

²¹Pakumustaan nakam ni Timoteo, a katrabahowan ko. Ket magpakumusta bila di Lusiyo, Jason ken Sosipatro, a kakalan ko a Judyo.

²²(Hikan ni Tersio, a agum ni Pablo. Pinagsurat na ak ha ide a surat. Ket pakumustaan takam bila. Ta manahod kitam ngamin ha ni Apo Cristu.)

²³Pakumustaan nakam ni Gayo, a nangpadagus ha nikan, ken makinbilay ha paggimongan na manahod a hidi ha ihe. Pakumustaan nakam bila ni Erasto, a tesorero na ili aye, ken ni Kuarto, a kabsat tam.

²⁴Atoy mina ha nikam ngamin i kagbi na Hapo tam a Jesu-Cristu. Oni.

²⁵Madeydeyaw i Dios! Mabalin nakam a papigsaan gipu ha pagitoldu ko megipu ha ni Jesu-Cristu. Naalay dan a awan nebaheta ide a Mappiya a Baheta. ²⁶Ngem i Dios i nangipakatandi gipu ha surat na minahagpugto a hidi. Ngem i Dios a awan ha palungo ken awan ha Kahad, inbon na ha ni kitam a ide a baheta mepakatandi ha ngamin a totolay.

²⁷Deyawan tam i Dios a isesa a malaing ha ngamin. Madeydeyaw hikuna ha magnanayon gipu ha ni Jesu-Cristu. Oni.

I Palungo a Surat ni Pablo ha Manahod a hidi a Taga Korinto

I Nekaesa a Surat ni Pablo ha Manmanahod a Taga Korinto

1 ¹Hikan ni Pablo a inayagen ni Jesu Kristu a magbalin a esa a apostol a paangayan na. Ket pinaangay naak a kona ha pagayatan na Dios. Ket atoy bila ihe ni Sostenes, a kabsat tam gipu ha panahod tam. ²Niyaen, magsurat kami ha nikam a manmanahod ha Dios ken maghen ha ili a Korinto. Para ha nikam a napagbalin a tototalay na Dios gipu ha pinakipagisesa moy ha ni Jesu Kristu. Ta pinili na kam na Dios, a inbukod na kam a kona ha nadosan a kukua na, pati i ngamin a sabasabali a manmanahod ha Hapo tam a ni Jesu Kristu, ha maski nu hadya a lugar.

³Atoy mina ha nikam i kagbi ken kinatalna a iyatad Nama tam a Dios ken Hapo tam a Jesu Kristu.

⁴Kanayon a magyamanak ha Dios gipu ha nikam. Ta kinagbiyan nakam gipu ha ni Jesu Kristu. ⁵Ket ha pinnakipagisesa moy ha ni Kristu, neyatad ha nikam i ngamin a naespirituan a kinabaknang. Ta atoy ha nikam i kinasirib na Dios ken i pinnakabalin na a mangipakatandi ha kinasirib na aye.

⁶Magyamanak, ta pinumigsa ken sistego a tahod i pagituldo moy megipu ha ni Kristu, a intoldu mi ha nikam. ⁷Isu, awan kam makurangan ha maski nu anya a pinakabalin na Dios, a atoy ha nikam gipu ha kagbi na, bayat na pinaguray moy ha pagsoli na Hapo tam a Jesu Kristu. ⁸Ket daponan nakam hanggan ha panungpalan, penu awan ha pakahukoman moy nokkan ha pagdemat na a maghukom. ⁹Mapagtalkan i Dios ha kona hito, ta hikuna i nangpili ha nikam a makiagum ha Anak na, a ni Jesu Kristu a Hapo tam.

I Pakitabbegan di ha Korinto

¹⁰Kakabsat ko, magagedak ha nikam gipu ha turay ko a nagipu ha Hapo tam a Jesu Kristu. Magisesa kam mina ha panahod moy ken nakam

moy, ken panggep moy. Ket awan kam mina masina-sina. ¹¹Ipeta ko iday kakabsat, ta nabaheta ko ha agagum ni Kloe a makipagtabbeg kam, konna kan. ¹²Ha pagkatandi ko, atoy ha nikam i kappal a magkagi, a “Sakop kami ni Pablo.” Ket atoy bila i kappal a magkagi, a “Sakop kami ni Apolos.” Ket atoy bila i magkagi, a “Sakop kami ni Pedro.” Ket atoy pala i magkagi, a “Sakop kami ni Kristu.” ¹³Madukas iday! Nasina-sina dod i baggi ni Kristu? Onu natay dod ni Pablo ha kudos gipu ha nikam? Onu nabinyagan kam dod a kona ha pagtiplad na panahod moy ha ni Pablo? Madi agay! ¹⁴Magyamanak, ta awan ha nikam i bininyagan ko, malaksid di Krispo ken Gayo. ¹⁵Isu, awan ha makepeta a bininyagan ko hidi, a kona ha sakopan ko hidi. ¹⁶(Oni, naleptanan ko di Esteban ken pamiliya na, a bininyagan ko idi. Awan ko manakam nu atoy pala i sabali a bininyagan ko.) ¹⁷Ta awan naak pinaangay ni Kristu a magbinyag ha totolay, nu awan penu ipakatandi ko i Mappiya a Baheta. Ket ha pagpakatandi ko, awan ko mina usaran i kinasirib na totolay. Ta nu usaran ko i bukod ko a kinasirib, onu inaamakan a balikas, bakkan a kinatahod megipu ha katay ni Kristu i magpatahod ha nidi, nu awan i pinnakabalin na tolay a magbalikas. Ket awan ha pakesalakanan di ha iday.

I Pinnakabalin ken Sirib na Dios

¹⁸Ha dagenday a magmadi ha pakesalakan, kagin di a madukas i pagkagiyan mi aye, megipu ha katay ni Jesus ha kudos. Ngem ha nikitam a mesalakan, kona ha maenta tam i pinnakabalin na Dios gipu ha ide a kudos. ¹⁹Ket kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Dadaelan ko i sirib na mapangas a hidi a mamasirib kan. Ket ipatahod ko a sileng la i ngamin a pagkatandi di,” kon na Dios. ²⁰Isu, niyaen, anya dod i serbi na mamasirib a hidi? Awan dan ha serbi ha ngamin a pinagadal di! Ket awan ha balle ha ngamin a pakitabbegan di. Ta inpatahod na Dios a madukas i kinasirib na totolay. ²¹Ket ha kinasirib na Dios, ginimet na a awan a mabalin ha tolay a makatandiyang di i Dios gipu ha bukod di a sirib. Ket ninakam na Dios a isalakan na i ngamin a manmanahod gipu ha ginimet ni Kristu ha kudos. Iday i ibaheta mi. Ket iday i pagkagiyan di ha “madukas.”

²²Ha Judjudiyo, kayat di a maenta i kaddat a mangpatohod mina ha nidi. Ha Griego a hidi, madiyan di a manahod nu awan a umuseg i Baheta na Dios ha bukod di a kinasirib. ²³Ngem ha nikami, magibaheta kami megipu ha Kristu a natay ha kudos. Niyaen, ha relihiyon na Judio, awan a mabalin a matay i Kristu ha kudos. Isu i gipu na a tallekoda di ni Jesu Kristu. Ket ha Griego a hidi, madukas la i pagibaheta mi aye. ²⁴Ngem ha ngamin a pinili na Dios a manahod, maski nu Judio, onu bakkan a Judio, tahoda di ide a Baheta. Ta makatandiyang di i pinnakabalin na Dios ken sirib na gipu ha ni Kristu. ²⁵Ha mapangas a

hidi, kagin di a madukas i ginimet na Dios ha katay ni Kristu. Ngem mas malaing ito ngem ha kinalaing na totolay. Kagin na totolay a malupoy i Anak na Dios, nu matay hikuna ha kudos. Ngem gipu ha katay na, nepatahod dan a daktakkal i pinnakabalin na ngem ha pinnakabalin na totolay.

²⁶Niyaen, kakabsat, nakaman moy mina i kasasaad moy idi nangrugi kam a manahod. Ta inayagen nakam na Dios, maski nu madibbi i kasasaad moy. Ket tagesa la ha nikam i malaing, onu mabaknang, onu matangkay, ayun ha pagrukoden na totolay. ²⁷Ngem pinili na Dios i madagel kan a hidi, penu dumemat i oras, ket masaniki mina i malaing kan a hidi. Ha pagrukoden na totolay, makapoy i pinili na Dios a sakopan na. Ngem pinili na idagenday, penu masaniki i mannakabalin a hidi. ²⁸Pinili na Dios i madibbi a totolay, ken nasanikyan a hidi, ken napabiyon a hidi, penu mepaenta na a awan ha balle ha ngamin a kasorhan na totolay. ²⁹Ket gipu ta kona hito, awan ha magpangas ha saguppang na Dios.

³⁰Niyaen, ha nikitam, pinagisesa na kitam na Dios ha ni Jesus Kristu. Ket gipu ha nikuna, atoy kitam ha kinalaing. Gipu ha ni Jesus Kristu, mapalinteg kitam ha Dios, ken mapagbalin kitam a nadiyosan a totolay na, gipu ta sinaka na kitam ha liwaliwat tam. ³¹Isu, kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Awan moy padayawan i baggi moy, nu awan i ginimet na Dios i dayawan moy.”

I Pagitoldu ni Pablo

2 ¹Kakabsat, idi inumangayak ha nikam, inpakatandi ko i pagitoldu na Dios. Ngem awan ko inusar i madisalad a balikas, onu bukod ko a kinalaing. ²Ta ninakam ko a awan ha sabali a itoldu ko ha nikam nu awan ni Jesu Kristu, ken i pinnakelansa na ha kudos. ³Idi sinumaggupangak ha nikam, i naenta moy ha nikan i kinasaniki ko. Tahod a nagyagyagak gipu ha buribur ko. Ta katandi ko a malupoy i baggi ko ken nakam ko. ⁴Ket ha ngamin a pinagitoldu ko ken pinagikasaba ko, awan ko inusar i madisalad a kagi, onu malaing a pagbalikas, nu awan a nepaenta i pinnakabalin na Espiritu na Dios. Ket hikuna i nagpatahod ha nikam ha pagitoldu ko. ⁵Kona hito i ginimet ko penu bakkan mina a kinalaing na tolay i magpatahod ha nikam ha ni Jesu Kristu, nu awan i pinnakabalin na Dios.

I Kinasirib na Dios

⁶Niyaen, atoy numan i madisalad a kagi. Ket usaran ko ito nu pagkagiyon ko i kinasirib na Dios ha manmanahod a peturayan ha Espiritu na Dios. Ngem bakkan i kinasirib aye ha kinasirib na totolay, maski nu kinasirib na magtuturay. Ta lumipas nokkan i kinasirib na

magturay a hidi, a kona ha lumipas bila i kinaturay di. ⁷Imbes na, i kinasirib a pagkagiyan ko aye i kinasirib na Dios, a pinanggep na idi nu panyan na kitam sakopan, penu makipagisesa kitam ha nikuna ha magnanayon. Pinanggep na ito, maski idi palungo a pinarsua na i lutak. Ket kona ha nalimid i panggep na aye, ta awan nakatandiyan na totolay i panggep na. ⁸Ha denday a totolay a magtuturay, awan di nakatandiyan i madisalad a panggep na Dios aye. Ta nu nakatandiyan di mina, awan di mina inlansa ha kudos i Hapo tam, a Hapo na ngamin a inaamakan. ⁹Ngem nagimet ito, a kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Atoy i insagana na Dios para ha ngamin a magayat ha nikuna. Ket ha ide a insagana na, awan pala ha nakaenta, onu nakabaheta, onu magnakam ha ide. Ngem ide paman i gimetan na Dios para ha ngamin a magayat ha nikuna.” ¹⁰Idi palungo, awan na Dios inpakatandi ide a insangana na para ha totolay. Ngem niyaen, inpakatandi na ito gipu ha Espiritu na Dios, a pinaangay na ha nikitam. Ha ide a Espiritu na Dios, katandi na i ngamin a bagbagay, pati i madisalad a panggep na Dios. ¹¹Halimbawa: Ha totolay, awan ha makatandi ha nakam na sabali a hidi. I makatandiyan la na totolay i sadili di a nakam. Ket kona bila hito ha pagkatandi na totolay ha Dios; awan ha makatandi ha nakam na, malaksid i Espiritu na a mismo.

¹²Niyaen, nagiwat tam ide a Espiritu na Dios a pinaangay na penu makatandiyan tam i ngamin a iyatad na ha nikitam gipu ha kagbi na. Ket sabali i kinasirib na ha kinasirib na totolay. ¹³Isu i gipu na ha ngamin a pinagitoldu mi ha dende a bagay a naespirituan, usaran mi i kakkagi a maggipu ha Espiritu na Dios. Awan mi usaran i kakkagi a maggipu ha kinasirib na totolay. Ta ipakatandi mi i naespirituan a bagbagay ha totolay a peturayan ha Espiritu na Dios. ¹⁴Ha totolay a awan peturayan ha Espiritu na Dios, awan di magiwat i iyatad na. Ta awan di ito a makatandiyan. Ket awan di balliyan. Ta kagin di a madukas i ngamin a sagsagut na Dios. Pulos, awan ha makatandi ha sagsagut na Dios malaksid nu maghen ha nidi i Espiritu na Dios. ¹⁵Ha totolay a peturayan ha Espiritu na Dios, makatandiyan di i balle na ngamin a bagbagay, nu mappiya onu madukas i serserbi na. Ngem ha sabali a hidi a magmadi ha Espiritu na Dios, awan di makatandiyan i totolay a peturayan ha Dios. ¹⁶Isu i gipu na a awan na kitam makatandiyan na sabali a hidi, gipu ta atoy ha nikitam i nakam ni Kristu. Ket kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Awan ha tolay a makatandi ha nakam na Dios. Ken awan ha maketoldu ha nikuna.”

Magpatakng Kitam Ha Pondasyon A Ni Kristu

3 ¹Kakabsat, idi naghentak ha nikam, awan a mabalin a magitolduak ha nikam a kona ha peturayan a hidi ha Espiritu na Dios. Ta kona

ha bigu kam pala a manahod ha ni Kristu, ket kona ha annak kam pala. Isu i gipu na a madibbew i kakkagi ko, a kona nu tolduan ko i peturayan pala ha alegid a ugali. ²Ket madibbew i pagitoldu ko ha nikam, a kona ha annak kam pala, ket kona ha inpainum ko ha nikam i gatas, ta awan moy kaya i maigat a kanan. Ket maski hanggan niyaen, awan moy kaya a makatandiyen i madisalad a pagitoldu, ³ta usigan moy pala i alegid a ugali moy. Ket atoy pala i kappal ha nikam a sumeni. Ket atoy bila i kappal a makitabbegan. Ket gipu ta kona hito, nepaenta dan a peturayan kam pala ha ugali na awan a hidi a manahod. ⁴Ha kappal ha nikam, ipeta di, “Sakopak ni Pablo.” Onu kappal, ipeta di, “Sakopak ni Apolos.” Ket gipu ha ide, nepaenta dan a magkalan i ugali moy aye ken ugali na awan a hidi a manahod. ⁵Maliwaliwat kam wade. Makatandiyen moy mina a awan ha kasabaliyan ha ni Apolos ken ni Pablo. Magkalan kami la a magserbi ha Apo Dios. Ket gipu ha tarabaho mi aye, neturong kam a manahod ha ni Jesu Kristu. I gimigimetan mi la i tarabaho a kona ha inyatad na Dios ha kada esa a tagabu na.

⁶Halimbawa: Ha biyang ko, kona ha nagmulaak ha bin-i, ta hikan i nangipeta ha tinahod moy. Ket ni Apolos i kona ha nagsibug, ta hikuna i nanginayon ha panahod moy. Ngem i Dios i mangpadakkal ha nikam, penu pumigpigsa i panahod moy. ⁷Awan ha balle nu heya i nagmula, onu heya i nagsibug. I Dios i nangnangruna, gipu ta hikuna i mangpadakkal ha mulmula. ⁸Ha magmula ken ha magsibug, awan ha kasabaliyan di. Magkalan la hidi, a gunggunaan na hidi na Dios, ayun ha ginimet na kada esa. ⁹Ha nikami a magibaheta megipu ha ni Kristu, magdinagap kami a magserbi ha Dios. Ket hikam i pangiangayan na ha nikami, a kona nu hikam i talon a pagtarabahoan mi.

Ide bila i pangaregan ko ha nikam: Kona a hikam i bilay na Dios. ¹⁰Ket kona a hikan i esa a karpentero, a magtarabahoak ayun ha pinnakabalin a iyatad na Dios. Ket ginimet ko dan i kona ha pondasyon a pangpatakngan ha bilay. Niyaen, atoy bila i sabali a hidi a kona ha karpentero a magpatakngan bila ha dibbew na pondasyon aye. Mabalin ito, basta magingat i kada esa a magpatakngan ha ide a pondasyon. ¹¹Ta indatton na Dios ni Jesu Kristu a kona ha isesa a pondasyon. Ket awan a mabalin a magimet i sabali a pondasyon a pagpatakngan ha bilay na Dios aye.

¹²Niyaen, kona ha atoy i sabasabali a aruwatan a usaran na magpatakngan a hidi ha ide a pondasyon. Ha pangaregan ko aye i kayat ko kagiyan i sabasabali a pagitoldu di. Mappiya i kappal, ket kona ha balitok, onu pirak, onu mangina a bitu-bitu, ta malagda idento. Ngem madukas la i sabali a pagitoldu, ket kona ha kayo, onu tikkal, onu root. Ta sigida la hidi a matutod. ¹³Ket nokkan, ha Pamalak a Paghukom ni Kristu, mepaenta i pagitoldu na kada tolay, nu mappiya onu madukas i

pinagpatakna na ha pondasyon na a ni Jesu Kristu. Ta kona ha padasen ni Kristu i tarabaho na kada tolay ha gangatan. ¹⁴Nu mappiya i ginimet na, a kona ha balitok, onu pirak onu mangina a bitu-bitu, malagda ito ha gangatan ni Kristu. Ket magungguna iday a tolay. ¹⁵Ngem nu madukas i pinatakna na ha pondasyon aye, a kona nu inusar na i nalbag a kayo, onu tikkal, onu root, matutod la ito ha gangatan. Ket lompas bila i gungguna na tarabaho na. Maski nu mesalakan hikuna, ngem kona ha tolay a bumuyot ha bilay a matutod. Ta magbiyag hikuna, ngem natutod i ngamin a kukua na. ¹⁶Awan moy mina maleptanan a hikam man i bilay na Dios, a hikam i paghenan na Espiritu na Dios. ¹⁷Parusaan na Dios i maski nu heya a magpaduksan ha bilay na Dios, gipu ha madi a pinagpatakna na ha pondasyon na a ni Kristu. Ta inbukod na Dios i bilay na, penu madiyosan mina. Ket hikam man i bilay na Dios.

¹⁸Awan moy allilawan i baggi moy. Nu atoy kan ha nikam i masirib, ayun ha pagibilang na tolay, magpabiyang mina hikuna ha bukod na a kinasirib penu makatandian na i kinasirib na Dios. Maski nu managenan hikuna nokkan a “Madagel,” mas mappiya ito ngem ha bukod na a kinasirib. ¹⁹Gipu ta, ha pagibilang na Dios, awan ha balle ha kinasirib na toloy. Ket kona ha nesurat ha Libro na Dios, “I pakadadailan na Dios ha mapangas a hidi i bukod di a kinasirib.” ²⁰Ket nesurat bila, a “Katandi na Dios i pagnakanakam na masirib kan a hidi, ket awan ha serserbe ha iday.” ²¹Isu, bakkan mina a pagsakop moy ha tolay i pagpangas moy, onu namnamaan moy, nu awan i Dios a mangiyatad ha ngamin a kasapulan moy. ²²Pati hikami ni Apolos, ni Pedro ken ni Pablo. Magkalan kami, a pinaangay na kami na Dios penu magdagap ha nikam. Ket iyatad na Dios ha nikam i maski nu anya a mangina ha ide a lutak. Iyatad na ha nikam i biyag ken pangabak moy ha katay, pati i ngamin a magimet ha nikam ha niyaen a tiyempo ken ha tiyempo a kasaguppangan. Ha ngamin a dende, sakop hidi na Dios a mangiyatad ha nikam ha ngamin a kasapulan moy. ²³Ket sakop kam ni Kristu, ket sakop bila ni Kristu na Dios. Oni ay!

I Pinagserbi na Lallalaki a Pinaangay na Dios

4 ¹Isu, ha nikami, ibilang moy kami mina a tagabu ni Kristu. Intalak na ha nikami i pagitoldu na Dios a awan nakatandian na toloy idi palungo. ²Niyaen, ha esa a tagabu, masapul a mapagtalkan hikuna a magtongpal ha Hapo na. ³Isu, anya wade ha nikan? Mapagtalkanak, onu awan? Apo Dios la i makatandi ha iday. Awan ha balle ha nikan nu hukoman moy i tarabaho ko, onu mahukomanak na sabali a hidi. Ta maski ha nikan, awan ko bila mepeta nu tahod onu madi i tarabaho ko. ⁴Nadalus i nakam ko. Ngem bakkan a iday i mangpatahod a awanak a pulos a nakaliwat ha tarabaho ko aye. I Apo Dios la i makatandi ha tarabaho ko, nu mappiya ito onu madukas.

⁵Isu, hikam a taga Korinto, awan kamon manghukom ha tarabaho na esa a tagabu na Dios. Dumemat nokkan ni Kristu a manghukom ha ngamin a totolay. Hikuna i mangipaenta ha palimed di ken madisalat a panggep di. Ket ha tiyempo a ito, magiwat na kada esa i pammadayaw a maggipu ha Dios, ayun ha ginimet na. ⁶Kakabsat, ha ngamin a ide a pagkagiyan ko, inusar ko a pangaregan i kasasaad mi ni Apolos, penu katandiyang moy a maggimet ha mappiya ayun ha nesurat ha Libro na Dios. Ket awan mina ha idumduma moy, a pagpangasan moy ha esa a maestro ken paglimadan moy ha sabali. ⁷Apay a mapangas kam, a patangkayan moy i baggi moy? Awan dod a Dios i nangiyatad ha ngamin a atoy ha nikam? Isu, nu nagiwat moy i sagut na Dios ha nikam, apay a magpasindayag kam, a kona ha naalap moy gipu ha bukod moy a pinaggimet?

⁸Ha nakanakam moy, atoy dan ha nikam i ngamin a kasapulan moy. Ket kagin moy a nagiwat moy dan i ngamin a iyatad na Dios ha totolay. Kagin moy a nagbalin kam a hari ha paghariyan na Dios, maski nu awan a kona hay i napadas mi. Ha kayat ko, tahod mina i nakaman moy, penu makipaghari kami bila nikam. ⁹Ta marigatan i biyag mi a lallalaki a pinaangay na Dios. Ha nakam ko, kona ha kayat na Dios a padibbiyan na kami, hanggan mas madibbi ngem ha ngamin a sabali a tolay. Kona ha balud kami, a dandani dan a mapapatay ha sentro na ili. Ket buyaan na ito na ngamin a totolay, pati i anghel a hidi. ¹⁰Madagel kami kan gipu ha pagitoldu mi megipu ha ni Kristu. Ngem hikam kan i malaing ha pagkatandi moy ha ni Kristu, konna kan. Nalupoy kan i pinnakabalin mi, ngem hikam kan i mannakabalin unay. Ket padayawan di kam, ngem pasanikyan di kami. ¹¹Maski niyaen, ket kanayon kami magattam ha alap ken uwaw. Kurang i tennon mi. Ha linakalakad mi, nadanog kami, ket awan ha bilay mi. ¹²Magtarabaho kami ha madaggi ha ngamin a pagbiyag mi. Nu maulew kami, ikararagan mi i nagulew. Nu malokoan kami, attaman mi. ¹³Nu pasanikyan di kami, maanus i pagkagi mi ha nidi. Ha pagibilang na totolay, nagbalin kami a kona ha basura ken maromsa. Ket maski hanggan ha niyaen, awan kan ha balle na biyag mi.

¹⁴Niyaen, awan ko ide insurat a pangpasaniki ha nikam, nu awan a kayat ko a pangbalakad ha nikam. Ta ibilang takam a annak ko a ayayatan ko. ¹⁵Ket maski nu atoy i makpal a magbalakad ha nikam megipu ha panahod moy ha ni Kristu, atoy la i esa a nagbalin a kona ha hama moy. Ket hikan i nagbalin a kona ha hama moy, idi pinagibaheta ko ha nikam ha Mappiya a Baheta ni Kristu. ¹⁶Isu, agedan ko ha nikam a umaheg kam ha nikan. ¹⁷Ket niyaen, ide i gipu na a paangayan ko ha nikam ni Timoteo. Ide a Timoteo i ayayatan ko a kona ha anak ko, ket mapagtalkan hikuna ha panahod tam. Ipanakam na ha nikam nu panya i pinaguseg ko ha ni Kristu, ket kona ha itoldu ko ha kapikapilya ha ngamin a sabasabali a lugar.

¹⁸Atoy i kappal ha nikam a mapangas. Ket kagin di a mantengak a umangay ha nikam. ¹⁹Ngem nu ipalubos na Dios, umangayak ha nikam ha sigida. Ket hikan a mismo i mangenta nu anya i kabaelan na mapangas a hidi; nu tahod i gimigimetan di, onu kakkagi la i paglaingan di. ²⁰Ta nu magpasakop kitam ha Dios talaga, mepaenta i paghariyan na gipu ha pinnakabalin na ha nikitam, ket bakkan a gipu ha kakkagi la. ²¹Niyaen, anya i kaykayat moy? Makiingalak mina ha nikam, onu maanusak mina ha pagdemat ko? Nu umusoseg kam ha pagitoldu ko, mapadas moy i dakkal a pinagayat ko ha nikam.

I Pagpawasto Ha Maggimet Ha Madukas

5 ¹Niyaen, nabahetaan ko a atoy i kappal ha nikam a maggimet ha madukas. Ta atoy kan ha nikam i makikamegos a hidi. Ket madukas unay ide a pakikamegos di. Maski ha awan a hidi a makidiyos, maneg ide a kalase na liwat, a atoy kan ha nikam i esa a lalaki a makikamegos ha siuman na. ²Apay a mapangas kam pala? Masapul a magladingit kam mina. Ket masapul a palakadan moy iday a nakikamegos. ³Maski nu madiyoak ha nikam, hinukom ko dan iday a lalaki a nagdukas. Ket kona ha atoyak ha nikam, gipu ha turay ko a maghukom a nagipu ha ni Apo Jesus. ⁴Isu, nu makipaggimong kam, tongpalan moy ide a ibon ko ha nikam, ket kona ha atoyak ha nikam ha ihay. Gipu ha pinnakabalin na Hapo tam a Jesus a maghen ha nikitam, ⁵palakadan moy iday a lalaki ha paggimongan moy, a kona ha peturayan moy hikuna ha ni Satanas, penu parigatan na i lalaki heya. Ta mas mappiya nu madadael i mahagliwat a kinatolay na, penu mesalakan i angas na nokkan, ha Paghukom ni Apo Jesus ha totolay.

⁶Apay a mapangas kam? Awan mina a kona hito. Ta katandi moy dan ide a pagkakagi, a “Maski nu ballik la a liwat, dumakkal ito hanggan umalis ha ngamin a lebut na.” ⁷Niyaen, masapul a adiyoon moy i alegid a ugali moy a madukas, penu awan ha liwat ha nikam. Katandi ko dan a awan kam ha liwat, ket nebilang kam a mappiya. Ta newagah dan i pangadya ha liwaliwat na totolay, a newagah dan ni Kristu, ket kona ha karnero a patayen na Judjudiyo ha Piyesta na Pinagtaleban na Anghel a Magpatay. ⁸Isu, ha nikitam, masapul a manakam tam i katay ni Kristu. Ket adiyoon tam i maingal a nakam tam ken madukas a ugali a pakadukasan na sabasabali a hidi. Ket nakaman tam ni Kristu ha tahod, penu tahod i panahod tam, ken nadalus kitam a tahod.

⁹Insurat ko ha nikam idi, ket inbalakad ko a awan kam makiagum ha makikamegos a hidi. ¹⁰Ngem bakkan a awan a hidi a makidiyos i pagkagiyan ko, nu awan i manmanahod a hidi a maggimet ha madukas. Ta siyempre, ha ngamin a awan a manahod, maggimet hidi ha madukas. Makikamegos hidi, magdammot hidi. Ha kappal, mahagtakaw hidi. Ha

kappal, magdayaw hidi ha didiyosen. Ket awan moy hidi malisiyan, ta atoy la ide a lutak a paghenan tam. Ket paghenan di bila hito. ¹¹Isu, i kayat ko kagiyan, a nu atoy i esa a manahod kan ha ni Jesus, ngem mahaggimet hikuna ha madukas, pabiyanan moy hikuna. Nu makikamegos hikuna, onu magdammot, onu magdayaw ha didiyosen, onu magulew hikuna ha kakalan na a tolay, onu mahagbartek, onu mahagtakaw hikuna, pabiyanan moy. Maski nu magkan, awan kam makipagkan ha esa a manahod a maggimet ha kona hay.

¹²⁻¹³Awan ha pakibiyang ko a manghukom ha tolay a awan a manahod. Awan la. I Apo Dios mala i manghukom ha nidi. Ngem masapul a pawastoan tam i agagum tam ha sakop tam a kapilya. Ta kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Palakadan moy ha grupo moy i madukas a tolay.”

Nu Atoy I Pangidaruman Moy Ha Kabsat Moy a Hidi

6 ¹Niyaen, megipu ha denday a problema ha kapilya moy, atoy kan i kappal ha nikam, ket makidinarum hidi. Ket kayat di a pahukom ha tolay a awan a manahod. Ngem madi ito! Imbes na, mappiya mina nu umangay hidi ha kakalan di a manahod ha ni Jesus, a panghukoman di mina. ²Ngem naleptanan moy wade a hikitam man a tolay na Dios i manghukom nokkan ha ngamin a sabasabali. Ta magagum kitam ha ni Kristu, a manghukom ha kassoli na. Isu, nu kona hito a hukoman moy nokkan i ngamin a sabali a tolay, mahukom moy mina idenday a ballik a bagbagay ha kapilya moy. ³Maski i anghel a hidi, hidi paman i hukoman tam nokkan. Niyaen, nu kona hito i turay tam ha ni Jesu Kristu, hikitam mina a mismo i magturay ha agagum tam a makidinarum. ⁴Isu, nu atoy ha nikam i makidinarum a hidi, apay a pahukom kam ha sabali a hidi a awan a manahod? ⁵Ikasaniki moy ide, anya? Awan dod ha maski esa ha nikam a makatandi a mangibalakad ha kakabsat na? ⁶Awan wade. Ta makidinarum i kamkameng na kapilya moy. Ket pahukom kam ha sabali a hidi a awan a manahod.

⁷Naabak kam dan. Nepaenta dan a kulang i panahod moy. Ta nu makidinarum kam, mepaenta dan a kurang i panahod moy. Apay a awan moy attaman i magliwat ha nikam? Apay a awan moy pakawanan i magsuitik ha nikam? ⁸Ngem hikam a mismo i magliniwat ken magsinuitik, ket iraman moy bila i mismo a kakabsat moy! ⁹Katandiyon moy mina a awan makasaddap ha Paghariyan na Dios i mahagliwat a hidi. Awan kam paallilaw. Awan sumaddap ha Paghariyan na Dios i makikamegos a hidi, onu magdayaw ha didiyosen, onu maggundaway ha sabali a kabanga, onu magariha ha kakalan na a lalaki onu kakalan na a babbey. ¹⁰Awan sumaddap i magtakaw a hidi onu magseni, onu mammartek, onu magulew ha agagum di, onu magtulisan a hidi. Pulos, awan hidi sumaddap ha Paghariyan na Dios. ¹¹Ket kona bila hito i

kappal ha nikam idi. Ngem niyaen, naugesan kam ha liwaliwat moy. Ket nebukod kam ha pagserbi na Apo Dios. Ket napalinteg kam ha saguppang na Dios, gipu ha Hapo tam a Jesu Kristu, ken gipu ha Espiritu na Dios.

Atoy I Pagserbe na Baggi Tam ket Paghenan mina Na Espiritu na Dios

¹²Niyaen, megipu ha kasorhan na baggi na tolay, baka atoy i magkagi, a “Mepalubos ha nikan i ngamin a kayat ko a gimetan, ta nadalusanak dan ha ngamin a liwat ko.” Ket tahod iday a kagi. Ngem awan a paghusayan i ngamin a pagayatan mo. Maski ha nikan, mabalin ko bila a ipeta a mepalubos ha nikan i maski nu anya a bagay. Ngem maski nu kona hito, awanak a patagabu ha maski nu anya a kinadukas. ¹³Niyaen, atoy bila i makitabbeg, a “Inyatad na Dios a pagiyalap tam, penu masor kitam a magkan. Ket pinarsua na i kanan a pagennaman tam.” Tahod iday a kagi. Ngem awan kitam mina madammot. Ket nanakaman tam mina a atoy nokkan i oras, ket paggimakan na Dios i biyag tam. Ha tiyempo a ito, awan ha serbi i kanan ken pagiyalap tam. Ket kona bila hito ha baggi tam. Ta bakkan a pinarsua na Dios i baggi tam a pangikamegos, nu awan a pangpadayaw ken pagserbi ha Apo Kristu. Pinarsua na i baggi tam a kona ha bukod na a kukua. Ket daponan na ito.

¹⁴Niyaen, awan a pinabiyag na manon na Dios ni Apo Kristu, nu awan bila a pabiyagan na kitam nokkan, gipu ha pinnakabalin na, a maghen kitam ha nikuna ha magnanayon. ¹⁵Nakaman moy mina a paset na baggi ni Kristu idagende a baggi tam. Isu, mepalubos dod ha nikan, nu isina ko i esa a paset na baggi ni Kristu, ket iagum ko ha baggi na madukas a babbey? Madi ito agay! ¹⁶Katandiyan moy mina a magbalin a isesa i baggi na mangibabbey ken madukas a babbey. Madinnang ito ha Libro na Dios. Ta nesurat dan, a “Magbalin a isesa a baggi i magkabanga.” ¹⁷Ngem ha maski nu hey a manahod ha ni Kristu, a mangikamang ha baggi ni Kristu, magbalin a isesa i angas na ken angas ni Apo Kristu.

¹⁸Isu, awan kam makikamegos. Adiyonan moy iday a liwat, ta delikado unay iday. Kagin moy a awan ha liwat a makadadail ha kinatolay. Ngem ipeta ko ha nikam, a dadailan mo i kinatolay mo a mismo, nu makikamegos ka. ¹⁹Awan moy wade makatandiyan a maghen ha baggi moy i Espiritu na Dios, a iyatad na Dios ha nikam. I baggi moy i templo na, a paghenan na Espiritu na Dios. Awan moy a kukua i baggi moy, nu awan a kukua na Dios. ²⁰Ta mangina i inggatang na ha nikam. Isu, usaran moy i baggi moy a pagdayaw ha Dios.

Megipu ha Magkabanga

7 ¹Niyaen, ide i tabbeg ko ha nikam megipu ha salodsod ha surat moy. Mappiya nu awan a mangabanga i lalaki. ²Ngem gipu ta makpal i makikamegos a hidi, mappiya bila nu atoy i kabanga ha kada lalaki

ken ha kada babbey, penu maadiyoan moy i pakikamegos. ³Ket iyatad na mina na lalaki i baggi na ha kabanga na. Ket iyatad bila na babbey i baggi na ha kabanga na. ⁴Ta bakkan a babbey i mangituray ha baggi na, nu awan i kabanga na. Ket kona bila hito ha lalaki. Bakkan a hikuna i mangituray ha baggi na, nu awan i kabanga na. ⁵Awan kam magkemot, malaksid nu nagboyboyan moy a awan kam magduhog, penu magisesa kam a magkararag. Ngem nu naubos dan idenday a pamalak, masapul manon a magduhog kam, penu awan na kam abakan ni Satanas ha sulisog na, gipu ta awan moy kaya iturayan i kasorhan na baggi moy. ⁶Ipet a ko ide ha nikam a kona ha pammalubos ha magkabanga. Awan a kona ha bon ko ha nikam. ⁷I kinatahod na, kaykayat ko a magbalin mina a kona ha nikan i ngamin a manmanahod, ta awan ko masapul i kabanga. Ngem katandi ko bila a sabasabali i pinnakabalin a iyatad na Dios ha toloy. Ha kappal, pabinnagan na hidi na Dios, ket awan di masapul a magkabanga. Ta sabasabali mala i kagbi na Dios ha nikitam. ⁸Niyaen, ide i ipeta ko ha nikam a awan ha kabanga, ken ha nikam a bilu. Mappiya nu umaheg kam ha nikan, a awan kam mangabanga. ⁹Ngem nu awan moy meturayan i kasorhan na baggi moy, magkabanga kam mina. Oni, mas mappiya nu magkabanga, ngem nu marigatan kam gipu ha kasorhan na baggi moy.

¹⁰Niyaen, ide i bon ko ha nikam a kekkabanga. Ket bakkan a naggipu ha nikan, nu awan a naggipu ha Dios i kagi ko aye. Awan mina sumina i babbey ha kabanga na. ¹¹Ngem nu sumina hikuna, masapul a awan manon hikuna magkabanga. Magbiyag mina hikuna a magisesa, onu sumoli ha kabanga na. Ket kona bila hito ha lalaki; awan na mina isina i kabanga na.

¹²⁻¹³Niyaen, ha nikam a kekkabanga a awan a manahod ha Hapo tam, atoy i ipeta ko ha nikam. (Hikan i magkagi ha ide. Bakkan a bon na Apo Dios.) Nu atoy i kabanga mo a awan manahod, ngem kayat na pala a makiagum ha nikaw, awan mo hikuna palakadan. ¹⁴Ta nebukod hikuna ha kagbi na Dios gipu ha pakipagisesa na ha kabanga na a manahod. Nu awan a tahod ito, magkalan mina i annak di ha annak na awan a hidi a manahod. Ngem ha kinatahod na, kona ha nebukod bila hidi ha kagbi na Dios gipu ha panahod na esa a manugang di. ¹⁵Ngem nu atoy i kabanga mo a awan a manahod, ket nu kayat na a lumakad ha nikaw, palubosan mo hikuna a lumakad. Mawayawaya ka a magbiyag a sitatalna. Ta kona hito a inayagen naka na Dios, penu magbiyag ka a matalna. ¹⁶Ket awan mo katandi nu mesalakan i kabanga mo, onu awan, gipu ha pinakiagum na ha nikaw.

Ha Maski Nu Anya a Kasasaad Moy, Magbiyag kam Ayun Ha Pagayatan na Dios

¹⁷Niyaen, ide i bon ko ha ngamin a manmanahod, ha ngamin a kapilya a angayan ko. Tumulos mina i kada esa, ayun ha kasasaad na a inyatat

na Dios idi inayagen na a manahod. ¹⁸Halimbawa, nu Judio ka idi inayagen na ka na Dios, awan mos adyan i kinajudiyo mo. Nu bakkan ka a Judio, idi inayagen na ka na Dios, awan ka mina magpasakop ha Judio a hidi. Awan ka pakabulaw, a kona ha Judio. ¹⁹Ta awan ha balle na ha Dios nu napakabulaw ka, onu awan. I mangina la ha Dios i pinagtongpal mo ha pagitoldu na Dios. ²⁰Tumulos mina i kada esa ha kasasaad na, idi naayagen hikuna. ²¹Halimbawa, nu esa ka a tagabu, idi inayagen naka na Dios, tumulos ka mina a magtagabu. Ket nu atoy i gundaway mo a magbalin a siwawaya, alapan mo. Mappiya bila nu mawayawaya ka. ²²Ngem maski nu esa ka a tagabu, onu awan, basta inayagen na ka na Dios, ket mawayawaya ka a magserbi ha Apo Dios. Onu maski awan ka matagabuan, basta inayagen na ka ni Kristu, ket nagbalin ka dan a tagabu ni Kristu. ²³Ginatang na kam na Dios ha nangina. Isu, awan kam patagabu ha totolay. ²⁴Kakabsat, awan a masapul a masulitan i kasasaad moy penu makiuseg kam ha Dios. Ta Dios mala i makatandi ha kasasaad tam. Basta tumulos kitam a umusoseg ha Dios, a kona idi inayagen na kitam.

Megipu Ha Awan Ha Kabanga

²⁵Niyaen, insalodsod moy megipu ha awan ha kabanga. Awan ha bon ko a naggipu ha Apo Dios, ngem mepeta ko i nakaman ko. Ket gipu ha kagbi na Dios ha nikan, mapagtalkan i kakkagi ko aye. ²⁶Ha nakam ko, mappiya nu awan moy suletan i kasasaad moy. Ta marigatan kam ha yenan a tiyempo. ²⁷Nu atoy ka ha kabanga, awan kas sumina ha nikuna. Nu awan ka ha kabanga, awan kas mageriyok ha kabanga. ²⁸Ngem maski nu magkabanga kam, awan kam ha liwat ha iday. I nanakaman ko la a makpal i rigrigat na magkabanga a hidi ha yenan a tiyempo. Ket kayat ko a malisiyan moy i rigrigat a kona hay.

²⁹Kakabsat, ide i kayat ko a kagiyen: Ballik dala i tiyempo tam ha ide a lutak. Isu, mangrugi ha niyaen, bakkan a kabanga i palungo a nanakaman moy, nu awan i pagserbi moy ha Dios. ³⁰Maski nu maragsak kam, onu maladingit. Maski nu makpal i aruwatan moy, onu kurang. Awan ha balle. Ta bakkan a hikaw i makinkukua, nu awan i Apo Dios. Ket kona ha buludan mo la i kukua na. ³¹Ha pagibilang tam, awan mangina i bagbagay ha ide a lutak. Ta dandani dan a naubos i ngamin a bagbagay ha lutak aye.

³²Kayat ko a awan mina ha pakaburiburan moy. Halimbawa, ha lalaki a awan ha kabanga, nanakaman na la i pagserbi na ha Apo Dios. Ta kayat na a patalakan i Hapo na. ³³⁻³⁴Ket kona bila hito ha madiket a hidi. Ta nakaman di la i pagserbi di ha Apo Dios. Ket nebukod ha Dios i ngamin a pigsa di ken nakam di. Ngem awan ito a mabalin ha kekkabanga a hidi. Ta masapul di a magnakam ha kasasaad na pamilya di, ket nu panyan di

a magpatalak ha kabanga di. Isu, kona ha magduwa-duwa i nakam di. Ta kayat di a magserbi ha Dios, ngem masapul bila a magserbi hidi ha kabanga di.

³⁵Gipu ta kayat takam a daggapan, isu a ipeta ko ide. Ket awan takam sawayan a magkabanga. I kayat ko la a gimetan moy i mappiya ken malinteg. Ket magisesa mina i pagserbi moy ha Apo Dios, a awan mina ha pagduwa-duwaan moy.

³⁶Ngem nu atoy i kayat di a magkabanga, palubosan moy hidi a magkabanga. Awan ha liwat ha iday. Nangruna nu marigatan hidi a mangituray ha kasorhan na baggi di. Isu, ha kappal, magkabanga mina hidi. ³⁷Ngem ha sabali a hidi, kaya di a mangituray ha baggi di, ket awan di masapul i magkabanga. Ta awan hidi maabak gipu ha sulisog a makikamegos. Isu, mappiya nu tumulos hidi a magisesa. Awan mina hidi mapilitan a magkabanga. ³⁸Isu, i ipeta ko ha nikam a mappiya nu magkabanga i tolay. Ket nu awan hidi magkabanga, mas mappiya paman ito.

³⁹Niyaen, awan a siwawaya i babbey a makikabanga, nu magbiyag pala i kabanga na. Ngem nu natay dan i kabanga na, siwawaya hikuna a makikabanga manon. Basta manahod bila ha ni Apo Kristu i kabangaan na. ⁴⁰Ngem ha nakanakam ko, mas mappiya i kasasaad na nu tumulos hikuna a bilu. Ket iday bila wade i nanakaman na Espiritu na Dios a atoy ha nikan.

Mawayawaya Kitam a Maggimet Ha Maski Nu Anya, Basta Magingat Kitam

8 ¹Niyaen tabbegan ko i salodsod moy megipu ha kanan a nedaton ha didiyosen, ket nu mepalubos ha nikitam a magkan ha kanan a kona hay. Niyaen, magoniak ha kinagi moy, a “Makatandiyam tam ngamin a awan ha pinnakabalin ha denday a didiyosen.” Tahod i kinagi moy. Ngem i buriburan ko a baka awan madaggapan i agagum moy gipu ha pagkatandi moy aye. Ta bakkan i pagkatandi tam i mangpapigsa ha panahod na agagum tam, nu awan i pinagayat tam ha nidi. Mangruna nu mapangas kitam gipu ha pagkatandi tam. Ta awan ha serbi ha pagkatandi tam, nu mapangas kitam. Ngem nu magayat kitam a tahod ha kakabsat tam, daggapan tam hidi a pumigsa. ²Nu atoy i esa a mapangas, ket kagin na a makpal dan i katandiyam na, i kinapangas na aye i mangipaenta a kulang pala i pagkatandi na. ³Ket bakkan i pagkatandi na tolay i pakilassinan na Dios ha tahod a anak na, nu awan i pinagayat na ha Dios.

⁴Isu, niyaen, ide i ipeta ko megipu ha kakanan a nedaton ha didiyosen a hidi. Katandi tam a awan ha kinatahod ha didiyosen a hidi. Ta awan ha sabali a Dios nu awan i tahod a Dios a isesa. ⁵⁻⁶Maski nu atoy i makpal a sinangdidiyos a dayawan na sabali a hidi. Ngem ha nikitam,

atoy la i esa a Dios, a Hama tam, ken namarsua ha ngamin a bagbagay. Ket magbiyag kitam a magserbi ha nikuna. Ket atoy la i esa a Hapo tam a hikuna ni Jesu Kristu. Ha ngamin a naparsua, naparsua hidi gipu ha nikuna, ket magbiyag kitam gipu ha nikuna. Ngem ha sabali a hidi, peturayan hidi ha dagenday a sinangdidiyos, a makpal kan a maghen ha langit ken lutak. Ket peturayan hidi ha dagento a “happo” di. ⁷Maski ha kappal a manmanahod, malupoy pala i panahod di, ket awan di pala makatandiyan a sinangdidiyos la i nagdatonan di ha kanan. Ket gipu ha aligid a ugali di, a pinagiwagah di idi ha didiosen, magduwaduwa hidi nu magkan hidi ha kona hay a kanan. Ta kagin di a makiuseg hidi ha madukas a espiritu, ket dakkal a liwat ide, nu magkan hidi ha kona hay a kanan. ⁸Ngem ha kinatahod na, awan la ha balle ha kanan. Awan pumigsa i pakiuseg tam ha Dios gipu ha kanan tam. Ket awan malompas i kagbi na ha nikitam gipu ha kanan.

⁹Ngem niyaen, ipeta ko ha nikam a magingat kam, a awan moy iturong ha liwat i malupoy a hidi. Ta baka masulisog hidi a magliwat gipu ha mawayawaya a ugali moy. ¹⁰Halimbawa: nu umangay ka ha bilay na didiyosen a hidi a makipagkan ka hay, baka maenta naka na kabsat mo a malupoy ha panahod na. Niyaen, ha panggep mo, kayat mo a ipaenta i pagkatandi mo, a awan a pulos ha pinnakabalin na didiyosen ha nikaw. Ta napigsa i panahod mo ha ni Jesu Kristu. Ngem ha kabsat mo a malupoy, kayat na bila a padasen a magkan ha bilay na didiyosen, maski nu ibilang na ide a dakkal a liwat. ¹¹Isu, gipu ta kayat mo a mepaenta i pagkatandi mo, nadadael dan i panahod na malupoy, ta nagduwaduwa dan i nakam na. Hikuna man i kabsat mo, a nakegipuan na pinnakatay ni Kristu! ¹²Isu, nagliwat ka ha ni Kristu, ta liniwatan mo i kabsat mo a malupoy. Pinagsakit mo dan i nakam na gipu ha mapangas a pagkatandi mo aye. ¹³Isu, niyaen, ipeta ko ha nikam, nu makaliwat i kabsat ko gipu ha kanan ko a pilas a nedaton ha didiyosen, pulos a awanak maghida ha pilas, penu awan hikuna magliwat gipu ha nikan.

I Kalintegan ken Biyang na Lallalaki a Pinaangay na Dios

9 ¹Maski hikan, mepalubos ha nikan a maggimet ken magaged ha maski nu anya, ayun ha turay ko. Ta hikan man i esa a apostol a napaangay gipu ha bon na Dios! Naenta ko dan ni Jesus a Hapo tam! Ket hikam i kona ha bunga na tarabaho ko ha Apo Dios. ²Maski nu atoy i sabasabali a magmadi ha turay ko a apostol, awan ha duadua a katandi moy dan a pinaangay naak na Dios. Ta hikam i magpatahod a apostolak a tahod, gipu ha biyag moy ha ni Jesu Kristu, a kona ha bunga na tarabaho ko.

³Niyaen, ide i tabbeg ko ha nidi a mangipaliwat ha nikan.

⁴Nanakaman di mina i paggimi-gimet mi ni Bernabe. Ta maski nu atoy

i kalintegan mi a ipagastos ha nikam ha kasapulan mi, awan a kona hito i gimetan mi. ⁵Ket atoy bila i kalintegan mi a magkabanga ken mangikuyog ha kabanga mi ha pinagbiyahe mi, a kona ha gimetan di Pedro, ken saba-sabali a apostol, ken wadwaddi ni Apo Jesus. Ngem awan a kona hito i gimetan mi. ⁶Anya? Sabali kami dod ni Bernabe, a masapul mi a magtarabaho ha pagbiyag mi? ⁷Madi ito agay! Ta kona ha ide i halimbawa ko ha nikam: a pulos, awan ha sundalo a maggastos ha pinagserbi na ha gobyerno. Ket pulos, awan ha mannalon a awan manggapas ha bunga na inmula na. Ket pulos, awan ha mahagdapon ha karnero a awan uminum ha gatas na karnero na.

⁸Niyaen, awan la a ugali na tolay i pagkagiyan ko ha ide, nu awan a magkalan i inpeta na Dios ha Linteg na. ⁹Ta mabasa tam ha Linteg ni Moyses, a “Awan mos ikemot i baka a magdapil ha kanan moy,” kon na Dios. Niyaen, anya ha nakanakam moy? I baka la a hidi i pagnakaman na Dios? ¹⁰Awan agay. Awan ha sabali nu awan a hikitam i kayat na pagkagiyan, idi inpasurat na ide. Inturong na ide ha nikitam. Ta magtarabaho i magarado ken i magapit a hidi, gipu ta atoy i namnamaan di a bunong di. ¹¹Niyaen, anya mina i bunong mi ha pinagserbi mi ha nikam? Ta kona ha inmula mi ha nikam i kagi na Dios. Ket gipu ta kona hito, madi dod nu mangnamnama kami ha nikam ha kasapulan mi? ¹²Nu atoy i kalintegan na sabali a hidi a madagapan, dakdakkal paman i kalintegan mi. Ngem awan mi inusar ide a kalintegan mi, nu awan a attaman mi i ngamin a rigrigat. Ta baka madiyan na totolay i Mappiya a Baheta ni Kristu, nu maenta di kami a magaged.

¹³Sigurado a katandi moy nu hadya i paggipuan na kanan na tarabahador a hidi ha Templo na Dios. Ta nu magtarabaho hidi ha Templo na Dios, i Templo bila i pagalapan di ha kanan di. Nu tarabaho di i mangidaton ha Dios, alapan di bila i bunong di ha pangiwagah. ¹⁴Ket magkalan ide ha inbon ni Apo Jesus idi, a nu atoy i mangikasaba ha Mappiya a Baheta na Dios, atoy i kalintegan na a mangalap ha kasapulan na ha tolduan na a hidi.

¹⁵Ngem ha nikan, awanak a pulos a nagaged ha nikam, maski nu atoy i kalintegan ko a magaged. Ket niyaen, awanak magsurat ha ide penu magaged ha kasapulan ko. Ta mas mappiya nu mesungotak la ngem ha magagedak ha maski nu anya. Ta kaykayat ko unay a awan ha makepaliwat ha pakeragsakan ko. I pakeragsakan ko aye i pangikasaba ko ha Baheta na Dios, ket awan ha tangdan ko. ¹⁶⁻¹⁷Ta maski nu atoy i tangdan ko onu awan, masapul ko paman a mangikasaba ha Baheta na Dios. Ta intalak na Dios ide a biyang ko. Isu i gipu na a mangikasabaak, gipu ta binon naak. Kagbi agay, a makaliwatak ha dakkal nu awan ko tongpalan i bon na Apo Dios. Isu, ikasaba ko i Baheta na Dios. Niyaen, nu hikan mina i magpili a mangikasaba, namnamaan ko mina i sueldo

ko ha kapilya, gipu ha tarabaho ko a mangikasaba. Ngem i kinatahod na, a bakkan a hikan, nu awan i Dios a mismo i nagpili ha tarabaho ko aye. Isu, mangikasabaak, ket madiyan ko i sueldo ha tarabaho ko aye. Ngem maski nu kona hito, atoy pala i pagragsakan ko ha pangikasaba ko. Ket i pagragsakan ko aye i gundaway ko a mangikasaba, maski awan ha bayad, ket kona ha sagut ko ha maski nu heya a tolay. ¹⁸Isu, bakkan i pangikasaba ko i pagragsakan ko, nu awan i pinagikasaba ko a awan ha bayad, ket kona ha ide numan i gungguna ko. Ket isu i gipu na a awan ko usaran i kalintegan ko ha tarabaho ko ha Dios.

¹⁹Siwawayaak ngarud. Awan ko masapul a magpatagabu ha maski na heya a tolay. Ta awan ha magsueldo ha nikan, ket awan ko masapul a umuseg ha ipeta di. Ngem maski nu kona hito, kona ha patagabuak paman ha ngamin a tolay, penu mangiturongak ha mas makpal ha ni Jesu Kristu, a mesalakan mina hidi. ²⁰Ha pinagtarabaho ko ha Judio a hidi, ahigan ko i ugali di, penu meturong ko hidi ha ni Jesus. Ket maski nu awan naak iturayan na Linteg ni Moyses, magbiyagak a kona ha peturayan ha ide a linteg, penu meturong ko hidi. ²¹Ket kona bila hito, nu maghenak ha bakkan a hidi a Judio, magbiyagak a kona ha nidi. Niyaen, awan di usigan i Linteg na Judio. Isu, awan ko bi usigan i Linteg na Judio. Kona hito i gimetan ko, penu iturong ko hidi ha ni Kristu. Bakkan a kayat na kagiyen a awanak magtongpal ha Linteg na Dios, ta tongpalan ko numan i Linteg ni Kristu. ²²Nu maghenak ha tolay a awan pala maigat i panahod di, umusegak bila ha malupoy a panahod di. Ket awan ko gimetan i bagbagay a ibilang di a liwat. Kona hito i paguseg ko, penu iturong ko hidi ha ni Kristu. Ha maski nu anya a kalase na tolay, ahigan ko ken anusan ko hidi, penu iturong ko hidi ha ni Kristu, a mesalakan mina hidi. ²³Kona hito i gimetan ko, penu makpal mina i manahod ha ni Kristu, ket penu meraman bila i sabasabali a hidi ha kagbi na Dios.

Magdisiplina Kitam Mina Ha Baggi Tam

²⁴Kona ha makilumba i pinagusoseg tam ha ni Kristu. Ta masapul a paigatan tam i baggi tam. Katandi moy dan a nu atoy i makilumba, makpal i kasenti na a hidi a magbuyot, ngem esa la i mangabak. Isu, ha nikitam a manahod, masapul a paigatan tam i baggi tam a magtarabaho ha mapigsa, penu mangabak kitam, ken maalap tam i gungguna na Dios. ²⁵I gagangay na makisalisal a hidi i paigatan di i baggi di. Gimetan di ide penu mabaksag mina hidi, a makaalap mina hidi ha gungguna, maski nu awan ito a malagda. Ngem ha nikitam, pilitan tam i baggi tam, penu maalap tam i gungguna a awan ha kahad na. ²⁶Isu i gipu na a magagitak a magtongpal ha panggep ni Jesu Kristu, a awanak matakak gipu ha kasorhan na baggi ko. Ket kona ha esa a boksingero a mangdallaw ha danogan na, a awan nasayang i kinapigsa na. ²⁷Pilitan ko i baggi

ko, hanggan ituray ko ito. Ta nu awan ko meturayan i baggi ko, baka mataktakak ha panahod ko. Ket maski nu makpal dan i neturong ko ha ni Jesus Kristu, baka maabakak, a awan naak atdinan ha gungguna ko, gipu ha pagsina ko ha panggep na.

I Balakad na a Megipu ha Bagbagay a Magsalen ha Panahod

10 ¹Kakabsat, nanakaman moy i Judio a hidi a minappo mi, idi inlapos na hidi ni Moyses ha Egipto. Awan di naalap i gungguna di, gipu ta nataktak hidi ha Apo Dios gipu ha madukas a kasorhan di. Maski nu dinaponan na hidi ha paglenduman di a ulap. Maski intoldu na ha nidi ito, ket inyahabes na hidi ha Madideg a Diget. ²Maski nu kona ha nabinyagan hidi ha ide a ulap ken diget, a nagpasakop hidi ha ni Moyses. ³Maski nu nagkan hidi ngamin ha kanan a neyatad a naggipu ha langit. ⁴Ket inuminum hidi ngamin ha nadosan a dinom, a neyatad ha nidi ngamin. Ta pinatoktokan na Dios i esa a pogedo, ket pinabulos na i dinom, a panginoman na minappo mi. Niyaen, i pangikalan na Dios ha pogedo aye ni Jesu Kristu. Hikuna a mismo i kona ha nadosan a pogedo a kinumuyog ha nidi a naginoman di, ha amamugod. ⁵Ngem maski nu kona hito i mappiya a ginimet na Dios para ha nidi ngamin, atoy i makpal ha nidi a inenglan na. Ta tinaktak di i baggi di, a awan di tinongpal i kagi na. Isu i gipu na a pinatay na hidi ha amamugod.

⁶Niyaen, adalan tam mina idende a bagbagay, penu awan kitam mataktak ha panahod tam, a awan kitam mina magseni ha madukas, a kona ha ginimet di. ⁷Awan kitam mina magserbi ha didiyosen, a kona ha dinayaw di. Nesurat ha Libro na Dios i ginimet di, a “Nakipagpisan hidi a magkan ken maginom ha saguppang na didiyosen di. Sa hidi, nagsala, a nagkadukas hidi.” ⁸Awan kitam mina makikamegos, a kona ha ginimet di. Ket ha esa la a pamalak, pinatay na Dios i duwa pulo ket tallu a ribu ha nidi, gipu ha liwat di aye. ⁹Awan kitam mina magpadas ha Apo Dios, nu parusaan na kitam, onu awan. Ta kona hito i ginimet na kappal, ket pinatay na hidi na ula-ulag. ¹⁰Awan kitam mina magreklamo, a kona ha ginimet na kappal. Ket pinatay na hidi na Anghel a Mahagpatay, a pinaangay na Dios.

¹¹Ha ngamin a pagparusa na Dios ha nidi, nagimet idagento penu mewaden i totolay. Ket nesurat dan para ha nikitam, penu matolduan kitam. Ta magbiyag kitam ha tiyempo a dandani a panungpalan na biyag ha ide a lutak.

¹²Isu, nu kagin moy a maigat dan i panahod moy, magingat kam mina, a paigatan moy paman. Ta baka malaka a magliwat ka ha sigida. ¹³Magkalan kam ken ngamin a sabali a tolay. Ket ha kada solisog a dumemat ha nikam, gagangay ito a dumemat ha tolay. Ngem inkari na dan na Dios, ket tungpalan na i inkari na, a awan na ipalubos a

masulisog kam ha awan moy kaya a attaman. Nu masulisog kam, atdinan nakam ha pigs a pagattam moy. Ket gipu ta kona hito, makalisi kam.

¹⁴Isu, kakabsat, awan kam mina meraman ha magdayaw a hidi ha sinangdidios. ¹⁵Malaing kam a magnakam. Isu, nanakaman moy dan i kinagi ko aye, nu tahod, onu awan ha balle na. ¹⁶⁻¹⁷Ta nagbalin kitam dan a esa a baggi. Maski nu makpal kitam a manmanahod, nagbalin kitam a esa gipu ha ni Jesu Kristu. Hikuna i isesa a tinapay a ikabiyag tam ken pagisesaan tam, a makipagkan kitam ngamin ha ide a tinapay, a baggi ni Kristu. Ket kona bila hito ha digi ni Kristu a inoman tam. Nu magpisan kitam a magnakam ha katay ni Kristu, ide a digi na i pakayamanan tam ha Dios. Ket nu giwatan tam i digi na a paginom, makipagisesa kitam ha biyag ni Kristu. Magisesa kitam ha ni Kristu, gipu ha pangiwagah na ha baggi na.

¹⁸Ket ide paman i pangaregan tam. Ha panahod na Judio a hidi, i pangipaenta ha pagisesa di ha Dios i pakipagkan di ha newagah ha Dios.

¹⁹Isu, anya dod i kayat ko ipeta megipu ha didiosen a hidi? Atoy dod i serbi na ha pangiwagah na totolay ha didiyosen? ²⁰Awan la agay! Ta bakkan a Dios i atdinan di, nu awan i dimonyo a hidi. Ket madiyan ko a makiagum kam ha didimonyo. ²¹Awan kam mapalubosan a maginum ha pagtiplad na digi ni Kristu, sa moy bila inuman i pangiwagah ha dimonyo a hidi. Ket madi bila nu magkan kam ha tinapay a baggi ni Kristu, sa moy bila kanan i pangiwagah ha dimonyo a hidi. ²²Anya? Paenglan tam mina i Apo Dios? Napigpigs kitam dod ngem hikuna?

²³Niyaen, ha kagi na kappal, “Siwawaya kitam a maggimet ha kaykayat tam,” kon di. Ket tahod i kinagi di. Ngem bakkan a ngamin a bagbagay ket mappiya. Itabbeg di, a “Mepalubos ha nikitam a maggimet ha maski nu anya,” kon di. Ngem apay a kasorhan di i awan makadaggap ha agagum di? ²⁴Masapul a nakaman na kada esa i paghusayan na sabali, ket awan la a bukod na a pagragsakan.

²⁵⁻²⁶Isu, mepalubos ha nikam a magkan ha maski nu anya a pilas a melako ha palengke. Ta awan man ha maneg a kanan. Ket kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Apo Dios i makinkukua ha lutak ken ngamin a mayan na.” Basta awan kam magduwaduwa ha nakam moy. Ket awan moy salodsodan nu hadya i naggipuan na pilas, nu nedaton ha didiyosen onu awan. ²⁷Ket nu atoy i awan a makidiyos, ket pakanan na kam, kanan moy dan i maski nu anya a ipakan na ha nikam. Ket awan kam mina magduwaduwa, a magsalodsod nu hadya i nagalapan di ha kanan, nu nedaton ha didiyosen, onu awan. ²⁸⁻²⁹Ngem nu atoy i magkagi ha nikam, a “Nedaton ide ha didiyosen,” awan moy iday kanan. Ta baka magduwaduwa hikuna ha nakam na. Ket nu metan na kam a magkan, magsakit i nakam na. Ta tahodan na a maneg iday a kanan.

Niyaen, baka atoy i magkagi, a “Maski nu magsakit i nakam na sabali, magkan kitam pala mina. Ta awan man ha maneg a kanan tam. ³⁰Apay

a ulewan di kami, maski nu magyaman kami ha Dios ha kanan mi? Madi i nakam di,” kon di. ³¹Ngem ide i ipeta ko ha nikam: Ha maski nu anya a gimetan moy, maski nu magkan ken uminom kam, masapul a gimetan moy i pakedayawan na Dios. ³²Awan kam maggimet ha maski nu anya a pakegipuan na liwat, ha maski nu anya a kalase na tolay. Maski nu Judio, onu bakkan a Judio, onu manmanahod a hidi. ³³Aheganak moy mina. Ta padasen ko a pagustoan i ngamin a tolay, ha maski nu anya a gimetan ko. Ket bakkan a penu aguman diyak, nu awan a penu magteman hidi ha kagi na Dios, a mesalakan mina hidi.

11 ¹Ha nikam bi, aheganak moy, a kona ha pinangaheg ko ha ni Kristu.

I Pinagtulok na Babbey ha Kabanga na

²Mappiya i gimi-gimetan moy, ta kanayon a nakaman moy i pagitoldu ko ha nikam. Ket mappiya, ta tongpalan moy ito. ³Ngem atoy pala i masapul moy a makatandian. I hapo na babbey i kabanga na. I hapo na kada lalaki ni Kristu. I hapo ni Kristu i Apo Dios. ⁴Niyaen, nu atoy i lalaki a magkararag onu mangipakatandi ha inpeta na Dios ha nikuna, awan mina hikuna nakakallugong. Ta nu awan hikuna mangadya ha kalugong na, kona ha awan hikuna matulok ha ni Kristu. Ket ikasaniki ito ni Kristu. ⁵Ket ha babbey a hidi, nu atoy i esa a magkararag, onu mangipakatandi ha inpeta na Dios ha nikuna, tupuan na mina i buntok na a kona ha tiplad a matulok hikuna ha kabanga na. Ta nu madiyan na a tupuan i buntok na, magpasaniki hikuna ha kabanga na, a kona ha awan hikuna ha kabanga. Kona ha pampam hikuna. ⁶Nu awan tupuan na babbey i buntok na, magpapukis mina hikuna, a pagtiplad na a madiyan na a matulok ha kabanga na. Ket pagtiplad na bila a madiyan na i kinababbey na a mismo. Ngem nu masaniki hikuna a magpapukis, masapul a matulok hikuna ken tupuan na mina i buntok na.

⁷Awan mina magkalugong i lalaki ha kapilya, gipu ta mepaenta i turay na Dios gipu ha lalaki. Ngem matulok mina i babbey, gipu ta mepaenta i turay na lalaki gipu ha babbey. ⁸Ta bakkan a nagenak i babbey ha palungo a lalaki, a ni Adan, nu awan a naggipu ha lalaki i palungo a babbey, a ni Eba. ⁹Ket bakkan a pinarsua na Dios i lalaki para ha babbey, nu awan a pinarsua na Dios i babbey a magagum ha lalaki. ¹⁰Isu, gipu ta kona hito, masapul a peturayan i babbey. Ket masapul bila i pagtiplad na pagtulok na ha kabanga na. Ta kona bila hito ha anghel a hidi, a peturayan hidi ha Dios. Ket atoy bila i pagtiplad di, a matulok hidi ha Dios.

¹¹Ngem maski nu kona hito mina i pinagtulok na babbey ha lalaki, bakkan a kayat na kagiyan a awan ha balle i kinatolay na babbey. Ta gipu

ha pakipagisesa tam ha ni Apo Jesus, parehas mala a mangina i babbey ha lalaki ken mangina i lalaki ha babbey. ¹²Ta kona idi pinarsua na Dios i babbey a naggipu ha lalaki. Ket niyaen, meenak i lalaki ha babbey. Ngem Dios paman i naggipuan na ngamin a bagbagay.

¹³Niyaen, hikam mina i mangipeta ha ide, nu mappiya onu madukas. Anya? Mappiya nu magkararag i esa a babbey ha paggimongan moy, ket awan hikuna matulok, a awan na tupuan i buntok na? ¹⁴⁻¹⁵Madi ito agay! Ta madi nu aginlalalaki i esa a babbey. Ket madi bila nu aginbababbey i esa a lalaki. Nangrugi idi ha palungo, katandi tam a madukas nu aginbababbey i esa a lalaki, a magpaatakudug hikuna ha buk na. Ta ide numan i pangpainamakan na Dios ha babbey a hidi, ket kona ha tiplad di a matulok hidi. Inaamakan man i kasabaliyan na babbey ken lalaki, ket inaamakan i buk na babbey a atakdug.

¹⁶Niyaen, nu atoy i mayat a makitabbeg ha ide, i ipeta ko la a awan ha sabali a ugali mi. Ket kona bila hito ha ngamin a sabali a kapilya na Dios.

I Pagkan Tam a Pangpanakam ha Katay ni Kristu

¹⁷Niyaen, atoy i ipeta ko a umunod, ket bakkan a pagdayaw ha nikam. Ta nu magpisan kam, awan a pahasayan i pinaggimmong moy, nu awan a padukasan. ¹⁸Ta nabahetaan ko a nesina-sina kam ha sabasabali a gurupo. Ket magsinenti kam a maggimong. Dandaniyak dan a manahod ha ide a baheta. ¹⁹Ta masapul wade a masina-sina kam, penu mepaenta i tahod a mapagtalkan ha nikam.

²⁰Nu magpisan kam a magkan ha Pangpanakam Ha Katay ni Kristu, bakkan a ni Kristu i nanakaman moy, nu awan i baggi moy a mismo. ²¹Ta madammot i kada esa ha nikam a magkan ha bukod na a bilon ket awan kam makibunong. Isu, atoy i kappal a magiyalap, ket atoy bila i kappal a mabbiag unay ken mabartek.

²²Madi ito! Nu kanan ken arak i kasorhan moy, magwarak kam mina ha bilay, a magkan ken maginom kam. Ta madi nu pasanikyan moy i kakalan moy a manmanahod. Madi nu pasanikyan moy i napobre a hidi a awan ha kanan. Anya ha nakam moy? Kayat moy a dayawan ta kam mina ha ide? Awan la.

²³Niyaen, ipenduwa ko ha nikam i pagitoldu a naalap ko ha ni Apo Kristu. Idi kallap a pinakalipot ni Apo Jesus, inalap na i tinapay. ²⁴Ket kalpasan na pinagyaman na ha Dios, tinaptappeng na i tinapay, a kinagi na, “Ide i baggi ko a mewagah para ha nikam. Gimetan ko ide a pangnakam ha nikan.” ²⁵Ket kona bila hito, idi naubos di a nagkan, inalap na i paginom di, ket kinagi na, “Ide a paginom tam i pagtiplad ha bigu a kari na Dios, a napatalgedan ha digi ko. Itulos moy a inoman ha kona he, a gimetan moy a pangnakam ha nikan,” kon ni Jesus. ²⁶Ta i kayat na kagiyan ha ide, a kada tongpalan moy ide, ket ipakatandi moy i katay ni Apo Kristu hanggan ha pagsoli na.

²⁷Isu, nu atoy i magkan ken uminom ha ide a Pangpanakam ha Katay ni Kristu, ngem nu magpasaniki bila hikuna ha agagum na, a magbartek hikuna onu magdammot hikuna, magliwat dan hikuna, ket kona a hikuna bila i esa a nagpatay ha ni Apo Kristu. ²⁸Ngem mappiya mina nu pawastoan na kada esa i mismo a baggi na, penu awan na liwatan i agagum na. Sa na, mabalin a kanan i tinapay ken inoman na i paginom. ²⁹Ta nu awan na nakaman i kinangina na agagum na a nagbalin dan a baggi ni Apo Kristu, parusaan na hikuna na Dios. ³⁰Isu i gipu na a atoy ha nikam i makpal a magsakit ken makappoy, ket atoy bila i kappal a natay dan. ³¹Ngem nu pawastoan tam i mismo a baggi tam penu awan kitam magliwat ha agagum tam, awan na kitam parusaan na Dios. ³²Ngem maski nu parusaan na kitam, bakkan a kona ha pagparusa na ha sabali a hidi. Ta parusaan na kitam, penu matolduan na kitam, penu awan kitam meraman ha pagparusa na ha bakkan a hidi a awan a manahod.

³³Isu, kakabsat, maginuray kam, nu makipagpisan kam a magkan ha Pangpanakam ha Katay ni Kristu. ³⁴Nu magiyalap kam, magkan kam mina ha palungo ha bilay moy, penu awan na kam parusaan na Dios.

Atoy pala i kayat ko ipeta ha nikam, ngem ipeta ko la nokkan ha pagdemat ko.

I Pinnakabalin a Iyatad na Espiritu na Dios

12 ¹Niyaen, kakabsat, kayat ko a makatandiyon moy i tahod megipu ha gimigimetan na Espiritu na Dios ha nikitam. ²Katandi moy a idi awan kam pala nanahod ha ni Jesus, naallilaw kam gipu ha sinangdidios a hidi, a nagserbi kam ha didiyosen a awan ha biyag di. ³Isu, gipu ta kona hito, makatandiyon moy mina niyaen a bakkan i panggiya na Espiritu na Dios ha totolay. Ket awan ha dua-dua ha pagkakagi na Espiritu na Dios. Nu atoy i idilan na, awan a mabalin a magkagi hikuna ha madukas megipu ha ni Jesus. Ket awan ha makabalin a magkagi, “Ni Jesus i Hapo ko,” malaksid nu idilan na hikuna na Espiritu na Dios.

⁴Niyaen, atoy i saba-sabali a kalase na pinnakabalin a iyatad na Espiritu na Dios, ngem isesa la hikuna a magpabalin ha nikitam. ⁵Ket atoy bila i makpal a serbisyo tam. Ngem isesa la i Hapo a pagserbiyan tam. ⁶Sabasabali numan i gimetan na Dios gipu ha sabasabali a hidi. Ngem isesa a Dios i magpagimet ha kada esa. ⁷Mepaenta i pinnakabalin na Espiritu na Dios gipu ha kada esa ha nikitam, penu makaserbi kitam ha agagum tam. ⁸Atoy ha kappal i pinnakabalin na a magkagi ha nakaman na Dios. Ket atoy ha sabali i pinnakabalin na a magkagi ha katandiyon na Dios, gipu ha ide a Espiritu na Dios. ⁹Atoy ha kappal i mas mapigsa a panahod, gipu ha Espiritu na Dios. Ket atoy ha sabali i

pinnakabalin na a magpahusay ha masakit a hidi, gipu ha ide a Espiritu na Dios. ¹⁰Atoy ha kappal i pinnakabalin na Espiritu na Dios a maggimet ha nakaddatan. Ket atoy ha sabali i pinnakabalin na a mangipeta ha kayat na a ipeta na Dios. Atoy ha sabali i pinnakabalin na a makelasin ha sabasabali a espiritu, nu nadiyosan, onu madukas hidi. Atoy ha kappal i pinnakabalin na Espiritu na Dios a magkagi ha maespirituan a kakkagi a maggipu ha Dios. Ket atoy ha sabali i pinnakabalin na a mangipakatandi ha iday a kakkagi a maggipu ha Dios. ¹¹Ngem isesa la i Espiritu a magpabalin ha kona hito. Ket hikuna bila i magnakam ha pinnakabalin a iyatad na ha kada tolay, ayun ha pagayatan na a mismo.

Makpal a Paset, Ngem Isesa La a Baggi

¹²Mekalan ni Kristu ha esa a baggi, a makpal i paset na. Ta maski nu makpal i sabasabali a paset na baggi ni Kristu, isesa mala hikuna. ¹³Ket kona bila hito ha nikitam ngamin, maski nu Judio kitam onu bakkan a Judio, maski nu napobre kitam onu nabaknang. Nabinyagan kitam ngamin, a masakopan kitam ngamin ha isesa a baggi ni Kristu gipu ha isesa a Espiritu na Dios. Ket atoy ha nikitam ngamin i isesa a Espiritu na Dios, a ikabiyag tam.

¹⁴Halimbawa, hikam ngamin i esa la a baggi. Ket ha esa a baggi, bakkan a esa la i paset na, nu awan a makpal i paset na. ¹⁵Nu kagi na tikad, “Awanak a paset na baggi, ta bakkanak a kamat,” agay, madi iday. Ta awan a mabalin a awan a paset na baggi i tikad na. ¹⁶Nu kagi na talinga, “Awanak a paset na baggi ta bakkanak a mata,” madi bila iday. Ta awan a mabalin a awan a paset na baggi i talinga na. ¹⁷Nu esa la a mata i entero a baggi na tolay, panyan na a makateman hikuna? Nu esa a talinga i entero a baggi na tolay, panyan na a makaahob? ¹⁸Ngem mappiya, ta inurnong na Dios i ngamin a paset na baggi, ayun ha kayat na. ¹⁹Ta nu isesa la a kalase i ngamin a paset na baggi, agay, awan mala ha baggi! ²⁰Ngem ha kinatahod na, makpal i sabasabali a paset, ngem isesa la a baggi.

²¹Isu, awan a mabalin a magkagi i mata ha kamat na, “Awan ta ka masapul!” Ket awan a mabalin a magkagi i buntok ha tikad na, “Awan ta kam masapul!” ²²Awan mina a kona hay i kagi tam. Ta maski nu atoy i kappal a paset na baggi ket ibilang tam hidi a malupoy, hidi man i kasapulan tam a tahod. Ta nu awan man hidi, awan ha magimet tam. ²³Atoy i kappal a paset na baggi, ket awan kan a inaamakan a maenta. Ngem hidi man a mismo i mangina a paset na baggi. Atoy i kappal a madiyan tam a ipaenta ha sabali a tolay, ngem hidi man i daponan tam ha kanayon. ²⁴Ket ha denday a paset a mepaenta tam ha sabali a tolay, awan a masapul a daponan tam hidi ha kanayon.

Niyaen, Dios a mismo i nagurnong ha baggi ni Kristu ha kona hito, penu mappiya mina i pagdapon tam ha agagum tam a awan a mebilang

a inaamakan. ²⁵Ket gipu ta kona hito, awan ha pakasinaan na baggi ni Kristu, nu awan a magkalan kitam a magdinagap i kada paset, a magisesa kitam. ²⁶Nu marigatan i esa a paset, makipagrigat bila i ngamin a paset na baggi. Nu atoy i esa a medayaw, makipagragasak bila i ngamin a agagum na.

²⁷Isu, hikitam man i baggi ni Kristu, ket kameng na i kada esa ha nikitam. ²⁸Ket ha ide a kapilya na, insaad na Dios i kada esa ha lugar na. Ha palungo, atoy i apostol a hidi a napaangay na Dios. Ha nekaduwa, atoy i mahagpugto a hidi a mangipakatandi ha kayat na Dios a ipeta. Ha nekatallu, atoy i maestro a hidi. Ha umunod, atoy i maggimet a hidi ha nakaddatan. Sa, atoy i magpahusay a hidi ha saki-saket, ken i malaing a hidi a magdaggap ha makurangan, ken i malaing a hidi a mangidilan ha agagum di, ken i magkagi a hidi ha naespirituan a kakkagi. ²⁹Isu a pinagbalin na i kada esa ha nikitam a baggi ni Kristu. Ket sabali a pinnakabalin na kada esa. Awan kitam magkalan. Awan kitam ngamin a apostol. Awan kitam ngamin a mahagpugto. Awan kitam ngamin a maestro. Awan kitam ngamin a makagimet ha nakaddatan. ³⁰Awan kitam ngamin a magpahusay ha saki-saket. Awan kitam ngamin a makapagkagi ha naespirituan a kakkagi. Ket awan kitam ngamin a makepakatandi ha kayat na kagiyang na denday a kakkagi. ³¹Ngem maski nu kona hito, mappiya nu umusoseg kam ha Dios hanggan atdinan na kam ha mas mangina a pinnakabalin na Espiritu na.

Ket niaen, ipakatandi ko ha nikam i kainamakanan a pagnakanakam.

I Kainaamakan a Nakam

13 ¹I kainamakanan a pagnakanakam i ayat. Ta maski nu makapagkagiyak ha saba-sabali a kakkagi, maski ha kagi na anghel a hidi, ngem nu awanak ha ayat, awan ha serbi ha ngamin a pagkagi ko. Magtanogak la, a kona ha aweng na gansa, onu magkirong-kirong. ²Ket maski nu mannakabalinak a magkagi ha kayat a ipeta na Dios, ngem awan ha ayat ha nikan, awan ha serserbi ko. Maski nu makatandiyang ko i ngamin a palimed; maski nu napigsa i panahod ko, a hanggan mealis ko i parabin ha kararag ko; ³maski nu iyatad ko ha napobre a hidi i ngamin a kukua ko; maski nu iyatad ko i baggi ko a matutod mina, ngem nu awanak ha ayat, awan ha serbi ha ngamin a paggimet ko.

⁴Kona ha ide i ayat a pagkagiyang ko. Maanus ken makagbi i ayat. Awan a sumeni, onu pumangas onu magpasindayag i magayat a tahod. ⁵Awan a mabastos, onu makemot, onu masigida a umingal i ayat a maggipu ha Dios. Ket malaka a magpakawan hikuna ha nagliwat ha nikuna. ⁶Awan na a pagragasakan i madukas, nu awan i malinteg i pagragasakan na. ⁷Maattaman na mangayat i ngamin a rigrigat. Magtalak hikuna ha

agagum na. Ket dakkal i namnama na ha nidi. Maturated i magayat a tahod.

⁸Awan a magpatingga i ayat. Ha sabali a pinnakabalin a hidi, gumimak hidi nokkan. Maski ha pinnakabalin na propeta a hidi, a magkagi ha kayat na Dios a ipeta, gumimak iday nokkan. Maski ha pinnakabalin a magkagi ha sabasabali a kagi, gumimak bila iday. Maski ha pagkatandi ha madisalad a palimed, awan tam iday masapul nokkan, ket gumimak bila. ⁹Ta hanggan niyaen, ket atoy pala i kurang ha pagkatandi tam. Ket maski ha pinnakabalin na propeta a magkagi ha kayat na Dios a ipeta, kurang bila iday. ¹⁰Ngem atoy paman i tiyempo nu dumemat i Kristu, ket umawan dan i ngamin a pagkurangan.

¹¹Kona ha kinaanak tam. Idi anakak pala, nagkagiyak a kona ha anak, ket nagnakamak a kona ha anak, ket nagkasorak ha kasorhan na anak. Ngem niyaen a lakayak dan, awan ko masapul a magbiyag a kona ha anak. ¹²Kona bila hito i biyag tam nokkan, nu maenta tam ni Jesu Kristu. Ta niyaen, ket kona ha kurang i pagenta tam ken pagkatandi tam, a kona ha anak, onu kona ha madiham a ladawan i maenta tam ha sarming. Ngem nokkan, maenta tam ha rupanrupa. Ket maski nu atoy i pagkurangan ha katandi ko niyaen, ngem kalpasan na, naananay dan i pagkatandi ko ha Dios, a kona ha pagkatandi na nikan.

¹³Isu, atoy i tallu a tumulos ha magnanayon: atoy i panahod tam ha Dios, atoy i namnama tam ha nikuna ken atoy i ayat. Ngem i kangrunaan ha dagende, hikuna i ayat.

Megipu Ha Dagenday a Pinnakabalin a Iyatad na Espiritu na Dios

14 ¹Isu, magagit kam mina a magayat ha kakalan moy a tolay. Ket kasorhan moy bas idagenday a pinnakabalin a iyatad na Espiritu na Dios, nangruna i pinnakabalin a mangipakatandi ha kayat na Dios a ipeta. ²Mas mangina ito, ta maski nu mannakabalin i esa ha pagkagi na ha naespirituan a kakkagi, bakkan a agagum na i kauhon na nu awan i Dios. Ta awan ha makatandi ha kakkagi na, nu awan la a magkagi hikuna ha nalimid a bagbagay gipu ha pinnakabalin na Espiritu na Dios. ³Ngem ha mangipakatandi ha kayat na Dios a ipeta, i kauhon na i agagum na. Ket papigsaan na hidi, ken daggapan na hidi, ken liwliwaen na hidi. ⁴Ha mannakabalin a magkagi ha naespirituan a kakkagi, i baggi na la a mismo i madaggapan na. Ngem ha mannakabalin a mangipakatandi ha ipeta na Dios, madaggapan na i ngamin a agagum na ha kapilya.

⁵Niyaen, kayat ko a makakagi kam ngamin ha naespirituan a kakkagi, ngem kaykayat ko paman a atoy kam ngamin ha pinnakabalin a mangipakatandi ha ipeta na Dios. Ta dakdakkal a makadaggap i mangipakatandi ha ipeta na Dios, ngem ha magkagi ha naespirituan a kakkagi. Ngem dakkal bila a makadaggap i magkagi ha naespirituan

a kakkagi, basta atoy i makepakatandi nu anya i kayat na kagiyan, penu makadaggap ha ngamin a agagum moy ha kapilya. ⁶Halimbawa: Nu umangayak ha nikam, kakabsat, anya i pagserbe ko ha nikam nu magkagiya ha naespirituan a kakkagi? Awan! Awan takam madaggapan nu awanak mangipakatandi ha nikam ha pangpaenta na Dios, onu pangpakatandi na, onu pangipeta na, onu pagitoldu na.

⁷Halimbawa: Maski ha bagbagay a pagtokaran a awan ha biyag di, a kona ha pagtogtogen, onu gitara; awan ha makatandi ha tanog na nu awan a malaing i magtukar. ⁸Ket kona bila ha tambuli na sundalo. Nu tambulian na sundalo ha madi, awan ha makasagana a maglaban. ⁹Ket kona bila hito ha nikam nu magkagi kam ha naespirituan a kakkagi. Ta awan man ha makatandi nu anya i pagkagiyan mo, nu awan ka makabalikas. Nasayang la iday a pagkakagi mo.

¹⁰Tahod a atoy i makpal a kalakalase a kagi ha ide a lutak, ket ha kada esa atoy i makatandi ha kayat na a kagiyan. ¹¹Ngem nu awan ko katandi i pagkagi na agum ko, awan kami makapaginhon. ¹²Isu, niyaen, gipu ta kasorhan moy idagenday a pinnakabalin a maggipu ha Espiritu na Dios, kaskasorhan moy mina idenday a pinnakabalin a makadaggap ha agagum moy ha kapilya.

¹³Isu, nu atoy i makapagkagi ha naespirituan a kakkagi, masapul a magkararag hikuna a magaged ha pinnakabalin a pangipakatandi na ha kayat na a kagiyan. ¹⁴Ta nu magkararagak ha kakkagi na Espiritu na Dios, tahod a magkararag i espiritu ko, ngem awan katandi na nakam ko nu anya i kayat na a kagiyan. ¹⁵Anya dod i gimetan ko? Magkararagak mina ha kakkagi na Espiritu na Dios, ken magkararagak bila ha sadili ko a kagi. Ket magkansyonak mina ha kakkagi na Espiritu na Dios ken magkansyonak bila ha sadili ko a kagi. ¹⁶Ta halimbawa: Nu magdayaw kam ha Dios ha naespirituan a kakkagi, awan a mabalin a magoni i agagum moy nu awan di makatandiyen i kakkagi moy. ¹⁷Maski nu inaamakan unay i pagdayaw moy, awan a makadaggap ha agagum moy nu awan di makatandiyen i kayat na a kagiyan.

¹⁸Ha nikan, magyamanak ha Dios, ta pinagbalinan naak a magkagi ha kakkagi na Espiritu na. Ket mas usaran ko ngem ha maski nu heya ha nikam. ¹⁹Ngem ha pinagkagi ko ha kapilya, kaykayat ko a magkagi ha lima la a balikas a makapagtoldu ha agagum ko, ngem ha rinibribu a kakkagi a awan di makatandiyen.

²⁰Kakabsat, ha dagento a bagbagay, magnakam kam mina ha malaing ket awan a kona ha pinagnakam na anak. Ha bagbagay a madukas, magnakam kam mina a kona ha bigu a anak a awan a makatandi a maggimet ha madukas. Ngem ha bagbagay a maggipu ha Espiritu na Dios, lumalaing kam mina ha pinagkasor moy ha pinnakabalin a hidi a iyatad na. ²¹Ta atoy bila ide a nesurat ha Libro na Dios. Kinagi na Dios,

“Ha nikam a Judjudio, gipu ta madiyan moy a magteman ha nikan, atoy i paangayan ko ha nikam a dayuan. Ket magkagiyak ha nikam gipu ha kakkagi na dayuan a hidi. Ngem maski nu kona hito, madiyan moy paman a magteman ha nikan,” kon na Dios. ²²Isu a makatandiyam tam i esa a panggep na Dios ha ide a pinnakabalin moy a magkagi ha naespirituan a kakkagi. Ta kona ha pagtiplad ito ha toloy a awan a manahod, penu maenta di mina i pinnakabalin na Dios a atoy ha nikam. Ngem maski nu maenta di, madiyan di paman a magteman. Ket ha pinnakabalin moy a mangipakatandi ha ipeta na, bakkan iday a para ha awan a hidi a manahod, nu awan a para ha manahod a hidi. ²³Halimbawa: Nu makipaggimong kam, ket nu magkagi i kada esa ha naespirituan a kakkagi, anya nu magteman ha nikam i esa a awan a manahod onu esa a awan pala a makatandi megipu ha denday a pinnakabalin moy? Kagin na a mauyong kam! ²⁴Ngem nu teman na kam, ket i ipeta na Dios i pagbalikasan moy, mabalin na a nanakaman i liwat na, ket matolduan hikuna gipu ha pagbalikas na kada esa ha nikam. ²⁵Ket mepaenta na Dios ha nikuna i nalimid a liwaliwat na. Isu a magparentumeng hikuna a humakab, ket magdayaw hikuna ha Dios. Ket mangipeta hikuna, a “Tahod a atoy ha nikam i Dios.”

Maurnos Mina i Pakipaggimong Moy

²⁶Isu, kakabsat, anya i kayat ko a ipeta ha ngamin a ide? Nu makipaggimong kam, atoy mina ha kada esa i sabali a pinnakabalin na Espiritu na Dios. Ket ha kappal, atoy i pinnakabalin di a magkansyon, ken ha kappal, atoy i pinnakabalin di a mangitoldu, onu mangipakatandi ha inpakatandi na Dios ha nidi, onu magkagi ha naespirituan a kakkagi. Onu ha kappal, atoy i pinnakabalin di a mangipakatandi ha naespirituan a kakkagi, nu anya i kayat na kagiyam. Niyaen, ha maski nu anya a pinnakabalin na kada esa, usaran na mina iday a pangdaggap na ha ngamin a kasakop na ha kapilya. ²⁷Nu atoy i kappal a magkagi ha kakkagi na Espiritu na Dios, masapul a magduwa la hidi, onu awan mina a masurok ha tallu. Ket masapul a magsisinulet hidi. Ket masapul bila a atoy i mangipakatandi ha kayat a kagiyam na kakkagi di. ²⁸Ngem nu awan ha makepakatandi ha kakkagi di, masapul a magulimek la hidi. Magkararag la mina hidi a nalimid, penu awan hidi makaabala ha agagum di. ²⁹Ket ha mannakabalin a hidi a mangipakatandi ha ipeta na Dios, mappiya nu atoy i duwa onu tallu a hidi a mangibalikas. Ket ha ngamin a agagum di a magteman, masapul a nakaman di idenday a nepeta, nu tahod a naggipu ha Dios onu awan. ³⁰Ket masapul a magsisinulet hidi a mangibalikas. Nu atoy i ipakatandi na Espiritu na Dios ha agum na mangibalikas, masapul a gumimak i mangibalikas heya, penu atoy i gundaway na agum na aye a mangipakatandi ha ipeta

na Dios. ³¹Ta mabalin moy a magsisinulet a mangipakatandi ha ipeta na Dios, penu matolduan kam ngamin, ken penu umigat i panahod na kada esa ha nikam. ³²Ha ngamin a pagbalinan na Dios a magipakatandi ha ipeta na, kaya di mina a gumimak, gipu ta kaya di a mangituray ha baggi di. ³³Ta madiyan na Dios i mangriribuk ha kapilya na, nu awan a maururnos kitam mina. Ket kona bas hito ha ngamin a paggimongan na totolay na Dios.

³⁴Ha babbey a hidi, awan mina hidi makiboyboy. Awan hidi mapalubosan a makiboyboy ha pakipaggimong moy. Ket masapul a mangituray hidi ha baggi di, a kona bila ha nesurat ha linteg. ³⁵Ket nu atoy i kayat di a salodsodan, maguray mina hidi, a salodsodan di mina i kabanga di ha bukod di a bilay. Ta makasaniki nu atoy i babbey a makiboyboy ha pakipaggimong moy.

³⁶Kayat moy wade a makitabbeg ha ide, hikam a mangriribuk ha agagum moy? Anya? Hikam dod i nagipuan na pagitoldu na Dios? Onu hikam la i makatandi ha Kagi na? Madi la agay! ³⁷Ha maski nu heya a mannakabalin a mangipakatandi ha ipeta na Dios, onu pinagbalinan na Espiritu na Dios, makatandiyan na mina a nagipu ha Dios i pagitoldu ko ha surat ko aye, ket ide numan i nebon na Dios ha nikitam. ³⁸Ha maski nu heya a awan a umuseg ha bon na Dios aye, awan moy hikuna usigan, onu timanan.

³⁹Isu, kakabsat, ide dan i pagitoldu ko ha nikam megipu ha pinnakabalin a hidi a iyatad na Espiritu na Dios ha nikitam. Ket kasorhan moy mina i pinnakabalin a mangipakatandi ha ipeta na Dios. Ket awan moy salenan i pinagkagi na agagum moy ha kakkagi na Espiritu na Dios. ⁴⁰Basta maanus ken maurnos i ngamin a gimetan moy ha pakipaggimong moy.

I Pinagbiyag na Manon ni Kristu

15 ¹Niyaen, kakabsat, kayat ko a ipanakam ha nikam i Mappiya a Baheta a intoldu ko dan ha nikam. Tinahod moy dan ide, ket ide paman i usiusigan moy, maski hanggan niyaen. ²Ket gipu ha pinaguseg moy ha ide a pagitoldu, makapadas kam ha pinangisalakan na Dios ha nikam. Ngem nu awan moy tinahod ni Jesu Kristu a tahod, awan ha serbi i panahod moy heya.

³Kona ha ide i intoldu ko dan ha nikam, ta kona bila hito i netoldu ha nikan, ket ide i kanginaan: a natay ni Kristu gipu ha liwaliwat tam, ayun ha nepugto ha Libro na Dios. ⁴Ket nelabbang i bangkay na, ket minagbiyag manon hikuna ha mekatallu a pamalak, ayun ha nepugto ken nesurat ha Libro na Dios. ⁵Ket nagpaenta hikuna ha ni Pedro, sa, ha nidi ngamin a esa pulo ket duwa a apostol na. ⁶Kalpasan na, nagpaenta hikuna ha nasurok a lima a gasut a tinolduan na a nakipagpisan. Ket atoy pala i makpal ha

nidi a magbiyag pala. Ngem atoy bila i kappal a natay dan. ⁷Kalpasan na, pinumenta hikuna ha ni Santiyago, sa, ha ngamin a apostol na a hidi.

⁸Pati hikan a nagdilokod a apostol na a nagpaentaan na ha baggi na. Maski awanak mekusto a mangenta mina ha nikuna. ⁹Ta hikan i kadibbiyan a apostol na. Awanak mina a nagbalin a apostol na, gipu ta linoko ko idi i manmanahod a hidi ha ni Jesu Kristu. ¹⁰Ngem niyaen, gipu ha kagbi na Dios ha nikan, nagbalinak a apostol a paangayan na. Ket awan nasayang i pinagkagbi na ha nikan. Ket awan la iday nu awan bila a daddakkal i pinagbannog ko ngem ngamin a sabali a apostol a paangayan na. Maski nu ha kinatahod na, a bakkan a hikan i makingimet, nu awan i kagbi na Dios a atoy ha nikan. ¹¹Isu, maski nu hikan i nangitoldu ha nikam, o maski nu i sabali a apostol a paangayan na, magkalan la i pagitoldu mi. Ket ide i tahodan moy.

Megipu ha Pagbiyag Tam Manon Nokkan

¹²Niyaen, nu kona hito i pagitoldu mi, a minagbiyag manon ni Kristu, kommi, panya a mekagi na kappal ha nikam a awan magbiyag manon i minatay a hidi? ¹³Nu tahod a awan magbiyag manon i natay a hidi, awan dod a mabalin a minagbiyag manon ni Kristu. ¹⁴Ket nu awan hikuna minagbiyag manon, awan dod ha serserbi ha pagitoldu mi, ken awan bila ha serserbi ha panahod moy ha ni Kristu aye. ¹⁵Ket ide pala: nu tahod a awan a magbiyag manon i natay a hidi, magsilisileng kami dod megipu ha Apo Dios. Ta itoldu mi a pinabiyag na manon ni Kristu a naggipu ha natay. ¹⁶Ngem nu tahod a awan magbiyag manon i natay a hidi, awan dod a pinabiyag na Dios ni Kristu a naggipu ha natay. ¹⁷Ket nu tahod a awan minagbiyag manon ni Kristu, awan ha balle ha panahod moy ha nikuna, ken awan napakawan i liwaliwat moy. ¹⁸Ket ha dagenday a manmanahod a minatay dan, awan hidi nesalakan ha parusa di. ¹⁹Ket ha nikitam a manmanahod a sibibiyag pala, nasayang la i ngamin a namnamaan tam a atoy ha Dios, nu tahod a awan kitam magbiyag manon nokkan. Kakagbi kitam ngem ha ngamin a sabali a hidi, nu tahod a para ha ide la a biyag ha lutak aye i panahod tam ha ni Kristu.

²⁰Ngem ha kinatahod na, minagbiyag manon ni Kristu a naggipu ha natay. Ket gipu ha ide, makatandiyam tam a tahod a magbiyag manon nokkan i matay a hidi, gipu ta nagpalungo ni Kristu a magbiyag manon a huway. ²¹Ta kona bila ha katay na ngamin gipu ha ginimet ni Adan a nagpalungo a magliwat. Ket niyaen, mabalin a magbiyag manon i ngamin gipu ha ginimet ni Kristu. ²²Ta nu matay kitam ngamin gipu ta kaputotan kitam ni Adan, tahod bila a magbiyag kitam manon nokkan gipu ha pinakipagisesa tam ha ni Kristu.

²³Ngem atoy i kasabaliyan a tiye-tiyempo na pinagbiyag di manon. Ha palungo, atoy ni Kristu a minagbiyag dan. Sa, atoy nokkan i sakop na a

hidi, a pagbiyagan na manon nokkan ha pagsoli na. ²⁴Ket ha dilokod na, atoy i tiyempo a panungpalan, ket abakan ni Kristu i ngamin a ketturay a hidi a kaskasenti na Apo Dios. Ket ha dilokod na, iyatad na i ngamin ha Nama na a Dios, a maghari ha ngamin. ²⁵Ta masapul a tumulos ni Kristu a maghari hanggan abakan na i ngamin a kasenti na a hidi. ²⁶Ket i dilokod a kasenti na i katay. Nu naabak dan ito, awan manon matay i tototalay. ²⁷Katandian tam ito, gipu ta atoy i nesurat ha Libro na Dios, a “Pagturayan na Dios ni Kristu ha ngamin a bagbagay.” Isu, iturayan ni Kristu i ngamin. Ngem awan na iturayan i Hama na, ta Hama na a Dios i makatandi a mangpaturay ha ni Kristu ha ngamin. ²⁸Ket nokkan nu masakopan ni Kristu i ngamin, peturayan bila hikuna ha Nama na a Dios a nangpaturay ha nikuna ha ngamin. Isu, ha panungpalan na, Dios i magturay ha ngamin.

²⁹Niyaen, nu tahod a awan a magbiyag ha penduwa i minatay a hidi, apay dod a ipabinyag i kappal para ha minatay a hidi? Apay a mangnamnama hidi ha kona hito, nu awan a tahod a pabiyagan na manon na Dios i matay a hidi? ³⁰Ket anya ha namnama mi? Apay a tumulos kami a mangipusta ha biyag mi, nu awan a tahod a pabiyagan na Dios i matay a hidi? ³¹Kakabsat, tahod ide a ipeta ko ha nikam, a ipusta ko i biyag ko ha kada pamalak. Ket tahod a magragsakak a magkona hito, ket kona ha ragsak ta kam gipu ha ni Jesu Kristu. Ta gipu ha nikuna, atoy ha nikitam i kasiguradoan. ³²Ngem nu awan a pabiyagan manon na Dios i matay a hidi, anya i serserbi na nu makisentiyak ha maingal a kasenti tam ha Epeso? Ta delikado mala iday! Ket nu tahod a awan magbiyag ha penduwa i matay a hidi, umuseg kitam mina ha kasorhan na baggi tam. “Magkan la kitam ken makiinom kitam mina,” kon na sabali a hidi. “Ta nokkan, ket matay kitam ngamin, a naubbos dan i biyag tam,” kon na madukas a hidi.

³³Ngem madi iday. Awan kamon paallilaw. Nu umuseg kam ha madukas a pagnakanakam, madadail nokkan i mappiya a ugali moy. ³⁴Pabiguan moy i madi a nakam moy, ket tallekodan moy dan i pinagliwaliwat moy. Ta atoy i kappal ha nikam a awan makatandi ha Dios. Ipeta ko iday gipu ta masaniki kam mina ha pagnakanakam a kona hay.

I Itsura na Baggi Tam ha Mekaduwa a Biyag

³⁵Niyaen, baka atoy i mayat a makitabbeg, a ipeta di, “Panyan a magbiyag manon i matay a hidi? Anya i itsura na baggi di?” ³⁶Ngem madukas la iday a salodsod. Nakaman moy i bin-i a hidi. Nu imula mo i bin-i, awan hikuna magtubo nu awan a ilabbang mo, a lumungsot hikuna ha palungo. ³⁷Ket ha pinagimula moy, bakkan a dakkal a mula i imula moy nu awan a ballik la a bin-i, a kona ha bin-i na pahay. Ket nu tumubo

hikuna, sabali manon i itsura na ha iday a inmula mo. ³⁸Ta pinanggep na Dios i sabali a itsura ha kada kalase a bin-i. Ket atoy ha kada esa i bukod na a itsura, ayun ha pagayatan na Dios. ³⁹Ket kona bila hito ha itsura na hayop a hidi, a awan hidi magkalan. Sabali i itsura na totolay. Ket sabali bila i itsura na hayhayop. Sabali bila i itsura na manok. Sabali bila i itsura na padut a hidi. ⁴⁰Ket sabasabali bila i baggi a nelangitan ken baggi a atoy ha lutak. Ket sabali bila i kainamakan di ha langit ken kainamakan di ha lutak. ⁴¹Sabali i kainamakan na singget ken i kainamakan na bulan. Ket sabasabali bila i kainamakan na pusiyan a hidi, a awan hidi magkalan ha disyag di.

⁴²Ket kona bila hito ha minatay a hidi a pabiyagan manon na Dios ha penduwa. Ta sabali i baggi tam ha yenan, a masapul a matay, ken baggi tam nokkan a awan matay manon hanggan ha magnanayon. ⁴³Ha bangkay a nelabbang, awan ha pigsa na, ket malungsot hikuna. Ngem nokkan, nu magbiyag manon hikuna, inaamakan i baggi na ken mapigsa. ⁴⁴Ta atoy i sabali a baggi na tolay ha lutak aye ken baggi na tolay a maghen ha langit, a magbiyag manon a naggipu ha natay. Ha baggi na tolay a maghen ha lutak, matay la ito, ta mehusto la ito ha biyag ha lutak. Ngem ha baggi na tolay a maghen ha langit, awan ito matay, ta mehusto ito a maghen ha Dios ha magnanayon. ⁴⁵Isu i gipu na a nesurat ha Libro na Dios, “Ha nekaesa a Adan, nagbalin hikuna a tolay, a inatdinan na hikuna na Dios ha biyag a mehusto ha ide a lutak,” konna. Ngem sabali dan ha dilokod a Adan, a ni Kristu. Ta hikuna a mismo i Espiritu a mangiyatad ha biyag na Dios a magnanayon. ⁴⁶Oni, ket masapul a magpalungo i baggi a mehusto ha ide a lutak. Sa, magdilokod i baggi a mehusto ha langit. ⁴⁷Ha iday a palungo a lalaki, a ni Adan, naggipu hikuna ha tapok na lutak. Ngem ha ide a dilokod a Adan, a ni Kristu, naggipu hikuna ha langit. ⁴⁸Ket ha ngamin a kakalan na iday a lalaki a naggipu ha tapok, kona bila ha baggi na i baggi di ha lutak. Ket ha ngamin a kaagum na lalaki a naggipu ha langit, kona bila ha baggi na i baggi di nokkan ha langit. ⁴⁹Hanggan maghen kitam ha ide a lutak, magkalan i baggi tam ken baggi ni Adan, a nagipu ha tapok. Ket kona bila hito, a nu maghen kitam ha langit, atoy ha nikitam i baggi a kona ha baggi ni Kristu. ⁵⁰Ide i kayat ko ipeta ha nikam, kakabsat: Awan makaabot ha henan na Dios i baggi tam ha ide a lutak. Ta masapul a matay ken lumungsot i baggi tam aye, a awan hidi mehusto a tumulos mina ha magnanayon.

⁵¹Niyaen, timanan moy. Ta ipeta ko ha nikam ide a madisalad a palimed: Awan matay i ngamin ha nikitam, ngem magbalin kitam ngamin a mabigu. ⁵²Ta bigu la, a kona ha baksag na esa a kisap na mata, ket atoy i tanog na tambuli na Dios. Ket nu patanogan na ito, tipladan na i panungpalan na ide a lutak. Ket nu magtanog ide a tambuli, magbiyag

manon i minatay a hidi, ket atoy i baggi di a awan manon a matay. Ket kona bila hito ha nikitam a sibibiyag pala, a pagbalinan na Dios i baggi tam a mabigu. ⁵³Ta masapul a mapabigu idagende a baggi tam a matay ken lumungsot, ket masapul a pasuletan na hidi na Dios ha baggi a awan matay.

⁵⁴Nu magimet ito, ket mabigu dan i baggi tam, a atoy kitam ha baggi a awan matay, matungpal dan i nesurat ha Libro na Dios, a “Awan manon ha matay, ta inadya na Dios i katay.” ⁵⁵Ket matungpal bila i nesurat, a “Awan dan i kinapigsa na katay. Isu a awan kitam manteng a matay.”

⁵⁶Niyaen, i problema na tototalay i liwaliwat di a pakeangayan ha katay. Ket mahukoman hidi gipu ha linteg a pangipaliwat ha nidi. ⁵⁷Ngem niyaen, Dios i pagyamanan tam gipu ha gimetan ni Apo Jesu Kristu, a pangabakan na kitam ha ngamin a kakantengan ha katay.

⁵⁸Isu kakabsat, tumulos kam, ket paigatan moy i nakam moy. Kanayon mina a magagit kam ha tarabaho moy ha ni Apo Kristu, a nanakaman moy a awan masayang i gimet moy gipu ha nikuna.

I Pinagdaggap Tam ha Agagum Tam a Makurangan

16 ¹Niyaen, atoy pala ipeta ko ha nikam, ket megipu ha korinat a pangdaggap moy ha manmanahod a hidi a makurangan. Gimetan moy mina a kona ha inpeta ko ha kapilya a hidi ha Galasiya. ²Ket ha kada Dominggo iyatad na mina na kada esa i kappal a korinat, ayun ha kabaelan na, ket urnongan moy ito, penu awan moy masapul a urnongan nokkan ha pagdemat ko. ³Ket nu dumematak, paangayan ko ha Jerusalem i maski nu heya a piliyan moy, a mangitugan ha pangdaggap moy. Ket magsuratak ha kakabsat tam ha Jerusalem, penu katandiyon di i paangayan moy. ⁴Ket nu masapul a umangayak bila, kuyogan ko i paangayan moy a hidi.

I Panggep ni Pablo

⁵I panggep ko a lumakadak ha Masedoniya. Ket kalpasan na, tumulosak a umangay ha nikam. ⁶Ket baka malayak wade ha nikam; baka maghenak ha nikam ha esa a ahided, penu madaggapanak moy a mangitulos ha pinagbiyahe ko, ha sabali a lugar. ⁷Ta madiyan ko a humuyot ha nikam ha ballik la, nu awan a malayak mina ha nikam, basta palubosan naak ni Apo Kristu.

⁸Ngem niyaen, maghenak pala he, ha Epeso, hanggan ha Piyesta na Pentekostes. ⁹Ta maski nu atoy i makpal a magsenti ha nikan, atoy bila ihe i makpal a masor a magteman ha pagitoldu ko.

¹⁰Nu dumemat ha nikam ni Timoteyo, mappiya mina i pagpadagus moy ha nikuna, penu awan hikuna manteng ha nikam. Ta magserbe bila hikuna ha Dios, a kona ha nikan. ¹¹Awan moy hikuna limadan, nu awan

a daggapan moy hikuna, penu sitatalna mina i pagsoli na ha nikan. Ta magtatahohokak ha nikuna ken agagum na a kakabsat tam.

¹²Niyaen, megipu ha kabsat tam a ni Apolos, kanayon a dagdagen ko penu kumuyog hikuna ha kakabsat tam a magpasyal ha nikam. Ngem awan kan a mabalin a umangay ha nikam niyaen. Magpasyal kan hikuna nokkan, nu atoy i gundaway na.

I Dilokod a Balakad na

¹³Magingat kam, a paigatan moy i nakam moy ha panahod tam. Awan kam manteng. Mapigsa mina i pinagserbe moy ha Hapo tam. ¹⁴Ha ngamin a gimetan moy, mepaenta mina i ayat moy ha kakalan moy a tolay.

¹⁵Niyaen, kakabsat, katandiyon moy a pamilya di Esteban i nagpalungo a manahod ha ni Jesu Kristu ha probinsiya a Akaya. Ket kanayon hidi magserbe ha toloy na Dios. ¹⁶Ket iyunay ko ha nikam a tumulok kam ha kona he a toloy ken ha ngamin a kakalan tam a tagabu na Dios. ¹⁷Maragsakanak ha pagdemat di Esteban, Portunato ken Akayko. Ta magagum hidi ha nikan a kona ha kasulet moy. ¹⁸Ket pinaragsak diyak a kona ha pinangparagsak di ha nikam. Ket idayaw moy mina i kona he a toloy.

¹⁹Nakaman na kam na ngamin a manmanahod ha probinsiya a Asia. Mangruna di Akila ken Priskila ken ngamin a kamkameng na kapilya a maggigimong ha bilay di. Magnakanakam bila hidi ha nikam, gipu ha pagisesa tam ha ni Apo Jesus. ²⁰Pati ngamin a kabsat tam ha ihe, magnakanakam bila hidi ha nikam. Pati hikam bi, ha ngamin a pinagsinalpak moy, ipaenta moy mina i ayat moy ha kabsat tam a hidi.

²¹Niyaen, hikan a ni Pablo i nangisurat ha ide a pangsalpak ko ha nikam.

²²Melunod i maski nu heya a awan magayat ha Hapo tam a ni Jesu Kristu. Agay, “Maranata,” kon tam. Dumemat ka mina agad, Apo!

²³Niyaen, kagbiyan na kam mina na Hapo tam a ni Jesu Kristu.

²⁴Ayayatan takam ngamin, gipu ha ni Jesu Kristu. Oni!

I Nekaduwa a Surat ni Pablo ha Manahod a hidi a Taga Korinto

I Nekaduwa a Surat ni Pablo ha Manmanahod a Taga Korinto

1 ¹Hikan ni Pablo a nagbalin a apostol a paangayan ni Jesu-Cristu gipu ha pagayatan na Dios. Ket atoy bila ihe ni Timoteo, a kabsat tam. Niyaen, magsurat kami ha nikam a manmanahod ha Dios ken maghen ha ili a Korinto ken ha ngamin a tototalay na Dios ha probinsiya a Akaya. ²Atoy mina ha nikam i kagbi ken kinatalna a iyatad Nama tam a Dios ken Happo tam a Jesu-Cristu.

I Pagdaggap na Dios ha Nikitam ha Ngamin a Rigrigat Tam

³Magyaman kitam ha Dios, i Hama na Happo tam a Jesu-Cristu. Oni, ta hikuna i mahagkagbi a Hama, i Dios a paggipuwan na ngamin a tulong. ⁴Ket tulongan na kitam ha ngamin a rigrigat tam, penu makatulong kitam bila ha sabali a marigrigatan a hidi. Ta mabalina a tulongan tam hidi ha kakalan na pangtiplad na Dios ha nikitam. ⁵Ta maski nu tahod a makpal i rigrigat tam gipu ha panahod tam ha ni Cristu, i tulong na nikitam ket umanay gipu ha pinagesesa tam ha ni kona.

⁶Niyaen, nu magattam kami ha rigrigat, magatattam kami para ha nikam, penu tulongan na kam na Dios, ken penu makatiman kam ha Baheta na, a mesalakan kam mina. Ket kona bila hito a nu tulongan na kami, tulongan na kami para ha nikam, penu katandiyang mi nu panyan takam a tulongan. Ket mapadas moy ide a tulong nu attaman moy i kakalan a rigrigat a kona ha pinagattam mi. ⁷Isu a awan takam buriburan, ta katandiyang mi a nu magattam kam ha rigrigat a kona ha nikami, mapadas moy bila i daggap na Dios, a kona ha napadpadas mi.

⁸Niyaen, kakabsat, kayat mi a ipanakam ha nikam idenday a rigrigat a naattam mi ha probinsiya a Asia. Tahod a dakkal unay i rigrigat mi heya,

hanggan kagin mi a dandani kami a matay. ⁹Kagin mi a dinumemat dan i oras na katay mi. Ngem nagimet ito penu awan kami tumalak ha sadili mi a nakam, nu awan la ha Dios a magpabiyag manon ha matay a hidi. ¹⁰Ket insalakan na kami ha kakantengan a katay. Ket katandi mi a tumulos hikuna a mangisalakan ha nikami. Talaga a hikuna i tahodan mi, a awan hikuna gumimak a mangisalakan ha nikami ha kasasaad mi aye. ¹¹Ket niyaen, hikam bi, tulongan moy kami bi ha kararag moy. Ta nu atoy i makpal a mangikararag ha nikami, ket nu pagbalinan na kami na Dios a kona ha inkararag moy, atoy bila nokkan i makpal a magyamyaman ha nikuna gipu ha pinnakabalin na a atoy ha nikami gipu ha kararag moy.

Nu Apay a Nabigu i Panggep ni Pablo

¹²Ide i karagsakan mi, a katandiyan mi a awan ha madukas a ginimet mi ha maski nu heya, ket mangruna ha nikam. Ta pasig la nadalus ken nadosan i panggep mi. Ket bakkan a nagipu ha kinasirib na tototalay, nu awan a nagipu ha kagbi na Dios. ¹³Awan ha isurat mi ha nikam a awan a madinnang ha pagbasa moy ken pagkatandi moy. Ta kasor ko a malaing mina i pagkatandi moy ¹⁴ha dagende a bagbagay, maski nu ballik la i makatandiyan moy hanggan niyaen. Ta basta nu makatandiyan moy idagento, ket nokkan ha pagsoli ni Apo Jesus, magragsak kam gipu ha nikami a kona bila ha ragsak mi ha nikam.

¹⁵Niyaen, gipu ta kona hito a awanak ha duwaduwa ha nikam, pinanggep ko a magpasyal ha nikam ha palungo, penu maminduwa mina i serserbe na pagpasyal ko ha nikam. ¹⁶Ta pinanggep ko a dumagasak mina ha nikam ha paglakad ko ha Masedonia. Ket ha pagsoli ko, dumagasak manon, penu makadaggap kam ha nikan ha biyahe ko ha Judeya. ¹⁷Ngem niyaen, gipu ta awanak nakatulos, anya wade? Kagin moy wade a magduwaduwa ak la ha panggep ko, a kona ha madukas a hidi a magpaturay ha kasorhan na baggi di? Ta nu kona hay, ipeta ko mina a “Oni,” maski nu katandi ko dan a awan ko gimetan. ¹⁸Ngem awan a kona hay i ugali mi. Ta kona bila a mapagtalkan i Dios, ket mapagtalkan bila i ipeta mi ha nikam. Awan kami mangipamen. ¹⁹Ta mapagtalkan ni Jesu-Cristu, i Annak na Dios a ipakatandi mi ha nikam; hikami a ni Pablo, ken ni Silas, ken ni Timoteo. Ket ha ni Jesu-Cristu, nu atoy i ipeta na, gimetan na ito. ²⁰Ta hikuna man i mangtongpal ha ngamin a inkari na Dios. Ket gipu ha nikuna, mekagi tam i ngamin, tahodan tam i ha karkari na Dios. Ket hikuna man bi i gipu na a magdeyaw kitam ha Dios.

²¹Niyaen, i Dios a mismo i mangpapigsa ha pamati tam ha ni Cristu, ket hikuna i nangpili ha nikitam a magserbe ha nikuna. ²²Ket kona bila ha nangidatton hikuna ha marka a kukuwa na kitam, a inatdinan na

kitam ha Espiritu na. Ket hikuna i mangpatalged a maalap tam nokkan i inkari na ha totolay na.

²³Ket ha nikan, ipeta ko a Dios i kona ha sistigu ko a awanak magsileng ha ipeta ko aye. I ninakam ko a awanak mina magpasyal ha nikam idi, ha Korinto, penu atoy i gundaway moy a magbabawi ha liwaliwat moy, ket penu awan ko mina pagsaketan i nakam moy gipu ha paghukom ko ha nikam. ²⁴Bakkan a kayat ko kagiyan a iturayan takam mina ha panahod moy, ta husto dan i panahod moy. Ngem talaga a kayat mi a matulongan kam a magragsak ha pakieuseg moy ha Happs tam.

2 ¹Oni, ninakam ko a awan ko huwayan a magpasyal ha nikam ha yenan a tiyempo, ta madiyan ko a pagladingitan takam manon, a kona ha idi. ²Ta nu pagladingitan takam, heya i mangparagsak ha nikan, nu awan a hikam? ³Isu i gipu na a nangsuratak ha nikam ha surat ko a esa, penu awanak moy paladingitan, nu awan mina a mangparagsak ha nikan i magbabawi a hidi ha liwat di. Ta katandi ko dan a basta usigan moy i insurat ko ha nikam, ket mabalin a makipagragsak kitam ngamin. ⁴Idi nangisuratak ha nikam, nagsaket i nakam ko. Ket nakasangisangitak, a baka madiyan moy a magiwat i balakad ko ha nikam. Awanak nagsurat a pasanikiyan takam, nu awan penu makatandiyan moy a ayayatan takam a tahod.

Masapul a Pakawanan Tam I Kelliwat a Hidi

⁵Niyaen, ha iday a esa a nagkadukas, awan la a hikan i pinasanikiyan na, nu awan pati hikam ngamin. Ngem madiyan ko a magkagi ha makapasaket, ta madiyan ko bi a pasaketan i nakam na. ⁶Ket husto dan i parusa na gipu ha karpalan ha nikam. ⁷Isu, niyaen, pakawanan moy hikuna ken liwliwaan moy, penu awan mina napukaw i ngamin a namnama na ha Dios. ⁸Iyunay-unay ko dod a magpaenta kam ha pinagayat moy ha nikuna a tahod. ⁹Ide i gipu na a insurat ko ha nikam i surat ko a nekaesa, ta kinayat ko a subukan takam, nu umusoseg kam ha ngamin a pagitoldu ni Cristu. ¹⁰Niyaen, nu pakawanan moy hikuna ha liwat na, siyempre, pakawanan ko bila, nu tahod a atoyak a pakibiyang ha ide. Ket pakawanan ko hikuna gipu ta kona ihe i kayat ni Cristu, ket pangpappiya ito ha kasasaad moy. ¹¹Oni, pakawanan tam hikuna ha liwat na, penu awan makagundaway ha nikitam ni Satanas. Ta katandiyan tam i panggep na.

I Nagburiburan ni Pablo, Idi Naghen Hikuna Ha Troas

¹²Niyaen, idi pagdemat ko ha ili a Troas penu ikasaba ko i Mappiya a Baheta panggep ha ni Cristu, kona ha pinalamen na Dios i nakanakam na tolay a hidi hay, ket nagtiteman hidi ha pinangikasaba ko. ¹³Ngem awanak tinumulos gipu ha buribur ko ha kabsat tam a ni Tito, ta awan

ko hikuna natagbuwan. Isu a nagpakada ak ha kaagum ko a hidi hay, ket nagtulosak ha Masedonia.

Netalak ha Nikitam I Pagitoldu na Dios Megipu ha ni Cristu

¹⁴Ngem maski, ta dakkal i pinagyaman ko ha Dios! Ta pinagisesa na kitam ha ni Cristu. Ket kona ha inabak na kitam ken ngamin a kinasenti tam ha nikuna, a pinaguseg na kitam ha pagayatan na. Ket kona ha idilan na kitam a kona ha balud a pagtiplad na pinangabak ni Cristu. Ket niyaen, paangayan na kitam na Dios ha ngamin a tototalay, a mangiwaras kitam ha masinggat gipu ha pagitoldu na a megipu ha ni Cristu. Ket kona ha masahob a ahob, a mewaras mina ha maski nu hadya a lugar. ¹⁵Ta mekalan kitam bila ha masahob a ahob a kayat na Dios a ahoban. Ta hikitam man i magiwaras ha kinasingat na ha maski nu heya a tototalay. Ha kappal, mesalasalakan hidi. Ngem ha kappal, umaangay hidi ha parusa di. ¹⁶Niyaen, ha maparusaan a hidi, kona ha mabuyok ide a ahob ni Cristu, a kona ha buyok na natay. Ngem ha mesalasalakan a hidi, kona ha masahob unay ide a ahob ni Cristu, a kona ha ahob a mekabiya di. Niyaen, mangina unay ide a tarabaho. Heya dod i mekusto a magtarabaho ha kona ihe para ha Apo Dios? ¹⁷Awan mekusto i madammot a hidi a mayat a mangalap ha korinat gipu ha pagitoldu di ha kagi na Dios. Ngem ha nikami, awan kami magkona hay. Ta pinaangay na kami na Dios a kona ha tagabu ni Cristu. Ket katandi na a sitatahod i pagitoldu mi, ayun ha pinnakabalin mi a nagipu ha ni Cristu.

I Mangipakatandi a hidi Ha Bigu a Kari na Dios

3 ¹Baka kagin moy a ideydeyaw mi i mismo a baggi mi. Ngem awan! Anya dod? Masapul mi dod i surat a pangipakatandi ha baggi mi ha nikam? Awan bi. Ket awan mi masapul ha surat a nagipu ha nikam, a magpatahod mina ha tototalay megipu ha pagitoldu ko. Maski nu masapul na sabali a hidi i kona hay a surat, ngem bakkan a kona hay ha nikami. ²Ta hikam man a mismo i kona ha surat a mangpatahod ha pagitoldu mi, a tinahod moy dan. Ta gipu ha mappiya a pinagbiya moy, mepaenta ha maski nu heya a tahod i pinaggimet mi ken pinagayat mi ha nikam. ³Mepaenta dan a naggipu ha ni Cristu i panahod moy. Ket mepaenta bila a hikami i inusar na a mangipakatandi ha nikam ha panahodan moy. Bakkan a pogedu i nagsuratan na ha panahodan moy aye, nu awan a kona ha nakam moy i nagsuratan na Dios. Ket bakkan a tinta i nangisurat na Dios ha nakam moy aye, nu awan i Espiritu na a mismo i nangitoldu ha nikam.

⁴Niyaen, magtalak kami ha Dios, a magoni hikuna ha gimetan mi, gipu ta naggipu ha ni Cristu i pinnakabalin mi. Isu i gipu na a magkagi kami ha kona ihe. ⁵Awan mi mepeta a atoy i magimet mi gipu ha bukod mi a

pinnakabalin, nu awan a naggipu ha Dios i ngamin a pinnakabalin mi a maggimet ha ide a tarabaho. ⁶Ta hikuna i nangiyatad ha pinnakabalin mi a mangipakatandi ha bigu a kari na. Ket ha ide a bigu a kari na, bakkan ito ha nesurat a lilinteg, nu awan a Espiritu na Dios i mangitoldu ha ito ha totolay. Gipu ta ha nesurat a lilinteg, ito i pakakatandiyon na totolay a maparusa mina hidi nokkan ha katay di. Ngem ha Espiritu na Dios, hikuna i mangiyatad ha biyag na Dios a magnanayon.

Mas Mappiya I Bigu a Kari Ngem Ha Linteg ni Moyses

⁷Ha lilinteg a insurat na Dios ha pogedu ken inyatad na ha ni Moyses, tahod a naggipu iday ha Dios. Ket idi inyatad na idenday ha ni Moyses, atoy i disyag na Dios. Ket napigsa ito, ket nealis ito ha rupa ni Moyses. Ket maski nu binumallik ide a disyag, medyo napigsa pala idi. Ta idi inyatad ni Moyses i linteg ha Judyo a hidi, awan di kaya a mangaamata ha rupa na, gipu ha disyag na Dios heya. Niyaen, nu kona hay i kapigsa na kinainamakan na Dios idi pagiyatad na ha linteg, maski nu pangpakatandi ito a maparusaan kitam mina ha katay, ⁸anya dod ha pagiyatad na ha Espiritu na a mismo? Ta mas inaamakan man i pagiyatad na ha ide! ⁹Oni! Ket nu mepaenta na i kinainamakan na Dios ha iday a panghukom ha totolay, siyempre, mas mainamakan unay i pagiyatad na ha pangparentigan na ha totolay. ¹⁰Ket maski nu nadeydeyaw i Linteg heya idi, ngem niyaen, kona ha awan manon. Ta atoy dan i kasulet na a mas madeydeyaw unay. ¹¹Ket nu atoy i kinainamakan ha Linteg heya idi, maski nu awan a magnanayon iday a linteg, siyempre, atoy paman i daddakkal a kinainamakan ha kasulet na a magnanayon.

¹²Isu, gipu ta kona ihe i namnama mi, matured kami a mangipakatandi ha ngamin, ket awan ha ipamen mi. ¹³Awan kami a kona ha ni Moyses a nagtaklab ha rupa na. Ginimet na ito penu awan maenta na Judyo a hidi idi linumpas i disyag na kinainamakan na Dios ha rupa na. ¹⁴Ha dagenday a Judjudyo, ket kona ha nataklab bila i nakanakam di, ta awan di nakatandiyon idi. Maski hanggan niyaen, awan di makatandiyon i Libro na Dios megipu ha palungo a kari na. Ta awan maadya iday a taklab ha nakam na totolay, nu awan a ni Cristu a mismo i mangpaadya. ¹⁵Oni, maski hanggan ha yenan, atoy pala i kona ha taklab ha nakam di, ha pinagbasa di ha Linteg ni Moyses. ¹⁶Ngem ha kada sumaguppang ha Happs tam, maadya i kallbang na. ¹⁷Niyaen, ha ide a “Happs” a pagkagiyan ko, hikuna i Espiritu na Dios. Ket ha maski nu hadya i henan na Espiritu na Dios, siwawaya i totolay heya, a awan hidi mahukoman gipu ha maski nu anya a linteg. ¹⁸Ket niyaen, ha nikitam ngamin, katandi tam i Happs tam a malaing, gipu ta naadya dan i kona ha taklab ha nakam tam. Ket gipu ta madinnang dan i kinainamakan na Happs tam, pabiguwan na kitam paman hanggan magbalin kitam a kona ha baggi na a mismo. Ta kona he i pinaggimigimet na Happs tam a Espiritu na Dios.

Mepaenta I Kinapigsa na Dios Gipu Ha Tarabahador Na a Hidi

4 ¹Isu, gipu ta intalak na Dios ide a tarabaho mi gipu ha kagbi na, awan kami maupay ha tarabaho mi aye, ²nu awan a tinallekodan mi dan i ngamin a napamen ken makasaniki. Awan kami mangallilaw, ket awan kami magitoldu ha limlimid. Awan mi pasulitan i kayat na kagiyan ha Kagi na Dios. Katandi na Dios a magitoldu kami ha kinatahod. Maski ha totolay, katandi di bila a tahod i pagitoldu mi. ³Ngem ha kappal, madisalah kan i pagitoldu mi, ket kona ha nataklaban. Ngem atoy la i taklab ha nakam na umaangay a hidi ha parusa a magnanayon. ⁴Ha totolay a kona hay, awan hidi manahod gipu ha ni Satanas a happo di. Ket kona ha pinabulsak na hidi, penu awan di maenta i kinainamakan ni Jesu-Cristu, ket penu awan di makatandiyan i mappiya a baheta ni Cristu a mangipakatandi ha Dios gipu ha baggi na a mismo.

⁵Niyaen, bakkan a baggi mi i ikaskasaba mi, nu awan ni Jesu-Cristu, a hikuna man i Happo na ngamin, kon mi. Ket hikami i kona ha tagabu moy, gipu ha ginimet ni Jesus. ⁶Ta kona idi pinarsuwa na Dios i lutak, ket kinagi na, “Singget, dumisyag ka dan ha diham.” Ket niyaen, kona bila hito ha nikitam, ta kona ha dinisyagan na i nadiham a nakam tam, penu makatandiyan tam i kinainamakan na Dios gipu ha biyag ni Cristu.

⁷Maski nu hanggan niyaen ket kona ha nadamili a banga i baggi mi, ket kona ha intalak na Dios i kanginaan a pagitoldu ha malupoy a baggi mi aye. Ngem ginimet na ito, penu mepaenta na a hikuna a mismo i makinkukuwa ha kaddat a atoy ha nikami, ket bakkan la a hikami. ⁸Ta maski nu kanayon a marigrigatan kami, awan kami naabak. Nu kappal, awan mi makatandiyan nu anya mina i gimetan mi. Ngem awan kami maupay. ⁹Nu kappal, malokowan kami. Ngem awan na kami pabiyanan na Dios. Nu kappal, masaketan kami hanggan dandani kami a matay. Ngem gipu ha kagbi na Dios, magbiyag kami pala. ¹⁰Kankanayon a mepusta i biyag mi a kona ha nepusta ni Jesus idi. Ket gipu ha atattaman mi a kona he, mepaenta a magbiyag paman ni Jesus ha baggi mi aye. ¹¹Oni! Hanggan a magbiyag kami, kanayon a mepusta i biyag mi gipu ha tarabaho mi ha ni Jesus. Ngem maski, ta gipu ta kona hito, mepaenta i biyag ni Jesus gipu ha malupoy a baggi mi aye, a dandani a matay. ¹²Isu, kanayon a mepusta kami gipu ha pagitoldu mi, ngem i keangayan na para ha nikam i biyag na Dios a magnanayon.

¹³Manahod kami ha Dios a kona bila ha nangisurat ha, “Tinahod ko dan i Dios. Isu i gipu na a magkagi ak ha kona he.” Ket kona bila hito ha nikami. Tinahod mi dan i Dios. Ket isu i gipu na a magkagi kami megipu ha nikuna. ¹⁴Ta katandi mi dan a pinabiyag na manon ni Apo Jesus. Ket isu a pagbiyagan na kami bila a magipu ha katay, gipu ha pagisesa mi ha ni Jesus. Ket pakuyugan na kitam ngamin ha nikuna, ha henan na Dios.

**Namnamaan Tam Mina I Tahod a Gungguna,
Maski Nu Awan Tam Maenta**

¹⁵Niyaen, makatandiyan moy mina a magattam kami ha ngamin a rigrigat penu mahusay kam. Gipu ta, nu kumakpal i makapadas ha kagbi na Dios, kumakpal bila i pinagyaman di ha Dios, ken dumakkal bila i pinagdeyaw di ha nikuna. ¹⁶Isu i gipu na a awan kami maupay ha ngamin a attaman mi. Maski nu kumapoy a kumapoy i baggi mi, ngem pumigsa a pumigsa paman i nakam mi aye. ¹⁷Ta awan ha balle ha dagende a rigrigat a sigida a lumipas, nu awan a keangayan di i dakkal a gungguna a magnanayon. Ket nu ikalan mi idagenday a rigrigat ken ide a gungguna, awan la ha balle ha rigrigat heya. ¹⁸Isu, awan la a gungguna ha lutak i nanakaman mi, ta malipas i ngamin a maenta tam ha lutak. Ngem imbes na, namnamaan mi i tahod a gungguna a awan maenta na tolay, ta awan iday malipas.

Matured I Nakam Tam Gipu Ha Namnama Tam Ha Ni Jesus

5 ¹Maattaman mi i rigrigat niyaen, gipu ta katandi mi a nu matay i baggi tam, atdinan na kitam na Dios ha baggi tam a bigu ha henan na a awan matay. ²Ket ha henan tam niyaen, masor kitam a tahod a tahod a masulitan mina i baggi tam aye ha bigu a baggi a nadosan, ³penu awan kitam mepaenta a makurangan, a kona ha nagtallobag, nu awan a kona ha matennonan kitam ha inaamakan a baggi. ⁴Hanggan maghen kitam ha baggi a malupoy ken malompas, magdigidiging kitam gipu ha rigrigat tam. Ngem bakkan a masor kitam a matay penu maadya mina i baggi tam, nu awan penu masulitan ide a baggi ha mas mappiya a baggi. Ket mesulet mina i makapoy a baggi tam aye ha baggi a kebbiyag ha biyag na Dios a magnanayon. ⁵Dios a mismo i nagpaggayak ha nikitam ha kona he a mesulet. Ket inyatad na ha nikitam i Espiritu na a mangpatalged a maalap tam nokkan i inkari na. ⁶Isu i gipu na a matured i nakam tam. Katandi tam a hanggan nu matay i baggi tam aye, ket kona ha madiyo kitam ha paghenan na Happs tam. ⁷Ta masapul a tumulos a manahod kitam ha nikuna maski nu awan tam hikuna maenta.

⁸Matured dod i nakam mi, ket kaykayat mi a matay, penu mewarak mi i baggi mi aye ha lutak, ket penu umangay kami mina ha henan na Happs tam ha langit. ⁹Isu, maski nu matay kami, onu magbiyag pala, i nanakaman mi nu panyan mi a gimetan i pagayatan na Happs tam.

¹⁰Ta masapul a sumaguppang kitam ngamin ha ni Cristu a pakahukoman tam, penu ibilas na ha kada esa ayun ha ginimet tam ha lutak aye. Ha naggimet a hidi ha mappiya, ibilas na ha nidi i mappiya a gungguna di. Ket ha naggimet a hidi ha madukas, bilasan na hidi ha madukas.

Gipu Ha Ayat ni Cristu, Katandi Tam I Gimetan Tam

¹¹Isu, gipu ta katandiyen mi a magdeyaw ken magtongpal ha bobon na Happon tam, tumulos kami a magpatahod ha totolay, a umuseg mina hidi ha nikuna. Katandi na Dios i nakam mi. Ket mappiya nu makatandiyen moy bila i nakam mi aye. ¹²Awan mi manon padeyawan i baggi mi ha nikam, nu awan a magkagi ak ha kona he penu makatandiyen moy i pakedeyawan mi. Ta makatandiyen moy mina nu anya i tabbeg moy ha mapangas a hidi a mangibilang la ha kinatangkey na tolay, ngem awan di nakaman i mappiya a ugali. ¹³Ha nakam na kappal, kona ha maoyung kami. Ngem pabiyen ko la iday, basta maoyung kan kami gipu ha pinaguseg mi ha Dios. Ket nu kon na kappal a hikam a sadili a kusto, hikam siyempre katandiyen moy a iday ginimet mi para hanikan. ¹⁴Ta gipu ha ayat ni Cristu ha totolay, makatandiyen mi nu anya mina i gimetan mi. Katandi mi dan a natay hikuna para ha ngamin a manmanahod. Isu a kona ha natay hidi ngamin a medilan ha nikuna. ¹⁵Ket natay hikuna para ha ngamin, penu ha ngamin a kebbiyag, awan mina hidi magnakanakam ha baggi di a mismo, nu awan di mina nanakaman ni Cristu a natay ken minagbiyag manon para ha nidi.

¹⁶Isu niyaen, bakkan manon i pagnaka-nakam mi ha totolay. Awan mi manon nanakaman i kinatangkey di onu kinadibbi di. Ta kona idi palungo, ket awan mi dineyaw ni Cristu, ta nadibbi hikuna idi. Ngem niyaen, sabali manon i nakam mi. ¹⁷⁻¹⁸Isu, ha maski nu heya a pinagisesa na Dios ha ni Cristu, nabiguwan dan hikuna. Nobos dan i alegid a kinatolay na, ket atoy dan i bigu a biyag a kasulet na. Kona hay i nakam mi niyaen, Awan ha naggimet ha ide a ngamin a bagbagay nu awan i Dios, ket nikuna i nangpasoli ha nikitam ha nikuna gipu ha ginimet ni Jesu-Cristu. Ket niyaen, inyatak na ha nikitam ide a tarabaho tam a mangipakatandi ha pinagpasoli na aye ha totolay ha baggi na a mismo. ¹⁹I kayat ko kagiyen, a inadya na Dios i pakasalenan na baggi na ken totolay, a inadya na i liwaliwat di gipu ha ni Cristu. Ket niyaen, intalak na ha nikitam ide a pagitoldu na, a makasoli dan i totolay ha baggi na gipu ha ginimet ni Cristu.

²⁰Isu, pinaangay na kami a magitoldu megipu ha ni Jesu-Cristu. Ket usaran na kami a magpatahod ha nikam. Isu a ipeta mi ha nikam gipu ha ni Cristu, “Sumoli kamon ha Dios,” kon mi. ²¹Ni Cristu, awan hikuna ha liwat. Ngem pinaalis na Dios ha nikuna i ngamin a liwat tam, penu mepaalis na bila i kinalinteg na Dios ha nikitam gipu ha pinakipagisesa tam ha ni Cristu.

6 ¹Isu, ha pinakipagtarabaho mi ha Dios, iyunay-unay mi ha nikam a awan moy pabiyenan i kagbi na ken daggap na ha nikam. ²Ta kinagi na, “Inbital ko dan i tiyempo a pangisalakan ko ha nikam, ket tiyempo

na pagteman ko ha nikam, a daggapan takam,” kon na Dios. Niyaen, temanan moy bi, ta niyaen dan i nebital a tiyempo a pangisalakana na Dios ha totolay.

³Ha nikami, madiyan mi nu limadan na totolay ide a tarabaho mi. Isu a awan mi gimetan i maski nu anya a mangsalen ha manahod mina a hidi ha ni Jesu-Cristu, ⁴nu awan a mepaenta a tahod kami a tarabahador na Dios gipu ha sagabaan a ririgat ken riribok ken mapeggad a mapasasamak. ⁵Nu kappal, atoy i mangsabbad ha nikami, ket ipabalud di kami. Nu kappal, pagriribukan di i sabasabali a hidi hanggan palakadan di kami. Nu kappal, masapul mi a managdag ha madaggi a tarabaho, onu makalappan kami, onu mesungot kami. ⁶Ket mepaenta pala a tahod kami a tagabu na Dios gipu ha mappiya a ugali mi, gipu ha pinagkatandi mi ha Dios, gipu ha anus mi ken kagbi mi, ken gipu ta atoy ha nikami i Espiritu na Dios, ken tahod i pinagayat mi ha kakalan mi a tolay. ⁷Mepaenta bila a tahod kami a tagabu na Dios gipu ha pinagikasaba mi ha kinatahod, ken gipu ha pinnakabalin mi a nagipu ha Dios. Ket gipu ta inbilang na kami a malinteg, mannakabalin kami a mangabak ha kaskasenti mi ken magdapon ha nakam mi ha ngamin a magsenti ha nikami. ⁸Nu kappal, atoy i magdeyaw ha nikami. Nu kappal, atoy i magpasaniki ha nikami. Nu kappal, mappiya i pagkagi di megipu ha nikami ken nu kappal mapigsa i paglimad di. Maski nu ipeta di a magsileng kami, tumulos kami pala a mangipeta ha kinatahod. ⁹Maski nu konan di a awan kami ha balle ngem makpal a tolay a makatandi ha ni kami ket siyempre a katandi na kami bila na Dios. Ha nakam na kappal, dandani kami a matay, ngem awan, ta magbiyag kami pala. Ket kona ha parusaan na kami na Dios, ngem kinorekta na kami kas i nananak na, awan na kami pinatay nu awan a napapigsa. ¹⁰Ket maski nu kona ha maladinget kami, kanayon kami a magragsak. Ket kona bila a napobre kami, ngem pabaknangan mi i makpal a tolay gipu ha metoldu mi megipu ha Dios. Ket maski nu ipeta di a awan kami ha kukuwa, ngem ha nakam mi, ket kona a hikami numan i makinkukuwa ha ngamin a kasorhan mi.

¹¹Kakabsat a taga Korinto, diretso i kakkagi mi ha nikam, a awan ha ipamen mi. Dakkal i ayat mi ha nikam, ket ipeta mi i ngamin a nakam mi. ¹²Bakkan a hikami i nangikemot ha ayat ha nikam, nu awan a hikam man i nangikemot ha ayat moy ha nikami. ¹³Ibilang takam a kona ha tahod a annak ko. Isu a magdiretso ak ha kagi ko aye, a ayayatan moy bas kami.

I Baggi Tam Aye I Paghenan Na Dios

¹⁴Awan kam makiuyog ha totolay a awan manahod a kas kaayam moy a hidi. Ta madi nu maguseg i malinteg ken makillu. Ket madi

bila nu maguseg i disyag ken diham. ¹⁵Awan a umuseg ni Cristu ha ni Satanas. Ket awan dod a magkalan i esa a manahod ken i sabali a awan a manahod. ¹⁶Ket maneg nu umuseg kitam ha didiosen a hidi. Ta maneg a measak ha Templo na Dios i didiosen. Niyaen, hikitam man i Templo na Dios. Ket i baggi tam a mismo i paghenan na Dios a sibibiyag. Ket kona ha kinagi na Dios,

a “Iyasak ko i biyag ko ha nidi, a tumulosak a maghen ha nidi. Hikan i panahodan di, ket magbalin hidi a tototaly ko.”

¹⁷Isu i gipu na a kinagi na Dios,

“Tallekodan moy dan i ngamin a madukas, ket sumina kam ha ngamin a magkadukas. Awan kam umuseg ha kinadukas di, ket giwatan takam a kona ha annak ko.

¹⁸Magbalinak a kona ha hama moy, ket magbalin kam bila a annak ko,” kon na Apo Dios a mannakabalin.

7 ¹Niyaen, kakabsat, gipu ta inkari na Dios ha nikitam i kona he, adiyowan tamon i maski nu anya a magpadukas ha baggi tam, onu nakam tam. Ket ibukod tam mina i ngamin a pinagbiyag tam a pagserbe tam ha nikuna, gipu ha tahod a pagdeydeyaw ha nikuna. ²Anusan moy kami bi ha pagkagi mi aye. Awan kami ha liwat ha maski nu heya ha nikam. Awan kami nangloko ha maski nu heya. Ket awan kami nangdaya ha maski nu heya. ³Awan takam paliwatan ha kona he a kakkagi, ta kona ha kinagi ko nakoya, a ayayatan takam a tahod. Ket maski nu anya a magimet ha nikami, ket maski nu matay kami, awan maadya i pinagayat mi ha nikam. ⁴Hikam man i talakan ko. Ket deyawan takam ha sabasabali a hidi. Maski nu marigatan kami a tahod, maliwliwa manon i nakam ko megipu ha nikam. Ket dakkal i ragsak ko ha nikam.

Maragsak di Pablo ha Inbaheta ni Tito

⁵Maski idi dinumemat kami ha Masedonia, awan kami ha kaemmang nu awan a kanayon la a rigrigat. Ta atoy i makpal a nagsenti ha nikami, ket kanayon a nagburibur kami megipu ha nikam. ⁶Ngem liwliwat na Dios i nakam ha tolay a maladinget a hidi. Ket liniwliwa na kami bila gipu ha pagdemat ni Tito. ⁷Ket awan la i pagdemat na a nakaliwliwa nu awan bila i baheta na megipu ha pinagdaggap moy ha nikuna. Ket inbaheta na bila a mematon kam ha nikan, ket nagbabawi kam kan ha denday a liwaliwat moy. Ket inbaheta na bila a kasorhan moy a umuoseg ha insurat ko ha nikam. Isu, a nagragsakak unay.

⁸Ta idi nangisuratak ha iday a surat, ket kona ha nagbabawi i nakam ko ha insurat ko heya. Ta minadiyan ko a magpasaket ha nakam moy. Ngem niyaen, awanak magduwaduwa a mappiya i insurat ko, maski nu tahod a pinasaket ko i nakam moy gipu ha iday a surat. Ta awan maalay ket linumipas iday a saket na nakam moy. ⁹Ket niyaen, maragsakak.

Awanak maragsak gipu ha pinagsaket na nakam moy, nu awan a gipu ta nagsaket kam hanggan nagbabawi kam ha liwaliwat moy heya. Ket kona ha mappiya i pinagsaket moy heya, gipu ta nagbabawi kam a kona ha kayat na Dios. Ket awan ha mas madukas i keangayan na, a awan kam naparsuwa gipu ha nikami. ¹⁰Ta kona hito i kayat na Dios ha pagbabawi moy. Maski nu mapasaketan i nakam moy, ngem basta i keangayan na i pakesalakanan moy, a magbabawi kam a tahod. Ket basta nu kona hito, awan ha reklamo. Ngem nu atoy a mapasaketan i nakam na, ket awan hikuna magbabawi ha liwaliwat na, awan la ha serbe na iday, nu awan i keangayan na i katay. ¹¹Ngem bakkan ha nikam, ta katandi moy i mappiya a nagimet ha nikam gipu ha pinagbabawi moy, a nagipu ha saket na nakam moy idi. Katandi moy a magagit kam niyaen a maggimet ha mappiya. Masaniki kam dan. Ket niyaen, kayat moy a paadiyowan i ngamin a madukas. Husto dan niyaen i pinaghukom moy ha nikuna a nagliwat. Ket mappiya i kinakanteng moy ha Dios a mamarusa ha liwat. Mappiya bila, ta mematon kam ha nikan. Ket mappiya, ta mepaenta moy a awan ha pakapaliwatan moy. Niyaen, madinnang dan a awan kam ha liwat ha ide.

¹²Kakabsat, bakkan a insurat ko a kona he gipu la ha nikuna a nagliwat, ket bakkan la a gipu ha nikuna a liniwatan na, nu awan a para ha nikam ngamin. Nagsuratak ha kona hay penu palitawan ko ha nikam i tahod a pinagayat moy ha nikami. ¹³Ket gipu ha ayat moy heya, naliwliwaan kami.

Ket dakkakal paman i liwliwa mi, a nagragsak kami gipu ha ragsak ni Tito, gipu ta mappiya i pinagrespitar moy ha nikuna. ¹⁴Dineyaw takam ha ni Tito idi. Ket niyaen, mappiya, ta awanak napasaniykiyan. Gipu ta nepaenta dan a tahod i ngamin a inpeta ko ha nikuna, ket kona bila ha ngamin a inpeta mi ha nikam a tahod. ¹⁵Ket nagdakkalan dan i ayat na ha nikam, a magnakanakam pala hikuna ha pinagtulok moy ha pagitoldu na, a nagteman kam ha nikuna, ket nanteng kam kan a magpabiyhan ha balakad na. ¹⁶Ket nagragsakak bila gipu ta naananay dan i pinagtalak ko ha nikam.

Sibubuslon I Manmanahod a Hidi

8 ¹Niyaen, kakabsat, ibaheta ko i ginimet na Dios ha kakalan tam a manmanahod ha kapkapilya ha ihe ha Masedonia. Ta gipu ha kagbi na ha nidi, pinagbalin na hidi a mahagkagbi ha kakalan di a manmanahod. ²Ket maski nu makpal i rigrigat di, ken napobre hidi a tahod, nabuslon i pinagiyatad di ha kakalan di a manmanahod a nakurangan. Nakangbuslon hidi a kona hito gipu ta dakkal a ragsak di ha Happo tam. ³Tahod ide a ipeta ko, a nangiyatad hidi ha kaya di. Sa hidi, nangiyatad ha mas makpal paman, gipu ha bukod di a kagbi. ⁴Ket

pinilit di kami a gumiwat ha korinat di, penu menayon bila i daggap di ha ngamin a sabali a nangdaggap ha totolay na Dios a narigrigatan ha Judeya. Permi a kayat di ito. ⁵Ket awan la ito nu awan a sobsobra ha ninamnama mi. Ta ha palungo, inkari di i baggi di ha Happo tam ken ha nikami, a kona ha pagayatan na Dios.

⁶Niyaen, gipu ta kona hito i ginimet di ha Masedonia, ket gipu ta nanakam mi a kona bila hito i inrugi moy idi palungo, nagaged kami ha ni Tito a sumoli ha nikam, penu aguman na kam a magtongpal ha pinagiyatad moy ha kabsat tam a hidi a nakurangan. Ta kona hito i pinagrugi ni Tito ha nikam idi. ⁷Niyaen, gipu ta nakalaing dan i ngamin a gimetan moy, a nalaing kam ha panahod ken ha pagitoldu moy ken malaing kam ha pagkatandi moy ken ha ngamin a pagserbe moy ha Dios, ket gipu ta dinumakkal dan i pinagayat moy ha nikami, magaged kami paman ha nikam, a ipaenta moy bi i kinalaing moy ha ide a tarabaho, ket sibubuslon kam mina ha pagiyatad moy ha makagbi a hidi.

⁸Awan kam mina mapilitan gipu ha kinagi ko aye. Isurat ko la ide penu makatandiyan moy i pinagkagbi na sabali a hidi ha kakalan di a manmanahod. Ket nu umuseg kam ha gimetan di, mepaenta moy bila a tahod i pinagayat moy. ⁹Ta katandi moy dan i pinagkagbi na Happo tam a Jesu-Cristu. Maski nu hikuna i kabaknangan, pinagbalin na i baggi na a napobre, idi nagbalin hikuna a tolay, penu bumaknang kitam ha langit gipu ha ginimet na aye.

¹⁰Niyaen, ide i balakad ko ha nikam megipu ha pagiyatad moy ha korinat. Mappiya nu ubosan moy i inrugi moy idi esa a tawen. Hikam man i palungo a nagnakam a madaggapan mina i napobre a hidi ha Judeya. Ket hikam bila i palungo a nangiyatad ha korinat. ¹¹Isu niyaen, tumulos kam mina, penu mepaenta a magagit kam a magtongpal a kona bila ha kinagagit moy a mangrugi. Ket iyatad moy mina i kaya moy. ¹²Ta nu kayat moy a mangiyatad, giwatan na Dios i maski nu anya a kaya moy a iyatad. Awan ha balle ha nikuna nu makpal onu ballik, basta iyatad tam i kaya tam a iyatad. Ket awan na kitam pilitan ha awan tam kaya a iyatad. ¹³Awanak magkagi a ubosan moy mina i korinat moy ha pagdaggap moy ha sabali a hidi penu maging mabaknang hidi. Awan! ¹⁴Ngem gipu ta awan kam makurangan ha niyaen a tiyempo, iyatad moy mina i pagdaggap moy ha nidi, penu nokkan nu makurangan kam, ket makadaggap bila hidi ha nikam. Ket gipu ha kona hito, magdinaggap i totolay na Dios. ¹⁵Ket kona ha nesurat ha Libro na Dios,

“I nakaalap a hidi ha makpal, awan hidi ha sobra. Ket ha agagum di a nakaalap ha ballik, awan hidi nakurangan,” ta nagdinaggap hidi.

¹⁶Niyaen, magyamanak ha Dios gipu ta pinagagit na ni Tito a magdaggap ha nikam a kona bila a pinagagit na kami. ¹⁷Ket awan la a

nagoni ni Tito ha inbalakad mi ha nikuna, nu awan a ninakam na dan a magsoli ha nikam gipu ha mismo a kayat na. ¹⁸Ket pakuyugan mi bila ha nikuna i esa a kabsat tam a katandi na manmanahod a hidi ha ngamin a kapilya gipu ha pinnakabalin na a mangasaba ha pagitoldu na Dios. ¹⁹Ket awan la a madeyaw hikuna, nu awan bila a pinili na hikuna na manahod a hidi a kumuyog ha nikami a mangitugan ha pagiyatad moy ha Judeya. Ket gipu ha ide a gimetan tam, atoy i makpal a magdeydeyaw ha Dios, ket mepaenta a magagit kitam a manmanahod a magdinaggap.

²⁰I panggep mi a magingat kami ha ide a korinat a itugan mi ha Judeya, penu awan mina ha mangipaliwat ha nikami. ²¹Ket ipanggep mi paman a awan la a Dios i makatandi a malinteg i gimetan tam nu awan bila i sabali a hidi.

²²Ket ipakuyog mi bila ha di Tito i esa pala a kabsat tam. Makpal dan a beses a pinadas mi hikuna, ket kanayon hikuna a magagit a dumaggap. Nangruna ha niyaen, ta talaga a nanahod dan hikuna a kayat moy a dumaggap.

²³Ket ha ni Tito, hikuna i katarabaho ko, a magagum ha nikan a magserbe ha nikam. Ket ha duwa a agagum na, mappiya bila i ugali di. Ket gipu ha nidi, atoy i makpal a magdeyaw ha ni Cristu. Isu i gipu na a pinili na hidi na kamkameng na kapilya a hidi ihe. ²⁴Isu, niyaen, respitaran moy bi hidi ha mappiya, penu makatandiyen di ken katandiyen na ngamin a manmanahod a tahod i pinagayayat moy ha kabsat tam. Ta kona hito i inpeta ko dan ha nidi ken pakedeyawan moy mina.

9 ¹Awan a masapul a magsuratak megipu ha korinat a pagiyatad moy ha toloy na Dios. ²Ta katandi ko dan a kayat moy bila a magdaggap ha nidi. Ket kona hito a dineyaw takam ha taga Masedonia a hidi. Kinagi ko, “Ha kabsat tam ha bayan a Griego, nakatawen dan a kayat di a magdaggap ha kona hito,” kon ko. Ket gipu ha kinagagit moy aye, pinumigsa dan i karpalan ha nidi a dumaggap bila. ³Ngem paangayan ko ha nikam idende a tallu a kabsat tam, penu paggayakan di kam ha pagiyatad moy heya. Isu, maggayak kamon, a ipaenta moy a tahod i pagdeyaw mi ha nikam, ta nakatawen dan i pinaggayak moy, kon ko. ⁴Ngem anya nu ikuyog ko i kappal a taga Masedonia, ket maenta di a awan kam nakagayak ha pagiyatad moy heya? Ay, masanikiyan kami. Ket mangruna ha nikam i masaniki unay, gipu ha ngamin a inpeta mi megipu ha nikam, a mapagtalkan kam, kon mi. ⁵Isu a ninakam ko a magpalungo mina idende a kabsat tam, ket pagayakan di kam ha pagiyatad moy aye, a inkari moy. Ket isu a nu dumemat kami, nakagayak dan ito, a mepaenta ito a makagbi kam a tahod, a awan kam napilitan.

⁶Nanakaman moy mina ide a pagahegan tam: “Ha maski nu heya a magmula ha ballik, ballik bila i aniyen na. Ha maski nu heya a magmula

ha makpal, makpal bila i aniyang na.”⁷ Niyaen, iyatad na mina na kada esa i ninakam na a iyatad. Awan mina hikuna makemot, ket awan mina hikuna mapilitan. Ta ayayatan na Dios i mangiyatad a sibubuslon.⁸ Ket kaya na Dios a mangatad ha nikam ha sobra pala ha masapul moy, penu awan kam ha kurang, penu kanayon kam a mabalin a mangatad ha makasapul a hidi.⁹ Ket kona ha nesurat ha Libro na Dios,

“Ha tolay a makidios, kanayon hikuna a mangatad ha napobre a hidi. Awan ha kahad na ha malinteg a gimetan na.”

¹⁰ Ta Dios numan i mangatad ha bin-i ha magmula a hidi, ket hikuna bila i mangatad ha kanan tam. Ket nu makasapul kam, atdinan na kam ha sobra pala ha masapul moy, penu meyatad moy paman i mas makpal ha kakalan moy a tolay.¹¹ Kanayon a pakakpalaan na Dios i kasapulan moy, penu mabalin kam a mangatad ha makpal. Ket nu kona hito, makpal bila i magyaman ha Dios gipu ha pagiyatad moy heya, a itugan mi ha nidi.¹² Ta atoy i keangayan na pagserbe moy aye, ket awan la a maaguman i totolay na Dios a napobre, nu awan bila a kumakpal i magyaman ha Dios, gipu ha pagiyatad moy.¹³ Nu maenta na totolay i ugali moy, a dumaggap kam ha napobre a hidi, deyawan di i Dios gipu ha pinagdaggap moy aye. Ket ide i panahodan di a umusoseg kam a tahod ha Mappiya a Baheta ni Cristu a ibaheta moy, gipu ha pinagdaggap moy ha nidi ken ha ngamin a sabali.¹⁴ Ket isu a dumakkal paman i pinagayat di ha nikam, ket ikararagan di kam, gipu ha dakkal a kagbi na Dios ha nidi, a nagipu ha nikam.¹⁵ Magyaman kitam ngamin ha Dios, gipu ha dakkal a kagbi na ha nikitam. Awan a mabalin a mepeta i kinadakkal na kagbi na aye!

10 ¹Hikan ni Pablo. Hikan a mismo i mangibalakad ha nikam. Ket ha ipeta ko aye, ahegan ko i kinaanus ni Cristu. Niyaen, atoy i kappal ha nikam, ket kagin di a makantengak a magtabbeg ha nikam nu dumematak. Kagi di kan a maturedak la ha surat, ngem nu sumaguppangak ha nikam nokkan, masanikiyak la, kon di kan.² Ngem iyunay-unay ko ha nikam a awanak moy pilitan a mangitured ha kakkagi ko, ha pagdemat ko ha nikam. Ta kaya ko a magkagi ha diretso ha maski nu heya a maglimad ha nikami, a madukas kan i ugali mi, ket kona nu awan kami manahod ha Dios.³ Tahod a malupoy kami, a kona bila ha ngamin a kakalan mi a tolay. Ngem ha pinaglaban mi ha madukas, awan mi ahegan i ugali na totolay ha lutak aye.⁴ Ta bakkan a armas na sabali a hidi i usaran mi, nu awan i pinnakabalin na Dios i pangabak mi ha maski nu anya a magsalen ha mayat a manahod ha ni Cristu.⁵ Gipu ha pinnakabalin na Dios aye, maabakan mi i ngamin a tabitabbeg a pangsenti di ha Dios ken ngamin a mapangas ha pinagnakam di, penu tumulok hidi ha ni Cristu, a umusoseg hidi ha nikuna.⁶ Ket nokkan, nu maenta mi a tahod i pinagtulok moy ha ni Cristu, tumulos kami ha pangparusa ha ngamin a kamkameng na kapilya a magmadi a tumulok.

⁷Ide i problema ha nikam: a nanakaman moy la i itsura na totolay. Ngem imbes na, nanakaman moy mina i madisalahad a kinatolay na. Atoy numan i kappal ha nikam a mapangas, ket hidi kan i kukuwa ni Cristu. Ngem nu tahod a kukuwa hidi ni Cristu, melasin di mina a hikami bila i kukuwa na. ⁸Kagin moy wade a sobra dan i pinagpasindayag ko ha turay mi ha nikam. Inyatad na Dios ide a turay, ket bakkan a pangdadail ha panahod moy nu awan a pangpapigsa ha nikam. Isu a awanak masaniki ha pinaggimet ko gipu ha turay mi aye. ⁹Katandiyon moy mina a madiyan ko a mangpakanteng ha nikam gipu ha isurat ko. ¹⁰Magkagi kan i kappal, ket nalaktat kan hidi gipu ta napigsa i kakkagi ko ha sursurat, ket kona ha napigsa i turay ko a magpawasto ha liwat. Ngem awan kan ha balle ha kakkagi ko, gipu ta nalupoy kan i baggi ko ken nalupoy bila i pagbalikas ko, kon na kan na maglimad a hidi. ¹¹Ngem makatandiyon di mina a awan ha kasabaliyan na isurat mi ha dende a sursurat ken ha gimetan mi nokkan ha pagdemat mi ha nikam.

¹²Atoy i kappal ha nikam a magpatangkay ha baggi di, ngem madiyan mi a ikalan i baggi mi ha nidi. Ta pulos, awan hidi ha pagkatandi, nu kona hay i gimetan di. Hidi man a mismo i magkagi nu anya mina i gimetan di, ket pabiyonan di la i kagi na Dios. Mappiya kan i baggi di, basta umusoseg hidi ha bukod di a linteg. Ngem madi iday. ¹³Ha nikami, awan ha pakadeyawan mi nu awan la i tarabaho a inyatad na Dios ha nikami, a tolduwan mi kam mina. Awan ha pakadeyawan mi ha tarabaho na sabali a hidi. ¹⁴Ket awan takam agewan ha sakop na sabali a hidi, ta makaabot hanggan ha nikam i turay mi a magitoldu. Hikami man i nagpalungo a dumemat ha nikam a magitoldu megipu ha Mappiya a Baheta ni Cristu. ¹⁵Awan ha pakadeyawan mi ha tarabaho na sabali, nu awan a hikam i pakadeyawan mi, ta nanahod kam ha ni Cristu idi pinagitoldu mi. Ket niyaen, namnamaan mi a pumigsa kam ha panahod moy, penu atoy i mas makpal a gundaway mi a magitoldu ha lugar moy. ¹⁶Ta kayat mi a tumulos ha mas madiyo a lugar a awan pala nabahetaan ha Mappiya a Baheta ni Cristu. Ket nu kona hito, awan a mabalin a mepeta a inagew mi i toltolduwan na sabali a hidi. Ket atoy dod i pakadeyawan mi a nagipu ha Dios. ¹⁷Kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Awan kam ha pakadeyawan nu awan la i ginimet na Dios para nikam.” ¹⁸Ta nu atoy i magdeyaw ha baggi na gipu ha ginimet na a mismo, awan la ha pakadeyawan na a tahod. Ngem nu atoy i gimetan na Dios gipu ha nikuna, atoy i pakadeyawan na a tahod.

Magsenti ni Pablo ha Agintatahod a Maestro a hidi

11 ¹Pasensiyaanak moy bi, ta magkagiyak niyaen ha kakkagi na maoyung. Oni! Attaman moy bi idagende a madagel a kakkagi. ²Mangimonak ha nikam a kona nu Dios a mismo i mangimon ha nikam.

Ta kona a hikan i nangisakad ha nikam ha ni Cristu. Ket kona a hikam mina i esa a madiket a awan pala nabikanaan ha maski nu heya a lallaki. Ket kona a isaguppang takam mina ha ni Cristu aye, a esesa la a kabanga moy. ³Ngem kantengan ko a baka maallilaw kam gipu ha masileng a pagitoldu na sabali a hidi. Kantingan ko a baka sumina kam ha pinagayat moy ken pinaguseg moy ha ni Cristu. Ket kona ha ginimet ni Satanas ha ni Eba idi palungo, a inallilaw na hikuna gipu ha malaing a silisileng na, a ginundawayan na hanggan sinumina hikuna ha Dios. ⁴Ta nu atoy i sabali a dumemat ha nikam, masigida kam a magteman, maski nu sabali i pagitoldu di megipu ha ni Jesus. Maski nu sabali i Jesus a pagkagiyan di ken ni Jesus a inpakatandi mi ha nikam. Masigida kam a tumulok ha sabali a espiritu ken sabali a pagitoldu, ngem sabali idento ha Espiritu na Dios ken Mappiya a Baheta na Dios a giniwat moy idi. ⁵Ngem apay? Maski nu mas maturay kan idagenday a apostol a dinumemat ha nikam, katandi ko dan a sileng la iday. ⁶Ta maski nu awanak a malaing ha pagbalikas ko, awanak ha kurang ha pagkatandi ko ha Dios. Ket ha ngamin a ginimigimet mi ha ngamin a kasasaad, inpatahod mi ito ha nikam.

⁷Anya? Nagliwatak wade, a awan takam pinagbayad, idi intoldu ko ha nikam i pagitoldu na Dios? Ta imbes na, pinagkumbaba ko i baggi ko, a nagtarabaho ak ha kasapulan ko, penu maaguman takam. ⁸Ket kona ha tinulisan ko i sabali a manmanahod ha sabali a ili, idi giniwat ko i korinat di, penu maserbihan takam. ⁹Ket idi naghentak ha lugar moy, ket nakasapulak, awan takam nagagedan ha kasapulan ko. Ta nangiyatad ha ngamin a kasapulan ko i kakabsat tam a naggipu ha Masedonia. Isu a minadiyan ko idi ket madiyan ko paman niyaen a pagagedan takam.

¹⁰Niyaen, ha maski nu hadya a angayan ko ha probinsiya a Asia, awan ha makapaggimak ha kakkagi ko, a “Awanak masuweldowan gipu ha pagitoldu ko,” kon ko. Tahod ide a kona numan ha kinatahod ni Cristu. ¹¹Anya? Kayat na kagiyan na ide a awan takam ayatan? Madi la agay! Katandi na Dios a ayayatan takam a tahod.

¹²Ket itulos ko i ugali ko aye. Awan ko giwatan i maski nu anya a suweldo ha nikam, penu awan mina ha mangikalan ha nikan ha sabali a hidi a masileng. Mapangas hidi, ket kayat di ipeta a magkalan i tarabaho di ken tarabaho mi aye. ¹³Ngem ha denday a lallallaki, awan hidi tahod, nu awan a sinangapapostol la hidi. Magsilisileng hidi, a kayat di a pagbalinan i baggi di a apostol a paangayan ni Cristu. ¹⁴Oni numan! Ta maski ha ni Satanas, kaya na bila a pagbalinan i baggi na a kona ha baggi na anghel a magserbe ha Dios. ¹⁵Isu a kona bila hito i gimigimetan na tagatagabu na aye ni Satanas, a magpaenta bila hidi ha baggi di, ket kona ha magserbe hidi ha Dios gipu ha pagitoldu di. Ngem nu kaddemat na oras, ket mabilasan hidi ha madukas a ginimigimet di.

Itulos ni Pablo I Maoyung a Kakkagi Na

¹⁶Ipenduwa ko i kinagi ko nakoya. Pasensiyaanak moy bi, a awanak moy kagiyan a maoyung. Ngem maski, basta magteman kam ha maoyung a kakkagi ko aye. Ta ipasindayag ko bila i baggi ko a kona bila ha pinagpasindayag di. ¹⁷Ha dagende a kakkagi ko, awan hidi maggipu ha ni Apo Jesus, nu awan a magkagi ak a kona ha maoyung, gipu ta ipasindayag ko i baggi ko. ¹⁸Ta makpal dan i sabali a hidi a magpasindayag ha baggi di gipu ha bukod di a paggimet. Isu a ahegan ko hidi ha pagpasindayag ko aye. ¹⁹Ta ha nikam, malaing kam unay! Maski ananusan moy i maoyung a hidi, a kayat moy bila a magteman ha kakkagi di. ²⁰Ket dadi pala agay! Atattaman moy i ngamin a madukas a gimetan di ha nikam. Ta tagabuwan di kam, ket gundawayan di kam a alapan di i korinat moy. Ket pasanikiyan di kam, a danogan di i rupa moy. Ngem attaman moy la idento. ²¹Agay! Pakasanikiyan ko dod ide, a awan mi ginimet i kona hay ha nikam, gipu ha saniki mi.

Agay! Ha maski nu anya i pagpasindayag di ha baggi di, iday bila i kayat ko a pagpasindayag. (Entan moy, a magkagi ak manon a kona ha maoyung.) ²²Ipeta di a Judyo hidi. Ket hikan bila i Judyo. Ipeta di a taga Israel hidi, a kaputotan hidi ni Abraham. Ket kona bila hito ha nikan. ²³Ipeta di a tagabu hidi ni Cristu. Ket ipeta ko a mas malaingak a tagabu ni Cristu. (Magkagi ak ha ihe a kona ha maoyung.) Mas makpal i ginimet ko ha tarabaho ko ha Dios. Mas makpal a beses a napabaludak ha pagbaludan. Awan a mebilang i ngamin a pinagsabbad na kasenti ko a hidi ha baggi ko. Ket makpal a beses a dandani ak a matay. ²⁴Lima a beses a naporusaanak ha pagparusa na Judyo a hidi, a binaotan di i baggi ko ha tallu a pulo ket siyam a beses. ²⁵Tallu a beses a naporusaanak ha pagparusa na Romano a hidi, a hinaplitan diyak. Idi esa, nabisaganak. Tallu a beses a inumlad i bapor a nagsakayan ko. Idi esa, nabagbagak ha diget ha napamalakan ken nakallapan. ²⁶Kanayon i paglakad ko, ket kanayon a delikadu i kasasaad ko aye, gipu ha karayan a hidi a kumaro, gipu ha mahagtulisan a hidi, gipu ha kababayan ko a Judyo a kayat diyak salenan, ken maski gipu ha bakkan a hidi a Judyo; ta delikadu bila hidi. Inpusta ko dan i baggi ko ha sabasabali a ili ken ha sabasabali a amamugod; ken maski ha diget bila. Ket delikadu bila i lallallaki a agintatahod ha panahod di, a kayat diyak pagimakan. ²⁷Nagtulosak ha madaggi a tarabaho, maski nakalapanak ha tarabaho aye, maski mesungotak ken mauwawak. Nagtulosak bi, maski awanak ha kanan, maski nagidagmenak, ket nagkulangak ha badu. ²⁸Ket awan la idento, nu awan bila a nagburiburak ha kada pamalak megipu ha problema na ngamin a hidi a manahod, ha ngamin a kapilya ha sabasabali a ili. ²⁹Ha ngamin a malupoy ha panahod di, iraman ko bila i baggi ko

a makiusegak ha nidi penu maaguman ko bila hidi. Onu atoy i esa a nagturing ha liwat, permi i saket na nakam ko, ket kona ha malapat i puso ko gipu ha saket ko aye.

³⁰Ket niyaen, nu mapilitanak a magpasindayag ha baggi ko, ipeta ko mina megipu ha ngamin a panglimadan di ha nikan, a kinakapoy ko.

³¹Katandi na Dios a awanak magsileng ha ide. Hikuna i Hama ni Apo Jesus, ket hikuna i madedeyaw ha magnanayon!

³²Oni, kona ha ide i nagimet ha nikan. Idi naghenak ha Damasko, atoy i gobernador a sakop ni Hari Aretas, ket pinadappon na i ruwangan na ili, penu dakapan diyak mina. ³³Ngem inyasak na ak na agagum ko ha esa a basket, ket inyogsad di ito ha kalipat na padding na ili, a medilan ha esa a tawa. Ket gipu ha iday, nakalisiyak ha kasenti ko a hidi. Agay! Kona hito i kinakapoy ko!

12 ¹Madagel la ide a pinagpasindayag ko, ket awan ha serbe na, ngem pilipilitanak moy. Isu, ipeta ko megipu ha pinagpaenta na ha nikan ni Apo Jesus ken megipu ha inpakatandi na a nalimid.

²⁻³Nakalipas dan i esa pulo ket uppat a tawen idi neyontokak ha langit.

Ket maski niyaen, awan ko katandi nu i espiritu ko la i neyontok onu pati i baggi ko bila. Dios la i makatandi ha iday. Talaga i esa la a katandi ko, a katandi ko la a neyontokak ha langit. ⁴Ket atoy i nateman ko a awan ko mepeta ha sabali a totolay. Ta awan ha palobusan na Dios a magkagi megipu ha denday a nateman ko.

⁵Niyaen, i kona hay i tahod a pagpasindayag ko mina, ngem madiyan ko la. Ta madiyan ko a magpasindayag ha bukod ko a deydeyaw, nu awan ha bukod ko a kinakapoy a kakagbiyan na Dios. ⁶Tahod a atoy i pagpasindayag ko mina, ket awanak a magmauyong nu magpasindayagak ha kona hay a padpadas ko. Ta tahod iday ngamin a nagimet ha nikan. Ngem madiyan ko la iday a pagkagiyan, gipu ta madiyan ko nu nanakaman na totolay a matangkayak. Imbes na, husto mina nu katandi di i ugali ko, ken nu teman di i pagitoldu ko.

⁷Ngem mabalin a ipeta ko megipu ha ide a umunod, a gipu ta madiyan na Dios nu pumangasak gipu ha ngamin a naenta ko ha langit, pinalobusan na ni Satanas. Ket nagpaangay ni Satanas ha esa a tagabu na a nagpasaket ha nikan. Ket kona ha seset ito ha disalad na baggi ko, a nangtaktak ha nikan, penu awanak pumangas. ⁸Tallu a beses i pinagaged ko ha ni Apo Jesus, a adyan na mina ide a magpasaket. ⁹Ngem inpeta na ha nikan, “Husto dan, basta mepaenta ko i kagbi ka ha rigrigat mo. Ta mas mepaenta i pinnakabalin ko ha malupoy a tolalay ngem ha mannakabalin,” kon na Dios. Isu a maragsakak a magpasindayag megipu ha kinakapoy na baggi ko, penu mapadas ko i kinapigsa ni Cristu a magagum ha nikan. ¹⁰Maragsakak dod a magattam ha kinakapoy na baggi ko, ken ha pinaglimad na totolay, ken ha rigrigat, onu problema,

onu pinaglolo ko na totolay ha nikan. Ta basta katandiyang ko a awan ko kaya, ket katandi ko bila a kaya ni Cristu a atoy ha nikan.

I Pinangisaket ni Pablo I Taga Korinto A Hidi?

¹¹Nagpasindayagak ihe a kona ha magmaoyung. Ngem pinilitak moy. Ta awanak moy inkalentigan ha pangpaliwat na kasenti ko a hidi. Maski nu awan ha pinnakabalin ko, mas maturayak ngem ha denday a magkagi a hidi man i tahod a apostol. ¹²Ta idi naghenak ha nikam, nepaenta ha nikam a hikan i tahod a apostol a napaangay na Dios. Naenta moy i ngamin a ginimet ko ha pinaganus ko ha nikam, a ginimet ko i nakadatan a pangtiplad na Dios a magtarabaho hikuna gipu ha nikan. ¹³Anya pala a indaggap ko ha sabasabali a kapilya a awan ko bila ginimet ha nikam? Agay! Oni numan! Awan takam ginastuwan ha kasapulan ko. Iday dod i liwat ko ha nikam? Nu nakaliwatak ha iday, pasensyaanak moy bi!

¹⁴Niyaen, nakasagana ak dan a magpasiyal ha nikam ha nekatallu. Ket awanak magaged ha nikam. Bakkan a korinat moy i agedan ko, nu awan i baggi moy a mismo. Ta hikam i kona ha annak ko. Ket bakkan a annak i makatandi ha daddakkal di, nu awan mina i daddakkal di i makatandi ha kasapulan na annak a hidi. ¹⁵Ket kona bila hito ha nikitam, ta maragsakak a mangubos ha korinat ko, onu maski ha biyag ko bila, penu aguman takam. Anya? Bumalballik dod i pinagayat moy ha nikan gipu ta dumakdakkal i pinagayat ko ha nikam? Madi iday agay!

¹⁶Atoy i kappal ha nikam a magkagi, a “Tahod a awan hikuna nagpagastos ha nikitam, ngem malaing iday a ni Pablo, ket dinaya na kitam,” kon na maglimad a hidi. ¹⁷Ngem panyan na agay? Dinaya takam dod gipu ha hikuna a pinaangay ko ha nikam? ¹⁸Nagagedak ha ni Tito a umangay ha nikam. Ket pinakuyog ko iday a kabsat tam. Anya dod i nakam moy? Dinaya di kam? Katandi moy dan a awan! Ta magkalan la i nakam mi ken ugali mi, a kayat mi la a magdaggap ha nikam.

¹⁹Niyaen, baka kagin moy a mangikalentigan kami ha baggi mi ha ide a surat. Ngem madi. Magkagi kami ha ihe ayun ha kayat ni Cristu. Ket katandi na ito na Dios. Ket ha ngamin a kakkagi mi ken gimigimetan mi, kayat mi la a magdaggap ha nikam a ayayatan mi a tahod. ²⁰Ta maburiburak a nu dumematak ha nikam, baka awan pala mappiya i gimigimetan moy. Ket nu kona hito, madiyan moy bila i masapul ko a gimetan ha nikam. Maburiburak a baka atoy ha nikam i makipagtinabeg ken magsineni, ken maingal ken mekemot, ken maglinimad ken maginulew, ken mapangas ken makipagriribuk. ²¹Maburiburak a baka nu dumematak manon ha nikam, ket nu madukas pala i ugali moy, masanikiyak unay ha Dios, a kona nu pasanikiyan na ak ha saguppang moy. Ket magladingitak, a pasangitanak moy gipu

ha makpal ha nikam a nagliwat idi, ket hanggan niyaen awan pala nagbabawi ha ngamin a kinadukas di, mangruna ha pinakikamegos di.

I Dilokod a Balakad ni Pablo Ha Taga Korinto a Hidi

13 ¹Ide dan i mekatallu a pagpasiyal ko ha nikam. Ket nakaman moy mina i linteg tam, a “Nu atoy i maparusaan mina, masapul a atoy i duwa onu tallu a mangsistigu ha liwat na.” ²Niyaen, idi nekaduwa a paglakad ko ha nikam, iniwadan ko idenday a nagliwat ken agagum di, ket maski niyaen a madiyowak ha nikam, iwadan ko hidi manon a nu awan hidi magbabawi, awan hidi makalisi ha parusa di, ket awan ko hidi kagbiyan. ³Ta kayat moy kan a patahodan ko a magitolduwak gipu ha turay ni Cristu. Ket makatandiyen moy mina a awan makapoy ni Cristu ha gimetan na ha nikam, nu awan a mapigsa i pinnakabalin na a mangparusa ha nikam. ⁴Tahod a kona ha awan hikuna ha pinnakabalin idi natay hikuna ha kudos. Ngem niyaen, magbiyag hikuna gipu ha pinnakabalin na Dios. Ket kona bila hito ha nikami a magisesa ha ni Cristu. Ta malupoy bila i baggi mi aye, a kona ha nikuna idi. Ngem niyaen, nu magrinupa kitam ha ili moy a Korinto, maenta moy a atoy ni Cristu ha nikami, ket atoy bila i pinnakabalin ha nikami, a pagserbe mi ha nikam.

⁵Nanakaman moy mina i mismo a baggi moy nu tahod i panahod moy ha ni Cristu onu madi. Padasan moy dan i baggi moy. Anya? Awan moy dod katandi a maghen ni Cristu ha baggi moy? Nu maenta moy a awan hikuna ha baggi moy, makatandiyen moy a madi dalla i panahod moy. ⁶Ngem namnamaan ko a nu nobos dan i pinagnakam moy ha baggi moy aye, makatandiyen moy mina a hikami i tahod a apostol na Dios a paangayan na ha nikam.

⁷Magaged kami ha Dios a awan mi masapul a magpaparusa ha nikam. Ta madiyan mi nu maggimet kam ha madukas. Ket kaykayat mi i pinaggimet moy ha mappiya, maski nu atoy i kappal a magkagi a awan kami ha serbe gipu ta awan di napadas i turay mi a pangparusa ha nikam. ⁸Ta i turay mi awan a pangparusa ha nidi a umunod ha kinatahod ngem ito i turay mi para maipapigsa hidi a makiayun a pagserbe ha kinatahod. ⁹Kona hito i kararag mi, ta maragsak kami a tumulos a kona ha malupoy, a kona nu awan kami ha turay a pangparusa. Ta basta nu kona hito, ket kayat na kagiyan a awan a masapul a maparusaan kam, a inumigat dan i pinagtongpal moy ha ni Cristu. Ide i pagkararag mi, a umigat mina i panahod moy.

¹⁰Isu i gipu na a magsuratak ha kona he. Ta nokkan, nu dumematak ha nikam, manamnama ko a awan ko masapul a magingal ha nikam, onu magparusa ha madukas a hidi a atoy ha nikam. Ta inyatad na Dios i turay ko aye a pangparusa ha madukas. Ket awan ito a pangpadadail ha panahod moy, nu awan a pangpapigsa.

¹¹Niyaen, kakabsat ko, ide dan i kahad na surat ko aye. Mappiya nu umuseg kam ha inbalakad ko aye, ket padasan moy a magpahusay ha ugali moy. Makipagisesa mina i nakam moy, ket tumulos kam mina a makipagtalna. Ket nu kona hito, makapadas kam ha ayat na Dios ken kinatalna na a maghen ha nikam.

¹²Maginuhon kam ha mahusay, ayun ha pinaginayat moy.

¹³Pakumustaan na kam na ngamin a manmanahod ha ni Cristu.

¹⁴Niyaen, atoy mina ha nikam ngamin i kagbi ni Apo Jesu-Cristu, ken i pinagayat na Dios, ken i pinagagum na Espiritu na Dios.

I Surat ni Pablo ha Manahod a hidi a Taga Galasiya

I Surat ni Pablo ha taga-Galasiya a hidi

1 ¹Ide i surat ko ha nikam a manahod, a maghen ha probinsiya a Galasiya. Hikan ni Pablo, a esa a pinaangay na Dios. Bakkan a tolay i nangiyatad ha nikan ha turay ko aye, nu awan ni Jesu-Cristu ken Dios Ama a nangpabiyag manon ha nikuna. ²Ket umuseg bila ha nikan i ngamin a manmanahod, a kakabsat tam ihe, a makisalpak kami ha nikam. ³Atoy mina ha nikam i kagbi ken kinatalna a magipu ha Hama tam a Dios ken Happs tam a ni Jesu-Cristu. ⁴Hikuna i nangiyatad ha biyag na, gipu ha liwaliwat tam, penu mesalakan na kitam, penu awan kitam meaheg ha kinadukas na totolay ha ide a lutak. Ket ginimet na ito gipu ha pagayatan na Dios. ⁵Madeydeyaw i Dios ha magnanayon. Oni ay!

⁶Niyaen kakabsat, malaktatak ha nikam. Ta awan pala naalay ket sinuletan moy i panahod moy. Maski nu Apo Dios i nangayag ha nikam, gipu ha kagbi ni Jesu-Cristu, tinallekodan moy dan hikuna. Ket inuseg moy i sabali a pagitoldu. ⁷Ha kinatahod na, awan ha sabali a tahod a pagitoldu. Ngem atoy i sabali a mamaestro a hidi a mangriribuk ha nikam. Ket padasan di a suletan i pagitoldu ni Cristu. ⁸Ngem ipeta ko ha nikam, kakabsat, a parusaan na Dios i maski nu heya a magitoldu ha sabali a pagitoldu di, a awan a umuseg ha intoldu mi idi. Agay, maski nu atoy ha nikami i magitoldu ha liwat a kona hay, o maski nu atoy i esa a anghel a magipu ha langit, maparusaan mina hikuna ha impyerno. ⁹Ta kona ha inpeta mi idi, ket niyaen, ipeta ko manon: Nu atoy i mangitoldu ha nikam ha sabali a pagitoldu, a mesenti ha tinahod moy idi, maparusaan mina hikuna ha impyerno.

¹⁰Niyaen, apay wade a kona hito i kakkagi ko aye, a magpasaket wade. Anya? Kagin moy wade a kayat ko a magpadeyaw ha baggi ko?

Awan man. Ta nu kayat ko mina a magpatalak ha totolay, awanak mina magkagi ha makapasaket. Ket bakkan a totolay mina i patalakan ko, nu awan i Apo Dios. Ta nu totolay pala i patalakan ko, awanak mina a nagbalin a tagabu ni Jesu-Cristu.

I Pinnagbalin Ni Pablo A Esa A Pinaangay Na Dios

¹¹Ngem kayat ko, kakabsat, a ipakatandi ha nikam a awan a nagipu ha totolay i pagitoldu aye a ibaheta ko. ¹²Ta awan ko ito inalap ha maski nu heya a tolay. Awan man ha nangitoldu ha nikan, nu awan la a ni Jesu-Cristu a mismo i nangitoldu, idi inpaenta na ha nikan i baggi na.

¹³Nabaheta moy dan i ugali ko, idi inumusegak ha pagitoldu na Judyo a hidi. Katandiyan moy a nakaro unay i pinagloko ko ha manahod a hidi ha ni Jesu-Cristu. Ket pulos, awan ha kagbi ko ha nidi, ket pinadas ko a dadailan i panahod di ngamin. ¹⁴Nagagetak ha ngamin a kaidad ko a Judyo, a umusoseg ha pagitoldu na Judyo. Ket naabak ko hidi ha kinagagit ko ha intoldu na minappo mi a Judyo.

¹⁵Ngem maski nu kona hito i biyag ko idi, kinagbiyan na ak na Dios. Ta maski idi awanak pala neenak, pinili na ak dan. Ket inayagan na ak gipu ha kagbi na. ¹⁶Ket gipu ha pagayatan na, inpakatandi na ha nikan i Annak na, penu ibaheta ko ha totolay a bakkan a Judyo. Idi nagimet ito, awanak nakiuhon ha maski nu heya a tolay. ¹⁷Ket awanak inumangay ha Jerusalem, a makiuhon mina ha lallaki a hidi a pinaangay ni Cristu, a nagpalungo ngem ha nikan. Imbes na, inumangayak ha lugar a Arabiya. Ket kobosan na, sinumoli ak ha ili a Damasko.

¹⁸Idi kobosan na tallu a tawen, inumangayak ha Jerusalem, penu magpasiyal ha ni Pedro. Naghenak hito ha duwa a dominggo. ¹⁹Ngem awan ko naenta i sabali a hidi a pinaangay ni Cristu. I naenta ko la ni Pedro ken ni Santiyago, a wadi ni Apo Jesus. ²⁰Tahod ito agay! Katandi na Dios a awanak magsileng! Ta tahod a awan ha nangipakatandi ha nikan megipu ha ni Jesu-Cristu nu awan la i Apo Dios a mismo.

²¹Idi linumakadak ha Jerusalem, inumangayak ha probinsiya a Siriya ken Silisiya. ²²Ha probinsiya a Judeya, awan pala katandi na manmanahod a hidi i rupa ko. ²³Nabaheta di la a nagbabawi ak dan. Ta nepeta ha nidi, “I lallaki a nangparparigat ha nikitam idi, hikuna man i magibaheta ha panahod tam ha yenan, maski pinadas na idi a dadailan i panahod tam,” kon di. ²⁴Ket nagdeydeyaw hidi ha Apo Dios gipu ha pinagbabawi ko.

Ni Pablo ken Sabasabali a hidi a Pinaangay ni Cristu

2 ¹Kobosan na esa a pulo ket uppat a tawen, nagsoli ak ha Jerusalem. Kaagum ko ni Bernabe. Ket inkuyog ko bila ni Tito. ²I gipu na a inumangayak, gipu ta Apo Dios a mismo i nangipakatandi a umangayak

mina idi. Kaddemat mi, ket nagpisan i ngamin a pangulo a hidi na manmanahod. Awan man ha sabali, nu awan la i pangulo a hidi i nakipagpisan. Ket inpakatandi ko ha nidi i ngamin a pagibaheta ko ha nikam a bakkan a Judyo, penu katandiyani di i pagitoldu ko aye. Ta nu magsenti mina hidi ha pagitoldu ko ha nikam a bakkan a Judyo, baka awan ha serserbe i pagitoldu ko. ³Ta maski ha agum ko a ni Tito a bakkan a Judyo, awan di hikuna pinilit a umuseg ha linteg na Judyo megipu ha pakugitan di. Ta ide a ni Tito i esa a Griego.

⁴Ngem atoy bila hay i kappal a Judyo a sinanmanmanahod. Nangipamen hidi, penu sumadap hidi ha pagmitingan mi. Ket pinanggep di a mangsiim ha pagitoldu ko megipu ha pakawayawaya tam gipu ha pinagisesa tam ha ni Jesu-Cristu. Ta kayat di kitam manon a patagabu ha Linteg ni Moyses. I kayat na kagiyan, tongpalan tam mina ito, a pakesalakanan tam mina, a kona ha panahodan di. ⁵Ngem pulos, a awan kami inumuseg ha nidi, penu makatulos ha nikam i kinatahod na pagitoldu na Dios, penu awan kam makaliwat ha pagkatandi moy ha dende.

⁶Niyaen, idi nobos i pinagpakatandi ko ha pangulo a hidi na manmanahod, inumuseg dalla hidi ha pagitoldu ko. Awan man ha inayon di onu sinuletan di ha pagitoldu ko aye. (Ket maski nu maturay hidi unay, kon na kan, awan ha balle na iday ha nikan. Ta awan ha idumduma na Dios gipu ha kinatangkay na.) ⁷Ket maski nu katandi di i pinagsenti ha nikan na magpatagabu a hidi ha Linteg na Judyo, nelassin di a hikan i pinili na Dios a magibaheta ha totolay a bakkan a Judyo, a kona ha pinagpili na idi ni Pedro a magibaheta ha Judyo a hidi. ⁸Ket i Dios a nagpaangay ha ni Pedro a mahagibaheta ha Judyo a hidi, hikuna bila i nagpaangay ha nikan a mahagibaheta ha bakkan a hidi a Judyo. ⁹Idi nelassin di a pinagbalin na ak na Dios a kona he, inbilang di kami ni Bernabe a kakalan di a katarabahowan ha Dios. Ket nagtinulag kami a umangay kami ni Bernabe ha bakkan a hidi a Judyo. Ket umangay bila hidi ha Judyo a hidi. I katinulag mi aye, ni Santiyago, ken ni Pedro, ken ni Juan. Ta hidi man i pangulo na manahod a hidi ha Jerusalem. ¹⁰Atoy la i esa a inaged di ha nikami, a kanayon mi mina a tulongan i napobre a hidi. Ket ide bila i ninakam ko dan a gimetan mi.

Perpermi a Tolduwan ni Pablo ni Pedro

¹¹Idi kobosan na ide, naghén kami ha ili a Antiyokiya. Ket dinumemat hito ni Pedro. Ngem atoy i madukas a ginimet na. Isu a masapul a tinolduwan ko hikuna ha saguppang na agagum mi. ¹²Ta idi kaddemat na ha Antiyokiya, mappiya i ginimet na, a inumuseg hikuna ken nakipagkan ha manahod a hidi a bakkan a Judyo. Ngem idi dinumemat i kappal a Judyo a nagipu ha ni Santiyago, ha Jerusalem, tinallekodon ni Pedro

i bakkan a hidi a Judyo. Ta kinantengan na i paglimad na Judjudyo a magpilit a magtongpal ha Linteg ni Moyses. ¹³Pati i ngamin a Judyo ha Antiyokiya, nagagum hidi ha ni Pedro, a agintotongpal hidi ha Linteg na Judyo, maski nu nakatandiyen di a madukas nu pilitan di i bakkan a hidi a Judyo a magbalin a Judyo. Maski ni Bernabe, inumaheg bila hikuna gipu ha kanteng na a baka limadan di hikuna na Judyo a hidi.

¹⁴Idi naenta ko a awan a nalinteg i ginimet di, ken awan hidi inumuseg ha kinatahod na pagitoldu na Dios, kinagi ko ha ni Pedro ha saguppang na ngamin, “Abeng, maski nu Judyo kita, magbiyag kita niyaen a kona ha bakkan a Judyo, ta awan ta talakan i Linteg na Judyo a pakesalakanan ta mina. Ngem niyaen, apay a pilitan mo i bakkan a hidi a Judyo a umuseg mina ha Linteg heya, a awan mo dan talakan?” kon ko ha ni Pedro.

¹⁵Ket intulos ko i pagpakatandi ko ha nikuna, a maski ha nikami a neenak a Judyo, ket Linteg na Judyo i talakan mi idi a pakesalakanan mi mina. Ket awan kami nahagliwat ha Linteg, a kona ha bakkan a hidi a Judyo. ¹⁶Ngem niyaen, makatandiyen tam ngamin a awan ha tolay a mapalinteg ha saguppang na Dios gipu ha pinagtongpal na ha Linteg aye na Judyo. Awan man ha kinalinteg tam, nu awan i kinalinteg a nagipu ha panahod ni Jesu-Cristu. Ket niyaen, manahod kitam ha ni Jesu-Cristu, penu magbalin kitam a nalinteg ha saguppang na Dios gipu ha panahod ni Cristu. Ket awan kitam a magtalak ha Linteg heya. Ta awan na mabalina a maadya i liwaliwat na toloy gipu ha Linteg aye na Judyo.

¹⁷Isu, niyaen, ni Apo Cristu i pakapalinteg tam. Ngem atoy pala i problema. Ta nu Apo Cristu i panahodan tam, natolduwan kitam a kelliwat kitam, ket mekalan kitam ha bakkan a hidi a Judyo a kelliwat. Ket nu kona hito i pakatandiyen tam ha liwaliwat tam, baka atoy i magkagi a ni Jesu-Cristu i pakaliwatan tam. Ta nu awan mina ni Cristu, awan tam makatandiyen i liwaliwat tam. Isu, tahod wade a ni Cristu aye i pakaliwatan tam? Madi ito agay!

¹⁸Ta imbes na, magliwatak a tahod, nu magbabawi ak manon, a kattalak ko manon i Linteg na Judyo. ¹⁹Ta makatandiyen ko a matay ken mesina ha Dios i maski nu heya a awan makatongpal ha ngamin a Linteg na Judyo. Ket katandi ko bila a awan ko kaya a matungpal i ngamin a ide a Linteg. Isu, awan dan ha namnama ko ha Linteg aye. Ket tallekodon ko ide a Linteg, penu makabiyagak a kona ha pagayatan na Dios.

Ni Jesus I Kasulet Tam Ha Parusa

²⁰Isu kakabsat, kona ha natayak dan gipu ha Linteg. Ta nesurat dan ha Linteg a parusaan na Dios i nagliwat ha Linteg heya. Ngem atoy paman i nangsulet ha parusa ko. Ket hikuna ni Jesu-Cristu, a nelansa ha kudos gipu ha nikan. Isu, awan la a ni Cristu i nelansa ha kudos nu awan pati hikan bila, a meraman ha baggi na. Ket gipu ta kona hito, awan dan ha

parusa ha nikan. Ket niyaen, kona ha awan a hikan i magbibiyag, nu awan ni Cristu i magbibiyag ha baggi ko aye. Ket magbiyagak ha biyag ko aye, gipu ha pinagtalak na Annak na Dios, a nagayat ha nikan, ken nangiyatad ha biyag na, gipu ha nikan.

²¹Kakabsat, nu mapalinteg kitam ha saguppang na Dios gipu ha Linteg, awan dod ha serserbe i katay ni Cristu. Ngem madi i pagnakam a awan ha serserbe i katay ni Cristu. Isu, awan ko pabiyanan i kagbi na Dios a mangisalakan ha nikitam.

3 ¹Kakabsat ko ha Galasiya, masegkat kam wade a magnakam! Heya wade i nangallilaw ha nikam? Madinnang ha nikam idi i ngamin a nepakatandi megipu ha katay ni Jesu-Cristu ha kudos.

²Salodsodan ko bi ha nikam. Anya? Inyatad na Dios i Espiritu na gipu ha pinangtongpal moy ha Linteg? Awan agay, nu awan a inyatad na i Espiritu na gipu ta tinahod moy i nepakatandi ko ha nikam megipu ha ni Cristu. ³Kakabsat, awan kam mina magegkat a magnakam. Nakaman moy mina, a idi nangrugi kam a manahod, awan ha sabali nu awan i Espiritu na Dios i tinalakan moy. Ngem niyaen, anya wade? Kayat moy manon a magbabawi, ket talakan moy i bukukod moy a pangpalinteg? Awan mina agay! ⁴Anya, awan dod ha serserbe i ngamin a napadpadas moy a ginimet ni Cristu ha nikam? Ha nakam ko, dakkal mina i serbe na. ⁵Oni ah! Ta awan iyatad na Dios i Espiritu na, ken gimetan na i milamilagro gipu ha pinagtongpal moy ha Linteg, nu awan gipu ta tinahod moy ni Cristu.

Makagbiyan Kitam Gipu Ta Manahod Kitam Ha Dios

⁶Maski ha ni Abraham, kona bila hito ha nikuna. Ta “Nanahod ni Abraham ha Dios,” kon na Libro na Dios. “Ket gipu ha panahod na, inbilang na hikuna na Dios a nalinteg.” ⁷Isu, makatandiyang tam a awan ha tahod a appo ni Abraham, nu awan i manmanahod a hidi ha Dios. Hidi man i magbalin a appo ni Abraham, a makipagtawid hidi ha inkari na Dios ha nikuna. ⁸Ta maski idi ha palungo, nesurat ha Libro na Dios a palinteg na Dios i bakkan a hidi a Judyo gipu ha panahod di. Ket inbaheta na Dios ha ni Abraham ide a Mappiya a Baheta. Ta inkari na Dios ha ni Abraham, “Gipu ha panahod mo ha nikan, kagbiyan ko i makpal a tolay ha ngamin a luglugar ha lutak,” kon na Dios. ⁹Isu a kona bila hito ha nikitam a manmanahod. Ta kagbiyan na Dios i ngamin a manahod ha nikuna, ket kona ha pinagkagbi na ha ni Abraham gipu ha panahod na.

¹⁰Ngem bakkan ha totolay a magtalak ha bukod di a pinagtongpal ha Linteg. Ta nu kona hay i talakan di, nelunod dan hidi. Ket maparusaan hidi nokkan ha impyerno. Ta nesurat dan ha Libro na Dios, “Maparusaan i maski nu heya a awan magtungpal ha ngamin a nesurat ha Libro na

Linteg.”¹¹ Ngem awan man ha makatongpal ha ngamin a Linteg. Isu a madinnang, a awan ha magbalin a nalinteg, ha saguppang na Dios, gipu ha Linteg na Judyo. Ta imbes na, nesurat ha Libro na Dios, “I maski nu heya a pinalinteg na Dios gipu ha panahod na, hikuna i makibiyag ha Dios ha magnanayon.”

¹²Ngem bakkan a kona hito ha Linteg na Judyo. Ta nesurat dan, “Nu atoy i tolay a makatongpal ha ngamin a linteg, makibiyag hikuna ha Dios ha magnanayon, gipu ha pinaggimet na.”¹³Ngem awan ha tolay a makatongpal ha ngamin a Linteg. Isu, maparusaan kitam mina gipu ha liwat tam ha ide a Linteg. Ngem niyaen, atoy paman i nangsulet ha nikitam ha ide a parusa. Ta ni Jesu-Cristu i nangsaka ha nikitam ha parusa tam, gipu ha katay na. Ta nesurat dan ha Libro na Dios, a “Maski nu heya a mebayug ha kayo, hikuna i parusaan na Dios,” kon na. Ket i pagibayug na aye, ide i tiplad na pagparusa na Dios ha ni Cristu a kasulet tam.¹⁴Ket natulok ni Cristu ha katay na a kona hito, penu meyatad bila ha nikam a bakkan a Judyo i kagbi na Dios a inkari na ha ni Abraham. Ket niyaen, gipu ha panahod tam, makaalap kitam ngamin ha Espiritu na Dios a inkari na.

I Kasabaliyan na Linteg ken I Inkari na Dios

¹⁵Kakabsat, kona he i gagangay tam, ket ide i pangaregan ko ha nikam. Ta kona nu magkari i esa a tolay ha agum na, ket pirmaan na i kari na. Ket nu kona hito i kari na, awan dan ha maadya, onu menayon ha kari na.¹⁶Niyaen, kona bila hito ha kari na Dios ha ni Abraham. Ta atoy i inkari na Dios ha ni Abraham ken apo na a ni Cristu. Ket bakkan a “dagenday a appo ni Abraham,” i kayat na kagiyan, nu awan, “i apo ni Abraham a sesa,” i kagiyan na. Ket i kayat na kagiyan na ito i Cristu.

¹⁷Niyaen, kakabsat, ide i kayat ko ipeta ha nikam. Atoy i inkari na Dios, ket kona ha napermaan i kari na. Ket awan a mabalin a masulitan ide. Ta nagpalungo i kari na Dios ha ni Abraham ngem ha Linteg a inyatad na ha ni Moyses. Ket nakaman moy mina ide: Idi palungo a dinumemat i Linteg ni Moyses, tinumaleb dan i uppat a gasut ket tallu a pulu a tawen. Isu, ide a kari na Dios ha ni Abraham i tahod a palungo a tulag. Ket awan na inadya i kari na gipu ha Linteg a inyatad na ha ni Moyses.

¹⁸Niyaen, madi nu ipeta tam a maalap tam i kari na Dios gipu ha pagtongpal tam ha Linteg na Judyo. Ta nu tahod a Linteg mina i pakaalapan tam ha inkari na Dios ha ni Abraham, awan dan mina i kari na Dios i pangalapan tam ha kagbi na. Ngem madi dalla ito agay! Ta kinagbiyan na Dios ni Abraham gipu ha inkari na. Ket gipu ha ide a kari na Dios i nangalapan ni Abraham ha kagbi na Dios.

¹⁹Niyaen, baka salodsodan moy, “Apay dod a inyatad na Dios i Linteg aye ha ni Moyses? Anya dod i serbe na ha nikitam,” kon moy. Ket itabgeg

ko, a neyatad i Linteg aye a mangipaenta ha liwaliwat ken pagkurangan na totolay, hanggan dumemat ni Cristu. Ta ni Cristu aye i apo ni Abraham, ket hikuna i nagkagiyan na Dios, idi inkari na ha ni Abraham i kagbi na. Isu, makatandiyen tam a mas mappiya i kari aye na Dios ngem ha Linteg ni Moyses. Gipu ta inyatad na Dios i Linteg ha ni Moyses gipu ha anghel a hidi, ket ni Moyses paman i nangiyatad ha Linteg ha totolay a Judyo. ²⁰Ngem awan a kona hito idi inkari na Dios ha ni Abraham. Ta awan ha sabali nu awan i Apo Dios a mismo i nagkari, ken Apo Dios a mismo i nangtongpal ha kari na aye.

I Pagserbe Na Linteg

²¹⁻²²Niyaen, baka salodsodan moy nu mesenti i kari na Dios ha Linteg ni Moyses. Ket itabbe ko a awan hidi magsinenti. Ngem bakkan la i pagserbeyan di. I pagserbeyan na Linteg i pangpaenta ha liwaliwat na totolay. Ta nepakatandi na Linteg a maparusaan mina i ngamin a tolay, a nagliwat hidi ngamin. Iday i pagserbeyan na Linteg. Ngem bakkan i pakapalinteg na totolay ha saguppang na Dios. Ta nu atoy i linteg a makapabiyag mina ha totolay, mabalin mina a mapakawan kitam ken makipagbiyag kitam ha Dios gipu ha linteg. Ngem pulos, awan man ha linteg a makapabiyag a kona hay. Niyaen, i pagserbeyan na inkari na Dios i pangiyatadan na ha biyag a magnanayon ha maski nu heya a manahod ha ni Jesu-Cristu. Isu, bakkan a Linteg ni Moyses i makeatad ha biyag a magnanayon, nu awan ni Cristu a mismo, gipu ha panahod na ken pinagtalak na.

²³Niyaen, idi awan pala dinumemat ni Cristu, kona ha pagbaludan na totolay i Linteg ni Moyses. Ket awan ha makalisi ha turay na ide a Linteg. Ket nagdapon ito ha totolay, hanggan dinumemat ni Cristu, a nagpakatandi nu panyan tam a mesalakan gipu ha panahod. ²⁴Isu, kona paman ha ide i pagserbeyan na Linteg, a kona ha esa a tagabu a magdapon ha annak. Ket dinapon na kitam na Linteg aye, penu awan kitam lumakad ha Hama tam a Dios. Ngem niyaen, gipu ha pinagdemat ni Cristu, mapalinteg kitam gipu ha panahod tam ha nikuna.

²⁵Niyaen, gipu ta tahodan tam ni Cristu, awan kitamon nabalud gipu ha Linteg na Judyo. Ta dinumemat dan i mahagisalakan ha nikitam a ni Cristu. ²⁶Ket nagbalin kitam a annak na Dios gipu ha panahod tam, a makipagisesa kitam ha ni Jesu-Cristu. ²⁷Ta nabinyagan kitam dan a napagisesa kitam ha ni Cristu. Ket gipu ta kona hito, ahegan tam i nakam na, ken ugali na, ken pagayatan na. ²⁸Niyaen, awan dan ha kasabaliyan na Judyo a hidi ken bakkan a hidi a Judyo, onu tagabu ken happo na, onu lallaki ken babbey. Ta magisesa kitam ngamin ha pinakipagisesa tam ha ni Jesu-Cristu. ²⁹Ket nu tahod a sakop kitam ni Cristu, nebilang bila a appo kitam ni Abraham, a makaalap kitam ha inkari na Dios.

4 ¹Ide paman i pangaregan ko ha nikam: Kona nu atoy i esa a mabaknang. Ket atoy bila i annak na. Ket niyaen, natay i mabaknang aye. Ngem ballik pala i annak na heya, ket awan pala kusto a mangtawid ha kabaknang na hama na. Isu, maski nu annak aye i tahod a makinkukuwa ha kinabaknang, kona paman ha tagabu hikuna. ²Ta masapul na pala i happo a magdapon ha nikuna, hanggan dumemat i tiyempo a inbital na hama na, ket dinumakkal dan i annak.

³Niyaen, kona bila hito ha nikitam, idi awan kitam pala nanahod ha ni Cristu. Ta kona kitam ha annak a natagbuwan ha ugali ken linteg na minappo tam, a nangituray di ha nikitam. ⁴Ngem idi dinumemat i tiyempo a inbital na Dios, pinaangay na i mismo a Annak na. Dinumemat hikuna a kona ha esa a tolay, a neenak na hikuna na babbey. Ket nagbiyag hikuna a kona ha Judyo, a natulok hikuna ha ngamin a Linteg ni Moyses. ⁵Ket inumangay hikuna, penu sakaan na i ngamin a inturayan na Linteg, penu magbalin kitam a annak na Dios. ⁶Ket niyaen, gipu ta annak kitam na Dios, pinaangay na Dios i Espiritu ni Cristu, a maghen ha baggi tam. Ket ide a Espiritu ni Cristu i mangipakatandi ha nikitam, penu makaayag kitam ha Dios ha hama tam. ⁷Isu, gipu ta pinagbalin na kitam na Dios a annak na, awan kitam a tagabu na ugali ken linteg na tototalay, nu awan a annak kitam na Dios. Ket gipu ta annak kitam na Dios, matawid tam i ngamin a inkari na Dios ha annak na a hidi.

Buriburan ni Pablo Hidi a taga-Galasiya

⁸Kakabsat, idi awan moy pala katandi i Dios, tinahod moy ken inusegan moy i panahodan moy idi, ket kona ha nagpatagabu kam ha denday. Maski awan idenday a nadiosan. ⁹Ngem niyaen, katandi moy dan i Dios. (Onu, imbes na, ipeta ko mina a Dios a mismo i nangipakatandi ha nikam ha baggi na). Ngem niyaen paman, i awan ko la a makatandiyon nu apay a kayat moy manon a magbabawi, a sumoli ha dagenday a panahodan moy idi. Kayat moy dod a patagabu manon ha nidi? ¹⁰Ta kagin moy a mangpakagbi kam ha Dios gipu ha pagtongpal moy ha maneg a pamalak, ken bulan, ken tiyempo, ken tawen. ¹¹Agay, buriburan takam. Ta nu magbabawi kam manon, ket kona hito i gimetan moy, awan dan ha serserbe i pinagitoldu ko ha nikam.

¹²Kakabsat, iyunay-unay ko ha nikam, a aheganak moy mina. Ta katandi moy a nagbalinak a kona ha nikam a bakkan a Judyo. Awanak nagpatagabu ha Linteg na Judyo. Maski nu hikan i esa a Judyo, tinallekodan ko iday a Linteg di. Niyaen, hikam bi. Awan kamon patagabu ha Linteg a awan ha serserbe na.

Ilailay ko, inaamakan unay i pinagrespitar moy ha nikan, idi kaddemat ko ha nikam. ¹³Katandi moy i kasasaad ko idi, a nagsaketak unay. Ket gipu ha kasasaad ko aye, naghentak ha nikam. Ket nagibaheta ak

megipu ha Baheta na Dios. ¹⁴Ket maski nu nakaro unay i pinagsaket ko, naattaman moy i rigrigat ko heya, ket awanak moy minadiyan, onu tinallekoda. Imbes na, pinadagusak moy ha bilabilay moy. Ket kona nu hikan i esa a anghel na Dios, onu Jesu-Cristu a mismo. Kona hito i pinagrespitar moy ha nikan.

¹⁵Agay, nagragsak kam unay idi, gipu ha pinagitoldu ko ha nikam. Anya wade i nagimet ha ragsak moy? Manakam ko i rikna moy idi. Ta nu mabalin la mina, ket inadya moy mina i bukod moy a mata, a inyatad moy mina ha nikan. ¹⁶Ngem anya wade niyaen? Baka nagbalinak dan a kasenti moy, gipu ta inpeta ko ha nikam i tahod.

¹⁷Anya wade ha Judyo a hidi a mangpilit a magtongpal ha Linteg? Talaga a kayat di kam a isuhog. Ngem awan a mappiya i panggep di. Ta kayat di la a mesina kam ha nikan, penu magagit kam mina a umuseg ha nidi. ¹⁸Agay, mappiya nu atoy i makipagilay ha nikam, basta mappiya i panggep di. Ket ayayatan dikam mina a tahod, maski nu atoyak ha nikam a mangenta, onu maghenak ha madiyo. ¹⁹Agay, gipu nikam a annak ko a ayayatan ko unay, marigatan dan i nakam ko gipu ha buribur ko ha nikam. Agay, i rigat ko aye i kona ha saket na babbey a mageenak. Ta marigatanak unay hanggan umusoseg kam a tahod ha ni Cristu. ²⁰Agay, mematonak unay ha nikam! Ta basta atoyak mina ha nikam, ket makapaguhon kitam. Ket baka magbigu manon i nakam ko ha nikam. Ta awan ko makatandiyan nu panyan mina na balakad ko ha nikam.

I Pagahegan a ni Agar ken ni Sara

²¹Nay, hikam man a masor a peturayan ha Linteg na Judyo. Makatandiyan moy wade nu anya itoldu na Linteg? Teman man moy bi. ²²Ta nesurat ha Libro na Dios megipu ha duwa a lallaki a annak ni Abraham. Ket hidi man i pangaregan ha nikitam. Ta esa i neenak na kabanga na a tagabu, a ni Agar i nagen na. Ket esa i neenak na tahod a kabanga na, a ni Sara. ²³Niyaen, awan ha nakaddatan a ginimet na Dios ha pinageenak na kabanga na a tagabu, ta kakalan la hikuna na ngamin a babbey a mageenak. Ngem atoy i nakaddatan a ginimet na Dios ha pinageenak na tahod a kabanga ni Abraham. Ta kalopas hikuna, ket babakat dan unay, ken awan dan hikuna makainaw. Ket i nakaddatan a nagimet aye i pinakeenak na annak gipu ha ginimet na Dios gipu ha kari na.

²⁴Niyaen, pangarigan dan ide. Ket i kekalan na duwa a kabanga ni Abraham i duwa a tulag na Dios ha totolay. I keangayan na esa a tulag i pakatagabuan na totolay. Ket mekalan iday ha tagabu ni Abraham, a ni Agar. Mekalan hikuna ha tulag a inalap ni Moyses ha parabin a Sinay. Ta natagabu i ngamin a annak ni Agar, ket kona bila ha ngamin a Judyo a matagabu ha Linteg, onu tulag ni Moyses. ²⁵Isu, ni Agar i kona ha tulag

na Sinay. I paghenan na apapo ni Agar, ito bila i paghenan na parabin Sinay, ha bayan a Arabiya. Ket niyaen, mekalan bila hikuna ha ili na Judyo a hidi ha Jerusalem. Ta ito i paghenan na totolay a magpeturay ha Linteg.

²⁶Ngem bakkan ha ni Sara, a tahod a kabanga ni Abraham, a awan natagabu. Ket mekalan hikuna ha sabali a Jerusalem a maghen ha langit. Ta ito i paghenan na ngamin a manmanahod ha inkari na Dios. ²⁷Ket nesurat ide megipu ha tahod a kabanga na, a “Magragsak ka dan, hikaw a babbey a awan ha annak! Ket maski nu awan ka nagenak, magdulaw ka mina, gipu ha ragsak mo. Ta maski nu linakadan na ka na kabanga mo, sumoli hikuna nokkan. Ket nokkan, mas makpal i annak mo ngem ha annak na iday a babbey a natagabu ha kabanga na.” Ide dan i nesurat ha Libro na Dios megipu ha totolay a manahod ha inkari na Dios.

²⁸Niyaen, kakabsat, hikitam i annak na Dios. Hikitam man i nakatongpalan na inkari na. Ket kona bila ha ni Isak, a annak ni Sara a tahod a kabanga ni Abraham. ²⁹Ta idi neenak i annak ni Agar, nagloko hikuna ha ni Isak aye, a neenak gipu ha kaddat na Espiritu na Dios, a nagpainaw ha ni Sara. Ket maski niyaen, kona bila hito ha nikitam a nalokowan gipu ha Judyo a hidi a natagabu ha Linteg. ³⁰Ngem maski, ta nakaman tamon i kakkagi na Libro na Dios, a “Paadiyowan moy i tagabu ken annak na. Ta ide a annak na tagabu, awan mina hikuna a makipagtawid ha kukuwa na Hama na, a kona ha pinagtawid na annak na tahod a kabanga na,” kon na.

³¹Isu, kakabsat, ide dan i kayat ko kagiyan ha pangarigan ko aye. Hikitam man i kona ha annak na tahod a kabanga, ta manahod kitam ha inkari na Dios.

Siwayawaya Kitam Dan

5 ¹Niyaen, awan kitam dan sakop na Linteg, nu awan a insalakan na kitam ni Cristu ha pagbaludan a Linteg, penu mawayawaya kitam, a awan na kitam tagabuwana na Linteg heya. Isu, paigatan moy dan i panahod moy, ket awan moy manon a palobusan a patagabu ha linteg.

²Nay, temanan moy bi. Ta ipeta ko ha nikam, a nu ipakagit moy i baggi moy, a pangpasakop moy ha Linteg na Judyo, awan dan ha serserbe ni Cristu ha nikam. ³Ket ipeta ko manon a maski nu heya a mangpasakop ha Linteg aye, masapul na a tungpalan i ngamin a Linteg. Ta nu liwatan na i esa la a linteg, mebilang a liniwatan na i ngamin a Linteg heya.

⁴Ket sumina ha ni Cristu i maski nu heya a magpadas a mangpalinteg ha baggi na, gipu ha pinagtongpal na ha Linteg aye. Ket tinallekodan na dan i kagbi na Dios.

⁵Ngem bakkan ha nikitam. Ta namnamaan tam a palintegana na kitam na Dios gipu ha ni Jesu-Cristu. Ket tumulos kitam a manahod, gipu

ha Espiritu na Dios a magdaggap ha panahod tam. ⁶Awan ha balle nu makugitan kitam, onu awan. Basta makipagisesa kitam ha ni Cristu. Ket i masapul tam la i panahod tam. Ket mepaenta a manahod kitam gipu ha pagayat tam ha kakalan tam a tolay.

⁷Kakabsat, mappiya unay i pahanod moy, idi karugi moy a manahod. Ngem niyaen, heya wade i nangsalen ha nikam? Panyan di a pinaggimak i paguseg moy ha ni Jesu-Cristu? ⁸Awan nakam sinalenan na Apo Dios. Ta hikuna i magayag ha nikam a umuseg ha ni Cristu. ⁹Magingat kamon, ta baka mealis i kinadukas di ha nikam, a kona ha ide a pagkakagi, a “Ha ballik a lebadura, umaales iday ha ngamin a lebut na,” kon na toloy.

¹⁰Ngem magtalakak ha Happo tam, a daponan na kam, penu awan moy tahodan i sabali a pagitoldu. Ket parusaan na Dios i maski nu heya a mangrribuk ha nikam gipu ha madi a pagitoldu na.

¹¹Katandi ko a atoy pala i kappal a magsalawasaw a pilitan ko a mapakugitan i bakkan a hidi a Judyo. Ngem madi ito agay! Ta nu kona hito i pagitoldu ko, apay a paloko na ak na Judyo a hidi? Ta basta nu inayon ko mina ito ha pagitoldu ko megipu ha katay ni Cristu ha kudos, ket awan mina ha pakaenglan di ha pagitoldu ko aye. ¹²Agay, manginayon mina idagenday a mangrribuk ha nikam, a pakakugitan di mina i bukod di a baggi, hanggan nakapon dan hidi.

¹³Kakabsat, inayagan na kam na Dios penu mawayawayaan kam ha linteg. Ngem awan moy mina gimetan i kasorhan na baggi moy, nu awan a magdinaggap kamon gipu ha pagayat moy. ¹⁴Ta matongpal i ngamin a Linteg na Dios ha esa la a bon na, a “Ayatan mo i kakalan mo a tolay a kona ha baggi mo,” kon na Dios. ¹⁵Ngem nu maginengal kam, a maglinaban kam, onu magsineni kam, magingat kam mina agay. Ta baka magdinadail kam bila.

Megipu ha Espiritu na Dios ken Kasorhan na Baggi Tam

¹⁶Kakabsat, i kayat ko kagiyan a kanayon kam mina a peturayan ha Espiritu na Dios. Ket awan moy pagustowan i madukas a korsunada na baggi moy. ¹⁷Ta magsinenti i korsunada na baggi tam ken korsunada na Espiritu na Dios a maghen ha baggi tam. Magkasenti dalla hidi. Ide i gipu na a awan tam magimet i mappiya a kayat tam a gimetan. ¹⁸Ngem nu peturayan kitam ha Espiritu na Dios, ket awan na kitam idilan na korsunada na baggi tam, ket awan tam masapul a peturayan ha Linteg.

¹⁹Niyaen, malaka la a melassin i korsunada na tolay a awan a meturayan na Espiritu. Ta gimetan na i pangibabbey, onu pangilallaki; mabastos hikuna, ket gimetan na i makasaniki. ²⁰Ket magdeyaw hikuna ha didiosen a hidi, ken magan-anito hikuna, onu mahagsenti hikuna, onu maglaban hikuna, onu magimon hikuna, onu magingal hikuna, ken makemot hikuna, ket kayat na a makitabbegan, ket kayat

na bila a mangidumduma. ²¹Magseni hikuna, magdammot hikuna, ken magbarbartek hikuna, ken magragragsak hikuna ha madukas. Ket makpal pala a kona he i gimetan na tolay a awan meturayan na Espiritu na Dios i kinatolay na. Niyaen, iwadan takam manon, a awan makasaddap ha paghariyan na Dios i maski nu heya a maggimet ha kona ha dagende a bagbagay.

²²Ta bakkan i paggimet na Espiritu na Dios. Ket melassin tam i totolay a peturayan ha Espiritu gipu ha pagayat di, ken ragsak di, i talna di, i kinaattam ken kinaanus di, i kinappiya di, ken i kinamatalak di. ²³Magpakumbaba hidi, ket maketuray hidi ha korsunada na baggi di. Ket awan man ha linteg a mesenti ha dagende a paggimet na Espiritu na Dios. ²⁴Ket ha totolay a nagpasakop dan ha ni Jesu-Cristu, tinallekoda di dan i alegid a pagkatolay di, ket kona ha inlansa di ha kudosa, penu awan na hidi meturayan na korsunada na baggi di. ²⁵Ta i Espiritu na Dios i nangiyatad ha nikitam ha biyag a magnanayon. Isu, i Espiritu aye i magturay mina ha nikitam. ²⁶Ket awan kitam mina magpangas, onu magpainingal, onu magsineni.

Magdinaggap Kitamon

6 ¹Kakabsat, nu atoy ha nikitam i maallilaw ken nakaliwat, umangay mina ha nikuna i kappal a peturayan na Espiritu na Dios, a tolduwan tam mina hikuna. Basta maanus i pagitoldu tam. Ket magingat kitam mina, penu awan kitam masolisog. ²Ket magdinaggap kitam ha pakarigatan tam. Ta nu magdinaggap kitam, matongpal tam i bon ni Cristu, a “Maginayat kamon,” kon na. ³Ngem madi nu atoy i magnakam a awan na masapul i tulong na agagum na. Ket maallilaw na la i baggi na, gipu ha kinapangas na.

⁴Kakabsat, awan tam mina ikalan i paggimet tam ha paggimet na sabali a tolay. Imbes na, nakaman mina na kada esa i bukod na a gimet. Ket nu mappiya ito, mabalin na i matalak ha ginimet na. Ket awan hikuna magliwat, a mangikalan ha baggi na ha sabali a tolay. ⁵Ta masapul a baklayan na kada esa i bukod na a tarabaho. ⁶Ket ha nidi a matotolduwan ha kagi na Dios, iyatad di mina i kasapulan na maestro di.

Gunggunaanan na Kitam na Dios Gipu Ha Gimetan Tam

⁷Kakabsat, awan kam mina paallilaw ha baggi moy a magnakam a awan maenta na Dios i gimetan moy. Ta awan man ha makadaya ha Dios. Tahod a gunggunaanan na i esa a tolay gipu ha ginimet na tolay heya. ⁸Ket nu gimetan na tolay i bukod na a pagayatan, i gungguna na tolay heya i katay na ken parusa na ha impyerno. Ngem nu gimetan na tolay i pagayatan na Espiritu na Dios, i gungguna na i inaamakan a biyag na Dios. ⁹Isu i gipu na a awan kitam mina maunga a maggimet ha mappiya.

Ta basta tumulos kitam, dumemat nokkan i tiyempo a pangiyatad na Dios ha gungguna tam. ¹⁰Isu, nu atoy i gundaway tam, gimetan tam mina i mappiya ha maski nu heya a tolay, ket nangnangruna ha kakabsat tam a manmanahod.

¹¹Niyaen, kakabsat, maenta moy ha he i kadakkal na letra a isurat ko ha nikam. Ta hikan a mismo i nangisurat ha ide. ¹²Ket iwadan takam manon megipu ha Judyo a hidi a magpilit ha nikam, a magpasakop mina ha Linteg ni Moyses. Ta mapangas hidi. Ket kayat di la i pagdeyaw na kakalan di a Judyo. Ta baka lolokowan na hidi na kakalan di a Judyo nu ipeta di a kuston i katay ni Cristu, a pangsaka na Dios ha liwaliwat na totolay. Ket gipu ta mapangas hidi, kayat dikam pilitan a umuseg ha Linteg ni Moyses. ¹³Ngem maski i Judjudyo a hidi, awan hidi magtongpal ha Linteg a tahod. Ta kayat di la a mapakugit kam, penu mapadeyaw i baggi di, gipu ta matulok kam ha pagitoldu di.

¹⁴Ngem nu hikan, awan ha padeyawan ko, nu awan la i katay ni Jesu-Cristu, a nagsaka ha parusa ko. Ta gipu ha katay na aye, madiyan ko a patagabu ha kasorhan na baggi ko. Ket nobos dan i pinnakabalin di a magturay ha nikan. ¹⁵Ket niyaen, awan ha serserbe nu napakugit i tolay a pangpasakop na ha panahodan na Judyo. Ta masapul na la a tahod i pinangpabigu na Dios ha pagkatolay na.

¹⁶Ket ha ngamin a umuseg ha kinatahod na kakkagi ko aye, atoy bas ha nidi i talna ken kagbi na Dios. Ket kona bila hito ha ngamin a totolay na Dios.

¹⁷Niyaen, mangrugi ha yenan, awan dan mina i mangriribuk a hidi megipu ha pagitoldu ko. Ta atoy dan ha baggi ko i makpal a peklat. Ket nagipu hidi ha pinagpadas ko, ha pinagserbe ko ha Dios. Ket hidi man i mangpatahod a hikan i tahod a tagabu ni Jesu-Cristu.

¹⁸Kakabsat, kagbiyan na kam mina na Happo tam a ni Jesu-Cristu. Oni ay.

I Surat ni Pablo ha Manahod a Hidi a Taga Epeso

1 ¹Isurat ko ide ha totolay a sakop ni Cristu, ha ili a Epeso, ha totolay a mapagtalkan ha pinagbiyag di ha ni Jesu-Cristu. Naggipu ide ha ni Pablo, a nagbalin a esa a apostol ni Jesu Kristu gipu ha pagayatan na Dios.

²Kakabsat, atoy mina ha nikam i kagbi ken talna, a maggipu ha Nama tam a Dios ken Happs tam a ni Jesu-Cristu.

I Nadiosan a Sagut na Espiritu ha Nikitam

³Magyaman kitam ha Dios, i Hama na Happs tam a ni Jesu-Cristu. Ta inatdinan na kitam ha ngamin a nadiosan a sagut na a naggipu ha Espiritu na Dios. Ket ginimet na ito, gipu ha pinagisesa tam ha ni Cristu. ⁴Idi palungo a pinarsuwa na i lutak aye, pinili na kitam na Dios a magbalin a kukuwa na, gipu ha ginimet ni Cristu. Ket pinili na kitam, penu mebilang kitam a mappiya, ken awan mina ha pakaliwatan tam ha saguppang na. ⁵Ket gipu ta inayat na kitam na Dios, ninakam na a pagbalinan na kitam a annak na. Ket gipu ha ni Jesu-Cristu, inakot na kitam a kona ha bukod na a annak. Ta kona hito i pagayatan na ken maanus a panggep na. ⁶Isu, deydeyawan tam i Dios gipu ha ide a inaamakan a kagbi na, gipu ta inyatad na ha nikitam ide a sagut, gipu ha pinakipagisesa tam ha Annak na a ayayatan na unay. ⁷Ta idi natay ni Cristu, hikuna i nangsulet ha nikitam, a pinarusaan na hikuna na Dios. Ken nangsaka hikuna ha gahut tam ha Dios, ha liwaliwat tam. I pangsaka na, i digi na a nebulak gipu ha nikitam. Isu, napakawan dan i liwaliwat tam. Ket niyaen, anyan a kadakkal i kagbi na Dios. ⁸Ta perpermi i pagiyatad na ha nikitam! Ket inyatad na bila i ngamin a kinasirib ken pakakatandi tam. ⁹Ket inpakatandi na ha nikitam i nalimed a panggep na. Ta ide i ninakam na a tongpalan gipu ha ni Cristu. ¹⁰Ide i panggep na

Dios, a tungpalan na nokkan ha tiyempo a inbital na. Ket pagisesaan na i ngamin a parsuwa ha langit ken ha lutak aye, a ipasakop na hidi ha ni Cristu, a Happo di.

¹¹Niyaen, ha ngamin a gimetan na Dios, gimetan na gipu ha bukod na a nakam ken pagayatan. Ket pinili na kitam a magbalin a totolay na, ken magisesa ha ni Cristu, gipu ha bukod na a panggep. Ta kona hito i ninakam na, maski idi karugi na a magparsuwa. ¹²Isu, niyaen, i kayat na Dios a magtahok kitam ha ni Cristu. Ket gipu ha pinagtahok tam aye, madeyawan i Dios. Madeydeyaw i kinainamakan na Dios.

¹³Niyaen, kona bila hito ha nikam. Ta nanahod kam ha ni Cristu, idi nateman moy i tahod a pagitoldu ken Mappiya a Baheta aye, megipu ha pinakesalakan moy. Ket minarkaan na kam na Dios gipu ha pinangiyatad na ha Espiritu na. Ta hikuna i inkari na, ket kona ha pangpaenta ha pinangtagikuwa na ha nikitam. ¹⁴Ide a Espiritu na Dios i mangpatalged a maalap tam nokkan i inkari na Dios ha nikitam a totolay na. Ket ipanamnama na Espiritu aye ha nikitam a wayawayaan na kitam na Dios, a awan kitam mebalud gipu ha liwaliwat tam. Gipu ta hikitam man i kukuwa na Dios. Ideydeyaw tam i kainamakan na kagbi na!

I Kararag ni Pablo

¹⁵⁻¹⁶Ket gipu ta kona hito, awanak gumimak a magyaman ha Dios gipu ha nikam. Ta kanayon a nakaman takam ha kararag ko, nangrugi idi nabaheta ko a tinahod moy ni Apo Jesus, ken ayayatan moy i ngamin a tolay na Dios. ¹⁷Ket agedan ko ha Dios, a kainamakanan a Hama ken pinagtalakan na Happo tam a ni Jesu-Cristu. Ket ide i pakiaged ko ha nikuna, a iyatad na ha nikam i kinasirib a maggipu ha Espiritu na Dios, penu perpermi i pakatandi moy ha Dios, ken ha ngamin a ginimet na ha nikitam. ¹⁸Ket agedan ko a ipakatandi na ha nikam, penu makatandiyan moy nu anya i namnamaan tam. Ta pinili na kam, penu mangnamnama kam a kona hito. Ket makatandiyan moy mina i kinangina na sagut na a iyatad na ha nikitam a totolay na. ¹⁹Ket agedan ko paman ha Dios, a makapadas kam mina ha kadakkal na pinnakabalin na a maghen ha nikitam a manahod. Ta ide a pinnakabalin na a atoy ha nikitam, ²⁰ide i inusar na, idi pinagbiyag na manon ni Cristu, ket pinaunek na ha henan na Dios, penu maghari. ²¹Ket niyaen, maghari ni Cristu ha madedeyaw a lugar, a katurayan hikuna ngem ha ngamin a magtuturay, maski ha langit onu ha lutak, maski hidi a maenta na totolay ken hidi a awan tam maenta. Kona hito i kasasaad ni Cristu ha yenan a tiyempo ken ha magnanayon. ²²Ta pinagturay na Dios ni Cristu ha ngamin a bagbagay. Isu, ni Cristu i pangulo ha ngamin, a magturay hikuna a kona hito para ha ngamin a manahod ha nikuna. ²³Ket idagende a totolay a manahod ha nikuna i kona ha baggi ni Cristu. Hikuna i pangulo tam. Ket awan ha

kurang tam. Ta ni Cristu a pangulo tam, hikuna i mangigiwat ha baggi na, ha ngamin a kasapulan tam, ha ngamin a kasasaad.

Natay Kitam Idi, Ngem Niyaen, Minagbiyag Kitam

2 ¹Kakabsat, idi awan kam nanahod, kona ha natay kam, gipu ha kinadukas moy ken liwaliwat moy. Ket awan ha nikam i biyag na Dios a magnanayon. ²Idi tiyempo hito, inunod moy i madukas a ugali na tototalay a awan a manahod. Ket inunod moy ni Satanas. Ta hikuna i magturay ha ngamin a anito a hidi, ken madukas a hidi a espiritu. Ket maski hanggan niyaen, magturay hikuna ha tolay a hidi a awan a umuseg ha Apo Dios. ³Maski hikitam ngamin idi, ta kona bila hito ha nikitam, idi nagbiyag kitam gipu ha kasorhan na baggi tam, idi tinongpal tam i maski nu anya a korsunada na nakam tam ken baggi tam. Ket nekalan kitam idi ha ngamin a madukas. Ket parusaan na kitam mina na Dios.

⁴Ngem maski nu kona hito i kinadukas tam, dakdakkal paman i kagbi na Dios, gipu ha ayat na ha nikitam. ⁵Ket maski idi natay kitam, a parusaan na kitam mina gipu ha liwat tam ha nikuna, agay, pinagbiyag na kitam, ta inyuseg na kitam ha ni Cristu. Ket nesalakan kitam a kona hito, gipu ha kagbi na Dios. ⁶Ket gipu ha pinakipagisesa tam ha ni Jesu-Cristu, pinagbiyag na kitam, penu makipagbiyag kitam ha nikuna, ha langit, ha magnanayon. Ket maski niyaen, nebilang dan a natongpal ide a pakesalakanan tam, gipu ha ni Jesu-Cristu. ⁷Ginimet na ito na Dios, penu mepaenta na ha magnanayon a awan ha kahad i kadakkal na kagbi na ken kinaanus na ha nikitam, gipu ha ni Cristu.

⁸Isu, awan ha gipu na i pakesalakanan tam, nu awan a gipu ha kagbi na Dios. Ket maalap tam ide a pakesalakan gipu ha panahod tam ha ni Cristu. Ket maski ha ide a panahod tam, awan ide a naggipu ha nakam tam, nu awan a naggipu ha Dios. Ta iyatad na ide ha nikitam a kona ha sagut na. ⁹Isu, awan mina ha pagpangas na baggi tam. Ta awan ha magimet tam, penu maalap tam ide a pakesalakan tam. Pasig la a sagut na Dios ide. ¹⁰Ta hikitam man i pinarsuwa na Dios. Ket niyaen, pinauseg na kitam ha ni Jesu-Cristu, penu gimetan tam i mappiya a tarabaho a insagana na a gimetan tam.

Pinnagbalin na Kitam a Isiisesa

¹¹Niyaen, ha nikam a bakkan a Judyo, nakaman moy mina i kasasaad moy, idi awan kam nanahod. Ta linimad na kam na Judyo a hidi a awan kam makapasakop ha Apo Dios, kon di, gipu ta awan kam napakugit. Ket inbilang di a hidi la i sakop na Dios, gipu ha pinakugit di, maski nu i pangpasakop di i bukod di a paggimet, a pagpakugit di ha baggi di. ¹²Nakaman moy mina ide: a idi nakasina kam ha ni Cristu, ket kona ha madiyo kam ha Dios. Ta bakkan kam a Judyo, a tototalay a pinili na Dios

a bukod na a kukuwa. Isu, awan kam ha bunong ha karkari na Dios ha Judyo a hidi. Ket tinumulos kam a narigrigatan. Ta awan kam ha namnama ha pakesalakan, gipu ta awan moy katandi i Apo Dios.

¹³Ngem niyaen, bakkan manon. Ta nenayon kam ha ni Jesu-Cristu ken ha nikami a tototalay na, gipu ha ginimet na ha nikam, gipu ha digi na. ¹⁴Ta mismo a ni Cristu i nangipatalna ha nikitam. Ta pinagbalin na kitam a isiisesa a tolay, a kona ha magkakabsat. Maski hikam a bakkan a Judyo, ken hikami a Judyo. Ket inadya na iday a kona ha padding a namagsina ken namagkinasenti ha nikitam. ¹⁵Gipu ha katay ni Cristu, inadya na i Linteg a inunod mi a Judyo ken pakasentiyan mi ha nikam a bakkan a Judyo. Inadya na iday, penu pagisesaan na i duwa a puli na tolay, a innayon na ha baggi na. Ket gipu ha iday, pinagbalin na kitam a bigu a puli na tolay. Isu, awan ha kasabaliyan ha Judyo ken bakkan a Judyo, nu awan la i pakipagtalna tam gipu ha ni Cristu. ¹⁶Inadya na i pinakipagsenti na Judyo ken bakkan a Judyo gipu ha kakatay na ha kudos. Ket pinagisesa na idenday a duwa a puli ha esa la a baggi. Ket pinagpiya na hidi ha Dios. Isu, pinagisesa na kitam ni Cristu ha baggi na. Ket gipu ha katay na, inyuseg na kitam ha Dios, ta awan dan i pakaenglan na Dios ha nikitam a tototalay.

¹⁷Gipu ta kona hito i panggep na, inumangay ha he ni Cristu, ket nagitoldu ha ide a Mappiya a Baheta, megipu ha pakipagtalna ha maski nu heya a tolay. Nabahetaan kam a bakkan a Judyo a mas madiyo, a awan nagnakam ha Dios, ken nabahetaan kami bila a Judyo a mas mabikan, ken kanayon a magnakam ha Dios. ¹⁸Ta ni Cristu i gipu na a makaangay kitam ngamin ha Dios Ama. Maski nu Judyo, onu bakkan a Judyo. Ta magkalan kitam ha pagisesa tam ha Espiritu na Dios.

¹⁹Isu, niyaen, awan kam nebilang a ganggannaet onu dayuwan ha Dios, a kona ha idi, nu awan a annak na. Ket nebilang kam bila a magkaili ha ngamin a tototalay na Dios. ²⁰Ta kona ha netongko kam bila ha bilay na Dios. Ket kona ha lalaha ken pasak i apostol ken mahagpugto a hidi. Ket kona ha hikam man i nenayon ha nidi a magbalin a bilay na Dios. Ket ni Jesu-Cristu i kona ha adadigi a magpatakna ha ngamin ha ide a bilay. ²¹Ta hikuna i magitongko ha ngamin a paset na bilay, hanggan dumakkal a dumakkal ide a bilay. Ket pasig la mappiya i paghenan na Dios. ²²Isu, gipu ha pagisesa moy ha ni Cristu, itongko na kam bila ha ngamin a manmanahod, a magbalin a bilay na Dios. Ta hikitam i paghenan na Espiritu na Dios.

3 ¹Isu, gipu ta kona hito, ikararagan takam. Oni. Hikan ni Pablo a nebalud ha ide a pagbaludan gipu ha pinagitoldu ko ha nikam a bakkan a Judyo. Ta ito i liwat ko, kon na kan.

I Patarabaho na Dios ha ni Pablo

²Sigurado a nabaheta moy a inatdinan na ak na Dios ha ide a tarabaho ko a mangipakatandi ha nikam megipu ha kagbi na. ³Ta inpakatandi na

Dios ha nikan i nalimed a panggep na. Ket atoy dan i ballik a megipu ha ide a insurat ko ha surat ko aye. ⁴Nu mabasa moy ito, makatandiyen moy nu panya i pakakatandi ko ha palimed ni Cristu. ⁵Ta nikuna, awan ito nepakatandi ha minappo tam a hidi. Ngem ha yenan, nepakatandi na ito na Dios, gipu ha Espiritu na, ha totolay a hidi a pinili na, a nagbalin dan a apostol na ken mahaggugto na a hidi. ⁶Niyaen, ide i palimed ni Cristu a nepakatandi dan. Awan la a hikami a Judyo i makaalap ha pagiyatad na Dios, nu awan bila hikam a bakkan a Judyo. Ket mamagkalan kitam ngamin, a kasakop ha baggi ni Jesu-Cristu, gipu ha ginimet ni Cristu. Ket mamagkalan kitam paman, a makipagtawid ha inkari na Dios, gipu ha ni Jesu-Cristu.

⁷⁻⁸Niyaen, kakabsat, ha ngamin a madibbi a totolay a manmanahod, hikan i kadibbiyan ha nidi. Ngem maski nu kona hito, pinili na ak na Dios, a mangipakatandi ha bakkan a hidi a Judyo, megipu ha kinangina na gimetan ni Cristu para ha totolay. Ket dadi pala agay! Awan ha kahad i kinangina na aye! Niyaen, pinagbalin na ak a tagabu na, penu magitolduwak ha kona hito. Ket gipu ha bukod na a kaddat, nangiyatad hikuna ha pinnakabalin ko a magibaheta ha ide a kagbi na Dios. ⁹Ket niyaen, makepakatandiyak nu panyan na Dios a gimetan i nalimed a panggep na. Ta hikuna man i nangparsuwa ha ngamin. Ket ha maski nu anya a panggep na, magimet na ito. Ngem hanggan ha yenan, naalay dan a tiyempo, ket niyaen la a inpakatandi na i nalimed a panggep na. ¹⁰Ta naguray hikuna hanggan ha yenan, penu mepaenta na i kinasirib na ha kekkaddat a hidi a awan maenta na totolay. Ket bakkan a esa la a bagay i pangpaenta na ha kinasirib na, nu awan a makpal hidi. Ket ha yenan a tiyempo, gipu ha totolay a manmanahod ha ni Cristu, kayat na Dios a mepaenta i kinasirib na ha kekkaddat a hidi, a kona ha anghel a hidi ken magtuturay a hidi, ha langit. ¹¹Ta kona hito i pinanggep na Dios, maski idi palungo, ket awan pala ha naparsuwa na. Ket niyaen, natongpal na ito gipu ha ni Jesu-Cristu, a Happo tam. ¹²Niyaen, gipu ha pagisesa tam ha ni Cristu, ken panahod na, makadiretso kitam ha saguppang na Dios. Ket awan kitam manteng.

¹³Ipeta ko ha nikam, a awan mina kumapoy i panahod moy gipu ha rigrigat ko aye. Ta maski nu linoko diyak a kona hito, gipu ha pinagitoldu ko ha nikam, maattaman ko, gipu ha nikam, penu makatandiyen moy i Dios.

I Kararag ni Pablo

¹⁴Niyaen, nu nakaman ko i panggep na Dios Ama, magparentumengak ha saguppang na. ¹⁵Hikuna i managenan ha “Hama,” gipu ta hikuna i paggi puwan na ngamin a kinappiya ha langit ken ha lutak. ¹⁶Ket agidan ko a papigsaan na i bigu a biyag a inyatat na ha nikam gipu ha Espiritu

na, gipu ha pinnakabalin na a awan ha kahad na. ¹⁷Ket perpermi mina i pagpadas moy ha ni Cristu, a magbiyag ha baggi moy gipu ha panahod moy. Ket ikararag ko bi a pumigsa a pumigsa mina i pagayat moy, ket kona ha magramot kam ha madisalad ha pinagayat moy ha ni Cristu. ¹⁸Ta basta nu kona hito, ket makatandiyon moy i kadakkal na pagayat ni Cristu ha nikitam. Ket makatandiyon bila na ngamin a manahod a hidi. ¹⁹Oni mina, mapadas moy mina ide a pagayat na Dios. Maski nu tahod a awan ha makatandi ha entero a pagayat na Dios. Ngem mapadas moy mina i ngamin a pagiyatad na hanggan pagbalinan na i pagkatolay moy a kona ha kinadios na a mismo.

²⁰Agay, madedeyaw i Dios! Ta makagimet hikuna ha nasursurok ngem ha ngamin a agedan tam ha nikuna. Agay, makaatad hikuna ha nasursurok ngem ha ngamin a kasor tam. Ta kona hito i pinnakabalin na Espiritu na Dios a maghen ha nikitam. ²¹Agay, madeyawan i Dios ha magnanayon gipu ha ni Jesu-Cristu ken gipu ha ngamin a manmanahod ha nikuna, hanggan awan ha kahad na. Oni ay!

I Pakipagisesa Tam ha Baggi ni Cristu

4 ¹Niyaen, nebaludak ihe gipu ha pinagserbe ko ha Apo Dios. Isu i gipu na a magagedak ha nikam, ket ha ngamin a paggimet moy, mappiya mina, a kona ha kasorhan na Dios. Ta iday i panggep na idi pinili na kam. ²Kanayon kam mina a magpadibbi ha baggi moy. Ket kanayon kam a maanus. Ket ipaenta moy i ayat moy gipu ha pinagdidinaggap moy. ³I Espiritu na Dios i magpagisesa ha nikitam a matalna. Isu, usaran moy i ngamin a kabaelan moy a makipagtalna ken umayun ha pagayatan na Dios, penu awan madadail i pakipagisesa moy.

⁴Ha nikitam a manmanahod, kona ha nagbalin kitam a baggi ni Cristu. Ket awan ha sabali nu awan la a isesa i baggi ni Cristu. Ket esa la i Espiritu na Dios, a maghen ha disalad na kada esa a manahod. Ket atoy la i esa a tahod a namnamaan tam. Ket pinili na kitam na Dios, penu maalap tam ide. ⁵Atoy la i esa a Happo tam. Ket atoy la i esa a panahod tam a pakesalakanan tam. Ket atoy la i esa a binyag tam a pangpasakop tam ha Apo Dios. ⁶Ket atoy la i esa a Dios ken Hama na ngamin a manmanahod. Ket magturay hikuna ha ngamin, ket magtarabaho hikuna gipu ha ngamin, ket maghen hikuna ha nikitam ngamin.

⁷Niyaen, maski nu isesa la i Happo tam ken panahod tam ken pagsakopan tam, atoy pala i sabasabali a kabaelan a iyatad ni Cristu ha kada esa a sinakop na. Ket inyatad ni Cristu ide a kabaelan, gipu ha bukod na a pagayatan. ⁸Ta kona ha ide a nesurat ha Libro na Dios, “Idi inumunek ni Cristu ha langit, nangabak dan hikuna ha kasenti na a hidi. Ket makpal i tagtagabu a inalap na, a inyuseg na ha langit. Sa na, inyatad i sabasabali a kabaelan na ha totolay a nasakop na,” kon na Libro na Dios.

⁹Niyaen, anya i kayat na kagiyan, a inumunek ni Cristu, nu awan a inumugsad hikuna ha palungo. Ta tahod a inumugsad hikuna ha paghenan na totolay. Ket inumunek hikuna ha langit. ¹⁰Ket ha nikuna a inumugsad, hikuna a mismo i inumunek ha langit. Awan man ha sabali. Inumunek hikuna ha kaontokan a paset na langit, penu meturayan na i ngamin ha langit ken i ngamin ha ide a lutak.

¹¹Niyaen, hikuna i nangiyatad ha sabasabali a kabaelan na ha totolay a nasakop na. Ket inyatad na ha kappal i kabaelan di a magbalin a apostol. Ket atoy bila i kappal a mahagpugto. Ket atoy bila i kappal a mahagibaheta ha mappiya a Baheta na Dios. Ket atoy bila i kappal a pastor onu mahagitoldu a hidi. ¹²Ket pagbalinan na hidi a kona hito, penu makadaggap i manmanahod a hidi ha kakalan di a manahod. Ta nu kona hito, pumigsa i baggi ni Cristu a pagsakopan tam. ¹³Ket pumigsa ito ken dumakkal paman, hanggan maanany i pakipagisesa tam, ken mapigsa i pakakatandi tam megipu ha Annak na Dios. Ket inayon na ha nikitam, hanggan magbalin kitam a kona ha ni Cristu.

¹⁴Ket nokkan, nu kona dan hito, bakkan kitam a kona ha annak. Ta magsigida hidi a manahod ha maski nu anya a mabaheta di, onu anya a metoldu ha nidi, maski ha pagitoldu na mangallilaw a hidi a mangitawtaw gipu ha kinalaing di. ¹⁵Ngem bakkan ha nikitam, a umusoseg kitam ha tahod a pagitoldu ni Cristu, gipu ha ayat tam ha agagum tam a hidi. Ket tumulos kitam mina ha ide, hanggan perpermi i pinagaheg tam ha ni Cristu. Ta hikuna i pangulo a mangiturong. ¹⁶Ket kona a hikitam man i baggi na. Ket mangituray hikuna ha nikitam, penu makipagisesa i sabasabali a paset na baggi na. Ta intalak na ha kada paset na baggi i sabali a kabaelan na. Ket basta magtungpal i kada paset na baggi ha biyang na, ket dumakkal ken pumigsa i ngamin a baggi aye. Ket kona bila hito ha nikitam a baggi ni Cristu, nu tahod a maginayat kitam.

I Bigu a Biyag Tam ha ni Cristu

¹⁷Niyaen, ide i balakad ko ha nikam, ket naggipu ide ha ni Apo Cristu. Iwadan takam a awan kam tumulos a magbiyag a kona ha totolay a awan a manahod. Ta umunod la hidi ha bukod di a nakam, a awan ha serserbe na. ¹⁸Napadiham dan i nakam di, a awan ha pakatandi di ha Dios. Isu, awan ha nidi i biyag na Dios a magnanayon, gipu ta madiyan di a makatandi ha Dios. Madagel hidi, ta pinilpilit di a umunod ha bukod di a pagayatan. ¹⁹Ket awan hidi ha saniki. Ta ususigan di i madukas. Ket awan di mekemot i baggi di ha ngamin a kalase na kinadukas.

²⁰Ngem bakkan a kona hito i nasursuro moy megipu ha ni Cristu. ²¹Ta talaga a nabaheta moy megipu ha nikuna. Ket inadal moy i tahod a pagitoldu na, a kona a hikam man i tinolduwan na. ²²Isu, tallekodon moy

dan i alegid a kinatolay moy a madukas. Ta iday a madukas a kinatolay i pakaallilawan moy, a umunod ha madukas a kasorhan na baggi moy. ²³Ket niyaen, masapul a mapabigu manon i nakam moy, maski i espiritu moy bila, ken pagayatan moy. ²⁴Ket masapul bila a suletan moy i bigu a kinatolay moy a pinarsuwa na Dios. Ta ide a bigu a kinatolay moy i makaaheg ha Dios, ta nadosan ide. Ket mepaenta i bigu a kinatolay moy gipu ha nalinteg ken nadosan a pinagbiyag moy.

²⁵Isu, gipu ta kona hito, masapul a tallekoda tam i silisileng. Ket imbes na, ipeta tam la i kinatahod ha kada esa a kakabsat tam. Ta sakop kitam ngamin ha baggi ni Cristu. ²⁶Maski nu magingal kitam, masapul a awan tam ipalobus a magliwat kitam. Ket sigida tam a igimak i pagingal tam, a awan mina ito kaaponan. ²⁷Ta nu kaaponan i pagingal tam a kona he, baka gundawayan na kitam ni Satanas.

²⁸Niyaen, nu atoy ha nikam i minahagtakaw, masapul a awan hikuna sumoli ha pinagtakaw na, nu awan a magagit mina hikuna a magtarabaho, penu makadaggap hikuna ha napobre a hidi.

²⁹Ket ha nikitam ngamin, awan kitam mina magkagi ha makapasaket, nu awan la i kakkagi a mappiya ken makadaggap. Ket gipu ha kakkagi tam, malagen mina i nakam na totolay a makatiman ha nikitam. ³⁰Awan tam mina pagladingitan i Espiritu na Dios a inyatad na Dios ha nikitam, ket kona ha tiplad a mangpakatandi a Apo Dios a mismo i tahod a makinkukuwa ha nikitam. Ta basta atoy i Espiritu na Dios ha nikitam, ket sigurado a dumemat nokkan i pamalak a pangalap na Dios ha nikitam ha langit.

³¹Isu, adyan tam i ngamin a saket na nakam tam, ken pakilaban tam, ken ingal tam. Ket awan kitam makipagtabbegan, onu makilanimad, onu mamagsisenti. Ket adyan tam i maski nu anya a madukas a rikna. ³²Ket imbes na, magkinagbi ken maginayat kitam. Ket magpinakawan kitam, a kona ha pinakawan na kitam na Dios gipu ha ginimet ni Cristu.

Maghen Kitam ha Disyag na Dios

5 ¹Hikitam i annak na Dios, a ayayatan na. Isu, masapul a umaheg kitam ha nikuna. ²Ket ayatan tam i kakalan tam a tolay, a kona ha pinagayat ni Cristu ha nikitam, a inyatad na i biyag na, a nangsaka na ha nikitam ha liwaliwat tam. Ket natalak i Dios gipu ha ide a ginimet ni Cristu.

³Hikitam man i totolay na Dios. Isu, masapul a awan kitam makikamegos. Ket awan maromsa i nakam tam onu panggep tam. Ket awan kitam someni ha kukuwa na sabali a tolay. Puros, awan mina ha pakaliwatan tam a kona he. ⁴Ket awan kitam magkagi ha bastos, onu madukas a kakkagi a awan ha serserbe na, nu awan i kinappiya na Dios i uhonan tam mina. Ket magyaman kitam ha nikuna. ⁵Ta katandi tam

a sigurado, a awan ha makipaghen ha kahariyan ni Cristu ken Dios, nu mabastos iday a tolay, onu madukas, a kona ha makikamegos a hidi, onu mahagseni a hidi. Ta nu atoy i esa a sumeni unay, nesulet na dan i ayat na ha Dios ha iday a sinenyana na.

⁶Niyaen, awan moy ipalobus a maallilaw kam gipu ha silisileng di a awan kan ha liwat ha magkona hito. Ngem idagento a ugali i gipu na a parusaan na Dios i totolay a awan umusoseg ha nikuna. ⁷Isu, awan kam makiuseg ha totolay a kona hay, a mabastos.

⁸Idi awan kam nanahod, nadihaman i nakam moy. Ket awan moy nelassin i mappiya ken madukas. Ngem niyaen, gipu ta nagbalin kam a totolay na Dios a atoy i disyag na, masapul a magbiyag kam a kona ha malaing a maghen ha disyag ken makelassin ha mappiya ken madukas. ⁹Ta naalap moy dan i silaw na Dios. Ket ide i gipu na a makagimet kam ha mappiya ken malinteg ken tahod ha ngamin a paggimet moy.

¹⁰Niyaen, padasan moy a ipaenta gipu ha pinagbiyag moy i kaykayat ni Apo Jesus a pagimet ha totolay. ¹¹Ket adiyowan moy i madukas a bagbagay a awan ha serserbe na. Ta maggipu hidi ha totolay a nadihaman. Ket imbes na, padisyagan moy mina i kinadukas di, penu makaenta hidi ha silaw na Apo Dios, gipu ha mappiya a paggimet moy. ¹²(Dadi pala agay, masanikiyak a mangipeta ha gimetan di a nalimid, ta madukas unay.) ¹³Ngem basta madisyagan i kinadukas di gipu ha mappiya a paggimet tam ken kakkagi na Dios, ket melassin di mina i kinadukas di. ¹⁴Ket nu melassin di i kinadukas di, magbabawi mina hidi. Ket mangalap hidi ha silaw na Dios, ket madisyagan bila hidi. Ta kona ha ide ha esa a kansiyon, a “Lumukag ka dan, hikaw a kumakelap. Ket magbiyag ka manon a maggipu ha natay. Ta atoy dan ni Cristu a mangdisyag ha nikaw,” kon na kansiyon he.

¹⁵Isu, magingat kam ha ugali moy. Ket awan kam umaheg ha totolay a awan a makatandi. Imbes na, magbiyag kam mina a kona ha masirib a hidi a makatandi dan. ¹⁶Ket nu atoy i gundaway moy a manggimet ha mappiya, gimetan moy ito. Ta makpal dan hidi a manggimet ha madukas. ¹⁷Isu, awan kam mina magpaabak ha kinadagel, nu awan a kanayon kam magpadas a makatandi ha pagayatan na Apo Dios.

¹⁸Ket awan kam magbartek, ta iday i pakadadailan na biyag moy. Imbes na, peturayan kam ha Espiritu na Dios, ta hikuna i pakaragsakan moy ken pakalaginan na nakam moy. ¹⁹Magdadinaggap kam gipu ha kakkagi na kakansiyon na Dios. Atoy i kappal a kansiyon a pangdeyaw ha Dios. Ket atoy bila i kappal a pangitoldu ha totolay. Ket atoy i kappal a pangpanakam na Espiritu na Dios. Isu, deyawan moy i Apo Dios. Ket umayun i kakkagi moy ha tahod a deydeyaw, a maggipu ha pinagayat moy ha nikuna. ²⁰Ket kanayon kam a magyaman ha Dios Ama, ha maski nu anya a magimet ha nikam. Maski nu mappiya, onu maski marigat. Magyaman kam gipu ha pagisesa moy ha Happs tam a ni Jesu-Cristu.

²¹Ket magdadinaggap kam, a mamagbinalakad kam, ken mamagdineyaw kam, gipu ha kasor moy a magdeyaw ha ni Cristu.

Ugali na Mappiya a Magkabanga

²²Hikam a babbabey a kekkabanga, peturayan kam ha kabanga moy a hidi, a kona ha pinangituray ni Apo Jesus ha nikam. ²³Ta atoy i turay na lallaki ha kabanga na a kona ha turay ni Cristu ha manmanahod a hidi. Ta ni Cristu i Mahagsalakan ha nikitam a nagbalin a kona ha baggi na. ²⁴Ket kona bila hito, masapul a peturayan i babbey a hidi ha kabanga di ha ngamin a bagbagay, a kona bila ha nikitam a manahod a peturayan ha ni Cristu.

²⁵Ket hikam bi a lallaki, ayatan moy i kabanga moy a hidi, a kona ha pinagayat ni Cristu ha nikitam a manmanahod, a inyatad na i biyag na para ha nikitam a sinakop na. ²⁶Ket ginimet na ito, penu ibukod na ha serbe na Dios i ngamin a manmanahod. Ket mebilang kitam a awan ha liwat ha saguppang na Dios, gipu ha panahod tam ha kakkagi na, a nangdalus na ha nakam tam. ²⁷Inyatad ni Cristu i biyag na para ha nikitam, penu maalap na kitamon a awan ha liwat. Ket pasig la mina a inaamakan i sinakop na, a awan ha pakaliwatan tam ha Apo Dios.

²⁸Ket kona bila hito ha nikam a lallaki. Ayatan moy i kabanga moy a hidi, a kona ha pinagayat moy ha baggi moy a mismo. Ta kona ha kabanga moy i baggi moy a mismo. Ket basta ayayatan moy hidi, ket ayayatan moy bila i baggi moy. ²⁹Ta siyempre, awan ha tolay a mangsenti ha baggi na, nu awan a pakanan na ken daponan na. Ket kona bila hito i pagdapon ni Cristu ha nikitam a manmanahod. ³⁰Ta inbilang na kitam a kona ha baggi na a mismo. ³¹Ket kona bila ha ide a nesurat dan ha Libro na Dios, a “Nu magkabanga i esa a lallaki, lakadan na i hama ken hena na, ket makiagum hikuna ha kabanga na, ket magbalin hidi a isesa,” kon na Libro na Dios. ³²Niyaen, madisalad unay i kayat na kagiyang ha ide. Ngem ha nakam ko, ide dan i pangaregan tam ha pinakipagisesa ni Cristu ha manmanahod a sinakop na, a nagbalin a baggi na. ³³Ngem maski, ta pangaregan paman ito ha nikam. Ta masapul a ayayatan na kada esa a lallaki i kabanga na a kona ha baggi na a mismo. Ket masapul bila a deyawan na kada esa a babbey i kabanga na.

Ugali na Mappiya a Pattama

6 ¹Hikam a annak, magtongpal kam ha bon na hama ken hena moy, ta malinteg ide a ugali. ²⁻³Ta nesurat dan ha Libro na Dios, a “Deyawan mo i hama ken hena mo, ket mappiya i magimet ha nikaw, ket magbiyag ka ha maalay ha ide a lutak,” kon na Dios. Niyaen, ide dan i nekaesa a bon na Dios a napausegan bila ha esa a kari.

⁴Hikam bi a hama ken hena, awan moy paengalan i annak moy a hidi. Imbes na, itoldu moy ha nidi i mappiya ken balakadan moy hidi a kona ha pinagitoldu ken pinangbalakad ni Apo Cristu ha nikitam.

Ugali na Mappiya a Tagabu ken Mappiya a Happo

⁵Hikam a tagabu, tongpalan moy i happo moy a hidi. Ket usaran moy i ngamin a kabaelan moy a magserbe ha nidi, a kona ha pagserbe moy ha ni Cristu a mismo. ⁶Tongpalan moy hidi, maski nu metan di kam, onu awan. Ta bakkan a hidi la i patalakan moy, nu awan bila ni Apo Cristu, a kona ha tagabu na. Ket gipu ha pinagayat moy ha nikuna, gimetan moy i pagayatan na Dios. ⁷Isu, gimetan moy a siraragsak i tarabaho moy. Ta kona ha bakkan i happo moy la i pagserserbeyan moy, nu awan i Apo Cristu. ⁸Ket katandi moy dan, a gunggunaan ni Apo Dios i maski nu heya a tolay, ha ginimet na a mappiya. Maski nu tagabu hikuna, onu mabaknang.

⁹Hikam bi a kettagabu. Kona bila hito i gimetan moy ha tagabu moy a hidi. Maanus kam mina. Ket awan moy hidi pagkagiyan ha pangpakanteng. Nakaman moy a magkalan kam ha tagabu moy a hidi, a kukuwa na kam na Happo moy a isesa ha langit. Ket awan ha idumduma na Happo moy aye a Dios.

Megipu ha Pakipaglaban Tam ha ni Satanas

¹⁰Niyaen, ide i dilokod a ipeta ko ha nikam. Ket kayat ko ipeta a pumigpigs a kam. Ket bakkan a bukod moy a pigs a i usaran moy, nu awan i pigs ni Apo Cristu. Ta awan ha kahad i pinnakabalin na. ¹¹⁻¹²Ket pumigpigs a kam mina a kona hito, gipu ta atoy i kalaban tam. Ket bakkan a toloy i kalaban tam, nu awan i madukas a hidi a espiritu a maghen ha lebut tam. Ta idagenday a anito a hidi, ken magturay a hidi a awan tam maenta, ken kekkaddat a hidi a madukas, hidi man i magturay ha toloy a nadihaman ha nakam di. Ket ide i gipu na a masapul tam alapan i kona ha kabal a iyatad na Dios, penu malabanan tam i pangallilaw ni Satanas. ¹³Isu, alapan moy i ngamin a kona ha kabal na Dios, penu makasagana kam. Ket maski nu hangan a dangpihan na kam ni Satanas, mabalin moy a labanan. Ket nu nobos i pinakipaglaban moy ha ngamin a pigs ni Satanas, naabak moy dan.

¹⁴Isu, idagende i gimetan tam a pagkabal tam, penu maabak tam ni Satanas. Ta masapul tam i kona ha sinturon na kabal na Dios. Ket kayat ko kagiyan i kinatahod na pagkagi tam. Ta ito i kona ha sinturon tam a panggakad tam ha kabal na Dios ha baggi tam. Ket masapul tam bila i kona ha pagkabal ha hakaw tam. Ket ide i malinteg a paggimet tam. ¹⁵Ket masapul tam bila i kona ha pagsapatos tam. Ket ide i pagsagana tam a mangipakatandi ha Baheta na Dios a ikatalna na toloy. ¹⁶Ket atoy bila i kona ha pagsalag tam. Ket ide i panahod tam, a pangaddap tam ha ngamin a gumagangat a pangal ni Satanas. Ket masapul a kanayon tam egkaman ide a kona ha pagsalag tam. ¹⁷Ket atoy bas i kona ha

pagkalogung tam. Ket ide i pinakesalakan tam. Ta basta namnamaan tam ide, ket perpermi a nakalogungan i buntok tam. Isu, alapan tam bila ito. Ket atoy bila i iyatad na Espiritu na Dios a kona ha sondang tam. Ket ide i kagi na Dios. I sondang na Espiritu na Dios i kakkagi na Dios.

¹⁸Ha ngamin a pakilaban tam ha ni Satanas, masapul a kanayon kitam magkararag. Ket magaged kitam ha daggap na Dios. Ket awan mina a bukod tam a nakam i mangituray ha kararag, nu awan a peturayan tam ha Espiritu na Dios i kakkagi tam ha kararag tam. Isu, nakaman moy ito. Ket awan kam mina maunga a magkararag, nu awan moy a kanayon a ikararagan i ngamin a kakalan moy a manmanahod. ¹⁹Ket ikararaganak moy bi, a itoldu na Dios nu panyan mina na kakkagi ko, nu mangipakatandi ak ha Mappiya a Baheta na. Ta maturedak mina a mangipakatandi ha palimed na Baheta na Dios. ²⁰Ide a Baheta i pagserbeyan ko, a kona ha esa a tagabu na Dios, a kanayon na a paangayan. Maski nu nakawaranak pala ha pagbaludan aye. Isu, ikararag moy bi a maturedak mina a mangipakatandi. Ta ide i biyang ko.

²¹Niyaen, atoy ha nikam ni Tikiko. Ta hikuna i paangayan ko ha nikam, penu ipakatandi na i ngamin a kasasaad ko. Ket hikuna i esa a tahod a kabsat tam ken mapagtalkan a tagabu ni Apo Cristu. ²²Ket ide i gipu na a paangayan ko hikuna ha nikam, penu ipeta na i kasasaad mi ngamin. Ket paturedan na mina i nakam moy.

²³Niyaen, kakabsat, atoy mina ha nikam ngamin i talna ken ayat a umusoseg ha panahod a naggipu ha Dios Ama ken ni Apo Jesu-Cristu. ²⁴Ket atoy bas i kagbi na Dios ha ngamin a awan gumimak ha pinagayat di ha Happo tam a Jesu-Cristu.

I Surat ni Pablo ha Manahod a Hidi a Taga Pilipos

I Surat ni Pablo ha Manahod a hidi ha

1 ¹Ide i surat ni Pablo ken ni Timoteo, a tagabu ni Jesu-Cristu. Paangayan mi i surat aye ha ngamin a sakop ni Jesu-Cristu a maghen ha ili a Pilipos, pati i pangulo ken kadaggap a hidi ha kapilya moy. ²Atoy mina ha nikam i kagbi ken talna a magipu ha Nama tam a Dios ken Haplo tam a ni Jesu-Cristu.

I Kararag ni Pablo

³Maski nu hangan a magnakamak ha nikam, magyamanak ha Dios. ⁴Ket magragsakak nu ikararagan takam ngamin. ⁵Ta manakam ko i pinangdaggap moy ha nikan ha pagibaheta ko ha Mappiya a Baheta, maski idi nangrugi kam a manahod, hanggan niyaen. ⁶Isu, gipu ta kona hito, sigurado ak a itulos na Dios i mappiya a gimetan na ha biyag moy, hanggan tungpalan na ito ha pagsoli ni Jesu-Cristu.

⁷Kanayon takam a nakaman. Ket tahod a kona hito mina i pinagayat ko ha nikam. Ta nagagum kam ha nikan, maski idi inkalintegan ko ken pinatahodan ko i pagitoldu ni Jesu-Cristu. Ket maski niyaen a nebaludak ha pagbaludan aye, hikam paman i agagum ko ha ide a intalak na Dios ha nikan a tongpalan ko.

⁸Niyaen, katandi na Dios i pagayat ko ha nikam, ket kona ha pagayat ni Jesu-Cristu ha nikam. ⁹Ket ide i kararag ko ha nikam, a dumakkal mina a dumakkal i pagayat moy. Ket ikararag ko bila a dumakkal i kinalaing moy ken pinnakabalin moy a makatandi ha ni Apo Dios. ¹⁰Ket basta nu kona hito, kaya moy a piliyan i mappiya, ket pabiyanan moy i madukas. Ket awan dod ha kinaromsa ha nikam onu pakaliwatan moy nokkan ha pagsoli ni Jesu-Cristu. ¹¹Ket kanayon kam a matulok ha

mappiya a bagbagay a kayat na a gimetan ha baggi moy. Ta pakedeyawan na ito na Dios.

Mappiya I Keangayan Na Pinagattam Ni Pablo

¹²Niyaen, kakabsat, baka kagin moy a ginumimak i pagibaheta ko megipu ha ni Jesu-Cristu, gipu ta nebaludak ha ihe a pagbaludan. Ngem awan a ginumimak i pagibaheta ko, nu awan a pinumigsa. ¹³Ta maski ha ide a pagbaludan, makatandiyan na ngamin a sundalu na Hari ken ngamin a tototalay, a nebaludak gipu ta tagabu ak ni Cristu. ¹⁴Ket atoy bila i makpal ha kabsat tam a hidi a tinumured ha panahod di, gipu ta naenta di dan i gimigimetan ko ha pagbaludan aye. Isu, niyaen, mas matured hidi a magitoldu ha kagi na Dios, ket awan hidi manteng.

¹⁵Tahod, a atoy i kappal a mangibaheta ha ni Cristu gipu ha pagseni di ha nikan. Ket kayat di a ipangas i baggi di. Ngem uray, ta atoy bila i sabali a hidi, ket mangikaskasaba hidi gipu ha mappiya a nakam di. ¹⁶Hidi man i magayat ha nikan. Ta katandiyan di a inyatat na Dios i tarabaho ko, a mangipatahod ha baheta a megipu ha ni Jesu-Cristu. ¹⁷Ngem ha nidi a sumeni, madukas i nakam di ha pagibaheta di ha ni Cristu. Ta maginkukuna hidi. Ket kayat di la a padeydeyaw i baggi di, a abakan diyak mina. Ket kagin di a manayonan di i rigrigat ko he, ha pagbaludan, gipu ha pagibaheta di a kona hay.

¹⁸Ngem pabiyanan tamon hidi, nu maginkukuna i pagibaheta di. Ta maragsakak, maski nu maginkukuna hidi, onu maski tahod, basta mebaheta di ni Cristu. Ket iday i pakaragsakan ko.

¹⁹Oni ay, ket tumulosak a magragsak. Ta katandi ko a mesalakanak ha dagende a rigrigat gipu ha kararag moy ken daggap na Espiritu ni Jesu-Cristu. ²⁰Ide i kaykayat ko ken namnamaan ko, a magbiyagak ayun ha pagayatan na Dios, ket awan mina ha pakasanikiyan ko, nu awan a kanayonak a makatured ken magattam ha rigrigat. Nangnangruna niyaen, penu medeyaw ni Cristu gipu ha gimigimetan ko. Maski nu magbiyagak onu matayak la. ²¹Nu magbiyagak, mappiya ito. Ta mepaenta ko i kinappiya ni Cristu gipu ha biyag ko. Onu matayak, mas mappiya ito ha nikan. Ta umangayak a maghen ha nikuna. ²²Nu tumulosak a magbiyag ha ide a lutak, makabunga i tarabaho ko. Ngem marigat agay a mepeta nu anya mina i piliyan ko. ²³Makaduwa dalla i nakam ko. Talaga a kasor ko a lumapos ha lutak aye, a maghenak mina ha ni Cristu ha langit. Ta mas mappiya ito. ²⁴Ngem dakdakkal paman i pagdaggap ko ha nikam nu makatulosak a magbiyag ha lutak aye. ²⁵Isu, gipu ta kona hito, katandi ko dan a maghenak pala, a tumulos mina ha nikam, penu manayonan ko i panahod moy, ket penu pumigsa i panahod moy a siraragsak. ²⁶Isu, niyaen, ide paman i pakedeyawan moy ha ni Jesu-Cristu, gipu ta sumoli ak ha nikam nokkan.

²⁷Niyaen, kakabsat, masapul a magbiyag kam ayun ha pagitoldu ni Cristu. Ket basta nu kona hito, maski nu makaangayak ha nikam, onu awan, mabaheta ko mina a malagda kam ha isesa a panggep, ken magisesa kam ha pagserbe moy ha pagitoldu ni Cristu. ²⁸Ket awan kam mina manteng ha kasenti moy a hidi. I pagtured moy a kona hito i pangpaenta a maabak nokkan i kasenti moy a hidi, ket pangpaenta bila ito a mesalakan kam. Ito man i pangtiplad na Dios ha nikam. ²⁹Ta hikam man i pinili na Dios a magserbe ha ni Cristu. Ket awan la gipu ha panahod moy i pagserbe moy aye, nu awan bila gipu ha pinagattam moy ha rigrigat. ³⁰Isu, niyaen, namagkalan kitam dan, a makipaglaban kitam ha kasenti a hidi na Apo Dios. Ket parehas i attaman tam, ket kona ha inattaman ko idi, a naenta moy dan. Ket niyaen, attaman ko pala, a kona ha nabaheta moy.

I Pagahegan Tam Ha ni Cristu I Pinagpakumbaba Na Ha Baggi Na

2 ¹Kakabsat, katandi ko a pinumigsa kam gipu ha ni Jesu-Cristu. Ket katandi ko a matalna i nakam moy gipu ha pinagayat na ha nikam. Ket katandi ko a makiagum ha nikam i Espiritu na. Ket katandi ko a maginayat kam ken magkinagbi kam. ²Isu, gipu ta kona hito, itulos moy mina. Ket nayunan moy i ragsak ko gipu ha pinagisesa moy ha panggep moy ken pinaginayat moy. ³Awan kam mina magkemot, onu pumangas, nu awan kam a magpakumbaba. Ket awan moy kagin a mappiya kam ngem ha agagum moy a hidi. ⁴Awan la mina i bukod moy a kasapulan i nakaman moy, nu awan pati i kasapulan na agagum moy. ⁵Ta ahegan moy mina i nakam ni Jesu-Cristu.

⁶Ta maski nu Dios hikuna, awan na inkemot i kasasaad na a mannakabalin a Dios,

⁷nu awan a kinabeng na ito, gipu ha bukod na a nakam, ket nagbalin hikuna ha esa a tagabu na Dios. Nagbalin hikuna a kona ha esa a tolay, a neenak hikuna a kona ha nikitam.

⁸Ket idi tolay dan hikuna, pinakumbaba na paman i baggi na, a nagtulok ha pagayatan na Dios, hanggan ha katay na, maski nelansa hikuna ha kudos hanggan natay.

⁹Ket niyaen, gipu ta kona hito i pinagtulok na ha Dios, pinagbalin na hikuna na Dios a Happo na ngamin a atoy ha langit ken lutak.

¹⁰Ket gipu ta kona hito, deyawan na ngamin a parsuwa ni Jesu-Cristu. Maski nu maghen hidi ha langit, onu lutak, o maski nu natay dan hidi. Masapul a magparentumeng hidi ngamin a magdeyaw hidi ha nikuna.

¹¹Ket masapul di bila a ipeta a ni Jesu-Cristu i Happo na ngamin a parsuwa, a pakedeyawan na ito na Amang Dios.

Hikam Man I Kona Ha Silaw a Magdisyag Ha Totolay

¹²Isu, kakabsat, ahegan moy mina i pinagtulok ni Jesu-Cristu. Ta katandi ko dan a kanayon moy tongpalan i pagitoldu na Dios. Ngem

nियाen, ipeta ko ha nikam a itulos moy, ket nangnangruna ta awanak ha nikam. Nियाen, hikam man i makatandi a mangitulos. Ket gipu ta katandi moy dan a malupoy i baggi moy, tumulok kamon ha Dios, a mateng kamon ha nikuna, penu awan kam ha pakaliwatan. Ket tumulos kamon a umuseg ha nikuna hanggan nobos dan i ngamin a kayat na Dios a gimetan ha pinagsalakan na ha nikam. ¹³Ta Apo Dios man i magagum ha nikam, a iturong na kam, ken pagbalinan na kam, penu magimet moy i pagayatan na.

¹⁴Kakabsat, ha maski nu anya a gimetan moy, awan kam mina magreklamo onu makipagtabbegan. ¹⁵Ta basta nu kona hito, awan kam ha pakaliwatan, ket nadalus i nakam moy. Ta hikam man i annak na Dios. Ket ide i gipu na a magbiyag kam mina a sidadulus, maski nu makipaghen kam ha lubuk na nakillu ken mahagliwat a totolay. Ket hikam man i kona ha silaw, a magdisyag mina ha nadihaman a totolay. ¹⁶Ket mapadisyag moy hidi, basta ipeta moy ha nidi i pagitoldu ni Cristu, penu makaalap hidi ha biyag na Dios a magnanayon. Ket nu kona hito i gimetan moy, magragsakak unay ha iday a pamalak a pagsoli ni Jesu-Cristu. Ta mepaenta i bunga na tarabaho ko ha nikam, a awan a nasayang i tarabaho ko.

¹⁷Nियाen, keddattton kam ha Dios. I pinagserbe moy ha Dios, gipu ha panahod moy ha nikuna, kona a ito i pangidattton moy ha nikuna. Ket atoy bila i panginayon ko ha pangidattton moy aye. Ta dandani ak dan a mapatay, ket kona ha ibulak ko i digi ko, a nenayon bila ha pangidattton moy aye. Ket maragsakak a mangidattton ha kona hito. Ket makipagragsakak dod ha nikam ha pinagserbe tam ha Dios. ¹⁸Isu, makipagragsak kam bas ha nikan ha pangidattton ko ha Dios, maski nu mapatayak.

Ni Timoteo ken ni Epaprodito

¹⁹Nियाen kakabsat, kayat ko a paangayan ha nikam ni Timoteo, ket awan mina mamaalay, nu ipalobus ni Apo Jesus. Ta kayat ko a temanan i baheta moy, penu makipagragsakak ha nikam. ²⁰Hikuna la i makipagrikna ha nikam, ta hikuna i tahod a mangisaket ha nikam. ²¹I sabali a hidi, magnakam la hidi ha bukod di a gimetan. Ket awan di nakaman i gimetan ni Jesu-Cristu. ²²Ngem bakkan ha ni Timoteo. Ket katandi moy i kabaelan na, a inagumanak na a kona ha pagagum na annak ha hama na, ha pinagibaheta ko ha Baheta na Dios. ²³Isu, kayat ko a paangayan hikuna ha nikam, nu makatandiyan ko i magimet ha nikan ha pagbaludan aye. ²⁴Ket magtalakak a nu kayat ni Apo Jesus, palobusan na ak a umangay bila ha nikam a awan maalay.

²⁵Nियाen, atoy pala he ni Epaprodito, a pinaangay moy ha nikan. Ket talaga a nagagum hikuna ha nikan a nangikalintegan ken nangitoldu ha

pagitoldu na Dios. Ket niyaen, nakaman ko a masapul a pasoliyan ko ide a kabsat tam ha nikam. ²⁶Ta nematon hikuna ha nikam, ket naburiburan unay, gipu ta nabaheta moy dan a nagladu hikuna. ²⁷Ket tahod ide, a nagladu hikuna idi, ket dandani a natay. Ngem kinagbiyan na hikuna na Dios. Ket awan la ni Epaprodito i kinagbiyan na Dios, nu awan bila hikan. Ta inlisi na ak ha dakdakkal a ladinget. ²⁸Isu, i kaykayat ko a pasoliyan hikuna ha nikam, penu maenta moy hikuna, ket penu maragsakan kam. Ket nu kona hito, tumalna bila i nakam ko. ²⁹Isu, magragsak kam mina, a giwatan moy hikuna a kona ha kabsat tam, gipu ha Happs tam. Ket ipaenta moy bi i pinagdeyaw moy ha maski nu heya a magserbe ha Dios a kona ha ni Epaprodito aye. ³⁰Ta inpusta na i biyag na, ket dandani hikuna a natay gipu ha pinagserbe na ha ni Apo Cristu. Ta awan na inkemot i angas na, penu matungpal na i daggap moy ha nikan.

I Tahod a Pakalinteg Tam

3 ¹Niyaen, kakabsat, i dilokod a balakad ko ha nikam a magragsak kamon, ket Apo Dios mina i pakaragsakan moy. Awanak mauma a mangipenduwa ha inbalakad ko dan ha nikam. Ta mappiya ito ha nikam, penu awan kam maallilaw. ²Ket magingat kam mina ha magkadukas a totolay. Oni ay, ta kona hidi ha asu. Ket magpilit hidi a umuseg ha pakakugitan di penu magpasakop, kan, ha Dios. ³Ngem awan moy hidi tahodan. Ta hikitam man i tahod a annak na Dios. Awan ha tahod a annak na Dios, nu awan i tolak a magdeyaw ha Dios gipu ha Espiritu na Dios. Ket ni Jesu-Cristu i pakaragsakan na. Ket awan na talakan i bukod na a paggimet, nu awan ni Jesu-Cristu i talakan na.

⁴Nu tahod a mapagtalkan i bukod tam a paggimet, agay, kuston mina i pinaggimet ko. Ket nu atoy i magkagi a kuston i paggimet na a pangpasakop na ha Dios, agay, maabak ko bas hikuna. ⁵Hikan man i tahod a Judyo. Ta ni Benjamin i minappo ko. Ket pasig la Judyo i hama ken hena ko. Ket idi nekawalo a pamalak, idi neenakak, ket pinakugit diyak, gipu ha linteg na Judyo a hidi. Ket nagpasakopak bila ha Pariseyo a hidi, a umuseg ha Linteg ni Moyses. ⁶Ket nagagitak unay a umuseg ha Linteg ni Moyses. Maski linoko ko i manahod a hidi ha ni Jesus, gipu ta awan hidi nagtungpal ha Linteg aye. Ket ayun ha Linteg ni Moyses, awan ha pakaliwatan ko.

⁷Ngem niyaen, gipu ha ni Cristu, inbilang ko dan a awan ha balle ha ngamin a ginimet ko a pangpalinteg mina ha baggi ko ha Dios. Ket awan ha balle nu awan a nasayang i binalleyan ko idi a bukod ko a kinalinteg. ⁸Oni ay! Nu ikalan ko i ngamin a bukukod ko a ginimet idi ken i pakakatandi ko niyaen ha ni Jesu-Cristu, ibilang ko a awan ha balle ha ngamin a ginimet ko, gipu ta mas mangina unay i pakakatandi ko ha Happs ko aye. Ket gipu ha nikuna, tinallekodan ko dan i ngamin, penu

makausegak ha ni Jesu-Cristu. Ta kona ha basura i ngamin a kinangina na totolay, ket awan ha balle na. ⁹Niyaen, kayat ko la a magisesa ha ni Jesu-Cristu. Ket awan ko talakan i bukod ko a kinalinteg, a iday a kinalinteg a maalap ko mina gipu ha pinagtongpal ko ha Linteg ni Moyses. Imbes na, talakan ko i kinalinteg a nagipu ha panahod ni Cristu. Talakan ko iday a kinalinteg a iyatad na Dios gipu ha pinagtalak na. ¹⁰Ket kayat ko bi a makatandi ha nikuna. Ket kayat ko bi a mapadas i kaddat a atoy ha nikuna idi minagbiyag manon hikuna. Ket kayat ko bi a umaheg ha pinagattam na ha rigrigat, a umunodak mina ha pagayatan na Dios, maski hanggan matayak, a kona bi ha nikuna. ¹¹Ta namnamaan ko a pabiyagan manon na Dios i baggi ko nokkan, penu makipaghenak ha nikuna ha magnanayon.

I Pinangdagdag ni Pablo ha Baggi na ha Keangayan na

¹²Kakabsat, awan ko nakaman a husto dan i pagkatandi ko ha ni Cristu. Ta atoy pala i pagkurangan ko. Ngem dagdagan ko paman a umunod ha pagayatan na. Ta sinakop na ak ni Jesu-Cristu, penu magbalinak a kona ha nikuna. ¹³Kakabsat, ipeta ko ha nikam a atoy pala i pagkurangan ko, ket awan pala kusto i pagkatandi ko. Ngem maski, ta ide i gimetan ko, a lipatan ko i ngamin a ginimet ko a nakalipas dan, ket nakaman ko la i keangayan ko. ¹⁴Ket pilitan ko i baggi ko, penu mangalapak mina ha gungguna a iyatad na Dios. Ta ide i gipu na a pinili na kitam na Dios, a sinakop na kitam ha paghariyan na, a magisesa kitam mina ha ni Jesu-Cristu. ¹⁵Ket kona mina hito i pagnakam na ngamin ha nikitam a matured ha panahod di. Ket nu atoy ha nikam i sabali ha pinagnakam di, ipakatandi na Dios ha nikam nu tahod i nakam moy, onu madi. ¹⁶Basta umunod kitam pala ha inpakatandi na Dios ha nikitam.

¹⁷Kakabsat, itulos moy mina i umaheg ha pinaggimet ko aye. Ket ahegan moy mina i maski nu heya a agum moy a umunod ha pagayatan na Dios. Kona hito i pangahegan tam. ¹⁸Ta atoy i makpal a kasenti ni Jesu-Cristu. Ket maski nu ipeta di a manahod hidi ha ni Cristu, agay, sentiyon di paman i katay ni Cristu ha kudos, gipu ha madukas a ugali di. Makpal a beses a inpeta ko ito ha nikam. Ket maski niyaen, magsangisangetak paman a mangipenduwa ha ide. ¹⁹I angayan di nokkan, i impyerno. Ta bakkan a Apo Dios i Happs di, nu awan la i bukod di a kasorhan. Ket bakkan a ni Jesu-Cristu i pakaragsakan di, nu awan i kinadukas na liwat di. Ket awan man hidi masaniki! Bakkan a pagayatan na Dios i eriyokan di, nu awan la i bagbagay na lutak aye.

²⁰Ngem awan a kona hito ha nikitam, kakabsat. Ta maski nu maghen kitam ha lutak ha yenan, umangay kitam pala ha langit, a tahod a paghenan tam. Ket langit paman i paggi puwan na Happs tam a tahokan tam, a ni Jesu-Cristu. Ket hikuna i Mangisalahan ha nikitam. ²¹Ket

hikuna man bi i magpabigu ha makapoy a baggi tam a kona ha baggi na a mismo a inaamakan. Ta kekkaddat hikuna a kona hito, maski i pinnakabalin na a mahagturay ha ngamin a bagay.

4 ¹Isu, kakabsat, nu kona hito i namnamaan tam, paigatan moy i panahod moy ha Apo tam a ni Jesu-Cristu. Niyaen, mematonak dan ha nikam a ayayatan ko ken ragsak ko, a hikam man i kona ha gungguna na tarabaho ko.

I Balakad ni Pablo

²Hikam bi, Eyodiya ken Sintika, agedan ko ha nikam a magtunos kam mina a kona ha magkabsat, gipu ha Happo moy a ni Jesu-Cristu. ³Ket hikaw bi a agum ko a mapagtalkan, agedan ko bila ha nikaw a daggapan mo bi idagende a duwa a babbey. Ta nagdaggap hidi ha nikan, ken di Klemente, ken ngamin a agagum ko a magibaheta ha Baheta na Dios. Ket nagtarabaho bila i duwa aye a magibaheta. Ket nelista i nagen di ha Lista na Dios, a makipaghen hidi ha Dios, a kona ha ngamin a katarabahowan tam.

⁴Niyaen, kankanayon mina a magragsak kam, gipu ha pagisesa moy ha ni Apo Jesus. Ket ipeta ko manon, a magragsak kam! ⁵Ket ipaenta moy i kinaanus moy ha ngamin a tolay. Ta mabikan dan i pagsoli na Happo tam. ⁶Ket awan mina ha pakadanagan moy, nu awan a magaged kam ha Dios ha ngamin a kasasaad moy. Agedan moy ha Dios i kasapulan moy. Ket ha ngamin a pinagkararag moy, magyaman kam ha nikuna. ⁷Ket nu kona hito i gimetan moy, patalnaan na Dios i nakam moy. Awan man ha kekalan ha talna na aye, ket awan tam ito makatandiyen. I pangikalan ko la ha talna na Dios i esa a magagum a magdapon ha nikam, penu makaemmang i nakam moy, ken penu masinggat i pakaemmang moy aye gipu ha pagisesa moy ha ni Jesu-Cristu.

⁸Niyaen, kakabsat, ide i dilokod a ipeta ko ha nikam. Masapul a magnakam kamon ha mappiya ken madeyaw a bagbagay. Kanayon mina a nakaman moy i kinatahod ken kinappiya na ugali moy. I bagbagay a nalinteg ken nadalus ken inaamakan, ken nadeyaw, idagende mina i nakaman moy. ⁹Ket gimetan moy i netoldu ko ha nikam. I bagbagay a ginimigimet ko, iday bas i gimetan moy. Ta naadal moy dan, ken naenta moy, nateman moy ken napadas moy dan i ngamin a ginimigimet ko. Ket basta nu kona hito, ket perpermi a makiuseg ha nikam i Apo Dios. Ket iyatad na ha nikam i kinatalna na.

Maragsak ni Pablo ha Pinagdaggap di ha Nikuna

¹⁰Maragsakak, ket magdeyawak ha Apo Dios, ta nepaenta manon i pagayat moy ha nikan. Ta kobosan na naalay a tiyempo, ket atoy manon i inyatad moy a kasapulan ko. Katandi ko a awanak moy naleptanan.

Ngem awan la ha gundaway a mangiyatad kam ha daggap moy idi. ¹¹Maski, ta awanak magreklamo ha rigrigat ko aye. Ta napadas ko dan nu panyan ko a attaman i maski nu anya a kasasaad. ¹²Napadas ko dan i biyag a marigrigatan, ken napadas ko bila i biyag a magsobsobra. Ket niyaen, maski nu magiyalapak, onu nabbiyagak dan, ket maski nu napobre ak, onu magsobsobra, katandi ko dan nu panyan ko a attaman. ¹³Ta kaya ko a attaman i ngamin a kasasaad gipu ha daggap ni Jesu-Cristu, a papigsaan na ak.

¹⁴Ngem maski nu kona hito, mappiya paman i pinagdaggap moy ha nikan. Ta inagumanak moy ha rigrigat ko aye. ¹⁵Ket hikam a taga-Pilipos, katandi moy a hikam malla i dinumaggap ha nikan, idi nangrugi ak a magitoldu. Idi linumakadak ha Masedonia, awan ha sabali a kapilya a dinumaggap ha nikan, nu awan la a hikam. ¹⁶Ket maski idi naghena ha Tesalonika, intulos moy a nakangatad ha kasapulan ko. ¹⁷Kakabsat, bakkan a pangdaggap moy i kasorhan ko, maski nu maragsakak gipu ha pinagdaggap moy ha nikan. Ngem dakdakkal i ragsak ko gipu ta gunggunaan na kam na Dios, gipu ha daggap moy aye.

¹⁸Niyaen, atoy ha nikan i korinat a inetugan moy ha ni Epaprodito. Ket atoy dan i ngamin a kasapulan ko, ket nagsobsobra paman. Ket kona ha indatton moy ito ha Apo Dios. Ket maragsak hikuna ha pinangidatton moy aye. ¹⁹Hikuna man bi i mangiyatad ha ngamin a kasapulan moy, gipu ha pagisesa moy ha ni Jesu-Cristu. Ket sobsohra i pagiyatad na Dios gipu ha ni Cristu. ²⁰Madeydeyaw ha magnanayon i Dios ken Hama tam. Oni ay!

²¹Niyaen, pakikumusta ak moy ha ngamin a totolay na Dios a manahod ha ni Jesu-Cristu. Pakumustaan na kam na kabsat moy a hidi, a agagum ko ha ihe. ²²Pati ngamin a totolay na Dios ha ihe, mangruna hidi a maghen ha bilay ni Hari Sesar, pakumustaan di kam bila.

²³Niyaen, atoy ha nikam ngamin i kagbi na Happs tam a ni Jesu-Cristu.

Awan dan.

Pablo

I Surat ni Pablo ha Manahod a Hidi a Taga Kolosas

I Surat ni Pablo ha Manahod a hidi ha

1 ¹I nangisurat ha ide ni Pablo, a nagbalin a esa a apostol ni Jesu-Cristu gipu ha pagayatan na Dios. Ket atoy bila ihe ni Timoteo a kabsat tam gipu ha panahod tam. ²Isurat ko ide ha nikam a manahod, a maghen ha ili a Kolosas. Ta hikam i mapagtalkan a kakabsat ko, gipu ha panahod moy ha ni Jesu-Cristu. Ket ikararagan takam a atdinan na kam Nama tam a Dios ha kagbi ken talna na.

I Kararag ni Pablo

³Nu ikararagan takam ha Dios, a Hama na Happs tam a Jesu-Cristu, kanayon a magyaman kami. ⁴Ta nabaheta mi i panahod moy ha ni Jesu-Cristu ken pinagayat moy ha ngamin a toloy na Dios. ⁵Kona hito i gimetan moy gipu ta katandi moy a giwatan moy nokkan i insagana na Dios ha nikam ha henan na. Ket ito i namnamaan moy, nangrugi idi tiniman moy i kinatahod megipu ha ni Cristu, i Mappiya a Baheta na Dios. ⁶Ket niyaen, umaales ha ngamin a lutak ide a baheta na Dios. Ket kumakpal i manmanahod a hidi. Ket magpabigu hidi ha ugali di, a maging mappiya. Ket kona bila hito ha nikam, nangrugi idi nabahetaan moy i kagbi na Dios, ken napadas moy i kagbi na aye a tahod.

⁷Ito i naadal moy ha ni Epapras, a agum mi. Hikuna i mapagtalkan a tagabu ni Cristu. Ket magserbe hikuna ha nikam a kasulet mi a magitoldu. ⁸Niyaen, inbaheta na ha nikami i pinagayat moy a nagipu ha Espiritu na Dios a maghen ha nikam. ⁹Isu, nangrugi idi nabahetaan takam, kanayon takam a ikararagan. Ket agedan mi a paglaingan nakam na Dios ha pagkatandi moy ha panggep na. Ket atoy mina ha nikam i ngamin a kinalaing ken pagkatandi a iyatad na Espiritu na Dios.

¹⁰Ket ikararag mi bila penu gimetan moy i kasorhan na Happo tam, penu kanayon mina a maragsak hikuna ha nikam. Nu iday i gimetan moy, mappiya i ngamin a gimetan moy, ket lumalaing kam paman ha pagkatandi moy ha Dios. ¹¹Ket ikararag mi bila a paturedan na kam ha kaddat na a awan ha kakalan na, penu maattaman moy a siraragsak i maski nu anya a magimet. ¹²Ket tumulos kam mina a magyaman ha Dios Ama, a namagbalin ha nikam a meraman ha makapadas a hidi ha paghariyan na, a makipagpadas kam ha disyag na Dios. ¹³Oni ay, insalakan na kitam ha nadihaman a paghariyan ni Satanas. Ket inyales na kitam ha paghariyan na Annak na a ayayatan na unay. ¹⁴Ket hikuna man i nangsaka ha nikitam, a napakawan dan i liwat tam gipu ha digi na.

I Ginimet ni Cristu

¹⁵Awan a mabalin ha totolay a makaenta hidi ha Dios. Ngem ni Jesu-Cristu i magpakatandi ha pagkadios Nama na. Ta kebbiyag ni Cristu aye, maski idi palungo a naparsuwa i ngamin. Ket mas matangkay hikuna ngem maski nu anya a naparsuwa. ¹⁶Ket gipu ha pagayatan na Dios pinarsuwa ni Cristu i ngamin a atoy ha langit ken lutak. Pinarsuwa na i maenta tam a hidi ken maski bagbagay a awan tam maenta. Pati i kekkaddat a hidi a mangituray, a kona ha anghel a hidi, ken maski i kadibbiyan a hidi hanggan ha katangkayan a hidi. Pinarsuwa ni Cristu i ngamin a lutak gipu ha pagayatan na Dios, penu madeyawan ni Cristu.

¹⁷Atoy dan hikuna idi palungo na ngamin a naparsuwa. Ket gipu ha nikuna, tumulos hidi a naurnos. ¹⁸Hikuna i pangulo na baggi na, (a kayat na kagiyan, i sakop na, a manmanahod a hidi.) Ket hikuna i pakibiyagan tam a manmanahod. Ta hikuna i Happo na ngamin a magbiyag manon a maggipu ha katay. Ket gipu ta kona hito, hikuna i kadeyawan ha ngamin. ¹⁹Ta pinanggep na Dios a atoy ha Annak na aye i ngamin a bukod na a pagkadios. ²⁰Ket niyaen, gipu ha ide a Annak na, pinappiya na Dios i ngamin a nesina ha nikuna gipu ha kinadukas di. Ket pinasoli na hidi ha baggi na a sitatalna. Maski nu lutak onu langit i paghenan di, pinasoli na hidi ha baggi na gipu ha digi ni Cristu, a pangsaka na ha liwaliwat di, idi natay i Annak na aye ha kudos.

²¹Maski hikitam man, nesina kitam bila idi. Ta tinumallekod kitam ha Dios, gipu ha madukas a nakam tam ken pinaggimet tam. ²²Ngem niyaen, gipu ha katay na Annak na, awan kitam a kasenti na Dios, nu awan a ilay na. Kona hito i pinagpiya na ha nikitam penu ipasaguppang na kitam ha baggi na, ket awan kitam ha liwat, ken awan ha pakaliwatan tam, ta pagbalinan na kitam a mappiya, a kona ha baggi na a mismo. ²³Basta tumulos kitam a manahod, ket matured ken malagda i panahod tam, ket awan tam ipalobus a mesina kitam ha ninamnama tam, idi nabaheta tam

i Baheta na Dios. Ta awan ha sabali a pakanamnamaan tam nu awan i Mappiya a Baheta na Dios a mewarawaras ha ngamin a lutak. Ket hikan bila i esa a nagbalin a tagabu na Dios a magibaheta ha kona he.

I Pinagserbe ni Pablo ha Kapilya

²⁴Niyaen, magragsakak ha rigrigat a attaman ko ha pinagserserbe ko ha nikam. Ta gipu ha dagende a rigrigat, mobos ko i pinanggep ni Cristu a attaman ko a kona ha pangdaggap ko ha baggi na. I kayat ko kagiyen, i ngamin a manmanahod a hidi ha ni Cristu. Ta magkalan kitam ngamin, a magisesa kitam. Ket managenan ito ha baggi ni Cristu. ²⁵Ket niyaen, pinagbalin na ak na Dios a tagabu na manahod a hidi. Ket inyatad na ha nikan ide a tarabaho, a mangipakatandi ak ha nikam ha ngamin a pagitoldu na. ²⁶Naalay a tiyempo a kona ha netago i panggep na Dios ha pagitoldu na, ket awan ha tolay a makatandi ha panggep na aye. Ngem niyaen, kayat na a mepakatandi ha toloy a sakop na. ²⁷Ta pinanggep na Dios a ipakatandi na ha ngamin a tolay i palimed na aye a inaamakan unay. Ket ide dan i palimed na Dios, a maghen ha nikitam ni Cristu. Ket ide i gipu na a atoy i namnama tam a makipaghen kitam ha Dios ha magnanayon.

²⁸Isu, awan ha ibaheta mi nu awan la a ni Cristu. Ket usaran mi i ngamin a pinnakabalin mi a mangiwad ken mangitoldu ha maski nu heya a tolay, penu pumigsa i panahod na kada esa, ha pagisesa di ha ni Cristu, ket penu makasaguppang hidi ha Dios, ket awan hidi ha ikasaniki. ²⁹Ide i gipu na a dagdagan ko i tarabaho ko aye. Ket awan la a bukod ko a pinnakabalin i usaran ko, nu awan i pinnakabalin ni Jesu-Cristu. Ta hikuna i nagipuwan na pinnakabalin ko aye.

2 ¹Niyaen, kakabsat, kayat ko a katandi moy mina i rigrigat ko para ha nikam, ken ha ngamin a maghen ha ili a Laodisia, pati hidi a awan makatandi ha nikan ha rupanrupa. Ta mapigsa i pinagdagdag ko ha ide a tarabaho, ²penu tumured kam ha panahod moy gipu ha pinagisesa na nakam moy ken paginayat moy, ket penu malaing kam mina ha pagkatandi moy ha inlimid na Dios idi, ket niyaen, nepakatandi na dan gipu ha ni Jesu-Cristu. ³Ket niyaen, hikuna la i makepakatandi ha ngamin a kinalaing ken kinasirib na Dios.

⁴Ipeta ko ito, penu awan kam paallilaw, maski nu malaing unay i pagkagi na mangallilaw a hidi. ⁵Ta maski nu mesina ak ha nikam, nakaman takam paman ha kanayon. Ket magragsakak, ta katandi ko dan i pagisesa na nakam moy, ken pagtured na panahod moy ha ni Cristu.

Magingat Kam, a Awan Kam Paallilaw ha Pilosipo a hidi

⁶Niyaen, gipu ta tinahod moy ni Jesu-Cristu a kona ha Happo moy, masapul a umuseg kam pala ha nikuna a magisesa. ⁷Ket kona mina a

magramot kam ha nikuna, penu pumigsa a pumigsa i panahod moy ha nikuna, a kona ha netoldu ha nikam. Ket magyaman kam ha Dios ha kanayon.

⁸Isu, magingat kam, penu awan kam umuseg ha sabali a pagitoldu, ket kona ha nebalud kam ha maliwaliwat a pagnakam. Ta atoy i makpal a kalase na sinansisirib a awan ha serserbe na. Ta awan a nagipu ha ni Cristu i sirib di heya, nu awan a nagipu ha pagitoldu na minappo di, onu madukas a espiritu. ⁹Ket ipeta ko ito, ta awan ha sabali a paghenan na kinadios, nu awan ni Cristu. Ket maski nu nagbalin hikuna a tolay, ket atoy i baggi na, atoy pala ha nikuna i ngamin a pagkadios na Dios. ¹⁰Ket dakdakkal i pinnakabalin na ngem ha ngamin a sabali a kekkaddat. Ta hikuna i Katurayan na ngamin. Ket niyaen, ha nikitam, awan ha pagkurangan tam. Ta gipu ha pagisesa tam ha nikuna, atoy bi ha nikitam i kakalan a pagkadios a kona ha atoy ha ni Cristu. Isu a mabalin a maghen kitam ha nikuna ha magnanayon.

¹¹Ket niyaen, natipladan kitam a nasakop na kitam ni Cristu. Ta gipu ha pagisesa tam ha ni Cristu, nakakugit kitam dan gipu ha pinakugit ni Cristu. Ket bakkan ito ha pinakugit na tolay. Ta ide a pinakugit ni Cristu i pangadya ha pinnakabalin na liwat ha baggi tam. ¹²Kona hito i pagisesa tam ha ni Cristu, ta idi nabinyagan kitam, nebilang a natay kitam ha ni Cristu. Ket kona ha nelabbang kitam. Ket kona ha nagbiyag kitam manon ha ni Cristu, gipu ha panahod tam ha pinnakabalin na Dios a nagpabiyag manon ha ni Cristu.

¹³Kakabsat, idi awan kam pala sakop ni Cristu, natay kam talaga, ta awan moy katandiyang i Dios. Ket natay i espiritu ha disalad na baggi moy, gipu ha liwaliwat a nagturay ha nikam. Ngem niyaen, gipu ha pagisesa moy ha ni Cristu, pinabiyag manon na Dios i espiritu moy. Ket gipu ha pagisesa tam ha ni Cristu, pinakawan na Dios i ngamin a liwat tam. ¹⁴Ket kona ha pinugas na i listaan na gahut tam, pati i Linteg a nagliwatan tam. Ket kona ha nelansa i gahut tam ken bobon na Linteg ha kudos ni Jesu-Cristu. Kayat na kagiyang a inadya na Dios i lista na gahut tam, ta napagaan dan ni Cristu. ¹⁵Idi natay ni Cristu ha kudos, inabak na i madukas a hidi a espiritu a nagturay. Ket nepatahod na ha saguppang na ngamin a hikuna i nangabak. Ta gipu ha katay na, ken pinagbiyag na manon, nepaenta na a inadya na i pinnakabalin di a magturay.

¹⁶Isu, niyaen, gipu ta kona hito, awan moy mina itulok a paliwatan di kam gipu ha Linteg di ken maski nu anya a kanan onu paginom a maneg, kon na kan, onu pamalak a paganeg, onu piyesta na bigu a bulan, onu pamalak a panagemang. ¹⁷Ta awan ha balle idagento, nu awan a pangarigan na Dios megipu ni Cristu, idi awan pala dinumemat ni Cristu. Ngem niyaen, dinumemat dan ni Cristu, ket hikuna mina i tahod a unodan tam. ¹⁸Isu, pabiyangan moy i maski nu heya a mangpaliwat ha

nikam gipu ta awan kam magdeyaw ha Dios a kona ha pilitan di, a kulang kan i pinagpakumbaba moy ha baggi moy, ket awan kam magdeyaw ha anghel a hidi. Pabiyanan moy, maski nu atoy kan i inpaenta na Dios ha nidi. Ta bakkan a Dios i paggipuwana na pagitoldu di, nu awan naggipu ha mapangas a nakam di a neturayan na kinadukas. ¹⁹Nesina dan hidi ha ni Cristu a Pangulo tam. Ngem ha pangarigan tam a manmanahod, hikitam man i baggi ni Cristu. Ket ni Cristu i buntok na baggi aye. Ket basta mangituray i buntok ha ngamin a baggi na, ket mabalina a dumakkal i baggi na. Ket magisesa i paset a hidi na baggi a magtarabaho. Ket makatulos hidi a maurnos, a kona ha pagayatan na Dios.

Nebilang Kitam a Isesa ha ni Cristu

²⁰Niyaen, kakabsat, tahod a nebilang kitam a natay, idi natay ni Cristu ha kudos. Ket awan dan i pagturay na madukas a hidi a espiritu ha nikitam. Ket awan ha serbe i pagitoldu di. Isu, niyaen, masapul a awan kam magbiyag a kona ha kasakop di. Ket awan moy mina tongpalan i linteg di. ²¹Ta makpal i paganegan di. Halimbawa: “Awan moy egkaman i maneg a bagbagay,” kon di. “Awan moy kanan i maneg a kakanan,” kon di malla. “Awan moy kamhitan i maneg a aruwatan,” kon di bila. ²²Ngem madi ito agay. Ta nobos idagento a bagbagay nu nobos i pagusar tam ha nidi. Ket nobos dod i serserbe di. Pabiyanan moy dod i pagitoldu ken linteg a kona hay, ta nagipu la hidi ha nakam na tolay. ²³Kagin na kappal a masirib i pagitoldu a kona hay. Ta mappiya kan, nu mapilpilit kitam a magdeyaw ha anghel a hidi. Ket mappiya kan, nu magpakumbaba kitam a kona hito. Ket parigatan tam mina i baggi tam a pangpakagbi tam ha Dios. Ta makidios ito, kon na kan. Ngem madi ito agay. Ket tahod, a awan ha serserbe na, nu awan la a pagpangahas na baggi na tolay a mismo.

3 ¹Niyaen, nebilang kitam a isesa ha ni Cristu, ket makabiyag kitam manon gipu ha pinagbiyag na manon a nagipu ha katay. Isu, gipu ta kona hito, kasoran tam mina i bagbagay a kasoran ni Cristu. Ta hikuna man i pinagturay na Dios, a pinaghari na Dios ni Cristu ha ngamin a langit. ²Ket awan tam nakaman i kasoran na tolay, nu awan i kasoran ni Cristu. ³Oni ay, ta nebilang a natay kitam a isesa ha ni Cristu. Ket gipu ha pagisesa tam ha nikuna, daponan na i biyag tam ha biyag na a isesa ha Apo Dios. ⁴Awan man ha biyag tam, nu awan i biyag a inyatat na Dios ha nikitam gipu ha ni Cristu. Ide i tahod a biyag tam. Ket nokkan, nu magpaenta manon hikuna ha ide a lutak, magpaenta kitam bila a kaagum na. Ket makipagpadas kitam ha kinaamakan na, a pakadeyawan na.

Adiyowan Tamon I Alegid a Ugali Tam

⁵Isu, gipu ta kona hito, adiyowan tam mina i ngamin a madukas a ugali tam. Halimbawa: Awan kitam mina mangibabbey onu mangilallaki.

Ket adiyowan tam mina i maski nu anya a madukas onu maromsa a pagnakam ken makasaniki a kasorhan. Ket awan kitam mina magseni. Ta nu kona hito i ugali tam, ket bakkan a Apo Dios i pagserbeyan tam, nu awan i kukuwa tam a hidi. Ket kona nu hidi man i didiosen tam. ⁶Ngem idagento a bagbagay i pagenglan na Dios. Ket parusaan na nokkan i tolay a hidi a awan a umuseg ha nikuna.

⁷Maski hikam, kona hito i ugali moy idi. Ta idi awan kam nanahod, ket inunod moy i bukod moy a pagayatan. ⁸Ngem niyaen, adiyowan moy idagende a ugali. Awan kam magingal. Awan kam makikamegos. Awan kam maglimad, onu magpasaniki ha agagum moy. Awan kam magkagi ha madukas a kakkagi. ⁹Ket awan kamon magsinileng, ta iday man i ugali na biyag moy idi. Ngem niyaen, natay dan ha ni Cristu iday a biyag, ket matay bas i ngamin a ugali na. ¹⁰Imbes na, atoy dan i sulet na, a bigu a biyag a isesa ha ni Cristu. Ide i bigu a kinatolay tam a inyatat na Dios. Ket kanayon a pabiguwan na i bigu a biyag tam aye, hanggan perpermi i pagkatandi tam ha nikuna, penu tahod i pagaheg tam ha nikuna. ¹¹Isu niyaen, ha pagibilang na Dios, awan ha kasabaliyan na Judyo ken bakkan a Judyo, onu maturay a hidi ken madibbi, onu mabaknang ken napobre. Ta magkalan kitam ngamin a manmanahod. Ket i mangina la ni Jesu-Cristu. Ket maghen hikuna ha maski nu heya a manahod.

¹²Niyaen, kakabsat, hikitam i totolay na Dios. Ta pinili na kitam a ayayatan na, ket inbukod na kitam a sakop na. Isu, maanus kitam mina ken makagbi. Ket attaman tam mina i rigrigat. Ket masingpit kitam mina, a magpadibbi mina i baggi tam. ¹³Ket magiananus ken magpipinakawan kitam nu atoy i pagkagiyan na esa ha agum tam. Ta masapul a magpipinakawan kitam, a kona ha pinangpakawan ni Apo Jesus ha nikitam. ¹⁴Ket masapul paman a maginayat kitam. Ta basta maginayat kitam, ket umusoseg i ngamin a dagende, hanggan maigat i pagisesa tam.

¹⁵Kakabsat, i talna a magipu ha ni Cristu i magturay mina ha pagnakanakam tam. Ta inayagan na kitam na Dios, penu kettalna kitam, a magisesa. Ket kanayon a magyaman kitam ha Dios. ¹⁶Masapul a maghen i pagitoldu ni Cristu ha nakam tam. Ta i pagitoldu na aye i pakakatandian tam, ket mapagbalin na kitam a magitoldu ken magibalakad ha kinasirib ni Cristu. Ha pinagyaman tam ha Dios, magkansyon kitam mina. Ket kansiyonan tam i pagyaman tam, ken panahod tam, ken kakkagi na Espiritu na Dios a iyatat na a pangkansiyon tam. ¹⁷Ha ngamin a gimetan tam ken kagiyan tam, gimetan tam mina gipu ha ni Apo Jesus. Gipu ha ni Jesu-Cristu i pakabikanaan tam ha Nama tam a Dios, penu magyaman kitam ha nikuna.

Balakad Ha Pamilya a hidi

¹⁸Niyaen, ha nikam a babbey a kekkabanga, matulok kamon ha kabanga moy a hidi, gipu ha panahod moy ha ni Jesu-Cristu.

¹⁹Hikam a lallaki, ayatan moy i kabanga moy a hidi, ket awan moy hidi pasaketan.

²⁰Hikam a annak, kanayon kam mina a matulok ha hena ken hama moy. Ta kona hito i makaparagsak ha Dios.

²¹Hikam a hama ken hena, awan moy pagenglan i annak moy a hidi ha kanayon, penu awan maupay i nakam di.

²²Hikam a tagabu, tongpalan moy i ngamin a bon na happo moy a hidi. Ket awan mina gipu ta aamatan di kam, nu awan gipu ta panahod moy ha ni Cristu. Awan kam mina magtarabaho penu magdeyaw hidi ha nikam, nu awan penu madeyawan ni Apo Jesus. Ta kona hito mina a isesa i pagserbe moy ha nikuna. ²³Ha maski nu anya a tarabaho moy, dagdagan moy mina, a kona nu bakkan a totolay i serbeyan moy, nu awan pati ni Apo Cristu. ²⁴Ta nakaman moy mina a gunggunaan na kam paman. Ket maalap moy nokkan i inkari na a insagana na para ha totolay a sakop na. Ta ni Cristu aye i tahod a Happo a pagserbeyan moy. ²⁵Ket maski nu heya a maggimet ha madukas, bilasan na Dios hikuna ha kinadukas na. Ta awan ha idumduma na Dios ha pinanghukom na.

4 ¹Hikam a happo, gimetan moy i mappiya ken nalinteg ha tagabu moy a hidi. Ta nakaman moy a atoy bila i Happo moy ha Langit.

Balacad Megipu ha Pagkagi Tam

²Hikam ngamin, dagdagan moy a magkararag. Awan moy pabiyanan i pagkararag moy, pati i pinagyaman moy ha Dios. ³Ket ikararagan moy kami bi, penu atoy mina i gundaway mi a mangipakatandi ha panggep na Dios ha ni Cristu. Ito i palimed na a inpakatandi na dan ha nikitam, a ibaheta tam. Ket niyaen, gipu ha pinagibaheta ko aye, atoyak paman ha pagbaludan. ⁴Isu, ikararaganak moy bi, penu mepadinnang ko ide a Baheta, megipu ha ni Cristu. Ta ide i patarabaho na Dios ha nikan.

⁵Magingat kam penu mappiya mina i mepaenta moy ha totolay a awan a manahod. Ket gundawayan moy ide a tiyempo a pangibaheta moy megipu ha ni Jesu-Cristu. ⁶Kanayon mina a makaparagsak ken makapatalak i kakkagi moy. Ket katandi moy mina nu panyan i pagkagi moy, onu pangtabbeg moy, a mekusto ha maski nu heya a tolay.

⁷⁻⁸Niyaen, paangayan ko ha nikam ni Tikiko. Ket hikuna i mangibaheta ha nikam ha ngamin a kasasaad mi ha ihe. Ket paragsakan na kam mina gipu ha mappiya a baheta mi aye. Ide a ni Tikiko, hikuna i mapagtalkan a agum mi ha pinagserbe mi ha ni Apo Jesus. ⁹Ket magagum bila ha nikuna ni Onesimo a kalugaran moy. Hikuna bila i ayayatan ken mapagtalkan a kabsat tam. Ket hidi a duwa i mangibaheta ha nikam ha ngamin a nagimet ha lugar mi aye.

¹⁰Pakumustaan na kam ni Aristarko a agum mi a balud. Pati ni Markos, a kasinsin ni Bernabe. (Ket nepakatandi dan ha nikam i

gimetan moy mina nu dumemat ni Markos ha nikam. Ket mappiya mina i pangrespitar moy ha nikuna.) ¹¹Pati ni Jesus Hustus, pakumustaan na kam bila. Ha ngamin a Judyo a manmanahod, atoy la idagende a tallu a makipagtarabaho ha nikan, para ha Paghariyan na Dios. Ket makpal i nedaggap di ha nikan.

¹²Ket pakumustaan na kam ni Epapras a kalugaran moy. Tagabu bila hikuna ni Jesu-Cristu, ket kanayon a mapigsa unay i pangikararag na ha nikam. Ikararagan na kam a paturedan na kam na Dios. Ket maigat mina i panahod moy, a awan ha pagduwaduwa na. Ket agedan na bila a perpermi mina i pinagtongpal moy ha pagayatan na Dios. Kona hito i kararag ni Epapras ha nikam. ¹³Ket magpatahodak ha nikam nu panyan na kinagagit na a magserbe ha nikam, ken ha manmanahod a hidi ha Laodisia, ken ha Hirapolis.

¹⁴Ket pakumustaan na kam ni Lukas, i ayayatan tam a doktor. Ket pakumustaan na kam bila ni Demas.

¹⁵Pakikumusta ak moy ha kakabsat tam ha ili a Laodisia, pati ni Nimpas, ken ngamin a manmanahod a makipaggimong ha bilay na. ¹⁶Ket nokkan, nu kobosan na pangbasa moy ha ide a surat, igiwat moy bi ide ha manahod a hidi ha Laodisia, a basaan di bila. Ket kona bila hito a basaan moy bi i surat a igiwat di ha nikam. ¹⁷Ket ipeta moy bi ha ni Arkipo a ikabbus na mina i patarabaho ha nikuna ni Apo Jesus.

¹⁸Niyaen, entan moy, ta hikan a mismo i magpirma ha surat aye. Ide i pangpakumusta ni Pablo ha nikam. Awan moy bas maleptanan a sikakawarak ha pagbaludan aye.

Ket kagbiyan na kam na Dios.

Awan dan. Pablo.

I Palungo a Surat ni Pablo ha Taga-Tesalonika a hidi

1 ¹Ide i surat mi ha nikam a sakop na kapilya, ha ili na Tesalonika. Hikam a sakop Nama tam a Dios ken Happs tam a ni Jesu-Cristu. I nagsurat aye ni Pablo, ni Silas, ken ni Timoteo. Atoy mina ha nikam i kagbi ken talna na Dios.

²Kankanayon a magyaman kami ha Dios gipu ha nikam. Ket ikararagan takam ha Nama tam a Dios. ³Ta manakam mi i pinangipaenta moy ha panahod moy gipu ha pinagbiyag moy. Ket manakam mi i pinagdaggap moy ha sabasabali a tolay, gipu ha ayat moy ha ni Jesu-Cristu. Ket manakam mi a perpermi i kinatured na namnama moy ha Happs tam a ni Jesu-Cristu.

⁴Kakabsat, ayayatan na kam na Dios. Ket katandiyan mi a pinili na kam a sakop na. ⁵Ket katandiyan mi ito, ta idi inpakatandi mi ha nikam i Mappiya a Baheta, bakkan a kakkagi mi i nangpatahod ha nikam, nu awan i pinnakabalin na Espiritu na Dios. Ket hikuna i nangpatahod ha pinagibaheta mi. Katandiyan moy i ugali mi. Ta idi naghen kami ha nikam, sinerbiyan mi kam a kona ha pagahegan moy. ⁶Ket tahod a inaheg moy kami ken Apo Jesus. Ta uray nu naloloko kam unay, tinahod moy i Baheta na Dios. Ket nagragsak kam a magteman ha kakkagi na, a pinagragsak na kam na Espiritu na Dios. ⁷Ket gipu ta kona hito, nagbalin kam bila a pagahegan na ngamin a manahod ha probinsiya na Masedonia ken Gresia. ⁸Ta gipu ha nikam, awan la Masedonia ken Gresia i nakabaheta ha kagi na Dios, nu awan i ngamin a lugar i nakabaheta. Ket nakabaheta bila hidi ha panahod moy. Isu niyaen, awan mi masapul a magibaheta ha nidi megipu ha panahod moy. ⁹Ta katandiyan di dan. Ket hidi man i magibaheta nu panyan moy tineman ha nikami, idi kaddemat mi ha nikam. Ket katandi di nu panyan moy tinallekoda i didios a hidi, penu manahod kam ha Dios, penu makaserbi kam ha tahod a Dios a kebbiyag. ¹⁰Ket katandi di bila nu panyan moy tahokan i Annak na Dios, a magsoli nokkan a maggipu ha langit. Ide ni Jesus, i Annak na Dios, a

pinagbiyag na manon. Ket hikuna i mangisalikan ha nikitam ha parusa na Dios. Ta parusaan nokkan na Dios i ngamin a mahagliwat.

2 ¹⁻²Niyaen, kakabsat, katandian moy a idi palungo kami dumemat ha ili moy a Tesalonika, linokowan ken pinasanikiyan di kami ha ili na Pilipos. Ket maski nu kona bila hito ha ili moy a Tesalonika, ket makpal i nangsentu ha nikami, pinatured na Dios i nakam mi, a nangipakatandi ha nikam ha Baheta na Dios. Ket isu i gipu na a awan nasayang i pinagpasyal mi ha nikam.

³Ket katandi moy a awan kami mangallilaw ha pagitoldu mi. Ket awan madukas i panggep mi. ⁴Ta imbes na, itoldu mi i kayat na Dios. Ta intalak na ha nikami i Mappiya a Baheta na aye. Ket hikuna bila i nagpapadas ha nikami, ket katandi na i ngamin a nakam mi. Isu, awan kami mangitoldu ha kayat na teman na tolay, nu awan la i kayat na Dios.

⁵Katandi moy dan, ken katandi bila na Dios, a awan takam sinayokan gipu ha kagi mi. Ket awan kami magitoldu penu maalap mi i suweldo ha nikam. ⁶Ket madiyan mi a padeyawan i baggi mi ha maski nu heya a tolay. Maski ha nikam, onu ha sabasabali a tolay. Ket awan ha inaged mi, maski nu atoy i kalintegangan mi. Ta apostol kami ni Cristu, ket inpeta na a maalap mi mina i kasapulan mi ha tolduwan mi a hidi. ⁷Ngem imbes na ito, naanus kami ha nikam, a kona ha esa a babbey a mangdapon ha annak na a hidi. ⁸Ta ayayatan mi kam a tahod. Isu, bakkan a Baheta na Dios i inyatad mi ha nikam, nu awan pati biyag mi a mismo i inpusta mi, gipu ha nikam. Ta kona hito i pinagayat mi ha nikam.

⁹Kakabsat, manakam moy nu panyan na pinagtarabaho mi, idi inpakatandi mi ha nikam i Baheta na Dios. Ta nagtulok kami a magtarabaho, kada pamalak ken maski nu kallap, penu awan mi masapul a magaged ha nikam ha gastos mi. ¹⁰Ket Dios i makatandi a mappiya i ugali mi ha nikam. Ket hikam bila i mangsistigu a nalinteg i pinaggimet mi. Ket awan ha liwat mi ha nikam. ¹¹Ket katandi moy a binalakadan mi i kada esa ha nikam, a kona ha pinangbalakad na esa a hama ha annak na a hidi. Ta intoldu mi i ngamin a gimetan moy. Ket pinapigsa mi i nakam moy. ¹²Ket inbon mi ha nikam a magbiyag kam a kona ha kayat na Dios. Ta hikuna i nagpili ha nikitam a meranod ha bukod na a paghariyan ken ha kinadios na.

¹³Ide paman i gipu na a magyaman kami ha Dios ha kanayon. Ta idi inbaheta mi ha nikam i Baheta na Dios, nanahod kam, a inyasak moy ha nakam moy ide a kakkagi na Dios. Ket tahod ito agay, ta kakkagi na Dios ito talaga. Ket bakkan a pagkagi na tolay. Ket niyaen, ha nikam a manahod, atoy dan i kakkagi na Apo Dios a maketoldu ha nikam ha mappiya a ugali. ¹⁴Ket niyaen, mekalan kam ha nidi a sakop ni Jesu-Cristu ha probinsiya na Judeya. Gipu ta dagenday a kapilya na Apo Dios ayo, nalokowan bila hidi,

gipu ha Judyo a hidi. Ket niyaen, inaheg moy dan. Ta natured kam bila ha pinagloko na kailiyan moy, a kona ha kinatured di ha pinagloko na Judyo a hidi ho. ¹⁵Dadi pala agay, i Judjudyo i nagpatay ha minahagpugto a hidi, ken Judjudyo bila i nagpatay ha ni Jesu-Cristu. Ket niyaen, i Judjudyo paman i nagpalakad ha nikami. Ay, paingalan di i Apo Dios. Ta sentiyan di i maski nu heya a tolay ha lutak. ¹⁶Ket salenan di kami, penu awan kami makebaheta ha tolay a bakkan a Judyo, a mesalakan mina. Ay, kinumaro unay i kinadukas na dagendo a Judyo. Ket niyaen, sigurado dan i pagparusa na Dios ha nidi. Ket awan hidi makelisi ha parusa heya.

¹⁷Niyaen, ha nikami, kakabsat, mematon kami ha nikam. Maski awan naalay a nagsina kitam, ket mematon kami paman. Ngem awan kam madiyo talaga ha nakanakam mi. Ta kanayon takam manakam. Ket gipu ta kona hito ha nakam mi, pinadas mi unay a magpasyal manon ha nikam. ¹⁸Ta talaga a kayat mi a magsoli ha nikam. Ket nangruna a hikan ni Pablo. Ay, namin-makpal a pinadas ko a magsoli. Ngem sinalenan na kami ni Satanas. ¹⁹Ket talaga a kayat takam maenta, ta hikam man i pakaragsakan mi. Ket hikam i namnama mi a makatulos ha ni Jesu-Cristu. Ket i pinaguseg moy ha ni Apo Jesus i gungguna na tarabaho mi. Ta basta makatulos kam, ket makipagragasak kitam nokkan ha saguppang ni Apo Jesus, ha kasoli na. Ket i pagtulos na panahod moy i mangipaenta a mappiya i ginimet mi. ²⁰Oni ay, hikam i katalak ken ragsak mi.

3 ¹⁻²Niyaen, awan kami nakatured ha imaton mi ha nikam, ta nematon kami unay. Isu i gipu na a pinaangay mi ni Timoteo. Hikuna i kabsat tam, a katarabahowan mi ha Dios, ha pinagitoldu mi ha Mappiya a Baheta. Ket idi nagwarak kami ha ili na Atenas, pinaangay mi hikuna, penu papigsaan na i nakam moy, a tulongan na kam ha panahod moy, ³ket penu awan kam mariribuk ha rigrigat moy. Ta katandi moy a nu manahod kitam a tahod, ket siyempre, atoy bila i rigrigat a masapul tam a attaman. ⁴Ta idi naghén kami ha lugar moy, iniwadan takam a malokowan kitam nokkan. Ket niyaen, nagimet dan ito. Ket katandi moy dan. ⁵Ket gipu ta kona hito, idi nagburiburak unay, pinaangay ko ni Timoteo, penu makatandiyán na i kasasaad na panahod moy. Ta naburiburak a baka nasolisog na kam ni Satanas. Ket nu kona ihay i nagimet, awan ha serserbe na ngamin a tinarabaho mi ha nikam.

⁶Niyaen, nagsoli dan ni Timoteo. Ket inbaheta na i mappiya a baheta megipu ha panahod ken ayat moy. Ket inbaheta na a mappiya i pagnakanakam moy ha nikami. Ket panahod ken ayat moy. Ket mematon kam makaenta ha nikami, a kona ha imaton mi ha nikam, kon na kan. ⁷Ket gipu ta kona hito, kakabsat, maski nu makpal i rigrigat ken lolokwan mi, tinumalna i nakam mi. Ta panahod moy heya i nangpapigsa ha nakam mi. ⁸Ta makatured kami ha maski nu anya, basta katandi mi malagda kam ha panahod moy.

⁹Isu, niyaen, perpermi i pagyaman mi ha Dios. Ta magragsak kami gipu ha nikam. ¹⁰Ket kanayon a agidan mi a palobusan na kami a sumoli ha nikam, penu tolduwan mi kam pala. Ta siguro atoy pala i masapul ha panahod moy, penu mapigsa talaga. (Agay, masurok i pagiyaged mi a kona hito. Ta kada pamalak ken kada kallap ikararag mi.)

¹¹Isu, ipalobus mina na Hama tam a Dios ken Happon tam a ni Jesus, a makademata kami ha nikam. ¹²Ket padakkalan mina na Dios i pinagayat moy ha kada esa ha gurupo moy, ken ha maski nu heya a tolay. Ket dumakkal mina ito, a kona ha pinagayat mi ha nikam. ¹³Ket nu kona hito i ayat moy, papigsaan na kam na Dios, a awan kam magliwat. Ket nokkan, ha pagsoli ni Apo Jesus ken ngamin a agagum na, awan ha liwat a pakasinaan moy ha saguppang na Dios.

4 ¹Niyaen, kakabsat, inaheg moy dan kami, ta makapatalak kam ha Dios gipu ha pinagbiyag moy. Ide dan i ugali moy. Ket gipu ha turay ni Apo Jesus, iyaged ken iyunay-unay mi, a tumulos kam a maggimet ha mappiya. ²Ta katandian moy i pagitoldu a inyatad mi ha nikam, a naggipu ha ni Apo Jesus. ³Ide pagayatan na Dios. Kayat na a igimak tam i kinadukas tam. Ket gimetan tam mina i mappiya. Ket awan kitam makikamegos. ⁴Ket makatandian tam nu panyan tam a mangituray ha baggi tam, penu awan makagimet ha madukas. Daponan tam mina i baggi tam, ⁵penu awan tam pakiraman i maski nu heya a babbey, a kona ha gimetan na sabasabali a awan makidios.

⁶Isu, magingat kitam a awan tam pakiraman i sabali a kabanga. Ket awan tam gundawayan i kakalan tam a tolay. Inpeta mi ito ha nikam idi. Ket iniwadan mi ha mapigsa, a talaga a parusaan na Dios i maski nu heya a makikamegos. ⁷Ket manakam tam mina, a awan na kitam pinili na Dios, penu maggimet kitam ha madukas, nu awan la a mappiya. ⁸Isu, ha maski nu heya a magpabiyang ha inbon ko aye, ket makikamegos hidi, bakkan a hikan i pinabiyang na, nu awan i Dios. Ket ha Espiritu a iyasak na Dios a maghen ha baggi tam, ito i Espiritu na kinappiya. Ta Espiritu na Dios ito.

⁹Niyaen, kakabsat, awan mi masapul a magsurat ha nikam megipu ha pinagayat moy ha kakalan tam a manahod. Ta intoldu na kam a mismo na Dios, a maginayat kam. ¹⁰Ket tahod a kona hito i pinagayat moy ha ngamin kabsat a maghen ha ngamin a lugar ha Masedonia. Ket ide paman i gipu na a agidan mi ha nikam, kakabsat, a dagdagan moy i pinagayat moy ha kakalan tam a manahod. ¹¹⁻¹²Ket dagdagan moy bila i pinagbiyag moy a sitatalna. Awan kam makibiyang ha awan moy tarabaho. Ket magtarabaho kam mina ha bukod moy a kasapulan, penu awan kam magkurang ha kasapulan moy. Kona hito i inpeta mi ha nikam idi. Ket nu kona hito i gimetan moy, deyawan na kam na totolay a awan pala manahod.

¹³Niyaen, kakabsat, makatandiyan moy mina megipu ha kakabsat tam a minatay dan, penu awan kam maladinget, a kona ha sabasabali a tolay, a awan ha namnama di ha ni Jesu-Cristu. ¹⁴Gipu ta manahod kitam a natay ni Jesus, ket magbiyag manon, manahod kitam bila a pabiyagan na manon na Dios i ngamin a manmanahod a minatay, gipu ha ni Jesus aye. Ket pausegan na hidi na Dios ha ni Jesu-Cristu ha kasoli na ha lutak.

¹⁵Ide i pinagitoldu ni Apo Jesus, ket ipeta mi ha nikam: Nu atoy ha nikitam i magbiyag ha kasoli na, awan kitam a makatagbo ha nikuna ha palungo na kakabsat tam a minatay dan. ¹⁶Gipu ta tiyempo na pagsoli ni Jesus, magtanog i trumpeta na Sios. Ket atoy i magdulaw ha mapigsa, a dulawan na kitam na anghel a maturay. Ket ni Apo Jesus a mismo i bumugsok a maggipu ha langit. Sa, pabiyagan na manon na Dios i minatay a hidi a nanahod ha ni Cristu. ¹⁷Ket ha nikitam a kebbiyag ken maghen pala ha lutak aye, paunekan na kitam bila, a kauseg tam i minatay a hidi. Ket makipagtagbo kitam ha ni Apo Jesus ha langit. Ket makipaghen kitam ha ni Jesus ha magnanayon. ¹⁸Ito mina i panakaman tam ha kakalan tam a manahod. Ket nu atoy i esa a minatay ha gurupo tam aye, awan kitam mina maladinget.

5 ¹Niyaen, kakabsat, awan a masapul a magsurat kami megipu ha tiyempo na pagsoli ni Apo Jesus. ²Ta katandiyan moy a awan ha makatandi ha iday a pamalak. Ket makatandiyan tam a magsoli ni Apo Jesus a kona ha esa a mahagtakaw, a dumemat ha kallap. Ket i kakalan na ito i pagpaenta na ha sigida. Ta awan hikuna mangipeta nu hangan i pagdemat na. Ket awan ha makepeta ha pagdemat na aye. ³Ha tiyempo hito nokkan, atoy i kappal a madiyan di a manahod. Kagin di a matalna i biyag di, a awan ha kantengan di. Sa, bigu la a dumemat ha nidi i parusa na Dios. Ket awan hidi makalisi. Kona ha rigrigat na esa a babbey a maggasokan, ket awan makalisi ha saket na pagyenak na.

⁴Ngem kakabsat, bakkan ha nikam. Ta awan kam maghen ha diham a kona ha totolay a awan a manahod. Ket tahokan moy i pagsoli ni Jesus. Isu, awan kam mina malaktat ha pagsoli ni Jesus. Ta awan ha dukas a magimet ha nikam, a kona ha gimetan na mahagtakaw. ⁵Ta nadisiyagan kam ha disiyag na Dios. Ket nasakop kam ha Dios, ket makatandiyan moy. Ta awan kitam madihaman, a magpabiyagan kitam ha disiyag na Dios, onu magsenti ha nikuna. Ket awan kitam madukas.

⁶Isu, gipu ta kona hito, awan kitam kumilap ha mata tam ha gimigimet na Dios. Magsiim kitam, ket malaing i nakam tam. Awan kitam mina a kona ha tolay a hidi a awan a manahod. Ta kona ha makakilap hidi, ket maulaw hidi.

⁷⁻⁸Ngem bakkan ha nikitam. Ta kona ha nadisiyagan i nakam tam ha disiyag na Dios. Ket ha nikitam, pamalak dan. Ta makaenta ken makatandi kitam. Ngem ha nidi a awan a manahod, kona ha maghen hidi

ha kallap. Ket awan di maenta, onu makatandiyang, ket kona ha mabartek hidi. Ngem ha nikitam, kona ha sundalu kitam. Ket katandi moy a atoy ha maski nu heya a sundalu i salengad na, ken kalugong na a maigat. Ket i salengad tam aye, i panahod ken pagayat tam a pangdapon ha puso tam. Ket i maigat a kalugong tam i namnama ha pakesalakanan tam. Ito i pangdapon ha nakam tam. Isu, tennonan tam i baggi tam ha panahod, ken ayat, ken namnama, a magtahotahok kitam ha pagsoli ni Apo Jesus.

⁹Ket manakam tam, a awan kitam pinili na Dios penu hukoman na, nu awan penu isalakan na kitam, a medilan ha Happon tam a ni Jesu-Cristu.

¹⁰Ta natay ni Jesus gipu ha nikitam, penu makipaghen kitam ha nikuna, maski nu matay kitam, onu magbiyag pala. ¹¹Ket gipu ta kona hito, itulos moy a magdinaggap ken magpasinibat, a kona ha ginimigimet moy.

¹²Niyaen, kakabsat, iyaged mi ha nikam a deyawan moy i panglakayan a hidi a mangbalakad ha nikam. Ta hidi i pinili na Apo Dios a mangidilan ken magitoldu ha nikam. ¹³Ket ipaenta moy ha nidi i deydeyaw ken pinagayat moy, gipu ha tarabaho di ha nikam. Ket makipagbiyag kam a matalna.

¹⁴Ipeta mi ha nikam, kakabsat, iwadan moy i maski nu heya ha nikam a masegkat, a magtarabaho mina hikuna. Ket paturedan moy i maski nu heya a manteng. Ket aguman moy hidi a malupoy ha panahod di, penu awan hidi maabak, nu masulisog hidi. Ket anusan moy hidi ngamin.

¹⁵Ket awan moy palobusan i agagam moy a mangibilas ha madukas.

Imbes na madukas, panggepan moy a kanayon a maggimet ha mappiya ha gurupo moy, ket gimetan moy i mappiya ha maski nu heya a tolay.

¹⁶⁻¹⁸Ket ide paman i pagayatan na Dios ha toloy a makiuseg ha ni Cristu Jesus. Ta kayat na a magragsak kitam ha kanayon. Ket magtulos kitam a magkararag ha maski nu anya a tiyempo. Ito mina i ugali tam. Ket kayat na pala a magyaman kitam ha nikuna ha maski nu anya a kasasaad tam.

¹⁹Awan moy adyan i gimet na Espiritu na Dios. ²⁰Isu, awan moy madiyan i agagam moy, nu magkagi hidi ha kakkagi na Dios, a makapugto hidi. ²¹Imbes na, siiman moy perpermi i ngamin a maggimet, penu maenta moy nu tahod a naggipu ha Espiritu na Dios, onu naggipu ha nakam na tolay. Ta nu tahod a naggipu ha Espiritu na Dios, ket mappiya ito, alapan moy mina. ²²Ngem nu bakkan a Espiritu na Dios i paggipuwang na, ket madukas, madiyan moy mina. Ket lisiyan moy i ngamin a kalase na kinadukas.

²³Niyaen, i Dios a pagtalan tam, hikuna a mismo i magpappiya ha nikam, ha entero a biyag moy. Ket daponan na kam ha espiritu moy, ken nakam moy, ken baggi moy, penu awan ha liwat a pakaliwatan moy nokkan, ha kasoli na Happon tam a ni Jesu-Cristu. ²⁴Ket sigurado hito, ta mapagtalkan i Dios a nangayag ha nikam. Ket sigurado bila a tongpalan na i kinappiya moy.

²⁵Kakabsat, ikararagan moy kami bi.

²⁶Ket makisalpak kam ha ngamin a kabsat tam ayo ha pangsalpak tam.

²⁷Niyaen, gipu ha turay ko a naggipu ha ni Apo Jesus, ibon ko ha nikam, a basaan moy ide a surat ha ngamin a kabsat tam ayo.

²⁸Kagbiyan na kam na Happo tam a ni Jesu-Cristu.

I Nekaduwa a Surat ni Pablo ha Taga-Tesalonika a hidi

1 ¹Ide i surat mi ha nikam a sakop na kapilya, ha ili na Tesalonika. Hikam a nasakop Nama tam a Dios ken Haplo tam a ni Jesu-Cristu. I nangisurat aye ni Pablo, ni Silas, ken ni Timoteo. ²Niyaen, atoy mina ha nikam i kagbi ken talna, a iyatad Nama tam a Dios ken Haplo tam a ni Jesu-Cristu.

³Kakabsat, awan a mabalin a awan kami magyaman ha Dios ha kanayon gipu ha nikam. Ket tahod i pagyaman mi, ta pumigsa i panahod moy, ken pinaginayat moy ha agagum moy. ⁴⁻⁶Ket ide i gipu na a hikami a mismo i mangdeyaw ha nikam, ha sabasabali a kapilya na Dios. Ket padeyawan mi kam ha nidi, ta tumulos i panahod ken pagattam moy, maski nu malokowan ken marigatan kam unay, gipu ha pinagusoseg moy ha Dios. Ket gipu ta kona hito i pinagattam moy, mepaenta dan a malinteg i paghukom na Dios, a ibilang na kam a mappiya, a sakopan na kam ha paghariyan na, ken bilasan na ha rigrigat i magparigat a hidi ha nikam. ⁷Ket adyan na nokkan i rigrigat tam ha kasoli ni Apo Jesus, a magpaenta ha langit. Ha kasoli na, kaaguman na i manakabalin a anghel a hidi. ⁸Ket atoy bila i gangatan a pangparusa na ha ngamin a magmadi a makatandi ha Dios, ken magmadi a umuseg ha pagitoldu na Haplo tam a ni Jesus. ⁹Ta nokkan, nu dumemat i tiyempo a pangparusa na ha nidi, awan hidi makabikan ha ni Apo Jesus, gipu ha disiyag na kaddat na. Ket parusaan na hidi ha magnanayon, a iyadiyo na hidi ha saguppang na. ¹⁰Magimet ito nokkan ha pamalak a pagsoli ni Apo Jesus. Ta magsoli nokkan hikuna, penu mangalap ha pagdeyaw ken pagsalpak na ngamin a insakop na, pati i pagdeyaw ken pagsalpak moy. Ta tinahod moy i pinagitoldu mi ha nikam idi.

¹¹Ket ide i gipu na a kanayon takam ikararagan. Ket agedan mi ha Dios a pappiyaan na kam, a makauseg kam ha pagayatan na. Ta kona hito i kayat na, idi inayaganna kam. Ket gipu ha pinnakabalin na, tongpalan na mina i ngamin a panggep ken tarabaho a maggipu ha kinappiya ken

panahod moy. ¹²Ikararag mi ito, penu medeydeyaw i Happo tam a ni Jesus gipu ha mappiya a paggimet moy. Ket penu medeydeyaw kam bila, gipu ha pakiuseg moy ha nikuna. Magimet ito mina gipu ha kagbi na Dios ken ni Apo Jesu-Cristu.

2 ¹Niyaen, kakabsat, isurat mi ha nikam megipu ha pagsoli na Happo tam a ni Jesu-Cristu, ken pagpapisanan na kitam ha nikuna. ²Isurat mi, penu awan kam maliwaliwat, onu maburibur, nu mabaheta moy a dinumemat dan i pagsoli ni Apo Jesus. Maski nu atoy i magipugto ha nikam, ket nagsoli dan ni Jesus, kon na kan. Onu atoy i magitoldu a nagsoli dan ni Jesus, kon na. O maski nu atoy i esa a surat a naggipu ha nikami, kon na kan. Ket insurat mi kan a nagsoli dan ni Jesus, agay, awan moy mina tahodan. ³Ket awan moy mina temanan. Ket awan moy mina ipalobus i mangallilaw ha nikam ha kona he. Ta awan pala dumemat i pagsoli ni Jesus hanggan dumemat i esa a tiyempo, a kumaro i pinagtallekod na totolay ha Dios. Sa, pumeta i esa a lallaki a Mahagsenti ha Dios. Ngem maabak na hikuna na Dios. Ket awan ha paghenan na nokkan nu awan la ha impyerno.

⁴Nokkan, kakabsat, nu pumeta ide a lallaki, sentiyan na i maski nu anya a deyawan na totolay, ken ngamin a bagay a mebilang a nadosan. Ket patangkayan na i baggi na a kona ha Dios. Ket ipaetnod na i baggi na ha Templo na Dios. Ket ibaheta na a hikuna a mismo i Dios. ⁵Kakabsat, manakam moy ito a intoldu ko ha nikam. Ta netoldu ko ito, idi naghentak ha nikam, ha Tesalonika. ⁶Ket makatandiyen moy a atoy i esa a mangsalen ha ide a lallaki a mahagsenti ha Dios, penu awan hikuna makademata hanggan dumemat i tiyempo a nebital na Dios. Ket katandiyen moy nu heya i mangsalen aye. ⁷Maski niyaen, ket atoy hidi a magsenti ha Dios. Ket magtarabaho hidi a nepamen. Ngem awan magpaenta ide a lallaki a Mahagsenti ha Dios, hanggan paadiyowan na Dios i mangsalen ha nikuna. ⁸Sa, pumeta iday a lallaki a Mahagsenti ha Dios. Ket patayan na hikuna ni Apo Jesus ha kasoli na, gipu ha kapigsa na disiyag na, ken angas na.

⁹Ngem ha palungo na dento, madukas i gimetan na lallaki a Mahagsenti ha Dios. Ta atoy ha nikuna i ngamin a kaddat ni Satanas. Ket gimetan na i ngamin a milagro ken pangpasabbew, ken sinangtiplad, ¹⁰ken ngamin a kalase na kinadukas, a pangdaya na ha totolay a nekeddeng a maparusa ha impyerno. Ket maparusa hidi nokkan, gipu ta madiyan di i kinatahod. Ta madiyan di a magayat ha tahod a Dios a pakesalakanan di mina. ¹¹Ket ide i gipu na a ipalobus na Dios i esa a mannakabalin a mangdaya ha nidi, hanggan manahod hidi ha silisileng na. ¹²Gimetan na ito na Dios, penu mahukom i ngamin a awan a nanahod ha kinatahod, nu awan a kinadukas i panahodan di.

¹³Ngem bakkan ha nikam, kakabsat. Ket magyaman kami ha Dios, ta ayayatan na kam ni Apo Jesus, maski idi palungo a pinarsuwa na i lutak

aye. Ket pinili na kam, a mesalakan kam gipu ha panahod moy, ken gipu ha paggimet na Espiritu na Dios, a magibukod ha nikam a kona ha kukuwa na Dios. ¹⁴Ket inayagan na kam na Dios a mesalakan, a medilan ha Mappiya a Baheta, a inpakatandi mi ha nikam. Oni ay, inayagan na kam, penu maalap moy i kinaamakan na Happs tam a ni Jesu-Cristu. ¹⁵Isu, kakabsat, gipu ta kona hito, awan moy ipalobus a maallilaw kam, nu awan a daponan moy idagende a kinatahod a intoldu mi ha nikam, ha pagitoldu ken sursurat mi.

¹⁶⁻¹⁷Niyaen, i Happs tam a ni Jesu-Cristu a mismo ken Nama tam a Dios i magaptured ken mangpapigsa na nikam, penu mappiya i ngamin a ipeta ken gimetan moy. Ta hikuna i magayat ha nikitam. Ket gipu ha kagbi na, inyatad na ha nikitam i tured a magnanayon, ken namnama tam a mappiya.

3 ¹Niyaen, kakabsat, ikararagan moy bi kami, penu sigida a mewaras mi i kakkagi na Dios, ket maalap na sabasabali a tolay, a kona ha pinangalap moy idi. ²Ket ikararagan moy kami, a daponan na kami na Dios ha madukas a toloy. Ta atoy i makpal a tolay a awan makidios.

³Ngem mapagtalkan i Happs tam, a papigsaan na kam, ken ikemot na kam ha ni Satanas. ⁴Gipu ha panahod moy ha ni Apo Jesus, namnamaan takam a magtongpal ha pagitoldu mi, ken ngamin a ipeta mi ha nikam. ⁵Panakaman na kam mina ni Apo Jesus ha pinagayat na Dios ha nikitam. Ket panakaman na kam ha pinagtured na a nagattam ha ngamin a rigrigat.

⁶Niyaen, kakabsat, gipu ha turay mi ha ni Apo Jesu-Cristu, ibon mi ha nikam a pabiyanan moy i maski nu heya ha gurupo moy a masegkat. Nu madiyan di a magtarabaho, ket nu madiyan di a magtungpal ha pagitoldu mi aye, pabiyanan moy hidi. ⁷Ta katandi moy a ahegan moy mina i ugali mi, a kona idi naghén kami ha nikam. Ta idi naghén kami ha nikam, awan kami nagsekat. ⁸Ket awan ha inalap mi a tulong a awan mi binayadan. Ket nagtarabaho kami. Ket nagtulos kami a nagtarabaho ha kada pamalak ken maski ha kallap, penu awan moy kami igastowan. ⁹Ket maski nu atoy ha nikami i turay ni Jesus a pangaged ha tulong moy, awan ha inaged mi. Ta pinanggep mi a atoy i pagahegan moy ha tarabaho mi, ket ahegan moy mina. ¹⁰Ta idi naghén kami ha nikam, inbon mi, a “Nu atoy ha nikam a madiyan na a magtarabaho, awan hikuna mapalobusan a magkan ha kanan moy,” kon mi.

¹¹Niyaen, ipenduwa mi ito. Ta nabaheta mi a atoy i kappal a masegkat ha nikam. Ket awan ha gimetan di, nu awan a bumibiyang ha paggimet na sabasabali a tolay, kon na kan. ¹²Isu, niyaen, gipu ha turay mi a naggipu ha ni Apo Jesu-Cristu, ibon mi ha nidi, ket iwadan mi hidi, a masapul a awan hidi makibiyang ha awan di tarabaho, nu awan hidi magtarabaho ha bukod di a pagbiyag.

¹³Ket ha nikam, kakabsat, ipeta mi a awan kam maunga a maggimet ha mappiya ha sabasabali a tolay, nu tahod a masapul di i tulong moy.

¹⁴Nu atoy ha nikam i madiyan na a magtungpal ha dende a bon mi, ha surat aye, tandaanan moy hikuna. Ket pabiyanan moy, hanggan masaniki hikuna. ¹⁵Ngem awan moy hikuna ibilang a kasenti moy, nu awan moy iwanan a kona ha kabsat moy.

¹⁶Niyaen, ni Apo Jesus a mismo, a paggipuwana na talna, hikuna i mangiyatad ha talna, ha maski nu anya a tiyempo ken ha maski nu anya a kasasaad moy. Ket magagum hikuna ha nikam ngamin.

¹⁷Hikan a mismo i makinsurat ha ide. “Pakumusta a maggipu ha ni Pablo,” kon ko. Kona hito i pinangperma ko ha kadasurat ko. Kona ha ide i pinagsurat ko. ¹⁸Atoy ha nikam ngamin i kagbi na Happs tam a ni Jesu-Cristu.

I Palungo a Surat ni Pablo ha ni Timoteo

1 ¹⁻²Ide i surat ko ha nikaw, Timoteo. Hikan ni Pablo, i apostol ni Jesu-Cristu. Ket gipu ta inaheg mo i panahod ko, a kona ha inpakatandi ko ha nikaw, ibilang taka a tahod a annak ko. Niyaeen, i Hama tam a Dios ken i Haplo tam a ni Jesu-Cristu i mangiyatad mina ha nikam ha kagbi na, ken kagbi na, ken talna na Dios.

Katandi mo dan a hikan i esa a apostol gipu ha inbon na Dios ken Jesu-Cristu. Apo Dios man i mangisalakan ha nikitam, ket Jesu Kristu i tahokan ken namnamaan tam. ³Isu i gipu na a ipeta ko manon ha nikaw, a kona ha inpeta ko idi inumangayak ha Masedonia. Ipeta ko a mappiya nu magwarak ka ha ili na Epeso, ta atoy i kappal a magitoldu ha sileng, a awan ha pagserbe na. Ket hikaw mina i mangsaway ha nidi, ket pagimakan mo hidi. ⁴Ket ipeta mo ha nidi, a madiyan di mina itoldu i bukod di a sarsarita. Ket madiyan di bas adalan i atakdug a lista na appo di a nabunag dan. Ta awan ha serbe ha iday. Paketabbegan di ito. Ket awan makadaggap ito ha nikitam a kayat a magtungpal ha panggep na Dios. Makatandiyen tam mina i panggep na Dios, nu manahod kitam talaga.

⁵Isurat ko ha nikam a kona hito, gipu ta pinanggep na Dios i paginayat tam. Ket maginayat kitam a tahod, nu madalus i puso tam, ken matalna i nakam tam, ken tahod i panahod tam. ⁶Ngem atoy i kappal, ket sinumina dalla hidi. Ta kaykayat di i pakitabbegan ha awan pagserbe na, ngem ha tahod a panahod, ken madalus a puso, ken matalna a nakam. ⁷Kayat di a magbalin a mamaestro ha Linteg na Dios, ngem awan di makatandiyen i kayat na kagiyen na Dios ha Linteg na. Ket awan di makatandiyen nu panyan di matongpal i bukod di a pagitoldu. Ta magkagi la hidi, ket awan di ito tungpalan.

⁸Niyaeen, maski nu kona hito, katandiyen tam a mappiya i Linteg na Dios. Basta gimetan tam a kona ha panggep na Dios. ⁹Ta manakam tam mina a awan na inpesurat i Linteg na a pangsaway ha mappiya a tolay.

Awan ha pangsaway na ha mappiya a tototalay. Ta katandi di dan nu anya mina i gimetan di, nu mappiya hidi talaga. Isu, inpesurat na Dios i Linteg na a pangsaway na ha madukas a tolay a mekontra ha kinappiya, ken awan tumulok ha linteg. Hidi a awan makidios ken mahagliwat a hidi. Hidi a masegkat ha inbon na Dios ken magulew ha kayat na Dios. Hidi a magpatay ha hama di, onu hena di. Hidi a mahagbuno. ¹⁰Hidi a mangibabbey. Hidi a maggarem ha kakalan di a lallaki. Hidi a magsibrong ha annak. Hidi a magswitik ken magsileng ha kari di. Isu, inpesurat na Dios i Linteg na ha maski nu heya a tolay a magsenti ha tahod a pagitoldu na Dios. ¹¹Ket i pagitoldu na aye i naggipu ha Baheta na a intalak na ha nikan, penu ibaheta ko. Ket mappiya ide a Baheta, ta mepakatandi na i kinaamakan ken kinappiya na Dios.

¹²⁻¹³Magyamanak ha ni Jesu-Cristu a Happs tam. Ta hikuna i mangpapgisa ha nikan ha ide a tarabaho ko. Oni, magyamanak ha nikuna. Ta maski nu sinenti ko ni Jesu-Cristu idi, ken linimad ko, ken linoko ko hikuna idi, kinagbiyan na ak paman na Dios. Ta awanak nanahod idi, ket awan ko dod katandi i ginimigimet ko. Ngem niyaen, inbilang na ak a mapagtalkan, a inayagan na ak a magserbe ha nikuna. ¹⁴Dakkal unay i kagbi na Dios ha nikan, a binigu na i nakam ko, penu manahodak ha nikuna. Ket pinagbalin na ak a magayat ha kakalan ko a tolay, a kona ha pinagayat na. Kona hito i kinabalin tam, gipu ha pinnakipagisesa tam ha ni Jesu-Cristu.

¹⁵Niyaen, kakabsat, atoy i pagkagi tam, a “Inumangay ni Jesu-Cristu ha lutak aye, penu isalakan na i tototalay a magliwat.” Ket tamos i pagkagi tam aye, a panahodan ken usigan tam mina. Ket manahodak ha dento, ta hikan i kadukasan ha ngamin a magliwat. ¹⁶Ngem uray nu kona hito i liwat ko, kinakagbiyan na ak, penu mepaenta na i pinaganus na, a awan ha kahad na. Ta nu maenta na sabasabali a tolay i kagbi na Dios ha nikan, maski nu hikan i kadukasan a magliwat, sigurado a makatandiyan di a kagbiyan na bila hidi. Ket manahod mina hidi, a makapadas bila hidi ha biyag a magnanayon.

¹⁷Deyawan tam i Dios hanggan awan ha kahad. Ta hikuna la i Dios, ken Hari a awan a matay ken awan a maenta. Madeydeyaw hikuna ha magnanayon. Oni ay!

¹⁸Niyaen, Timoteo, annak ko, ipeta ko manon a itulos mo a magsenti ha pagitoldu na mangallilaw a hidi. Ta kona hito i inpapugto na Dios ha panglakayan a hidi ken nepakatandi di ha nikaw, a maglaban ka ha kinadukas, kon na. Ket ide a kagi na Dios i mangpapgisa mina ha nikaw, penu perpermi i pagsenti mo ha kinadukas. ¹⁹Isu, daponan mo i panahod mo ken i madalus a nakam mo. Ta atoy i kappal a tolay a magpabiyan ha nakam di, hanggan magbalin a madukas. Ket niyaen, madadail i panahod di gipu ha madukas a nakam di. ²⁰Ket magkalan hidi ha ni Himeneyo

ken ni Alejandro. Ha ide a Himeneyo ken Alejandro, pinabiyon ko hidi, a parigatan na hidi ni Satanas, penu makatandiyon di a awan mina hidi magkagi ha pagsenti ha Apo Dios.

2 ¹Niyaen, Timoteo, ide i gusto ko ipeta ha nikam. Ta mappiya nu magkararag kitam para ha maski nu heya a tolay. Ket agidan tam a daggapan na hidi na Dios. Ket manakam tam a magyaman ha pinagdaggap na. ²Magkararag kitam para ha hari a hidi ken ngamin a magturay, a mappiya mina i pinagturay di, penu magbiyag kitam a matalna, ken penu makatulos kitam ha pagitoldu na Dios, ken penu makauseg kitam ha pagayatan na. ³Mappiya nu kona hito i kararag tam. Ket maragsakan i Dios ha kararag a kona he. Ta hikuna i mangisalahan ha pakaparusaan tam. ⁴Ket kayat na a mesalakan i ngamin a tolay, a makatandi mina hidi ha tahod. ⁵Ta atoy la i esa a Dios ha ngamin a tolay. Ket atoy la i esa a lallaki a magrangtay ha Dios ken tolay. Ket ide a lallaki ni Jesu-Cristu. ⁶Ta idi dinumemat i tiyempo a inbital na Dios, inyatad ni Jesus i baggi na a pangsaka na ha ngamin a tolay. Ket mangpatahod ito a kayat na Dios a mesalakan i ngamin a tolay. ⁷Gipu ta kona hito i kayat na Dios, pinaangay na ak ha tolay a hidi a bakkan a Judyo. Isu, hikan i apostol na. Tahod ito agay, ta awanak magsileng. Ta pinaangay na ak, penu itoldu ko i kinatahod na Dios, ken penu manahod mina hidi.

⁸Niyaen, Timoteo, ide pala i gusto ko ipeta ha nikam. Nu makipaggimong kam a manmanahod, magkararag mina i lallaki a hidi. Oni, basta madalus i nakam di, ken meyuyad di i kamat di ha Dios a awan ha englan di, onu tabitabbegan di. ⁹⁻¹⁰Ket ha babbey a hidi, mappiya nu mapadibbi hidi, ket katandi di nu panyan di a tennonan i baggi di. Ket makatandiyon di mina i tahod a pagpainamakan di. Ta awan pagserbe nu kanayon hidi a magsuhod ha buk di. Ket awan ha pagserbe ha mangina unay a hamet, onu mangina unay a mannek, o maski nu balitok i pangdekorasyon di. Ta bakkan a dagento i tahod a pagpainamakan na babbey, nu awan i mappiya a ugali. Ta mappiya mina i gimetan na babbey a hidi, nu tahod i panahod di ha Dios. ¹¹Ket nu makipaggimong kam, mappiya nu mapadibbi i babbey a hidi, a awan hidi magkagi. Ta matulok mina hidi a magadal. ¹²Awan ko ipalobus a mangitoldu i babbey a hidi, onu turayan di i lallaki a hidi. Ta masapul a awan hidi magkagi. ¹³Ket ipeta ko ito, ta idi ginimet na Dios i tolay, i palungo a ginimet na i esa a lallaki a ni Adan. Sa, ginimet na Dios i esa a babbey a ni Eba, ket umunod. ¹⁴Ket bakkan a ni Adan i naallilaw ni Satanas, nu awan i babbey aye. Isu, i babbey aye i nagpalungo a nagliwat ha Apo Dios. ¹⁵Niyaen, gipu ta kona hito, marigrigatan i babbey a hidi ha pagyenak di. Ta kona ha parusa di ito. Ngem uray nu kona hito, daggapan na hidi na Dios ha pagyenak di. Basta awan hidi mapangas, ken tumulos hidi a manahod ken magayat ha Happon di a Dios, ken awan hidi sumina ha nikuna.

3 ¹Niyaen, Timoteo, sigurado ide a pagkakagi a isurat ko ha nikam, a “Maski nu heya a masor a maging pastor ha kapilya, mappiya ito, ta mappiya ide a tarabaho,” kon na. ²Ket masapul a awan ha pakaliwatan na pastor heya. Esa la mina i kabanga na. Ket katandiyen na mina a magurnos ha nakam na, ken magturay ha baggi na, penu awan na ipalobus i baggi na a makaliwat. Ket katandiyen na mina a magrespitar ha sabasabali a tolay. Ket katandiyen na mina a mangitoldu. ³Ket masapul a awan hikuna magbartek onu maingal. Imbes na, maanus mina hikuna, ket awan a makitabeg. Ket awan mina a korinat i korsunada na. ⁴Metoldu na a mappiya i pamilya na, ket mapagtongpal na mina a matalna i annak na a hidi. ⁵Ta nu awan na makatandiyen a magdaggap ha bukod na a pamilya, awan na kaya a magdaggap ha kakalan na a tolay a sakop na Dios. ⁶Masapul a naalay dan hikuna a nanahod. Ta nu bigu pala hikuna a nanahod, baka pumangas hikuna. Ket hukoman na hikuna na Dios a kona ha pinanghukom na ha ni Satanas, idi pinumangas hikuna. ⁷Ket masapul a madedeyaw na hikuna na sabasabali a tolay, maski hidi a awan makidios. Ta nu awan di hikuna madeyaw, ket nu mabahang di hikuna, baka mapasanikiyan di ide a pastor. Ket masiluwan na hikuna ni Satanas ha pagsilawan na.

⁸Kona bila hito ha totolay a maging kadaggap ha kapilya moy. Masapul a mappiya bila i ugali di, ket mapagtalkan mina hidi. Ket awan mina hidi magduwaduwa. Ket awan mina hidi magbartek, onu magswitik a mangalap ha korinat. ⁹Ket masapul a perpermi i pagdapon di ha nakam di a nadalus, penu makatandiyen di i kayat na Dios a ipaenta, a medilan ha ni Cristu Jesus. ¹⁰Ket ha palungo a magbalin hidi a kadaggap na kapilya moy, masapul a padasan moy hidi, penu makatandiyen moy i ugali ken nakam di. Ket nu mappiya hidi, makatulos hidi a magserbe ha kapilya. ¹¹Ket kona bila hito ha babbey a hidi a magserbe ha kapilya. Ta mappiya mina i ugali di. Ket awan mina hidi magsalawasaw. Ket maurnos mina i nakam di. Ket mapagtalkan mina hidi ha ngamin a tarabaho di.

¹²Isu, ha maski nu heya a magbalin a kadaggap na kapilya, masapul a awan hidi magkasedding ha kabanga di. Ket masapul a metoldu di a mappiya i bukod di a pamilya. ¹³Ket nu mappiya i pinagserbe di, magunggunaan hidi ha mappiya a kasasaad, ken kalintegan a mangipakatandi ha panahod di, a naggipu ha ni Jesu-Cristu.

¹⁴Timoteo, i namnama ko i umangayak ha nikam ha sigida. Ngem isurat ko ide, ¹⁵ta maski nu mataktakak, atoy mina ha nikam ide a surat a pangipakatandi nu panyan na ugali tam ha sakop na Dios. Ta hikitam man i annak na, ken paghenan na Dios a kebbiyag a magnanayon. Ket intalak na ha nikitam i pagitoldu na, penu daponan tam ken ipakatandi tam i pagitoldu na ha sabasabali a tolay. ¹⁶Agay, tahod a mangina unay i pagitoldu na Dios ha nikitam:

a “Naging tolay ni Cristu Jesus, ket nagpaenta ha lutak aye. Ket pinatahod na Espiritu na Dios a malinteg hikuna. Ket inaguman na hikuna na anghel a hidi. Ket niyaen, nebaheta hikuna ha maski nu heya a tolay; maski hidi a bakkan a Judyo. Ket manahod hidi ha nikuna. Ket niyaen, neyunek ni Cristu Jesus ha langit, ket magturay hikuna ha henan na Apo Dios.”

4 ¹Niyaen, kakabsat, nepakatandi na Espiritu na Dios a dumemat nokkan i dilokod a tiyempo, ket atoy i kappal a tolay a tumallekod ha panahod di, a umuseg hidi ha pagitoldu na dimonyo a hidi ken manahod hidi ha silisileng na dimonyo. ²Ket atoy nokkan i kappal a magitoldu a mahagsileng. Hidi man i masaket ha nakam di, hanggan awan hidi ha saniki. Ket awan di katandiyani i mappiya ken madukas. ³Ket itoldu di a madi i mangabanga. Ket madi i magkan ha kalakalase a kanan, kon di. Ngem madi man i pagitoldu di, ta Dios i namarsuwa ha dento, para nikitam a manahod ken makatandi ha kinatahod na. Ket pinanggep na Dios a mangalap kitam ha ngamin a pinarsuwa na. Basta magyaman kitam ha nikuna. ⁴Ta mappiya i ngamin a pinarsuwa na Dios. Ket madi nu ipeta tam a madukas. Imbes na, magyaman kitam ha Dios ha ngamin a iyatad na ha nikitam. ⁵Ta pappiyaan na ito, nu kararagan tam. Ta kona a mebukod ito ha pagserbe na Dios, gipu ha kararag tam ken kakkagi na Dios.

⁶Niyaen, Timoteo, nu kona hito i pagitoldu mo ha kakabsat tam, magbalin ka a mappiya a tagabu ni Cristu Jesus. Ket pumigsa ka ha panahod mo, gipu ha kinatahod ken mappiya a pagitoldu a usegan mo.

⁷Adiyowan mo i estoriya a hidi a awan serserbe ken awan maggipu ha Dios. Tolduwan mo i baggi mo a makidios. ⁸Mappiya nu tolduwan tam i baggi tam ha madaggi a tarabaho, penu pumigsa i baggi tam. Ngem mas mappiya nu tolduwan tam i baggi tam ha pagayatan na Dios, ta magpatalna ito ha kasasaad tam ha yenan a tiyempo, ken maski ha tiyempo nokkan, a maghen kitam ha langit.

⁹Niyaen, tahod ide a pagkakagi tam. Ket tahodan tam mina, a ¹⁰“Tumulos kitam a magtarabaho, ken magattam kitam ha rigrigat, gipu ta perpermi i namnama tam ha kebbiyag a Dios a mangisalakan ha ngamin a tolay. Ket nangruna a mahagisalakan hikuna ha tolay a manahod ha nikuna.”

¹¹Niyaen, Timoteo, ibon mo ken itoldu mo idagende a bagbagay. ¹²Ket pabiyanan mo nu malimed ka gipu ha kinaolitaw mo. Ta awan makpal i idad mo. Ngem awan ka mina masaniki, nu awan ka a magtarabaho ha perpermi, penu ahengan di ka ha ngamin a gimetan mo, ken ha kakkagi mo, ken pagayat mo, ken panahod mo, ken kinappiya mo.

¹³Niyaen, hanggan ha pagdemat ko nokkan, magbasa ka ha kakkagi na Dios ha nidi a manahod. Ket magibaheta ken magitoldu ka megipu

ha ni Jesu-Cristu. ¹⁴Awan mos maleptanan i pinnakabalin na Espiritu, a inyata na Dios ha nikaw, idi nagpugto i mahagpugto a hidi, ken intupu na panglakayan a hidi i kamat di ha nikaw. Ket usaran mo i pinnakabalin mo aye, penu pumigsa ito ha nikaw. Ket awan lumupoy i pinnakabalin mo aye. ¹⁵Magtulos ka a magpadas ha dagende a pinnakabalin na Espiritu, penu maenta na ngamin a tolay a pumigsa i panahod mo. ¹⁶Ket daponan mo i baggi mo ken pagitoldu mo. Ta nu daponan mo a kona hito, awan ka sumina ha Apo Dios. Ket mesalakan ka nokkan, ket mesalakan i agagum mo a hidi.

5 ¹Niyaen, Timoteo, nu atoy i esa a lakay ha kapilya moy, ket makaliwat hikuna, awan mos bahangan. Imbes na, mangibalakad ka ha nikuna ha maanus, a kona ha pangbalakad mo ha nama mo. Ket ha lallaki a hidi a balballik ngem ha nikaw, ibalakad mo ha nidi a kona ha wadwadi mo. ²Ket ha ngamin a pagibalakad mo ha babbey a hidi, ibilang mos i babakat a hidi a hena mo. Ket i babbey a hidi, ibilang mo hidi a wadi mo. Ket daponan mo i nakam mo, penu awan ka magdukas ha nidi.

³Hikam a manmanahod i magdaggap mina ha babbey a hidi a nabilu, nu tahod a makasapul hidi ha daggap. ⁴Ngem nu atoy i esa a bilu, ket atoy i annak na, onu atoy i apo na, hidi i makatandi a mangdaggap ha bilu aye. Ta kona hito mina i pagsilag di ha nama ken hena ken appo di. Ket matalak i Dios nu kona hito i pagsilag di. ⁵Makatandiyan moy nu tahod a nabilu i esa a babbey, ta magisesa hikuna. Ket awan ha magdaggap ha nikuna. Ket namnamaan na la i Dios, ket kanayon hikuna magkararag a makeged ha tulong na Dios. ⁶Ngem nu atoy i esa a bilu, ket masor la hikuna ha bukod na a ragsak, agay, natay dan hikuna talaga, maski nu kebbiyag pala. Ta awan ha biyag na a magnanayon.

⁷Timoteo, ibon mo idagento ha agum mo a hidi, penu awan ha pakaliwatan di. ⁸Ta nu atoy ha nidi i awan magtulong ha daddakkal na, agay, tinumalekod hikuna ha panahod na. Ket mas madukas hikuna ngem ha tolay a awan makidios. Nangruna nu awan na daggapan i bukod na a pamilya.

⁹Isu, kona ha ide mina i gimetan moy ha nabilu a hidi. Ilista moy hidi, penu makaalap hidi ha tulong na kapilya moy. Ket awan mos ilista i esa a bilu nu mapigsa pala, ken awan babakat unay. Ket masapul a naminesa la hikuna a nangabanga. ¹⁰Ket katandiyan na mina na ngamin a tolay a mappiya i ugali na. Halimbawa, nu mappiya i pinangpadakkal na ha annak na a hidi. Oni, onu kanayon hikuna nagpadagus ha gangannaet a hidi. Ken nu magpadibbi hikuna ha baggi na, penu matulongan na i manahod a hidi ha Dios. Ken nu magtulong hikuna ha marigrigatan a hidi. Ken nu gimetan na i maski nu anya a kalase na kinappiya. Kona hito mina i babbey a bilu a ilista moy.

¹¹Ngem awan moy ilista idagendo a bilu a awan pala babakat. Ta baka dumemat nokkan i oras, ket kayat di manon a mangabanga. Ket

babawiyang di i kari di ha ni Jesu-Cristu, penu mangabanga manon hidi. ¹²Isu, magliwat hidi, ta awan di tungpalan i palungo di a kari ha nikuna. ¹³Ket madukas nu maging masegkat hidi. Ket kanayon hidi a mamilaybilay. Ket maging mahagsalawasaw ken manakibiyang. Baka ibaheta di i bagbagay a awan di mina mebaheta.

¹⁴Isu, Timoteo, ipeta ko ha nikam a makikabanga mina idagendo a bilu a awan pala babakat. Ket mageyenak mina hidi, penu atoy i bukod di a pamilya a biyangan di. Ket mappiya nu kona hito, penu awan ha pakaliwatan tam ha kasenti tam. ¹⁵Ta sayang agay, atoy i kappal a bilu a tinumalekod dan ha ni Jesu-Cristu. Ket niyaen, umuseg hidi ha ni Satanas.

¹⁶Ipeta ko manon ha nikaw, Timoteo, nu atoy i tolay a atoy i daddakkal di a nabilu a babbey, hidi man i makatandi a magdaggap ha nikuna, ket awan pagastowan ha kapilya moy, penu makatulos kam a magdaggap ha bilu a hidi a tahod a magisesa.

¹⁷Ide pala i gusto ko ipeta ha nikaw, Timoteo. Nu atoy ha kapilya moy i kappal a panglakayan, ket mappiya i pinagturay di, husto mina i tangdan moy ha nidi. Nangruna ha nidi a magagit ha pagibaheta ken pagitoldu di. ¹⁸Ta kona hito i nesurat ha Libro na Dios, a pangaregan tam, “Awan mos ikemot i baka a magdapil ha kanan moy.” Ket atoy pala a nesurat, a “Nu magtarabaho i esa a tolay, matangdanan mina hikuna,” kon na Dios.

¹⁹Ket ide pala, nu atoy i esa a panglakayan, ket nu atoy i kayat a magpaliwat ha nikuna, awan mos temanan nu awan ha esa onu duwa i nangenta ha liwat na. ²⁰Ngem nu atoy i esa a panglakayan a magliwaliwat talaga, pagkagiyan mo hikuna ha saguppang na ngamin, penu manteng i sabali a hidi a panglakayan, ket awan hidi magliwat.

²¹Niyaen, Timoteo, bonan taka a tongpalan mo i ngamin a dagende a insurat ko ha nikaw. Ta sistiguwan na ito na Dios ken Jesu-Cristu ken anghel a hidi a maturay. Ket pamagkalanen mos hidi a kagurupo moy, a awan mos idumduma ha maski nu anya a gimigimetan mo. ²²Awan ka magsigida a magtupo ha kamat mo ha maski nu heya a magserbe ha Apo Dios. Imbes na, magsigurado ka, ha palungo, a masunong i pinaguseg na ha ni Jesu-Cristu. Sa, nu makasigurado dan, itupu mo, a bendisyonan mo hikuna ha bendisyonan na Dios. Ngem nu itupuwang mo i esa a tolay ha bendisyonan na Dios, ket talaga a mahagliwat hikuna, agay, kona ha maalisan ka ha liwaliwat na. Ket awan mina a kona hito agay. Ta daponan mo mina i bukod mo a kinappiya.

²³Atoy pala esa a gusto ko ipeta ha nikaw, Timoteo. Inoman mo mina i balballik a arak nu magkan ka. Awan kas uminom ha dinom la. Ilaok mos i ballik a arak ha dinom mo, a pangpahusay ito ha tiyan ken sakisaket mo.

²⁴Ha kappal a tolay, magliwat hidi ha saguppang na agagum di. Ket malaka la a pumeta i liwat a pakaparusaan di. Ngem atoy i sabasabali a

tolay, ket mepamen di i liwaliwat di. Ket maalay i kallapos na liwaliwat di. ²⁵Ket kona bila hito ha kinappiya na tolay. Nu atoy i mappiya a gimetan na esa a tolay, malaka la a pumeta i kinappiya na. Ket maski nu madisalah i kinappiya na, a kona ha metago, lumapos nokkan i kinappiya na, ket maenta tam. Ket kona hito a makatandiyen tam i agagum tam.

6 ¹Niyaen, Timoteo, ha tagtagabu a hidi a manahod ha ni Jesu-Cristu, itoldu mo a masapul a magdeyaw hidi ha happo di. Deyawan di a kona hito, penu awan a malimed i Happo tam a Dios ken pinagitoldu tam megipu ha Dios. ²Ket ha tagabu a hidi a atoy happo di a manahod, awan mina hidi magpabiyen ha tarabaho di. Ta madi nu kagin di a awan di masapul a magtarabaho ha mapigsa, gipu ta maanus, kan, i happo di a manahod. Madi ito agay. Imbes na, magtarabaho mina i tagabu a hidi ha mas mapigsa. Ta tulutulongan di i kakabsat di ha panahod. Ket ayayatan na bila na Dios i happo di heya.

Timoteo, idagende ibaheta ken itoldu mo ha kapilya. ³Ket nu atoy i magitoldu ha pagsenti ha pagitoldu na Happo tam a ni Jesu-Cristu, ken magsenti ha kinappiya, ⁴agay, madagel hikuna, ken mapangas. I tolai a kona hito i masor ha pakitabbeg ken pakilaban a megipu ha kakkagi. Ket i pakegipuwana na dento i pagseni, pagsenti, paglimad, ken saket na nakanakam na tolai. ⁵Perpermi i pakitabbeg na tolai a magkona hito. Ket maoyung i nakam di. Puros, awan ha tahod ha nidi. Ta kagin di a basta magpasakop hidi ha Dios, ket magin mabaknang mina hidi.

⁶Tahod agay, nu manahod kitam ha Dios, mabaknang kitam dan. Ngem bakkan i baknang ito. Ta mabaknang kitam ha nakam tam, ken puso tam ken pagtalak tam. Ngem awan malla ha korinat. ⁷Ta idi neyenak kitam, awan ha kukuwa tam. Ket nokkan nu mabunag kitam ha katay, awan ha mekuyog tam. ⁸Isu, niyaen, nu atoy i kanan tam, ken tennon tam, kuston ito. Ket matalak kitam. ⁹Ngem ha maski nu heya a masor a bumaknang, sigida a masolisog hikuna. Ket mebalud hikuna ha makpal a kasorhan na. Ta awan ha balle i kasorhan na heya. Ket mangpasaket hidi ha baggi na, hanggan maabak di hikuna, ket patayan di. ¹⁰I pinagkasorhan ha korinat i pakegipuwana na ngamin a kalase na kinadukas. Ket atoy i kappal a tolai a sinumina ha panahod di, gipu ha pinagkasorhan di ha korinat a kona hito. Ket niyaen, magsaket unay i nakam di, gipu ha makpal a ladinget di.

¹¹Ngem hikaw, Timoteo, madiyan mo mina idento a ugali. Ta hikaw i tagabu na Dios. Ket dagdagan mo a masor ha kinalinteg ken kinappiya, ha panahod ken pagayat, ha kinaanus ken kinalagda na paguseg mo ha Dios. ¹²Ket dagdagan mo a makilaban ha kinadukas, penu makauseg ka ha Dios. Ket dagdagan mo, hanggan perpermi a makaegkam ka ha biyag a magnanayon. Ta ito i intalak na Dios ha nikaw, idi kinagi mo ha saguppang na makpal a tolai a manahod ka ha ni Jesu-Cristu. ¹³⁻¹⁴Ket

niyaen, ide i bon ko ha nikaw. Dagdagan mo a magtongpal ha Pagitoldu ni Jesu-Cristu. Ket daponan mo ide a pagitoldu tam, a awan mo ipalobus ha sabali a tolay a mangilaok ha liwaliwat na, ken bukod na a sarsarita. Tongpalan ken daponan mo ide, hanggan kasoli na Happo tam a ni Jesu-Cristu. Atoy bi i mangsistigu ha inbon ko aye. Ta atoy bi i Apo Dios a magpabiyag ken magdapon ha biyag na ngamin. Ket atoy bi ni Jesu-Cristu a natured idi, a nangipeta ha tahod ha saguppang ni Gobernador Ponsiyo Pilato, idi pinatay di hikuna. Ket hidi i mangsistigu ha ide a inbon ko ha nikaw. ¹⁵Magpasoli i Apo Dios ha ni Jesu-Cristu nokkan, ha pagdemat na tiyempo a nebital na. Dios i kainamakanan. Ket hikuna la i Mangituray ha ngamin a hari ken ngamin a magturay. ¹⁶Hikuna la i pakabiyagan tam. Mapigsa i disiyag na, a awan ha makabikan ha nikuna gipu ha kapigsa na disiyag na aye. Awan ha tolay a makabikan a mangenta ha Dios. Ta nakaliwat i ngamin a tolay. Ket mapigsa i kinappiya na Dios, a makapatay ha maski nu heya a kelliwat. Madeydeyaw hikuna ha kanayon. Ket magnanayon i turay na. Oni ay!

¹⁷Timoteo, ibon mo ha mabaknang a hidi, a awan mina hidi magpangas. Ket bakkan mina i kinabaknang na lutak i namnama di, nu awan i Dios. Ta sigida a lompas i kinabaknang na lutak. Ket Dios i sibubuslon a mangiyatad ha ngamin a pagragsakan tam. ¹⁸Isu, ibon mo ha nidi a maggimet hidi ha mappiya. Ket magbunong mina hidi ha kukuwa di ha sabasabali a tolay. I ugali di mina i mangibunong. Ket nu kona hito, atoy ha nidi i tahod a kinabaknang. ¹⁹Ta nu kona hito, sigurado a idatton na Dios i kinabaknang di ha langit. Ket awan mobos ito. Ket nu kona hito i gimetan di, magunggunaan hidi ha tahod a biyag a magnanayon.

²⁰Niyaen, Timoteo, daponan mo perpermi i ngamin a intalak na Dios ha nikaw. Ket adiyowan mo i sarsarita na tolay a awan makidios. Ta madukas i pakitabbeg di, ket awan ha serserbe na. Maski nu panagenan di ha, “Tahod a Kinalaing,” agay, madi. Ta awan ha kinalaing ha pakitabbeg di a kona hay. ²¹Atoy dan i kappal a nanahod ha mahagsileng a hidi. Ket gipu ha ide, sinumina hidi ha panahod di ha Dios.

Ide la i gusto ko isurat ha nikaw. Awan dan. Kagbiyan na kam na Dios.

I Nekaduwa a Surat ni Pablo ha ni Timoteo

1 ¹⁻²Isurat ko ide ha nikaw, Timoteo, a mebilang a annak ko, a ayayatan ko. I nangisurat ha ide ni Pablo, a nagbalin a esa a apostol ni Jesu-Cristu gipu ha pagayatan na Dios. Ta pinaangay na ak, a mangipakatandi ha kari na, a megipu ha biyag a awan ha kahad. Ket ide a biyag i iyatad na ha maski nu heya a magpasakop ha ni Jesu-Cristu. Isu i gipu na a makatulos mina ha nikam i kagbi na, ken kagbi na, ken talna na Hama tam a Dios, ken Happs tam a ni Cristu Jesus.

³Kanayon a magkararagak ha Dios, a pagserbeyan ko ha nadalus a nakam ko, a kona ha pinagserbe na apapo ko idi. Ket kanayon taka a ikararagan, Timoteo, ket magyamanak ha Dios gipu ha panahod mo. ⁴Manakam ko i luluwa mo, idi nagsina kita. Ket mailiwak unay a makaenta ha nikaw, penu matalak mina i nakam ko. ⁵Manakam ko i tahod a panahod mo, a kona ha panahod na babong mo a ni Loida, ken panahod nena mo a ni Yunise. Ket katandi ko a kona bila hito i panahod mo niyaen.

⁶Isu, Timoteo, ipanakam ko ha nikaw i pinnakabalin na Espiritu na Dios a giniwat mo, idi intupu ko i kamat ko ha nikaw, ken inkararagan taka. Ta kona ha ide i pangarigan na, a kona ha esa a gangatan i pinnakabalin na Espiritu. Ket masapul mo a magdukot ha gangatan aye, hanggan gumangat perpermi. I kayat ko kagiyan, a usaran mo ide a pinnakabalin mo ha kanayon, penu pumigsa i pinnakabalin mo aye. ⁷Ket awan ka mina masaniki. Ta bakkan a inyatad na Dios ha nikitam i espiritu a mangpasaniki, nu awan i Espiritu a mangpatured, ken mangpaayat, ken mangpaanus.

⁸Isu, awan ka mina masaniki a magibaheta megipu ha Happs tam a ni Jesu-Cristu. Ket awan mo ak bi ikasaniki, maski nu nebaludak ha pagbaludan aye, gipu ha ni Jesus. Niyaen, hikaw bas i maggayak ha

baggi mo a magattam ha rigrigat, gipu ha pagibaheta mo. I pagitured mos i pinnakabalin na Dios a mangpapigsa ha nikaw. ⁹Apo Dios i nangisalakan ha nikitam, a pinili na kitam a sakop na a tolay. Ket bakkan a gipu ha nagimet tam, nu awan a insalakan na kitam gipu ha kagbi na, ken bukod na a panggep. Pinanggep na a kagbiyan na kitam, a medilan ha ni Jesu-Cristu, maski idi palungo a pinarsuwa na ide a lutak. ¹⁰Ket niyaen, inpakatandi na i kagbi na a medilan ha pagdemat na esa a mahagsalakan, a ni Jesus. Ta hikuna i nagadya ha parusa na katay. Ket gipu ha pinagitoldu na, nepakatandi na a makipagbiyag kitam ha Apo Dios ha magnanayon.

¹¹Ket niyaen, pinili na ak na Dios a apostol na ken maestro, a magibaheta ak mina ha ide a Mappiya a Baheta. ¹²Ket gipu ha pagibaheta ko aye, nebaludak, ken marigrigatanak a kona he, ha pagbaludan aye. Ngem maski nu kona hito, mapigsa pala i namnama ko. Ta katandi ko dan i tinahod ko. Ket katandi ko a kaya na a magdapon ha ngamin a intalak na ha nikan. Ket itulos na a magdapon, hanggan ha iday a pamalak a pagsoli ken panghukom ni Jesu-Cristu ha ngamin a tolay.

¹³Isu, hikaw bi, Timoteo, ahegan mo i pagitoldu ko aye. Ito i pagahunotan mos. Ket paigatan mo i panahod mo ken pinagayat mo ha kakalan tam a tolay. Ta kona hito i gimetan na ngamin a makiuseg ha ni Jesu-Cristu. ¹⁴Ta intalak na ha nikaw i pagitoldu na Dios. Isu, gipu ha pinnakabalin na Espiritu na Dios a maghen ha baggi mo, daponan mo ide a pagitoldu.

¹⁵Niyaen, katandi mo a pinabiyan na ak na ngamin a taga-probinsiya na Asia, pati di Pigelo ken Hermogenes. ¹⁶Ngem awan nagpabiyan ni Onesiporo. Kagbiyan na Dios i ngamin a pamilya ni Onesiporo, ta inaguman na ak ha namin-makpal. Maski nebaludak idi, ket awan na ak inkasaniki. ¹⁷Imbes na, idi kaddemat na ha Roma, inerieriyok na ak hanggan naeriyokan na. ¹⁸Ket katandi mo i ngamin a tulong na ha nikan, ha ili na Epeso idi. Agay, kagbiyan na Dios nokkan, ha kaddemat na pamalak a panghukom na Dios ha ngamin a tolay.

2 ¹Ket ha nikaw, annak ko, mapigsa ka mina gipu ha kagbi ni Jesu-Cristu. ²Ta niyaen, nateman mo i pagitoldu ko. Ket makpal bila i nakipagteman, a nagoni hidi ha kinatahod aye. Niyaen, italak mo ide a pagitoldu tam ha mapagtalkan a tolay. Ket metoldu di bas ito ha sabasabali a tolay.

³Makipagattam ka ha rigrigat, a kona ha esa a sundalu ni Jesu-Cristu. ⁴Gipu ta, ha esa a tahod a sundalu, magagit hikuna a umuseg ha happo na. Ket awan hikuna magduwaduwa ha tarabaho na, a kona ha sabali a tarabahador a hidi. Ta isesa la mina i tarabaho na. ⁵Ket kona bila hito ha esa a makilumba. Ta awan hikuna mangabak ha premyo, nu awan na usigan i linteg na salisal di. ⁶Ket kona paman ha esa a mannalon. Ta

makpal a bunga i maalap na, basta perpermi i tarabaho na. ⁷Niyaen, nakaman mo idende a tallu a pangarigan ko. Ta ipakatandi na Dios ha nikaw i ngamin a kayat na kagiyan aye.

⁸Ket niyaen, Timoteo, nakaman mo ni Jesu-Cristu ken i Mappiya a Baheta a itoldu ko. Ta nagbalin a esa a tolay ni Jesu-Cristu. Ket ni Hari Dabid i apo na. Ket magbiyag manon ni Jesus a naggipu ha natay.

⁹Iday i pagitoldu ko. Ket gipu ta ide a pagitoldu ko, marigrigatanak. Ket nebaludak ha pagbaludan aye, a kona ha madukas a tolay. Ngem kabeng mon ito agay, ta awan di mebalud i kagi na Dios! ¹⁰Ide i gipu na a attaman ko mina i ngamin a rigrigat, penu daggapan ko i totolay a pinili na Dios, a mesalakan mina hidi, a medilan ha ni Jesu-Cristu. Ket mapadas di i kinainamakan na Dios a magnanayon.

¹¹Sigurado ide a pagkakagi:

“Nu matay kitam niyaen a kaaguman ni Jesus, kaaguman na kitam nokkan a magbiyag.

¹²Nu attaman tam i rigrigat niyaen, maaguman tam hikuna nokkan a magturay. Ngem nu kabengan tam hikuna niyaen, kabengan na kitam nokkan.

¹³Nu makapoy i panahod tam, ket magduwaduwa kitam ha ni Jesus, awan hikuna magduwaduwa ha nikitam. Ta mapagtalkan hikuna a magayat ha totolay na. Ta iday i inkari na, ket awan na babawiyen i inkari na aye.”

¹⁴Ipanakam mo ito ha manmanahod a hidi. Ket ibon mo ha nidi, a kona ha tumaknag kam ha saguppang na Dios a mangsistigu. Ket ipeta mo ha nidi, a madiyan na Dios nu makipagtabbeg hidi megipu ha bukod di a sarsarita. Gipu ta dadailan na pakitabbeg di i totolay a magteman. Ket awan ito ha pagserbe.

¹⁵Hikaw, Timoteo, dagdagan mo a magtarabaho ha Apo Dios ha ngamin a pigsas mo, penu matalak hikuna ha nikaw. Ta nu tahod i pagitoldu ken gimetan mo, awan ha pakasanikiyan mo nokkan ha saguppang na Dios. ¹⁶Isu, lisiyan mo i pakitabbeg di a awan nadiosan. Ta madukas la ito. Ket awan ha pagserbe na, nu awan la a mangiyadiyo ito ha totolay ha Dios. ¹⁷I pakitabbeg di i kona ha esa a saket a umales-ales ha sabasabali a tolay. Ket umales-ales ito hanggan magsaket i ngamin a baggi di.

Niyaen, atoy pati ni Himeneo ken ni Pileto, ket kona hito i pakitabbeg di. ¹⁸Ta tinallekodan di i kinatahod na Dios. Ta itoldu di a nobos i pinagbiyag manon na baggi na tolay, basta nabinyagan hidi. Ta natay kan i baggi na tolay, nu lumdap hikuna ha dinom, kon di. Ket nu umawas dan, magbiyag manon, kondi. Ngem madi malla ito. Ket pasaketan di i panahod na kappal a tolay. ¹⁹Ngem uray nu kona hito i pagitoldu di, awan di kaya mangsulet ha kinatahod na Dios. Ta kona ha dakkal a

simento i pagitoldu na Dios, ket awan mealis. Ta dakkal man, ket permi a netolnak na. Ket atoy i inpesurat na, a “Katandi na Dios nu heya i tolay a tahod a sakop na,” ken, “Maski nu heya a magkagi a hikuna i kukuwa na Apo Dios, masapul a sumina hikuna ha kinadukas na,” kon na Dios.

²⁰Timoteo, ide paman i pangaregan ko ha nikam. Kona ha esa a dakkal a bilay. Ket siyempre, atoy i kalakalase a aruwatan na. Atoy i kappal a nagimet ha pirak, onu balitok. Ket atoy i kappal a nagimet ha kayo, onu lutak. I kappal a hidi i mangina unay. I makinbilay i magusar ha dagende a mangina ha bukod na a ragsak. Ngem ha dagenday a sabali, malaka la hidi. Ket hidi dod i usaran na makinbilay ha kompor na hay a gimetan na. ²¹Niyaen, hikitam man i kakalan na dagenday a aruwatan ha bilay na Dios. Ket nu kayat tam a usaran na kitam ha bukod na a ragsak, masapul a sumina kitam ha ngamin a kinadukas tam. Ket nu sumina kitam ha kinadukas, ibilang na kitam a mas mangina, a kona ha pirak onu balitok. Ket kayat na kitam usaran ha bukod na a ragsak.

²²Isu, adiyowan mo i madukas a ugali, a kona ha ugali na olitaw a hidi. Ket imbes na, dagdagan mo a usegan i kinalinteg, ken panahod, ken ayat, ken talna. Ket makiagum ka ha totolay a magkarkararag ha Dios perpermi, a magpadalus ha nakam di. ²³Ket adiyowan mo i madukas a pakitabbeg, ta madagel la iday. Ket awan ha serserbe ha denday. Katandi mo a ingal la i bunga na pakitabbeg a kona hay.

²⁴Gipu ta hikitam i tagabu na Apo Dios, masapul a awan kitam makiingal. Ket masapul a makagbi kitam ha maski nu heya a tolay. Ket malaing ken maanus mina kitam a magmaestro. ²⁵Maanus mina kitam, maski nu pawastowan tam i kasenti tam a hidi. Ta baka pagbabawiyon na hidi na Dios, penu makatandiyon di i kinatahod. ²⁶Ket humusay mina i nakam di, ket makalapos mina hidi ha pagsiluwan ni Satanas. Ta magdakap ni Satanas ha kappal a tolay. Ket pilitan na hidi a umuseg ha pagayatan na.

3 ¹Makatandiyon mo mina ide a isurat ko ha nikam. Ta nokkan, ket tiyempo dan a panagenan di ha “Dilokod a Tiyempo,” ket dandani dan a sumoli ni Cristu ha lutak aye. Agay, marigat unay iday a tiyempo.

²Gipu ta mekemot i tolay a hidi. Ket madammot hidi ken mapangas. I baggi di la i ayayatan di. Ket magulew hidi ken masegkat hidi ha hama ken hena di. Ket maleptanan di i gahut di. Ket awan hidi makidios.

³Awan ha pagayat di, ket awan ha kagbi di. Ket limalimadan di i kakalan di a tolay. Masaket i nakam di, ket maingal hidi. Ket kasenti di i mappiya. ⁴Magliput hidi. Ket magsigida hidi a dumangper, ken mapangas hidi unay. Ta kaykayat di i bukod di a ragsak ngem i Apo Dios. ⁵Ha tiyempo a ito, agintatahod hidi ha Dios, ngem madiyan di a mangalap ha pinnakabalin na. Isu, pabiyonan mo i totolay a magkona ha ide.

⁶Maski niyaen, atoy i kappal a lallaki a sinanmanmanahod. Ket sabali i pagitoldu di. Ta magpasiyal-pasiyal hidi ha bilabilay na babbey a

makalupoy ha nakam di. Ket allilawan di idagende a babbey, a negamer dan gipu ha liwaliwat di, ta magsigida hidi a umunod ha maski nu anya a kasorhan di. ⁷Iso, timatemanan di i maski nu heya a tolay. Ket awan hidi makatandi ha kinatahod. ⁸Ket ha lallallaki heya a magitoldu, maromsa dan i nakam di. Ket sinantatahod i panahod di. Ta sentiyan di i pinagitoldu ni Jesus, a kona idi nagsenti ni Janes ken ni Jambres ha ni Moyses. ⁹Ngem awan makatulos idagende a lallaki. Ta maenta nokkan na ngamin a tolay i kinadagel di, a kona ha nagimet ha di Janes ken Jambres idi.

¹⁰Ngem bakkan a kona hito ha nikaw, Timoteo. Ta umusoseg ka ha ngamin a pagitoldu ko, ken ugaliko, ken panggep ko ha biyag ko aye. Naenta mo i panahod ko, ken anus ko, ken pinagayat ko, ken pinagattam ko. ¹¹Ket naenta mo idi i pinagloko di ha nikan, ken rigrigat ko. Ket katandiyen mo i ngamin a nagimet ha nikan ha il-ili na Antiokiya, Ikoniyo, ken Listra. Ket katandiyen mo i ngamin a pinagloko di a naattaman ko. Ngem maski nu kona hito, nangisalakan i Apo Dios ha nikan ha ngamin a rigrigat heya. ¹²Oni ay, ket awan la hikan i malokowan, nu awan a malokowan bila i maski nu heya a umuseg ha pagayatan na Dios gipu ha ni Jesu-Cristu.

¹³Niyaen, kumaro i kinadukas na tolay a agintatahod ken mahagallilaw. Ket tumulos hidi a magallilaw ha sabasabali a tolay. Ket maallilaw di i maski baggi di a mismo. ¹⁴Ngem ha nikaw, Timoteo, tumulos ka a magtongpal ha netoldu ha nikaw ken nakatandiyen mo a tahod. Ta katandi mo i ngamin a maestro a nagitoldu ha nikaw. Ket katandi mo a mapagtalkan hidi. ¹⁵Maski idi annak ka pala, nakatandiyen mo i kasuratan na Dios. Ket pakegipuwana na kasuratan na aye i pagkatandi mo a mesalakan ka, gipu ha panahod mo ha ni Jesu-Cristu. ¹⁶Ha ngamin a nesurat ha kasuratan na Dios, hikuna a mismo i nangpesurat. Ket inyatad na ito ha nikitam, a pangitoldu tam ken pangsaway tam ha magmadi, ken pangpawasto tam ha totolay a magliwa-liwat, ken pangadalan tam ha mappiya a ugali. ¹⁷Ket inyatad na Dios i kasuratan na aye, penu malaing kitam a magserbe ha nikuna, ken makasagana kitam a maggimet ha maski nu anya a kalase na kinappiya.

4 ¹Niyaen, Timoteo, sistiguwan na Apo Dios ken Jesu-Cristu idagende a pagibon ko ha nikaw. Katandiyen mo, a ni Jesu-Cristu i manghukom nokkan ha ngamin a tolay. Maski hidi a natay ken hidi a kebbiyag pala. Ket gipu ha panahod tam ha pagsoli ni Jesu-Cristu ken paghariyan na, ibon ko ha nikaw, ²a magibaheta ka ha kagi na Dios ha maski nu anya a tiyempo, maski nu mappiya, onu madukas a tiyempo. Oni ay, magagit ka a magibaheta. Ket nu atoy ha kagurupo moy a magitoldu ha liwat, pawastowan mo hidi. Ket nu atoy i magliwa-liwat, pagbabawiyen mo hidi. Ket papigsaan mo i panahod di. Ket ha ngamin

a dende a paggimet mo, maanus ka mina ha pagitoldu mo. ³Kona hito i ibalakad ko ha nikaw, Timoteo, gipu ta dumemat nokkan i tiyempo, ket madiyan na totolay a magteman ha tahod a pagitoldu. Imbes na, umuseg hidi ha bukod di a kasorhan. Ket temanan di i mamaestro a magitoldu ha gusto di temanan. ⁴Ket talekoda di i tahod a pagitoldu ni Jesu-Cristu, ket madiyan di a temanan i kinatahod. Ket sumina la hidi, a umuseg hidi ha gibagbak a estoriya.

⁵Ngem ha nikaw, agay, magingat ka ha baggi mo, penu tumulos a malaing i nakam mo. Ket magattam ka ha rigrigat. Ket dagdagan mo a magibaheta, ha maski nu heya a tolay, ha ide a Mappiya a Baheta, megipu ha ni Cristu Jesus. Ket tongpalan mo i ngamin a biyang mo ha pinagserbe mo ha Apo Dios.

⁶Ipeta ko hito, gipu ta dumemat niyaen i tiyempo na katay ko. Ket meyatad i biyag ko a kona ha pangiwagah ko ha Dios. ⁷Ta ginimet ko i ngamin a kabailan ko ha pinagserbe ko ha Dios. Ket naattam ko i ngamin a rigrigat. Ket inaheg ko ni Jesu-Cristu. Niyaen, nobos dan i tarabaho ko. ⁸Niyaen, atoy la i esa a awan ko pala naalap. Ket alapan ko ito nokkan ha pamalak a panghukom ni Apo Jesus ha ngamin a tolay. Ta indatton na i gungguna na kinalinteg ha langit para ha nikan. Ket awan a para ha nikan la, nu awan bila a para ha ngamin a tolay a magtahotahok ha pagsoli na.

⁹Niyaen, Timoteo, padasan mo a dumemat ha ihe ha sigida. ¹⁰⁻¹¹Ta awan dan i agum ko a ni Demas. Pinabiyan na ak, ta kaykayat na i bukod na a biyag ha ide a lutak. Ket inumangay hikuna ha ili na Tesalonika. Niyaen, ni Lukas la i agum ko. Ta inumangay ni Kresente ha probinsiya na Galasiya. Ket inumangay ni Tito ha rugar na Dalmasiya. Isu, huyotan mo ni Markos, ket itugan mo bi ha ihe. Ta makadaggap hikuna ha nikan.

¹²Niyaen, pinaangay ko ni Tikiko ha ili na Epeso.

¹³Nokkan nu umangay ka, iyangay mo bi i kagay a newarak ko ha ni Karpo, ha ili na Troas. Ket alapan mo bila i libro ko a hidi. Nangruna idagendo a kwaderno ken papeles ko.

¹⁴⁻¹⁵Magingat ka ha ni Alejandro a mahagpanday. Ta makpal i dukas a ginimet na ha nikan. Talaga a magsenti hikuna ha pagitoldu tam. Ngem Apo Dios i mangibilas ha nikuna, ha ginimet na a madukas.

¹⁶Idi nekaesa a pinagembestigar di ha nikan, awan ha agum ko a mangirason ha nikan. Ta linumakad hidi ngamin. Mapakawan na mina hidi na Dios. ¹⁷Ngem awan linumakad ni Apo Jesus. Ta tinulungan na ak, ket pinapigsa na ak, hanggan nepakatandi ko i Mappiya a Baheta ha ngamin a nangibalud ha nikan. Ket nagteman hidi a bakkan a Judyo. Isu, awan di ak pinatay. ¹⁸Ket sigurado ak a tumulos ni Apo Jesus a magdapon ken mangisalakan ha nikan ha ngamin a madukas a tolay, hanggan itugan na ak ha paghariyan na ha langit. Madeydeyaw hikuna hanggan awan ha kahad. Oni ay!

¹⁹Niyaen, Timoteo, pakumustaan mo bi di Priskila ken Akila ken pamilya ni Onesiporo. ²⁰Nagwarak ni Erasto ha ili na Korinto. Ket inwarak ko ni Tropimo ha ili na Mileto. Ta nagsaket hikuna. ²¹Padasan mo a umangay ha ihe ha palungo na ahided. Kumusta ka, kon na kan di Eubulo, Pudente, Lino ken Klaudia, pati ngamin a manahod a hidi ha ihe.

²²Niyaen, aguman ni Apo Jesus i nakam mo. Ket atoy mina ha nikam ngamin i kagbi na Dios.

I Surat ni Pablo ha ni Tito

1 ¹Nagipu ide ha ni Pablo a tagabu na Dios ken apostol a paangayan ni Jesu-Cristu. Pinatagabu ak ha Dios penu paturedan ko i panahod na toloy a pinili na, ket penu ipakatandi ko ha nidi i kinatarud a pagpangitoldu na, a keangayan na i nadosan a biyag. ²Pinatagabu ak ha Dios gipu ha namnama ko ha biyag na Dios a magnanayon. Inkari na ito idi palungo a pinarsuwa na i lutak. Ket awan hikuna magsileng, ³nu awan a kaddemat na tiyempo a inbital na, ket inpakatandi na ide a biyag a magnanayon gipu ha pagitoldu na. Niyaen, intalak na ha nikan a hikan i mangasaba ha pagitoldu na aye gipu ha inbon na mahagisalakan ha nikitam a Apo Dios.

⁴Ide i surat ko ha ni Tito, a tahod a annak ko gipu ha panahod tam. Makatulos mina ha nikaw i kagbi ken kinatalna na Hama tam a Dios ken ni Jesu-Cristu a Mahagisalakan ha nikitam.

I Tarabaho ni Tito ha Kreta

⁵Ide i gipu na a inwarak taka ha probinsiya a Kreta, penu urnongan mo i ngamin a awan pala naurnong, ket penu piliyan mo i panglakayan a hidi ha kada kapilya a kona ha inpeta ko ha nikaw. ⁶Ket kona ha ide i inpeta ko ha nikaw, a masapul a awan ha pakapaliwatan na panglakayan ha kapilya. Ket esa la mina i kabanga na. Ket masapul a mapagtalkan i annak di, a awan mina ha pakapaliwatan di a kona nu awan kan hidi ha saniki, onu awan kan hidi magtongpal ha nebon ha nidi. ⁷Ta masapul a awan ha pakapaliwatan na panglakayan ha kapilya, gipu ta i tarabaho na aye i intalak na Dios ha nikuna. Awan mina hikuna mapangas onu maingal, nu awan a maanus. Awan mina hikuna magbartek, onu makitabbeg, onu magdaya ha korinat. ⁸Imbes na, katandiyan na mina a magrespitar ha sabasabali a hidi. Ket kayat na bila a maggimet ha ngamin a mappiya. Ket nateppel mina hikuna ha nakam na, a malinteg mina i pinaghukom na. Makidios mina hikuna, ket katandiyan na mina

a magturay ha baggi na, penu awan na ipalobus i baggi na a makaliwat. ⁹Ket masapul bila a umusoseg hikuna ha tahod a pagitoldu, a kona ha netoldu ha nikuna, penu mabalin na a paigatan i panahod na totolay gipu ha mappiya a pagitoldu na, ket penu tolduwan na bas i magsenti a hidi gipu ha tahod a pagitoldu aye.

I Magsenti a Hidi

¹⁰Ta atoy dan i makpal a magmadi a umuseg ha tahod a pagitoldu na Dios. Ket magpaliwat hidi ha sabasabali gipu ha bukod di a pagitoldu a awan ha mayan na. Nangnangruna a kona hito i kappal a Judyo a umusoseg pala ha Linteg ni Moyses. ¹¹Masapul a mapagimak hidi, gipu ta madukas i pagitoldu di isu riribukan di hidi i kappal a pamilya, pati i annak ken daddakkal ken kabagis di. I pinagkasor di ha korinat i gipu na pagitoldu di ha awan di mina itoldu. ¹²Atoy i kinagi na esa ha nidi, ket hikuna i mismo a minahagpugto di. Kinagi na, “Ha taga Kreta a hidi, kanayon hidi magsili-sileng, ken masegkat hidi, ken madukas hidi, ket kona ha hayup, magsikat hidi, ken kayat di la mangmangan ken madi di kayat magtarabaho,” kon na. ¹³Tahod i kinagi na aye. Isu i gipu na a balakadan mo mina hidi ha mapigsa, penu umigat mina i panahod di ha ni Jesus. ¹⁴Balakadan mo hidi ha mapigsa ta awan di magteman ha gibagbak a estoriya na Judyo a hidi, ket penu awan di usigan i bobon na lallallaki a nagtallekod dan ha tahod a pagitoldu na Dios. ¹⁵Nadalu i ngamin a bagay nu nadalu ka bila ha nakam mo. Ngem ha madukas a hidi a awan a manahod, awan hidi ha mappiya a gimet, ta nakillu a tahod i nakam di. ¹⁶Ha kakkagi di, katandi di kan i Dios. Ngem awan. Ta awan umayun i kakkagi di ken pinaggimet di. Madukas hidi a tahod, ket awan hidi umuseg ha bobon na Dios. Puros, awan hidi makagimet ha maski nu anya a mappiya.

Umuseg Mina I Mappiya a Kinatolay Ken Mappiya a Pagitoldu

2 ¹Ngem ha nikaw, Tito, masapul a tumulos ka a magitoldu megipu ha mappiya a pinagbiyag a umuseg ha tahod a pagitoldu na Dios. ²Ibalakad mo ha lakay a hidi nu panyan di a magurnos ha nakam di ken magturay ha baggi di, penu awan di ipalobus i baggi di a makaliwat. Madeydeyaw mina i ugali di. Malaing mina hidi ha panahod di, ken ha pinagayat di, ken ha pinagtured di. ³Ket kona bila hito ha bakas a hidi. Ibalakad mo ha nidi a magbiyag a kona ha pagayatan na Dios. Awan mina hidi magsalawasaw. Awan di mina kasorhan i arak. Magitoldu mina hidi ha mappiya a ugali, ⁴penu katandiyan na ubing babbey a hidi nu panyan di mina a ayatan i kabanga di ken annak di. ⁵Mahagteppel hidi, ken nadalisay, mappiya a mahagtagibilay ken peturayan di hidi lallallaki di penu awan magkagi ha madukas idi pagitoldu na Dios.

⁶Ket kona bila hito ha olitaw a hidi. Ibalakad mo ha nidi a magteteppel ha ugali di. ⁷Pati hikaw, Tito, ipaenta mo i ugali mo a mappiya, penu ahegan di ka. Ha ngamin a gimetan mo, ipaenta mo a pasig la mappiya i pagitoldu mo ken pagkatandi mo, a awan a melaok ha agintatahod. ⁸Ket ha ngamin a ipeta mo, awan mina ha pakapaliwatan mo, penu masaniki mina i maski nu heya a magsenti ha nikitam, a awan mina ha madukas a kagiyam di ha nikitam.

⁹Pati i tagabu a hidi, ibalakad mo ha nidi, Tito, a magtongpal mina hidi ha happo di ha ngamin a pagayatan na happo di. Padasan di mina a maggimet ha pakaragsakan na happo di. Awan mina hidi makitabbeg. ¹⁰Awan mina hidi magtakaw. Imbes na, ipaenta di mina a mapagtalkan hidi ha ngamin a gimetan di. Ket nu kona hito i gimetan di, mepaenta di i kainamakanan a pagitoldu na Dios a mangisalakan ha nikitam. ¹¹Ta nepaenta dan i kagbi na Dios a pakesalakanan na ngamin a tolay. ¹²Ket i kagbi na aye i magitoldu a magtallekod ha madukas a ugali ken madukas a kasorhan tam. Ket magitoldu bila ito nu panyan tam a magbiyag, penu malinteg ken nadosan i pinagbiyag tam ha yenan a tiyempo. ¹³Kona hito mina i ugali tam hanggan magtahotahok kitam pala ha pagdemat na Dios tam a ni Jesu-Cristu, a mangisalakan ha nikitam. Mannakabalin hikuna ket tahokan tam i pagpaenta na ha kinainamakan na ha iday a pamalak. ¹⁴Hikuna a mismo i nangiyatad ha baggi na a pangsaka na ha nikitam ha kada liwat, ket penu madalusan na kitam, a maalap na kitam para ha baggi na a kona ha kukuwa na, a mapasnek kitam a maggimet ha mappiya.

¹⁵Kona hito, Tito, itoldu mo. Gimetan mo i ngamin a turay mo, penu kanayon a ipeta mo, ket iyunay-unay mo, ket ipaenta mo ha nidi nu atoy i madukas a gimetan di. Tumulos ka a magitoldu, penu awan di ka pabiyanan.

I Nadosan a Pinagbiyag Na Manmanahod a Hidi

3 ¹Ipanakam mo bi ha manahod a hidi a tumulok mina hidi ha gobyerno. Magtongpal mina hidi ha linteg na gobyerno, ket kanayon mina hidi a sigagayak a maggimet ha maski nu anya a mappiya. ²Awan mina hidi maglimad ha maski nu heya. Awan mina hidi makitabbeg, nu awan a maanus mina hidi, a magkagbi mina hidi ha maski nu heya a tolay.

³Ta manakam mo, Tito, a pati hikitam bila. Madukas bila i ugali tam idi palungo. Madagel bila idi i nakam tam, ket awan kitam nagtongpal. Naallilawan kitam bila idi, a nagpatagabu kitam ha sabasabali a kasorhan na baggi tam. Nagbiyag kitam idi gipu ha pinagingal tam ken pinagseni tam. Nakaingal kitam ha sabasabali a hidi, ket nagingal bila hidi ha nikitam. ⁴Ngem idi naipakatandi nikitam i kinamappiya

ken kinamanagayat nikuna a mangisalakan nikitam, ⁵ insalakan na kitam. Awan na kitam insalakan gipu ha gimet tam a mappiya, nu awan a insalakan na kitam gipu ha kagbi na a mismo. Minesalakan kitam gipu ha pagdalus na ha nikitam. Ket gipu ha ide, neenak kitam ha penduwa, a nagbalin a bigu i biyag tam. Ket nagipu ide ha Espiritu na Dios. ⁶ Inyatad na Dios ha nikitam i Espiritu na gipu ha ni Jesu-Cristu a nangisalakan ha nikitam. Ket inyatad na ito a sibubuslon. ⁷ Kona he i ginimet na gipu ha kagbi na, penu maalap na kitam na Dios, a ibilang na kitam a awan ha liwat, penu magbalin kitam a annak na, a maalap tam i biyag na Dios a magnanayon. Ket ide i namnamaan tam. ⁸ Tahod ide a inpeta ko ha nikaw. Niyaen, Tito, i pagayatan ko ha nikaw a tumulos ka a mangiyunay-unay megipu ha dende a bagbagay, penu magagit i manmanahod a hidi a maggimet ha mappiya. Mappiya ito, ken naserbe para ngamin totolay.

⁹ Ngem pabiyanan mo i pakipagtabbegan na sabasabali a hidi. Kabeng mon i pagtabbegan di, a kona ha atakdug a listaan na minappo di onu tabitabbeg di megipu ha Linteg. Awan ha balle ha denday, ket awan la ha keangayan na. ¹⁰ Nu atoy i magpasina-sina ha agagum moy gipu ha tabbeg na, iwadan mo hikuna. Nu pabiyanan na i nekaesa ken nekaduwa a pinangiwan mo, adiyowan mo hikuna, a awan mo hikuna palobusan a makigimmong ha nikam. ¹¹ Ta katandi mo dan a madukas i kona he a tolay. Kelliwat hikuna, ket mapatahod ito gipu ha madukas a pinaggimet na.

¹² Niyaen, paangayan ko ha nikaw ni Artemis, onu siguro ni Tikiko. Nu kaddemat na ha nikaw, Tito, padasan mo a umangay ha nikan agat ha ili a Nikopolis. Ta ihay i paghenan ko nokkan nu ahided. ¹³ Padasan mo bi a magdaggap ha ni Senas, a abugado, ken ni Apolos, penu mappiya i paglakad di. Daggapan mo bi hidi ha ngamin a kasapulan di. ¹⁴ Matolduwan mina i ngamin a agagum tam a magdaggap ha nakurangan a hidi, penu mappiya i serserbe na biyabiyag di.

¹⁵ Makikumusta ha nikaw i ngamin a agagum ko ha ihe. Pati hikan, ipakikumusta ak mo bi ha ngamin ha ihay a nagbalin a ilay tam gipu ha panahod di ha ni Jesu-Cristu. Atoy mina ha nikam ngamin i kagbi na Dios.

I Surat ni Pablo ha Ni Philimon

¹Naggipu ide ha ni Pablo, a nakawaran ha pagbaludan gipu ha panahod ko ha ni Jesu-Cristu. Hikan ken ni Timoteo a kabsat ta i nagsurat ha ide ha nikaw, Pilimon. Hikaw bila i kabsat mi ken katarabahador mi a ayayatan mi a tahod. ²Ket isurat mi bila ha ni Apia a kabsat tam, ken ni Arkipo a kakalan tam a manmanahod ken katarabahador ta ni Jesu-Cristu. Ket isurat mi bila ha ngamin a manmanahod a makipaggimong ha bilay moy. ³Atoy mina ha nikam i kagbi ken kinatalna a nagipu ha Hama tam a Dios ken ni Apo Jesu-Cristu.

⁴Magyamanak ha Dios ha kanayon gipu ha nikaw, Pilimon, a ikararagan ta ka. ⁵Ta nabahebaheta ko i pinagayayat mo ken panahod mo ha ni Apo Jesus ken ha ngamin a tototalay na Dios. ⁶Ikararag ko a mapasnek a mebunong ken mewaras i panahod mo, penu makatandiyon mo mina ngamin i kada inamakan a bagbagay a atoy ha nikitam gipu ha ni Jesu-Cristu. ⁷Ta pati hikan i naparagsak ken napapigsa gipu ha pinagayat mo, kabsat, gipu ta napapigsa dan i tototalay na Dios gipu ha nikaw.

⁸Isu, niyaen, Pilimon, atoy i kayat ko a agedan ha nikaw. Ket maski nu maturedak a mangibon ha nikaw gipu ha turay ko gipu ha ni Cristu, ken gipu ta malinteg ide a gimetan mos, ngem madiyan ko a magbon ha nikaw. ⁹Imbes na, gipu ta ayayatan taka, kaykayat ko a magaged la ha nikaw. Maski nu hikan ni Pablo, ket lakayak dan, ken nebaludak gipu ha panahod ko ha ni Jesu-Cristu. ¹⁰Iyagedan ko ha nikaw i annak ko, a ni Onesimo. Nagbalinak dan a kona ha hama na, ha pagbaludan mi aye, gipu ta tinolduwan ko hikuna a magpasakop ha ni Jesu-Cristu. ¹¹Idi palungo, awan hikuna ha serbe ha nikaw. Ngem niyaen, mappiya i serserbe na ha nikaw ken maski ha nikan. (Ket katandi mo dan a Onesimo i nagen na, ket kayat na kagiyan a Mappiya i serserbe na.)

¹²Niyaen, Pilimon, pasoluyan ko ha nikaw ni Onesimo aye, maski nu ayayatan ko unay, ket kona ha pasoluyan ko ha nikaw i puso ko a mismo.

¹³Kaykayat ko a ikemot, penu tumulong hikuna ha nikan a kona ha pagtulong mo, hanggan nebaludak gipu ha pinagibaheta ko ha Mappiya a Baheta na Dios. ¹⁴Ngem masaniki ak a mangtagabu ha tagabu mo nu awan mo pagoniyan. Madiyan ko a mangpilit ha nikaw a magkagbi, nu awan a magkagbi ka a tahod gipu ha mismo a pagayatan mo.

¹⁵Baka ide i gipu na a binuyotan na ka ni Onesimo ha ballik a tiyempo. Ta nakasina kam ha ballik, ngem niyaen, nagbalin hikuna a agum mo hanggan magnanayon, a awan ha kahad na. ¹⁶Ket niyaen, awan la hikuna a tagabu mo nu awan a kabsat mo a maayayat. Oni. Maayayat hikuna ha nikan a tahod, ket nanangruna ha nikaw. Ta niyaen, atoy manon i tagabu mo, ket atoy bila i kona ha kabsat mo, gipu ha panahod na ha ni Apo Jesus.

¹⁷Isu, Pilimon, nu tahod a ibilangak mo a agum mo, respitaran mo bi ni Onesimo a kona nu hikan a mismo i umaangay ha nikaw. ¹⁸Ket nu atoy hikuna ha liwat, onu atoy i gahut na, ilita mos a kona ha gahut ko ha nikaw. ¹⁹Entan mo ihe, Pilimon, ta hikan a mismo a ni Pablo i nagsurat ha ide, penu katandiyon mo a makatandi ak ha gahut na. Ngem baka awan ko masapul a ipanakam i gahut mo ha nikan, a bigu a biyag mo gipu ha pinagpakatandi ko ha nikaw megipu ha ni Jesus.

²⁰Oni bi, kabsat ko, magoni ka bi ha pakiaged ko gipu ha panahod ta ha ni Apo Jesus. Paragsakanak mo bi, ta pattaka kita gipu ha ni Cristu. ²¹Matalakak ha nikaw, Pilimon, ta katandi ko dan a umuseg ka ha pakiaged ko ha surat aye. Ket katandi ko a mangibuslon ka paman ngem ha ngamin a inaged ko aye.

²²Ket ide bila: Mangisagana ka bi ha pagdagusan ko. Gipu ta namnamaan ko a lumakadak ha pagbaludan aye, a makapasyalak mina ha nikam gipu ha kararag moy.

²³Atoy bila he ni Epapras a agum ko. Nebalud bila hikuna gipu ha pinagipakatandi na ha ni Jesu-Cristu. Makikumusta hikuna ha nikaw. ²⁴Ket makikumusta bila ni Markos, ken ni Aristarko, ken ni Demas, ken ni Lukas, a agagum ko hidi ha tarabaho ko aye.

²⁵Atoy mina ha nikam ngamin i kagbi ni Apo Jesu-Cristu.

I Surat Para ha Hebreo a hidi

1 ¹Idi palungo, nagkagi i Dios ha minappo tam a Judyo ha makpal a beses, ken makpal bila i inusar na a pangibaheta. Nagkagi hikuna idi gipu ha totolay, a minahagpugto a hidi. ²Ngem niyaen, ha ide a dilokod a tiyempo, nagkagi i Dios a medilan ha Annak na. Gipu ha Annak na aye, pinarsuwa na Dios i ngamin a bagbagay. Ket ide a Annak na Dios i pinili na a makinkukuwa ha ngamin. ³I Annak na aye i pakaentaan ha ngamin a kinainamakan ken kinadios na Dios. Ta magkalan i Annak na Dios ken Dios. Makatandi hikuna ha ngamin a lutak ken ngamin a langit gipu ha turay na. Ket gipu ha kagi na, iturong na hidi gipu ha pagayatan na. Idi naadya na i liwaliwat tam gipu ha digi na, nagsoli hikuna ha kaantokan a langit, a maghari ha henan na Dios.

Mas Matangkay ni Jesus ngem ha ngamin a Anganghel

⁴Isu, nepaenta dan a mas matangkay ide a Annak na Dios ngem ha ngamin a anganghel. Ket mas maturay i panginagenan na Dios ha nikuna ngem i panginagenan na ha anghel a hidi. ⁵Ta bakkan a anghel i pinagkagiyan na Dios ha kagi a kona ha ide, a

“Hikaw i Anak ko. Niyaen, ipeta ko a hikan i Hama mo,” kon na Dios ha ni Jesus.

Ket awan a pulos ha anganghel i nagkagiyan na Dios, a

“Ipeta ko nokkan a hikan i Hama na. Ket managenan hikuna nokkan ha ‘Anak na Dios.’”

⁶Idi nagbalin a tolay ide a Katangkayan a Annak na Dios, kinagi na Dios, “Masapul a magdeyaw ha nikuna i ngamin a anganghel ko.”

⁷Ket ide bila i kinagi na Dios megipu ha anganghel, a

“Hidi i paangayan ko a kona ha tagtagabu ko. Ket nu kayat ko, pagbalinan ko hidi a kona ha paras onu gangatan, a paggimetan ko hidi ha pagayatan ko,” kon na Dios.

⁸Ngem sabali i kinagi na Dios megipu ha Annak na. Kinagi na Dios ha nikuna,

“Apo Dios, magnanayon i paghariyan mo, a awan ha kahad na!
Magturay ka a sililinteg ha paghariyan mo.

⁹ Ta inayat mo i kinalinteg, ket linaban mo i kinadukas. Isu i gipu na a paragsakan taka ha katangkayan a deydeyaw, a mas matangkay ngem ha ngamin a kinaagum mo,” kon na Dios ha ide a Annak na Dios.

¹⁰ Ket kinagi na bila ha nikuna,

“Hikaw, Apo Dios, i nangparsuwa ha lutak ken langit.

¹¹⁻¹² Maski nu malompas hidi nokkan, magwarak ka pala. Umalegid hidi nokkan, a suletan mo hidi a kona ha pagsulet ha tetennon. Ngem bakkan ha nikaw. Ta awan ka lumupoy. Ket awan ha kasulet mo, ta awan ka matay,” kon na Dios ha ide a Annak na Dios.

¹³ Awan a pulos ha dagenday a anganghel i nagkagiyan na Dios ha kona ha ide, a

“Magetnod ka ha ihe ha nikan, ket pagparentumengan ko i ngamin a kakasenti mo ha tikad mo,” kon na Dios ha Anak na Dios.

¹⁴ Niyaen, anya dod idagenday a anganghel? Espiritu hidi ngamin a magserserbe ha Dios. Ket paangayan na hidi a dumagap ha ngamin a manmanahod a mesalakan.

I Kadakkalan a Pinnakesalakan

2 ¹ Isu, gipu ta kona hito, masapul a perpermi i pinaguseg tam ha tahod a pagitoldu a nateman tam, penu awan tam maleptanan ide a kinatahod. ² Ta napatalgedan a tahod i inbaheta na anghel a hidi. Ket ha maski nu heya a awan a inumuseg ha inpakatandi di, binilas na hidi na Dios, a maparusaan i maski nu heya a nagpabiyan ha pagitoldu na Dios. ³ Awan ha makalisi ha parusa na Dios nu pabiyanan di ide a kadakkalan a pinnakesalakan. I Happo tam a mismo i palungo a nangipakatandi ha pinnakesalakan aye. Ket hidi a nakateman ha nikuna i nangpatahod ha nikitam ha ide a pinnakesalakan. ⁴ Pati i Dios, nagpatahod bila hikuna ha intoldu di ha nikitam. Ta inatdinan na hidi ha pinnakabalin di, penu nakaddatan i ginimigimet di a kona ha pagtiplad na Dios, penu melasin tam i kabaelan na Dios, ket penu manahod kitam. Inyatad na Dios i pinnakabalin na gipu ha mismo a Espiritu na, gipu ha bukod na a pagayatan.

Nagbalin ni Jesus a kona ha Totolay

⁵ Niyaen, atoy ipeta ko megipu ha bigu a lutak a dumemat nokkan. I kayat ko kagiyan, i paghariyan na Dios. Ket bakkan a anghel a hidi i pagturayan na Dios ha bigu a lutak aye, ⁶ nu awan a totolay. Ta kona ha nesurat ha Libro na Dios, a

“Apo Dios, apay wade a awan mo pabiyanan i totolay? Apay wade a mangina hidi ha nikaw? Ta tolay la hidi.

⁷ Ha ballik la a tiyempo, ket pinadibbi mo hidi ngem idagenday a anganghel. Ngem dumemat nokkan i tiyempo, ket ipatangkay mo i totolay a kona ha hari.

⁸ Ta pagturayan mo hidi ha ngamin a pinarsuwa mo,” kon na Libro na Dios.

Niyaen, kinagi na Dios a pagturayan na i totolay ha ngamin a pinarsuwa na. Isu, madinnang ito a magturay mina i totolay ha ngamin a bagbagay. Ngem ha niyaen a tiyempo, awan tam maenta a iturayan na totolay i ngamin a bagbagay. ⁹Ngem makatandiyen tam a natongpal na ito ni Jesus. Ta nagbalin hikuna a tolay. Ket ha ballik a tiyempo, nadibbi hikuna ngem i anghel a hidi, penu matay hikuna para ha ngamin a totolay na, gipu ha kagbi na Dios ha nikitam. Ket niyaen, makatandiyen tam a mepatangkay hikuna. Ket madeyawan hikuna, gipu ha pinagpalobus na a matay i baggi na.

¹⁰ Mappiya ide a ginimet na Dios. Hikuna i namarsuwa ha ngamin, ket hikuna bila i pagserbeyan na ngamin. Ket niyaen, gipu ha ide a pinagsagaba ni Jesus, nepaenta na Dios a pulos, awan ha liwat na. Ket gipu bila ha pinagsagaba aye ni Jesus, insalakan na i makpal a annak na Dios, a inatdinan na hidi ha inaamakan a biyag na a magnanayon. ¹¹ Hikuna man i nangdalus ha nikitam ha liwaliwat tam. Ket niyaen, isesa i Hama na nangdalus ha totolay ken Hama na nadalusan a hidi. Isu i gipu na a awan masaniki ni Jesus ha nikitam, nu awan a nagenan na kitam a kakabsat na. ¹² Kona ha nepugto ha Libro na Dios, a kinagi ni Jesus ha Nama na,

“Amang Dios, ipakatandi taka ha kakabsat ko. Ha paggimongan di, deyawan taka ha saguppang di.”

¹³ Isu, makatandiyen tam a tolay bila ni Jesus, a kona ha nikitam. Ta atoy bila i kinagi na, a

“Magtalakak ha Dios.” Ket kinagi na bila, “Atoyak ha ihe, ha dagende a annak na Dios, a intalak na ha nikan, a daponan ko.”

¹⁴ Niyaen, ha nikitam a annak na Dios, tolay kitam, a matay i baggi tam. Ta kona dalla hito ha kinatolay. Ket gipu ta kona hito ha annak a hidi na Dios, nagbalin ni Jesus a kona ha tolay. Ket neraman hikuna ha kinatolay tam. Ginimet na ide, penu matay hikuna para ha nikitam. Ket gipu ha katay na, naabak na ni Satanas, a mahagturay ha henan na natay a hidi. ¹⁵ Kona hito i ginimet ni Jesus penu adyan na i kanteng na totolay ha katay, gipu ta katay i kantengan na totolay ha ngamin a pinagbiyag di. Ket kona ha natagabu hidi gipu ha kantengan di aye.

¹⁶ Niyaen, madinnang dan a bakkan a anganghel i daggapan na, nu awan a hikitam a manmanahod. Kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Daggapan na i kaputotan a hidi ni Abraham.” ¹⁷ Isu, masapul a nagbalin hikuna a kona ha nikitam a kakabsat na, penu meraman hikuna ha

rigrigat tam. Ket nepaenta dan a makagbi ken mapagtalkan hikuna, a magpappiya hikuna ha totolay ha pinagserbe na ha Dios, a kona ha Katangkayan a Padi. Nagbalin hikuna a kona hito, penu mapakawan i liwaliwat tam. ¹⁸Ket niyaen, makadaggap hikuna ha ngamin a masulisog, gipu ta hikuna a mismo i nasulisogan ken narigatan.

Naturturay ni Jesus ngem ni Moyses

3 ¹Niyaen, kakabsat a naayagan bila na Dios. Gipu ta kona hito, nanakaman moy ni Jesus. Hikuna i pinaangay na Dios a magpappiya ha nikitam, ket kona ha Katangkayan a Padi ha panahod tam. ²Inatdinan na Dios ha tongpalan na, ket mapagtalkan hikuna na Dios, a kona ha ni Moyses. Ha ide a ni Moyses, mapagtalkan bila hikuna na Dios, idi inyatat na ha nikuna i tongpalan na, a magturay ha entero a bilay na Dios. (I kayat na kagiyan ha “bilay na Dios” i sakop na Dios a Judjudyo.) ³Ngem madedeyaw ni Jesus ngem ni Moyses, a kona ha madedeyaw i magpatakag ha bilay ngem i mismo a bilay. ⁴Siyempre, ha maski nu anya a bilay, atoy i naggimet ha iday a bilay. Ngem Dios i naggimet ha ngamin a bagbagay. ⁵Niyaen, ha ni Moyses, hikuna i mapagtalkan a tagabu na Dios, a kona ha mahagdapon ha bilay na Dios. Ket inpakatandi na i gimetan na Dios ha kasaguppangan. ⁶Ngem ha ni Cristu, bakkan a tagabu la na Dios, a kona ha ni Moyses, nu awan a tahod a Annak na Dios, a magturay ha bilay na Dios. Ket hikitam man i bilay na Dios, nu awan tam pabiyanan i namnama tam ha nikuna, ket nu matured kitam a umusoseg ha nikuna.

Iwadan na Espiritu I Magmadi a hidi ha Dios

⁷Isu, nanakaman tam mina i kinagi na Espiritu na Dios. Ta nesurat ha Libro na Dios,

“Nu matiman moy i kagi na Dios, ha yenan a pamalak,

⁸ tahodan moy. Ket awan moy paigatan i nakam moy, a kona idi tinumallekod ha Dios i minappo moy a hidi, idi naghén hidi ha luglugar a awan ha tolay. Ta sinurbar di i Dios idi.

⁹ ‘Surbaran diyak,’ kon na Dios, ‘maski nu naenta di dan i ngamin a ginimet ko ha lubuk na uppat a pulo a tawen.’

¹⁰ Isu i gipu na a naginglan ko hidi. Ket kinagi ko, ‘Kankanayon a tallekodan diyak. Madiyan di a umuseg ha bobon ko.’

¹¹ Nagingalak a tahod. Ket insapata ko, a ‘Pulos, awan hidi makasaddap ha lugar a insagana ko ha nidi, a pagemmangan di mina.’ ” Ide dan i kinagi na Dios megipu ha tinumallekod a hidi ha nikuna.

¹²Isu niyaen, kakabsat, magingat kam, penu awan ha nikam i maski esa a magbalin a madukas, ken sumina ha panahod tam, a tallekodan

na i tahod a Dios. ¹³Ide mina i gimetan moy, penu tumulos a manahod i agagum moy, ket penu awan ha nikam ha maallilaw a umuseg ha liwat. Masapul a magdinaggap kam ha kada pamalak, hanggan atoy pala i gundaway tam a manahod. ¹⁴Ta agum na kitam ni Cristu, nu manahod kitam ha nikuna ha matured, hanggan awan dumemat i panungpalan.

¹⁵Nakaman moy manon i kayat na kagiyan ha ide, a

“Nu matiman moy i kagi na Dios, ha niyaen a pamalak, tahodan moy. Ket awan moy paigatan i nakam moy, a kona idi tinumallekod ha Dios i minappo moy.”

¹⁶Niyaen, heya idenday a nakateman ha kagi na Dios, ken tinumallekod ha nikuna? Hidi man i minappo tam a Judyo, a inlapos ni Moyses ha nakebaludan di ha Egipto. ¹⁷Ket heya idenday a naginglan na Dios ha lubuk na uppat a pulo a tawen? Idenday man a Judjudyo a mahagliwat. Ket pinarusa na hidu na Dios, a pinatay na hidu ha luglugar a awan ha tolai. ¹⁸Idi insapata na Dios, kinagi na, “Pulos, awan hidu makasaddap ha lugar a insagana ko ha nidi, a pagemmangan di mina.” Niyaen, heya i nagkagiyan na nu awan i tinumallekod a hidu ha nikuna? ¹⁹Isu, niyaen, makatandiyan tam a awan hidu nakasaddap ha lugar a insagana na Dios, gipu ta awan hidu nanahod.

Inkari na Dios i Pagemmangan ha Totolay na

4 ¹Niyaen, inkari na Dios ha nikitam, a makasaddap kitam ha pagemmangan a insagana na. Isu, magingat kitam mina, amangan nu atoy ha nikam i magnakam a linumipas dan i gundaway di a sumadap ha iday a pagemmangan na. ²Ta nabahetaan tam bila i Mappiya a Baheta, a kona ha Judjudyo idi. Oni, nateman di ide a Baheta na Dios, ngem awan ha nagiwat di. Ta idi nateman di, awan di tinahod.

³Isu, ha nikitam a manahod, makasaddap kitam ha pagemmangan na Dios. Ngem awan makasaddap i awan a hidu a manahod. Ta kona ha nesurat ha Libro na Dios, a

“Nagingalak a tahod,” kon na Dios. “Ket insapata ko, a ‘Pulos, awan hidu makasaddap ha lugar a insagana ko ha nidi, a pagemmangan di mina,’ kon na.”

Oni. Awan hidu nakasaddap, maski insagana na Dios iday a pagemmangan di, idi pinangparsuwa na i ngamin a bagbagay.

⁴Niyaen, kona ha ide i nesurat ha Libro na Dios megipu ha pagemmangan na Dios. Idi lubuk na annam a pamalak, inubos na Dios i ngamin a pinarsuwa na. Ket nesurat, a

“Inumemmang i Dios ha nekapitu a pamalak, ta inubos na dan i ngamin a gimetan na.”

⁵Ket kinagi na bila na Dios megipu ha pagemmangan na aye, a

“Pulos, awan hidu makasaddap ha lugar a insagana ko ha nidi, a pagemmangan di mina,” kon na Dios.

⁶Niyaen, makatandiyan tam a awan nakasaddap ha pagemmangan na Dios idenday a palungo a nabahetaan ha Mappiya a Baheta na Dios, gipu ta awan hidi nanahod. Isu a makatandiyan tam paman a atoy i sabasabali a mapalobusan a sumadap. ⁷Makatandiyan tam ito, gipu ta inbital na Dios i esa pala a tiyempo a gundaway na sumadap a hidi. Ket managenan ito ha, “Niyaen a Pamalak.” Nagkagiyan na ito na Dios idi naalay dan a nobos i tiyempo na nagtallekod a hidi. Ta pinagkagi na ni Hari Dabid, a kinagi na,

“Nu matiman moy i kagi na Dios ha niyaen a pamalak, tahodan moy. Ket awan moy paigatan i nakam moy,” kon na Dios megipu ha tiyempo a gundaway.

⁸Niyaen, makatandiyan tam a bakkan a bayan a Israel i nagkagiyan na Dios, a pagemmangan di. Ta idi indilan na hidi ni Joswe, sinumadap hidi ha Israel, ngem awan hidi sinumadap ha pagemmangan na Dios. Ta inkari manon na Dios a atoy pala i sabali a pagemmangan. ⁹Isu, gipu ta kona hito, makatandiyan tam a atoy pala i gundaway ha totolay na Dios a sumadap ha pagemmangan na. I pagemmangan aye i kona ha pinagemmang na Dios, idi inubos na i ngamin a pinarsuwa na, ket inumemmang hikuna ha nekapitu a pamalak. ¹⁰Ta maski nu heya a makasaddap ha paghariyan na Dios, makiemmang hikuna ha Dios. Ket umemmang hikuna ha bukod na a paggimi-gimet, a kona ha pinagemmang na Dios ha ngamin a pinarsuwa na. ¹¹Isu, magagit kitam mina a umusoseg ha Dios, penu makipagemmang kitam ha Dios a tahod. Ket awan mina ha maski esa ha nikitam a tumallekod ha Dios. Awan mina ha magmadi ha pagemmangan na Dios ken awan makasaddap, a kona ha minappo tam idi.

¹²Masapul a manahod kitam ha kagi na Dios, gipu ta ha ngamin a kakkagi na ket kona ha sibibiyag, gipu ta mannakabalin hikuna. Mekalan i kagi na ha ispada a duwa i tadam na, ta meyasak i kagi na Dios ha kadalaladan na nakam na tolay. Ket natadtadam pala, gipu ta measak ito a maenta na i ngamin a nakam ken panggep ken kasorhan na tolay, ket nu anya i nakaman na Dios. ¹³Awan ha mepamen ha Dios. Maenta na i ngamin a pinagbiyag tam. Ket masapul a sumaguppang kitam nokkan, a tumabeg ha nikuna ha pinaggimet tam.

Ni Jesus i Katangkayan a Padi

¹⁴Isu, paigatan tam mina i panahod tam ha ni Jesus. Ta atoy dan hikuna a Annak na Dios. Ket inumangay hikuna ha henan na Dios a kona ha Katangkayan a Padi, a magpappiya ha nikitam ha Apo Dios. ¹⁵Ket makagbi ide a Katangkayan a Padi, ta makatandiyan na i ngamin a kinakapoy tam. Ket naattaman na i ngamin a sulisog a mapadas na totolay. Ngem awan hikuna nagliwat. ¹⁶Isu, gipu ha ni Jesus, awan kitam

masaniki a bumikan ha Dios. Ta kayat na kitam a kagbiyan. Nu agedan tam hikuna, kagbiyan na kitam, a daggapan na kitam ha tiyempo a pinnakasapul tam.

5 ¹Niyaen, ha maski nu heya a katangkayan a padi na Judjudyo, napili hikuna a nagipu ha kailiyan na. Ket patarabaho di hikuna a magpappiya para ha kailiyan na a hidi, a magserbe hikuna ha Dios para ha nidi. Isagana na i pangidatton di ken pangiwagah di ha Dios gipu ha liwaliwat di. ²Maanus hikuna, ta tolay bila hikuna a makapoy ken makaliwat. Isu, maanus hikuna ha nidi a awan makatandi nu anya mina i gimetan di. ³Ket gipu ta makaliwat bila hikuna, masapul a mangiwagah hikuna. Ket awan la a gipu ha liwaliwat na kailiyan na, nu awan a gipu bila ha bukod na a liwat.

⁴Niyaen, ha ide a tarabaho na katangkayan a padi, awan ha makabalin a mangpili ha baggi na a magbalin a katangkayan a padi. I Dios la i makabalin a magpili, a kona idi pinangpili na ha ni Aron. ⁵Ket kona bila hito ha ni Cristu. Awan hikuna nagpatangkay ha baggi na a magbalin a Katangkayan a Padi, nu awan a Apo Dios a mismo i nagpili ha nikuna. Ta kinagi na Dios, a

“Hikaw i Anak ko. Niyaen, ipeta ko a hikan i Hama mo,” kon na Dios ha ni Jesus.

⁶Ket kinagi na bila,

“Hikaw i padi a mahagpapiya ha magnanayon, a kona ha kinapadi ni Melkisedek.”

⁷Niyaen, madinnang dan a nekusto ni Jesus a magbalin a mahagpappiya. Ta idi naghén hikuna ha lutak aye, narigatan hikuna. Ket permi i kararag na, a nagsanget ken nagdulaw ha Dios, a awan mina hikuna mesina ha Dios gipu ha katay na. Ket tahod a tiniman na hikuna na Dios, gipu ha pinaguseg na ha Dios. ⁸Maski nu hikuna i Annak na Dios, masapul a napadas na i pinaguseg ha Dios gipu ha rigrigat a naattaman na. ⁹Ket idi tinongpal na i ngamin a bobon na Dios, ket nepaenta a awan ha pagkurangan na, nagbalin hikuna a pakesalakanan a magnanayon na ngamin a umusoseg ha nikuna. ¹⁰Ket nanagenan hikuna na Dios ha Katangkayan a Padi, a kona ha kinapadi ni Melkisedek.

Awan Tam Pabiyanan i Panahod Tam

¹¹Atoy pala i makpal a mepeta mi megipu ha dende a bagay. Ngem awan a malaka a mepakatandi ha nikam, gipu ta marigat kam a makatandi. ¹²Naalay kam dan a manahod ha ni Jesus! Apay a masapul moy pala a matolduwan ha madibbew a pagitoldu na Dios? Malaing kam mina niyaen a mangitoldu ha agagum moy! Ngem kona kam ha annak a magsuso pala, ta awan moy kaya a magkan ha kanan. ¹³Nu magbiyag kitam a kona ha annak a magsuso pala, awan kitam ha pagkatandi

ha mappiya a ugali onu madukas. ¹⁴Ngem kona ha dinumakkal dan i pagkatandi tam, nu melasin tam i mappiya ken madukas. Ket kona ha natuldowan i baggi tam a makalisi ha madukas, gipu ha pagkatandi tam ha Kagi na Dios. I Kagi na Dios aye i kona ha masinggat a kanan ha makelasin a hidi.

6 ¹Niyaen, gipu ta naalay dan a manahod kitam ha ni Cristu, palobusan tam mina i Dios a mangitoldu ha madisalad a kagi na. Madi nu kanayon kitam sumoli ha alegid a pagitoldu a nakatandiyen tam dan. Halimbawa: Awan manon masapul a adalan tam i pagbabawi ha liwaliwat a pakakatay na totolay, ta nagbabawi kitam dan. Ket awan manon masapul a adalan tam nu panyan mina i panahod tam ha Dios, ta manahod kitam dan. ²Awan tam masapul i pagitoldu megipu ha binyag ken paggiwat tam ha Espiritu na Dios, onu pagitupo ha kamat ha agagum tam penu magiwat di i Espiritu na Dios. Ket awan tam masapul i pagitoldu megipu ha pinagbiyag manon na natay a hidi, onu pagitoldu megipu ha parusa na Dios a awan ha kahad na. ³Oni! Palobusan tam i Dios a mangitoldu ha madisalad a kagi na. Ta Apo Dios man i magpabalin ha nikitam a makatandi, nu maenta na a kayat tam tumulos.

⁴Isu, awan ha serserbe nu kanayon tam ipenduwa i alegid a pagitoldu. Ta nu tahod a makatandi i esa a tolay ha Mappiya a Baheta na Dios, ken napadas na i mappiya a iyatad na Dios, ken naatdinan hikuna ha Espiritu na Dios, ngem madiyan na paman a manahod, awan manon hikuna mapagbabawi, a kona ha pinagbabawi na idi palungo. ⁵Nu makatandiyen na i kinappiya na pagitoldu na Dios, ken makatandiyen na bila i pinnakabalin na Dios a dumemat nokkan a maghari, ⁶ngem nu tallekoda na ito, awan hikuna makababawi ha penduwa, a kona idi palungo a pinagbabawi na. Ta tallekoda na ni Jesus. Ket gipu ha pinagtallekod na aye, ahegan na i nangpelansa a hidi ha Annak na Dios ha kudos. Pasanikiyan na ni Jesus ha saguppang na makpal a tolay, a tallekoda na hikuna ha saguppang di.

⁷Halimbawa: ha nikitam a totolay, kona ha talon kitam. Ket kanayon a maudenan ide a talon, a kagbiyan na ito na Dios. Niyaen, tumubo mina i mappiya i ngamin a nemula ha ide a talon. Ket mangina ito ha makintalon. ⁸Ngem awan serserbe ha talon, nu pagtubuhan na i seset ken root. Ha talon a kona hito, tutudan na la na makintalon. Ket kona bila hito, a parusaan na Dios i madukas a totolay.

⁹Ngem niyaen, kakabsat, maski nu kona hito i kakkagi mi aye, katandi mi dan a bakkan i kasasaad moy. Ta atoy dan ha nikam i pagtiplad a mesalakan kam a tahod. ¹⁰Ta nalinteg i Dios. Awan na pabiyanan i paggimi-gimet moy ken ngamin a pinagayat moy ha nikuna. Mepaenta i ayat moy gipu ha ngamin a pagdaggap a inpaangay moy ha kakabsat tam a manahod. Ket maski niyaen, itulos moy a daggapan hidi. ¹¹Ide i kayat

mi ha kada esa ha nikam, a dagdagan moy i magagit a panahod, hanggan matungpal i ngamin a tahokan moy. ¹²Isu, awan kam mina masegkat, nu awan a ahengan moy i mapigsa a manmanahod a magattam hanggan magiwat di i inkari na Dios.

I Kari ken Sapata na Dios

¹³Ta sigurado i kari na Dios ha nikitam. Halimbawa: Nanakaman tam mina ni Abraham, a esa a nagkariyan na Dios. Idi inkari na Dios ha ni Abraham, insapata na a tungpalan i kari na. Ngem gipu ta awan ha sabali a mas matangkay ngem ha baggi na a mismo, insapata na i bukod na a nagen. ¹⁴Kinagi na Dios, “Ikari ko a atdinan taka ha kadakkalan a sagut, ket pakakpalan ko i kaputotan mo.” ¹⁵Ket ngiwat ni Abraham i inkari na Dios, gipu ta nagtahotahok hikuna a siaanus.

¹⁶Niyaen, nu magsapata i esa a tolay, usaran na i nagen na Dios, ta mas matangkay i Dios ngem ha nagsapata heya. Ket ha makatiman a hidi, tahodan di a tungpalan na i kari na.

¹⁷Ket kona bila hito ha Dios idi insapata na. Insapata na idi, penu manahod i nagkariyan na a hidi a awan na babawiyen i kari na. ¹⁸Isu, makatandiyan tam a tungpalan na Dios i tahokan tam gipu ha duwa a bagay: gipu ha kari na, ken gipu ha sapata na. Niyaen, awan a mabalin a magsileng i Dios. Isu, ha nikitam a nagkamang ha nikuna, mapapigsa i namnama tam ha inkari na. ¹⁹Atoy ha nikitam ide a namnama a kona ha pangekaman ha nakam tam. Oni. Tahod ken sigurado ide a namnama tam. Ket gipu ta kona hito i namnama tam aye, mabalin a bumikan kitam ha Apo Dios. ²⁰Ta nagpalungo dan ni Jesus ha henan na Dios, penu magpappiya ha nikitam. Ket atoy pala hikuna ha Dios, a nagbalin hikuna a Katangkayan a Padi a magnanayon, a kona ha kinapadi ni Melkisedek.

I Kinapadi ni Melkisedek

7 ¹⁻²Niyaen, ha ide a Melkisedek, hikuna i hari ha bayan a Salem. Ken padi bila hikuna na Dios a Mannakabalin-ngamin. I kayat na kagiyan na nagen na a “Hari na Kinalinteg.” I kayat na kagiyan na Salem a bayan na, i “Kinatalna.” Isu, managenan bila hikuna a “Hari na Kinatalna.” Niyaen, idi naggipu ni Abraham ha nangabakkan na ha sabali a harhari, sinalpak na hikuna ni Melkisedek. Ket nangitupo ni Melkisedek ha kamat na ha ni Abraham, a inkararagan na. Ket ha ni Abraham, inyatad na ha ni Melkisedek i ikasangapulo na ngamin a sinamsam na ha kasenti na a hidi. ³Ha ide a Melkisedek, magisesa la hikuna. Awan ha nesurat megipu ha hama na ken hena na, onu minappo na. Ket awan bila ha nesurat megipu ha pinnakeenak na, onu katay na. Magisesa i kinapadi na, a kona ha kinapadi na Annak na Dios, a awan ha kobos na.

⁴Isu, makatandiyang tam a matangkay ni Melkisedek aye. Ta inatdinan na hikuna ni minappo tam a Abraham ha ikasangapulo na ngamin a nasamsam na ha kaskasenti na. ⁵Niyaen, nesurat ha Linteg na Dios a maatdinan mina i papadi a kaputotan ni Lebi ha ikasangapulo a maggipu ha kakalan di a Judyo, maski nu magkalan la hidi, a kaputotan bila hidi ni Abraham. ⁶Isu, maenta tam i kintangkay ni Melkisedek, gipu ta inatdinan na hikuna ni Abraham ha ikasangapulo na kukuwa na, maski nu bakkan hikuna a kaputotan ni Lebi. Ket ide bila, a inkararagan ni Melkisedek ni Abraham, maski nu ni Abraham i nagkariyan na Dios. ⁷Ketawan a pagduwaduwaan a mas matangkay i mangitupo a magkararag ngem i mekararagan.

⁸Ket ide bila: Ha dagenday a sabali a papadi a naatdinan ha ikasangapulo, nesurat ha Libro na Dios a natay hidi. Ngem ha ni Melkisedek, i nesurat la ha Libro na Dios a magbiyag hikuna, ket kona ha magbiyag pala. ⁹⁻¹⁰Ha ide a kinapadi di Lebi, tahod a naatdinan hidi ha ikasangapulo. Ngem nebilang a nangiyatad bila hidi ha ikasangapulo ha ide a kinapadi ni Melkisedek. Ta maski nu awan pala neenak ni Lebi, nebilang a atoy dan hikuna ha baggi ni Abraham, a minappo na, idi nagsinalpak ni Abraham ken ni Melkisedek. Isu, makatandiyang tam a mas matangkay i kinapadi ni Melkisedek.

Nasuletan i Alegid a Tulag Ket Nasuletan bila i Alegid a Kinapadi

¹¹Inyatad na Dios i Linteg na gipu ha kinapadi ni Lebi. Ngem kulang i pinnakabalin di ha kinapadi ni Lebi. Awan di kaya a palintegan i Judyo a hidi, ta awan di natongpal i Linteg na Dios. Isu i gipu na a pinaangay na Dios i sabali a padi a pagpiyaan tam. Ket sabali i kinapadi na ken kinapadi ni Aron, a minappo ni Lebi. I kinapadi na aye i kona ha kinapadi ni Melkisedek. ¹²Niyaen, nu masulitan i kinapadi, masapul bila a masulitan i linteg. ¹³⁻¹⁴I Haplo tam a ni Jesus i kasulet a kinapadi. Ket sabali i minappo ni Cristu ken kaputotan a kinapadi ni Lebi. Makatandiyang tam a neenak hikuna ha kaputotan ni Juda. Ket awan ha maski esa ha kaputotan ni Juda a nagserbe ha kinapadi. Awan ha nepeta ni Moyses megipu ha kaputotan ni Juda, idi nagkagiyang na i kinapadi.

¹⁵Isu, madinnang dan a nasuletan i alegid a linteg. Ta atoy dan i sabali a padi, ket kona ha ni Melkisedek. ¹⁶Nagbalin ni Jesus a mahagpappiya gipu ha pinnakabalin na biyag na a awan ha kahad na. Ket bakkan a gipu ha pinakeenak na, a kona ha linteg di ha kinapadi di Lebi, a masapul kan a neenak hidi ha kaputotan ni Lebi. ¹⁷Nesurat ha Libro na Dios, a “Hikaw i padi a mahagpappiya ha magnanayon, a kona ha kinapadi ni Melkisedek.” ¹⁸Isu, makatandiyang tam a nasuletan dan i alegid a linteg, ta awan ha pinnakabalin na a magpakawan ha liwaliwat na totolay. ¹⁹Ta awan ha tolay a makatongpal ha Linteg ni Moyses, a mebilang mina hidi

a malinteg. Ngem niyaen, mas mappiya i namnamaan tam a inyatad na Dios ha nikitam. Ta gipu ha ni Jesu-Cristu aye, makabikan kitam dan ha Dios.

²⁰Ket atoy bila ide a pangpatahod na ha nikitam. Atoy bila i sapata na Dios. Awan na insapata idi nagpadi idagenday a sabasabali. ²¹Ngem nagbalin a mahagpappiya ni Jesus gipu ha sapata na Dios idi kinagi na, a “Magsapata ak, ket awan a magbabawi i nakam ko. Hikaw i padi a mahagpapiya ha magnanayon,” kon na Dios.

²²Isu, gipu ha ide a sapata na Dios, nagbalin ni Jesus a mangpatalged ha mas mappiya a tulag, onu kari na Dios, kon ko mina.

²³Ide bila i kasabaliyan na bigu a kari na Dios ken alegid a tulag. Ha iday a alegid a tulag, makpal i padi a hidi. Ta nu matay i esa, masapul di i kasulet na. ²⁴Ngem isesa ni Jesus a magbiyag ha magnanayon. Awan ha kasulet na, a magpappiya ha Dios para ha totolay. ²⁵Isu i gipu na a awan ha pagkurangan na pinangisalakan na ha ngamin a bumikan ha Dios gipu ha nikuna. Ta magnanayon hikuna a mahagpappiya ha Dios para ha nidi.

²⁶Isu, ide i Katangkayan a Padi a kasapulan tam. Ta pasig la nadosan. Ket awan ha pagkurangan na. Awan hikuna ha liwat. Awan hikuna ha madukas a kinatolay, a kona ha ngamin a sabali a totolay. Ket inumangay dan hikuna ha langit, a hikuna i matangkay ha ngamin. ²⁷Sabali hikuna ken ngamin a katangkayan a padi. Awan na masapul a mangiwagah ha kada pamalak. Ha sabali a hidi, iwagah di para ha bukod di a liwat ha palungo. Ket kobosan na, iwagah di bila para ha liwaliwat na agagum di. Ngem ha ni Jesus, naminsan la, ket inyatad na i esa a wagah, a binayadan na i liwaliwat na totolay. I nangiwigah na i baggi na a mismo, idi natay hikuna ha kudos. ²⁸Ha sabali a hidi a nagbalin a padi gipu ha Linteg ni Moyses, makaliwat hidi. Ngem sinuletan na Dios iday a Linteg ken kinapadi di ha kinapadi na Annak na, a mahagpappiya ha magnanayon, a awan ha liwat na. Ket pinatalged na Dios i bigu a kari na aye gipu ha sapata na.

8 ¹Ide dan i kayat mi a kagiyon: Atoy dan i Mahagpappiya ha nikitam, a kona ha Katangkayan a Padi. Ket maghari hikuna ha henan na Dios. ²I pagserbeyan na Padi aye i Paghenan na Dios. Bakkan a pagbilay a pinatakng na totolay, nu awan i tahod a paghenan na a ginimet na Dios.

³Niyaen, ha tarabaho na ngamin a katangkayan a padi, masapul di a mangiwagah ken mangidatton ha Dios. Ket kona bila hito ha Katangkayan a Padi tam; masapul na bila i pangiwagah. ⁴Ngem idi hen hikuna ha lutak aye, awan a mabalin a magpadi ni Jesus. Ta atoy dan i sabali a kinapadi ha lutak. Ket nangiwigah hidi, ayun ha alegid a Linteg ni Moyses. ⁵I tarabaho di ha ide a lutak i pangaregan la na atoy ha langit.

Ket pangaregan bila i ginimet ni Moyses. Idi pinatakng na i tolda a paghenan na Dios, kinagi na Dios, “Ahegan mo i inpaenta ko ha nikaw, idi naghen ka ha parabin.”

⁶Isu, niyaen, madinnang dan a neyatad ha ni Jesus i mas mangina a tarabaho ngem i tarabaho na padi a hidi. Ket kona ha bigu a tulag a tongpalan na para ha totolay ken Dios. Mas mangina ito ngem i alegid a tulag. Ta pinatalged na ito na Dios gipu ha kari na. ⁷Nu awan a kurang i alegid a tulag, awan a masapul i bigu. ⁸Ngem ha pagibilang na Dios, atoy i pagkurangan na totolay a inatdinan na ha alegid a tulag. Isu i gipu na a kinagi na,

“Dumemat nokkan i tiyempo, ket tongpalan ko i bigu a tulag para ha kaputotan ni Israel.

⁹Bakkan a kona ha alegid a pinnakitulag ko ha minappo di, idi inlapos ko hidi ha nakebaludan di ha Egipto. Ta awan di inuseg iday a tulag. Isu, pinabiyang ko hidi,” kon na Dios.

¹⁰“Niyaen, ide dan i bigu a tulag a tongpalan ko ha kaputotan ni Israel. Ha tiyempo a dumemat, panakaman ko hidi ha kagi ko, a kona nu isurat ko i linteg ko ha nakam di. Iginetan ko hidi ha ngamin a tahokan di ha Happo di a Dios. Ket sakopan ko hidi a bukod ko a kukuwa.

¹¹Awan a masapul a magtinoldu hidi, onu ipeta di, ‘Katandi mo mina ni Apo.’ Ta katandi diyak ngamin. Maski i madibbi a hidi hanggan ha matangkay.

¹²Tahod a pakawanan ko i madukas a ginimet di. Ket awan ko nakaman i liwaliwat di,” kon na Dios.

¹³Niyaen, gipu ta nagkagiyan na Dios i bigu a tulag, makatandiyang tam a alegid dan i nekaesa a tulag. Ket ha maski nu anya a alegid unay, linompas dan i pagserbe na.

I Pangaregan ha Lutak megipu ha Nelangitan a Pagdeydeyaw

9 ¹Ha iday a alegid a tulag, atoy i linteg a megipu ha pagdeyaw, ket atoy bila i pinatakng na totolay a pagdeyawan di. ²Pinatakng di i duwa a tolda. I dakkakal i nanagenan ha “Nadiosan a Lugar.” Ket atoy hito i silaw, lamesaan, ken tinapay a nedatton ha Dios. ³Ha disalad na dakkal a tolda, atoy i nekaduwa a tolda, a nanagenan ha, “Kuwarto na Dios.” ⁴Atoy hito i pagpasaroban a balitok, ken lakasa a henan na tulag. Nabalitokan bila ito. Ket atoy ha disalad na i balitok a banga a nakeasakan na “mana,” onu kanan a naggipu ha langit. Ket atoy bila i sarukod ni Aron a nagdon idi, ken idenday a duwa a bitu a nakesuratan na Dios ha esapulo a bobon na. ⁵Ha dibbew na lakasa, nakatakng i duwa a ladawan na anghel. Hidi man i pagtiplad a atoy hito i Apo Dios. Nataklaban na pakpak di i pagidattonan na padi ha digi na baka

a pangiwagah di, a mapakawan mina i liwaliwat di. Ide la i ipeta ko niyaen. Ta awan a mabalin a ipakatandi ko i ngamin megipu ha dende a bagbagay ha ihe a surat.

⁶Kona hito i pinakaurnos na denday a aruwatan. Ket kada pamalak sumasaddap i padi a hidi ha daddakkal a tolda, a tongpalan di i makidios a tarabaho di. ⁷Ngem esa la i makasaddap ha Kuwerto na Dios, ket hikuna i Katangkayan a Padi. Maminsan la ha makatawen i makasaddap ha ide a lugar. Ket itugan na i digi a pangiwagah na ha Dios, gipu ha baggi na a makaliwat ken liwaliwat na ngamin a tolay.

⁸Kona hito i tarabaho na padi, ayun ha alegid a tulag. Ket gipu ha ide, ipadinnang na Espiritu na Dios a awan pala ha makadiretso a bumikan ha Dios. Ta atoy pala i tolda a pagsalen. ⁹Ket ito i pangaregan, penu makatandiyan tam a awan ha kaddat ha pangidatton ken pangiwagah tam. Awan di madalusan i nakam na mangiwagah heya. ¹⁰Ta para ha makidios la a hidi idenday a linteg megipu ha maneg a kanan ken paginom di, ken kappal a gimetan di a pangdalus ha baggi di. Para ha baggi la idenday. Awan di madalusan i nakam na tolay. Ket suletan na Dios idenday a linteg ha kaddemat na bigu a tulag, onu kari na.

¹¹Niyaen, dinumemat dan ni Cristu, ket atoy dan i bigu a kari na Dios. Niyaen, awan tam masapul i padi a mahagpappiya para ha nikitam ha tolda. Ta atoy dan ni Cristu, a pagpiyaan tam. Sinumadap dan hikuna ha tahod a henan na Dios. Ket mas mappiya ito ngem i tolda a pataknagan na totolay. I nagsaddapan ni Cristu i tahod a henan na Dios ha langit. ¹²Idi sinumadap hikuna hito, bakkan a digi na hayup i itugan na, nu awan i digi na a mismo. Naminsan la a indatton ni Cristu i digi na ha henan na Dios. Ito i pangisalakan na ha nikitam ha magnanayon.

¹³Niyaen, ayun ha alegid a tulag, wahsikan na padi i totolay ha digi na kalding ken baka, ken dipog na natutod a baka. Ket ginimet na ito a pangadya ha liwat na baggi di, penu mabalin manon hidi a makipagkapilya. ¹⁴Ngem anya wade? Nu maadya na digi na hayup ken dipog na baka i liwat ha baggi na totolay, penu makabikan hidi ha kapilya, anya dod ha digi ni Cristu? Mas mapigsa gamen! Gipu ha kinapigsa na Espiritu na a magnanayon, inwagah na ha Dios i baggi na a awan ha kurang na. Ket madalusan na digi na i nakam tam, penu makabikan kitam ha Apo Dios. Ket nu kona hito, awan tam usigan i alegid a kinatolay tam, a awan magserbe ha Dios, nu awan tam serbeyan i Dios ha tahod.

¹⁵Isu a mangtongpal ni Cristu ha bigu a kari na Dios, penu magiwat na ngamin a pinili na Dios i biyag a inkari na a awan ha kahad na. Niyaen, meyatad na ito na Dios, gipu ta natay ni Cristu. Gipu ha katay na, sinaka ni Cristu i totolay ha liwaliwat di ha alegid a tulag, ket maalap di i inkari na Dios.

¹⁶⁻¹⁷Niyaen, atoy i gimetan na totolay ket kona ha pangaregan a masapul ni Cristu a matay ha palungo a magiwat tam i iyatad na Dios. Halimbawa: nu atoy i hama a kayat na a patawidan i annak na a hidi ha kukuwa na, awan di magiwat i kukuwa na hama di nu awan matay i hama di heya. Isu, masapul a napatahod a natay i hama di ha palungo na paggiwat di ha kukuwa na. ¹⁸Ket kona bila hito ha palungo a tulag a gimetan na Dios. Ta masapul di i digi a pagtiplad na katay a nangtongpal ha tulag heya. ¹⁹Kona he i ginimet ni Moyses. Ket ha palungo, binasa na i ngamin a bobon na Dios a nesurat ha Linteg. Kobosan na, inalap na i digi na urbon a baka, a nelaok ha dinom, ket inalap na bila i kayo a hisopo a nebadbadan ha madideg a buk na karnero. Insawsaw na ito ha dinom ken digi, ket winahasikan na i Libro na Linteg ken tolay a hidi. ²⁰Ket kinagi na, “Ide i digi a pagtiplad na tulag a inbon na Dios ha nikitam.” ²¹Ket winahasikan na bila i tolda a hidi ken ngamin a aruwatan a mausar ha pinagdeydeyaw di. ²²Oni, ha pinaguseg di ha Linteg, makpal i madalusan di gipu ha digi. Nu awan ha digi, awan bila ha madalusan. Ket i pangdalus la ha liwat na tolay i digi a newagah ha Dios.

Newagah I Digi ni Cristu

²³Isu, ha pagdeydeyaw na Judjudo, atoy ha aruwatan di i pangaregan na tahod a nelangitan. Ket ha pinagdeyaw di, masapul di a mangdalus ha aruwatan di gipu ha digi na hayup. Ngem ha langit, bakkan a pangaregan i madalusan, nu awan a tahod a bagbagay a nelangitan. Isu, i kasapulan ha langit i tahod a mangadya ha liwat. Ket mas mangina ito ngem digi na hayhayup. ²⁴Isu, i inwagah ni Cristu i digi na a mismo. Ta bakkan a sinang-paghenan na Dios i nagsaddapan na, a kona ha pinatakng na totolay. Sinumaddap ni Cristu ha tahod a henan na Dios. Ket atoy hikuna hito ha niyaen, a magpappiya para ha nikitam ha Apo Dios. ²⁵Ha katangkayan a padi na Judjudo, sumadap hikuna ha “Kuwarto na Dios” ha kada tawen. Ket itugan na i digi na hayup. Ngem bakkan ha ni Cristu. Ta awan a namin-makpal a sinumadap ni Cristu, a mangiwagah mina ha baggi na. ²⁶Ta nu kona hay, masapul a matay hikuna ha makpal a beses, nangrugi idi pinnakaparsuwa na lutak. Ngem ha kinatahod na, tinongpal na i tiyempo a nebital na Dios, ket nagpaenta hikuna ha yenan a tiyempo tam, a dilokod a tiyempo. Naminsan la a inumangay hikuna, penu adyan na i liwaliwat na totolay, gipu ha pinangiwigah na ha mismo a baggi na. ²⁷Ha ngamin a totolay, matay hidi ha maminsan. Kobosan na, hukoman na hidi na Dios. ²⁸Ket kona bila hito ha ni Cristu. Naminsan la a newagah ni Cristu a mangadya ha liwaliwat na kampilan a tolay. Ket magpaenta hikuna nokkan ha penduwa. Ngem bakkan a gipu ha liwat, nu awan penu alapan na i ngamin a magtahotahok ha nikuna, a isalakan na hidi.

10 ¹Niyaen, ha Alegid a Tulag, awan mehusto i pagahegan na megipu ha ngamin a mappiya a dumemat ha pagdemat ni

Cristu. Awan a naan-anay iday a Tulag. Ta kada tawen a medatton i pangiwagah di. Ket awan ha kabaelan na Tulag aye a pagpiyaan i totolay, a makabikan mina hidi ha Dios gipu ha pangiwagah di. ²Ta nu tahod a madalusan i liwat na mangiwagah a hidi, awan di mina itulos a mangiwagah, ket awan di itulos a nanakaman i liwaliwat di heya. Ta nadalus dan mina i nakam di. ³Ngem ha kinatahod na, itulos di a mangiwagah ha kada tawen. Ket ide i pakanakaman di a kelliwat pala hidi. ⁴Ta awan ha kabaelan na digi na baka ken kalding a mangadya ha liwat. ⁵Isu i gipu na a idi dandani a magbalin ni Cristu a tolay, kinagi na ha Nama na a Dios,

“Bakkan a digi na hayhayop ken pangidaton i pakatalakan mo, nu awan i baggi ko aye, a tinennonanak mo ha baggi na tolay.

⁶ Ket awan ka matalak ha dagenday a wagah a tududan di ha saguppang mo, a mangadya mina ha liwaliwat di.

⁷ Isu a ipeta ko ha nikaw, ‘O hama ko a Dios, atoyak a manggimet ha pagayatan mo. Kona hito i nesurat megipu ha nikan ha Libro na Dios,’ ” kon ni Cristu.

⁸ Niyaen, i palungo a kinagi ni Cristu, ket “Bakkan a digi na hayhayop ken pangidatton i pakatalakan mo. Ket awan ka matalak ha wagah a tududan di, a mangadya mina ha liwaliwat di.” Ket kinagi na ito, maski nu iwagah di idagento gipu ha Linteg na Dios. ⁹Sana, kinagi bila, “O hama ko a Dios, atoyak a manggimet ha pagayatan mo.” Isu, gipu ha ide, makatandiyan tam a sinuletan na Dios i alegid a tulag a pagiwagahan di. I kasulet na i pinnakewagah ni Cristu ha kudos. ¹⁰Ket gipu ta ginimet ni Jesu-Cristu i pagayatan na Dios, nebilang kitam a nadalusan ha ngamin a liwaliwat tam, gipu ha naminsan a pinangiwagah na ha baggi na a mismo.

¹¹ Ha alegid a tulag, kada pamalak a magserbe i papadi na Judyo a hidi. Ket makpal a beses a penduwan di i ngamin a pagiwagah di. Ngem pulos, a awan ha kabaelan na dagenday a wagah a mangadya ha liwat.

¹² Ngem bakkan ha ni Cristu. Ta isesa la i inwagah na para ha liwaliwat na totolay. Ket kuston ito ha magnanayon. Kobosan na, inumangay hikuna a maghari ha henan na Dios. ¹³Ket maguray hikuna hito, hanggan magparentumeng ha saguppang na i ngamin a kaskasenti na. ¹⁴Isu, gipu ha isesa a wagah, pinagbalin ni Cristu a naananay ha magnanayon i ngamin a totolay a nebukod a magserbe ha Dios.

¹⁵ Ket atoy bila i Espiritu na Dios a magpatahod ha ide. Ta kinagi na,

¹⁶ “Ide i tulag a pakitulagan ko ha totolay ko,” kon na Dios. “Iyasak ko i linteg ko ha puso di, ket isurat ko i kakkagi ko ha nakam di, penu awan di maleptanan.”

¹⁷ Sana, kinagi bila, “Pakawanan ko hidi ha liwaliwat di ken madukas a gimet di. Ket awan ko manon nakaman,” kon na Dios.

¹⁸Isu, nu napakawan dan idagento, awan manon a masapul i wagah a mangadya ha liwat.

Makabikan Kitam Dan Ha Dios

¹⁹Isu, kakabsat, matured i nakam tam a makabikan ha Dios ha henan na gipu ha katay ni Jesus. ²⁰Inlukatan na kitam ha bigu ken nabiyag a dilan ha napsad a kurtina a pagsalen. I kayat na kagiyan, i baggi na a minatay. Ta mekalan ito a kona ha dakkal a hamet ha Templo na Dios, a nagsalen ha totolay idi. Ngem napsad ito, idi natay ni Jesus.

²¹Niyaen, ni Jesus i Katangkayan a Padi a mahagpappiya para ha nikitam ha Dios. ²²Isu, bumikan kitam dod ha Dios. Ket tahod mina i panahod tam, a awan mina ha duwaduwa. Ta nadalus dan i nakam tam gipu ha digi ni Jesus, a katandi tam a awan kitam ha liwat. Ket nadalus bila i baggi tam gipu ha Espiritu na Dios, a kona ha nabinyagan kitam ha dinom na Dios a mangdalus a tahod. ²³Perpermi mina i pinagpakatandi tam ha namnamaan tam, a awan tam ito tallekoda, gipu ta mapagtalkan i Dios a mangtongpal ha kari na. ²⁴Nanakaman tam nu panyan na pinagdinaggap tam ha pinagayat ken pinaggimet ha mappiya. ²⁵Awan tam pabiyanan i pinaggimong tam, a kona ha ugali na sabasabali, nu awan a magpisan kitam a makipaggimong. Papigsaan tam i panahod na agagum tam. Nangruna ta katandiyen tam a dandani dan a dumemat i pamalak a Pagsoli na Happs tam.

²⁶Ta awan ha sabali a wagah a makaadya ha liwaliwat. Nu atoy i makatandi ha kinatahod megipu ha ni Cristu, ngem tallekoda na ken kaykayat na a tumulos ha liwaliwat na, awan manon ha sabali a pagiwagah para ha iday a tolay. ²⁷I atoy la ha nikuna i kakantengan a paghukom na Dios, ken dakkal a gangatan, a mangtutod ha kaskasenti na Dios. ²⁸Maski ha alegid a tulag, mapapatay i maski nu heya a mangsalungasing ha Linteg ni Moyses, basta nu patalgedan na duwa onu tallu a saksi a hikuna ket nakaliwat. ²⁹Niyaen, anya dod ha tolay a magmadi ha Annak na Dios? Anya nu ipeta na a awan ha serbe ha digi a nangtongpal ha kari na Dios ken nangdalus ha nikuna? Anya nu pasanikiyan na i Espiritu na Dios a nangagbi ha nikuna? Anyan i parusa ha magkona hay a tolay! ³⁰Ta katandiyen tam a kinagi na Dios, a “Hikan i mangibilas. Hikan i magparusa,” kon na Dios. Ket kinagi na bila, “Hukoman na Dios i totolay na.” ³¹Kakantengan a tahod i paghukom na Dios ha totolay a magmadi ha nikuna.

Awan Tam Tallekoda I Panahod Tam

³²Nanakaman moy i kasasaad moy idi nateman moy i Mappiya a Baheta na Dios. Ta makpal i rigrigat a naattaman moy idi. Ngem awan kam naabak gipu ha rigrigat heya. ³³Nu kappal, linoko na kam na

totolay. Ket pinasanikiyan di kam. Ta manahod kam ha ni Cristu. Ket gipu ta kinagbiyan moy i kakalan moy a manmanahod, neraman kam ha narigatan a hidi. ³⁴Kinagbiyan moy i nebalud a hidi, a inaguman moy hidi. Ket idi nasamsam i aruwatan moy, naattaman moy a siraragsak. Ta katandi moy dan a atoy i mas mappiya ken mataginayon a kukuwa ha langit. ³⁵Isu, awan kam mina magduwaduwa ha namnamaan moy. Ta dakkal i gunggunguna moy nokkan. ³⁶Ket masapul a magtured kam, penu magimet moy i pagayatan na Dios, ket alapan moy i inkari na. ³⁷Ta kona ha nesurat ha Libro na Dios,

“Ha ballik la a tiyempo, ket dumemat ni Cristu. Awan dan maalay.

³⁸ Ket ha ngamin a manahod ha nikuna, ibilang ko hidi a nalinteg.

Ket atdinan ko hidi ha biyag ko a magnanayon. Ngem nu atoy mina i tumallekod ha nikan gipu ha kanteng na, madiyan ko bila hikuna,” kon na Dios.

³⁹Ngem niyaen, kakabsat, bakkan a kona hito ha nikitam. Awan kitam sumina ha Dios gipu ha kanteng. Ket awan na kitam parusaan. Ta tahodan tam hikuna. Ket mesalakan kitam.

I Palungo a Manmanahod I Pangahegan Tam

11 ¹Nu manahod kitam ha Dios a tahod, katandi tam a sigurado a dumemat i namnamaan tam, maski nu awan tam pala maenta.

²Ha nagpalungo a hidi a manmanahod nikuna a naalay dan, gipu ha panahod di natalak i Dios ha nidi.

³Gipu ha panahod tam ha Dios, makatandiyan tam a pinarsuwa na i lutak aye gipu ha kagi na. Isu, ha ngamin a naparsuwa a maenta tam, makatandiyan tam a naggipu hidi ha awan tam maenta.

⁴Kona ha ni Abel. Gipu ha panahod na, inyatad na ha Dios i mas mappiya a wagah ngem i datton na hekka na a ni Kain. Ket gipu ha panahod ni Abel, inbilang na hikuna na Dios a nalinteg, a giniwat na Dios i inwagah ni Abel. Niyaen, maski nu naalay dan i katay ni Abel, magitoldu pala hikuna ha nikitam, ta nabaheta tam i panahod na a mappiya.

⁵Napigsa bila i panahod ni Enok. Gipu ha panahod na, awan hikuna natay. Neontok na hikuna na Dios ha langit. Ket awan ha nakaeriyok ha nikuna, ta inalap na hikuna na Dios. Ket nesurat ha Libro na Dios a idi palungo a neontok hikuna, napatalak na i Dios gipu ha panahod na.

⁶Ngem nu awan ha panahod, awan a mabalin a mapatalak i Dios. Ta maski nu heya a bumikan ha Dios, masapul a tahodan na a atoy i Dios a manggunggunguna ha ngamin a mayat a magpasakop ha nikuna.

⁷Kona ha ni Noe. Gipu ha panahod na, tiniman na i balakad na Dios megipu ha dinom a dumemat, maski nu awan na pala maenta. Nagtongpal hikuna, ket ginimet na i bapor a nakesalakanan di a pattama.

Gipu ha pinagtongpal ni Noe, nepaenta na i kinadukas na nagsenti a hidi, a maparusaan mina i ngamin a magsenti ha Dios. Ket inbilang na hikuna na Dios a nalinteg, gipu ha panahod na.

⁸Kona bila ha ni Abraham. Gipu ha panahod na, nagtongpal hikuna idi inayagan na hikuna na Dios. Ket inumangay hikuna ha sabali a bayan, a inkari na Dios a meyatad ha nikuna. Linakadan na i ili na, maski awan na pala katandi nu hadya i angayan na. ⁹Gipu ha panahod na, naghen hikuna a kona ha esa a ganggannaet ha lutak a inkari na Dios ha nikuna. Naghen hikuna ha tolda, pati i annak na a ni Isak, ken i apo na a ni Jakob. Hidi man i nagkariyan na Dios a kona bila ha ni Abraham. ¹⁰Nagattam di Abraham ha kona hito, ta ninamna di i magnanayon a ili ha langit a awan madadail. I nangpanggep ken nanggimet ha ide a ili i Apo Dios.

¹¹Gipu ha panahod di nagenak di Abraham ken Sara, maski nu kalopas dan hidi, ta malupoy dan hidi unay. Ngem tinalak di Abraham i Dios a magtungpal ha inkari na. ¹²Maski nu nebilang a kona ha natay dan i baggi ni Abraham, makpal a kaputotan i naggipu ha ide a esa a lakay. I kakpal di i kona ha puspusiyan ha langit ken kona ha kakpal na basad ha baybay na diget.

¹³Ha ngamin a denday a manmanahod, natay hidi ngamin, ket awan di nagiwat i inkari na Dios. Ngem maski nu kona hito, awan di insina i panahod di. Ta ninamna di pala i Dios, a mangiyatad ha tahokan di. Ket nakatandiyon di a maghen hidi ha lutak aye a kona ha ganggannaet. Ta i tahod a bayan di i langit. ¹⁴Niyaen, ha ngamin a magkagi ha kona hito, ipakatandi di a namnamaan di i sabali a bayan, a tahod a bayan di. ¹⁵Bakkan a bayan a linakadan di i nanakaman di. Ta nagsoli mina hidi, nu nakaman di i bayan di ha lutak. ¹⁶Ngem awan hidi nagsoli, ta kasorhan di i mas mappiya a bayan. Oni, i nelangitan a bayan. Isu i gipu na a awan a masaniki i Dios a giwatan na hidi a tototalay na, gipu ta insaganaan na hidi ha paghenan di ha langit.

¹⁷⁻¹⁸Gipu ha panahod na, inwagah ni Abraham ni Isak a isesa a annak na, idi pinadas na Dios ni Abraham. Ni Abraham man i nagkariyan na Dios, a “Gipu ha ni Isak, atoy nokkan i makpal a apapo mo,” kon na Dios. Ngem maski nu kona hito i kari na Dios, sisasagana ni Abraham a mangpatay ha isesa a annak na, a iwagah na mina ha Dios. ¹⁹Ta ninakam ni Abraham a maski nu matay i annak na, mapagbiyag na hikuna manon na Dios. Ket kona ha tahod, a pinagbiyag na manon na Dios ni Isak. Ta sinaway na ni Abraham, idi patayan na mina i annak na aye. Ket kona ha nesoli ni Isak ha ni Abraham a naggipu ha katay.

²⁰Niyaen, napigsa bila i panahod ni Isak. Ta idi lakay dan hikuna, inkari na ha ni Jakob ken ni Esaw a daggapan na hidi na Dios.

²¹Ket napigsa bila i panahod ni Jakob. Idi lakay unay hikuna, ket dandani dan a matay, tinumokam hikuna ha murok na sarukod na,

a nagdeydeyaw ha Dios. Ket inkari na ha appo na a annak ni Jose, a daggapan na hidi na Dios.

²²Ket kona bila ha ni Jose. Idi dandani dan hikuna a matay, kinagi na a sigurado a lumapos i Judyo a hidi ha Egipto. Ket inbilin na bila a nu lumapos hidi, iyalis di i tulang na ha angayan di. Ginimet na ito gipu ha panahod na, maski nu awan na pala maenta i namnamaan na.

²³Ha nagenak a hidi ha ni Moyses, gipu ha panahod di, intago di i annak di aye, gipu ta naenta di a nadiosan i kinaamakan na. Maski nu inbon na hari a mapatay mina i ngamin a annak a lallaki, awan hidi nanteng a nangsalongasing ha bon na hari, ta nanahod hidi ha Dios.

²⁴Ket napigsa bila i panahod ni Moyses. Idi lakay dan hikuna, tinallekodaan na i kinabaknang na nagpadakkal ha nikuna. Ta madiyan na a mebilang a annak na prinsesa, a annak ni Hari Paraon. ²⁵Kinaykayat na i makipagsagaba ha totolay na Dios, ngem i pakaragsakan na mahagliwat, a sigida a malompas. ²⁶Ha nakam ni Moyses, mas mappiya nu malokowan i baggi na gipu ha panahod na ha pagdemat ni Cristu. Ket maski nu magiwat na mina i ngamin a kinabaknang na Egipto, madiyan na la ito. Ta namnamaan na i gungguna a iyatad na Dios.

²⁷Isu, gipu ha napigsa a panahod na, linakadan ni Moyses i bayan a Egipto, ket awan na kinantengan i parusa na hari. Ket maski nu makpal i rigrigat na, awan hikuna nagsoli a magkamang ha bilay na hari. Natured man i nakam na, ta kona ha naenta na i Dios, a awan maenta na totolay.

²⁸Idi nakipagagum ni Moyses ha totolay na Dios ha Egipto, tinongpal na i bon na Dios gipu ha panahod na. Ket pinapuhetan na i ngamin a ridaw di ha digi, penu awan a patayan na Anghel a Magpatay i annak di a panganay. Ide i pinagrugi na piyesta di a managenan ha, “Piyesta na Pinagtaleban na Anghel a Magpatay.” Ket ginimet di ito gipu ha panahod di.

²⁹Gipu ha panahod na Judyo a hidi, nakaahabes hidi ha Madideg a Diget. Ket pinakatiyan na Dios i dinom, penu makaahabes hidi ha mamadi a lutak. Ngem nalimas i taga-Egipto a hidi, idi pinadas di a umahabes.

³⁰Ket mepaenta bila i panahod na Judyo a hidi gipu ha pinagtongpal di ha bon na Dios, ha ili a Jeriko. Idi pinagdemat di hito, naglakalakad hidi ha lebut na ha pitu a pamalak, ayun ha bon na Dios. Idi nekapitu a pamalak, narakrak i padding na ili na kaskasenti di, gipu ha panahod di. ³¹Idi dinangpihan na Judjudyo i taga-Jeriko a hidi a mahagsenti ha Dios, insalakan di i esa a pampam, a ni Rahab i nagen na. Awan di hikuna pinatay, gipu ta nanahod bila hikuna ha Dios. Inpaenta na dan i panahod na, ta idi dinumemat ha Jeriko i duwa a Judyo a magsiim ha kaskasenti di heya, dinaggapan na hidi, gipu ta nangrugi hikuna a manahod ha Dios.

³²Atoy pala i makpal a nagpaenta ha panahod di ha Dios, ngem awan ha tiyempo ko a mangipakatandi megipu ha di Gideon, Barak, Samson, Jepte, Dabid, Samwel ken i minahagpugto a hidi. ³³Gipu ha panahod di, naabak di i sabasabali a bayan. Ha kappal, naggimet hidi ha nalinteg, ket giniwat di i inkari na Dios. Ha kappal, nangabak hidi ha nanteng a liyon, a awan hidi nakaget gipu ha panahod di. ³⁴Inaddap di i gumagangat a gangatan. Nalisiyan di i magpatay ha kumpulan. Maski nu nalupoy i baggi di, pinumigsa hidi gipu ha panahod di. Ket nagbalin hidi a matured a maglaban, a inabak di i kasenti di a hidi a naggipu ha sabali a bayan. ³⁵Ha kappal a babbey, nanahod hidi ha Dios, ket ha annak di a minatay, pinagbiyag na hidi na Dios.

Ha kappal, nebalud hidi. Ket nalokowan hidi hanggan natay, gipu ha panahod di. Madiyan di a tallekoda i panahod di, maski nu mabalin a makalakad mina hidi. Ta kinaykayat di a matay gipu ha panahod di, penu magbiyag manon hidi ha Dios ha magnanayon. ³⁶Ha kappal, permi a napasanihiyan hidi, ket nasabbadan hidi. Ha kappal, nakawaran hidi, a nebalud bila hidi. ³⁷Ha kappal, nabisag-bisag hidi ha pogedu. Natay i kappal a naragadi a nagkaduwa. Natay i kappal ha sondang, gipu ha panahod di. Napobre hidi. Nalokowan ken napasanihiyan hidi. Naglakalakad hidi, a ginimet di i gaddang na karnero onu kalding a pagtennon di. ³⁸Awan ha bilay di. Naglakalakad hidi ha amugod ken luglugar a awan ha tolay, a naghén hidi ha kuweba ken alingabngab. Ngem ha pagibilang na Dios, hidi man i madeydeyaw ha ngamin a lutak.

³⁹Niyaen, ha ngamin a dagento a napigsa ha panahod di, natalak i Dios ha nidi. Ngem maski nu kona hito, awan di nagiwat ha tiyempo di i inkari na Dios. ⁴⁰Ta ninakam na Dios i mas mappiya a panggep para ha nikitam ngamin a tototalay na. I panggep na a maguray hidi hanggan mobos na a sakopan i ngamin a manmanahod a palintegan na, penu parehas kitam ngamin a magunggunaan.

I Hama Tam a Dios I Mangitoldu ha Annak na

12 ¹Niyaen, ha nikitam, kona ha makipaglumba kitam. Ket kona ha nalebbutan kitam ha dagenday a nagpatahod dan ha panahod di. Ket niyaen, aamatan di i panahod tam, nu mapigsa i pakipaglumba tam, onu maupay kitam a magpaenta ha panahod. Isu, adiyowan tam mina i ngamin a makasalen ha nikitam, mangruna i liwaliwat a kona ha pakesabitan tam. Ket dagdagan tam ha matured, a magattam ha ngamin a rigrigat. ²Perpermi i pinagnakam tam ha ni Jesus a naggipuwan na panahod tam ken mangpaigat ha panahod tam. Awan a naupay ni Jesus gipu ha kudos. Awan na ikasaniki i katay na ha kudos, ta katandi na a maragsak hikuna ha kobosan na. Ket niyaen, maghari hikuna ha henan na Dios.

³Nanakaman moy nu panyan na a nagattam idi inenglan na hikuna na madukas a hidi. Nanakaman moy ito, penu awan kam magkapoy ken maupay. ⁴Ta hanggan niyaen, ha ngamin a pinagsenti moy ha kinadukas, awan pala ha natay ha nikam gipu ha pinagmadi moy ha liwaliwat.

⁵Nanakaman moy mina i balakad na Dios ha nikam a annak na. Kinagi na,

“Annak ko, awan moyak tallekoda, nu tolduwan takam gipu ha rigrigat. Ket awan kam maupay, nu parusaan takam.

⁶Ta tolduwan ko i ayayatan ko. Ket parusaan ko i ngamin a sakopan ko a kona ha annak ko,” kon na Dios.

⁷Isu, attaman moy i parusa na Dios ha nikam. Ta nu kona hito, a parigatan takam, mepaenta na a ibilang na kam a annak na. Anyan ha annak a awan a tolduwan na hama na? ⁸Nu pabiyanan na kam mina, ket awan na kam parusaan a kona ha ngamin a annak na, awan na kam annak a tahod. Sabali dod i hama moy!

⁹Halimbawa: Ha biyang na hama tam a nagpadakkal ha nikitam, pinarusaan di kitam, ket tinumulos kitam a maguseg ha nidi. Isu, niyaen, magingat kitam, a peturayan kitam ha Nama tam a Dios, penu magbiyag kitam ha nikuna ha magnanayon. ¹⁰Ha hama tam a hidi, ballik la i tiyempo na pinagparusa di ha nikitam. Pinarusaan di kitam, idi annak kitam pala, penu umuseg kitam ha ugali di. Ngem ha Hama tam a Dios, parusaan na kitam ha paghusayan tam, penu meraman kitam ha kinadios na. ¹¹Nu maparusaan kitam, magladingit kitam ha ballik a tiyempo. Ngem ha kobosan na, mappiya dan i ugali tam, ket matalna dod i biyag tam.

Dumiretso Kitam ha Tahod a Dilan

¹²Isu, paigatan moy dan i malupoy a panahod moy. Magattam kam ha rigrigat moy. ¹³Dumiretso kamon ha tahod a dilan. Ket tumulos kam a maggimet ha mappiya, penu awan maupay i agagum moy a umunod ha ni Cristu. Awan mina masalanan i malupoy a hidi ha panahod di. Imbes na, idalusan moy hidi ha dilan.

¹⁴Padasan moy a makikappiya ha ngamin a tolay. Ket padasan moy a magbiyag a kona ha nebukod i biyag moy ha pagayatan na Dios. Ta awan ha maghen ha Dios, nu awan a nebukod ha Dios i biyag na. ¹⁵Magingat kam, a awan ha maski esa ha nikam a tumallekod ha kagbi na Dios ken magbalin a kona ha maalsot a mula, ket kona ha makangilo ha makpal a agagum na. Nu palobusan moy i kona hay a agum moy, matolduwan bila i agagum na a magliwat. ¹⁶Magingat kam, a awan ha nikam i makikamegos. Ket awan bas ha nikam i magbalin a kona ha ni Esaw, a nagpabiyang ha maski nu anya a maggipu ha Dios. Ha ni Esaw, naatdinan mina hikuna ha kukuwa na hama na, ta hikuna i panganay a annak.

Ngem awan na balliyan, nu awan a insulet na i kalintegan na aye para ha esa la a kanan. ¹⁷Ket manakam moy, a idi kobosan na, nagbabawi hikuna. Ket permi i sanget na. Ta kinayat na i kukuwa a megiwat mina na panganay a annak. Ngem awan na nagiwat, gipu ta awan a mabalin ha nikuna a magpabigu ha ginimet na, idi inlako na i kalintegan na ha kanan.

I Kasabaliyan Ha Alegid a Tulag ken Bigu a Tulag onu Kari na Dios

¹⁸Niyaen, nu bumikan kam ha Dios, bakkan a kona ha minappo moy a Judyo idi palungo. Ta makanteng i inpaenta na Dios ha nidi, idi nabikan hidi ha Parabin a Sinay a gumilgilap i gangatan. Ket kakkantengan i diham na parabin aye. Ket napigsa i paras. ¹⁹Nateman di i tanog na trumpeta ken i timek na Dios a makanteng. Idi nateman di ito, inaged di a awan hikuna manon magkagi ha nidi. ²⁰Ta kantengan di i kinagi na Dios, a “Awan kam bumikan ha ide a parabin. Nu atoy i bumikan, maski nu hayup la, masapul a mabisag-bisag hikuna hanggan matay,” kon na Dios. ²¹Kakkantengan i naenta di ha iday a parabin. Isu i gipu na a kinagi ni Moyses, “Magyagyagak ha kanteng ko.”

²²Ngem bakkan ha nikam. Ta binumikan kam ha Parabin a Sion ken i nelangitan a Jerusalem. I kayat ko kagiyan, i paghenan na Dios a tahod. Hito i pagragsakan na anghel a hidi. ²³Ket binumikan kam ha pagragsakan na tahod a annak na Dios, a nelista na ha langit. Pati hikam. Atoy bila i kalintegan moy, a melista kam bila ha langit, a kona ha tahod a annak na Dios. Ta binumikan kam ha Dios a manghukom ha ngamin a totolay. Ket nasakop kam bila ha ngamin a palungo a pinagbalin na a malinteg ken awan ha liwat, a atoy dan hidi ha henan na. ²⁴Binumikan kam ha ni Jesus, a nagtongpal ha bigu a kari na Dios. Ket nadalusan kam gipu ha digi na. Pagtiplad ito ha kagbi na Dios ha nikitam. Ket mas mappiya ito ngem ha digi ni Abel a natay nikuna a naalay dan, a kona ha pagtiplad na pinagabilas na Dios.

²⁵Isu, magingat kitam, a awan tam tallekodan i kagi na Dios. Ta idi tiyempo ni Moyses, pinarusa na i nagtallekod a hidi, idi nagkagi hikuna gipu ha ni Moyses a nagen ha lutak. Ket niyaen, dakdakkal mina i pagparusa na ha nikitam, nu tallekodan tam mina i kagi ni Cristu a maghen ha henan na Dios. ²⁶Idi nagkagi i Dios gipu ha ni Moyses, pinaginggined na i lutak. Ngem niyaen, inkari na Dios a maminsan paman, ket awan la i lutak i pagginginedan na, nu awan pati i ngamin a langit. ²⁷I kayat na kagiyan ha ide, a adyan na Dios nokkan i ngamin a alegid a pinarsuwa na, ket suletan na ito ha bigu a parsuwa na, a awan malompas ha magnanayon.

²⁸Isu, magyaman kitamon ha Dios. Ta masakop kitam dan ha paghariyan na a awan malompas. Magyaman ken magdeyaw kitamon

ha Dios ha mekusto, a maragsak mina hikuna ha ngamin a pinagdeyaw tam. Ket nanakaman tamon i kinatang kay na ken i pinnakabalin na a magparusa ha ngamin a kinadukas. ²⁹Gipu ta, i Dios a deyaw tam i kona ha gantagan a mangtutod ha ngamin a madukas.

I Pagayatan na Dios ha Nikitam

13 ¹Itulos moy i maginayat a kona ha magkakabsat ha ni Cristu. ²Nanakaman moy i dayuwan a hidi, a padagusan moy hidi. Ta atoy bila i nagpadagus, idi tiyempo a naalay dan. Ket awan di nelassin a anganghel a naggipu ha Dios i pinadagus di. ³Nanakaman moy i kakalan moy a tolay a nebalud. Kagbiyan moy hidi, a kona ha hikam bila i agagum di a nebalud. Ket nanakaman moy i marigatan a hidi. Kagbiyan moy hidi, a kona ha hikam bila i marigatan.

⁴Ha nikam ngamin, ayayatan moy i kabanga moy a tahod, a awan moy hidi liwatan. Ta hukoman na Dios i ngamin a mangibabbey onu mangilallaki, onu maggundaway ha sabali a kabanga.

⁵Awan kamon magseni gipu ha korinat nu awan a matalak kam gipu ha atoy ha nikam. Ta kinagi na Dios, “Awan takam lakadan. Awan takam pabiyanan.” ⁶Isu, matedred kitam mina, ket kona ha ide i ipeta tam, a “I Apo Dios i dumagap ha nikan. Isu, awanak manteng ha maski nu anya a magimet na tototalay ha nikan.”

⁷Nanakaman moy bila i palungo a hidi a nangitoldu ha nikam ha kagi na Dios. Nanakaman moy nu panya i pinagbiyag di ken pinagkatay di. Ket ahegan moy i panahod di. ⁸Ta awan a magbalin a sabali ni Jesu-Cristu. Magkalan la hikuna ha niyaen, ken idi tiyempo di, ken ha magnanayon. ⁹Awan moy palobusan a mangallilaw i baggi moy gipu ha sabali a pagitoldu. Ta atoy i sabali a mangitoldu a pumigsa kan i pinnakipagisesa tam ha Dios gipu ha lilinteg megipu ha maneg a kanan. Ngem bakkan a linteg i makapapigsa ha panahod tam, nu awan i kagbi na Dios ha nikitam. Ha magtungpal a hidi ha lilinteg di, awan hidi makipagisesa ha Dios gipu ha lilinteg di heya.

¹⁰Ha umusoseg a hidi ha Alegid a Tulag, awan ha kalintegan di a meraman ha Bigu a Kari na Dios. Ta sabali i newagah para ha liwaliwat tam. ¹¹Ha Alegid a Tulag, itugan na Katangkayan a Padi i digi na hayhayup ha Kuwerto na Dios, penu iwagah na para ha liwaliwat di. Ngem ha baggi na denday a hayup, itugan di ha lapos na ili, a pagtutodan di. Ket awan ha pakibiyang di ha idenday a baggi na hayup. Ket mekalan ito ha ni Jesu-Cristu, a minadiyan na papadi na Judjudyo. ¹²Isu i gipu na a natay bila ni Jesus ha lapos na ili, penu dalusan na i tototalay ha liwaliwat di, gipu ha mismo a digi na. ¹³Isu, niyaen, ha nikitam, lakadan tam mina i alegid a tulag a serbeyan na padi a hidi. Ket umangay kitam ha nakasanikiyan ni Jesus, ha lapos na ili. I kayat na

kagiyan, magpasakop kitam ha ni Jesus, maski nu palakadan di kitam ha alegid a panahod di, maski nu pasanikiyan di kitam. ¹⁴Ta awan ha tahod a paghenan tam ha awan a hidi a manahod. I tahod a paghenan tam i henan na Dios. Ket hito i angayan tam nokkan. ¹⁵Isu, gipu ha ni Jesus, bakkan a hayhayup i pangidatton tam ha Dios, nu awan a deydeyaw tam. I pagkagi tam a ni Jesus i Happo tam i pagdeyaw tam ha Dios. ¹⁶Ket awan tam pabiyanan a maggimet ha mappiya ken magdinaggap, ta idende i kona ha pangidatton tam a kasorhan na Dios.

¹⁷Umuseg kam ha pangulo moy a hidi, ket tongpalan moy i bobon di. Ta hidi man i mahagbalakad ha nikam a manahod. Ket atoy i tiyempo nokkan nu hukoman na Dios i pinagbalakad di ha nikam, nu tahod onu madi. Nu usigan moy hidi, magserbe hidi ha nikam a siraragsak. Ngem nu awan moy hidi usigan, magserbe hidi a silaladingit, ket parusa moy la i keangayan na pinagserbe di ha nikam.

¹⁸Kakabsat, itulos moy kami a ikararagan. Ta sigurado kami a nadalus i nakam mi, ket awan ha allilawan mi, nu awan a pasig la mappiya i kayat mi a gimetan. ¹⁹Isu, permi i pagaged ko ha nikam, a ikararaganak moy, penu makasoliyak ha nikam ha sigida.

I Kararag Para Ha Manmanahod a Hidi

²⁰⁻²¹Niyaen, ha Dios a mangpatalna ha nikitam, atdinan na kam mina ha ngamin a kasapulan moy, penu makauseg kam ha pagayatan na. Ket gimetan na ha nikitam i kasorhan na, gipu ha ni Jesu-Cristu a Happo tam. Pinagbiyag na hikuna a naggipu ha natay, ket nagbalin hikuna a Katangkayan a Mahagdapon ha nikitam a totolay na. Gipu ha katay ni Cristu, pinatalged na ha magnanayon i kari na Dios ha totolay na. Madeydeyaw hikuna ha magnanayon a awan ha kahad na. Oni!

I Dilokod a Balakad na

²²Kakabsat, agidan ko ha nikam a anusan moy a temanan ide a balakad ko, ta apelak la i surat ko aye ha nikam.

²³Ket kayat ko bi a ibaheta ha nikam, a nakalakad dan i kabsat tam a Timoteo ha pagbaludan. Nu dumemat hikuna a dagus, ikuyog ko hikuna, nu pasiyalan ta kam nokkan.

²⁴Ipakikumusta moy kami ha ngamin a pangulo moy ken ngamin a totolay na Dios. Makikumusta ha nikam i ngamin a kakabsat tam a taga Italiya. ²⁵Atoy mina ha nikam ngamin i kagbi na Dios.

I Surat ni Santiyago

Pagsalpak

1 ¹Ide i surat ni Santiyago, a esa a tagabu na Dios ken Apo Jesu-Cristu. Ipaangay ko ide ha ngamin a tolay na Dios a maghen ha sabasabali a lugar. Kayat ko a makisalpak ha nikam.

Magyaman Kitam Nu Masurubaran Kitam

²Kakabsat, ibilang moy mina a kona ha pakeyamanan moy, nu masurubaran kam ha rigrigat. ³Ta katandiyan tam a pangpapgisa na Dios i susurbar heya ha panahod tam. Tahod ito, ta nu maattaman tam, ket pumigsa i panahod tam. ⁴Isu, masapul a tumulos kam a magattam ha rigrigat heya, penu mehusto nokkan i nakam moy, ket inaamakan, ket awan ha kurang ha panahod moy.

Agedan Tam Ha Dios I Pinagdagga Na

⁵Nu atoy ha nikam i awan makatandi nu anya mina i gimetan na, agedan na mina ha Apo Dios a mangitoldu ha nikuna. Ta makagbi i Dios a mangiyatad ha maski nu heya a magaged ha nikuna. Ket awan na ikemot, onu bahangan. Iyatad malla na Dios. ⁶Ngem nu magaged i tolay ha kinasirib na Dios, masapul a manahod hikuna talaga, ket awan magduwaduwa ha nakam na. Gipu ha maski nu heya a magduwaduwa ha pakiaged na, kanayon a magbabawi i nakam na. Ket kona ha esa a raknab na diget a meyappah-appah na paras. ⁷Isu, ha tolay a kona hito, awan na mina nakaman a makaalap hikuna ha maski nu anya ha Apo Dios. ⁸Ta magduwaduwa i nakam na, ket magduwaduwa bila i ngamin a paggimi-gimet na.

I Pagragsakan Tam, Maski Nu Napobre Onu Mabaknang Kitam

⁹Ha kakabsat tam a napobre, magragsak mina hidi, gipu ha kinabaknang di, a pinagayat ni Jesu-Cristu. ¹⁰Ket ha kakabsat tam a

mabaknang, magragsak mina hidi, maski nu marigrigatan hidi, ket maski nu lompas i kinabaknang di. Ta bakkan mina a kinabaknang i mapagtalkan di, nu awan la i Dios. Ta masigida a lompas i kinabaknang, a kona ha esa a sabong, a sigida a malanas, ket lompas. ¹¹Ha pangarigan ko aye, nu nakahangkat i singgit, ket mapassi dan, mabilag i mula a hidi ha passi. Ket malanas i sabong a hidi. Ket madadail i kainamakan di. Ket kona bila hito i pakadadail na mabaknang a hidi ha sigida, maski kagiddan na a makaeriyok hidi ha kinabaknang.

I Pinagattam Tam Ha Solisog

¹²Isu, gipu ta kona hito, nagasat i tolay a makaattam ha pakasurubaran na. Ta nu maattaman na i solisog, mepaenta na a tahod i panahod na. Ket mapadas na i gungguna na a biyag a magnanayon. Ito i inkari na Dios ha toloy a magayat ha nikuna. ¹³Ngem nu masolisog i esa a tolay, awan na mina ipeta a Dios i nagsolisog ha nikuna. Ta awan magsolisog i Apo Dios. Ket awan a mabalin a masulisog hikuna ha kinadukas. ¹⁴Imbes na, masulisog i esa a tolay nu pumigsa i bukod na a pagayatan. Ket i bukod na a pagayatan i mangisina ha nikuna, hanggan mangituray ito ha baggi na. ¹⁵Ket kona ha maginaw ide a pagayatan na. Nu nobos i paginaw na, mageyenak ito ha liwaliwat na, hanggan dumakkal hidi. Ket idagende a liwaliwat i magpatay ha espiritu na tolay.

¹⁶Isu, ipeta ko ha nikam, kakabsat, awan kam mina maallilaw a magkagi a Apo Dios i mangsolisog. ¹⁷Ta awan ha kinadukas a magipu ha Apo Dios, nu awan la i kinappiya. Ta mappiya ken naananay i ngamin a regalo a maggipu ha Dios. Ta maggipu hidi ha Apo Dios a namarsuwa ha ngamin a nelangitan a silaw. Ket awan hikuna magbabawi ha kinappiya na. Maski nu magbabawi i senggit onu bulan, awan magbabawi i kinappiya na Dios. Ta awan magbabawi i Apo Dios. ¹⁸Ket ide paman i kinappiya na Dios, a gipu ha bukod na a pagayatan, pinagbalin na kitam a annak na, gipu ha panahod tam ha kagi na, a megipu ha ni Jesus. Kona hito i pagayatan na Dios, penu mebilang i manmanahod a hidi a kaykayat na, ha ngamin a parsuwa na.

Masapul a Usigan Tam I Pagitoldu Na Dios

¹⁹Niyaen kakabsat, atoy pala i nakaman tam mina. Ta mappiya nu magteman kitam a tahod ha kakalan tam a tolay. Ket awan kitam mina magsigida a magkagi, onu magsigida a magingal. ²⁰Ta nu maingal i tolay, awan hikuna makagimet ha malinteg a kayat na Dios a gimetan na.

²¹Isu, gipu ta kona hito, adyaan tam mina i ngamin a madukas a ugali ken madukas a kababalin. Ket matulok kitam ha Dios, a giwatan tam i pagitoldu na, a imula na ha nakam tam. Ta nu usigan tam ito, isalakan na kitam na Dios.

²²Imbes na kinadukas, masapul a tongpalan moy i kagi na Dios. Ket awan kam mina mangallilaw ha baggi moy a agintiteman ha kagi na Dios. ²³Gipu ta, ha maski nu heya a magteman ha kagi na Dios, ngem awan magtongpal, maallilaw na i baggi na. Halimbawa: Nu atoy i esa a tolay a magsarming, ket mangenta ha romsa ha rupa na. ²⁴Ngem maski nu naenta na i romsa, magsigida hikuna a lumakad. Ket maleptanan na a maguges mina hikuna ha rupa na. ²⁵Ngem bakkan ha nikitam. Ket awan tam mina maleptanan i kakkagi na Dios. Ta maski nu heya a magnakam perpermi, penu makauseg hikuna ha kakkagi na Dios, ken awan magpabiyon, pagasatan na hikuna na Dios ha ngamin a gimigimetan na. Ta naananay i kakkagi na Dios a panglisi ha liwaliwat ken kinadukas.

²⁶Niyaen, kakabsat, nu atoy ha nikam i mangibilang a malinteg i pagdeyaw na ha Dios, ngem awan na turayan i pagkagi na, awan ha pagserbe i pagdeyaw na aye. Ket mallilaw na i baggi na. ²⁷Kakabsat, ha pagibilang na Hama tam a Dios, tahod i pagdeyaw na esa a tolay, nu makatandiyon na a magagum ha olila a hidi, ken marigatan a hidi a mabilu a babbey. Basta awan hikuna magaheg ha kinadukas na toloy a awan a manahod ha ni Jesu-Cristu.

Madi Nu Idumduma Tam I Kakalan Tam a Tolay

2 ¹Kakabsat, nu Apo Jesu-Cristu a Katurayan i tahod a panahodan moy, awan kam mina mangidumduma ha kakalan moy a tolay. ²Ta kona ha ide i pangarigan ko. Kona ha maggiddan a dumemat ha pagmitingan moy i esa a mabaknang ken esa a napobre. Ket mangitennon i mabaknang ha mangina a tennon. Ket magsangkalan hikuna ha balitok. Ngem ha ide a napobre, magtennon hikuna ha rotrot. ³Niyaen, madi nu magdeyaw kam ha mabaknang, ket ipeta moy a, “Atoy he i pagetnodan mo a inaamakan.” Ket kagiddan na, a ipeta moy ha napobre, “Nay ka dan, tumaknag ka iho, onu, umetnod ka ha daklat aye.” Ay, madi ito agay! ⁴Ta nu kona hito i gimetan moy, magliwat kam ha pinangidumduma moy. Ket i pakegipuwon na ito, i madukas a panggep a maghukom ha kakalan moy a tolay.

⁵Kakabsat a ayayatan ko, temanon moy bi. Ta katandiyon tam a pinili na Dios i madibbi ken napobre a toloy, penu pabaknangan na i panahod di, ken penu atdinan na hidi ha paghariyan na. Ket ibilang na hidi a annak na. Ta kona hito i inkari na Dios ha maski nu heya a magayat ha nikuna. ⁶Ngem pinasanikiyan moy dan i napobre a hidi. Ket deyawan moy i mabaknang, maski nu i mabaknang a hidi i mangloko ha nikam. Ket hidi man i mangirurumen ken mangpaliwat ha nikam ha saguppang na hukom. ⁷Ket hidi paman i maglimad ha ni Apo Jesu-Cristu a nangsakop ha nikitam. ⁸Niyaen, atoy i linteg na Dios a pinesurat na, a “Ayatan mo i kakalan mo a tolay, a kona ha pinagayat mo ha baggi mo.” Nu tahod a tongpalan

moy ito, mappiya. ⁹Ngem nu idumduma moy i kakalan moy a tolay, magliwat kam. Ket ayun ha linteg na Dios, mebilang kam a mahagliwat. ¹⁰Ta magisesa i ngamin a linteg na Dios. Halimbawa: Maski nu atoy i makauseg ha ngamin a linteg na Dios, malaksid ha esa a liwatan na, mebilang hikuna a magliwat ha ngamin a linteg na Dios. ¹¹Gipu na, magisesa i pagnakam na Dios ken pagayatan na. Ket magisesa bila i ngamin a linteg na. Ket Dios man i nangibon ha, “Awan ka makikamegos.” Ket inbon na bila, “Awan ka mamapatay.” Niyaen, maski nu makauseg kam ha linteg na Dios, ket awan kam makikamegos, ngem nu pumatay kam, mebilang kam a mahagliwat, a kona ha liwatan moy i ngamin a linteg na Dios.

¹²Isu, gipu ta kona hito, magingat kitam mina ha pagkagi ken paggimet tam. Ta mahukoman kitam nokkan ayun ha ide a linteg na Dios, a “Ayatan mo i kakalan mo a tolay a kona ha pinagayat mo ha baggi mo.” ¹³Gipu ta hukoman na kitam na Dios ayun ha pinagkagbi tam ha kakalan tam a tolay. Ket nu kagbiyan tam hidi, kagbiyan na kitam bila na Dios. Ngem nu awan kitam ha kagbi ha kakalan tam a tolay, awan na kitam kagbiyan na Dios.

I Pagisesa na Panahod ken Paggimet

¹⁴Kakabsat, awan ha pagserbe nu ipeta tam, a manahod kitam, ngem awan ha gimet tam a mangipaenta a tahod i panahod tam. Awan ha pakesalakanan i panahod a kona hay. Kakkagi la iday. ¹⁵⁻¹⁶Kona ha ide i pangarigan ko: Nu atoy i kakabsat tam a manahod, ket makasapul hidi unay ha tennon ken kanan a pagbiyag di, anya nu ipeta tam ha nidi, “Dios i kumuyog. Kagbiyan na kam mina na Dios, a paketan na kam mina ha tennon ken kanan moy.” Anya i pagserbe na kagi a kona hay, nu awan tam hidi atdinan ha kasapulan di? ¹⁷Ket kona bila hito ha panahod tam. Masapul a magisesa i paggimet ken panahod tam. Ta awan ha pagserbe nu magkagi la kitam.

¹⁸Ngem uray nu kona hito, atoy i kappal a magkagi ha, “Kuston agay. Ta mesalakanak dan. Basta manahodak la. Ta awan ha pagserbe i paggimet na tolay. Ket ha nikaw, Santiago, madi i kakkagi mo. Ta manahod ka a mesalakan ka gipu ha pinaggimet mo,” kon na kan na tolay a hidi. Ngem makitabbegak a madi i kagi di. Ta awan a mabalin a mepaenta i panahod na esa a tolay, nu awan a usegan na paggimet na. Ket ha nikan, uray nu awan ha kagi ko, mepaenta ko a tahod i panahod ko, gipu ha paggimet ko.

¹⁹Niyaen, atoy i kappal, ket mesalakan kan hidi gipu ha panahod di ha Dios, kon na kan. Ket tahod a mappiya ito, nu manahod kitam ha Dios talaga. Ngem makatandiyon tam paman a maski i dimonyo a hidi, manahod bila hidi ha Dios. Ket manteng hidi unay. Gipu ta awan

magisesa i paggimet di ken panahod di ha Dios. ²⁰ Anyan i kinadagel na totolay! Makatandiyan tam mina a awan ha pagserbe ha panahod a awan magisesa ha mappiya a gimigimet.

²¹ Niyaen, ide pala i pangarigan ko. Idi insalakan na Dios ni Abraham a minappo tam, panya i pinakapalinteg ni Abraham ha Dios? Makatandiyan tam a napalinteg hikuna gipu ha ginimet na. Ta inumuseg hikuna, idi pinadas na Dios i panahod na. Ta idi inbon na Dios a mangiwagah ni Abraham ha annak na, a ni Isak, indatton ni Abraham ni Isak ha pagwagahan. Ket dandani a patayan ni Abraham i annak na aye, ngem nagkagi i Dios, a sinaway na. Ket inbilang na ni Abraham a nalinteg. ²² Ket gipu ta kona hito, makatandiyan tam a inumuseg i paggimet ni Abraham ken panahod na ha Dios. Ket natongpal na paggimet na i panahod na. ²³ Ide i kayat na kagiyan ha libro na Dios a, “Nanahod ni Abraham ha Dios, ket inbilang na Dios a nalinteg ni Abraham gipu ha panahod na. Ide i gipu na a nanagenan ni Abraham, a ‘Ilay na Dios.’” ²⁴ Isu, makatandiyan tam a mapalinteg i esa a tolay ha pangibilang na Dios gipu ha gimet na tolay heya, ket awan gipu ha panahod la a isesa.

²⁵ Kona bila hito ha iday a pampam a ni Rahab. Pinalinteg na bila na Dios ni Rahab gipu ha ginimet na. Ta inaguman na i totolay na Dios, idi napaangay hidi ha ili na, a mangsiim ha kasenti di. Ket idi nageriyok i kakasenti di, intago ni Rahab i totolay na Dios. Ket kobosan na, intoldu na nu hadya i paglakadan di a makalapos. Ket gipu ta ginimet na a kona hito, makatandiyan tam a tahod i panahod ni Rahab ha Dios.

²⁶ Niyaen kakabsat, makatandiyan tam a natay i esa a tolay nu linumakad i angas na, a sinumina ha baggi na. Ket kona bila hito ha panahod tam. Nu awan a isiisesa i paggimet ken panahod tam, awan ha serbe i panahod tam. Ta kona ha natay dan.

Magingat Kitam Mina Ha Pagkagi Tam

3 ¹ Kakabsat, atoy pala i gusto ko ipeta ha nikam. Ta awan moy mina palobusan i makpal a tolay, nu kayat di a magmaestro ha kapilya moy. Ta katandiyan moy a mas madaggi i biyang na maestro. Ket mas marigat i paghukom na Dios ha mamaestro, nu makaliwat hidi ha pagitoldu di. ² Maski ha nikitam ngamin, makaliwat kitam pala, nangruna ha kakkagi tam. Ket kona ha pangaregan ko a ide. Ta nu atoy i esa a tolay a makatured ha kakkagi na, husto dan hikuna. Isu, awan ha pakaliwatan na. Ket meturayan na i ngamin a paggimet na baggi na, penu awan makaliwat. ³ Kona bila hito i gimetan tam ha kabayo a hidi. Nu idatton tam i busal ha labi na esa a kabayo, mabalin tam a iturong i kabayo aye ha maski nu hadya a kayat tam. ⁴ Ket kona bila hito ha bapor a hidi. Maski ha kadakkalan a baggi di, ket maski meyappah hidi ha

kapigsaan a pahas, meturong hidi ha ballik la a temon. Ket meturong na piloto ha maski nu hadya a kayat na. ⁵Ket kona bila hito ha dila na tolay. Ta ide i ballik a paset na baggi. Ngem makpal unay i magimet na gipu ha pagkagi na. Agay, i dila na tolay i kona ha ballik a apoy. Ket nakaman moy nu hangan i kalawa na kakayowan a matutod na ballik a apoy. ⁶Kona ha gangatan i dila na tolay. Ket maghen ito ha disalad na baggi tam. Ket pakegipuwana ito na ngamin a madukas. Ta makaalis-alis i kinadukas na ha ngamin a kinatolay tam, hanggan madukas i ngamin a pinagbiyag tam. Ket i paggipuwana na kinadukas aye, ni Satanas.

⁷Ngem awan a kona hito ha hayup a hidi. Ta meturayan tam hidi. Maski nu anya a kalase na hayup, maski hidi a maglakad, ken hidi a manaktak, ken hidi a umebbar, ken hidi a sumulog. Kaya na tolay a mangituray ha dagende, hanggan makatandi hidi. ⁸Ngem awan na kaya na tolay a mangituray ha dila na a mismo. Ta nu kappal, kona ha makanteng a hayup i dila na tolay, a nakadukdukas ken awan magawidan na tolay. Ket kona ha palagad na ulag i dila na tolay a mangpapatay. ⁹Agay, maski ha kappal a tiyempo, ket gimetan tam i dila tam a pangdeyaw ha Hama tam a Dios. Ngem ha kappal, ket gimetan tam i dila tam a pangirurumen ha kakalan tam a tolay. Maski nu pinarsuwa na hidi na Dios, a meaheg mina hidi ha nakam na. Isu, kona ha magirurumen kitam ha Dios. ¹⁰Agay, isesa i labi a paggipuwana na pagdeyaw ken pagirurumen.

Ngem niyaen, kakabsat, awan mina a kona hito ha nikitam. ¹¹Ta halimbawa: Ha esa a habwayan, awan a mabalin a maggiddan a lumapos i masinggat ken makkak a dinom. ¹²Ket kona bila hito ha kayo a hidi. Kakabsat, awan a mabalin a magbunga i abukado ha bayabas. Ket awan makapagbunga i lati ha abukado. Awan man a mabalin a magsagab ha masinggat a dinom ha diget. Ket kona bila hito ha pagkagi tam. Awan mina melaok i pagkagi tam ha madukas ken mappiya.

¹³Niyaen, kakabsat, nu atoy ha nikam i masirib ken makatandi, mappiya mina i paggimet na, ket pakumbabaan na mina i baggi na. Nu kona hito i gimetan na, a mappiya i ugali na, mepaenta na dan a masirib hikuna a tahod. ¹⁴Ngem nu atoy ha nikam i sumeni, onu mangikemot, onu makilaban, awan moy mina nakaman a masirib hikuna. Awan moy mina deyawana i ugali na. Ta sileng la i kinasirib na a kona hay. ¹⁵Ket bakkan a naggipu ha Dios i kinasirib a kona hito, nu awan la a naggipu ha tolay. Ta naggipu ito ha pagayatan na tolay, ken pagayatan na dimonyo a hidi. ¹⁶Gipu ta ha maski nu hadya a henan na tolay a sumeni ken makilaban ha kakalan di a tolay, ito bila i paghenan na makpal a problema ken ngamin a kalase na kinadukas.

¹⁷Ngem ha kinasirib a naggipu ha Apo Dios, ito i magpadalus ha nakam na tolay, ken makapatalna ha kakalan tam a tolay. Ta nu masirib

i esa a tolay gipu ha kinasirib na Dios, maanus mina i ugali na, ket kayat na mina a magteman ha balakad na kakalan na a tolay. Ket makagbi hikuna, ket mappiya i ngamin a gimetan na. Ket awan hikuna mangidumduma, ken awan aginkukuna. ¹⁸Ket nu kona hito i kinasirib na Dios ha nikitam, magbunga kitam ha kinappiya. Ta nu kona hito i kinasirib tam, magpatalna kitam ha agagum tam. Ket mamagpiya kitam a matalna.

I Pakegipuwana Na Laban Ha Totolay

4 ¹Niyaen, anya i pakegipuwana na pinaglaban ken pinakitabeg na totolay, nu awan a gipu ha bukod di a kasorhan. ²Ta atoy i gusto di alapan, ngem awan di maalap. Maski kasorhan di unay, ngem awan di malla maalap. Ket isu i gipu na a makilaban hidi, maski magpinatay hidi. Ngem awan di maalap i kasorhan di, gipu ta awan di agedan ha Dios. ³Ket maski nu agedan di ha Dios, awan na iyatad, gipu ta madukas i panggep di. Ta gipu ha bukod di a ragsak i agedan di.

⁴Agay, idagende a totolay a awan mapagtalkan! Inbabawi di i kari di ha Dios. Ket insulet di dan, a ayayatan di i kakasenti na Dios. Ket pabiyanan di i Apo Dios, ket kasorhan di i bagbagay a pakienglan na Dios. Agay, maski nu heya i makiuseg ha kinadukas ha lutak aye, magsenti hikuna ha Apo Dios. ⁵Ta kagin di a awan ha serserbe i kakkagi na Libro na Dios, a “Simon i Dios, a magdapon ha espirtu a inyasak na ha totolay.”

⁶Maski nu malupoy i baggi tam, ket masigida a tumallekod ha Dios, mas mapigsa paman i kagbi na Dios. Ket ide i gipu na a nesurat dan ha Libro na Dios, a “Sentiyan na Dios i mapangas a tolay. Ngem kagbiyan na i tolay a makatandi a malupoy ken madukas i baggi na.” ⁷Isu, matulok kam mina ha Dios. Nu sarangitan moy ni Satanas, buyotan na kam. ⁸Ket nu umuseg kam ha Dios, umuseg bila i Dios ha nikam.

Niyaen, ha nikam a mahagliwat, magbabawi kam mina. Ket ha nikam a magduwaduwa, pagisesaan moy mina i nakam moy, a umunod ha Apo Dios talaga. ⁹Nu magbabawi kam talaga, magladingit ken magsanget kam gipu ha liwaliwat moy. Awan kam magngidingidet, nu awan a magsanget kam. Ket isulet moy mina i pagsanget ha ngidingidet moy. Ket imbes a maragsak, madaggi mina i nakam moy gipu ha liwaliwat moy, nu talaga a magbabawi kam. ¹⁰Ta nu padibbiyan moy i baggi moy ha Apo Dios, makagbi hikuna a aguman na kam.

Awan Kitam Mina Maglimad

¹¹Kakabsat, awan kam mina maglinimad. Ta maski nu heya a maglimad ha kabsat na, onu maghukom ha kabsat na, magliwat bila hikuna ha linteg na Dios, a “Ayatan mo i kakalan mo a tolay a kona ha

pinagayat mo ha baggi mo.” Ket nu limadan onu hukoman tam i kabsat tam, limadan ken hukoman tam bila i linteg na Dios, a kona ha ipeta tam a madi i inbon na. Ket nu ipeta tam a madi i inbon na Dios, awan kitam umuseg ha nikuna. Ta imbes na, kona ha padasan tam a mangituray ha Apo Dios. ¹²Madi ito agay! Ta Apo Dios la i pakegipuwana na tahod a linteg. Ket hikuna la i makatandi a mangisalakan onu mangparusa. Isu, awan kitam mina maglimad onu maghukom ha kakalan tam a tolay. I Balakad Na Megipu Ha Magpangas a Hidi.

¹³Niyaen, kakabsat, temanan moy bi. Ta atoy i kappal a tolay a mapangas, ket awan hidi magnakam ha Dios talaga. Ta ipeta di, “Entamon, a maglakad kitam ha ili ayo. Ket makatawen kitam pala ho. Ket magnegosio kitam, hanggan kumakpal manon i korinat tam,” kon na mapangas a tolay. ¹⁴Ngem madi i kakkagi di a kona hito. Ta awan di kaya mapugto nu anya i magimet ha kasaguppangan di. Agay, awan di makatandiyana sigida la i biyabiyag na totolay. Ket i kekalanan na tolay i tagongtong a pumeta, ket lompas dan ha sigida, kobosan na ballik a tiyempo. ¹⁵Isu, imbes na madukas a kakkagi a kona hay, ikagi tam mina, “Nu ipalobus na Apo Dios, makatulos kitam a magbiyag. Ket makagimet kitam ha kompor na hay a kayat na,” kon tam mina. ¹⁶Ay, magpasindayag idagende a tolay gipu ha bukod di a gimet. Ngem madukas la i ngamin a pinagpasindayag a kona hay.

¹⁷Isu, kakabsat, awan tam mina maleptanan ide a pagitoldu. Ta maski nu heya a makatandi ha mappiya a gimetan na mina, ngem awan na gimetan, magliwat hikuna ha Apo Dios.

I Pagiwad Na Ha Mabaknang a Hidi

5 ¹Niyaen, ha nikam a mabaknang, iwadan takam. Ta magsanget ken magdigidiging kam nokkan, gipu ha rigrigat a pangparusa na Dios ha nikam. ²Ket madadail nokkan i kinabaknang moy a meponpon ken inkemot moy. Ket makutem na uhad i tetennon moy. ³Ket magsimang i balitok ken pirak a meponpon moy. Ide a simang i mangipaenta, ket kona ha sistigu, a awan moy inusar i balitok onu pirak moy a pangdaggap ha kakalan moy a tolay. Ket kona ha sistiguwan na simang na balitok aye i kinadukas moy a mabaknang. Ket ide a simang i pangtiplad a marigatan i baggi moy nokkan ha impyerno. Ta kagin moy a meponpon dan i kinabaknang moy. Ket kagin moy a mausar moy nokkan ha dilokod a tiyempo. Ngem bakkan a kinabaknang i urnongan moy, nu awan la i parusa na Dios. ⁴Agay, nakaman moy mina i suweldo na tarabahador a hidi a makitalon ha nikam. Ta mekemot moy i suweldo heya, gipu ha pinagsuwitik moy. Ket ide a suweldo i mangpaliwat ha nikam a mabaknang. Ket niyaen, ha Apo Dios a mahagturay ha ngamin, hikuna paman i magteman ha pagayag na tarabahador a hidi.

⁵Ha nikam a mabaknang, naragsakan kam ha baggi moy, ket awan moy ibilang i gastos na pagragsak moy. Ket patabbyan moy i baggi moy a kona ha babboy a awan makatandi a dandani dan a maparti. ⁶Hikam a mabaknang i magpahukom ken magpapatay ha tototalay a awan ha liwat, maski nu awan hidi lumaban ha nikam.

Magattam Kitam Mina Ket Magkararag

⁷Niyaen, kakabsat, gipu ta kona hito, magattam kam mina hanggan pagdemat ni Apo Jesus. Halimbawa: magaheg kam mina ha kinaanus na esa a mannalon a magururay ha katbigew, penu makaraip hikuna. Sa hikuna, maganus paman, ta urayan na manon hanggan maluto i bunga na, penu gapasan na. ⁸Ket kona bila hito mina i paganus moy. Ta paigatan moy mina i namnama moy ha kaddemat ni Apo Jesus. Ta dandani dan i kaddemat na.

⁹Kakabsat, awan kam mina maglinimad. Ta nu maglinimad kam, mahukoman na kam na Dios. Ket nakaman moy mina, a mabikan dan i Apo Dios a maghukom ha nikitam ngamin. ¹⁰Kakabsat, nakaman moy mina i mahagpugto a hidi a nagkagi ha kagi na Dios. Ta naanus la hidi. Ket makpal i naattaman di. Ket hidi man i ahengan tam mina. ¹¹Ta katandiyam tam a maragsak i nakaattam a hidi. Kona ha ni Job. Makatandiyam tam i kinaanus na a nagattam ha makpal unay a rigrigat. Ket makatandiyam tam i panggep na Dios, ha pinagpadas na ha ni Job, ken ngamin a inyatad na Dios ha nikuna, gipu ta makagbi i Apo Dios.

¹²Niyaen, kakabsat, mas balle a awan kam magbabawi nu magkari kam. Ket awan moy mina pagsapata i nagen na Apo Dios, onu maski anya i pagsapata na tototalay. I masapul la i mangipeta ha tahod. Ta basta tahod i kakkagi moy, ket kuston ito. Ta maparusaan kam nu pagsapata moy i Apo Dios.

Masapul a Magkararag Kitam

¹³Niyaen, nu atoy ha nikam i marigatan, magkararag mina hikuna. Ket nu atoy ha nikam i maragsak, magkansyon mina hikuna ha pagdeydeyaw. ¹⁴Ket nu atoy ha nikam i magsaket, magayag mina hikuna ha panglakayan a hidi na kapilya moy, penu ikararagan di. Ket agasan di mina hikuna ha langis, gipu ha turay di ha ni Apo Jesus. ¹⁵Ket gipu ha panahod di a umuuseg ha kararag di, mapahusay i magsaket aye. Ta pahusayan na hikuna ni Apo Jesus. Ket nu kelliwat, mapakawan bila hikuna.

¹⁶Isu, gipu ta kona hito, nu kelliwat kitam, ipeta tam mina i liwaliwat tam, ket ikararagan tam mina i kada esa, penu mahusayan kitam. Ta kekkaddat a mapigsa i kararag na tolay a awan dan ha liwat na.

¹⁷Halimbawa: Ni Elias i esa a mahagpugto idi, ket kakalan tam a tolay.

Ket nagkararag hikuna a awan mina maguden. Ket awan a naguden ha iday a lutak ha tallu ket gudwa a tawen. ¹⁸Ket nagkararag hikuna manon, ket naguden manon. Ket tinumubu manon i mulmula di. Ket kona hito i kapigsa na kararag na.

¹⁹Kakabsat, nu atoy ha nikam i esa a sumina ha pagitoldu ni Jesu-Cristu, ket nu atoy i agum na a mangidilan ha nikuna a sumoli, ²⁰nesalakan na i agum na aye. Ta nu makapababawi i esa a tolai ha agum na a nagliwat, mapakawan i liwaliwat na, maski nu makpal i liwat na. Ket awan maparusaan iday a nagliwat ha impyerno.

I Nekaesa a Surat ni Pedro

1 ¹Naggipu ide ha ni Pedro, a pinaangay ni Jesu-Cristu a mangipakatandi ha pagitoldu na. Ide i surat ko ha totolay na Dios a nebukod na, a maghen ha sabasabali a bayan, a kona ha dayuwan ha ide a lutak, ha luglugar a Ponto, ken Galasiya, ken Kapadosiya, ha Asia ken ha Bitiniya. ²Pinili na kam Nama tam a Dios gipu ha bukod na a panggep. Ket inbukod na kam ha sakop na gipu ha Espiritu na, penu magtongpal kam ha ni Jesu-Cristu, ket penu madalusan kam ha digi na. Niyaen, atoy mina ha nikam i kagbi ken talna na Dios ha ngamin a kasasaad moy.

I Sibibiyag a Namnama Tam

³Madeydeyaw i Dios, a Hama na Happo tam a ni Jesu-Cristu! Gipu ha dakkal a kagbi na, inatdinan na kitam ha bigu a biyag, gipu ha pinagbiyag na manon ni Jesu-Cristu. Isu, sibibiyag i namnama tam. ⁴Ket namnamaan tam bila a maalap tam i mappiya a bagbagay a nesagana na Dios para ha totolay na. Kona ha idulin na idagento ha langit. Ket awan hidi madadail, onu malompas. ⁵Para ha nikam idagento. Ket gipu ha pinnakabalin na Dios, daponan na kam gipu ha panahod moy, hanggan dumemat i pangisalakan na ha nikam, ha dilokod a tiyempo.

⁶Isu a magragsak kam ha ide, maski nu maladinget kam niyaen, ha ballik a tiyempo, gipu ha sabasabali a rigrigat moy. ⁷Idagenday a rigrigat i pangpadas na Dios ha panahod moy. Ta halimbawa: Maski ha balitok a mabalin a madadail, padasan di ito ha gangatan, penu maenta di nu tahod onu awan. Ket kona bila hito i gimetan na Dios ha panahod moy, a mas mangina unay ngem ha balitok. Masapul a padasan na kam, penu mepaenta a makatured i panahod moy. Ket nu kona hito, padeyawan na kam ken patangkayan na kam nokkan, ha pagsoli ni Jesu-Cristu. ⁸Niyaen, ayayatan moy hikuna, maski nu awan moy pala naenta. Maski ha yenan a tiyempo, ket tahodan moy hikuna, maski nu awan moy hikuna maenta. Ket magragsak kam ha kadakkalan a ragsak a awan mebalikas. ⁹Magragsak kam a kona hito, gipu ha pinnakesalakan moy a keangayan na panahod moy.

¹⁰Ide a pakesalakanan tam i nagadalan na minahagpugto a hidi, idi nikuna a naalay dan. Perpermi ken malaing i salodsod di ken pinagadal di. Ket nagpugto hidi megipu ha ide a kagbi a iyatad na Dios ha nikitam. ¹¹Inadal di nu hangan i pagdemat na, ken nu panyan na a magimet, gipu ta inpakatandi na ha nidi na Espiritu ni Cristu i pakarigatan ni Cristu. Inpakatandi na ha nidi a masapul a attaman ni Cristu i makpal a rigrigat, ket nu nobos dan ito, mapatang kay ni Cristu. Ito i inapugto na Espiritu ni Cristu ha minahagpugto a hidi, nikuna a naalay dan. ¹²Ket inpakatandi na Dios ha dagenday a minahagpugto a awan matungpal i pinagpugto di ha bukod di a tiyempo, nu awan a yenan ha tiyempo tam. Ket niyaen, matungpal dan ito. Ket ito i nebaheta ha nikam gipu ha nangpakatandi a hidi ha nikam megipu ha Mappiya a Baheta na Dios. Napagbalin hidi a mangitoldu ha ide a Baheta, gipu ha Espiritu na Dios a pinaangay na. Ket ha pagitoldu di aye, maski i anghel a hidi, mayat bila hidi a magadal ha ide a netoldu dan ha nikam.

I Biyag a Nebukod ha Pinagserbe ha Apo Dios

¹³Isu, niyaen, paigatan moy i nakam moy. Ingatan moy i baggi moy. Perpermi mina i pinagtahok moy ha iyatad na Dios ha nikam nokkan ha pagdemat ni Jesu-Cristu. ¹⁴Gipu ta annak kam na Dios, tongpala moy hikuna. Ket awan kam peturayan ha kinadukas. Awan moy soliyen i madukas a kasorhan moy, a kona idi awan moy nakatandian i kinatahod. ¹⁵Imbes na, nadiosan mina i ngamin a gimetan moy a kona ha nadiosan a ginimigimet na Dios, a nangayag ha nikam. Ta pulos, awan ha liwat ha Dios. ¹⁶Ket kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Masapul a awan kam ha liwat, a kona ha nikan a awan ha liwat ko,” kon na Dios.

¹⁷Niyaen, nu nagenan moy i Dios a Hama moy ha kararag, masapul a deyawan moy hikuna gipu ha pinagbiyag moy ha lutak aye. Katandi moy dan a hikuna i maghukom ha ngamin gipu ha ginimet di, a awan hikuna ha indumduma. ¹⁸Ket katandi moy bila i pinangsaka na Dios ha nikam ha madukas a ugali moy a awan ha serserbe, a inaheg moy idi ha minappo moy. Ket bakkan a korinat onu balitok i pinangsaka na ha nikam. Ta malompas la i balle na dagenday. ¹⁹I pinangsaka na Dios ha nikam i mangina a digi ni Cristu. Ta newagah hikuna ha Dios a kona ha kasulet moy a maparusaan, a kona ha esa a karnero a awan ha dukas na, a pangadya ha liwaliwat. ²⁰Kona hito i panggep na Dios, maski idi palungo na pinagparsuwa na ha lutak. Ngem niyaen la, a dilokod a tiyempo, i pinagpaenta na ha nikam, penu mesalakan kam. ²¹Ket gipu ha Cristu aye, manahod kam ha Dios, a nagpabiyag ha nikuna a naggipu ha natay. Ket niyaen, pinatang kay na hikuna ha henan na. Ket niyaen, gipu ta kona hito, Apo Dios man i tahodan moy ken namnamaan moy.

²²Niyaen, nadalus kam dan gipu ha pinagtongpal moy ha pagitoldu ni Cristu. Ket tahod dod i pinaginayat moy ha kakalan moy a manmanahod.

Isu niyaen, ipeta ko ha nikam a tumulos kam a maginayat ha ngamin a kabaelan moy. ²³Kona hito mina i pinaginayat moy, gipu ta kona ha neenak kam manon ha bigu a biyag. Ket bakkan a totolay a masigida a matay i naggipuwana na biyag aye, nu awan a Dios a sibibiyag ha magnanayon. Ket atoy ha nikam i bigu a biyag aye gipu ta tinahod moy dan i kagi na Dios. ²⁴Kona ha nesurat ha Libro na Dios, a

“Kona la ha root i ngamin a tolay, gipu ta sigida la hidi a matay. Ket kona ha budak i ngamin a kinainamakan di, a sigida a malannas.

²⁵Ngem magnanayon i kagi na Dios, a awan malompas.”

Ket ide a kagi na i Mappiya a Baheta a nepakatandi dan ha nikam.

2 ¹Isu, niyaen ha nikam, adiyowan moy i ngamin a kinadukas. Awan mina ha sileng, onu paginpiyiya, onu pagseni, onu paglimalimad. ²Magbiyag kam mina a kona ha annak a bigu pala a neenak, ket kanayon a mageriyok ha gatas na. Ket kona bas ito ha nikam, a kanayon kam mageriyok ha nadosan a gatas. I kayat ko kagiyan, i kagi na Dios a magpadakkal ha bigu a kinatolay moy hanggan mesalakan kam, ket maghen kam ha Dios ha magnanayon. ³Ta kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Napadas moy dan i kinainamakan na Apo.”

I Kanginaan a Bitu

⁴Bumikan kam ha Apo Cristu, a ikabiyag tam ha biyag na Dios a magnanayon. Hikuna i kona ha inaamakan a pogedu. Maski nu minadiyan na hikuna na totolay, hikuna paman i kanginaan ha saguppang na Dios. ⁵Bumikan kam bas, a kona ha sibibiyag a bitu-bitu. Ket usaran na kam na Dios ha paggimet na ha paghenan na. Ket hito man i pagserbeyan moy, a kona ha mahagidatton kam ha biyabiyag moy ken deyaw moy ha Dios. Ket matalak i Dios ha idatton moy aye, gipu ha ni Jesu-Cristu, a nangdalus dan ha nikam.

⁶Kona ha nesurat ha Libro na Dios, a

“Atoy ha nikan i kanginaan a pogedu,” kon na Dios. “Ket idatton ko hikuna ha ili a Jerusalem, a hikuna i bitu a pangadigi ha ngamin a bilay ko. I maski nu heya a manahod ha nikuna, pulos a awan hikuna maabak.” Kona hito i nepapugto na Dios idi palungo a dumemat ni Kristu ha lutak.

⁷Isu, mangina ha nikam ide a inaamakan a pogedu a tahodan moy. Ngem sabali hikuna ha totolay a awan a manahod. Nesurat ha Libro na Dios, a

“Minadiyan na hikuna na mahagbilay a hidi. Ngem niyaen, nagbalin hikuna a kanginaan a pogedu, a pangadigi ha ngamin a bilay.”

⁸Ket nesurat bila, a

“Hikuna i pogedu a pakesapdulan na totolay. Hikuna i pogedu a pakekarpesan di.”

Niyaen, mesapdul hidi, a madiyan di ni Kristu, gipu ta awan hidi manahod ha kagi na Dios. Kona hito i pinanggep na Dios a pagtungpalan di.

⁹Ngem ha nikam, bakkan a kona hito ha nikam. Ta pinili nakam na Dios a magbalin a sakop na, a magbalin a bukod na a totolay a nadiosan, a mahagidatton ha makatalak ha nikuna. Pinili na kam a magibaheta ha gimigimetan na Dios a inaamakan unay. Ta hikuna man i nangilapos ha nikam ha kadihaman a liwaliwat, penu maghen kam ha disyag na Dios. ¹⁰Idi palungo a tiyempo, awan na kam tolay na Dios. Ngem niyaen, tolay na kamon. Idi nikuna, awan moy nakatandiyen i kagbi na. Ngem niyaen, napadas moy dan i kagbi na.

Magbiyag Kitam a kona ha Tagabu na Dios

¹¹Kakabsat ko, maghen kitam ha ide a lutak a kona ha dayuwan. Ta bakkan a ide i tahod a bayan tam, nu awan a sakop kitam na Dios. Isu a iyunay-unay ko ha nikam, a adiyowan moy i kasorhan na alegid a kinatolay moy. Ta magsalen hidi ha pinagtongpal moy ha Dios.

¹²Mappiya mina i ugali moy ha saguppang na totolay a awan makidios. Ta maski nu kayat di kam a paliwatan, melasin di mina i mappiya a ugali moy. Ket nu kona hito, magbabawi bila hidi. Isu, gipu ha mappiya a ugali moy aye, makadeyaw bila hidi ha Dios ha Pamalak a Pagsoli na.

¹³Niyaen, masapul bila a peturayan kam ha ngamin a tolay a ketturay, penu mappiya i pagkagiyan di ha Happo tam. Maski peturayan kam ha hari, a katangkayan a tolay a magturay, ¹⁴ken peturayan kam bila ha gobernador a hidi. Ta hidi i pagturayan na Dios a mangparusa ha madukas a hidi ken magdeyaw ha mappiya. ¹⁵Ide i pagayatan na Dios, a maggimet kam ha mappiya, penu paggimakan moy i kakagi na totolay a mangipakillu ha kinatahod ta awan di makatandiyen i Dios.

¹⁶Tahod a siwawaya kam ha parusa na linteg, ket awan ha magtagabu ha nikam nu awan la i Dios. Isu, magbiyag kam a kona ha mawayawaya a totolay a makatandi ha gimetan di. Ngem awan moy usaran ide a wayawaya moy a kona ha pagpambar a maggimet ha madukas.

¹⁷Magdeyaw kam ha maski nu heya a totolay. Ayayatan moy i kakalan moy a manmanahod. Kantingan moy a maggimet ha maski nu anya a madiyan na Dios. Padeyawan moy i hari na gobyerno.

Ahigan Moy i Pinagattam ni Cristu ha Rigrigat

¹⁸Niyaen, ha nikam a magpatagabu ha sabali a totolay, masapul a peturayan kam ha happo moy, ket ipaenta moy ha nidi i pinagdeyaw moy. Ket awan la ha maanus ken makagbi a hidi, nu awan pati ha maingal a hidi. ¹⁹Nu kona hito i gimetan moy, a attaman moy i pinagloko di, maski nu awan ha gipu na, gunggunaan nakam na Dios. Ta tinongpal moy dan

i pagayatan na Dios. ²⁰Awan nakam gunggunaan, nu attaman moy i parusa a naggipu ha liwat moy. Ngem nu attaman moy i parusa gipu ha nalinteg a gimigimet moy, gunggunaan na kam na Dios. ²¹Ta kona hito i panggep na Dios ha biyag moy. Ket kona hito i pangaregan ni Cristu ha nikam, idi narigrigatan hikuna gipu ha nikam. Ginimet na ito ni Cristu, penu umunod kam ha pangaregan na aye. ²²Awan hikuna nagliwat. Pulos, awan hikuna nagsileng. ²³Idi inuliulew di hikuna, awan hikuna nangulew. Idi linoko di hikuna, awan hikuna binumilas ha kakkagi na. Imbes na, intalak na i baggi na ha Dios, a mangibilas ha nalinteg. ²⁴Tinawed ni Cristu ha mismo a baggi na i ngamin a liwaliwat tam, idi natay hikuna ha kudos. Ginimet na ito, penu mawayawayaan kitam ha kinadukas, ket penu makagimet kitam ha nalinteg. Gipu ha talingo na, naagasan kitam. ²⁵Ta idi, ket nagbiyag kam a kona ha karnero a netawtaw. Ngem niyaen, pinasoli na kam na Dios ha esa a Mahagdapon ha nikam.

Balakad ha Manmanahod a Magkabanga

3 ¹Niyaen, kona bila hito ha nikam a babbey. Masapul a peturayan kam ha kabanga moy, a kona ha kinagi ko megipu ha peturayan a hidi ha gobyerno, onu haphappo. Ta maski nu awan hidi manahod ha niyaen, atoy ha nidi i kappal a manahod nokkan, gipu ha maenta di ha nikam. Awan a masapul a pilitan moy hidi gipu ha kagi moy, ²basta maenta di i mappiya ken nadiosan a ugali moy. ³Bakkan a pangalahas i kinainamakan moy. Bakkan a nasuyod a buk, onu manek ken balitok, onu mangina a tennon i paggipuwana na kinainamakan moy. ⁴I tahod a inaamakan i maggipu ha disalad na kinatolay moy. Ha saguppang na Dios, mangina unay i maanus ken matalna a kinatolay. Ket awan malompas ide a kinainamakan. ⁵Kona hito i babbey a hidi a nadiosan, idi nikuna a naalay dan. Nagtalak hidi ha Dios, ket inpaenta di a inaamakan i baggi di gipu ta pineturayan hidi ha kabanga di. ⁶Kona bila hito ni Sara, a nagtongpal idi ha kabanga na a ni Abraham. Ket inbilang na hikuna a happo na. Niyaen, magbalin kam a kona ha annak na, nu awan kam manteng a maggimet ha mappiya, maski nu marigatan kam.

⁷Pati hikam a lallallaki a kekkabanga. Masapul a kagbiyan moy i kabanga moy a hidi, ta mas mapigsa kam ngem ha nidi. Isu, nanakaman moy mina hidi, a ibilang moy hidi a mangina ha nakam moy. Ta magkalan kam a duwa a makaalap ha biyag na Dios a magnanayon, a iyatad na ha nikam. Kona mina hito i gimetan moy ha kabanga moy a hidi, penu awan ha makasalen ha kararag moy ha Dios.

Unodan Tam I Mappiya, Maski Nu Marigatan Kitam

⁸Ide i ipeta ko ha nikam ngamin. Masapul a magisesa kam ha nakam moy, a magkinagbi kam. Ayayatan moy i kakalan moy a manmanahod a

kona ha kabsat moy. Magiinayat kam, a magpakumbaba ha baggi moy. ⁹Awan kam mangibilas ha kinadukas. Nu ilunod di kam, awan moy bila ilunod, nu awan a ikararagan moy hidi, a kagbiyan na hidi na Dios. Ta ide bila i gipu na a inayagan na kam na Dios, penu kagbiyan na kam.

¹⁰Ket kona ha nesurat ha Libro na Dios,

“I maski nu heya a masor ha biyag a naragsak ken matalna, masapul a awan hikuna magkagi ha madukas ken silisileng.

¹¹ Masapul a talekoda na i kinadukas, ket maggimet ha mappiya.

Masapul a eriyokan na i kinatalna, a kanayon a makipagtalna ha agagam na.

¹² Ta aamatan na Apo Dios i nalinteg a hidi, ket tatemanan na i kararag di. Ngem sentiyon na i maggimet ha madukas,” kon na Libro na Dios.

¹³ Niyaen, heya i magpasaket ha nikam, nu magagit kam a maggimet ha mappiya? Awan malla. ¹⁴ Ngem maski nu atoy i magparigat ha nikam gipu ha pinaggimet moy ha mappiya, magragsak kam. Awan kam mina manteng ha totolay. Awan kam mina mariribukan. ¹⁵ Imbes na, nanakaman moy ni Cristu, ket peturayan kam ha nikuna a Happon moy. Kanayon kam mina a nakasagana, a mangipakatandi ha maski nu heya a magsalodsod megipu ha namnamaan moy. ¹⁶ Ngem siaanus ken napakumbaba mina i pinangipakatandi moy ha nidi. Ket masapul a awan ha liwat a magpasaniki ha nakam moy. Ta nu kona hito, maski nu atoy i magulew ha ugali moy a manmanahod, masaniki mina hidi gipu ha madi a pangipaliwat di ha nikam. ¹⁷ Ta atoy i serbe na, nu marigatan kam gipu ha mappiya a gimetan moy, ayun ha pagayatan na Dios. Ngem awan ha serbe na, nu marigatan kam gipu ha madukas a gimetan moy. ¹⁸ Ta kona he i pinagparigat di ha ni Cristu, a natay hikuna gipu ha nikam. Natay hikuna ha esa la a beses, ket kuston ito a pangadya ha ngamin a liwat. Maski awan hikuna ha liwat, natay hikuna para ha nikitam a mahagliwat, penu ipasakop na kitam ha Dios. Ket maski nu minatay i baggi na, napabiyag manon hikuna gipu ha Espiritu na a kebbiyag pala. ¹⁹ Ha ide a Espiritu na, inumangay hikuna ha naghengan na natay a hidi, a nebalud ha katay. Ket nangikaskasaba ha nidi. ²⁰ Ha denday a espiritu a nebalud, hidi man i awan nagtongpal ha Dios, idi tiyempo ni Noe, idi naguray i Dios ha pagbabawi di. Ngem awan hidi nagbabawi, idi tiyempo a naggimet ni Noe ha barko. Naalay a nagattam i Dios ha madukas a ugali di. Ngem ballik la i nesalakan ha dinom. Walu la i nakasaddap a hidi ha iday a barko. ²¹ Niyaen, ide a pinakesalakan di ha dinom i kona ha pangaregan na pinakesalakan tam ha niyaen. Ta kona nu mesalakan kitam bila gipu ha dinom, nu magpabinyag kitam. Ket bakkan ide a dinom a paguges ha romsa na baggi tam, nu awan a pagtiplad na pagaged tam ha Dios, a pakawanan na i liwaliwat tam. Ket pagtiplad bila a mesalakan kitam gipu ha pinagbiyag na manon ni Jesu-Cristu. ²² Ket

niyaen, nagsoli dan hikuna ha henan na Dios. Ket magturay hikuna ha ngamin a anganghel ken nelangitan a ketturay, ken ngamin a kekkaddat.

4 ¹Niyaen, nu nakaman tam a marigatan i manmanahod, nakaman tam bas i rigrigat a naattaman ni Cristu. Ket paigatan tam mina i nakam tam, a magaheg ha nakam ni Cristu, penu makatured kitam. Ta maski nu heya a magtured ha rigrigat, madiyan na bila a magliwat. ²Isu, magipu ha niyaen, hanggan matay kitam, maghen kitam mina ha ide a lutak gipu ha pagayatan na Dios, ket awan mina gipu ha kasorhan na baggi tam. ³Masapul a awan moy manon usegan i kasorhan na awan a hidi a makidios, a kona ha ginimet moy idi. Ta mabastos i ugali moy idi, ket dinadail moy i baggi moy gipu ha kinadukas moy, ken kinaimon moy, ken pinagbartek moy ken kadukasan a pinagdeyaw moy ha didiosen a hidi. ⁴Ket niyaen, nalaktat ha nikam i awan a hidi a makidios, ta awan kam makiuseg ha nidi ha kinadukas di. Ket isu i gipu na a ulewan di kam. ⁵Ngem dumemat nokkan i oras, ket mapasaguppang hidi ha Dios. Ket masapul a tumabbeg hidi ha Dios, a sisasagana a manghukom ha ngamin, maski ha minatay a hidi ken maski ha kebbiyag. ⁶Gipu ta kona hito i paghukom na Dios, nekasaba bila i Baheta na Dios ha maski minatay a hidi, penu makabiyag mina i espiritu di ha magnanayon a biyag na Dios. Ket maski nu minatay i baggi di, gipu ha pinaghukom na Dios ha ngamin a totolay, magbiyag mina i espiritu di, gipu ha ginimet ni Cristu.

Magdinaggap Kitam

⁷Niyaen, mabikan dan i panungpalan na ngamin a bagbagay. Isu, masapul a magingat kam ken anegan moy i baggi moy, penu makakararag kam. ⁸Kangrunaan unay a tahod mina i pinagiinayat moy. Ta nu tahod a maginayat kitam, magsigida kitam a magpakawan ha liwaliwat na agagum tam. ⁹Ket maragsak kam mina a magpipinnadagus.

¹⁰Makpal i sabasabali a kabaelan a iyatad na Dios ha nikitam a manahod. Ket masapul a usaran tam idenday a kabaelan a pagdinagap tam. Usaran na kada esa i bukod na a kabaelan para ha kakalan na a manahod, a kona ha malaing a tagabu a tahod i pagtongpal na ha Happo na. ¹¹Halimbawa: nu neyatad ha nikaw i kabaelan a mangitoldu, nay ka dan. Magitoldu ka mina ha kagi na Dios. Ket nu neyatad ha nikaw i kabaelan mo a magserbe, masapul a magserbe ka gipu ha kabaelan mo a iyatad na Dios ha nikaw. Ket nu kona hito ha nikam, medeydeyaw i Dios gipu ha kabaelan ni Jesu-Cristu a atoy ha nikam. Madeyawan hikuna ha magnanayon, gipu ha pinnakabalin na a magnanayon. Oni ay!

Marigatan Kitam gipu ha Panahod Tam ha ni Cristu

¹²Kakabsat a ayayatan ko, awan kam mina malaktat ha rigrigat a attaman moy niyaen. Ide man i pagpadas na Dios ha nikam, ket gagangay

na ito ha ngamin a manmanahod ha ni Cristu. ¹³Isu, awan kam mina malaktat, nu awan a magragsak kam. Ta gipu ta kona hito, makipagpadas kam bila ha rigrigat a kona ha naattaman ni Cristu. Ket nu makipagattam kam ken ni Cristu, dakkal bila i ragsak moy nokkan, nu mepaenta i kinainamakan na ha pagsoli na. ¹⁴Oni! Mappiya ha nikam, nu ulewan di kam gipu ha pinaguseg moy ha ni Cristu. Ta ito i pagtiplad a magturay ha nikam i mismo a Espiritu na Dios.

¹⁵Isu ngarud, nu marigatan kam, bakkan mina a kinadukas i gipu na, a kona ha magbuno, onu magtakaw, onu makibiyang ha sabali a magturay. ¹⁶Ngem nu maparusaan kam gipu ha panahod moy ha ni Cristu, awan moy mina ikasaniki. Imbes na, magyaman kam mina ha Dios, gipu ha tawed moy aye, a nagen ni Jesu-Cristu.

¹⁷Nanakaman moy ide, a nagrugi dan i tiyempo na pinanghukom na Dios ha totolay. Ket mangrugi ito ha nikitam a totolay na Dios. Niyaen, nu mangrugi ito ha nikitam a kinagbiyan na Dios, mas madaggi unay i paghukom na Dios nokkan, ha awan a hidi a manahod ha Mappiya a Baheta na Dios. Anyan i kinapigsa na hukom na ha nidi? ¹⁸Kona ha nesurat ha Libro na Dios,

“Nu marigat i pagpadas na Dios ha nalinteg a hidi hanggan mesalakan hidi, anya dod i magimet ha madukas a hidi a awan a makidios?”

¹⁹Isu niyaen, ha ngamin a marigrigatan gipu ha pagayatan na Dios a magpadpadas ha panahod di, italak di mina i baggi di ha Dios. Ket gipu ha mappiya a paggimi-gimet di, ipaenta di mina i panahod di ha mapagtalkan a Dios a Namarsuwa ha nidi.

I Mahagdapon ha Totolay na Dios

5 ¹Niyaen, atoy i kayat ko ipeta ha panglakayan a hidi a atoy ha kapilya moy. Magdiretsowak ha kakkagi ko aye, gipu ta hikan bila i esa a panglakayan. Ket hikan bila i sistigu ha pinagattam ni Cristu ha makpal a rigrigat. Ket atoy bila i bunong ko ha kinainamakan na nokkan, ha pagpaenta na manon. Isu, ipeta ko ha nikam a mahagdapon, a ²daponan moy i toltolduwan moy a intalak na Dios ha nikam. Ket awan mina a kona ha pilitan na kam a magdapon, nu awan a kona ha kayat na Dios, ket maragsak kam a magdapon. Ket bakkan mina a gipu ha korinat a metangdan mina ha nikam, nu awan gipu ha tahod a kasorhan moy a magserbe ha Dios. ³Awan moy tagabuan idenday a manmanahod a netalak ha nikam. Imbes na, ipaenta moy ha nidi i mappiya a ugali moy, penu ahegan di i tahod a manahod ha ni Jesus. ⁴Ket nokkan, nu magpaenta i Happo na ngamin a mahagdapon, atdinan na kam ha gungguna moy a awan malompas.

⁵Niyaen, atoy bila i ipeta ko ha nikam a inannanak. Masapul a peturayan kam ha panglakayan a hidi. Ket ha nikam ngamin, masapul

a magpakumbaba kam ha baggi moy, ket magdinaggap kam. Kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Sentiyan na Dios i mapangas a hidi, ngem kagbiyan na hidi a napakumbaba.” ⁶Isu, awan kam mapangas, nu awan a peturayan kam ha Dios a mannakabalin, penu ipatangtay na kam nokkan ha nebital na a tiyempo. ⁷Daponan na kam ha kanayon. Isu, talakan moy i Dios a magagum ha nikam ha ngamin a pakaburiburan moy.

⁸Magingat kam. Magdapon kam. Ta maglekwat-lekwat i kasenti moy a ni Satanas a kona ha asu a magngarngar a mageriyok ha kanan na. ⁹Paigatan moy i panahod moy, ket sentiyan moy hikuna. Ta katandi moy a kona bila hito i pagattaman na ngamin a kakalan moy a manahod, ha ngamin a paset na lutak aye. ¹⁰Ket nu malpas i ballik a tiyempo a pakarigat moy, i Dios a mismo i magpahusay ha nikam, hanggan awan ha liwat moy. Oni, magpapijsa ha nikam i mahagkagbi a Dios a nangayag ha nikam a makiraman ha kinainamakan na a magnanayon, gipu ha pinnakipagisesa moy ha ni Cristu. Ket hikuna i magpaigat ha panahod moy hanggan awan kam maabak ha maski nu anya. ¹¹Oni! Madeydeyaw i pinnakabalin na Dios a magnanayon! Oni ay!

I Dilokod a Kakkagi Na

¹²Ni Silbano i nagagum ha nikan a nagsurat ha ide a ballik a surat. Ibilang ko hikuna a mapagtalkan a kabsat tam. Insurat ko dan ha nikam, penu mapapijsa ko i panahod moy, ket penu makatandiyan moy i tahod a kagbi na Dios. Maigat mina i panahod moy ha kagbi na aye.

¹³Pakumustaan na kam na manmanahod a hidi ha ihe a lugar a Babiloniya, ili na Roma. Hidi bila i pinili na Dios, a kona ha pinagpili na ha nikam. Ket magpakumusta bila ni Markos, a ibilang ko a annak ko. ¹⁴Niyaen, magsinalpak kam, penu maenta na ngamin a totolay a maginayat kam.

Ha ngamin a kasakop ni Kristu, atoy mina i talna na Dios ha nakam di.

I Nekaduwa a Surat ni Pedro

1 ¹Naggipu ide ha ni Simon Pedro a tagabu ni Jesu-Cristu ken esa a pinaangay na a mangipakatandi ha pagitoldu na. Isurat ko ha ngamin a kakalan mi a manmanahod a sakop na. Maatdinan kitam ha panahod aye gipu ha kinalinteg ni Jesu-Cristu, i Dios ken Mahagisalikan ha nikitam. ²Niyaen, kumakpal mina ha nikam i kagbi ken talna na Dios, gipu ha pagkatandi moy ha nikuna ken ni Jesus a Happo tam.

I Pinangayag ken Pinangpili na Dios

³Gipu ha pinnakabalin na Dios, magagum hikuna ha nikitam, penu makatongpal kitam ha bobon na. Magagum hikuna ha nikitam gipu ha pagkatandi tam ha ni Jesu-Cristu, a nangayag ha nikitam, penu meraman kitam ha mismo a kinappiya na ken kinainamakan na. ⁴Ket gipu ta kona hito, tinongpal na i inkari na, a mangiyatad ha kadakkalan ken mangina a sagsagut. Ket gipu ha sagsagut na aye, makalisi kitam ha kinadukas a kasorhan na totolay, a pakadadailan na biyag di. Ket gipu paman ha sagsagut na Dios, makiraman kitam ha nadosan a ugali na.

⁵Isu, gipu ta kona hito i sagsagut na Dios, magagit kitam mina a manginayon ha panahod tam gipu ha mappiya a paggimi-gimet. Ket nayonan tam i pinaggimet tam gipu ha malaing a pagkatandi. ⁶Ket nayonan tam i pinagkatandi tam gipu ha pagturay tam ha kasorhan na baggi tam. Ket nayonan tam i pinagturay tam ha baggi tam gipu ha pagattam tam ha rigrigat. Ket nayonan tam i pinagattam tam ha rigrigat gipu ha pagaheg tam ha Dios. ⁷Ket nayonan tam i pinagaheg tam ha Dios gipu ha paginayat tam. Ket nayonan tam i pinaginayat tam gipu ha nadosan a ayat a magayayat ha maski nu heya a tolay. ⁸Idenday i kababalin a masapul tam. Nu dagdagan tam ha paggimi-gimet a kona hito, atoy i serserbe ha pagkatandi tam ha ni Happo tam a Jesu-Cristu. Ket mangina i keangayan na katandiyan tam heya. ⁹Ngem ha maski nu heya a awan a kona hito i paggimi-gimet na, kona ha nabulsak dan hikuna. Kona ha kulang i nakam na. Ta atoy i makpal a awan na

makatandiyan. Ket naleptanan na a nadalusan hikuna ha ngamin a liwaliwat na.

¹⁰Isu kakabsat, gipu ta pinili na kitam na Dios, a inayagan na kitam a makiraman ha kasasaad na, usaran tam mina i ngamin a kabaelan tam, penu mepaenta tam a tahod i pinagpili na ken pinagayag na ha nikitam. Nu kona hito i gimetan tam, awan kitam matakneg. ¹¹Ket nokkan, ha pagdemat tam ha magnanayon a paghariyan ni Happs tam a Jesu-Cristu, awan kitam masaniki, nu awan a dakkal i ragsak tam. Ket mappiya i pagsalpak ni Mahagisalakan ha nikitam.

¹²Isu, maski nu katandiyan moy dan i tahod a pagitoldu na Dios, ken malaing kam ha panahod moy, ipanakam ko paman ha nikam ha kanayon megipu ha dende a bagbagay. ¹³Hanggan magbiyagak ha ide a lutak, mappiya nu panakaman ta kam ha dende. ¹⁴Ta katandi ko a dandani dan i katay ko. Katandi ko ito gipu ha inpakatandi ni Happs tam a Jesu-Cristu ha nikan. ¹⁵Isu, usaran ko i ngamin a kabaelan ko, penu kanayon a manakam moy idende a bagbagay megipu ha ni Jesu-Cristu. Ket maski kobosan na katay ko, manakam moy mina idende.

I Nakaenta a hidi ha Kinainaamakan ni Jesu-Cristu

¹⁶Mapagtalkan ide a pagitoldu mi ha nikam megipu ha ni Happs tam a Jesu-Cristu. Awan mi rinarammat i pinarparbo a kakkagi idi inpakatandi mi ha nikam i pinnakabalin na ken pagsoli na. Ta naenta mi a mismo i kinatang kay na. ¹⁷⁻¹⁸Nagagum kami ha ni Jesus, idi naghén hikuna ha parabin a nagtagbowan na i Dios Hama. Ket nateman mi i timek a naggipu ha langit, idi dineyaw na Dios ni Jesus, idi inpaenta na i kinadios ni Jesus. Kinagi na Dios a Katangkayan a Disiyag, a “Ide i Annak ko, a ayayatan ko ken pakaragsakan ko unay!” kon na Dios.

¹⁹Isu, gipu ta kona hito, napapigsa i panahod mi ha pinagpugto na minahagpugto a hidi, idi nikuna a naalay dan. Ket adalan moy bas i pagitoldu di megipu ha Cristu. Ta kona ha silaw ito a magdisiyag ha kadihaman a lugar, hanggan dumemat i parbangon. Nu dumemat i parbangon, madisyagan na kitam ni Kaldiwan. I kayat ko kagiyan, ni Jesu-Cristu ken pagsoli na. ²⁰Oni, adalan moy bas i pagitoldu na minahagpugto a hidi. Ngem ha palungo, masapul a makatandiyan moy a awan ha makatandi ha maski anya a pugto ha Libro na Dios gipu ha bukod na a nakam. ²¹Ta awan a pulos i pugto a naggipu ha nakam na tolay, nu awan a pinagkagi na hidi na Espiritu na Dios, a nekagi di i kakkagi na Dios.

I Masileng a Mahagpugto ken Maestro a hidi

2 ¹Idi nikuna a naalay dan, atoy i kappal a masileng a mahagpugto. Ket maski niyaen, ha tiyempo tam, dumemat bila ha nikam i kappal

a masileng a maestro. Makadadail ha panahod i pagitoldu di. Ta silisileng i itoldu di. Ket tinatallekodan di i pagitoldu ni Jesu-Cristu, a nanggatang ha nidi gipu ha katay na. Isu a masigida a mapadadail di i baggi di. ²Ngem maski nu kona hito, makpal i umuseg ha kinadukas di. Ket gipu ha madukas a paggimi-gimet di, uliwan na totolay i tahod a pagitoldu na Dios. ³Madammot idagenday a masileng a maestro. Ket gipu ha kasorhan di a korinat, gundawayan di kam, a tolduwan di kam ha gibagbak a kakkagi. Ngem naalay dan a nakasagana i Manghukom ha nidi. Awan kumilap i Dios, nu awan a mabikan dan i pangdadail na ha nidi.

⁴Ta kona idi nikuna a naalay dan, ket nagliwat i kappal a anganghel. Ket awan na hidi kinagbiyan na Dios, nu awan a intogbak na hidi ha henan na natay a hidi a madukas. Nebalud pala hidi hito, ha madadialad a kadihaman, hanggan dumemat i Pamalak a Paghukom na Dios. ⁵Ket idi tiyempo ni Noe, awan na bi kinagbiyan na Dios i palungo a totolay a naparsuwa. Ta linayusan na i naghengan na awan a hidi a makidios, hanggan natay hidi ngamin. Hikuna ni Noe la, a nangitoldu megipu ha kenalinteg, ken pitu a agagum na i salakan. ⁶Ket atoy bila ide a pangaregan na pagparusa na Dios ha totolay a awan a makidios. Ta tinutod na i il-ili a Sodoma ken Gomora. ⁷Ngem insalakan na i esa a nalinteg, a ni Lot, a nagsaket ha nakam na gipu ha kinadukas na kakaili na. ⁸Hikuna ni Lot, i nalinteg, nakipaghen ha nidi naenta na ken nateman na i kinadukas di ha kada pamalak. Isu i gipu na a nariribuk unay i nakam ni Lot. Ngem insalakan na hikuna na Dios.

⁹Isu, gipu ta kona hito, mepaenta a malaka la ha Happo tam a mangisalakan ha makidios a hidi ha rigrigat di. Ket malaka bila a mangibalud hikuna ha madukas a hidi hanggan ha Pamalak a Paghukom na Dios. ¹⁰Permi i parusa na ha umusoseg a hidi ha ngamin a bastos a kasorhan di ken mangulew ha turay na Dios. Awan hidi masaniki, nu awan la a mapangas. Awan di deyawan i nelangitan a ketturay. Awan di melasin i turay di, nu awan a madukas i pagkagiyan di ha turay na Dios.

¹¹Ngem maski ha anghel a hidi, a mas matangkay unay ngem ha denday a masileng a mamaestro, awan di hidi pagkagiyan ha madukas ha saguppang na Dios. ¹²Ngem sabali manon i ugali na masileng a hidi a maestro. Madukas i pagkagi di ha maski nu anya a awan di makatandiyen. Kona hidi ha manteng a hayup a awan ha saniki. Ket gimetan di i maski nu anya a kasorhan na baggi di. Kona ha neenak hidi a mapapatay, ket awan ha keangayan di nu awan la i katay, a kona ha hayup.

¹³Mabilasan hidi ha sakisaket, a kona ha pinagpasaket di ha sabasabali. Maski al-aldaw, ket i pagragsakan di i maggimet ha kabastosan a kayat na baggi. Ikasaniki moy hidi, ket hidi man i gipu na a malimed kam. Ta maski nu makipagkan hidi ha nikam, tumulos hidi

a magliwat, a lokowan di kam ha sileng di. ¹⁴Awan ha babbey a maenta di, a kayat di mina a gundawayan. Permi i ayat di a magliwat, a awan hidi gumimak. Ket pagkaliwatan di i totolay a nakkapoy ha panahod di. Tinolduwan di i baggi di a masor ha madukas. Sigurado a parusaan na hidi na Dios! ¹⁵Tinallekoda di i nalinteg a dilan, ket inumunod hidi ha makillu, hanggan netawtaw dan hidi ha liwaliwat. Inaheg di i ugali ni Balaam, a annak ni Bosor, a nagkayat ha suweldo a naggipu ha madukas a ginimet na. ¹⁶Ngem sinalenan na hikuna na Dios. Pinagkagi na Dios i makadakklan a nagluganan ni Balaam. Ket tinolduwan na hikuna na makadakklan ha timek na tolay, ket pinagimak na i makillu a panggep na.

¹⁷Ha dagenday a masileng a maestro, kona hidi ha namadiyan a habwayan, ken kona ha ula-ulap a neyepar na paras. Ta awan ha serbe na pagitoldu di, ket awan hidi maggimet ha mappiya. Niyaen, insaganaan na hidi na Dios ha madadisalad a abot a madihaman. ¹⁸Malaing hidi a magbalikas, ngem pulos, awan ha kinalaing ha kakkagi di. Ket nu atoy i kappal a bigu a manahod ha ni Jesu-Cristu, sulisogan di hidi gipu ha kabastosan a ugali. Ket gipu ha sulisog di aye, masiluwan manon idagenday a manmanahod a dandani dan a makalisi ha madukas a pinagbiyag di. ¹⁹Ha dagenday a masileng a maestro, ikari di i wayawaya. Ta mabalin kan i maggimet ha maski nu anya, gipu ha pagitoldu di, ket awan kan ha maneg. Ta mawayawaya ka a maguseg ha kasorhan na baggi mo, kon di, ket awan ka kan magliwat. Ngem sileng la iday. Ta awan hidi mawayawaya, nu awan a nagpatagabu dan ha kinadukas. Ta siyempre, nu atoy i magturay ha esa a tolay, nagbalin iday a tolay a tagabu gipu ha pinagpeturayan na. ²⁰Maski nu malaing hidi ha pagkatandi di megipu ha ni Jesu-Cristu a Haplo ken Mangisalikan ha nikitam, ket maski nu makalisi hidi ha kinadukas a pakadadailan na biyag ha ide a lutak, ngem nu masiluwan manon hidi ha kinadukas, ket nu abakan na hidi na kinadukas aye, permi i rigrigat na kasasaad di. Mas marigat i kasasaad di ha dilokod ngem ha palungo. ²¹Ta nu malaing hidi ha pagitoldu ni Cristu, awan ha pambar di, nu talekoda di i kinalinteg. Mas mappiya ha nidi nu awan di mina nakatandiyan i bobon na Dios, a nepakatandi dan ha nidi. ²²Ngem niyaen, gipu ta kona hito i ginimet di, nepaenta i kinatahod na ide a pagkakagi, a “Ha asu a hidi, mepaenta i kinaasu di, a nu magota hidi, ket soliyon di a deldilan. Ket kona bila hito ha babboy. Nu degusan mo i babboy, magsoli la hikuna a tumabbug,” kon na kan.

Inkari ni Jesus a Magsoli Hikuna ha Nikitam

3 ¹Niyaen, kakabsat, ide dan i nekaduwa a surat ko ha nikam. Ha dende a duwa a surat ko, pinanggep ko a paigatan i mappiya a nakanakam moy, gipu ha pinagpanakam ko ha dagende a bagbagay.

²Nakaman moy mina i kakkagi na Dios, pati idagenday i pugpugto a inpapugto na Dios ha minahagpugto a hidi, nikuna a naalay dan. Pati i bobon na Happo tam ken Mangisalakan, a inpakatandi na ha nikam gipu ha nikami a apostol na a pinaangay na. ³Ha palungo na ngamin, masapul a makatandiyen moy megipu ha Dilokod a Tiyempo, nu pumenta i peturayan a hidi ha mabastos unay. Ha tiyempo ito, ulewan di kam, ⁴a ikagi di, “Hadya i Happo moy? Awan dod a inkari na a magsoli? Naalay dan niyaen, ket awan man hikuna. Naalay dan a natay i palungo a minappo tam, ket hanggan niyaen, tumulos la i kasasaad tam ha ide a lutak. Awan pala ha pagpabigu na Dios ha lutak aye, nangrugi idi pinnakaparsuwa na lutak,” kon na magulew a hidi.

⁵⁻⁶Ha dagenday a magulew, madiyan di a nakaman i pinagparusa na Dios, idi nagpalayus hikuna ha ngamin a lutak, idi dinadail na i palungo a lutak, ket pinabiguwan na manon i lutak aye. Kona ha iday i pinnakabalin na Dios. Idi pinarsuwa na i lutak ken langit, atoy i kinagi na Dios a pangparsuwa na ha lutak ken langit. Naggipu i lutak ha dinom. Ginimet na Dios i lutak gipu ha dinom. Ket gipu paman ha dinom, dinadail na Dios i palungo a lutak. ⁷Ngem niyaen, ha ide a langit ken lutak a paghenan tam, insagana na ito na Dios a tutudan na nokkan ha Pamalak a Paghukom na ha awan a hidi a makidios, a parusaan na hidi. Insagana na Dios ide a langit ken lutak a pagtutodan na, a nokkan, ket magkagi la hikuna ket matutod hidi, ket kona idi pinarsuwa na i langit ken lutak gipu ha mismo a kagi na.

⁸Niyaen, kakabsat, nanakaman moy ide. Ha pagibilang na Apo Dios, awan ha kasabaliyan ha esa a pamalak ken esa a ribu a tawen. Magkalan la hidi. ⁹Ha kappal a tototalay, kagin di a pinabayag ni Apo i inkari na a magsoli. Ngem awan hikuna pinabayag, nu awan a magananus hikuna gipu ha nikitam. Ta awan na kayat a maparusa ha impyerno i maski nu heya a tolay na, nu awan i kayat na a magbabawi hidi ngamin ha liwaliwat di.

¹⁰Ngem maski nu kona hito i pinagulew na kappal ken pinagananus na Dios ha tototalay na, dumemat paman i Pamalak a Paghukom na Dios. Ket dumemat hikuna ha sigida. Malaktat i tototalay ha pagdemat na a kona ha sigida a pagdemat na mahagtakaw. Nu kaddemat na iday a oras, mateman na tototalay i makakanteng a daranudor, ket bigu la maawan dan i langit. Ket lompas ha gangatan i singgit, ken bulan, ken pusiyan a hidi. Pati i lutak aye, malompas bila, ken ngamin a atoy ha lutak. ¹¹Niyaen, gipu ta kona hito i pakadadailan na ngamin a bagbagay, anya mina i gimetan tam? Masapul a nadosan i ugali tam, ket nedatton ha Dios i ngamin a pinaggimet tam, ¹²a mananahok kitam ha Pamalak a Pagdemat na Dios. Ket mapigsa unay mina i pinagkasor tam ha iday a Pamalak nu matutod i langit, ken malompas i singgit, ken bulan, ken puspusiyan

gipu ha passi na gangatan na Dios. ¹³Awan ha balle iday ha nikitam. Ta tahokan tam i inkari na Dios a bigu a langit ken bigu a lutak a paghenan tam. I maghen la hito i malinteg a hidi. Ket pulos, awan ha madukas.

¹⁴Isu niyaen, kakabsat, gipu ta kona hito i tahokan tam, magagit kitam mina a maggimet ha mappiya, penu awan ha ikasaniki tam ha pagdemat na Dios, nu awan a matalak hikuna ha nikitam. ¹⁵Nanakaman moy mina i pinagananus na Dios ha tototalay na. Ta ananusan na hidi penu mesalakan. Kona bila hito i nesurat ni Pablo ha nikam. Malaing ide a kabsat tam gipu ha kinalaing a iyatad na Dios ha nikuna. ¹⁶Ket kona bila hito i pagitoldu na ha ngamin a sursurat na, megipu ha Pamalak a Paghukom na Dios. Nu kappal, isurat ni Pablo megipu ha madisalah a bagbagay, ket marigat idenday a makatandiyen. Ha awan a hidi a makatandi ken awan pala manahod, balibaliktadan di i sursurat ni Pablo. Ket kona bila hito i gimetan di ha sabasabali a surat ha Libro na Dios. Ket gipu ha ide, kona ha iturong di i mismo a baggi di ha pakaparusaan di.

¹⁷Ngem bakkan a kona hito ha nikam, kakabsat. Ta makatandiyen moy dan megipu ha dagenday a masileng a maestro. Isu, magingat kam, a awan di kam allilawan gipu ha liwaliwat a usigan di. Ta nu umuseg kam ha nidi, lumupoy i panahod moy a tahod. ¹⁸Imbes na, pumigsa a pumigsa mina i panahod moy ha ni Jesu-Cristu, gipu ha kagbi na ha nikam, ken gipu ha pagkatandi moy ha nikuna. Madeydeyaw ha magnanayon i Happon tam a mangisalahan ha nikitam. Oni!

I Nekaesa a Surat ni Juan

I Nekaesa a Surat ni Juan

1 ¹Isurat ko ha nikam megipu ha ni Jesu-Cristu. Hikuna i ikabiyag tam ha biyag na Dios a magnanayon. Ta maski idi palungo a naparsuwa i lutak, atoy dan hikuna. Ket niyaen, naenta mi dan. Ket nateman mi i pagitoldu na. Ket naenta mi i ginimet na. Ket naegkaman mi i baggi na, ta talaga a naging tolay hikuna. ²Ta maski nu hikuna i biyag na Dios a magnanayon, naging tolay ni Jesus, a nagpaenta hikuna ha kakalan tam a tolay. Ket niyaen, naenta mi dan, ket ipatahod mi paman ha nikam, ket ipakatandi mi ha nikam megipu ha nikuna. ³Idende a naenta ken nateman mi, ito i ipakatandi mi ha nikam, penu makiuseg kam bila ha nikami. Ket niyaen, makipagisesa kitam ngamin ha Hama tam a Dios ken ni Jesu-Cristu a Annak na. ⁴Ket gipu ta kona hito, isurat ko idende ha nikam, penu makipagagsak kitam talaga ha tahod a ragsak.

Masapul a Maglakad Kitam Ha Disiyag na Dios

⁵Niyaen, ide i pagitoldu a nateman mi ha Annak na Dios, ket ipakatandi mi ha nikam. Kona ha silaw i Apo Dios, a awan ha diham ha nikuna, onu awan ha liwat ha nikuna. ⁶Nu ipeta tam a makiuseg kitam ha nikuna, ngem maggimet kitam ha madukas, agay, magsileng kitam, a awan magisesa i paggimet tam ken kakkagi tam. Ket kona ha kadihaman i kaykayat tam. ⁷Ngem nu kaykayat tam i disiyag a paghenan na Dios, makipaguseg kitam ha nikuna. Ket kanayon na kitam a dalusan gipu ha digi ni Jesus, a Annak na, a mangadya ha ngamin a liwat tam.

⁸Ngem nu ipeta tam a awan kitam maggimet ha liwat, agay, allilawan tam i baggi tam. Ket awan kitam manahod ha kagi na Dios. ⁹Ngem nu magoni kitam ha Dios, a ipeta tam i liwaliwat tam, pakawanan na kitam, ken dalusan na kitam ha ngamin a kinadukas tam. Ta mapagtalakan ken nalinteg hikuna a tongpalan na i inkari na. ¹⁰Ngem nu ipeta tam a awan ha liwat tam, magsileng kitam. Ket kona ha ipeta tam a magsileng i Dios. Ket awan kitam umuseg ha kagi na.

Ni Jesu-Cristu I Magpakagbi Ha Dios Ama Gipu Ha Nikitam

2 ¹Annak ko, isurat ko ide ha nikam, penu awan kam magliwat. Ngem maski nu atoy ha nikitam i makaliwat, atoy i magagum ha nikuna a magpakagbi ha Dios Ama. Ket hikuna man ni Jesu-Cristu a nalinteg. ²Hikuna a mismo i newagah gipu ha nikitam, penu maadya i liwaliwat tam, ket awan la a liwaliwat tam, nu awan bila i liwaliwat na ngamin a tolay.

³Niyaen, mepaenta nu katandiyen tam i Apo Dios, onu awan. Ta nu tongpalan tam i inbon na, makasigurado kitam a katandiyen tam hikuna. ⁴Nu atoy i magkagi a katandi na i Apo Dios, ngem awan na tongpalan i bobon na, masileng la iday a tolay. Ket awan hikuna manahod ha kagi na Dios. ⁵⁻⁶Ngem i mangtongpal ha bon na Dios, hikuna i magayat ha Dios a kusto. Ket ha maski nu heya a magkagi a magisesa hikuna ha Apo Dios, masapul a magbiyag hikuna a kona ha pinagbiyag ni Jesu-Cristu. Ket nu kona hito i gimetan tam, makasigurado kitam a magisesa kitam ha Dios.

Masapul a Maginayat Kitam

⁷Kakabsat, awan a bigu a bon i isurat ko ha nikam. Ta naalay dan a nebon ide ha nikam. Ket nateman moy dan, maski idi karugi moy a manahod, a “Maginayat kamon,” kon na. ⁸Ngem maski nu naalay dan i pinagteman moy ha ide a bon na Dios, kona nu bigu paman ito. Ta niyaen la a maadya na silaw ni Jesu-Cristu i diham na liwat tam. Ket niyaen, makatandiyen tam nu panyan tam a ayatan i kakalan tam a tolay, a kona ha pinagayat ni Jesu-Cristu ha nikitam.

⁹Kakabsat, nu atoy i mangipeta a kessilaw hikuna ha silaw ni Jesu-Cristu, ngem sentiyen na paman i kabsat na, agay, madiham pala i nakam na. ¹⁰I tahod a kessilaw i magayat ha kabsat na a hidi. Ket nu kona hito a masilawan i nakam na, awan ha pakaliwatan na. ¹¹Ngem i magsenti ha kabsat na, hikuna i madiham pala ha nakam na. Ket madukas i gimetan na. Ket kona ha awan na makatandiyen nu hadya i angayan na, gipu ta binulsak na diham i mata na.

¹²Annak ko, magsuratak ha nikam, a panakaman takam a napakawan dan i liwaliwat moy, gipu ha ni Jesu-Cristu. ¹³Ket magsuratak ha nikam a lalakay, gipu ta katandi moy ni Jesus. Ket makatandiyen moy a kebbiyag hikuna, maski idi awan naparsuwa i lutak. Magsuratak ha nikam a ololitaw, gipu ta nangabak kam ha ni Satanas. Isu, annak ko, insurat ko ha nikam ngamin gipu ta katandi moy i Hama tam a Dios.

¹⁴Kakabsat a katalakay ko, insurat ko dan ha nikam, ta katandi moy hikuna a kebbiyag maski idi awan naparsuwa i lutak. Kakabsat ko a olitaw, insurat ko ha nikam, ta mapigsa kam, ket tinahod moy dan i kagi na Dios, ket naabak moy dan i Satanas. ¹⁵Ket niyaen, isurat ko a

awan moy mina ahegan i ugali na totolay ha ide a lutak. Ket awan mina i kukuwa na lutak i kasorhan moy. Ta nu kona hito i kasorhan tam, mepaenta dan a awan talaga ha pagayat tam ha Dios Ama. ¹⁶Ta bakkan a Hama tam i nagipuwana na dagende a ugali, nu awan a nagipu ha totolay. Ta kona hito i kinahattog di, ken kinaseni di ken kinapangas di a totolay. ¹⁷Mapukaw nokkan i lutak aye, ken ngamin a pakaseniyan na a atoy ha lutak. Ngem maghen ha Dios ha magnanayon i maggimet ha pagayatan na Dios.

Awan Kitam Mina Umuseg Ha Magsenti Ha Ni Cristu

¹⁸Annak ko, mabikan dan i dilokod a oras na lutak aye. Ket nabaheta moy a dumemat nokkan i esa a mahagsenti ha ni Cristu. Ngem maski niyaen, ket dinumemat dan i makpal a magsenti ha ni Cristu. Isu, gipu ta kona hito, makatandiyana tam a mabikan dan i dilokod a oras.

¹⁹Niyaen, atoy dan i kappal a magsenti ha ni Cristu. Ket sinumina hidi ha nikitam. Maski nu nakipagpisan hidi ha nikitam idi, awan hidi nakipagtulos ha nikitam. Ta awan hidi nanahod talaga. Nu tahod a nakipagisesa hidi ha nikitam, nakipagtulos mina hidi ha panahod tam. Ngem gipu ta sinumina hidi ha panahod tam, makatandiyana tam a awan hidi nakipagisesa ha nikitam talaga.

²⁰Ngem niyaen, bakkan a kona hito ha nikam. Ta inatdinan na kam ni Cristu ha Espiritu na Dios. Isu a makatandiyana moy i kinatahod megipu ha Dios. ²¹Isu, isurat ko ha nikam gipu ta katandi moy dan. Awan ko nakaman a awan moy katandi. Nakatandiyana ko a katandi moy dan, ken katandi moy a awan ha sileng ha pagitoldu na Dios.

²²Niyaen, heya i magsileng? Hidi a magkagi a bakkan a ni Jesus i Cristu a pinaangay na Dios. Hidi man i magsenti ha ni Cristu. Ket awan hidi umayun ha Dios Ama ken Annak na. ²³Ta maski nu heya a awan manahod ha Annak na Dios, awan ha panahod na ha Dios Ama. Ngem maski nu heya a mangipeta ha panahod na ha Annak na Dios, manahod bila hikuna ha Dios Ama, ken makisesa hikuna ha Dios Ama.

²⁴Isu, tumulos kam mina a umuseg ha pagitoldu na Dios a nabaheta moy, idi nangrugi kam a manahod. Nu makatulos kam ha pagitoldu aye, makatulos kam bila a makiayun ha Nama tam a Apo Dios, ken Annak na a Jesu-Cristu. ²⁵Ket makipagbiyag kitam ha Apo Dios ha magnanayon. Ta ito i inkari ni Cristu a mismo ha nikitam.

²⁶Niyaen, insurat ko dan megipu ha magsenti a hidi ha ni Cristu. Ta kayat di kam a allilawan. ²⁷Ngem awan a masapul a tolduwan takam, ta atoy dan ha nikam i Espiritu na Dios a nagipu ha ni Jesu-Cristu. Ket hikuna man i mangitoldu ha nikam, megipu ha ngamin a bagay. Ket tahod hikuna, a awan a magsileng. Isu, tumulos kam mina a makiayun ha Espiritu na Dios, a kona ha tinolduwan na kam hanggan niyaen.

²⁸Oni ay, annak ko. Tumulos kam pa a magisesa ha ni Jesu-Cristu, penu matured kitam nokkan, ket penu awan kitam masaniki ha pagdemat na, ket penu awan kitam manteng ha saguppang na. ²⁹Katandiyen tam a malinteg i Cristu. Isu a makatandiyen tam a nagbalin a annak na Dios i maski nu heya a umaheg ha ni Cristu ha malinteg a paggimet na.

Nagbalin Kitam a Annak na Dios

3 ¹Nakaman tam mina nu hangan kadakkal i ayat na Hama tam a Dios ha nikitam. Ta nagenan na kitam a annak na. Ket tahod a nagbalin kitam a annak na. Ide i gipu na a awan na kitam makatandiyen na toloy a hidi a awan a manahod. Awan di makatandiyen i ugali tam, gipu ta awan di bila makatandiyen megipu ha Dios. ²Kakabsat, annak na kitam dan na Dios ha yenan a tiyempo. Ket maski nu awan tam katandiyen i pagbalinan tam, katandi tam a nokkan, nu magpaenta manon ni Jesu-Cristu, pagbalinan na kitam a kona ha nikuna. Ta maenta tam hikuna nokkan ha rupanrupa. Ket nu maenta tam hikuna, pagbalinan na kitam a kona ha nikuna. ³Ket ha maski nu heya a mangnamnama a kona hito ha ni Cristu, magbiyag hikuna a malinteg, a kona ha ni Cristu.

⁴Niyaen, ha maski nu heya a magliwat, hikuna i magsenti ha linteg ken pagayatan na Dios. Ta kona hito i kayat na kagiyen na “liwat.” I pagsenti ha pagayatan na Dios, iday i liwat. ⁵Ket katandiyen moy a nagbalin a tolay ni Cristu, penu maadya na i liwaliwat na toloy. Ket pulos, awan hikuna naggimet ha liwat. ⁶Isu, basta magisesa kitam ha ni Jesu-Cristu, ket awan kitam magliwat. Ha maski nu heya a mahagliwat, awan na masaneg onu katandi ni Apo Cristu.

⁷Annak ko, awan kam mina paallilaw ha maski nu heya a tolay. Ta ide i tahod. Temanan moy bi. I tolay a managenan ha “nalinteg”, kon na kan, hikuna i maggimet mina ha nalinteg, a kona ha ginimet ni Jesu-Cristu a nalinteg. ⁸Ngem i tolay a tumulos a mahagliwat, awan hikuna a nalinteg, nu awan a sakop ni Satanas. Ta kanayon a magliwat ni Satanas, maski idi palungo a naparsuwa i lutak, hanggan niyaen. Ket ide i gipu na a nagbalin a tolay i Annak na Dios, penu maadya na i ngamin a ginimet ni Satanas.

⁹I maski nu heya a pagbalinan na Dios a annak na, awan hikuna tumulos a magliwat, ta atoy ha nikuna i biyag na Dios. Ket awan a mabalin a mahagliwat ito, ta neenak ito na Dios. ¹⁰Isu, gipu ta kona hito, makatandiyen tam nu heya i annak na Dios ken nu heya i annak ni Satanas. Ta bakkan a annak na Dios i maski nu heya a awan maggimet ha nalinteg, onu awan magayat ha kabsat na.

Maginayat Kitamon

¹¹Ide i pagitoldu a nateman moy, maski idi nangrugi kam a manahod. “Maginayat kitamon,” kon na. ¹²Ket awan kitam mina umaheg ha ni

Kain, ta sakop hikuna ni Satanas. Ket binuno na i wadi na. Apay a binuno ni Kain i wadi na, nu awan gipu ha mismo a kinadukas na a mekontra ha kinalinteg na wadi na. ¹³Isu, kakabsat, awan kitam mina masbew, nu sentiyen na kitam na tototalay a awan a manahod.

¹⁴Niyaen, katandiyen tam a inumales kitam ha biyag na Dios, a nagipu ha pakakatayan na tototalay a awan a manahod. Ket makatandiyen tam ito, gipu ta ayayatan tam i kabsat tam a hidi. Ta maski nu heya a awan magayat, natay dan hikuna, a awan ha biyag na Dios ha nikuna.

¹⁵Ket kona ha mahagbuno i maski nu heya a magsenti ha kakalan na a manmanahod. Ket katandiyen moy a awan ha biyag na Dios a magnanayon ha maski nu heya a mahagbuno.

¹⁶Niyaen, ide i pakatandiyen tam ha tahod a ayat; gipu ta inyatatad ni Jesus i biyag na para ha nikitam. Isu, ahengan tam mina hikuna, a iyatatad tam mina i biyag tam para ha kakalan tam a manmanahod. ¹⁷Nu atoy i esa a tolay a kessanikuwa, ket maenta na i kabsat na a magkurang, ngem awan na hikuna tulongan, agay, panyan na ipeta a ayayatan na i Dios? Madi ito agay! ¹⁸Annak ko, madi nu kagiyen moy a ayayatan moy i agagum moy, ngem nu awan moy patahodan. Isu, patahodan moy bi i pagayat moy ha nidi, a daggapan moy hidi ha mappiya.

Mapatalna Na Dios I Nakam Tam

¹⁹Ket nu tahod i pagayat tam a kona hito, makatandiyen tam a tahod kitam a sakop na Dios. Ket awan kitam mina masaniki ha saguppang na. ²⁰Ngem maski nu masaniki i nakam tam ha nikuna, gipu ha liwaliwat tam, mapatalna na kitam. Gipu ta mas mapigsa i kagbi na Dios ngem ha pagpaliwat na nakam tam. Makatandiyen na Dios i ngamin a bagay, ngem ballik la i makatandiyen na nakam tam.

²¹Kakabsat, nu awan makapaliwat i nakam tam ha baggi tam, matured kitam a magkararag ha Dios. ²²Ket makaalap kitam ha maski nu anya a agedan tam, gipu ta usigan tam i bon na a hidi, ket gimetan tam i pagayatan na. ²³Ide i primero a bon na, a tahodan tam mina i Annak na a Jesu-Cristu, ket maginayat kitam a kona ha inbon na ha nikitam.

²⁴Kakabsat, magisesa ha Dios i maski nu heya a umuseg ha bon ni Jesu-Cristu. Ket makipagisesa bila hikuna ha nidi. Ide i pakatandiyen tam a makipagisesa ha nikitam i Apo Dios, a katandi tam ito gipu ha Espiritu na Dios a inyatatad na ha nikitam.

I Pagsubuk Tam Ha Espiritu, Nu Tahod Hidi Onu Masileng

4 ¹Kakabsat, awan moy mina tahodan i ngamin a magitoldu. Imbes na, subukan moy i pagitoldu di, nu tahod a Espiritu na Dios i magkagi ha nidi, onu sabali a espiritu. Ta atoy i makpal a silisileng a maestro. Ket inumangay hidi ha ngamin a lugar. Ngem awan man hidi ha

Espiritu na Dios. ²Ide i pakatandiyang moy nu Espiritu na Dios i magkagi ha nidi, onu sabali. Ta naggipu ha Dios i pagitoldu a megipu ha ni Jesu-Cristu, ket pinaangay na hikuna na Dios a nagbalin a tolay, kon na pagitoldu aye. Nu kona hito i pagitoldu di, makatandiyang tam a magkagi ha nidi i Espiritu na Dios. ³Ngem nu sabali i pagitoldu di, ket awan hidi tumulok ha ni Jesu-Cristu, bakkan a naggipu hidi ha Dios, nu awan nagipu ha espiritu a mahagsenti ha ni Cristu. Nabaheta moy a umangay i espiritu a mahagsenti ha ni Cristu. Ket niyaen, dinumemat ito ha lutak aye.

⁴Kakabsat a kona ha annak ko, hikam man i kukuwa na Dios. Ket naabak moy dan i silisileng a maestro a hidi, a awan di kam naallilaw, gipu ta atoy pala ha nikam i Espiritu na Dios. Ket manakabalin hikuna ngem ha dagenday a magsenti ha ni Cristu. ⁵Nesakop hidi ha awan a hidi a manahod ha Apo Dios. Isu, i kakalan di a tolay i nagipuwang na pagitoldu di, ket magteman ha nidi i ngamin a awan a manahod. ⁶Ngem bakkan ha nikitam, ta sakop na kitam na Dios, ket kukuwa na kitam. Ket magteman ha nikitam i maski nu heya a makatandi ha Dios. Ngem awan a magteman i maski nu heya a bakkan a kukuwa na Dios. Ket ide i pakatandiyang tam ha tahod a espiritu ken masileng a espiritu. Ta nu tahod a kukuwa hidi na Dios, magteman mina hidi ha kagi na Dios aye.

Apo Dios I Pakegipuwang Na Ayat

⁷Kakabsat, maginayat kitam mina. Ta Apo Dios i pakegipuwang na ayat. Ket i maginayat a hidi i annak na Dios, ket katandi di hikuna. ⁸Ngem ha maski nu heya a awan magayat ha kakalan na a tolay, awan na katandi i Apo Dios. Ta awan ha gimetan na Dios, nu awan a gipu ha pagayat na i gimetan na. ⁹Ket ide i pinangipaenta na a ayayatan na kitam. Ta pinaangay na Dios i isesa a Annak na ha lutak aye, penu kebbiyag kitam ha biyag na Dios, a medilan ha nikuna. ¹⁰Ket ide i tahod a ayat, a maski nu awan kitam nagayat ha Dios, nagayat paman hikuna ha nikitam. Ket pinaangay na i Annak na a mewagah gipu ha nikitam, penu maadya i liwaliwat tam.

¹¹Niyaen, kakabsat, nu kona hito i pinagayat na Dios ha nikitam, maginayat kitam mina. ¹²Ket maski nu awan ha tolay a makaenta ha Dios, basta nu maginayat kitam, ket maghen i Dios ha nikitam. Ket perpermi i pagayat na ha nikitam hanggan awan ha kurang na pagayat tam. ¹³Ide i pakatandiyang tam a isesa kitam ha nikuna, ket atoy bila hikuna ha nikitam, ta inyatat na ha nikitam i Espiritu na.

¹⁴Niyaen, hikami a mismo i nakaenta dan, ken magpatahod a pinaangay na Dios i Annak na, a Mangisalahan ha ngamin a totolay. ¹⁵Ket ha maski nu heya a manahod ken mangipeta a ni Jesus i Annak na Dios, maghen ha nikuna i Apo Dios. Ket magisesa bila hikuna ha Apo Dios.

¹⁶Isu, katandiyan tam ken tahodan tam i pinagayat na Dios ha nikitam. Ket awan ha pakegipuwana na ayat, nu awan a Dios i pakegipuwana na. I tolay a magisesa ha ayat, magisesa bila hikuna ha Dios, ket magisesa bila i Dios ha nikuna. ¹⁷Ket husto-husto nokkan i pagayat tam, nu sumaguppang kitam ha nikuna, ha pamalak a panghukom na. Ket awan kitam manteng. Ta maski nu atoy kitam pala ha lutak aye, nagbalin dan i kinatolay tam a kona ha kinatolay ni Jesu-Cristu. ¹⁸Ket nu tahod i pagayat tam ha Dios, awan tam hikuna kakantengan. Ta mangabak i ayat ha kanteng. Nu manteng i tolay ha Dios, mepaenta na a awan a tahod i pinagayat na ha Dios. Ta kantengan na a baka parusaan na hikuna na Dios.

¹⁹Niyaen, inpatahod na Dios a inayat na kitam ha palungo. Ket ide i gipu na a ayayatan tam i Dios. ²⁰Ngem magsileng i maski nu heya a magkagi a ayayatan na i Dios, ngem awan ha ayat na ha kakalan na a tolay. Ta awan a mabalina a magayat kitam ha Dios a awan tam maenta, nu awan tam ayayatan i kakalan tam a tolay a maenta tam. ²¹Ngarud, ide i bon ni Cristu ha nikitam. I magayat ha Apo Dios, masapul a ayatan na bila i kakalan na a tolay.

Nangabak Ha Kinadukas I Tolay a Neenak na Dios

5 ¹Maski nu heya a manahod a ni Jesus i Cristu a pinaangay na Dios, neenak hikuna a annak na Dios. Ket nu tahod i pagayat na ha Hama, tahod mina i pagayat na ha kakalan na a annak a hidi. ²Niyaen, nu ayayatan tam i Dios ken tongpalan tam i bon na a hidi, makatandiyan tam a tahod i pagayat tam ha kakalan tam a annak na Dios. ³Isu, i pinagtongpal tam ha bon na a hidi i pakatandiyan tam a tahod a magayat kitam ha Dios. Ket awan a makaparigat i bon na a hidi, nu tahod a magayat kitam ha Dios. ⁴Ta atoy i panahod tam ha Dios. Ket nangabak ha ngamin a kinadukas i tolai a neenak na Dios. Isu i gipu na a nangabak kitam ha kinadukas na lutak aye. ⁵Tahod ide, a awan ha makaabak ha kinadukas, nu awan hikuna manahod a ni Jesu-Cristu i Annak na Dios.

Atoy I Tallu a Magpatahod Megipu Ha Ni Jesu-Cristu

⁶⁻⁸Ide a ni Jesu-Cristu, hikuna i inumangay ha lutak a nagipu ha Apo Dios. Ket atoy i tallu a magpatahod megipu ha nikuna. Ta atoy i Espiritu na Dios ken atoy i pinagbinyag ni Jesus ha dinom, ken atoy i digi na, idi natay hikuna ha kuros. Ket umayun idagende a tallu. Ta awan la i pinagbinyag ni Jesus i mangpatahod, nu awan bila i digi na. Ket atoy bila i Espiritu na Dios a mangpatahod, ta pasig la tahod i pangpatahod na. ⁹Ket ide i pangpatahod na Dios a ni Jesu-Cristu i Annak na.

Niyaen, nu manahod kitam ha kakkagi na tolay a hidi, manahod kitam mina ha kagi na Dios. Ta mapagtalkan i kagi na ngem ha kagi na tolay.

¹⁰Ket ha maski nu heya a manahod ha Annak na Dios, katandiyen na ha baggi na ken biyag na a tahod i pangpatahod na Dios. Ngem ha maski nu heya a awan a manahod, kagin na a magsileng la i Apo Dios, ta awan na tahodan i kagi na Dios megipu ha Annak na heya. ¹¹Ide i kakkagi na Dios megipu ha Annak na: a medilan ha Annak na aye, inyatad na Dios ha nikitam i biyag na a magnanayon. ¹²Ket kebbiyag a kona hito i maski nu heya a makipagisesa ha Annak na aye. Ngem pulos, awan ha biyag a magnanayon ha maski nu heya a awan a magpasakop ha Annak na Dios. Ide i kagi na Dios megipu ha Annak na.

¹³Niyaen, insurat ko ito ha nikam a manahod ha Annak na Dios, penu makasigurado kam a kebbiyag kam ha biyag na Dios a magnanayon. ¹⁴Ket makatured kitam a magkararag ha Dios, gipu ta katandiyen tam a temanan na i pagiyaged tam, basta umuseg kitam ha pagayatan na. ¹⁵Nu katandiyen tam a temanan na i agedan tam, makatandiyen tam paman a sigurado a atdinan na kitam.

¹⁶Niyaen, nu atoy ha nikam i makaenta ha kabsat na a magliwat, magkararag mina hikuna ha Dios. Ket pakawanan na Dios i liwat na kabsat na heya, ket atdinan na hikuna ha biyag. Basta awan hikuna naggimet ha liwat a pakegipuwana na katay. Ta atoy i kalase na liwat a pakatayan na totolay. Ket nu kona hay i liwat na, awan ko ipeta a ikararagan moy hikuna. ¹⁷Ta siyempre, mebilang a liwat i maski nu anya a madukas a gimetan na totolay. Ngem awan pakatayan na totolay i ngamin a kalase na liwat.

¹⁸Niyaen, makatandiyen tam a awan a mahagliwat i maski nu heya a neenak na Dios. Gipu ta daponan na hikuna na Annak na Dios. Ket awan makibiyang i Satanas ha totolay a neenak na Dios.

¹⁹Ket katandiyen tam paman a sakop kitam na Dios. Ngem iturayan ni Satanas i ngamin a totolay a awan a manahod.

²⁰Ket katandiyen tam bila a inumangay ha lutak aye i Annak na Dios. Ket inatdinan na kitam ha pakakatandi tam, penu katandi tam i tahod a Dios. Ket niyaen, makipagisesa kitam ha hikuna ken Annak na a ni Jesu-Cristu. Ta hikuna i tahod a Dios. Ket magipu ha hikuna i biyag a magnanayon.

²¹Niyaen, annak ko, lisiyan moy i pagdeyawan na totolay a isulet di ha Dios.

I Nekaduwa a Surat ni Juan

I Nekaduwa a Surat ni Juan

¹Nagipu ide a surat ha ni Juan, a panglakayan ha kapilya ni Jesu-Cristu. Isurat ko ide ha nikam a pinili na Dios a manahod, a magpasakop ha nikuna. Kakabsat, ayayatan takam. Ket awan la a hikan i magayat ha nikam, nu awan bila i ngamin a makatandi ha pagitoldu na Dios. ²⁻³Niyaen, gipu ha ide a pagitoldu na ken ayat na ha nikitam ha magnanayon, atoy bila ha nikitam i kagbi na, ken talna na, ken kagbi na a nagipu ha Hama tam a Dios ken Jesu-Cristu a Annak na.

Maginayat Kitam Dan

⁴Niyaen, nagragsakak unay idi nakatandiyan ko a atoy pala ha nikam i umusoseg ha pagitoldu na Amang Dios, ayun ha inbon na ha nikitam. ⁵Niyaen, awan ha bigu a bon a isurat ko ha nikam, nu awan a iday a nekaesa a bon na ha nikitam, nangrugi idi nanahod kitam ha ni Jesu-Cristu. “Maginayat kitamon,” kon na. Ide i iyunay-unay ko ha nikam, kakabsat. ⁶I pagayayat a kagiyon ko i pinagtongpal tam ha bobon na Dios. Ket ide i inbon na Dios ha nikitam, maski idi ha palungo: a maginayat kitam.

Magingat Kam Ha Magitoldu Ha Madi

⁷Niyaen, isurat ko a kona hito, gipu ta atoy i makpal a mangallilaw. Ket inumangay hidi ha ngamin a lugar. Hidi man i madi a manahod a nagbalin a tolay ni Jesu-Cristu. Mangallilaw dalla i toloy a kona ha ide, ket sakop hidi ha iday a mahagsenti ha ni Cristu. ⁸Isu, magingat kam. Ta baka malimaliwat kam bila. Magingat kam, penu awan mapukaw i nagbannogan mi, ket penu maalap moy mina i kompleto a gungguna moy. ⁹Ta awan magagum i Dios ha maski nu heya a magnayon ha pagitoldu ni Cristu ken awan umuseg ha pagitoldu na aye. Ngem ha toloy a umausoseg ha tahod a pagitoldu na, atoy ha nidi i Hama tam a Dios ken Annak na.

¹⁰Niyaen, nu atoy i umangay ha nikam, ket bakkan i pagitoldu di ha pagitoldu ni Cristu, awan moy hidi respitaran ha bilay moy. Ket awan moy hidi salpakan. ¹¹Ta maski nu heya a makisalpak ha mangallilaw a hidi, makiagum bila hikuna ha madukas a gimetan di.

¹²Niyaen, atoy pala i makpal a kayat ko isurat ha nikam. Ngem mas mappiya nu maguhon kitam nokkan. Maski, ta panggep ko a umangay a magpasiyal ha nikam, penu makipagragasak kitam ngamin.

¹³Niyaen, pakumustaan na kam na ngamin a kakalan moy a kabsat, a pinili na Dios a kasakop moy.

3 Juan

I Nekatallu a Surat ni Juan

¹Nagipu ide a surat ha ni Juan, a panglakayan na kapilya ni Jesus Cristu. Isurat ko ide ha ilay ko a ni Gayo, a tahod a ayayatan ko.

²Kabsat ko, ikararagan taka a mappiya mina i kasasaad mo ken makaradkad i baggi mo, a kona ha mappiya a kasasaad na nakam mo. ³Naragsakak unay, idi dimmemat i kappal a kabsat ta, ket inbaheta di i mappiya a gimetan mo. Tahod a umusoseg ka ha tahod a pagitoldu ni Cristu, kon di. ⁴Ide man i karagsakan ko, a mabaheta ko a umusoseg i annak ko a hidi ha pagitoldu na Dios.

Mappiya I Pinagserbe Ni Gayo

⁵Kabsat ko, mappiya unay i pinagserbe mo ha kakalan tam a manahod, maski nu ganggannaet hidi, ket awan mo hidi katandi. ⁶Nakipagboyboy hidi ha kapilya di megipu ha kagbi mo. Ket mappiya paman nu tulongan mo hidi a tumulos ha pinagbiyahe di, a kona ha kayat na Dios. ⁷Ta umangay hidi ha kada bayan, penu magibaheta megipu ha ni Jesu-Cristu. Ket awan hidi mangalap ha tulong ha sabali a tototalay a awan a manahod. ⁸Isu, hikitam a manmanahod i mangiyatad mina ha kasapulan di, penu makipagtarabaho kitam ngamin ha pakewaras na tahod a pagitoldu na Dios.

Ni Diotrepes Ken Ni Demetrio

⁹Niyaen, atoy dan i insurat ko ha kapilya moy hay. Ngem pinabiyan na dan ni Diotrepes, ta kaykayat na a hikuna mina i magbalin a pangulo ha kapilya moy ihay. ¹⁰Isu, nu umangayak nokkan, ipeta ko ha nikam i ngamin a ginimet na, ken madukas a kakkagi na, a pinaglimad na ha nikami. Ket nayonan na pala, a awan na respitaran i kabsat tam a hidi a mahagibaheta megipu ha ni Jesu-Cristu. Ket sawayan na bila i kayat a magrespitar ha nidi. Ket nu itulos di, a magpadagus hidi ha mahagibaheta a hidi, agay, palakadan na i magpadagus heya ha kapilya!

¹¹Kabsat a ayayatan ko, awan ka mina umaheg ha madukas a ugali, nu awan a ahegan mo i mappiya. Ta kukuwa na Dios i maggimet ha mappiya. Ngem i maggimet ha madukas, awan ha Dios ha nakam na.

¹²Niyaen, mappiya i inbaheta na ngamin a kabsat tam megipu ha ni Demetriyo. Ket nepaenta dan a tahod i pinaggimet na. Pati hikami, kayat mi bila a ipeta a matalak kami ha ni Demetriyo. Ket katandi mo a tahod i kagi mi aye.

¹³Niyaen, atoy pala i surat ko mina ha nikaw, ngem awan ko kayat a surat niyaen. ¹⁴Ta panggep ko a awan maalay, ket umangayak ha nikaw. Ket iday i tiyempo a maguhon kita.

¹⁵Niyaen, matalna mina i kasasaad moy ihay. Pakumustaan na ka na ngamin a ilailay mo ha ihe. Ikumusta mo kami bi ha ngamin a ilay tam ihay.

I Surat ni Judas

¹Nagipu ide ha ni Judas, a tagabu ni Jesu-Cristu ken wadi ni Santiyago. Ide i surat ko ha ngamin a ayayatan na Dios Ama, a pinili na kam a maging tolay na. Hikam man i daponan na gipu ha ni Jesu-Cristu.

²Kumakpal mina ha nikam i kagbi na Dios, ken kinatalna na ken ayat na.

³Kakabsat a ayayatan ko, ninakam ko a magsurat mina megipu ha pinangisalakan ni Jesus ha nikitam. Ngem niyaen, masapul a iyunayunay ko ha nikam a magdapon kamon ha kinatahod na pagitoldu a inyatad na Dios ha toloy na. Ta atoy la i esa a pagitoldu a intalak na ha ngamin a manmanahod, ket magagit kitam mina a awan tam mina palobusan a masulitan ito gipu ha maski nu anya. ⁴Kona hito i isurat ko gipu ta atoy ha nikam i kappal a agintatahod, ngem awan hidi a makidios. Ket baka awan moy hidi melasin. Nesurat ha Libro na Dios nikuna a naalay dan i pakahukoman di, ta sinuletan di dan i kagbi na Dios ha kasorhan na baggi di, ket ipeta di a awan kan magparusa i Dios ha liwaliwat di gipu ta makagbi kan i Dios. I pakahukoman di bila a minadiyan di i isesa a Happo tam, a ni Jesu-Cristu.

⁵Niyaen, maski nu makatandiyen moy megipu ha pinagparusa na Dios idi palungo, ipanakam ko i ginimigimet na, ket nu panyan i pinagparusa na ha ngamin a nagmadi ha nikuna. Ta minadiyan di a manahod, maski kobosan na pinangisalakan na ha nidi, idi pinalapos na hidi ha bayan a Egipto. Ket pinatay na hidi gipu ta minadiyan di a magtalak ha nikuna.

⁶Ket nakaman moy bila i ngamin a anghel a awan nagtulos ha patarabaho na Dios ha nidi, nu awan a linakadan di i paghenan di. Ket niyaen, inbalud na hidi na Dios ha diham, ha malagda a kawar a awan malakbes. Ket maghen hidi hito hanggan ha iday a pamalak a Paghukom na Dios. ⁷Ket nakaman moy bila i il-ili a Sodoma ken Gomora ken il-ili ha lebut di. Ta pinarusa na bila hidi na Dios, ket ginimet na hidi a kona ha pangaregan ken pangiwadan na ha nikitam megipu ha pangparusa na a gangatan a gumagangat ha magnanayon. Ta nagtallekod bila

hidi ha pagayatan na Dios, ket inuseg di bila i kasorhan na baggi di, a nakikamegos hidi, maski naggartem i lallallaki ha lallallaki.

⁸Ngem niyaen, magkalan i ginimigimet na agintatahod a hidi a atoy ha nikam. Ta gipu ha madukas a nakam di, padukasan di bila i baggi di. Ket madimadiyan di i maski nu anya a ketturay. Maski uleulewan di i anganghel na Dios ha langit. ⁹Ngem maski ha katangkayan a anghel a ni Migel, awan ha kona he i ugali na. Maski idi nakitabbeg hikuna ken ni Satanas megipu ha bangkay ni Moyses, nu heya mina i makaalap ha bangkay na. Awan mapangas ni Migel, a awan hikuna nagulew ha ni Satanas. Imbes na, masaniki hikuna ha kinagi na, a “Dios i makatandi ha nikaw.”

¹⁰Ngem ha dagenday a lallallaki a atoy ha nikam, magulew hidi ha awan di makatandiyan. Kona hidi ha hayup, a usigan di i maski nu anya a kasorhan na baggi di. Isu i pakadadailan na biyag di. ¹¹Maiwadan mina hidi, a awan hidi ha namnama! Ta inaheg di dan i ginimet ni Kain. Ket inaheg di i liwat ni Balaam, penu makaalap hidi ha korinat. Ngem patayan na hidi na Dios a kona ha ni Kore nikuna a naalay dan, idi minadiyan di Kore i pinagturay na Dios.

¹²Idagenday a lallallaki a atoy ha nikam i pakasanikiyan moy, nu makipagkan hidi ha pagmitingan moy. Ta awan hidi ha saniki, a bukod di la a baggi i nanakaman di. Ket kona hidi ha ulaulap a awan ha serserbe, ta awan ha mayan di a uden. Ket meturong la hidi gipu ha maski nu anya a paras. Kona bila hidi ha kakkayo a awan magbunga, kakayo a nagbaghot dan i root na ngamin ket talaga natay dan. ¹³Kona hidi ha dadakkal a raknab na diget a makagimet la ha maromsa a rabrab. Ket awan ha mappiya a mepaenta di nu awan la a madukas, a ikasaniki di mina. Kona bila hidi ha pusiyan a lumalakad la a awan ha dilan di. Ngem atoy paman i insagana na Dios, a pagparusaan na ha nidi. Ket hito i pangikahenan na ha nidi, a madiham ha magnanayon.

¹⁴Maski ni Enok a nekapitu a kaputotan ni Adan, nakepugto hikuna megipu ha dagenday a lallaki a atoy ha nikam. Kinagi na, “Dumemat he i Apo Dios, a kaagum na i rinibribu a anghel na, ¹⁵a maghukom hikuna ha ngamin a awan a manahod. Hukoman na i ngamin a awan a makidios gipu ha ngamin a liwat di. Ket parusaan na hidi gipu ha madukas a kakkagi di a mesenti ha nikuna.” ¹⁶Kanayon hidi a magreklamo, a ulewan di ha maski nu anya a kasasaad di. Ket tongpalan di la i maski nu anya a kayat di a madukas. Mapangas hidi. Ket sayosayokan di i kakalan di a tolay penu magundawayan di hidi.

¹⁷Ngem ha nikam a ayayatan ko, nakaman moy mina i nepeta ha nikam gipu ha apostol a hidi ni Jesu-Cristu. ¹⁸Ta kinagi di ha nikam, a “Nokkan, ha Dilokod a Tiyempo, atoy i dumemat a magulew ha nikam gipu ha panahod moy. Ket tongpalan di la i kasorhan di a madukas.”

¹⁹Idagenday i mahagriribuk ha kakalan di a tolay, a gimetan di i pakasinaan na agagum moy. I ayayatan di la i kasorhan na baggi di a madukas. Awan man hidi ha Espiritu na Dios.

²⁰Ngem bakkan ha nikam, kakabsat, ket tumulos kam mina a papigsaan moy i panahod moy gipu ha tahod a pagitoldu. Magkararag kam gipu ha daggap na Espiritu na Dios, ²¹ket italak moy i baggi moy ha pinagayayat na Dios ha nikam, hanggan maguray kam ha kagbi na Happo tam a ni Jesu-Cristu, a atdinan na kam ha biyag na Dios a magnanayon.

²²Niyaen, atoy i kappal ha nikam a magduwaduwa pala megipu ha tahod a pagitoldu tam. Kagbiyan moy hidi ha pakiuhon moy. ²³Ket atoy bila i kappal, ket kona ha naparusaan dan hidi ha impyerno, a kona ha hinukom na hidi na Dios. Kagbiyan moy bi hidi, a isalakan moy bi hidi, a kona ha agewan moy ha gangatan. Ket atoy paman i kappal a mapigsa pala i pinagkasor di ha madukas. Kagbiyan moy bi hidi, ngem magingat kam penu awan mealis i kinadukas di ha nikam. Ta kona hidi ha hamet a namansaan gipu ha kinadukas di. Kagbiyan moy hidi, ngem madiyan moy a ahegan i madukas a gimetan di.

²⁴⁻²⁵Niyaen, i isesa a Dios a mangisalakan ha nikitam, hikuna i makadapon ha nikam, penu awan kam magliwat. Hikuna i makapabikan ha nikam ha saguppang na ha langit, a awan kam ha kurang, a paragsakan na kam. Ket niyaen, gipu ha ni Jesu-Cristu a Happo tam, nepaenta dan i Dios, a hikuna i katangkayan, ket kapigsaan i pinagturay na. Ket hikuna bila i kainamakanan. Kona hito i Dios idi palungo na palungo, hanggan niyaen, hanggan awan ha kahad na. Oni!

I Pinagpaenta ni Jesu-Cristu

Ha ni Juan

ATOY I IPETA NI KRISTU HA MANMANAHOD A HIDI

1 ¹I nesurat ha libro aye i pinagpaenta ni Jesu-Cristu ha nikan a tagabu na, a ni Juan. Pinagpakatandi na Dios hikuna ha ide, penu mepakatandi na ha tagabu na a hidi i dandani a magimet ha lutak aye. Nepakatandi na ito gipu ha anghel a pinaangay na ha nikan. ²Ket niyaen, isurat ko i ngamin a naenta ken nateman ko. Ide man i kakkagi na Dios a inpakatandi ni Jesu-Cristu ha nikan. ³Mahusay i magbasa ha ide, ket mahusay i ngamin a magteman ken magtungpal ha ide a pinagpakatandi ni Jesu-Cristu. Ta mabikan dan i tiyempo na pannungpalan.

I Nesurat ha Kamkameng a hidi na Pitu a Kapilya ha Asya

⁴Maggipu ide ha ni Juan. Isurat ko ide ha nikam a kamkameng na pitu a Kapilya ha Asia:

Atoy mina ha nikam i kagbi ken talna a maggipu ha Apo Dios, ken Espiritu na Dios, ken Jesu-Cristu. Ha palungo na ngamin, kagbiyan na kam mina na Dios a awan masulitan nangrugi idi palungo, hanggan ha yenan, hanggan ha awan ha kahad na. Ket kagbiyan na kam mina na Espiritu na Dios a pinaangay na ha nikam ngamin. ⁵Ket kagbiyan na kam mina ni Jesu-Cristu a mapagtalkan ha pagkagi na. Hikuna i kadeyawan ha ngamin a magbiyag manon a naggipu ha katay. Ket magturay hikuna ha ngamin a harhari ha lutak aye.

Niyaen, magdayaw kitam ha magayayat ha nikitam, a gipu ha katay na ket winayawayaan na kitam ha parusa na liwaliwat tam. ⁶Ket sinakop na kitam ha paghariyan na, penu magserbe kitam a kona ha papadi ha Nama na a Dios. Madeydeyaw hikuna, ket maghari hikuna ha ngamin ha magnanayon. Oni!

⁷Nanakaman moy ide, a bumugsok nokkan ni Jesu-Cristu ha ula-
 ulap. Ket maenta na hikuna na ngamin a tolay. Maski hidi a nagmadi
 ha nikuna ken nanggidsal ha baggi na, maenta di bila hikuna. Ket
 magsangisanget i ngamin a toloy gipu ha kanteng di ha nikuna.
 Sigurado ito! Oni!

⁸I isesa a Apo Dios a mannakabalin ha ngamin ken pulos a awan a
 masulitan, a awan ha rugi na onu patinggan na, hikuna i mangipeta,
 a “Hikan i namarsuwa ha ngamin ken hikan bila i pagpatinggaan na
 ngamin,” kon na Apo Dios.

I Netan ni Juan

⁹Hikan ni Juan a kabsat moy gipu ha pinakipagisesa tam ha ni Jesus,
 ken agumak moy bila ha rigrigat tam, ken ha paghariyan na Dios, ken
 ha pinagattam tam. Nebaludak idi ha puro a Patmos, gipu ha pinagitoldu
 ko ha kakkagi na Dios ken pagitoldu ni Jesus. ¹⁰Ket nagdeydeyawak ha
 Dios, ha esa a Dominggo, ket napigsa i pinagturay na Espiritu na Dios ha
 nikan. Ket nateman ko ha adag ko i napigsa a timek a kona ha tanog na
 trumpeta. ¹¹Kinagi na, “Isurat mo i ngamin a maenta mo, ket paangayan
 mo ide a surat ha pitu a pagpisanan na manmanahod a hidi ha il-ili a
 Epeso, Esmirna, Pergamo, Tiatira, Sardis, Piladelpia ken Laodisia,” kon
 na timek.

¹²Niyaen, sinuleg ko nu heya i nagkagi ha nikan. Ket naenta ko i pitu
 a pagsilawan a balitok. ¹³Ket atoy ha lubuk di ni Jesu-Cristu, i Annak na
 Dios a Nagbalin a Tolay. Nagtennon hikuna ha atakdug a badu. Ket atoy
 bila i nabalitokan a banda ha hakaw na. ¹⁴Maponset i buk na, a kona ha
 kapas. Ket naghiyamhiyam i mata na, a kona ha gangatan a gumilab.
¹⁵Nagranyag i tikad na a kona ha tanso a natunaw ha apoy. Ket i timek
 na i kona ha kahasakas na tapaw. ¹⁶Nagegkam hikuna ha makannawan
 na ha pitu a pusiyan. Ket atoy i lumalapos ha labi na a kona ha ispada a
 duwa i tadam na. Ket nagranyag i rupa na a kona ha raniyag na singgit
 ha lubuk na pamalak.

¹⁷Idi naenta ko hikuna, nagasatak a kona ha natay ha saguppang
 na. Ngem intupo na i makannawan a kamat na, a kinagi na, “Awan
 kas manteng! Hikan i paggipuwan na ngamin ken pagpatinggaan na
 ngamin. ¹⁸Hikan i ikabiyag na ngamin. Natayak idi. Ngem entan mo, ta
 sibibiyagak ha magnanayon, a awan ha kahad na. Ket atoy ha nikan i
 turay ha katay ken ha paghenan na natay a hidi.

¹⁹“Niyaen, isurat mo i ngamin a maenta mo, ken ngamin a magimet ha
 yenan a tiyempo, ken ngamin a magimet nokkan ha kasaguppangan.

²⁰“Niyaen, ipakatandi ko ha nikaw i nalimed megipu ha denday a
 pitu a pusiyan, a naenta mo ha makannawan a kamat ko, ken pitu a
 pagsilawan a balitok. Idagenday a pitu a pusiyan i pitu a pangulo a

mahagdapon ha kamkameng na denday a pitu a kapilya. Ket idagenday a pitu a pagsilawan i pitu a kapilya a hidi.”

I Surat Para Ha Kapilya Ha Epeso

2 ¹“Niyaen, isurat mo ha iday a mahagdapon ha manmanahod a hidi ha Epeso: Ide i kakkagi ni Jesus, a magegkam ha pitu a pusiyan ha makannawan a kamat na ken lumalakad ha lubuk na pitu a pagsilawan a balitok.

²“Katandi ko dan i ngamin a tarabaho moy a magagit, ken ngamin a pinagitured moy a siaanus. Ket katandi ko bila a awan moy maanusan i madukas a totolay. Pinadas moy idenday a nagkagi a hidi man i pinaangay ko ha nikam, ket pinatahodan moy a magsileng hidi. ³Katandi ko a maanus kam. Makpal i rigrigat a attaman moy gipu ha nikan. Ket awan kam naupay. ⁴Ngem ide i awan ko kayat ha nikam, a awanak moy ayayatan a kona ha idi palungo. ⁵Isu, nakaman moy mina i kinapigsa na pinagayat moy idi. Ket magbabawi kam, a gimetan moy manon a kona ha pinaggimet moy idi. Nu awan kam magbabawi, umangayak dan a mangadya ha silaw moy ha henan na.

⁶“Ngem atoy bila i mappiya ha nikam. Ta sentiyan moy i silisileng di a managenan ha Nikolaita. Ket magsentiyak bila ha nidi.

⁷“Niyaen, nu atoy i talinga moy, temanan moy i kakkagi na Espiritu na Dios ha kamkameng na kapilya a hidi. Ipeta na, ‘Ha ngamin a mangabak ha kinadukas, palobusan ko hidi a magkan ha bunga na kayo a ikabiyag na totolay. Maghen ito ha Paraiso, a pagragsakan na Dios,’ kon na Espiritu na Dios.”

I Surat Para Ha Kapilya Ha Esmirna

⁸“Isurat mo ha mahagdapon ha manmanahod a hidi ha Esmirna:

“Ide i kakkagi ni Jesus, a paggipuan na ngamin ken pagpatinggaan na ngamin. Minatayak idi, ket minagbiyagak manon.

⁹“Katandian ko i pakariribukan moy. Katandi ko a napobre kam, ngem ha kinatahod na, nabaknang kam ha kinabaknang a nelangitan. Katandian ko i madukas a pagkakagi na Judyo a hidi a magsenti ha nikam. Kagin di a hidi man i tahod a totolay na Dios. Ngem ha kinatahod na, nasakop hidi ni Satanas, ta madiyan di a manahod ha nikan. ¹⁰Awan kam mina manteng ha rigrigat a dandani a dumemat ha nikam. Temanan moy! Surubaran nakam ni Satanas, gipu ta atoy ha nikam i kappal a ibalud na ha pagbaludan na. Ket magrigat kam ha sangapulo a pamalak. Ngem maski nu patayan di kam, pumigsa a pumigsa mina i pagtalak moy ha nikan. Ket atdinan takam ha gungguna moy, a biyag na Dios a magnanayon.

¹¹“Nu atoy i talinga moy, temanan moy i kakkagi na Espiritu na Dios ha kamkameng na kapilya a hidi. Ipeta na, ‘Ha ngamin a mangabak

ha kinadukas, awan hidi masaketan ha impyerno, a managenan ha mekaduwa a katay,' kon na Espiritu na Dios.”

I Surat Para Ha Kapilya Ha Pergamo

¹²“Isurat mo ha mahagdapon ha manmanahod a hidi ha Pergamo: “Ide i kakkagi ni Jesus a ke-ispada a duwa i tadam na.

¹³“Katandiyen ko i paghenan moy. Ket katandi ko a magagit i kakaili moy a hidi a magpeturay ha ni Satanas. Ngem awan kam ginumimak ha pinagdeyaw moy ha nikan. Ket awan moy tinallekoda i panahod moy ha nikan, maski idi pinatay di ni Antipas na kasakop a hidi ni Satanas. Ta ni Antipas i tahod a minahagitoldu megipu ha nikan ha lugar moy a Pergamo a henan ni Satanas. ¹⁴Ngem atoy bila i gimigimetan moy a madi ko kayat. Ta atoy ha nikam i kappal a umusoseg ha pagitoldu ni Balaam. Hikuna i nangitoldu ha di Balak a nanggimet ha pagliwatan na kaputotan ni Israel, idi naalay dan. Ket nangsulisog hikuna gipu ha pinagkan di ha kanan a nedatton ha didiosen a hidi. Ket tinolduwan na bila hidi ha pangibabbey ken pangilallaki. ¹⁵Ket kona bila hito ha nikam. Ta atoy bi i kappal ha nikam a umusoseg ha pagitoldu na Nikolaita a hidi. ¹⁶Isu, magbabawi kamon ha liwaliwat moy. Ta nu awan kam magbabawi, umangayak ha nikam ha sigida. Ket maglabanak ha dagenday a madukas. Ket usaran ko ide a ispada a maghen ha labi ko (i kayat ko kagiyen, i kakkagi ko).

¹⁷“Nu atoy i talinga moy, temanan moy i kakkagi na Espiritu na Dios ha kamkameng na kapilya a hidi. Ipeta na, ‘Ha ngamin a mangabak ha kinadukas, atdinan ko hidi ha kanan a nelangitan, ket managenan ito ha “manna.” Ket atdinan ko bila i kada esa ha nidi ha maponset a bitu. Kessurat i kada bitu ha bigu a nagen na kada esa, ket awan ha sabali a makatandi ha nagen heya, malaksid i gumiwat ken Happona a Dios,’ kon na Espiritu na Dios.”

I Surat Para Ha Kapilya Ha Tiatira

¹⁸“Isurat mo ha mahagdapon ha manmanahod a hidi ha Tiatira:

“Ide i kakkagi na Anak na Dios. Kona ha gangatan a maghiyam-hiyam i mata na. Ket magranyag i tikad na a kona ha natunaw a tanso.

¹⁹“Katandiyen ko i gimigimetan moy ken i ngamin a pinagayat moy ken panahod moy, i ngamin a tarabaho moy ken anus moy. Ket katandiyen ko a mas makpal i gimetan moy ha niyaen, ngem idi palungo. ²⁰Ngem ide i madi ko kayat ha nikam: Apay a palobusan moy iday a babbey a ni Jesebel? Panagenan na i baggi na a ‘esa a pinaangay na Dios a mahagpugto,’ ket magitoldu hikuna ha kapilya moy. Ngem madi i pagitoldu na. Ket allilawan na i tagabu ko a hidi. Ta gipu ha pagitoldu na, mangibabbey hidi, ket magkan hidi ha kanan a nedatton ha didiosen a

hidi. ²¹Niyaen, iniwadan ko dan hikuna. Ket naalay dan i nagurayan ko, a magbabawi mina hikuna. Ngem madiyan na a tumallekod ha kinadukas na. ²²Isu niyaen, ide i gimetan ko ha nikuna, a itogbak ko hikuna ha katre na. Ket pagbalinan ko ito a pagdusaan na. Pati i mangibabbey ha nikuna, pasaketan ko hidi unay, malaksid nu magbabawi hidi ha ginimet di ha nikuna. ²³Patayan ko i ngamin a umuseg ha nikuna, penu makatandiyen na kamkameng na kapilya a hikan i makatandi ha nakam ken pagayatan na tototalay. Ket penu makatandiyen di a bilasan ko i kada esa ha nikam, ayun ha ginimet na kada esa.

²⁴“Ngem atoy bila ha nikam, ha Tiatira, i awan umuseg ha pagitoldu ni Jesebel. Ket awan hidi nagadal ha magkadislad kan a ‘palimed ni Satanas.’ Ipeta ko a awan ha sabali a ibon ko ha nikam nu awan a ²⁵paigatan moy dan i panahod moy ha nikan, hanggan pagsoli ko. ²⁶Ha ngamin a mangabak ha kinadukas ken magtungpal ha pagayatan ko hanggan ha panungpalan, iyatad ko ha nidi i pinnakabalin di a magturay ha ngamin a bayan ha lutak. ²⁷Mapigsa unay i pagturay di nokkan. Ket mangabak hidi ha ngamin a tototalay, ket awan ha makasenti ha nidi. Gipu ta iyatad ko ha nidi i pinnakabalin a magturay, a kona ha inyatad Nama ko a Dios ha nikan. ²⁸Ket iyatad ko bila ha nidi i kaldiwan, i kayat ko kagiyen a kinaamakan na biyag ko a mismo a magnanayon.

²⁹“Nu atoy i talinga moy, temanan moy i kakkagi na Espiritu na Dios ha kamkameng na kapilya a hidi.”

I Surat Para Ha Kapilya Ha Sardis

3 ¹“Isurat mo ha mahagdapon ha manmanahod a hidi ha Sardis, a
 “Ide i kakkagi ni Jesus a atoy ha Espiritu na Dios. Ket atoy bila ha nikan i pitu a pusiyan.

“Katandiyen ko i gimigimetan moy. Atoy kan ha nikam i mapigsa a panahod, ngem ha pagibilang ko, kona ha natay kam. ²Magingat kam! Papiagaan moy dan i panahod moy a dandani a lompas. Ta maenta ko ha paggimi-gimet moy a awan kam magtungpal ha pagayatan na Dios. ³Isu, nanakaman moy i netoldu ha nikam ken nateman moy. Tungpalan moy iday, ket magbabawi kamon ha tahod. Nu awan kam magingat, dumematak a sigida, a kona ha mahagtakaw. Ket awan moy katandi nu anya a oras i pagdemat ko ha nikam.

⁴“Ngem atoy bila ha nikam ha Sardis i kappal a madalus pala, a awan hidi inumuseg ha madukas a ugali na agagum di. Ket hidi man i makiuseg ha nikan, a matennonan ha maponset, ta mappiya i paggimi-gimet di. ⁵Kona hito i tetennon na ngamin a mangabak ha kinadukas, a magtennon hidi ha maponset. Ket awan ko punasan i nagen di ha libro na Dios a paglistaan na ha maghen a hidi ha nikuna ha magnanayon. Ket ipeta ko ha saguppang na Nama ko ken ngamin a anganghel, a idenday a tototalay i sakop ko.’

⁶“Nu atoy i talinga moy, temanan moy i kakkagi na Espiritu na Dios ha manmanahod a hidi.”

I Surat Para Ha Kapilya Ha Piladelpia

⁷“Isurat mo ha mahagdapon ha manmanahod a hidi ha Piladelpia:
⁸“Ide i kakkagi ni Jesus a mapagtalkan ken nebukod ha serbe na Dios. Hikan i magturay ha ngamin, a kona ha ni Hari Dabid ha ili a Jerusalem idi. Awan ha makasaway ha pasadapan ko ha paghariyan ko. Ket awan ha makasadap hito nu awan ko lukatan i ridaw na ha nikuna.

⁸“Katandiyon ko i gimigimetan moy. Katandi ko a maski nu awan ha makpal ha nikam, magtongpal kam ha pagitoldu ko, ket awanak moy inpamen. Niyaen, kona ha linukat ko dan i esa a ridaw ha saguppang moy, ket awan ha makasaway ha pagsaddap moy. ⁹Temanan moy! Ha dagenday a sakop ni Satanas, magsileng hidi. Ta ipeta di a Judyo hidi, a manahod kan hidi ha Dios. Ngem awan hidi manahod. Isu, temanan moy. Ta pagparentumengan ko hidi nokkan ha saguppang moy. Ket makatandiyon di nokkan a hikan, a Jesu-Cristu, i magayayat ha nikam.

¹⁰“Niyaen, gipu ta tinongpal moy i bon ko ha nikam, ket magattam kam ha rigrigat, daponan takam ha tiyempo na riribuk a dumemat ha ide a lutak, ket pangsurubar ito ha ngamin a totolay. ¹¹Dumematak ha sigida. Isu, paigatan moy i panahod moy ha nikan, penu awan mangadya ha gungguna moy. ¹²Ha ngamin a mangabak ha kinadukas, padeyawan ko hidi ha saguppang na Dios ha magnanayon. Ket pagbalinan ko hidi a kona ha adigi a hidi ha Templo na Dios. Kona ha iyoltak ko hidi ha madisalad, ket awan ha makaadya ha nidi. Ket tipladan ko hidi ha kukuwa na Dios a daya ko, ken sakop na paghenan na Dios a managenan ha “Bigu a Jerusalem” a bumugsok nokkan a maggipu ha Dios. Ket tipladan ko bila hidi ha bigu a nagen ko a inaamakan.’

¹³“Nu atoy i talinga moy, temanan moy i kakkagi na Espiritu na Dios ha manmanahod a hidi.”

I Surat Para Ha Kapilya Ha Laodisia

¹⁴“Isurat mo ha mahagdapon ha manmanahod a hidi ha Laodisia:
¹⁵“Ide i kakkagi ni Jesus a magpatalged ha gimetan na Dios. Hikan i mapagtalkan ken magpatahod ha ngamin a panggep na Dios. Hikan i naggipuan na ngamin a pinarsua na Dios.

¹⁵“Katandiyon ko i gimigimetan moy. Katandi ko a awanak moy kasenti. Ngem awanak moy bi ayayatan. Kayat ko unay a ayayatanak moy mina. Onu maski sentiyan moyak mina. ¹⁶Ngem, gipu ta awanak moy nanakaman, a maski awanak moy sentiyan, onu ayatan, kona ha magalabiyabak dan, ket kona ha iloktab takam ha labi ko. ¹⁷Kagin moy a mabaknang kam ken kekkukuwa kam ha ngamin a kasapulan moy. Ngem

madi i nakam moy. Ta awan moy katandi a kagbi kam, a napobre kam, ken kona ha mabulsak kam, ken kona ha naubi kam. ¹⁸Isu, ide i ibalacad ko ha nikam: a mangalap kam ha nikan ha tahod a panahod a kona ha balitok a napadas dan ha apoy, penu bumaknang kam a tahod. Mangalap kam ha nikan ha kona ha maponset a pagtennon moy. Ta makasaniki kam ha ubi moy. Mangalap kam ha nikan ha kona ha agas para ha mata moy, penu makaenta kam.

¹⁹“ ‘Nakaman moy ide megipu ha nikan, a hikan i mangipaenta ha liwaliwat ken magparusa ha ngamin a ayayatan ko. Isu i gipu na a ipeta ko ha nikam a maggagit kam, a babawiyon moy i liwaliwat moy. ²⁰Temanan moy. Ta kona ha mataknegak ha lapos na bilay moy, ket magayagak ha nikam. Ha maski nu heya a makateman ha timek ko, ket lukatan na i ruwangan, sumadapak ha paghenan na. Ket magagumak ha nikuna ha inaamakan. Ket magagum bila hikuna ha nikan.

²¹“ ‘Ha ngamin a mangabak ha kinadukas, atdinan ko hidi ha kalintegan a makikaetnod ha nikan a maghari. Ket kona ha pakikaetnod ko ha Nama ko a maghari, gipu ta inabak ko i kinadukas.’

²²“Nu atoy i talinga moy, temanan moy i kakkagi na Espiritu na Dios ha manmanahod a hidi,” kon ni Jesus. Ide i inpesurat na ha nikan ha denday a pitu a kapilya.

I Netan Ni Juan Ha Langit

4 ¹Kobosan na ito, atoy manon i nepaenta na Dios ha nikan. Naenta ko i silulukat a ruwangan ha langit. Ket nateman ko manon iday a timek a magkagi ha mapigsa, a kona ha trumpeta. Ket kinagi na ha nikan, “Umunek ka he, ket ipaenta ko ha nikaw i magimet ha kasaguppangan.” ²Ket dagus a inturayan na ak na Espiritu na Dios, ket naenta ko ha langit i esa a pagetnodan na hari. Ket atoy i esa a nagetnod hay. ³Rumimatrimat i rupa na a kona ha kanginaan a bitu a kekkolor a maghiyam-hiyam ken madideg. Ket atoy i balangaw ha lebut na pagetnodan na. Naberde i kolor na balangaw aye. ⁴Ket atoy bila ha palebut na i duwa a pulo ket uppat a sabali a pagetnodan, para ha magturay a hidi. Ket nakaetnod hito i duwa a pulo ket uppat a panglakayan. Nagkagay hidi ha maponset, ket atoy i korona di a balitok.

⁵Ket naggipu ha pagetnodan na Dios, atoy i sumiklab a killat ken kadur na, ken napigsa a timek. Ket ha saguppang na pagetnodan na Dios, atoy i pitu a pagsilawan a gumagangat. Iday i tiplad na Espiritu na Dios.

⁶Atoy ha saguppang na pagetnodan na Dios i malawa unay a sarming. Ket madinnang ito, a kona ha yelo. Ket atoy bila ha lebut na pagetnodan na Dios i uppat a hayup. Makpal i mata di, maski ha rupa di ken adag di. ⁷Kona ha leon i nekaesa a hayup. Ket kona ha urbon na baka i nekaduwa. Karuprupa na tolay i nekatallu. Ket kona ha agila a umaebbar

i nekauppat. ⁸Annam i kapeg na kada esa a hayup. Ket naputat ha mata i baggi na kada esa, ha lubuk ken ha lapos na kada kapeg di. Pamalak ken kallap a awan hidi gumimak a magkansyon, a

“Awan ha kona ha Apo Dios ha kabaelan na ken kinalinteg na.

Hikuna la i Dios a awan masulitan idi palungo, hanggan ha yenan, ken ha magnanayon, a awan ha kahad na.”

⁹Ikansyon na uppat a hayup i kakkansyon megipu ha kinaamakan na Dios, ken pagdeyaw di ken pagyaman di ha nikuna. Ta hikuna i kebbiyag a awan ha kahad na. ¹⁰Ket nu magkansyon hidi, humakab ha saguppang na Dios i duwa a pulo ket uppat a panglakayan a hidi. Ket magdeyaw hidi ha Dios a sibibiyag a magnanayon. Ket idatton di i korona di ha saguppang na, a ikagi di, a

¹¹“Happo mi a Dios! Hikaw i madedeyaw, a daya mi i kinaamakan mo ken pinnakabalin mo. Ta pinarsuwa mo i ngamin a bagbagay. Gipu ha pagayatan mo, naparsuwa ken magbiyag hidi.”

I Napegkatan a Pagbasaan na Kordero

5 ¹Niyaen, ha makannawan a kamat na Dios, naenta ko i esa a surat. Ket nasuratan ito ha saguppang na ken adag na. Ket nalukot ito ken napegkatan ha pitu a pegkat a pagtiplad ha turay na magbasa mina. Nu awan a ketturay, awan a makalukat ha ide a surat. ²Ket naenta ko i esa a mannakabalin a anghel a nagdulaw ha napigsa, “Heya i maturay a manglukat ha ide a surat?” kon na anghel. ³Ngem pulos, awan ha naeriyokan na anghel a maturay a manglukat ken magbasa ha iday a surat. Maski ha langit, onu lutak, onu maski ha paghenan na natay a hidi. Awan malla ha mannakabalin a manglukat ha surat aye. ⁴Ket nagsangetak unay, gipu ta awan ha naeriyokan a mekusto a manglukat ken magbasa ha iday a surat. ⁵Sana, kinagi ha nikan na esa a panglakayan, a “Awan ka magsanget. Entan mo ni Jesus. Hikuna i nagenan di ha Leon a Naggipu ha Kaputotan ni Juda, a minappo ni Dabid. Nangabak dan hikuna. Isu, hikuna i maturay a mekusto a mangadya ha pitu a pegkat ken manglukat ha iday a surat.”

⁶Ket naenta ko i kordero a nakatakng ha pagetnodan na Dios, ha lubuk na uppat a hayup ken panglakayan a hidi. Ket naenta ko i peklat ha baggi na, a kona ha esa a newagah dan. Niyaen, pitu i saduk na, ket pitu i mata na, a kona ha pagtiplad na Espiritu na Dios, a napaangay ha ngamin a lutak. ⁷Niyaen, inumangay i Kordero a inalap na i surat a atoy ha makannawan a kamat na nagetnod hay ha pagetnodan na Dios. ⁸Idi pinangalap na Kordero ha surat, hinumakab ha saguppang na idenday a uppat a hayup ken i duwa pulo ket uppat a panglakayan a hidi. Nagegkam i kada esa ha pagtogtogan na ken balitok a malukong a naputat ha subusob. I pagtiplad na subusob aye i kararag na totolay na Dios. ⁹Ket kinansyon di i bigu a kansiyon, a

“Hikaw i maturay a mangalap ha surat. Ket hikaw i maturay a mangadya ha pitu a pegkat na. Ta newagah ka idi, ket gipu ha digi mo, sinaka mo i totolay a hidi para ha Dios. Maggipu hidi ha kada tribu, pagkakkagi, bayan, ken puli.

¹⁰ Ket pinagbalin mo hidi a paghariyan, penu magserbe hidi ha Dios ha pagdeyaw di ken pagkararag di. Ket magturay hidi nokkan ha lutak,” kon na kansiyon.

¹¹ Niyaen, inaamatan ko manon, ket nateman ko i timek na rinibu ken kakpalan a anghel a hidi. Lineblebut di i pagetnodan na Dios ken idenday a uppat a hayup ken panglakayan a hidi. ¹² Ket kinansyon di ha napigsa, “I Kordero a newagah, matangkay hikuna a magturay ha ngamin ken makinkukuwa ha ngamin. Madaydayaw hikuna gipu ha kinalaing na ken kinapigsa na. Dayawen tam hikuna!” kon na kansiyon di. ¹³ Ket nateman ko bila i timek na ngamin a parsuwa ha langit ken ha lutak ken ha paghenan na natay a hidi, maski ngamin a maghen ha diget, pati ngamin a parsuwa ha ngamin a lutak. Kinansyon di, a

“Dayawan tam i maetnod ha pagetnoden na Dios. Dayawan tam i Kordero. Dayawan tam hikuna ha magnanayon! Peturayan kitam ha nikuna ha magnanayon!” ¹⁴ Ket kinagi na uppat a hayup, “Oni bi!” Ket nagparintumeng i panglakayan a hidi, a nagdeydeyaw hidi.

I Pangadya na Kordero ha Pegkat a hidi

6 ¹ Niyaen, naenta ko a inadya na Kordero i nekaesa a pegkat na nalukot a surat. Ket nateman ko i timek na esa a denday a hayup. Ket kona ha kaddur i kinapigsa na, a kinagi na, “Umangay ka he!” kon na. ² Sako, naenta i esa a maponset a kabayo. Ket nagegkam i nakasakay ha busog ken pangal. Naatdinan hikuna ha korona na, ket linumakad hikuna a makilaban, a mangabak ha kasenti na a hidi.

³ Niyaen, inadya na Kordero i nekaduwa a pegkat na nalukot a surat. Ket nateman ko i nekaduwa a hayup, a kinagi na, “Umangay ka he!” ⁴ Ket nagpaenta i sabali a kabayo a madideg. Naatdinan i nakasakay ha dakkal a sondang. Pagtiplad ito na pinnakabalin na a magpagubat ha totolay, penu magpinatay hidi ha lutak aye.

⁵ Niyaen, inadya na Kordero i nekatallu a pegkat na surat. Ket nateman ko i nekatallu a hayup, a kinagi na, “Umangay ka he!” Ket naenta ko i mangiset a kabayo. Nakaegkam i nakasakay ha pagkiloan na. ⁶ Ket nateman ko i timek a naggipu ha lubuk na uppat a hayup a hidi. Kinagi na, “Esa a sukat a trigo i pakegatangan na suweldo ha esa a pamalak, ken tallu kasukat a maes i pakegatangan na suweldo ha esa a pamalak. Ngem awan mo panginaan i langis ken bunga na ubas,” kon na timek.

⁷ Niyaen, inadya na Kordero i nekauppat a pegkat na surat. Ket nateman ko i nekauppat a hayup, a kinagi na, “Umangay ka he!” ⁸ Ket

naenta ko i kabayo a makosiyaw i kolor na. Katay i nagen na nakasakay. Ket i inumunod ha nikuna i agum na, a Paghenan na Natay. Naatdinan hidi ha pinnakabalin di a mangituray ha ikauppat na lutak, a magpatay hidi gipu ha gubat, alap, saket, ken maingal a hayhayup.

⁹Niyaen, inadya na Kordero i nekalima a pegkat na surat. Ket naenta ko i pagdattonan ha Dios. Ket naenta ko ha sidung na i kaliduwana ngamin a napatay gipu ha pinagpakatandi di ha kagi na Dios, ken pinagitoldu di ha pagitoldu ni Cristu. ¹⁰Indulaw di ha napigsa, “Apo a Mannakabalin ngamin. Tahod i kagi mo, ket malinteg i ngamin a paggimet mo! Hangan kaalay i pinaguray mi aye? Hangan i panghukom mo ken pangdusa mo ha totolay ha lutak? Hangan i pangbilas mo ha denday a nagpatay ha nikami?” kon di. ¹¹Sa, naatdinan i kada esa ha naponset a kagay. Ket nepeta a umemmang pala hidi ha ballik, hanggan mapatay bila i dagop na ngamin a kakabsat di ken katarabahowan di, a mapapatay a kona bila ha pinnakapatay di idi, gipu ha panahod di.

¹²Niyaen, naenta ko a inadya na Kordero i nekaannam a pegkat. Ket nagginggined ha mapigsa. Ket nginumiset i singgit, a kona ha pinanas. Ket dinumideg i bulan a kona ha digi. ¹³Natakneg ha lutak i pusiyan a hidi, a kona ha bunga na kayo a metaknag gipu ha mapigsa a paras. ¹⁴Ket sinumina i langit a kona ha abak, a bigu la a nalukot. Ket nealis i ngamin a amamugod ken purpuro ha henan di. ¹⁵Ket ha ngamin a hari, ken magturay a hidi, ken pangulo a hidi na sundalu, ken ngamin a mabaknang ken matangkay, tinumago hidi ngamin ha kuweba a hidi ken sidung na dangli ha amamugod. Pati i ngamin a totolay, maski madibbi onu matangkay a hidi, tinumago hidi ngamin. ¹⁶Ket nagdulaw hidi ha dadangli ken pogepegedu a hidi, a “Ananay! Tapuhan moy kami! Itago moy kami ha Dios a maghari ha langit! Ilabbang moy kami, penu awan mi mapadas i ingal na Kordero! ¹⁷Ta dinumemat dan i Pamalak a Panghukom na Dios ha totolay! Pulos, awan ha makalisi ha Dios!”

Tipladan na Dios i Tagtagabu Na Ha Palungo na Pamalak a Panghukom Na

7 ¹Kobosan na, naenta ko i uppat a anghel a nakatakna ha uppat a nibik na lutak. Ket salenan di i uppat a paras ha lutak, penu awan a magparas ha dibbew na lutak, ha diget, onu ha maski nu anya a kayo. ²Idagende a uppat a anghel i nangatdinan na Dios ha pinnakabalin di a mangdadael ha lutak ken ha diget. Niyaen, naenta ko i sabali a anghel a inumontok, a naggipu ha daya. Ket atoy ha nikuna i marka na Dios, a pagtiplad na ha kukuwa na Dios a kebbiyag ha magnanayon. ³Kinagi na ha denday a uppat a anghel, a “Awan moy dadailan i lutak, i diget, onu kaykayo a hidi hanggan awan mi pala matipladan i tagtagabu na Dios ha kidap di,” kon na anghel.

⁴Ket nepeta ha nikan nu hangan i mamarkaan a naggipu ha ngamin a tribu na Israel. I dagop na bilang di i esa gasut, uppat a pulo, ket uppat a ribu. I kayat na kagiyan ha ide a numero i ngamin a totolay na Dios a pinagbalin na a annak na. ⁵Esa a pulo ket duwa a ribu ha tribu ni Juda. Esa a pulo ket duwa a ribu ha tribu ni Ruben. Esa a pulo ket duwa a ribu ha tribu ni Gad. ⁶Esa a pulo ket duwa a ribu ha tribu ni Aser. Esa a pulo ket duwa a ribu ha tribu ni Neptali. Esa a pulo ket duwa a ribu ha tribu ni Manases. ⁷Esa a pulo ket duwa a ribu ha tribu ni Simeon. Esa a pulo ket duwa a ribu ha tribu ni Lebi. Esa a pulo ket duwa a ribu ha tribu ni Isakar. ⁸Esa a pulo ket duwa a ribu ha tribu ni Sabulon. Esa a pulo ket duwa a ribu ha tribu ni Jose. Esa a pulo ket duwa a ribu ha tribu ni Benjamin. Kompleto dan hidi.

I Kakpalan a Totolay a Naggipu ha Kada Bayan

⁹Kobosan na ito, nangaamata ak manon, ket naenta ko i makpal a tolay. Awan a mabalin a makabilang ha kakpalan aye. Naggipu hidi ha ngamin a puli, tribu, bayan, ken pagkakagi. Nakataknag hidi ha saguppang na pagetnodan na Dios ken ha saguppang na Kordero. Nakakagay hidi ha maponset, ket nakaegkam hidi ha dodon na kayo, a pagtiplad na ragsak di. ¹⁰Ket nagdulaw hidi ha mapigsa, “Dakkal i pinakesalakanan mi, gipu ha Dios a maghari ken gipu ha ginimet na Kordero!” ¹¹Ket limmebut i ngamin a anghel a hidi ha pagetnodan na Dios ken panglakayan a hidi ken denday a uppat a hayup. Sa hidi, hinumakab ha saguppang na pagetnodan, a nagdeydeyaw hidi ha Dios. ¹²Kinagi di, “Oni, daya tam i Dios gipu ha kinaamakan na. Matangkay i Dios, ket magyaman kitam ha nikuna. Malaing hikuna ken mapigsa. Magturay hikuna ha magnanayon. Oni ay!” kon na anghel a hidi.

¹³Niyaen, sinalodsod na ha nikan na esa a panglakayan, “Heya idagenday a makakagay ha maponset, ken hadya i naggipuwan di?” kon na.

¹⁴Ket tinabbeg ko, “Ipeta mo bi, Apo, ta awan ko katandi,” kon ko.

Ket kinagi na, “Hidi i nagattam ha Tiyempo na Rigrigat. Niyaen, kona ha linabaan di i tennon di, ket pinaponset di hidi gipu ha digi na Kordero. I kayat na kagiyan, naadya i liwaliwat di. ¹⁵Isu i gipu na a atoy hidi ha saguppang na pagetnodan na Dios. Ta magserbe hidi ha nikuna ha aldew ken kallap ha henan na. Ket daponan na hidi na Dios gipu ha baggi na a mismo, a makaetnod ha pagetnodan na Dios a maghari. ¹⁶Awan hidi magialap onu mawaw. Awan bi hidi makabati ha passi na singgit onu maski anya a passi. ¹⁷Gipu ta, i Kordero a makaetnod ha pagetnodan na Dios i maghari. Hikuna i mahagdapon ha nidi. Ket kona ha iturong na hidi ha habwayan a ikabiyag di ha magnanayon. Ket adyan na Dios i ngamin a ladinget di.”

Dandani a Tongpalan na Dios I Inkararag na Manahod a hidi

8 ¹Niyaen, idi inadya na Kordero i nekapitu a pegkat, atoy ulimek ha langit ha manga gudwa na oras. ²Kobosan na, naenta ko idenday a pitu a anghel a makataknag ha saguppang na Dios. Naenta ko a naatdinan hidi ha pitu a trumpeta.

³Niyaen, inumangay i sabali a anghel ket nagtaknag ha saguppang na pagdattonan di ha Dios. Atoy ha nikuna i pagpasaroban na a balitok. Ket naatdinan hikuna ha makpal a pangpasarob penu ilaok na ha karkararag na ngamin a totolay na Dios, penu idatton na ha balitok a pagdattonan di ha Dios, ha saguppang na pagetnodan na Dios. ⁴Niyaen, inumontok i asok na pangpasarob a pinagangat na anghel ha saguppang na Dios. Ket nenayon ito ha karkararag na totolay na Dios. ⁵Sa, inalap na anghel i paghenan na pangpasarob, ket pinutat na ha gangatan a nagipu ha pagwagahan di ha Dios. Ket intogbak na ito ha lutak. Dagus a nagkadur ken nagkilat ha napigsa. Ket naginggined i lutak.

I Pangrugi na Tallu a Tiyempo a Kakkantengan

⁶Niyaen, ha dagenday a pitu a anghel, nagsagana hidi a mangiyop ha denday a pitu a trumpeta di.

⁷Iniyopan na nekaesa a anghel i trumpeta na. Ket naguden ha yelo ken gangatan a nalaokan ha digi. Ket natutod i ikatallu na lutak, ken i ikatallu na ngamin a kaykayo, pati i ngamin a ramot.

⁸Iniyopan na nekaduwa a anghel i trumpeta na. Ket netogbak ha diget i kona ha dakkal a amugod a natututodan. Ket nagbalin a digi i ikatallu na diget. ⁹Natay i ikatallu na hayhayup ken padut na diget. Ket naumlad i ikatallu na sasakyan ha diget.

¹⁰Iniyopan na nekatallu a anghel i trumpeta na. Ket natakneg a naggipu ha langit i dakkal a pusiyan a nagsiklab a kona ha pagsilawan. Natakneg ito ha ikatallu na karayan a hidi ken hahabwayan. ¹¹I nagen na pusiyan aye i “Makkak.” Ket tinumakkak i ikatallu na dinom. Ket natay i makpal a inuminum.

¹²Iniyopan na nekauppat a anghel i trumpeta na. Ket nadadail i ikatallu na singgit, i ikatallu na bulan ken i ikatallu na ngamin a pusiyan. Isu i gipu na a nagdiham i ikatallu na disiyag di. Nagdiham ha ikatallu a disiyag ha langit, ha pamalak ken ha kallap.

¹³Kobosan na, naenta ko i esa a agila a nagebbar ha ontok. Ket nateman ko a indulaw na, “Kagbi, kagbi, kagbi! Marigatan a tahod i ngamin a maghen ha lutak, nu iyopan na tallu pala a anghel i trumpeta di.”

9 ¹Niyaen, iniyopan na nekalima a anghel i trumpeta na. Ket naenta ko ha lutak i esa a anghel a kona ha pusiyan a natakneg a naggipu

ha langit. Ket neyatad ha nikuna i tulbek na ruwangan na madadisalad a abot. ²Linukatan na anghel ide a abot, ket linumapos i asok a kona ha asok a naggipu ha dakkal a gangatan. Nagdiham i singgit ken langit gipu ha asok a naggipu ha abot. ³Ket naggipu ha asok i makpal a haksa. Nagdissu hidi ha lutak. Ket naatdinan hidi ha pinnakabalin di a mangsilud a kona ha kaget na anipig. ⁴Nabonan hidi a awan di dadailan i ramramot, ken kaykayo, onu maski anya a mula. I totolay la a awan ha marka na Dios ha kidap di i pasaketan di. ⁵Awan a napalobusan idagende a haksa a pumatay ha totolay, nu awan pasaketan di hidi ha lima a bulan. Kona ha kaget na anipig i pagsaket di, penu marigatan i totolay a hidi. ⁶Ha lubuk na lima a bulan, kayat na totolay a matay, ngem awan a mabalin ha nidi. Maski nu padasan di a patayan i baggi di, awan di kaya.

⁷Ha dagenday a haksa, kona hidi ha kabayo a nakasagana a makilaban. Atoy ha buntok di i kona ha korona a balitok. I ruprupa di i kona ha rupa na totolay. ⁸I buk di i kona ha buk na babbey. I ngipan di i kona ha ngipan na leon. ⁹Ha hakaw di, nataklaban ha kona ha kabal a utang. I tanog na pakpak di i kona ha tanog na makpal a kalesa a magturong ha paggubatan. ¹⁰Atoy hidi ha ipus ken silud, a kona ha anipig. Gipu ha ipus di aye i pangparigat di ha totolay ha lubuk na lima a bulan. ¹¹Ket atoy ha nidi i esa a hari a mangituray ha nidi. Hikuna i anghel a mahagdapon ha madadisalad a abot. Abaddon i nagen na, ha kagi na Hebreo. Ha kagi na Griego, Apolion i nagen na. (I kayat na kagiyan, “I Mahagdadail.”)

¹²Nobos dan i nekaesa a tiyempo a kakkantengan. Ngem atoy pala i duwa a umunod.

¹³Niyaen, iniyopan na nekaannam a anghel i trumpeta na. Ket nateman ko i esa a timek a naggipu ha uppat a suli na pagdattonan di a balitok, ha saguppang na Dios. ¹⁴Kinagi na timek ha nekaannam a anghel, “Lakbisan mo idenday a uppat a anghel a negakad ha dakkal a karayan Uprates,” kon na timek. ¹⁵Ket nalakbisan idenday a uppat a anghel. Nesagana hidi a mangpatay ha ikatallu na ngamin a totolay ha ide a nebital a oras, pamalak, bulan ken tawen. ¹⁶Niyaen, atoy i nangipeta ha nikan nu hangan i sundalu di a nakakabayo, ket duwa a gasut a milion i dagop na. ¹⁷Ket naenta ko i kabayo ken nakasakay a hidi a nataklaban ha hakaw di ha utang a madideg, a kona ha gangatan, ken asul, ken makiyaw a kona ha asupre. Kona ha buntok na leon i buntok na kabayo a hidi. Ket magsopdar hidi ha gangatan, asok, ken asupre. ¹⁸Natay i ikatallu na ngamin a totolay gipu ha dagende a peste: i gangatan, i asok, ken i asupre a naggipu ha labi na kabayo a hidi. ¹⁹Atoy duwa a pinnakabalin na kabayo a hidi. Atoy ha labi di, ket atoy bila ha ipus di. Ta kebbuntok i ipus di aye, ket kona ha ulag. Idagende i pangparigat di ha totolay.

²⁰Ngem awan nagbabawi i nawarak a hidi a awan natay ha denday a rigrigat. Awan di pinagimak i pinagdeydeyaw di ha dimonyo a hidi ken

ha didiosen a ginimet di: idenday a ladawan a balitok, pirak, bronse, bitu ken kayo a awan makaenta ken makateman onu makalakad. ²¹Ket awan hidi nagbabawi ha pinagpapatay di, onu pinaganito di, onu pinakikamegos di, ken pinagtakaw di.

Mabikan dan I Paghukom Na Dios Ha Awan a Hidi a Manahod

10 ¹Niyaen, ide bila i naenta ko. Naenta ko i sabali a mannakabalin a anghel a binumugsok a naggipu ha langit. Naulapan hikuna ket atoy i balangaw ha buntok na. Kona ha singgit i rupa na, ket kona ha gangatan i tikad na. ²Inegkam na i ballik a surat a nelukat. Ket ingidtan na i makannawan a tikad na ha diget, ket i makannigid na ha lutak. ³Nagdulaw hikuna ha mapigsa a timek, a kona ha kinapigsa na giyak na leon. Kobosan na pinagdulaw na, tinumabbege i pitu a kadur a mapigsa. ⁴Dandani ak mina a nagsurat ha tabbeg na kaddur a hidi, ngem nateman ko i esa a timek a naggipu ha langit. “Awan mo isurat i kinagi na pitu a kaddur. Ilimid mo iday,” kon na timek.

⁵Niyaen, ha iday a anghel a naenta ko a nakatakag ha diget ken ha lutak, intayad na i makannawan a kamat na. ⁶Ket insapata na i nagen na Dios a sibibiyag a magnanayon a awan ha kahad na. Hikuna a namarsuwa ha langit, ken lutak, ken diget, ken ngamin a maghen ha dagento. Kinagi na, “Awan dan maalay. Awan a metantan i panggep na Dios, ⁷nu awan a iyopan na nekapitu a anghel i trumpeta na, ket natongpal na Dios i nalimed a panggep na, ayun ha inpakatandi na idi ha tagtagabu na a mahaggugto,” kon na anghel.

⁸Niyaen, nateman ko manon iday a timek a nagkagi ha nikan a naggipu ha langit. Kinagi na, “En mo, alapan i silulukat a surat a atoy ha kamat na anghel a makagidtan ha diget ken ha lutak,” kon na timek.

⁹Isu, binumikanak ha iday a anghel. Ket inaged ko i surat. Kinagi na ha nikan, “Alapan mo. Kanan mo dan. Masinggat ide ha labi mo, a kona ha habu na pitukan. Ngem magbalin a makkak nokkan ha tiyan mo.”

¹⁰Niyaen, giniwat ko iday a ballik a surat, ket kinnan ko. Masinggat i ennam na, a kona ha habu na pitukan. Ngem idi intemlok ko, makkak dan ha tiyan ko.

¹¹Ket atoy manon i nagkagi ha nikan. “Masapul a ipakatandi mo manon i kakkagi na Dios megipu ha makpal a bayan, pulpuli, sabasabali a tribu, ken harhari,” kon na timek.

I Sistigu a hidi na Dios a Mapatay Gipu Ha Panahod Di

11 ¹Niyaen, atoy i neyatad ha nikan a kona ha sarukod a pagrukod ko. Ket nepeta ha nikan, “En mo, rukodan i paghenan na Dios ken nu panya i pangidatton di ha nikuna. Ket ibilang mo i magdeyaw a hidi hay. ²Ngem awan mo rukodan idenday ha lapos, a awan a paghenan

na Dios. Pabiyanan mo hidi. Ta neyatad hidi ha totolay a awan makidios. Magloko hidi ha totolay na Dios, ha ili na Dios, ha lubuk na tallu ket gudwa a tawen. ³Ngem paangayan ko i duwa a sistigu ko. Magtennon hidi ha makaseng a tennon a pagpaenta ha saniki di. Ket magibaheta hidi ha kakkagi na Dios ha lubuk na iday a tallu ket gudwa a tawen.”

⁴Ha dende a duwa a sistigu, hidi i managenan ha duwa a kayo a olibo ken duwa a pagsilawan a matakneg ha saguppang na Apo Dios. Ket hikuna i Happs na ngamin a lutak. ⁵Nu atoy a magpasaket mina ha nidi, atoy i kona ha gangatan a magsiklab ha labi di, ket kona ha tutudan di i kasenti di. Nu atoy i magpasaket ha nidi, ilunod na hidi na Dios ha kona hito. ⁶Ket atoy bila i pinnakabalin di a mangrikep ha langit, penu awan a maguden ha tiyempo na pagibaheta di ha kakkagi na Dios. Atoy bila i pinnakabalin di a mamagbalin a digi ha habwayan a hidi. Atoy bila i pinnakabalin di a mangdidigra ha totolay ha maski nu anya a peste ha kada kayat di.

I Nekaduwa a Tiyempo a Kakkantengan

⁷Niyaen, kobosan na pinangipakatandi na sistigu a hidi na Dios, lumapos ha madadisalad a abot i sinangdidios a hayup. Ket manglaban hikuna ha sistigu a hidi na Dios. Ket abakan na hidi, a patayan na hidi. ⁸⁻⁹Metagmak la i bangkay di ha kalsada na iday a dakkal a ili ha tallu ket gudwa a pamalak. Ket magbuya ha bangkay i ngamin a totolay ha lutak. Awan di ipalobus a melabbang i bangkay di. I ili a ide i nangilansaan na Happs tam ha kudos. Atoy bi i sangay na ili aye a Sodoma, onu Egipto, a pangtiplad na liwaliwat di. ¹⁰Niyaen, magragsak i totolay na lutak gipu ha katay na minahagpugto a hidi he. Ket magsilebra hidi, ket magrinegalo hidi, gipu ta natay dan i nagpasaket ha nakam di ken nagparigat ha baggi di.

¹¹Ngem kobosan na tallu ket gudwa a pamalak, pabiyagan na hidi manon na Apo Dios. Ket tumaknag hidi. Ket manteng unay i ngamin a makaenta ha nidi.

¹²Kobosan na, mateman na mahagpugto a hidi i mapigsa a timek ha langit. Ikagi na, “Umontok kam ha ihe!” kon na timek. Ket ha pagaamatan na ngamin a kasenti di, mepaontok hidi ha ulap.

¹³Ha iday bila a oras, magginggined ha mapigsa. Ket madadail i apagkapullo na ili, ket matay i pitu a ribu a totolay. Ket manteng i ngamin a mabuhay a hidi. Isu i gipu na a dineyaw di i Dios a mannakabalin ha ngamin.

¹⁴Niyaen, nobos dan i nekaduwa a tiyempo a kakkantengan. Dandani a dumemat i nekatallu.

Tumulos Kitam Mina a Magtalak ha Kari na Dios

¹⁵Niyaen, iniyopan na nekapitu a anghel i trumpeta na. Ket atoy ha langit i mapigsa a timtimek, a kinagi di, “Awan ha sabali a turay

a maghari nu awan la i turay na Happon tam ken Cristu a pinili na a maghari ha magnanayon.” ¹⁶Ket hinumakab a magdeyaw ha Dios i duwa pulo ket uppat a panglakayan a makaetnod ha saguppang na.

¹⁷Kinagi di:

“Apo Dios a Mannakabalin ha ngamin, hikaw i Dios ha magnanayon, a awan ha kahad na, ket awan ha kasulet mo. Magyaman kami ta inpaenta mo dan i pinnakabalin mo a maghari.

¹⁸Nakaingal i ngamin a kasenti mo a hidi. Ngem niyaen, dinumemat i tiyempo mo a magingal. Ta dinumemat i tiyempo a paghukom mo ha ngamin a natay. Tiyempo dan ha yenan a panggungguna mo ha tagabu mo a hidi a minahaggugto, ken ngamin a manahod ha nikaw, i matangkay ken madibbi a hidi a toloy mo. Tiyempo dan ha yenan a pangdadail mo ha ngamin a mahagdadail ha lutak.”
Ide i kinagi na panglakayan a hidi.

¹⁹Niyaen, nalukatan i templo na Dios ha langit. Ket naenta ko i kahon a paghenan na kari na Dios a nesurat. Ket atoy i makpal a killat ken kaddur, ken naggingined, ken naguden ha makpal a yelo.

I Pagtiplad na Pakeenakan ni Cristu, ken Pinagsenti ni Satanas, ken Pinaglaban na Anghel a hidi

12 ¹Niyaen, ide bila i naenta ko. Nagpaenta ha langit i dakkal a pagtiplad na magimet ha esa a tiyempo. Atoy i babbey a nagkagay ha singgit, a nagtaknag ha bulan. Ket ha buntok na, atoy i korona a esapulo ket duwa a pusiyan. ²Mabuktet hikuna, ket dandani a magenak. Gipu ha pinaggasok na ken saket na aye, nagkales hikuna.

³Niyaen, atoy bila ha langit i sabali a pagtiplad. Naento ko ni Satanas a kona ha madideg a biklat a dakkal unay. Atoy ha baggi na i pitu a buntok ken esa pulo a saduk. Ket atoy i korona ha kada buntok na. ⁴Gipu ha buneg na, dinapras na i ikatallu na puspusiyan ha langit, ket intogbak na hidi ha lutak. Nagtaknag ide a biklat ha saguppang na babbey a dandani a magenak, penu itemlok na mina a dagus i annak na.

⁵Niyaen, neenak na babbey i annak a lallaki. Ha ide a lallaki, maghari hikuna nokkan ha ngamin a toloy. Ket pulos, awan ha makasenti ha pinaghari na. Awan a kinan na biklat ide a annak. Ta inalap na hikuna na Dios ha langit. Ket umetnod hikuna ha pagetnodan na Dios. ⁶Ha iday a babbey, nagkamang hikuna ha taltalon a insagana na Dios a paghenan na. Hito i pagdaponan na Dios ha hikuna ha tallu ket gudwa a tawen.

⁷Niyaen, atoy i makipaglaban ha langit. Atoy ni Migel a kapitan na anghel a hidi na Dios, ket nakipaglaban hidi ha biklat ken ngamin a madukas a anghel na. ⁸Ket naabak i biklat ken anghel na a hidi, ket awan hidi napalobusan a maghen ha langit. ⁹Isu a napalakad iday dakkal a biklat. Hikuna ni Diyablo, onu Satanas i sangay na. Nagpaenta hikuna

idi palungo a kona ha ulag, idi naallilaw na i ngamin a totolay ha lutak. Ket niyaen, napalakad hikuna ken ngamin a agagum na a madukas a anganghel. Naggipu hidi ha langit hanggan ha lutak.

¹⁰Niyaen, nateman ko i napigsa a timek ha langit. “Dinumemat dan i tiyempo a pangisalakan na Dios ha totolay. Nepaenta na Dios i pinnakabalin na a maghari. Inpaenta ni Cristu i turay na a maghari. Ta napalakad dan ha langit ni Satanas, a kanayon a nagpaliwat ha kakabsat tam ha saguppang na Dios. ¹¹Ngem niyaen, naabak na kakabsat tam ni Satanas gipu ha digi ni Kordero, idi natay hikuna ha kudos. Ket naabak di ni Satanas gipu ha kakkagi na Dios a inbaheta di. Awan di inkemot i bukod di a biyag, nu awan a inpalobus di a matay, gipu ha panahod di. ¹²Isu, magragsak kamon, hikam a maghen ha langit, ta linumakad dan ni Satanas ha henan moy. Ngem ha nikam a maghen ha lutak, kagbi kam. Ta dinumemat ha nikam ni Satanas. Ket maingal hikuna a tahod. Ta katandiyon na a ballik la i tiyempo na.” Kona hito i kinagi na timek a nateman ko.

¹³Niyaen, idi naenta na madideg a biklat a napalakad dan hikuna hanggan ha lutak, tinagubetan na i babbey a nangienak ha annak a lallaki. ¹⁴Ngem ha ide a babbey, naatdinan hikuna ha duwa a pakpak na dakkal a agila, penu makaebbar hikuna, a bumuyot ha pagtagowan na ha taltalon. Maghen hikuna hito ha tallu ket gudwa a tawen, a pagdaponan na Dios, penu awan makaabot i maingal a biklat. ¹⁵Niyaen, gipu ta kona hito a awan maabot na biklat ide a babbey, nangisopha hikuna ha makpal a dinom, a nagbalin a kona ha karayan, penu mebulod mina i babbey aye. ¹⁶Ngem nadaggapan i babbey gipu ha lutak, a pinumtak i lutak, ket ininom na i dinom a insopha na biklat.

¹⁷Niyaen, idi naenta na biklat a nesalakan i babbey, nagingal hikuna. Ket gipu ha ingal na ha ide a babbey, inumangay hikuna a nanglaban ha ngamin a annak na a newarak, hidi ngamin a magtongpal ha bon na Dios ken umusoseg ha pagitoldu ni Jesus.

¹⁸Niyaen, tinumaran i madideg a biklat ha baybay na diget, ket nakatakng hay.

I Duwa a Agagum ni Satanas

13 ¹Niyaen, naenta ko i sinangdidios a hayup a inumuwat ha diget. Pitu i buntok na, ket atoy i esa a pulo a saduk na. Nagkorona i kada saduk. Ket panagenan na kada buntok i baggi na a Dios. Ket nesurat ito ha kada buntok na. ²I baggi na i kona ha baggi na tigre. I tikad na i kona ha tikad na oso. I labi na i kona ha labi na liyon. Ket inatdinan na biklat ha bukod na a pinnakabalin ken turay na a maghari ha sakop na ha lutak. ³Ha esa a buntok na sinangdidios aye, atoy i talingo a ikatay na mina. Ngem hinumusay ito, a nagbiyag manon hikuna. Ket gipu ta

kona hito, nalaktat i ngamin a totolay ha lutak. Ket inumunod hidi ha ide a sinangdidios. ⁴Makpal unay i nagdeyaw ha madideg a biklat, gipu ta inyata na i turay na ha ide a sinangdidios. Ket nagdeyaw bila hidi ha sinangdidios a hayup aye, a kinagi di, “Awan ha mannakabalin ngem ha ide a hayup! Awan ha makasenti ha nikuna!” kon di.

⁵Ket pinalobusan na hikuna na Dios a magturay ha tallu ket gudwa a tawen. Ket pinabiyon na hikuna a magkayag ha Dios ken magpangas ha baggi na. ⁶Kinayag na i Dios, ken paghenan na Dios, ken ngamin a maghen ha Dios ha langit. ⁷Ket napalobusan hikuna a manglaban ha totolay na Dios. Ket nangabak hikuna ha nidi. Maatdinan hikuna ha kalintegan a mangituray ha ngamin a totolay, ha ngamin a lugar ha lutak. ⁸Magdeyaw ha nikuna i ngamin ha lutak, malaksid i manmanahod a hidi a nelista ha libro na Dios a paglistaan na ha magbiyag a hidi ha langit a magnanayon. Ide a libro i kukuwa ni Kordero a nelansa ha kudos idi. Ha pagibilang na Dios, napatay ni Kordero para ha totolay, maski idi palungo na pinnakaparsuwa na lutak.

⁹Isu i gipu na a ipeta ko ha nikam: Teman moy, nu atoy i talinga moy a pagteman moy! ¹⁰Ha maski nu heya a madakap mina, a mebalud gipu ha panggep na Dios, sigurado a madakap hikuna. Ket ha maski nu heya a matay mina ha sondang, gipu ha panggep na Dios, sigurado a matay hikuna ha sondang. Isu, ha nikam a totolay na Dios, masapul a attaman moy ken paigatan moy i panahod moy.

¹¹Niyaen, naenta ko manon i sabali a dakkal a hayup a inumuwat ha lutak. Duwa i saduk na, a kona ha saduk na kordero. Ngem nagkagi hikuna a kona ha madideg a biklat. ¹²Inumuseg hikuna ha nekaesa a sinangdidios a hayup. Ket ginimet na i ngamin a turay na. Ket pinilit na i ngamin a totolay ha lutak a magdeyaw ha nekaesa a sinangdidios a hayup, iday a hayup a natay gipu ha talingo na, sa, nagbiyag manon gipu ta hinumusay hikuna. ¹³Ginimet na nekaduwa a hayup i dakkal a nakaddatan. Pinauden na ha saguppang na totolay i gangatan a naggipu ha langit. ¹⁴Ket inallilaw na i ngamin a totolay gipu ha nakaddatan a ginimet na, gipu ha pinaguseg na ha nekaesa a sinangdidios a hayup. Inbon na idagenday a totolay, a manggimet hidi ha didiosen a pagdeyawan di ha nekaesa a sinangdidios a hayup a natalingo ha sondang, ngem nagbiyag manon. ¹⁵Ket napalobusan i nekaduwa a hayup a mangpabiyag ha didiosen na nekaesa a sinangdidios. Maski makakagi ide a didiosen, ken mabalin na a patayan i ngamin a awan magdeyaw ha baggi na. ¹⁶Ket pinilit na a markaan i ngamin ha makannawan a kamat di onu ha kidap di. Maski i madibbi a hidi onu matangkay. Maski i mabaknang a hidi onu napobre. Maski i tagabu a hidi. Maski nu heya a tolay. Pilitan na a mamarkaan hidi ngamin. ¹⁷Awan ha makapaglako onu makapagatang malaksid nu nemarka ha nikuna i nagen na sinangdidios, onu i numero a kasangay na nagen na.

¹⁸Niyaen, ide i kasapulan ha kinasirib. Nu malaing i magbasa ha ide, makatandiyan na i kayat na kagiyan na numero aye na sinangdidios. Ta atoy i nagen na tolay a netago ha ide a numero. Ket 666 i numero na.

I Kansiyon na Nasaka a hidi ha Langit

14 ¹Niyaen, inaamatan ko manon, ket naenta ko ni Kordero a nakataknag ha Parabin na Sion, a kaagum na i ngamin a sinaka na. Ket kona ha sangay di ide a numero a esa gasut ket uppat a pulo ket uppat a ribu. Ket nesurat ha kidap di i nagen na Kordero ken nagen Nama na. ²Ket nateman ko i timek ha langit. I tanog na i kona ha kahacakas na dinom ken napigsa a kadur. Ket kona bila ha tokar na makpal a gitara. ³Magpagkansiyon hidi ngamin ha bigu a kansiyon ha saguppang na Dios, ken ha saguppang na uppat a nadiosan a hayup, ken ha saguppang na duwa pulo ket uppat a panglakayan. Awan ha makaadal ha ide a kansiyon, nu awan la hidi a sinaka na Dios ha lutak, i managenan a hidi ha esa gasut ket uppat a pulo ket uppat a ribu. ⁴Pasig la a mappiya hidi, a awan ha madukas a melaok ha panahod di. Umusoseg hidi ha ni Kordero ha maski nu hadya i angayan na. Nasaka na hidi na Dios, ha ngamin a sabali a toloy. Ket kona ha tiyempo na pinagani. Ta kona hidi ha nebukod a bunga a pagserbe na Dios ken ni Kordero. ⁵Pulos a awan hidi magsileng. Ket awan hidi ha liwat a pakaliwatan di.

I Pagayag ha Magbabawi mina a hidi

⁶Niyaen, naenta ko i sabali a anghel a umaebbar ha ontok. Magibaheta hikuna ha Mappiya a Baheta a magnanayon, ken awan malipas. Ibaheta na ide ha ngamin a toloy, ha maski nu anya a bayan, ha ngamin a puli, tribu, ken pagkakagi. ⁷Indulaw na ha napigsa, “Manteng kam ha Dios, a babawiyon moy i liwaliwat moy. Ta dumemat dan i oras a paghukom na ha toloy. Deyawan moy i namarsuwa ha langit, ken lutak, ken diget ken ngamin a habwayan,” kon na anghel.

Atoy I Baheta a Nadadail I Gobyerno a Magsenti ha Dios

⁸Ket atoy bila i nekaduwa a anghel a inumunod ha ide a nekaesa. Kinagi na, “Narakrak i gobyerno a Babiloniya. Nahukoman i il-ili na a nagdinamag gipu ha kinadukas di. Ta kona ha pampam hidi. Ket kona ha nangpabartek hidi ha ngamin a sabali, penu tallekoda di i tahod a Dios, ket penu usigan di i sinangdidios.”

I Pagiwadan Ha Paghukom Na Dios

⁹Niyaen, atoy bila i nekatallu a anghel a inumunod ha denday a duwa. Ket indulaw na ha napigsa, “I maski nu heya a magdeyaw ha sinangdidios a hayup ken didiosen na, ken gumiwat ha marka na ha kidap onu kamat

na, ¹⁰hikuna a mismo i parusaan na Dios. Ket dakkal unay i parusa na. Ta paingalan na i Dios na magdeyaw a hidi ha sinangdidios. Ket parusaan na hidi na Dios ha gumagangat a asupre ha impyerno. Parusaan na hidi ha saggupang na anghel a hidi ken ni Kordero. ¹¹Awan maaddap i gangatan a pagparusa na ha nidi. Pamalak ken kallap, marigatan hidi a nagdeydeyaw ha sinangdidios ken didiosen na. Magnanayon a magpaontok i asok na gangatan aye. Ket magnanayon a parusaan na ito ha namarkaan a hidi ha nagen na sinangdidios a hayup,” kon na anghel.

¹²Ide i pakasapulan ha pinagattam na tototalay na Dios, hidi a magtongpal ha bobon na Dios ken umusoseg ha pagitoldu ni Jesus.

¹³Niyaen, nateman ko i esa a timek a naggipu ha langit. Kinagi na ha nikan, “Isurat mo ide, a mangrugi ha yenan, mahusay i matay a hidi, basta magisesa hidi ha ni Apo Cristu,” kon na timek.

“Oni! Mahusay hidi,” kon na Espiritu na Dios. “Ta makaemang hidi ha madaggi a tarabaho di. Ket magiwat di i gungguna na mappiya a pinagserbi di.”

I Paghukom na Dios ha Madukas a Hidi

¹⁴Niyaen, naenta ko i maponset a ulap, a pagetnodan na esa a kona ha lallaki. Kekkorona hikuna a balitok ha buntok na ken nakaegkam hikuna ha natadam a kompay. ¹⁵Niyaen, ha Templo, linumapos i sabali a anghel, ket inayagan na i nakaetnod ha ulap, “Usaran mo i kompay mo, a maggapas ka dan. Ta dinumemat dan i tiyempo. Naluto dan i paggapasan mo ha lutak,” kon na anghel. ¹⁶Isu a imparaspas na nakaetnod ha ulap i kompay na. Ket dagus a nagapas i bunga na ha lutak.

¹⁷Niyaen, naenta ko i sabali manon a anghel a linumapos ha Templo ha langit. Nakaegkam bila hikuna ha natadam a kompay. ¹⁸Ket atoy bila i sabali a anghel a naggipu ha pagdattonan ha Dios. Hikuna i mahagtutod ha pangpasarob ha gangatan, ha pagdattonan ha Dios. Indulaw na ha anghel a kekkompay, “Usaran mo i kompay mo. Putiyan mo i ubas a hidi ha lutak, ta naluto dan hidi.” ¹⁹Isu a inusar na anghel i kompay na, a pangputi na ha ubas a hidi. Ket intogbak na hidi ha pagpespesan ha bunga na ubas. I kayat na kagiyan na ito, a maparusaan unay i tototalay a englan na Dios. Permi i rigrigat di. ²⁰Mapespes idagende a ubas ha lapos na ili. Ket bumulos i digi di a kona ha karayan. Hanggan tallu a gasut ket duwa pulo a kilometro i katakdug na, ken tagahakaw i kabtong na.

I Pitu a Anghel a Mangiwaras ha Dilokod a Peste

15 ¹Niyaen, atoy manon i naenta ko, ket kona ha dakkal a tiplad. Makapasabbew ide a tiplad ha magimet nokkan. Atoy i pitu a anghel, ket atoy ha nidi i pitu a peste a pangtiplad ha kinaingal na Dios. Idende i dilokod a peste. Ta ide i dilokod a pangipaenta na Dios ha ingal na.

²Niyaen, naenta ko i malawa a sarming a madinnang a kona ha yelo, ngem melaok bila ha gangatan. Ket naenta ko bila i ngamin a nangabak ha sinangdidios a hayup. Awan hidi nagdeyaw ha iday a hayup, onu didiosen na. Ket awan di pinalobusan a namarkaan i baggi di ha numero na nagen na. Ket niyaen, nakatakag hidi ha malawa a sarming. Ket inegkam di i gitgitara a inyatad na Dios ha nidi. ³Ket kansiyonan di i kansiyon ni Moyses a tagabu na Dios. Pagdeyaw ide ha ni Kordero, a

“Apo Dios a Mannakabalin ha ngamin, inaamakan a tahod i ngamin a gimet mo! Hikaw i hari na ngamin a baybayan. Nalinteg ken tahod i ngamin a ugali mo!

⁴Awan ha tolay a awan manteng ha nikaw, Apo. Awan ha makamadi a magdeyaw ha nikaw! Gipu ta hikaw la i pasig la mappiya, umangay a magdeyaw ha nikaw i ngamin a totolay. Ta madinnang ha ngamin i nalinteg a gimet mo,” kon na kansiyon.

⁵Niyaen, naenta ko a nalukatan i Templo ha langit. Atoy ha disalad na i nadosan a tolda, a paghenan na Dios. Ket naenta ko a naadya i hamet a pagsalen ha totolay ha paghenan na Dios. ⁶Niyaen, linumapos ha Templo idenday a pitu a anghel a atoy ha pitu a peste. Nagtennon hidi ha nadalus a kawes a maponset unay. Ket atoy i balitok a banda a nebadbad ha hakaw di. ⁷Niyaen, ha denday a uppat a nadosan a hayup, atoy i esa ha nidi a nangiyatad ha denday a pitu a anghel ha pitu a malukong a balitok. Ket naputat idende ha ingal na Dios, a sibibiyag ha magnanayon, a awan ha kahad na. ⁸Sa, naputat i Templo ha asok a naggipu ha disiyag ken pinnakabalin na Dios. Ket awan ha makasaddap ha Templo hanggan awan malipas i pitu a peste a gimetan na pitu a anghel.

Kona Mebulak I Ingal na Dios ha Totolay

16 ¹Niyaen, nateman ko i napigsa a timek a naggipu ha Templo, ket kinagi na ha pitu a anghel, “Nay kam! Ibulak moy ha lutak i ingal na Dios a neyasak ha pitu a malukong moy.”

²Isu, inumangay i nekaesa a anghel, a inbulak na i asak na malukong na ha lutak. Ket gipu ha ide, natalitalingo ha maapdas i ngamin a namarkaan ha nagen na sinangdidios a hayup ken ngamin a nagdeyaw ha didiosen na.

³Kobosan na, inbulak na nekaduwa a anghel i asak na malukong na ha diget. Ket nagbalin i dinom a kona ha digi na natay a hidi. Ket natay i ngamin a kebbiyag ha diget.

⁴Kobosan na, inbulak na nekatallu a anghel i asak na malukong na ha ngamin a karayan ken habwayan. Ket nagbalin bila hidi a digi. ⁵Niyaen, nateman ko i kinagi na anghel a mahagdapon ha ngamin a dinom. Kinagi na,

“Apo Dios, a pasig la mappiya ken awan a masulitan, nalinteg i pangparusa mo ha madukas a hidi.

⁶ Ta pinatay di i totolay mo. Ket inbulak di i digi na minahagpugto a hidi a pinaangay mo ha nidi. Isu i gipu na a pinainum mo hidi ha digi. Nalinteg i pagibilas mo ha nidi,” kon na anghel.

⁷ Ket nateman ko i timek ha pagdattonan di ha Dios. Kinagi na, “Apo Dios a Mannakabalin ha ngamin, awan ha duwa-duwa a tahod ken nalinteg i pagparusa mo,” kon na timek.

⁸ Kobosan na, inbulak na nekauppat a anghel i asak na malukong na ha singgit. Ket nagbalin i singgit a mapassi unay, ket tinutod na i gaddang na totolay. ⁹ Ngem maski nu nalapat i gaddang di gipu ha passi na singgit, awan hidi nagbabawi ha liwaliwat di. Ket madiyan di a magdeyaw ha pinnakabalin na Dios, nu awan a linimad di i nagen na Dios a ketturay ha dagenday a peste.

¹⁰ Niyaen, inbulak na nekalima a anghel i asak na malukong na ha pagetnodan na sinangdidios a hayup. Ket nagdiklam i ngamin a paghariyan na. Tulos, kinaget na tolay a hidi i dila di gipu ha sakisaket di. ¹¹ Ket linimad di i Dios gipu ha sakisaket di heya ken talitaling di. Ket awan hidi nagbabawi ha kinadukas di.

¹² Niyaen, inbulak na nekaannam a anghel i asak na malukong na ha dakkal a karayan a Uprates. Tulos, minumadi iday a karayan ket nagbalin ito a dilan, a paglakadan na harhari ken sunsundalu a maggipu ha daya.

¹³ Niyaen, naenta ko i tallu a madukas a espiritu a kona ha tukkak. Linumapos hidi ha labi na madideg a biklat, ken ha labi na sinangdidios a hayup, ken ha labi na nekaduwa a hayup a sinangmahagpugto.

¹⁴ Didimonyo idende a espiritu a maggimigimet ha nakaddatan. Umangay hidi ha ngamin a hari ha lutak, penu urnongan di hidi a makilaban ha sakop na Dios. Magimet ito nokkan ha pamalak a panungpalan a nebital na Dios a Mannakabalin ha ngamin.

¹⁵ “Temanan moy!” kagi ni Jesus. “Dumematak ha sigida, a kona ha mahagtakaw. Ket kagbi nokkan i awan a magtahok ha pagdemat ko. Ngem mahusay hidi a sisasagana ken maguray ha nikan. Mapagtalkan hidi a kona ha magpuyat a hidi a magsagana ha tennon di, penu awan hidi mepaenta a naubi, ket awan hidi masaniki ha pagdemat ko.” Ide i kakkagi ni Jesus.

¹⁶ Niyaen, ha denday a tallu a espiritu, pinuhon di i hari a hidi ken sundalu a hidi ha lugar a managenan ha “Armagedon,” ha kagi na Hebreo.

¹⁷ Niyaen, inbulak na nekapitu a anghel i asak na malukong na ha paras. Ket atoy i napigsa a timek a naggipu ha pagetnodan na Dios ha Templo, “Kuston. Nobos dan ito!” kon na. ¹⁸ Ket bigu la a nagkilat ken nagkadur. Napigsa i tanog na. Ket nagginged ha napigsa. Ide i kapigsaan a ginged nangrugi idi pinakaparsuwa na totolay ha lutak. Oni, nakapigpigsa! ¹⁹ Napilak i dakkal a ili ha nagkatallu. Ket nadadail

i ngamin a ili ha ngamin a baybayan. Isu, awan na naleptanan na Dios a parusaan na i totolay ha Babiloniya, nu awan a pinarusa na hidi unay. ²⁰Linompas i ngamin a purpuro ken amamugod. ²¹Nagipu ha langit, naguden ha dadakkal a yelo, ket nataknegan i totolay a hidi. Naglimapulo a kilo i kadaggi na kada yelo. Ket linimad na totolay i Dios gipu ha ide a peste, ta narigatan hidi unay.

17 ¹Kobosan na, binumikan ha nikan i esa ha dagenday a pitu a anghel a kemmalukong a naputat ha peste. Ket kinagi na, “Uyoy ka he. Ket ipaenta ko ha nikaw i parusa na babbey a nagdinamag gipu ha kinadukas na, ket kona ha pampam a magturay ha makpal a karayan na lutak. ²Kona ha nakikamegos i ngamin a harhari ha ide a pampam. Ket kona ha nabartek i totolay na lutak gipu ha arak na kinadukas na,” kon na anghel.

³Niyaen, inturayan na ak na Espiritu na Dios, ket inyangay na ak na anghel ha taltalon. Ket naenta ko ha ihe i babbey a nakasakay ha madideg a hayup. Ha ide a hayup, nasuratan i ngamin a baggi na ha nagnagen na sinangdidios. Ket atoy pitu a buntok na, ken esa pulo a saduk na. ⁴Nagtennon i babbey ha kolor na ubi ken madideg. Ket atoy bila i makpal a alahas a balitok, ken mangina a bitu, ken perlas. Ket nakaegkam hikuna ha kopa a balitok, a naputat ha bunga na madukas a ugali na. ⁵Ket nesurat ha kidap na i nagen a atoy nalimed a kayat na kagiyan na. Ide i nagen a nesurat, a “Dakkal a Babiloniya, Hena na ngamin a pampam ken kinadukas ha lutak.”

⁶Niyaen, naenta ko a nabartek ide a babbey gipu ha digi na totolay na Dios a napapatay gipu ha pinaguseg di ha ni Jesus.

Idi naenta ko hikuna, nalaktatak. ⁷“Apay a nalaktat ka?” kon na anghel ha nikan. “Ipatatandi ko ha nikaw i nalimed a megipu ha babbey ken pagsakayan na a hayup, a atoy pitu a buntok na ken esa pulo a saduk na. ⁸Nagbiyag ide a hayup a naenta mo. Ket niyaen, natay dan. Ngem pumenta hikuna nokkan, a lumapos hikuna ha madadisalad a abot. Sa hikuna, metogbak ha impyerno. Niyaen, malaktat i ngamin a awan inlista na Dios, idi palungo a pinarsuwa na i lutak, a maghen ha nikuna ha magnanayon. Ha ngamin a awan a nelista, malaktat hidi nokkan, nu maenta di i hayup aye. Ta nagbiyag hikuna idi. Ket niyaen, natay dan. Ngem magpaenta hikuna manon nokkan.

⁹“Ide i pakasapulan ha kinasirib ken pinagkatandi moy. Ha denday a pitu a buntok, hidi i pitu a amugod a pagetnodan na babbey aye. Ket kayat na kagiyan paman a pitu a hari ken paghariyan di. ¹⁰Niyaen, nakalipas dan i lima ha nidi. Ket maghari pala ha yenan i esa. Ket awan pala dumemat i esa. Nu dumemat hikuna nokkan, maghari hikuna ha ballik la a tiyempo. ¹¹Ket ha iday a sinangdidios a hayup a minatay dan, hikuna a mismo i mekawallu a hari a kaagum na denday a pitu. Ket mapaangay hikuna nokkan ha impyerno.

¹²“Niyaen, ha denday a esa pulo a saduk a naenta mo, hidi i esa pulo a hari a awan pala magturay. Ngem makipagturay hidi nokkan ha sinangdidios a hayup ha lubuk na esa la a oras. ¹³Isesa i panggep na dagenday a esa pulo, ket peturayan hidi ha iday a sinangdidios, a tongpalan di i bobon na. ¹⁴Labanan di ni Kordero, ngem maabak na hidi ni Kordero. Ta hikuna i Happo na ngamin a haphappo ken Hari na ngamin a harhari. Ket magagum bila ha ni Kordero i ngamin a inayagan na ken pinili na, i ngamin a umusoseg ha nikuna a tahod.” Kona hito i kinagi na anghel ha nikan.

¹⁵Sa na, kinagi ha nikan, “Ha dagenday a karayan a naenta mo a pagetnodan na pampam aye, hidi i makpal a bayan, ken puli, ken pagkakagi. ¹⁶Ket magingal nokkan ha ide a pampam i esa pulo a saduk a naenta mo ken i sinangdidios a hayup. Ket labanan di hikuna. Ket agewan di i ngamin a kukuwa na. Iwarak di hikuna a naubi. Ket madadail hikuna, a kona ha kanan di i pilas na, ken tutudan di i baggi na. ¹⁷Gimetan di ito, penu gimetan di i kayat na Dios, maski nu awan di makatandiyen. Ket gipu ha panggep na Dios, magisesa hidi a peturayan ha iday a sinangdidios, hanggan matongpal i kakkagi na Dios.

¹⁸“Nanakaman mo ide: i madukas a babbey a naenta mo, hikuna i dakkal a gobyerno a magturay ha ngamin a lutak.” Iday i kinagi na anghel ha nikan.

I Pinnakarakrak na Dakkal a Gobyerno

18 ¹Kobosan na, naenta ko i sabali a anghel a inumugsad a naggipu ha langit. Dakkal i turay na. Ket nadisiyagan na i ngamin a lutak gipu ha disyag na baggi na. ²Indulaw na ha napigsa,

“Nadadail ni Babiloniya, i dakkal a ili. Nalompas dan i kainamakan na! Paghenan dan niyaen na demonyo a hidi, ken madukas a hidi a espiritu. Maghen hito niyaen i madukas ken maingal a hidi a manok.

³Ta kona ha esa a pampam ide a ili, ket pinainum na i ngamin a baybayan ha arak na, i arak a ikadukas na totolay. Nakikamegos ha nikuna i harhari na lutak. Ket binumaknang i magnegosio a hidi gipu ha ngamin a kasorhan na a gatangan,” kon na anghel.

⁴Sa ko, nateman i sabali a timek a naggipu ha langit. Kinagi na, “Umadiyo kam ha nikuna, hikam a sakop ko. Buyotan moy ni Babiloniya. Awan kam mina makiuseg ha liwaliwat na. Awan kam mina meraman ha pinnakaparusa na.

⁵Ta maenta na Dios i kakkal na liwat na, a kona ha neduho a umabot hidi hanggan ha langit. Ket awan na pabiyanan i kinadukas na.

⁶Mebilas ha nikuna i ngamin a pinagloko na ha totolay na Dios. Ket maminduwa pala i madukas a mebilas ha nikuna. Painoman na hikuna na Dios ha ngamin a arak na ingal na.

⁷Ta pinapangas ni Babiloniya i baggi na, gipu ha madammot a ugali na. Inpeta na ha baggi na, ‘Hikan i reyna ha ngamin! Bakkanak a bilu. Ket awanak manon magladingit, hanggan awan,’ kon na. Gipu ta kona hito i ginimet na, bilasan na hikuna na Dios, gipu ha ngamin a kinangina a dinammot na, ken ha ngamin a pangas na.

⁸Isu i gipu na a dumemat ha nikuna a sigidi i ngamin a peste, a pagparusa ha nikuna. Ha lubuk na esa a pamalak, dumemat i sakisaket, ladinget, ken alap. Ket matutodan hikuna ha gangatan. Gipu ta, mannakabalin ni Apo Dios a manghukom ha nikuna.” Ide i kinagi na timek a naggipu ha langit.

⁹Niyaen, ha dagenday a harhari a inumuseg ha kinadukas na, ken kona ha nakikamegos ha ni Babiloniya aye, magsanget ken magngongoyngoy hidi nokkan, nu maenta di i asok na natutod a ili. ¹⁰Makatakag hidi nokkan ha madiyo, gipu ta manteng hidi a meraman ha parusa na. Ket i kagi di,

“Ananay, makakanteng! Dakkal ken napigsa i ili a Babiloniya, ngem ha lubuk na esa la a oras, natutod dan.”

¹¹Pati i magnegosio a hidi a mahagilako ha ngamin a baybayan, magsanget ken magngongoyngoy bila hidi, gipu ta awan dan i gumatang ha tagilako di. ¹²Awan dan i gumatang ha balitok, ken pirak, ken alahas a bitu ken perlas di, ken sabasabali a mangina a hamet di (a kona ha manta, ken seda, ken madideg a lupot), ken mangina a kaykayo di, ken paseng na elepante, ken tanso, ken utang ken marmol, ¹³ken ngamin a kanela, ken rekado, ken pagsuub, ken mirra ken olibano; onu arak ken langis, onu arena ken trigo, onu baka ken karnero a hidi, onu kabayo ken kalesa, ken maski tagabu a hidi, maski ha totolay bila a tagilako di.

¹⁴Ikagi na magnegosio a hidi,

“Awan dan i ngamin a inaamakan a kasoran mo. Awan dan i kinabaknang mo. Ket awan mo manon maenta hidi,” kagi di.

¹⁵Awan a bumikan idagenday a magnegosio a binumaknang ha ide a ili. Ta manteng hidi a meraman ha rigrigat na. Imbes na, magsanget ken magngongoyngoy la hidi. ¹⁶Ikagi di,

“Ananay! Nakakanteng i nagimet ha dakkal a ili! Nagtennon i kakaili na idi ha mangina a tennon, a madideg ken ube. Ket inusar di idi i alahas a balitok, ken mangina a bitu, ken perlas a hidi.

¹⁷Ngem niyaen, linompas i ngamin a kinabaknang di ha lubuk na esa la a oras!” kon na magnegosio a hidi.

Ket umadiyo bila i ngamin a kapitan na barko a hidi. Ket magbuya bila i ngamin a pasahero, ken tarabahador a hidi ha barko. ¹⁸Nu mabuya di i asok na natutod a ili, magdulaw hidi, “Awan ha kakalan na ili aye ha kinadakkal na!” ¹⁹Ket gipu ha saket na nakam di, dinattonan di ha tapok i buntok di a silaladingit. Ket magsanget hidi, a idulaw di, “Ananay!

Makakanteng i nagimet ha dakkal a ili! Ide i binumaknangan na ngamin a pinumundu ha pagpunduan na. Ngem niyaen, naawan dan i ngamin ha lubuk na esa la a oras!” kon di.

²⁰Nay, magragsak kamon, hikam a maghen ha langit, gipu ha pinnakadadail na. Magragsak kamon, hikam a totolay na Dios a sakop na, ken hikam a pinaangay na, ken hikam a minahagpugto. Ta hinukom na hikuna na Dios gipu ha ginimet na ha nikam!

²¹Niyaen, atoy i mapigsa a anghel a nangalap ha dakkal a pogedu, a kona ha allo a bitu. Ket intogbak na ha diget. Kinagi na,

“Kona he i pinnakadadail na dakkal a ili a Babiloniya! Ket sigida a awan hikuna maenta manon.

²²Awan manon i tanog na magtukar a hidi! Awan dan i maggitara a hidi, ken magiyop ha turutot ken trumpeta a hidi. Awan manon ha magtarabahador ha ide a ili. Awan dan i tanog na kiskisan!

²³Awan manon maenta i maski esa a pagsilawan. Awan manon mateman i maragsak a timek na makipagboda a hidi. I kakaili na a magnegosio i mannakabalin a magnegosio ha ngamin a lutak. Ket gipu ha salamangka di, inallilaw di i ngamin a totolay ha lutak.

²⁴Niyaen, naparsuwa i totolay na Babiloniya. Ta pinatay di i minahagpugto a hidi ken totolay na Dios. Oni ay! Ha ngamin a totolay na Dios a napapatay, napapatay hidi gipu ha ide a Babiloniya.” Ide i kinagi na anghel.

19 ¹Niyaen, kobosan na ide, nateman ko i mapigsa a tanog ha langit, a kona ha timek na makpal a magkansyon. “Madeydeyaw i Dios!” kagi di. “Dios i nangisalakan ha nikitam. Deyawan tam i kinainamakan na ken pinnakabalin na. ²Tahod ken nalinteg i paghukom na! Hinukom na i pampam a Babiloniya. Ta iday a gobyerno i nangiwaras ha kinadukas di ha totolay na lutak. Pinarusa na Dios i sakop di, gipu ta pinatay di i tagatagabu na Dios,” kon na kansiyon di. ³Sa di, inkansyon manon, “Madeydeyaw i Dios! Umontok ha magnanayon i asok na Babiloniya a matutod ha parusa na!” kagi di. ⁴Ket hinumakab idagenday a duwa pulo ket uppat a panglakayan, ken idenday a uppat a nadosan a hayup, a nagdeyaw hidi ha Dios a nakaetnod ha pagetnodan na. Kinagi di, “Oni! Madeydeyaw i Dios!”

I Pagbodaan ni Kordero

⁵Niyaen, kinagi na esa a timek a naggipu ha bikan na pagetnodan na Dios, “Deyawan moy i Dios tam, hikam ngamin a tagatagabu na. Hikam ngamin a umusoseg ha nikuna, maski nu matangkay kam onu madibbi, daya moy i Dios!” ⁶Sako, nateman i tanog a kona ha timek na makpal a tolay, a kona ha kahasakas na tapaw, ken kona ha mapigsa a kadur.

Kinagi di, “Madeydeyaw i Dios! Deyawan tam i Happo tam a Dios, a mannakabalin ha ngamin! Ta hikuna dan i maghari! ⁷Isu, magragsak kitam, a daya tam i kinatang kay na! Ta dandani a dumemat i pagbodaan ni Kordero! Ket nakasagana dan i sakop na, a nobya na! ⁸Natennonan hikuna ha nadalus a hamet, ken awan ha romsa na,” kon na timek a hidi. (I kayat na kagiyan na madalus a tennon, i mappiya a gimigimet na totolay na Dios, a sakop na.)

⁹Ket kinagi na anghel ha nikan, “Isurat mo ide: mahusay i naawis a hidi ha pagbodaan ni Kordero.” Sana, innayon, “Tahod a kakkagi na Dios i insurat mo ihe.” ¹⁰Ket hinumakabak ha tikad na, penu magdeyawak mina ha nikuna. Ngem kinagi na ha nikan, “Awan kas! Dios la i daya mo! Ta tagabu ak la, a kona bila ha nikaw ken ngamin a kabsat mo a umuoseg ha pagitoldu ni Jesus. Ta ide a pagitoldu ni Jesus i pakapugtowan na mahagpugto a hidi,” kon na anghel.

I Nakasakay ha Maponset a Kabayo

¹¹Niyaen, naglukat i langit, ket naenta ko i maponset a kabayo. Ket atoy i nakasakay a managenan ha, “Mapagtalkan ken Tahod,” gipu ta nalinteg i pinanghukom na ken pinakilaban na. ¹²Kona ha humiyam-hiyam a gangatan i mata na, ta malaing i pagaamata na, a maenta na i ngamin a bagbagay. Ket makpal i korona ha buntok na. Nesurat i nagen na ha baggi na. Ngem hikuna la i makatandi ha kayat na kagiyan na. ¹³Namansaan ha digi i badu na. Ket “Kagi na Dios” i pagnagen di ha nikuna. ¹⁴Inumunod ha nikuna i ngamin a sakop na, a kona ha sunsundalu a umuunod ha happo di. Ket nakasakay hidi ha maponset a kabakabayo. Ket nadalus i badu di a maponset a awan ha romsa. ¹⁵Lumalapos ha labi na i kona ha matadam a sondang, a pangabak na ha ngamin a baybayan ha lutak. Ha pinagturay na, awan a mabalin a awan matongpal i ngamin a ipeta na. Ket ipaenta na ha kakasenti na i ingal na Dios, a parusaan na hidi a kona ha magpespes ha bunga na ubas, hanggan magabuyos i digi di. ¹⁶Nesurat ha badu na ken ha pukal na i nagen, a “Hari na ngamin a harhari ken Happo na ngamin a haphappo.”

¹⁷Niyaen, naenta ko i esa a anghel a nakatakng ha singgit. Inayagan na i ngamin a manok a hidi, a kinagi na, “Umangay kamon he! Magpisan kamon ha dakkal a pangapon a ipakan na Dios ha nikam! ¹⁸Uyoy kamon! Mangan kam ha pilas na hari, ken ha pilas na general, ken sundalu, ken kabayo, ken nagsakay a hidi. Atoy he i pilas na ngamin a kalase na magmadi a hidi ha Apo Dios, maski nu matangkay hidi onu madibbi, maski nu mabakng hidi onu napobre!”

¹⁹Sako, naenta i sinangdidios a hayup, ken i hari a hidi na lutak, ken i ngamin a sundalu di. Nagpisan hidi a makilaban ha nakasakay ha maponset a kabayo, ken sundalu na a hidi. ²⁰Ket nadakap i sinangdidios.

Ket nadakap bila i agum na a sinangmahagpugto a naggimet ha nakaddatan para ha nikuna. (Gipu ha nakaddatan a ginimet na, inallilaw na i namarkaan a hidi ha nagen na sinangdidios ken nagdeyaw ha didiosen na.) Ket netogbak hidi duwa a sibibiyag ha malawa a gangatan, a kona ha diget a gumagangat gipu ha asupre na. Netogbak hidi a sinangdidios ken agum na a sinangmahagpugto. ²¹Ket natay i ngamin a sundalu di gipu ha sondang na nakasakay ha maponset a kabayo; iday a kona ha sondang a lumalapos ha labi na. Ket nabbiyag i manok a hidi, a nangan ha pilas di.

I Tiyempo na Esa Ribu a Tawen

20 ¹Niyaen, ide bila i naenta ko. Naenta ko i esa a anghel a inumogsad a nagipu ha langit. Inegkam na i dakkal a kawar, ken i tulbek na madadisalad a abot. ²Ket dinakap na iday a madideg a biklat a managenan ha “Diyablo” ken “Satanas.” Ket ginakadan na hikuna ha kawar, a inbalud na hikuna ha esa ribu a tawen. ³Ket intogbak na hikuna na anghel ha madadisalad a abot. Sana, tinulbegan. Ket indatton na i pegkat, penu awan hikuna makalapos a makapangallilaw manon ha totolay hanggan mobos i esa a ribu a tawen. Kobosan na, masapul a mawayawayaan hikuna ha ballik a tiyempo.

⁴Niyaen, naenta ko i makpal a pagetnodan ken i nakaetnod a hidi a napagbalin a hukom. Napapatay hidi gipu ha pinagibaheta di ha pagitoldu ni Jesus ken kakkagi na Dios. Minadiyan di a magdeyaw ha sinangdidios ken ha didiosen na. Ket awan di pinamarkaan i kidap ken kamat di ha marka na sinangdidios. Ket niyaen, magbiyag hidi manon, a makipaghari hidi ken Cristu ha esa ribu a tawen. ⁵(Ide i nekaesa a pinnakapabiyag manon na natay a hidi. Awan a magbiyag manon i sabali a hidi, hanggan a awan malpas i esa a ribu a tawen.) ⁶Mahusay ken nebukod ha Dios i meraman a hidi ha nekaesa a pinnakapabiyag. Ta pulos, awan hidi makapadas ha nekaduwa a katay; i kayat a kagiyan, i pagparusaan a magnanayon. Imbes na, magserbe hidi ha Dios ken ni Cristu. Ket makipagturay hidi ha nikuna ha esa ribu a tawen.

I Pinnakaabak ni Satanás

⁷Kobosan na esa ribu a tawen, mawayawayaan manon ni Satanás ha nakebaludan na. ⁸Lumapos hikuna a mangallilaw ha totolay ha ngamin a lutak. I maallilaw na i totolay na Gog ken Magog a mahagsenti ha Dios. Urnongan na hidi ni Satanás a pakilaban. Ket kona ha kakpal na basad na diget i kakpal na sundalu a hidi. ⁹Magwaras hidi, ket lebutan di i totolay na Dios ken i ayayatan na a ili. Ngem matutod hidi, gipu ha gangatan a dumibi a maggipu ha langit.

¹⁰Niyaen, ha ni Satanás a nangallilaw ha nidi, metogbak hikuna ha iday a diget a gangatan ken asupre. Hito i naketogbakan bila na

sinangdidios a hayup ken sinangmahagpugto. Hito i pagrigatan di ha magnanayon, a awan ha kahad na.

I Dilokod a Pinanghukom

¹¹Niyaen, naenta ko i Apo Dios a maghari. Nakaetnod hikuna ha maponset a pagetnodan na. Ket linompas i langit ken lutak ha saguppang na. Awan manon ha pakaentaan ha nidi. ¹²Niyaen, naenta ko i ngamin a minatay a hidi, maski nu matangkay onu madibbi a hidi, a nakatakrag hidi ha saguppang na Dios. Ket nalukatan i libro a hidi. Ket nalukatan bila i sabali a libro a paglistaan ha maghen a hidi ha Dios ha magnanayon. Niyaen, nahukom i ngamin a natay, ayun ha ginimet di a nakalista ha denday a libro. ¹³Pati ngamin a nalimas ha diget, pati ngamin a nelabbang ha lutak, nagbiyag manon hidi ngamin, a nagpaenta hidi ha saguppang na Dios. Ket hinukom na hidi, ayun ha ginimet di. ¹⁴Niyaen, ha ngamin a naggipu ha paghenan na natay, netogbak hidi ha diget a gangatan. (Ide a diget a gangatan i nekaduwa a katay.) ¹⁵Maski nu heya a awan nakalista i nagen di ha libro na biyag na Dios, metogbak hidi ha diget a gangatan.

I Bigu a Langit ken i Bigu a Lutak

21 ¹Niyaen, ide bila i naenta ko. Naenta ko i bigu a langit ken i bigu a lutak. Ta awan dan i palungo a langit ken i palungo a lutak. Ket linompas bila i diget. ²Naenta ko bila i Nadiosan a Ili, i bigu a Jerusalem, a bumabugsok a naggipu ha Dios ha langit. Ket nakasagana ide a Ili, a kona ha babbey a natenonan a magkasar, ket nakasagana a sumalpak ha nobyo. ³Niyaen, nateman ko i mapigsa a timek ha pagetnodan na Dios, a kinagi na, “I paghenan na Dios i paghenan bila na totolay. Maghen hikuna ha nidi, ket hidi i sakop na a tolay. I Apo Dios a mismo i magagum ha nidi, ket hikuna i daya di. ⁴Punasan na Dios i ngamin a luluwa di, ket awan manon ha matay. Ket awan bila i ladinget, sangsangit, onu saket, gipu ta nakalipas dan i ngamin a palungo a nagimet,” kon na timek.

⁵Niyaen, kinagi na Dios, “Pabiguwan ko niyaen i ngamin a bagbagay!” Ket kinagi na bila ha nikan, “Isurat mo ide. Ta tahod ken mapagtalkan i kagi ko aye.” ⁶Sa na, kinagi, a “Natungpal dan i ngamin! Hikan i namarsuwa ha ngamin ken pagpatinggaan na ngamin. Hikan i pangrugiyen ken panungpalan na ngamin a bagbagay. I maski nu heya a mawaw, atdinan ko hikuna ha dinom a awan mabayadan, a maggipu ha habwayan a mangiyatad ha biyag ko a magnanayon. ⁷Ha maski nu heya a awan maabak na kinadukas ni Satanas, atdinan ko hidi ha ide a gungguna, a maalap di i kukuwa ko a kona ha annak ko a hidi, ket hikan a mismo a Dios i magagum ha nidi. ⁸Ngem ha ngamin a maabak

na kinadukas ni Satanas, ken tumallekod ha nikan gipu ha kanteng di, metogbak hidi ha diget a gangatan ken asupre. Pati i ngamin a madukas a hidi, i ngamin a magbuno a hidi, i mangibabbey onu mangilallaki a hidi, i magsalamangka a hidi, i magdeyaw ha didiosen a hidi, ken i ngamin a magsili-sileng a hidi. Ha ngamin a magmadi ha Dios, metogbak hidi ngamin ha diget a gangatan ken asupre. Ide i nekaduwa a katay.”

I Bigu a Jerusalem

⁹Niyaen, binumikan ha nikan i esa ha denday a pitu a anghel a kemmalukong a naputat ha peste. Kinagi na ha nikan, “Uyoy ka, ta ipaenta ko ha nikaw i Nobya, a ikasar ni Kordero.” ¹⁰Niyaen, pinagbalin na ak na Espiritu na Dios, ket intugan na ak na anghel ha ontok na matangkay a parabin. Ket inpaenta na ha nikan i Jerusalem, i Nakidios a Ili, a bumabugsok, a maggipu ha Dios ha langit. ¹¹Nagdisyag ide a ili ha disiyag na Dios, gipu ta maghen i Dios ha ili aye. Magrimatrimat ito a kona ha alahas a haspe, ket madinnang bila unay a kona ha sarming. ¹²Mabigal ken matangkay i padding ha lebut na ili. Ket atoy i esa pulo ket duwa a ruwangan na. Ha kada esa a ruwangan, atoy i anghel a mahagdapon. Ket nakasurat ha kada ruwangan i nagen na esa a tribu ha dagenday a esa pulo ket duwa a tribu na Israel. ¹³Atoy i tallu a ruwangan ha kada padding: atoy i tallu ha daya, atoy i tallu ha abagatan, atoy i tallu ha amiyanan, ken atoy i tallu ha laud.

¹⁴Napatakag i padding na ili ha esa pulo ket duwa a pogedu, a nakesuratan na nagen na esa pulo ket duwa a lallaki a pinaangay ni Kordero.

¹⁵Niyaen, ha iday a anghel a nagkagi ha nikan, inegkam na i balitok a pagrukod na, penu rukodan na i ili aye, ken i ruwangan na a hidi, ken i padding na. ¹⁶Kuadrado ide a ili, a magkalan i katakdug na ken i kalawa na. Rinukod na anghel i ili, ket esa a pulo ket duwa a gasut a estadia i katakdug na. (Onu duwa a pulo ket uppat a gasut a kilometro.) Ket kona bila hito i kalawa na ken katangkay na. (Isu a esa gasut ket uppat a pulo ket uppat a ribu i dagop na kinadakkal na.) ¹⁷Rinukod na anghel i padding, ket esa a gasut ket uppat a pulo ket uppat a kubit i katangkay na. (Magkalan i rukod na anghel aye ken rukod na tototalay ha pinagrukod di.) ¹⁸Nagimet ha haspe (a mangina a bitu) i padding aye, ket puro a balitok i ili a magranyag, ket kona bila ha sarming. ¹⁹Ha dagenday a esa pulo ket duwa a pogedu a nepatakagan na padding, naarkosan hidi ha esa pulo ket duwa a kalase a mangina a bitu. I nekaesa i haspe; i nekaduwa i sapiro; i nekatallu i kalsedonia; i nekauppat i esmeralda; ²⁰i nekalima i sardonika; i nekaannam i karnelia; i nekapitu i krisolito; i nekawallu i berilo; i nekasiyam i topasio; i nakaesapulo i krisoprasio; i nekaesapulo ket esa i hasinto; i nekaesapulo ket duwa i amatista. ²¹Ket

esa pulo ket duwa a perlas idenday a esapulo ket duwa a ruwangan. Nagimet i kada ruwangan ha esa a perlas. Ket pasig a balitok i kalsada na ili a magranyag, ket kona bila ha sarming.

²²Niyaen, naenta ko a awan ha Templo a pagdeyawan di ha Dios ha iday a ili, gipu ta atoy ni Apo Dios a Mannakabalin ha ngamin ken ni Kordero. Isu, awan a masapul a umangay i magdeyaw a hidi ha templo. ²³Ket awan bila masapul i singgit ken i bulan a magdisyag ha ide a ili. Gipu ta i disiyag na Dios i magranyag hito, a ni Kordero i pagsilawan na. ²⁴Masilawan i ngamin ha lutak gipu ha ide a silaw. Ket itugan na ngamin a harhari i kinabaknang di ha ide a ili. ²⁵Kanayon a silulukat i ruaruwangan na ili aye. Awan hidi magserado, gipu ta awan manon dumemat i kallap. ²⁶Mesaddap ha ili i kinabaknang ken kinainamakan a maggipu ha ngamin a baybayan. ²⁷Ngem awan sumadap i maski nu anya a madukas. Ket awan bila makasaddap i maski nu heya a maggimet ha makasaniki, onu magsili-sileng. Atoy la idagenday a nesurat i nagen di ha libro na biyag a kukuwa ni Kordero, hidi la i makasaddap ha ili aye.

22 ¹Niyaen, nepaenta na anghel ha nikan i karayan a ikabiyag na totolay. Madinnang ito a kona ha sarming a lumapos ha pagetnodan na Dios ken ni Kordero. ²Ket bumulos ito ha lubuk na kalsada na ili. Maghen ha magkalipat ha karayan i kaykayo a ikabiyag na totolay. Magbunga hidi a kada bulan. Isu, esa pulo ket duwa i magani ha denday a kayo ha kada tawen. Ket pangpahusay ha ngamin a totolay i dodon na kaykayo aye. ³Awan ha pakeenglan na Dios ha ide a ili. Ta atoy hito i paghariyan na Dios ken ni Kordero. Ket ha ide bila i pagdeyawan di ha nikuna na ngamin a tagatagabu na. ⁴Maenta di i rupa na, ket mesurat i nagen na ha kidap di. ⁵Awan manon ha kallap he, ket awan di masapul i pagsilawan onu disiyag na singgit, gipu ta Apo Dios a mismo i silaw di. Ket maghen hidi hito a kona ha harhari, a makipaghen hidi ha Dios ha magnanayon, a awan ha kahad na.

I Pagdemat ni Jesus

⁶Niyaen, kinagi na ha nikan na anghel, “Tahod ken mapagtalkan idende a kakkagi. Ni Apo Dios a nangiyatad ha Espiritu na ha mahagpugto a hidi, hikuna i nagpaangay ha nikan a anghel na, penu ipaenta ko ha nikam a tagatagabu na i dandani a magimet.”

⁷“Temanan moy!” kagi ni Jesus. “Dumematak ha sigida! Ket mahusay hidi a magtongpal ha dende a pugto, a nesurat ha libro aye,” kon ni Jesus.

⁸Niyaen, hikan ni Juan. Nateman ko ken naenta ko i ngamin a nesurat ha ide a libro. Kobosan na pinnakateman ko ken pinnakaenta ko ha ngamin a ide, hinumakabak ha saguppang na anghel, penu magdeyawak mina ha nikuna. ⁹Ngem kinagi na ha nikan, “Awan kas! Kakalan taka,

a tagabu ak bila na Dios a kona ha nikaw, ken ngamin a kakabsat mo a mahagpugto, ken ngamin a umuseg ha kagi na ide a libro. Dios la i pagdeyawan mo!”¹⁰ Ket intulos na, “Awan mo ilimid idende a pugto ha libro aye, gipu ta mabikan dan i tiyempo na panungpalan.”¹¹ Awan magbabawi i madukas a hidi. Magtulos la hidi ha kinadukas di. Ngem ha nikam a mappiya, a nasakop na Dios a totolay na, masapul a magtulos kam a maggimet ha mappiya. Tumulos kamona a nadosan.”

¹²“Temanan moy,” kagi ni Jesus, “dumematak ha sigida! Itugan ko i panggunnguna ko ha kada esa, ayun ha ginimet na.”¹³ Hikan i namarsuwa ha ngamin ken pagpatinggaan na ngamin; hikan i palungo ken i magdilokod, i pangrugiyon ken i panungpalan na ngamin a bagbagay.”

¹⁴ Mahusay i mangdalus a hidi ha tennon di. Ta maatdinan hidi ha kalintegan di a makasaddap ha ili na Dios, ken mangan ha bunga na kayo a ikabiyag na totolay.¹⁵ Ngem mawarak ha lapos na ili i madukas a hidi, i mahagsalamangka a hidi, i mangibabbey ken mangilallaki a hidi, i mahagbuno a hidi, i magdeyaw a hidi ha didiosen, ken nagamin a magsileng gipu ha kagi di ken paggimet di.

¹⁶“Hikan ni Jesus a nagpaangay ha anghel ko, penu ipakatandi na idende ha nikam a sakop ko a makipaggimong ha kapikapilya. Naggipu ak ha kaputotan ni Dabid. ‘Ni Kaldiwan’ i sangay ko,” kon ni Jesus.

¹⁷“Umangay ka bi ihe!” kon na Espritu na Dios.

“Umangay ka bi ihe!” kon na nobya ni Kordero. Ket ha ngamin a magteman ha dende a kakkagi, ayagen di bila, a “Umangay ka bi ihe!” Isu, bumikan mina i maski nu heya a mawaw. Ket magiwat na i dinom a ikabiyag na totolay. Ket awan ha bayad na.

¹⁸ Niyaen, ha nikan a ni Juan, iwadan ko i maski nu heya a magteman ha dende a pugto, a nesurat ha libro aye, a nu atoy i mangnayon ha nesurat ha ide a libro, inayon na bila na Dios ha parusa na i peste a hidi a nesurat ha ide a libro.¹⁹ Ket nu atoy i mangadya ha maski nu anya ha dende a pugto a nesurat ha ihe, adyan na bila na Dios i kalintegan na a mangan ha bunga na kayo a ikabiyag na totolay. Ket adyan na bila i kalintegan na a sumadap ha Ili na Dios, a nagkagiyon ko ha libro aye.

²⁰ Niyaen, atoy i ipeta na esa a magpatahod ha ngamin a kakkagi aye. Ket ipeta na, “Tahod, a dumematak ha sigida!” kon ni Jesus.

Oni! Umangay ka bi, Apo Jesus!

²¹ Niyaen, atoy mina ha nikam ngamin i kagbi ni Apo Jesus. Oni ay!

Read the New Testament daily

January

<i>date</i>	<i>Scripture</i>	<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	Mateo 1:1–2:12	17	Mateo 12:1-21
2	Mateo 2:13–3:6	18	Mateo 12:22-45
3	Mateo 3:7–4:11	19	Mateo 12:46–13:23
4	Mateo 4:12-25	20	Mateo 13:24-46
5	Mateo 5:1-26	21	Mateo 13:47–14:12
6	Mateo 5:27-48	22	Mateo 14:13-36
7	Mateo 6:1-24	23	Mateo 15:1-28
8	Mateo 6:25–7:14	24	Mateo 15:29–16:12
9	Mateo 7:15-29	25	Mateo 16:13–17:9
10	Mateo 8:1-17	26	Mateo 17:10-27
11	Mateo 8:18-34	27	Mateo 18:1-22
12	Mateo 9:1-17	28	Mateo 18:23–19:12
13	Mateo 9:18-38	29	Mateo 19:13-30
14	Mateo 10:1-23	30	Mateo 20:1-28
15	Mateo 10:24–11:6	31	Mateo 20:29–21:22
16	Mateo 11:7-30		

February

<i>date</i>	<i>Scripture</i>	<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	Mateo 21:23-46	15	Markos 1:1-28
2	Mateo 22:1-33	16	Markos 1:29–2:12
3	Mateo 22:34–23:12	17	Markos 2:13–3:6
4	Mateo 23:13-39	18	Markos 3:7-30
5	Mateo 24:1-28	19	Markos 3:31–4:25
6	Mateo 24:29-51	20	Markos 4:26–5:20
7	Mateo 25:1-30	21	Markos 5:21-43
8	Mateo 25:31–26:13	22	Markos 6:1-29
9	Mateo 26:14-46	23	Markos 6:30-56
10	Mateo 26:47-68	24	Markos 7:1-23
11	Mateo 26:69–27:14	25	Markos 7:24–8:10
12	Mateo 27:15-31	26	Markos 8:11–9:1
13	Mateo 27:32-66	27	Markos 9:2-29
14	Mateo 28:1-20	28	Markos 9:30–10:12

March

<i>date</i>	<i>Scripture</i>	<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	Markos 10:13-31	17	Lukas 2:36-52
2	Markos 10:32-52	18	Lukas 3:1-22
3	Markos 11:1-26	19	Lukas 3:23-38
4	Markos 11:27–12:17	20	Lukas 4:1-30
5	Markos 12:18-37	21	Lukas 4:31–5:11
6	Markos 12:38–13:13	22	Lukas 5:12-28
7	Markos 13:14-37	23	Lukas 5:29–6:11
8	Markos 14:1-21	24	Lukas 6:12-38
9	Markos 14:22-52	25	Lukas 6:39–7:10
10	Markos 14:53-72	26	Lukas 7:11-35
11	Markos 15:1-47	27	Lukas 7:36–8:3
12	Markos 16:1-20	28	Lukas 8:4-21
13	Lukas 1:1-25	29	Lukas 8:22-39
14	Lukas 1:26-56	30	Lukas 8:40–9:6
15	Lukas 1:57-80	31	Lukas 9:7-27
16	Lukas 2:1-35		

April

<i>date</i>	<i>Scripture</i>	<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	Lukas 9:28-50	16	Lukas 18:1-17
2	Lukas 9:51–10:12	17	Lukas 18:18-43
3	Lukas 10:13-37	18	Lukas 19:1-27
4	Lukas 10:38–11:13	19	Lukas 19:28-48
5	Lukas 11:14-36	20	Lukas 20:1-26
6	Lukas 11:37–12:7	21	Lukas 20:27-47
7	Lukas 12:8-34	22	Lukas 21:1-28
8	Lukas 12:35-59	23	Lukas 21:29–22:13
9	Lukas 13:1-21	24	Lukas 22:14-34
10	Lukas 13:22–14:6	25	Lukas 22:35-53
11	Lukas 14:7-35	26	Lukas 22:54–23:12
12	Lukas 15:1-32	27	Lukas 23:13-43
13	Lukas 16:1-18	28	Lukas 23:44–24:12
14	Lukas 16:19–17:10	29	Lukas 24:13-53
15	Lukas 17:11-37	30	Huwen 1:1-28

May

<i>date</i>	<i>Scripture</i>	<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	Huwen 1:29-51	17	Huwen 9:1-41
2	Huwen 2:1-25	18	Huwen 10:1-21
3	Huwen 3:1-21	19	Huwen 10:22-42
4	Huwen 3:22-4:3	20	Huwen 11:1-53
5	Huwen 4:4-42	21	Huwen 11:54-12:19
6	Huwen 4:43-54	22	Huwen 12:20-50
7	Huwen 5:1-23	23	Huwen 13:1-30
8	Huwen 5:24-47	24	Huwen 13:31-14:14
9	Huwen 6:1-21	25	Huwen 14:15-31
10	Huwen 6:22-40	26	Huwen 15:1-27
11	Huwen 6:41-71	27	Huwen 16:1-33
12	Huwen 7:1-29	28	Huwen 17:1-26
13	Huwen 7:30-52	29	Huwen 18:1-24
14	Huwen 7:53-8:20	30	Huwen 18:25-19:22
15	Huwen 8:21-30	31	Huwen 19:23-42
16	Huwen 8:31-59		

June

<i>date</i>	<i>Scripture</i>	<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	Huwen 20:1-31	16	Yedi 10:34-48
2	Huwen 21:1-25	17	Yedi 11:1-30
3	Yedi 1:1-26	18	Yedi 12:1-23
4	Yedi 2:1-47	19	Yedi 12:24-13:12
5	Yedi 3:1-26	20	Yedi 13:13-41
6	Yedi 4:1-37	21	Yedi 13:42-14:7
7	Yedi 5:1-42	22	Yedi 14:8-28
8	Yedi 6:1-15	23	Yedi 15:1-35
9	Yedi 7:1-29	24	Yedi 15:36-16:15
10	Yedi 7:30-50	25	Yedi 16:16-40
11	Yedi 7:51-8:13	26	Yedi 17:1-34
12	Yedi 8:14-40	27	Yedi 18:1-21
13	Yedi 9:1-25	28	Yedi 18:22-19:12
14	Yedi 9:26-43	29	Yedi 19:13-41
15	Yedi 10:1-33	30	Yedi 20:1-38

July

<i>date</i>	<i>Scripture</i>	<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	Yedi 21:1-16	17	Roma 4:1-12
2	Yedi 21:17-36	18	Roma 4:13-5:5
3	Yedi 21:37-22:16	19	Roma 5:6-21
4	Yedi 22:17-23:10	20	Roma 6:1-23
5	Yedi 23:11-35	21	Roma 7:1-14
6	Yedi 24:1-27	22	Roma 7:15-8:6
7	Yedi 25:1-27	23	Roma 8:7-21
8	Yedi 26:1-32	24	Roma 8:22-39
9	Yedi 27:1-20	25	Roma 9:1-21
10	Yedi 27:21-44	26	Roma 9:22-10:13
11	Yedi 28:1-31	27	Roma 10:14-11:12
12	Roma 1:1-17	28	Roma 11:13-36
13	Roma 1:18-32	29	Roma 12:1-21
14	Roma 2:1-24	30	Roma 13:1-14
15	Roma 2:25-3:8	31	Roma 14:1-23
16	Roma 3:9-31		

August

<i>date</i>	<i>Scripture</i>	<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	Roma 15:1-21	17	1 Korinto 11:2-16
2	Roma 15:22-16:7	18	1 Korinto 11:17-34
3	Roma 16:8-27	19	1 Korinto 12:1-26
4	1 Korinto 1:1-17	20	1 Korinto 12:27-13:13
5	1 Korinto 1:18-2:5	21	1 Korinto 14:1-17
6	1 Korinto 2:6-3:4	22	1 Korinto 14:18-40
7	1 Korinto 3:5-23	23	1 Korinto 15:1-28
8	1 Korinto 4:1-21	24	1 Korinto 15:29-58
9	1 Korinto 5:1-13	25	1 Korinto 16:1-24
10	1 Korinto 6:1-20	26	2 Korinto 1:1-11
11	1 Korinto 7:1-24	27	2 Korinto 1:12-2:11
12	1 Korinto 7:25-40	28	2 Korinto 2:12-17
13	1 Korinto 8:1-13	29	2 Korinto 3:1-18
14	1 Korinto 9:1-18	30	2 Korinto 4:1-12
15	1 Korinto 9:19-10:13	31	2 Korinto 4:13-5:10
16	1 Korinto 10:14-11:1		

September

<i>date</i>	<i>Scripture</i>	<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	2 Korinto 5:11-21	16	Galasia 2:17-3:9
2	2 Korinto 6:1-13	17	Galasia 3:10-22
3	2 Korinto 6:14-7:7	18	Galasia 3:23-4:20
4	2 Korinto 7:8-16	19	Galasia 4:21-5:12
5	2 Korinto 8:1-15	20	Galasia 5:13-26
6	2 Korinto 8:16-24	21	Galasia 6:1-18
7	2 Korinto 9:1-15	22	Epeso 1:1-23
8	2 Korinto 10:1-18	23	Epeso 2:1-22
9	2 Korinto 11:1-15	24	Epeso 3:1-21
10	2 Korinto 11:16-33	25	Epeso 4:1-16
11	2 Korinto 12:1-10	26	Epeso 4:17-5:2
12	2 Korinto 12:11-21	27	Epeso 5:3-33
13	2 Korinto 13:1-14	28	Epeso 6:1-24
14	Galasia 1:1-24	29	Pilepos 1:1-26
15	Galasia 2:1-16	30	Pilepos 1:27-2:18

October

<i>date</i>	<i>Scripture</i>	<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	Pilepos 2:19-3:6	17	1 Timoteo 2:1-15
2	Pilepos 3:7-4:1	18	1 Timoteo 3:1-16
3	Pilepos 4:2-23	19	1 Timoteo 4:1-16
4	Kolosas 1:1-20	20	1 Timoteo 5:1-25
5	Kolosas 1:21-2:7	21	1 Timoteo 6:1-21
6	Kolosas 2:8-23	22	2 Timoteo 1:1-18
7	Kolosas 3:1-17	23	2 Timoteo 2:1-21
8	Kolosas 3:18-4:18	24	2 Timoteo 2:22-3:17
9	1 Tesalonika 1:1-2:9	25	2 Timoteo 4:1-22
10	1 Tesalonika 2:10-3:13	26	Teto 1:1-16
11	1 Tesalonika 4:1-5:3	27	Teto 2:1-14
12	1 Tesalonika 5:4-28	28	Teto 2:15-3:15
13	2 Tesalonika 1:1-12	29	Pilemon 1:1-25
14	2 Tesalonika 2:1-17	30	Hebreo 1:1-14
15	2 Tesalonika 3:1-18	31	Hebreo 2:1-18
16	1 Timoteo 1:1-20		

November

<i>date</i>	<i>Scripture</i>	<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	Hebreo 3:1-19	16	Hebreo 13:1-25
2	Hebreo 4:1-13	17	Santiago 1:1-18
3	Hebreo 4:14-5:14	18	Santiago 1:19-2:17
4	Hebreo 6:1-20	19	Santiago 2:18-3:18
5	Hebreo 7:1-19	20	Santiago 4:1-17
6	Hebreo 7:20-28	21	Santiago 5:1-20
7	Hebreo 8:1-13	22	1 Pedro 1:1-12
8	Hebreo 9:1-10	23	1 Pedro 1:13-2:10
9	Hebreo 9:11-28	24	1 Pedro 2:11-3:7
10	Hebreo 10:1-18	25	1 Pedro 3:8-4:6
11	Hebreo 10:19-39	26	1 Pedro 4:7-5:14
12	Hebreo 11:1-16	27	2 Pedro 1:1-21
13	Hebreo 11:17-31	28	2 Pedro 2:1-22
14	Hebreo 11:32-12:13	29	2 Pedro 3:1-18
15	Hebreo 12:14-29	30	1 Huwen 1:1-10

December

<i>date</i>	<i>Scripture</i>	<i>date</i>	<i>Scripture</i>
1	1 Huwen 2:1-17	17	Pagpakita 8:1-13
2	1 Huwen 2:18-3:2	18	Pagpakita 9:1-21
3	1 Huwen 3:3-24	19	Pagpakita 10:1-11
4	1 Huwen 4:1-21	20	Pagpakita 11:1-19
5	1 Huwen 5:1-21	21	Pagpakita 12:1-18
6	2 Huwen 1:1-13	22	Pagpakita 13:1-18
7	3 Huwen 1:1-14	23	Pagpakita 14:1-20
8	Hodes 1:1-25	24	Pagpakita 15:1-8
9	Pagpakita 1:1-20	25	Pagpakita 16:1-21
10	Pagpakita 2:1-17	26	Pagpakita 17:1-18
11	Pagpakita 2:18-3:6	27	Pagpakita 18:1-24
12	Pagpakita 3:7-22	28	Pagpakita 19:1-21
13	Pagpakita 4:1-11	29	Pagpakita 20:1-15
14	Pagpakita 5:1-14	30	Pagpakita 21:1-27
15	Pagpakita 6:1-17	31	Pagpakita 22:1-21
16	Pagpakita 7:1-17		